

2° Reg 46

Petri Divae

Jamesworth & Co. New York

C.
S. II.
507.

<36611542310018

<36611542310018

Bayer. Staatsbibliothek

F. O.

[,

i,

!:

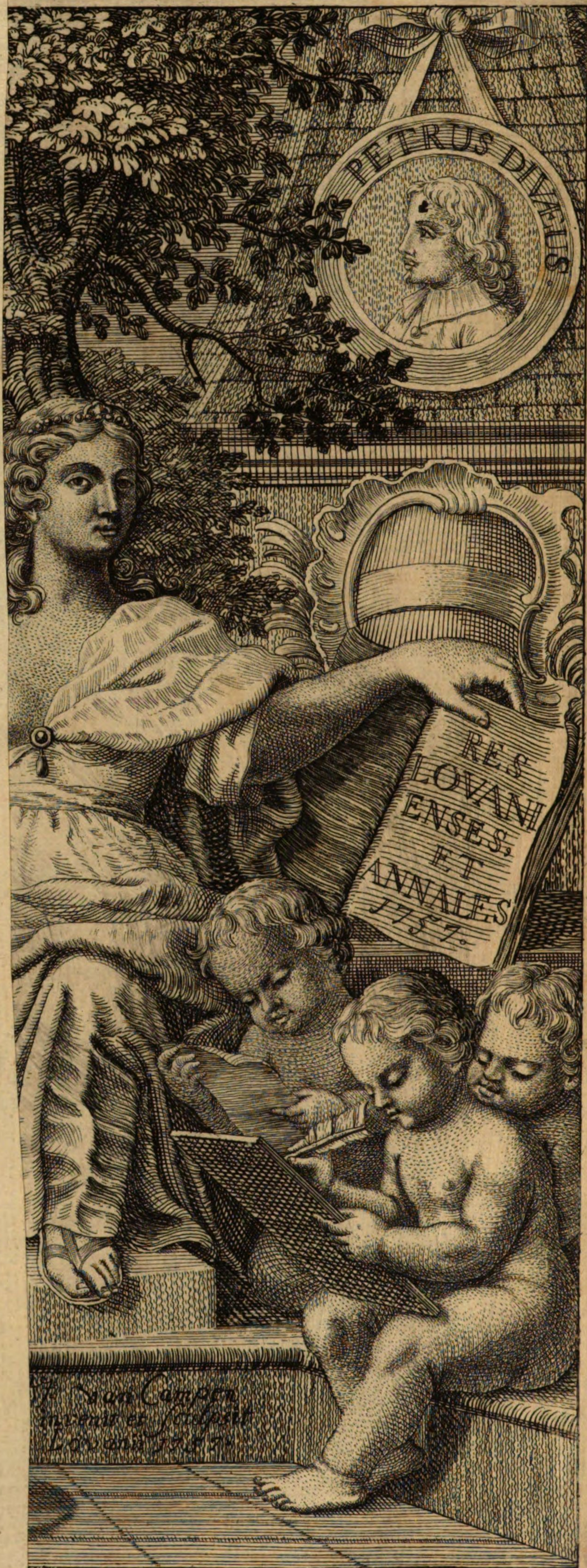
DI

E

I

M

R

J. Van Campen
Sculpsit
Lovani 1757

PETRI DIVÆI,

LOVANIENSIS,

Urbis, ac Provinciæ Mechliniensis quondam Syndici,

OPERA VARIA:

SCILICET

RERUM LOVANIENSIVM

LIBRI IV.

ANNALIUM EJUSDEM OPPIDI

LIBRI VIII.

Opus utrumque hactenus ineditum;

DE GALLIÆ BELGICÆ
ANTQUITATIBUS

R
LIBER PRIMUS;

Quibus ad calcem adjecta sunt

HERMANNI NUENARII

DE GALLIA BELGICA COMMENTARIOLUS,
EJUSDEMQUE

DE ORIGINE ET SEDIBUS PRISCORUM FRANCORUM
NARRATIO;
NEC NON

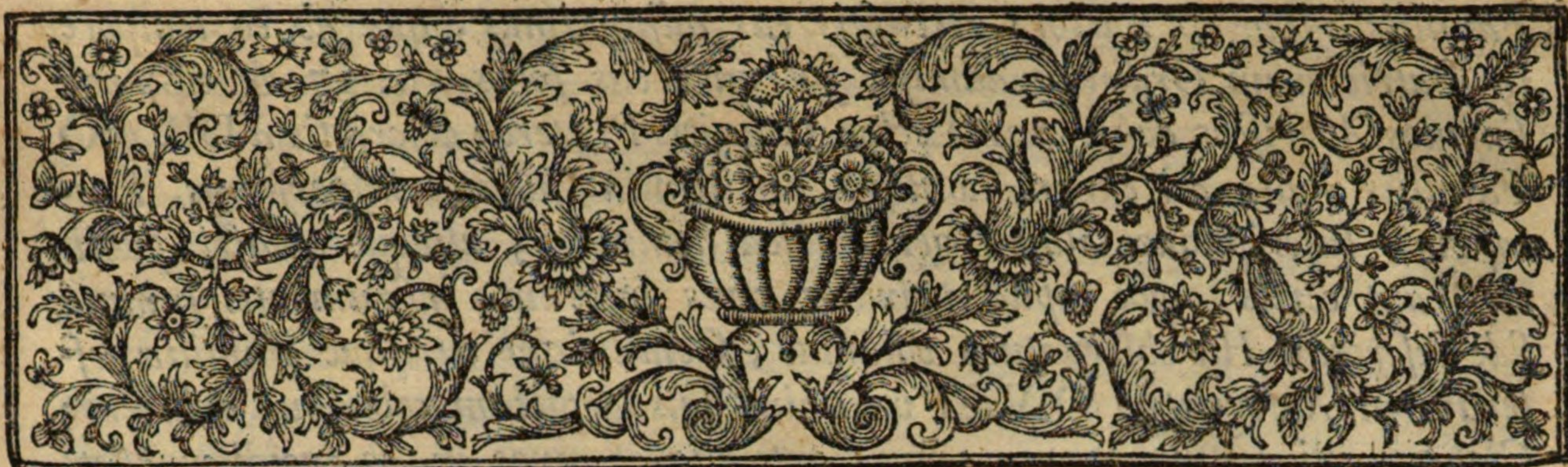
ABR. ORTELII ET JOH. VIVIANI
ITINERARIUM.

Cum accuratissimo rerum memorabilium Indice.

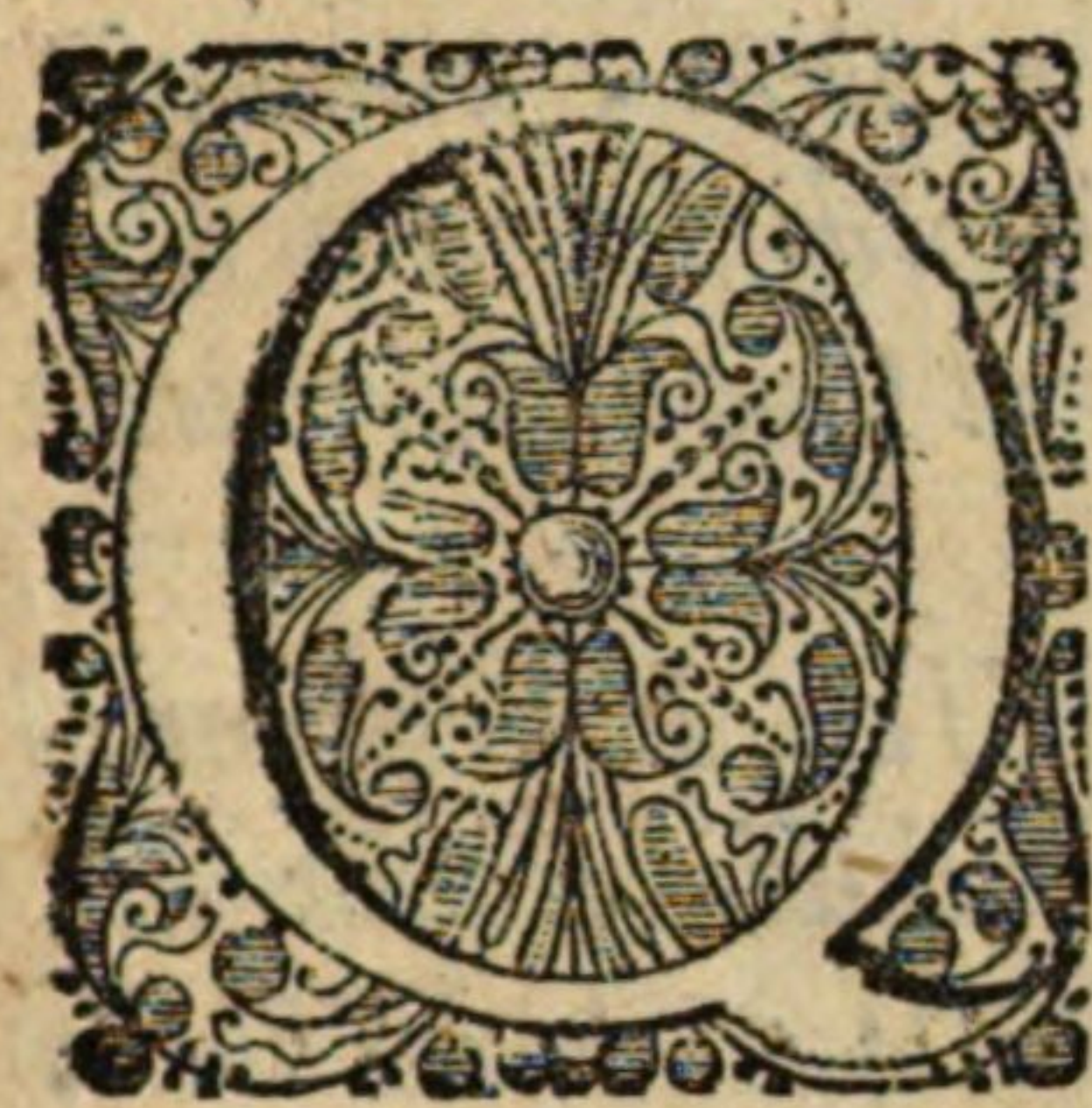

RETIEN
 LOYALIS
 OPERA
 REUM LOYALIS
 LIBRI IV.
 ANALYTICUM
 LIBRI VIII.
 DE GALIA
 ANTOLOGIA
 LIBRI PRIMUS
 HERMANI NUNARI
 DE GALIA
 DE ORIGINE ET
 NARRATIO
 AD. OR. JOH. VIVIANI
 LIBRI I.

LECTORI BENEVOLO.

Uemadmodum otio ac patientia legentium illi abutuntur, qui nullius pretii nœnias è Bibliothecarum forulis in publicum protrudunt, ita optimè de Republica, præsertim Literaria, mereri, qui utiles ac necessarios doctorum Virorum libros interire non patiuntur, adeò notum est omnibus, ut id probare planè supervacaneum sit. Porro quo loco habendæ sint hæ Clarissimi V. PETRI DIVÆI lucubrationes, sola, ut confidimus, operis inspectio satis superque demonstrabit; Quapropter iis prætermisissis, quæ in Auctoris ac Librorum Commendationem adferre poteramus, quid in his edendis à nobis præstitum sit, dumtaxat indicabimus.

I. Occurrunt hic primo loco Rerum Lovaniensium Libri IV. quorum quidem bina nacti sumus Exemplaria: Alterum ipsa DIVÆI manu nitidissimè exaratum, quod ab eo ad Cornelium filium, tum ad Gerardum Aloysium nepotem, denique ad GUIL. ANTONIUM VAN DIEVE Pronepotem, Urbi Lovaniensi nuper à Secretis, anno clō. 1000. LIV. Undec. Kal. Sextil. defunctum pervenerat. Alterum exemplar haud multo recentius, eodem cum priori vitio laborabat, quòd nempe deesset Libri III. Caput III. Quo loco folium unum ex Autographo exciderat, ab Auctore postmodum insertum, ac deinde amissum, uti tum ex Libri ipsius consideratione, tum ex mutato deinceps Capitum numero facile perspeximus. Cum autem DIVÆUS opus istud adornasset inter annos clō. 10. LXI. & clō. 10. LXV. ultra posteriorem hunc annum progredi non potuit. Volupe nobis fuisset hisce libris supplementum addere ad nostra usque tempora continuâ serie deductum; verum neque ad Urbis tabularia satis commodè accedere, neque necessario ad id otio frui nobis licuit. Ut tamen Lectorum sitim aliqua ex parte levaremus, ea quæ sequuntur, operi adjecimus. 1. Nomina plurimorum Præpositorum, ac Decanorum consequentium, ex antiquis ac certis monumentis petita. 2. Gertrudanorum, Vlierbacensium, ac Parcensium Præsulum nomina, Prætorum pariter, & Consulium oppidi suis locis inseruimus. Et hæc quidem libro primo. Secundo autem, quo Patriciæ Lovaniensium Familiæ continentur, multò plura præstitimus; nam

Familiis isthic ab Auctore recensitis eas adjunximus, quæ ab eo tempore in Patriciorum Ordinem admissæ fuerunt; eas foliis 16. 17. & 18. post singulos Asteriscos designatas Lector inueniet. Præterea descriptis à DIVÆO Familiis multa ad earum notitiam pertinentia, subinde inspersimus, Epitaphia, Inscriptiones alias, genealogica stemmata, aliaque ex actis publicis, aut certis, quæ apud privatos cives latebant, instrumentis summâ fide descripta. Hic observatum volumus, Gentilitiam cujusque Familiae testeram in Autographo DIVÆI volumine suis depictam coloribus exhiberi; Cumque illius Pronepos ea omnia ante aliquot annos in æs incidi curasset, secuturæ forte aliquando Editioni destinata, Nos illa ab uxore defuncti pretio redemimus, atque ut schemata grandiori formâ expressa, faciliori negotio plicari possent, opus ipsum majoribus foliis compingendum edere coacti fuimus. Neque id omittendum, datam à Nobis operam, uti gentilitia scuta, quæ in singulis Familiis multiplicia occurrebant, his, Gallico idiomate ad planiorem intelligentiam exposita, præfigerentur. Ea verò magnam partem hausimus è Codice nobis ex integro tradito, quem olim, anno videlicet clō. Io. xciv. ejus Auctor Guilielmus Boonen, Oppidi Lovaniensis Graphiarius, sua manu descripserat. Libri Tertii quod deerat Caput tertium, ex antiquis Scriptoribus breviter supplevimus.

II. Secundum locum occupant Annales Lovanienses, VIII. Libris comprehensi, atque ad annum clō. Io. vii. ab Auctore perducti, quos hic exhibemus è duobus MSS. Codicibus, altero quod GUIL. ANTON. VAN DIEVE, Auctoris Pronepos è Codice Averbodiani Cænobii sua manu descripserat; alterum nobiscum V. Cl. Job. Verdussius communicavit, Auctoris ætati proximum. Quibus Fastos Consulares Oppidi nostri, Ædilium, Senatorum, aliorumque muneribus publicis usque ad præsentem annum insignium Virorum nomina, supplementi instar, adjecimus.

III. Hisce ad hanc diem ineditis Auctoris Operibus succedit ejus de Galliæ Belgicæ Antiquitatibus Commentarius, Typis primùm Plantinianis excusus an. clō. Io. lxxv., iisdem recusus an. clō. Io. lxxxiv. cui quum adjumentum reperiremus (IV.) Hermanni Nuenarii de eadem Belgica Commentariolum, eo nec Lectorem fraudare volumus. Quin etiam propter argumenti affinitatem addidimus ejusdem Nuenarii (V.) Narrationem de Origine & sedibus priscorum Francorum; cui denique non injucundum Abrahami Ortelii, & Joannis Viviani Itinerarium, velut Coronidem, appendimus, ut brevi quodam Belgicarum Antiquitatum Thesauro Lectores nostri potirentur.

Superiùs memorato DIVÆI de Galliæ Belgicæ Antiquitatibus libello, alterum ille adjunxerat, Statum ejus Regionis, quem sub Francorum Imperio habuit, complectentem * Ut eum hic pariter Lectori sistere possemus, nec laborem ullum, nec inquisitionem prætermisimus: at frustra omnia; exstare tamen eum nobis persuasum est; quapropter Eruditos omnes, ad quos hic fortè pervenerit, rogamus etiam atque etiam, ut eum nobiscum benignè communicare non renuant; id si fecerint, Opusculum iisdem typis, eademque, quâ præsens volumen, excudendum formâ curabimus.

* Eum à se visum significant A. Miræus Not. 5. in Cap. XIX. Libri I. Diplom. Belgic. F. Sweertius in Athenis Belg. loco inferiùs adferendo, & Petr. Scriverius Epist. (XIV.) ad Isacium suum data 12. Nov. 1609. (in Analectis A. Matthæi Tom. II. pag. 587.) DIVÆI, inquit, Austrasiam, & alia multa ejusdem scripta sunt qui promittant. . . Nihil dum tamen ejus Viri prodiit quod sciam.

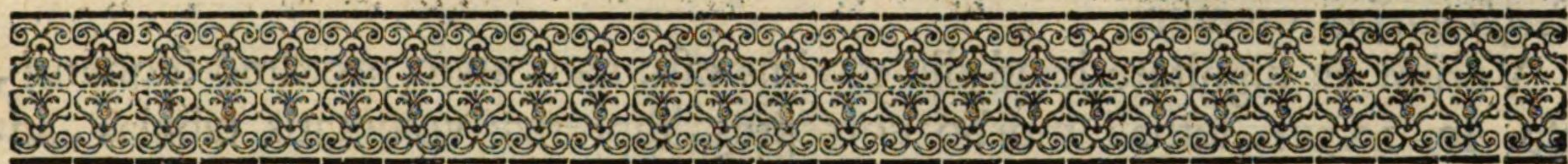
Supereſt, æquum Lectorẽ oremus, ut ſi quid in hoc Opere, ſeu noſtrâ inter occupationes graviffimas oſcitate, ſeu nimia operarum feſtinatione præter mentem noſtram peccatum fuerit, id nobis amicè condonare, deque eo Typographum commonere velit, qui, data occaſione, prævioque peritorum examine, errata quæcumque deprehenſa fuerint, protinus auferre ſataget.

Si quid aliud Eruditi Viri paratum habeant, quod ad harum rerum ornatum facere queat, id ut Noſtro labore edendum permittant, eos, pro ſuo in literas amore, enixius obteſtamur.

Jam Nobis alia pauca ſuppetunt ad Lovaniẽſes Familias ſpectantia, (poſtmodum, ſi Deus vitam Nobis & otium indulgeat, amplianda atque in lucem emittenda,) quæ cum hujus Voluminis Em̃toribus libentes communicabimus; ab iis tum Auct̃or Noſter, tum ejus Pronepos cujus additamenta ſuis locis inſeruimus, abſtinuiſſe videntur, quod quaſdam Familias, ob gentilitii earum clypei ignorationem, ad certam aliquam Tribum reducere non valuerint.

Quod ſi ſtudio noſtrum Viris Doctis non diſplicere intellexerimus, animus nobis accendetur, ut propediẽ ſimili forma, multoque, quàm prius accuratiores proferamus DIVÆI noſtri de Rebus Brabanticis Libros XIX. collatos cum iis manu exaratis Codicibus, quos poſſidet V. CL. Johannes Verduſſius, Antverpienſis Oppidi Scabinus, idemque rei Hiſtoricæ, ac Literariæ ſtudioſiſſimus.

Interim his, Benevole Lector, utere, & Vale. Lovanii cl̃o. 1000. LVII. Menſe Junio.

DE VITA PETRI DIVÆI QUÆ COLLIGERE LICUIT. *

PETRO DIVÆO (vernaculè *Van Dieve*) Patria fuit Lovanium: annus natalis, trigefimus ſextus ſæculi XVI. (a), Pater, ejusdem cum eo nominis, ex Veteribus Toparchis pagi DIEVE, altero ab hac Urbe lapide, in *Baronatu*, quem vocant, Rotzelario, oriundus: Mater verò MARIA HEYME, è nobili pariter familiâ Conſularibus atque Ædilitiis ſciſcibus Lovanii conſpicuâ.

PETRUS noſter in Patria, celebri jam tum Muſarum Domicilio, Græcis juxta ac Latinis literis haud ſegnem navabat operam adoleſcens, cùm ſalutatâ dumtaxat ex ipſo limine Minerva, ad Mechanicum penè exer-

* Excerptimus è monumentis quæ nobis ſuppeditavit Reverendus juxta ac Doctiſſimus Vir G. D. De Azevedo Coutinho y Bernal, B. V. Mariæ Mechliniæ Canonicus.

(a) Ex publicis Urbis tabulis conſtat, annum unum cum dimidio vixiſſe cùm dies ageretur XXVII. menſis Septemb. cl̃o. 10. XXXVII.

citium abreptus est, vix tum ex Ephebis egressus; quod ipse de se modestè profitetur. Patre scilicet orbatus anno clo. Io. LX. in Graphiarium (b) assumptus est à Magistratu Lovanienfi Eidib. Januar. anni subsequenti, assignato annuo Carolinorum, ut aiunt, *Florenorum* LX. stipendio, cui deinceps (c) alii XII. adjecti fuere. Et his additi quoque VIII. & XX. quum ei Urbis Privilegia conquirendi ac colligendi provincia demandata est anno clo. Io. LXV. Demum anno Septuagesimo stipendium excrevit ad *Florenos* CL.

Verum anno clo. Io. LXXVI. quum inito postrid. Non. Novembreis inter Orangium Principem & Belgicos Ordines federe, (*Gandavensem Pacificationem* vocarunt) rebellis in Patriam censeretur, quisquis Regiis, seu Hispanicis partibus adhæreret, absens Lovanio DIVÆUS, ut reditum maturaret, à Magistratu bis terque monitus, denique datis ad Senatum Lovaniensem Literis Tertio Kal. Jan. anni clo. Io. LXXVII. Graphiarii se munere, conditionibus quibusdam adjectis, ultrò cedere significavit. Quare sequenti die susceptus in ejus locum *Michaël Vander Heyden*, Nicolai F.

Hinc, auctis Belgii tumultibus, Ordinum partes DIVÆUS sequutus videtur, ac fortè cum *Lipso*, aliisque magni nominis Viris huc illuc sine lare certisve sedibus deerrasse. Ut ut est, comperimus eum anno clo. Io. LXXX. Ordinibus Belgicis Antverpiæ coactis à Consiliis Bellicis fuisse, eoque nomine designatum III. Eid. Februarias, ut cum Mechliniensium Legatis, in proximo eorum Urbi loco, (d) de tributorum postulatione, deliberaret.

Eodem anno, captâ (e) ab Anglorum ac federatarum Urbium exercitu Mechliniâ, novoque ab Ordinibus Magistratu constituto postridie Eid. Aprileis, DIVÆUS Urbis ejus ac Provinciæ Syndicus, seu, ut vocant, *Pensionarius* creatur.

Verum ea dignitate haud diu gavisus est; nam anno proximè sequenti, clo. Io. LXXXI. lethali morbo correptus, supremæ voluntatis tabulas, adficiente conjuge MARIA VAN DEN EYNDE, Kalendis ipsis Novembribus condidit, ac paullo post extinctus est, ætatis anno XLVI. necdum expleto, sepultusque in Æde primaria Divo Rumoldo sacra ante Suggestum.

Susceperat ex memoratâ uxore VII. liberos, quinque videlicet filias ante Patrem defunctas, & duos, qui ei superstites fuere, filios *Cornelium*, & *Franciscum*; ille Armiger, Toparcha pagi *Tendale*, defunctus an. clo. Io. c. xxxii. sepultus jacet in Sacello D. Huberti, quod est in Æde Sacra Divi Jacobi Lovanii. Franciscus verò in hac Urbe natus mense Septembri clo. Io. LXVIII. Martinianis Canonicis ibidem sese adjunxit anno ætatis tricesimo, functusque in eo Cœnobio *Sub-Prioris* munere, Rector datus est Sacris Virginibus Augustinianum Institutum Mechliniæ in Conventu *Bethaniensi* profitentibus, quibus quum biennio laudabili modo præfuisset, piè isthic extremum diem obiit an. clo. Io. c. xii.

DIVÆI vitæ hoc solum addemus, magna eum familiaritate ac necessitudine conjunctum fuisse cum pluribus ætatis suæ viris literarum gloriâ insignibus, in primis verò cum magno *Lipso*, qui tum in Belgicæ Historiæ notitia, tum in Priscorum emendandorum studio, per DIVÆUM

(b) Vulgò *Clerck van den Register*.

(c) Nimirum, VI. Kal. Aug. anni clo. Io. LXIII.

(d) Qui vulgò *Toncxken*, sive *Doncxken*, ad oram Dilæ.

(e) VI. Eid. Aprileis.

fese profecisse, non semel fassus est. Sed nunc ad hujus libros veniamus.

I. *Rerum Brabanticarum* Libros, anno demum clō. Iōc. x. Auberti Miræi studio, non sine aliqua interpolatione, Antverpiæ editos (f) ad prelum paratos habuit DIVÆUS anno clō. Iō. LXII., ut ipse in Prologo memorat, addens se uni huic operi multos annos incubuisse, neque labori aut sumtibus pepercisse, ut veracem Historiam ex Urbium ac Cœnobiorum Tabulariis, vetustisque cū Belgii, tum aliarum regionum historiis eliceret.

II. Anno clō. Iōc. LXV. Typis Plantinianis commissus est à DIVÆO *De Gallia Belgica Antiquitatibus Liber I.*, *statum ejus, quem sub Romanorum Imperio habuit, complectens*; inscriptus Carolo Philippo Croïacensi, Toparchæ in Havrech.

III. *Rerum Lovaniensium Libros IV.* conscripsit postmodum DIVÆUS, uti &

IV. *Annalium Lovaniensium Libros VIII.* de quibus supra. Aut perierunt, aut certè nondum reperta sunt Opuscula subjecta:

V. *De Henrici Lucemburgii Imperatoris rebus gestis.* Id à se confectum testatur DIVÆUS Annal. Brabant. libro VII. ad finem.

VI. *De Ducibus Brabantia.* Meminit Ibid. Lib. I. cap. III.

VII. *De Godefrido Barbato, ejusque posteris.* Eodem cap.

VIII. *Rerum Germanicarum Commentarii.* Ibid. Lib. II. ad fin.

IX. *Liber de Legibus Brabantia.* Libro X. extremo.

Quatuor hæc postrema, vel Auctor ad umbilicum non perduxerat, vel Belgicis tumultibus interiere, magno fanè rei literariæ detrimento.

Atque hæc de Auctore nostro, quibus adtexere lubet è multis pauca

DE EODEM

VIRORUM LITERIS INSIGNIUM TESTIMONIA.

LUDOVICI CARRIONIS

Videsis infrà ante Lib. I. *Antiquitat. Gall. Belgica.*

ABRAHAMI ORTELII

Habes ad finem *Itinerarii.*

PONTI HEUTERI

De Veterum, ac sui sæculi Belgio Lib. I. cap. IX.

TUngros si tum inter illustriorum Belgarum populos sub nomine Eburonum, aut Germanorum floruisse cum PETRO DIVÆO, diligenti ac Docto Veteris Belgii enucleatore, sed nimis succincto, contendere quis velit, non repugnabo.

(f) Apud Henr. Verdussen, 4°.

JUSTI LIPSI

In Lovanio , five Oppidi & Academiae ejus
descriptione. Monito ad LECTOREM.

QUaedam ab aliis , & praesertim PETRI DIVÆI, hujus Urbis Ci-
vis , & talium rerum diligentis , scriptis hausi.

Ibid. Cap. I.

Feceram olim (probè memini) ante annos triginta , duce PETRO
DIVÆO , qui rerum nostratum , & quæ ad historiam veterem pertine-
rent , diligens admodum sed & sciens erat , &c.

LAURENTII BEYERLINCK

In Censura Operis DIVÆANI de Rebus Brabantinis.

HOC Rerum Brabanticarum Chronicon in Libros XIX. digestum , stilo
& studio PETRI DIVÆI V. C. magnam commendationem meretur.
In quo nempe multa de Brabantia nostra , distinctius & veritati confor-
mius , quàm in ullo alio , recensentur. Unde magnum Reip. Litterariae be-
neficium factururus (est) Aubertus Miræus , Canon. & Bibliothecar. Ant-
verp. si in gratam Clariss. Auctoris , & optimè de litteris meriti memo-
riam è tenebris illud eruat , & luce , ac cedro donet.

FRANCISCI SWEERTII

In Athenis Belgicis.

PETRUS DIVÆUS Lovaniensis , Historicus , fidus & accuratus , Vir
multæ lectionis , & paræ industriæ , cujus scriptis usus Justus Lip-
sius in LOVANO suo. Scripsit De Antiquitatibus ejusdem , (Galliae
Belgicae) qualis sub Francis. M. S. Lovanii apud filium (Cornelium.)

AUBERTI MIRÆI

In Epist. Nuncupatoria ad Albertum Archiducem
Austriæ , præfixâ Libris DIVÆI
De Rebus Brabant.

COLlegerat pridem magno studio & assiduâ multorum annorum indu-
striâ PETRUS DIVÆUS scientiæ quasdam opes & litterarium , ut
sic appellem , thesaurum , ANTIQUITATES BRABANTIAE , & RES ejus
domi militiæque GESTAS. Colligendi causa sive occasio fuit , quod
non sine indignatione videret confictas temere à nonnullis origines
ejus , fabulis quàm vero propiores , Ideoque cum temporis
plurimum & laboris Vir assiduus & doctus huic investigationi tribuisset ;
opere hoc ipso concinnato , veterum promiscuæ ignorantiae excussit , & ca-
rissimam patriam pristinae gloriæ ac dignitati adsertam ab oblivionis tene-
broso carcere stilo & litterariis ingenii sui armis vindicavit.

VALERII ANDREÆ

In Bibliotheca Belgica.

PETRUS DIVÆUS, *Lovaniensis, Brabantiae Historicus, fidus & accuratus, fabularum portentis, quæ historiam patriæ ferè occupabant universam, explosis, cum fide eam tradidit.*

EJUSDEM,

In Topographia Belgica, Edit. 1643. pag. 13.

Latitant quoque apud hæredes PETRI DIVÆI doctissimi rerum Lovaniensium Commentarii, quos laudat Abrab. Ortelius in Galliae Belgicae Itinerario.

DE HERM. NUENARIO

EX VALERII ANDREÆ BIBLIOTH. BELGICA.

HERMANNUS, Comes NUENARIUS, sive à NOVA AQUILA, ditionis Juliacensis, Præpositus Colonienſis, scripsit

De Origine & sedibus priscorum Francorum. Basil. apud Hervagium, 1532.

De Gallia Belgica Commentarium, Typis Plantin. 1584. 8.

Annotationes aliquot Herbarum, cum Herbario Othonis Brunsfeldii
Editas : adjectâ Formulâ excudendi Herbarii per eundem Nuenarium.
Basil. 1540.

De morbo seu febris sudatoria, vulgò sudorem Britannicum vocant, Coloniae apud Joan. Soterem 1529. 4.

Carmina aliquot, quibus historia mortis JESU in septem horas distributa est. Lipsiæ 1592. cum Hymnis Georgii Fabricii.

Orationem in Comitibus Francofurtensibus pro Carolo Rom. Rege recens electo an. c. 15. 19. habitam.

Denique *Fl. Vegetii Renati de arte Veterinaria sive Mulo-Medicina* Libros IV. primus publicavit, Basil. 1528. 4.

DE ABRAHAMO ORTELIO

EX EAD. BIBLIOTH., ET SWEERTII ATHENIS BELGICIS.

ABRAH. ORTELIUS natus Antverpiæ an. c. 15. 15. xxvii. iv. Non. April. sed è Vindelicis oriundus. Cum Johanne Viviano Valencinate Mercatore & studiis dedito Viro, & Ieronymo Scholiers Antverpiano Eburones, Treviros, & Moguntinos lustravit. Post, socio Emmanuele Demetrio item Antverpiano, cognatoque suo, Britannicas insulas adiit; Italiam quoque tertio peragravit. Domum redux collectas opes Geographicas adhibuit THEATRO suo, quo in opere ita suam omnibus industriam probavit, ut à Philippo II. Geographi Regii titulo fuerit ornatus; ac sæculi sui Ptolemaeus, orbisque terrarum ornamentum audierit. Vixit perpetuò cælebs, veritus conjugis fortè discordis futuræ molestias. Antverpiæ vitâ defunctus in Æde Norbertina D. Michaëli sacra tumulatus est, hac Epigraphe additâ.

ABRAHAMI ORTELI

QVEM VRBS VRBIUM ANTVERPIA EDIDIT
 REX REGVM PHILIPPVS GEOGRAPHVM HABVIT

MONVMENTVM HIC VIDES
 BREVIS TERRA EVM CAPIT

QVI IPSE ORBEM TERRARVM CEPIT,
 STILO ET TABVLIS ILLVSTRAVIT,
 SED MENTE CONTEMPSIT,

QVA CAELVM ET ALTA SVSPEXIT,
 CONSTANS ADVERSVM SPES AVT METVS.

AMICITIAE CVLTOR CANDORE, FIDE, OFFICIIS

QVIETIS CVLTOR, SINE LITE, VXORE, PROLE

VITAM HABVIT QVALE ALIVS VOTVM

VT NVNC QVOQVE AETERNA EI QVIES SIT

VOTIS VOVE LECTOR

OBIIT IV. KAL. IVLII. CLQ. IO. XCIIX.

COLII EX SORORE NEPOTES B. M. POSS.

Ejus sunt : *Theatrum Orbis Terrarum*, five Tabulæ Geographicae, cum brevi orbis descriptione. Quod opus sæpe locupletatum ac Tabulis auctum fuit, donec ei supremam addidit manum *Job. Baptista Vrienstius*, & Latinè, Hispanicè, ac Italicè spectandum ac legendum exhibuit.

Synonyma Geographica primum excusa, ut superior liber, Plantini typis an. clq. io. LXXVIII. 4. sed aucta deinde in *Thesaurum Geographicum* excreverunt. Ibid. clq. io. LXXXVIII. & xcvi. Fol.

Aurei sæculi Imago, ubi Germanorum veterum Vita, Mores, Religio, adjectis Iconibus. Antv. clq. io. xcVIII. 4.

Deorum, Dearumque Capita, è priscis Numismatibus. Postmodum historica narratione illustrata à *Franc. Sweertio* Antv. 4.

Denique *Itinerarium*, de quo supra, quodque hic exhibemus, editum à Plantino primum an. clq. io. LXXXIV. 8. post aliquoties recusum.

DE JOHANNNE VIVIANO

EX IISDEM.

Vir ille doctus, Valentianus origine, Antverpiæ Mercatorem egit, fuitque eidem Urbi ab Eleëmofynis. Domus illius velut officina quædam erat rei Antiquariæ, veterumque omnis generis Numismatum. *Ludovico Guicciardino* in Descriptione Belgii mirificus extitit adjutor. *Abrab. Ortelium*, & *Ieronymum Scholiers* unicè coluit, & cum iis *Leodieneses*, *Tungros*, & *Moguntinos* adiit; extatque eorum *Itinerarium* quod hic recudendum curavimus. Dedit præterea *Cantica Canticorum* & *Ecclesiasten Salomonis* versu Iambico, terso & facili, nusquam recedens à proprietate aut venustate prisce sermonis, Lipsio iudice. Prodiere typis Plantin. clq. io. LXXXIV. 16. Aquisgrani, quò Belgicæ rabiei declinandæ causâ secesserat, sepulturam nactus est anno clq. io. Ilc. Prid. Eid. Septemb.

PRÆFATIO AUCTORIS.

UI de Officiorum generibus scripsere Philosophi, inter ceteras necessitudines Patriæ plurimum deferri voluere. Sunt autem diversa secundum eosdem officiorum in patriam genera, non infimum, memoriam eorum quæ gesta sunt, ad posteros transmittere: ut non injuriâ à nonnullis dubitatum sit, meliusne Patriæ consuluerint qui domi bellive præclare rebus gestis eam ampliarunt, an qui acta eorum, in omne tempus profutura, memoriæ tradiderunt. Constat enim, hos officii sui fructum in multas ætates propagare, illorum verò nisi ab his juvaretur, parvo tempore duraturum, nullo in posteros exemplo. Itaque multum semper honoris habitum legimus iis qui Patriæ hujusmodi studium impenderent. Quo quidem, ut ferè nullum utilius est, ita non aliud difficilius, neque magis calumniis obnoxium reperiri crediderim: suspicaturis passim qui legent, sicubi in laudem tuorum eruperis, affectui te plus quàm veritati tribuere. Quare præstantissimos aliquot no-

PRÆFATIO AUCTORIS.

Itro tempore Viros vidimus Patriis rebus abstinentes, alienam historiam magna cum laude tractasse. Ego verò, neminem veriore exactioreque, quàm quemvis suæ Patriæ præconem contingere posse, arbitror. Ut enim omittatur quantum luminis adferat historiæ locorum de quibus agitur, cognitio, constat, civi quàm extero faciliorem esse ad *Archivorum*, rationum publicarum, ceterorumque monumentorum, quæ huc, procul dubio, plurimum faciunt, inspectionem, accessum. Jam verò qui munere publico in Patria fungitur, nihil ferè quod scitu dignum sit, investigationem ejus subterfugere potest. Sanè cum primum ex ephebis egressus Ærario publico civitatis nostræ Scriba adhibitus essem, multa legere ac videre contigit, quæ historiam scripturo ex publicis monumentis adjumento esse possent, in quo Majorum Nostrorum commendanda venit diligentia, qui si vel obolus aliquis rationibus publicis inferendus esset, causam sumptûs semper fusè explicabant, ex quo singularum dierum Acta facile esset elicere. In majoribus verò negotiis, bellicis nempe, aut similibus, nihil requiri passi sunt: primò instructus belli videbatur; mox quis Dux, quis Vexillifer, qui Tribuni militares, quot pedites, quantus equitatus. Dein confectâ expeditione, quando domum reditum esset, quis in prælio præclarè se gessisset (nam iis donaria è publico fiebant) qui in Equestrem ordinem asciti; nec, quis belli successus fuisset, omittebant. Quod cum primum animadverterem, prorsus impium putans, Patriam tam ignotam, ut hætenus fuit, tam inhonoram abjectamque pati; quantum subcisivis horis facere licuit, Archiva, Rationes Ærarii, si quid talium Monumentorum in publico esset, excussi, inque Annalium formam redegei; quæ verò altiùs repetenda sunt, quàm ut hinc (ubi ultra annos CCCC. acta non

PRÆFATIO AUCTORIS.

reperiuntur) peti possent, ex Chronographis vetustioribus, maximè ex contemporaneis Scriptoribus, quibus inter Historicos præcipuè fidem adhibeo, supplevi. Qua in re si non omnimodè satisfactum sit, faciliè & apud candidioris judicii Lectores excusatum iri spero; cùm primus ferè inferiorum Germanorum hoc scribendi genus adortus sim, à quo ipsius negotii impeditissima difficultas etiam peritissimos hujus ævi Viros deterruerit. Porro si quis in nostratum hominum commendationem affectu aliquanto justo majore me rapi existimaverit: is sciat, nihil hìc quod intra annos CCCC. actum sit, scribi, cujus non cuilibet suffecturam rationem reddere queam: in iis verò quæ antiquiora sunt, fidem Chronographorum secutum nemo calumniabitur, quando aliter nullus vetus Historiæ Scriptor facere coactus fuerit. Nec verò miretur quisquam, præstantissimos illos, (quales à nobis describuntur) Lovanienses, ad tantum earum artium, quibus hi excellebant, contemptum degenerasse; magna harum rerum vicissitudo est, nobisque id cum multis aliis, proh dolor! commune est. Juverit tamen nostræ ætatis hominibus Majorum res gestas in memoriam refricare: ut si qui olim futuri sint, quos innatus ardor ad virtutem accendat, illorum exemplar intuiti, inflammentur magis. Id si fiat, non alium laboris nostri fructum huic præposuero.

IN SINGULA OPERA ELENCHUS CAPITULI.

RERUM LOVANIENSIIUM

LIBER PRIMUS.

CAP. I. De Antiquitate Lovanii.	Fol. 1	CAP. II. Sub Ducibus Bello Gesta per Lovanienses. Sub Henrico I. Bellum Leodiense	Ibid.
CAP. II. De Comitatu Lovaniensi.	2	1212.	Ibid.
Catalogus Comitum Lovaniensium.	Ibid.	CAP. III. Sub Henrico II. Bellum Stadingense	99
Genealogia Comitum à Lamberto Barbato.	3	1234.	
CAP. III. Publica Urbis Ædificia & Opera.	Ibid.	CAP. IV. Sub Joanne I. §. 1. Bellum Mechliniense	Ibid.
CAP. IV. Ædes Sacre.	4	1267.	Ibid.
* Series Præpositorum S. Petri.	Ibid.	§. 2. Bellum Lemburgense	1288.
Catalogus Decanorum S. Petri.	5	CAP. V. Sub Joanne II. Duce. §. 1. Bellum Flandricum	Ibid.
Series Præpositorum & Abbatum S. Gertrudis.	6	1302.	Ibid.
Series Abbatum Vlierbacensium.	7	§. 2. Bellum Mechliniense	1303.
Series Abbatum Parcensium.	Ibid.	CAP. VI. Sub Joanne III. Duce. §. 1. Bellum Falcoburgense	Ibid.
CAP. V. Fertilitas Agri Lovaniensis, & quid ferat.	8	§. 2. Bellum contra XVII. Principes	1329.
CAP. VI. Leodiensi Ecclesiæ Lovanienses subesse.	Ibid.	101	
CAP. VII. Quomodo Lovaniensis Respublica gubernetur.	9	§. 3. Bellum Cameracense, & Tornacense	Ibid.
Catalogus Prætorum Lovaniensium ab anno 1140.	10	1339.	Ibid.
Catalogus Consulium ab anno 1225.	Ibid.	§. 4. Bellum Caletanum	1346.
		§. 5. Bellum Leodiense	Ibid.
		CAP. VII. Sub Joanna. §. 1. Bellum Flandricum	1355.
		§. 2. Bellum Gelricum I.	1368.
		§. 3. Bellum Juliacense	1371.
		§. 4. Bellum Gandense	1383.
		§. 5. Bellum Gelricum II.	1384.
		§. 6. Bellum Gasbecanum	1388.
		§. 7. Bellum Gelricum III.	1397.
		CAP. VIII. Sub Antonio Duce. Bellum Armeniacum	1411.
		CAP. IX. Sub Joanne IV. Duce. §. 1. Bellum Dordracenum	1418.
		§. 2. Contentio Civilis inter Joannem Duce, ac Ordines Brabantie, & Bellum Gertrudi-Montanum	1420.
		§. 3. Bellum Pragense, seu Hussiticum	1421.
		§. 4. Bellum Hannonium	1424.
		CAP. X. Sub Philippo I. Duce. Expeditio Transmarina	1427.
		CAP. XI. Sub Philippo II. Duce. §. 1. Bellum Brugense	1437.
		§. 2. Bellum Gandense	1452.
		§. 3. Bellum Francicum	1465.
		§. 4. Bellum Dionantense	1466.
		CAP. XII. Sub Carolo Audace. §. 1. Bellum Leodiense.	107
		§. 2. Bellum Francicum	1472.

LIBER SECUNDUS.

De Patriciorum Familiis.

INsignia VII. Tribuum Patriciarum.	16
Prima Tribus, ejusque Familiæ: Uten Lie- mingen.	19
Secunda Tribus, ejusque Familiæ: Van Den Calstre.	43
Tertia Tribus, ejusque Familiæ: Van Redin- gen.	61
Quarta Tribus, ejusque Familiæ: Van Den Steene.	71
Quinta Tribus, ejusque Familiæ: Verrusalen.	81
Sexta Tribus, ejusque Familiæ: Gielis.	83
Septima Tribus, ejusque Familiæ: Van Rode.	87

LIBER TERTIUS.

De iis tractans quæ Lovanienses Bello peregerunt.

CAP. I. §. 1. Lovanium à Normannis cap- tum	885.	97
§. 2. Lovanium ab Arnulpho Imperatore re- cuperatum	895.	Ibid.
§. 3. Lovanium à Godefrido Duce Lotharin- giæ obsessum	1005.	98
§. 1. Bellum Leodiense.	107	
§. 2. Bellum Francicum	1472.	Ibid.

ELENCHUS CAPITUM.

§. 3. <i>Bellum Gelricum</i> 1473.	Ibid.
§. 4. <i>Bellum Novesium</i> 1474.	Ibid.
§. 5. <i>Bellum Helveticum</i> 1476.	Ibid.
CAP. XIII. <i>Sub Maria Caroli Filia §. 1. Bellum Francicum</i> 1478.	108
§. 2. <i>Bellum Gelricum.</i> 1481.	109
§. 3. <i>Mors Mariæ, uxoris Maximiliani.</i> Ibid.	
CAP. XIV. <i>Sub Philippo III. §. 1. Bellum Leodiense</i> 1482.	Ibid.
§. 2. <i>Pax Francica.</i>	Ibid.
§. 3. <i>Bellum Saxonicum</i> 1488.	Ibid.
CAP. XV. <i>Sub Carolo II. Duce, postea ejus Nominis Quinto Imperatore. §. 1. Bellum Gelricum</i> 1507.	111
§. 2. <i>Bellum Rossenianum</i> 1542.	Ibid.

LIBER QUARTUS.

CAP. I. <i>Qui Lovaniensium Doctrinā claruerint.</i>	113
CAP. II. <i>De Institutione Academiæ.</i>	114
CAP. III. <i>De Politia Lovaniensium.</i>	115
CAP. IV. <i>De fide Lovaniensium in Principem, ac Vicinos.</i>	116
CAP. V. <i>De Jure civium Lovaniensium.</i>	Ibid.
CAP. VI. <i>De Textorum potentia.</i>	Ibid.
CAP. VII. <i>Quas Seditiones passum fuerit Lovanium.</i>	117
§. 1. <i>Seditio Couterelliana</i> 1360.	Ibid.
§. 2. <i>Seditio Capitatorum</i> 1379.	119
§. 3. <i>Seditio Paulli Loenkens</i> 1477.	122
<i>Epilogus.</i>	124

ANNALIUM OPPIDI LOVANIENSIS

LIBER PRIMUS. <i>De Origine Lovanii.</i> Fol. I	
LIBER SECUNDUS. <i>Quo comprehenduntur ea quæ Lovanienses sub Joanne I. II. & III. Gessere ab Anno 1282. usque ad Annum 1355.</i>	11
LIBER TERTIUS. <i>A Wenceslai Principatu exorsus, in Anni 1377. Rebus Gestis terminatur.</i>	21
LIBER QUARTUS. <i>Seditionem Capitatorum in Patricios, Bellaque inde secuta usque ad interitum Joannæ, Historiam annorum penè XX. complectitur.</i>	29
LIBER QUINTUS. <i>Sub Antonio Duce Gesta narrantur, dein Joannis IV. turbulentus Principatus, mox Philippi I. breve Imperium. XXIV. Annorum Historia, nempe ab Anno 1406., usque ad Annum 1430.</i>	39

LIBER SEXTUS. <i>Omnia sub Duce Philippo Bono acta continet usque ad Annum 1467.</i>	47
LIBER SEPTIMUS. <i>Habet Leodiensia & Francica sub Carolo Audace Bella, Seditiones item post ejus interitum motas, & cum Francis usque ad Mariæ, Caroli filiæ, mortem certamina, ad Annum 1482. quo Maria interiit.</i>	55
LIBER OCTAVUS. <i>Externa aliquot Maximiliani Bella narrantur; hinc infelicitissimum illud, quod cum Saxone à Nostis gestum fuit, bellum. Finem Historiæ Annus 1506. facit, Philippi Regis interitu lugubris.</i>	61
LIBER NONUS. <i>Seu Appendix, continens Fastos Consulares, seriem Septemvirum, Senatorum, ac Decanorum Gildæ Lanificii, ex Patriciorum Ordine, ab Anno 1508. usque ad præsentem Annum 1756.</i>	72

ANTIQUITATUM GALLIÆ BELGICÆ

LIBER PRIMUS.

Statum Belgicæ, quem sub Romanis habuit, complectens.

CAP. I. <i>Divisio Galliæ, & Belgarum Originis.</i> Fol. I	
CAP. II. <i>Populi Belgarum.</i>	2
CAP. III. <i>De Tungris, qui & Germani, Eburonibus, Condrusis, Cæresis, Segnis, & Pæmanis.</i>	4
CAP. IV. <i>De Aduaticis, seu Atuaticis.</i>	6
CAP. V. <i>De Nerviiis, Centronibus, Grudiis, Levacis, Pleumosiis, & Gordunis.</i>	7
CAP. VI. <i>De Ambianis.</i>	8
CAP. VII. <i>De Bellovacis.</i>	Ibid.
CAP. VIII. <i>De Vellocaffibus.</i>	Ibid.
CAP. IX. <i>De Ulbanetibus.</i>	9
CAP. X. <i>De Atrebatibus.</i>	Ibid.
CAP. XI. <i>De Calecis, Oromanfacis, Effuis, Itio Portu, & Gessoriaco.</i>	Ibid.
CAP. XII. <i>De Veromanduis.</i>	Ibid.
CAP. XIII. <i>De Rbemis, & Sueffionibus.</i>	Ibid.
CAP. XIV. <i>De Morinis, & Menapiis.</i>	10
CAP. XV. <i>De Taxandris.</i>	11
CAP. XVI. <i>De Ambivaritis.</i>	Ibid.
CAP. XVII. <i>De Bethasiis.</i>	12
CAP. XVIII. <i>De Rbeni Insulis.</i>	Ibid.
CAP. XIX. <i>De Batavis.</i>	Ibid.
CAP. XX. <i>De Caninefatibus, & Marsacis.</i>	13
CAP. XXI. <i>De Arenaco, Grinnibus, Batavoduro, & Vada.</i>	14
CAP. XXII. <i>De Gelduba, & Gugernis.</i>	Ibid.
CAP. XXIII. <i>De Ubiis.</i>	Ibid.
CAP. XXIV. <i>De Asciburgio.</i>	15
CAP. XXV. <i>De Sunicis.</i>	Ibid.
CAP. XXVI. <i>De Leucis, & Clabis.</i>	Ibid.
CAP. XXVII. <i>De Rbeno.</i>	Ibid.
CAP. XXVIII. <i>De Mosa.</i>	16
CAP. XXIX. <i>De Scaldi.</i>	Ibid.
CAP. XXX. <i>De Lingua Belgarum, & variis in Belgica mutationibus.</i>	17

* * * *

ELENCHUS CAPITUM.

HERMANNI NUENARI

DE Gallia Belgica Commentariolus. Fol. 1
Brevis narratio de Origine & Sedibus
Priscorum Francorum. 9
Ex suis Legibus Testimonia, Francos fuisse

Germanos. 11
Excerptum ex Bilibaldi Pirckeimeri Descrip-
tione utriusque Germaniæ. 12

ABRAHAMI ORTELII, ET JOANNIS VIVIANI,

ITINERARIUM.

Mechlinia,
Lovanium.
Gemblacum.
Namurcum.
Huijum.
Leodium.
Tungrorum Oppidum.
Spa.
Stablo.
Hufaliza.
Bastonia.
Martelenga.

2	Arduenna.	Ibid.
3	Arlunium.	12
Ibid.	Luxemburgum olim, vel, ut malunt alii, Lut-	
4	zelburgum.	13
Ibid.	Nanceium.	14
Ibid.	Mussipontum.	16
9	Metensis Urbs.	Ibid.
10	Theodonis-Villa.	17
11	Trevirorum Urbs.	18
Ibid.	Neumagum.	21
Ibid.	Confluentia.	Ibid.
Ibid.		

APPROBATIO CENSORIS REGII.

Imprimi potest.

G. VREVEN,
Lib. Cens. Reg.

quando Gaius locutos. Pagus enim vicinus Nova- accubitus quique conque-
A

Ex populis in hac tabula descri
 nostra tempora, prisca

- AMBIANI, Amiannois.
- ATREBATES, Artois.
- AMBIVARITI, Ambivertpen, ni fallor.
- BELLOVACI, Beauvaisin.
- BATAVI, de Betalueræ.
- BETHASII, Beetæ : pagus Brabantiae horum
nomen retinet, ni fallor.
- CALETES, Le Caux.
- CATALAUNI, Chalons.
- CONDRUSI, d'land han Condronç.
- ESSUI, La Comté de Eu.
- GANDUNI, aut GORDUNI, Gand.
- GUGERNI, Gulshern secundum quosdam.

PETRI DIVÆ RERUM LOVANIENSIVM LIBER PRIMVS.

CAPUT I.

De Antiquitate Lovanii.

UANDO, aut à quibus, conditum sit Lovanium, non existimo à quoquam probatæ fidei scriptore tradi. Recentiores Germaniæ inferioris Chronographi, Amandus Sircus Minorita, Christianus Masseus, Jacobus Guisianus, & Joannes Marius Belga qui se illustratorem Galliæ jactat, prisca admodum de Lovanio scripsere. Exstant & Brabantiae Chronica vernacula, quæ de origine, Genealogia, rebusque Regum Tungrorum & Ducum Brabantiae, deque antiquitate Lovanii portentosissima continent mendacia, non multum ab iis quæ Amandus, Masseus, Guisianus, Mariusque tradunt, diversa; atque inter cetera C. Julium Cæsarem cum Salvio Brabone, quem ipse Turingis, Tungris, Brabantinisque Regem dederat, Lovanii frequenter versari solitum, & illic in templo Vestæ Suam, ex sorore Suana neptem, Braboni despondisse. At ibidem etiam leges, Macedonem, avum Alexandri Magni, & Arcadium, Julii Cæsaris avum, fratres germanos fuisse; Titum etiam Turingiæ Regem, nepotem Brabonis ex Carolo filio, Vespasianum clarissimum Imperatorem Romanis edidisse; Cæsarem item ex Italia in Gallias proficiscentem, per Turingiam iter fecisse, unaque cum eo Brabonem Bruti ac Cassii conjuratione in curia cecidisse. Credi hæc poterant, nisi ex Græcorum historiis, ac Romanorum, de genere Alexandri, Julii, & Vespasiani, deque itinere Cæsaris ex ipsiusmet scriptis constaret. Verum & ipse harum nugarum auctor præfari non omisit, fidem non meritura quæ scripturus foret. Est & alius gente francus, Claudius, qui Lovanium à Lupo Scottorum Duce conditum dicat, & ab eo primitus *Luponesium* appellatum: quod vocabulum posteritas in *Louvain* mutavit. Vero non multum ab simile videtur, à Lupis animantibus (quorum fortè magna copia in eo tractu fuit) nomen inditum: ex eo quod antiquissimæ portæ non solum *Lupinæ* nomen sit, sed etiam insculpti Lupi videantur; atque etiam ex ipsa vocabuli etymologia; Gallicè enim profers *Louvain*: qua lingua *Le Lou* Lupum significat. Apparet autem, Lovanienses aliquando Gallicè locutos. Pagus enim vicinus Lova-

nio *Louvainioul*, hoc est, minus Lovanium, dicitur, nimirum diminutivo Gallico; ut in Gallica Brabantia à pagis *Jandrain*, *Glabbais*, *Molebais*, *Torrebaais*, *Gest*, diminutiva veniunt, *Jandrenoul*, *Glabbaioul*, *Molebeioul*, *Torrebeioul*, *Gestioul*. Nonnulli arbitrantur, Germanicum esse vocabulum *Loovenne*, quasi *bet Venne vander Loo*. Nec id absurdè. *Loo* enim nemorosa loca significat; quod nomen agro ad orientem Urbi nostræ vicino, (quem citra annos 190. sylvestrem, Majores nostri aratro mandarunt) vicinque item nemori etiamnum inhæret. Paludes verò ex quibus in foci usum cespites effodiuntur, *Vennen* dicuntur. Cespites autem in pratis Martiniæ reperiri constat. Sed rei, in qua investiganda, divinatione nihil efficias, diutius immorari nolumus. Porro portæ, de qua diximus, Lupinæ simulacrum Dei alicujus hastati insculptum, argumento est, admodum antiquum esse Lovanium, ac à Gentilibus conditum. Nullus tamen Romanorum ejus meminit: adeoque nec primis Francorum Chronographis, qui ante annos 1200. scripsere, cognitum fuit. Qui Germaniam Galliamque perlustrarunt, aiunt, Arcis eam partem quæ etiamnum carie exesa conspicitur, ac portas aliquot, structurâ antiquitateque, antiquioribus Germaniæ Galliæque civitatibus haud multum postferendas. Ut mirum sit, tam feram ejus apud Chronographos reperiri mentionem. Nam primus eorum, qui ad nos devenerunt, Lovanii meminit Regino Prumiensis (qui ante annos 600. floruit) in gestis anni 884. ut infra latius. Perpulchrum in agro Lovaniensi monumentum antiquitatis visitur, quod *Kessel-stein* vocant, in edito monte situm. Ruinæ nempe murorum ex eo genere lapidis, quem vicinus ager fert, ferreæ naturæ, ita exesæ, ut, consumpto penitus omni terreo, ferri solum rudes laminæ restent. Castellum fuisse apparet angustissimi aditus, & qui vix hominem recipiat. C. Julius Cæsar *Comment. de Bello Gallico, Lib. 2.* Levacorum inter Nerviorum Clientes meminit. His Henricus Glareanus, Franciscus Irenicus, Raymundus Marlianus, Lovanienses tradunt designari: ex nominis (ut puto) similitudine inducti. Quorum opinioni quin accedimus? Fortè enim *Levacos* pro *Lovacis*, aut *Lovanis*, indiligens Typographus supposuit; quod in aliarum gentium nominibus apud Cæsarem factum, doctissimus quisque conqueritur.

C A P U T I I.

De Comitatu Lovaniensi.

RABANTIAM, quam *Pagum Brabantensem* Vetustas appellabat, antiquitus in quatuor Comitatus divisam, alibi ostendimus, Lovanensem nempe, Bruxellensem, Alostanum, & Nivellensem. Inter hos Lovanensis dignitate præcellebat: adeo ut posteriori ævo, cum Lovanensis, Bruxellensis, Nivellensisque ad unicum Principem devolverentur, Lovanensis ta-

men Comes is tantum appellaretur. Ad Orientem, Velpâ fluvio ab Hasbanis separabatur; ad Septentrionem, à Taxandris Demeri. Ad Occidentem Meridiemque, non puto aliis limitibus clausum fuisse, quam quibus nunc Lovanensis jurisdictio à Bruxellensibus ac Gallica Brabantia distinguitur. De Origine verò Comitum Lovanensium nihil à nostris tradi reperio. Interruptam autem hanc seriem ex variis Chronographis collegi.

C A T A L O G U S

Comitum Lovanensium.

FLORIBERTUS ante annum 700. floruisse legitur, cujus filiam Floruinam Divo Huberto nuptam fuisse tradunt.

BURCHARDUS. Ab hoc Forestariorum suorum progeniem Flandri deducunt.

N. cujus filius Fulcarius postea Episcopi Leodiensis munere functus est.

LAMBERTUS. Longo post intervallo ab Ottone I. Imperatore Gemblacensis Cœnobii advocatus creatus anno 949. qui in tabulis Ottonianis Vir bellicosus ac fortis vocatur.

A. LAMBERTUS Barbatus, filius Reginerii longo collo Comitum Montensis, Lamberto proximo successit; nescio quo titulo. Hujus patrem, Lotharingæ turbatorem, Bruno Archiepiscopus Colonienfis anno 959. in carcerem conjecit, Comitatu ejus in fiscum redacto. Pro quo recuperando Reginerius, & Lambertus (de quo agimus) filii ejus per diu laborarunt. Tandem voto potiti sunt anno 977. & Lambertus Gerbergam, Caroli Ducis Lotharingæ natam, duxit; per quam, defuncto socero, Bruxellensem ac Nivellensem Comitatus, dotaleis consecutus est. Lovanii Ædem Divo Petro struxit, collegioque septem Canonicorum exornavit. Dein anno 1005. cum ex morte Ottonis leviri, Ducis Lotharingæ, Ducatum ad se devolutum iri speraret: Godefridum, Godefridi Ducis Arduennatis, præpotentis in Palatio Henrici Imperatoris, filium, sibi præferri vidit. Quare varia contra Henricum & Godefridum molitus, jussu Imperatoris, Lovanii obsessus fuit. Quod oppidum animosè defendens, Godefridum re infecta domum abscedere compulit. Hinc & Baldericum, Leodiensem Episcopum, Hugardas arce munientem, prælio victum opus intermittere coëgit. Postremò Godefridum Ducem, Florennis castra habentem, adortus in prælio occubuit anno 1014. Jacet Nivellæ cum uxore Gerberga.

B. HENRICUS, post Patrem Comes, ab Hermanno captivo suo Lovanii in arce necatus est anno 1038. Jacet apud Patrem Nivellæ.

C. OTTO, filius Henrici, brevis ævi puer, unico tantum anno patri supervixit.

D. LAMBERTUS cognomento BALDERICUS, frater Henrici, Ottoni nepoti successit. Ab hoc Divæ Gudulæ ædes Bruxellæ in monte Divi Michaëlis erecta: transectumque illuc à sacello Divi Gaudgerici Gudulæ corpus. Dein foedere æterno cum Gozzilone Lotharingæ Duce inito, Odam filiam ejus uxorem accepit. Anno 1054. cum Godefrido Gozzilonis filio & Balduino Flandriæ Comite Tornacum ab Henrico Imperatore defendit. In ejus expugnatione periit. Jacet Nivellæ.

E. HENRICUS, filius Lamberti, varia cum Hollandis bella gessit. Obiit anno 1068. Hunc Aventinus (ut scribit Volfgangus Lazius de *Gentium migrationibus lib. 6.*) ab Henrico IV. Imperatore Carinthiæ Ducem creatum tradit. Et arbitratur Lazius, ab ipso emanasse ut primùm Carinthiæ Duces, dein Austriæ Principes insignia Comitum Lovanensium, nempe fasciam argenteam in puniceo clipeo, gestarent.

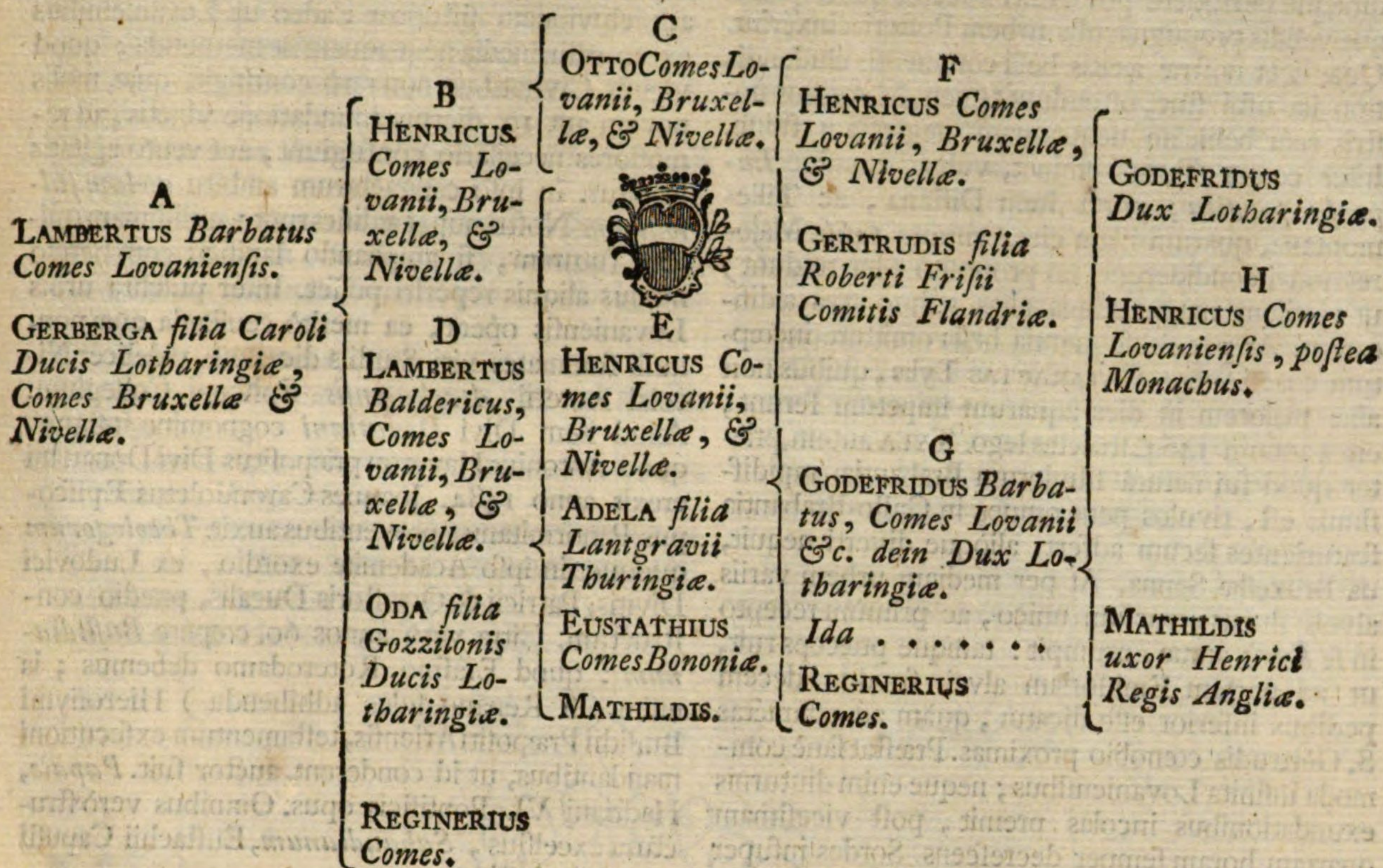
F. HENRICUS III. filius secundi, cœnobium Affliginienfem cum Adela matre & Godefrido fratre condidit anno 1083. Obiit Tornaci, ludis hasticis à Gofuino nobili viro, vulnere accepto, eoque malè curato, anno 1096. Non reliquit liberos.

G. GODEFRIDUS Barbatus, successor fratris, cum decennio Comitatum gubernasset, Lotharingæ Ducatum beneficio Henrici V. Imperatoris consecutus est anno 1106. Hic liberos habuit Godefridum Ducem, & Henricum Comitem Lovanensem. Obiit anno 1140. Jacet Affliginii.

H. HENRICUS Comes Lovanensis, vivo patre Affliginii Monasticen professus est. Comitatus itaque unà cum Ducatu ad Godefridum pervenit: simulque ab eo successoribusque ejus, Lotharingæ ac Brabantiae Ducibus, ad nostra usque tempora gubernatur.

RERUM LOVANIENSIVM Lib. I. Cap. III. 3

Genealogia Comitum à Lamberto Barbato.

CAPUT III.

Publica Urbis Ædificia & Opera.

ARX ad Septentrionalem Urbis partem, meritò primatum inter opera obtinet. Ferunt, à Julio Cæsare exstructam; nescio quàm verè. Exstat veteris Arcis pars, cui paullatim à Comitibus, Ducibusque nonnihil murorum ac turrium adjectum fuit. Nam Comitibus Lovaniensibus, ac primis Brabantiae Ducibus, domicilio aliquando fuit: suumque Burggravium habuit. In monte edito sita super plana omnia Urbis despectat. Nec minus adversus hostilem impetum propugnaculo erat, antequam horrendo illo bombardarum tonitru mœnia concuti moris esset. INTERIORES MUROS Urbis anno 1156. erectos manuscripti Annales, nescio an fide digni, produnt. *Portæ* quidem non nullæ multo vetustiores sunt, illæ nimirum quæ in superiore parte Urbis sunt, Lupina, & quæ, abolito veteri nomine, nunc Præpositi, & Sancti Michaëlis dicuntur. Priscos enim, cùm ad inferiorem partem, *Tylæ* undis præmunirentur, nihil illic ædificasse credibile est. Sunt autem in universum *Portæ* undecim. Propugnacula item suis locis, per omnem murorum ambitum disposita. Nec dubium est, quin validissimum aliquando fuerit Lovanium. Quidquid enim murorum à Sancti Spiritus porta usque ad Radingensem in Austrum pergit, altâ fossâ, ut etiamnum videre licet, cingebatur. Reliqua latera *Tyla*, per Canales derivatus, præterlambabat, quem cataractis ab ingressu Urbis prohibitum, necessarium erat, ab ipsis muris adusque *Furam* rivulum omnia exundatione sua contegere. Unicus igitur aditus tantummodo defendendus erat; ea videlicet muro-

rum pars, quæ inter Castrensem ac Sancti Spiritus portam, nec à montibus ullum præsidium habet, nec flumine alluitur. PALATIUM præter arcem priscis Ducibus Lovanii fuisse constat, eo loci, ubi nunc Coenobium est Prædicatorum. Vocabant id Bassam Curiam. Henricus III. Dux circa annum 1256. in Coenobium commutavit. CURIA, seu Domus Senatoria, olim in magno foro erat, qua ob nefandum scelus, cùm Plebs ex ejus fenestris ejectos Patricios anno 1379. fœda dilaniatione confecisset, desertâ, Patres ad minus forum commigrarunt in Ædes Bastinianas, (quæ ab Illustri Viro Bastino nomen habebant.) Illic post aliquot annos novam Curiam ædificarunt, nempe circa annum Domini 1450. quam magnis sumptibus vix intra decennium perfecere quo nunc visitur splendore. PORTICUM Textorum (Hallam dicunt) anno 1317. strui cœptam, binæ Laminæ parietibus ejus infixæ declarant: pulchrum sanè documentum, quantum olim Lovanium Lanificio floruerit. Quo pereunte, Theologia, Jura, ac Medicina illic docentur. PLATEAS Urbis, principatu Joannis III. & Joannæ Filiæ ejus, lapidibus stratas lego, cùm antea unica solum lapidibus strata, *Lapidea* ob id vocaretur. Opus incoëptum invenio circa annum 1340. desitum sterni circa annum 1384. MÆNIA EXTERIORA, quorum latitudo, altitudoque miraculo propinqua est, anno 1357. incoëpta, ac biennio absoluta, ejus temporis rationes ostendunt. Præfecti operis ardui, erant ex Patriciorum numero, Salomon Bollebornius, Nicolaus Dormalus, Henricus Sapiens, Petrus Rodius. Priscorum Lovaniensium potentia ostendendæ, vel hoc solum suf-

fecerit, quod vivas rupes, ea altitudine, latitudineque perfodere potuerint. Taceo, quot, quamque validis propugnaculis urbem Posteris cinxerint. Quæ licet nostræ ætatis belli commentis eludendis non ita usui sint, ostendunt tamen, Majoribus nostris rem bellicam nequaquam neglectam fuisse. Inter cetera Turris eminet, vulgari nomine *Impensa perdita*; porta item Distana, ac Tillemontana, quarum illam circa annum 1466. Majores nostri condiderunt, eo proposito (ita tradunt) ut ejusdem magnitudinis alias adhuc tres ædificarent. At per subsequencia bella omittere inceptum coacti fuere. CATARACTAS Tylæ, quibus non aliæ majorem in dies aquarum impetum ferunt, circa annum 1464. structas lego. TYLA autem, præter quod sui naturâ fluviorum Brabantiae rapidissimus est, rivulos pene omnes in Gallo-Brabantia scaturientes secum adfert, aliòque diverti nequit, ut Bruxellæ Senna. At per mediam urbem variis alveis fluens, rursus unico, ac primùm recepto in se *Fura* amne, erumpit: tamque præceps ruit, ut ad portam Emissoriam alvei fundus decem pedibus inferior esse dicatur, quàm ad cataractas S. Gertrudis cœnobio proximas. Præstat sanè comoda infinita Lovaniensibus; neque enim diuturnis exundationibus incolas premit, post vicesimam quartam horam semper decrescens. Sordes insuper omnes, & Lanienæ, & salsamentorum, & Noso-

dochii abluit, secumque Mechliniam desert. MOLAS habet numero octo, quæ rarissimè per siccitatem, aut eluvionem sistuntur: adeo ut Lovaniensibus ex eo casu inedia nequaquam sit metuenda; quod vicinis Civitatibus non rarò contingit, quæ, molis novem aut 12. dierum inundatione vinctis, ad remotiores necessario confugiunt, aut vento agitatæ utuntur. In ipso cataractarum ambitu *molam ful-lonicam* Nostri nuper ædificarunt: utilissimam quidem futuram, si ampliando lanificii commercio modus aliquis reperiri posset. Inter pulchra urbis Lovaniensis opera, ea meritò censenda quæ nonnulli summæ viri Studiis dicarunt, videlicet Nicolai Ruterii *Atrebatensis* Episcopi Collegium. Aliud item Divi *Donatiani* cognomine insigne, quod Antonius Haveron præpositus Divi Donatiani erexit anno 1484. Joannes Carondoletus Episcopus Panormitanus proventibus auxit. *Theologorum* quoque in ipso Academia exordio, ex Ludovici Divitis, Patricii & Quæstoris Ducalis, prædio constructum. Citra verò annos 60. cœpère *Bussidiana*: quod Erasmo Roterodamo debemus; is enim (si Renano fides adhibenda) Hieronymi Bussidii Præpositi Ariensis, testamentum executioni mandantibus, ut id conderent, auctor fuit. *Papale*, Hadriani VI. Pontificis opus. Omnibus verò structura excelsius, *Sabaudianum*, Eustachii Capusii beneficio institutum.

C A P U T I V .

Ædes Sacrae.

INTER Ædes Sacras Divi Petri Basilica eminet, à Lamberto Barbato Comite Lovaniensi condita circa annum 1000. & Collegio septem Canonorum exornata. Quibus Lambertus Baldericus filius ejus decimas agri Lovaniensis donavit. Hinc Comites, eorumque Successores Lotharingæ & Brabantiae Duces, Advocatos se Canonorum appellant: atque eo nomine, dum Lovanii inaugurantur, Sacramenta præstant, se Privilegia Ecclesiæ Sancti Petri omniumque Ecclesiarum Ducatus Brabantiae conservaturos; Privilegia item eorum qui ad Sancti Petri Familiam spectant: de quibus infra dicturi su-

mus. Habet hæc Ædes Præpositum, qui ferè ex nobilitate Brabantica à Principe constitui solet. Functos hoc officio invenio Reginerium anno 1140. Simonem anno 1159. Franconem anno 1164. Henricum anno 1206. Gosuinum à Gosuini-Curia anno 1233. Godefridum anno 1256. Alardum Offensem anno 1342. Joannem ex Comitum Luceburgensium familia anno 1378. Guilielmum filium Domini Ascani anno 1426. Hic Academiae Cancellarius fuit, postque ipsum successores ejus omnes, aut per eorum absentiam, Decani hoc munus obierunt. Id enim ipso Academiae initio inter Canonicos & Academiae primates convenerat.

* S E R I E S

Præpositorum S. Petri.

GODEFRIDUS DE LOVANO, LAMBERTI BALDERICI Cognatus, anno 1047.
GODEFRIDUS DE MONTIBUS, LAMBERTI BALDERICI Confanguineus, circa 1070.
HENRICUS circa 1080.
ANSELMUS DE LOVANO, circa 1083.
RENZO circa 1100.
SIGERUS circa 1129.
SIMON DE BIERBEKA, circa 1130.
HENRICUS DE LOVANO, circa 1139.
REGINERIUS circa 1140.
LAMBERTUS circa 1145.
SIMON circa 1159.
FRANCO DE HEVERLE, circa 1164.

S. ALBERTUS DE LOVANO, Obiit 1192.
PHILIPPUS DE WESEMALE, circa 1193.
GODEFRIDUS DE LOVANO, Obiit 1197.
HENRICUS DE LOVANO 1197. Obiit 1232.
GOSUINUS A GOSUINI-CURIA 1232. Obiit 1252.
GODEFRIDUS DE VALBEKE, frater D. Henrici militis, Domini de Erkenen, 1252. Obiit 1270.
WILHELMUS BERTHOLDUS 1270. resignavit 1296.
SIGERUS, sive Siebertus, de Dieft 1296. Obiit eodem anno.
GERARDUS DE CUYCK 1296. Obiit 1310.
C. DE BAUTERSHEM 1310. Obiit 1312.
LAMBERTUS DE BOUCHAUT 1312. Obiit 1321.
JOANNES DE CUYCK 1321. Obiit 1326.

RERUM LOVANIENSIVM Lib. I. Cap. IV. 5

JOANNES VAN ESSELEN, 1326. Obiit 1336.
 ALARDUS VAN OSCH, 1336. Obiit 1363.
 NICOLAUS DE GYMMENICH, 1363. Obiit 1365.
 JOANNES DE LUXEMBURGO, Obiit 1394.
 JOANNES DE BURGUNDIA, Obiit 1402.
 JOANNES DE ROTSELARE, Obiit 1419.
 WILHELMUS DE ASSCHE, filius WILHELMI, Obiit 1477.
 DOMINICUS DE BASSADONIS, Obiit 11. Julii 1487.
 NICOLAUS RUTER, Obiit 15. Septembris 1509.
 CONRADUS RENNER VON GHINGEN. Resignavit 1532.
 ROGERIUS DE TASSIS, Obiit 1593.
 GEORGIUS AB AUSTRIA, 1597. Obiit 22. Aprilis 1619.
 CAJUS ANTONIUS HOPPERUS, filius JOACHIMI, Obiit 21. Aug. 1634.
 JOANNES FRANCISCUS DE ROBLES, Obiit 1659.
 DE SPINOLA denominatus fuit, sed mors immatura abstulit.
 CAROLUS DE HOVINE, Obiit 1666.

EUGENIUS DE VELASCO, ex Comitibus de Zalar. Resignavit post 3. aut 4. annos.
 FERDINANDUS FRANCISCUS DE TRAZEGNIES, Obiit 1692.
 ALEXIUS ANTONIUS CHRISTIANUS FERDINANDUS PRINCEPS NASSOVIAE, &c. Obiit 1734.
 LUDOVICUS THEODORUS BARO D'OGNIES, Decanus Ecclesiae Cathedralis Brugensis 1734. Obiit 1736.
 Reverendus admodum, Illustrissimus ac Amplif. D. JOANNES BENEDICTUS JOSEPHUS DE SCOKART, ex Comitibus De Tiremont, Toparcha d'Harmignies & d'Houtaing, per Archi-dioecesim Mechliniensem Judex Synodalis, Insignis Ecclesiae Collegiatae SS. Michaelis & Gudulae Bruxellis Canonicus, nec non cum potestate Apostolica Gradus Academicos conferendi Cancellarius, ac Privilegiorum Conservator.

Decani autem ferè ex Patriciis Lovaniensibus eligi solent. Eorum Catalogum hunc invenio ab anno 1125.

CATALOGUS

Decanorum Sancti Petri.

MENZO 1125.
 ALARDUS 1140.
 REYMARUS 1164.
 LAMBERTUS 1174.
 PETRUS 1189.
 HENRICUS 1197.
 ENGELBERTUS 1200.
 REGINERIUS 1211.
 ARNOLDUS CALSTERIUS, 1233.
 RENERUS 12...
 GAUFREDUS GRINDEL, 1244.
 MAGISTER GODEFRIDUS... 1246.
 ANDREAS 1260.
 GODEFRIDUS DE BANCO, 1269.
 GODEFRIDUS MONTANUS, 1286.
 MAGISTER ARNOLDUS . . 1290.
 HENRICUS PYLYSER, 1293.
 JOANNES 1299.
 AEGIDIUS FILIUS LISÆ, 1300.
 JOANNES BERTHEMIUS, 1315.
 JOANNES SIGGENIENSIS, usque ad 1343.
 PETRUS CALSTERIUS, Decret. Doct. usque ad 1384.
 NICOLAUS SPECTIUS, 138..
 RADULPHUS CORSEBOLDUS, 1389.
 PETRUS CALSTERIUS, 1392.
 AEGIDIUS DIVES, filius JOANNIS, 1396. Obiit 1399.
 PETRUS CALSTERIUS, 1398.
 AEGIDIUS ROGGA, 1401.
 GODEFRIDUS DE OOSTERHEM, Obiit 12.9bris 1426.
 GERARDUS VORENBRUDIUS, aliàs BRUYNE, 1426.
 Obiit 25. Julii 1433.
 HENRICUS A MERA, vulgò VANDER MEEREN, Obiit 1440.
 GUILIELMUS BONTIUS, 1444.
 PETRUS A MERA, usque ad 1458.
 AEGIDIUS FRANCONIS. Ejus renunciatione 1476.
 JOANNES A THYMO. Ejus resignatione 1497.
 HADRIANUS FLORENTIUS. Creatus Pontifex 1522. Obiit 14. 7bris 1523. Ejus resignatione 1519.

NICOLAUS COPPIN, Obiit 1535.
 RUARDUS TAPPERUS, Obiit 1559.
 MICHAEL DRUTIUS, Obiit 16. 7bris 1559.
 MARTINUS RITHOVIVS; quo ad Episcopatum Ipresem evecto 1562.
 JOANNES MOLINÆUS, Obiit 1575.
 MICHAEL BAYUS, Obiit 1589.
 HENRICUS CUYCKIUS, factus 1596. Episcopus Ruremundensis renunciavit.
 CORNELIUS REYNERI, Obiit 1609.
 JACOBUS BAYUS, Obiit 1614.
 JACOBUS JANSONIUS, Obiit 1625.
 GUILIELMUS FABRICIUS, Obiit 1628.
 GUILIELMUS MERCERUS, Obiit 1639.
 LIBERTUS FROMONDUS, Obiit 1653.
 JACOBUS SPEECK, Obiit 1662.
 JACOBUS PONTANUS, Obiit 1667.
 FRANCISCUS VAN HOORENBEECK, factus 1677. Episcopus Gandensis renunciavit.
 JOANNES COBBELGIERS, Obiit 1689.
 HENRICUS SCHAILLE, Obiit 1689. antè possessionem
 NICOLAUS DU BOTS, Obiit 1696.
 MARTINUS STEYAERT, Obiit 1701.
 HERMANNUS DAEMEN, Obiit 1730.
 JOANNES FRANCISCUS STOPY, Obiit 1736.
 JOANNES FRANCISCUS DU LELOZ, de Buillemont, 3. April. 1737. Obiit 1740.
 JOANNES VAN REYMEANT, 17. 9bris 1740. Obiit 1743.
 Eruditif., Consultif. ac Amplissimus Vir, Dominus FRANCISCUS SCHEPPERS, S. T. & J. U. L. Canonicus ejusdem Ecclesiae, Librorum Censor Apostolicus & Regius, nec non Collegii Mechliniensis Praeses &c. 24. 9bris 1743.

In hac D. Petri Aede monumenta sunt GODEFRIDORUM, II. ac III. ac HENRICI I. Ducum Brabantiae: MATHILDIS item uxoris, ac MARLAE filiae HENRICI.
 HENRICI Epitaphium tale illic visitur:
 B

Brabantinorum Dux, regni Marchio, morum Regula, justorum speculum, vindicta malorum, Flos patrie, pax Ecclesie, clypeus viduarum, Spes venie, vas munditie, tutela Minorum. Hic PRIMUS jacet HENRICUS, Dux ordine quartus, Cui conjunx bina, MACHTILD, prior: inde MARIA. Septenam prolem genuit prior, ultima binam.

S E R I E S

Præpositorum & Abbatum S. Gertrudis.

FRANCO I. Præpositus 1206.
Obiit 27. Mart. 1229.
FRANCO II. Obiit 1232.
LIBERTUS III. Obiit 1239.
ADAM BRUXELLENSIS, IV. Obiit 1248.
GOSUINUS STADIUS, V. Obiit 1289.
HENRICUS BUNSBECANUS, VI. Obiit 1296.
ARNOLDUS CASTRENSIS, VII. Obiit 1307.
GODEFRIDUS UDECHINIENSIS, VIII. Obiit 1320.
GUILLIELMUS WILREUS, IX. Patric. Lov. Obiit
11. Mart. 1325.
JOANNES JOLINUS, X. Obiit 1327.
HENRICUS FURENSIS, XI. Præpositum egit usque
ad annum 1344. Hinc Abbatis titulum nactus
obiit 21. 9bris 1347 Successores ejus pristino
titulo contenti fuere.
HENRICUS RODIUS, XII. Præpositus, Patric. Lov.
Obiit 25. Jan. 1379.
LEONIUS ERPIUS, XIII. Obiit 5. Mart. 1402.
CONRADUS BALCTIUS, XIV. Obiit 21. 7bris 1420.
WALTERUS MOLIARDUS, XV. Præpositum egit
usque ad annum 1449. quo Abbatis titulo
auctus, anno 1465. Abbatiam sequenti resignavit,
Obiit 7. Junii 1467.
THEODORICUS BRACHELIUS, dictus ULTRA DILIAM,
Abbas III. 1465 Abbatiam resignavit 1487.
Obiit 10. April. 1488.
JOANNES MOURANUS, dictus VILAIN, IV. Abbas
1487. Obiit 5. Maii 1514.
ANTONIUS à NOVA CURIA, V. Abbas, Obiit 24.
xbris 1526.

SANCTI JACOBI Templum ante annum 1200. suburbanum erat. Vernaculè *De Bieft* id suburbium appellabatur. Anno 1456. collegium Canonorum Eincuriensium eo translatus. S. QUINTINI citra annum 1200. exstructum fuit, nimirum post prolatus Urbis pomerium. Antea enim ejus Templi area in Heverlensi ditone erat. BEGGINARUM Curia Lovanii binæ sunt. Major antè prolatus pomerium, Heverlensibus attribuebatur. Minor Gertrudana Ædi adversa est. De neutra quando cœperit, constat. VICTORIANÆ, seu D. Victoris Moniales anno 1252. conditæ. DOMINICANOS ex inferiori Palatio suo Henricus III. Dux ante annum 1260. condidit. Cœnobium est structuræ elegantissimæ. Fenestræ quibus id Henricus Dux liberique ejus ornavant, durant. Sepulchrum item Henrici Adelæque ejus uxoris. FRANCISCANI, AUGUSTINIANIQUE haud multo post Dominicanos Cœnobia sibi ex stipe collaticia ædificarunt. CARTUSIA auspiciis Margaretae viduæ Caroli Ducis Bur-

SANCTI MICHAELIS templum anno 1165. conditum lego: ac anno 1225. turrim ejus corruisse. SANCTÆ GERTRUDIS Cœnobium HENRICUS I. Dux condidit anno 1206. Huic Præpositi præfuere usque ad annum 1449.

PETRUS WAS, VI. Abdicavit 1551. Obiit 14. Feb. 1553.
PHILIPPUS HOSDANIENSIS, VII. 22. April. 1551. Obiit 28. Maii 1569.
JOANNES VANDER LINDEN, VIII. Patric. Lov. Obiit 23. Jan. 1585.
HADRIANUS DE BEAUFORT, IX. Obiit 4. April. 1593.
ARNOLDUS AB EYNTHOUTS, X. Obiit 11. Maii 1607.
LUDOVICUS AB EYNATTEN, à LICHTENBORCH, XI. Obiit 1. Maii 1626.
JOSEPHUS GELDOLPHUS à RYCKEL, XII. Obiit 22. 8bris 1642.
WINANDUS DE LA MARGELLE, XIII. 6. Martii 1644. sed primus Mitratus, Obiit 1. Julii 1664.
MAXIMILIANUS DE LEEFDAEL, XIV. Obiit 1. Jan. 1668.
CLAUDIUS FRANCISCUS DE LA VIEFVILLE, XV. Obiit 16. Julii 1697.
FRANCISCUS DE FOURNEAU, XVI. 9. Febr. 1698. Obiit 16. Maii 1699.
ALEXANDER CAROLUS DE PALLANT, XVII. Obiit 24. 8bris 1720.
GUILLIELMUS PHILIPPUS DE HERZELLES, XVIII. 25. Jan. 1722. Qui 1743. ad Episcopatum Antverpiensem evectus, Obiit Sexagenarius 1744. Rever. admodum, Nobilissimus ac Amplif. Vir, D. LUDOVICUS ERNESTUS DE LEEFDAEL, XIX. Abbas 30. 7bris 1743. Brabantia Ordinum Deputatus Ordinarius; cujus sinceros prudentesque conatus ad tuendam patriam Deus fortunet!

gundia citra annos 73. cœpit, à Maria Hamaliensi vidua Guilielmi Croiacensis, Marchionis Arscotani, mirè ampliata. MARTINIANUM cœnobium anno 1433. conditum. Ex quo nostro sæculo viri pereruditi processerunt. Habent enim Bibliothecam benè instructam, libris præsertim in Theologia manuscriptis. ANNUNCIATAS Virgines Maria Hamaliensis condidit anno 1527. SANCTÆ CLARÆ cœnobium, Catharina Oppendorpia, vidua Joannis Blesensis, nobilissimi equitis, anno 1516. Sunt etiam Lovanii Domus in quibus fenes, manibus victum quærere impotes, aluntur. Inter cetera XII. APOSTOLORUM, quos Petrus Heyme, Patricius Lovaniensis, avique mei materni magnus patruus, anno 1422. instituit. NOSODOCHIUM item amplis redditibus opulentum.

Extra urbem Vlierbacense Cœnobium visitur item & Parcense; utrumque Godefridi Barbati Ducis opus. Utriusque Abbates hos fuisse reperi, quorum Catalogi subsequuntur.

S E R I E S

Abbatum Vlierbacensium.

AB anno foundationis Abbatiae 1125. Abbates Affligemienfes simul erant & Abbates Vlierbacenfes, fed inter Abbates Vlierbacenfes non computantur.

EVERARDUS I. Abbas Vlierbacenfis, Ordinatus 18. Augufti 1163. Obiit 18. 8bris 1173.

WIGERUS II. Obiit 4. Aug. 1187.

Theodoricus III. 1188. Obiit 3. Aprilis 1235.

GODESCALCUS IV. 1235. Obiit 6. Maii 1259.

FRANCO VAN ISSCHE, V. 1259. Obiit 18. Julii 1270.

ARNOLDUS, I. dictus DE FLIDERBECA, VI. 1270. Obiit 11. 7bris 1276.

ARNOLDUS II. . . . VII. 1276. Obiit fub finem 1297.

HENRICUS VIII. 1297. Obiit 13. Jan. 1299.

ADOLPHUS IX. eodem mense & anno, Obiit 1. Jan. 1300.

GODEFRIDUS X. eodem mense & anno Obiit 25. Jan. 1302.

WILHELMUS DE CALSTRIS, XI. Patricius Lovan. 1302. Obiit 3. 9bris 1324.

GOSUINUS XII. eodem mense & anno, Obiit 28. Aprilis 1335.

WALTERUS XIII. Maio 1335. Obiit 4. 9bris 1340.

JOANNES HEYNOOGHEN, XIV. 1340. Obiit 18. 9bris 1353.

WILHELMUS DE NETHENIS, filius JOANNIS, XV. Patricius Lov. 1354. Obiit 2. Februarii 1361. Jacet Lovanii apud Minoritas.

THEODORICUS NAGEL, XVI. Martio 1361. Obiit 7. 9bris 1369.

WALTER. CANSE, XVII. 1369. Obiit 19. Feb. 1382

RUDOLPHUS . . . XVIII. Obiit 8. Mart. 1399.

JACOBUS ROELANDTS, vulgò ROLANDUS, Vlierbecanus, XIX. Patricius Lov. Obiit 1415.

RUDOLPHUS CÆSARIS, vulgò KEYSERS, XX. Patricius Lov. 1415. April. 29. Obiit 1424.

DANIEL ROGGE, Electus 30. April. 1424. Obiit 19. Junii ejusdem anni antequam confirmaretur.

ROBERTUS DE BERTHEM, XXI. Patricius Lov. 1424. Obiit 30. April. 1456.

LEONARDUS DE GRIBOVAL, XXII. Majo 1456. Obiit 29. 9bris 1484.

JOANNES DE LANGRODE, XXIII. Patricius Lov. 22. xbris 1484. Obiit 25. Mart. 1519.

LEONARDUS VRANX, XXIV. 1519. Obiit 8. Martii 1532.

JOANNES PANHUYS, XXV. Primus Abbas Mitratus, electus 27. Maii 1532. Obiit 5. 7bris 1543.

JACOBUS MAROTEL, XXVI. 1544. abdicavit 15. xbris 1567. & Obiit 23. April. 1568.

JOANNES HAUTAERT, XXVII. 1567. Obiit 23. Jul. 1571.

PETRUS COELS, dictus GLIMES, XXVIII. 18. Mart. 1572. Obiit 15. 7bris 1586.

LIBERTUS SCHALOEN, ab Hulsbergen, XXIX. 1586. Obiit 25. Jan. 1609.

GODEFRIDUS LEMMENS, XXX. Installatus 24. April. 1609. Obiit 26. Mart. 1627.

PETRUS SCRIBS, XXXI. 1630. Obiit 23. 7bris 1653.

ROBERTUS GARESTA, XXXII. 21. xbris 1653. Obiit 9. Jan. 1680.

PLACIDUS LE FORT, XXXIII. Installatus 29. Feb. 1680. Obiit 5. xbris 1691.

PHILIPPUS WALRAVENS, XXXIV. Installatus 3. Jan. 1691. Obiit 2. April. 1699.

PETRUS PARADANUS, XXXV. Installatus 16. Maii 1699. Obiit 18. 7bris 1728.

LEONARD. LENAERTS, XXXVI. Installatus 13. Junii 1728. Obiit 30. 8bris 1752.

Reverend. admod. ac Amplissimus Vir, Dominus LEONARDUS THYS, XXXVII. Installatus 9. xbris 1752. quem Abbatiae Patriaeque bono diu fospitem incolumemque conservet Deus!

S E R I E S

Abbatum Parcensium.

SIMON I. Abbas 1132. Lauduno defunctus, Obiit 30. Martii 1142.

PHILIPPUS II. resignavit 1165.

THOMAS III. 1165. Obiit 26. Jan. 1166.

PHILIPPUS IV. resignavit 1190.

DANIEL V. 1190 Obiit 14. Aug. 1192.

SEBASTIANUS VI. Obiit 8. Martii 1212.

YWANUS BIERBACENSIS, VII. Obiit 12. xbris 1226.

HENRICUS DE BRUXELLA, VIII. resignavit 1239. Obiit 13. Aug. 1244.

ALARDUS FURENSIS, IX. 27. Feb. 1239. Obiit 21. Martii 1289.

GUILIELMUS LIBBECANUS, X. Obiit 26. Martii 1306.

SIGERUS DE VINCKENBOSCH, XI. Obiit 17. Junii 1314.

GUILIELMUS HERENDATENSIS, XII. Patricius Lov. 9. Julii 1314. Obiit 7. Julii 1316.

GODEFRIDUS ATRODIUS, XIII. Obiit 17. Maii 1332.

HENRICUS RADINGIUS, XIV. Patricius Lovanienfis, Obiit 2. Feb. 1339.

JOANNES LAPICIDA, XV. Obiit 17. Junii 1342.

ARNOLDUS WESEMALIUS, XVI. Obiit 19. xbris 1346.

NICOLAUS NIVELLANUS, dictus Boseret, XVII. Obiit 26. Maii 1361.

STEPHANUS XVIII. S. T. D.
 Obiit 10. 7bris 1368. ante possessionem.
 HENRICUS OVERBECANUS, XIX. Obiit 8. Mart. 1391.
 JOANNES BALDURBEL, NAMURCENSIS, XX. Obiit
 17. Maii 1414.
 GERARDUS à GOSUINI-CURIA, XXI. Obiit 2. Maii
 1434.
 WALTERUS BERINGENSIS, XXII. resignavit, Obiit
 6. Julii 1463.
 THEODORICUS TULDELLUS, XXIII. 27. Aug.
 1464. Obiit 9. 8bris 1494.
 ARNOLDUS WITENUS, XXIV. Obiit 1515.
 AMBROSIIUS AB ANGELIS, XXV. Obiit 16. Martii
 1543.
 LUDOVICUS MONTANUS, XXVI. Patricius Lova-
 nienfis, Obiit 1. 8bris 1558.
 CAROLUS LYNDANUS, filius JOANNIS, Equitis,
 XXVII. Patricius Lovan. Obiit 22. xbris 1576.
 AMBROSIIUS LOOTS, XXVIII. 19. Feb. 1577. Obiit
 12. Jan. 1583.

FRANCISCUS VLIERDENUS, XXIX. 9. Martii 1583.
 Obiit 3. Maii 1601.
 JOANNES DRUSIUS, XXX. Obiit 25. Martii
 1634.
 JOANNES MASIUS, XXXI. 16. April 1635. Obiit
 24. Maii 1647.
 LIBERTUS DE PAPE, XXXII. Patricius Lovanien-
 fis, Obiit 7. Julii 1682.
 PHILIPPUS VAN TUYCUM, XXXIII. Obiit 2. Aug.
 1702.
 PAULUS DE BRUYN, XXXIV. Installatus 22. ejus-
 dem mensis, Obiit 6. Feb. 1719.
 HIERONIMUS DE WAERSEGGHERE, XXXV. Installat.
 3. Julii 1719. Obiit 3. Martii 1730.
 Reverend. admodum ac Amplissimus Vir, Dominus
 ALEXANDER SLOOTMANS, XXXVI. Installatus
 18. Maii 1730. per 18. annos Ordinum Bra-
 bantiae Deputatus Ordinarius, omnibus dilectus,
 longæva & placida dignus senectute !

C A P U T V.

Fertilitas Agri Lovaniensis, & quid ferat.

IN agro Lovaniensi nihil desideres quod ad communem vitæ cultum requiratur. Fruges, ligna, sup-
 peditat: vinum profert: pascuis abundat. Glebæ quidem ad Au-
 strum ea est pinguedo, ut duplici fructu dominum annis singulis di-
 tet, jugeraque singula 800. aut ut minimi 600. Au-
 reis veneant. Vini ea natura est, teste vel ipso Bar-
 lando, ut non facile ad arma protrudat. Compertum
 tamen, æstatibus calidissimis si uvæ sub Canicula
 maturescant, vina Lovaniensia vehementissima esse,
 adeo ut amphora una plus inebriet, quàm Rhenani
 aut Francici binæ. Aiunt, vinitores nostros nimium
 focordes esse, & à cuculo plerumque occupari;
 cum tamen culturam omnem initio Martii, vitibus
 necdum succum habentibus, absolutam esse debere
 constet. Id nisi curetur diligentissimè: nec in Junio
 deflorescent, nec ante autumnii ingressum (quod

tamen frigidum huic climati necessarium) maturescant.
 Experimur etenim in dies, qui suo tempore vineam
 coluerint, vicinos bonitate vini superare. Antiqui-
 tus in pretio erat, vitibus Burgundiæ allatis vineas
 plantare: qualem Duces priscos Lovanii arcu ad-
 nexam habuisse in deliciis, constat. Ante annum
 1200. Lovaniensibus non tantam vitium curam
 fuisse credo. Multis enim potu tum plurimum de-
 lectabantur, cujus vectigal & vinarium & cere-
 visiarium vincebat. Nostro tempore, quod impen-
 dia proventum consumant, aut vix tertio quoque
 anno ubere, serò compensentur, multi vineas suas
 eradicant. Nonnulli copiam stercoreatione vitibus
 extorquent: ex qua tamen præter nativam asperi-
 tatem insipidum efficitur. In summa, quo Majores no-
 stri ante centum annos nihil carius habebant, quo in
 dotem dato liberos suos elocabant: nunc nihil vilius
 penditur, omnibus, quod culturâ peccant, vitium in-
 fertilitati impingentibus. Tantum de vino Lovaniensi.

C A P U T V I.

Leodiensi Ecclesiæ Lovanienses subesse.

LOvanienses in rebus Ecclesiasticis non alii quàm Leodiensi Episco-
 po paruisse, invenio; cujus jugum, quod extra omnem rationis orbi-
 tam premeret, sæpius excutere co-
 nati sunt. Neque enim placido im-
 perio gubernabamur, sed ad quod-
 vis vel levissimum peccatum dirum excommuni-
 cationis fulmen in nos Antistes vibrabat. Produunt
 Annales, cum 1381. in maxima annonæ carita-
 te à Monachis Villariensibus invito Abbate fru-
 menta emissimus, universam civitatem quadrien-

nio excommunicationi subjectam: utque sacra,
 dedicationis sollemnibus (ne vicinis scandalo esse-
 mus) celebrari possent, ingenti auri vi impetra-
 tum. Hoc intolerabile, ob presbyteri, imò tri-
 vialis cujusvis clerici, cædem civis unius facinore
 patratam, Rempublicam omnem aliquando à Sa-
 cris cessasse. Deus bone quot precibus ipsum An-
 tistitem, quantis donis Officiales, curiamque op-
 pugnavimus, ut eo vinculo expediremur! Nec
 puduit Episcopum ipsum pretio absolvere, cum
 magnum reddituum quos civibus nostris debebat,
 onus ærario nostro impingeret. Superest adhuc

Joannes Lindanus, Eques, cujus patri, dum viveret, ejuscemodi redditus pendebantur. Constat sanè, ut hoc anathemate nihil terribilius est, ita priscam Ecclesiam rariùs ipso, idque ad remedium tantum, uti solitam. Si enim Theodosium illum Imperatorem justè templo prohibuit Ambrosius, quòd Thesfalonicæ excidio paucorum culpam ultus esset: quis ferat, unius paucorumve ob noxam tot millia Christianarum animarum orco tradi? cùm utique constet, Deum nullum non lapidem movere, nè quem proprius etiam reatus condemnet. Et tanta erat Majorum nostrorum simplicitas, ut ab hoc malo magis sibi metuendum existimarent, quàm à propriis fordibus. Ex eo more ad nos usque derivatum, ut Clerico vulnerato, cæsove, vitandæ à sacris cessationis causâ, apparitores cum Vicario Prætoris auctorem vicatim inquirant. Proximum huic injuriæ, quòd ad levissimorum hominum querelam, nobilissimi urbis nostræ in dies ad singulare certamen evocabantur. Nam si quis, actionis suæ infirmitati diffusus, causâ cadere metuebat, si litem in urbe intenderet: is Leodium accurrens adversario suo duellum opponebat. Et Episcopus ipse tam horrendi spectaculi non modò judex, non modò spectator erat: at etiam certamen detrectantibus solitum fulmen intorquebat; cùm tamen gentiliùm historiæ Imperatores Romanos ejusmodi spectaculis delectatos æternis omnium odiis exponere solitæ sint, *Sanguinarios, Lanistasque* appellando. Sanè JOANNES III. Dux noster, Vir prudentissimus, cernens, Leodinos nullum finem suos vexandi facere: CAROLUM IV. Imperatorem adiit anno 1349. Ejus auctoritate compressa non nihil hæc licentia. Ceterùm mortuo JOANNE, omnia in pristinum abusum reciderunt. Primus PHILIPPUS cognomento BONUS, cùm Leodienses potentiam ejus metuerent, nefandam executionem in suos exerceri non passus, morem hunc funditus sustulit. Posteriori ævo circa annum 1483. de novo Episcopatu Lovanii constituendo,

qui Brabantia tractum Leodinis parentem jurisdictione sua complecteretur, actitatum fuit. Id ipsum JOANNEM III. Ducem anno 1333. conatum lego. Iniquum enim Majoribus nostris videbatur, ab iis Sacrorum leges petere, cum quibus bellandum sæpius esset, ipsa regionum vicinia, finiumque incertitudine assidue contentionum materiem suppeditante. Oriebatur autem & hinc plurimum incommodi. Exoriente enim bello, non modò æquas vires Leodinus nobis opponebat, verùm etiam, sicubi imparem se inveniret, confestim anathemate nos involvebat, gladio Pauli, clavibusque Petri subalternis feriens. Hinc nos continuo impii, Sacrorum violatores, Ecclesiæ persecutores dicebamur. Et si mutata fortuna, adversi quidquam nobis accideret, id in ultionem inobedientiæ divinitus infligi credebatur. Ufu id venisse compertum, cum sæpè aliàs, tum Leodiensi bello anno 1213. cujus infra mentio fiet; quo Brabantinos à Leodinis superatos, opinioni multorum infederat: quòd infesto exercitu Leodium petentes, & ab Episcopo arma ponere & domum redire jussi non paruisent. Singula recensere longum esset. Hoc tacendum non est, Academia nostræ initiis Leodienses etiam acriter reluctatos; non enim permittebant, ut studentes Lovanii, fructibus beneficiorum quæ in Leodina Ecclesia obtinebant, fruerentur. Invenio controversiam mutua excommunicationum ejaculatione per aliquot annos extractam, tandem è Lovaniensium sententia diremptam. Nos interim nihil unquam omisimus quo nostrum in Leodiensem Ecclesiam obsequium testaremur. Compertum Brabantinis omnibus, quanto ardore, Ludovici Borbonii Episcopi (quem Guilielmus Arebergenfis anno 1482. necarat) cædem ultri fuerimus. Neque enim officio satisfactum rebamur, si primi omnium Brabantinorum in expeditionem iremus: nisi etiam in belli impendia ærarium omne & in præsentem exhauriremus, & in posterum immenso fenore onerassimus.

CAPUT VII.

Quomodo Lovaniensis Respublica gubernetur.

REPUBLICAM Lovaniensem secundum Ducem, Prætor summa potestate regit; cujus officium est, fontes coercere, Scabinos sententiam rogare. Contractibus etiam Ducis nomine assistit. Post eum Consules dignitate præcellunt, primates totius senatus. Senatores autem viginti & unus, Scabini septem, Censores Lanificii octo, antiquitus ex solis Patriciis creari observabantur. Ex quo conjici potest, Lovanium civium copiâ inter inferioris Germaniæ Civitates excelluisse, quarum nulli ea amplitudine senatus sit. Ad senatum spectat, pacem inter cives conservare, Prætoresque, sicubi officio desit, commovere, vectigalium proventuumque urbis curam habere. Scabini criminales ac civiles causas discutunt. Invenio, hanc functionem fuisse perpetuam

usque ad annum 1282. quo JOANNES I. Dux promisit, se singulis annis novos Scabinos pridie Natalium Baptistæ constituturum Censores Lanificii negotia curant, litesque exinde ortas decidunt. Duravit Patriciis honos integer usque ad annum 1360. quo Petrus Couterellus, Prætor, homo turbulentus, concitata Textorum seditione, plebi aditum ad honores patefecit, ut postremo libro latius enarrabimus. Ceterùm ejus dominatione post triennium extincta, plebi nihilominus dignitates ratæ, jussu WENCESLAI Ducis, permansere. Quæ verò mutationes subindè ea tempestate inciderint, infra describemus. Præter Senatum, Scabinosque, est & alia in urbe quæstoris Ducalis jurisdictio, qui cum Paris suis, (LATEN vocant) censuum ac vectigalium Ducis curam habet. Solet & hic Patricius Lovaniensis esse, aut Bruxellensis.

P E T R I D I V Æ I C A T A L O G U S

Prætorum Lovaniensium ab Anno 1140.

<p>1140. Dicferdus Didelinus.
 1164. Balduinus.
 1188. Godefridus Teutonicus.
 1216. Henricus
 1220. Gerardus De Levedale.
 1227. Arnoldus Nobelus.
 1229. Godefridus
 1233. Godefridus De Bruel.
 1234. Godefridus
 1250. Godefridus ex Limingis.
 1260. Walterus à Nethenis.
 1271. Walterus Corsbout.
 1300. Joannes Blanckardus.
 1316. Ludovicus ex Limingis, usque ad 1321.
 1321. Radulphus Corsbout, usque ad 1324.
 1324. Arnoldus à Roda, usque ad 1328.
 1328. Guilielmus Cricsteen, usque ad 1333.
 Henricus cognomento Sacerdos.
 1335. Petrus à Quercu.
 1339. Judocus ab Ophemo.
 Philippus à Tudechinio, usque ad 1349.
 Petrus Couterellus, usque ad 1361.
 1356. Walterus Keynoga, à Ludovico Comite
 Flandriæ Couterello suffectus mense 7bri.
 1361. Paulus Herengolis.
 1363. Joannes Godevards, Eques.
 Joannes Platvoet, Eques. } <i>De anno non</i>
 Gerardus à Radingis. } <i>constat.</i>
 1367. Ægidius Dives, ex Consule.
 Arnoldus à Wilra.
 Guiliel. à Wilra, Eques. } <i>à Lovaniensi-</i>
 Joannes Albus. } <i>bus non admissi.</i>
 1376. Nicolaus à S. Gaugerico, Eques, annis 3.
 1379. Joannes Burgravius Montenacensis, Eques.
 1399. Martinus Corsbout.</p> | <p>1402. Rafo à Gravio, Dominus Maleviæ.
 1406. Joannes à Nova Platea, Eques.
 1407. Rafo à Gravio, iterùm.
 1410. Ludovicus Rolandus.
 1411. Ægidius à Monte, Bruxellensis.
 1413. Walterus Geldonienfis.
 1415. Ludovicus Pinnoccus, Eques.
 1418. Henricus Tayus, Bruxellensis.
 1419. Gerardus Castrenfis.
 1420. Ludovicus Pinnoccus, Eques, iterùm.
 1424. Rafo à Gravio, tertio.
 1426. Nicolaus à S. Gaugerico, Eques.
 1458. Joannes Ranstius, Dominus Canticroy.
 1460. Ludovicus Pinnoccus, Eques.
 1504. Iwanus Cortebaccus, Eques.
 1510. Joannes Scoonvorstius, Eques.
 1518. Jacobus Duffellenfis, Eques.
 1530. Hadrianus Blehenius, Eques.
 1542. Franciscus Talpa.
 1556. Petrus à Quaderibbe.
 1574. Carolus à Templo, Eques &c.
 1600. Ludovicus à Templo, ejus filius, Eques &c.
 1630. Joannes Vander Vorst.
 1642. Paulus De Rycke.
 1650. Joannes De Wissekercke.
 1652. Eduardus Sandelin.
 1668. Antonius Roeloffs.
 1674. Carolus Franciscus De Spoelberch.
 1692. Josef. Alexan. Roeloffs, frater dicti Antonii.
 1700. Theodorus Franciscus De Berckel.
 1739. Petrus Melchior de Doetinghem, Eques.
 1744. Guilielmus Franciscus De Vroey, Eques.
 1751. Henricus Emanuel De Wyels, Eques.
 1752. Joannes Baptista De Herckenrode, J. U. L.
 Toparcha de Steenberg, S. Annæ Valbeke.</p> |
|---|--|

C A T A L O G U S

Consulum ab Anno 1225.

<p>1225. Arnoldus Nobelus.
 Walte. Cæsar, id est, de Keisere, Eques.
 1230. Walterus Cæsar.
 Bastinus à Lapide, id est, Vanden Steene.
 1233. Arnoldus Calsterius.
 .
 1236. Radulphus Radingius, Eques.
 Ludovicus ex Limingis.
 1238. Bastinus à Lapide.
 Guilielmus Calsterius.
 1239. Radulphus Radingius.
 Walterus Platvoet.
 1240. Bastinus à Lapide.
 .
 1247. Bastinus à Lapide.
 Henricus Wilreus.
 1255. Walterus ex Limingis, Eques.
 Walterus de Nethenis.
 1257. Radulphus Radingius.
 Joannes ex Limingis.</p> | <p>1260. Radulphus Radingius.
 Henricus Wilreus.
 1261. Walterus Blanckardus, Eques.
 Godefridus à Lapide, Eques.
 1263. Ludovicus ex Limingis.
 Gerardus à Wilra.
 1267. Arnoldus à Wilra, Eques.
 Arnoldus Calsterius.
 1270. Ludovicus ex Limingis.
 Wilhelmus Rodius.
 1272. Ludovicus ex Limingis.
 Radulphus Radingius.
 1282. Henricus Oppendorpius.
 Wilhelmus Radingius.
 1283. Petrus Calsterius.
 Joannes Platvoet.
 1284. Joannes Radingius.
 Joannes Refina, id est, Hers.
 1285. Ægidius ex Limingis.</p> |
|--|---|

1286. Henricus Oppendorpius, Eques.
 Wilhelmus Calsterius, successit
 Radulphus Radingius.
 1287. Joannes Heyme.

1288. Joannes Rodius, Eques.
 Joannes Radingius.

1289. Wilhelmus Wilreus.
 Joannes Calsterius.

1290.

1291. Arnoldus Nobelus.
 Petrus Calsterius.

1292.

1293. Erleboldus Calsterius, Eques.

1294. Walterus Nobelus.

1295. Wilhelmus Wilreus, senior.
 Henricus Pinnoccus.

1296.

1297.

1298. Henricus Wilreus, Eques.
 Petrus Calsterius.

1299.

1300. Wilhelmus Wilreus.
 Walterus Pinnoccus.

1301.

1302.

1303. Wilhelmus Wilreus.
 Radulphus Radingius.

1304. Arnoldus Wilreus, Eques.
 Walterus Pinnoccus.

1305. Arnoldus Rodius.
 Joannes Herendatenfis, id est, Van Herent.

1306. Wilhelmus Wilreus.
 Joannes Radingius.

1307. Walterus Herenmaes, Eques.

1308. Henricus Godevaerts
 Walterus Rodius.

1309. Petrus Calsterius.

1310. Walterus ex Limingis.

1311. Wilhelmus Wilreus.
 Arnoldus Rodius.

1312. Gofuinus Calsterius.
 Wilhelmus Spectius.

1313. Arnoldus Rodius.

1314. Petrus Calsterius.
 Ludovicus ex Limingis.

1315. Wilhelmus Wilreus, Eques.
 Joannes Radingius.

1316. Gofuinus Calsterius.
 Joannes Edelherus.

1317. Joannes Herendatenfis.
 Radulphus Radingius.

1318. Wilhelmus Wilreus.
 Arnoldus Calsterius.

1319. Radulphus Radingius.
 Joannes Refina, id est, Hers.

1320. Guilielmus Wilreus, Eques,
 Guilielmus Spectius.

1321. Joannes Herendatenfis.
 Arnoldus à Lapide.

1322. Petrus Calsterius.
 Joannes Rodius.

1323. Guilielmus Wilreus, Eques
 Rudolphus Radingius.

1324. Wilhelmus Spectius.
 Ludovicus ex Limingis.

1325. Rudolphus Radingius.

1326. Joannes Herendatenfis.
 Joannes Wilreus.

1327. Joannes Refina.
 Walterus Eveloga.

1328. Wilhelmus Spectius.
 Joannes Wilreus.

1329. Ludovicus ex Limingis, senior.
 Godefridus Dormalus.

1330. Rudolphus Radingius.
 Joannes Calsterius.

1331. Walterus Eveloga.
 Bastinus à Lapide.

1332. Guilielmus Spectius.
 Joannes Wilreus.

1333. Godefridus Dormalus.
 Gofuinus Calsterius.

1334. Rudolphus Radingius.
 Walterus Eveloga.

1335. Ludovicus ex Limingis, junior.
 Ludovicus Radingius.

1336. Joannes Herendatenfis.
 Godefridus Dormalus.

1337. Walterus Eveloga.
 Rudolphus Radingius.

1338. Ludovicus Radingius.
 Joannes Berthemius.

1339. Joannes Ruber.
 Rudolphus Radingius.

1340. Ludovicus Radingius.
 Bastinus à Lapide.

1341. Rudolphus Radingius.
 Ludovicus ex Limingis, junior.

1342. Joannes Berthemius.
 Joannes Refina.

1343. Joannes Wilreus.
 Walterus Albus.

1344. Joannes Berthemius.
 Gofuinus Calsterius.

1345. Walterus Eveloga.
 Joannes Wilreus.

1346. Joannes Refina.
 Gofuinus Calsterius.

1347. Walterus Eveloga.
 Joannes Wilreus.

1348. Joannes Berthemius.
 Joannes Refina.

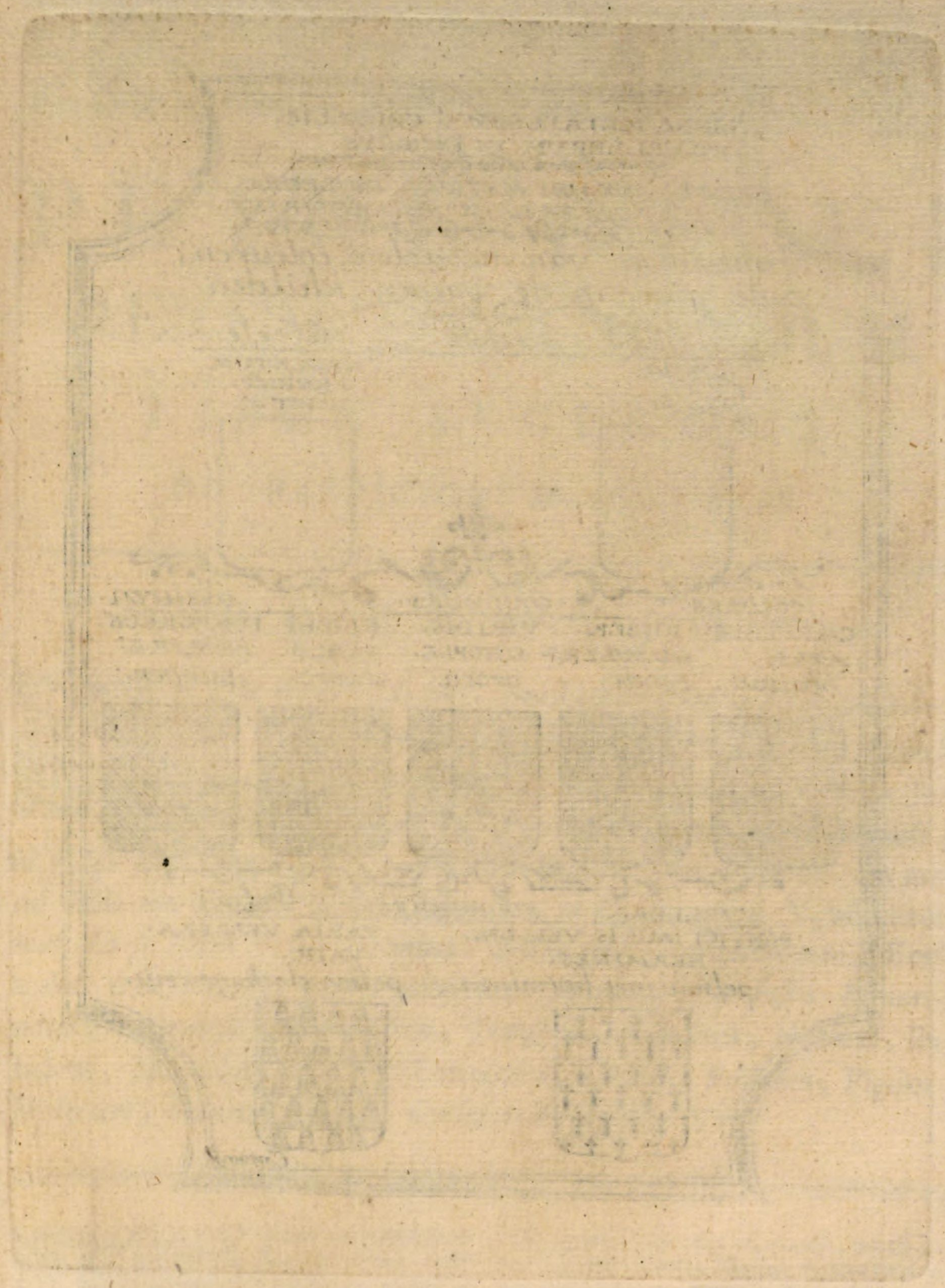
1349. Walterus Eveloga.
 Joannes Wilreus.

1350. Joannes Refina.
 Gofuinus Calsterius.

1351. Walterus Eveloga.
Joannes Wilreus.
1352. Joannes Refina.
Adamus à Lapide.
1353. Walterus Eveloga.
Walterus Heremafius, Eques.
1354. Joannes Refina.
Rodulphus Radingius.
1355. Walterus Heremafius, Eques. 2.
Ludovicus Radingius, Eques.
1356. Walterus Eveloga.
Joannes à Gradu.
1357. Joannes Refina.
Joannes Calsterius, Eques.
1358. Walterus Heremafius, Eques. 3.
Ægidius Dives.
1359. Walterus Eveloga.
Joannes à Ratonis Curia.
1360. Walterus Heremafius, Eques.
Joannes Plancus. *Depositus à Couterello Senatus. Unicus ex Patriciis Consul.*
1361. Henricus Sacerdos.
1362. Petrus Couterellus, cui amoto suffectus
Joannes Calsterius, Eques. 2.
1363. Walterus Eveloga.
1364. Joannes Refina, Eques.
1365. Walterus Eveloga.
1366. Ægidius Dives. Quo in Prætorem evecto
Joannes Montanus.
1367. Joannes Calsterius, Eques. 3.
1368. Joannes Montanus. 2. *Mutatio Gubernaculorum.*
Ludovicus Cainoga
1369. Gerardus Radingius.
Joannes Dives, cui defuncto successit
Joannes Albus.
1370. Nicolaus Dormalus.
Ludovicus Cainoga. 2.
1371. Gerardus Radingius. 2.
Joannes Albus. 2.
1372. Petrus Nethenius. Facto Quæstore Ducali,
Joannes Calsterius, Eques.
Alardus Sadelarius.
1373. Ludovicus Cainoga. 3.
Walterus à Nethenis.
1374. Joannes Calsterius, Eques. 2.
Joannes Albus. 3.
1375. Ludovicus Cainoga. 4.
Walterus à Nethenis. 2.
1376. Joannes Calsterius, Eques. 3. Loco ejus
Joannes Suarterius, Eques.
Walterus Camerlingus.
1377. Ludovicus Cainoga. 5.
Alardus Sadelarius. 2.
1378. Joannes Calsterius, Eques. 4.
Joannes Albus. 4. *Mutata per Ducem Gubernacula 7bri. Unicus ex Patriciis Consul.*
Joannes Suarterius, Eques.
1379. Simon à veteri Heverla;
quo resignante
Joannes Borchovius.
1380. Joannes Suarterius, Eques. 3. Ejus loco
Arnoldus Godertoius.
1381. Reinerus Orbecanus.
1382. Godefridus Boys. Loco ejus
Henricus Orbecanus.
1383. Arnoldus Iprensis.
1384. Henricus Orbecanus. 2.
1385. Walterus Camerlingus. 2.
1386. Arnoldus Iprensis. 2.
1387. Godefridus Montanus.
1388. Henricus Orbecanus. 3.
1389. Goloinus Sapiens.
1390. Ludovicus Pinnoccus.
1391. Godefridus Montanus. 2.
1392. Gofuinus Calsterius.
1393. Ludovicus Pinnoccus. 2.
1394. Walterus Camerlingus. 3.
1395. Godefridus Montanus. 3.
1396. Gofuinus Calsterius. 2.
1397. Ludovicus Pinnoccus. 3.
1398. Gofuinus Calsterius. 3.
1399. Ludovicus Pinnoccus. 4.
1400. Walterus Pinnoccus.
1401. Ludovicus Pinnoccus. 5.
1402. Joannes Albus.
1403. Ludovicus Pinnoccus. 6.
1404. Walterus Pinnoccus. 2.
1405. Ludovicus Pinnoccus. 7.
1406. Joannes Hufflensis.
1407. Ægidius Dives.
1408. Joannes Hufflensis. 2.
1409. Walterus Pinnoccus. 3.
1410. Joannes Hufflensis. 3.
1411. Ludovicus Pinnoccus. 8.
1412. Joannes Hufflensis. 4.
1413. Joannes Albus. 2.
1414. Joannes Hufflensis. 5.
1415. Ægidius Dives. 2.
1416. Joannes Hufflensis. 6.
1417. Ægidius Dives. 3.
1418. Joannes Hufflensis. 7.
1419. Ludovicus Pinnoccus, Eques.
1420. Rafo Graviensis.
1421. Joannes Hufflensis. 8.
1422. Joannes Albus. 3.
1423. Ludovicus Rolandus.
1424. Joannes Albus. 4.
1425. Ludovicus Pinnoccus, Eques. 2.
1426. Ægidius Dives. 4.
1427. Rafo Graviensis. 2.
1428. Jacobus ex Limingis.
1429. Ludovicus Rolandus. 2.
1430. Jacobus ex Limingis. 2.
1431. Ludovicus Rolandus. 3.
1432. Jacobus ex Limingis. 3.
1433. Ludovicus Rolandus. 4.
1434. Jacobus ex Limingis. 4.
1435. Nicolaus Kerfmaker.
1436. Ludovicus Pinnoccus, Eques. 3.
1437. Nicolaus Kerfmaker. 2.
1438. Jacobus ex Limingis. 5.
1439. Ludovicus Pinnoccus, Eques. 4.
1440. Jacobus Pinnoccus.
1441. Ludovicus Pinnoccus, Eques. 5.
1442. Jacobus ex Limingis. 6.
1443. Jaspar Abfalonis.
1444. Michael Abfalonis.
1445. Jaspar Abfalonis. 2.
1446. Michael Abfalonis. 2.
1447. Nicolaus Kerfmaker. 3.
1448. Ludovicus Pinnoccus, Eques. 6.
1449. Jacobus ex Limingis. 7.

1450. Michaël Abfalonis. 3.
1451. Jafpar Abfalonis. 3.
1452. Jacobus ex Limingis. 8.
1453. Nicolaus Kerfmaker. 4.
1454. Jafpar Abfalonis. 4.
1455. Ludovicus Rudolphus.
1456. Libertus Melderatenfis.
1457. Jacobus ex Limingis.
1458. Nicolaus Kerfmaker. 5.
1459. Jacobus ex Limingis. 2.
1460. Ludovicus Pinnoccus.
1461. Jacobus ex Limingis. 3.
1462. Nicolaus Kerfmaker. 6.
1463. Joannes Caftrenfis, junior.
1464. Jacobus ex Limingis, Eques. 4.
1465. Ludovicus Rudolphus. 2.
1466. Ludovicus Rolandus.
1467. Joannes ex Limingis, Eques.
1468. Jacobus ex Limingis, Eques. 5.
1469. Ludovicus Rudolphus. 3.
1470. Ludovicus Rolandus. 2.
1471. Jacobus ex Limingis, Eques. 6.
1472. Libertus Melderatenfis. 2.
1473. Ludovicus Rudolphus. 4.
1474. Libertus Melderatenfis. 3.
1475. Ludovicus Rudolphus. 5.
1476. Michaël Abfalonis, Eques.
1477. Joannes Caftrenfis. 2.
1478. Joannes Pinnoccus, Eques.
1479. Cornelius Bergenfis.
1480. Joannes Pinnoccus, Eques. 2.
1481. Michaël Abfalonis, Eques. 2.
1482. Joannes Pinnoccus, Eques. 3.
1483. Daniël Boxhornius.
1484. Joannes Pinnoccus, Eques. 4.
1485. Daniël Boxhornius. 2.
1486. Joannes Pinnoccus, Eques. 5.
1487. Daniël Boxhornius. 3.
1488. Rafo Graviensis.
1489. Martinus Oppendorpius. Defuncto fuffectus
Reinerus Liefkenrodus.
1490. Michaël Abfalonis, Eques. 3.
1491. Henricus Pinnoccus.
1492. Godefridus Herenmeis.
1493. Ægidius Duffellenfis.
1494. Antonius Abfalonis.
1495. Judocus Uter Hellicht.
1496. Antonius Abfalonis. 2.
1497. Rafo Graviensis. 2.
1498. Reinerus Liefkenrodus. 2.
1499. Joannes Pinnoccus, Eques. 6.
1500. Joannes Scoonvorftius.
1501. Idem.
1502. Godefridus Montanus.
1503. Nicolaus Graviensis.
1504. Godefridus Montanus. 2.
1505. Nicolaus Graviensis. 2.
1506. Godefridus Montanus. 3.
1507. Antonius Abfalonis. 3.
1508. Walterus à Templo.
1509. Antonius Abfalonis. 4.
1510. Ludovicus à Templo, filius Joannis.
1511. Jacobus ex Limingis, Eques. Eo defuncto,
Judocus Abfalonis, Eques.
1512. Antonius Abfalonis. 5.
1513. Nicolaus Graviensis. 3.
1514. Antonius Abfalonis. 6.
1515. Nicolaus Graviensis. 4.
1516. Antonius Abfalonis. 7.
1517. Nicolaus Graviensis. 5.
1518. Antonius Abfalonis. 8.
1519. Joannes Caftrenfis.
1520. Ludovicus à Templo, filius Joannis. 2.
1521. Walterus à Templo. 2.
1522. Ludovicus à Templo. 3.
1523. Nicolaus Graviensis. 6.
1524. Rafo Lindanus.
1525. Joannes Blanckardus.
1526. Ludovicus à Templo. 4.
1527. Nicolaus Graviensis. 7.
1528. Ludovicus à Templo. 5.
1529. Nicolaus Graviensis. 8.
1530. Ludovicus à Templo. 6.
1531. Nicolaus à Gravio. 9.
1532. Rafo Lindanus. 2.
1533. Nicolaus Graviensis. 10.
1534. Rafo Lindanus. 3.
1535. Joannes Caftrenfis. 2.
1536. Joannes à Templo, filius Walteri.
1537. Nicolaus Graviensis. 11.
1538. Joannes à Templo. 2.
1539. Nicolaus Graviensis. 12.
1540. Joannes à Templo. 3.
1541. Joannes Lindanus.
1542. Joannes Tommaeus.
1543. Auguftinus Franconis.
1544. Joannes à Templo, Eques. 4.
1545. Joannes Lindanus, Eques. 2.
1546. Joannes à Templo, Eques. 5.
1547. Joannes Lindanus, Eques. 3.
1548. Joannes à Templo, Eques. 6.
1549. Joannes Tommaeus, Eques. 2.
1550. Joannes à Templo, Eques. 7.
1551. Joannes Lindanus, Eques. 4.
1552. Joannes à Templo, Eques. 8.
1553. Joannes Tommaeus, Eques. 3.
1554. Joannes à Templo, Eques. 9.
1555. Joannes Tommaeus, Eques. 4.
1556. Cornelius Graviensis.
1557. Joannes Lindanus, Eques. 5.
1558. Guilielmus Boxhornius.
1559. Auguftinus Caftrenfis.
1560. Joannes à Templo, Eques. 10.
1561. Joannes Lindanus, Eques. 6.
1562. Guilielmus Boxhornius. 2.
1563. Gerardus à Gracia.
1564. Joannes à Templo, Eques. 11.
1565. Joannes Edelheer.
1566. Gerardus Van Griecken. 2.
1567. Joannes Van Liedekercken.
1568. Joannes Roeloffs.
1569. Joannes van Liedekercken. 2. ufque ad 1571.
1571. Joannes Van Schore, ufque ad 1574.
1574. Joannes Van Liedekercken. 3.
1575. Georgius Van Schoonhoven.
1576. Gerardus Van Griecken. 3.
1577. Joannes Roeloffs. 2.
1578. Joannes Van Liedekercken. 4.
1579. Wilhelmus Edelheer.
1580. Joannes Van Liedekercken. 5.
1581. Auguftinus Vrancx. 2.
1582. Cornelius Van Graven. 2.
1583. Auguftinus Vrancx. 3.
1584. Joannes van Liedekercken. 3.

1585. Augustinus Vrancx. 4.
 1586. Richardus Van Pulle.
 1587. Joannes Van Schore. 2. usque ad 1589.
 1589. Richardus Van Pulle. 2.
 1590. Antonius Van den Heetvelde.
 1591. Richardus Van Pulle. 3.
 1592. Erardus van Schore, Eques.
 1593. Richardus Van Pulle. 4. usque ad 1595.
 1595. Erardus Van Schore. 2.
 1596. Richardus Van Pulle. 5.
 1597. Erardus Van Schore. 3. usque ad 1599.
 1599. Richardus Van Pulle. 6.
 1600. Antonius Vander Borcht.
 1601. Richardus Van Pulle. 7.
 1602. Antonius Vander Borcht. 2.
 1603. Richardus Van Pulle. 8. usque ad 1605.
 1605. Ægid. Vander Vorst Toparcha de Loonbeke.
 1606. Richardus Van Pulle. 9.
 1607. Ægidius Vander Vorst. 2.
 1608. Richardus Van Pulle. 10.
 1609. Wilhelmus Van Duffle.
 1610. Ludovicus Van Schore.
 1611. Wilhelmus Van Duffle. 2.
 1612. Ludovicus Van Schore. 2.
 1613. Ægidius Vander Vorst. 3.
 1614. Ludovicus Van Schore. 3.
 1615. Wilhelmus Van Duffle. 3.
 1616. Ludovicus Van Schore. 4.
 1617. Wilhelmus Van Duffle. 4.
 1618. Ægidius Vander Vorst. 4.
 1619. Philippus Van Schore.
 1620. Ludovicus Van Schore. 5.
 1621. Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winghe, usque ad 1623.
 1623. Jacobus Roeloffs.
 1624. Philippus Van Schore. 2.
 1625. Jacobus Roeloffs. 2.
 1626. Ægidius Vander Vorst. 5.
 1627. Daniël Van Assche.
 1628. Dominicus Daneels, usque ad 1630.
 1630. Daniël Van Assche. 2.
 1631. Dominicus Daneels. 2.
 1632. Daniël Van Assche. 3.
 1633. Dominicus Daneels. 3.
 1634. Franciscus de St. Victor, Eques, Toparcha de Bommelette, usque ad 1636.
 1636. Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven.
 1637. Franciscus de St. Victor &c. 2.
 1638. Antonius Fredericus Van Dielbeke &c. 2.
 1639. Franciscus de St. Victor &c. 3.
 1640. Antonius Fredericus de Dielbeke &c. 3.
 1641. Dominicus Daneels. 4. Obiit 15. Aprilis 1642. successit
 Alphonsus de Fusco.
 1643. Joannes de Borchgref.
 1644. Alphonsus de Fusco. 2. usque ad 1646.
 1646. Antonius Fredericus de Dielbeke &c. 4. usque ad 1648.
 1648. Georgius De Bucq.
 1649. Antonius Fredericus de Dielbeke &c. 5.
 1650. Franciscus Daneels.
 1651. Alphonsus de Fusco. 3. usque ad 1653.
 1653. Georgius de Bucq. 2. usque ad 1655.
 1655. Franciscus de St. Victor. 4. usque ad 1657.
 1657. Jacobus de Rycke, usque ad 1659.
 1659. Alphonsus de Fusco, Eques, Toparcha de Merlemont. 4.
 1660. Jacobus de Rycke. 2.
 1661. Alphonsus de Fusco &c. 5.
 1662. Georgius de Bucq, Toparcha de Saert, Staye &c. 3. usque ad 1664.
 1664. Jacobus de Rycke. 3. usque ad 1666.
 1666. Carolus Van Schore.
 1667. Matthias Alphonsus de Fusco; quo renunciantie successit
 Carolus de Plaines, Toparcha de la Moillerie, usque ad 1670.
 1670. Engelbertus Van Dielbeke.
 1671. Carolus de Plaines. 2.
 1672. Engelbertus Van Dielbeke. 2.
 1673. Franciscus de St. Victor. 5. usque ad 1676.
 1676. Engelbertus Van Dielbeke. 3. usque ad 1679.
 1679. Joannes Laurent. de Vroey, usque ad 1682.
 1682. Carolus de Plaines. 3.
 1683. Bernardus Franciscus de Fusco.
 1684. Matthias Alph. de Fusco. 2. usque ad 1686.
 1686. Joannes Laurent. de Vroey. 2. usque ad 1689.
 1689. Carolus de Plaines. 4. Obiit, successit
 Joannes Ludovicus Sylvius. Facto Syndico Primario successit
 Joannes Laur. De Vroey. 3. usque ad 1692.
 1692. Joannes Maximilian. Peeters, usque ad 1695.
 1695. Franciscus de Stembor, Toparcha de Hautthem, usque ad 1701.
 1701. Arnoldus Ab Eynatten.
 1702. Ferdinan. Vanden Driessche, usque ad 1704.
 1704. Franciscus de Stembor. 2. Obiit 7. Martii 1707. successit
 Joannes Jacobus Vande Ven, J. U. L. Vice-Comes Lovaniensis, usque ad 1713.
 1713. Joannes Laurentius de Vroey, Toparcha de Linden, usque ad 4. 7bris 1717.
 1717. Maximilianus Eugenius Vander Dilst, Toparcha de Borchvliet, usq. ad 29. Mart. 1721.
 1721. Petrus de Herckenrode, Toparcha de Roost, J. U. L. usque ad 1727.
 1727. Petrus Leonardus Baelmans, Toparcha de Steenwegen. Facto Receptore Statuum Brabantiae in Februario 1730. successit
 Franciscus Philip. Benedict. de Spoelberch, Toparcha Lovanioli, J. U. L. usque ad 1734.
 1734. Philippus Erardus Van Cruyningen, J. U. L. usque ad 1737.
 1737. Petrus Joseph. Van Bemmelen, usque ad 1743.
 1743. Carolus Theodorus Schotte, Vice-Comes Bergarum Sancti Winoci &c. J. U. L. usque ad 1745.
 1745. Joannes Josephus Maximilianus Boffchaerts d'Opstal &c. J. U. L.
 1746. Joannes Laurentius De Vroey, Toparcha de Linden, usque ad 23. 7bris 1750.
 1750. Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Eynatten J. U. L. Toparcha de Terhaegen, Terheyden, Kersbeke &c. usque ad . .

SIGNA METALLORUM, COLORUM,
ET VELLERUM IN INSIGNYS.

LES EMAUX DES METAUX, COULEURS,
ET FOURURRES DANS LES ARMOIRIES.

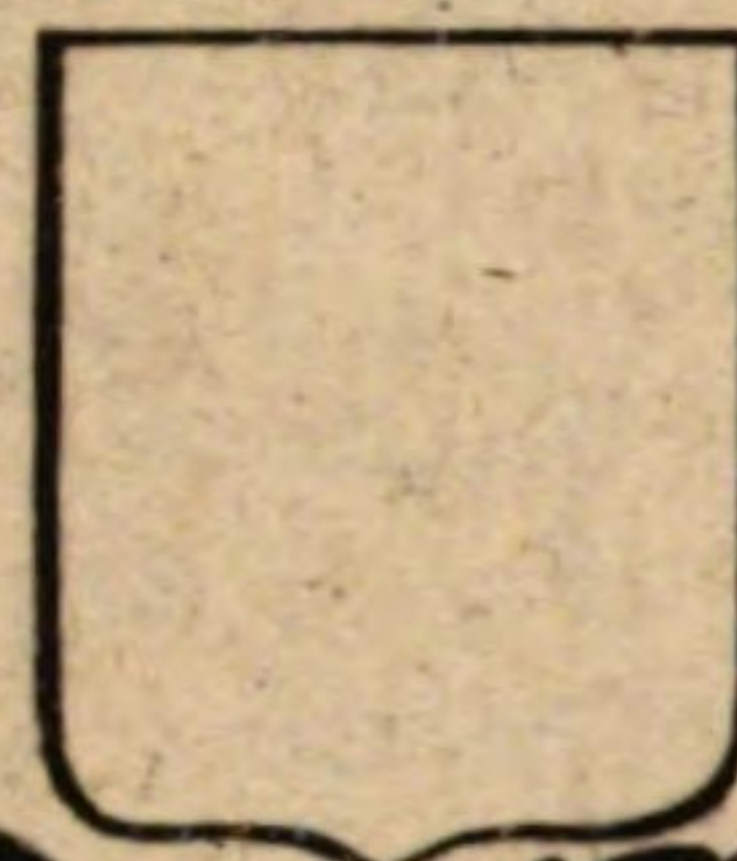
kenteeckenen van metaelen, coleuren,
ende pelsen in de waepen schilden.

METALLA. METAUX. metaelen.

AURUM.
OR.
Goudt.

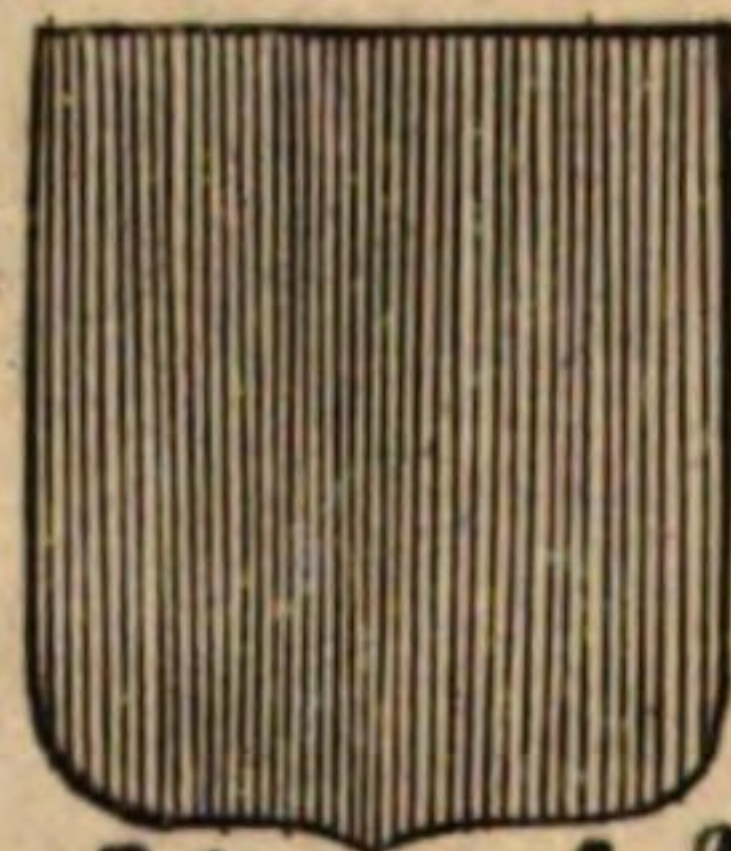

ARGENTUM.
ARGENT.
silver.

COLORES. COULEURS. coleuren.

CÆRULEUS. RUBER. VIRIDIS. NIGER. PURPUREUS.
AZUR. GUEULLES. SINOPLE. SABLE. POURPRE.
blauw. roodt. groen. swert. purper.

VELLERA. FOURURRES. Pelsen.

PONTICI MURIS VELLERA.

HERMINES.

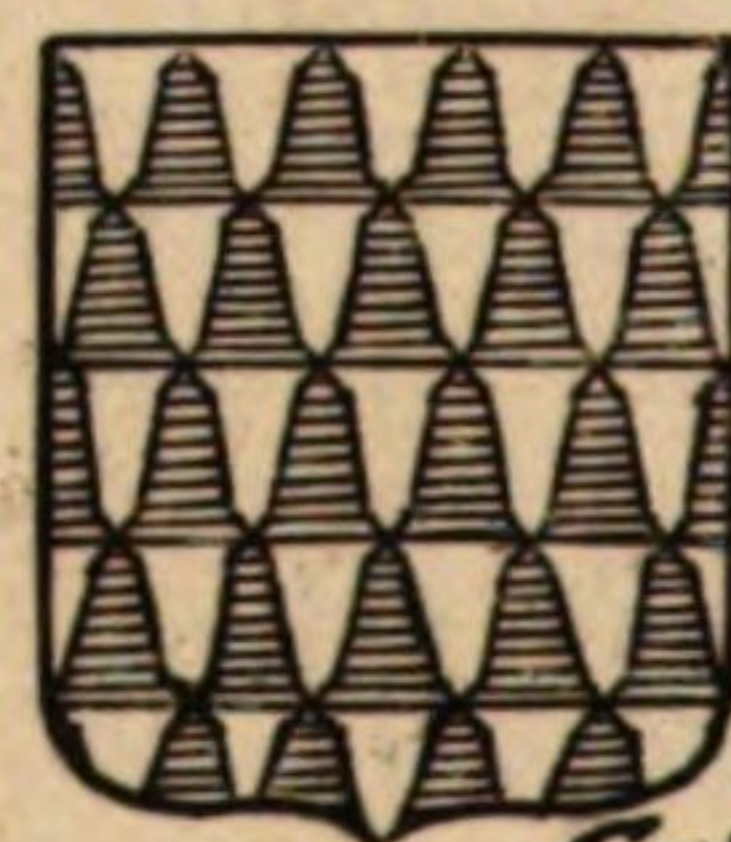
pelsen met herminen.

VARIA VELLERA.

VAIR.

pelsen clockxgeweys.

Catoir.

PETRI DIVÆ I RERUM LOVANIENSIIUM

LIBER SECUNDUS.

DE PATRICIORUM FAMILIIS.

P R Æ F A T I O.

E Tibi novum videatur, bone Lector, quòd in enarrandis Patriciis Urbis nostræ Familiis fusiores simus: exemplo Volfgangi Lazii, Historici excellentissimi, (qui in explicanda Patriæ suæ Germaniæ Nobilitate, nullas etiam ingenuorum Familias omisit,) id fecisse scito. Neque enim hæc Italis, Francis, aut Hispanis, qui procul dubio vix cursoria lectione dignentur, at Lovaniensibus Nostris texuimus. Et si quem obscura nomina, qualia sunt: Sweertvagere, Kerfmaker &c. quæ hic passim occurrent, offendant: is fastos Romanos adeat, inventurus illic Corvos, Gurgites, Caudices, Noctuas, Bulbos, Merendas, Vitulos, Verrucosos, Catulos, Fullones, Figulos, Strabones, Pulices, Bestias, Consulatum gessisse. Vale.

*L*ovanii non minus quam Bruxellæ certas fuisse Patriciorum Familias, ex quibus Senatus legebatur, quæque insignibus inter se differebant, constat. In quot verò Tribus distributæ fuerint, licet curiositate nimia investigarim, deprehendere tamen non potui. Quidam quatuor fuisse volunt. Nonnulli se carmina vernacula admodum antiqua habere jactant: ex quibus manifestum fit, Bastinum quemdam, cognomento Magnum, nescio an Comitem Lovaniensem (nobilem sanè

fuisse oportuit) filias septem elocasse, maritis earum nobilitate donatis. Hincque Septem Patriciorum Familias ortas, observatumque deinceps ut Matre Patricia orti, Patriciorum in numero haberentur. Mihi sanè, cum tamen vehementer cuperem, de Bastino nihil videre contigit. Verum quantum ad Tribuum distinctionem attinet, indefatigabili diligentia nonnihil profeci. Revolutis enim, contractuum qui ante annum 1200. coram Scabinis coiere, literis, quotquot reperiri poterant: deprendi tandem, insignia Patriciorum septifariam divisa fuisse: ut non prorsus futile videatur quod de Bastino isti commemorant. Sunt autem ea quæ hic descripsimus:

I. UTEN LIEMINGEN.

D'Or, à 3. pals d'azur, au chef de gueules.

II. VAN DER CALSTREN.

D'or, au sautoir engrêlé de gueules.

III. VAN REDINGEN.

D'argent, à la fasce de gueules, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant sur la fasce.

IV. VAN DEN STEENE.

De gueules, au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.

V. VERRUSALEM.

De gueules, à 3. macles d'argent.

VI. GIELIS.

De sinople, au chef d'argent, chargé de 3. maillets de gueules rangés en fasce.

VII. VAN RODE.

D'argent, à 3. fleurs-de-lis, au pied posé, de gueules.

Operæ pretium fuerit, etiam Familias, quæ ad singulas Tribus pertinent, enumerare.

Ad Primam igitur Tribum Hæ spectant:

UTEN LIEMINGEN,

1. **V**An Oppendorp,
2. Nobel,
3. Vrouwen Lisen-sone,
4. Van Den Berghe,
5. Blanckart,
6. De Rycke,
7. Cardinael,
8. Van Den Bollenborne,
9. De Vos,
10. Pieders,
11. De Swertvegere,
12. Van Rielæer,
13. Van Erps,
14. Van Dormale,
15. De Witte,
16. Evelooghe,
17. Keinoghe,
18. Van Outheverle,
19. Cricsteen,
20. Cooman,
21. Van Der Spect,
22. De Papè,
23. De Melckere,
24. Smacht,
25. Corsbout,
26. Quinque,
27. Puyse,
28. Van Velpe,
29. Baten,
30. Van Iperen,
31. Van Den Stocke,
32. Boys,
33. Van Nethenen, *
34. De Ridder,
35. Van Bommale,
36. Van Roode,
37. De Colvere,
38. De Poirtere,
39. Goedertoi,
40. Van Huldeberghe,
41. Bullin-sone,
42. Gruwel,
43. Van Herent,

44. Van Wychmael,
45. Vilain,
46. Van Duysborch,
47. Van Schore,
48. Van Langrode,
49. Oliviers,
50. Van Daethem,
51. Longueville,
52. Van Affche,
53. Van Der Heyden,
54. De Bucq,
55. Waeffelaerts,
56. Van Liedekercke,
57. Bodden,
58. Le Begghe,
59. Lievens,
60. Van Affche, *dit Afca,*
61. Hougaerts,
62. De Borchgreef,
63. De Bruyne,
64. De La Hault,
65. Van Eynatten,
66. Bugghe,
67. De Greve,
68. Sylvius,
69. De Vroey,
70. Van Den Boffche,
71. Van Schutteput,
72. De Buschere,
73. Van Den Abeele,
74. Van Gutschoven,
75. Smits,
76. Cuypers,
77. Deens,
78. Hermans,
79. Lifer,
80. Philippi,
81. Van Buggenhout,
82. Van Roost,
83. De Coenen,
84. Van Cruyninghen,
85. Roofe,
86. Crabeels,
87. Standaerts,
88. De La Hamayde,
89. Willemaers,
90. Van Der Buecken,

* Nomina, ut hîc, asterisco notata, cum aliis in eadem serie sequentibus, ab Editore adjecta sînt.

91. Hendrickx,
92. Van Langendonck,
93. Goes,
94. Broeckman,
95. Van Voshem,
96. Van Cutshem,
97. 'T Kint,
98. Mosselman,
99. De Mauroy De Merville,
100. Van Overbeke,

Ad Secundam:

VANDER CALSTREN,

1. **V**An Oirbeke,
2. Van Der Tommen,
3. Van Corbeke,
4. Van Herent,
5. Heren-Godevards,
6. Van Graven,
7. De Zedeleer,
8. De Blyde,
9. Van Oxelaer,
10. De Ketelere,
11. De Riddere,
12. Ratteman,
13. Van Rode,
14. Heyme,
15. Herenmaes,
16. Herenmeys,
17. Van Berthem,
18. Van Crachoven,
19. Van Ratshoven,
20. Van Der Borch,
21. Roelants,
22. Hers,
23. Abraen,
24. Pinnock,
25. Platvoet,
26. De Kerfmakere,
27. Rogghe,
28. Van Dormale,
29. De Vos,
30. De Vroede,
31. Uter Poorten,
32. Van Den Temple,
33. Van Duffe,
34. Van Meldert,
35. Van Der Bieft,
36. Heverlinck,
37. De Swertere,
38. Loenys,
39. Van Ludeken,
40. Van Montenaken,
41. Van Grimde,
42. Ghans,
43. Van Doirne,
44. De Grutere,
45. Vermere,
46. Corcebout,
47. Masson,
48. Van Gaelen,
49. Van Schoonhoven,
50. De Ketelboetere,
51. Roeloffs,

52. Van Raveschot,
53. Ab. Angelis,
54. De Tenremonde,
55. Van Caverfon,
56. Daneels,
57. De Fufco,
58. Van Cranevelt,
59. De Cupere,
60. Van Der Straeten,
61. De Herckenrode,
62. Van Der Noot,
63. Van Dieve,
64. Petit,
65. Schotte,
66. Van Udekem,

*Ad Tertiam Tribum
rediguntur:*

VAN REDINGEN,

1. **V**An Borneval,
2. Van Beert,
3. Van Rode,
4. Boxhorn,
5. Van Lifkenrode,
6. Van Nethenen,
7. Coutereel,
8. Corsbout,
9. Van Wilre,
10. Van Siggenen,
11. Edelheere,
12. Lombarts,
13. De Kerfmakere,
14. Roekeloos,
15. Van Wytvliet,
16. Van Honsberghen,
17. Pylyfer,
18. Schorebroot,
19. Van Griecken,
20. Blyleven,
21. Van Vlierden,
22. Peeters,
23. Van Mechelen,
24. De Stembor,
25. Romanus,
26. Van Malcot,
27. Van Couwenhoven,
28. Van De Ven,
29. Van Der Dilt,
30. Van De Werve,
31. Van Bemmél,
32. Boffcharts,
33. Rol,

Ad Quartam verò:

VAN DEN STEENE,

1. **V**Enenbruden,
2. Minnemoon,
3. Utenhove, *aliàs* De Zede-
leer,
4. Lachman,
5. Van Den Grate,
6. Edelheere,

7. Camerlinck,
8. Van Watermale,
9. Abfaloons,
10. Van Den Huffle,
11. Roeloffs,
12. Van Nethenen,
13. De Keyfere,
14. Van Ralebeke,
15. De Rolenaer,
16. Rabode,
17. De Riddere,
18. Van Der Bieft,
19. Everyns-broeder,
20. Van Vorfelaer,
21. De Ketelere,
22. De Waerfegghere,
23. Vincx,
24. Van S. Guericx,
25. Van Bothnia,
26. Van Der Borch,
27. Van Bauffele,
28. Van Der Beken,
29. De Plaines,
30. Van Brecht,
31. Typoets,
32. Van Dongelbergh,
33. Van Der Vorst,
34. Kervel,
35. Van Den Drieffche,
36. Van Dielbeeck,
37. Le Roy,
38. Havens,
39. D'amezaga,

Ad Quintam spectant:

V E R R U S A L E M,

1. **V**oerloop,
2. Van Den Borchoven,
3. Meys-fone, *
4. De Cordelere,
5. Van Den Berghe,
6. Amelryckx-fone,
7. Van Berghen,
8. Oliviers,
9. Van Den Berghen,

Ad Sextam:

G I E L I S,

1. **V**An Huldeberghe,
2. Van Wencsele,
3. Van Quaderibbe,
4. Van Corbeke,
5. Witteman,

6. Van Der Linden,
7. De Witte Van Overloo,
8. Van Geldenaken,
9. Van Laethem,
10. Van Udekem,
11. De Mera,
12. De St. Victor,

Ad Septimam verò & ultimam:

V A N R O D E,

1. **V**An Der Hoffstadt,
2. Van Vertheke,
3. Van Der Quaderbruggen,
4. Edelheere,
5. Van Velthem,
6. Abfaloons,
7. Vrancx,
8. Uytterhellicht,
9. Crupelant,
10. Van Der Saelen,
11. Van Lovene,
12. Gheilen-fone,
13. Vernogernen,
14. Van Den Berghe,
15. Van Winghe,
16. Van Schoonhoven,
17. Van Pulle,
18. Van der Borch, *dit* Uytterhellicht,
19. Van Der Hoeven,
20. Kyps,
21. De Laistre,
22. Van Moorfele,
23. Oudart,
24. Van Den Heetvelde,
25. Van Den Bauwette,
26. Hulet,
27. Boonen,
28. Van Batzon,
29. Impens,
30. A Donia,
31. Van Spoelberch,
32. Van Diependael,
33. Van Den Torre,
34. Glavimans,
35. Van Werm,
36. Baelmans,
37. Van Den Schrieck,
38. Caels,
39. Thielens,
40. Van Overbeke,
41. Donyndé Chastre,
42. De Crabbé,

Tantum de Familiis Tribubusque Patriciis. Porro Patricii Lovanienses, *Homines S. Petri* vocantur: fruique solent eo nomine maximis Privilegiis. Neque enim coram Scabinis conveniri poterant, aut alibi, quàm in Consistorio Hominum S. Petri; cui Prætor præsidebat; nec capitis damnari, nisi convicti septem ejusdem statûs testibus. Ferunt, hoc promeritos ob navatam fortiter operam Leodiensi bello anno 1213. Præterea Patriciis solis licebat ante annum 1360. Magistratum Lovanii gerere. Primus, Wenceslaus Dux, homo exter, nec amans suorum, exosus nimiam (ut ei à proximis insuf-

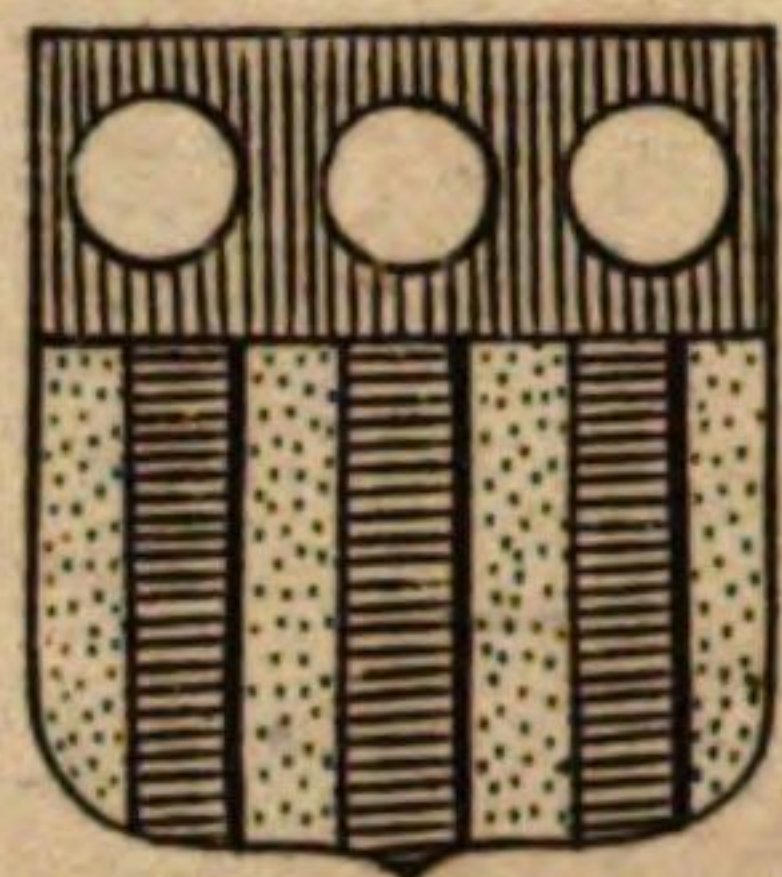
flabatur) eorum potentiam, plebi honores, quos triennium jam factione Petri Couterelli Prætoris occupabant, continuavit anno 1363. Mox inductâ ea lege, cum Patricios pristino statui reddisset, variis seditionibus in urbe laboratum, quarum infra latius meminimus. Ceterum Patriciorum Illustrissimæ Familiæ vel jam aliò migrarunt, vel penitus interciderunt, vel in plebeios redactæ sunt: ut ex supra numeratis * paucæ supersint. In locum reliquarum, peregrinæ successerunt, quarum etiam suo loco fiet mentio.

* *Nimirum à P. Diaeo.*

Walterus, Eques, Consul 1255. A.
Joannes, Consul 1257. A.
Ægidius, Scabinus 1262. 67. 83. 86. 90.
 94. 99. Consul 1285. B.
Godefridus, Senator 1283.
Goswinus, Scabinus 1295.

Godefridus, Eques, Senator 1356. I.
Godefridus, filius Godefridi, Senator 1372. 78.
 Scabinus 1377.
Ludovicus, filius Ludovici Junioris, Equitis,
 Senator 1358. 66. 68. 70. eodemque anno Eques,
 Scabinus 1365. 67. 69. cecidit ad Bafwilram 1371.

INSIGNIA FAMILIÆ VUYTTEN LIEMIN

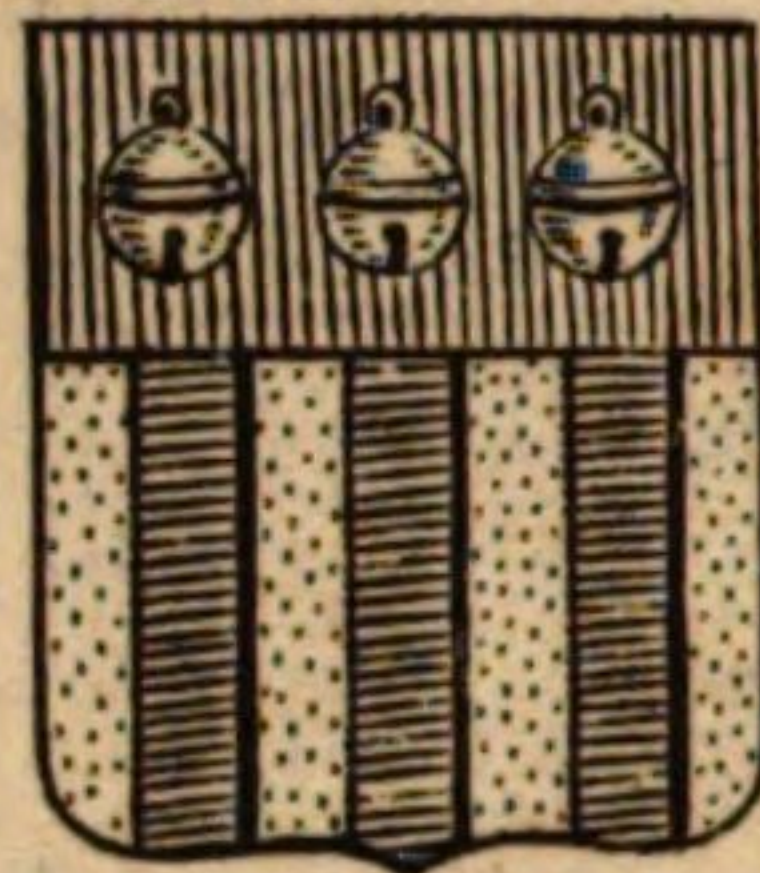
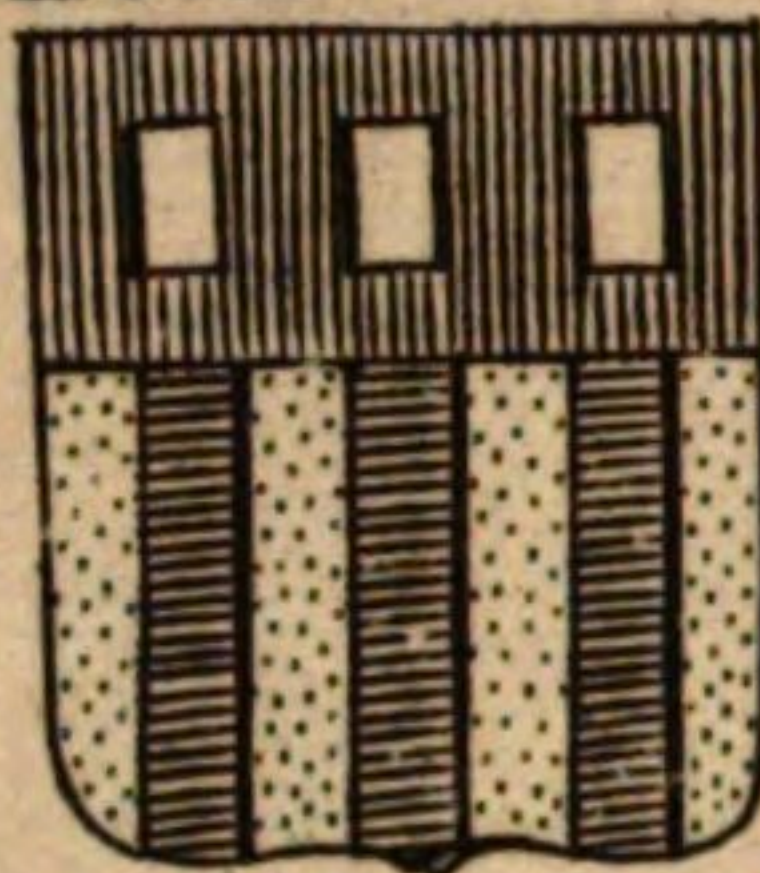
J. V. OPPENDORP.

2. NOBEL.

3. LI

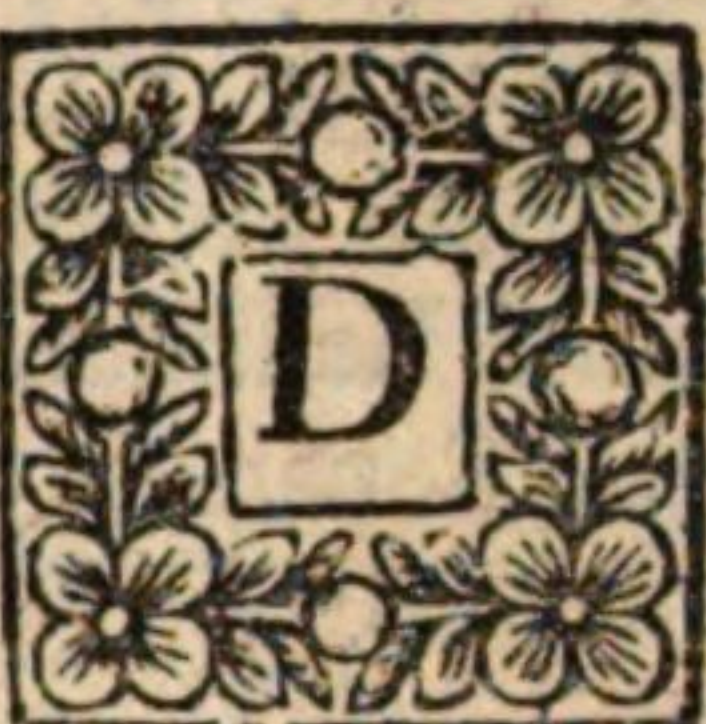
7. G. DINARI 8. J. B. L. N. P. O. E. N. O. D. E. V. O. S. 10. P. I. E. D. E. R. S.

promeritos ob navatam fortiter operam Leodienſi bello anno 1213. Præterea Patriciis ſolis licebat ante annum 1360. Magiſtratum Lovanii gerere. Primus, Wenceſlaus Dux, homo exter, nec amans ſuorum, exoſus nimiam (ut ei à proximis inſuf-

penitus interciderunt, vel in plebeios redactæ ſunt: ut ex ſupra numeratis * paucae ſuperſint. In locum reliquarum, peregrinæ ſucceſſerunt, quarum etiam ſuo loco fiet mentio.

* Nimirum à P. Diaeo.

PRIMA TRIBUS,
EJUSQUE FAMILIÆ:
UTEN LIEMINGEN,
EX LIEMINGIS.
INSIGNIA.

- A. Or à 3. pals d'azur, au chef de gueules.
B. De Liemingen, chargé en chef d'une fasce vivrée d'argent.
C. De Liemingen, chargé au franc canton d'une étoile à 6. rais d'argent.
D. De Liemingen, chargé en chef d'un sautoir alézé d'argent, accosté de 2. étoiles à 5. rais de même.
E. De Liemingen, chargé au franc canton d'une étoile à 5. rais d'argent.
F. De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu de sable au lion d'or.
G. De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu de sable au sautoir engrêlé d'argent.
H. De Liemingen, chargé en chef d'un lambel à 3. pendans d'argent. (D'autres marquent d'azur.)
I. De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu coupé, d'or à 3. pals de gueules : & de sinople à 3. étoiles à 6. rais d'or.

Horum ædes pulcherrimæ visuntur in foro pecuario, à quibus nomen habent.

Ebroinus Ex Liemingis, Eques, duxerat *Plectrum*, filiam *Bastini* cognomento *Magni*. A.
Ebroinus, Eques, cum *Godefrido Bullonio* expeditionem fecit in *Syriam* 1096. A.
Godefridus, Eques, obiit 1122. A.
Godefridus, Eques, profectus in *Syriam* 1132. A.
Walterus, Prætor *Lovanii* 1136. A.
Raso, Eques, cum Imperatore *Cunrardo* expeditionem fecit in *Syriam* 1147. A.
Herfo, Eques Clarissimus, sub *Henrico*, Anglorum Rege, militavit 1170. Obiit in *Terra Sancta* 1182. A.
Herfo, Eques, clauit 1190. A.
Godefridus, Scabinus *Lovanii* 1187. A.
Walterus, filius *Herfonis* Equitis, Scabinus 1189. ad bellum *Syriacum* profectus est 1194. denuò Scabinus 1198. 1200. 1202. 1204. A.
Jacobus, Scabinus 1203. profectus in *Terram Sanctam* 1214. A.
Bastinus, cecidit in *Bello Steppenfi* 1213. A.
Ludovicus, Consul 1236. 63. 70. 72. A.
Radulphus, Scabinus 1249. A.
Godefridus, Prætor *Lovanii* 1250. A.
Walterus, Eques, Consul 1255. A.
Joannes, Consul 1257. A.
Ægidius, Scabinus 1262. 67. 83. 86. 90. 94. 99. Consul 1285. B.
Godefridus, Senator 1283.
Gosuinus, Scabinus 1295.

Walterus, Senator 1299. 1312. Scabinus 1302.
Ægidius, Scabinus 1301. 3. 6. 8. 10. 12. 14. C. 4. 7. 11. 13. Consul 1305. 10. Obiit 1313. jacetque *Vlinderbaci*. D.
Ludovicus, senior, Scabinus 1313. 15. loco *Simonis Minnemonis*, defuncti; dein Prætor 1316. usque ad annum 1321. Denuò Scabinus 1322. 33. 35. 41. 49. 52. Senator 1309. 34. 38. 42. 47. 50. Consul 1314. 24. 26. 29. E.
Godefridus, Senator 1314. 16. Scabinus 1317.
Joannes, Senator 1317.
Franco, Scabinus 1315. Senator 1327. 29. 34. 36. 40. 42. Decanus 1328. Obiit 1346. jacetque *Lovanii* apud *Augustinianos*. A.
Ludovicus, junior, Scabinus 1326. 28. 30. 32. 34. 40. 46. 48. loco *Henrici Abraeni* defuncti, denuò 50. 57. 59. 63. Senator 1327. 31. 33. 39. 49. 53. 55. 60. quo anno etiam Eques, Consul 1335. 41. In *Decania* 1354. F.
Jacobus, Eques, Senator 1320. 25. 30. 33. 41. Obiit 1342.
Jacobus, Senator 1345. 52. 54. 57. Vixit Eques 1360.
Godefridus, Eques, Senator 1356. I.
Godefridus, filius *Godefridi*, Senator 1372. 78. Scabinus 1377.
Ludovicus, filius *Ludovici Junioris*, Equitis, Senator 1358. 66. 68. 70. eodemque anno Eques, Scabinus 1365. 67. 69. cecidit ad *Bafwilram* 1371.

Joannes, Senator 1364. 67. quo anno obiit Eques. Ejus loco *Daniël de Rycke*.

Radulphus, filius Franconis, Senator 1369. 71. 75. Anno 1371. Consul loco Gerardi Van Redingen, facti Prætoris. Scabinus 1370. 72. 74. 76. 78. C.

Joannes, in Decania 1368.

Godefridus, filius Franconis, Scabinus 1379. 83. 88. 90. 92. 97. 1404. Senator 1359. 84. 86. 94. 98. 1400. 5. In Decania 1371. 87. I.

Godefridus, ejus filius, obiit 1425. jacetque Lovanii apud Augustinianos.

Jacobus, Eques, circa annum 1407. habitabat in vico Cattorum, proximus iis ædibus quæ nunc D. Donatiani Collegium sunt.

Jacobus, Senator 1422. 24. 40. Scabinus 1423. 25. 29. 31. 33. 39. 43. Consul 1428. 30. 32. 34. 38. 42. 49. 52. In Decania 1436. 41. 50. 53.

Jacobus, filius Jacobi, Eques creatus in coronatione Ludovici XI. Francorum Regis 1461. Scabinus 1451. 56. 58. 60. 62. 73. 75. 78. Senator 1455. 74. 76. 79. Consul 1457. 59. 61. 64. 68. 71. Obiit 12. Januarii 1482. jacetque in Basilica D. Petri è regione Altaris D. Margaretæ sacra. H.

Epitaphium illic visitur in elegantissima tabula ænea:

Hier legbet begraven H. Jacop wte Liemighe, Ridder, Heer va Waghe, genoet van der Boerch va Name, Heer va Berxhe, vander Bueke, van Assint, die sterf int Jaer XIIIc. LXXXII. den XII. ten dach in Januario.

Hier legbet begraven Vrouwe Jebane van Erpe, Vrouwe van Wanghe, van Berxbem, Bueken, van Assint, syn Gefelline, die sterf in Jaer XIIIc. LXXXIII. de XX. ten dach in Marcio. Bidt voor de Zielen.

Joannes, ejus frater, Eques quoque creatus cum eo in dicta coronatione, Consul 1467. Senator 1470 72. 75. Scabinus 1474. Obiit 1483.

Jacobus, ejus filius, Eques, Senator 1509. Scabinus 1510. Consul 1511. Obiit 26. Julii ejusde anni; jacetque in Æde D. Quintini.

Joannes, filius ejus, Senator 1535. 37. 59. Habuit Sororem Catharinam, Viduam nobilissimi viri Joannis ab Harchiis, Domini Belliniensis.

Antonius, Toparcha de Wanghe, Senator 1579. 81. 83. 85. 92.

Robertus, senior, Senator 1586.

I. VAN OPPENDORP, Aliàs DE MEYERE. (OPPENDORPIUS, VILLICUS.)

A D'Or à 4. fasces d'azur, à la bordure engrêlée de gueules.

B De Liemingen, chargé en chef de 3. besans d'argent, rangés en fasce.

C De Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un besan de même.

D De Liemingen, chargé en chef de 2. annelets d'argent, rangés en fasce.

E De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu d'or, au sautoir engrêlé de gueules, au franc quartier de sable au besan d'argent.

F De Liemingen, chargé en chef de 2. cœurs d'argent rangés en fasce.

Ab his platea quæ retro Martinenses ad prata ducit, die Oppendorp-Strate dicebatur.

Arnulphus, Eques, Godefrido Comiti Lovanienfi à Consiliis 1125.

Joannes, Scabinus 1187. A.

Franco, Eques, Scabinus 1203. 11. 16. 20. A.

Everardus, profectus in Terram Sanctam 1214. A.

Henricus, Scabinus 1212.

Henricus, Eques, militavit in Bello Aragonico cum Duce nostro in favorem Regis Galliae 1283.

Scabinus 1266. 67. 85. Consul 1282. 86. B.

Hic filium habuit Joannem; Joannes, Ludovicum.

Everardus, Scabinum egit 1230. 39. 40. 41

45. 46. 47. 50. 51. 52. 53. 57. 58. 59. 60.

61. 62. 63. 64. A.

Walterus, Senator 1283.

Everardus, Scabinus 1309. 11. 12. 14. Senator 1313. 20. Obiit Eques 1321. B.

Everardus, Scabinus 1331. 34. 45. Decanus, seu Cenfor Lanificii 1330. Senator 1329. 32. 35. 37. 40. 46. 50.

Joannes, Senator 1324. 26. 39. 42. B.

Bastinus, Senator 1333. B.

Henricus, Senator 1337.

Godefridus, Senator 1334. 61. 69. quo anno obiit. D.

Walterus, Senator 1357. Cenfor Lanificii 1373. 78. C.

Henricus, Senator 1380. Scabinus 1381. E.

Joannes, filius Henrici, habitans in Platea dicta den Keyberg, Senator 1396. 1405. 7. 9. 11. Decanus 1397. 1410. E.

Joannes, filius Walteri, habitans in Hoelstrata, Decanus 1403. 5. 7. 11. 14. 16. 18. 26. 30. 32. 35. 37. 39. 44. 48. 50. Senator 1400. 2. 4. 6. 8. 10. 13. 15. 17. 19. 21. 23. 25. 27. 29. 31. 34. 36. 38. 41. 43. 45. 47. 49. 51. quo anno mense Aprilis obiit; Scabinus 1412. 20. 24. 28. 33. 40. 42. C.

Joannes, filius Godefridi, habitans in Nova Platea, Senator 1419. 15. 17. 19. 21. 23. 25. In Decania 1418. Scabinus 1420. D.

Joannes, dictus Van Ralenbeke, Senator 1414. 18. 20. Decanus 1415. Scabinus 1416. B.

Joannes, junior, filius Joannis qui erat filius Walteri, Senator 1432. 37. 39. 42. 44. 46. 48. 50. 52. 55. 58. 60. 62. 64. 66. 68. 71. 73. 75. 78. In Decania 1436. 38. 40. 43. 45. 47. 51. 53. 56. 61. 65. 67. 69. 74. 76. 79. Scabinus 1454. 57. 59. 63. 70. 72. 77. Obiit 3. xbris 1479. jacetque in Æde D. Michaëlis cum Catharina Van Outheverle, conjuge, defuncta 18. Aprilis 1473.

Ludovicus dictus *Van Ralenbeke*, filius Joannis, Senator 1435. 40. 44. 46. 50. 53. 56. B.
Martinus, filius Joannis, junioris, Senator 1469. 72. 74. 76. 80. 82. 84. 86. Scabinus 1471. 79. 81. 83. 85. 88. In Decania 1473. 75. 77. Consul 1489. Obiit 16. Martii 1490. jacetque in Æde D. Michaëlis apud suos parentes. C.

II. NOBEL. (NOBELUS.)

DE Liemingen, chargé au franc canton d'une merlette d'argent.

Franco, Eques, in Terram Sanctam profectus 1152.

Arnoldus, Eques, Scabinus 1197. 1200. 6. 8. 12. Consul 1225.

Arnoldus, Prætor Lovanii 1227.

Arnoldus, Scabinus 1266. & per 14. annos subsequentes, iterum 1282. 84. 86. 90. 92.

97. 99. Consul 1291.

Walterus, Consul 1294.

Ludovicus, Senator 1314.

III. LISE, LISEN-SONE, VROUWEN-LISEN-SONE:

Id est, Domine Elisabethis Filius.

A. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. étoiles à 8. rais d'argent, rangées en fasce.

B. **D**E Liemingen, chargé en chef d'une fleur-de-lis naissante d'argent.

C. De Liemingen, chargé au franc canton d'une étoile à 5. rais d'argent.

Ægidius, Scabinus 1250. 54. 55. 56. 59. 60. 61. 62. 64. & dein per 14. ferè annos subsequentes. A.

Ægidius, filius ejus, Scabinus 1284. 90. 94. 97.

99. 1301. 3. quo anno obiit. B.

Domina *Machtildis*, filia quondam Franconis,

Domine Lyze filii, vivebat 1269.

IV. VAN DEN BERGHE, (MONTANUS, DE MONTE.)

A Monte nomen habent.

A. **D**E Liemingen, chargé en chef d'un lion naissant, la queue fourchue & passée en sautoir, d'argent, armé, lampassé, & couronné d'or.

B. De Van den Berghe, le lion chargé en cœur d'une macle de sable.

C. De Van den Berghe, chargé au franc canton d'une étoile à 5. rais d'argent.

D. De Liemingen en plein.

Joannes, Eques, Scabinus 1198. 1209. 12.

Vixit sub Duce *Henrico I.* circa 1210. & profectus est in Terram Sanctam 1214. Obiit 1220.

Godefridus, ejus filius, Scabinus 1210. 20. 24. 40. 44. 45. 46. 47. 49. 50. 57. Duxerat uxorem, *Machtildem*, filiam quondam *Gosvini De Redinghen*.

Simon, Scabinus 1211.

Bastinus, Scabinus 1225.

Walterus, Scabinus 1250.

Ægidius, Senescallus Brabantie 1290.

Arnoldus, Scabinus 1263. 68. 92. 95.

Arnoldus, filius *Godefridi*, duxerat uxorem *Catharinam*, filiam *Everardi De Wilre* 1294.

Gerardus, Scabinus 1296. 99.

Everardus, Scabinus 1296. A.

Godefridus, Scabinus 1310. 12. 17. 19. 21. Senator 1318. 20. Obiit Lovanii 20. xbris. 1322. jacetque apud Prædicatores, in Capitulo. D.

Epitaphium illic tale visitur :

Hic jacet dominus Godefridus dictus de Monte quondam Scabinus Lovaniensis qui obiit anno Domini MCCC. Vicesimo secundo vicesima die mensis Decembris in vigilia Beati Thome Apostoli. Orate pro eo.

Godefridus, ejus filius, Scabinus 1330. 32. 37.

Senator 1328. 31. 36. 38. In Decania 1327.

Wilhelmus, Eques, vivebat 1320.

Arnoldus, Senator 1332. Scabinus 1333.

Petrus, Senator 1335.

Walterus, Senator 1346. 48. 51.

Joannes, Senator 1350. 52. 60. 63. Consul 1366. loco *Ægidii De Rycke*, facti Prætoris : iterum Consul 68. Scabinus 1364. 67. B.

Godefridus, filius Joannis, Senator 1374. 77. Scabinus 1379.

Godefridus, filius Joannis, mense Decembris 1379. discerptus à Textoribus, ut infra Lib. IV. descripsimus.

Godefridus, filius Godefridi, Decanus 1382. 84. 1400. Senator 1383. 85. 89. 93. 97. 99. 1401. 3. 5. 7. Scabinus 1386. 88. 90. 92. 94. 96. 98. 1402. 4. Consul 1387. 91. 95.

Henricus, filius Joannis, frater Godefridi penultimi, obiit 1383.

Godefridus, filius Joannis, vivebat mense Februario 1389.

Ægidius, Prætor 1411.

Henricus, Senator 1426. 28. 30. 32. 34. 36. 38. 40. 42. 44. 46. 48. 50. 52. In Decania 1427. 31. 33. 37. 39. 41. 45. 47. 51. 53. quo anno obiit, jacetque in Choro Sacelli S. Catharinæ dicati.

Henricus, Senator 1466.

Godefridus, Senator 1463. loco Joannis Wytvliet defuncti, 65. 67. 69. 71. 73. Censor Lanificii 1466. 72. 74.

Petrus, Senator 1463. Decanus 1465. Obiit Scabinus 1466. C.

Petrus, habitans in Lilio, Senator 1467. 69. 71. 73. 75. 78. 81. Decanus 1468. 70. 72. 76. Scabinus 1474. 80.

Godefridus, filius hujus Petri, Senator 1474. 77. 80. Obiit Senator 25. Decembris 1483. In Decania 1475. C.

Godefridus, filius Godefridi, dictus in Lilio, Senator 1475. 82. 84. 86. 88. 90. 92. 94. 96. 1508. 10. 12. Censor Lanificii 1481. 83. Scabinus 1485. 87. 89. 91. 95. 97. 1503. 5. 7. 9. 11. Consul 1502. 4. 6.

Matthias, filius Petri, factus juratus, seu Senator, ultima Novembris 1476. 84. 86. 88. Decanus 1477. 80. 82. 85. Scabinus 1483. 87.

Godefridus, filius Godefridi, filii Petri, Senator 1495. 97. 99. In Decania 1496. 1500. 1501.

Petrus, admissus in Collegium Patriciorum 22. Octobris 1509.

Augustinus, in Decania 1502. 4. 6. 10. 16. 19. 22. 30. Senator 1503. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 18. 21. 23. 25. 27. 29. 32. Scabinus 1508. 14. 17. loco Antonii Uyttenhoven, aliàs Zedelere, defuncti, item 20. 24. 26. 28. 31. 33. Obiit 26. Januarii ejusdem anni, relictis tribus filiis. Duxerat Gertrudem De Waerfegghere.

Daniël, ejus filius, Consiliarius Flandriæ, duxerat Mariam De Tassis, jacetque Lovanii apud Martinenses in Choro. A.

In hac Æde conspicitur Epitaphium sequens:

Hic Illustris Daniël Van den Berghe Uterliminge vivere desiit 25. Febri 1554. cum avis & proavis quorum numerum & initium reperire impossibile sit, inter quos Ebroinus, & Godefridus, Equites & Milites sub Godefrido Bulonio anno 1130. in expeditione terræ sanctæ strenuè militantes claruerunt, jacent. Et Dñā Maria de Tassis uxor ejus, quæ obiit 6. Aprilis 1601.

R. I. P.

Insuper conspiciuntur 4. quarteria cujusque, sculpta circumcirca superius epitaphium:

*Van den Berghe, Waerfeggher,
De Hont, Van Winghe.*

*Tassis, Wachtendonck,
Albrici, Beufecom.*

Martinus, similiter filius dicti Augustini, Finantiarum, ut vocant, Regiarum Commissarius; obiit 16. Junii 1573. jacetque apud suum fratrem Daniëlem.

Antonius, frater horum Daniëlis, & Martini, fuit Receptor mulctarum exsecutorialium, vulgò *Exploiten*, Magni Concilii Mechliniæ, jacetque apud fratres.

Joannes Baptista, filius Daniëlis, & Mariæ De Tassis, duxerat Annam Baert. Hi procrearunt Lamoraldum, qui duxit 1611. Catharinam De Tassis. A.

Exstat Bruxellis in Ecclesia vulgò *Nôtre-Dame Du Sablon*, in sacello D. Josepho dicato inscriptio, seu Epitaphium, sequens, circumdatum 8. quarteriis.

Hic jacet D. J. B. Van den Berghe ex Limingis Eques Auratus ac Camerae suæ M. iis Brabantiae Rationum Præses Danl. F. & Dnæ Mariæ de Tassis. Obiit 4. Novembris 1623. Nobilisque Matrona Ana Baert uxor ejus Nicolai F. a Toparchæ de Berentode, & Dnæ Annæ Van Heetvelde, obiit X. Martii 1618. Requiescant in Pace.

Quarteria.

*Van Berghe Baert,
Uter Liminghe,*

*Saverneel Peeters,
Waerfeggere,*

*De Tassis, Van Heetvelde,
Wachtendonck. Van Schore.*

Carolus, ætatis 33. & **Lamoraldus Franciscus**, ætatis 24. annorum, Lamoraldi & Catharinæ filii, in Collegium Patriciorum fuere recepti 7. Novembris 1652. D.

Hic **Lamoraldus Franciscus** duxerat 1656. Mariam Barbaram De Varick, filiam Nicolai. Ex ea inter alios suscepit Carolum Comitem Van den Berghe De Limminghe & Nieu-Cappel, Toparcham de Grez, Bie. Pieter-baix, Nodebaix, Chappelle S. Laurent, & Overneest, quondam supremum Præfectum Legionis Equitum pro Rege Hispaniæ Carolo II., tum Illustrissimorum Statuum Brabantiae ex parte Nobilium deputatum, defunctum Bruxellis 30. Novembris 1756. ætatis 96. annorum & 7. mensium; hic duxerat primò Annam Isabellam Araçola d'Ognate, ex qua procreavit **Carolus Josephum**, qui factus Senator est 5. Octobris 1740. 41. 42. Decanus 1743. 44. Obiit 9. Augusti ejusdem anni. Sepultus in Sacello Divo Antonio Sacro. Duxerat secundis nuptiis Joannam Theresiam Josepham De Massiet. D.

Ex his nuptiis prodiit **Philippus Josephus**, Senator 1750. 51. 52. 56. Deindè loco Petri De Herckenrode, 13. Februarii defuncti, Scabinus 1753. 54. 55.

V. BLANCKAERT. BLANCARDUS.

- A. **F**ascé d'or & d'azur de 10. pieces; au franc quartier de gueules à l'étoile d'argent à 6. rais.
 B. De Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrêlé d'argent.
 C. De Liemingen, chargé en chef de 5. billettes d'argent, rangées en fasce.

Walterus, Scabinus 1187. 1204. 5. 6. 12. A.
 Reginaldus, cum Henrico Duce Brabantiae Expeditionem Sacram suscepit 1196. A.
 Simon, Scabinus 1208. A.
 Franco, Scabinus 1223. 29. 48. 51. 52. 53. 54. 55.
 Everardus, Scabinus 1255. 57. 65. 66. 67. 71. 72. Senator 1233. C.
 Walterus, Eques, Consul 1261. & Prætor Lovaniensis 1264.
 Walterus, Scabinus 1302. 4. 6. 8. 10. Senator 1307. B.
 Everardus, Eques, Senator 1313. 24. 26. 31. 33. In Decania 1327. C.
 Joannes, Prætor Lovaniensis circa 1300. B.
 Joannes, Vice-Prætor 1330.
 Joannes, filius Joannis, Senator 1337. 40. 56. B.

Walterus, filius Walteri, Senator 1338. 40. 46. quo anno erat Eques, B.
 Everardus frater ejus.
 Jacobus, Senator 1421. loco Wilhelmi Lombaerts, facti Villici de Campenhout, 23. 26. 30. 32. 34. 37. 39. 41. 43. loco Judoci Absalons defuncti, 45. 50. 53. In Decania 1438. B.
 Walterus, obiit 1403.
 Joannes, Senator 1466. 68. 70. 75. 77. 80. 82. Scabinus 1469. 71. 73. In Decania 1476.
 Joannes, Senator 1485. 89. 91. 96. 98. 1504. 6. 8. 10. 14. In Decania 1490. 92. 94. 1505. 7. 9. 11. 20. 22. 24. Consul 1525. Scabinus 1495. 97. 99. 1503. 12. 15. 17. 19. 21. 23. 26. Obiit sub finem Augusti ejusdem anni. B.
 Hercules & Jacobus, ejus filii, liberos non reliquerunt. B.

VI. DER YCKE. DIVES.
(Ab Opulentia.)

- A. **D**e gueules à 6. fasces d'argent.
 B. De Liemingen, chargé au franc canton d'une coquille d'argent.
 C. De Liemingen, chargé en chef d'une coquille d'argent.
 D. De Liemingen, chargé en chef de 2. coquilles d'argent, rangées en fasce.
 E. De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu de sable au sautoir échiquetté de 2. tires d'argent & de gueules.
 F. Ecartelé: au 1. & 4. De Liemingen, chargé en chef d'une coquille d'argent; au 2. & 3. d'or à la fasce d'azur, au lion, naissant sur de la fasce, de gueules, armé & lampassé d'azur.
 G. Ecartelé: au 1. & 4. De Liemingen, chargé en chef d'une coquille d'argent; au 2. & 3. d'or à la fasce d'azur, au lion, naissant sur de la fasce, de gueules, armé & lampassé d'azur: sur le tout une fleur-de-lis d'argent.
 H. Ecartelé: au 1. & 4. De Liemingen, chargé au franc canton d'une coquille d'argent; & d'or à la fasce d'azur au lion, naissant sur la fasce, de gueules, armé & lampassé d'azur.

Balduinus, pactis interfuit inter Gosuinium Heverlensem, ac Religiosos Abbatiae Parcensis 1159.

Walterus, Scabinus 1211.

Arnoldus, vivebat 1229.

Ludovicus, Scabinus 1234. 44.

Joannes, Scabinus 1264.

Henricus, Scabinus 1268.

Otto, Scabinus 1285. 87. 95. B.

Arnoldus, Senator 1326. 28. 35. 39. 41. 47. Filios habuit ex Elisabetha De Roode, Arnoldum, Ludovicum, Ægidium, Daniëlem, & Joannem. B.

Ludovicus, Senator 1327. 31. 40.

Ægidius, filius Arnoldi, Senator 1333. 43. 45. 49. 52. 54. 56. 64. 67. Consul 1358. 66. Facto Prætor, 1367. ejus loco Consul Joannes Van Den Berghe. Scabinus 1352. 57. 63. 65. Hic Ægidius Prætor cum Duce Wenceslao 22. Augusti 1371. interfuit prælio ad Baswilram, ubi præerat cohorti equitum Lovaniensium, inque eo prælio captus fuit, proque ejus lytro persoluti fuere 87. Moutones cum dimidio. C.

Joannes, filius Arnoldi, Senator 1357. 63. 67. Scabinus 1368. Consul 1369. quo anno obiit. Jacet in

medio Chori RR. PP. Dominicanorum Lovanii, ubi exstat Sarcophagus cæruleus, cui insunt binæ laminae æreæ. Prima exhibet caractere Gothico, sed abbreviato, sequens Epitaphium:

Hic jac. Jobānes dcs Rike qda civiū Māg. & Scabin. Lovaniens. qui obiit aṅo MCCCLXX.

Hic jac. domicella Katarina uxor sua q. obiit aṅo MCCCLXXIII. Hic jac. Dom. Egid. Rike filis eorum qda Canonic. Eccl. Sci. Petri Lovaniensis qui obiit aṅo MCCCXCIX. Requiescant in Pace. Amē.

Nuper additum: Prædictis Joanni Rike & Catharinae Van Crackhoven, Majoribus suis, renoverunt Mariæ De Rycke, uxoris Everardi Smets, abnepotes 1753.

Altera lamina repræsentat insignia Gentilicia Ryciana sub lit. B. à dextris, & Crackhoviana à sinistris. Vide insignia Crackhoviana sub Tribu de Calstris lit. A.

Radulphus, Senator 1364. loco Joannis Van Rendingen, Equitis, defuncti,

Daniel, filius Arnoldi, Senator 1370. Scabinus 1378. E.

Wilhelmus, senior, filius Joannis & Catharinæ Van Crackhoven, Senator 1348. 51. 53. 55. 68. 70. 72. Scabinus 1369. 71. Hic Wilhelmus ex Catharina De Nethenis, dicta Van Den Royële, filia Petri, reliquit Rasonem. Qui Raso reliquit ex Margareta Pleckers, inter ceteras proles, Henricum, & Philippum. Ex hoc Henrico, & Elisabetha Switten, feu De Witte, prodiere quatuor filii & una filia, scilicet Ludovicus, Henricus, Joannes, Raso, & Catharina. Hic Joannes procreavit ex Elisabetha Uytterhellicht, aliàs Van Elsbroeck, Laurentium, Magistrum Joannem, Rasonem, & Annam. B.

Henricus, filius Ægidii, obiit 1387. Jacet apud RR. PP. Prædicatores Lovanii. C.

Wilhelmus, junior, Senator 1369. 71. Scabinus 1370. 73. D.

Ludovicus, Senator 1395. 99. Scabinus 1396. 98. 1400. quo anno factus fuit Confiliarius & Quæstor Ducis Brabantiae Lovanii. E.

Ludovicus, filius Joannis, Senator 1411. 13. 15. 17. 20. Scabinus 1419. Decanus 1416. 21. Eo Anno factus quoque Confiliarius & Quæstor Ducis Brabantiae Lovanii. Hic Ludovicus & Ida De Berthem ejus uxor fundaverunt Lovanii anno 1442. Collegium Theologorum. F.

Ægidius, in Decania 1398. 1405. 19. 28. 31. Senator 1400. 2. 9. 13. 20. 22. 24. Scabinus 1401. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 21. 23. 25. 27. 29. Consul 1407. 15. 17. 26. G.

Arnoldus, oppido Lovaniensi à Secretis circa annum 1369. B.

Ludovicus, junior, Scabinus 1440. 42. 44. 46. Senator 1441. 43. 45. 47. 49. In Decania 1448. F.

Henricus, senior, Senator 1541. 43. quo anno obiit, ejus loco Paullus Uytterhellicht. H.

Nostro tempore (inquit hic Petrus Divæus 1564.) hic *Henricus* filios habuit multos; quorum *Henricus*, *Joannes*, & *Ægidius* ante paucos annos defuncti, liberos utriusque sexus reliquerunt: *Rolandus* Pensionarium Urbis agit.

Joannes, filius Henrici, Senator 1542. 44. 46. 48. 50. 52. 54. 57. 60. Scabinus 1553. In Decania 1545. 47. 61. quo anno obiit. H.

Henricus, junior, Scabinus 1542. 44. 48. 50. 52. In Decania 1543. 46. 54. Senator 1545. 47. 49. 51. 53. 55. H.

Raso, filius Rasonis, fuit admissus in Collegium Patriciorum Lovaniensium 20. Septembris 1561.

Augustinus, Senator 1563. 65.

Joannes, præstitit ut Patricius jusjurandum in Collegio Decaniæ 17. May 1569.

Paullus, filius Rasonis, Villicus de Herent, Senator 1589. 91. 93. 94. 96. 98. 99. 1601. 3. 4. 6. 8. 10. 12. In Decania 1597. 1602. 7. 13. Scabinus 1595. 1605. 9. 11. 14. Obiit 12. Martii 1615. Jacet Lovanii in Æde S. Gertrudis. B.

Paullus, filius quondam Rasonis, admissus in Collegium Patriciorum 5. Martii 1610.

Augustinus, Juris Utriusque Doctor, in Decania 1610. Senator 1611. 13. 15. Obiit 10. May 1619. F.

Arnoldus, filius Laurentii, Senator 1618. 21. 22. 24. 26. 28. 29. 31. Obiit 5. Julii ejusdem anni. Jacet in Æde D. Petri ante Altare huic Divo sacrum. G.

Henricus, & *Philippus*, filii hujus Arnoldi, admissi unà cum Patre ad Patriciatum 23. Junii 1618.

Paullus, filius Augustini, J. U. Doctoris, Senator 1633. 36. 38. 40. In Decania 1639. Factus Prætor Lovaniensis 13. Februarii 1642. Obiit mense Julio 1649. F.

Jacobus, ejus frater, Senator 1637. 39. 41. 42. 44. 45. 49. 51. 52. 62. 63. 67. 68. 69. 71. 73. 74. 75. Scabinus 1648. 55. 56. 69. 62. 3. Januarii 1663. loco Alphonsi De Fusco, defuncti, 65. 66. Consul 1657. 58. 60. 64. In Decania 1638. 40. 43. 46. 47. 61. F.

VII. C A R D I N A E L. C A R D I N A L I S.

DE Liemingen, chargé en chef de 3. merlettes d'argent, rangées en fasce.

Otto, Scabinus 1198. 1202. 8.

Walterus, Scabinus 1255. 57. 59. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 82. 84. 87.

Joannes, Senator 1286.

Walterus, Senator 1326. 33. 46. 48. 50.

Otto, Senator 1334. 39.

VIII. VAN DEN BOLLEBORNE. BOLLEBORNIUS.

(A Fonte nomen habent.)

A. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. billettes d'argent, rangées en fasce.

B. **D**e Liemingen, chargé en chef d'une croisette d'argent.

Arnoldus, Eques, in Asiam contra Turcas militatum ivit 1110. A.

Salomon, Scabinus 1190. 1211. 14. 16. 20. 27. 30. 33. 36. 40. A.

Simon, Scabinus 1196. 1209. 11. 15. 16. 25. A.

Walterus, Scabinus 1197. A.

Godefridus, Scabinus 1211. 13. A.

Salomon, Scabinus 1283. 89. Senator 1284. A.

Joannes, interfuit expugnationi Sitterii 1318.

Arnoldus, Senator 1326. A.

Salomon, oppido Lovaniensi à Secretis, vivebat 1326.

Salomon, Senator 1330. 49. 54. 58. Scabinus 1368. A.

Salomon, filius ejus, Senator 1369. 72. 74. 76. 79. 82. Scabinus 1378. In Decania 1373. A.

IX. DE VOS. VULPES.

- A. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. grillets d'argent, rangés en fasce.
 B. De Liemingen, chargé au franc canton d'un grillet d'argent.

Horum Monumentum est apud RR. PP. Prædicatores in hac civitate.

Ebroinus, Eques, cum Cunrardo Imperatore Expeditionem fecit in Syriam 1147.

Wilhelmus, Scabinus 1187. 92.

Godefridus, cecidit in Bello Steppensi 1213. quo anno erat Scabinus.

Godefridus, Scabinus 1267. 83. 86. 91. 93. A.

Erleboldus, Senator 1289.

Ludovicus, Scabinus 1312. 14. 18. 20. Senator

1319. Eques Senator 1325. Obiit 1326. B.

Walterus, & Henricus, filii Ludovici,

X. PIEDERS. PIEDERIUS.

- A. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. quintefeuilles d'argent, boutonnées de gueules, rangées en fasce.
 B. De Liemingen, chargé en chef à dextre d'une étoile à 6. rais d'argent; & à senestre d'une quinte-feuille de même, boutonnée de gueules.

Everardus, Senator 1285. 1300. 1322.

Everardus, Prætor Lovaniensis 1303.

Joannes, Senator 1321.

Godefridus, Scabinus 1322. A.

Godefridus, Senator 1381. B.

XI. DE SWERTVAGERE. POLIO.

(Ea vox Ensium purgatorem significat.)

- A. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. sautoirs d'argent, rangés en fasce.
 B. De Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une croisette de même.
 C. De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu d'or, au sautoir engrêlé de sable, accompagné en chef d'une coquille de gueules.

Godefridus, Scabinus 1269.

Walterus, Scabinus 1278. 79. 80. A.

Erenboldus, Scabinus 1278. Senator 1314.

Arnoldus, Senator 1326. 29. 33. 36. B.

Joannes, Senator 1328. 40.

Franco, Senator 1360. positus à Petro Couterello in seditione mense Octobri.

Joannes, filius Joannis, in Decania 1375. Senator 1376. 80. 83. quo anno obiit.

Walterus, Senator 1405. 8. 10. In Decania 1409. 12. 17. Scabinus 1413. C.

XII. VAN RIELAER. RIELARIENSIS.

(Pagi nomen est in Terra Arscotana.)

DE Liemingen, chargé en chef d'un cœur d'argent.

Otto, Scabinus 1283. 84. 85. 87. 89. 92. 95. 97. Otto, Senator 1346.

XIII. VAN ERPS. ERPENSIS.

(Pagus est inter Lovanium ac Bruxellam.)

- A. **D**E Liemingen, chargé en chef d'une étoile à 6. rais d'or, accostée de 2. croissants d'argent.
 B. De Liemingen, chargé en chef d'un cœur d'argent, accosté de 2. étoiles à 6. rais d'or.
 C. De Liemingen, chargé en chef d'un croissant d'argent, accosté de 2. étoiles à 6. rais d'or.

Radulphus, in prælio Godefridi Ducis, cognominati in Cunis, contra Bertholdos, Baltheo Equestri cinctus 1144. A.

Rolandus, Scabinus 1197. A.

Walterus, obiit Lovanii 1282. A.

Radulphus, Scabinus 1298. 1300. 3. 5. 7. Senator 1299 1304. A.

Joannes, Scabinus 1325. 27. 29. Senator 1324. 26. 28. 30. C.

Franco, Scabinus 1330. 32. 34. 41. 43. Senator 1313. 33. 35. B.

Radulphus, Senator 1356. B.

XIV. VANDORMALE. DORMALIUS.

(Pagus est ad limitem Hasbania.)

- A. **D**E Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef d'un cœur d'argent.
 B. De Liemingen, chargé en chef d'une merlette d'argent à dextre, & d'un cœur de même à senestre.
 C. De gueules au sautoir engrêlé d'or, chargé en cœur de l'écu De Liemingen.
 D. De Liemingen: le chef parti, au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef d'un cœur d'argent.

Gerardus, in prælio Godefridi Ducis, cognominati in Cunis, contra Bertholdos, Balthéo Equestri cinctus 1144.

Everardus, Prætor Lovaniensis 1303. A.

Gosuinus, Scabinus 1304. 8. B.

Radulphus, Scabinus 1328. Senator 1327. 52. A.

Godefridus, Consul 1329. 33. 36. Scabinus 1325. 27. 32. 35. 38. Senator 1326. 41. 45. Deca-

nus 1328. Obiit Senator 1345. relictis Joanne & Waltero filiis. A.

Gosuinus, Senator 1357.

Joannes, Scabinus 1360. positus à Petro Coutello in seditione. Senator 1361. D.

Joannes, filius Gosuini, Senator 1376. Decanus 1370. 80. D.

Gosuinus, ejus frater, Senator 1377. D.

Godefridus, in Decania 1368.

XV.

DE WITTE. ALBUS.

- A. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. globes imperiaux d'or, ceintrés & croisés de même, rangés en fasce.
 B. De sable à l'aigle parti d'argent, bequé, & membré d'or, armé & langué d'argent.
 C. De Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu de sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules.
 D. De Liemingen: le chef parti, de sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules.
 E. De Liemingen, chargé au franc canton d'un aigle parti au vol abaissé, d'argent.

Godefridus, Scabinus 1255. 66. A.

Joannes, Scabinus 1285. 1300. 3. 4. 7. Senator 1292. 95. 1302. B.

Godefridus, Senator 1317. 19. 24. 26. 28. C.

Godefridus, interfuit expugnationi Sitterii 1318.

Walterus, Senator 1327. 30. 40. 51. Consul 1343. Scabinus 1344. In Decania 1352. C.

Arnoldus, Senator 1328.

Radulphus, senior, Senator 1342. 49. 54. D.

Radulphus, junior, filius ejus, Senator 1355. In Decania 1373

Petrus, Senator 1358.

Gerardus, in Decania 1372.

Joannes, Senator 1360. 69. Scabinus 1370. 73. 75. 77. Consul 1369. loco Joannis De Rycke defuncti. Captus in prælio ad Baswilram 1371. Denuo Consul 71. 74. 78. A textoribus per seditionem necatus 1379. (Hic Joannes erat frater Radulphi.) C.

Joannes, filius ejus, cum mortem patris acerbè vindicasset (ut infra lib. 4. scribimus:) tandem Senator 1385. 87. 89. 91. 93. 97. 1400. 4. 11. 16. 18. 20. 27. Scabinus 1390. 94. 96. 99. 1401. 3.

5. 12. 15. 17. 19. 21. 32. In Decania 1395.

1409. 23. 25. 31. Consul 1402. 13. 22. 24.

Obiit Scabinus 28. Julii 1432. D.

Franco, in Decania 1409. 11. 13. 15. 19. 29. 35.

Senator 1406. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 22. 24.

26. 28. 30. 32. 34. B.

Joannes, junior, filius Joannis, Senator 1425. 36.

38. 41. 43. 46. 48. 50. 52. 54. In Decania

1437. 44. 49. 51. 53. 55. C.

Joannes, filius Franconis, Senator 1442. 45. 48. 50.

52. 54. 57. 59. 61. 63. 67. In Decania 1443.

46. 55. 64. 68. Scabinus 1444. 47. 49. 51. 53.

56. 58. 60. 62. E.

Jacobus, senior, Senator 1487. 39. 92. 95. 97.

99. In Decania 1493. B.

Arnoldus, admissus in Collegium Patriciorum 17.

Junii 1515.

Jacobus, Senator 1520. 22. 24. 26. 28. 30. 32.

34. 36. In Decania 1525. 27. 29. 31. 33. B.

Joannes, Senator 1544. 46. 48. 50. 52. 54. In

Decania 1549. 51. 53. Obiit circa annum 1557.

Antonius, filius Jacobi, Senator 1575. 79. In Decania 1578. Obiit sine liberis.

XVI.

EVELOOGHE. EVELOGA.

- A. **D**E Liemingen, chargé au franc canton d'une macle d'argent.
 B. De Liemingen, chargé en chef de 3. macles d'argent, rangées en fasce, & surmontées d'un lambel à 4. pendans de même. (D'autres marquent d'azur.)
 C. De Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une macle de même.
 D. De Liemingen, chargé en chef de 3. macles d'argent, rangées en fasce.

E. De Liemingen, chargé en chef d'un ecu d'argent, a 2 fleurs-de-lis au pied posé de gueules une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe, au franc quartier de gueules, a dextre; & de 2. macles d'argent rangées en fasce, à senestre.

F. De Liemingen, chargé en chef d'un ecu d'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, à dextre, & d'une macle d'argent, à senestre.

G. De Liemingen : le chef parti, au sautoir engrêlé d'argent : & à la macle d'argent.

Walterus, Scabinus 1309.

Walterus, Consul 1327. 31. 34. 37. 45. 47. 49. 51. 53. 56. 59. 63. 65. Senator 1343. Scabinus 1342. 44. 46. 50. 52. 54. 58. 60. 64. Filios habuit Walterum, Henricum, Joannem, Judocum, & Gerardum.

Reynerus, Senator 1329. 37. 39. 56. Scabinus 1338. 55. B.

Franco, Scabinus 1339. G.

Joannes, Senator 1338.

Judocus, Senator 1341.

Gerardus, Senator 1330. 44. 58.

Walterus, junior, Senator 1342. 50. 54. 67. 69. Scabinus 1355. 59. 64. 66. 68. 70. Obiit aetatis 113. annorum.

Henricus, Senator 1359. 61. 87.

Judocus, Senator 1360. 74. E.

Walterus, Walteri posterioris filius, Senator 1373. 75. 77. In Decania 1374. Obiit 1405.

Franco, discerptus à Textoribus in Decembri 1379.

Franco, Senator 1395. 1401. 6. 9. 11. 14. 16. 20. quo anno obiit. G.

XVII. KEYNOOGHE. CAINOGA.

A. **D**E Liemingen, chargé au franc canton d'un cocq de sable.

B. **D**E Liemingen : le chef parti, au franc canton d'argent, chargé de 3. cocqs de sable.

C. De Liemingen : le chef parti, au sautoir engrêlé d'argent, & au cocq de sable.

Walterus, Scabinus 1210.

Joannes, Senator 1233.

Henricus, Scabinus 1286.

Joannes, Scabinus 1288.

Arnoldus, Senator 1329. filios habuit Joannem, ac Walterum. A.

Joannes, Senator 1337. 43. 51. 53. Scabinus 1352. loco Ægidii Lachman, defuncti. Obiit 1361. ac jacet Fliederbaci. A.

Walterus, Senator 1350. Scabinus 1355. à Ludovico, Comite Flandriæ, Lovaniensis Prætor creatus est 1356. C.

Simon, Senator 1345.

Ludovicus, filius Joannis, Senator 1363. Consul

1368. 70. 73. 75. 77. Scabinus 1369. 71. 76.

78. à Textoribus interfectus 1379. A.

Walterus, frater ejus, Senator 1358. 74. 78.

Godefridus, Senator 1404. 8. 12. 15. 23. In Decania 1407. 14. 19. 21.

Joannes, habitans juxta Macellum in equulo, Senator 1417. 20. 22. 24. In Decania 1423.

Joannes, habitans in Castri-strata, Senator 1326.

29. 31. 34. 36. 43. In Decania 1425. 28. 35.

Scabinus 1438. 39.; quo anno 1. Augusti fundavit in platea den Langen Briel Domum in honorem SS. Trinitatis, ad sustentationem septem Senum, in memoriam Septem Dormientium. Hujus Foundationis curam commisit Receptoribus Civitatis. A.

XVIII. VAN OUTHEVERLE. A VETERI HEVERLA.

(Pagus est propè Heverlam.)

A. **D**E Liemingen : chargé en chef d'un maillet d'argent.

B. **D**E Liemingen : le chef parti, de gueules au maillet d'or ; & d'argent.

Radulphus, Senator 1287.

Reynerus, Senator 1289.

Franco, Senator 1341. 46. 48. quo anno erat Eques, 52. Consul 1348. loco Joannis Hers, facti Receptoris Ducis. Obiit 22. Aprilis 1353.

Radulphus, filius ejus, Senator 1342. 56.

Guilielmus, Senator 1371. 75. 79.

Godefridus, dictus Van Overbroeck, in Decania 1378.

Simon, cognomento etiam Van Overbroeck, Consul 1379.

Simon, junior, Senator 1383. quo anno obiit menſe Decembri.

XIX. CRICSTEEN. (Os Ceraſi.)

A. **D**E Liemingen, chargé au franc canton d'un croissant d'argent.

B. **D**E Liemingen, chargé au franc canton d'un croissant argent ; surchargé d'un lambel à 3. pendans d'azur.

C. De Liemingen, chargé en chef de 3. croissans d'argent, rangés en fasce.

Walterus, senior, Scabinus 1303. 6. 8. 10. 11. 13. 16. 18. 20. 25. Senator 1319. 21. 36. A.

Joannes, Eques, Senator 1314. Exstinctus peste 1316. A.

Ludovicus, Vice-Prætor 1319. A.

Walterus, filius dicti Walteri, Scabinus 1323. 31. 35. Senator 1330. B.

Joannes, filius Ludovici, Scabinus 1326. 36. Senator 1325. 27. C.

Ludovicus, frater Joannis, Senator 1329. 33. claruit Bello Flandrico 1333. Eques Senator 1334. 36. Obiit 1337.

Guilielmus, Senator 1340. 44. 47. 49. 53. 63. 65. Scabinus 1345. 54. Prætor 1355. C.

Ludovicus, Senator 1368. 77. Scabinus 1376. 78.

Guilielmus, Senator 1374. 78. Scabinus 1375. 77. 85.

XX. COOMAN. MERCATOR.

(Ita Mercatores Veteres appellabant suppresso P.)

DE Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrélé d'argent, accompagné en chef d'une billette de même.

Arnoldus, Senator 1319. 21. 30. 33. Scabinus 1335.

Walterus, obiit 1344.

Godefridus, Senator 1329. 30. 39.

Godefridus, Senator 1365.

XXI. VAN DER SPECHT. SPECTIUS.

DE Liemingen, chargé au franc canton d'un écu de sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules.

Guilielmus, Scabinus 1309. 13. 16. 19. 21. 23.

Arnoldus, Senator 1341.

25. 26. 39. Consul 1312. 20. 24. 28. 32.

Ægidius, Senator 1349. 51.

Joannes, Scabinus 1323.

XXII. DE P A P E. (Sacerdos.)

A. **D**E Liemingen, chargé en chef d'un sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.B. **D**E Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrélé d'or, cantonné de 4. coquilles d'argent.

C. De Liemingen : le chef parti, de gueules au sautoir engrélé d'or : & de gueules.

D. De gueules au sautoir engrélé d'or, accompagné en chef d'une rencontre d'argent, accornée d'or.

Radulphus, Scabinus 1322. 24. 26. 28. Senator 1327. A.

tione positus : iterum 62. à Couterello positus. Consul 1361. C.

Joannes, Senator 1324. 26. 41. Scab. 1339. 42. B.

Walterus, Senator 1365. C.

Henricus, Senator 1328. 30. 50. Prætor 1333. 35. B.

Godefridus, Senator 1379. 82. 86. 88. 90. 92. 94. 96. 98. 1400. In Decania 1378. 83. Scabinus 1391. D.

Henricus, Scabinus 1360. à Couterello in feditione positus : iterum 62. à Couterello positus.

XXIII. DE MELCKERE. MULCTOR.

A. **D**E Liemingen, chargé au franc canton d'un écu de sable, au sautoir engrélé d'argent.B. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. annelets d'argent, rangés en fasce.

Henricus, Senator 1378. 81. 88. 90. 92. 94. 96. 98.

1400. Obiit eodem anno.

In Decania 1387. 89. 91. 93. 97. 99. Scabinus

Joannes, Senator 1380.

XXIV. SMACHT. SMACHTUS.

A. **D**E Liemingen, chargé au franc canton d'une merlette de sable.B. **D**E Liemingen, chargé en chef de 3. merlettes de sable, rangées en fasce.

C. De Liemingen, le chef parti, d'or à 3. maillets de gueules.

Godefridus, Scabinus 1311. 19. loco Gofuini Van Den Calstre, defuncti, Senator 1315. 24. Obiit 1327. Jacet in Cœnobio Albarum Dominarum Lovanii.

Henricus, in Decania 1385. Senator 1388. Obiit 1391. C.

Joannes, Senator 1318. 21.

Joannes, obiit 1410. C.

Joannes, Senator 1371. 73. 75. 77. 82. Scabinus 1374. In Decania 1372. Obiit 1385. Filios tres reliquit, quorum

Joannes, hujus filius, obiit 1423. Filios habuit Stephanum, & Joannem. C.

Stephanus, Senator 1384. 86. A.

Stephanus, Senator 1429. 31. 33. 35. 37. 39. 43. 48. 50. 53. 56. 58. 62. 64. Scabinus 1436. 55. loco Michaëlis Abfalons, defuncti, 60. In Decania 1457. 59. A.

XXV. CORSEBOUT. CORSEBOLDUS.

A. **D**E gueules à l'aigle parti d'argent, bequé, & membré d'or, armé & langué d'argent.B. **D**E Liemingen, chargé en chef d'un aigle parti d'argent, bequé, & membré d'or, armé & langué d'argent.

Everardus, Scabinus 1191. 93. 95. quo anno obiit. A.

Prætor & Scabinus. Scabinus 1255. 59. 61. 65. 66. 79. 81. 85. 86. A.

Simon, Scabinus 1215. 17. 19. A.

Walterus, Senator 1302.

Walterus, Scabinus 1248. 51. Anno 1254. erat

Joannes, Scabinus 1322. Senator 1337. B.

XXVI. QUINQUE. QUINTUS. QUINQUEUS.

DE Liemingen, chargé en chef d'un ecu d'or, au sautoir engrêlé de sable, à dextre; & d'une macle d'argent, à senestre.

Godefridus, Senator 1318.

79. 84. 86. 88. 90. In Decania 1376. 82. 85. 89.

Joannes, Senator 1350. 65.

Scabinus 1383. 87. 91.

Joannes, filius ejus, Senator 1371. 73. 75. 77.

XXVII.

P U Y S E. P U S I U S.

DE Liemingen, chargé en chef d'un sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une rencontre de même, accornée d'or.

Arnoldus, Senator 1321. 23.

1342. 44. 47. 49. 51. 53. 58. 60.

Hertelivius, Senator 1341. 43. 54. 59. Scabinus Godefridus, Senator 1343.

XXVIII. VAN VELPE. VELPIUS. A VELPA.

(Pagus est inter Lovanium, & Tillemontem.)

DE Liemingen : le chef parti, d'or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & d'azur : & de gueules.

Arnoldus, sub Duce Godefrido III. interfuit pactis inter Religiosos Abbatiae Parcensis, ac Gosuinum Dominum Heverlensem 1159. Interfuit quoque ut testis donationi ab eodem Duce factae Abbatiae S. Michaelis Antverpiae 1161. Adhibitus etiam ut testis à Duce confirmationi donationis per Joannem, Sygerum, & Wilhel mum De Woluwa factae Abbatiae Parcensi 1173. Similiter ut testis intervenit pactis antenuptiali-

bus initis inter Henricum filium ejusdem Ducis, & Machtildem filiam Comitum Boloniensis 1179.

Arnoldus, Scabinus 1249.

Jacobus, à Duce Joanne I. Baltheo Equestri cinctus in proelio Woeringano 1288.

Walterus, Senator 1347.

Henricus, Scabinus 1374. 76.

Joannes, ejus Frater.

XXIX.

B A T E N. B A T I U S. B A T E N I U S.

DE Liemingen, chargé au franc canton d'un ecu d'or, au sautoir engrêlé de sable.

Joannes, Senator 1343.

Bastinus, filius ejus, Senator 1368. 78. Scabinus 1375.

Bastinus, Senator 1345. 48. 61.

XXX.

V A N Y P E R E N. Y P R E N S I S.

DE Liemingen, chargé en chef d'un aigle d'argent, bequé & membré d'or, armé & langué d'argent.

Henricus, Senator 1338.

1375. 78. In Decania 1370. 76. 80. 84. Consul

Godefridus, Senator 1344.

1383. 86. Obiit 1387.

Arnoldus, Scabinus 1374. 77. 85. 87. Senator

XXXI.

V A N D E N S T O C K E. (A B a c u l o.)

DE Liemingen, chargé au franc canton d'une merlette d'argent.

Bellenus, Senator 1283.

Scabinus 1379.

Joannes, Senator 1374. 76. 78. 83. 85. 87. 89. 92. Henricus, Senator 1381.

XXXII.

B O Y S. B O I S S I U S. B O S S I U S.

DE Liemingen, chargé en chef d'un lion naissant, la queue fourchue, & passée en sautoir, d'argent, armé & lampassé d'or, chargé en cœur d'une macle de sable.

Godefridus, Senator 1330.

nia 1374.

Joannes, Senator 1332.

Godefridus, junior, Senator 1378. 80. loco

Godefridus, Senator 1334.

Joannis De Swertere, Equitis, qui obierat.

Walterus, Senator 1344.

Scabinus 1381. Consul 1382.

Godefridus, Senator 1373. 75. 77. 81. In Deca-

Joannes, Senator 1389.

XXXIII. VAN NETHENEN. NETHENIUS. DE NETHENIS.

- A. **D**E sable à l'aigle d'or.
 B. **D**E sable à l'aigle efforant d'or.
 C. De gueules au croissant d'or.

Joannes, Scabinus 1239. 41. 45. 46. 47. 50. 51. 52. 53. 58. 59. 61. 62. 68. 69. 70. 72. 74. A. Joannes, Scabinus 1263. 64. 65. 67. C. Joannes, claruit proelio Woeringano 1288. B.

XXXIV. D E R I D D E R E. (Miles.)

DE Liemingen, le cheftreilliffé d'argent.

Joannes, Scabinus 1189.
 Walterus, Scabinus 1209.

Joannes, Scabinus 1285. 88. 90. 95. 98. 1300. 2.

XXXV. VAN BOMMAELE. BOMMALIUS.

DE Liemingen, chargé au franc canton d'une coquille d'or.

Bertulphus, Eques, Hierosolymam petiit 1118.
 Joannes, Scabinus 1192.
 Simon, Scabinus 1200.
 Ludovicus, Scabinus 1210.
 Ludovicus, Scabinus 1307. 12.

Petrus, Senator 1318. eodem anno Scabinus in locum demortui.
 Godefridus, Senator 1333. 37. 54. Scabinus 1337. in locum Scabini demortui.

XXXVI. VAN ROODE. RUFUS. RUBER.

DE Liemingen, chargé en chef de 2. lions affrontés d'argent, armés & lampassés d'or.

Walterus, Scabinus 1195. 1202.
 Gosuinus, Scabinus 1212.
 Walterus, Consul 1308. Scabinus 1318. Senator 1316. Eques 1320. 23. 25.

Joannes, Consul 1322. 39. quo anno erat Eques.
 Joannes, Senator 1353. 67. In Decania 1368.
 Walterus, Senator 1356. 64. 72. In Decania 1376.

XXXVII. DE COLVERE dictus UTEN-BRUELE. (Clavarius.)

DE sinople, au pelican avec sa pieté d'or, ensanglanté de gueules, dans son aire en forme de calice, au pied fiché, d'or, fourré de gueules.

Everardus, Scabinus 1230. 33. 36. 39. 40. 41. 44. 45. 46. 47. 49. 50. 51. 52. 57. 60. 64. 65.
 Arnoldus, Scabinus 1234.
 Godefridus, Scabinus 1247. 63. Captus in Bello contra Bertholdos 1266.

Godefridus, Prætor 1233.
 Gerardus, Eques, pro Waltero Blancardo Prætor dictus 1265.
 Ludovicus, Senator 1295. 1300.
 Joannes, Senator 1357.

XXXVIII. D E P O I R T E R E. (Civis.)

DArgent au corbeau de sable, perché sur une plante d'herbe de sinople.

Ennequinus, vel Annequinus, Scabinus 1241. 44. 45.

XXXIX. GOEDERTOY. GODERTOUIUS.

PArti de sable & de gueules, à l'aigle d'or brochant sur le tout.

Godefridus, Senator 1324. 26. 28.
 Joannes, Senator 1327. 37. 43. 45. 50. 58. Scabinus 1338. 42. 44. 46. 48. 51. 54. 57. 59.
 Ludovicus, Senator 1346. 48.
 Godefridus, Senator 1351.
 Joannes, Scabinus 1360. eodem anno à Petro Couterello, tunc Prætor, positus Consul. Scabi-

nus 1362. Senator 1390. 92. 94. 99. 1409. 11. In Decania 1389. 93. 97. 1408. 12. 14.
 Arnoldus, Senator 1376. 78. Scabinus 1381. In Decania 1377. Consul 1380. loco Joannis Deswertere, Equitis.
 Gregorius, Senator 1505. 7. 10. 12. 14. 16.

XL. VAN HULDEBERGHE. HULDEBERGENSIS.

D'Azur, au pellican avec sa pieté d'or, ensanglanté de gueules, dans son aire en forme de calice, au pied fiché, d'or, fourré de gueules.
 Joannes, Scabinus 1259. 61. 62. 63. 74.

XLI. BULLIN-SONE. FILIUS BULLINI.

Fascé d'or & d'azur de 10. pièces, à la bande courbée de gueules, chargée de 3. coquilles d'or, brochante sur le tout.
 Joannes, Scabinus 1248. 49. 55.

XLII. GRUWEL. GRUELLIUS.

DE Liemingen, chargé en chef d'un croissant d'or à dextre, & d'une étoile à 6. rais d'argent à senestre.
 Joannes, Scabinus 1233. 56. 57. 58.

XLIII. VAN HERENT. HERENDATENSIS.

(Pagus est Lovanio ad Boream vicinus.)

DE Liemingen, chargé en chef de 3. fleurs-de-lis d'or, rangées en fasce.

Arnoldus, Scabinus 1266. deindè per 14. annos continuos. Obiit 1282.

Joannes, filius Simonis, vivebat 1299.

XLIV. VAN WYCHMAELE.

(Vicus est sub Herent.)

DE Liemingen, chargé en chef de 3. maillets d'or, rangés en fasce.

Gosuinus, Senator 1285.

Eremboldus, Eques 1289.

Rolandus, Senator 1312.

Arnoldus, Senator 1307. Scabinus 1309. loco Henrici Godevaerts.

XLV. VILLAIN. VILLANUS.

DE sable au chef d'argent.

Franco, Senator 1342.

XLVI. VAN DUYSBORCH. DUISBORGIUS.

DE Liemingen, chargé en chef de 2. taux de S. Antoine, d'or rangés en fasce.

Simon, mense Augusto 1397. profectus cum aliis Patriciis ad bellum contra Ducem Gelriae.

Henricus, Scabinus 1360. loco Henrici De Calstris,

positus per Petrum Couterellum in seditione mense Octobri.

Guilielmus, Senator 1360. positus ab eodem, eadem causâ.

XLVII. VAN SCHORE. SCHOREUS.

DE sinople à 3. lions d'argent, armés, lampassés, & couronnés d'or.

Aberanus, Eques, vivebat 1290.

Libertus, jacet cum conjuge apud Parcenses sub magno Lapide ante Altare S. Crucis cum hac inscriptione :

Hic jacet Elisabeth De Tudekem Uxor quondam Liberti dicti De Schore viri in armis strenui & famosi, qui mansionem suam in Herent cum ceteris bonis huic cenobio contulerunt &c. Obiit 1297. 16. Cal. Septembris

Walterus, Eques, jacet etiam apud Parcenses.

Ludovicus, Arnoldus, & Aberanus floruerunt in Bello Juliacensi sub Wencellao Duce, & interfuerunt cum aliis Patriciis prælio Bafwilriensi 1371.

Henricus, Senator 1380. 82. In Decania 1381.

Ludovicus, filius Franconis, & Machtildis Pin-

nock, Vice-Prætor 1448. 55. Obiit mense Julio 1459. Jacet apud RR. PP. Augustinianos in Capitulo, nunc Sacrario. Duxerat Catharinam Van Den Berghe, filiam Petri; quæ obiit 24. Decembris 1509.

Ludovicus, eorum filius, Oppido Lovaniensi à Secretis, obiit 14. Aprilis 1502. Duxerat secundis nuptiis Elisabetham Van Halvermylen, aliàs Eedele, filiam Eliæ; quæ obiit 22. Octobris 1556.

Elias, horum filius, admissus ad Patriciatum 20. 7bris 1526. primum circa 1543. Oppido Lovaniensi, dein Curia Supremæ Brabantia à Secretis. Obiit 24. Septembris 1564. Duxerat Catharinam de Waerfegghere, aliàs Saverneel, filiam Martini; quæ obiit mense Augusto 1542.

Ludovicus, frater Eliæ, Eques, J. U. D., magni Concilii Mechliniæ Senator, Caroli V. Cæsaris Legatus, ac demum Conciliorum Status Sanctiorisque Præses. Obiit 25. Februarii 1548.

Joannes, filius Eliæ prædicti, Senator 1561. 64. 66. 68. 75. 77. 85. In Decania 1562. 65. 90. Scabinus 1563. 67. 69. 70. 74. 76. 86. 89. Consul 1571. 72. 73. 87. 88. Obiit 13. Octobris 1593. Duxerat Annam Ab Eynatten, filiam Arnoldi; quæ obiit 9. Februarii 1618.

Ludovicus, filius Joannis, Senator 1590. 93. 94. 96. 98. 99. 1601. 3. 4. 6. 8. 18. 23. 25. 28. 29. In Decania 1595. 97. 1607. 19. 24. 30. Scabinus 1600. 2. 5. 9. 11. 13. 15. 17. 21. 22. 27. Consul 1610. 12. 14. 16. 20. Obiit Decanus 15. Januarii 1631.

Erardus, Eques, filius Ludovici, Equitis, J. U. Doctoris, &c. & Annæ Van Der Noot, Scabinus 1591. 1603. 4. Consul 1592. 95. 97. Senator 1602. Obiit 26. Februarii 1610.

Philippus, filius Joannis prædicti, Senator 1592. 97. 1600. 2. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17. 21. 22. 26. 31. 34. In Decania 1598. 99. 1601. 3. 4. 8. 12. 14. 16. 23. 27. 32. Scabinus 1606. 10. 18. 20. 25. 30. 33. Consul 1619. 24. Obiit Senator 28. Decembris 1634.

Carolus, filius Philippi prædicti, J. U. L. Sena-

tor 1648. 50. 53. 54. 59. 62. 63. 70. 72. 79. 80. 81. 83. Scabinus 1649. 51. 52. 57. 58. 61. 67. 68. 69. 76. 77. 78. 82. In Decania 1655. 56. 60. 64. 71. 73. 74. 75. Consul 1665. 66. Obiit 13. Julii 1683.

Philippus Ludovicus Baro De Schore, filius Caroli prædicti, Senator 1700. 1. 2. 3. 17. 18. 19. 20. In Decania 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Scabinus 1713. 14. 15. 16. 27. quo anno obiit 20. Decembris.

Ludovicus, ejus frater, J. U. L. Canonicus Sancti Rumoldi Mechliniæ, & Archidiaconus.

Ludovicus Franciscus Josephus Baro De Schore, filius dicti Philippi Ludovici, Senator 1721. 22. 23. 24. 25. 26. 43. 44. 46. 47. 48. 49. 56. In Decania 1727. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 45. 50. 51. 52. 53. 54. 55. Scabinus 1734. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42.

Carolus Antonius Josephus, frater ejus, Canonicus Regularis in Prænobili & perantiqua Abbazia Divæ Gertrudis Lovanii, obiit Supprior 1742.

Eduardus Josephus, horum etiam frater, J. U. L. Canonicus Graduatius Mechliniæ.

Habet hæc vetusta & Nobilis Familia sepulturam suam Lovanii apud RR. PP. Augustinianos in Sacello D. Virginis cum tesseris Nobilitatis, & armario honoris Ordinis Equestris.

XLVIII. VAN LANGRODE. LANGRODIUS. A LONGA RODA.

D *Argent au chevron de sable.*

Walterus, filius Theodorici, & Elisabethæ Vanden Berghe, filia Petri, Senator 1490. 92. 94.

96. in Decania 1493. 95. 97.

XLIX. OLIVIER S. OLIVERII.

E *Cartelé; au 1. & 4. de gueules à 3. pommes de pin d'or; au 2. d'argent au chevron de gueules; au 3. de Liemingen.*

Joannes, Senator 1491. 93. 95. 97. 99. 1502. 4. 6. 8. 10. 12. 15. 17. 19. 26. 32. 34. 36. In Decania 1500. 1. 3. 11. 13. 18. 21. 23. 25. 27. 29. 31. 33. 35. 37. Scabinus 1505. 7. 9. 14. 16. 20. 22. 24. 28. 30. Obiit 1538.

Joannes, Junior, Senator 1524. 27. 29. 31. 33. 35. 37. 44. 46. 48. 53. 56. 58. Scabinus 1526. loco Joannis Blanckaerts, defuncti; iterum 1536. 38. 40. 42. 45. 47. 50. 52. 54. In Decania 1530. 34. 39. 41. 43. 49. 51. 55. 57.

L.

VAN D A E L H E M.

D *E gueules à la barre d'argent, accompagnée de 6. coquilles d'or, rangées en orle.*

Henricus, Senator 1498. 1502. 4. 6. In Decania 1499. 1503.

Hæc Familia ad Patriciatum pervenit per eam De Liemingen.

LI.

D E L O N G U E V I L L E.

A. D *Argent à la fasce d'azur, accompagnée de 3. têtes de lion arrachées de gueules, lampassées d'azur.*

B. Ecartelé au 1. & 4. d'azur au chevron d'or; au 2. & 3. d'argent à la fasce d'azur, accompagnée de 3. têtes de lion arrachées de gueules, lampassées d'azur.

Nicolaus, filius Gasparis, Senator 1546. 48. 64. 66. 68. 71. 72. 73. Scabinus 1547. 49. In Deca-

nia 1569. 70. 74. quo anno obiit.

Andreas, ejus frater, Senator 1555. 57. 59. 75.

LII.

VAN ASSCHE dictus GRIMBERGHE.

D *Or à la fasce d'azur, au sautoir de gueules brochant sur le tout.*

Guilielmus, Senator 1509. 11. 14. 16. In Decania 1510. 12. 15. 17. Scabinus 1513.

Equestris hæc Familia per *Lieminganam* relata est in ordinem Patriciarum.

LIII. VAN DER HEYDEN. DE MYRICA.

E Cartelé; au 1. & 4. d'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules: au 2. & 3. de Liemingen, chargé en chef d'un lion passant, la queue fourchue & passée en sautoir, d'argent, armé, lampassé, & couronné d'or.

Gaspar, filius Petri, & Catharinæ Van Den Berghé, filia Godefridi, Senator 1538. 40. 42. 44. 46. 84. 50. 52. 54. 56. 58. 60. 62. In

Decania 1541. 43. 45. 47. 51. 57. 59. 64. Scabinus 1555.

LIV.

DE BUCQ.

DE gueules au lion d'argent, armé & lampassé d'or, chargé en cœur d'un écu de sable, au sautoir échiqueté de 2. traits d'argent & de gueules de 2. tires, dont le franc quartier est d'argent.

Cornelius, filius Philippi & Catharinæ De Coster, filia Henrici & Catharinæ De Langrode, Senator 1547.

Franciscus, ejus frater, Senator 1561. 63. 65. 67. 71. 72. 73. 75. 77. 79. In Decania 1564. 66. 68. 76. Scabinus 1569. 70. 74. 78. Obiit 24. Maii 1580. Duxerat Martham Oliviers, filiam Joannis.

Joannes, horum filius, Senator 1578. Obiit improlis.

Philippus, filius Cornelii, Senator 1579. 81. 83. 85. 87. 88. 90. 92. 95. 97. 1600. 2. 5. 7. 9. 11. 13. In Decania 1580. 82. 84. 86. 89. 91. 93. 94. 1603. 4. 12. 14. Scabinus 1598. 99. Duxerat Magdalenam Stevens; quæ obiit 28. Maii 1635.

Jacobus, ejus frater, Senator 1582.

Joannes, filius dictorum Philippi & Catharinæ Stevens, Senator 1617. 19. 21. 22. 24. 26. 33. 36. In Decania 1634. 35. Obiit mense Septembri 1636.

Georgius, frater hujus Joannis, Dominus De Sart, Staye &c. Senator 1625. 27. 32. 34. 35. 37. 39. 41. 42. 44. 45. 50. 57. 58. 60. 67. 68. 69. In Decania 1633. 36. 43. 46. 47. 51. 52. 59. 61. Consul 1648. 53. 54. 62. 63. Scabinus 1649. 55. 56. 64. 65. 66. 71. Obiit 1672. Duxerat Margaretam Van Heylwegen. Jacent apud Annunciatas.

Carolus Philippus, horum filius, Senator 1661. 64. 72. 76. 77. In Decania 1673. 74. 75. Obiit improlis 29. Maii 1677.

Habet hæc familia sepulturam in Æde Divi Jacobi Lovanii.

LV.

WAEFFELAERTS.

D'Argent au chevron de sable, chargé en chef d'une étoile à 6. rais d'or, & accompagné de 3. coquilles de gueules.

Henricus, Senator 1548. 50. 52. 54. 56. 58. Godefridus, Senator 1580. 84. 86.

Paulus, præstitit ut Patricius jusjurandum in Decania 27. Junii 1571.

LVI.

VAN LIEDEKERCKE.

DE gueules à 3. lions d'or, armés, lampassés, & couronnés d'argent, à l'écu d'or à 3. sautoirs de gueules, posé en abime.

Joannes, filius Joannis, & Elisabethæ Van Den Berghe, Senator 1551. 53. 55. 57. 59. 61. 63. 65. 86. In Decania 1566. 76. 82. 87. 88. Consul 1567. 69. 70. 74. 78. 80. 84. Scabinus 1568. 71. 72. 73. 75. 77. 79. 81. 83. 85.

Leonardus, ejus frater, admissus ad Patriciatum 20. Septembris 1561.

Ludovicus, filius Joannis, Senator 1576. In Decania 1578.

Habet hæc Familia sepulturam suam in Templo Divi Jacobi Lovanii, ubi insignia demortuorum conspiciuntur, & tessera Nobilitatis.

LVII.

BODDEN.

DE Liemingen, chargé en chef de 3. cœurs d'argent, rangés en fasce.

Jacobus, filius Jacobi, & Joannæ Van Den Berghe, filia Joannis, admissus ad Patriciatum

11. Septembris 1562. Sed obiit priusquam munus obiret.

LVIII.

LE BEGGHE.

DE gueules à 3. fers de lance d'argent.

Ambrosius, dictus De Mont-à-Jauche, filius Joannis, & Barbaræ De Longeville, Senator

1580. 82. 85. 87. 88. 90. In Decania 1591.

LIX. LIEVENS DE CAUDEKERCKE. LIVINI.

DE Liemingen, chaque pal chargé de 3. billettes d'or, l'une sur l'autre, & chargé en chef de 2. quintefeuilles d'argent, boutonnées de gueules, rangées en fasce : abaissé sous un autre chef d'or à l'aigle éployé, naissant de sable, becqué de gueules.

Joannes, filius Joannis, & Mariæ Van Dieve, Secretarius, & post Pensionarius, obiit 21. Augusti 1578. Jacet in Templo Divi Michaëlis. Duxerat Joannam Olimaerts; quæ obiit 12. Octobris 1580.

Gregorius, filius Augustini, Senator 1580. 82. In Decania 1581.

Martinus, filius Joannis, Senator 1582. 85. 87. 88. 90. 92. 96. 98. 99. 1601. 3. 4. 6. 8. 10. 12. 15. 18. 20. 23. 25. 27. 31. 33. 36. 38. 40. In

Decania 1589. 1602. 9. 11. 13. 16. 21. 22. 24. 26. 28. 29. 37. 41. 42. Scabinus 1600. 5. 7. 14. 17. 19. 30. 32. 34. 35. 39.

Habet hæc Familia sepulturam suam in Templo Divi Michaëlis Lovanii ante Altare Sanctuarii, ubi in lapide sepulchrali sculpta insignia, & tessera nobilitatis spectantur, scilicet *Lievens, Van Dieve, Van Reyne, Van Winde, Olimaerts, Soorgeloos, Van Ranshem, Van Den Berghe.*

LX. V A N A S S C H E dictus A S C A.

E Cartelé; au 1. & 4. échiqueté d'argent & de sable : au 2. & 3. de sinople à 3. lions d'argent, armés, lampassés, & couronnés d'or.

Daniel, filius Daniëlis, & Barbaræ Van Schore, Senator 1598. 99. 1601. 3. 4. 6. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 21. 22. 24. Scabinus 1602. 8. 23. 26. 28. 29. 31. In Decania 1605. 7. 10. 12. 18. 20. 25. Consul 1627. 30. 32. Duxerat Mariam Switten, filiam Guilielmi.

Ludovicus, Oppido Lovanienfi à Secretis, obiit 1608.

Franciscus, Senator 1646. 47. 59. 61. 65. 66. Hæc Familia Bruxellis sæpè primariis Magistratibus muneribus functa est : ac etiamnum supremæ Curiae Brabantiae Senatorio fungitur munere.

LXI. V A N H O U G A E R D E N.

D'Argent à la croix de gueules, accompagnée au 1. & 4. d'un bras de carnation, vetu de gueules, tenant une crosse d'or, sortant d'une nuée au naturel, mouvante de la dextre des cantons : au 2. & 3. d'un cep de vigne, avec ses pampres & raisins au naturel, soutenu d'un échalas de gueules.

Dionysius, filius Dionysii, & Margaretæ Gielis, filiae Corneliae De Rycke, Senator 1601. 27.

30. 32. 34. 35. 37. 41. 42. In Decania 1631. 33. 36. 38.

LXII. D E B O R G H R E E F F.

D'Argent à 2. Bars adossés de sable.

Joannes, filius Theodorici, & Elisabethæ Van Duffe, Senator 1614. 16. 18. 20. 23. 25. 28. 29. 31. 33. 36. 46. 47. 49. 51. 52. In Decania 1617. 19. 26. 30. 37. 48. 50. 53. Scabinus 1621. 22. 24. 27. 32. 34. 35. 38. 40. 41. 42. 44. 45. Consul 1638. loco Francisci De S. Victor, Equitis, defuncti; iterum 1643. Obiit Decanus 12. 7bris 1653.

Ludovicus, ejus frater, in Decania 1620. 27. 41. 42. 46. 47. 49. 51. 52. 55. 56. Senator 1619. loco Daniëlis De Bruyne, iterum 1621. 22. 24. 26. 30. 32. 34. 35. 38. 40. 44. 45. 48. 50. 53. 54. 57. 58. Scabinus 1636. 37. 39. 43. Obiit Senator & cælebs 3. Junii 1658.

Hic Ludovicus 1658. ultimis suis Tabulis Fundationem instituit pro pauperibus Orphanis masculis, ut studiis operam dent in scientia, quam post humaniora eligere poterunt in Universita-

te Lovanienfi, constituto ad hoc exsecutore; sed ortâ postea difficultate inter proximum consanguineum & exsecutorem tunc existentem, nova Statuta prodierunt à Celsissima Archiduce MARIA ELISABETHA, Belgii Austriaci Gubernatrice 17. Augusti 1731. & constitutus primus Provisor perpetuus Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Eynatten, filius Nicolai Baronis Ab Eynatten, dum viveret, Primarii Pensionarii urbis Lovanienfis, titulo consanguinitatis cum prædicto Fundatore; & post ejus obitum ex eo descendentes. Secundus Provisor perpetuus Pastor S. Michaëlis Lovanii; tertius, senior Doctor Facultatis Theologicae, qui simul sit Regens, tantum ad triennium; cui succedet senior Professor Primarius in Jure, pariter ad triennium, & sic alternis vicibus : & poterunt *Bursarii* gaudere *Bursa* à Syntaxi, nec antè.

LXIII. D E B R U Y N E.

E Cartelé; au 1. & 4. d'or au sautoir échiqueté d'argent & d'azur de 2. tires : au 2. & 3. de Liemingen.

Daniël, filius Daniëlis, & Annæ Van Assche, filiae Daniëlis, & Barbaræ Van Schore, Senator 1615.

17. 19. In Decania 1618. Obiit 1619.

LXIV.

DE LA HAULT.

D'Or à 8. bermines de sable, rangées en orle.

Ieronymus, Urbi Lovaniensi à Secretis circa annum 1568.

Erardus, eidem Urbi à Secretis, obiit 22. Augusti 1635.

Franciscus, filius Erardi, & Antoniae Van Assche, Senator 1638. 40. 43. 46. 47. In Decania 1639. 42. loco Francisci Schoerebroot, defuncti. Factus mense 7bri 1648. Urbi Lovaniensi à Secretis, obiit caelebs 2. Augusti 1671. Jacet in Aede D. Jacobi sub lapide sepulcrali in Sacello Divae Virginis, nunc Sanctae Margaretae, parentibus suis ac ipsi posito, cum Insignibus Familiae. Aedi-

ficavit Domum suam sitam juxta Templum Divi Jacobi ad piam foundationem pro quinque viris sexagenariis, & duabus mulieribus quinquagenariis pauperibus, in honorem septem dolorum Beatae Mariae Virginis, ultimis suis tabulis, justâ ad hoc dote constitutâ. Praest Domui Sacerdos Confessarius, qui quotidie tenetur Sacrum facere in Aede Divi Jacobi, in refrigerium animae Fundatoris, cui pauperes illi interesse tenentur. Abbas Parcentis, senior Secretarius Tertiae Camerae, & Pastor Ecclesiae Divi Jacobi, sunt constituti Provisores hujus Foundationis.

LXV.

VAN EYNATTEN.

D'Argent à la bande de gueules, accompagnée de 6. merlettes de même, rangées en orle.

Hermannus, obiit 1508. Duxerat Isabellam De Aerschot, Dominam de Schoonhoven; quae obiit 1531.

Arnoldus, eorum filius, Dominus De Schoonhoven, obiit 1562. Duxerat primò Annam De Busleyden; quae obiit 1532. Deinde Margaretam Verhaecht; quae obiit XI. Februarii 1579.

Arnoldus, Dominus De Schoonhoven, filius Arnoldi & Annae De Busleyden, obiit 1613. Duxerat Philippottam Van Schore, filiam Ludovici, Equitis, & Annae Van Der Noot.

Aegidius, ejus frater, duxerat Constantiam De Aerschot, dictam De Schoonhoven, filiam Philippi, Equitis.

Philippus, horum filius, Senator 1641. 42. 44. 45. 48. 51. 52. 55. 56. In Decania 1649. Obiit improlis.

Aegidius, ejus frater, Senator 1649. Obiit in nuptus.

Theobaldus, frater consanguineus Arnoldi ultimò memorati, duxerat Barbaram De Berckel, filiam Nicolai, Toparchae de Erembodegem.

Arnoldus, horum filius, Senator 1659. 61. 64. In Decania 1660. Scabinus 1662. 63. 82. Duxerat Franciscam De Borghreeff, filiam Engelberti, & Catharinae Le Febvre.

Theodorus, eorum filius, Dominus De Terheyden & Terhaegen, Senator 1657. 58. 70. 76. 77. 78. 83. In Decania 1659. 79. 80. 81. Scabinus 1667. 68. 69. 71. 72. 73. 74. 75. 84. Obiit 9. Martii 1685. Duxerat secundis nup-

tiis Annam Machtildem Weyms D'Ophem. *Arnoldus Lambertus*, horum filius, Senator 1691. 92. 93. 94. Scabinus 1695. 96. 97. 98. 99. Consul 1700. 1. quo anno obiit 4. Octobris.

Nicolaus, ejus frater, Senator 1695. 96. 97. 98. 99. Scabinus 1700. 1. 2. 3. 4. 5. Factus 16. Martii 1706. Pensionarius Primarius. Obiit Nicolaus Baro Ab Eynatten 1720. sepultus in Ecclesia Parochiali de Rotselaer cum Insignibus & Tesseris nobilitatis, quae hodie ibidem conspiciuntur. Duxerat Annam De Joncis, filiam Guilielmi, & Veronicae De Hauthem.

Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Eynatten, horum filius unicus, Dominus de Terheyden, Terhaegen &c. Senator 1737. 38. 39. 40. 41. 42. quo anno factus Scabinus loco Philippi Erardi Van Cruyninghen, defuncti, & iterum Scabinus continuatus 1743. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 56. Consul 1750. 51. 52. 53. 54. 55.

Habuit & haec Familia *Theodorum*, qui ut Vice-Prætor jusjurandum præstitit 29. Decembris 1659.

Hæc Familia præter ordinem hic collocata est; cum affinitatem contraxerit cum ea de Schoonhoven, quae sub RODE reperitur N. 16. adeoque eò remittenda foret post N. 29. cum aliis, quae huic per affinitatem insertae sunt, nisi Insignia earum, jam à multis annis Laminæ aeneae insculpta essent, quae huic operi inserviunt.

LXVI.

BUGGE.

Coupé de gueules & de sinople, à la fasce d'argent brochante sur le tout, accompagnée de 3. porc-épics de même.

Theodorus, filius Sasboldi, & Catharinae Stormius, filiae Joannis & Franciscæ Van Thienen, in

Patriciorum Collegium admissus 23. Junii 1655. sed obiit antequam munus obiret.

D *Azur au chef d'argent, chargé de 3. roses de gueules, boutonnées d'or, & feuillées de sinople.*

Joannes, filius Petri, Senator 1667. 68. 69. 71. 73. 74. 75. 79. 80. 81. 82. In Decania 1670. 72. Obiit 23. Septembris 1682. Duxerat Annam Bugge, filiam Sasboldi.

Joannes, ejus filius, Senator 1684. 85. 88. loco Francisci De S. Victor, 29. Septembris 1688.

defuncti : item 1691. 92. 93. 94. Scabinus 1683. In Decania 1682. 95. 96. Obiit 18. Aprilis 1696. Duxerat Franciscam Ab Eynatten. Habet hæc Familia sepulturam suam in Ecclesia Monasterii Sanctæ Claræ Lovanii cum Tessera Nobilitatis.

E *Cartelé; au 1. & 4. tranché de gueules & d'argent; au 2. & 3. d'or à 2. branches écotées de sable.*

Ludovicus, filius Joannis, Equitis, urbis Lovaniensis Syndici Primarii, & Barbaræ Van Broeckhoven, filia Christiani & Annæ Ab Asca, filia Daniëlis, Scabinus 1659. 62. 63. Senator 1660. 64. 67. 68. 69. 76. 77. 78. loco Josephi Alexandri Roelofs, qui discesserat. In Decania 1661. 65. 66. Obiit 6. Novembris 1678. Duxerat Joannam Mariam L'hoste, filiam Joannis, Syndici.

Ferdinandus, eorum frater, Senator 1662. 63. 70. 72. Duxerat Annam Mariam Frederickx.

Godefridus Joannes Baptista, ejus frater, Scabinus 1664. 70. 76. 77. 78. Senator 1665. 66. 73. 74. 75. Obiit Scabinus 1678.

Joannes Ludovicus, filius Ludovici prædicti,

Dominus de Goddechin, Haquedau, Senator 1684. 85. 89. 90. In Decania 1686. 87. 88. Consul 1690. loco Caroli De Pleines, defuncti. Scabinus 1691. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. Factus Pensionarius obiit 6. Februarii 1706. ultimus Familiæ suæ, qui per testamentum reliquit sex Lampades argenteas (unamquamque 700. florenorum) coram Venerabili Sacramento perpetuò arsuras in Templo D. Petri, in quo Familia hæc habet sepulturam suam juxta altare S. Josephi, ubi & Nobilitatis Tessera conspicuntur. Duxerat Joannam Theresiam Christinam Sylvius, filiam Ferdinandi, sui patris.

D *E gueules à la fasce d'argent, chargée de 3. fleurs-de-lis au pied posé de sable, & accompagnée de 3. lions d'or, armés & lampassés d'argent.*

Lambertus Balthasar, filius Joannis Francisci, Syndici, seu Primarii Pensionarii Urbis Lovaniensis, Senator 1660. 65. 66.

Guilielmus Franciscus, ejus frater, Toparcha De Linden, Senator 1670. post etiam Primarius Pensionarius. Obiit 4. Octobris 1692. Duxerat Isabellam Margaretam Rombouts.

Joannes Laurentius, ejus frater, Senator 1672. 76. Scabinus 1678. loco Godefridi Joannis Baptistæ Sylvius, defuncti, item 82. 83. 84. 85. 89. 90. Consul 1679. 80. 81. 86. 87. 88. 91. 92. 5. Octobris quo anno factus Primarius Pensionarius loco Guilielmi Francisci fratris sui.

Joannes Laurentius, Toparcha De Linden, filius Guilielmi Francisci, Senator 1700. 1. 2. 3. loco Josephi D'amezaga, defuncti, item 1721. In Decania 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Consul 1713. 14. 15. 16. Scabinus 1717. 18. 19. 20. Factus 28. Januarii 1722. Primarius Pensionarius. Duxerat Theresiam Van Goidtsnoen.

Franciscus, frater ejus, Senator 1705. loco Joannis Baptistæ Vander Straeten, qui eo anno obiit 20. Augusti. Item 1706. 7. 8. 9. 10. 11. 12. In Decania 1713. 14. Obiit 1. Augusti 1715.

Guilielmus Franciscus Josephus, ejus frater, Senator 1717. 18. Obiit caelebs 7. Octobris 1718.

Guilielmus Franciscus, filius Joannis Laurentii, Toparcha de Haquedau, J. U. L., in Decania 1733. loco Philippi Erardi De Cruyningen, facti Scabini, Senator 1734. 35. 36. 43. 44. Scabinus 1737. 38. 39. 40. 41. 42. Prætor Lovaniensis 31. Julii 1744. Obiit improlis 16. xbris 1750.

Joannes Laurentius Josephus, frater ejus senior, Toparcha De Linden, Senator 1737. 38. 39. 40. 41. 42. In Decania 1734. 35. 36. 43. 44. Scabinus 1745. 50. 51. 52. 53. 54. 55. Consul 1746. 47. 48. 49. 56.

Habet hæc Familia sepulturam suam in Choro RR. PP. Augustinianorum Lovanii cum Insignibus & Tessera Nobilitatis.

D *Argent à l'arbre de sinople, planté sur une terrasse de même : au chef de gueules, chargé de 2. merlettes d'argent, rangées en fasce.*

Martinus, filius Andreæ, & Annæ Stevens, filia Henrici & Joannæ Van Valckenborch, Senator

1662. 63. 65. 66. In Decania 1664. 67. 68. 69. Duxerat Josinam Cansmans.

LXXI. VAN SCHUTTEPUT.

D*E sable à 3. croix pattées d'argent.**Guilielmus Antonius*, filius Materni, J. U. L., & Mariæ Stevens, filia Henrici, & Joannæ Van Valckenborch, Senator 1662. 63. 65. 66. 70. 79. 80. 81. 83. In Decania 1664. 71. Scabinus 1672. 76. 77. 78. Obiit 2. Febr. 1689. Jacet apud Minoritas.*Joannes Philippus*, ejus frater, Senator 1667.68. 69. 71. 73. 74. 75. In Decania 1670. Duxerat Barbaram Uyttenhoven *alias* Zedelaers.*Maximilianus Antonius*, horum filius, Eques, Dominus de Haefrode, admissus in Collegium Patriciorum 13. 9bris 1707. dein Supremo Brabantiae Consilio admotus 1720. 2. Martii. Obiit 1742. improlis.

LXXII. DE BUSCHERE.

D*E sable à 3. cors de chasse d'argent.**Norbertus*, filius Joachimi & Barbaræ De La Hault, filia Erardi & Antonia Van Assche, Scabinus 1670. 71. Senator 1678. loco Caroli Philippi De Bucq, defuncti, fit Consiliarius &

Auditor Militaris in Districtu ad Demeram.

Jacobus, ejus frater, admissus ad Patriciatum 11. Junii 1668.

LXXIII. VAN DEN ABEELE.

D*'Argent à 3. bamaides de gueules.**Antonius Lancellottus Philippus*, filius Ægidii, & Philippina De Rycke, filia Augustini, J. U. Doctoris, Senator 1672. 76. 77. 78. Scabinus 1673. 74. 75. Obiit 23. Julii 1685.

Habet hæc Familia sepulturam suam in Templo Divi Jacobi, ubi & Nobilitatis Tesserae conspiciuntur.

LXXIV. VAN GUTSCHOVEN.

D*'Or au lion de gueules, armé & lampassé d'azur.**Antonius Guilielmus*, filius Jacobi, J. U. L., & Catharina De Rycke, Senator 1683. 86. 87. 88. In Decania 1684. 85.*Petrus*, ejus frater, admissus ad Patriciatum 13.

Februarii 1672.

Arnoldus Franciscus, & *Philippus Ludovicus*, ejus fratres, præsiterunt jusjurandum in Decania 29. Maii 1683.

LXXV. SMITS.

D*'Or au chevron de gueules, accompagné de 3. maillets de sable.**Joannes Jacobus*, filius Ferdinandi, & Mariæ Isabellæ De Vroey, filia Joannis Francisci, &

Mariæ Lintermans, Senator 1686. quo anno obiit.

LXXVI. CUYPERS.

D*'Azur au chevron d'or chargé de 3. maillets d'azur.**Arnoldus Philippus*, filius Philippi, & Mariæ Theresia De Verri, Senator 1686. 87. 88. In

Decania 1686. 90. Scabinus 1691. 92. 93. 94. quo anno obiit 28. Octobris.

LXXVII. DE ENS.

E*Cartelé ; au 1. & 4. De Liemingen, chargé en chef de 3. cœurs d'argent, rangés en fasce : au 2. & 3. d'or au sautoir engrêlé de gueules, au franc quartier coupé d'argent à 3. maillets de gueules, rangés en fasce, & de sable. Sur le tout d'azur à 3. étoiles à 6. rais d'argent.**Guilielmus*, filius Joannis & Annæ Cremers, Secretarius urbis Lovaniensis, Jurisconsultus non incelebris, & eidem Urbi à Patrociniis, obiit 1720. Jacet apud Prædicatores ante Altare Sacratissimi Rosarii. Fratrem habuit Ludovicum Franciscum, Proto-Notarium Aposto-

licum, Presbyterum, Collegii Trilinguis Præfidem, & Canonicum Sancti Jacobi Lovanii. Obiit hic 1722. jacetque in Divi Jacobi in sacello Sancti Huberti, in quo quotidianum fundavit Sacrum.

LXXVIII.

H E R M A N S.

E Cartelé; au 1. d'argent à 2. batons ecotés de sable, rangés en fasce; l'un sur l'autre: au 2. De Liemingen, chargé en chef de 3. cœurs d'argent, rangés en fasce. Au 3. d'or au sautoir engrêlé de gueules au franc quartier coupé d'argent à 3. maillets de gueules rangés en fasce, & de sable. Au 4. de gueules au Dauphin pamé d'argent, couronné, creté, oreillé, & barbé d'or. Sur le tout parti d'argent au Sauvage de carnation, armé d'une massue, & lié de sinople: & d'azur à 3. étoiles à 6. rais d'argent.

Petrus, filius Joannis & Barbaræ Deens, Medicinæ Licentiatus, Senator 1698. 99. loco Francisci D'amezaga, defuncti. In Decania 1700.

1. Factus Secretarius ejusdem Decaniæ 17. 7bris 1700. Obiit 1740. ultimus Familiæ.

LXXIX.

L I S E R.

DE sinople à l'ancre d'argent, accompagné de 3. lozanges de même.

Judocus Ignatius, filius Joannis J. U. D. & Professoris Ordinarii in Alma Universitate Lovaniensi, & Annæ Mariæ Vanden Boffche, filia

Martini, Senator 1708. loco Joannis Baptistæ de Angelis facti Vice-Prætoris, & 1709. 10. 11. 12.

LXXX.

P H I L I P P I.

D'Azur à la bande d'argent.

Philippus Josephus, filius Joannis Antonii, J. U. D. & Professoris Ordinarii in Alma Universitate Lovaniensi, & Joannæ Vanden Boffche, filia Martini, Senator 1713. 14. 15. 16. 21. 22. In Decania 1717. 18. 19. 20. Factus Grapharius 2. Octobris 1722. Obiit 9. Octobris 1743. Duxerat primis nuptiis Mariam Theresiam De Vos.

Carolus Leonardus Josephus, eorum filius, Senator 1742. loco Theodori Guilielmi Mariæ Baronis Ab Eynatten, facti Scabini. Obiit cælebs 11. Septembris 1743.

Joannes Laurentius Franciscus Josephus, frater dicti Caroli Leonardi Josephi, Senator 1743. 44. 46. 47. 48. 49. 56. Scabinus 1750. 51. 52. 53. 54. 55. Duxit Mariam Josinam De Vos.

Theodorus Leonardus Josephus, *Joannes Dominicus*, & *Arnoldus Josephus*, eorum filii, ad Patriciatum admissi 14. Decembris 1752.

Theodorus Maria Josephus, filius Philippi Josephi, & Mariæ Catharinæ Van Winghe, ejus secundæ uxoris, præstitit jusjurandum in Collegio Patriciorum 13. Novembris 1752.

LXXXI.

V A N B U G G E N H O U T.

E Cartelé; au 1. & 4. d'azur au sautoir cramponné d'argent: au 2. & 3. d'azur à la bande d'argent: sur le tout d'argent à la fasce de gueules surmontée de 2. fleurs-de-lis au pied posé de même, rangées en fasce.

Joannes Dominicus, filius Joannis Francisci J. U. L. & Isabellæ Philippi, filia Joannis Antonii J. U. D. & Joannæ Martinæ Vanden Boffche. in Decania 1713. 14. 15. 16. Senator 1717. 18. 19. 20. quo anno factus Secretarius Urbis Lovaniensis, postea factus Syndicus seu Pensionarius ad negotia interna 1739. Obiit 10. Februarii 1750.

Arnoldus Josephus, frater ejus, J. U. D. & Professor Ordinarius, Almæ Universitatis Lovaniensis sæpius Rector Magnificus, electus per Magistratum Lovaniensem Antecessor Primarius SS. Canonum 15. Januarii 1731. Collegii S. Donatiani Præses. Obiit Rector 19. Julii 1756. natus Lovanii 7. 7bris 1693. Jacet in Æde Divi Petri juxta Sanctuarium.

LXXXII.

V A N R O O S T.

D'Argent à la bande de gueules accompagnée de 2. aigles éployés de même, bequés & membrés d'azur, armés & langués de gueules.

Henricus, filius Philippi & Catharinæ Casens, filia Henrici & Antonia Sapma, filia Petri & Annæ De Rycke, filia Rolandi, Senator

1721. 22. 23. 24. 25. 26. 35. loco Alberti Francisci Van Winghe, Equitis, defuncti, & 1736. 43. 44. Obiit improlis 9. Martii 1745.

LXXXIII.

DE COENEN.

D'Argent à la fasce de sable, surmontée d'un corbeau de même.

Carolus Adolphus Robertus, filius Petri, Curiae Supremae Brabantiae Senatoris, & Isabellae Mariae Walburgis Loyens, filiae Henrici, J. U. D., Annae Walburgis Herts, filiae Caroli in Collegium Patriciorum admissi 17. Junii 1653. ex capite Annae Ab Eynatten Laurentii filiae, Matris suae, Senator 30. 7bris 1722. loco Joannis Laurentii De Vroey, facti Syndici Primarii, item 1723. 24. 25. 26. 34. 35. 36. 43. 44. 46. 47.

48. 49. In Decania 1737. 38. 39. 40. 41. 42. Obiit innuptus 25. Decembris 1754. jacet apud Franciscanos.

Joannes Guilielmus Matthias, ejus frater, Senator 1727. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 45. 50. 51. 52. 53. 54. 55. In Decania 1734. 35. 36. 43. 44. 46. 47. 48. 49. Celebs obiit 1. Februarii 1757. jacet apud Fratrem.

LXXXIV.

VAN CRUYNINGHEN.

D'Or à 3. pals de sable.

Philippus Erardus, filius Theodori Nicolai, Toparchae De Witthem & Swynigem, defuncti 1705. & Mariae De Greve, filiae Joannis & Annae Bugge, Senator 2. 8bris 1722. loco Philippi Josephi Philippi facti Graphiarii, item 1723. 24. 25. 26. in Decania 1727. 28. 29. 30. 31. 32. & 14. xbris 1733. Scabinus loco Gilberti Jose-

phi Van Grave, defuncti, item 1737. 38. 39. 40. 41. Consul 1734. 35. 36. Obiit 23. Junii 1742. Jacet in Choro Augustinianorum Lovanii sub lapide sepulchrali. Ultimus Nobilis & vetustae Familiae suae De Cruyninghen, ubi insignia & tesserae nobilitatis conspiciuntur.

LXXXV.

ROOSE.

D'Or au chevron de gueules, accompagné de 3. roses de même, boutonnées d'or, & feuillées de sinople.

Nicolaus Josephus, filius Jacobi Livini, & Franciscae Ab Eynatten, Senator 1727. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 45. 50. 51. 52. 53. 54. 55. In Decania 1744. loco Caroli Josephi Vanden Berghe, Comitiss de

Limminghe, defuncti 13. Augusti ejusdem anni, item 1746. 47. 48. 49. Obiit 20. Julii 1756.

Duxerat Catharinam De Smedt

Joannes Franciscus, eorum filius, Senator 1756.

LXXXVI.

CRABEELS.

D'Azur au chevron d'or, accompagné de 3. poires de même.

Oswaldus Fredericus, filius Hermannii Guilielmi, & Mariae Otto, filiae Henrici & Catharinae Stas, filiae Martini & Catharinae Van Haecht,

filiae Thomae & Odilae De Rycke, Senator 1734. 35. 36.

LXXXVII.

STANDAERTS.

D'Argent à 3. pals de gueules, au franc quartier d'argent au sautoir alezé, & recroisé de sable.

Maximilianus Antonius, M. L. filius Jacobi Arnoldi, J. U. Licentiati, & Joannae Mariae Van Schutteput, filiae Joannis Philippi, filii

Materni, & Mariae Stevens, Senator, 1737. 38. 39. 40. 41. 42. 45.

LXXXVIII.

DE LA HAMAYDE.

D'Or à 3. hamaydes de gueules, surmontées d'un croissant de sable.

Joannes Franciscus, filius Josephi Henrici J. U. Licentiati, & Mariae Clarae De Vroey, filiae

Guilielmi Francisci, Senator 1750. 51. 52. 53. 54. 55.

LXXXIX.

W I L L E M A E R S.

DE Liemingen, chargé en chef d'une rencontre de bœuf d'or.

Leopoldus Franciscus, Curiae Supremae Brabantiae Advocatus, filius Martini & Catharinae Bollens, admissus ad Patriciatum 28. 8bris 1752., praestitit iuramentum in Collegio Patriciorum 13. 9bris ejusdem anni. Haec Catharina est filia Joannis Bollens & Gertrudis Smets, quae filia

est Everardi, & Mariae De Rycke, filiae Joannis & Barbarae Gommaers. Hic Joannes erat filius Joannis & Catharinae Verhulst; qui Joannes fuit filius Magistri Joannis & Catharinae Van Den Hulfe. Hic Joannes filius alterius Joannis & Elisabethae Uytterhelicht, alias Van Elsbroeck.

XC.

V A N D E R B U E C K E N.

D'Argent au chevron de sinople, accompagné de 3. feuilles de fau ou betre de même.

Martinus Geldolphus, S. T. L. Plebanus & Canonicus Ecclesiae Collegiatae D. Petri Lovanii, nec non Collegii Trilinguis Bussidiani Praeses, fi-

lius Geldolphi, & Mariae Theresiae Bollens, Sororis Germanae Catharinae, articulo praecedenti memoratae, admissus ad Patriciatum 28. 8bris 1752.

XCI.

H E N D R I C K X.

D'Argent au lion de sable, armé, & lampassé de gueules.

Guilielmus Antonius, Almae Universitati Lovanienfi à Secretis, filius Bartholomaei, J. U. Licentiatum, quondam eidem Universitati à Secretis, & Joannae Petronillae Bollens, etiam Sororis

Germanae Catharinae & Mariae Theresiae, duobus praecedentibus articulis memoratarum, admissus ad Patriciatum 28. 8bris 1752.

XCII.

V A N L A N G E N D O N C K.

DE sable au sautoir d'argent : au franc quartier de gueules, chargé d'une rouë d'or.

Henricus Franciscus Josephus, & *Bartholomaeus Michael*, filii Joannis Michaelis, Curiae Supremae Brabantiae Advocati, nec non Oppido Lovanienfi à Consiliis & Secretis, & Mariae Theresiae Hendrickx, filiae Bartholo-

mæi & Joannae Petronillae Bollens, praecedenti articulo memoratarum, admissi ad Patriciatum unà cum eorum avunculo, & cognatis 28. 8bris 1752.

XCIII.

G O E S.

D'Azur au cygne d'argent, bequé d'or, nageant sur des ondes d'argent, & surmonté de 3. étoiles à 6. rais d'or, rangées en fasce.

Joannes Baptista Josephus, & *Joannes Maria Franciscus*, filii Joannis, J. U. Licentiatum, Oppi-

di Lovanienfis Graphiarum, & Isabellae Nys, filiae Philippi, admissi ad Patriciatum 28. 8bris 1752.

XCIV.

B R O E C K M A N.

D'Azur au chevron d'or, accompagné de 3. fleurs-de-lis de même.

Joannes Josephus, filius Joannis, J. U. Licentiatum & Elisabethae Minne, filiae Joannis Cornelii,

& Elisabethae Van Voshem, filiae Richardi, Senator 1756.

XCV.

V A N V O S H E M.

D'Argent au chien braché de sable, accolé d'or, assis sur une terrasse de sinople, & senestré en chef d'un maillet de sable.

Henricus Theodorus, & *Petrus Augustinus*, filii Petri Josephi, & Joannae Mariae Bosch, admissi

ad Patriciatum 26. Martii 1753.

XCVI.

VAN CUTSHEM.

E Cartelé; au 1. & 4. de sinople à 3. étoiles d'or, celle de la pointe accostée de 2. faucilles affrontées d'argent, manchées d'or: au 2. & 3. de sable à 3. pals d'or, au chef d'argent, chargé de 3. merlettes de sable, rangées en fasce.

Petrus, Curiae Supremae Brabantiae Grapharius,
filius Joannis Baptistae & Mariae Annae 'T Kint,

admissus ad Patriciatum 17. 9bris 1753. praestitit jusjurandum 7. xbris ejusdem anni.

XCVII.

'T KINT.

D'Argent à la bande onnée de gueules, accompagnée de 10. billettes de même, 3. 2. & 2. 3.

Henricus Josephus, Curiae Supremae Brabantiae
Advocatus, filius Francisci, & Annae Catharinae De Backer, ad Patriciatum admissus 17.

9bris 1753. jusjurandum praestitit 7. xbris ejusdem anni.

XCVIII.

MOSSELMAN.

E Cartelé; au 1. & 4. d'argent à la bande onnée de gueules, accompagnée de 10. billettes de même, 3. 2. & 2. 3.; au 2. & 3. parti emmanché d'argent & de gueules de 10. pieces: sur le tout de gueules à la tête & col de bœuf d'or, au chef cousu d'azur, chargé de 3. roses d'argent, boutonnées d'azur, & rangées en fasce.

Franciscus, Petrus, Hieronymus, & Ludovicus, filii Petri Dominici, & Barbarae 'T Kint, Sororis Germanae Henrici Josephi, articulo pra-

cedenti memorati, ad Patriciatum admissi 7. xbris 1753.

XCIX.

DE MAUROY DE MERVILLE.

DE sinople à la croix d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, brochant sur le tout.

Adrianus Josephus, Oppidi Lovaniensis Pensionarius, filius Petri Josephi, Pensionarii & Secretarii Oppidi Vilvordienfis, & Isabellae Barbarae Quisthout, admissus ad Patriciatum 19. xbris

1752. praestititque jusjurandum eadem die. Duxit Helenam Franciscum Theresiam Frantzen. Joannes Franciscus, eorum filius, ad Patriciatum admissus unà cum patre fuit.

C.

VAN OVERBEKE.

COupé d'or, au lion naissant de sable, armé & lampassé de gueules: & d'azur.

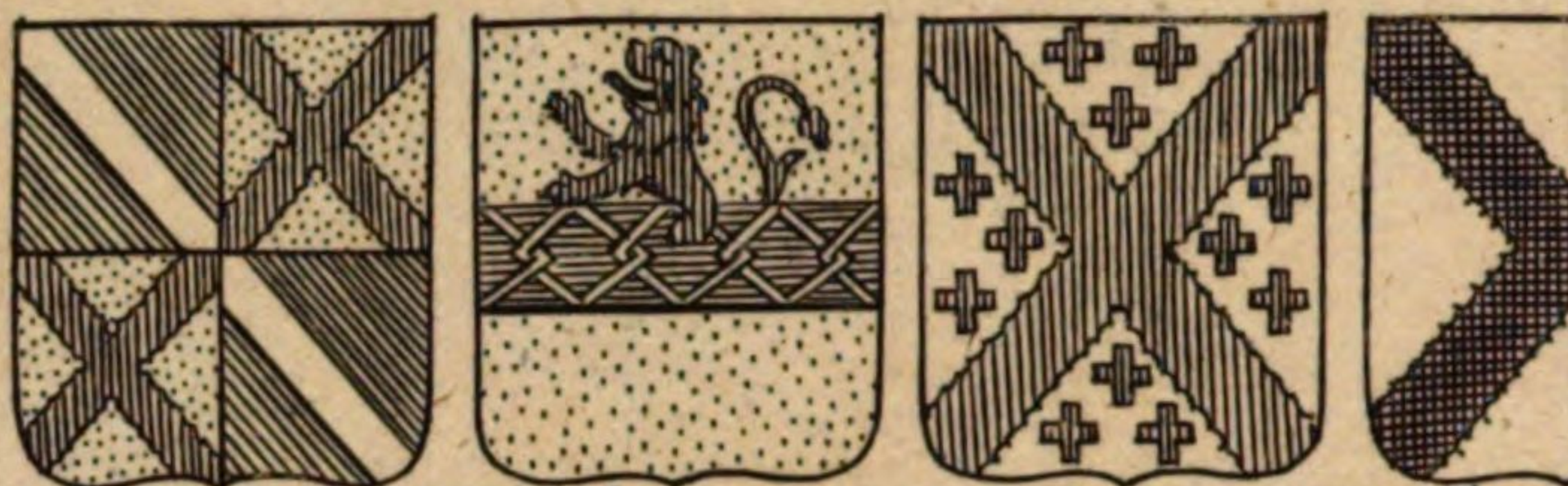
Arnoldus Michael Josephus, filius Martini, & Caeciliae Lucia Van Buggenhout, ad Patricia-

tum admissus 3. Januarii 1756. praestitit juramentum eadem die.

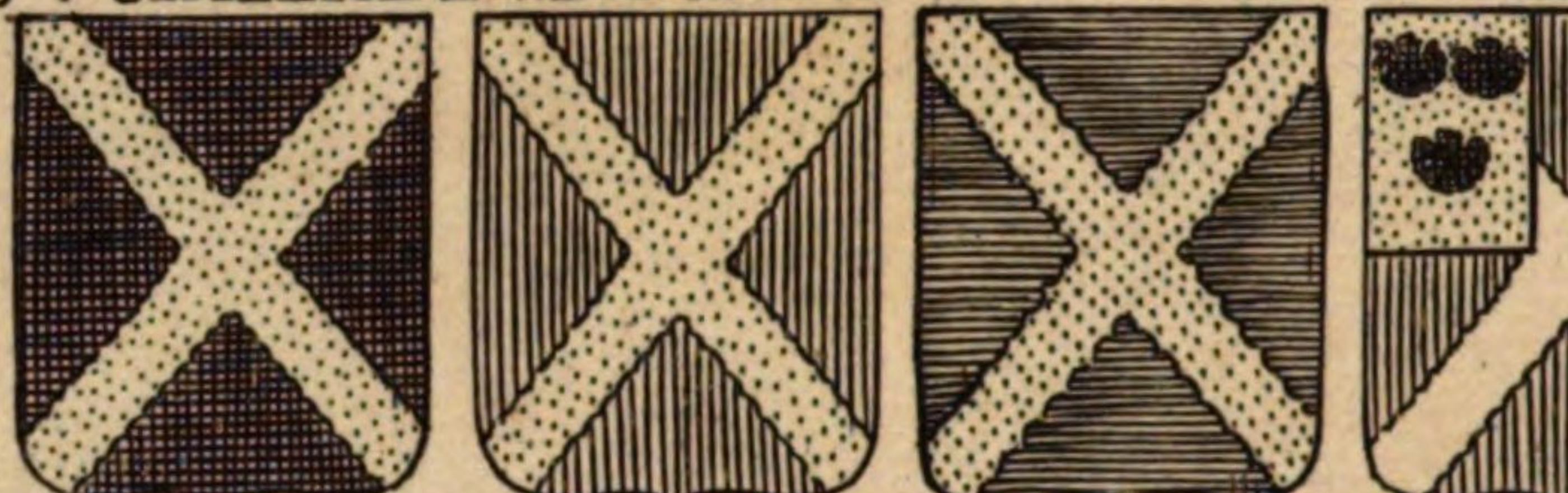
CI.

INSIGNIA FAM

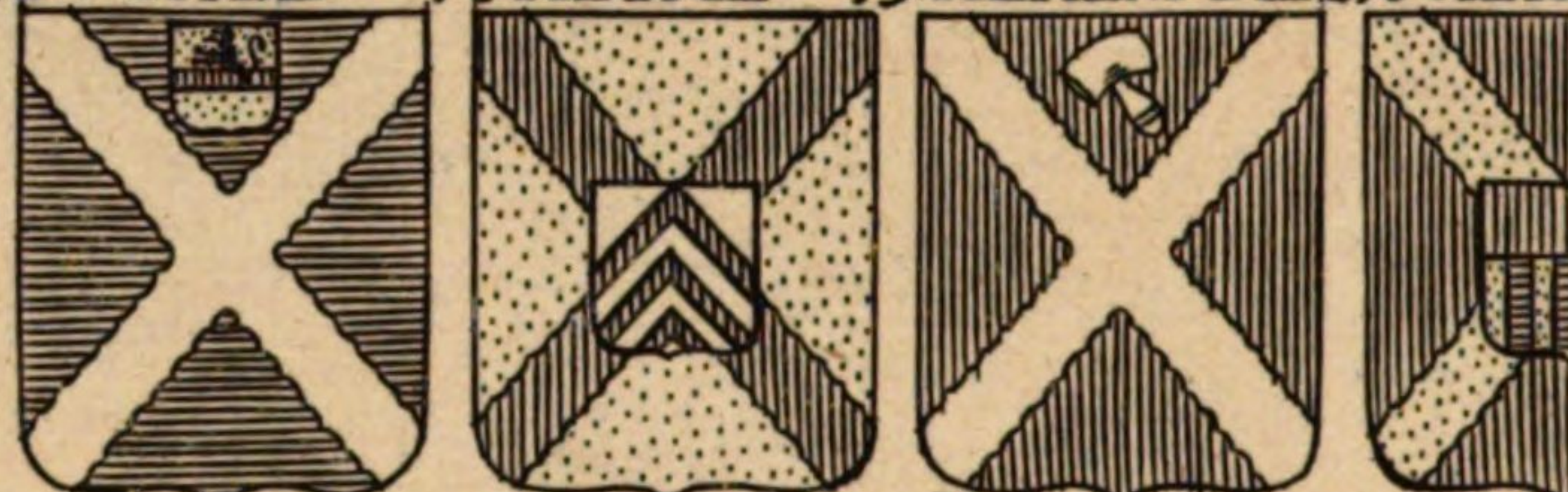
VAN DEN CAL

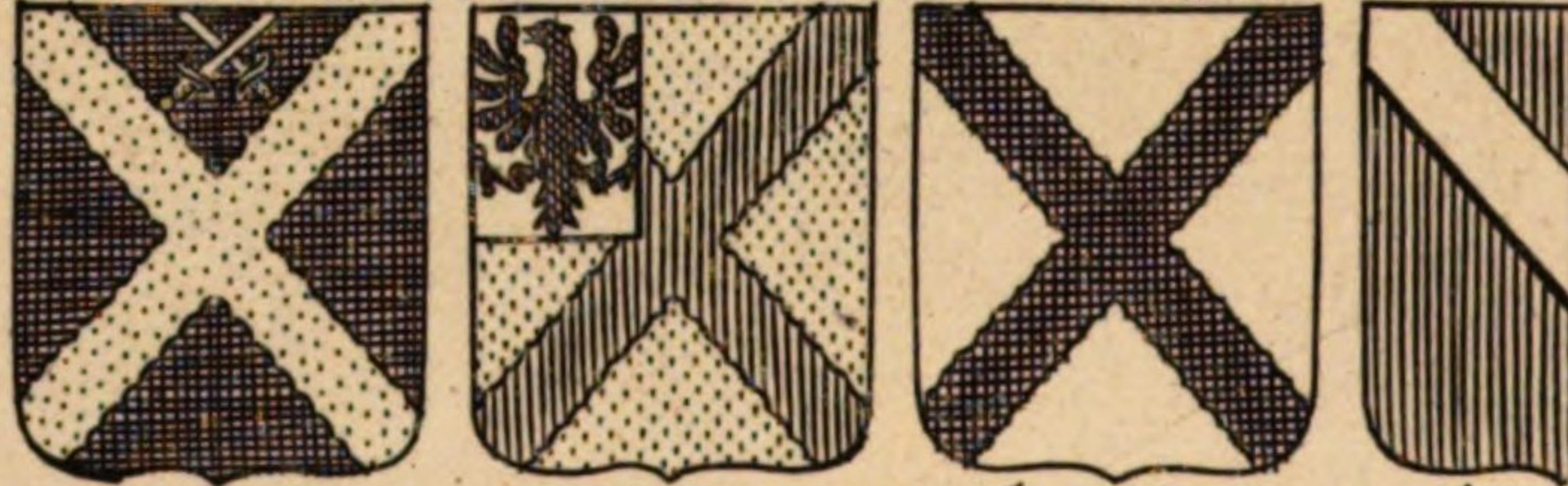
1. V. OIRBEKE. 2. V. D. TOMMEN. 3. V. CORBEKE. 4. V. HE

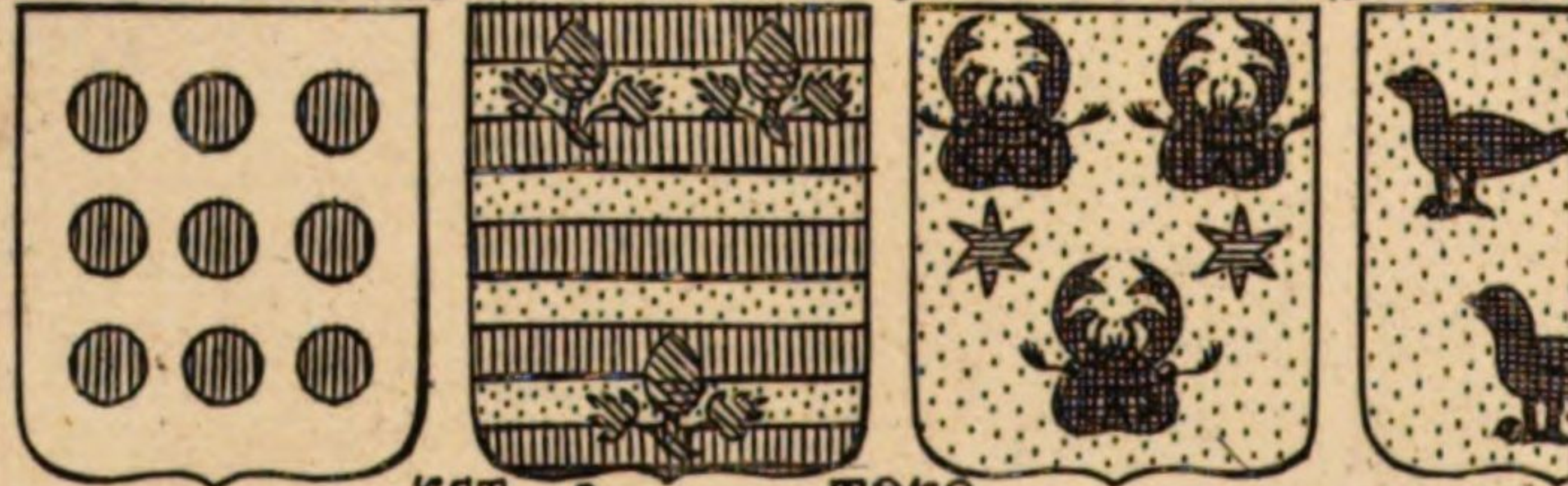
13. V. RODE. 14. HEYME. 15. HERENMAESJ. 16. HER

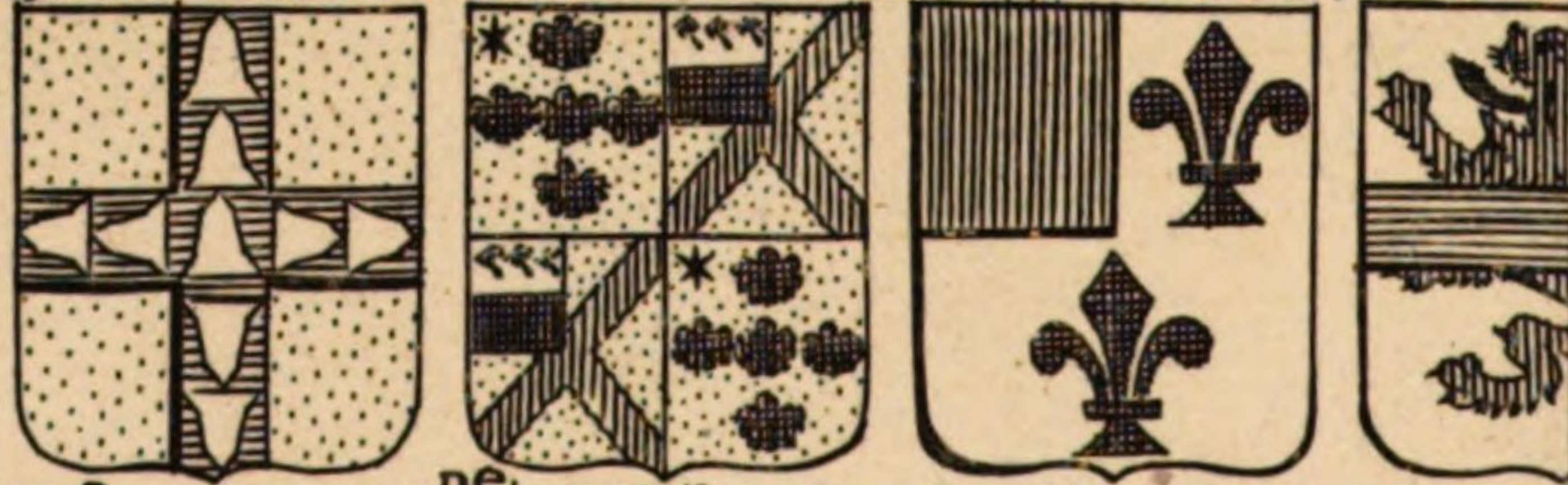
25. P. ATVOET. 26. D. KERSMAECKE. 27. ROGHE. 28. V. DO

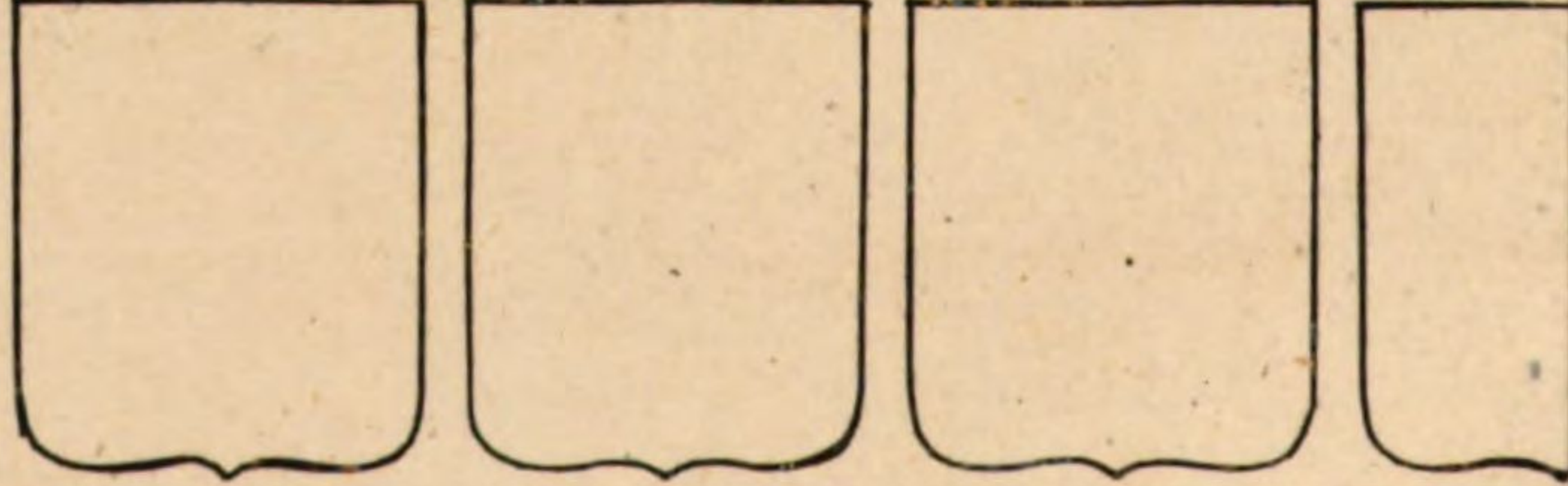
37. D. SWERTERE. 38. LOENYS. 39. V. LUDEKEN. 40. V. MON

49. V. SCHOONVO. 50. D. KETELBOE. 51. ROELOFFS. 52. V. RA

61. D. HERKENRO. 62. V. D. NOOT. 63. V. DIEVE. 64. PET

SECUNDA TRIBUS,
EJUSQUE FAMILIÆ:
VAN DEN CALSTRE.
A CALSTRIS.
CALSTERIUS.
INSIGNIA.

- A. Or au sautoir engrêlé de gueules.
B. De Van Der Calstren, au franc quartier de sable chargé d'une étoile à 6. rais d'argent.
C. De Van Der Calstren, le sautoir accompagné en chef d'une quinte-feuille de gueules, boutonnée d'or.
D. De Van Der Calstren, au franc quartier de sable, chargé d'une fleur-de-lis d'argent.
E. De Van Der Calstren, au lambel à 3. pendans d'azur.
F. De Van Der Calstren, au franc quartier coupé d'argent à 3. maillets de gueules rangés en fasce; & de sable.
G. De Van Der Calstren, le sautoir cantonné de 4. coquilles d'azur.
H. De Van Der Calstren, au franc quartier de sable, chargé d'une molette à 3. rais d'argent.
I. De Van Der Calstren, au franc quartier de sable.

Horum Domicilia esse solent, ubi nunc Buflidianum, & Winckelianum Collegia sunt.

Maynardus, Eques, duxit *Alpaidem*, filiam *Bastini*, cognomeno *Magni*. A.

Meginardus, Eques, profectus in Terram Sanctam 1130., & reversus ex Asia 1134. cum *Reginerio Heverlenfi*.

Otto, Eques, in Terram Sanctam profectus 1152.

Gosuinus, profectus in Terram Sanctam 1174.

Arnoldus, Eques, Prætor Lovanii 1179. profectus in Syriam 1183. Obiit ibidem 1185.

Arnoldus alter, profectus in Syriam 1185. Dein Scabinus 1189. 1200. 9. Cecidit in Bello Stepensi 1213.

Reginerius, in Syriam militatum ivit contra Turcas 1188.

Petrus, Scabinus 1194.

Godefridus, cum *Henrico*, Duce Brabantie, Expeditionem Sacram suscepit 1196.

Walterus, Scabinus 1198.

Radulphus, Scabinus 1198.

Otto, Scabinus 1202. 8.

Guilielmus, Scabinus 1204. 6. 23. Consul 1238.

Arnoldus, Consul 1233.

Henricus, Scabinus 1225.

Guilielmus, Scabinus 1240. 41. 44. 45. 46. 50. 52. 53. 54. 56. 58. 59. 60. 61. 62. 64. 66.

& 14. annis seqq. item 1282. 84. 87. 89. Consul 1286. Vixit usque ad annum 1290.

Walterus, Scabinus 1249. 56.

Arnoldus, Scabinus 1263. Consul 1267.

Franco, Scabinus 1282. 86. 88. 90. 92. 94. 96. 98. Senator 1284. C.

Joannes, Consul 1289.

Petrus, claruit Proelio Woeringano 1288.

Petrus senior, Scabinus 1290. 92. 94. 97. 99. 1302. 4. 6. 8. 10. 15. Consul 1283. 91. 98.

1309. 14. Senator 1286. 1333. I.

Erleboldus, Eques, Consul 1293.

Gosuinus, Scabinus 1291. 95. 98. 1300. 2. 5.

9. 17. 19. Obiit 1320. A.

Godefridus, Scabinus 1293. 98. 1301. 3. 7. E.

Gosuinus, Filius Petri, Consul 1305. 12. 16.

Arnoldus, Eques, Senator 1307. 20. 23. Scabinus 1316. 21. Consul 1318. G.

Walterus, Senator 1308.

Joannes, interfuit ut Vexillifer, cum fratre *Henrico*, expugnationi Sitterii 1318. Senator 1222.

Joannes, Scabinus 1318. 20. 25. 29. 37. Senator 1321. 28. 32. 38. Consul 1330. I.

Gosuinus, Scabinus 1322. 30. 32. 36. Senator 1331. 37. Consul 1333. A.

Petrus, junior, Consul 1322. Senator 1329. 32. 37. Scabinus 1336. 38. In Decania 1330. H.

Gobbelinus, Eques, Senator 1325. 28. 30. 34. 36. 38. 43. 53. vivebat adhuc circa 1360.

Guilielmus, Senator 1326.

Henricus, Senator 1330. 35. 49. 64. 66. Scabinus 1328. 34. 39. D.

Walterus, Senator 1330. 70. Scabinus 1341. In Decania 1371.

Gosuinus, junior, Senator 1340. Consul 1344. Scabinus 1345. quo anno obiit. A.

Walterus, Eques, Senator 1341. 43. 57. 62.

Franco, Senator 1341. 55.

Joannes, Eques, Senator 1342. 47. 49. 53. 55. 59. 65. Scabinus 1348. 50. 52. 54. 56. 58.

60. 63. 66. 68. quo anno fit Prætor. Consul 1357. 62. postquam Petrus Couterel, qui eo anno vices Consulis obibat, aufugerat. Item 1367. Cecidit ad Baswilram 1371. F.

Gosuinus, Consul 1346. 50. Senator 1348. 52.

57. 60. quo anno erat Eques, item 1378. Scabinus 1356. 58. F.

Joannes, Senator 1348. 54. Scabinus 1349. 53.

Gosuinus, filius Gosuini prædicti, Scabinus 1350.

Petrus, Eques, Senator 1356. loco Ludovici Roeloffs defuncti, & 58.

Joannes, filius Joannis prædicti, Eques, Scabinus 1373. 75. Senator 1372. dein eodem anno Consul loco Petri Van Nethenen, facti Quæstoris Ducalis mense Augusto: iterum Consul 1374. 78. F. Post Capitaneus Lovaniensium. Obiit 9. Octobris 1399. jacet Lovanii apud RR. PP. Prædicatores, cum binis uxoribus; ubi adhuc exstat Sarcophagus Laminâ æneâ insignis, continens effigies, insignia, & inscriptionem sequentem:

Hier leght begraven Drouwe Magriete Clutings / Drouwe Van Ehere / Wif was Her Jans Van Der Calstere / Riddere / Here van Linden / Capetein van Tobene / die starf in't Jaer ons Heren MCCCXCII. op den XXII. dach in Meene. Viddt voer hare Ziele.

I. VAN OIRBEKE. ORBECANUS.

E Cartelé; au 1. & 4. de sinople à la bande d'argent : au 2. & 3. de Van Der Calstren.

Henricus circa 1350. ex filia Gosuini Van Der Calstren filios aliquot genuit; ex his fuere

Reinerus, Scabinus 1380. Consul 1381.

Henricus, Consul 1382. 84. 88. In Decania 1376.

83. Scabinus 1389. Senator 1373. 75. 77. 90.

II. VAN DER TOMMEN.

D'Or a la fasce d'azur frettée d'argent : au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce.

Nihil hæc Familia cum Tertiæ Tribûs Familiis commune habet, licet id ex Insignium similitudine appareat. Fuere enim Bruxellæ Familiæ nonnullæ quæ ejuscemodi Insignia gestarent, ex quibus hæc nobilissima fuisse reperitur.

Goloinus, filius Wilhelmi & Elisabethæ Kepremans, uxorem habuit Mariam Roelants, filiam Edmundi & Machtildis Vanden Calstren, filia Henrici, exque ea tres filios genuit, Ludovicum, Joannem, & Antonium.

Joannes, Eques, Senator 1518. 20. 22. 24. 26.

28. 30. 33. 38. 40. 51. 59. 61. Scabinus 1532.

41. 43. 45. 48. 50. 54. 56. 58. 60. In Decania

1539. 44. 47. 57. 62. Consul 1542. 49. 53. 55.

Duxerat Annam Van Udekem, filiam Leonii.

Antonius, Senator 1532. sed recusavit.

Ludovicus, Senator 1537. 39. 41. 43. 45. 47.

50. 52. 54. 56. Scabinus 1540. loco Nicolai

Van Grave, defuncti, item 1544. In Decania

1542. 46. 48. 53. 55. Obiit 1556. jacet apud

RR. PP. Prædicatores. Ejusque Epitaphium

Hier leght begraven Her Jan Van Der Calstere / Riddere / Here van Linden was / Capetein van Tobene was / die starf in't Jaer ons Heren MCCCXCII. op den XXII. dach in October. Viddt voer sine Ziele.

Hier leght begraven Drouwe Maria Van Berghen / Wif was Her Jans Van Der Calsteren / Riddere / Here van Linden / Capetein van Tobene was / die starf in't Jaer ons Heren MCCCXXII. op den Vdach in Merce. Viddt voer de Ziele.

Henricus, Scabinus 1360. positus à Petro Couterello in feditione, mense Octobri; obiit 1377. Jacet apud Prædicatores. D.

Walterus, in Decania 1380. 82. Senator 1381. Obiit 1391.

Gosuinus, filius Joannis, Equitis, Senator 1384. 86. 88. 90. 94. Scabinus 1389. 91. 93. 95. 97. Consul 92. 94. 96. 98. In Decania 1399. Obiit 1401. A.

Walterus, Senator 1397. 1400. 7. 9.

Henricus, Senator 1414. 16. 18. 21. 23. 25. 28. 31. 33. 36. In Decania 1415. loco Ludovici Pinnock, defuncti, item 1427. 34. Scabinus 1420. 24. 26. 32. 35. 38. quo anno obiit. F.

Henricus, ejus filius, Senator 1437. F.

Petrus, ejus frater, vivebat 1438.

Huic Familiæ per affinitatem peregrinæ aliquot insertæ sunt, eæque quæ vernaculè *Van Oirbeke*, & *Van Der Tommen* vocantur.

A TUMBA. TOMMÆUS.

au lion de gueules, armé & lampassé d'azur,

visitur ibidem è regione Sacarii, parieti affixum, duabus effigiebus, sine insignibus, conspicuum; & est tale:

Anno 1558.

Hier voer onder den Sarcq van H. Jan Van Calstre / Riddere / Heere van Linden / liggen begraven / die Edele H. Lodewick Van Der Commen / H. van Wiltsele / Put en Lynde voerssen / die staers ad. 1556. de VIen October / ende sine Hing-brouwe Cornelia Van Wiltre / Dochter H. Mertens Van Wiltre / Riddere / van den d'orden / Heere van Oplinter en Champel; su staers ad. 1559. de XIIe Nobembris.

Viddt voer die Sielen.

Ludovicus, eorum filius, Senator 1548. 57. 59.

62. 65. 69. 70. 74. 76. 78. In Decania 1549.

51. 60. 57. 77. Scabinus 1561. 64. Duxerat

Mariam Van Den Dycke. Obiit 3. 9bris 1578.

Petrus, filius Ludovici, Senator 1549.
Petrus, Senator 1583. Drossardus Dithemii 1590.
Joannes, filius Laurentii, Senator 1584.
Octavianus, filius Ludovici, Senator 1590. 95.
 98. 99. 1601. 3. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18.
 20. 23. In Decania 1593. 94. 96. 1600. 9. 17.
 19. 21. 22. Scabinus 1615. Obiit 1623. Duxerat
 Adrianam Absalons, filiam Francisci.

Octavianus junior, filius Petri & Elifabethæ Van
 Der Hert, Dominus de Wiltzele, Linden, Put
 &c. Senator 1618. Duxerat Elifabetham Pannis.
Philippus Franciscus, filius Octaviani, & Adria-
 næ Absalons, Senator 1639. 41. 42. 44. 45.
 45. 48. 50. 53. 54. 57. 58. 60. 62. 63. 65. 66.
 In Decania 1640. 43. 46. 47. 49. 51. 52. 55.
 56. Scabinus 1659. Obiit innuptus.

III. VAN CORBEKE. CORBECANUS.

(Pagi duo hoc nomine Lovanio sunt vicini.)

- A. **D** *Argent au sautoir engrêlé de gueules, cantonné de 4. croix aiguës de même.*
 B. **D** *D'argent au sautoir engrêlé de gueules, cantonné de 12. croisettes de même, rangées
 au sens du sautoir.*

Arnoldus, Scabinus 1249. A.
Henricus, Scabinus 1280. 82. 89. 97. B.

Joannes, Scabinus 1283. 85. 87. A.

IV. VAN HERENT. HERENDATENSIS.

(Pagus est Lovanio ad Boream vicinus.)

D *Argent au sautoir engrêlé de sable.*

Joannes, filius Joannis, Scabinus 1288. 95. 1303.
 6. 8. 12. 14. 16. 24. 27. 35. 40. 45. Consul
 1305. 17. 21. 25. 36. Senator 1313. 28.

Henricus, Senator 1291.

Joannes, Prætor Lovaniensis 1301.

Walterus, Scabinus 1305. 11. Senator 1327.

V. GODEVAERTS. HEREN GODEVAERTS.

(Ab Illustri aliquo Viro nomine Godefridi.)

- A. **D** *Argent au sautoir engrêlé d'azur.*
 B. **D** *D'argent au sautoir engrêlé de sinople, cantonné de 4. étoiles à 6. rais de gueules.*
 C. *D'argent au sautoir engrêlé d'azur, au lambel à 3. pendans de gueules.*

Guilielmus, cum Henrico, Duce Brabantiae,
 Expeditionem Sacram suscepit 1196. A.

Guilielmus, Scabinus 1233. 39.

Henricus, filius Henrici, filii Godevardi, Scabi-
 nus 1279. 91. 94. 98. 1300. 2. 7. 9. Senator
 1299. Consul 1308. Obiit 309. B.

Henricus, Scabinus 1310. 13.

Simon interfuit expugnationi Sitterii 1318.

Simon, Scabinus 1324. 28. 30. 32. quo anno
 erat Eques, item 34. Senator 1325. 27. 29.
 31. 35. Obiit 1338.

Guilielmus, frater Joannis, Eques, Senator 1330.
 37. 39. 43. 46. Scabinus 1342. 45. 47. C.

Ludovicus, Senator 1334.

Joannes, Eques, filius Simonis, Senator 1340.
 52. 55. Prætor aliquando Lovaniensis, dein
 Seneschallus Brabantiae 1368. Maria, filia ejus,
 Banfoni A Gravio nupsit. Hinc origo Patri-
 ciorum Van Grave. Idem *Joannes*, Scabinus
 1356. loco Walteri Corsbaut, facti Recepto-
 ris Ducis Lovanii.

VI. VAN GRAVE. GRAVIUS.

- A. **F** *Ascé de gueules & d'argent de 6. pieces.*
 B. **F** *Fascé de gueules & d'argent de 6. pieces : la deuxième fasce chargée à dextre d'un
 annelet de gueules.*

Banfon, filius Rafonis, Equitis, Dominus Ma-
 leviae, & Torrebasoli, ex Maria, filia Joannis
 Godevaerts, Equitis, Rafonem, & Balduinum
 genuit.

Raso, Dominus Maleviensis, Prætor aliquando
 Lovanii, Scabinus 1410. 15. effectus Confilia-
 rius & tutor Joannis, Ducis Brabantiae. Sena-
 tor 1414. Postquam defierat verò esse Tutor
 Ducis, iterum Senator 1418. & Scabinus
 1419. 21. 23. Consul 1420. 27. Ex Ma-

ria, Sorore Henrici, Domini Heverlensis, Ra-
 sonem, Dominum Heverlensem genuit. A.

Balduinus, Dominus Torrebasoli, Senator 1419.
 22. 24. 28. Scabinus 1426. 30. In Decania
 1427. 29.

Raso, filius Balduini, Senator 1447. Scabinus
 1449. Duxerat Aleydem Bocxhoren. B.

Petrus, filius Rafonis, obiit 1447. Duxerat Ag-
 netem Van Den Borchoren, filiam Walteri;
 quæ obiit 1478.

Raso, horum filius, Senator 1471. 73. 75. 77. 79. 81. 83. 85. 90. 93. 95. 99. In Decania 1480. 82. 84. 86. 89. 91. 96. 1500. 1. Consul 1488. 97. Scabinus 1492. 94. Obiit 1501. Duxerat Elifabetham à S. Gaugerico; quæ obiit 1489. *Nicolaus*, eorum filius, in Decania 1490. 92. 95. 99. 1502. 6. Senator 1491. 94. 96. 1500. 1. 7. 9. 11. 19. 21. 25. 35. Consul 1503. 5. 13. 15. 17. 23. 27. 29. 31. 33. 37. 39. Scabinus 1504. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 22. 24. 26. 28. 30. 32. 34. 36. 38. 40. quo anno obiit 11. Augusti. Duxerat Margaretam Vinck, filiam Joannis. Jacent in Templo S. Michaëlis. *Cornelius*, horum filius, Senator 1534. 36. 38. 41. 44. 47. 50. 52. 54. 58. 60. 62. 64. 67. 69. 70. 74. 76. 78. 80. 84. 89. 91. 93. 94. In Decania 1535. 40. 42. 45. 48. 59. 65. 86. Scabinus 1537. 39. 43. 46. 49. 51. 53. 55. 57. 61. 63. 66. 68. 71. 72. 73. 75. 77. 79. 81. 83. 85. 87. 88. 90. 92. Consul 1556. 82. Obiit 1603. Duxerat Barbaram Van Den Heetvelde, filiam Joannis, & Mariæ Kyp; quæ obiit 1582. *Nicolaus*, eorum filius, in Decania 1569. 70. Senator 1568. 71. 72. 73. quo anno discessit. Obiit 1574. Duxerat Margaretam Van Den Berghe, filiam Daniëlis, & Mariæ De Tassis. *Raso*, horum filius, Dominus Lovanioli, Senator 1600. 2. 5. 7. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 23. 26. 31. 33. Scabinus 1615. 19. 25. 28. 29. 34. 35. In Decania 1617. 21. 22. 24. 27. 30.

Obiit 1646. Duxerat Mariam Du Mortier; quæ obiit 1626.

Joannes Baptista, horum filius, Senator 1630. 34. 35. 38. 40. 43. In Decania 1633. 44. 45. Scabinus 1637. 39. 46. 47. Obiit in nuptus eodem anno.

Raso, ejus frater, Senator 1650. loco Joannis Van Pulle, defuncti. Item 1659. 61. 64. Obiit 1665. Duxerat Joannam Van Der Noot; quæ obiit 1714.

Gilbertus, eorum frater, Scabinus 1653. 54. 59. Senator 1655. 56. 60. 62. 63. Renunciavit. In Decania 1657. 58. 61. Obiit 1679.

Gilbertus Josephus, filius Rasonis, & Joannæ Vander Noot, Dominus de Bajenriex, & Layens, In Decania 1700. 1. 2. 3. 17. 18. 19. 20. Senator 1704. 5. Postea factus Scabinus 1706. 7. 8. 9. 10. 11. 12. loco Arnoldi ab Eynatten, facti Syndici Primarii. Iterum Senator 1713. 14. 15. 16. Scabinus 1721. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. quo anno obiit 9. Octobris. Duxerat Mariam Magdalenam Rosam Van Der Gracht, de Rommerswaal.

Philippus Josephus, eorum filius, Toparcha de La Croix, Senator 1743. 44. 46. 47. 48. 49. 56. In Decania 1750. 51. 52. 53. 54. 55.

Habet hæc nobilis Familia monumentum sepulcrale in Templo Divi Michaëlis Lovanii ante Altare Sancti Josephi, ubi Insignia & Tesseræ Nobilitatis conspiciuntur.

VII. DE ZEDELERE. ZADELARIUS.

(A Sella deductum apparet.)

A. *D'Or au sautoir engrêlé de sable, cantonné de 4. croix de gueules.*

B. *D'Or au sautoir engrêlé de sable, accompagné en chef d'un cœur de gueules.*

C. *D'Or au sautoir engrêlé de sable, accompagné en chef d'un écu de gueules au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.*

Arnoldus, Scabinus 1208.

Franco, Scabinus 1266. per 14. annos continuos; iterum Scabinus 1282. 84. 86. 88. A.

Arnoldus, Senator 1329.

Franco, Scabinus 1339. Senator 1340. B.

Alardus, filius Franconis, Senator 1336. 67. 70.

74. Scabinus 1369. 71. 73. 76. 78. Consul 1372. 77. In Decania 1368. A Textoribus occisus 1379.

Franco, Alardi frater, Scabinus 1360. à Petro Couterello positus, Senator 1361. 62.

VIII. DE BLYDE. LÆTUS.

A. *D'Or au sautoir engrêlé de sable, à la bordure de gueules.*

B. *D'Or au sautoir engrêlé de sable, au franc quartier de Liemingen.*

Walterus, Scabinus 1209. A.

Walterus, Scabinus 1288.

Walterus, Senator 1335. Scabinus 1337. A.

Franco, Senator 1323. 54. Scabinus 1338. A.

Arnoldus, Senator 1324. 38. 45. B.

Simon, Senator 1339. B.

Godefridus, Senator 1340. B.

Walterus, Scabinus 1344. Senator 1342. B.

Walterus, Eques, Senator 1360.

Simon, *Walterus*, & *Arnoldus*, filii quondam Walteri, vivebant 1345.

Joannes, Senator 1366. 77. In Decania 1369.

Arnoldus, filius Arnoldi, Senator 1373. à Textoribus occisus 1379. C.

Joannes, filius Arnoldi, Senator 1377. 83. loco Simonis Van Overbroeck, junioris, defuncti.

IX. VAN OXELAER. OXELARIENSIS.

(Villæ nomen est.)

D'Or au sautoir d'argent : au franc quartier de sable chargé d'une étoile à 6. rais d'argent.

Balduinus, Eques, Prætor 1164.

Hugo, Senator 1337. quo anno erat Eques, 1357.

Ægidius, Senator 1338. 51. 60.

X. DE KETELERE. CACABITA. KETELARIUS.

DE sable au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un cocq de même.

Arnoldus, Scabinus 1234.

Adamus, Scabinus 1382. Obiit 1390.

Gerardus, Eques, Senator 1344. Obiit 1345.

XI. DE RIDDERE. MILES, vel EQUES.

DE Van Der Calstren; le sautoir accompagné en chef d'un cœur de gueules.

Walterus, Scabinus 1286. 94.

Walterus, Senator 1345. 47.

Joannes, Senator 1324.

Joannes, Senator 1361.

XII. RATTEMAN. RATTEMANNUS. A SORICE.

D'Argent au sautoir engrêlé d'azur, cantonné de 4. étoiles à 6. rais de gueules.

Arnoldus, obiit . . . Jacet apud Albas Dominas.

Walterus, filius ejus, Senator 1353. In Decania 1352.

Hæc Familia olim ædes habuit in loco nuncupato Rattemans-Poort, sito in platea Ociali, nunc Parisiensi.

XIII. VAN RODE. RODIUS.

(Pagi nomen est.)

A. **D**E sable au sautoir engrêlé d'or.

B. **D**E sable au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef d'un écu de même à 3. fleurs-de-lis de sable.

C. De sable au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef de 5. rayons, mouvans du chef, de même.

Godefridus, Scabinus 1286. 90. 92. 94. 96. 99. 1301. 3. Senator 1300. C.

Godefridus, Senator 1336.

Ludovicus, Senator 1336.

Henricus, filius Guilielmi, Scabinus 1303. A.

Arnoldus, Senator 1359.

Guilielmus, frater Henrici, Scabinus 1324. 28. 30. Senator 1326. 31. quo anno erat Eques. B.

Henricus, filius Henrici, Senator 1346. 48. 52. 55. Scabinus 1331.

XIV. HEYME. HEYMA.

A. **D**E gueules au sautoir engrêlé d'or.

B. **D**E gueules au sautoir engrêlé d'or, chargé en cœur d'un anneau de gueules.

Joannes, Scabinus 1283. 88. 91. Consul 1287. A.

Godefridus, Scabinus 1285.

Joannes, filius Joannis, Senator 1315. 27. 35. 38.

46. 48. 50. 52. 54. 56. 58. Scabinus 1332. 41.

Ludovicus, Senator 1329.

Godefridus, Senator 1332. 53.

Petrus, Senator 1344. 66. loco Godefridi De Redingen, Equitis.

Joannes, Quæstor Ducis 1375.

Joannes, filius Joannis secundi, Senator 1360.

62. 69. loco Godefridi Van Oppendorp, item

1378. In Decania 1368. 71. Duxerat Agatham

Omloop, sororem Joannis, Plebani S. Petri Lo-

vanii. Jacent in Sacrario apud Prædicatores;

ubi lamina ænea infixa parieti, sequens exhi-

bet epitaphium:

*Sub isto saxo blavio hic inferius jacente jacet
Johannes dictus Heyme, qui obiit anno Dni
MCCCLXXXVII. in die Beati Marci Evan-
geliste. Orate pro eo.*

*Sub eodem saxo jacet Domicella Agatha uxor
Johannis dicti Heyme, que obiit anno Dni
MCCCCIX. XXIII. die Augusti. Orate
pro ea.*

*Item sub eodem saxo jacet Petrus eorum fi-
lius, Magister in Artibus, qui obiit anno Dni
MCCCCXXII. prima die mensis Februarii.*

Petrus, Senator 1380.

Petrus, filius Joannis & Agathæ prædictæ, Ge-
rontocomium Lovanii condidit, quod vulgo
XII. Apostolorum domus appellatur. B.

Per hanc Familiam Familia Van Dieve in Patricia-
tum admissa est; nam Ludovicus Heyme, fra-
ter dicti Petri, ex Elisabetha Herenmeys, Egi-
dii & Alitæ Van Den Calstre filiâ, reliquit Pe-
trum Heyme, qui ex Margareta Platvoet, Pe-
tri filia, procreavit Simonem Heyme. Hic Si-
mon ex Paschasia Loomans habuit filiam nomi-
ne Mariam, quæ nupsit Petro Van Dieve, Patri
Auctoris.

XV. HERENMAES. HERENMASIUS. MASIUS.

(Ab illustri Viro Domino Thoma, Equite, dictus.)

A. **D**'Azur au sautoir engrêlé d'or.

B. **D**'Azur au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef d'un écu d'argent à 3. étoiles à 5. rais de gueules.

C. D'azur au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef d'un écu d'argent à 3. roses de gueules.

Walterus, Eques, Consul 1307. Senator 1314. A.
Walterus, Eques creatus in Prælio Leodiensi
 1347. Senator 1346. 49. Scabinus 1351. Con-
 sul 1353. 55. 58. 60. usque ad Octobrem in
 seditione Couterelliana, ejus loco Joannes

Goedertoy. Iterum Senator 1363. loco Hen-
 rici Van Den Borchoven. A.
Petrus, Scabinus 1381. Senator 1380. 82. In
 Decania 1372. B.

XVI. H E R E N M E Y S. H E R M E Y S.

(Ab Illustri Viro Domino Meyffone dicti.)

- A. **D** E gueules au sautoir engrêlé d'argent.
 B. **D** E gueules au sautoir engrêlé d'argent : au franc quartier d'or à 3. coquilles de sable.
 C. De gueules au sautoir engrêlé d'argent ; au franc quartier d'or au sautoir de sable.
 D. De gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une coquille de même.

Arnoldus, Senator 1320.
Ægidius, Vexillifer Lovaniensium in Bello Leo-
 diensi 1347.
Petrus, Senator 1345.
Godefridus, obiit 1359.
Ægidius, Scabinus 1372. 76. Senator 1360. 75. B.
Godefridus, Senator 1471. 73. 76. 78. 80. 82.
 84. 86. 88. 90. 95. 97. 99. 1502. 4. 6. Sca-
 binus 1489. 91. 96. 98. 1500. 1. 5. 7. Con-

ful 1492. In Decania 1479. 81. 83. 85. 87.
 1503. C.
Joannes, Senator 1519. 21. 23. 26. 28. 30. 32.
 34. 36. 39. 41. Scabinus 1522. 25. 33. 35.
 38. 40. In Decania 1524. 27. 29. 31. quo
 anno fit Scabinus : item 1337. Obiit Senator
 12. Decembris 1541. D.
Godefridus, filius Godefridi, admissus ad Pa-
 triciatum 3. Junii 1561.

XVII. V A N B E R T H E M. B E R T H E M I U S.

(Pagus est Lovanio propinquus.)

- A. **D** E gueules au sautoir engrêlé d'argent, cantonné de 4. billettes d'or.
 B. **D** E gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef de l'écu de Liemingen.
 C. De sinople à 2. lions d'argent, armés & lampassés d'or, un en chef au 2. quartier, &
 l'autre en pointe : au franc quartier de Liemingen.

Reginerius, Senator 1291. Scabinus 1314. A.
Rudolphus, Senator 1319.
Rolandus, Senator 1321.
Joannes, Scabinus 1337. 43. 45. 47. 50. Con-
 sul 1338. 42. 44. 48. Senator 1346. 52. Filios
 habuit, Joannem, & Godefridum. B.
Henricus, Scabinus 1338. Senator 1336. Eques
 & Consul 1345. quo anno obiit.
Walterus, Senator 1351.
Joannes, Senator 1359. Scabinus 1360.
Rudolphus, Senator 1398. 1400. 2. 5. 7. In De-

cania 1403. Obiit Senator 1407. B.
Rudolphus, Senator 1441. 44. 46. 49. 52. 54.
 60. 62. 64. In Decania 1463. Obiit 1465.
Rudolphus, junior, Senator 1456. 59. 61. 63.
 65. 67. 69. 72. 77. 80. 82. 84. 86. 88. In De-
 cania 1460. 62. 66. 68. 70. 81. 83. 85. 89.
 Scabinus 1471. 79. C.
Joannes, filius Joannis, Senator 1489. 91. Sece-
 denti Namurcum suffectus Judocus Uytter-
 hellicht 24. Octobris ejusdem anni.
Joannes, filius Rudolphi, Senator 1493.

XVIII. V A N C R A E C K H O V E N. A C R A C O N I S C U R I A.

C R A C H O V I U S.

- A. **D** 'Argent au sautoir engrêlé de gueules, accompagné en chef d'un aigle parti de sable,
 becqué & membré de gueules, armé & langué de sable.
 B. D'argent à l'aigle parti de sable, becqué & membré de gueules, armé & langué de sable.
Joannes, Scabinus 1326. 36. Senator 1325. 1327. quo anno erat Eques, item 1333. A.
Joannes, Scabinus 1342. 44. 60. Senator 1343. 47. 57. 59. quo anno erat Eques. A.
Simon, Senator 1332. 41. 44. 46. 48. Scabinus
 1340. 43. 45. 47. B.
 Ab his dicta platea vulgò *De Craecke-straete*.

XIX. V A N R A E T S H O V E N.

(A Ratonis Curia.)

- A. **D** E Vander Calstren au franc quartier de sable, chargé de l'écu De Liemingen.
 B. **D** E gueules à 3. corbeaux d'argent, surmontés d'un lambel à 3. pendans d'azur.
Joannes, Senator 1332. 47. 51. Scabinus 1340. 46. In Decania 1352. Consul 1359. A.
Joannes, Scabinus 1355. 57. 60. 68. 70. 72. Se-
 nator 1369. 71. 73. quo anno erat Eques. B.
Matthæus, Senator 1338. 43.
Balduinus, Eques, obiit 1350.
 Huic Familiae per affinitatem inserta est Familia
 Van Der Borch.

XX. VAN DER BORCH. CASTRENSIS.

D'Or à 3. maillets de gueules.

Joannes, ex Catharina Van Raetshoven, filia Joannis & Catharinae De Rode, Joannem genuit.

Joannes, Senator 1459. 66. 68. 70. 73. 75. 79. 81. 83. In Decania 1454. 56. 58. 62. 64. 67. 69. 71. 74. 78. Consul 1463. 77. Scabinus 1465. 72. 76. 80. Obiit Senator 1483. Duxerat Catharinam De Liefkenrode.

Ludovicus, horum filius, Senator 1485. 87. 89. 91. 95. 97. 99. 1503. 5. 7. 9. 11. In Decania 1486. 88. 90. 1506. Scabinus 1492. 96. 98. 1504. Duxerat primis nuptiis Mariam De Dongelberghe, filiam Jacobi.

Henricus, ejus frater, Senator 1486. 88. 90. 92. 94. 96. 98. 1500. 1. 3. In Decania 1487. 89. 91. 93. Scabinus 1495. 97. 99. 1502.

Joannes, filius Ludovici & Mariae De Dongelberghe, Senator 1515. 17. 21. 23. 25. 29. 31. 33. 38. 40. 42. In Decania 1516. 24. 26. 28. 37. Scabinus 1518. 20. 22. 27. 30. 32. 34. 36. 39. 41. Consul 1519. 35. Obiit 2. Decembris 1549. Duxerat Joannam Van Berchem, filiam Adami. Jacent in Aede D. Mi-

chaëlis Lovanii, ubi exstat Sarcophagus caruleus, exhibens cujusque quatuor quarteria, hoc ordine disposita: *Borch*, *Donglebergh*, *Liefkenrode*, *Berghe*: *Berchem*, *Ophem*, *Grimberghen*, *Voerbout*; & inscriptionem sequentem:

Hier lecht begraven Jan Van Der Borch die sterft dit Jaer M Dc ELIX. den 11. December: Ende Houffroulu Johanna Van Berchem / sin Hingse. die sterft aa. M Dc ELIII. den XXX. Julij.

Ægidius, frater Joannis proximi, Senator 1520. 22. 26. 28. 30. 34. In Decania 1527. 35. Scabinus 1531. quo anno fit Vice-Prætor Lovaniensis: ejusque loco, initio Maii 1532. Scabinus Antonius Van Der Lynden.

Joannes, filius Ægidii prædicti, Senator 1549. 64. 66. 68. 71. 72. 73.

Augustinus, filius Joannis, & Joannæ Van Berchem, Scabinus 1554. 56. 58. In Decania 1555. 57. Consul 1559. quo anno assumptus fuit ad Consilium Brabantiae.

XXI. ROELANTS. ROLANDUS.

(Apparet, hos à Rolando, Caroli Magni nepote, originem jactasse; cui fabulosa Antiquitas Cornu appingere consuevit.)

A. DE gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un cor de sable.

B. DE sable au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef d'un cor d'argent.

C. DE gueules au sautoir engrêlé d'argent, chargé en cœur d'un écu d'azur au lion d'argent armé, & lampassé d'or.

D. DE gueules au sautoir engrêlé d'or, chargé en cœur d'un cor de sable.

Henricus, Eques, Senator 1309. 13. 25. **A. Walterus, Senator 1414. 27. 30. 32. 34. 36. 38. In Decania 1431. 33. 35. 37. 39.**

Joannes, Senator 1331.

Ludovicus, Senator 1319. 36.

Ludovicus, Eques, Senator 1335. 38. 43. 45. loco Joannis Van Wilre fuffecti Henrico Van Berthem, Equiti, Consuli defuncto.

Joannes, Senator 1350.

Walterus, Senator 1356.

Godefridus, Senator 1372. In Decania 1379. **B.**

Walterus, Senator 1373. 75. 77. 83. 87. 89. 91. In Decania 1374. 85.

Ludovicus, Scabinus 1403. 11. 13. 17. 22. 25.

28. Senator 1408. 26. Consul 1423. 29. 31. 33. In Decania 1424. 32. 34. **A.**

Walterus, Senator 1414. 27. 30. 32. 34. 36. 38. In Decania 1431. 33. 35. 37. 39.

Ludovicus, junior, Senator 1434. 36. 38. 40. 42. 45. 51. 54. 56. 58. 60. 62. 64. 68. 73. 75. 79. Scabinus 1439. loco Walteri Witteman defuncti, item 1441. 53. 55. 61. 63. 65. 67. 69. 72. 74. 76. 78. In Decania 1457. 59. 71. 80. Consul 1466. 70. Duxerat Mariam Roeloffs.

Edmundus, horum filius, Senator ultima Novembris 1476. 78. 80. 82. 84. Scabinus 1477. 81. 83. quo anno obiit. Duxerat Machildem Van Den Calstre, filiam Henrici.

Joannes, Scabinus 1480. 82. Senator 1481. 83. quo anno obiit mense Decembri.

XXII.

HERS.

(Ita Refina Germanis dicitur.)

A. DE sinople au sautoir engrêlé d'argent.

B. DE sinople au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef de l'écu De Liemingen, chargé en chef d'une fleur-de-lis au pied posé d'argent.

C. DE sinople au sautoir engrêlé d'argent, chargé en cœur d'un écu de même à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules.

Radulphus, cum Henrico, Duce Brabantiae, Expeditionem Sacram suscepit 1196.

Leontius, Eques, claruit prælio Woeringano 1288.

Joannes, Consul 1284. **A.**

Ludovicus, Eques, Senator 1287.

Joannes, Consul 1319. 27. postea Eques: Senator 1325. 32.

Walterus, Senator 1324.

Ludovicus, in Decania 1327. Senator 1344.

Egidius, Senator 1337. 55. 58. 65.

Joannes, Consul 1342. 46. 48. quo anno fit Receptor Ducis. Iterum Consul 1350. 52.

54. 57. 64. Scabinus 1343. 45. 47. postea

Eques, item 1351. 53. 56. Senator 1349.

55. 58. 60. Obiit 1364. B.

XXIII.

ABRAEN. ABERANUS.

D'Or au sautoir engrêlé de sinople, accompagné en chef d'une étoile à 6. rais de gueules.

Henricus, Scabinus 1300. 2. 5. 9. 11. 15. 19. 25.

38. Senator 1324. 37. quo anno erat Eques.

Joannes, Senator 1319.

Guilielmus, Senator 1345. 47. 63. 65.

Joannes, Scabinus 1358. Senator 1351. 59.

Joannes, à Textoribus occisus 1379.

Joannes, Senator 1381.

Walterus, ejus frater, Scabinus 1383. 86. 88.

90. 94. Senator 1384. 87. 96. In Decania 1385.

91. 93. 95. C.

XXIV.

PINNOCK. PINNOCCUS.

A. **D**E sable au sautoir engrêlé d'argent.

B. **D**Ecartelé ; au 1. & 4. de sable au sautoir engrêlé d'argent : au 2. & 3. De Liemingen au lambel à 3. pendans d'azur, brochant sur le tout.

C. De sable au sautoir engrêlé d'argent, chargé en cœur d'un écu de même à 3. fleurs-de-lis, au pied posé de gueules.

D. De sable au sautoir engrêlé d'argent, chargé en cœur d'un écu coupé d'argent à 3. pals de gueules, & d'or.

E. De sable au sautoir engrêlé d'argent, chargé en cœur d'une fleur-de-lis de gueules.

F. Ecartelé ; au 1. & 4. de sable au sautoir engrêlé d'argent : au 2. & 3. De Liemingen.

G. De sable au sautoir engrêlé d'argent, au lambel à 3. pendans d'azur.

Everardus, Eques, vivebat Lovanii 1235. A.

Henricus, Scabinus 1269. 73. Consul 1295.

Guilielmus, Senator 1327. 29. 33. 35. 42. 52. 57.

Walterus, Consul 1300. 4.

Arnoldus, Senator 1323.

Amelricus, in Decania 1327. dein Eques, & Senator 1334. 36. 44. Duxerat Margaretam Van Schoonhoven.

Henricus, filius Ludovici, Eques, Senator 1328.

30. 32. 38. 41. 43. 46. 51. In Decania 1329.

52. quo anno obiit.

Ludovicus, Senator 1331. 35. postea Eques, & Senator 1340.

Joannes, Senator 1334. 54. Periit in proelio Schotano 1358.

Henricus, filius Henrici, Equitis, Senator 1353.

59. 62. Postea Eques ; in Decania 1354.

Ludovicus, ejus filius, Senator 1375. 86. 88.

1408. 13. Scabinus 1383. 87. 89. 92. 94. 96.

98. 1402. 7. 9. 12. 14. In Decania 1384.

1400. 4. 10. 15. Consul 1390. 93. 95. 97.

99. 1401. 3. 5. 11. Obiit 11. Decembris 1415.

Hic cum fratribus Waltero & Henrico in seditione 1379. aufugerat ex civitate, prout in Annalibus latitis.

Henricus, frater ejus, Eques, Senator 1378.

84. Obiit 1417.

Walterus, eorum frater, Senator 1385. 87. 89.

91. 94. 98. 1402. 6. 17. 19. 21. 23. 25.

28. In Decania 1386. 90. 1420. 24. Consul

1400. 4. 9. Scabinus 1408. 10. 16. 18. 22. 26.

Duxerat Annam Kemerlinck, filiam Walteri.

Ludovicus, Eques, Senator 1404. 12. 27. 32.

Scabinus 1405. 31. 35. 37. 40. 42. 44. 47.

Consul 1419. 25. 36. 39. 41. 48. Jacet Lo-

vanii apud Augustinianos. C.

Joannes, Junior, Senator 1420. 22. 24. Sca-

binus 1421. 23. In Decania 1425. D.

Simon, Eques, filius Henrici, Equitis, Senator

1425. 30. 33. 35. 37. 39. 42. 44. 46. Sca-

Petrus, Senator 1344. 47.

Henricus, Scabinus 1346. 48. Senator 1340. 45.

Obiit 1348.

binus 1438. loco Henrici Vanden Calstre, defuncti : item 1441. F.

Walterus, filius Walteri, in Decania 1426. 34.

43. 54. 58. Senator 1427. 29. 31. 33. 35. 42.

49. 51. 53. 55. 57. 59. Scabinus 1428. 30.

48. 52. Duxerat Elisabetham Sboden. E.

Joannes, & *Amelricus*, ejus fratres.

Jacobus, eorum frater, Senator 1436. 38. 44.

Consul 1440. Scabinus 1443. 45. 47. E.

Joannes, filius Amelrici, Eques creatus in Bello Flandrico 1452. Senator 1454.

Ludovicus, Eques, filius Ludovici, Equitis, Sena-

tor 1458. Consul 1460. quo anno factus Prætor.

Obiit 1504. Jacet in Templo Divi Petri in facel-

lo, in quo puerperæ purificantur, ubi adhuc in

fenestris conspicitur Veste Equestri indutus

cum Insignibus Gentilitiis. E.

Henricus, Scabinus 1484. 86. 90. 92. Senator

1485. 87. 89. Consul 1491. In Decania 1488.

Joannes, filius Walteri, & Elisabethæ Sboden,

Senator 1461. 63. 67. 69. 71. 74. 76. 93. 96.

1502. Scabinus 1462. 64. 70. 72. 75. 81. 83.

87. 98. 1500. 1. 3. Consul 1478. 80. 82. 84.

86. 99. In Decania 1494. 97. Duxerat Adria-

nam Van Overvelt. F.

Philippus, filius Henrici, admissus ad Patriciatum circa 1500.

Amelricus, filius Amelrici, Senator 1513. 15. 17.

19. In Decania 1514. 18. Scabinus 1516. Fi-

lios habuit, Philippum, & Ludovicum. G.

Gerardus, filius Amelrici, ad Patriciatum admis-

sus 31. Maii 1518. Jacet in Templo D. Mi-

chaëlis sub Sarcophago, ubi hoc epitaphium :

Hier leet begraven Geeraerd Pinnock / die

sterf anno XVc LXVII. op ten XXVc dagh

Maij. En Jousse Cathlyne Du Port

3un Hunsbre / die sterf XVc LXXV den

XVII. Martij. A.

Joachim, eorum filius, ad Patriciatum admissus

15. Maii 1567.

XXV. PLATVOET. PLANCUS.

A. **D**'Azur au sautoir engrêlé d'argent.B. **D**'azur au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un écu d'or à la fasce de gueules, au lion de sable, armé, & lampassé de gueules, naissant sur la fasce.C. **D**'azur au sautoir engrêlé d'argent, chargé en cœur d'un écu d'or à la fasce de gueules, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant sur la fasce.

Walterus, Consul 1239. A.

Joannes, Eques, Consul 1283. Scabinus 1285.

Obiit 1316. B.

Joannes, Eques, Prætor 1295.

Petrus, filius ejus, Senator 1315. 18. 21. 23.

25. 27. 29.

Petrus, ejus filius, Senator 1332. 34. 39. 44.

46. 50. 55. 57. 62. 67. Duxerat Catharinam De Outheverlis, filiam Henrici.

Joannes, frater Petri junioris, Eques, Senator 1308.

22. 24. 28. 35. 40. 45. Duxerat Catharinam

Van Der Meeren, sororem Henrici, Equitis.

Joannes, filius Petri junioris, Senator 1354. 68.

70. 72. 76. 78. Scabinus 1367. 69. 71. 77.

Consul 1360. A Textoribus occisus 1379. ut infra Lib. IV. de seditione Capitatorum latius.

Duxerat Machtildem De Dieve, filiam Walteri, Equitis.

Petrus, filius Joannis, Patris mortem crudeliter ultus est, ut infra narrabimus Lib. IV. de seditione Capitatorum.

Joannes, Senator 1418. 21. C.

XXVI. DE KERSMAKERE. CANDELARUM CONFECTOR. Lychnocheius.

DE Van den Calstren, chargé en cœur d'un écu d'argent à 3. chevrons de gueules.

Godefridus, Scabinus 1395. 1403. 6. 8. 10. Se-

nator 1396. 98. 1400. 2. 4. 7. 9. 11. 13. 15.

17. 19. 21. In Decania 1399. 1412. 14. 18.

20.

Nicolaus, ejus filius, Senator 1430. 33. 39. 43.

45. 49. 51. 53. 55. 60. 64. Scabinus 1432.

34. 36. 42. 46. 48. 50. 54. 57. 59. 61. 63.

65. 67. Consul 1435. 37. 47. 53. 58. 62. In

Decania 1438. 44. 52. 56. Obiit 6. Septembris

1467. Duxerat Machtildem Pinnock, filiam Joannis, junioris.

Nicolaus, filius ejus, Senator 1461. 65. 69. 72.

77. 87. 89. 91. 94. 96. 98. Scabinus 1488.

90. 93. In Decania 1492.

XXVII. ROGGHE. SILIGO.

DE gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un maillet de même.

Joannes, filius Geldolphi, Senator 1373. 77. 79.

85. 87. 89. 91. 93. 95. 97. 99. 1402. 4. 7.

10. 12. 14. 22. 26. In Decania 1475. 83. 92.

94. 96. 1403. 5. 8. 11. 16. Scabinus 1400.

loco Joannis Van Den Borchoven, facti Re-

ceptoris Brabantiae, item 1406. 9.

Geldolphus, filius Joannis prædicti, Senator

1429. 31. 33. 35. 37. In Decania 1430. Scabinus

1432. loco Joannis De Witte, defuncti.

XXVIII. VAN DORMALE. DORMALUS.

DE gueules au sautoir engrêlé d'or, chargé en cœur de l'écu de Liemingen.

Nicolaus, Scabinus 1362. à Petro Couterello

Consule positus, item 1364. 66. 68. 71. In Deca-

nia 1369. 72. Senator 1358. 60. 61. 63. 67.

Consul 1370. Obiit 1377.

XXIX. DE VOS. VULPES.

DE gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un écu d'or à 3. fleurs-de-lis de sable.

Joannes, Senator 1321. 26. 28. 32. 39. 53. Scabinus 1329.

Guilielmus, filius Joannis, Senator 1354. 56.

74. 77. Scabinus 1378.

XXX. DE VROEDE. SAPIENS.

D'Argent au sautoir engrêlé d'azur, accompagné en chef de l'écu de Liemingen, chargé en chef d'une étoile à 6. rais d'argent.

Jacobus, Senator 1327.

Goloinus, obiit 1338.

Joannes, Eques, Senator 1339.

Ægidius, Senator 1344.

Henricus, filius Joannis, Eques, Senator 1345.

loco Godefridi De Dormale, defuncti, 1347.

49. 52. 58. 63. 65. 67. 68. 70. 73. 75. In Deca-

cania 1371. Scabinus 1348. 55. 64. 66. 69. 72.

74. Interfectus à Textoribus 1379.

Walterus, Senator 1351.

Goloinus, Senator 1356. 74. 76. 78. 83. 85. 87.

91. Scabinus 1379. 82. loco Ægidii De Huf-

fle, defuncti, item 1384. 88. In Decania 1373. 90.

Consul 1389. Erat sororius Joannis Tempelii.

Goloinus, filius ejus, Senator 1404. 6. 8. 10. 12.

XXXI. UYTTER POORTEN. EX PORTA.

DE gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une coquille d'or.

Henricus, Scabinus 1316.

Joannes, in Decania 1329.

Henricus, Senator 1365.

Walterus, Scabinus 1367. 71. 84. 88. 1400. 2.

5. 8. Senator 1373. 83. 85. 87. 89. 91. 93. 95.

97. 99. 1401. 3. 6. 9. In Decania 1368. 72.

75. 86. 94. 96. 1404. 7. 10.

EX hac Tribu originem sumpsisse credo Familiam Van Den Temple; nam Walterus, avus ejus qui nunc Consulatum apud nos gerit, inter Majorum suorum Insignia quæ in Sacello Divæ Genovévæ visuntur: una habet Crucis cæruleæ in argenteo clypeo; quæ ego opinor gestasse uxorem Gerardi Van Den Temple, cujus filius Joannes, primus suæ Familiæ Magistratum Lovanii gessit, Scabinatû functus 1382. Quare Familiæ hujus Genealogiam subjicere licuit. (*Hæc Petrus Divæus* 1564.)

XXXII. VAN DEN TEMPLE. VAN DEN TYMPLE.
TEMPELIUS. TYMPLEUS.

DE sable au lion d'or, armé, & lampassé de gueules, à la bande diminuée d'argent, chargée de 3. cœurs de gueules, brochante sur le tout.

Gerardus, (quantum ex Insignibus colligere licet) ex Patricia uxore, Joannem genuit.

Joannes hic, Scabinus 1382. Duxerat . . . Godevaerts.

Joannes, filius Joannis prædicti, Scabinus 1413. 17. Senator 1414. 27. 29. 37. 39. 41. In Decania 1416. 18. 28. 38. 42. Duxerat Elisabetham Corsbout, filiam Walteri.

Walterus, eorum filius, Senator 1448. 51. 53. 55. 57. 59. 62. 64. 66. 68. 70. In Decania 1449. 54. 60. 63. Scabinus 1450. 52. 61. 65. 67. 69. Obiit 28. Aprilis 1471. Duxerat Catharinam De Kerfmaeckere, filiam Nicolai, ex qua genuit Joannem, & Walterum. Jacent in Æde Divi Petri ante Altare B. M. V. sub Sarcophago cæruleo, exhibente IV. Quarteria Viri, quæ sunt: Tymple, Godevaerts, Corsbaut, Borchoven: & totidem Uxoris, scilicet: Kerfmaeckere, Evelooghe, Pinnock, Roelofs. Inscriptio verò ferè tota exarsa est.

Joannes, eorum filius, Senator 1475. 77. 79. 81. In Decania 1478. Scabinus 1482. quo anno obiit 15. Julii. Duxerat primis nuptiis Catharinam De Dongelberghe, filiam Jacobi, & Catharinæ Van Den Berghe. Jacent in Choro D. Michaëlis, ubi exstat Sarcophagus exhibens inscriptionem sequentem:

Hier legghet begraven Jan Van De Tympele / die sterf ao 1111^c LXXII. den XV. dach Julii. Ende Jouffr. Katlyne Van Dongelberghe / zyne Wyfve ao 15^c XXIII. den derden dach van Januarii. Bidt voer de Zielen.

Walterus, ejus frater, Scabinus 1491. 96. 98. 1500. 1. 3. 5. 7. 9. Senator 1492. 95. 97. 99. 1502. 4. 6. 10. 12. 14. 16. 18. 23. 25. 27. 29. 31. Consul 1508. 21. In Decania 1511. 13. 17. 19. 22. 24. 26. 28. 32. Duxerat primis nuptiis Catharinam Van Dieft.

Ludovicus, filius Joannis & Catharinæ De Dongelberghe, post sextum Consulatum creatus à

Carolo V. Imperatore Eques, Senator 1506. 8. 12. 14. 16. 18. 24. In Decania 1507. 91. Consul 1510. 20. 22. 26. 28. 30. Scabinus 1511. 13. 15. 17. 19. 21. 23. 25. 27. 29. 31. Duxerat primis nuptiis Philippinam De Clerck, & secundis Mariam Van Brecht. Jacet Lovanii apud Martinenses in medio Chori, sub Sarcophago exhibente sequentem circumscriptionem:

Hier legghet begraven Heer Lodowijck Van Den Tympele / Ridder / die sterf in 't Jaer ons Heeren XV^c XXXII. den XIX. Januarij. Ende Vrouwe Marie Van Brecht zyne Wifve / die sterf in 't Jaer ons Heeren XV^c XXVI. den III. den dach Augusti. Bidt voer de Zielen.

Ludovicus, filius Walteri & Catharinæ Van Dieft, Senator 1522. 24. In Decania 1523. 25. Duxerat Mariam Roeloffs, filiam Cornelii, & Catharinæ Van Der Lynden.

Joannes, ejus frater, Eques, Senator 1533. 56. 58. 62. 66. In Decania 1534. 42. 67. Scabinus 1535. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51. 53. 55. 57. 59. 61. 63. 65. Consul 1536. 38. 40. 44. 46. 48. 50. 52. 54. 60. 64. Jacet in Æde D. Petri ante Altare Veri. Sacramenti sub Sarcophago, cui infixæ est Lamina ænea representans sequentia Quarteria, & hanc inscriptionem:

Hier leet begraven Heer Jan Van Den Tempel / Ridder / Heer Van Corbecke Oberdiele / Van Cabare / Van Der Hulst en Van Der Weelwen / in zunder tyt XI. Werbe Borghemeester deser Stede / en XXVII. Jaeren Superintendent Van Den Cerwerdighen Heilige Sacramente alhier / die sterf ao XV^c LXVII. stila Brach. den eersten dach Januarii: en Vrouwe Johanne Wols zyn wettighe Wyfve. Si sterf anno XV^c LXV. den XIII. dach van Meye. God zy der Zielen genadich.

Quarteria.

Tymple, Keersmakers: Pinnock, Roelofs: Dieft, Muncx: Steeweghe, Volters. Mols, Campenhout: Rielmans, Hofsteyn: Wesemale, La Bare: Vuyterbellicht, Groesbeke.

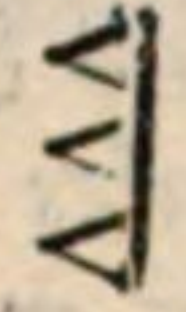
Carolus, filius Ludovici, Equitis, & Philippinae De Clerck, Eques, Senator 1555. Post Scabinum Bruxellae egit. Factus Praetor Lovaniensis 1574. Duxerat primis nuptiis Mariam Verheyleweghe, & secundis Annam Nuñez-Perez, filiam Marci. Sepultus apud Patrem sub eodem Sarcophago, exhibente 8. Quarteria paterna, & totidem materna, & inscriptionem sequentem:

*Carolus Van Den Tympel H. S. E.
Pari dum vixit virtute ac stirpe Vir, sago
clarus & toga. In aula, militia, rep. fuit,
ac resplenduit, temporibus turbulentis. In
Aula fuit, & inter Nobiles Reginae Mariae
honorarios. Sed in militia, Imp. Cæs. Caroli
V. & Philippi II. signa secutus, Ductor ipse
centuriae. Demum in rep. cum saepius Bru-
xellae Consul, itemq. Lovanii Praetor annos
continuos XXX, Eques auratus jam inde à
Philippo II. factus, tandem in otio, senio,
morbo, sed brevi, decessit: vitam non reliquit,
sed mutavit anno ∞ 15CVIII. III. ID. IXBRIS.
Hoc est vivere, sic mori, ut secundo vivas
Hoc est mori, sic vivere, ne quid mors delibet.
Non moritur qui sic vivit:
Non vixit, nisi qui sic moritur.*

Quarteria Paterna:

Van Den Tympel, Cursbouts, Kersmakere, Pinnock, Dongelbergh, Van Glimes, Van den Berghe, Overwingen.

XXXIII. VAN DUFFLE. DUFFELENSIS.

- A. **D**'Or à 3. pals de gueules, au franc quartier d'argent, chargé d'un de gueules; accompagné de 4. hermines.
B. D'or à 3. pals de gueules, au franc quartier d'argent, chargé d'un écu fascé de gueules & d'argent de 6. pieces.
C. D'or à 3. pals de gueules, au franc quartier d'argent, chargé d'un écu fascé de gueules & d'argent de 6. pieces, accompagné de 4. hermines.
D. D'or à 3. pals de gueules, au franc quartier d'argent, chargé d'un écu de gueules au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable, l'écu accompagné de 4. hermines.
E. D'or à 3. pals de gueules, au franc quartier d'hermines.

Hos ex Familia Van Grave, quæ inter hujus Tribus affines supra connumerata est, originem traxisse, Insignia ostendunt.

Ægidius, filius Joannis, & Joannæ Van Grave, filiae Rasonis, Praetoris Lovaniensis, Senator 1468. 70. 73. 76. 78. 79. positus à Principe 22. Augusti loco Joannis Van Berthem; Scabinus 1479. 90. 94. Consul 1493. Duxerat Catharinam Roeloffs, filiam Ludovici, defuncti 10. Septembris 1483. Hæc obiit 1528. Jacet apud Dominicanos. A.

Jacobus, filius Ægidii prædicti, Eques, Senator 1507. 10. 14. 16. Scabinus 1509. 11. 13.

Quarteria Materna:

De Clerck, Broucfaut-Chanteraine, De Fevere, Frescot, Annock, Bocxwildere, Olifons, Cleverskerck.

Oliverius, Toparcha de Corbeeck ultra Diliam, filius Joannis Equitis, & Joannæ Smols, Senator 1568. Duxerat Annam Hannaert, filiam Joannis De Redeghem, dicti Hannaert, Equitis. *Dionysius*, ejus frater, Senator 1571. 72. 73. quo anno discessit. Duxerat Elisabetham Hellinx. *Carolus*, filius Caroli prædicti, & Mariæ Verheyleweghe, Senator 1581. 84. 86. 89. 91. 93. 94. 96. 1601. 3. 4. 8. 10. 12. In Decania 1585. Scabinus 1587. 88. 90. 92. 95. 98. 99. Obiit cælebs 1616.

Ludovicus, Eques, filius Caroli, Equitis, Praetoris Lovaniensis & Annæ Nuñez-Perez, etiam Praetor 1600., admissus in Collegium Patriciorum 18. Aprilis 1602. Jacet in prædicto choro, ubi marmori parieti infixio, sequens exstat memoria:

D. O. M.

*Ludovicus Van Den Tympel, Eques,
& Brabantiae Ducibus genus ducens*

H. S. E.

*Qui postquam ætatis florem in obsidionibus
Caletensi, Ardreesina, Hulstana, Ambianensi
Deo, Regi, Patriæ consecrasset, Paternæ
virtutis & dignitatis successor, Praetorem
summum egit Lovanii, & simul ad Demeram
propugnaculorum regionum Praefectum: inde
suo merito Irenarcha Brabantiae factus, &
liberæ cohortis 10. militum Ductor, annos
natus quinquaginta quinque, anno Xpiano
1510 XXXIII. prid. id. Jan. denatus est.*

Maria Van Schoonbove, & Comitibus Arschotanis lectissimo conjugii mæstissima conjux P. C.

Franciscus, Eques, ejus frater, Senator 1606. 11. 14. Scabinus 1613. 16. In Decania 1615.

15. 18. In Decania 1517. Ex Scabino factus 1518. Praetor Lovaniensis. Obiit Disthemii 7. Maii 1534. Duxerat Adrianam Van Schoonvorst; quæ obiit 1518. B. *Cornelius*, frater hujus Jacobi, Senator 1523. 25. 27. 29. 31. 33. 35. 37. 39. Scabinus 1524. 26. 28. 30. 32. 34. In Decania 1536. 38. C. Duxerat Catharinam Van Baussel, filiam Gerardi & Catherinae Van Helmont. Jacet sepultus cum filio in Templo Divi Petri juxta Altare SS. Cosmæ & Damiani sub Sarcophago caeruleo, exhibente sequens Epitaphium cum octo Quarteriis:

Hier leedat begraven Joncheer Cornelis Van Duffle / *alias* Berhaude / die sterf anno 1542. Ende Jor. Ambrosius Van Duffle sijnen zone / die sterf anno 1604. September 3.

Quarteria :

Duffle, Van Grave, Oppendorp, Vanden Royele; Roelants, Berthem, Vrancx, Vander Linden.

Cunrardus, filius Jacobi, Senator 1536. 42. Perit in Bello Lucenburgenfi mense Martio 1542. Duxerat Catharinam Van Der Noot, ex qua filium Adrianum genuit.

Egidius, filius Cornelii supradicti, Senator 1556. 58. 60. 62. 64. 66. In Decania 1559. 61. Du-

xerat primis nuptiis Annam Schot, & secundis Catharinam Mussche.

Ambrosius, filius ejusdem Cornelii, Senator 1557. 59. 61. 63. 65. 67. 69. 70. 74. 76. 79. 81. 86. 89. 91. 93. 94. Scabinus 1571. 72. 73. 78. 83. 85. 87. 88. 90. In Decania 1580. 82. 84. 92. Duxerat Elisabetham Van Wyck. D.

Adrianus, filius Cunrardi predicti, natus 31. Januarii 1536. Senator 1561. 63. 65. 67. 69. 70. Duxerat Elisabetham De Ferry; quæ obiit 22. Martii 1627. E.

Guilielmus, filius Ambrosii, Senator 1587. 88. 92. 95. 97. 1600. 2. 5. 7. 13. 19. In Decania 1589. 91. 93. 94. 98. 99. 1606. 8. 20. Scabinus 1593. 94. 96. 1601. 3. 4. 10. 12. 14. 16. 18. Consul 1609. 11. 15. 17. Duxerat Josinam t Serclaes.

XXXIV. VAN MELDERT. MELDERATENSIS.

D *Azur au lion d'argent, armé & lampassé d'or.*

Libertus, Dominus A Meldert, uxorem habuit Joannam Van Graven, quæ jacet in Templo Gertrudano.

Libertus, filius eorum, Senator 1454. 65. 67. 69. 76. Consul 1456. 72. 74. Scabinus 1464. 66. 68. 71. 75. Obiit 22. xbris 1484. Duxerat Catharinam Pynnock, sororem Ludovici, Equitis, & Prætoris, ut patet ex sequenti epitaphio, aureis litteris parieti infixo ad Cornu Epistolæ Altaris, ubi puerperæ purificantur :

Hic jacent sepulti Dns Ludovicus Pynnock miles quondam Architrictinus Philippi Regis Castelle, Ducis Brabantie &c. Villicus Lovaniensis, qui obiit ao Dni XVe quarto 3. Maii : & Domicella Katherina Pynnock ejus soror, relicta quondam Liberti Dni De Meldert &c. fundatrix hujus Capelle cum Missa quotidiana, que obiit ao XVe XII. XI. Martii. Orate.

XXXV. VAN DER BIEST. BIESTANUS.

D *Or au sautoir engrêlé de sable.*

Godefridus, Scabinus 1192.

Walterus, Scabinus 1203.

Simon, Scabinus 1210.

Franco, Scabinus 1219.

XXXVI. HEVERLINCK. HEVERLINGUS.

A. **D** *E gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un aigle parti de même, becqué & membré d'or, armé & langué d'argent.*

B. *De gueules au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un aigle parti de sable, becqué, & membré d'or, armé & langué de sable.*

Joannes, Scabinus 1296. A.

Ludovicus, bello Juliacenfi floruit 1371.

Joannes, Senator 1357. B.

XXXVII. DE SWERTERE. SUARTERIUS. NIGRATOR.

D *E sable au sautoir engrêlé d'or, accompagné en chef de 2. épées hautes d'argent, gardées d'or, passées en sautoir.*

Erneboldus, Senator 1336. 38.

Egidius, Senator 1342. 50.

Joannes, Eques, Senator 1360. 64. 67. 70. 74. Consul 1376. 78. 80. usque ad 3. Decembris, ejus loco Consul Arnoldus Goedertoy, & Senator Godefridus Boys. In Decania 1368. 72. 77. 79. Scabinus 1378. Capite punitus

1382. prout in Annalibus, & infra Lib. IV. cap. ult. latius.

Henricus, Senator 1381.

Michaël, Senator 1457. 60. 62. 64. 66. 68. 70. 72. 74. 76. 78. In Decania 1465. 67. 69. 71. 73. 77. 79.

Amelricus, filius Michaëlis.

XXXVIII.

L O E N Y S.

D *E Van Der Calstren, au franc quartier d'argent, à l'aigle de sable, becqué, & membré de gueules, armé & langué de sable.*

Arnoldus, in Decania 1378.

Joannes, Senator 1380.

XXXIX. VAN LUDEKEN. LEODIENSIS.

D'Argent au sautoir engrêlé de sable.

Reynerus, in Decania 1382. Senator 1384. 86. 92.

XL. VAN MONTENAKEN. MONTENACENSIS.

DE gueules à la bande d'argent.

Joannes, filius Wilhelmi, filii Joannis, Burchgravius, feu Castellanus Montenacensis, Eques,

Prætor Lovanienfis 1379. & sapius; deinde Senator 1403.

XLI. VAN GRIMDE.

E Cartelé; au 1. & 4. de Van Den Calstren au franc quartier d'argent à la fasce d'azur: au 2. & 3. d'or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.

Everardus, Senator 1302. 10. 20. In Decania 1330.

Godefridus, Senator 1362.

De hujus familiæ nomine platea quæ ducit à Monte Pietatis ad Martinenses, vocatur *De Grimdestraete*.

XLII.

G A N S.

A. DE sable au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'un aigle de même, becqué & membré d'or, armé & langué d'argent.

B. D'azur au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une coquille de même.

C. De sable au sautoir engrêlé d'argent, accompagné en chef d'une Cannette de même, becquée & membrée de gueules.

Goloinus, Scabinus 1263. 1303. Consul 1307. A. Wilhelmus, Senator 1325. B.

Henricus, Senator 1355. 60. positus à Petro Couterello in seditione mense 8bri, item 1362. C.

Jacet in medio Ecclesiæ D. Michaëlis Sarcophagus cæruleus, exhibens circumscriptionem hanc:

Providus Vir Magister Petrus Gans, Artium Magr, qui obiit a. Dni MCCCCLXVIII. mensis

Martii die xxx. cujus anima requiescat in pace. ✠ Hic jacet prudens Katherina dicta Miles, ejusdem Mgri Petri Gans legitima uxor, que obiit anno MCCCLXXVIII. mensis Aprilis die vi. cujus anime lux luceat perpetua.

Insignia cujusque: striatus decussis; reliquum vetustate exesum est.

XLIII.

V A N D O R N E.

E Cartelé; au 1. & 4. coupé d'argent au lion naissant de gueules, armé & lampassé d'azur: & d'azur; au 2. & 3. de sinople à la bande d'argent.

Joannes, floruit in Bello Hannoniæ contra Anglos 1424.

Rudolphus, ivit in Terram Sanctam cum Comite S. Pauli 1426.

XLIV.

D E G R U T E R E.

E Cartelé; au 1. & 4. De Liemingen: au 2. & 3. de gueules au sautoir engrêlé d'argent

Nicolaus, floruit in Bello Hannoniæ contra Anglos 1424.

XLV.

V E R M E R E.

D'Or à la croix de sable.

Henricus, Scabinus 1281. 84. 87.

XLVI.

C O R C E B O U T.

D'Or à la croix de gueules, cantonnée de 4. étoiles à 5. rais de même.

Joannes, Scabinus 1282. 83. 85. 87. Senator 86.

XLVII.

M A S S O N.

E Chiqueté d'argent & d'azur, à la bande de gueules, chargée de 3. étoiles à 6. rais d'or, brochante sur le tout.

Claudius, filius Joannis & Catharinæ Van Der Tommen, filia Ludovici, Toparchæ de Linden, Oplintere, Wiltsele &c., ut Patricius

præstitit jusjurandum in Decania 30. May 1617. Duxerat Gertrudem De Bucq, filiam Philippi, & Magdalenæ Stevens.

D *E gueules à 3. 1 d'argent.*
D'or à 3. pareilles figures de gueules.

Franciscus, Toparcha De Bosterhout, filius Jacobi, filii Francisci, filii Joannis, qui fuit filius Petri & Adrianæ Roeloffs, filia Joannis & Ca-

tharinæ Pinnock, filia Joannis, Equitis, admissus in Collegium Patriciorum 13. Februarii 1672.

D *Argent à 9. tourteaux de gueules : 3. 3. 3.*

Joannes, Scabinus 1485. 87. 89. 94. 1502. 6. Senator 1486. 91. 93. Consul 1500. 1. Postea

Eques & Prætor 1509. Jacet apud Minoritas.

B *Urelé de gueules & d'or de 10. pieces, chargé de 3. glands au naturel, feuillés & rigés de sinople.*

Cunrardus, filius Rolandi, & Catharinæ Van Den Tymple, filia Walteri, & Joannæ Uytterhellicht, dictæ Van Der Borch, Senator 1557. Duxerat Margaretam Van Edingen, aliàs Kestergate.

Oliverius, ejus frater, Senator 1560. 62. 66. 68. 74. 77. 79. In Decania 1567. 76. Scabinus 1571. 72. 73. 75. 78. 80. Jacet cum uxore in Æde Monialium S. Claræ Lovanii sub Sarcophago, ubi Epitaphium sequens:

Hier leent begraven Joncker Olivier Ketelbo-
 tere / Scepene deser Stadt / die sterf anno
 1581. den 12. Januarij / en Broutwe

*Maria Bleeschouwerck / die sterf den XL
 Augusti 1616. Bidt voor de Ziele.*

Oliverius, filius Cunrardi, & dictæ Margaretæ, Senator 1600. 2.

Alexander, ejus filius, Senator 1637. loco Caroli Van Pulle, defuncti. Item 1639. 64. 67. 68. 69.

Ludovicus, ejus frater, Senator 1655. 56. 60. 62. 63. 65. 66. 71. 73. 74. 75. 79. 80. 81. 83. Scabinus 1657. 58. 61. 70. 76. 77. 78. In Decania 1667. 68. 69. 72. Duxerat Gudulam Van Thielen.

David Alexander, ejus filius, Senator 1713. 14. quo anno obiit.

A. D *O'Or à 3. têtes de cerf-volant de sable, accompagnées de 2. étoiles à 6. rais d'azur, rangées au flancs.*

B. Parti, *d'or à 3. têtes de cerf-volant de sable, accompagnées de 2. étoiles à 6. rais d'azur, rangées au flancs : & parti d'azur à 4. pattes d'aigle d'or, posées en sautoir.*

Cornelius, filius Joannis, & Catharinæ Pinnock, filia Joannis, Equitis, Senator 1504. 7. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 21. 23. In Decania 1505. 12. 18. 20. Obiit improlis. Erat nepos Radulphi & Margaretæ Van Sompeke.

Gaspar, filius Radulphi, & Catharinæ Van Huldgarde, Senator 1532. 34. 36. 38. 40. Duxerat Catharinam Van Den Hove. Erat hic quoque nepos dictorum Radulphi & Margaretæ.

Joannes, filius Cornelii, & Catharinæ Van Der Lynden, Senator 1538. 40. 42. 44. 46. In Decania 1539. Duxerat Luciam Gheerts, filiam Michaëlis & Margaretæ Triest.

Apud Dominicanos in ambitu ad Altare B. M. V. jacet Sarcophagus cæruleus, cui insunt laminæ æneæ, exhibentes sequentia Epitaphia, & Quarteria:

Dominus Johannes Roelofs obiit aº 1547. undecima die Januarij.

Quarteria:

Roelofs B., Gheerts, Linden, Burch.

*Domicella Katharina Roelofs uxor Philippì
 Halmale obiit aº 1520. 29. Julii.*

Quarteria:

Roelofs, Sompeken, Linden, Burch.

Theodorus, filius ejusdem Cornelii, & Christinæ Vilters, ejus secundæ uxoris, Senator 1541. 43. In Decania 1544. 46. Obiit improlis 1. Junii 1547. Est & hic nepos ut præcedentes.

Joannes, filius Joannis, & Lucie Gheerts, Senator 1548. 50. 52. 54. 56. 59. 64. 74. In Decania 1553. 55. 58. 63. 66. 71. 72. 73. 75. Scabinus 1557. 60. 62. 65. 67. 69. 70. 76. Consul 1568. 77. Duxerat Jacobam De la Cousture, filiam Leonii.

Ludovicus, ejus frater, Senator 1560. Duxerat Mariam Van Vlieden.

Gaspar, filius quondam Gasparis, admissus ad Patriciatum 9. Martii 1565.

Joannes, filius Ludovici, & Mariæ Van Vlieden, Senator 1590. 92.

Gaspar, filius Antonii, & Josinæ Bergaigne, nepos Gasparis & Catharinæ Van Den Hove, Senator 1595. 97. 1600. 3. 4. 6. 8. 10. 13. 15. 17. Scabinus 1596. 98. 99. 1602. 7. 9. 12. 16. In Decania 1601. 5. 11. 14. Obiit 11. Junii 1622. Duxerat Magdalenam Wellemans, filiam Cornelii, Curie Supremæ Brabantie Senatoris, & Catharinæ Van Cattenbroeck.

Jacobus, filius Gasparis, & Catharinæ De Hont De Weldam, nepos Gasparis, & Catharinæ Van Den Hove, Senator 1605. 7. 9. 11. 13. 16. 18. 20. 27. 30. 32. In Decania 1608. Scabinus 1610. 15. 17. 19. 21. 22. 24. 26. 31. Consul 1623. 25. Duxerat Mariam Booms.

Gaspar, ejus frater, Senator 1608. loco Joannis Schorebroot, facti Urbi Lovaniensi à Secretis, item 1628. 29. 31. 36. 38. 40. 43. Obiit cælebs.

Gaspar, filius Gasparis, & Magdalenæ Wellemans, Senator 1624. 26. 28. 29. 33. 26. 39. 43. 48. 50. 53. 54. Scabinus 1630. 32. 38. 41. 42. 46. 47. In Decania 1631. 37. 44. 45. Duxerat Barbaram Van Soethem, Dominam de Gerompont, Offus &c.

Cornelius, ejus frater, Senator 1620. 23. 25. 27. 30. 34. 35. 37. Duxerat Catharinam De Vos.

Joannes, eorum frater, Senator 1632. Duxerat

Joannam Van Steenwinckel. Obiit improlis.

Antonius Henricus, filius Gasparis, & Barbaræ Van Soethem, factus Prætor Lovaniensis 1668. Duxerat primis nuptiis Mariam Annam Van Buyten, filiam Joannis, & Annæ Mariæ De Clerck : & secundis, Mariam Theresiam Van Cauwegom. Obiit improlis 3. Martii 1694. Jacet in Choro D. Michaëlis.

Jacobus Franciscus, ejus frater, Senator 1673. 74. 75. In Decania 1676. 77. 78. Duxerat Philippinam Mariam Lintermans.

Josephus Alexander, horum frater, Senator 1676. Ejus discessu, Ludovicus Sylvius : cui defuncto idem redux successit, item 1683. Factus Prætor Lovaniensis 5. Junii 1692. dein iterum Senator 1700. 1. 2. 3. item 6. 7. 8. 9. 10. loco Gilberti Josephi Van Grave, facti Scabini. Obiit 14. Jan. 1711. ultimus Familiæ suæ.

LII.

VAN RAVESCHOT.

DOr à 3. corbeaux de sable.

Carolus, filius Joannis, & Mariæ Vrancx, filia Caroli, Senator 1565. 67. 69. 70. 74. 76. 78. 81. 83. In Decania 1575. 77. 79. Scabinus 1580.

Duxerat Margaretam Vander Noot.

Engelbertus, eorum filius, Senator 1591. 95. 97. In Decania 1596. Scabinus 1593. 94.

LIII.

AB ANGELIS. VAN ENGELLEN.

DE sinople à 3. pals d'azur, chaque chargé de 4. vairs renversés d'argent : au chef d'or.

Ieronymus, J. U. L., filius Ieronymi, J. U. L. & Mariæ Vrancx, Senator 1567. 69. 70. 75. 77. In Decania 1568. 71. 72. 73. Scabinus 1574. 76.

Wilhelmus, ejus frater, Senator 1576. quo anno factus Drossardus Bierbacensis renunciavit Senatui 31. xbris ; iterum Senator 1587. 88. 90. 92. 95. 97. 1600. quo anno erat Eques, 1602. In Decania 1589. 1601. Scabinus 1591. 93. 94. 96. 98. 99. Duxerat Catharinam Vander Herdt.

Joannes, filius Joannis & Catharinæ Caluwaert, Scabinus 1660. Senator 1661. 64. 67. 68. 69. 71. 75. loco Siricii Ant. A Donia, defuncti, 79. 80. 81. 83. 86. 87. 88. In Decania 1662. 63. 65. 66. 82. 84. 85. 89. 90. Obiit 4. Decembris 1690. Duxerat Annam Vander Straeten.

Ieronymus, eorum filius, mortuus cælebs.

Joannes Baptista, ejus frater, Senator 1691. 92. 93. 94. 1700. 1. 2. 3. item 6. 7. loco Petri de Saint Victor, defuncti. Factus Vice-Prætor 13. Jan. 1708. In Decania 1696. 97. 98. 99. loco Joannis De Greve, defuncti.

Habet hæc Familia sepulturam in Choro Templi Divi Quintini Lovanii, ubi Sarcophagus sequens exhibet Epitaphium :

DEO ET ANGELIS.

Hier rust d'Edele Familie De Angelis / Heer Willem Ridder stierf 3. Junii 1607. Vrouwe Catha Vander Herdt sune Gemalinne stierf 9. Decem. 1616. Hunnen soon Heer Johan stierf 12. Wen 1636. En Vrouwe Catha Caluwaert sune Compagne die stierf den 12. Julii 1629. Hunnen soon Heer Jan getrouwt met An. Christ. Vander Straeten / stierf 4. xbris 1690. Hunne kinderen / Jont Geroen stierf den 2. 9bris 1715. Jousfve Anna Franc. stierf den 31. Julii 1721. Jor Johannes Baptista Fondateur van verschende Borsen in de Pedag. t'Perken / stierf den 27. August. 1728. Ende Jousfr. Adriana Martina De Angelis sterft den 20. Junius 1736. Requiescant in pace.

LIV. VAN TERMONDE vel VAN TENREMONDE.

Plumeté d'or & de sable.

Ecartelé ; au 1. & 4. plumeté d'or & de sable : au 2. & 3. d'argent à 3. chevrons de gueles, l'un sur l'autre.

Joachimus, filius Antonii, & Catharinæ Vander Borch, filia Joannis De Huldebergh, dicti Vander Borch, Senator 1578. 80. 82. 85.

Scabinus 1579. 81. 84. In Decania 1583. Duxerat Margaretam Van Beringen.

LV.

VAN CAVERSON.

DE gueules au Dauphin pâmé d'argent, couronné, créé, oreillé, & barbé d'or.

Wilhelmus, filius Gerardi, J. U. Doctoris, & Mariæ Vrancx, filia Augustini, Senator 1590. 93.

94. 96. 98. 99. In Decania 1595. Scabinus 1597.

D Argent à 2. fasces de gueules, à la bande de sable, chargée de 3. écus d'or à 3. pals de gueules, brochante sur le tout.

Dominicus, filius Cornelii, J. U. L., & Claræ Vrancx, filiae Augustini, Senator 1616. 18. 20. 24. 26. 38. In Decania 1619. 21. 22. 25. 34. 35. 39. Scabinus 1623. 27. 30. 32. 36. 37. 40. Consul 1628. 29. 31. 33. 41. 42. quo anno 15. Aprilis obiit cælebs.

Franciscus, ejus frater, Senator 1623. 25. 27. 30. 32. 34. 35. 37. 39. 43. 46. 47. 53. 54. 57. 58. 60. In Decania 1631. 33. 36. 38. 40. 48. 59. Scabinus 1641. 42. 44. 45. 49. 51. 52. 55. 56. Consul 1650. Obiit improlis.

In Templo Monialium S. Claræ Lovanii ante introitum Sacarii jacet Sarcophagus cum hac inscriptione: D. O. M.

Hic jacent sepulti D. Augustinus Vrancx, Caroli filius, Equitis Aurati, & D. Elisabethæ Blanckaert: & Cornelius Daneels cum D. Clara Vrancx, Parentes D. Dominici Daniëls. Parentibus optimis Avo Consuli, Fratri Consuli, F. Da. posuit anno 16. . .

Quarteria:

Vrancx, Blanckaert: Daneels, Vrancx.

D Azur au lion couronné d'or, armé & lampassé de gueules.

Fabius, Gubernator Urbis Lovaniensis 1582. Vir acer & strenuus in bello. Duxerat Catharinam De Tenremonde, filiam Joachimi.

Joannes Jacobus, filius ejus, Urbis Lovaniensis Vigiliarum Præfectus, creatus à Rege Eques.

Alphonfus, ejus frater, Eques, Toparcha de Merlemont, Senator 1625. 27. 31. loco Arnoldi de Rycke, qui obierat ante præstitum jusjurandum, item 1633. 36. 39. 41. 42. 49. 55. 56. In Decania 1628. 29. 32. 50. Scabinus 1638. 40. 43. 46. 47. 48. 53. 54. item 1657. 58. 60. 62. Consul 15. Aprilis 1642. loco Dominici Daneels, defuncti, item 1644. 45. 51. 52. 59. 61. Obiit 1662. Duxerat Joannam De Roly, filiam Florentii & Gertrudis Van Der Borch.

Carolus, filius Alphonfi prædicti, Senator 1628. 29. 32. 34. 35. 37. 43. 46. 47. 50. 53. 54. 57. 58.

In Decania 1644. 45. 48. 51. 52.

Matthias Alphonfus, ejus frater, Senator 1667. sed renuntiavit. Item Senator 1670. 72. 76. 77. 78. 82. 91. 92. 93. 94. 1700. 1. In Decania 1673. 74. 75. 83. 86. 87. 88. 95. 96. 97. 98. 99. Scabinus 1679. 80. 81. 89. 90. 98. 99. loco Joannis Maximiliani Peeters, qui factus Receptor Statuum Lovanii. Consul 1684. 85. Obiit 19. Septembris 1701.

Bernardus Franciscus, frater Caroli prædicti, Senator 1679. 80. 81. 86. 87. 88. 95. 96. 97. 98. 99. 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. In Decania 1682. 90. loco Joannis de Angelis, qui obierat, Item 1700. 1. 2. 3. Consul 1683. Scabinus 1684. 85.

Habet hæc Nobilis Familia sepulturam suam in Templo Divi Quintini Lovanii cum tesseris Nobilitatis.

D E sinople à la grue, avec sa vigilance, d'or.

Nicolaus, J. U. L. filius Francisci, & Joannæ Vander Beken, filiae Antonii & Annæ Vander Borch, quæ erat filia Joannis, & Catharinæ Van Duffle, Senator 1640. 44. 45. 48. 50. 53. 54. In Decania 1641. 42. 55. 56. Scabinus 1643. 46. 47. 49. 51. 52. Duxerat Barbaram Philippinam Van Aelst.

Matthias, frater ejus, Senator 1646. 47. 49. 51. 52. 55. 56. 59. 61. 64. Scabinus 1650.

67. 68. 69. In Decania 1653. 54. 57. 58. 60. 62. 63. 65. 66. Obiit 24. Martii 1670.

Habet hæc Familia sepulturam suam in Æde Divi Petri in Sacello SS. Cosmæ & Damiani cum tesseris Nobilitatis.

Joannes Vincentius, filius Nicolai prædicti, Vir in rebus Heraldicis & Genealogicis apprime versatus.

E Cartelé; au 1. & 4. coupé, parti de gueules à 3. pals d'or, & d'or à l'arbre de sinople, planté sur une terrasse de même, & d'azur à la rose d'argent: au 2. & 3. d'argent à la croix d'azur chargée de 5. étoiles à 6. rais d'or.

Jacobus, filius Joannis, filii Jacobi, & Mariæ Vander Tommen, filiae Ludovici, & Mariæ Vanden Dycke, Senator 1657. 58. 60. 64. 72. 78. loco Norberti de Buschere, qui factus Consiliarius & Auditor Mi-

litaris in Districtu ad Demeram; item 1683. 91. 92. 93. 94. In Decania 1662. 63. 65. 66. Duxerat Eleonoram Cazier.

Hyacinthus, eorum filius, Senator 1684. 85. 89. 90. 95. 96. 97. 98. & 99.

LX.

VAN DER STRAETEN.

F Ascé d'azur & d'argent de 8. pieces : au chef d'or chargé de 3. cuisses & membres d'azur de sable, armés de gueules, rangés en fasce.

Joannes Baptista, filius Caroli Fortunati, & Annae Joannae Van Couwenhoven, qui filius erat Lucae, filii Francisci, Senator 1670. 76. 77. 78. 82. 84. 85. loco Joannis Maximiliani Peeters, facti Scabini, item 1689. 90. 95. 96. 97. 98. 99. item 1704. 5. In Decania 1686. 87. 88. 1701. 2. 3. loco Petri Hermans, facti Secretarii Decaniae. Scabinus 1691. 92. 93. 94. Obiit improlis 9. Julii 1705. Jacet in Aede D. Gertrudis ante Altare Fidelium defunctorum, sub Sarco-phago repraesentante Epitaphium & Quarteria frequentia :

Cy gist bien Noble Homme Charle Fortuné Van Straten, Escuyer, Seigneur de Corbecq, Cumptich &c. le quel trépassa dans le mois de Juin 1636.

Et Dame sa Compagne Anna Joanna De Couwenhoven, la quelle morut 1673. le 2. Avril. Priez Dieu pour leurs ames.

Quarteria Viri :

Van der Straten, Van Belle, Hoons, Berchem: Roth, Butkens, 's Hertogen, Hantsetters.

Quarteria Uxoris :

Couwenhoven, Van Hamme, Van Male, De Keyser: Velroux, Hinsdael, Ryckel, Gotans.

LXI.

DE HERCKENRODE.

D Or à la croix d'azur, chargée de 9. vairs d'argent, un en cœur, & huit les pointes vers les extremités de la croix.

Gerardus, J. U. L., filius Joannis & Antoniae Van Velpen, filiae Gerardi, & Mariae Copis de Bildervelt, admissus ad Patriciatum 17. 8bris 1680. Duxerat Annam Christinam Corselius. Jacet in Choro Templi D. Michaëlis, ubi Sarcophagus sequens exhibet Epitaphium :

Hier leet begraven Joncker Gerardt De Herckenrode / Heere van Roost / Ervooght van Raetsghoven &c. storst den 19. Februi 1701. Met Vrouwe Anna Christina Corselius sine Compagne / storst den 29. Jul. 1718. A. A. P.

Quarteria:

Herckenrode, Schronx, Mattys, Ryckel: Velpen, Copys, Scoorts, Gruythuysen.

Joannes Baptista, Toparcha De Roost, horum filius, Senator 1686. 87. 88. 91. 92. 93. 94. 1700. 1. 2. 13. 14. 15. 16. In Decania 1689. 90. 95. 96. 97. 98. 99. 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Postea factus Vigiliarum Praefectus Thenis, ubi mortuus est caelebs 27. 8bris 1719.

Simon, Toparcha de Steenberghe, ejus frater, Senator 1695. 96. 97. 98. 99. 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 17. 18. 19. 20. 34. 35. 36. In Decania 1700. 1. 2. 3. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. Scabinus 1713. 14. 15. 16. Item 19. Februarii 1722. loco Maximiliani Eugenii Vander Dilst, defuncti, & 1723. 24. 25. 26. 37. 38. 39. 40. 41. 42. quo anno obiit 17. Aprilis. Duxerat Claram Theresiam Jacobs.

Petrus, Toparcha de Roost, eorum frater, Consul 1721. 22. 23. 24. 25. 26. Senator 1737. 38. 39. 40. 41. 42. 45. Scabinus 1727. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 43. 44. 46. loco Joannis Josephi Maximiliani Bosscharts, facti Senatoris Supremi Concilii Brabantiae, item 1747. 48. 49. 50. 51.

52. 53. quo anno obiit caelebs 13. Februarii.

Carolus Alexander Michaël, Dominus de Tendaël, & Dominus hereditarius de Raetshoven, eorum frater, in Decania 1722. loco Jacobi Caroli De Plaines, defuncti, item 1723. 24. 25. 26. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 45. 50. 51. loco Francisci Philippi Ferdinandi Benedicti Van Spoelberch, defuncti, & 1752. 53. Senator 1727. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 43. 44. 46. 47. 48. 49. Scabinus 1734. 35. 36. Obiit Decanus 2. Januarii 1754. Duxerat Mariam Isabellam Hugo.

Antonius Theodorus, Toparcha de Mulhem, frater praedictorum, in Decania 1746. loco Petri, sui fratris, ad Scabinatum promoti, & 1747. 48. 49. Obiit caelebs 7. Junii 1755. Sepultus est in Templo D. Michaëlis Lovanii.

Gerardus Franciscus Xaverius, J. U. L., filius Caroli Alexandri Michaëlis, & Mariae Isabellae Hugo, Dominus hereditarius de Raetshoven, & Dominus de Tendaël, Senator 1750. 51. 52. 53. 54. 55. Scabinus 1756.

Carolus Laurentius Ermelindis, ejus frater, J. U. L., Toparcha de Roost, in Decania 8. Januarii 1754. loco Caroli Alexandri Michaëlis sui patris, defuncti: item 1755. Senator 1756.

Gerardus Carolus, Toparcha De Steenberghe, filius Simonis, & Clarae Theresiae Jacobs, ut Patricius in Decania jusjurandum praestitit 11. 8bris 1746. Obiit caelebs 18. 9bris 1751.

Joannes Baptista, Toparcha de Steenberghe, ejus frater, praestitit jusjurandum ut Patricius 16. 9bris 1734. Factus Praetor Lovaniensis 5. Januarii 1752.

Theodorus Franciscus, eorum frater, Decanus Capituli Ecclesiae Collegatae B. M. V. Tene-ramundae, praestitit jusjurandum ut Patricius eadem die.

LXII.

VAN DER NOOT.

E Cartelé; au 1. & 4. d'or à 5. coquilles de sable, rangées en croix, accompagnées au franc quartier d'une étoile à 6. rais de même: au 2. & 3. de Van Der Calstren, au franc quartier coupé d'argent à 3. maillets de gueules, rangés en fasce; & de sable.

Hubertus, Amplissimo Domino Conservatori Privilegiorum Almae Universitatis Lovaniensis à Secretis, filius Michaëlis, J. U. L. & Helenae Jacobae Wouters, qui filius est Nicolai, &

Mariae à S. Joanne, filiae Reneri & Clarae Van Den Calstre, filiae Joannis & Mariae Herthals, admissus cum fratre suo Michaële in Collegium Patriciorum 14. 7bris 1704.

D'Argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de sable, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe, au franc quartier de gueules.

Gerardus Aloysius, filius *Cornelii*, filii *Petri* & *Mariæ Van Den Eynde*, qui *Petrus* filius est alterius *Petri* & *Mariæ Heyme*, Urbi *Lovanienfi* à *Consiliis* & *Secretis*, admissus ad *Patriciatum* 19. *Januarii* 1696. Jacet in *Æde D. Jacobi* in *Sacello D. Huberto* dicato, ubi *Tabella* parieti adfixa sequentem exhibet inscriptionem :

D. O. M.

P. M.

Cornelii Van Dieve, *Armigeri*, *Domini de Tendale*, filii *Petri Van Dieve*, *Syndici*, seu *Pensionarii Provinciae* & *Urbis Mechliniensis* : Et *Dollæ Catharinæ Van Den Zande*, legitimæ uxoris dicti *Cornelii*, qui obiit 12. *May* 1632 Illa verò 26. *Julii* 1664.

Et *Gerardi Aloysii Van Dieve*, *Armigeri*, *Domini de Tendale* *J. U. L.* *Urbis Lovanienfis* *Scabini*, dein eidem à *Consiliis* & *Secretis*, fil. dicti *Cornelii* :

Et *Dollæ Annæ Appelmans*, legitimæ uxoris dicti *Gerardi*, qui obiit 8. *7bris* 1701. Illa verò 16. *Julii* 1703.

Guilielmus Antonius Van Dieve, *Armiger*, *J. U. L.*, *Urbis Lovanienfis* *Senator*, dein eidem à *Consiliis* & *Secretis*, fil. dicti *Gerardi*.

R. I. P.

LXIV.

P E T I T.

D'Argent au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, à la fasce de même, brochant sur le tout.

Maximilianus Emmanuël, filius *Francisci*, & *Barbaræ Theresiæ Van Cranevelt*, filia *Nicolai J. U. L.* & *Barbaræ Philippinæ Van Aelst*,

LXV.

S C H O T T E.

D'Azur à 3. têtes de loup-marin d'argent, jettantes 2. fontaines d'eau par les oreilles, de même.

Carolus Theodorus, *J. U. L.*, *Vice-Comes Montis S. Winoci*, *Toparcha Bossuti*, *Harcourt*, *Archennes* &c. filius *Caroli Michaëlis*, *Vice-Comitis Montis S. Winoci* &c. & *Catharinæ Wilhelminæ Van Cranevelt*, filia *Joannis Vincentii* (*Art. LVIII. memorati*,) & *Joannæ Lambertæ Van Aelst*, *Senator* 1734. 35. 36. 56. In *Decania* 1737. 38. 39. 40. 41. 42. *Conful* 1743. 44. *Scabinus* 1745. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55.

Carolus Philippus Josephus, ejus frater, *J. U. L.* In *Decania* 30. *Julii* 1754. loco *Francisci Philippi Josephi Van Bemmél*, facti Urbi *Lova-*

LXVI.

V A N U D E K E M.

D'Argent à la bande de sable, chargée de 3. maillets d'or.

Ferdinandus Philippus Josephus, *J. U. L.*, filius *Michaëlis Josephi*, & *Margaretæ Bonne de Borlé*, *Senator* 22. *9bris* 1753. loco *Joannis*

Guilielmus Antonius, filius *Gerardi Aloysii*, *Toparchæ de Tendale*, Urbi *Lovanienfi* à *Consiliis* & *Secretis*, *Senator* 1707. loco *Francisci de Stembor*, qui 9. *Martii* 1707. obierat *Conful*; & per continuationem 1708. 9. 10. 11. quo anno 17. *Novembris* factus est Urbi *Lovanienfi* à *Consiliis* & *Secretis*. Obiit 22. *Julii* 1754. Jacet apud *Augustinianos* sub antiquo *Sarcophago cæruleo* ante columnam, cui sequens *Epitaphium* adfixum est :

Franconi Van Dieve & *Cāt Wtenliemingen*, *Gregorio* & *Barbaræ Van Den Heetvelde* conjug: *Majoribus* hic sepultis adjungi voluit *Anna Maria Van Dieve*, *Cornelii* & *Catharinæ Van Den Zanden* *Fa*, uxor dilectissima clār. *Dom. Vopisci Fortunati Plempii*, *Patriæ* apud *Batavos Fam.*, *Med. Doct. Prof. Prim.* & *bujus Academ. IV. Rectoris*, *Viri* toto orbe celeberrimi. Satis dixi. Devixit illa *VIII. Novemb.* *MDC LI. hic XII. Dec.* *MDCLXXI. cineribus uxoris conjunctus.*
R. I. P.

Gregorius Laurentius, frater senior dicti *Guilielmi Antonii*, *Senator* 1713. 14. 15. 16. 21. 22. 23. 24. 25. 26. In *Decania* 1717. 18. 19. 20. 28. 29. loco *Gilleni Guilielmi Van Bemmél*, ad *Scabinatum* promoti. Obiit 20. *Novembris* ejusdem anni.

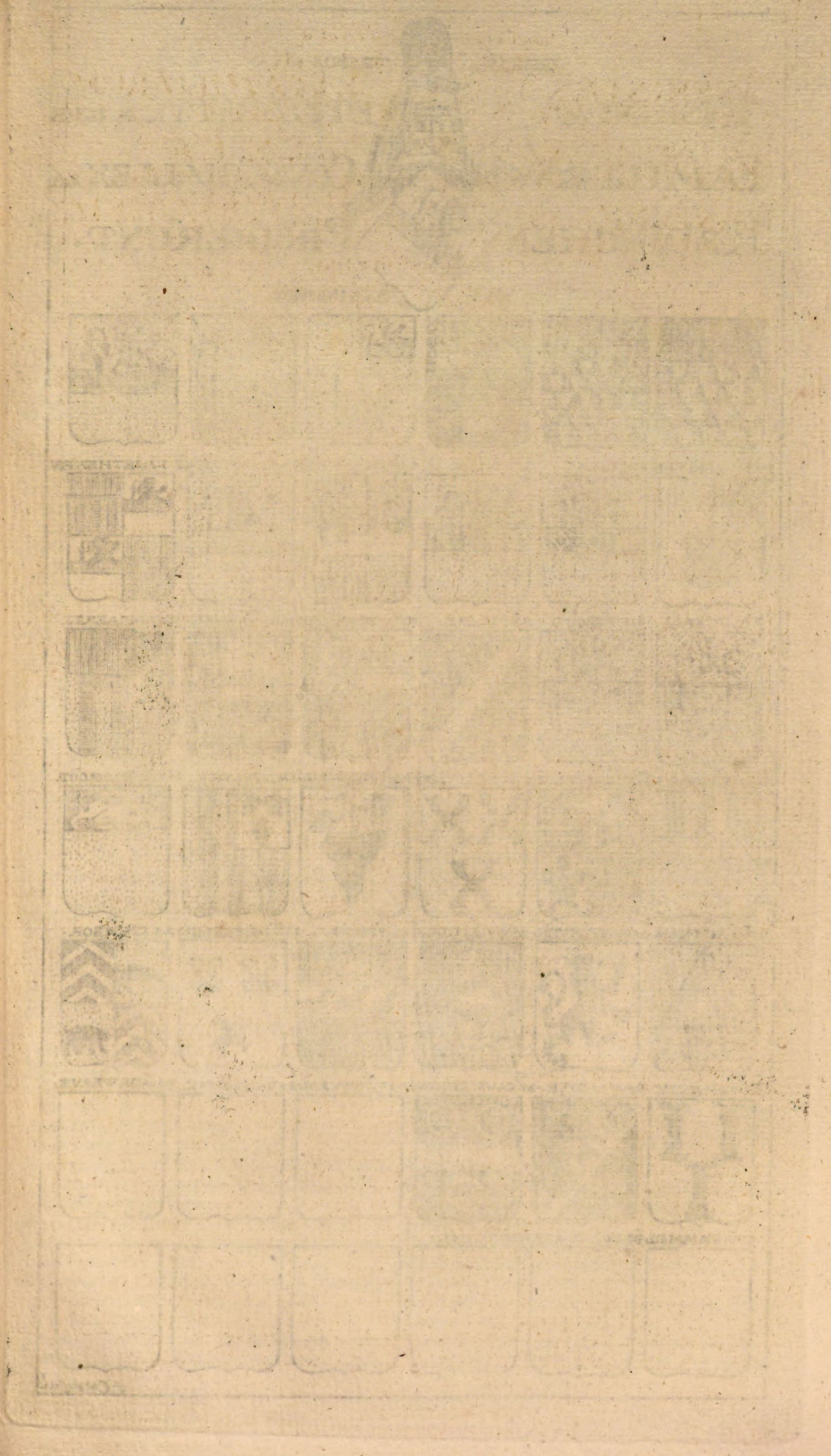
Senator 1721. 22. 23. 24. 25. 26. 34. 35. 36. 43. 44. quo anno obiit cælebs 22. *Junii*.

nienfi à *Consiliis* & *Secretis* : item 1755. *Scabinus* 1756.

Albertus Joannes Josephus, eorum frater, *Senator* 1739. loco *Dionysii Jacobi Bosscharts*, 30. *Februarii* 1739. defuncti : item 1740. 41. 42. 45. In *Decania* 1743. 44. Obiit cælebs 21. *Julii* 1746.

Joannes Josephus Franciscus, frater prædictorum, *Senator* 1746. loco *Joannis Josephi De Plaines*, item 1747. 48. 49. Obiit cælebs 10. *Januarii* 1756. Jacet apud *Augustinianos* ante *Suggestum*.

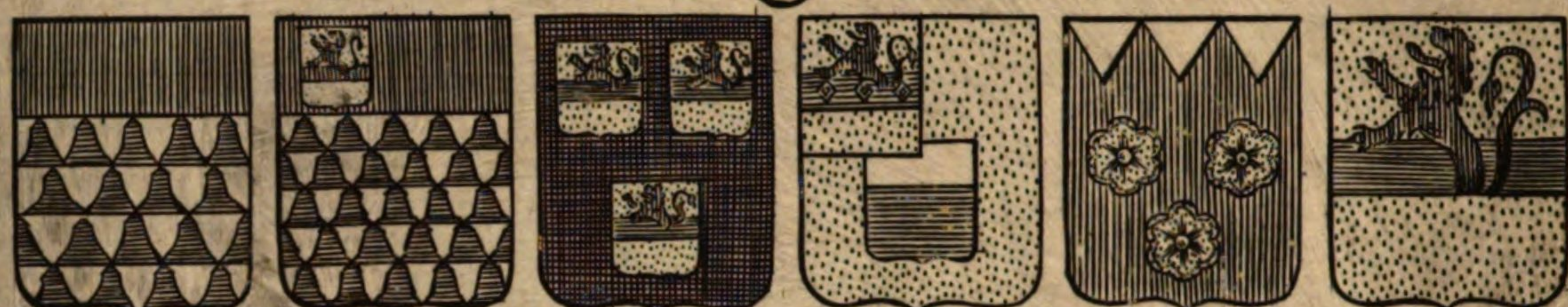
Baptistæ Alberti Van Winghe, qui renunciaverat. Iterum *Senator* 1754. 55. In *Decania* 1756.

TERTIA TRIBUS

INSIGNIA ET EARUM QUAE IURE FAMILIAE VAN CONNUBIALI EX EA REDINGHEN PRODIERUNT.

VAN REDINGHEN.

1. V. BOURGNEVAL. 2. V. BEERT. 3. V. RODE. 4. BOCKXHOREN. 5. V. LIEFTKEN. 6. V. NETHENEN.

7. COUTEREL. 8. CORSBOUT. 9. V. WILRE. 10. V. SIGGHENE. 11. EDELHEERE. 12. LOMBAERTS.

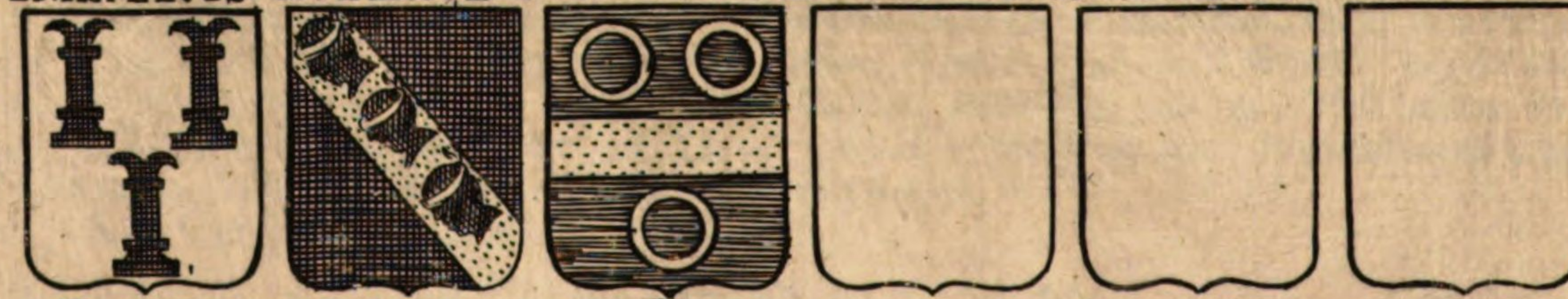
13. D. KERSMAECKE. 14. ROECKELOOS. 15. V. WEYTVLIET. 16. V. HONSBERGHE. 17. PYLYSER. 18. SCHOREBROOT.

19. V. GRIECKEN. 20. BLEYLEVEN. 21. V. VLIERTEN. 22. PEETERS. 23. V. MECHELEN. 24. STEMBOER.

25. ROMANUS. 26. MALCOTE. 27. CAUWENHOVEN. 28. V. DEVEN. 29. V. D. DILFST. 30. V. DEWERVE.

31. V. BEMMEL. 32. BOSSCHAERTS. 33. ROL

TERTIA TRIBUS, EJUSQUE FAMILIÆ: VAN REDINGEN. RADINGIUS. INSIGNIA.

- A. *Argent à la fasce de gueules, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant sur la fasce.*
- B. *D'argent à la fasce de gueules, chargée d'une coquille d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.*
- C. *D'argent à la fasce de gueules, chargée d'une étoile à 6. rais d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.*

Horum Ædes suburbanæ erant, ac vicinæ portæ nomen dederant, appellanturque etiamnum *Curia Radingensis*.

Meiso, Eques, Expeditionem fecit in Syriam cum Francis & Germanis 1096. Duce Godefrido Bullonio. A.

Radulphus, Eques, periit in bello Godefridi, Ducis, cognomento *in Cunis*, contra Bertoldos.

Godefridus, Eques, Prætor Lovaniensis 1173.

Joannes, Eques, cum Godefrido Duce Syriam petiit 1183. Scabinus 1187. Cum Henrico, Duce Brabantiae, Expeditionem Sacram suscepit 1196.

Raso & *Arnoldus* vivebant 1186.

Raso, in Syriam militatum ivit contra Turcas 1188.

Simon, Scabinus 1189.

Arnoldus, Eques, Scabinus 1190. 97.

Bertholdus, Scabinus 1193.

Meiso, Scabinus 1203.

Gerardus, Scabinus 1206.

Godefridus, Eques, profectus in Terram Sanctam 1214.

Arnoldus, Scabinus 1220. Senator 1233.

Radulphus, Eques, militavit in Expeditione contra Stadingos Hæreticos ac rebelles 1234. Consul 1236. 39. 57. 60. 72.

Joannes, Scabinus 1249. 58. 87. 89. 91. 93. 96. 1300. Consul 1284. 88. Jacet in Cœnobio Parcenfi. B.

Arnoldus, Scabinus 1254.

Ludovicus, Eques, vivebat 1259.

Joannes, Eques, militavit in bello Aragonico cum Duce nostro in gratiam Regis Galliae 1285. ibidem peste extinctus.

Radulphus, Scabinus 1282. Consul 1303.

Guilielmus, Eques, Consul 1282. cecidit in prælio Cortracensi 1302.

Wilhelmus & *Massuinus*, Equites, & *Joannes*, claruerunt prælio Woeringano 1288.

Arnoldus, Senator 1307.

Joannes, Consul 1306. 15. In Decania 1327.

Ludovicus, senior, Eques, filius Joannis Equi-

tis, Scabinus 1317. 19. 21. 23. 28. 30. 36.

41. 43. 49. Senator 1318. 27. 29. 31. 33. 42.

47. 53. Consul 1335. 38. 40. B.

Ludovicus, filius Guilielmi, Senator 1317.

Walterus, Eques, Senator 1317.

Ludovicus, filius Joannis, Prætor Lovanii 1311.

Radulphus, frater Ludovici, Scabinus 1318. 20.

27. 29. 31. 33. 35. 42. 46. Consul 1317. 19. 23.

25. 30. 34. quo anno erat Eques: iterum Con-

sul 1337. 39. 41. Senator 1328. 32. 43. 47.

Arnoldus, in Decania 1329. 52. 69. 72. Senator 1333.

Arnoldus, Eques, Senator 1319. 23. 34. 38. 43. Obiit 1344.

Henricus, Abbas Parcenfis, obiit 1334.

Ludovicus, Eques, Scabinus 1351. 54. 57. 59. 61. susceptus 1362. cuidam qui è Civitate discesse-

rat; Senator 1350. 52. 58. 60. Consul 1355. C.

Rudolphus, filius Rudolphi, Scabinus 1349. 56.

60. Senator 1350. 53. In Decania 1352. B.

Rudolphus, filius Ludovici penultimi, Scabinus 1349. 51. 53. 55. Senator 1352. 56. Consul 1354. Obiit 1360.

Rudolphus, Eques, Senator 1359.

Simon, Senator 1349. quo anno erat Eques: item Senator 1357. 62.

Godefridus, Eques, filius Ludovici, Equitis, Senator 1352. 55. 64. 66. Scabinus 1365. Obiit 1366.

Gerardus, Scabinus 1363. 68. 70. 76. 85. Senator 1362. 66. 78. Consul 1369. 71. quo anno factus Prætor.

Everardus, Senator 1362.

Joannes, Eques, Senator 1364. quo anno obiit.

Arnoldus, Scabinus 1371. In Decania 1369. 72.

Joannes, In Decania 1371.

Godefridus, Senator 1374. Obiit 1382.

Walterus, filius Godefridi, Equitis, vivebat 1384. Duxerat filiam Ludovici Cricsteen.

Gerardus, & *Walterus*, Equites, prope Tillemontem habitaverunt circa 1410.

Henricus, Dominus Lintræ superioris sub Maximiliano, nepos Walteri, Equitis, (ut puto)

is enim, cum forem Henrici, Domini Heverlae & Lintrae, uxorem haberet, Lintram dotalem à leviri morte possedit, adque posteros transmisit.

Hanc Familiam affinitate attingebat Nobilissima Familia Bornevallensis, cujus Patrimonium est *Borneval* prope Nivellam.

I. VAN BOURGNEVAL. BORNEVALLENSIS.

V Airé d'argent & d'azur : au chef de gueules.

Joannes, Eques, Senator 1359.

Rumoldus, Eques, Senator 1362.

Bernardus, Eques clarissimus, cujus multa apud Froissardum mentio, à Lovanienfibus in Capitaneum Urbis cooptatus 1353. Gertrudem Van Redingen uxorem habuit, forem Ludovici, Equitis. Obiit mense Decembri 1376. Jacet apud Franciscanos cum uxore.

Joannes, ejus filius, Eques, Senator 1359. Obiit 1395.

Radulphus, ejus frater, Senator 1358.

Reginaldus, eorum frater, Eques, Senator 1362. 78. de quo infra plura scripsimus Capite de Seditione Couterelliana.

Ex his orti sunt, qui *Van Beert* dicuntur.

II. VAN BEERT. BERTANUS.

V Airé d'argent & d'azur : au chef de gueules, chargé au franc quartier de l'écu de Van Redingen.

Joannes, Senator 1447. 53. 57. 60. 63. 67. 69. Scabinus 1456. 58. In Decania 1461. 64. 70.

Joannes, Scabinus 1493. Senator 1494.

Beert, Gallicè *Bye*, *Biez*, haud procul à Grez.

III. VAN RODE. RODIUS.

(Pagi nomen est.)

A. **D**E sable à 3. écus d'or à la fasce d'azur, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce.

B. D'or à la fasce d'azur, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce.

Joannes, Eques, Scabinus 1286. 89. 91. Consul 1288. A.

Joannes, Eques, claruit Proelio Woeringano 1288.

Simon, obiit 1316.

Bartholomæus, Senator 1329.

Thomas, filius Henrici, Senator 1332. 43. 47. 49. 57. Scabinus 1356. 59.

Petrus, Senator 1358. 68. 73. 75. 77. In Decania 1374.

Guilielmus, Eques, Senator 1358. 77. Scabinus 1349. 57. 59. 70. 78. In Decania 1379. Obiit 1391. B.

Jacet in Choro Prædicatorum : monumento ejus inscripti sunt hi versus :

Miles Wilhelme De Rode, mors sepeliuit

Te, cujus multas acies audacia trivit :

Tu vice ter senâ Pruyssos insignis adisti,

Et semel ad Christi Tumulum propria sub
habena :

Unde coronatum Te digno vexit honore

Ad Cæli pratum natus puer absque labore :

Adjacet eximia tua Conjux Bilia grata,

Henrici nata De Calstris, hic tumultata.

His per affinitatem connexa est Familia eorum, qui *Boxhorn* appellantur.

IV. BOXHORN. BOXHORNIIUS.

A. **D**'Or à l'écu d'azur dont le chef est d'argent, au franc quartier d'argent à la fasce d'azur, au lion de gueules naissant sur la fasce.

B. D'or à l'écu d'azur dont le chef est d'argent, au franc quartier d'or chargé d'un écu d'azur, à la bande de gueules, chargée de 3. maillets d'or, brochant sur tout le franc quartier.

C. D'or à l'écu d'azur senestré en chef d'un anneau de même, au franc quartier d'or à la bande de gueules, chargée de 3. maillets d'argent.

D. D'argent à l'écu d'azur, au franc quartier d'argent, au chevron de sable, accompagné en chef de 2. annelets d'azur.

Henricus, interfuit proelio Gelriae 1397.

Salomon, Eques, in Cypro periit.

Joannes, Eques, filius Salomonis, Equitis, Senator 1412. 15. 17. 19. 22. 24. Scabinus 1414.

Daniël, filius Henrici, Senator 1462. 64. 66. 68. 78. 81. 84. 88. 93. 97. In Decania 1479. Scabinus 1482. Duxerat Mariam De Langerode.

Daniël, filius eorum, Senator 1473. 75. 89. 96. 1500. 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 21.

23. 25. 27. In Decania 1474. 76. 94. 1504.

10. 14. 16. 18. 20. Scabinus 1477. 84. 86.

Consul 1483. 85. 87. Duxerat primis nuptiis Margaretam De Liefkenrode : & secundis Josinam Besut, filiam Joannis.

Leonardus, filius dicti Daniëlis, & Margaretæ Van Liefkenrode, Senator 1502. 4. 6. 8. 10.

12. 14. 16. 18. 20. 22. 24. In Decania 1503.

5. 7. 9. 13. 15. 17. 23. 26. 28. Scabinus 1519.

21. 25. 27. 29. Obiit 4. Octobris 1529. Duxerat Margaretam Van Rode; quæ obiit 17. Julii 1544.
Hector, eorum filius, Senator 1542. 44. 47. 49. 51. 53. 55. 57. 60. 63. 65. 67. In Decania 1543. 50. 54. 59. 61. Scabinus 1546. 48. 52. 56. 58. 62. 64. 66. Obiit 1567. Jacet apud Gertrudam Lovanii. Duxerat Barbaram Van Der Straeten; quæ obiit 1580.
Guilielmus, ejus frater, Senator 1543. 52. 54. In Decania 1544. 53. 56. 60. Scabinus 1551.

55. 57. 59. 61. 63. quo anno assumptus ad Supremum Concilium Brabantiae. Consul 1558. 62. Duxerat Margaretam Van Der Linden.
Leonardus, filius *Hectoris* prædicti, Senator 1578. 80. Duxerat Mariam De Vendeville.
Henricus, frater ejus, Senator 1579. 81. 83. Scabinus 1582.
Maximilianus, J. U. L., filius *Leonardi* prædicti, Senator 1613.
 His affines sunt, qui *Van Liefkenrode* appellantur.

V. VAN LIEFKENRODE. LIEFKENRODIUS.

DE gueules à 3. fleurs-de-nezles d'or, boutonnées de gueules: à 3. émanches, mouvantes du chef, d'argent.

Reinerus, filius *Henrici* & *Catharinæ* Absaloons, filiae *Judoci*, & *Margaretæ* Roelants, Scabinus 1482. loco *Joannis* Van Den Tymple, defuncti, item 1484. 86. 88. 90. 92. 99. Senator 1483. 85. 87. 89. positus à Principe 22. Augusti loco *Joannis* De Waerfegghere, item

1491. Consul 1489. loco *Martini* Van Oppendorp, defuncti, item 1498. Duxerat primis nuptiis *Gertrudem* Boxhoren.
Joannes, horum filius, Senator 1510. 12. 14. 17. 19. In Decania 1515. Scabinus 1518. loco *Jacobi* Van Duffle, facti Prætoris Lovaniensis.

VI. VAN NETHENEN. A NETHENIS.

(Pagus est ad exitum Sylvæ Merdallia.)

- A. **D**'Or à la fasce d'azur au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce.
 B. D'argent à 3. écus d'or à la fasce d'azur, chargée de 3. coquilles d'argent, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant de la fasce.
 C. D'or à la fasce d'azur au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce au lambel à 3. pendans d'azur.

Walterus, Scabinus 1225. Senator 1233.
Walterus, Eques, Prætor 1260.
Servatius, Eques, Senator 1286. 92. 1312.
Walterus, filius *Walteri*, Scabinus 1301. 3. loco *Ægidii* Lisen-Sone, defuncti: item 1305. 8. 10. 12. 14. Obiit 1316. B.
Walterus, Eques, Senator 1318. 35. 49. Scabinus 1321. 23. 26. 28. 32. 34. 40. 48. Obiit 1351. A. Jacet Lovanii in Choro Augustinianorum, sub Sarcophago, laminâ æneâ tecto, representante ejus effigiem, & binarum uxorū; circumscriptio verò est talis:

Hic jacet Margareta filia Petri De Calstris, uxor quondam Dni Walteri De Netenis, Militis, q. obiit anno Dni MCCCXXXIII. sexta die mensis Septembris.

Hic jacet Dnus Walterus dictus De Netenis, Miles, qui obiit anno Dni MCCCLI. die Sanctæ Gertrudis Virginis.

Hic jacet Dna Aleydis uxor quondam Dni Walteri De Netenis, Militis, q. obiit anno Dni M..... (reliquum legi nequit.)

Quarteria Viri:

Nethenen, Pinnock, Bautersbem, Van Graeve.

Walterus, filius ejus, ante Patrem obiit 1350.

Lambertus, Eques, Senator 1331. 34. Obiit 1335.

Joannes, filius *Walteri*, Senator 1333. 39. 45. 54. 56.

Joannes, filius *Joannis*, Senator 1346.
Petrus, Scabinus 1359. 61. 68. 78. Senator 1353. 57. 60. 62. 64. 66. 72. 76. In Decania 1369. 77. Consul 1372. quo anno factus est Quæstor Ducalis.
Walterus, Consul 1373. 75. Scabinus 1369. 72. 77. Senator 1366. 68. 70. In Decania 1371. 74. 79. quo anno à Textoribus discerptus.
Walterus, dictus *Van Den Royële*, Scabinus 1385. 86. Senator 1375. 77. 95. 97. 99. 1401. 3. In Decania 1376. Obiit 1404. Jacet in Choro Franciscanorum. Duxerat *Catharinam* Kemerlinck, filiam *Walteri*.

Petrus, Senator 1403.
Walterus, filius dicti *Walteri*, Senator 1406.
Joannes, dictus *Van Den Royële*, ejus frater, Scabinus 1415. loco *Rafonis* Van Grave, facti Consiliarii & Tutoris Ducis: item 1417. 24. Senator 1413. 16. 18. 20. 22. 25. 27. 29. 31. 33. 35. 37. 39. 41. 44. 46. 48. 50. 52. 54. In Decania 1419. 21. 23. 26. 28. 30. 32. 34. 40. 45. 51. 55. Jacet in Choro Franciscanorum.
Walterus, dictus *Van Den Royële*, Scabinus 1467. loco *Nicolai* De Kerfmaeckere, qui obierat. Senator 1430. 40. 43. 45. 47. 51. 55. 58. 65. 68. 70. 72. 80. 82. In Decania 1442. 46. 52. Duxerat *Catharinam* Smachts, filiam *Joannis*.

Ad hanc Familiam pertinent ii, qui *Coutereel* vocantur.

VII. COUTEREEL. COUTERELLUS.

A. **D**'Argent à l'écu de sinople : au franc quartier d'or, à la fasce d'azur, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce.

B. D'argent à l'écu de sinople, à la bordure engrêlée de gueules : au franc quartier d'or à la fasce d'azur au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce, brochant sur le tout.

Godefridus, Senator 1328. 39. Fuit in bello contra foederatos Principes 1332. A.

Joannes, filius Godefridi, Senator 1345. 52. 54. Scabinus 1351. 53.

Godefridus, Senator 1360. mense Octobri positus per Petrum Couterellum.

Petrus, frater Joannis prædicti, Consul 1362.

fed, eo aufugiente, in reliquum anni ejus loco Joannes Vanden Calstre, Eques. Scabinus 1361. Septemviratus tunc usque in 8brem vacaverat. Fuerat antea Prætor Lovaniensis, scilicet 1348. & 60. Ejus historiam infra Lib. IV. Cap. de Seditionibus require. B.

VIII. CORSBOUT. CORSEBOLDUS.

A. **D**'Or à la fasce d'azur, chargée de 3. macles d'argent, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant de la fasce.

B. D'or à la fasce d'azur chargée de 2. coquilles d'or, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant sur la fasce.

C. D'or à la fasce d'azur chargée de 3. coquilles d'or, au lion de gueules armé & lampassé d'azur, naissant de la fasce.

Walterus, Scabinus 1091.

Godefridus, Scabinus 1193. A.

Herfo, Eques profectus est in Terram Sanctam 1196.

Henricus, Scabinus 1202.

Franco, Scabinus 1202. 6.

Walterus, Scabinus 1211. 16. 23. 34. B.

Walterus, Scabinus 1241. 53. 56. item post annum 1266. per 14. annos continuatus. Item 1283. Prætor 1271.

Joannes, Scabinus 1285. 87.

Walterus, junior, Scabinus 1291. 93. 96. 99. 1301. 3. 11. 15.

Radulphus, Eques, Scabinus 1314. 16. 18. 20. interea Prætor Lovaniensis. Iterum Scabinus 1324. 27. 29. 31. 33. Senator 1315. 21. 26. 28. 30. 32. Interfuit expugnationi Sitterii 1318. A.

Walterus, Senator 1346. 48. 55. Scabinus 1347. Facto Receptori Ducis, suffectus Joannes Godevaerts, Eques. C.

Joannes, Senator 1337.

Radulphus, Eques, Senator 1350. 56. Scabinus 1355.

Walterus, Senator 1382. 84. Scabinus 1386.

Martinus, Prætor Lovaniensis 1399.

IX. VAN WILRE. WILREUS.

(Villæ nomen prope Birbacum.)

A. **D**'Or à la fasce de gueules au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant sur la fasce.

B. D'or à la fasce de gueules, chargée de 3. étoiles à 6. rais d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.

C. D'or à la fasce de gueules chargée de 3. merlettes d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.

D. D'or à la fasce de gueules, chargée d'une merlette d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.

E. D'or à la fasce de gueules, au lion de sable, armé & lampassé de gueules naissant sur la fasce, chargé en cœur d'une étoile à 6. rais d'argent.

F. D'or à la fasce chargé de 2. étoiles à 6. rais d'argent, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant sur la fasce.

Arnoldus, Scabinus 1091.

Arnoldus, Eques, cum Cunrardo Imperatore Expeditionem fecit in Syriam 1147.

Walterus, Scabinus 1190.

Gerardus, Scabinus 1192.

Godefridus, cum Henrico, Duce Brabantie, Bellum Sacrum suscepit 1196.

Henricus, Eques, floruit circa 1208.

Arnoldus, Eques, Scabinus 1209. Profectus est in Terram Sanctam 1214.

Everardus, Scabinus 1220.

Henricus, Consul 1247. 60.

Arnoldus, Scabinus 1254. Consul 1267. deinde Eques.

Radulphus, Scabinus 1258.

Gerardus, Consul 1263.

Guilielmus, senior, Scabinus 1267. 78. 86. 88. 90. 92. 94. Consul 1289. 95. A.

Henricus, Eques, Wilhelmus, & Arnoldus, clauerunt prælio Woeringano 1288.

Trajecti ad Mosam apud Albas Dominas legitur Epitaphium sequens :

Hic jacet Wilhelmus frater Dni Henrici Wilre, Militis, cognatus Dni Ducis Brabantie, qui obiit ao Dni MCCLXXXIX. in die Sergii & Bacchi Martyrum. Orate pro anima ipsius.

Arnoldus, Scabinus 1287. 89. 91. 93. 95. Consul 1304. quo anno erat Eques. Senator 1284. 1309. 14. Obiit 1316. F.
Guilielmus, junior, Scabinus 1291. 93. 95. 97. 99. 1301. 5. 7. 22. 24. Consul 1300. 3. 6. 11. 15. quo anno erat Eques: item 1318. 20. 23. Interfuit expugnationi Sitterii 1318. Obiit 1325. Duxerat Odam De Holstelze.
Henricus, Eques, Consul 1298. interiit in prælio Cortracensi 1302.
Henricus, Eques, Senator 1313. 24. 26.
Joannes & Arnoldus, interfuerunt expugnationi Sitterii 1318.
Joannes, senior, Scabinus 1319. 21. 23. 25. 27. 31. 33. 35. 39. 41. Consul 1326. 28. 32. Senator 1318. 20. 22. 38. C.
Joannes, junior, Scabinus 1337. 40. 42. 44. 46. 50. 52. 54. Senator 1336. 39. 42. 53. 59. Consul 1343. 45. loco Henrici De Berthem, Equitis, item 1347. 49. 51. C.
Rudolphus, Senator 1323.
Gerardus, Senator 1328. Jacet apud Prædicatores.
Arnoldus, Senator 1330. 33. 35. 40. Scabinus 1336. In Decania 1329. D.
Franco, Eques, Senator 1331. 34. 36. 38.
Guilielmus, Eques, filius Arnoldi, Senator 1331. 38. 47. 51. 56. 59. 63. Scabinus 1350. 58.
Arnoldus, junior, Senator 1345. Scabinus 1355.

58. Prætor 1361. loco Petri Coutereel. A.
Guilielmus Maurellus, Eques, filius Arnoldi, Senator 1345. loco Godefridi Van Dormael, defuncti. Item 1357. 60. 62. 64. quo anno factus Consul loco Joannis Hers, defuncti: iterum Senator 1366. Scabinus 1365. A. Filios habuit Guilielmum, & Maurellum, Equites.
Gerardus, Eques, Senator 1348. 56. quo anno obiit.
Maurellus, Eques, Senator 1356. 58. 67.
Gerardus, Eques, filius Guilielmi, Senator 1363. loco Arnoldi Lombaerts defuncti.
Arnoldus, filius Wilhelmi, Prætoris Thenensis, vivebat 1367.
Guilielmus, Eques, Senator 1378.
Arnoldus, posterioris Arnoldi filius, Eques, obiit 15. Aprilis 1395. A. Duxerat . . . Van Den Bisdomme. Jacet Lovanii in Choro Augustinianorum, ubi olim exstitit Epitaphium sequens:
Hier legt begraven Aert Van Wylre: hy starf 1395.
Martinus, Eques, Dominus De Lintris sup. & Villier, Prætor Thenensis 1420. obiit 1480.
Martinus alter, Eques, Prætor Thenensis sub Maximiliano.
Martinus, filius ejus, obiit . . .

X. VAN SIGGENEN. SIGGENIUS.

DE gueules, à la fasce d'argent au lion de sable, naissant sur la fasce, chargé en cœur d'un écu fascé d'argent, & de gueules de 4. pieces, dont le chef est d'argent à 3. pals d'azur.

Ludovicus, Scabinus 1340. 48.
Walterus, Senator 1343.

Arnoldus, Senator 1362.

XI. EDELHEERE. EDELHERUS.

D'Or à la fasce de gueules, au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce, chargé en cœur d'une fleur-de-lis d'or

Joannes, filius Ieronymi, Urbis Lovanienfi à Confiliis & Secretis, filii Jacobi, Senator 1555. 57. 61. 63. 67. In Decania 1556. 58. 60. 64. Scabinus 1559. 62. 66. 68. Consul 1565. Obiit 2. Octobris 1568. Duxerat Joanniam Van Mechelen.
Guilielmus, ejus frater, Senator 1556. 58. 60. 62. 64. 66. 68. 71. 72. 73. 75. 77. 82. 85. 87. 88. 90. 92. 95. 98. 99. 1601. In Decania 1567. 69. 70. 74. 76. 78. 81. 83. 96. 1602. Consul 1579. Scabinus 1580. 84. 86. 89. 91. 93. 94. 97. 1600. Obiit 1603. Jacet in Templo Divi Petri Lovanii ante Altare D. Auberto sacrum. Duxerat Margaretam Van Coelen. E regione ejusdem Altaris appensa est Tabella lignea representans eorum effigies & insignia, cum hac sub absurda inscriptione:

Q. M. S. PP. S.

Wilhelmo. Edelheere. V. N. excos. Lovani

an. XXXII. IV. Non. Jan. ∞. 1561. S.

Margareta. Van. Colen. P. an. XXXCVII. VXXI. K.

Malas. ne. diutius. conjugii. superesset.

T. P. I. S.

Ieronymus, Senator 1571. 72. 73. 75. 77. Scabinus 1578. Duxerat Barbaram Van Coelen.
Aegidius, filius Guilielmi, Senator 1581. 83. 86. 89. 91. 93. 94. 96. 1600. 2. 5. 7. 9. 11. 14. In Decania 1582. 84. 87. 88. 90. 92. 95. 97. 1601. 3. 4. 6. Duxerat Elisabetham Wouters.
Joannes, filius Joannis, Senator 1580. 83.
Jacobus, J. U. L., Senator 1617. 19. Scabinus 1618. 20. Post factus Syndicus Antverpiæ.
Exstat ante prædictum Altare Sarcophagus cæruleus exhibens sequentes circumscriptiones:
Dit thoont dat geweest en hier geleght om te verwachten de toekomende Verrijssentisse en Oordeele ons Heere / Willem Edelheere Fondateur van desen Choore / H. Willem Priestere / en Jacop Edelheere / sin Kinderen: Jacop en Machtelt Edelheere / Kinderen van Jacoppe: Marie Peeters / Hingbre / Katlyne / Dochtere / van Meester Ieronimi Edelheere: en Meester Jacop Edle die lef / sterf op den 26. dach Maï anno 1539.
En M. Ieronimus Edelheere deser Stadt Secretaris / die sterf den X. Decembri anno XV° LV.
Bidit waer die Zielen.

XII. LOMBAERTS. LOMBARDUS. LONGOBARDUS.

E Cartelé ; au 1. & 4. de Redinghen : au 2. & 3. de Liemingen.

Arnoldus, Senator 1346. 63. quo anno obiit.
Guilielmus, Senator 1416. 19. 21. quo anno factus Villicus de Campenhout ; iterum Senator 1428. 30. 32. 35. 38. 40. 42. 44. 46. 49. In Decania 1417. 20. 33. 36. 47. Scabinus 1418. 27. 29. 31. 34. 37. 39. 43. 45. 48. Duxerat Clementiam Pinnock, filiam Walteri.
Rudolphus, eorum filius, Senator 1466. 77. 79. 83. 85. 87. 89. 91. 95. 97. 99. 1502. In Decania

1484. 88. 90. 96. 98. Duxerat Joannam Lobs.
Guilielmus, eorum filius, Senator 1512. 14. 16. 18. 20. 22. 24. 26. 28. 31. 36. 38. 40. 43. 45. 47. 49. 51. 53. Scabinus 1529. 33. 35. 37. In Decania 1530. 32. 34. Duxerat Catharinam Blaefvelt.
Guilielmus, horum filius, Senator 1556. 58. 60. 62. loco Joannis De Waerfegghere, item 1569. 70. 75. Duxerat Machtildem Reys.

XIII. DE KERSMAECKERE. LYCHNOCHEIUS.

D Or à la fasce d'azur, chargé d'une macle d'argent, accostée de 2. coquilles de même : au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.

Henricus, Scabinus 1348. 55. 57. 59. 61. Senator 1349. 60.
Franco, frater ejus, Senator 1366. 69. 74. 76.

In Decania 1371. 73.
Franco & Henricus, filii Franconis, à Textoribus interfecti 1379.

XIV.

R O E C K E L O O S.

D Or à la fasce de gueules, chargée de 3. coquilles d'argent : au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.

Ludovicus, Senator 1295. 99. 1308. 16.
Everardus, Senator 1306.

Arnoldus, Senator 1362.

XV.

V A N W Y T V L I E T.

D E sable au lion d'or, armé & lampassé de gueules, à la bande diminuée d'argent, brochante sur le tout.

Joannes, Senator 1440. 43. 46. 48. 50. 56. 59. 61. 63. Scabinus 1441. 45. 49. Obiit 26. Octobris 1463.
Reynerus, Senator 1458. 60. 62. 64. 66. 68. 70.

72. 74. 76. 79. 81. 83. 85. 87. 90. Scabinus 1459. In Decania 1461. 63. 65. 67. 69. 71. 75. 78. 82. 84.

XVI.

V A N H O N S B E R G H E N.

D E gueules à 2. chiens bragues d'argent, un en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe : au franc quartier d'argent à la fasce d'azur chargée de 3. macles d'or, au lion de gueules, armé & lampassé d'azur, naissant de la fasce.

Godefridus, Senator 1331. 41.
Walterus, ejus filius, Senator 1355.

Walterus, ejus filius, Senator 1391. 93.

XVII.

P Y L Y S E R.

D E sable au lion d'or armé & lampassé de gueules, chargé d'une flèche basse de gueules, posée en bande.

Henricus, Senator 1369. 71. 74. 76. 78. 83. 85. 93. 96. Scabinus 1373. 75. 84. 86. In Decania

1377. 91. 95. Sepultus cum uxore Lovanii apud Augustinianos. Duxerat Aleydem Thuys.

XVIII.

V A N S C H O R E B R O O T.

D E Liemingen, chargé au franc canton de l'écu de Van Den Calstren.

Joannes, Senator 1544. 46. 48. 50. 53. 55. 57. 59. 61. 63. 65. 67. 69. 70. 74. 76. 78. In Decania 1545. 47. 49. 54. 56. 58. 60. 62. 64. 66. 68. 71. 72. 73. 77. 79. Scabinus 1580. quo anno obiit.
Joannes, junior, Senator 1580. In Decania 1581.

Scabinus 1582.
Joannes, Senator 1605. 8. quo anno factus Secretarius 23. Julii. In Decania 1606. Scabinus 1607.
Joannes Franciscus, Senator 1637. 40. In Decania 1641. 42. quo anno obiit 6. Novembris.

XIX.

VAN GRIECKEN.

D'Argent à 3. pals, retraits jusques au chef, de gueules.

Gerardus, filius Roberti, Senator 1554. 58. 61. 74. Scabinus 1560. 64. 67. 77. In Decania 1562. 65. 68. 71. 72. 73. 75. Consul 1563. 66. 76. Obiit mense Octobri 1578. Duxerat Gertrudem De Rycke.

Petrus, eorum filius, Senator 1581. 83. 85. 87. 88. 90. 93. 94. 96. 98. 99. Scabinus 1582. 84. 89. 92. 95. 97. In Decania 1586. 91. Obiit 7. Junii 1599. Duxerat Ludovicam Ab Asca; quæ obiit 1628.

Joannes Baptista, filius Joannis & Jaspari-næ Van Meerbeeck, filii Daniëlis, & Cornelix Ryns, filii dictorum Petri & Ludovicæ, Senator 1665. 66. 70. 72. 76. 77. 78. 82. 84. 85. 89. 90. 92. 93. 94. loco Engelberti Van Die-leeck, qui obierat 6. Aprilis 1692.; item 1700. 1. 2. 3. In Decania 1667. 68. 69. 79. 80. 81. 95.

96. 97. 98. 99. Duxerat Mariam Corneliam Romanus, filiam Francisci Alexandri. In Templo S. Catharinæ apud PP. Carmelitas Calceatos jacet ante Altare B. M. V. à septem Doloribus Sarcophagus cæruleus, exhibens inscriptionem hanc, circumdatam 8. Quarteriis:

D. O. M.

Antonius Van Grieken pro Cæsar. Mate. Cohor-tis Germaniæ Pro-Tribunus, ut se in Paren-tes pium, in fratres & sorores amicis pro-baret, hoc illis, sibi que M. P. C. obiit ad CIOIOCCXXX. oct. die XVII.

Quarteria :

V. Grieken, De Rycke, Van Berghe, Vinck : Affche, V. Schore, Waersegger, Absoloons.

XX.

BLEYLEVEN.

ECartelé ; au 1. & 4. d'argent à la branche de rosier de sinople, fleurie de 3. roses de gueules, boutonnées d'or : au 2. & 3. d'argent à 5. fasces de gueules, dont la première crenelée de 3. pièces en chef.

Balduinus, filius Thomæ, & Joannæ Edelheere,

filix Joannis, Senator 1595. 97. Obiit innuptus.

XXI.

VAN VLIERDEN.

D'Argent à 3. fers de moulin de sable.

Philippus, filius Balthazaris, Consul Antver-pienfis, & Catharinæ Van Delft, filix Henrici & Mariæ Charlois, filix Joannis & Catharinæ Vander Hulst, filix Francisci, supremæ Curix

Brabantix Senatoris, & Annæ Lombaerts, filix Radulphi, Senator 1606. 9. Scabinus 1608. Duxerat Catharinam Van Gemen.

XXII.

PEETERS.

D'Argent à la grappe-de-raisin d'azur, tigée & feuillée de 2. feuilles de sinople, la tige en haut.

Maximilianus, filius Balthazaris, & Cæcilix Vander Beken, filix Wilhelmi, & Barbaræ Boxhorn, filix Hectoris, & Barbaræ Vander Straeten, Senator 1649. 51. 52. 57. 58. quo anno factus Secretarius ; Scabinus 1653. 54. Duxerat Catharinam Slaffius.

Balthazar Maximilianus, J. U. L., horum filius, Senator 1667. 68. 69.

Joannes Maximilianus, ejus frater, Senator

1676. 77. 78. 82. 84. 85. sed factus Scabinus, item 1686. 87. 88. factus Consul 1692. 93. 94. loco Joannis Laurentii De Vroey, facti Pensionarii Primarii 5. Octobris 1692. In Decania 1679. 80. 81. 83. Scabinus 1689. 90. 95. 96. 97. Factus 1698. Receptor Statuum Lovanii. Duxerat primis nuptiis Franciscam Angelinam Van Der Haeghen ; secundis verò Joannam Franciscam Smits.

XXIII.

VAN MECHELEN.

D'Or à 3. pals de gueules, au franc quartier d'argent, à 3. fleurs-de-lis, au pied posé, de sable.

Nicolaus, Eques, filius Florentii, filii Nicolai & Barbaræ Van Baden, filii Martini & Barbaræ Van Der Meeren, filii Florentii & Joannæ Van Lier, filii Henrici & Elisabethæ Van Wyngaerde, qui Henricus erat filius Joannis, & Elisabethæ Colensone, filii Henrici & Catharinæ Van Immerzeele, filii Florentii & Ca-

tharinæ Van Redingen, Senator 1659. 62. 63. 65. 66. 70. 72. Scabinus 1661. In Decania 1664. 67. 68. 69. 71. Duxerat Mariam Magdalenam De Vrieze.

Alexander Nicolaus, eorum filius, Eques, Senator 1682. quo anno obiit. Habuit fratrem nomine Eduardum.

XXIV.

D E S T E M B O R.

D'Or au chef d'azur, chargé d'un lion courant d'argent, armé & lampassé d'or.

Franciscus, Toparcha de Hauthem, filius . . .
 . . . & *Franciscæ* Van Vlieden, Senator
 1678. loco *Laurentii* De Vroey, facti Scabi-
 ni : item 1682. 84. 85. Consul 1695. 96.

97. 98. 99. 1704. 5. 6. Scabinus 1679. 80. 81.
 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 1700. 1.
 2. 3. Obiit 7. Martii 1707.

XXV.

V A N R O O M E N. R O M A N U S.

D'Or au chevron de gueules, accompagné en pointe d'un paon rouant de sinople.

Franciscus Alexander, filius *Jacobi*, Medicinæ
 Doctoris, & *Mariæ* Roeloffs, filia *Jacobi*, &
Mariæ Booms, Senator 1655. 56. 60. 9. Janua-

rii 1663. loco *Jacobi* De Rycke, facti Scabini.
 Duxerat *Mariam* Corneliæ Van Couwenhoven,
 filiam *Joannis* & *Annæ Mariæ* Van Griecken.

XXVI.

V A N M A L C O T E.

D'Argent au lion de sable, armé & lampassé de gueules, & couronné d'or.

Jacobus, J. U. L., filius *Joannis*, & *Aldegundis*
Van Griecken, filia *Petri* & *Ludovicæ* Ab Afca,
 Scabinus 1655. 56. 60. Senator 1657. 58. 61. In

Decania 1659. Obiit 1661. Duxerat *Mariam*
Margaretam De Haen.

XXVII.

V A N C O U W E N H O V E N.

DE gueules au lion d'or, armé & lampassé d'argent, accolé d'un serpent d'azur, mordant la langue du lion.

Carolus, filius *Joannis*, & *Annæ Mariæ* Van
Griecken, filia *Daniëlis* & *Corneliæ* Ryns,
 Senator 1679. 80. 81. Scabinus 1682. 83.

Amelius, ejus frater, Senator 1682. 84. 85. 89.
 90. 95. 96. 97. 98. 99. In Decania 1686. 87.
 88. 91. 92. 93. 94. Duxerat *Adrianam* De Heuze.

Joannes Hyacinthus, eorum filius, Senator
 1721. 22. 23. 24. 25. 26. 34. 35. 36. In De-
 cania 6. xbris 1729. loco *Gregorii* *Laurentii*
Van Dieve, defuncti, item 1730. 31. 32. 33.
 Duxerat *Annam* *Margaretam* De Zegraedt.

Josephus Nicolaus, horum filius, Senator 1743.
 44. 50. 51. 52. 53. 54. 55. Scabinus 1746.
 47. 48. 49.

Exstat Monumentum in Templo Divi *Jacobi* Lo-
 vanii in Sacello S. Crucis octo Quarteriis cir-
 cumdatum. Et est tale :

Hic è regione sepulti sunt D. Carolus Van
Couwenhoven, & *D. Adriana De Velroux*.
Requiescant in Pace. Amen.

Quarteria Viri :

Van Couwenhoven, *Van Hamme*, *De Thimo*,
De Keyser.

Quarteria Uxoris :

Velroux, *Hinsdael*, *Rycke*, *Gotans*.

Exstat & aliud monumentum in Ecclesia Paro-
 chia de Winxele, cum 8. Quarteriis, & hæc
 inscriptione :

Hier indt begraven den Edelen Heer Jone-
 ker Jan Van Couwenhoven / Heere van
 Wincsele / Moestbroeck &c. die sterft den
 8. Mey in't jaer onz Heeren 1666.

Ende Vrouwe Anna Maria Van Griecken /
 sune Hingebroen / die sterft den 25. April
 1652.

Hier leydt almoch Vrouwe Margareta De
 Herzelles / Heere Philips dochtere / tweede
 Hingebroen des Heere voors. / die sterft
 den 8. 8her 1666.

Bidit voor de Zielen.

Quarteria Viri :

Couwenhoven, *Velroux*, *Hamme*, *Hinnisdael*.

Quarteria primæ Uxoris :

Griecken, *Reyns*, *Affche*, *Semblers*.

XXVIII.

VAN DE VEN.

D*E gueules à la clef d'or, posée en pal, l'anneau en haut, à la fasce d'argent, chargée de 3. merlettes de sable, brochante sur le tout.*

Joannes Jacobus, filius Jacobi, & Clarae Mariae Stockmans, filiae Petri & Annae Mariae Schoerenbroet, filiae Joannis, Senator 1704. 5. 6. Consul loco Francisci De Stembor, defuncti 7. Martii 1707. item 1708. 9. 10. 11. 12. circa

quod tempus factus Receptor Statuum & Vice-Comes Lovanienfis, Dominus de Lathuy & Petbaix. Iterum Scabinus 1720. 21. 22. quo anno obiit 19. Februarii. Jacet in Parochia de Linden.

XXIX.

VAN DER DILFT.

D*'Argent à 3. sautoirs de gueules.*

Maximilianus Eugenius, Toparcha de Tenbroeck, filius Erasmi & Margaretae De Boufies, filii Henrici, & Corneliae Van Der Dilt, filiae Eduardi, & Helenae Sandelyn, filiae Ieronymi, & Catharinae Van De Werve, Scabinus 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. item 1721. In Decania 1713. 14. 15. 16. Consul 1717. 18.

19. & 20. Obiit Scabinus ante praestitum iurandum 1721. Duxerat Annam Theresiam De St. Victor.

Lancelottus Ferdinandus Franciscus, eorum filius, Senator 9. Aprilis 1714. 15. loco Davidis Alexandri De Ketelboetere, defuncti.

XXX.

VAN DE WERVE.

E*Cartelé; au 1. & 4. d'or, au sanglier passant de sable, defensé d'argent : au 2. & 3. de sable à 3. chevrons d'argent.*

Aegidius Josephus, filius Philippi, & Isabellae Franciscae Charles, qui Philippus erat filius Simonis, filii alterius Simonis, filii Henrici, Equitis, filii Simonis, filii Nicolai, qui fuit filius alterius Nicolai, & Catharinae Van Wilre, Se-

nator 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 17. 18. 19. 20. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. In Decania 1721. 22. 23. 24. 25. 26. 34. quo anno obiit 27. Julii. Duxerat Annam Mariam Essinck.

XXXI.

VAN BEMMEL.

D*'Argent à 3. rocs de sable.*

Gislenus Guilielmus, filius Philippi Francisci, & Catharinae Theresiae Du Vieufart, qui Philippus Franciscus fuit filius Sebastiani & Franciscae Van Vlieden, Senator 1713. 14. 15. 16. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 34. 35. 36. In Decania 1717. 18. 19. 20. 27. 28. quo anno factus 12. Julii Scabinus loco Philippi Ludovici Baronis Van Schore, defuncti, Scabinus continuatus 1729. 30. 31. 32. 33. Obiit caelebs 12. Martii 1742. Jacet in choro D. Michaelis.

Petrus Josephus, ejus frater, Senator 1717. 18. 19. 20. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 45. 50. 51. 52. 53. 54. 55. Scabinus 1722. loco Joannis Jacobi Van De Ven, 20. Februarii 1722. defuncti, item 1723. 24. 25. 26. 34. 35. 36.

43. 44. Consul 1737. 38. 39. 40. 41. 42. In Decania 1721. quo anno factus Scabinus: iterum Decanus 1746. 47. 48. 49. 56. Duxit Joannam Philippinam Van Goidtsnoven.

Carolus Albertus, ejus frater, praestitit iusjurandum ut Patricius 23. xbris 1716.

Franciscus Philippus Josephus, filius dictorum Petri Josephi, & Joannae Philippinae, In Decania 1750. 51. 52. 53. Factus Urbi Lovanensi à Consiliis & Secretis 25. Julii 1754.

Guilielmus Josephus, frater ejus, praestitit ut Patricius iusjurandum 10. Maii 1735.

Alardus Eugenius, ejus frater, admissus ad Patriciatum 17. Octobris 1746.

XXXII. BOSSCHARTS D'OPSTAL.

DE sable à la bande d'or, chargée de 3. têtes de more de sable, tortillées d'argent.

Joannes Josephus Maximilianus, Toparcha d'Opstal, filius Dionysii Jacobi, J. U. L., & Catharinæ Petronellæ Peeters, filia Joannis Maximiliani, & Franciscæ Angelinæ Van Der Haeghen, Senator 1734. 35. 36. In Decania 1737. 38. 39. 40. 41. Scabinus 23. Junii 1742. loco Simonis De Herckenrode, defuncti, & 1743. 44. 46. quo anno 10. Junii assumptus est ad Supremum Brabantia Concilium. Consul

1745. Obiit 6. Augusti 1751. Duxerat Adrianam Theresiam De Haveskerke.
Dionysius Jacobus, ejus frater, Senator 1737. 38. Obiit cælebs 30. Februarii 1739.
Josephus Emmanuël, eorum frater, præstitit jurandum in Collegio Patriciorum 29. Octobris 1739. Obiit cælebs Bruxellis 23. Januarii 1748.
Hæc Familia habet suam sepulturam in Ecclesia Parochiæ de Campenhout

XXXIII.

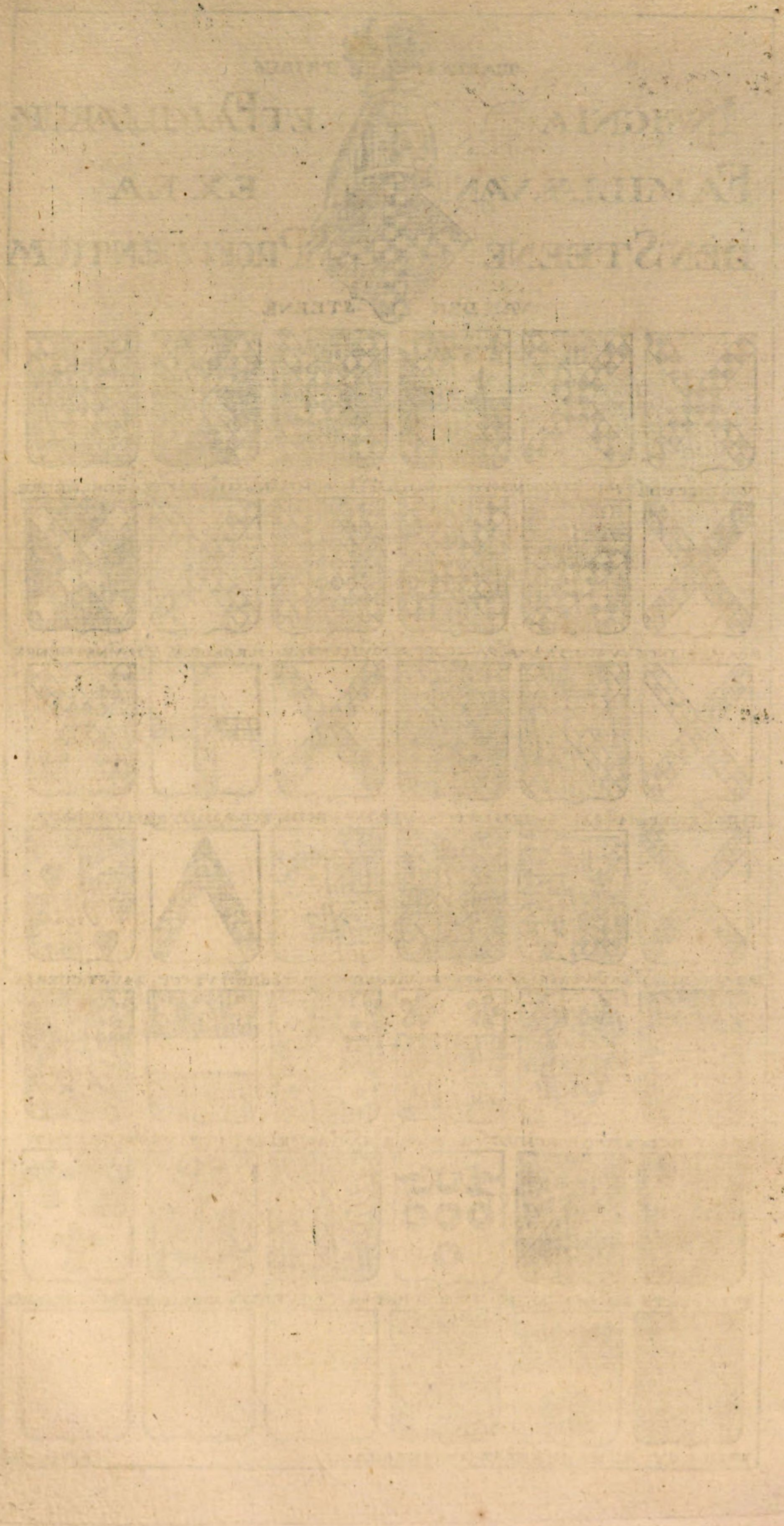
R O L.

D'Azur à la fasce d'or, accompagnée de 3. annelets d'argent.

Joannes Baptista Josephus, J. U. L., filius Joannis Baptistæ Josephi, & Joannæ Catharinæ Josephæ Peeters, filia Joannis Maximiliani, & Joan-

næ Franciscæ Smits, admissus ad Patriciatum 18. Martii 1747.

XXXIV.

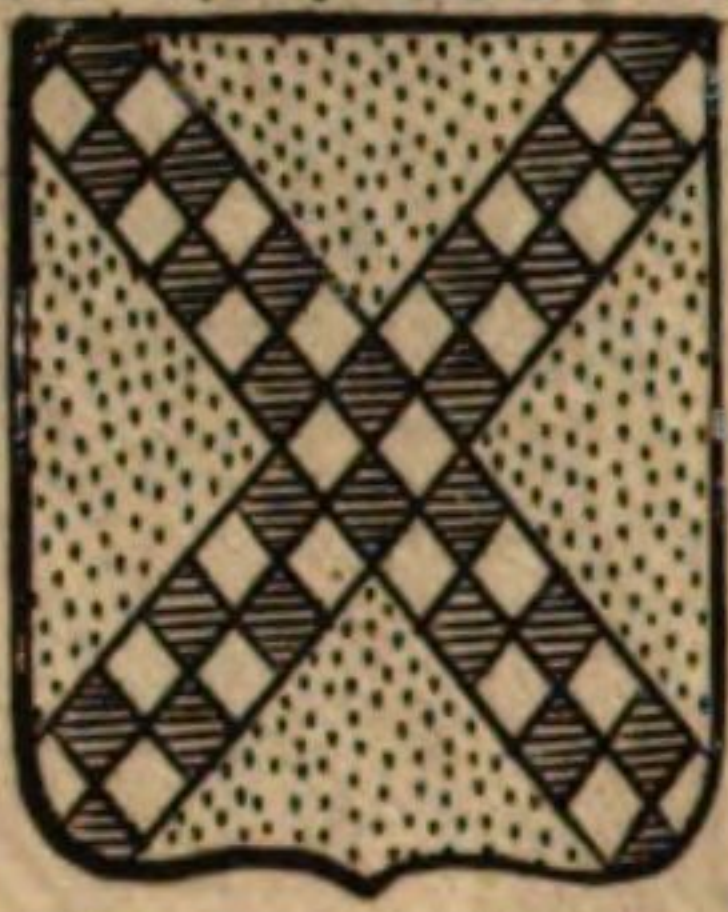
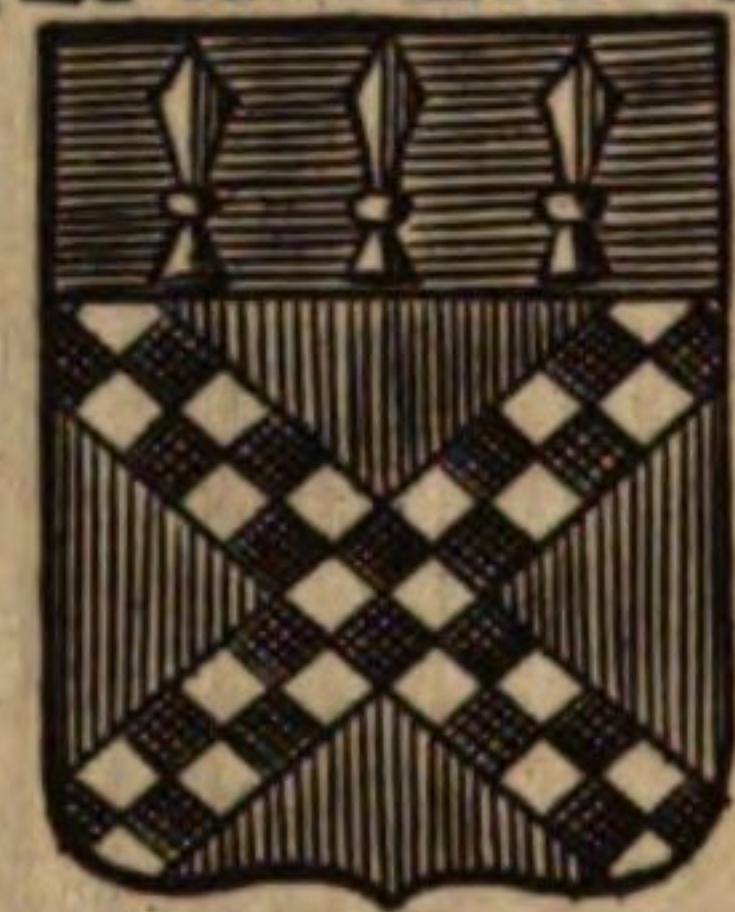
INSIGNIA
FAMILIÆ VAN
DEN STEENE

ET FAMILIARUM
EX EA
PROFLUENTIUM

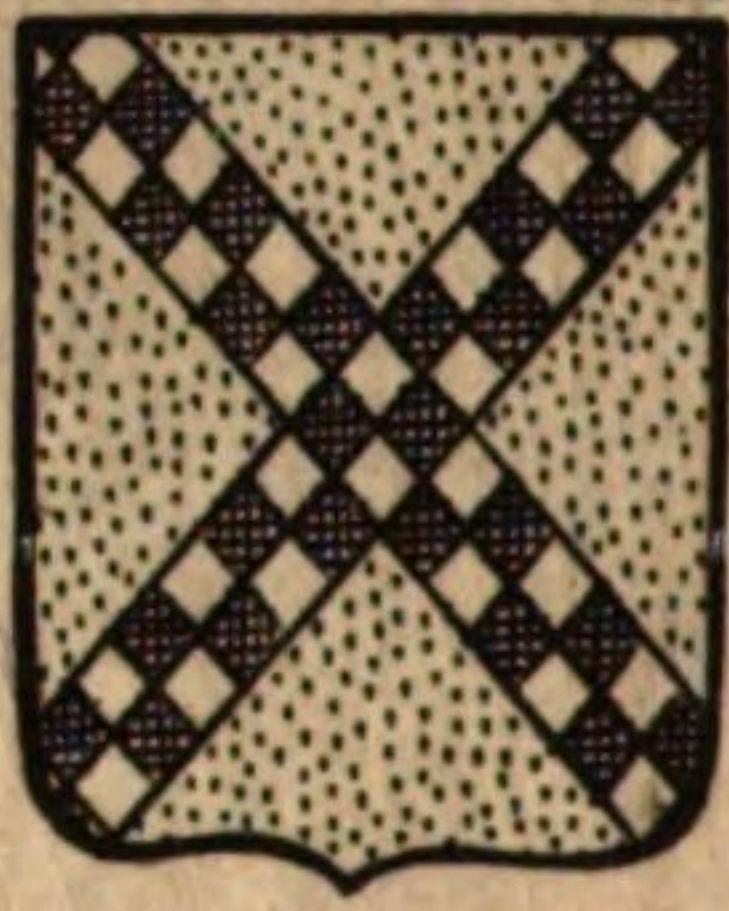
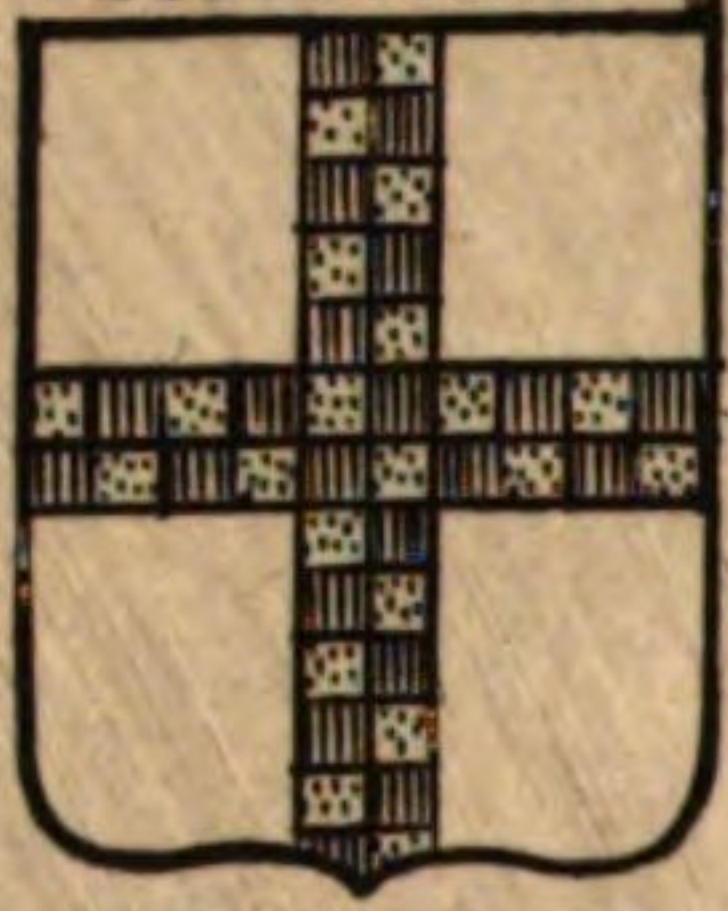
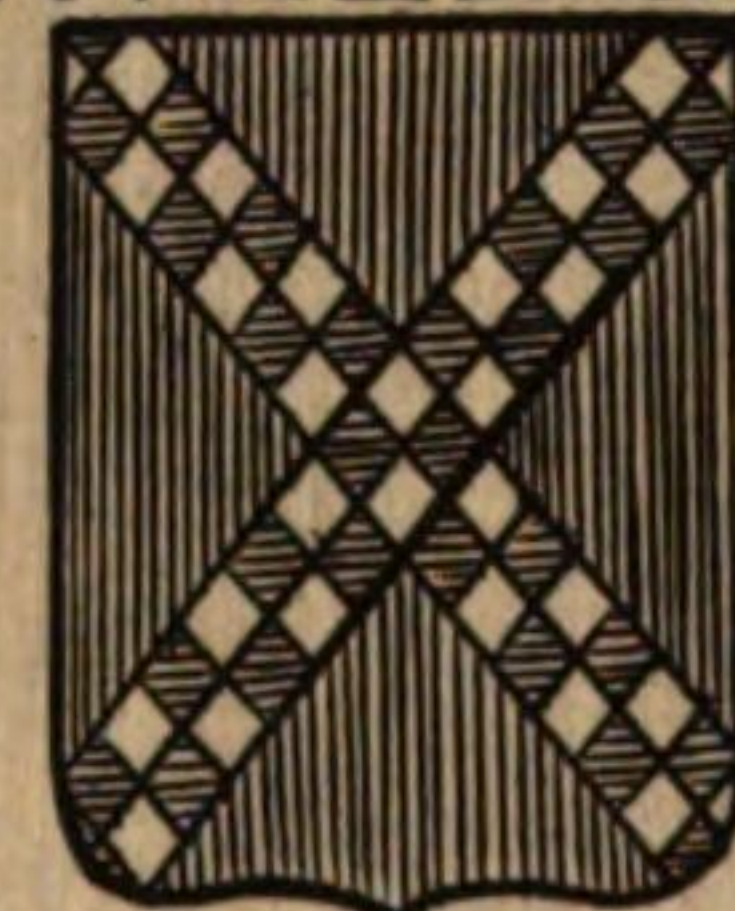
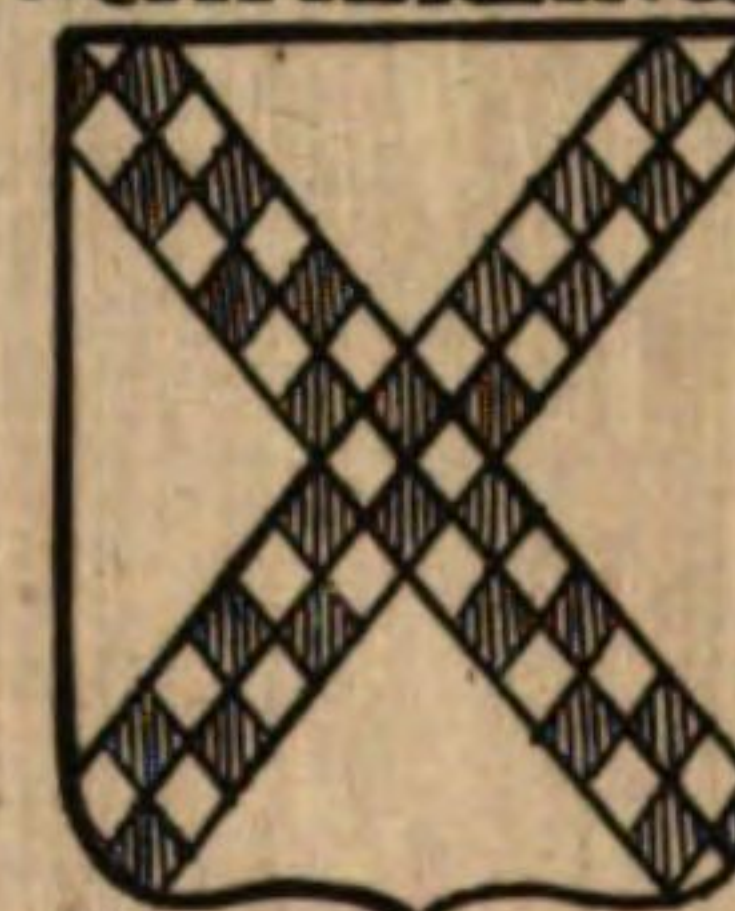
VAN DEN STEENE.

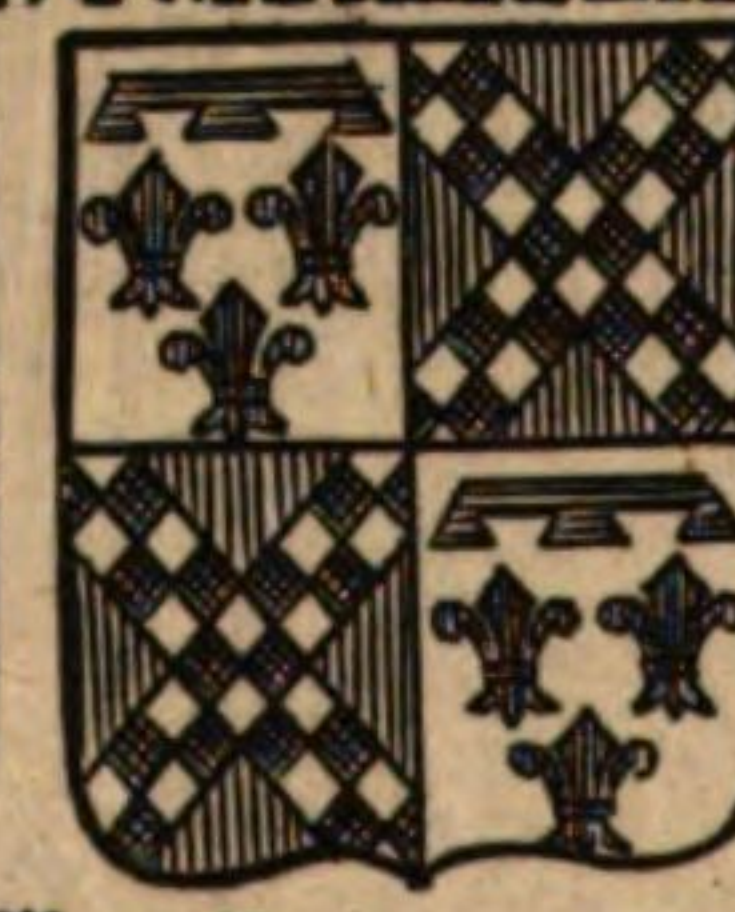
1. VORENBRUDE. 2. MINNEMOON. 3. VUYTTEHOF. 4. LACHMAN. 5. V.D. GRAETE. 6. EDELHEERE.

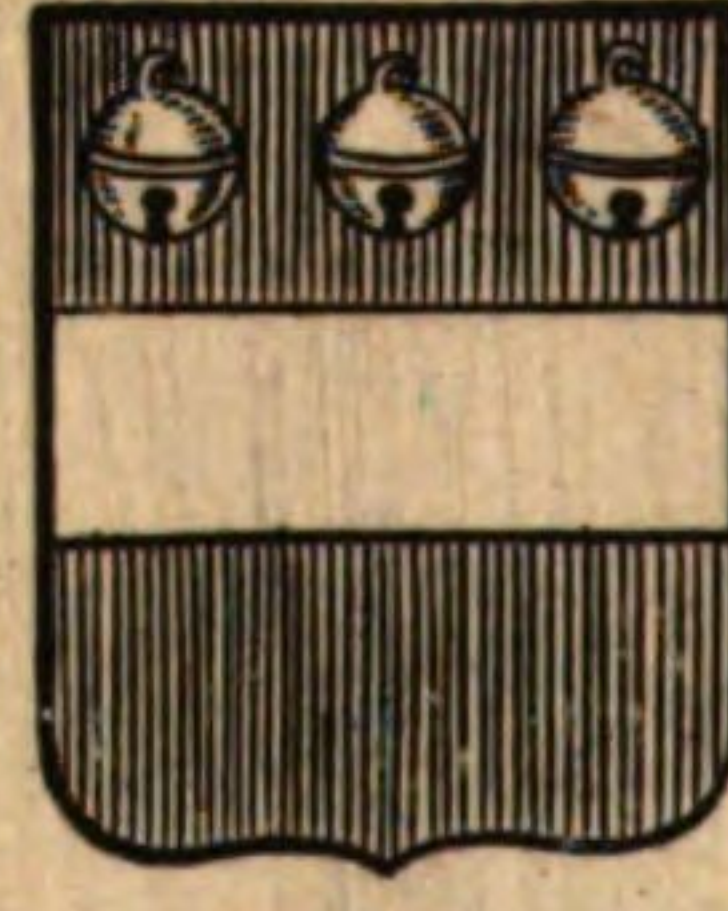
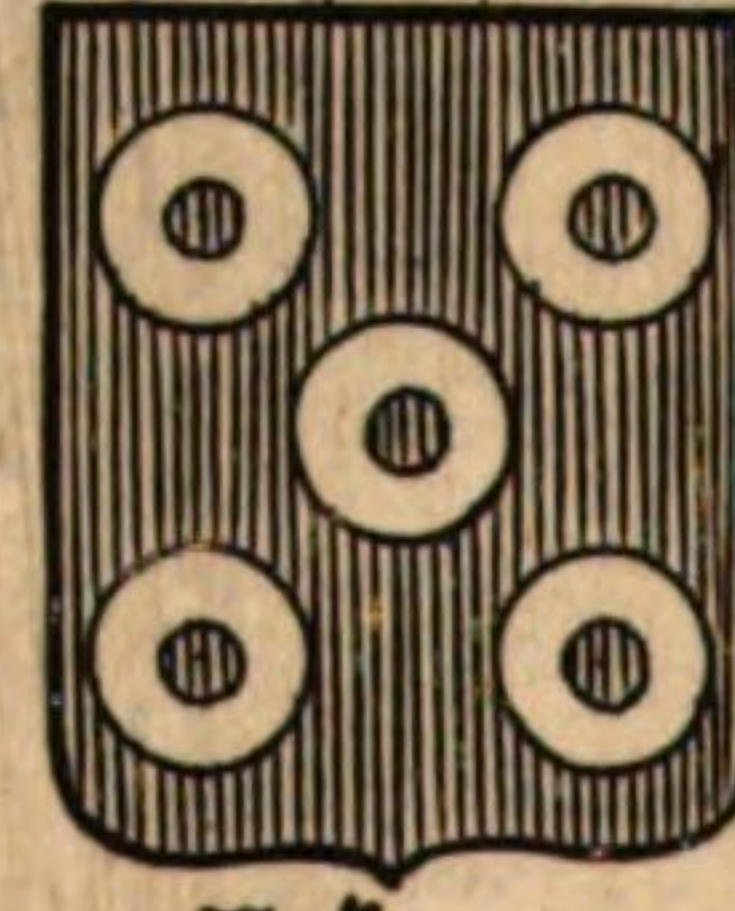
7. CAMERLINCK. 8. VWAETERMAE. 9. ABSOLOONS. 10. V. HUFFLE. 11. ROELOFS. 12. V. NETHENEN.

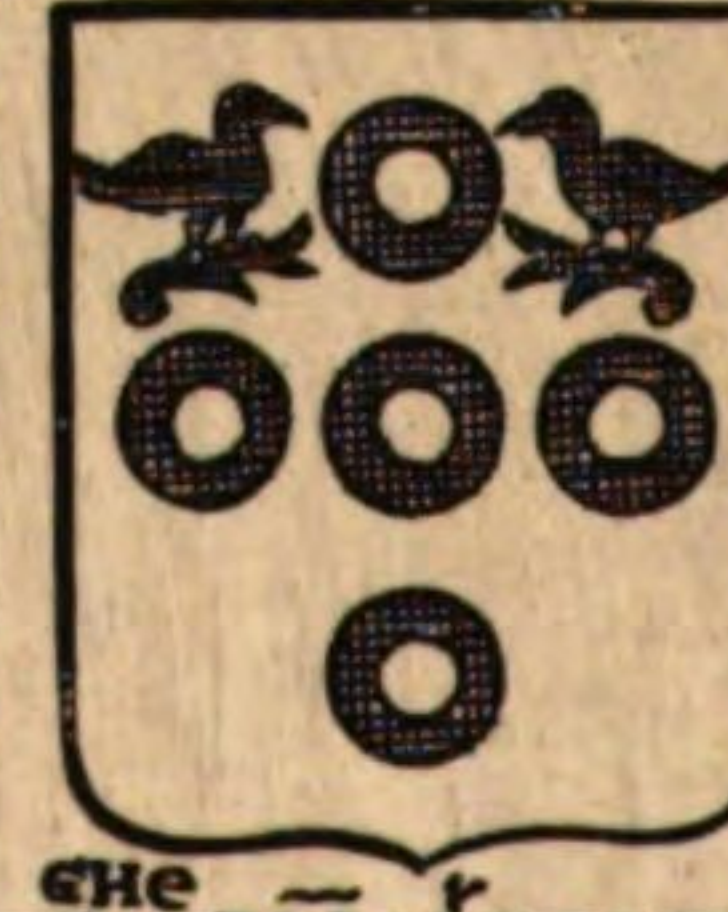
13. DE KEYSERE. 14. V. RALEBEKE. 15. D. ROLLENAER. 16. RABODE. 17. D. RIDDERE. 18. V. DBIEST.

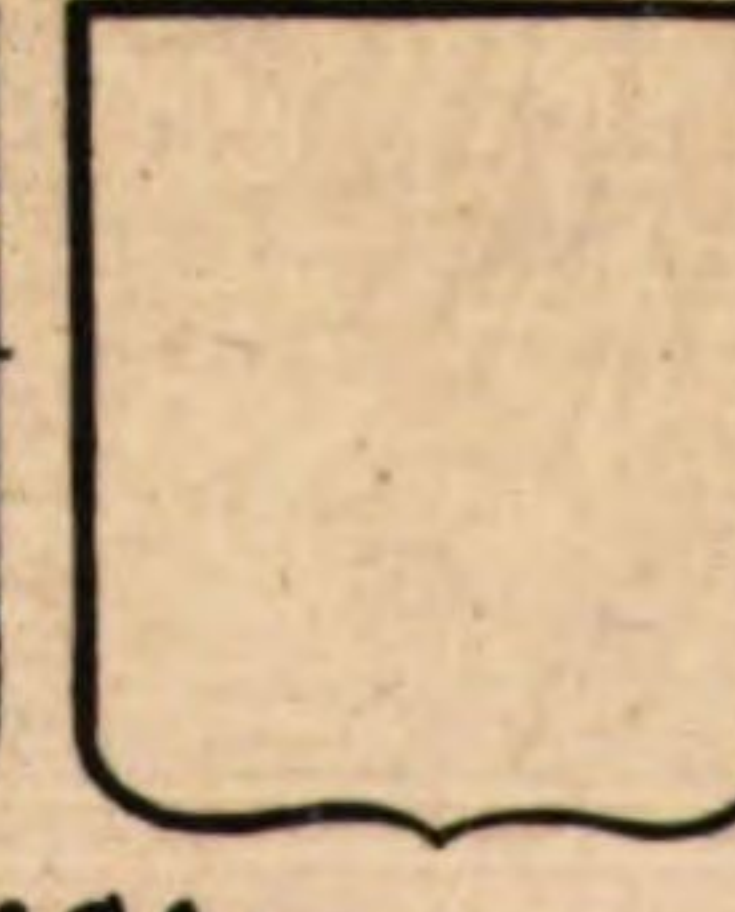
19. EVERYNSBRU. 20. V. VORSELAER. 21. D. KETELERE. 22. D. WAERSEGGHE. 23. VINCK. 24. V. ST. GUERIX.

25. BOTHNIA. 26. V. DBORCHT. 27. V. BAUSSELE. 28. V. DBEKEN. 29. D. PLEINES. 30. BRECHT.

31. TYPOETS. 32. V. DONGELBER. 33. V. DVORST. 34. KERVEL. 35. V. D. DRIESSCH. 36. V. DIELBEEK.

37. LE ROY. 38. HAEVENS. 39. D'AMEZAGA.

J. Catoir del.

QUARTA TRIBUS,
EJUSQUE FAMILIÆ:
VAN DEN STEENE.
PETREIUS.
A LAPIDE.
INSIGNIA.

- A. *È gueules au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.*
B. *De Van Den Steene, au lambel à 3. pendans d'azur.*
C. *Ecartelé: au 1. & 4. de Van Den Steene: au 2. & 3. de sable au lion d'or, armé & lampassé de gueules, à la bande diminuée de gueules, brochant sur le tout.*

Ludovicus, Eques, vivebat 899.
Ludovicus, Eques, vivebat 989.
Arnoldus, Eques, vivebat 1054.
Meinardus, Eques, profectus est in Terram Sanctam 1096.
Goswinus, Eques, in Asiam contra Turcas militatum ivit 1110.
Leonius, Eques, cum *Cunrardo* Imperatore Expeditionem fecit in Syriam 1147.
Bastinus, Eques, mortuus est Lovanii 1171.
Erenboldus, ivit in Terram Sanctam 1174.
Godefridus, Eques, Scabinus 1189. ad Bellum Syriacum profectus est 1194. Occisus est in Bello Leodienfi 1213.
Bastinus, Scabinus 1192. cum Henrico, Duce Brabantiae, Expeditionem Sacram suscepit 1196.
Gerardus, cecidit in Bello Steppensi 1213.
Bastinus, Scabinus 1210. profectus est in Terram Sanctam 1214. Iterum Scabinus 1220. 23. 25. 34. 36. 39. 41. 65. 66. 71. Consul 1230. 33. 40.

Bastinus, Consul 1247. Scabinus 1244. 45. 46. 49. 54. 55. 56. 65. 66. 71.
Gerardus, Eques, Consul 1261. Captus est in bello contra Bertholdos 1266.
Frontinus, Senator 1317. 19.
Alardus, Eques, Senator 1318.
Arnoldus, Eques, claruit proelio Woeringano 1288.
Bastinus, interfuit expugnationi Sitterii 1318.
Bastinus, Scabinus 1320. 25. 30. 33. 35. 41. Senator 1315. 26. 29. 32. 34. 36. 42. 44. quo anno erat Eques. Consul 1331. 40.
Arnoldus, Consul 1321. Senator 1330.
Adamus, Senator 1331. 35. 36. 46. 50. Scabinus 1337. Consul 1352.
Gerardus, Eques, Senator 1341. 47. 55.
Godefridus, Senator 1364. loco Joannis Hers, Equitis, defuncti.
Bastinus, in Decania 1375. 84. 98. Senator 1376. 79. 83. 85. 88. 91. 93. 95. Scabinus 1387. 92. 99.

I. VORENBRUDEN. VENENBRUDEN. VERENBRUDEN.
VORENBRUDIUS.

D'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.

Bastinus, filius Godefridi, filii Brudenen, vivebat 1287.
Bastinus, Scabinus 1326. 32. 34. 39. 41. 43. 52. Senator 1327. 31. 33. 35. 37. 40. 42. 44. 51. 53.
Rudolphus, Senator 1334.
Henricus, Senator 1359. 71. 73. 76. In Decania 1375. Scabinus 1380.
Guilielmus, ejus filius, Senator 1376. 78. 79. 84. Duxerat Odiliam De Beerthem, filiam Roberti.
Jacobus, ejus frater, in Decania 1379. Senator 1381. Obiit 1385.

II. MINNEMOON. MINNEMONIUS.

D'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable, accompagné en chef de l'écu de Liemingen.

Bastinus, Eques, profectus est in Terram Sanctam 1174.

Godefridus, Scabinus 1197.

Simon, Scabinus 1202. 25. 34. 36. 41. 44. Senator 1233.

Simon, Scabinus 1305. 7. 10. 15. Senator 1304. Obiit 1315.

Walterus, Scabinus 1316. 18. 20. 22. 24. 26.

28. 31. 33. Senator 1327. 29. 34. Duxerat Margaretam Rattemans, filiam Joannis.

Godefridus, Senator 1332. 35.

Arnoldus, Senator 1336.

Simon, Senator 1356. 62. 67.

Simon, Senator 1376.

Henricus, Senator 1411. 13. 16.

III. UYTENHOVEN dictus ZEDELEER.

(Ex Curia, cognomento Zadelarius.)

A. **D**E sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules.

B. **D**E sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules : au franc quartier d'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules.

Joannes, Eques, captus in Bello Gelrico; ex vulnerum dolore obiit 1286.

Arnoldus, Scabinus 1291.

Henricus, Scabinus 1311. 13. 17. A. Filios habuit, Henricum, & Franconem.

Goloinus, Eques, mortuus est Lovanii 1331.

Franco, Senator 1338. 47. B.

Godefridus, Senator 1348.

Joannes, Senator 1363.

Henricus, Senator 1364.

Godefridus, Senator 1471.

Antonius, Senator 1492. 96. 98. 1500. 1. 3. 5.

7. 9. 11. 13. 15. Scabinus 1495. 97. 99. 1502.

6. 10. 12. 17. In Decania 1514. 16. Obiit

Scabinus 24. Junii 1517. B.

IV. LACHMAN. LACHMANNUS.

DE Van Den Steene, le sautoir accompagné en chef de l'écu de Liemingen.

Ægidius, Senator 1324. 26. 28. 30. 34. Scabinus 1327. 29. 46.

Ægidius, filius ejus, Scabinus 1348. 50. 52.

Senator 1349. Obiit 1352.

Judocus, Senator 1342.

Ægidius, filius Godefridi, Senator 1363. 78.

V. VAN DEN GRAETE. A GRADU.

DE sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules, accompagné en chef d'un cœur d'or.

Henricus, in Decania 1328.

Joannes, Senator 1341. 48. 54. 60. 64. Scabinus 1342. 44. 47. 49. 53. 57. 59. 72. Consul

1356. postea Eques.

Joannes, habitans in platea Præpositi, Senator 1372. 79. In Decania 1369.

VI. EDELHEERE. EDELHERUS.

A. **D**E Van Den Steene, le sautoir accompagné en chef d'un besan d'or.

B. **D**'argent à la fasce de gueules, accompagnée de 6. tourteaux de même, 3. en chef, rangés en fasce & surmontés d'un lambel à 4. pendans d'azur, & 3. en pointe, 2. 1.

Joannes, Scabinus 1300. 6. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 21. Consul 1316. Senator 1320. A.

Simon, Scabinus 1304. B.

Bastinus, Senator 1327.

Ludovicus, Senator 1321. 33.

Joannes, Senator 1340.

Gerardus, Senator 1359.

Joannes, filius Simonis, vivebat 1344.

Joannes, filius Ludovici, vivebat 1366.

VII. CAMERLINCK. KEMERLINCK. CAMERLINGUS.

A. **D**'Argent au sautoir échiqueté de 2. tires d'or & de gueules.

B. **D**'argent au sautoir échiqueté de 2. tires, d'or & de gueules, accompagné d'une rose de sinople, boutonnée d'or.

Joannes, vivebat 1295. Duxerat filiam Walteri De Riddere, senioris.

Bastinus, Senator 1333. 39. 41.

Joannes, Senator 1347. 49. A.

Walterus, senior, filius Bastini, Senator 1368. Scabinus 1370. quo anno obiit. Jacet apud

Prædicatores. B.

Walterus, Eques, Scabinus 1373. 75. 80. 82.

84. 87. 89. 91. 93. 95. 97. 99. Senator 1374.

78. 83. 88. 90. 92. 96. 98. Consul 1376. 85.

94. In Decania 1377. 81. 86. Obiit 1419. B.

VIII. VAN WAETERMAELE WATERMALUS.

DE Van Den Steene, au chef cousu d'azur, chargé de 3. fers-de-lance d'argent, rangés en fasce.

Henricus, Senator 1330. 40. 44. 48. Scabinus 51. 56.
1343. Henricus, Senator 1341.
Absalon, Eques, Senator 1332. 35. 37. 39. 42.

IX. A B S A L O N S. A B S O L O O N S.

(Ab Illustri quodam Absalone vocati.)

A. **D**E Van Den Steene, le sautoir accompagné en chef d'une coquille d'argent.

B. **D**E Van Den Steene, le sautoir accompagné en chef d'une macle d'argent.

Henricus, Senator 1341. 48. 50. 53. 55. 72. Walterus, filius ejus, Senator 1373. 75. 77. à
Scabinus 1339. 52. 54. Textoribus discriptus 1379.

X. VAN DEN HUFFLE. HUFFELENIS.

(Vicus est Cœnobio Vlierbacensi confinis.)

A. **D**E sinople au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules.

B. **D**E sinople au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules, accompagné en chef d'un écu d'or à 3. fleurs-de-lis de gueules.

C. De sinople au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent, & de gueules : au franc quartier d'or à 3. fleurs-de-lis de gueules.

D. De sinople au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules, au franc quartier d'or à 3. maillets de gueules.

E. De sinople au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules : au franc quartier d'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, accompagnées de 5. billettes de même, 3. 2.

Joannes, Eques, vivebat 1247. A.

Joannes, Eques, Senator 1344.

Ægidius, Senator 1345. 49. 54. filios habuit, Ægidium, Joannem, & Petrum.

Godefridus, Eques, Senator 1352.

Ægidius, Scabinus 1382. quo anno obiit. B.

Joannes, ejus filius, Senator 1386. 92. 94. 96.

98. 1400. 2. 4. 23. Scabinus 1393. 95. 97. 99.

1401. 3. 5. 7. 11. 15. 19. factus eo anno Con-

filiarius Principis : iterum Scabinus 1422. Con-

ful 1406. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 21. In Decania

1409. 13. 17. Obiit Senator 30. Aprilis 1424.

Duxerat Margaretam De Huldenberghe. C.

Petrus, ejus frater, Senator 1387. 89. 91. 93. 95.

97. 99. 1401. 3. 5. 7. 9. 11. 13. In Decania

1390. 92. 94. 96. 98. 1400. 4. 8. 10. 12. 15.

quo anno obiit 27. Septembris. Duxerat Hel-

wigem Absalons, filiam Joannis. D.

Joannes, junior, in Decania 1421. loco Lu-

dovici De Rycke, facti Receptoris, seu Quæ-

storis Ducis. Scabinus 1425. Senator 1424. Du-

xerat Gertrudem Rogge.

Joannes, filius Joannis, Eques, Senator 1441.

Duxerat Catharinam Bau, filiam Walteri.

XI. R O E L O F S. R A D U L P H I.

(Ab Illustri quodam Rudolpho.)

A. **D**'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & d'azur.

B. **D**'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & d'azur, accompagné en chef d'un écu de sable à l'aigle parti d'argent, bequé & membré d'or, armé & langué d'argent.

C. D'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & d'azur, chargé en cœur d'une coquille de gueules.

D. D'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & d'azur, à la bordure engrêlée de gueules.

Ludovicus, Eques, Senator 1348. loco Franconis

Van Outheverlé, facti Consul, item 1350.

56. loco Gerardi Van Wilre, Equitis; quo anno

obiit.

Hugo, Senator 1336. 52.

Hugo, Senator 1390. 92. 94. 96. 98. 1400.

2. 4. 6. 8. In Decania 1391. 93. 99. 1403. 7.

Obiit 1410.

Godefridus, ejus filius, Senator 1423. 26. 28. 30.

33. 35. 38. 40. 42. 45. 47. 49. 51. 53. 55. 57. 59.

61. 63. 65. 67. 69. In Decania 1424. 27. 29.

39. 41. 43. 46. 48. 50. 54. 56. 58. 60. 62. 66. 70.

Scabinus 1436. 52. 68. A.

Hugo, filius Hugonis, Senator 1420. loco Fran-

conis Eveloghe, qui obierat. Item 1425. 27.

31. 34.

Ludovicus, Senator 1445. 47. 49. 51. 57. 59.

61. 67. 71. 79. 82. Scabinus 1446. 50. 52.

54. 56. 58. 60. 62. 64. 66. 68. 70. 74. 76. 78.

81. Consul 1455. 65. 69. 73. 75. In Decania

1472. 80. Obiit 10. 7bris 1483. Hugonem filium

habuit. Duxerat filiam Walteri Bau. A.

Godefridus, filius Godefridi, Senator 1484. 98.

1512. 17. 19. 21. 23. 25. 27. 29. 31. 34. In

Decania 1522. 28. 30.

Joannes, filius Godefridi, Senator 1490. 93.

1503. In Decania 1504.

Joannes, filius Rudolphi, Senator 1506.

D *E sable au sautoir componné d'argent & gueules.*

Henricus, Eques, in Terram Sanctam profectus
est cum Godefrido III., Duce Brabantiae, 1183.
Fulcarius, Scabinus 1194.

Joannes, Scabinus 1203. 6. 9.
Blancardus, Eques, Scabinus 1247.
Walterus, Scabinus 1281.

D *'Argent au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de gueules.*

Bastinus, Eques, expeditionem fecit in Syriam
cum Francis & Germanis 1096. Duce Gode-
frido Bullonio.

Walterus, Eques, Scabinus 1197. 1206. 8. 12.
Profectus 1214. in Terram Sanctam. Item Sca-
binus 1216. Consul 1225.

Reginerius, Scabinus 1202.

Walterus, Scabinus 1227. Consul 1230. Scabi-
nus 1241.

Bastinus, filius Walteri, vivebat 1227.

Joannes, Senator 1329.

D *E gueules au sautoir échiqueté de 2. traits d'argent & d'azur.*

Boschardus, profectus in Terram Sanctam 1122.

Walterus, profectus in Syriam 1132.

Joannes, vivebat 1138.

Alardus, Scabinus 1187.

Gosuinus, Scabinus 1190.

Arnoldus, Scabinus 1197.

Walterus, Scabinus 1210.

Meynardus, Scabinus 1233.

D *'Azur au sautoir échiqueté de 2. tires d'or & de gueules.*

Otto, 1183. profectus in Terram Sanctam, cum Godefrido III. Duce Brabantiae.

D *'Argent au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & sable.*

Rumoldus, Scabinus 1203.

Joannes, Senator 1329.

Rumoldus, Senator 1339.

Radulphus, Senator 1342. 44.

Arnoldus, Senator 1348.

Simon, Senator 1344. 49. 58. 60. menſe Octobri
positus à Petro Couterello in ſeditione: item
1362.

Ægidius, Senator 1351.

Joannes, Senator 1353. 65.

A. **D** *'Argent à la croix échiquetée de 2. tires d'or & de gueules.*

B. **D** *'Argent au sautoir échiqueté de 2. tires d'or & de gueules.*

Walterus, Scabinus 1267. 85. 97. A.

Bastinus, filius Walteri, vivebat 1295.

Walterus, filius Walteri, Senator 1345. 47. B.

D *'Or au sautoir échiqueté de 2. tires d'argent & de sable.*

Ægidius, Scabinus 1299. 1301. 3. Senator 1292.
95. 97.

Joannes, Senator 1320.

D *'Argent au sautoir échiqueté de 2. tires de gueules & de sinople.*

Godefridus, Scabinus 1216. 29. 34.

XX. VAN VORSELAER.

E Cartelé : au 1. & 4. d'argent à 3. fleurs-de-lis de gueules, surmontées d'un lambel à 3. pendans d'azur : au 2. & 3. de Van Den Steene.

Gerardus, ex filia Bastini Van Den Steene pro-
gnatus, periit in obsidione Urbis Mechlinien-
sis 1302.

Gerardus, Eques, erat Lovanii tempore sedi-
tionis Couterellianæ 1360.

XXI. DE KETELERE.

DE sable au sautoir échiqueté de 2. tires d'or & de gueules, accompagné en chef d'un aigle parti d'argent, bequé & membré d'or, armé & langué d'argent.

Arnoldus, Scabinus 1234.

Arnoldus, Senator 1286.

Joannes, Senator 1289. 1317. 23. 30. Sca-

binus 1312.

Arnoldus, Senator 1331.

XXII. DE WAERSEGGERE dictus SAVENEEL.

D'Or à 2. quinte-feuilles de gueules, boutonnées d'or, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe : au franc quartier de Liemingen.

Joannes, filius Arnoldi, filii Godefridi, & Elisabe-
thæ Van Den Huffle, Senator 1489. Ejus loco
Reynerus Van Liefkenrode, positus à Principe
22. Augusti. Item 1490. 92. 94. In Decania
1491. Scabinus 1493. Duxerat Gertrudem
Van Winghe.

Martinus, eorum filius, Senator 1508. 10. 34.
Duxerat Margaretam Abfalons, filiam Michaë-
lis, Equitis, & Mariæ De Dyntre. Jacent in

Templo Divi Michaëlis juxta Sanctuarium.

Joannes, eorum filius, Senator 1562. cui eadem
die suffectus est Guilielmus Lombaerts. Duxe-
rat Gertrudem Vander Linden, filiam Antonii
& Catharinæ Van Bouchout.

Martinus, eorum filius, Senator 1579. 84. 86.
89. 96. 1603. 5. 7. 9. In Decania 1585. Sca-
binus 1606. Duxerat Hestherem Van Ribbeke,

XXIII. VYNCK. VINCK.

D'Argent au chevron de sable, chargé de 3. maillets d'or : dont 2. affrontés.

Arnoldus, filius Arnoldi, & Joannæ Marnef,
filiae Joannis, & Joannæ Abialoens, filiae Mi-
chaëlis, Senator 1539. 41. quo anno obiit sub
finem Decembris. Duxerat Mariam Van Gael,
filiam Petri & Adrianæ Roelofs, filiae Joannis
& Catharinæ Pinnock.

Arnoldus, eorum filius, Senator 1571. 72. 73.
78. 80. 82. 84. 86. 89. 91. 93. 94. 96. 98. 99.

1602. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17. 19. In Decania
1579. 81. 83. 85. 87. 88. 90. 92. 95. 97. 1600.
3. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. 18. Scabinus 1601.
Duxerat Catharinam Uytterhellicht, filiam
Paulli, junioris, & Claræ Luyten.

Arnoldus, eorum filius, Senator 1600. Duxe-
rat Mariam Van Ghele, filiam Petri.

XXIV. VAN S. GUERIX.

E Cartelé : au 1. & 4. de gueules au lion d'argent : au 2. & 3. d'argent à 3. cœurs de gueules.

Nicolaus, filius Nicolai, Equitis, & Machtildis de
Tuydekem, Eques, Prætor 1426. 30. &c. Obiit
6. Julii 1478. Duxerat Machtildem Beys, filiam
Joannis ; quæ obiit 26. Decembris 1460.

Joannes, Eques, eorum filius, Senator 1481.
83. Obiit sub finem mensis Maii 1484.

Jacent Lovanii apud RR. PP. Dominicanos in me-
dio Chori sub Sarcophago laminâ ænea tecto, re-
præsentante effigiem dictorum Nicolai & Mach-
tildis, Quarteria, & inscriptiones sequentes :

Hier leeght d'edel Giddre / goet /
Her Claes Van Sinte Guerix / broet /
Camerline / Raet / wys verstant /
Van VI. Hertoghen in Brabant /
Gidder in't Heylich Tant / rechtverdiich /
Kacitacys / milt / en eerwerdich /
Mener van Toben / rechts toeganc
Was hy XXXII. iaer lanc :
Doir Blangua ghevangen ter noot /

Daer Hertoghe Antonis bleef doot :

Hy was meer dan XC. iaer out /

En betaelde der doot scout

Anno XIII. LXXVIII. mede

VI. daghe in Julio : t' Hemels stede

Su zalichhede der Ziele brede.

Hier leeght Vrou Machtild Beys / getrouwe

Wulen Her Claes wettighe vrouwe /

En was Her Jans zyns zoon's Vrou moedre /

Oock Giddere : Godt zu haer behoedre.

Zu was gezedich / goet / ende breedsaem /

Aen Edele ende sichte ghemeenjaem /

Godbruchtich / minlyc / elc veraet /

Der ermen weesen toeverlaet :

Ende zu sterf doen men screef Gods iaer.

MCCCC. ende LX. claer

Op den goeden Sinte Stevens dach /

Die XXVI. daghen lach

In Decembri / dits dorconden /
Haer Ziele yn met Gode wonden
Doer syn wonden t'ewighen stonden.

Her Jan Van Sinte Gueric dede /
Als Heer van Borem en Hoberghen mede /
Naer loop der natuere algadre /
Dem Comben by synen Heer Padre.
Dese Her Jan was eerlic volduerende /
Synen tyt Ridderfchap bezuerende
In heydenesse Edelheer tierende /
t'Allen Striden corage verchierende.
Phillips / Kaerle / Maximiliaen / Hertoghen /
Heeft hy gedient in alle Orloghen
Met braver Ridderlyker brueght /
Volghende syns Heren Vaders dueght /

In't iaer sterf hy wiens Ziele yn
Van synen vry / Gode altoos by.

Hier ondre is ghedaen ter eerden
Dronwe Johanne Datyns / vol weerden /
En was uten huse geboren
Van Kotselaer / husebronswe verroren
Her Jans van Sinte Gueric voirsent :
Alle dueght was haer toegheleut.
In't iaer XIII: L. en neghene
Sterf yn in der zierte verweghene /
Op Onser Lieber Dronwe dach
In Meerte : bidt zonder verdrach
Dat Christus harer wille ontfemen /
Wiens doot beweent es van den ermen :
Ende wille alle Kerstenen gheuen
Syn ewich leven.

XXV.

V A N B O T N Y A.

D'Azur au bras dextre de carnation, armé d'argent, & enrichi d'or, tenant une épée d'argent gardée d'or.

Adolphus, filius Frederici, & Maximilianæ Abfaloens, filia Radulphi, & Catharinæ Vander Noot, Senator 1581. 83. In Decania 1584. Duxerat Margaretam Schoeten.

Visitur Lovanii in Templo Divi Quintini, è regione Altaris Divo Quintino sacrati, Sarcophagus cæruleus, cui inscriptum sequens Epitaphium :

Hier liggen begraven Jor Frederick Va Botnya / Ridder : sterf 26. Maai 1573. En Dronwe Maximiliana Absolons / syne husebronswe : sterf 8. Augusti a° 1606. Jor Jacques Van Dielbeeck / Heer van Attenhoven / Put / sterf 6. April a° 1599. En Dronwe Anna Van Botnya / syne husebronswe / sterf 17. November a° 1617.

XXVI.

V A N D E R B O R C H T.

D'Or à la tête de diable de sable, languée & allumée de gueules, posée de front.

Antonius, filius Walteri, J. U. Licentiati, & Catharinæ Abfaloens, filia Antonii, in Decania 1593. 94. 98. 99. 1610. Senator 1595.

97. 1605. 7. 9. 12. 14. Scabinus 1596. 1601. 3. 4. 6. 8. 11. 13. Consul 1600. 2. Duxerat Henricam Boxmeer.

XXVII.

V A N B A U S S E L E.

DE gueules au chef d'argent, chargé de 2. quinte-feuilles de gueules, boutonnées d'or.

Hadrianus, filius Hadriani, & Annæ Vander Vorst, filia Joannis, & Annæ Abfaloens, Senator 1610. 16. Duxerat Mariam Bernard. Habet hæc Familia suam Sepulturam Lovanii in Ecclesia D. Petri in Sacello DD. Cosmæ & Damiano sacrato, ubi ante Altare exstat Sarcophagus cæruleus, hujusmodi exhibens inscriptionem :

Hier leet begraven Gerardt Van Bausselle : en Josrou Margriete Van Den Hecke / die sterf a° 1500. XIII. Moer. En Meester Gerardt Van Bausselle / die sterf a° 1511. den XX. dach Jarij. Ende Josrou Kate-linne Van Belmont / die sterf in't iaer ons Heere XIII: XCIII. op den XVI. dach der maent van Junio.

Insignia :

Bausselle-Coudenberg-Hecke, De Bleyde: Bausselle-Helmont, Deurne.

Ibidem è regione Altaris, parieti affabrè insculptum exstat monumentum, 4. circumdatum Quarteriis, representans inter cetera effigiem Adolphi Bausselii, genibus nixi ante SS. Trinitatem, & Epitaphium sequens :

Hier leet begraven Jonker Adolf Van Baussel / saligher memorien / die in synen tyde plach te syne Homme d'Armé der hende van der Ordonnantien van den ghenadighen Heere den Prins van Orangen ; de welcke sterf den XI. dach Decembrijs anno XV: ende LIX. Wit wor de Ziele.

Quarteria :

Bausselle, Belmont, Heylwegen, Beringen.

Adolphus hic, fratrem habuit Hadrianum qui duxerat Annam Vander Vorst. Erant filii Cornelii & Margaretæ Van Heylwegen ; Cornelius verò filius Gerardi & Catharinæ Van Belmont.

XXVIII.

VAN DER BEKEN.

DE gueules à 5. annelets d'argent, rangés en sautoir.

Alexander, filius Guilielmi, Equitis, & Annæ De Laistre, filiae Joannis, & Cæcilie Van Brecht, Senator 1616. 28. 29. Duxerat Elifa-

betham De Roover.

Godefridus, eorum filius, Senator 1643. 46. 47.

XXIX.

DE PLAINES.

DE gueules à la fasce d'argent, surmontée de 3. grillets de même, rangés en fasce

Franciscus, Toparcha de Quarebbe, La Moillerie, Maffle, & Terbruggen, filius Ludovici & Annæ Vander Vorst, filiae Joannis, & Annæ Abfaloens, Senator 1623. loco Octaviani Vander Tommen; item 1625. 27. Scabinus 1624. loco Caroli Hueleth, facti Urbi Lovanienfi à Confiliis & Secretis. In Decania 1626. Duxerat Florentiam De La Laing, filiam Caroli, Domini de Santberghe, La Moillerie &c., & Catharinæ De Fourneau De Cruykenborgh. Ambo sepulti in Ecclesia Parochiali Sanctæ Reinildis in Hannonia ante Chorum sub Sarcophago, exhibente utriusque Insignia cum 8. Quarteriis, & subsequenter inscriptionem:

Cy gissent Nobles Personnes Messire François De Plaines, Escuier, Seigr. de Terbrugghe, qui trepassa le 23. d'Avril 1640. & Dame Florence De La Laing, Dame de La Moillerie & Maffle, Douariere de Ramelo, sa Compaigne, decedée le 27. de 7bre 1662., la quelle épousa en primieres nocces Messire Michel t'Serraerts Cblr., Seigr. de Ramelo, Ha-decht &c. Priez Dieu pour leurs Ames.

Quarteria Viri:

De Plaines, Van Lier, Vander Vorst, Absolons.

Quarteria Uxoris:

La Laing, Engbien, Fourneau, Geyn.

Carolus, Toparcha de La Moillerie, Maffle, &c. eorum filius unicus, Senator 1636. loco Joannis De Bucq, defuncti: item 1639. 42. loco Alphonsi De Fusco, facti Consul: item 1644. 45. 48. 60. 62. 63. 73. 74. 75. 82. 84. 85. Scabinus 1661. 64. 65. 66. 72. 79. 80. 81. 86. 87. 88. Consul 1667. loco Matthiæ Alphonsi De Fusco, qui renunciaverat: item 1668. 69. 71. 82. 89. In Decania 1670. 76. 77. 78. 83. Jacet in Choro Ec-

clesiæ Parochialis de Erps sub Sarcophago, exhibente 8. Quarteria, & inscriptionem sequentem:

Hier liggen begraven den seer Edelen Heere Charles De Plaines / Heere van La Moillerie ende Terbruggen / ende in sin leben Opper-Argemeester der Stadt Toben / die sterft den 29. xber 1689. ende Vrouwe Maria Catharina Eduwarts De Crebor / sine Hingvrouwe / die is overleden den 14. Augusti 1681. Ende Vrouwe Maria Cheresia Dansart / tweede Hingvrouwe des voorschreven Heere / die sterft

B. D. D. S.

Quarteria Caroli:

De Plaines, Vander Vorst, La Laing, Fourneau.

Quarteria Mariæ Eduwarts:

Eduwarts, De Cotterelle, La Laing, Fourneau.

Jacobus Carolus, Toparcha de Terrellt, filius Caroli, & Mariæ Theresiæ Dansart, Senator 1718. 19. 20. loco Guilielmi Francisci Josephi De Vroey, defuncti. In Decania 1721. 22. loco Petri Josephi Van Bommel, facti Scabini. Obiit 15. Februarii 1723. Jacet apud Parentes in Erps, cum 16. Quarteriis. Duxerat Isabellam Le Boucq, filiam Joannis, & Annæ Philippinæ Steegh d'Amersfort.

Joannes Franciscus Josephus, Toparcha de Terrellt, eorum filius, Senator 31. Julii 1744. loco Maximiliani Emanuëlis Petit, defuncti. In Decania 1745. Iterum Senator 1746. quo anno mense Augusto factus Gubernator, & Summus Ballivus Oppidi & Territorii Angiensis; cui muneri quoque cessit 1752. Duxit Joannam Franciscam Josepham Rombouts, filiam Joannis, & Joannæ Isabellæ De Vroey.

Carolus Franciscus Josephus Basilus, eorum filius, ad Patriciatum admissus 30. Junii 1742.

XXX.

VAN BRECHT.

DE sable au lion d'or, armé & lampassé de gueules, à la bande diminuée échiquetée de 2. tires d'argent & de gueules, brochante sur le tout.

Jacobus, filius Joannis, duxerat Beatricem Absalons, filiam Judoci, & Margaretæ Wittemans; hic autem Judocus est filius alterius Judoci

& Margaretæ Roelants, filiae Godefridi.

Joannes, Henricus, Maria, & Anna, eorum liberi.

XXXI.

T Y P O E T S.

DE gueules à 3. oyes d'argent, bequées & membrées d'or.

Franciscus, Senator 1637. 39. 41. 42. In Decania 1638. 40.

Jacet in Templo RR. PP. Augustinianorum, ubi sequens legitur Epitaphium :

Juxta ossa Henrici Speelhoven & Catharinæ Vander Vorst, Parentum, jacet Catharina Speelhoven cum marito Henrico Van Hulsen. Obiit illa XXII. Nov. A^o XV^c X. hic VII. Aug. A^o XV^c XVI. ac Franciscus Typoets D. d'Elsbroeck, Pat. Lov. (Fus Godefridi & Cath. V. D. Borcht, Anthonii Consulis ex Henrica Boxmeer filia, Walteri V. Borcht ex Cath. Absoloens F^a, Anthonii Absoloens

& Elisabethæ Van Hulsen neptis) & Catharina Castello d'Elsbroeck, conjuges : decessit ille XV. Oct. A^o XVI^c LVII. hæc XXVIII. April. a^o XVI^c LXI. Anna Exaerde F. Damiani & Annæ V. D. Eechouten, vidua Petri Castello, Francisci Alexandro Farnesio Duci Parmensi à cubiculis, & N. l'Espinoy filii, mortua 11. Mart. a^o XVI^c LXXI. & Isabella Typoets præmatura morte raptâ XVIII. Maii XVI^c LXXXIV. R. I. P.

Philippus, ejus frater, Senator 1644. 45. 48. 51. 52. Scabinus 1650. Obiit innuptus 1653.

XXXII.

VAN DONGELBERGHE.

DE sable au lion d'or, armé & lampassé de gueules, à la bande diminuée de même, brochante sur le tout.

Henricus, Toparcha de Herlaer, Steenberghe, filius Francisci, Equitis, & Joannæ Oudaert, filia Alexandri, & Gertrudis Van Brecht, filia Caroli, & Catharinæ Vander Noot, admissus ad Patriciatum 17. Decembris 1654. Duxerat Isabellam Claram Eugeniâ De Lodoza y Andouza.

Carolus, ejus frater, Toparcha de Zillebeeck, Raseghem &c. admissus eadem die. Duxerat Annam Mariam De Rysewyck.

Carolus Robertus, filius dictorum Henrici, & Isabellæ Claræ Eugeniæ, Baro de Corbeke ultra Diliam, ad Patriciatum cum tribus filiis admissus 31. Martii 1689. Duxerat Mariam Joannam Van Eyck.

Carolus Eugenius, eorum filius.

Henricus Ludovicus, ejus frater.

N eorum frater.

N Baro De Dongelberghe, admissus ad Patriciatum 12. Januarii 1708.

XXXIII.

VAN DER VORST.

D'Argent à 5. annelets de sable, rangés en croix, accompagnés en chef de 2. corbeaux affrontés de sable, chaque perché sur une branche au naturel.

Ægidius, filius Joannis, & Annæ Absaloens, filia Ægidii, & Annæ Vander Hulst, Toparcha de Loonbeke, Senator 1589. 91 95. 97. 1600. 2. 9. 11. 15. 20. 23. 30. 32. 34. 35. 37. Scabinus 1601. 3. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 17. 19. 21. 22. 25. 28. 29. 31. 33. In Decania 1596. 98. 99. 1616. 24. 27. 36. Consul 1605. 7. 13. 18. 26. Obiit Senator 21. Decembris 1637. Duxerat Susannam Van Gerven.

Joannes, Toparcha de Winghe, filius Joannis, & Catharinæ Vranx, filia Christophori, & Catharinæ Van Udekem, Senator 1615. 17.

19. 24. 26. 28. 29. In Decania 1618. 25. Scabinus 1620. 23. 27. Consul 1621. 22. Factus Prætor Lovaniensis 15. Junii 1630. Duxerat Annam Claram Van Den Tympel, filiam Caroli, Prætoris Lovaniensis.

Carolus, filius Engelberti, & Annæ De Waerfeggere, filia Joannis, & Gertrudis Vander Linden, filia Antonii, Senator 1623. 25. 28. 29.

Joannes Carolus, filius dictorum Joannis, & Annæ Claræ Van Den Tympel, Toparcha de Winghe, Senator 1650. 55. 56.

XXXIV.

K E R V E L.

DE gueules au vol d'argent.

Bernardus, filius Henrici, & Annæ Van Bauffele, filia Hadriani & Annæ Vander Vorst, filia Joan-

nis, & Annæ Absaloens, admissus in Collegium Patriciorum 6. Julii 1640.

XXXV. VAN DEN DRIESSCHE *dictus* DU TRIEU.

D'Or tiercé en pairle; le chef chargé d'un aigle de sable, bequé & membré de gueules, armé & langué de sable: les flancs de 2. lions affrontés de sable, armés & lampassés de gueules.

Ferdinandus, filius Maximiliani, & Catharinæ Anthoin, filiae Jacobi, & Maximilianæ Dittre, filiae Antonii, & Joannæ Douvrin, filiae Adolphi, & Philippottæ Abfoloens, filiae Radulphi, & Catharinæ Vander Noot; Senator 1670. 72. 76. 77. 78. 82. 84. 85. 89. 90. 1713. 14. 15. 16. Scabinus 1671. 73. 74. 75. 83. 86. 87. 88. 95. 96. 97. 98. 99. 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. In Decania 1679. 80. 81. 91. 92. 93. 94. Consul 1701. 2. 3. loco Arnoldi Ab Eynatten qui obierat 4. Octobris 1701. Obiit improlis 5. Novembris 1718. sepultus cum uxore in Templo Divi Petri Lovanii ante Aram Beatæ Virginis Mariæ, sub lapide sepulchrali cæruleo, exhibente sequens Epitaphium, & octo Quarteria:

Vir Nobilis Ferdinandus Van Den Driessche Du Trieu, Primarius Exconsul, Archi-Scabinus & Senator Metropoleos Lovaniensis, obiit V. Novembris MDCCXVIII. Matrona Nobilis Anna Maria Van Cranevelt, uxor ejus, obiit XVII. Novembris MDCIC. R. I. P.

Quarteria:

Driessche, De Prices, Van Den Eynde, Van Breen: Anthoin, Wastels, Dittre, Douverin.

Ferdinandus Maximilianus, filius Petri, filii dictorum Maximiliani, & Catharinæ, in Decania 1673. 74. 75. Duxerat

XXXVI. VAN DIELBEECK.

D'Argent à 2. fleurs-de-lis, au pied posé, de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe: au franc quartier de sable à la bande lozangée de 5. pieces d'argent.

Antonius Fredericus, Toparcha de Attenhoven, filius Jacobi, & Annæ Van Botnya, filiae Frederici, & Maximilianæ Absalons, Senator 1616. 18. 20. 24. 27. 31. 33. 43. 51. 52. 55. 56. 59. 61. In Decania 1623. 25. 28. 29. 32. 53. 54. 57. 58. 60. Scabinus 1626. 34. 35. 37. 39. 41. 42. 44. 45. 48. 50. Consul 1636. 38. 40. 46. 47. 49. Obiit 12. Novembris 1661. Duxerat Sufannam Vander Vorst, filiam Ægidii, & Sufannæ Van Gerven.

Engelbertus, eorum filius, Senator 1663. loco

Gisberti Van Grave, qui renunciaverat; item 1665. 66. 82. 86. 87. 88. 91. Scabinus 1664. 67. 68. 69. 73. 74. 75. 79. 80. 81. 84. 85. Consul 1670. 72. 76. 77. 78. In Decania 1683. 89. 90. Obiit improlis 6. Aprilis 1692. Duxerat Mariam Jacobam Bonart; quæ obiit 1719. *Fredericus*, Baro de Holsbeeck, Toparcha de Attenhoven, Terheyden, ejus frater, in Decania 1671. Obiit 1676. Duxerat Julianam De Mol, filiam Antonii, & Mariæ Livinæ Triest.

XXXVII. LE ROY.

D'Azur à 5. coquilles, rangées en croix, d'or.

Reinerus, Toparcha de Boffuyt, filius Guilielmi, & Gertrudis De Croy, filii Michaëlis & Joannæ Van Termonde, filiae Antonii, Equitis, & Catharinæ Vander Borch, filiae Joannis, & Catharinæ Van Berchem, Senator 1641. 42. 44. 45. 48. 50. 53. 54. 59. Obiit 4. Augusti 1661. Jacet in Ecclesia Parochiali de Boffuyt.

Maximilianus, ejus frater, Toparcha de Archennes, Senator 1651. 52. 57. 58.

Marcus Antonius, Toparcha de Archennes, eorum frater, Senator 1679. 80. 81. 84. 85. Duxerat Mariam Annam De Dielbeeck, filiam Antonii Frederici, & Sufannæ Vander Vorst.

XXXVIII. HAVENS.

D'Argent à 3. macles, écotées en sautoir, d'azur.

Maximilianus, filius Frederici, & Hadrianæ Alexandrinæ Vanden Driessche, filiae Ferdinandi, Senator 1687. 88. loco Joannis Jacobi

Smits, defuncti; item 1691. 92. 93. 94. 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 17. 18. 19. 20. Obiit innuptus.

DE sinople au bras dextre de carnation, vêtu d'un drap diapré d'or, tenant une bannière écartelée en sautoir d'or & de gueules, (ou de gueules flanqué d'or :) frangée d'or, la lance de même, ferrée d'argent : au chef d'or chargé d'un aigle parti de sable, bequé & membré de gueules, armé & langué de sable.

Joannes Franciscus, Toparcha de Winghe, Nil-St.-Vincent, Nil-piereux, Vaulx, filius Joannis Jacobi, Gubernatoris Urbis Lovanienfis, & Ludovicæ Claræ Vander Vorst, filia Joannis, filii Joannis, & Catharinæ Vrancx, Senator 1689. 90. loco Caroli De Plaines, defuncti : item 1695. 96. 97. quo anno obiit. Duxerat Mariam Theresiam Le Roy, filiam Marci Antonii.

XL.

Josephus, ejus frater, Senator 1691. 92. 93. 94. 1701. 2. 3. loco Philippi Absalons, qui obierat 4. Octobris 1701.

Marcus Antonius, filius dictorum Joannis Francisci, & Mariæ Theresiæ, Senator 1713. 14. 15. 16. Duxerat Magdalenam Deens.

Josephus Guilielmus Antonius, eorum filius, Senator 1745. Obiit improlis 2. Januarii 1747.

V A N D I E L B E E C K.

XXXVI.

D

Antonijs Fredericus, Toparcha de Antonhoeve, filius Jacobi, & Annae Van Bary, filiae Jacobae, & Maximilianæ Absalons, Senator 1686. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

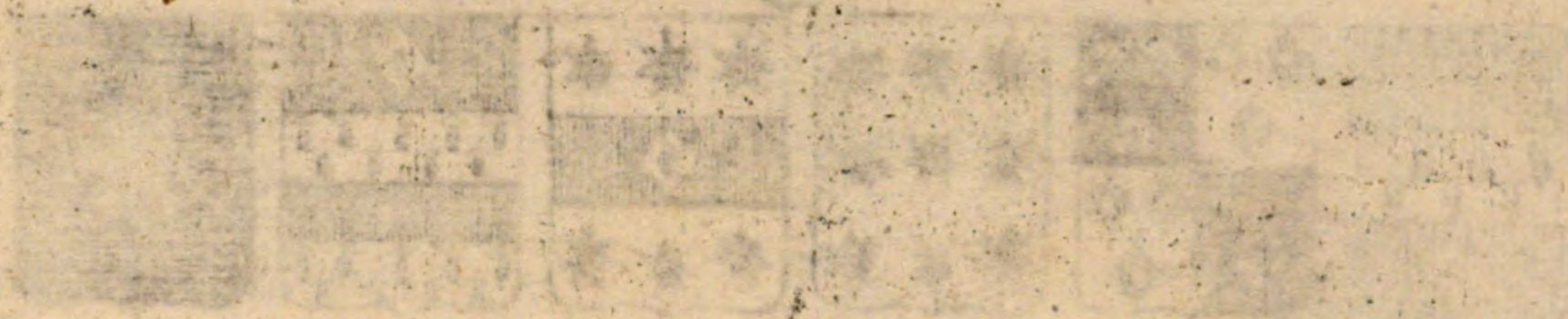
Antonijs Fredericus, Toparcha de Antonhoeve, filius Jacobi, & Annae Van Bary, filiae Jacobae, & Maximilianæ Absalons, Senator 1686. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

L E R O Y.

XXXVII.

D

Antonijs Fredericus, Toparcha de Antonhoeve, filius Jacobi, & Annae Van Bary, filiae Jacobae, & Maximilianæ Absalons, Senator 1686. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494.

IN SIGNLA
FAMILIÆ
VERUSALEM

QUINTA TRIBUS

ET EARUM QUÆ
EX EA ORTUM
DUCUNT.

VERUSALEM.

1. VOORLOOF

2. D. BORCHOVEN

3. MEYERSONE

4. COR. DELERE

5. D. BERGHE

6. MELFYCKX

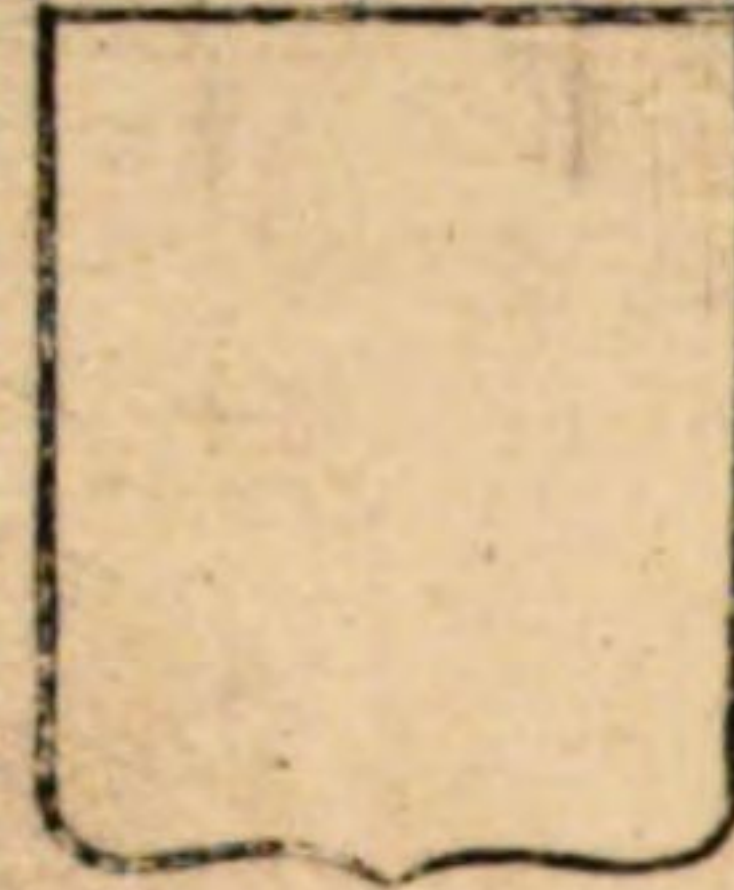
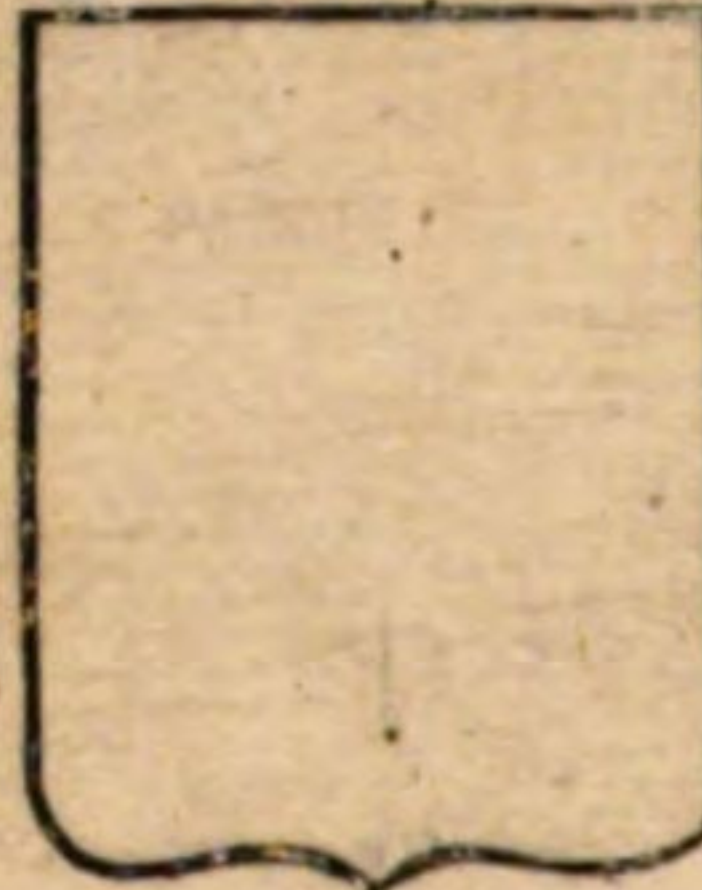
7. V. BERGHE

8. OLIVIERE

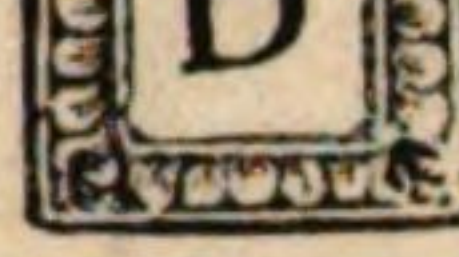

9. D. BERGHE

J. Catoir. Julpelt

QUINTA TRIBUS, EJUSQUE FAMILIÆ: VERRUSALEN. (*Ab Atrio Latinè in antiquis Contractibus invenio.*) INSIGNIA.

- A. *E gueules à 3. macles d'argent.*
B. *De gueules à 3. macles d'argent, à l'étoile à 6. rais de même.*

Hujus Tribus Familias admodum paucas reperire potuimus.

Eberwinus, obiit Lovanii 912.

Meiso, obiit 964.

Franco, obiit 1043.

Eberwinus, ivit in Terram Sanctam 1096

Godefridus, Scabinus 1192. 94. B.

Ægidius, Scabinus 1200. 4. 7. A.

Simon, Scabinus 1211. 16. 38. 42. 47. Obiit improlis.

Franco, Scabinus 1220.

Walterus, Scabinus 1240. 43. 48. quo anno obiit, ultimus Familiae Verrusalen.

I. VOORLOOP.

D *E gueules à la fasce, d'argent chargée de 7. hermines de sable, 4. 3., & accompagnée en pointe d'une macle de sable.*

Walterus, dictus *Præcursor*, ivit in Terram Sanctam 1195.

Simon, Scabinus 1224. 31. 35.

Walterus, Scabinus 1234. 36. 41. 44. 48. 50. 51. 52. 59.

II. VAN DEN BORCHOVEN.

A. **E** *Cartelé: au 1. & 4. d'argent à 3. macles de gueules: au 2. & 3. de sable à 3. maillets d'or.*

B. *Ecartelé: au 1. d'argent à 3. macles de gueules, à l'étoile à 5. rais de même en abîme: au 2. & 3. de sable à 3. maillets d'or: au 4. d'argent à 3. macles de gueules.*

C. *Ecartelé: au 1. & 4. d'argent à 3. macles de gueules: au 2. & 3. de sable à 3. maillets d'or: sur le tout d'or à la fasce de gueules au lion de sable, armé & lampassé de gueules, naissant de la fasce.*

D. *Ecartelé: au 1. & 4. d'argent à 3. macles de gueules: au 2. & 3. de sable à 3. maillets d'or: sur le tout de sable au lion d'or, armé & lampassé de gueules, à la bande diminuée de même, brochante sur le tout, à la bordure aussi de même.*

Henricus, Senator 1337. 40. 41. 46. 58. 63. quo anno obiit. Eques creatus circa 1360. A. Filios habuit *Walterum*, *Joannem*, *Henricum*, & *Florentium*. Ex his

Florentius, in Decania 1370.

Joannes, Senator 1372. 76. 78. 81. 83. 85.

In Decania 1371. 77. 86. Scabinus 1378. 80.

Consul 1379. loco *Simonis Van Overbroeck*.

Duxerat primis nuptiis *Machtildem Blanckaert*, viduam *Ægidii De Rycke*: secundis verò *Annam De Redingen*.

Henricus, Scabinus 1372.

Henricus, ejus filius, Scabinus 1393. 1400. 2. 6. 9. 11. 14. 16. 18. 20. Senator 1382. 86. 89.

91. 94. 96. 98. 1401. 3. 5. 7. 10. 12. 15. 17.

19. 21. 23. 25. 27. 29. In Decania 1387. 90.

92. 95. 97. 1408. 13. 24. 26. A.

Jacet in Ecclesia Parochiæ de Oosterhem, nunc Bethleem, propè Herent, cum uxore *Elisabetha De Witte*, filia *Guilielmi*; ubi legitur sequens Epitaphium:

Hier leeght begrabe Henric van de Borchove / die sterf int Jaer MCCCC. en XXXIII. op den sestienden dach in Septembri.

Hier leeght begrabe Jousfrouwe Inghet Switte / wile Henric's vrouwe. Werdiene was / die sterf int Jaer MCCCC.

Walterus, Senator 1388. 90. 92. 94. 99. A.
Joannes, filius Joannis, & Machtildis Blanckaert,
 Senator 1397. Scabinus 1400. loco Henrici De
 Melckere, defuncti. Eodem anno factus est Re-
 ceptor, seu Quaestor Ducis Brabantiae. Iterum
 Senator 1401. 3. 5. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 21.
 23. 25. 27. 29. 31. 35. Scabinus 1407. 9. 11.
 13. 15. 22. 24. 26. 28. 30. 32. 34. In Deca-
 nia 1404. 17. 20. Duxerat De Tuy-
 dekem, filiam Philippi. C.
Joannes, eorum filius, Senator 1426. 28. 32.
 39. 48. Scabinus 1427. 29. In Decania 1440.
 49. Duxerat Margaretam filiam Godefridi De
 Kerfmaecke. D.
Henricus, ejus frater, Senator 1433. 37. 40.
 42. 44. 46. Scabinus 1436. 38. In Decania 1445.

Augustinus, horum frater, duxerat Mariam De
 Nethenis.
Joannes, filius Rasonis, Senator 1447. 49. 51.
 53. 55. 57. 61. 72. In Decania 1452. 60. C.
Raso, filius Joannis, Senator 1453. 56. 58. 63.
 65. 83. loco Joannis Castrensis, defuncti. Item
 1485. 87. 89. positus à Principe loco Daniëlis
 Boxhorn, junioris. Scabinus 1455. 57. 66. 83.
 In Decania 1459. 84. 86. D.
Augustinus, filius Augustini, & Mariae De Ne-
 thenis, creatus Eques in Bello Flandrico 1452.
 Scabinus 1477. 79. Senator 1478. 80. Duxerat
 Christinam Vander Borch.
Cornelius, Senator 1493. 95.
Joannes, Senator 1500. 1.

III. MEYSSONE. MEGESONIS FILIUS.

D'Or à 9. étoiles à 3. rais de gueules, 3. 3. 3.

Walterus, Scabinus 1240. 42. 45. 46. 47. 48. 62. 64. 66. 68. 74. 76. 89.
 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 59. 60. 61. *Guilielmus*, Senator 1351. 71.

IV. DE CORDELERE.

D'Argent à la fasce de gueules, chargée d'une macle d'argent, & accompagnée de 6. étoiles
 à 8. rais de gueules, 3. 3. rangées en fasce.

Henricus, Scabinus, 1248.

V. VAN DEN BERGHE.

D'Argent à la fasce de gueules, accompagnée de 10. hermines de sable, 7. en chef, rangées
 4. 3., & 3. en pointe : au chef de gueules, chargé d'une macle d'argent.

Joannes, Eques, Scabinus 1198. 1212. Obiit 1220. *Georgius*, Scabinus 1220. 40. 46.
Bastinus, Scabinus 1225.

VI. AMELRYCKX-SONE. AMELRICI FILIUS.

D'Azur à l'étoile à 8. rais d'or.

Godefridus, Scabinus 1250. 53. 54. 56.

VII. VAN BERGHEN. DE BERGIS. BERGENSIS.

DE sinople à 3. macles d'argent, au chef parti, d'argent à la fasce de gueules, & d'or à 3.
 pals de gueules.

Cornelius, Senator 1452. 54. 56. 59. 61. 63. 66. 77. 81. 83. 85. 87. In Decania 1464. 82.
 86. 88. Scabinus 1476. 78. 89. Consul 1479. *Diëtus Cornelius*, & *Michaël*, Eques, Capita-
 nei in Bello contra Leodienses 1482.

VIII. OLIVIER. OLIVERII.

DE gueules à 3. étoiles à 6. rais d'argent, au croissant d'or posé en abime.

Joannes, Scabinus 1265. 66.

IX. VAN DEN BERGHE.

DE sinople à 3. maillets d'argent, au chef d'or à 3. pals de gueules.

Henricus, Eques, Prætor Lovaniensis 1340.

THE ALBANY CLUB

ESTABLISHED 1808

ALBANY, N. Y.

ASSOCIATION

FAMILY

CLUB

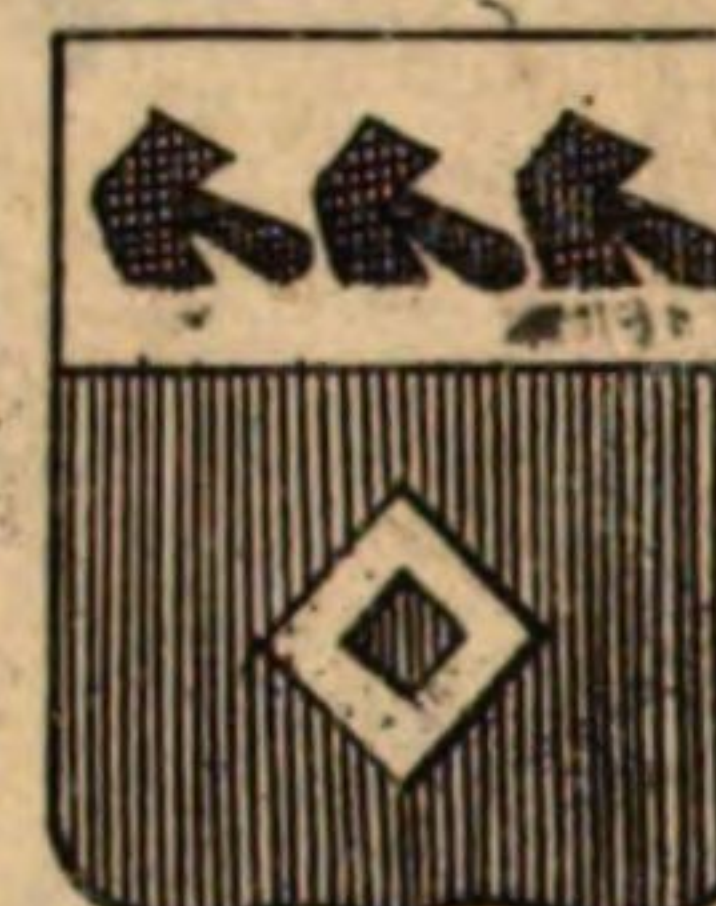
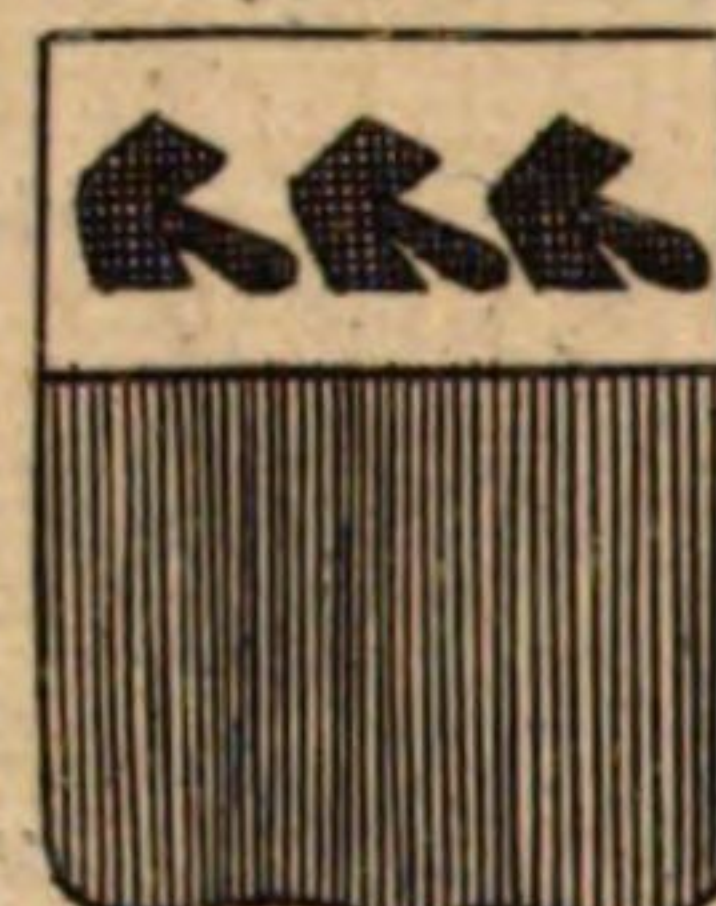
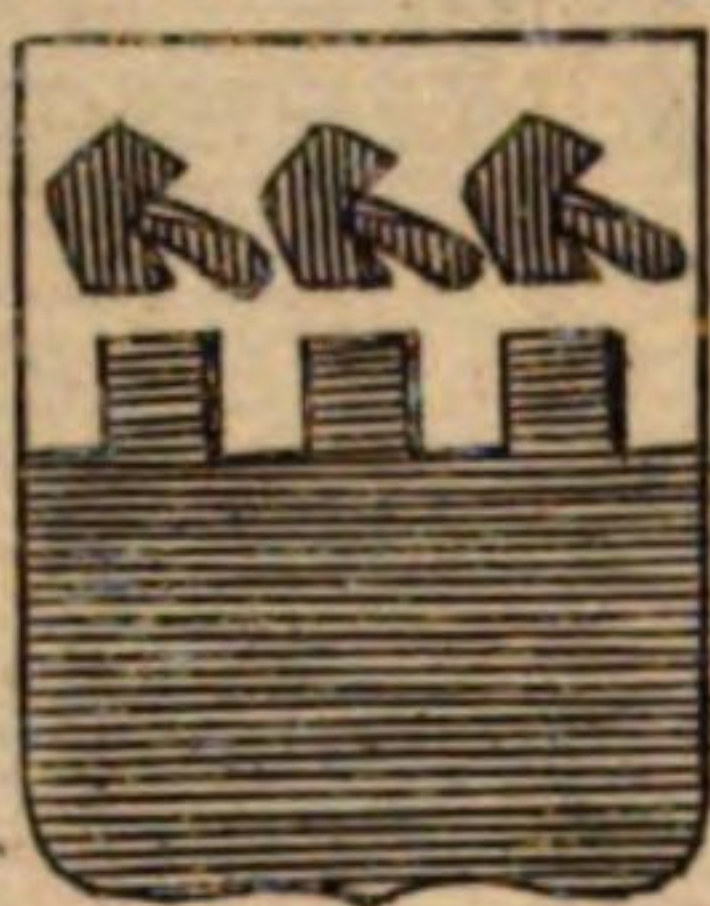
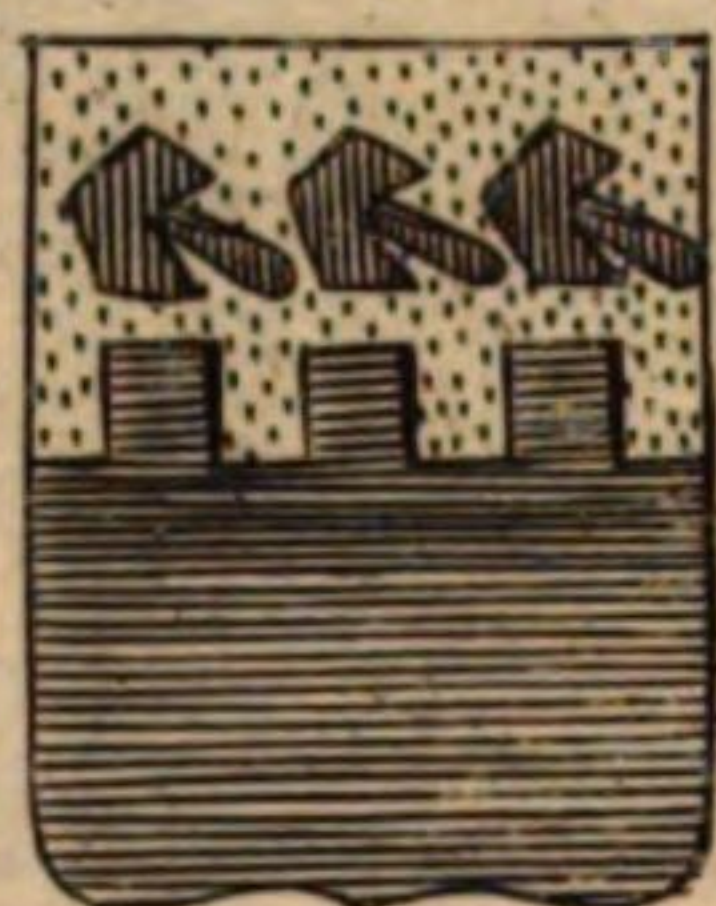
1808	1809	1810	1811	1812	1813	1814	1815	1816	1817	1818	1819	1820	1821	1822	1823	1824	1825	1826	1827	1828	1829	1830	1831	1832	1833	1834	1835	1836	1837	1838	1839	1840	1841	1842	1843	1844	1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411	2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418	2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425	2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432	2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439	2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446	2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453	2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460	2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467	2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474	2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481	2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488	2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586	2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593	2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600	2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607	2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614	2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621	2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628	2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635	2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642	2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649	2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656	2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663	2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670	2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677	2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684	2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691	2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698	2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705	2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712	2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733	2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740	2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747	2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754	2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761	2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768	2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775	2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782	2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789	2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796	2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803	2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810	2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817	2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824	2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831	2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838	2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845	2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852	2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859	2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866	2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873	2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936	2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978	2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985	2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992	2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999	3000	3001	3002	3003	3004	3005	3006	3007	3008	3009	3010	3011	3012	3013	3014	3015	3016	3017	3018	3019	3020	3021	3022	3023	3024	3025	3026	3027	3028	3029	3030	3031	3032	3033	3034	3035	3036	3037	3038	3039	3040	3041	3042	3043	3044	3045	3046	3047	3048	3049	3050	3051	3052	3053	3054	3055	3056	3057	3058	3059	3060	3061	3062	3063	3064	3065	3066	3067	3068	3069	3070	3071	3072	3073	3074	3075	3076	3077	3078	3079	3080	3081	3082	3083	3084	3085	3086	3087	3088	3089	3090	3091	3092	3093	3094	3095	3096	3097	3098	3099	3100	3101	3102	3103	3104	3105	3106	3107	3108	3109	3110	3111	3112	3113	3114	3115	3116	3117	3118	3119	3120	3121	3122	3123	3124	3125	3126	3127	3128	3129	3130	3131	3132	3133	3134	3135	3136	3137	3138	3139	3140	3141	3142	3143	3144	3145	3146	3147	3148	3149	3150	3151	3152	3153	3154	3155</

INSIGNIA
FAMILIÆ
GIELIS

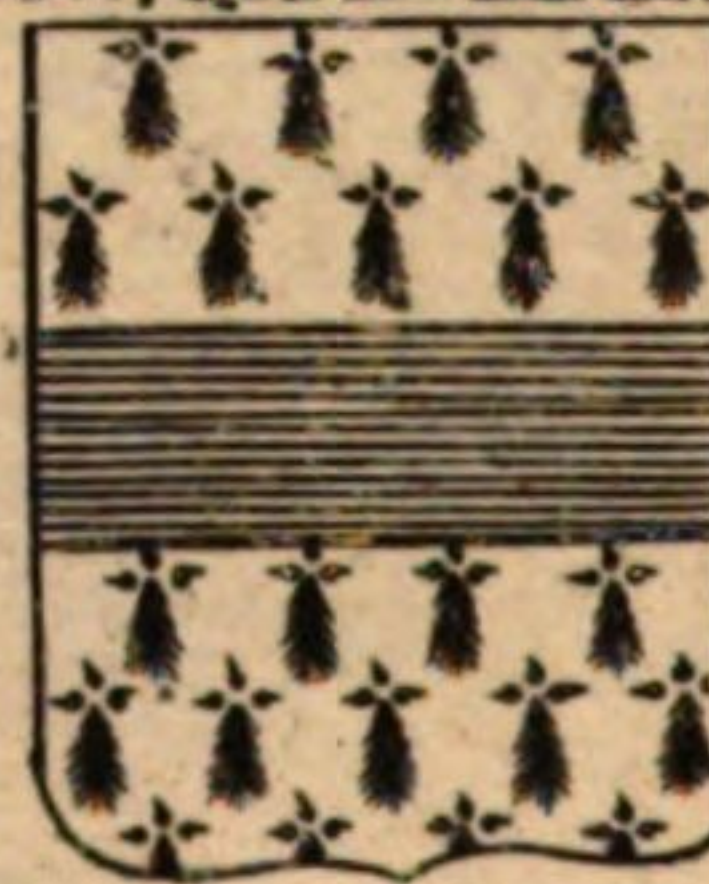
SEXTA TRIBUS

ET EARUM QUÆ
PER NUPTIAS
EI INSERTÆ SUNT

^{Ghe.} 1. V: HULDENBER 2. V: WENCKSE 3. V: QUADERE 4. V: CORBEKE 5. WITTEMAN 6. V: D: LINDEN.

^{de witte.} 7. O: VERLOOY DIT 8. V: GELDENAK 9. V: LATHEN 10. V: UDEKEM 11. DE MERA 12. DE: S: VICTOR.

J: Catoir. Julp:

SEXTA TRIBUS,

EJUSQUE FAMILIÆ:

G I E L I S.

Æ G I D I U S.

I N S I G N I A.

- A. *E sinople au chef d'argent, chargé de 3. maillets de gueules.*
 B. *De sinople, au chef, bastillé de 2. pieces, d'argent, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.*
 C. *De sinople fretté d'argent, au chef, bastillé de 2. pieces, de même, chargé de 3. maillets de gueules.*

Arnoldus, Eques, filius Otthonis, & Gertrudis De Bommale, filiae Bertolphi, Scabinus 1164. Duxerat Ermelindem Van Den Calstren, sororem Arnoldi, Equitis, Prætoris Lovaniensis 1187.

Salomon, Eques, cum prædicto Arnolde Prætoris,

patruo suo, ivit in Terram Sanctam 1183. A. *Rolandus*, ejus frater, Eques, Scabinus 1199. B. *Georgius*, eorum frater, Eques, Scabinus 1207. C. *Joannes*, filius Rolandi prædicti, Scabinus 1243. *Godefridus*, ejus frater, Scabinus 1249.

I. VAN HULDEBERGHE. HULDEBERGENSIS.

D *E gueules au chef bastillé de 2. pieces & 2. de mies d'or, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.*

Joannes, Eques, filius Daniëlis, & Agnetis Clutincx, filiae Walteri, Senescalli Brabantiae; Daniël verò erat filius Gerardi, Equitis, & Judith De Keyfere, Scabinus 1262. 63. 64. Item ab anno 1266. per 14. annos continuos: item

1283. 84. Duxerat Joannam De Quaderebbe. *Philippus*, in Senatorem electus 1529. sed quia non potuit demonstrare, se esse de hac progenie: hoc munere fungi nequivit.

II. VAN WENCKSELE. WENCSELIUS. WENC SULANUS.

- A. **D** *Azur au chef d'argent, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.*
 B. *D'azur au chef bastillé de 2. pieces d'argent, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.*

Everardus, Eques, Senator 1312. B.

Guilielmus, obiit 1361.

Arnoldus, frater ejus, Senator 1357. item 1360. quo anno erat Eques. Scabinus 1362.

Guilielmus, Eques, filius Guilielmi, Senator 1374. Obiit 1403. Duxerat Margaretam De Kerfinaeckere, filiam Franconis, & Margaretæ.

Joannes, frater ejus, Eques.

Henricus, filius Guilielmi, Equitis, Senator 1410. 12. 14. 16. 18. 37. In Decania 1413. 15. loco Petri De Huffle, defuncti. B. Duxerat Catharinam De Lapide, filiam Adæ, & sororem Gerardi, Oppido Lovaniensi à Consiliis & Secretis.

III. VAN QUADEREBBE. QUADERIBBENSIS.

D *Azur au chef d'argent, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.*

Nobilissima hæc Familia Clarissimos semper Equites habuit, quam originitus Patriciam esse, adque hanc Tribum pertinere, Insignia demonstrat. Quoniam verò plerumque Consilio Du-

cali præfuerunt: inde evenisse credo ut raro Magistratum Lovanii gesserint.

Ægidius, Eques, floruit Bellis Anglorum in Francos circa 1338. teste Froissardo.

Henricus, Senator 1339.

Henricus, Eques, sub Wenceslao floruit 1372.

Walterus, Eques, Scabinus 1402. 4. Senator 1401. 3. 5. 7. 9. Jacet cum uxore in Choro Ecclesiae S. Jacobi Lovanii, sub Sarcophago, cui infixae est lamina aenea, exhibens Epitaphium sequens:

Hier leyt begraven Heer Wauter Van Quaderelbe / Ridder was / die sterf in't jaer MCCCC. en X. den X. dach van October. En Broutue Margrite Van Oppem / Heer Wauters Wif van Quaderelbe was / Ridder / die sterf in't jaer MCCCC. en LII. den IV. dach van Julij.

Widt hoer de Ziele.

Walterus, eorum filius, Eques, duxerat Margaretam De Berlaer. Jacet Sepultus Herentaldi cum tribus filiis, Arnolde, Antonio, & Joanne, ubi exstat Epitaphium hoc:

Hier leyt begraven Heer Wauter van Quaderelbe / Wauters soone / Ridder / die sterf 1478. 10. Julij.

Petrus, Eques, filius Joannis, & Margaretæ Vyts, filii Joannis Equitis, & Margaretæ De Schoonhoven, (qui Joannes erat filius Walteri, Equitis, & Margaretæ De Berlaer,) Prætor Lovaniensis 1560. deinde Præfectus Bredæ. Obiit improlis 1574. Duxerat Joannam 't Seraerts, filiam Antonii, & Margaretæ Pot.

IV. VAN CORBEKE. CORBECANUS.

D *Azur fretté d'argent, au chef de même, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.*

Ægidius, sepultus est Lovanii, in Templo Divi Jacobi juxta Sanctuarium, cum uxore Margaretæ De Witte, filia Franconis, ubi Sarcophagus cæruleus sequens exhibet Epitaphium:

Hier legghet begraven Guelis Van Corbeke / die sterf in't jaer ons Heeren MCCCC. en

LVIII. op den...sten dach van Februarie. En Joff. Magriete Switten / Guelis Van Corbeke Werdinne was / die sterf in't jaer MCCCC. en LXXI. op den XXVIII. dach van Augusto.

Widt hoer de Zielen.

V. WITTEMAN. WITTEMANNUS. ALBUS.

A. **D** *E gueules au chef d'argent, chargé de 3. maillets de sable, rangés en fasce.*

B. **D** *D'argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe: au franc quartier d'or à 3. macles de sable.*

Joannes, Senator 1365. In Decania 1380.

Walterus, Scabinus 1367. In Decania 1375.

Guilielmus, filius Joannis, Senator 1376. Obiit 1380. Duxerat Gertrudem De Berthem, filiam Joannis. A.

Quintinus, ejus frater, Senator 1393. 95. 97. 99. 1401. Scabinus 1398. Obiit 1403. Duxe-

rat Aleydem, filiam Adæ De Lapide.

Henricus, filius Walteri, Senator 1402. Duxerat Annam, filiam Guilielmi Lombaerts. B.

Walterus, filius Guilielmi, Senator 1432. 34. 36. 38. Scabinus 1433. 35. 37. 39. quo anno obiit 24. Junii.

VI. VAN DER LINDEN. LINDANUS. DE TILIA.

A. **D** *E gueules à la macle d'argent, au chef de même, chargé de 3. maillets de sable, rangés en fasce.*

B. *De gueules à la coquille d'or, enclavée dans une macle d'argent, au chef de même chargé de 3. maillets de sable, rangés en fasce.*

Walterus, militavit ad Baswilram 1371. Duxerat Aleydem Van Raetshoven.

Joannes, filius Joannis, dicti De Overloo, fratris dicti Walteri, obiit 18. Augusti 1447. Jacet apud Gertrudanos Lovanii, cum uxore Maria Vincx, filia Joannis, & Catharinæ Van Dormale, 10. Martii 1459. defuncta.

Joannes, filius Rasonis, & Catharinæ Vander Borch, Raso verò hic filius Joannis, & Mariæ Vincx, Senator 1494.

Raso, ejus frater, electus in Senatorem 1498. sed recusavit. Duxerat Barbaram Absolons, filiam Michaëlis, Equitis.

Raso, eorum filius, Senator 1508. 10. 12. 14. 16. 18. 20. 22. 26. 28. 30. 36. In Decania 1509. 11. Scabinus 1513. 15. 17. 19. 21. 23. 25. 27.

29. 31. 33. 35. Consul 1524. 32. 34.

Joannes, ejus frater, Senator 1511. loco Jacobi Utenliemingen, Equitis, defuncti: item 1513. 15. 17. 19. 21. In Decania 1512. Duxerat Christinam Hermeyns, filiam Godefridi, & Joannæ De Duffle.

Jacobus, eorum frater, Senator 1529. 31. 33. 35. In Decania 1532. Duxerat Catharinam Van Udekem.

Antonius, filius Joannis, & Christinæ Hermeyns, Senator 1523. 25. 27. 30. 32. 35. 38. 40. 42. 44. 46. 48. 50. 52. 54. Scabinus 1531. loco Ægidii Vander Borch, facti Vice-Prætoris: item 1534. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51. 53. In Decania 1533. 36. Duxerat Catharinam Van Bouchout, filiam Joannis.

Joannes, ejus frater, Eques, Senator 1537.

39. 43. 49. 53. 55. 59. 63. 65. 67. 69. 70. Scabinus 1536. 38. 40. 42. 44. 46. 48. 50. 52. 54. 56. 58. 60. 62. 64. 66. 68. Consul 1541. 45. 51. 57. 61. Duxerat Catharinam De Marnef, filiam Joannis, & Susannæ Absolons. Filios habuit *Carolum*, Abbatem Parcensem, *Joannem*, Abbatem Gertrudanum, *Ludovicum*, *Philippum*, & *Antonium*, Religiosum Abbatiae Villariensis.

Raso, filius Jacobi, & Catharinae Van Udekem,

Senator 1551. Obiit improlis.

Ludovicus, Eques, filius Joannis, & Catharinae De Marnef, in Decania 1563. 74. Senator 1564. 66. 71. 72. 73. 76. Scabinus 1565. 69. 70. 75. 77. Duxerat Gertrudem Vanden Werve.

Philippus, ejus frater, Senator 1568. Duxerat Annam Cymon.

Ferdinandus, eorum filius, Senator 1592. Duxerat primis nuptiis Annam Van Der Noot; secundis verò Christinam Bourgois.

VII. DE WITTE, dictus DE OVERLOO.

DE gueules au chef d'argent, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.

Joannes, Scabinus 1210.

Joannes, Scabinus 1293.

VIII. VAN GELDENAECKEN.

DE gueules au chef bastillé de 2. pieces & 2. demies d'or, chargé de 3. maillets de gueules, rangés en fasce.

Walterus, Eques, Prætor Lovaniensis 1413.

IX. VAN LAETHEM. LATHEMIUS.

D'Argent à la fasce d'azur, accompagnée de 18. hermines de sable, 9. en chef, rangées 5. 4. & autant en pointe, rangées de même.

Walterus, filius Walteri, Equitis, & Gertrudis Vander Hoffstadt; hic Walterus erat filius alterius Walteri, Equitis, & Mariæ, filiae Stephani De Maerbeke dicti Gielis, Senator 1355. Duxerat Elifabetham De Niversteyn,

Joannes, filius Joannis, & Catharinae Van Ude-

kem, filiae Leonii dicti Coel, & Catharinae Van Liefkenrode, Scabinus 1586. Senator 1569. 70. 71. 72. 73. ob discessum Dionisii Van Den Tymple: item 1575. 77. 79. 83. 85. 87. 88.

X. VAN UDEKEM. UDECHIMIENSIS.

D'Argent à la bande de sable, chargée de 3. maillets d'or.

Leonius, filius Nicolai & Aleydis Van Laethem, filiae Walteri, Walterus autem filius alterius Walteri, Equitis, & Gertrudis Vander Hoffstadt, Senator 1477. 83. loco Joannis Roelants, defuncti: item 1484. 86. 88. 90. 92. 94. 98. 1500. 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. 17. In Decania 1489. 91. 95. 99. 1512. Duxerat Machtildem Vander Borch, filiam Joannis, & Catharinae Van Raetshoven, filiae Joannis.

Colo, five Nicolaus, ejus frater, in Decania 1498. Senator 1508. Obiit cælebs.

Leonius, filius Leonii & Machtildis Vander

Borch, Senator 1530. 32. 34. 37. 39. 43. 45. In Templo Divi Michaëlis Lovanii prope ostium Monumenti Familiae Van Grave visitur Sarcophagus caruleus exhibens inscriptionem hujusmodi:

Hier leet begrave Tonc Van Udekem / die sterf in 't iaer ons Heere MV: XIX de XXVIII. Februarii: ende Marie Van Scauck / sijn Wif / die sterf in 't iaer ons Heeren MV: XXXVIII. XV. December.

XI. VAN DER MEREN, dictus DE MERA.

D'Argent à 3. oiseaux d'azur.

Carolus, filius Lucæ, Antverpiâ oriundi, & Annæ Vander Linden, filiae Antonii, & Catha-

rinae Van Bouchout, Senator 1589. 91. Joannes, Egidius, Lucas, & Gaspar, ejus fratres.

XII. DE S. VICTOR. A S. VICTORE.

E Cartelé: au 1. & 4. d'azur à la tour de 3. crenaux, donjonnée d'une autre tour, aussi de 3. crenaux, d'argent, à la bordure componnée d'argent & de gueules: au 2. & 3. de gueules à la fasce d'argent, chargée de 4. sautoirs, accolés, & rangés en fasce, d'azur.

Franciscus, Toparcha de Bommelette, Eques, filius Francisci, Equitis, & Mariæ De Steelant, filia Pauli & Annæ Vander Linden, filia Joannis, Equitis, Senator 1603. 12. 14. 17. 19. 21. 22. 24. 26. 30. 32. Scabinus 1616. 20. 23. 25. 28. 29. 31. 33. 36. 38. Consul 1634. 35. 37. 39. quo anno obiit 17. Octobris. Duxerat Ludovicam Vander Eycken.

Franciscus, Toparcha de Bommelette, eorum filius, Senator 1640. 43. 46. 47. 49. 51. 52. 59. 61. 64. 67. 68. 69. 71. 79. 80. 81. 83. 86. 87. 88. Scabinus 1648. 50. 53. 54. 57. 58. 60. 62. 63. 65. 66. 72. In Decania 1670.

76. 77. 78. 82. 84. 85. Consul 1655. 56. 73. 74. 75. Obiit 29. Septembris 1688. Sepultus apud Minoritas. Duxerat Theresiam Constantiam Pinsen Vander Aa.

Petrus, filius Caroli, fratris Francisci ultimi, Senator 1689. 90. 95. 96. 97. 98. 99. quo anno factus est Scabinus loco Joannis Ludovici Sylvius, facti Syndici Primarii: iterum Senator 1701. 2. 3. loco Matthiæ Alphonsi De Fusco, 19. Septembris 1701. defuncti: item 1705. loco Caroli Adolphi Van Spoelberch, defuncti. Obiit 4. Julii 1706. ultimus Familiæ: jacetque sepultus apud Patrum.

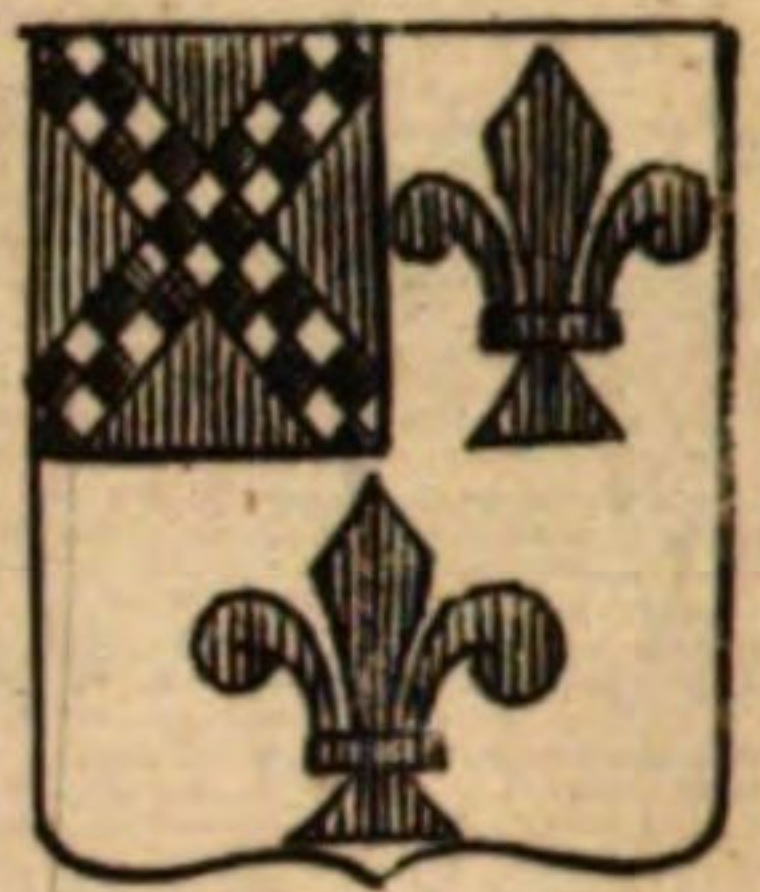
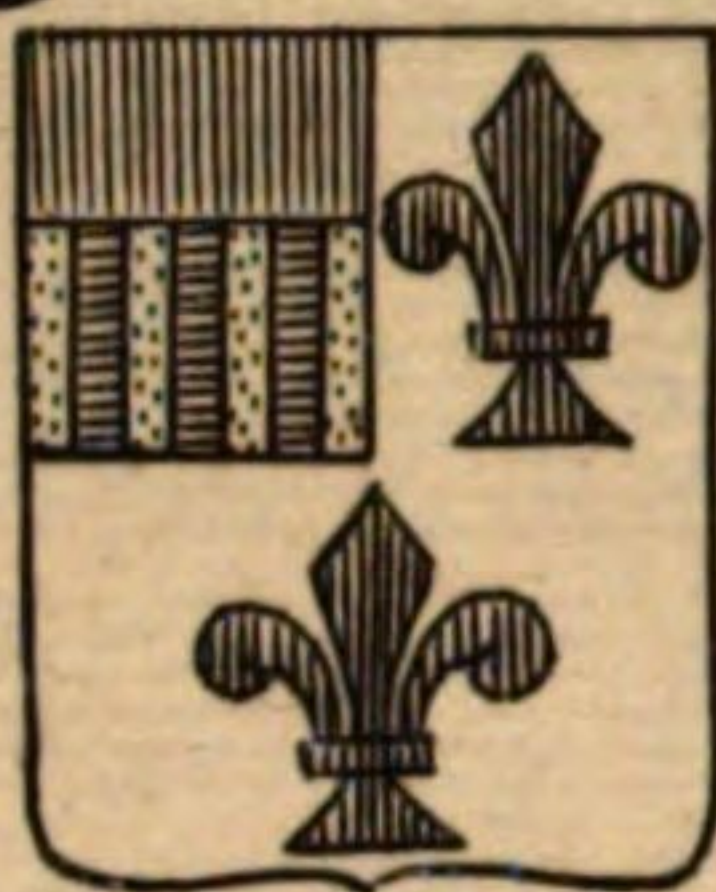
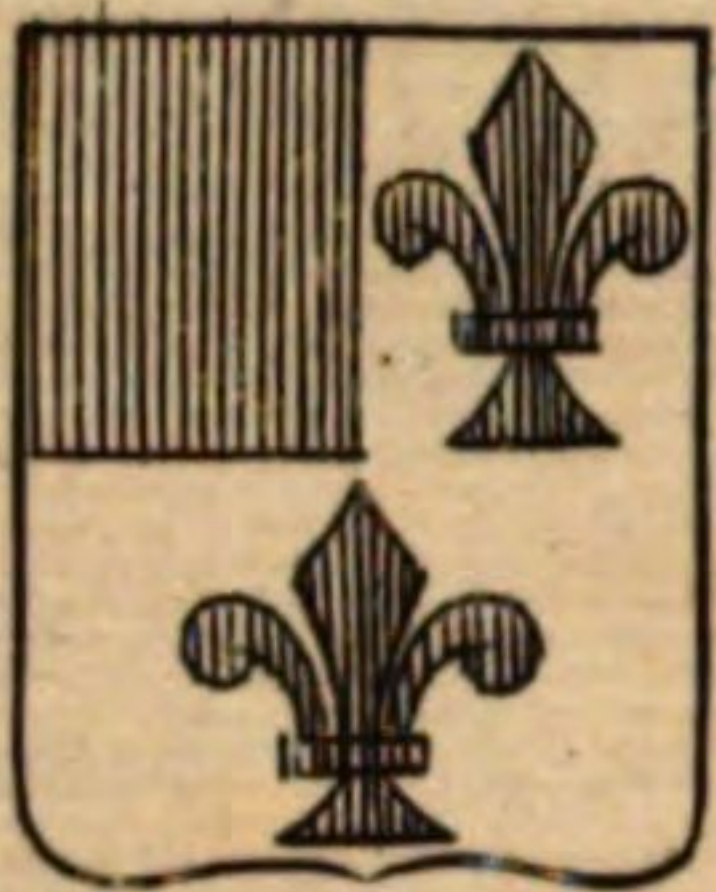
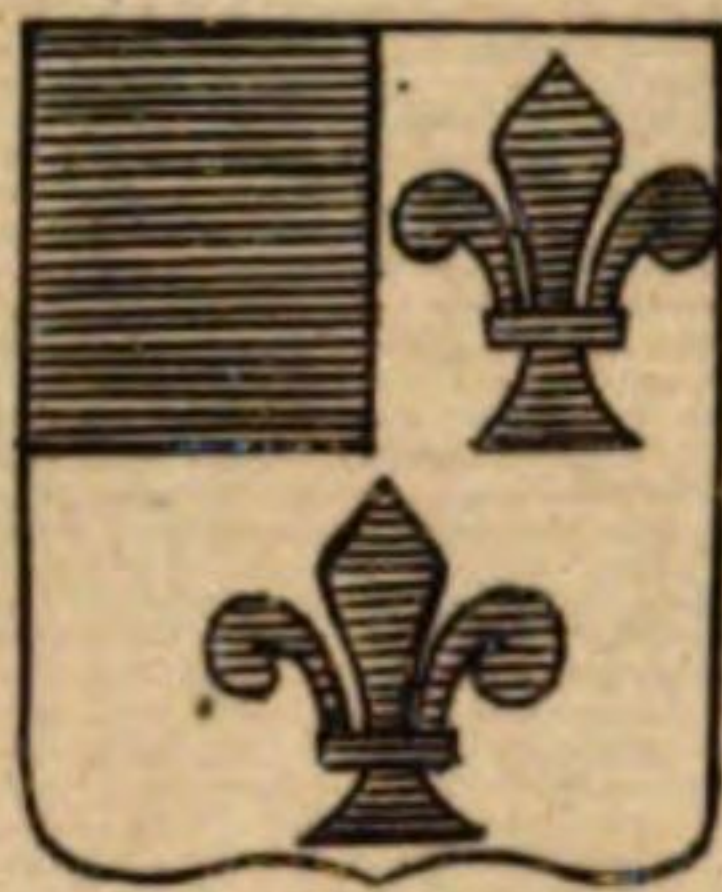
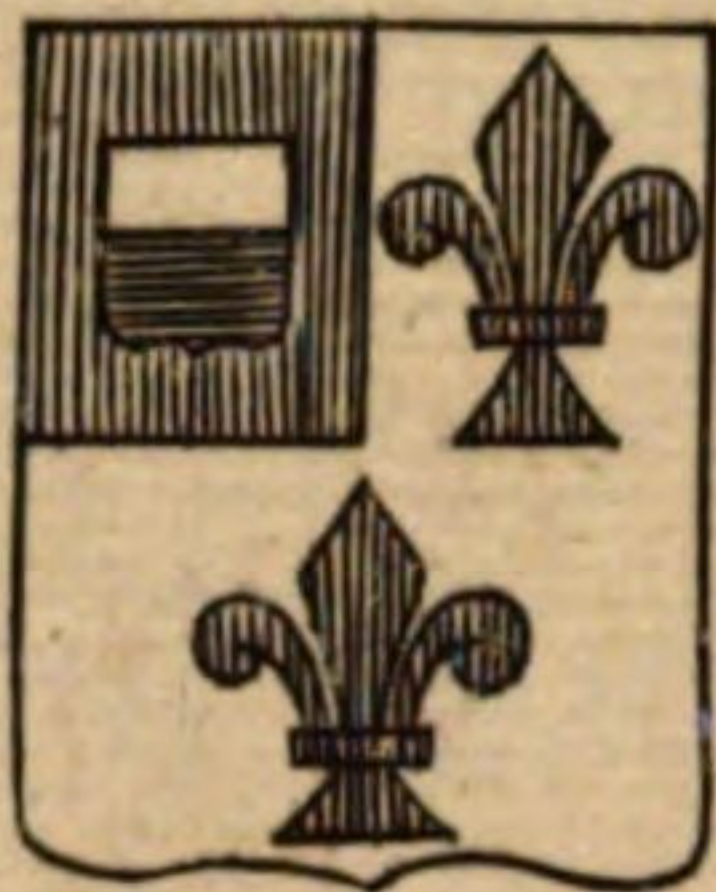
XIII.

SEPTIMA TRIBUS

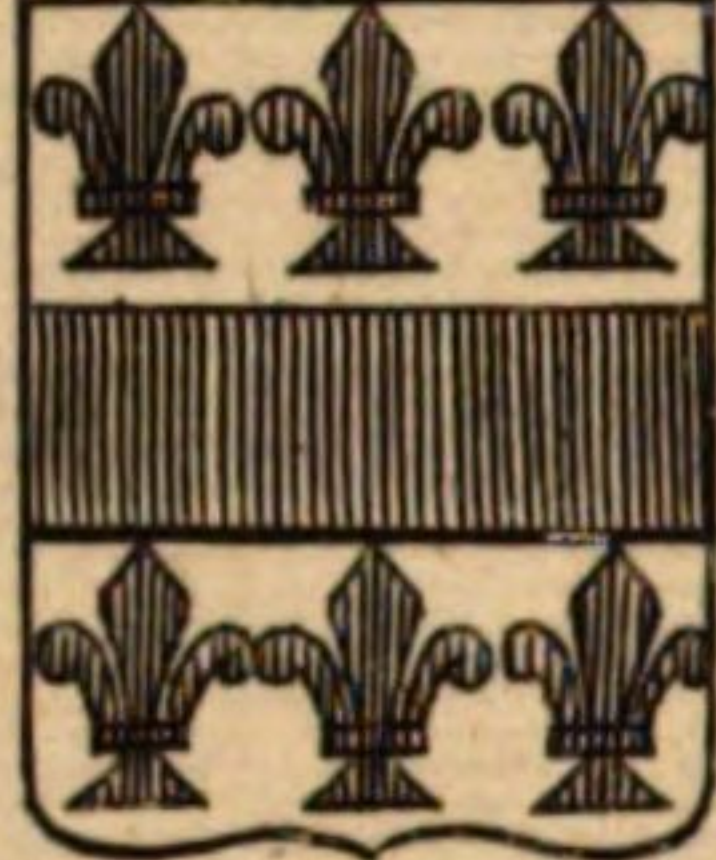
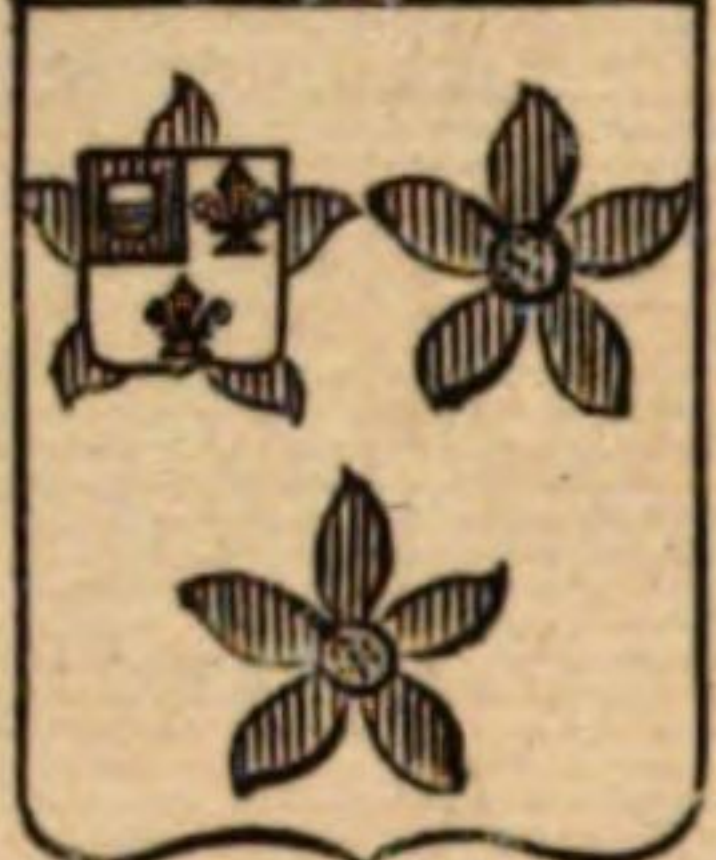
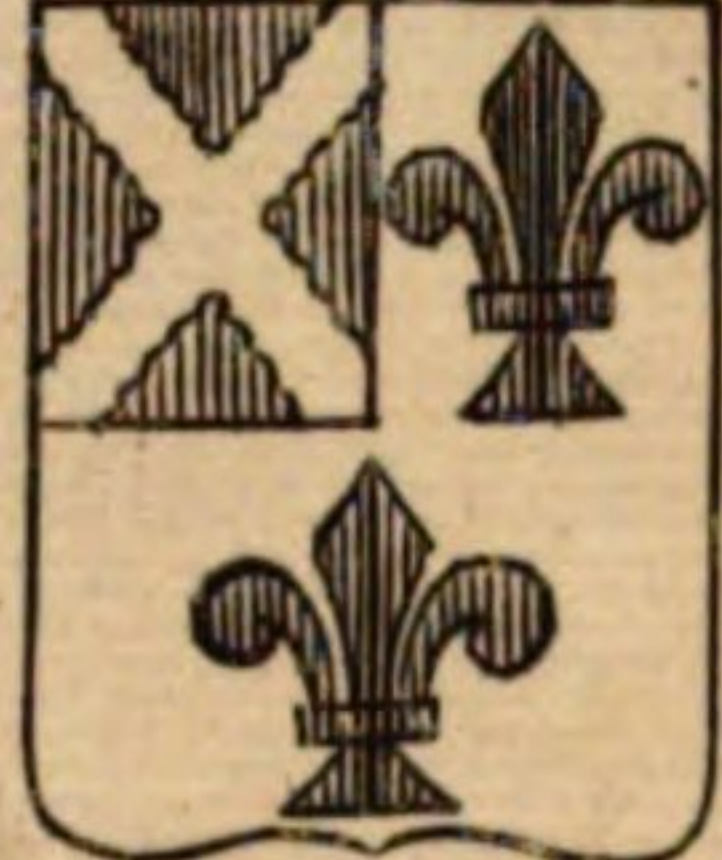
INSIGNIA
FAMILIÆ
VAN RODE

ET FAMILIARUM
INDE
PRODUCTARUM

VAN RODE.

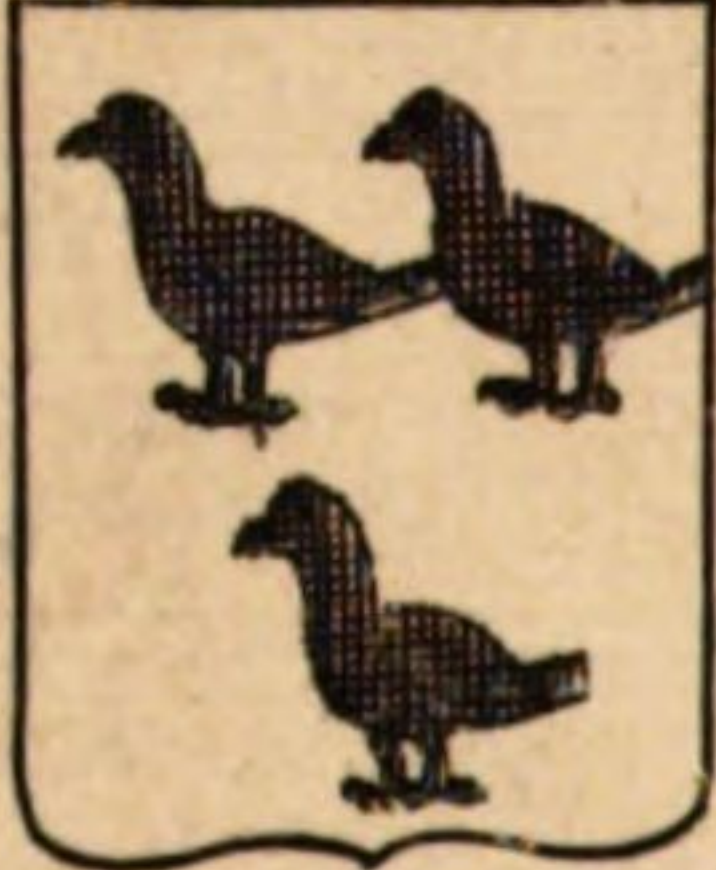
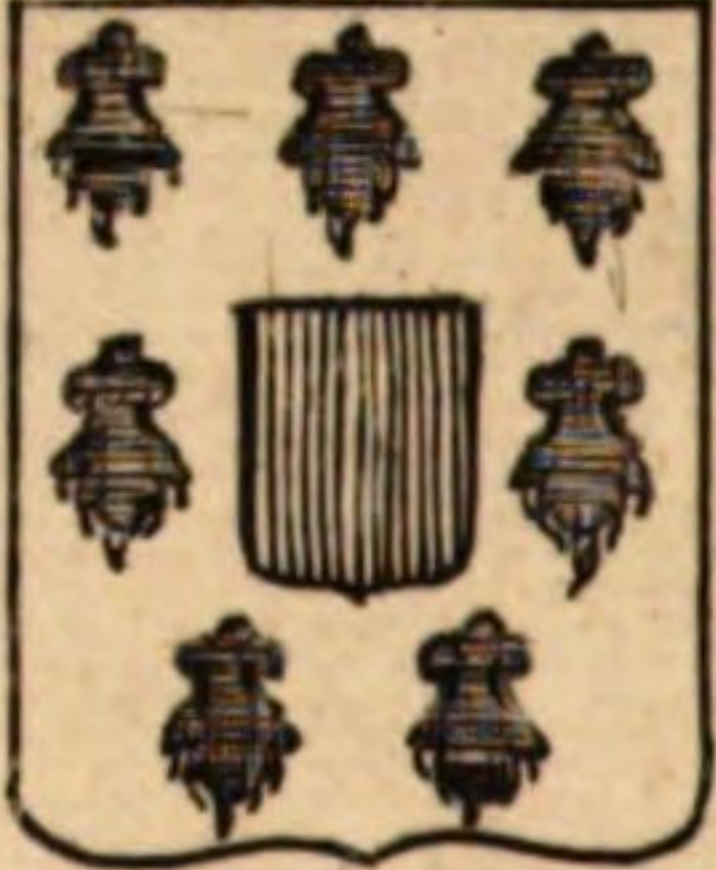
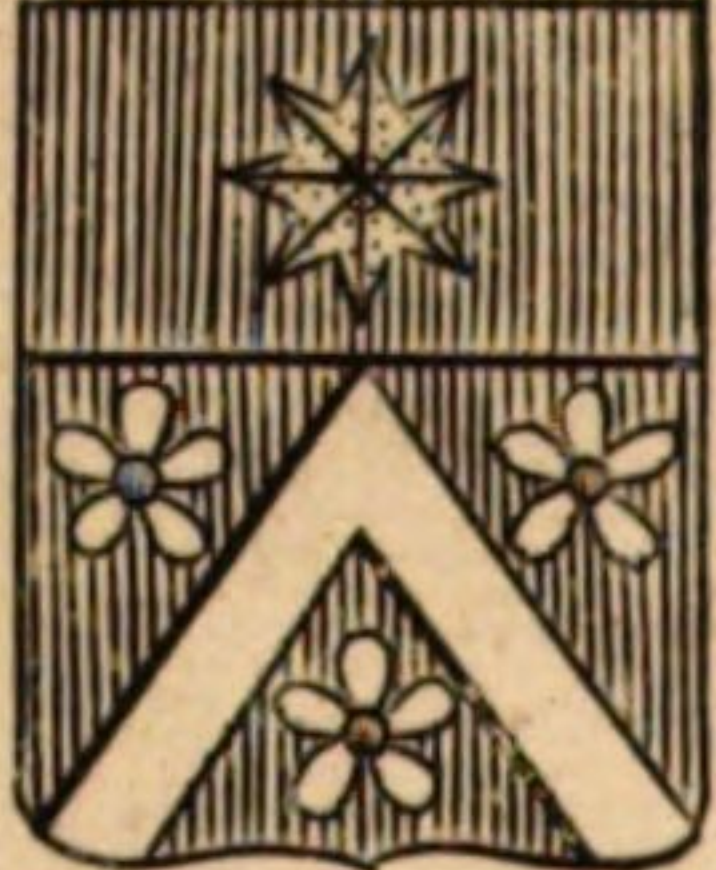
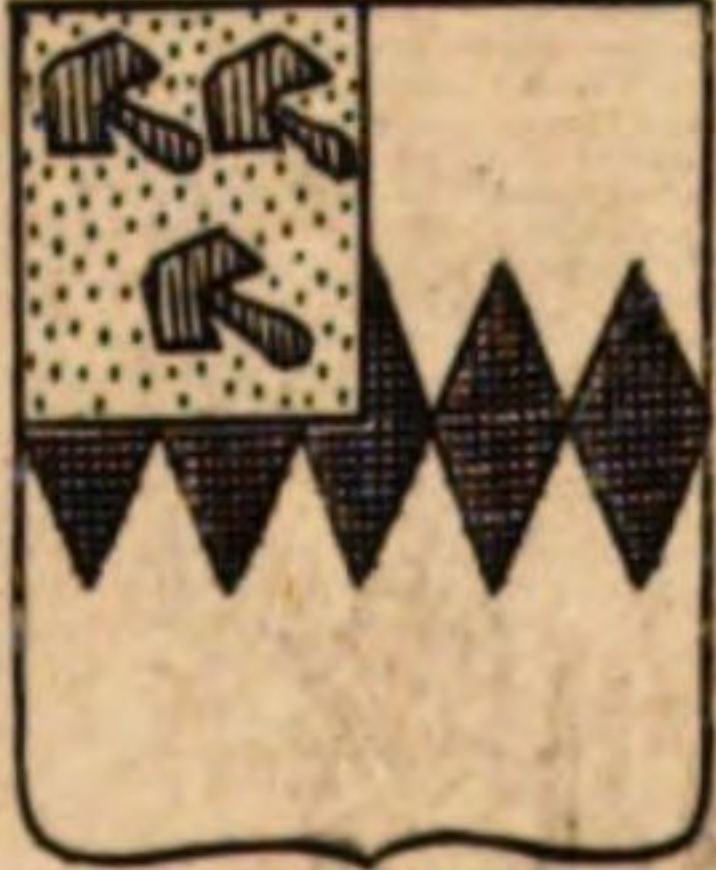
1. V. D. HOFFSTADT 2. V. VERTHE 3. V. QUADERBRUG 4. EDELHEER 5. V. VENTHEM 6. ABSOLONS.

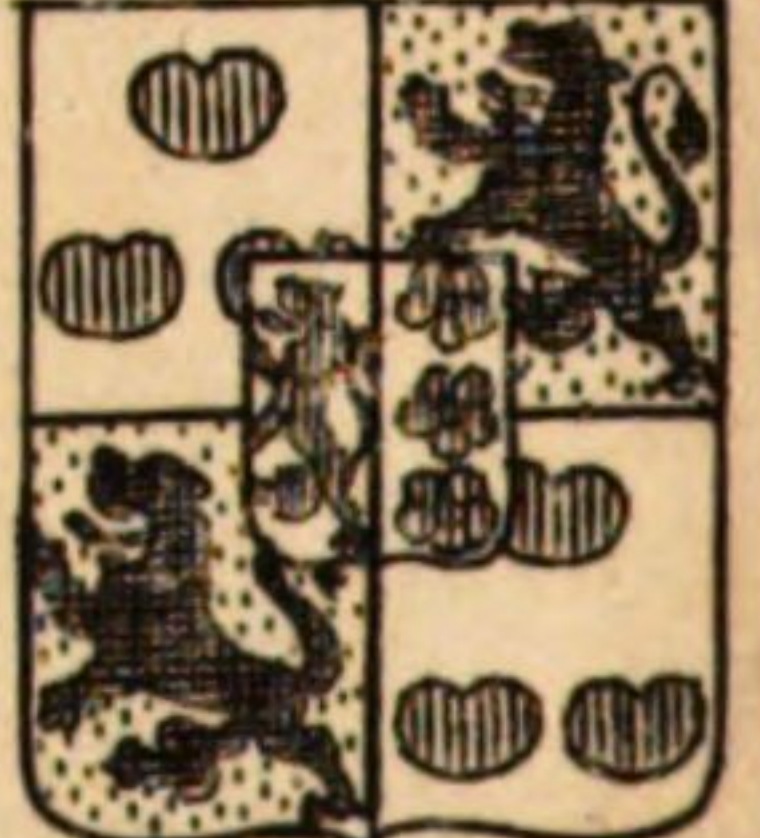
7. VRANCKX 8. UYTTERHELLI 9. CRUPELANT 10. V. D. SALEN 11. V. LOVENE 12. GHIJLENSON.

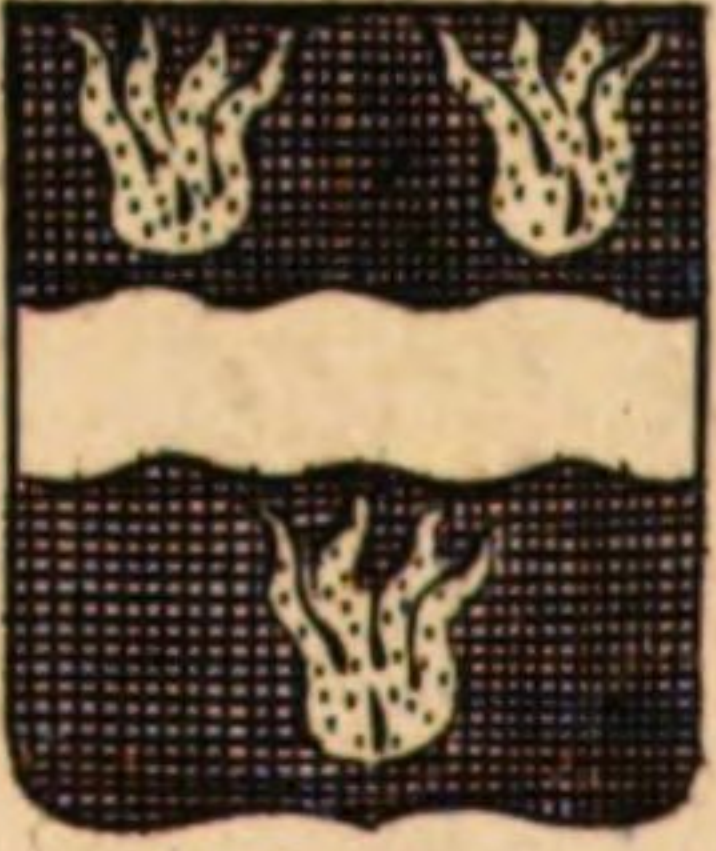
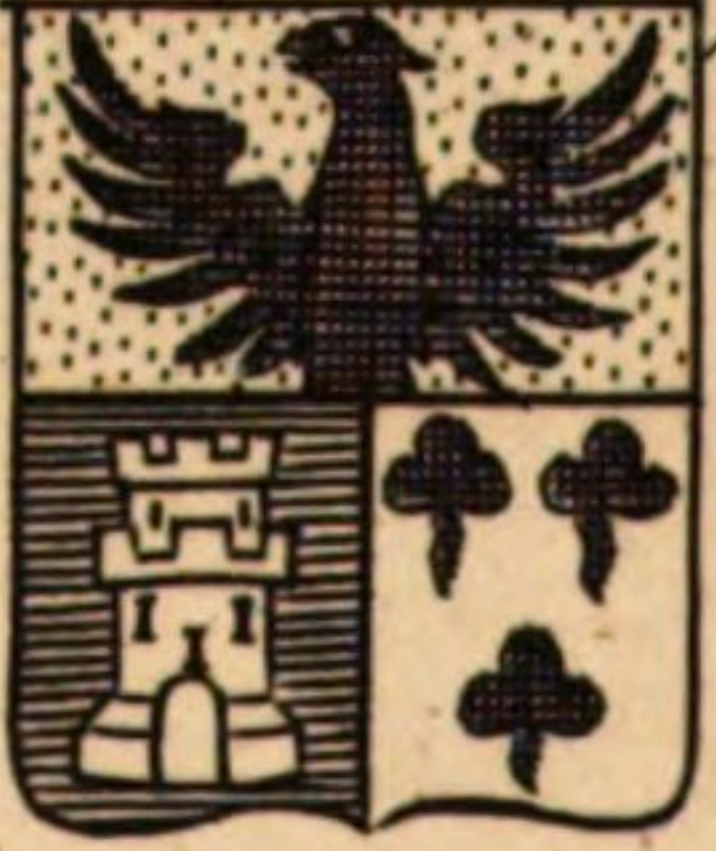
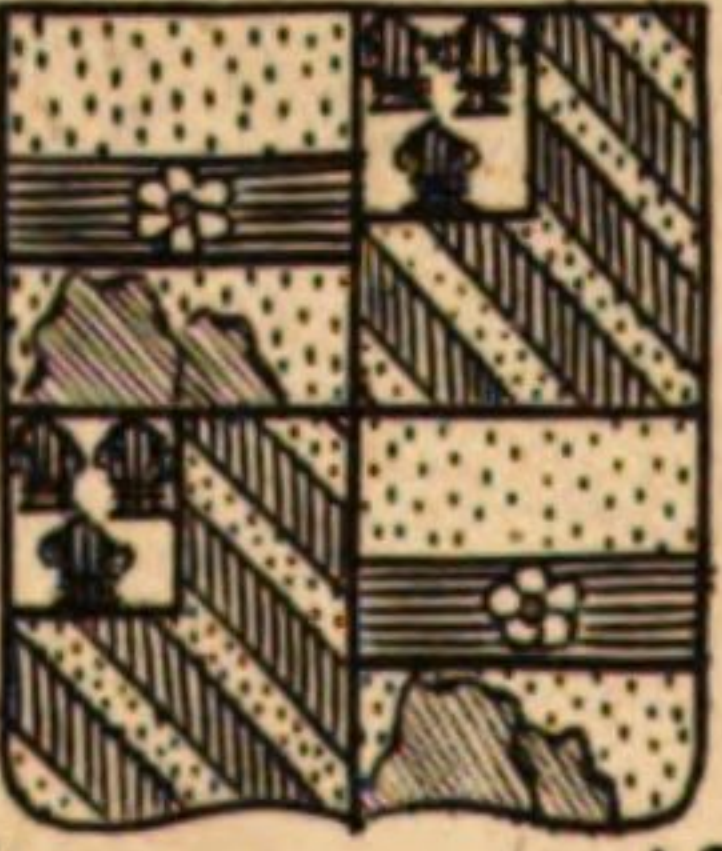
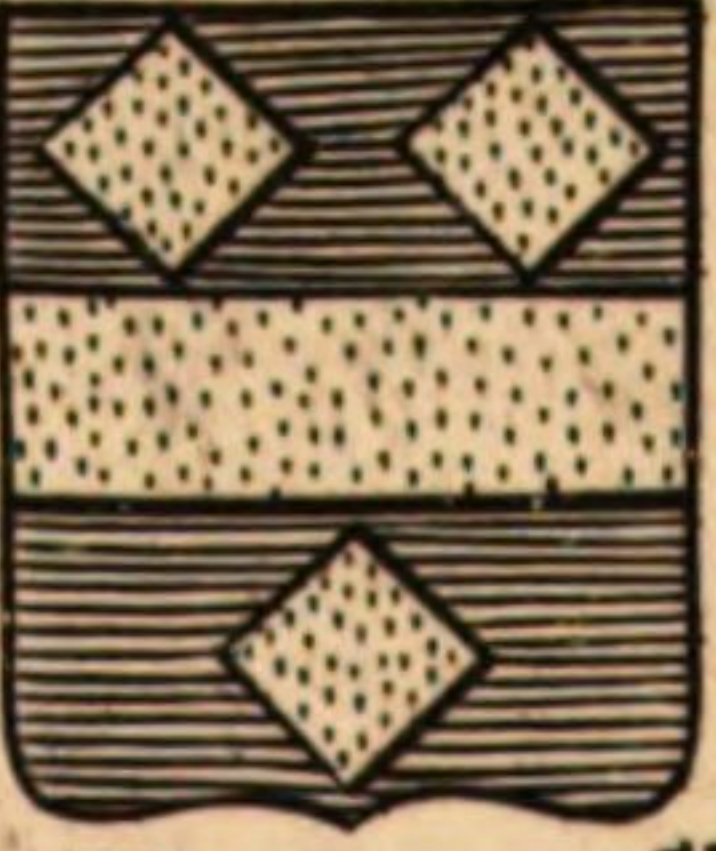
13. VERNIGER 14. V. D. BERGHEIJ 15. V. WINGH 16. V. SCHOONHOJ 17. V. PULLE 18. V. D. BORCHT DE VUYTER HELLICHT

19. V. D. HOEVEN 20. KIPS 21. DE LA ISTRE 22. DE MORSSEL 23. OUDDAE 24. V. D. HEETVE

25. D. LA BAUW 26. HUELETH 27. BOONEN 28. V. BATZON 29. IMPENS 30. ADONIA.

31. V. SPOELBER 32. V. DIEPEND 33. V. D. TORRE 34. GLAVIMANS 35. V. WERM 36. BAELMANS

37. V. SCHRIECK 38. NOVERBEKE 39. CAELS 40. THIELENS 41. D'ONYN 42. DE CRABBE.

SEPTIMA TRIBUS,
EJUSQUE FAMILIÆ:
VAN RODE.
RODIUS.
INSIGNIA.

- A. *Argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules.*
B. *D'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, accompagnées de 8. bil-
lettes de même, rangées 3. 1. 2. 2.*
C. *D'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, accompagnées de 6. bil-
lettes de même, rangées 3. 1. 2.*
D. *D'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, accompagnées de 7. croi-
settes pattées de même, rangées 3. 1. 2. 1.*
E. *D'argent à la fleur-de-lis au pied posé de gueules, accompagnée de 3. étoiles à 6. rais de
même.*

Franco, Eques, vivebat 930. A.

Franco, Eques, in Tyri, Phœnicia Oppidi, obli-
dione interiit 1125.

Raso, in Terram Sanctam ivit 1147.

Arnoldus, Eques, cum Godefrido Duce, Sy-
riam petiit 1183. Scabinus 1194.

Joannes, Scabinus 1194.

Walterus, cum Henrico, Duce Brabantia, Ex-
peditionem Sacram suscepit 1196. Scabinus
1195. 1202.

Meyso, Scabinus 1217. 19.

Godefridus, Scabinus 1218.

Henricus, dictus Vander Heyden, Scabinus

1238. 57. 59. 63. 67. 70. 75. 76. B.

Daniël, Scabinus 1282. 83. 84. 85. 86. 89.
Duxerat Elisabetham Utenliemingen, filiam
Ludovici, Consul. D.

Wilhelmus, Senator 1284. 86.

Arnoldus, Scabinus 1302. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 22.
29. Consul 1305. 11. 13. Senator 1315. 30. C.

Arnoldus, Prætor 1315. & 24.

Henricus, filius Wilhelmi, Scabinus 1305. 10.
18. 23. 31. 36. Senator 1326. 32. 37. 46. 48.
52. 55. E.

Hertelivius, Senator 1318. 21. 23.

Simon, Eques, Senator 1357. 59. quo anno obiit.

I. VANDER HOFFSTADT. HOFFSTADIENSIS.

A. **D** *E Van Rode, au franc quartier de gueules.*

B. **D** *De Van Rode, au franc quartier de gueules, chargé d'un écu coupé d'argent & d'azur.*

Franco, Eques, vixit circa 1200.

Simon, & *Joannes*, Equites, ejus fratres, ja-
cent in Coenobio Gempensi.

Arnoldus, Scabinus 1278. 86. 88. Creatus Eques
prælio Woeringano 1288. Interiit ad Cortra-
cum 1302. B.

Franco, Scabinus 1311. 13. 15. 17. Senator
1325. 27. Creatus Eques in oppugnatione Sit-
terii 1318. Capitaneus Lovaniensium in expug-
natione Falcoburgi 1329. A.

Joannes, cognomento Craye, Eques, & Capi-
taneus Lovaniensium 1339. & 1340. ut infra
scribimus.

Godefridus, Senator 1347.

Franco, Eques, filius Franconis, Senator 1348.
51. 55. 59.

Guilielmus, ejus frater, Senator 1356.

Guilielmus, filius Guilielmi, & Mariæ Pinnock,
filia Philippi, Senator 1584. Duxerat Annam
De Dongelberghé.

II. VAN VERTHEKE. VERTECANUS. VIERTRICANUS.

D *E Van Rode, au franc quartier de gueules.*

Joannes, Scabinus 1315. 17. 21. 23. 25.

Otto, Senator 1382.

III. VAN DER QAEDERBRUGGHEN. A MALO PONTE.

A. **D** *E Van Rode, à la bordure engrêlée de sable.*

B. **D** *De Van Rode, à la bordure engrêlée de sable, au franc quartier de gueules brochant
sur le tout.*

Gosuinus, Senator 1314. Obiit 1316. Jacet apud Gertrudanos. A.

Walterus, ejus filius, Eques, Senator 1335. 37. 42. 44. Capitaneus Lovaniensium 1346. Obiit 1353. Jacet apud Patrem. Duxerat Catharinam

De Pape, filiam Radulphi.

Walterus, Eques, eorum filius, Senator 1360.

Gosuinus, hujus frater, Senator 1359. 69. 71. 73. 75. Scabinus 1374. In Decania 1370. 76. B.

IV. EDELHEERE. EDELHERUS.

A. *DE Van Rode*, au franc quartier de gueules.

B. *De Van Rode*, au franc quartier de Liemingen.

Franco, Scabinus 1324. 37. quo anno erat Eques, Senator 1339. 43. 45. 53. A.

Franco, filius ejus, Scabinus 1353. 60. 74. Se-

nator 1359. 68. interfectus à Textoribus 1379. B.

Joannes, filius Franconis, Senator 1354. 58. 61. 72. 77. 81.

V. VAN VELTHEM. VELTHEMIUS.

DE Van Rode, au franc quartier De Liemingen, chargé en chef d'un besan d'or.

Ludovicus, Senator 1343. 55. 57. Scabinus 1356. *Joannes*, Senator 1361.

VI. ABSALONS.

A. *De Van Den Steene*: le sautoir accompagné en chef d'un écu d'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules.

B. D'argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe: au franc quartier de Van Redinghen.

C. D'argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe, au franc quartier de Van Den Steene.

D. D'argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe: au franc quartier de Van Den Steene, le sautoir accompagné en chef d'un anneau d'argent.

E. Ecartelé: au 1. & 4. d'argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en pointe: au franc quartier de même: au 2. & 3. d'argent à la fasce de gueules, accompagnée de 3. merlettes de gueules.

F. D'argent à 2. fleurs-de-lis au pied posé de gueules, une en chef au 2. quartier, & l'autre en point: au franc quartier de même, chargé d'une étoile à 6. rais d'argent.

Joannes, Senator 1351. In Decania 1354. 81.

Judocus, ejus filius, Senator 1388. 90. 93. 95.

97. 99. 1402. 4. 6. 8. 10. 12. In Decania 1387.

89. 92. 94. 96. 98. 1400. 5. 9. Scabinus 1391.

1401. 7. Duxerat primis nuptiis Agnetem,

filiam Simonis De Overbroeck: secundis vero

Elisabetham Swertvegers.

Henricus, filius Walteri, & Hedwigis Swaeffs,

Senator 1411. 13. loco Joannis Van Schoon-

hoven, defuncti: item 1415. 19. 21. Scabinus

1418. Duxerat Catharinam De Holaer, filiam

Godefridi. Obiit 1442.

Judocus, filius Judoci, & Agnetis De Over-

broeck, Scabinus 1419. loco Joannis Van Der

Huffle, facti Consilarii Principis; item 1427.

30. 33. 35. 37. 39. Senator 1416. 18. 20. 22.

24. 26. 28. 31. 34. 36. 38. 40. 43. In Decania

1421. 23. 25. 29. 32. 41. Obiit Senator 20. Au-

gusti 1443. Jacet in Choro Franciscanorum. Du-

xerat Margaretam Roelants, filiam Godefridi.

Michaël, ejus frater, Senator 1429. 32. 39. 42.

48. 52. 54. In Decania 1430. 33. 40. Scabi-

nus 1431. 34. 38. 41. 43. 45. 47. 49. 51. 53.

55. Consul 1444. 46. 50. Obiit Scabinus

28. Januarii 1455. Jacet apud Franciscanos. Du-

xerat Elisabetham De Berthem, filiam Radulphi.

Gaspar, filius Henrici, & Catharinæ De Holaer,

Senator 1433. 35. 39. 41. 56. In Decania 1436.

42. 47. 49. 52. Scabinus 1440. 44. 46. 48. 50.

53. 55. 57. Consul 1443. 45. 51. 54. Obiit Sca-

binus mense Junio 1458. Duxerat Catharinam

Van Oppendorp, filiam Joannis, senioris.

Judocus, ejus frater, Senator 1444. 47. 49. 52.

55. 57. 60. 62. 65. 67. 70. 72. 74. 76. 79. 81.

In Decania 1448. 50. 58. 61. 63. 66. 68. 73.

75. Scabinus 1451. 54. 59. 64. 69. Obiit 30.

Novembris 1484. Duxerat Barbaram Roelants,

filiam Godefridi.

Michaël, Eques, filius Michaëlis, & Elisabethæ

De Berthem, Senator 1458. 60. 62. 64. 66. 70.

74. 83. 85. 87. 92. 95. 97. 99. 1502. 4. Sca-

binus 1461. 63. 68. 73. 75. 80. 82. 84. 86.

89. 91. 94. Consul 1476. 81. 90. In Decania

1496. 98. 1500. 1. Duxerat Mariam De Dyntre.

Judocus, filius Judoci, & Margaretæ Roelants,

Scabinus 1470. 73. Senator 1471. 74. 76. 78.

80. 82. 84. 86. In Decania 1472. 77. 81. 83.

85. 87. Duxerat Margaretam Witterman, filiam

Henrici, & Beatricis De Oppendorp.

Walterus, filius Judoci, & Barbaræ Roelants,

Senator 1486. 88. In Decania 1487. 89. Obiit

29. Novembris 1492. Duxerat Annam Lom-

baerts, filiam Radulphi, & Joannæ Lobs.

Antonius, filius Michaëlis, Equitis, & Mariæ

De Dyntre, Senator 1488. 91. 1500. 1. 3. 5.

20. 22. 24. In Decania 1492. 95. 97. 1502. 10.

13. 15. 19. 21. 25. Scabinus 1493. 1504. 6.

8. 11. 23. Consul 1494. 96. 1507. 9. 12. 14.

16. 18. Obiit 14. Januarii 1525. Jacet apud Franciscanos. Duxerat Gertrudem Vander Linden, filiam Rafonis, & Mariæ Vander Borch. *Judocus*, Eques, filius *Judoci*, & *Margaretæ* *Witteman*, Senator 1500. 1. 3. 5. 7. 9. 11. quo anno factus Consul loco *Jacobi* *Uytten-Limmingen*, Equitis, defuncti: iterum Senator 1513. 15. 17. Scabinus 1502. 4. 6. 8. 10. quo anno factus Eques: item 1512. 14. 16. 18. Obiit improlis 6. Maii 1519. Duxerat *Barbaram* *De Mol*, filiam *Henrici*. *Gaspar*, filius *Walteri*, & *Annæ* *Lombaerts*, Senator 1516. 18. 21. 23. 25. 27. 29. 31. 33. 35. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51. 53. 55. In Decania 1538. 50. 52. Scabinus 1542. 44. 76. Duxerat *Annam* *Roeloffs*, filiam *Radulphi*. *Antonius*, filius *Antonii*, & *Gertrudis* *Vander Linden*, Senator 1527. Duxerat *Elisabetham* *Van Hulsen*, filiam *Henrici*. *Ægidius*, ejus frater, Senator 1528. 31. 33. 35. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51. 53. 56. 58. In Decania 1540. obiit 1559. Duxerat *Joannam* *Van*

der Hulst, filiam *Francisci*, & *Annæ* *Lombaerts*. *Gaspar*, filius *Gasparis*, & *Annæ* *Roeloffs*, Senator 1559. 61. 63. 74. 77. In Decania 1578. Duxerat *Philippotam* *Hermey*, filiam *Godefridi*. *Antonius*, filius *Antonii*, & *Elisabethæ* *Van Hulsen*, Eques *Jerosolymitanus*, Senator 1568. sed recusavit. *Godefridus*, filius *Gasparis*, & *Philippotæ* *Hermey*, Senator 1586. Duxerat *Idam* *Van Nieuwenhuysen*. *Gaspar Rogerius*, filius *Guilielmi*, J. U. L., filii *Godefridi* & *Idæ* *Van Nieuwenhuysen*, Senator 1653. 54. Duxerat secundis nuptiis *Annam* *Vander Tommen*. *Philippus Franciscus Josephus*, Toparcha d'Op-
linter, eorum filius, Senator 1683. 86. sed renuntiavit: iterum Senator 1689. 90. 92. 93. 94. loco *Joannis* *Laurentii* *De Vroey*, facti *Syndici*: item 1700. 1. In Decania 1684. 85. Obiit 4. Octobris 1701. ultimus *Prænobilis*, & antiquæ hujus *Familiæ*. Duxerat *Isabellam* *Van Ranst*.

VII. VRANCX. FRANCONIS.

- A. **D**E Van Rode au franc quartier d'or à 3. pals de gueules, dont la champagne est de sable.
B. De Van Rode au franc quartier de gueules chargé d'un écu d'or à 3. pals de gueules, dont la champagne est de sable.

Gregorius, floruit bello *Branienfi* 1424. *Godefridus*, ejus filius, Senator 1441. 43. 45. 47. 51. 56. 58. 60. In Decania 1442. 44. 46. 57. 59. A
Gregorius, filius *Godefridi*, Senator 1471. 73. 80. 82. quo anno obiit. B.
Carolus, filius *Gregorii*, & *Elisabethæ* *Vilters*, Senator 1526. 28. 30. 33. 35. 37. 39. 41. 44. loco *Arnoldi* *Kyps*; item 1546. In Decania 1532. 36. 38. 40. Obiit Senator 1556. Duxerat *Machtildem* *Van Bolle*. A.
Carolus, eorum filius, obiit improlis.

Christophorus, ejus frater, duxerat *Annam* *Van Udekem*.
Augustinus, eorum frater, Consul 1543. 81. 83. 85. Senator 1545. loco *Pauli* *Uytterhellicht*: iterum 1547. 49. 51. 53. 55. 57. 60. 62. 64. 66. 68. 71. 72. 73. 76. 78. 87. 88. In Decania 1548. 50. 52. 54. 56. 58. 61. 63. 65. 67. 69. 70. 74. 77. 80. Scabinus 1559. 79. 82. 84. 86. Duxerat *Elisabetham* *Blanckaerts*.
Philippus, ut *Patricius* præstitit in Decania iurandum 30. Junii 1581.

VIII. UYTTERHELLICHT.

- A. **D**E Van Rode, au franc quartier de gueules.
B. De Van Rode, au franc quartier de gueules, au sautoir engrêlé d'argent.

Ludovicus, vixit sub *Wenceslao*.
Ludovicus, filius *Guilielmi*, & *Margaretæ* . . . , filii *Joannis*, & *Machtildis* s' *Rode*, filii *Ludovici*, dicti *De Elsbroeck*, filii *Guilielmi*, filii *Joannis*, Senator 1451. 53. 55. 57. 59. 61. 63. 65. 69. 72. 74. 77. 79. In Decania 1462. 73. 78. Duxerat *Margaretam* *Heyberchs*, dictam *Mottyns*, filiam *Henrici*. A
Judocus, eorum filius, Senator 1489. 91. loco *Joannis* *Van Berthem*, qui secesserat *Namurcum*: item 1493. 97. 99. 1502. 5. 13. In Decania 1494. 98. 1514. Consul 1495. Scabinus 1496. Obiit 24. Augusti 1504. Jacet in *Veertryck*. Duxerat *Catharinam* *Van Cortenbach*.
Paulus, eorum filius, Senator 1543. 45. 52. Du-

xerat *Catharinam* *Vander Hoffstadt*.
Dionysius, filius *Judoci*, & *Elisabethæ* *Van Den Berghe*, filii *Pauli*, & *Catharinæ* *Van Der Hoffstadt*, In Decania 1600. 5. 7. 9. 11. 13. 15. Senator 25. Novembris 1599. loco *Petri* *Van Griecken*, defuncti: item 1601. 3. 4. 6. 8. 10. 12. 14. Duxerat *Catharinam* *Roeloffs*, filiam *Gasparis*, & *Catharinæ* *De Hont*.
Arnoldus, eorum filius, Senator 1621. 22. 24. 26. 28. 29. 31. 33. 36. 38. 40. 43. 46. 47. 49. 53. In Decania 1634. 35. 39. 44. 45. 50. Scabinus 1651. 52. Obiit improlis 8. Julii 1653.

Habet hæc Nobilis Familia sepulturam in Templo *Divi Jacobi* in Sacello *Sancti Huberti*.

XI. CRUPELANT.

- D**'Argent à 3. quinte-feuilles de gueules, boutonnières d'or, la première chargée de l'écu de Van Rode, dont le franc quartier est de gueules.

Familia hæc *Bruxellis* ante 300. annos floruit: circa annum vero 1340. cum Familia *Vander Hoffstadt* affinitatem iniit, ut Insignia demonstrant.

Joannes, filius *Godefridi*, Equitis, Scabinus 1360. 73. 75. 77. Senator 1362. 74. 76.
Everardus, circa 1477. floruit.

X. VAN DER SAELEN. AB ATRIO.

D'Argent à la fasce de gueules, accompagnée de 6. fleurs-de-lis, au pied nourri de gueules, 3. en chef rangées en fasce, & autant en pointe rangées de même.

Simon, Eques, Scabinus 1193. 1211. 16.
Walterus, Scabinus 1203.

Franco, Scabinus 1220.
Godefridus, Scabinus 1253.

XI. VAN LOVEN. LOVANIENSIS.

A. **D**E gueules à la quinte-feuille d'or, boutonnée de gueules, abaissée sous un chien bracqué naissant, diffamé d'or.

B. Coupé, de gueules au chien bracqué naissant d'or : & d'argent à la fleur-de-lis au pied posé de gueules.

C. De gueules à la fleur-de-lis au pied posé d'or, abaissée sous la tête & col arraché d'un chien bracqué de même.

Reginerius, Vir clari nominis, cecidit in bello Steppensi 1213. B.

Franco, Vir fortissimus, Dux Lovaniensium in bello Steppensi, eodem anno 1213.

Balduinus, Scabinus 1221. 23. A.

Bastinus, Scabinus 1241. 44. 49. 51. 53. 54. 66. B.

Radulphus, Eques, claruit 1291.

XII. GHEYLEN-SONE.

D'Argent à la fleur-de-lis épanouie, au pied posé de gueules.

Petrus, Scabinus 1250. 51. 52. 54. 57. 58. 59. 62. 65. 83. 84.

XII. VERENOGERNEN.

DE Van Rode.

Joannes, Senator 1371. 73. 78. 80. 82. In Decania 1374. 81. 83.

XIV. VAN DEN BERGHE.

A. **D**E Van Rode, au lambel à 3. pendans d'azur.

B. **D**Coupé d'or à 3. pals d'azur : & d'argent à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules.

C. De Van Rode, à la bande diminuée d'azur, brochant sur le tout.

Arnoldus, Scabinus 1263. 66. 67. 92. 95. Senator 1287. claruit prælio Woeringano 1288. A.

Henricus, Scabinus 1293. B.

Gerardus, Scabinus 1296. 98. C.

XV. VAN WINGHE.

A. **D**'Argent à une tierce de sable, mise en barre, au canton senestre de la pointe : au franc quartier d'or à 3. fleurs-de-lis au pied posé de gueules.

B. D'or à 4. bandes de gueules, au franc quartier De Van Rode.

Everardus, Senator 1380. 82.

Everardus, filius Everardi, & Annæ Rogge, filii Joannis, Senator 1504. 6. 8. 11. 13. 16. 18. 20. 26. Duxerat primis nuptiis Mariam Bogaerts, filiam Jacobi, M. Doctoris.

Laurentius, Van Winghe, alias Verhulst, filius Nicolai Verhulst, & Mariæ Van Winghe, filia Joannis, qui cum patre suo Arnoldo præstitit jusjurandum in Decania 27. Junii 1578. (hic Arnoldus erat filius Everardi, & Mariæ Bogaerts,) Senator 1631. 33. 36. 38. 41. 42. 46. 47. 49. 51. 52. 55. 56. 59. 61. In Decania 1643. 48. 50. 53. 54. 57. 58. 62. 63. Scabinus 1644. 45. Duxerat primis nuptiis Mariam Van Diependael, & secundis Annam Hieronymam Lambrechts.

Albertus Franciscus, Eques, filius Laurentii, & Annæ Hieronymæ Lambrechts, Senator 1689. 90. 95. 96. 97. 98. 99. 1713. 14. 15. 16. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 34. 35. Scabinus 1700. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 17. 18. 19. 20. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. In Decania 1691. 92. 93. 94. Obiit 17. Julii 1735.

Joannes Baptista Albertus, J. U. L., filius Alberti Francisci, Senator 1711. loco Guilielmi Antonii Van Dieve facti Secretarii : item 1712. 17. 18. 19. 20. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 45. 50. 51. 52. Renunciavit muneri Senatorio 21. Novembris 1753. Scabinus 1713. 14. 15. 16. In Decania 1721. 22. 23. 24. 25. 26. 34. loco Ægidii Josephi Van De Werve : item 1735. 36.

XVI. VAN SCHOONHOVEN.

A. *D* *E* gueules à 3. fleurs-de-lis au pied posé d'or, surmontées d'un lambel à 3. pendans d'azur.

B. *E*cartelé: au 1. & 4. de gueules à 3. fleurs-de-lis au pied posé d'or; au 2. & 3. d'or à 2. fasces de sable: sur le tout d'or à 3. trompes de gueules, virolées & garnies d'argent.

Joannes, Eques, filius Joannis, Equitis, & Hedwigis Van De Calstre, filii Joannis, Equitis, & Machtildis De Montenaecken, filii Joannis, Equitis, & Margaretæ Was, Senator 1401. 3. 5. 7. 9. 11. 13. Scabinus 1402. Obiit 1414. Duxerat Barbaram Boete.

Georgius, Toparcha de Nieurode, Houwaert, Vlasselaer, Rees, filius Oliverii, Equitis, defuncti mense Januario 1566. & Annæ Ab Harchies, filii Henrici, & Joannæ De Cotereau, filii Phi-

lippi & Catharinæ Pots, filii Henrici, & Beatrix T'Serclaes, filii Joannis & Elsæ De Hornes, filii Joannis, & Margaretæ De Wavre, filii Joannis, Senator 1562. 64. 66. 68. 71. 72. 73. loco Nicolai Van Grave: item 1577. In Decania 1563. Scabinus 1565. 67. 74. 76. Consul 1575. Duxerat Josinam De Bronchorst. Jacent in Heverlé apud Cælestinos.

Antonius, ejus frater unicus, jusjurandum ut Patricius præstitit 9. Martii 1565.

XVII. VAN PULLE.

D Or à 3. tours de 3. crenaux de sable, à la bordure de gueules chargée de 3. étoiles à 6. rais d'argent, 2. en chef & une en pointe.

Henricus, filius Joannis & Margaretæ Vander Poorten, in Decania 1489. Senator 1490. 92. Obiit 1505. Duxerat Margaretam Van Hornick.

Joannes, eorum filius, Senator 1619. 21. 25. 27. 29. 31. 33. 36. 38. 40. 42. Obiit 1644. Duxerat Catharinam De Pape Van Winghe, filiam Henrici, & Machtildis Absalons.

Henricus, eorum filius, Senator 1518. 20. 22. 24. 28. 30. 32. 35. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51. In Decania 1519. 21. 23. 26. 29. 31. 34. 36. 38. 42. 44. 46. 48. 50. 52. quo anno obiit. Duxerat Catharinam Vander Hoeven, filiam Petri, & Margaretæ De Potfynsberghe.

Joannes, eorum filius, Senator 1546. 50. Duxerat Joannam Vrancx, filiam Caroli, & Machtildis Van Bolle.

Richardus, Eques, J. U. L., eorum filius, Scabinus 1583. 85. 87. 88. 90. 92. 95. 97. 1600. 2. 5. 7. 9. 11. 13. Senator 1584. 1610. 12. 14. 16. Consul 1586. 89. 91. 93. 94. 96. 98. 99. 1601. 3. 4. 6. 8. In Decania 1615. Obiit 6.

Maii 1628. Jacet apud Martinenses in Choro ad Cornu Evangelii. Duxerat Margaretam Van Den Berghe, filiam Danielis; quæ obiit 28. Maii 1612.

Joannes, eorum filius, Senator 1607. 20. 23. 36. 38. 41. 42. 44. 45. 48. 50. In Decania 1626. 32. 34. 35. 37. 49. Scabinus 1640. 43. Obiit Senator 27. Novembris 1650. Duxerat Mariam Vander Vorst; quæ obiit 9. Decembris 1650. *Carolus*, J. U. L., ejus frater, Senator 1611. 13. 15. 17. 19. 21. 22. 25. 27. 30. 32. 34. 35. 37. Scabinus 1612. 18. 24. 26. 33. 36. In Decania 1620. 23. 28. 29. 31. Obiit cælebs 16. Novembris 1637. Jacet apud Patrem.

Joannes Baptista, filius Joannis, & Mariæ Vander Vorst, Senator 1649. Duxerat Idam Isabellam Van Erp, filiam Joannis; quæ obiit 7. Decembris 1685.

Joannes Michaël, eorum filius, Senator 1686. 87. 88. loco Philippi Francisci Josephi Absalons; qui renunciaverat. Obiit cælebs

XVIII. VAN DER BORCH dictus UYTTERHELLICHT.

D *E* Van Rode au franc quartier d'argent, à la bande de 5. lozanges accolées de sable.

Henricus, filius Arnoldi, Senator 1486. 88. 90. 92. 94. 96. 98. 1500. 1. 3. In Decania 1487.

89. 91. 93. Scabinus 1495. 97. 99. 1502. Duxerat Joannam De Groesbeke.

XIX. VAN DER HOEVEN. A CURIA.

D Argent à la fasce de 5. fusées accolées de sable: au franc quartier d'or à 3. maillets de gueules, brochant sur le tout.

Petrus, filius Walteri, & Annæ Vander Hofstadt, filiaë Guilielmi, & Elisabethæ Boefschot, filii Guilielmi & Catharinæ De Ude-

kem, Senator 1498. In Decania 1499. Scabinus 1500. 1. Duxerat Margaretam De Potfynsberghe.

XX. K Y P S.

C Oupé d'azur au lion courant d'argent, armé & lampassé d'or; & cousu de sinople à l'étoile à 5. rais d'or.

Arnoldus, filius Bartholomæi, Secretarii Oppidi Lovaniensis, & Margaretæ Uytterhellicht, filiaë Guilielmi, filii Joannis, & Machtildis s'Rode, Senator 1520. 22. 24. sed non præstitit jusjurandum: item 1526. 28. 30. 32. 34. 36. 38. 40. 42. 44. In Decania 1521. 33. 35. 37. 39. 41. Scabinus 1531. loco Ludovici Van Den Tymple, Equitis, defuncti. Obiit Senator 1544. Duxerat Joannam De Kersbeke.

Apud Martinenses ante Chorum exstat Sarco-

phagus hujusmodi exhibens inscriptionem:

Hic jacet insignis probitatis & prudentie Vir Arnoldus Kyp, Secretarius & Advocatus Opidi Lovaniensis, qui obiit anno Dni MCCCCXCVII. XXX. Septembris.

Hic jacet Domicella Katherina De Colonia, uxor Arnoldi Kyp, Secretarii Opidi Lovan. que obiit anno Dni CCCCLVIII. mens. Decembris die XXVIII.

DE gueules au chevron d'argent, accompagné de 3. quinte-feuilles de même, boutonnées de gueules, au chef cousu aussi de gueules, chargée d'une molette à 8. rais d'or.

Joannes, filius Godefridi, & Margaretæ Kyps, filia Bartholomæi, & Margaretæ Uytterhelicht, Senator 1545. Duxerat Cæciliam Van

Brecht, filiam Joannis.

Godefridus, eorum filius, Senator 1574. 76.

D'Argent à l'écu de gueules, accompagné de 7. hermines de sable, rangées en orle, 3. 2. 2.

Jacobus, filius Jacobi, & Luciae Vander Hoffstadt,

filia Joannis, Senator 1500. 1.

D'Argent à 3. merlettes de sable.

Alexander, Toparcha de Ranst, Rymenant &c. filius Nicolai, & Mariæ Douvryn, filii Ambrosii, & Joannæ De Wesemael, filia Rolandi, & Joannæ Uytterhelicht, dictæ Van-

der Borch, filia Henrici, & Joannæ De Groesbeke, filii Arnoldi, Senator 1575. 77. Duxerat Gertrudem Van Brecht, filiam Caroli.

D'Or à la bande de gueules, chargée de 3. maillets d'argent, & senestrée d'un écu de sable, au lion d'argent, armé, lampassé, & couronné d'or.

Antonius, J. U. L., Toparcha de Tildonck, filius Bartholomæi, Secretarii Oppidi Lovaniensis, & Gertrudis Walheyns, filii Joannis, M. Doctoris, & Mariæ Kyps, filia Bartholomæi, & Margaretæ Uytterhelicht, Senator 1579. 82. 85. 87. 88. 92. 97. In Decania 1580. 86. Scabi-

nus 1589. 91. 93. 94. Consul 1590. Duxerat Aleydem Peck, filiam Petri.

Antonius, J. U. L., filius Antonii & Gertrudis Kyps, filia Arnoldi, præstitit jusjurandum ut Patricius 12. Decembris 1587.

DE sable à l'annelet d'or.

Petrus, filius Reneri, & Elisabethæ Vander Hoffstadt, filia Joannis, præstitit ut Patricius jusjurandum 29. Julii 1530. Duxerat Catharinam De Huy, filiam Roberti, & Vander Hoffstadt.

Joannes, ejus frater, præstitit ut Patricius jusjurandum eadem die. Duxerat Joannam Delvaux.

Renerus, eorum filius, admissus ad Patriciatum

5. Decembris 1550.

Philippus, filius Petri, & Catharinæ De Huy, Senator 1578. 80. 82. 84. In Decania 1579. 83. Scabinus 1581. Obiit improlis 1584.

Joannes, ejus frater, admissus ad Patriciatum 5. Decembris 1550. Obiit 1612. Duxerat Annam Frerart.

Petrus, eorum frater, admissus ad Patriciatum 5. Decembris 1573.

D'azur à 3. pattes de coup d'or, armés d'argent, une en chef au 2. quartier, & les 2. autres en pointe, au franc quartier cousu de sable, au lion d'argent, armé & lampassé d'or.

Philippus, filius Philippi & Catharinæ De La Bauwette, filia Reneri & Elisabethæ Vander Hoffstadt, Senator 1582. 84. 86. 89. 91. 93. 94. 96. 98. 99. 1601. 3. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. In Decania 1585. 87. 88. 90. 92. 1600. 2. 5. 9. 11. 13.

15. 17. Duxerat Hadrianam Van Bouchout. Carolus, ejus frater, J. U. L., Senator 1619. 21. 22. In Decania 1623. Scabinus 1624. quo anno factus Oppido Lovaniensi à Consiliis & Secretis.

D'Or au sautoir de gueules, rempli d'argent, accompagné en chef d'un aigle de sable, bequé & membré de gueules, langué & armé de sable.

Jacobus, J. U. L., filius Cornelii, & Gertrudis Van Den Heetvelde, filia Bartholomæi, Op-

pido Lovaniensi à Consiliis & Secretis, & Gertrudis Walheyns, Senator 1603. 4.

XXVIII.

VAN BATZON.

D'Or à la chauve-souris éployée de sable, au chef d'azur chargé d'un soleil figuré d'argent.

Philippus, filius Gofuini, Curiae Supremæ Brabantiae Senatoris, & Catharinae Vranckx, filiae Augustini, & Elisabethae Blanckaerts, Senator 1630.

34. loco Philippi Van Schore, defuncti : item 1635. Duxerat primis nuptiis Jacobam De Laet, secundis verò Mariam Catharinam Loodtz.

XXIX.

IMPENS.

D'Argent au sautoir d'azur.

Guilielmus, J. U. L., filius Lucae, & Mariae Vranckx, filii Guilielmi, & Elisabethae Vranckx, filiae Augustini, & Elisabethae Blanckaerts,

in Decania 1630. Senator 1631. Duxerat Joannam Roeloffs.

XXX.

ADONIA.

E Cartelé : au 1. & 4. d'argent à 3. feuilles de marais, ou aquatiques, mal ordonnées de gueules ; au 2. & 3. d'or au lion de sable, armé & lampassé de gueules : sur le tout d'or, parti, le 1. au lion de gueules, armé & lampassé d'azur : le 2. de 3. roses de gueules, posées en pal, l'une sur l'autre, boutonnées d'or.

Siricius Antonius, filius Petri Paulli, & Catharinae Uytterhelicht, filiae Dionysii, & Catharinae Roeloffs, Senator 1658. loco Maximiliani Peeters, facti Secretarii ; item 9. Novembris 1661. loco Jacobi Van Malcote, defuncti : item 1664. 67. 68. 69. 71. 73. 74. In Decania 1672. Obiit Senator 9. Novembris 1675. Duxerat Mariam Annam Beatricem Ubaldini De Lutiano, filiam Frederici & Joannae Mariae Lievens. *Fredericus Antonius*, Toparcha de Redingen,

eorum filius, Scabinus 1686. 87. 88. 94. loco Arnoldi Philippi Cuypers, defuncti : item 1700. 1. 2. 3. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. In Decania 1691. 92. 93. 94. Senator 1689. 90. 95. 96. 97. 98. 99. 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 21. 22. 23. quo anno obiit 23. Septembris, ultimus Familiae. Duxerat Franciscam Paullinam Le Roy. Habet hæc Familia Sepulturam in Templo Divi Michaëlis Lovanii juxta Sanctuarium, ubi pendet Scutum Gentilicium 16. exhibens Quarteria

XXXI.

VAN SPOELBERCH.

D'Azur à la fasce d'or, accompagnée de 3. lozanges de même.

Christophorus, Toparcha Lovanioli, filius Ferdinandi, & Annae De Grimaldi Morazana, filii Joannis Baptistae & Mariae Magdalenae Garët, filii Walteri & Catharinae Gilbert, filii Guilielmi & Catharinae Van Hougaerden, filii Gilberti, Imperatoris Ferdinandi I. Thesaurarii, & Mariae De Wysehoudt, filii Radulphi & Margaretæ Van Velpe, filii Henrici & Odiliae Van Redingen, filii Walteri & Catharinae De Rode, filiae Guilielmi, Equitis, Toparchæ de Libbeke, Scabinus 1670. Senator 1671. 73. 74. quo anno 28. Decembris factus Vice-Prætor Lovaniensis. Duxerat Joannam Catharinam Becx.

Franciscus Philippus Ferdinandus Benedictus, eorum filius, Senator 1700. 1. 2. 3. 13. 14. 15. 16. 27. 28. 29. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 46. 47. 48. 49. In Decania 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 43. 44. 50. Scabinus 1717. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 34. 35. 36. 45. Consul 2. Aprilis 1730. tamquam proximus in votis, loco Petri Leonardi Baelmans, facti Quæstoris Statuum : item 1731. 32. 33.

Carolus Adolphus Franciscus, ejus frater, Senator 1704. 5.

Carolus Christianus Joannes, J. U. L., filius Francisci Philippi Ferdinandi Benedicti, & Joannae Isabellæ Le Comte Dorville, Toparcha Lovanioli, ut Patricius præstitit jusjurandum 3. Julii 1724.

Joannes Baptista, ejus frater, jam pridem in

Heverlensi Cælestinorum cœnobio vitam religiosam professus, admissus ad Patriciatum 14. Septembris 1719.

Carolus Michaël Franciscus, ejus frater, Canonicus Graduatus, & Magnus Pœnitentiarius Mechliniæ, præstitit jusjurandum ut Patricius 30. Aprilis 1732.

Andreas Emmanuel Josephus, eorum frater, in Decania 1742. loco Joannis Josephi Maximiliani Bosscharts, facti Scabini : item 1745. 56. Senator 1743. 44. 50. 51. 52. 53. 54. 55.

Exstant Lovanii in Choro Franciscanorum à dextris Tropæum Equestre, vulgò *Cabinet d'honneur*, Tesserae Gentiliciæ, & lamina ænea parieti adfixa, cui insculptum sequens Epitaphium :

D. O. M.

ac

Piæ Memoriae

Prænobilium ac Generosorum D. D. ex antiqua Patricia & Equestri Familia VAN SPOELBERCH, in hoc Choro consepultorum sub adjacente Sarcophago, cujus hæc inscriptio est :

Nobilis ac pia matrona, Catharina Gilbert, vidua Walteri Van Spoelberch, Armigeri, obiit 13. Novemb. 1616.

Joannes Bapt. Van Spoelberch, Eques auratus, H. S. E., ad omnem elegantiam & honestatem factus, quantum vitæ, tantum laudis habuit, liberis tradens virtutis exem-

plum, quod à Majoribus acceperat : sub Alexandro Farnesio miles & strenuus, expeditionibus variis interfuit, Dunckerkanæ, Diesthemienfi, Bruxellensi, Antwerpianæ : otium amplexus, cum ne sic quidem quiesceret, reliquam civilibus functionibus ætatem dedit, vario munere reipub. gratus & utilis, fide & obsequio Familiæ Austriacæ dedicatus : ne præmia deessent ab August. Domo Austriacâ equestri dignitate, aureaque coronâ donatus est, quâ nunc Familiæ insignia resplendent ; sed pietas viri cælestem à Deo coronam expectabat. Obiit anno Christi MDCXXVII postridie brumam.

Nobil D. Maria Magdalena Garet, uxor Marito opt. mæstissima P. C. quæ obiit 23. Septemb. 1631.

Fecit Erycius Puteanus, Historiog. Regius.

Ferdinandus Van Spoelberch, Eques Ordinis Militaris Christi, Toparcha Lovanioli, &c. eorum filius, obiit 7. Febr. 1675. ejusque uxor, D. Anna De Grimaldi Morazana, orta ex

illustribus Patriciis Genuensibus De Grimaldi ac Pallavicini, quæ obiit 6. Jan. 1634. Horum filii, Carolus Franciscus, Armiger, Toparcha Lovanioli, hujus Brabantia Metropolis per annos 18. Prætor Primarius, qui cælebs obiit 16. Jan. 1692. & Christophorus, Armiger, Lovanioli Toparcha ; ejusque conjux Nob. D. Joanna Cath. Becx Van Belven de Broubeze ; obiit ille 20. Decemb. 1707., illa verò 16. Febr. 1691.

Eorumque filii, Carolus Adolphus, Armiger, qui cælebs obiit 26. Octob. 1705. ; & Franciscus Philippus Van Spoelberch, Armiger, Lovanioli Toparcha, Lovaniensium Consul Primarius, sæpè Scabinus, Senator, &c. qui obiit 18. Julii 1751 : cum prima uxore, Susanna filia Ferdinandi Baronis de Dielbeeck & Holsbeeck ; quæ obiit 8. Aug. 1705. & secunda, Joanna Isabella Le Comte Dorville, ex illustri ac Equestri stirpe orta,

R. I. P.

XXXII. V A N D I E P E N D A E L.

E Cartelé : au 1. & 4. d'or, à la fasce d'azur, chargée d'une rose d'argent, boutonnée d'azur, accompagnée en pointe de 2. montagnes de sinople : au 2. & 3. d'or à 4. bandes de gueules, au franc quartier de Van Rode.

Joannes, J. U. L., filius Joannis, & filii Joannis, filii Henrici J. U. L., & Annæ Van Beringen, filia Henrici & Mariæ Van Winghe, filia

Everardi, & Mariæ Bogaerts, Senator 1671. 73. 74. 75. 79. 80. 81. In Decania 1672. 76. 77. 78. Duxerat Margaretam Van Overbeke.

XXXIII. V A N T O R R E.

P Arti, d'azur à la tour de 3. crenaux, donjonnée d'une autre tour aussi de 3. crenaux, d'argent : & d'argent à 3. treffles de sable au chef d'or, à l'aigle naissant de sable, bequé de gueules, & langué de sable.

Arnoldus Antonius, J. U. L., filius Michaëlis, & Isabellæ Mutsen, filia Fabii J. U. L., & Elisabethæ Uytterhelicht, filia Dionysii, &

Catharinæ Roeloffs, Senator 1671. 75. loco Christophori Van Spoelberch, facti Vice-Prætoris 28. Decembris 1674.

XXXIV. G L A V I M A N S.

D E gueules au lion d'or, armé, lampassé, & couronné d'azur.

Andreas Franciscus Josephus, filius Joannis Baptistæ, & Mariæ Catharinæ Van Winghe, filia Laurentii, & Annæ Ieronymæ Lambrechts, Senator 1700. 1. 2. 3. postea factus Drossar-

dus Arschoti. Habet hæc Familia sepulturam suam in Choro Ecclesiæ Monasterii Sanctæ Claræ Lovanii cum tesseris Nobilitatis.

XXXV. V A N W E R M.

D E sable à la fasce ondée d'argent, accompagnée de 3. flammes d'or.

Hilarius Guilielmus, filius Hilarii, J. U. D. & Magni Concilii Mechliniæ Senatoris, & Antonia Van Espen, dictæ Van Nieuwenhoven, filia Jacobi, Oppido Lovaniensi à Secretis, & Mariæ Mutzen, filia Fabii, J. U. L., & Elisabethæ

Uytterhelicht, filia Dionysii, Senator 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 17. 18. 19. 20. 27. 28. In Decania 1715. 16. loco Francisci De Vroey 1. Augusti 1715. defuncti. Factus Vice-Prætor 24. Martii 1729. Obiit cælebs.

XXXVI. B A E L M A N S.

E Cartelé : au 1. & 4. d'argent au taf de S. Antoine de gueules ; au 2. & 3. d'or au lion de sable, armé & lampassé de gueules.

Petrus Leonardus, Toparcha de Steenweghen, filius Clementis, & Catharinæ Van Thilborch, filii Joannis & Gertrudis Van Schutteput, filia

Hadriani, & Barbaræ Pin, filia Helia, & Annæ Uytterhelicht, filia Judoci, & Ida Van Bloys, filii Judoci, & Catharinæ Van Cortenbach,

Senator 22. Januarii 1711. loco Josephi Alexandri Roeloffs : item 1712. 17. 18. 19. 20. In Decania 1713. 14. 15. 16. 21. 22. 23. 24. 25. 26. Consul 1727. per sortem contra Franciscum Philippum Ferdinandum Benedictum Van Spoelberch ob paritatem votorum : item 1728. 29. Factus 31. Martii 1730. Quæstor Statuum Lovanii. Obiit 8. Julii 1749. Duxerat Claram Helenam Vander Noot ; quæ obiit 9. Januarii 1757. Jacent in Æde D. Quintini ad cornu Evangelii Altaris B. M. V. *Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus*, eorum filius, Toparcha de Steenweghen, Senator 1750. 51. 52. 53. 54. 55. Scabinus 1756. *Michaël Florentius Leonardus*, ejus frater, præstitit jusjurandum ut Patricius 6. Februarii 1740.

Arnoldus Franciscus, frater Petri Leonardi prædicti, Vice-prætor Lovaniensis, obiit 26. Februarii 1752. Sepultus apud fratrem. Jacet Lovanii in Templo D. Petri è regione Altaris D. Arnoldo dicati, sarcophagus cui insculptum est sequens Epitaphium :

D. O. M.

Joanni Baelmans J. U. L. Toparchæ de Steenweghen, Jacobi & Idæ De Nieuwenbuysen filio, ex Nobili Nieuwenbuysiorum Familia Liminganis juncta, & Gertrudi Van Schuteput conjugum, Hadriani & Barbaræ Pinfiliae, ex Nobilibus Prosapiis De Uytterbelicht, Cortenbach, & De Berlaer, parentibus mæsti liberi posuerunt. Hæc XXV. Jan. a. MDCXXXIX. ad meliorem vitam translata. Ille XV. Apr. a. MDCLVII. uxorem secutus. Benè eis lector precare.

XXXVII. VAN DEN SCHRIECK.

D *Argent à 3. couronnes de laurier de sinople.*

Franciscus Ignatius, filius Andreae, J. U. L., & Margaretæ Le Febvre, filiae Petri, filii Petri, & Margaretæ Van Overbeke, filiae Geldolphi & Barbaræ Van Winghe, filiae Petri, filii Everardi, admissus ad Patriciatum 14. Nov. 1753. *Petrus Josephus Franciscus*, J. U. L., filius prædicti Francisci Ignatii, & Catharinæ Petronillæ Rosæ Van Willebringhen, filiae Norberti, J. U. L., & Catharinæ Petronillæ Van Diependael, filiae Joannis, J. U. L., & Margaretæ Van Overbeke, Senator loco Philippi Josephi Van Den Berghe, Comitis de Limminghe, facti Scabini mense

Februario 1753. 54. 55. In Decania 1756. *Petrus Josephus*, frater prædicti Francisci Ignatii, admissus ad Patriciatum 14. Novembris 1753. Duxit Joannam Mariam Van Molle, filiam Guilielmi Francisci. *Leopoldus Josephus*, eorum filius, admissus eadem die. *Franciscus Andreas*, ejus frater. *Henricus Josephus*, eorum frater : eadem die hi ambo admissi sunt, qua pater. *Joannes Philippus Petrus*, frater trium præcedentium, eadem quoque die admissus.

XXXVIII. CAELS.

D *Or à 2. étoiles à 6. rais de sinople rangées en chef, & un cœur de gueules en pointe.*

Carolus Henricus, filius Henrici Gisseni, & Elisabethæ Catharinæ Henskens, filii Joannis, & Annæ Mariæ Le Febvre, filiae Ieronymi, filii Petri, & Margaretæ Van Overbeke, filiae Geldolphi, & Barbaræ Van Winghe, filiae Petri, admissus ad Patriciatum 14. Novembris 1753. *Joannes Henricus*, ejus frater, admissus eadem die.

Henricus Joannes Josephus, filius Joannis Josephi, J. U. L., fratris dicti Henrici Gisseni, admissus eadem die. *Theodoricus Petrus*, filius Petri Joannis, fratris prædictorum Henrici Gisseni, & Joannis Josephi, J. U. Licentiati, admissus eadem die. *Joannes Petrus*, ejus frater, admissus eadem die.

XXXIX. THIELENS.

D *Azur à 3. tourne-sols d'or, tigés & feuillés de sinople, plantés sur une terrasse de même, se panchans, & tournans vers un soleil figuré d'or, posé en chef.*

Joannes Petrus, filius Theodorici Petri, Medicinæ Licentiati, & Elisabethæ Petronillæ Caels, sororis Henrici Gisseni, Joannis Josephi, J. U. Licentiati, & Petri Josephi, articulo præcedenti

memoratorum, admissus ad Patriciatum 14. Novembris 1753. *Henricus Josephus*, ejus frater, admissus eadem die.

XL.

V A N O V E R B E K E.

Coupé d'or au lion naissant de sable, armé & lampassé de gueules; & d'azur.

Joannes Martinus, filius Martini, & Joannæ Mariæ Caels, sororis Henrici Gisseni, Joannis Josephi, J. U. Licentiati, & Petri Josephi, articulo penultimo memoratorum, admissus ad

Patriciatum 14. Novembris 1753.
Martinus, filius Joannis Francisci Emmanuëlis, filii prædictorum Martini, & Joannæ Mariæ Caels, admissus eadem die.

XLI.

D' O N Y N.

D'Azur billetté d'argent, à la bande d'or.

Jacobus Franciscus Josephus, Toparcha De Chastre, Dame-Alerne &c., J. U. L., filius Antonii Deodati Josephi, Toparchæ de Chastre, Dame-Alerne &c., & Catharinæ Franciscæ Columbanus, filia Joannis Francisci, &

Mariæ Franciscæ De La Bauwette, filia Renneri & Mariæ De Vitri, filii Caroli & Franciscæ De Dion, filii Joannis, & Annæ Frerart, filii Petri & Catharinæ De Huy, filii Renneri, & Elisabethæ Vander Hoffstadt, Senator 1756.

XLII.

D E C R A B B É.

D'Argent à 3. hermines de sable.

Norbertus Josephus Benedictus, filius Henrici Josephi, & Mariæ Theresiæ Absalons, filia Philippi Francisci Josephi, 4. Octobris 1701,

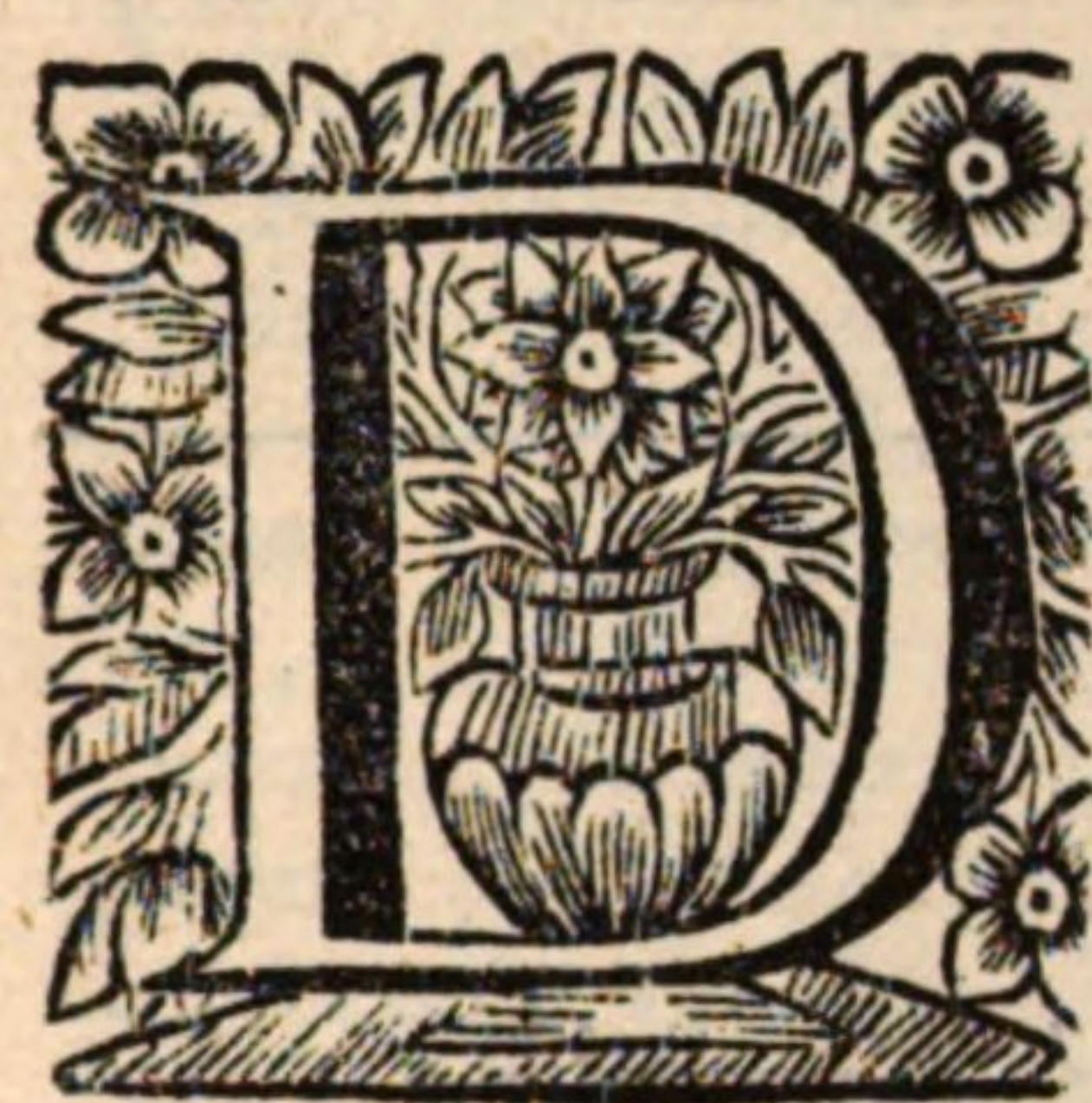
defuncti, filii Gasparis Rogerii, & Annæ Vander Tommen, Senator 1756.

XLIII.

PETRI DIVÆI RERUM LOVANIENSIVM LIBER TERTIVS:

De iis tractans quæ Lovanienses Bello peregerunt.

UÆ in primis artes Lovanium olim florentissimum reddiderunt, Militaris nempe & Lanificium, quas Majores nostri magno studio præcæteris exercebant; constat enim, Patriciorum splendidissimas familias per ætatem omnem arma sectatas, cum rei familiaris curam negligerent, ad plebeios redactas; nam posterius exiguum, ac à Parentibus (qui magno fortunarum suarum dispendio Principibus operam navant) oneratum

patrimonium nacti, necessario ad victum manibus quærendum vertebantur. Nec Plebs in tractandis rebus bellicis Nobilitati cedebat. Sanè quantis Privilegiis ob res benè gestas, obque fervidissimam in Principes affectionem sæpenumerò donati sint, Archiva nostra commonstrant. Porro quid Lovanienses bello magnum, quibusque temporibus gesserint, operæ pretium duxi sigillatim describere, non omisurus etiam nomina Patriciorum qui præteritis bellis militarunt. Initium autem sumam à Normannorum Danorumque vastatione, quæ anno 882. contigit; nam quæ præcesserunt hanc, edax nobis invidit antiquitas.

CAPUT I.

§. I. LOVANIUM

A Normannis Captum. 885.

HAc de re Regino Monachus Prumiensis (qui antè annos 700. floruit) in gestis anni 885. *His etiam diebus* (inquit) *Normanni à Sono exeunt, & rursus in regnum Lotharii revertentes, in loco qui dicitur Loven castrametati sunt in confinio ejusdem regni, & continuis infestationibus utraque regna fatigant* (Franciae scilicet & Lotharingiae;) *ad quorum*

malitiam compescendam Imperator Carolus, semel & iterum exercitum misit. Sed nihil dignum memoriæ adversus tantam violentorum multitudinem actum est. Hæc Regino. Possederunt autem Lovanium hi populi annos 12., adeò ut nonnulli arbitrati fuerint, ab iis oppidum muro cinctum, nescio quibus conjecturis inducti,

§. 2. LOVANIUM

Ab Arnulpho Imperatore recuperatum. 895.

ANNO 895. cum Normanni è Lovanio Lotharingiam licentiùs depopularentur, Arnulphus Imperator ex Bavaria descendit: eosque haud procul Lovanio in Tylæ, seu Dilæ fluminis paludes compulsos ad internecionem contrivit. Quade re Wolfgangus Lazijs Lib. 3. de Migrat. Gentiam, ex Aventino, ni fallor: *Gotbolfidus* (inquit)

boc nomine in Ducatu Normanniæ Tertius, rescisso fœdere, adscito Sigefrido quodam cum multis suæ gentis millibus, abusque Dania circa annum salutis 890. in Galliam interiorem excurrit. Castris primùm in locis palustribus Tylæ amnis propè Lovanium positus, Moesam exinde flumen trajecerunt: penetratâque

*Ardubennâ sylva Bonnam usque, totum Ripuarium pagum devastarunt, nequicquam resisten-
tibus Arnulpho, Limitis illius Præsecto, & Sundolcho Moguntino Præsule, quos adversus Barbaros ac fœdisfragos Arnulphus ejus
tempestatis Imperator Boëmico Bello occupatus cum copiis miserat. Itaque cæsis his, quos
memoravimus, pace inita cum Suatebogo Boë-*

*miæ ac Moraviæ Rege, Arnulphus Cæsar cum omnibus Imperii, Germaniæque atque Franciæ viribus hostibus se opposuit, & ad ripam Tylæ amnis propè Lovanium pugnandi copiâ factâ, penè ad internecionem Nordmannos delevit, Kalend. Septemb. XVI. signis quæ hostibus ademerat, in Bavariam transmissis. Hæc
Lazius.*

§. 3. L O V A N I U M

A Godefrido Duce Lotharingiæ obsessum. 1005.

ANNO 1005. cum Otto Lotharingiæ Dux vitâ functus Liberos non reliquisset, Henricus Imperator II. ejus nominis, Godefrido Arduenati, ejus Ducatum commisit, præterito Lamberto Comite Lovanienfi, Ottonis Leviro. Subsecuta inter Godefridum ac Lambertum bella assidua: tandem Godefridus, Imperatore copiosè auxilia

subministrante, Lovanium obsedit. Lovanienfes, Lamberto ipso animos præsentia sua confirmante, ea virtute hostem crebrè oppugnantem repulère, ut pedem tandem referre cogeretur. Testatur id Sigibertus Gemblacensis Chronographus in gestis anni 1012.

C A P U T I I.

Sub Ducibus Bello Gesta per Lovanienfes.

S U B

H E N R I C O I.

Bellum Leodiense. 1212.

CUM anno 1212. inter Brabantinos Leodienfesque omnia bellis flagrarent crudelissimis, Brabantini Leodium expugnatum, nullo sævitiae genere omisso, flammis dederant. Anno proximo Henricus Dux Tungros magnis viribus adortus excidit. Hinc converso lævorsum itinere, à Leodio virtute civium rejectus, cum domum remearet, haud procul Steppis castra locavit. Conseciderant proximè, Hugo Episcopus Leodiensis, Ludovicus Lossensis, Philippus Namurcensis, Comites, Henricus Dux Lemburgensis, sub signis habentes ingentem popularium multitudinem. Ast Henricus Dux, licet numero vinceretur, & sui jam omnibus circum hostilibus frumentatum ire prohibiti, magna necessariorum inopiâ premerentur, & à bidui fame languidi ac enecti prope modum essent: hostibus nihilominus pugnandi copiam fecit. Adeoque in ipso certaminis initio,

omnia pro Brabantinis stare videbantur, tanto impetu hostium condensatissimos cuneos confringentibus, ut Lossensi ter equo dejecto, Lemburgensem ad fugam perpulerint. Cæterum sublato à suis Lossensi, Lemburgensi verò, dum hoc cerneret, ad ordines reverso, vires paullatim nostros defecere. Multis in ipso ardore contrucidatis, aliis vario dilabentibus: primâ acies, totius agminis robur, quod ex Lovanienfibus, Lyranis ac Sandhovianis constabat, nihilo secius restitit: atque in eo ipso, quem præliandi ceperant loco, singuli conciderunt. Ad 2000. periisse ferunt. Duci sanè, dum hi resisterent, elabendi spatium datum. Nonnulli arbitrantur, posteros eorum, qui ceciderant, Nobilitate donatos, libertateque multò maximâ, quæ nunc *Homagium S. Petri* vocetur, & ob id Sandhovianos, Lyranosque æquè ac Nos eo frui privilegio.

M O N I T U M E D I T O R I S.

Deest hoc loco Caput integrum in Codice Divæano, itemque in exemplari ex eo descripto, quibus uti fuimus. Quare ut lacunam utcumque expleremus, placuit ea quæ sequuntur, ex XIII. sæculi Scriptorum monumentis petita, subicere diverso literarum typo.

CAPUT III. SUB HENRICO II.

Bellum Stadingense. 1234.

NOstratum virtuti patefaciendæ novam occasionem anno 1234. præbuit Vesania Stadingorum. Nomen illis à gente paludes incolente in finibus Frisonum & Saxonum. Qui propter abominanda scelera annos jam aliquot ab Ecclesiæ communione secreti fuerant; nam in occultis conventibus opera exercebant magicæ superstitionis plena, ibique luminibus extinctis nefariis complexibus copulabantur. Sacrosanctam Eucharistiam semel quotannis ore sacrilego exceptam, dein domum perlata (dictu horrendum!) in latrinam abiciebant. In Cæli Dominum contumeliosi, dejectum ab eo in Tartara Luciferum querebantur, quem cælestium rerum conditorem, adversarii sui victorem pristinum olim decus recuperaturum credebant, (Hic Manichæorum virus facile agnoscas,) Cæterum Clericis pariter ac Monachis insensi, ubi poterant, hos omni tormentorum genere cruciabant, non ætati, non sexui parcentes; debitas Ecclesiæ decimas negabant, & quotquot valebant, rusticos præsertim, suis adjugebant partibus.

Hæc cum perlata fuissent ad Gregorium Romanum Pontificem, ejus nominis Nonum, sacrum ille Bellum adversus infames Hæreticos

promulgari jussit, omnesque prope inferioris Germaniæ Principes in eos concitavit. Præfuerit exercitui Henricus Ducis Lovaniensis filius natus major, sub quo Arnoldus à Wesemalia; tum Florentius Hollandiæ, & Theodoricus Cliviæ Comites cum multis Belgii Proceribus; Qui cum Bremam advenissent, undè cum Archiepiscopo Gerardo II. Stadingos aggressi sunt VIII. Kal. Quintileis anni memorati. Ac primum neceno prohiberentur, pontes jusserunt insterni paludibus; mox Brabantii cum Hollandis obvios in agro, cui nomen Oldenessche, hæreticos adoriuntur, (viris Ecclesiasticis interim opem Divinam cantu implorantibus,) donec pulsantium terga Cliviensium impetu, atque urgentium undique Belgarum multitudine oppressi, jamque ictibus confixi & equorum pedibus conculcati Stadingi victoribus cessere. Eorum sex millia partim prælio cæsa fuerunt, partim accepto vulnere paullo post occubere. Multi, dum evadere nituntur, Visurgis aquis submersi, cæteri fuga dilapsi: è victoribus decem vel circiter occisi sunt. In ea autem expeditione, atque in aliis quas Rhenum inter & Mosam sustinuit Henricus II., Lovanienses insignem Duci suo præ cæteris operam navasse comperimus.

CAPUT IV. SUB JOANNE I.

§. I. *Bellum Mechliniense. 1267.*

HENRICO tertio Duci (qui Lovanii ad Prædictatores jacet) tres erant filii impuberes, Henricus, Joannes, ac Godefridus. De horum tutela cum ageretur, Arnoldus Vesemalius prælatos sibi Valterum Bertoldum Mechliniensem, Godefridum Parvetanum, Henricumque Boutresinium fremens, in horum perniciem multa machinabatur. Turbata erat eo tempore Respublica Lovaniensium ex duarum Familiarum Patriciarum dissensione, Clavariorum nempe, ac Blancardorum. Ex his Clavarii Vesemalio consanguinei, cum ejus ope Blancardos pepulissent, potentissimi deinceps fuere, populumque omnem, ut Vesemalii causam tutandam susciperent, concitavere. Porro Vesemalius eorum ope fretus, omnem Brabantiam intestino convolvit bello. Adeoque cum pubertate Ducum extinguenda omnis discordiæ materies crederetur, ex nova causa subitò recruduit. Erat autem hæc: Henrico, maximo nato Ducum, stupidum, ac plane indignum Principe erat ingenium. In Joanne, ac Godefrido præclara indoles elucebat. Id conspicata Aleidis ma-

ter sagax femina, septennio à morte mariti, illo in cœnobium ablegato, ac Principatum ejurare coacto, Joannem Principem constituere conabatur. Secuta prudentissimæ mulieris arbitrium omnis Brabantia. Soli Lovanienses continuatâ rebellionem obstiterunt, injuriâ Henricum Ducatu privari non passi, adeo ut Joanni portas præcluderent. Mox in fautores ejus conversi, exustis Castellis aliquot, omnia rursùm bello intestino miscbant: nec ignari, Henricum consilio Valteri Bertoldi, Mechliniæ Principis, abdicatum, in eum potentissimam iram vertunt, ductuque Arnoldi Vesemalii Baronis magnâ parte agri Mechliniensis ferro ignique tradita, Mechliniam obsidione cingunt. In quos egressus Bertoldus direptis Castris Tildungam usque fugat, concisâ eorum parte non modica, captisque nobilissimis civitatis, Gerardo, ac Godefrido (cognomina ignorantur) Equitibus. Exinde deserta Henrici causâ, Joannem Ducem recepere, Cortebergæ cum Aleide pactis conditionibus. Qua in re Bruxellenses sociæ urbi non parum profuere. Acta hæc anno 1267.

§. 2. *Bellum Lemburgense.* 1288.

CIRCA annum 1288. omnis trans Mosam regio difficili ac diuturno inter Brabantinos ac Gelros bello tenebatur, utrisque vicinorum Principum adminiculo fatis. Causam præbuerat Lemburgensis Ducatus, ex morte Henrici Ducis inter Brabantinum ac Reginaldum Gelrum controversus. Obsederat Voringam Brabantinus, prædonum receptaculum. Adcurrentibus magnis Gelrorum copiis, quibus Suffridus Colonienfis, Henricus Luceburgensis, Adolphus Nassavius, Valerianus Falcoburgensis accesserant: dimicatum in conspectu Voringæ. Brabantini victores cæso Luceburgensi cum fratribus, Gelrum, Coloniensem, Nassavium, Falcoburgensem captivos, ac Ducem suum Lemburgi compotem fecere. Captâ mox Voringâ everfæque. Claruêrunt eo bello ex

Patriciis Lovaniensibus, Henricus Oppendorpius, Henricus Wilreus, Guilielmus Radingius, Joannes Rodius, Equites, Joannes Radingius, Arnoldus Montanus, Ægidius ex Limingis, Petrus Calsterius, Joannes Netenius, Franco Sadelarius, Arnoldus Hoffstadiensis, Valterus Corfeboldus. Ex quibus Arnoldus Hoffstadiensis Joannem Ducem ab Hostibus pressum & equo dejectum, perfracto Hostium densissimo cuneo liberavit, inque alium equum imposuit. Moxque in prælium reversum secutus, unus eorum fuit, qui non plures quam XX. penetratâ hostili acie Luceburgensis vexillum diripuerunt. Ibidem Valterus ab Episcopatu, Eques, & nostras (nescio tamen an Patricius) Luceburgensem ipsum occidit.

C A P U T V.

S U B

JOANNE II. DUCE.

§. 1. *Bellum Flandricum.* 1302.

PHILIPPO Francorum Rege, cognomento *Pulchro* longa cum Guidone Flandriæ Comite bella fuere. Captus tandem Guido. Dati in servitutem Francicam Flandri, jugum aliquamdiu pertulere. Postremò vindicata libertate, cum Francis memorabile illud prælium ad Cortraci muros commiserunt anno 1302. Merebat inter

Francicos Duces Godefridus Virzonius, Arscotanus Princeps, Ducis Brabantini Patruus. Hic magnam nostratium Nobilium partem in eam expeditionem attraxerat. Ex quibus Lovanium Patricios desideravit Henricum Wilreum, Guilielmum Radingium, Arnoldum Hoffstadiensem, Equites.

§. 2. *Bellum Mechliniense.* 1303.

ANNO 1303. Joannes Dux Mechliniam imperata detrectantem obsedit. Hic Lovanienses, merito navatæ operæ, magna ab eo impetrarunt privilegia, ac inter cætera ne quem civem extrâ urbem in carcerem mitti, judicari, condemnare liceat. Testium vice. secundum Ducem, obfignantibus Godefrido Comite Vianæ, Joanne Cudicensi, Gerardo Rosselariensi, Arnoldo Vesemaliensi, Gerardo Diestensi, Arnoldo Vesemaliensi Bergano, Arnoldo Valemienfi, Daniële Bocholdano, Ivano Melderatensi, Equitibus, Godefrido Hellebecano, Senescallo Bra-

bantiæ. Eodem Bello nostris cum Andoverpiis orta contentio, utrisque Sandhovianos sub signa sua cogentibus. Veteri Privilegio innitebantur Lovanienses, jam indè ab initio Ducatûs, Sandhovianis S. Petri vexillum sequi solitis. Cæterum cum hoc bello Valterus Folcardus, Eques, ad Andoverpiana stativa eos traheret, vix à Duce placari potuere Lovanienses, quin Folcardo manus inferrent. Post aliquot annos Joannes Dux Sandhovianos rursùm Lovaniensibus junxit, nempe anno 1335.

C A P U T VI.

S U B

JOANNE III. DUCE.

§. 1. *Bellum Falcoburgense.* 1318.

ANNO 1318., cum ob tributis oneratos ac bello vexatos Trajectenses, Reginaldus Falcoburgensis Princeps hostis Brabantinis judicatus esset, Joannes Dux trans Mosam expeditionem sumpserat Sitteriumque obsederat. Illuc Lovanienses copiosam selectamque juventutem mi-

ferant: ductu Patriciorum nobilissimorum, Ludovici ex Limingis, Prætoris, Franconis Hoffstadiensis, Arnoldi ac Joannis Wilreorum, Rudolphi Corfeboldi, Valteri Minnemonis, Ludovici Vulpis, Godefridi Dormali, Bastini à Lapide, Valteri Cricksteen, Arnoldi Calsterii, Valteri Netenii,

Ludovici & Rudolphi Radingiorum, Simonis Villici. Univerſo Lovaniensium exercitui præerat Guilielmus Wilreus, Eques. Summam laudem in oppugnando Sitterio consecuti sunt Lovanienses, fortissimo oppidi propugnaculo potiti; quorum æmulatione accensi Andoverpienses, cum paria molirentur, à propugnatoribus non sine cæde repulsi sunt, frustra Mechliniensibus ac Bredanis opem ferentibus. Creatus hic Eques Franco Hofstadiensis. Cessit tandem Sitterium, fame ad deditionem coactum. Reginaldum quoque fidei se Brabantinorum tradere compulsum, mox iteratâ rebellionem armis repetitum Brabantini Falcoburgo

incluſerunt, ad extremam necessitatem contruſum. Interceſſere tandem Gerardus Juliacenſis Comes, ac Joannes Bohemiæ Rex. Deductus Falcoburgo exercitus, ut Bohemi arbitrio controversia decideretur. Claruerunt in hac obsidione Patricii Lovanienses, Ludovicus Radingius, Henricus & Joannes Calsterii, Ludovicus Cricksteen, Walterus & Everardus Blancardi, Arnoldus Bollebornius, Arnoldus Swertvager, Henricus & Franco Wilrei, Simon Villicus, Valterus Cardinalis, Godefridus Godertoïus, Godefridus Albus, omnium ductore Joanne Halensi, Equite.

§. 2. Bellum contra XVII. Principes. 1329.

PROXIMA ad Falcoburgum Expeditio Brabantinos novis Bellis implicuit. Bohemus privatim Brabantino discors negotium Falcoburgense variè protrahebat. Id non ferens Brabantinus, iteratò Falcoburgum adortus fame expugnavit anno 1329. Reginaldo in Franciam aufugiente. Exortus demùm Robertus Atrebas Vir Nobilis, ac Atrebatensium Comitum Familiâ natus, qui in Francia adverſo pulſatus judicio ac in Brabantiam refugus, Franci Regis inimicitiam Duci nostro conciliaret. Crebrè enim admonito Duce ut fugitivum ac Regni ſui proditorem redderet, cum non obtemperaret: Rex concitatis Boëmo, Balduino fratre ejus, Trevirorum Archiepiſcopo, Colonienſi, Gelro, Leodino, Juliaceni, Namurcenſi, Loſſenſi, Marchiano, Cattimelibocio, Comitibus, Falcoburgenti quoque, Bellomontano, Montijouio, Henſbergenſi, ac Barrenſi Duce, ingens Bellum Brabantinis movit. Invenio Lovaniensibus, quòd præ cæteris Brabantinis Atrebatem officioſius colerent, privatim ab Edoardo Barrenſi Duce Bellum indictum. Porro coadunati in unum hi Principes, & ab Hasbanio Limite nos inceſſentes: cum Duce qui ſe illac objecerat, manus conſerere non audebant. Itaque omnis hic tumultus in inducias deſiit. Reconciliatus mox Brabantinus Franco, nova inter filium Ducis Regiamque natam affinitate. Cæterorum nihilominus in Brabantinos foedus permanſit inviolatum, ſolo Barenſi ad nos deſi-

ciente. Accessit ejus loco hoſtibus Ludovicus Flandriæ Comes, quem Mechliniam, licèt emptam poſſidère non permittebat Brabantinus: inquè ejus gratiam Guilielmus Hannonius nobis adverſa ſenſit. Contra Flandrum ſanè, quidquid virium habebat Brabantia protulit. Lovaniensibus præerat Joannes Cornix Hoſtadienſis, Eques: quem ex Patriciis comitabantur Simon Godefridus, Valterus Netenius, Ludovicus Radingius, Ludovicus Cricksteen, Ludovicus ex Limingis, Baſtinus à Lapide, Joannes Calſterius, Arnoldus Wilreus, Joannes Vulpes, Valterus Cardinalis. Memorabile verò nihil ea in parte geſtum tradunt, præter agrorum exuſtiones; & quod 600. Flandros Equites 26. Nobiles Brabantini (quorum unus erat Ludovicus Cricksteen noſtras:) juncti Barenſis 300. Equitibus, fuderunt. Alia in parte Rodam, tranſmoſanum Ducis oppidum, à Gelris, Juliacenſibus, Leodinis, Leucis, Colonienſibusque obſidebatur, ad quòd eripiendum properans Brabantinus (cum ab obſeſſis extortas conditiones noſſet, niſi intrà certum diem ſuccurreretur:) lectiſſimas Brabantinorum copias tranſ Moſam duxit: hoſtes ad pugnam provocavit, multosque ſuorum Baltheo militari cinxit, ac inter cæteros Simonem Godefridum Lovaniensem. Cæterum hoſtibus ſe vallo continentibus, domum remeavit. Philippi Franci Regis Legatio tandem Bello finem impoſuit anno 1334.

§. 3. Bellum Cameracense, & Tornacense. 1339.

EDOVARDUS Anglorum Rex, cum Franciæ regnum tamquam jure materno ſibi debitum contra Philippum Valeſium vindicare meditaretur, cum Germaniæ inferioris Principibus foedus iniit. Inter cæteros & Brabantinus Anglorum partes ſeſtabatur: eò promptius popularibus huc inclinatis, quòd à lanæ commercio non modò pervetuiſta, ſed etiam neceſſaria eis intercederet cum hac gente amicitia. Obſeſſum itaque ſingulis Anglorum, Brabantinorum, Hollandorum, Tranſmoſanorumque copiis Cameracum æſtate anni 1339. Lovaniensium ordines hic ducebat Joannes Cornix Hoſtadienſis, Eques: cui ex eadem urbe aderant Joannes Ruber, Radulſus Radingius, Conſules, Valterus à Malo Ponte, Eques, Godefridus Hoſtadienſis, Vexillifer, Valterus Blancardus, Guilielmus Godefridus, Reinerus Eveloga, Simon Lætus, Henricus à Quaderibba, Joannes

Calſterius, Joannes Godertoïus, Hugo Oxelarienſis. Cæterum cum Cameracense Bellum non cecidiſſet ex ſententia, Tornacenses proximo anno petiti, ſuſtinuère & hi animoſius, donec, pactis inter Anglos & Francos induciis, obſidio ſolveretur. Hic Lovanienses Anglo merebant, ductu Joannis Cornicis Hoſtadienſis, Equitis, Ludovici Radingii, Baſtini à Lapide, Conſulum, Ludovici ex Limingis, Joannis à Ratonis Curia, Baſtini Vorenbrudii, Ægidii Herenmeis, Vexilliferi, Arnoldi & Joannis Wilreorum, Joannis Calſterii, Guilielmi Cricksteen, Godefridi Læti, Patriciorum. Quo tempore Joannes Dux Lovanienses Bruxellenſesque, certatim proxima tentorio ipſius tabernacula vindicantes, compoſuit: ſanciens ut ea Lovaniensibus cederent ſi in Flandriam, Hannoniam, Hollandiam iretur: contra ſi in Gelros, Leodinos, Namurcenſesve.

§. 4. *Bellum Caletanum.* 1346.

ANNO 1346. recrudescente inter Anglos Francoſque bello, Eduardus Rex in continentem descendit. Ubi cum immensas Francorum copias apud Creciacum superasset, Caletum arctissima obſidione circumdedit menſes penè duodecim, ac tandem in poteſtatem redegit. Eo bello

licet publicè à Lovaniensibus nulla Anglo auxilia miſſa reperiantur, ex Patriciis tamen haud pauci ei ſtipendia faciebant; ex quibus nominari invenio Valterum à Malo Ponte, Equitem, & Ludovicum Godertoium.

§. 5. *Bellum Leodiense.*

EODEM tempore quo Caletum ab Anglis obſidebatur, Leodienses Episcopo ſuo Adolpho Marchiano rebellabant. Hic Joannes Dux crebris Adolphi, & Reinerii Argentellensis, Beneficarii ſui, (cujus arcem Argentellam Leodienses invaserant,) exoratus precibus, magnum Brabantinorum exercitum in Hasbaniam duxit. Occurrunt Leodienses. Victi, magnæque affecti clade, Episcopi imperata facere compelluntur. Lovanienses id bellum geſſere ductu Valteri à Malo Ponte, Equitis, quem Caletum accitum ſibi præfecerant. Ade-

rant Valtero Nobiliſſimi Patriciorum: Joannes, ac Guilielmus Godefridi, fratres, Gerardus & Guilielmus Wilrei, Abſalon Watremalius, Equites: Valterus Eveloga, & Joannes Wilreus Conſules: Joannes Calſterius, Walterus Heremaes, Valterus Netenius, Franco Hoſtadiensis, cum Godefrido fratre, Ægidius Herenmeis, Vexillifer: Joannes Refina, Guilielmus Cricſteen, Henricus Borchovius. Creati in prælio Equites, Valterus Netenius, Joannes Calſterius, Valterus Herenmaes, Franco Hoſtadiensis, & Joannes Refina.

C A P U T V I I.

S U B

J O A N N A.

§. 1. *Bellum Flandricum.* 1355.

JOANNE III. Duce vivis exempto, anno 1355. inter generos ejus Venceslaum Luceburgi Ducem, ac Ludovicum Flandriæ Comitem Bellum exortum Joannam, majorem natu ſiliam Venceslao nuptam, Ducatum univerſum poſſidere voluerat pater, Mariam Reginaldi Gelri, Margaretamque Ludovici uxores dote pecuniaria contentas eſſe jubens: jureque jurando Ordines Joannæ devinxerat. Aſt Ludovicus fervidæ ambitionis homo, ac cupidus ampliandi Imperii, cum Venceslaum popularibus non admodum placere intelligeret, contempto ſoceri arbitrio Mechliniam occupavit: moxquè à Flandrico Limite Brabantinis Bellum intulit. Indignum id Lovaniensibus Bruxellensibusque videbatur. Conſociatis armis in Flandrum eunt. Victi in ipſo Bruxellæ conſpectu. Capta mox Bruxella. Hinc Lovanium, Tillemons, Nivella, victoris ſecutæ arbitrium. Venceslaus ipſe ac Joanna Trajectum confugiunt. De Lovanio ferunt, cum Flander illic Cives in verba ſua adigeret, ſeditione plebis eò faciliùs ejectum, quòd raro comitatu advenerat. Patricios verò ei faſſiſſe. Produnt & nomen ejus qui plebem commoverit, Guilielmum Zadelarium, Gertrudanum cœnobitam fuiſſe aſſerentes. Ego non arbitror, Flandrum tantam rem niſi magno præſidio aggreſſum, literasque habeo, quibus Valterum

Cainogam Prætorem Lovaniensem creavit, menſe Septembri anni 1356. Id conſtat, nec Lovanium nec Bruxellam diu Flandro paruiſſe. Bruxellam verò immani auſu ab Everardo T'Serclaes Flandris ereptam. Finem bello Guilielmi Hannonii Comitis auctoritas impoſuit: ut alibi latiùs. Porro Patriciorum Lovaniensium hiſce tumultibus innotuerunt, Joannes Bornevallensis, Joannes Godefridus, Gerardus Wilreus, Abſalon Watermalus, Joannes Calſterius, Valterus Herenmaes, Joannes Refina, Ludovicus Radingius, Henricus Borchovius, Equites, Valterus Eveloga, Ægidius & Guilielmus Divites, Joannes Plancus, Ludovicus ex Limingis, Valterus & Guilielmus Rolandi, Arnoldus, Radulphus, & Joannes Radingii, Guilielmus Hoſtadiensis, Godefridus ex Limingis, Simon Minnemon, Joannes à Gradu, Radulphus Corſeboldus, alique quorum nomina non ſuppetunt, Valterum verò Herenmaes in Angliam ex Republica miſſum & à Moranto pyratâ Flandro captum IV. millibus aureorum Lovanienses redemerunt. Eodem anno noſtros primùm tormentis uſos lego, quæ tunc *Donderbuſſen* ab horrendo fragore appellabant: ejuscemoditum XXXII. emerant. Moxque finito bello pomœrium ampliarent, quâ nunc viſitur amplitudine.

§. 2. *Bellum Gelricum. I.* 1368.

VENCESLAO ac JOANNÆ Ducibus varia cum Gelris Bella fuere: primum anno 1368. geſtum, nullo fructu, contra Eduardum, qui Regi-

naldo leviro Joannæ Ducatum ademerat. Eò Lovanienses Sagittariorum tantum cohortem miſerant ductu Joannis Radingii.

§. 3. *Bellum Juliacense. 1371.*

CAROLUS IV. ejus nominis Imperator, Venceslaus fratrem variis cumulatū honoribus, viarum etiam publicarum defensorem crearat, ut prædonibus eas repurgaret. Ea occasione in Guilielmum Juliacensem arma sumpta, quod is prædones non solum receptaret, verum etiam Venceslai Legatis acerbius respondisset. Hic Venceslaus non tantum Brabantinos Leucosque suos, sed etiam Francos, Hollandos, Flandrosque armarat. Lovanienses quatuor turmis adfuisse invenio ex ejus Belli ratiociniis. Ductores erant, Joannes Baro Rosselariensis, Joannes Godefridus, Guilielmus Wilreus, Equites, Ægidius Dives. Patricii sub signis erant, Joannes Burgravius Montenacensis, Joannes, ac Reginaldus Bornevallenses, Morellus Wilreus, Guilielmus Wenxelius, Joannes Calsterius, Godefridus Montenacensis, Joannes Suarterius, Valterus à Malo Ponte, Joannes Plancus, Ludovicus ex Limingis, Gerardus ab Alno, Joannes Carsbecanus, Henricus Borchovius, Equites: Scutiferi verò, Valterus Eveloga, Joannes Bertemius, Godefridus ex Limingis, Ludovicus Veltemius, Joannes Heyma, cum Joanne filio, Joannes & Franco Edelheri, fratres, Ludovicus, Henricus, & Valterus Pinnocci, fratres, Ludovicus, Arnoldus, & Aberanus Sco rei, Jacobus ex Limingis, Petrus Aberanus, Arnoldus, & Joannes Wilrei, Joannes Dormalus, filius Joannis, Joannes Dormalus, filius Godefridi, Valterus, Joannes, Henricus, & Florentius Borchovii, Ludovicus Cainoga, Joannes à Ratonis Curia, Joannes Albus, Joannes & Ra-

dolphus Rabodi, Joannes Gunterius, Ludovicus Rodius, Guilielmus Rodius, Joannes Crupelantius, Valterus Latemius, Walterus Calsterius, Gerardus & Joannes Radingii, Ægidius Herenmeys, Ægidius Netenius, Joannes Sapiens, Arnoldus Montanus, Joannes Bavus, Joannes Sacerdos, Valterus Lindanus, Simon Transpaludanus à Veteri Heverla, Franco Hoffstadiensis, Daniël Erebodymimensis, Joannes Fineus, Henricus Vorenbrudius, Joannes Smachtus, Joannes Gruellius, Bastinus à Lapide, Alardus Sadelarius, Everardus Flosculus, Ludovicus Herendatenfis, Valterus Camerlingus, Joannes Ruber, Henricus Pylyser, Gosuinus à Malo Ponte, Guilielmus Dives, Guilielmus Cricsteen, Ludovicus Cricsteen, Henricus Sapiens, Colo Udechiniensis, Salomon Bollebornius. Henricus à Quaderibba, Eques, alam Equitum duxit. Haud procul à Bawilra Cœnobio commissum prælium. Victis Brabantinis, captisque Duce, ac Nobilitatis maxima parte, id unum solatio fuit, quod Eduardus Gelriæ Dux in adversa acie ceciderat. Interiøre ex Lovaniensibus Joannes Calsterius, Ludovicus ex Limingis, Gerardus ab Alno, Equites, Joannes Edelherus. Ex iisdem Baltheo decoratus Henricus Sapiens. Reliquorum pauci fuere, qui non in manus Hostium pervenirent. Et victor Juliacensis, gnarus potentes esse, non nisi ingenti auri vi eos redimi patiebatur. Invenio, Guilielmum Wilreum, ac Joannem Godefridum, Equites, X. millibus aureorum redemptos. Acta hæc anno 1371.

§. 4. *Bellum Gandense. 1383.*

LUDOVICUS Comes Flandriæ (quem supra scripsimus Lovanium Bruxellamque cepisse) perpetuas cum suis discordias habuit. Bellatum inter eum, Gandensesque diu variâ sorte, nunc his, nunc illo superioribus. Comiti tandem ad extrema compulso unicum in Francis præsidium erat. Anno 1383. mota per Carolum Regem in Flandriam expeditio. Objecit se cum innumero Flandrorum

exercitu ad pontem Cominiensem Philippus Artevilla, summus Gandensium Capitaneus. Victi Gandenses; jugo tamen vix post multos annos subdi potuere. Militabant hic Franco Regi Lovanienses, Geraninus & Joannes Montani, Ludovicus, Henricus, & Valterus Pinnocci, fratres, & Joannes Cainoga.

§. 5. *Bellum Gelricum II. 1384.*

ANNO 1384. Wenceslao Duce defuncto, Gelri Brabantinis bellum indixere. Id Joanna Matrona prudentissima ultra sexum gessit, & minore, quam maritus dispendio. Graviam obsesum iverant Brabantini, ex popularium delectu magno exercitu conflato. Lovaniensium Ordines ducebat Joannes Calsterius, Eques, eique adhibiti ex Senatu Henricus Pylyser, Godefridus ex Limingis, Ludovicus Pinnoccus, Stephanus Smachtus. Spe pacis levata obsidio, sequenti anno majoribus viribus repetita. Quò Lovaniensium Ductor erat Joannes Calsterius, eique Patriciorum primi aderant, Godefridus Montenacensis, Guilielmus Wenxelius, Valterus à Malo Ponte, Valterus à Quaderibba, Guilielmus Wilreus, Equites, Ludovicus Pinnoccus, Bastinus à Lapide,

Godefridus Rudolphus, Godefridus ex Limingis, Henricus Pylyser. Verum ejus Expeditionis conatus temeritate Ducum infelicitè cessit. Ad deditionem spectabant obsessi, cum magnam Brabantinorum partem Noviomagum usque prædatum effusam, tumultuario suorum globo incautam Gelrus occupavit, fuditque, captis Joanne Bornevallensi, Equite, ac Ludovico Pinnocco, Lovaniensibus. Exinde ad tuitionem limitis necessariò conversi Brabantini, qui dudum hostes ultrò lacefferant, præsidia arcibus Graviæ obversis iminere. Eorum qui Lovanio mittebantur capita erant, Godefridus Montenacensis, Guilielmus Wilreus, Walterus à Malo Ponte, Equites. Quinto tandem ejus Belli, Salutis verò 1390. anno, Pax composita.

§. 6. *Bellum Gasbecanum. 1388.*

DURANTE adhuc Bello Gelrico, Brabantini Gasbecam, Suëderi Apoudani patrimonium, everterunt. Everardi Serclaes, Equitis, Scabini Bruxellensis (quem, Suëdero Jurisdictionem urbis præcidere volenti, adversantem, Suëderi nothus, ac Bailivus Gasbecanus interfecerant) cædes, eò impulerat. Obsessa, capta, dirutaque Gasbeca: tanto animorum odio, ac ita obductis ruderibus,

ut omnem restaurandæ arcis spem Suëdero adimerent. Hic Lovanienses, ne sociæ urbi deessent, selectissimas suorum cohortes adpararant, Joanne Calsterio, Guilielmo Wilreo, Jacobo ex Limingis, Valtero à Quaderibba, Valtero à Malo Ponte, Equitibus, Ludovico Pinnocco, Godefrido ex Limingis, Ductoribus. Acta hæc anno 1388.

§. 7. *Bellum Gelricum III. 1397.*

ANNO 1397. ex Valteri Trans-Rhenani Sculteti Bommalensis interitu, quem Boscenses ob perpetratum illic homicidium capite punierant, renatum Bellum. Brabantini (quod Gelrus prior lacefferat, ustâ Campaniæ parte) Mosam transgressi Aldenhovium, & Vleitingam cremarunt. Illic Lovaniensibus præerant, Joannes Calsterius, Eques, Gofuinus Calsterius, Bastinus à Lapide, Joannes Albus, Joannes Borchovius, Petrus Netenius. Proximo anno pertractis in societatem Leodinis, eodem reditum. Captum, incensumque Neostadium. Obsessa Ruremunda. Illinc defectione sociorum Leodiensium abscedere coacti Brabantini, Aquensibus suburbiis ignem

injecere: justâ ultione, quod forum rerum venalium præbere rogati, carrum unicum misissent, panibus onustum. Hic Patricii Lovanienses militabant, Joannes Calsterius, Eques, Gofuinus Calsterius, Joannes Albus, Judocus Absalonis, Quintinus Wittemannus, Bastinus à Lapide, Henricus Calsterius, Rudolphus Berthemius, Joannes Borchovius, Joannes Netenius Roielensis, Joannes Lepus, Godefridus Kerfmaker, Henricus Pylyser, Petrus Netenius, Vexillifer. Ad Gelrorum tandem precès, Philippi Burgundi potentiam formidantium, qui Brabantinis copiosa destinarat transmittere auxilia, ad conditiones devenit.

CAPUT VIII.

SUB

ANTONIO DUCE

Bellum Armeniacum. 1411.

OB cædem Ludovici Aureliani Ducis conturbata Francia, cum potentissimi Francorum, Aureliani filiis juncti, Joanni Burgundiæ Duci, (cujus insidiis Aurelianus perierat,) bellum intulissent, Antonius fratri Burgundo non modicam aliquoties opem præstitit. Nec gravatim hac in re Brabantini Duci suo obsequebantur. Invenio Lovanienses, Sagittariorum cohortes in

procinctu habuisse: semel cum in Parisiis, Aureliani, ac Burgundus castra contulissent, undè tamen sine prælio discessum fuit. Iterum cum Burgundo Picardiæ, Veromanduorumque oppida, Hamum, Châlniacum, Roiam, Mondiderium expugnanti Antonius assisteret. Hic quidem Nostorum Ductor erat Joannes Albus, illic verò Henricus Calsterius.

CAPUT IX.

SUB

JOANNE IV. DUCE.

§. 1. *Bellum Dordracenum. 1418.*

ANNO 1418. cum Jacobam unicam filiam, heredemque Guilielmi Hollandiæ ac Hannoniæ Comitum, Joannes IV. Dux, Antonii filius uxorem duxisset: Joannes patruus Jacobæ, Episcopum Leodiensem (quem eatenus invitis Leodiensibus obtrusus ac multo eorum sanguine impositus egerat) exutus Hollandiæ manum immisit. Sigismundus enim Imperator, cui tum non bene cum Brabantinis conveniebat, oblatam eos lædendi occasionem gestiens, hominem ultrò investi-

vit Comitatus, nullo herede masculino ex Guilielmo, superstiti, sibi rerum Hollandicarum dispositionem relictam prætendens. Decreta autem Jacobæ auxilia, obsessumque Dordracum à Brabantinis. Hic Lovanienses ducebat Ludovicus Pinnoccus, Eques, Raso Gravius, Joannes Huffellensis, Ægidius Dives. Cessit hæc expeditio infelicitè. Brabantini enim, haud quidem justa ex causâ, prope discessione facta, castra diripienda ac munitiones quas exstuxerant, exurendas Bavarico militi reliquere.

§. 2. *Contentio Civilis inter Joannem Ducem, ac Ordines Brabantiæ, & Bellum Gertrudi-Montanum. 1420.*

JOANNES IV. Dux, homo naturâ simplex, cum primum tutelares annos exiisset, ita se proximis dementandum permiserat, ut abjectis à se uxore, Brabantiæque Baronibus, spretoque Or-

dinum consilio, Joanni, Jacobæ patruo, non modò Præfecturam Hollandiæ demandaret, verum etiam Herendallum cum subjecto agro dono daret; arces quoque aliquot Transmosanas Joanni Hen-

bergenſi jam promiferat. Joannem inſuper, Valterum, & Guilielmum Heetveldios, fratres, Equites, qui ad Sancti Petri Familiam ſpectabant, inauditos exſilio mulctarat, multaſque alia adverſum Reipublicæ Privilegia aggreſſus fuerat. Nobilitatis Bruxellenſis primi ab eo in Conſiliarios aſciti, auctores fuerant. Porro immedicabile Principis ingenium conſpicati Ordines, niſi hi amoverentur, accerſito è Francia Philippo, fratre ejus, Comite Sancto-Paullino, de Duce ad ſanitatem redigendo Lovanii deliberarunt. Hic Philippus Brabantia Reſtor dictus. Conſiliariis Ducis, quod ſimplicitate ejus in reipublicæ perniciem abutebantur, exſilium indictum: mox in Hollandiam bellum decretum, ubi Joannes, Jacobæ patruus, Gertrudis-Montem obſidebat. Capita negotii erant Engelbertus Naſſavius Bredanus, Joannes Roſſelarienſis, Thomas Diſthenſis, Joannes Bautrefiniſis, Henricus Grimbergenſis, Henricus Lécanus; & Lovaniennes. Menſe Octobri ex Breda, obſeſſis Gertrudimontanis com meatum intulerunt. Lovanio, magna civium manus aderat, Patriciique Rolandus Bornevalleniſis, Joannes Boxhornius, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Equites, Raſo Gravieniſis, Conſul, Balduinus, frater ejus, Joannes Albus, Ægidius Dives, Joannes Netenius Roſelendiſis, Joannes Oppendorpius, Henricus Calſterius, Henricus Wenxeliuſ, Petrus Neteniuſ, Radulphus Radingiuſ, Vexillifer. Inde reverſis, cum Joannem Ducem ex Germania Tranſmoſana, deturbando gubernaculis fratri, præſidia quærere enotiuiſſet: nihil quod ad pacem conciliandam faceret omiſſum. Conventum Diſtæ, quod Lovaniennes Raſonem Gravieniſem, Conſulem, Henricum Calſterium, ac Ludovicum Divitem, ire juſſerant, Duce negotium variis colloquiis protrahere conato, dum Germani cogerentur. Detecto tandem dolo ad reſiſtendum, Reſtor, Nobilitas,

ac Lovaniennes ſe apparant. Confluxere mox ad Ducem Comes Meurſenſis, Joannes Hensbergenſis, aliiſque nonnulli. Horum accéſſu fidentior Bruxellam adiit, atque illic prævalente Patriciorum factione receptus. Plebs enim Ordinibus conſentibat. Verum Germanis minas intentantibus, vixque ab injuria abſtinentibus, Reſtor Lovanio advolat. Magno Nobilium numero, Patriciſque Lovanieniſibus, Ludovico Pinnocco, Equite, Prætor, Raſone Gravieniſi, Conſule, Joanne Albo, Ægidio Divite, Henrico Calſterio, Saggittariſque urbis comitantibus. Dum hic eſſet, progreſſus in Palatium, Conſiliarios fratris, ipſo intuenſe captos, partim gladio cæcidit, partim exſilio mulctavit. Additi Bruxellenſium Patriciorum nonnulli. Capti Meurſenſis, Hensbergenſis, quique Duci militabant Germani. His peractis, Reſtor immenſo plebis Bruxellenſis in ipſum ſtudio; (quam mutata reipublicæ formâ, ipſiſque Senatorio munere communicato illexerat) fretus gubernaculis cedere detrectabat. Patrimonium cum fratre partiſ volens. Inſtabant Lovaniennes, ne paternò judicio adverſaretur, qui Joanni Brabantiam, Philippo, S. Paulli ac Ligniaei Comitatus deſtinarat. Parumque abſuit quin ex hac diſſenſione, arma civilia indueret Brabantia. Verum Barones, perſuaſo aſſiduis precibus Sancto-Paullino, ut ab injuſto molimine deſiſteret; muneribus quoque placato, omnem diſcordiæ fomitem ſuſtulerunt. Acta hæc anno 1420. perque ſubſequens biennium. Lovaniennes ſanè, licet primi in Ducis à recto tramite deviantis, emendationem conſuluſſent: peracto tamen eo quod intendebant, oſtenderunt ſe non odii alicujus cauſâ ipſum impetiſſe: ſed hoc unum ſtudiſſe, ne Reſpublica nimia ejus prodigalitate corrueret: puniſtis modò iis quorum perfidis conſiliis obtemperans, per juvenilem immaturitatem erraverat.

§. 3. Bellum Pragense, ſeu Huſſiticum. 1421.

ANNO 1421. proclamato in Huſſitas Bohemos Bello ſacro, Lovaniennes ad CLXXX. ſe armant ductu Petri Balingi Sacerdotis, & Matthiæ Finæi, menſe Junio. Secuti ipſos proximo anno

Jacobus ex Limingis, Nicolaus Kerſmaker, Ægidius Franconiſ, Valterus Pinnoccus, Ludovicus Dives, Ludovici filius, Michaël Abſalonis, Godefridus Montanus, Patricii, & ex Civibus ad LXXX.

§. 4. Bellum Hannonium. 1424.

JACOBA Joannis Ducis conjux, vixdum ſopita mariti Ordinumque controverſia, multis, ut prætexebat, cauſis ab eo alienata anno 1422., in Hannoniam ſeceſſerat. Inde varias præneſcens divortio cauſas, diem ei Romæ dixit: quo de viribus diplomatæ Martini V. Pontificis, quod cognitionis vinculum inter Ducem ac ipſam ſciderat, inquireretur. Aſt non expectato litis eventu, licet actrix ipſa, ſecundas tamen contraxit nuptias cum Hunfredo Gloceſtrio Duce Anglo. Hunfredo mox Hannoniam Patrimonium uxoris vindicanti, totis viribus obſistere Brabantini: Philippo Burgundo Duce non modicas Equitum Peditumque cohortes ſubmittente. Branium Hannoniæ oppidum, Nivellæ vicinum, citumque illac Brabantinis Hunfredi miles inſederat. In ejus obſidionem Philippus Sancto-Paullinus univerſam Brabantiam duxit: armarant ſe Lovaniennes copioſe, præſectis ſibi Ludovico Pinnocco, Joanne Boxhornio, Equitibus, Raſone Gravieniſi, Prætor,

Balduino fratre ejus, Henrico Calſterio, Nicolao Kerſmaker, Ludovico Rolando, Vexillifero, Joanne Albo, Conſule, Ludovico & Joanne Pinnocis, fratribus, Radulpho Radingio, Hugone Rudolpho, Joanne & Ludovico Oppendorpiis, Judoco Abſalonis, Joanne Pontano, Joanne Netenio, Godefrido Rudolpho, Gregorio Franconiſ, Goloino Borchovio. Suſtinuere haud ignavè Braniennes: vixque poſt multas oppugnationes, nec id ſine dolo, cum inter ipſas pactiones miles irrumperet, expugnati. Cæſis quotquot in ipſo furore reperiebantur civibus, incenſoque oppido, cum exercitum Sancto-Paullinus reduceret, Sonegiaco Anglicus miles erupit, poſterius Noſtrorum agmen adortus. Reſtitit Sancto-Paullinus, Lovanieniſiumque ac Bruxellenſium Ordines in prælium explicare cœpit: cum utrimque illinc ab Hunfredo, hinc à Burgundo literas accepere: inter Hunfredum Burgundumque conveniſſe ut ipſorum ſingulari certamine cauſa Jacobæ decideretur,

bello interim intermittendo. Quo intellecto, singuli ad sua remearunt. Acta hæc anno 1424. Sequenti anno, Hunfredo certamen subterfugiente, reditum in Hannoniam. Jacoba Montibus clausa quam arctissimè, tandem dedita, ac Burgundo custodiæ data, haud multo post in Hollandiam

evasit. Illic bellum inter eam ac Philippum Burgundum (cui Hollandiæ gubernacula Brabantinus tradiderat) per diu duravit: Jacoba tandem quò se calamitatum involucris extricaret, patrimonium omne ejurare, inque Burgundum transferre compulsa.

CAPUT X.

S U B

P H I L I P P O I. D U C E

Expeditio Transmarina. 1427.

PHILIPPUS Comes Sancto-Paullinus (cujus proximè copiosius meminimus) anno 1427. transmarinam peregrinationem iniit. Id enim rei gerendæ cupidus ea tempestate observabatur, ut cessantibus bellis domesticis, Christianorum rebus in Græcia Asiaque aut Prussia labascentibus opitulatum irent. Comitabantur Philippum, ex Lovanienfi Nobilitate, Ludovicus Pinnoccus,

Eques, Joannes Pinnoccus, Goloinus Borchovius, Radulphus Dornanus, Michaël Absalonis. Porro Philippus dum in itinere esset, ob fratris mortem revocatus, Ducatum Brabantiæ adiit. Pinnoccus verò ceterique, rebus in Asia strenuè gestis, cum & Hierosolymam visitassent, post annum in Patriam redierunt.

CAPUT XI.

S U B

P H I L I P P O I I. D U C E.

§. 1. Bellum Brugense. 1437.

ANNO 1437. Philippo Burgundiæ ac Brabantiae Duci, cognomento *Bono*, cum Brugenfibus bellum fuit atrocissimum. Quo ex Lovanienfibus claruisse lego, Ludovicum, & Simo-

nem Pinnocos, Equites, Ludovicum Rolandum, Stephanum Smachtum, Judocum Absalonis, Henricum Calsterium, Henrici filium, Guillelmum Lombardum, Valterum Wittemannum.

§. 2. Bellum Gandense. 1452.

ANNO 1452. Gandenses Brugenfium exemplo (quos licèt acerbissimam commeritos poenam Philippus paucorum supplicio contentus in gratiam receperat) exemplo, rebelles spiritus erexere, Ducemque diuturno bello exercuere. Dimicatum variis in locis, variâ item fortunâ: at plerumque Ducalibus inclinante. Joannes à

Sancto Gaugerico, filius Nicolai, Equitis, Prætoris Lovanientis, dum ad Aldenardam pugnaretur, Baltheo decoratus. Omnium verò cruentissimum fuit id prælium, quo multa perduellium millia in Wasia periëre: quo Joannes Pinnoccus, Walterus Netenius, Augustinus Borchovius, Patricii Lovanientes, Equites creati fuerunt.

§. 3. Bellum Francicum. 1465.

ANNO 1465. gestum est à Proceribus Francicis, contra Ludovicum Regem, bellum: quod bonum publicum appellabant. Iis foedere junctus Carolus, Philippi Ducis filius, Regem ad Montem Letherici fudit. Mox reliquis accedentibus obsessa Lutetia, donec Confluentinâ pace

controversia dirimeretur. Hic Lovanientes Patricii Carolum sequebantur, Jacobus ex Limingis, Eques, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Michaël Absalonis, Gregorius Franconis, Ductor peditum Lovanientium, Libertus Melderatensis, Ludovicus Rudolphus.

§. 4. Bellum Dionantense. 1466.

ANNO 1466. durante adhuc bello Francico, Leodieneses Ludovico Episcopo suo rebelles, quòd is Burgundi favore protegeretur, Brabantiam Namurcesiumque infestabant. Reversus è Francia Carolus, Philippi filius, cum iis pro arbitrio, pacis leges obsidesque expressisset, denuò

deficientes, armis petit. Expugnatum Dionantum, Condrusorum primaria civitas: Leodienesesque ad novas condiciones compulsi. Interfuere ei bello ex Lovanienfibus, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Augustinus Borchovius, Eques, Gregorius Franconis, peditum Capitaneus.

CAPUT XII.

SUB

CAROLO AUDACE.

§. 1. *Bellum Leodiense.*

NOvo Caroli Ducis principatu Leodiensibus nova molitis, Sanctum Trudonem Carolus obsedit, Leodiensesque clausis opitulatum venientes cruento prælio superavit: in quo Michaël Absalonis, Patricius Lovaniensis, fortiter egit, tum primum Equestri Baltheo decoratus. Ibidem Joannes ac Jacobus ex Limingis, fratres, Augustinus Borchovius, Equites, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Ludovicus Rudolphus ex nostris claruere. Dediderunt se mox Trudonenses, Tungri, Leodiensesque. At rursus digresso Carolo, cum etiam rumor Francici belli disseminatus esset, cornua erexere. Ludovicus Episcopus Tungros secesserat: illicque aliquamdiu commoratus, non adeo magnam Nobilium manum penes se habebat: ex eorum numero erat Augustinus Borchovius, Lovaniensis, Eques. Inviti parebant Episcopo Tungri: adeoque oppidum Leodiensibus patefecere. Captus Episcopus, Leodiumque avectus. In proximos ejus atrocissima libidine sævitum.

Effugit periculum Augustinus Borchovius, concitoque cursu Lovanium petiit. Moxque Lovanenses, nuncio Peronam misso, acta Ducem edocent. Enimvero Carolus maximo exercitu Veromanduorum finibus illato, non modicam Regi formidinem incusserat. Quorundam tamen operæ effectum fuerat, ut Peronam spe pacis conveniretur, jamque pacta in scriptum redigi cœperant, cum Leodienses denuò defecisse, visosque in tumultu Regios Legatos adfertur. Advenerat Peronam parvo comitatu Rex. Itaque custodiri jussus, ne qua evaderet, ex arbitrio Caroli condiciones suscipere, inque bellum Leodiense nomen dare coactus fuit. Obsessum igitur Leodium, ac postremo pertinaci oppugnatione captum. Ubi Ludovicum Pinnoccum, Prætorem Lovaniensem, qui Carolo etiam Veromandica expeditione adfuerat, Equitem creatum lego. Lovanenses eò magnam civium multitudinem miserant, ejus ac Jacobi ex Limingis, Equitis, regimini creditam.

§. 2. *Bellum Francicum. 1472.*

ANNO 1472. Carolus, Aquitaniæ Dux, frater Ludovici Francorum Regis, interiit. Rumor erat non admodum incertus, à Ludovico venenum ei paratum. Suspecta enim erat Ludovico, Burgundi Aquitanique amicitia, cum non modò nuperam Veromandicam, sed & multo antè Monteathericianam expeditiones Burgundus in ejus gratiam iniisset. Nunc sanè, cum mortem ejus tulisset impatientissimè, confestim Regi bellum movit. Discessum tamen in conditiones, Ludovico simulatè pacem rogante, ne sibi Aquitaniam vindicaturò à tergo hostis linqueretur. Hic Lovanio, centum Equitum ala pulchrè instructa, peditumque cohortes aliquot, ductu Jacobi Co-

mitis Salmensis, militabant. Patriciorum eminebant, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Joannes Ranssemius, Michaël Absalonis, Joannes Pinnoccus, Equites, Joannes Oppendorpius, Joannes Rolandus, Hugo Rudolphus, Joannes Bertemius, Ægidius & Jacobus Duffellenses, Jacobus Dongelbergensis, Valterus Cudicensis, Godefridus Sadelarius, Joannes Latemius, Joannes Oliverii, Edmundus Rolandus, Joannes Canis, Ludovicus Castrensis, Matthæus à Curia, Henricus Dalemensis, Gregorius Franconis, Joannes Carromannus, Stephanus Smachtus, Guilielmus Morellus, Valterus Pinnoccus.

§. 3. *Bellum Gelricum. 1473.*

ANNO 1473. Carolus Dux Gelriam armis subegit. Eo Bello Lovanenses Patricii cla-

ruere, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Michaël Absalonis, Equites.

§. 4. *Bellum Novesium. 1474.*

SCHISMATE inter Robertum Bavarum, ac Hermannum Hesium de Episcopatu Colonienfi suborto, Carolus in Bavarum gratiam Novesium, atque in eo Hermannum ipsum obsedit anno 1474. Id oppidum opinione diutius tenuit, cum etiam Fredericus Imperator, collectis universæ Germaniæ viribus, proximè Carolo castrametatus, hominem tamen submovere non potuisset. Pace tandem Frederici ac Caroli, Novesiani periculo liberati. Brabantini hoc Bello, quod tamen

nulli ipsis usui futurum erat, Principem suum totis nervis juvabant. Lovanio aderat Sagittariorum, tyronumque haud exiguus numerus. Quibus Duces erant, Ludovicus & Joannes Pinnocci, Michaël Absalonis, Equites, Joannes ac Martinus Oppendorpii, Raso Graviensis, Hugo Rudolphus, Ægidius Duffellensis, Judocus Absalonis, Henrici filius, Joannes Ranssemius, Edmundus Rolandus.

§. 5. *Bellum Helveticum. 1476.*

CAROLUS Dux, quòd universam penè Germaniam in se conjuratam ad Novesium detinuisset, in fastum elatus, neminem sibi post-

hac parem fore, immò regiones omnes vicinas, propugnacula item omnia ad primum ejus impetum celsura, rebatur. Moxque varia animo com-

plexus, cum ut, ab Oceano Germanico adusque Gallicam Oram, quâ Thyrræno alluitur mari, regnaret, nihil sibi præter Lotharingiam, Helvetios, Provinciamque restare cerneret: Lotharingiæ animum intendit. Non placebant popularibus ejus molimina, ut opem etiam denegarent. Nihilominus in fata obstinatus, evicta primùm Lotharingiâ, Helvetios ferocem populum, eâque tempestate pauperrimum adortus est. Ab iis bina attritus clade, Granfonicâ nempe & Muretana, tertio

proelio ad Nanceium occubuit mense Januario anno 1476. Post Muretanam sanè pugnam, cum pro supplemento militum rei que pecuniariæ literas Brabantinis misisset: non parentibus, alias minis plenas Lovanium misit. Nonnullos tamen Lovaniensium & Granfonico & Muretano conflictibus interfuisse lego, nempe Joannem ac Thomam Oppendorpios, Eduardum Crupelantum, Joannem Pinnoccum; quorum Crupelantus Granfonico captus fuerat.

C A P U T X I I I.

S U B

M A R I A C A R O L I F I L I A.

§. I. *Bellum Francicum. 1448.*

INTERFECTO ad Nanceium Carolo, Ludovicus Francorum Rex, non æstimatâ induciarum, quas cum ipso pepigerat, fide, confestim Mariam filiam ejus acri bello perurget, Burgundiæ, Picardiæ, Atrebatiumque munitissimis locis in potestatem redactis. Mox cum & Hannoniæ incumberet, decretum à Brabantinis, ut delectus totâ Brabantia fierent, præsidiaque Nivellæ, Binchio, Avennis immitterentur. Cornelio Bergenfi juveni impigro delegatum id negotii. Sub quo Patricii Lovanienses militabant, Joannes à S. Gaugerico, Michaël Abfalonis, Capitanei Lovaniensium, Cunrardus Meraniensis, frater Domini Saventinensis, Joannes & Jacobus ex Limingis, Augustinus Borchovius, Joannes Pinnoccus, Martinus Wilreus, Tillemontanorum Præfectus, Equites, Joannes & Thomas Oppendorpii, Joannes à Templo, Joannes Pinnoccus, Libertus Dominus Melderatensis, Eduwardus Crupelantus, Joannes Bertemius, Gregorius Franconis, Joannes Rolandus, Raso Graviensis. Agebatur intereâ de conjungenda Maria Maximiliano, filio Frederici Imperatoris; ad quem Ludovicus Pinnoccus, Prætor noster, Eques clarissimus, legationem suscepit. Hic cum in Austria Imperatori collocutus esset, largitate nimia ac magnificentia omnium oculos in se convertibat. A Frederico enim, aureo cratere, Ducatorumque Hungaricorum aliquot millibus donatus, omnia in unius cœnæ, quâ Imperatorem Palatiumque omne excipiebat, sumptus profudit. Legati verò Imperatoris Pinnocco redeunti additi, cum Lovanium venissent, multum attoniti reddebantur, Pinnoccum non ex maximorum inferioris Germaniæ Principum numero, quod antè rebantur, esse, sed Prætorem Lovaniensem cernentes. Caterum Maximilianus ut primùm nuptias cum Maria consummavit, initio anni 1478. intrepidus Franco usque in ipsum Regni litem obviam perrexit: adeoque Regem veteranum bellatorem, ipse tametsi imberbis, metu adventus sui perterritus, ut nihil potius duxerit, quàm inducias cum hoste pacisci, redditis aliquot oppidulis. Expeditioni huic ex Patriciis nostris adfuerant, Ludovicus Pinnoccus, Joannes à Sancto Gaugerico, Equites, Philippus Pinnoccus, filius Joannis, Ludovicus Pinnoccus filius Amel-

rici, Augustinus Netenius, Joannes à Templo, Philippus à Curia, Joannes à Curia, Valterus Dalhemensis, Reinerus Andreas, Edmundus Rolandus, Philippus Carromannus, Ægidius Museniensis. Anno proximo cum sub finem induciarum Franci in Burgundia bellum renovarent, Maximilianus in Atrebatium fines irrupit: ac illuc Terouatham adortus, postquam frustra aliquamdiu laborasset, Philippum Cordeum cum Picardiæ delectibus occurrentem exercitissimoque Equite ad Guinegattam fudit. Illic ex Lovaniensibus gnave se gesserunt, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Joannes Pinnoccus, Augustinus Borchovius, Michaël Abfalonis, Equites, Ægidius Duffellensis, Equitatus nostratis Ductor, Leonius Udechiniensis, Tribunus peditum, Joannes Pinnoccus, Radulphus Bertemius. Ex eo bello reversum Gallicum militem, nothus Davaluzius, Principis Croïacensis vicarius, privatim Lovaniensibus offensus, finibus eorum invexit. Hi in rusticos immani licentia grassabantur, connivente Davaluzio: qui etiam Cornelio Bergenfi, Consuli nostro, insidias tendens, Gerardum Bausselium à Secretis urbis cepit. Verùm Bausselius alium se mentitus evasit. Mox Senatus Davaluzii injurias non ferens, Joannem à Sancto Gaugerico, Joannem ex Limingis, Equites, Joannem Guilielmi, vicarium Prætoris, Rasonem Graviensem, Joannem Bertemium filium Rudolphi, Ludovicum Castrensem, cum aliquot Sagittariorum ac civium cohortibus emisit, qui Davaluzium aliò migrare coegerunt. Anno proximo, Maximiliano in Leucos eunte, ut Francis Luceburgum obsidentibus obsisteret, Lovanienses delectum juventutis fecere: eamque ad ipsum per Leonium Udechiniensem deduci jusserunt. Erant autem CCCC. Lancearii, & CC. Colubrinarii. Præter hos CC. equites, quibus præerant Ludovicus Pinnoccus, Augustinus Borchovius, Cunrardus Meraniensis, Equites, Philippus Pinnoccus, Joannes Rolandus. Eodem transvectum fuerat tormentum illud ingens ferreum, quod Bombarda *Holoniensis* appellatur: quâ etiam in Gelrica ac Ultrajectina expeditionibus paullò post usus est Maximilianus. Porro in Leucis egregiam de Francis victoriam reportavit.

§. 2. *Bellum Gelricum. 1481.*

INEUNTE anno 1481. Maximilianus, sopitis Hollandiæ factionibus, Gelris bellum intulit, oppidaque regionis partim vi, partim deditioe in pote-

statem recipit. Hic Lovaniensium Sagittariorum manum militasse invenio. Ex Patriciis solum Ludovicum Pinnocum, Equitem, Annales nominant.

§. 3. *Mors Mariæ, uxoris Maximiliani.*

FINE anni 1481. Mariæ conjux Maximiliani calcitranti equo effusa, graviterque in femore allisa, accessione febris interiit. Ex morte ejus conturbata inferior Germania. Maximiliano enim tutelam liberorum suorum denegabant Flandri, permittebant Brabantini, atque ipsi hoc nomine

sacramenta præstiterunt mense Junio anni 1482. Lovanii, in frequentissimo Ordinum Cœtu. Lovanienses jam dudum Joannem Pinnocum, Michaëlem Abfalonis, Equites, Brugas miserant, ut ex conjugis interitu consternatum solarentur, obsequiumque ei nomine Reipublicæ promitterent.

CAPUT XIV.

SUB

PHILIPPO III.

§. 1. *Bellum Leodiense. 1482.*

ANNO 1482. Guilielmi Arebergensis fraude, occiso Ludovico, Episcopo Leodiensi, Brabantini in Leodienses arma sumpserunt. Primi omnium Lovanienses, confestim ac mortem Antistitis cognoverant, eodem die (licet annuâ dedicatione festus esset) ductu Ludovici Pinnocci, Prætoris, Joannis à Sancto Gaugerico, Equitem, Gregorii Franconis, qui peditatui præerant, Rasonis Borchovii, Vexilliferi, Joannis Rolandi, Tillemontem properant. Postridie Tillemontanis Leviensibusque, quos Martinus Wilreus, Eques, & Henricus Radingius, Patricii Lovanienses, ducebant, juncti, eademque usi celeritate Sanctum-Trudonem expugnant. Sequebantur reliqui Brabantini cum Engelberto Nassavio, ac Philippo Ravesteno. Captum sine ullo negotio Hassiletum. Tungri dediti. Hinc cum Leodium iretur, egressus oppido Arebergensis conditiones (quæ vulgo latuere) cum Ducibus pepigit. Interea Canonici Leodienses, metu Arebergensis qui in adversa sentientes ferinâ crudelitate sæviebat, Lovanium confugiunt, de novi Episcopi electione acturi. Scissâ hic studia nonnullorum in Joannem, Hornani Comitis fratrem, aliorum in Jacobum Croïacum. Laborabant Lovanienses ut Brabantia Leodiensibus avulsâ, novus Episcopatus Lovanii constitueretur. Verum Arebergensis qui filio suo Antistitium ambiebat, ut eas deliberationes perturbaret, pace rupta Landinum ussit. Quare iteratò hostis judicatus,

arces Hasbania firmis munivit præfidiis. Earum unam Holonium hyberno tempore aggressus Maximilianus, adcurrentem cum Leodinis Arebergensem profligavit. Hic Otto Puteanus, Sculptor Lovaniensis, perfracta adversa acie, & vexillifero Arebergensis obruncato, vexillum domum reportavit, Virginique Matri in Æde D. Petri dedicavit. Ex captivis hostibus Joannem Canum, Lovanienses quadrifariam dissecuere, necem Episcopo sua manu intulisse convictum. Expugnato mox Holonio, cum ad alia Dioceceses oppida verterentur Brabantini, novas hosti conditiones expressere. Quarum fiduciâ liberius cum Episcopo versantem, Philippus Comes Hornanus dolo intercept. Sumptum de ipso Trajecti supplicium anno 1485. Porro Lovaniensium Præfectus ad Holonium fuerat Joannes Pinnoccus, Eques. Eodem tormentum ingens ferreum Lovanienses miserant: cui, quod ejus impetu effracta arx credebatur, *Bombarda Holoniensis* nomen inhæsit. Ultrajecto id navigiis advectum lego, vecturamque confutisse LV. Aureis Rhenensibus. Per id tempus per Joannem Kerchovium, Doctorem Jurium, negotium Leodiensis Episcopatus dividendi nostri Romæ prosequerantur. Verum omnis eorum conatus in nervum erupit; nam Joannes Hornanus expugnatâ auro Jacobi Croïacensis ambitione, etiam astipulante Arebergensi, Episcopatum obtinuit.

§. 2. *Pax Francica.*

DURANTE bello Leodino, Flandri vel invito Duce cum Francis de pace agebant. Eodem Brabantini, Hollandi, Hannonii inclinabant. Conditiones erant iniquissimæ, ut Margareta, filia Maximiliani, Carolo Delphino sponso suo, Artesiam, Burgundiam, Matisconenses, Antisiodorenses, Salinas, Barenses, Nogerenses dotaleis adferret. At Flandris omnia tumultu miscentibus, tandem

assensit Maximilianus. Ictum foedus Atrebatibus, quo frequentes Ordinum legationes convenerant: Lovanio aderant, Ludovicus Pinnoccus, Prætor, Joannes Pinnoccus, Consul, Equites, Ludovicus Rudolphus, Joannes Rolandus, Joannes Lobba, à Secretis. Nuncium ejus pacis cum in victoriæ Holoniensis diem incidisset, duplicato gaudio Lovanienses ignibus spectaculisque celebrarunt.

§. 3. *Bellum Saxonicum. 1488.*

BELLUM Saxonicum, quod anno 1488. Brabantinos afflixit, ex proxima pace Francica quodammodo originem cepit. Flandri etenim, expressam Maximiliano hanc pacem gestientes, in-

solentiam duplicarant. Urgebant Maximilianum ut ejuratâ gubernacula Flandriæ Adolpho Ravesteno, Jacobo Rodemontio, Volfardo Verio, & Philippo Bevero mandaret. Quod ut faceret non

solum ipsorum importunitate, ast etiam ex praesenti necessitate, cum bellum in Ultrajectenses pararet, inductus est. Sed negotio Ultrajectino feliciter confecto, cum in Brabantiam revertisset, edicto omnia revocavit. Fremebant ad hæc Flandri, ac inter se de repellendo, si vim inferret, Duce consultabant. Ravesteni ipsius, Rodemontii, Verii, ac Beveri eadem erat sententia. Et ne soli ad seditionem spectare viderentur: Brabantinos Mechliniam ad colloquium vocant. Prædoctus hæc Maximilianus indicio Mechliniensium, secreto illuc contendit: captosque Legatos qui Bruxellâ Andoverpiâque venerant, Filvordii gladio subjecit. Joannes Pinnoccus, Eques, Ludovicus Rudolphus, Gerardus Bauselius, à Secretis, Lovanienfes celeri fugâ, ac mutatione vestium evasere. Proscripti tamen ac exilio multati. Nec multum abfuit quin horum adversa fortuna Lovanium universum in seditionem accenderet. Joannes Bergensis, & Philippus Ravestenus, plebe sedata, reditum tandem exfulibus impetrarunt. Cæterum hoc unum in causa fuit ut animi popularium Brabantinorum deinceps Maximiliano infirmiores essent. Quare proximo Bello Flandrico quod anno 1484. & sequenti gerebatur, multum pristinae devotionis Maximilianus in Brabantinis desideravit. Devictis tandem Flandris, ad Regium Romanorum apicem evectus, cum Patre per Hollandiam in Brabantiam venit, Lovaniumque introiit mense Julio anni 1486. Lovanienfes non solum Daniëlem Boxhornium, Consulem, Joannemque Pinnocum, Equitem, officii gratiâ in Hollandiam usque obviam miserant, verum etiam advenientem debito cultu excepere, præbitis Equitatu, qui cum Patre ejus advenerat, gratuitis com meatibus. Habebat secum Maximilianus custodiam Germanorum militum. Hos ob licentiam, populo non placere, edoctus, omnibus exauctoratis, novam ex Hannoniis, Namurcensibus, Atrebatibusque conscripsit, multo Germanis deteriore. De his eoerendis Lovanienfes, Bruxellenses, Tillemontani, cum, monito sæpius Rege ut deducerentur, nihil egissent, Bruxellæ inter se deliberarunt. Dum hæc fiunt, Nassavius, Ravestenusque cum Francis malè pugnant, capto Nassavio: repellendis Francis nova collatione opus erat. Eâ gratiâ, materiem belli quæri calumniabantur Flandri: Brabantini pecuniam gravatim conferebant. Et Brugeses Maximilianum raro comitatu nacti, in carcerem abducunt. Cui eximendo nihil remedii adinveniri potuit, nisi captivitatem suam impune fore promitteret, præsidia Flandriâ deduceret: gubernaculis cederet. Additum & hoc, ut Philippo Ravesteno, Brabantinis, cæterisque inferioribus Germanis in eum armari liceret, si de Brugesibus ultionem fumeret, aut alioqui pactis non staretur. Nec dubitarunt Flandri jusjurandum à singulis exigere. Actum id anno 1488. Pactis interfuerunt ex nostris Daniël Boxhornius, Consul, Joannes Pinnoccus, Michaël Absalonis, ambo Equites. Interea Fredericus Imperator ad liberandum filium motâ universâ penè Germaniâ Lovanium venit. Eodem Maximilianus. Itum Lovanio per Mechliniam in Gandenses: frustra pacta fervari deprecante Maximiliano. Jam Flandri missis in Brabantiam Legatis, sacramenti admo-

nebant. Auditi à multis perlibenter: ac eo lubentius quod Philippum Ravestenum, ut convenerat, prorsus in Flandricam factionem discessisse cognoverant. Nonnulli Brabantinorum non tantum in Flandros, at etiam in adversæ partis Brabantinos ferebantur. Alii dissimulabant, neutro inclinantes. Hinc intestinis malis Brabantia affligi cœpit. Lovanienfes sanè, ubi contra fidem datam in Flandros arma sumi animadvertunt, Daniëlem Boxhornium, Joannemque Pinnocum, Equitem, cum Ravesteno, Legatisque Bruxellensium Lutetiam ire, & Francorum amicitiam sollicitare jubent, Imperator quippè frustra tentato Gandavo domum remeans, Alberto Saxoni impigro bellatori domandos Flandros eorumque foederatos tradidit. Adversus hunc ut se tuerentur, Lovanienfes, Bruxellenses, Tillemontanique undique præsidia comparant: à Leodinis, internecinis quondam hostibus suis, copias accipere haud veriti. Lovanienfes, Roberto Arebergenfi Arscotum misso, Jacobum Calliotum, Commendatorem Santeraniensem, ac Joannem Pinnocum, Equitem, sibi præfecerant. Coacti in urbem agricolæ omnes jurisdictionis Lovanienfis. Immissa præsidia arcibus & Castellis, Roestæ, Horstæ, Rodio S. Agathæ, Heverlæ, Vesemaliæ, Riverio. Everardus & Hubertus Arebergenfes, Bruxellam tutandam suscepere. Engelbertus Geldonienfis, & Martinus Wilreus, Equites, Tillemontem. Porro donec Saxoni cum Flandris res esset, cum Mechliniensibus ac Filvordianis Lovanienfes Bruxellensesque quotidianis velitationibus exercebantur: pari utrimque damno. Tandem Saxo Flandris diutius afflictis, Engelbertum Nassavium illic successorem nactus, Mechliniam venit, per se bellum Brabanticum gesturus. Primum ejus impetum Arscotani animosè sustinuere, à Roberto Arebergenfi confirmati. Castella verò finitima sine negotio in potestatem ejus concessere, à Joanne Schoonvorstio expugnata; qui licet Patricius Lovanienfis esset, sævè tamen in eos grassabatur; nam præfidiarios Vesemalienses, quamquam in turrim Ædis confugientes, deditionem offerrent, subjecto igne vivos exussit. Expugnati demum & Arscotani. Hinc Brabantiae loca, quæ Lovanio in Hasbaniam vertuntur, Saxo circumvolitans, magnam nostris consternationem fecit, maximo jam in discrimine constitutis. Nam exhausto penitus ærario, nec in Ravesteno quidquam opis inveniebatur. Adeum enim jam dudum Legati missi fuerant, Raso Graviensis, Consul, Matthias Montanus, Judocus Orbecanus. Quorum precibus permotus, Gemblaco primum, dein S. Trudoni, demum & Hallæ paucorum dierum intervallo obsidionem movit: moxque eam ad primum venturi cum copiis Saxonis rumorem ignavè solvit, Flandriam repetens. Saxo itaque, nullo resistere auso, Genappa, Geldonia, Nivellâ, Tillemonte potitus, illinc Lovanio vim minitabatur. Quare Lovanienfes iteratò per Rasonem Gravium, Consulem, ac Valterum Absalonis monito, ut præsentis periculo eriperet, Ravesteno, cum nihil ab eo moveri intellexissent: Martinum Oppendorpium, novum Consulem, Daniëlemque Boxhornium Bruxellam mittunt, quibus rationibus Saxo placandus foret, deliberaturos. Ab eo enim negotium pendere, Lo-

gati Mechliniam, ad Philippum puerum Ducem missi, retulerant. Castra Tillemonte habebat Saxo. Missi ad eum utriusque urbis Primates. Lovanio, Abbas Parcentis Theodericus Tuldellus, Petrus à Rivo Theologus & Parochus S. Petri, Ægidius Faber Carmelita Theologus, Nicolaus Hellius, Joannes Moderlofius, Joannes Goffetus, Jurisconsultus, nomine Academiae: Martinus Oppendorpius, Consul, Daniël Boxhornius, Henricus Pinnoccus, Godefridus Montanus, & ex plebe aliquot. Hi cum Saxone conditiones pepigere, id temporis opportunas & necessarias: at extremè perniciosas, cum singulis Ducibus intolerabilis pecuniæ summa persolvenda esset. Cui cum ærarium non sufficeret, iniquissimo, atque adeò execrando fœnori expositum, ad nostra usque tempora, incommoda calamitosi ejus belli sentit. Invidiâ non carebit, auctores fuscipendarum cum Flandris belli partium supra nominatos esse: verum exemplo erit iis qui olim Reipublicæ præerunt, ut simili occasione oblata, non temerè adversas Principibus factiones, sint licet firmo innixæ fulcimini, sequantur. Minimo enim minus Respublica nostra ab extrema perniciæ abfuit. Præter enim stipendia conducticiorum Francorum, Hasbanorum, Scotorumque, Saxoni ex ærario dandæ erant vices mille & DCCCLXXX. Libræ Atrebatice, Nassavio III. millia, Balduino

Notho C., Guilielmo Chievreo MM., Cornelio Bergenfi totidem, Joanni Minchusio M., Præposito Trajectensi CCC., Henrico Hompassio CC. Ludovico præterea Pinnocco, Prætori, Castellum Horftanum, (cujus ipse Dominus erat) à Joanne Schoonvorstio eversum, MMMMCC. Libris luendum erat. Porro Saxo post pactam pacem Lovanium ingressus, Daniëlem Boxhornium, Joannem ac Radulphum Bertemios, Joannem Vatem, Cornelium Bergensem, Valterum Absalonis, ac Judocum Orbecanum, officiis quibus fungebantur, removit. Quo facto quoniam privilegia lædebantur, ne id in posterum fraudi esset, caveri Lovanienses postularunt, ac ægrè tandem impetrarunt, Legatis Andoverpiam missis, Ludovico Pinnocco, Prætorè, Michaële Absalonis, Consule, Equitibus, Rasone Borchovio, Reinero Liefkenrodio, Joanne Blancardo. Acta hæc annis 1488. 89. & 90. Reliquiæ hujus Belli usque in annum 1492. durarunt. Milites enim qui Saxoni stipendia fecerant, quique adhuc ex Maximiliani custodia supererant, prætexentes sibi stipendia debèri, Lovaniensium, Tillemontanorumque finibus (nisi recepto quod debebatur) excedere volebant. Id magno Popularem incommodo conflatum, nondum prioris vulneris cicatrice obducta. Ac tum demum Colluvies hæc Nos reliquit.

CAPUT XIV.

SUB

CAROLO II. DUCE,
Postea ejus Nominis Quinto Imperatore.

§. I. Bellum Gelricum. 1507.

ANNO 1507. mense Septembri Carolus Gelriæ Dux, Robertusque Arebergenfis Tillemontem expugnarunt. Hic Lovanienses, nescio quo infortunio, nec sociorum periculo excitos, nec suo quidquam Majoribus suis dignum egisse lego. Inerat urbi præsidium, duce Hugone Melodunensi, Equite. Par in his languor erat, adeò, ut Francorum equitum quingentorum ala, cum

Gelrum Tillemonte domum reduxisset, eadem quæ venerat, nempe per extremos Brabantiae ad Hasbaniam fines, sua repeteret. Quos Joannes Sponstinus, vir nobilis, modicâ rusticorum Arduennatum Namurcensiumque manu, in ipsis Arduennæ abditis castrametatos confecit: incertum, justius Tillemontanorum calamitatem ultus, an Brabantinis suam improprians ignaviam.

§. 2. Bellum Rossenianum. 1542.

INTER Carolum Gelriæ Ducem quoad vixit, & Brabantinos, nunquam bellari desit: non absque maximo nostrorum dispendio. Quis enim summam belli prosperè nobis cessisse meminit? Tolerari hæc poterant: eatenus nimirum refrenatis ausis, ut limitanea tantummodò prædonis impetu potiùs, quàm justa expeditione perstringeret. At Guilielmum Clivianum successorem ejus quis ferat, non infima quæque Brabantiae oppida, sed primarias urbes (indignum facinus!) Lovanium, Andoverpiamque bellico terrore concutientem? Adeone accisæ nostrorum opes, adeone degeneres animi aliquando fuerunt, adeone vigor aliquando priscus ille elanguit, ut vastatorium globum (neque enim exercitum dixeris, qui nec numero copiosus, nec machinarum instructu firmus erat) Brabantini; in ipsum patriæ nostræ

umbilicum admitteremus? Narrationem sistit pudor, calamum prorsus cohibiturus: nisi propositæ historiæ veritas tam prospera, laudeque digna, quàm adversa, & ignominiosa edisseri cogeret. Martinus quidam Rossenius, vir antiquâ nobilitate, at vitâ omni latrociniiis peractâ, Mariscalci Gelrici dignitate fulgebat. Is gnarus, Brabantiam tum nullo milite teneri, Carolum verò Imperatorem jam in Africam ad Algeranum bellum discessisse, Cliviano auctor fuit ut expeditio in Brabantiam susciperetur. Andoverpia in votis erat; eâ si potiretur, non ignorabat se longè maximas divitias congesturum: dolo tamen utendum ratus, ut imparatos opprimeret, bellum Turcicum cogendo militi prætexuit. In ea mora Clivianus sollicitavit Francum Regem, fœderatum dudum Nobis. At ob Antonii Rinconis, Caesarisque Fregosii cadem exaspe-

ratum. Paratis omnibus ad expeditionem necessariis, receptoque modico, quem Dux Longæ vallis Francus adducebat, peditatu; dum à Leodinis transitus denegatur, haud procul Raveſtено Mosam lintribus ſcaphisſque trajiciunt. Mox ſinè maleficio inter Campinos verſati, donec Rodam S. Odæ, nobilem Pelandiae vicum, ventum eſſet. Illic primum hoſtes ſe declararunt. Inde Roſſemius incenſis deprædatisſque interjectis omnibus locis, ac Renato Naſſovio, qui Breda Andoverpiam petebat, fuſo, Andoverpiae caſtra admovit. Ceterum illinc virtute civium repulſus, eademque in agros crudelitate debacchatus, Lovanium contendit. Rem ex composito agi putaffes. Ita Mechliniâ Lirâque inſalutatis, Lovanium ruebatur. Secundâ Auguſti, hoſtem Lovaniensēs primum viderunt. Immiſerat Lovanio Maria Gubernatrix Nobiles aliquot, ſatis exiguo equitatu ſtipatos, qui civibus in tuitione urbis aſſent. Erant ii Emberiacenſis, Sombrevius Gallo-Brabantus, exque eadem gente alius, cujus nomen non ſuppetit; quartus, *Capitaneus Buſſius* appellabatur, vir perfidus. Hi Senatui & Academiae Primatibus collocuti, ut conditiones cum hoſte inirentur, quandoquidem urbs adverſus vim ſatis firma non eſſet, non diſſuadebant. Cùm ſalubria monuiſſe viderentur, obtemperatum. Pactis induciſ, miſſi qui Roſſemium de pace convenirent, Academiae nomine, Damianus à Goes, Eques Luſitanus, aliiſque aliquot: à Senatu verò, Hadrianus Blehenius, Prætor, Eques, Joannes Tmomæus, Conſul, Theodericus Cuſto, Penſionarius, Gregorius Divæus. In eas conditiones diſceſſum, ut acceptis LXX. millibus Aureorum, Roſſemius exercitum deduceret. Buſſius, mox reverſis in urbem Legatis, cenſuit ut excellentiſſimi vini vaſa aliquot Roſſemio in futurae concordiae pignus donarentur. Cæterum Roſſemius, redeuntibus Legatis, ac poſtulatam aurum populo placere referentibus, ubi tam promptos in tantæ ſummæ collationem, quæ tamen ultra vireis exprimi putaretur, cernit: mutavit propoſitum, addens pactis, ut ſibi cum exercitu aliquot menſes in urbe moram trahere liceret: instrumenta inſuper bellica ex armario publico ad ipſum deferrentur. Id cùm illi ad ſuos relatum venirent, Damianus apud hoſtes obſidis vice, an ſpontè (dubitabatur enim) remanſit. Ad portam Bruxellenſem convocatam plebem Legati nova Roſſemii poſtulata edocent. Reſponſum ab omnibus tino clamore, ſe vitam potiùs amiſſuros. Jam ingens vini vas auctore Buſſio adparatum, ad portas promovebatur: eo conſilio (poſtea id cognitum) ut dum in ipſo aditu eſſet portæ, Roſſemiani nullo prohibente irrumperent. Id animadvertentes qui ex civibus aſſiterant, vaſe confracto, portam occluſerunt. Moxque ab omnibus celeri curſu repetita mœnia. Aiunt, in hoſtium caſtris auditum bombardæ ſonum. Tum noſtri quaſi ſigno dato tormenta ſimul omnia diſplodunt. Blehenius Prætor, ubi tam temerè induciſ contraveniri videt: urbe egreſſus (licèt ægrè dimittentibus civibus) vallum obequitabat exteriùs, ſuſpendium minatus ei qui ulterius ejacularetur. Nemine parente, equo calcaribus adacto, ad hoſteis ſe contulit. Illic cum Damiano, veſtibus ſpoliatus, inter lixarum ac calorum colluviem aſſervari juſſus. In urbe verò

inſolitus tormentorum fragor, multorum animos immani pavore opplevit. Omnium ignaviſſimi Emberiacenſis, Sombrevius, Buſſiusque claveis portæ Diſtenſis naſti, illac effugère. Senatum penè omnem, excepto Tommæo, Conſule, ſecum trahentes. Plebeiorum haud pauci, fugâ Primatum, majus re ipſa periculum augurantes, dum nihil tutum in urbe exiſtimant, per muros elabebantur. Id ipſum Patricii, qui ad portam Diſtanam tempore non advenerant, fecère. Aliquorum tam inſanus erat metus, ut cùm Diſtam, Tillemontemve veniſſent, vix fugam ſiſterent. In iis oppidis conſeſtim rumor increbuit, reſeratum hoſtili manu Lovanium, trucidatos viros, feminas, infantes, ſanguinem ad ipſa uſque genua viciatim fluere. Diſtenſes ſanè, primum (ut decuit) vicinorum calamitate conſternati, mox certiùs de re edocti, maximo gaudio perfundebantur, auctorem mendacii toto oppido perquiſitum (licèt monachus eſſet.) non parvâ pœna affecturi. Erant Lovanii equites aliquot, ſub Emberiacenſis præfectura. Hi rectore nudati, furentium inſtar ad portam Diſtenſem ruunt; rati prodicionem ſubeſſe. Objecère ſe civeis; & quidam Hiſpanus, eatenus habitu Dominicanum mentitus, unum ex iis, reliquis ferventiùs inſtantiem, ſecuri in cervicem adacta, equo dejecit. Ejus periculo pavidi ad forum remeant, pulchra certè tuitioni manus. Roſſemius poſtridiè convocatis ſuis, quid agendum eſſet, deliberat. Carebat enim Tormentis muralibus, neceſſaria deficiebant, ſui indefinenter globorum ictibus petebantur. Omnibus libratis, placuit conclamatis vaſibus Gallo-Brabantiam peti. In horreum igitur congeſtis cæſorum cadaveribus, ſubjectoque igne, fugæ inſtar proſectio inita, non intermiſſo itinere, donec in Leucos ventum eſſet, ubi Carolus Aurelianus Dux Luceburgum, & alia ejus regionis oppida bello concutiebat. Lovaniensēs autem ad ſupplicationes converſi ſollemnes, Deo Optimo Maximo gratias retulère, Senatus-Conſulto caventes ut ſingulis annis in ejus diei memoriam initio Auguſti ſupplicationes fierent. Studiosi verò epulas feſtoſque dies celebrantes, vexilla ſua in Prædicatorum æde Deo dicarunt. Fuerant enim per contubernia diviſi, propriumque vexillum quæque Natio habuerat, Flandri, Hollandi, Hannonii, Atrebates, Germani. Porro qui tum ob fugam ignominiâ notati fuerant, haud multò poſt beneficio Principis in integrum reſtituti ſunt. Neque enim ignorabat Princeps, nihil ipſos, aut admodum parum peccaſſe, ſi Emberienſi, Sombrevacoque, veteranis Bellatoribus, munitiōi urbis diſſiſis, ipſi Togati, & rerum bellicarum proſus expertes, eam ut intutam reliquerint. Acta hæc anno 1542. Paullus Jovius, cui familiare fuit, multiloquium veritati præferre, ſcribit, auro nos Patriam redemiſſe. Veriùs Marcus Guazzus, Italus: *Andarono* (inquit) *à Lovania, eſtimando a' baverla, furono rebuttati.* Hæc ille. Sane quàm gnave maxima plebis pars ſe geſſerit, memoriæ omnium qui aliquam ætatem habent, inhæret. Tantum de Roſſemiano bello. Per id tempus Aureliano Leucorum oppida debellante, Cunrardus Duſſellenſis, Patricius Lovaniensīs, filius Jacobi, Equitis, & Prætoris, dum inter præſidiarios equites Theonis-Villam defenderet, globo trajectus interiit.

PETRI DIVÆ I RERUM LOVANIENSIVM LIBER QVARTVS.

CAPVT I.

Qui Lovaniensium Doctrinâ claruerint.

PROXIMO Libro recensitis iis, quæ per Lovanienses bello gesta sunt, non abs re fuerit quales circa literariam militiam se habuerint, indicare. Constat enim, Majores nostros, doctos non amassè tantum, at etiam liberalitate maximâ profecutos. Exemplo erit, ut alios omittam, Joannes Caligator, homo nostras, quem circa annum 1340. Principatu Joannis III. Ducis publico sumptu aluerunt. Is infelici illo seculo, non ignobilis Poëta; Laureâque decorus, de Institutione Principis ad Wenceslaum Ducem circa annum 1358. scripsit: cujus nonnulla fragmenta hîc subjecimus. Scribit inter cetera de luxu suorum temporum:

*Proh dolor! in nostris (a cum) dominarier annis,
Luxuriæ portenta (b) .. Fax criminis omnis
Fermentumque nocens, unâ cum plebe tyrannis
Imperat: & totam, prolato crimine, massam
Commaculans, puri se nomine vestit amoris.
Et quod non doleo solum, sed abhorreo; summos
Subdola Prælatos subicit; latusque coronas;
Velatosque pedi. Casti patrimonia Christi
Dissipat, obscenum pascens hac dote lupanar.*

De Gula quoque:

*Et gula quàm gladius plures interficit: ergo
Os cohibere stude Dux freno sobrietatis.
Non sapor, imo fames ad fercula te trahat. Unquam
Quando famem reficis, dapibus non sis ita plenus;
Ut nihil apponi queat amplius. Esto refectus
Plus semi pleno; pleno minusingere ventri.
Sic etiam potans, potum ratione refrenes,
Non quantum possis, sed quantum proffit. Alenda,
Non oneranda quidem natura*

Alibi etiam docet, quo pacto suppullulascens vitiorum fomes comprimî debeat, ita canens:

*Ne vitanda foris oculus venetur, & auris
Mellifluæ vocis dulci seducta canore
Defluat in luxum, visum castigat & aureis.
Frenat odoratum, ne vel dulcore saporis
Desipiens gustus; mentem nimium sapiendo
Decipiat, sensum gustus contemperat, usum
Tactus componit, ne devius erret, & intus
Mentem sollicitet, Veneris (que) præludia quærat;
Exterius turpi concludens omnia ludo.*

Idem de Justitia:

*Justitiam foveat ut justus arbiter æqui
Dux, ne subjecti sua jura perire querantur,*

*Permittente Duce: nec judicarius ordo
Dicatur vireis tanti rectoris in aula
Amisisse suas; & lex languere*

Mox de Constantia:

*In studiis sit certa suis mens, non vaga, secum
Consistat, nunquam titubans à tramite veri.
Læta, virens, florens, non curis anxia pravis;
Quæ sunt florentis animi quasi tinea mordax.
Nec fluat in motus varios, sed firmiter uni
Insistat mens fixa bono, ne singula tentans,
Nil teneat*

Item:

*Princeps illustris, qui se volet esse potentem
Rex, Dux, sive Comes: animos domet ille feroces;
Legibus insudans: nec, victa libidine colla,
Cum Sardanapalo, fœdis submittat habenis;
Ne contemnatur. Etenim, licet Indica longè
A nobis posita tellus sua jura tremiscat;
Detque tributa sibi: seu serviat ultima Thule,
Insula parva maris: tamen atras pellere curas,
Quæ vitam breviant, miserasque fugare querelas,
Quæ cor dilacerant, non posse, Potentia non est.*

Et de vitandis Assentatoribus:

*..... ne sibilus ille suavis
Melle venenosus bibulas intoxicet aureis,
Humane laudis, & inebriet illico mentem,
Ut meminisse suæ non possit originis: unde
Fluxerit infusa, vel ejus imaginis instar,
Facta sit, & quorsum resoluta corpore tendat.*

Deque furiis Amoris:

*Non Superam retrahit timor, aut reverentia famæ
Dum furor ille venit; Veneris dum dulce venenum:
Et rapitur rabie, vexante libidine, pectus.*

Et de Clementia:

*Et ne plus æquo, rigidas missura sagittas,
Arcum justitiæ tendat: mellita rigorem,
Temperet illius Clementia Principis, una
Inter virtutes pretiosa columna Ducatus.
Imò basis, si justitiæ det basis grata.
Non stabile est regnum quod non Clementia firmat.
Hæc docet, ut poenis hominum, vel sanguine pasci;
Turpe, ferumque putet Princeps, & parcere discat.
Sic tamen ut nunquam firmæ constantia mentis
Deviet à recto: ne si pietate remissus
Mollescat nimium; magnos effeminet actus
Mollities, perdatque Viri mens fracta rigorem.
Hæc docet, ut miseri lacrimas, incommoda, casus,
Judicet esse suos, nec se putet esse beatum,
Dum superesse videt in multis unde (c) ..
Defendat viduas, miseros soletur, egenos
Sustentet, pascat inopes, foveatque pupillos.*

(a) Fortè legendum vidi. (b) Fortè supplendum novæ. (c) Fortè supplendum gemiscat.

Hæc & alia pauca quæ ob vitium scripturæ legere nequimus, ex hujus Viri Poëmatibus ad nos pervenerunt. Est inter veteres Theologos non contemnendus Joannes Betsius, Carmelita Lovaniensis, cujus Opera exstant. Odio digna est Majorum nostrorum ignavia, quod nihil eorum quæ à præteritæ ætatis Viris doctis edita sunt, calamo exceptum ad nos transmiserint. Aut sanè omnis culpa in nostri sæculi indoctum Monachorum vulgus (qui pretiosam membranarum à Majoribus acceptarum supellectilem ad compactiorem librorum damnarunt) rejicienda. Post institutam Academiam Lovanienses, nescio quo infortunio, non ita, ut decuerat, animum studiis appli-

carunt. Habuimus tamen in omni disciplinæ genere aliquot excellentes, in quibus Ludovicus Schoranus, Patricius, meritò primas tulerit, ex Jurisconsulto eruditissimo, arcanis Consiliis à Carolo Imperatore V. præfectus. Et multo antè Ægidius Ballivellus Theologus, cujus Commentaria in Paullum manuscripta habentur. Superfunt etiamnum Joannes Hesselius, nobilis Theologus: ejusdemque professionis juvenes nonnulli, qui magnam de se spem faciunt. Inter Medicos fulget Cornelius Gemma, nulli secundus: utriusque linguæ perindè gnarus. De Jurisconsultis non minora exspectamus, quorum nonnulli jam doctrinæ suæ testimonia prodiderunt.

C A P U T I I.

De Institutione Academiae.

HANC Joannes IV. ejus nominis Dux primùm instituit anno 1426. Id ut faceret auctores habuit Palatii sui Primates, Engelbertum Comitem Nassavium Dominum Bredanum, Joannem Rosselariensem, ac Joannem Glimeum Bergarum Dominum. Miserebat eos Lovanii, quæ urbs ante annos CCCC. florentissima opulentissimaque, paullatim pereunte Lanificio, in vastitatem abitura videbatur. Martinus V. Pontifex confirmationis tabulas dedit anno 9. Pontificatûs sui. Mense Septembri anni 1426. in frequentissimo Nobilium Abbatumque Brabantiae Conventu, jacta sunt Prælectionis fundamenta, Nicolao Prumio, Jurisconsulto doctissimo, perorante. Opponebant se primis studiorum initiis vicini aliquot Episcopi, ac in his acerrimus omnium Leodiensis: Canonicos suæ Diocesios Lovanii studentes integris beneficiorum suorum fructibus frui, quod Bulla Pontificis permittebat, non passus. Res utrimque diris excommunicationis fulminibus peracta, ac difficulter componi potuit. Porro quoniam Jura, Medicina, Artesque Liberales initio tantùm illic legebantur, Philippus Bonus, Burgundiae Dux, impetravit ab Eugenio IV. Pontifice anno 1431. ut etiam Sacrae Literæ prælegerentur. Mense Octobri anno 1430. primus Joannes Risingius Lauream accepit, Doctor Decretorum creatus. Cœpit mox florere Lovanium in omni scientiarum genere. Inter Theologos eminere, Emericus à Campo, Ægidius Ballivellus, cujus Prælectiones manuscriptæ asservantur apud Bethleëmitanos, Petrus à Rivo, Ægidius Faber, Carmelita, Hadrianus Florentius, qui postea Romanæ Ecclesiæ præfuit, Joannes Dridoen, Turnoldanus, Jacobus Lathomus, Nicolaus Coppinus, Rewardus Tapperus, Enchusianus, Joannes Leonardi, Hassletanus, Adamus Sasboldus, Minorita; Jurisconsulti, Nicolaus Primus, Joannes Groesbecanus, Joannes Risingius, Guilielmus Bontius, cujus Consilia aliquot vidi, Cunrardus Meraniensis, Eques, qui Canones prælegit circa annum 1440., Raimundus Marlianus Burgundus, Stephanus à Liniano, Pedemontanus, Simon à Valle, Joannes à Lisura, Nicolaus Emfius, Bruxellensis, Ludovicus Rolan-

mus, Lovaniensis, Robertus à Lacu, Joannes Hazius, Gabriël Mudeus, Brechtanus. In Medicina, Joannes Vesaliensis, Joannes Spiringus, Hieremias Triverius, Gemma Frisius. In Literis, Nicolaus Clenardus, Jacobus Ceratinus, Cunrardus Goclenius, Damianus à Goes, Lusitanus, Rutgerus Rescius, Joannes Ludovicus Vives, Petrus Nannius, aliique permulti. Superfunt adhuc Petrus Curtius, Martinus Rithovius, Wilhelmus Damasi Lindanus, Joannes Mahufius, ex Theologis ad Episcopos evecti: ejusdemque Professionis Michaël Baius, Joannes Hesselius, Lovaniensis, Cunerus Petri, Brouwershavius. Jurisconsulti item incomparabilis scientiæ, Vulmarus Bernardi, Elbertus Leoninus, Joannes Wamefius. Nicolaus Biesius, Cornelius Gemma, Medici. In politiori literatura Poësique, sine numero excellunt. Proinde si & eos recensere velim, qui doctrinæ gratiâ ad majora, Principum beneficio, evecti sunt, aut Lovanii haustis scientiarum primordiis, aliò migrarunt, Erasmus Roterodamum, Ludovicum Schoranum, Nicolaum Everardum, Viglium Zuichemum, Franciscum Balduinum, Franciscum Craneveldium, Joachimum Hopperum, Hermetem Wingenum, Nobenum, Thomam Lineum, aliosque innumeros: vereor ne in re omnibus nota, prolixior justo sim futurus. Summus in Academia Magistratus, Rectoris est. Is sex mensium potestate, dum in publicum procedit, rubro capitis humeros ornatus, Accensum (Pedellum vocant) argenteo scepro munitum præeuntem habet. In sollemnibus actibus, septem præeunt. Maxima est hujus auctoritas: excommunicationem instar Episcoporum fontibus intorquet, etiam si laicus sit. Nam in ipsum transtulerunt & Pontifex Romanus, & Dux Brabantiae quidquid juris in urbis nostræ incolas habebant. Conservandorum Academiae Privilegiorum, Abbas Gertrudanus curam habet. Præpositus Lovaniensis, aut Decanus, Cancellarii munere fungitur. Habent & singulae Facultates suos Decanos. Membra enim Academiae quinque numero, Theologiam nempe, Canones, Leges, Medicinam, Artes, Facultatum nomine censent.

CAPUT III.

De Politia Lovaniensium.

Politiam Lovaniensium ita exteris quondam placuisse compertum, ut Germanorum nonnulli Legibus nostris (quas cum Legatis eorum Senatus noster communicarat) Respublicas suas constituerint. Sanè non putarim, quidquam à Majoribus nostris prætermisum esse; quod vel ad Religionis conservationem, vel ad Civium inter se Concordiam, ad Luxum, aliæque vitia quæ Respublicas subvertunt, coërcenda, pertineret. Religio tanta erat ut pilam in Area Sacra ludi, aut diebus festis ante Summi Sacri finem tabernas aperiri vetarent. In re Matrimoniali, qui sibi fidem à virgine datam prætendebat, intra decimum quintum diem probare cogeatur. Calumniator inventus, non vulgarem subibat animadversionem. Raptus, aut stupri internuncium agens, exfulabat: raptori cervix ligneâ ferrâ præcidebatur. Rapta raptori spontè commanens, bonorum amissione mulctabatur. Lege sumptuaria provisum erat, ne donationes sponso sponsæve, aut infanti de Sacro fonte suscipiendo, ultra certam summam fierent. Sumptibus funerum modus item præscriptus erat. A pulsu Campanæ Vespertinæ nemini tabernam adire, aut eâ recipi licebat. Quietis publicæ conservationi id cautum erat, ne quis mutuum ad usuram daret: ne quis noctu mutato habitu incederet: ne quis ferreos globos (quos Blanderellos dicunt,) ferret: ne quis venena venderet: utque non tantum qui gladio feriret, sed etiam qui stringeret, puniretur: ne quis extraneus in urbe habitaret, de cuius moribus non ritè constaret. Intolerabilis Lex visa, quæ marito morte primæ uxoris, si ex ea liberos habeat, proprietatem sui patrimonii adimit, adeo ut nihil inde liberis ex secunda uxore gignendis sperandum sit. Præclatis sanè Viris quam plurimis unum hoc sæpius obstitit, ut uxoribus privati, non ex re sua secundo contraherent. Quo consilio Majores nostri tanto favore primas viri nuptias profecuti sint, divinari potest. Singularem quemdam amorem ab hominibus primo foetui deberi, indice naturæ cognitum: quem etiam Deus ipse, magnis antiquitus donavit privilegiis. Nam cum in propagationem generis nostri omnes inclinemus: necesse est, ut vel id maximè amemus, per quod proxima propagini est via. Nec parva felicitatis pars est, ut ex liberis, quos genueris, quos infinitis labore, curâ, anxietate educâris, quos denique magnis impensis elocaveris, nepotulorum pulcherrimam seriem videas jam senex. Nemini autem id facilius accidit, quam qui primi sui connubii liberos non neglectim habuerit, sed summâ alitos sollicitudine, ad sui similis generationem opportunè protrusit. At quotusquisque est, qui non sibi ipsi hanc felicitatem invidens, secundisque irretitus amoribus, priores liberos suos prorsus negligat, imò abjiciat, bonaque eorum

dilapidet? Tum, prohi dolor, sanctissimi illius vinculi primitiæ, quæ nepotum proventu avum hunc bis puerum beaturæ fuerant, pars miserâ consumuntur, pars solum vertunt, pars, inopiâ ad malas artes stimulante, vitam malo fine complent: aut (quod æquè miserrimum) si nihil horum contingat, bonus iste pater mortuo sibi maximam litium catervam adnascituram prævidet, dum illi ad restitutionem eorum, quæ ex ipsorum maternis bonis in rem novercæ versa sunt, contendunt. Quis hic, bone Deus, matrimonii fructus? Quanto satius sit, castum illum primumque amorem, continuato cælibatu (quid enim aliud quàm cælibatus, casta connubia?) declarasse: liberos, ubi ætas fuisset, pro fortunâ elocasse, dulcissimorumque nepotum assiduis diffusivationibus, & abblanditionibus, ipsius penè senii non memorem, ac nullius controversiæ inter heredes anxium ex hac vita decedere? Ad hæc, est quiddam virili constantiâ dignum, amorem uxorem, nec post mortem ejus exuere: omnem autem operam colendo juvandoque eo, quod ex ipsâ sublatum est, impendere. Putant nonnulli, mitius, & primis & secundis liberis provideri potuisse, æquatâ inter ipsos bonorum paternorum successionem. At hic rursus multa oboriebantur. Videbant, secundos in maturam patris ætatem incidisse, qua frugalior quàm dudum, & diligentia, & parsimonia, & prioribus injuriâ affectis, aliquando omnia corraderet, ut ipsis consultum esset. Prioribus autem illis tum ipse non providet, tum etiam noverca nihil accrescere finit. His arbitror inducti rationibus, viro ad secundas nuptias viam tot sentibus obstruxerunt. Sed ad inceptum pergamus. Miraculo tribuat quispiam, Urbem tam florentem, tamque copiosam, quæque ultra dimidiam sui partem ex solis fullonibus, textoribusque, natione turbidâ, ac nusquam non seditiones agitare solitâ, in tanta quiete gubernari potuisse, ut ante annum 1340. propemodum nihil tumultus, quod saltem calamo quis dignum judicaret, fuisse reperiatur. Sed ejus rei non arbitror aliam fuisse causam, quàm summam Reipublicæ Rectorum industriam, ac providentiam, quæ circa res etiam minutissimas tam oculatè omnia prospexisse, ex supra scriptis dignoscitur. Taceo graveis in eos, qui ob sententias ferendas, ob munia publica alicui committenda, aurum recipiunt: in eos item, qui largitionibus honores vendicant: inque atrociorum criminum reos Sanctiones; quas à Majoribus traditas si observent posterius, Republica nostrâ nihil unquam fortunatius erit. Verum id, prohi dolor! frequenter usu venit, quod à prudenti viro juvenis audiivi, Lovaniensium legibus nullos rariùs, quàm ipsos Lovanienses uti. Quorum vitio id accadat, referre non est præsentis instituti.

C A P U T I V.

De fide Lovaniensium in Principem, ac Vicinos.

OBSEQUIO in Principes non putarim Lovanienſes ab ullis Inferioris Germaniæ populis vinci. Cujus Principes ipſi teſtes ſunt : ſingulis Privilegiorum donationibus præfati, ſe fidei ergo, Lovanienſes tali munere dignos judicare. Rariſſimæ equidem fuere inter noſtros, ac Duces controverſiæ. Bella tantum bina. Semel, cum abdicatione Henrico, maximo natu filio Henrici III. Joannem fratrem ejus Ducem nollent anno 1267. Iterum, cum pacem Brugenſem, adverſum Maximilianum, ejusque foederatos tuerentur anno 1489. annorum CCXXII. intervallo : neſcio an juſta cauſſa moti. Juſtiſſimam enim eſſe oporteat, quæ bello in Principem prætendi poſſit. Seditio- nes Vencellai Principatu motæ, bellaque ex iis orta, quæ totius Reipublicæ nutu geſta non ſunt, ſed refragante ſanioris populi parte, publicæ Lovanienſium in Principes fidei non derogant : de- que iis ultimo capite fermo erit. Cum vicinis, nunquam Reipublicæ bella fuiſſe leguntur, præterquam cum Mechlinienſibus : idque privatim tantum ſemel : cum in Valterum Bertoldum Mechliniæ Principem malè animati eſſent, quod ejus conſilio Henricum IV. Ducatu motum, Joannemque fratre mei ſuſſectum conſtaret, anno 1267.

ut *Lib. III. Cap. IV.* ſcripſimus. Cum Bruxellenſibus verò tam intemerata fuit concordia, ut ea nec nutaſſe unquam viſa fuerit. Corteberga vicus eſt, pari penè ſpatio ab utraque urbe diſſitus, cœnobio feminarum inſignis. Illuc conveniri ſolet, ſi quid dubietatis oriretur de finibus, de juridi- ctione, &c. moxque id omne, quidquid erat, unico conventu, aut, ut plurimum, bino compo- ni. In proſperis, adverſis, turbidis, pacatis : cum Principe, an cum vicinis res ageretur, neutri unquam alteris deſuere. Ut omnium exſecratio- ne, odioque digni ſint, qui noſtro tempore in- diſſolubilem hunc amicitie nexum, non ob res alicujus momenti, ſed ob ludicra ſagittarum cer- tamina ſolvere conantur, proculdubio, ut id ſtu- deant, ab iis, qui anguillarum Piſcatores Alciato canuntur, ſubornati. Joannes IV. Dux, quod arctius eos inter ſe connecteret, Furæ ſingulis annis Ba- liſtariorum ludos celebrari voluit. Illuc Feſtis Pentecoſtalibus ingens utriusque populi confluxus fit, certisque legibus proviſum eſt, ne quid tu- multus oriatur. Quæ cum negligantur, ubi ſagit- tis agi conſuevit, nunc convitiis, & nonnunquam pugnis agitur : ut multorum judicio ludos inter- mitti expediat.

C A P U T V.

De Jure civium Lovaniensium.

CIVEM Lovanienſem extra patriam judicari, aut in carcere haberi, nefas erat Privilegio Joannis II. Ducis, dato anno 1303. Idem ſan- xit, ne quis civem invitum ad ſingulare certamen provocaret. Nec impunè debitor extraneus civi fidem fallebat. Talem enim, Henricus I. Lovanium adduci captivum ſanxerat anno 1233. Licebatque Conſulibus, ſi Dux interpellatus hominem ſiſti non juberet, plebem pulſu Campanæ in forum convocata, ad rei ædes ducere, & fa- cultates ejus ex arbitrio conſiſcare : 5. ſolidis omni multando cive, qui ad ſtatam horam in foro non reperiretur ; 20. verò ſolidis, qui Conſules non ſe- queretur. Eam ſanctionem confirmavit Joannes I. anno 1282. neminem, ut etiam nobiliſſimus eſſet, excipi volens. Antiquiſſimo jure obſervatum, ut jus civitatis exteris venderetur. Et nobiliſſimi qui- que Brabantinorum civitatem emebant. Invenio

anno 1425. cives fuiſſe adſcriptos, Engelbertum Comitem Naſſavium, Dominum Bredanum, Tho- mam Dominum Diſtenſem, Joannem Dominum Roſſelarienſem, Henricum Leccanum, Henri- cum Diſtenſem, Dominum Riverii, Joannem Wittemium, Dominum Bautreſſinienſem, Theo- dericum Merhemium, Dominum Boxtulanum, Joannem Cudicenſem, Dominum Hogſtratanum, Joannem Dominum Wittemii, Henricum Do- minum Berſelenſem, Henricum Dominum He- verlenſem, Theodericum Meruedium, Hollan- dum, Rolandum Dominum Bornevallienſem &c. Ex his Thomas Diſtenſis anno 1413. apud An- tonium Ducem multorum criminum reus, jure civitatis ſe defenderat, ne Diſtam & Sichenas, op- pida ſua à Duce conſiſcata, inauditus amitteret. Do- lendum, hoc jus quorundam malevolentia ad no- ſtra uſque tempora inviolatum ſtare non potuiſſe.

C A P U T V I.

De Textorum potentia.

BRABANTINOS, Flandros, Hasbanioſque uni- verſos lanificio ſe olim exercuiſſe, notiſſi- mum eſt. Præ cæteris tamen conſtat telam Lo- vanienſem apud Priſcos ſummæ æſtimationis fuiſ- ſe, Germanis potiſſimum ſuperioribus adamatam. Aiunt, Textores ad tantam multitudinem excre-

viſſe Principatu Joannis III., ut ad MMM. textri- norum in urbe reperirentur. Ex quo numerum ho- minum facile colligas, cum quodlibet textrinum ut minimum XXX. aut XL. manuum operas ex- poſcat ; lanam videlicet adparantium, textentium, & fullonum. Londini, Lutetiæ, Francofordii,

ac florentissimis quibuscumque emporiis suas porticus Lovanienfes habebant. Porro cùm civium numerus in dies adaugeretur, proferendum fuit urbis pomœrium anno 1357. Censum ædium anno 1360. Lovanii factum vidi, qui testaretur, exteriorẽ urbem tum ædibus confertam fuisse. Id omnium maximè admirandum, tam immanis unius opificii multitudinem ita in officio contineri potuisse, ut vel rarissimè seditiones moverit. Nam ante annum 1340. non tantum barbarum Lovanii fuit: ut id in litteras mittere quis dignum existimarit. Anno quidem 1360. non tam propriâ malitiâ, quàm incentivo Petri Couterelli, Prætoris, Textores in Patricios insurrexerunt. Mox conniventia Venceslai Ducis audentiores effecti, nec amoto Couterello quieverunt: priusquam accessum ad honores sibi fecissent. Tandem cùm & in Ducem ipsum cornua erigerent, represso magno Reipublicæ malo. Capta enim per deditionem urbe, cùm nonnulli eorum poenâ afficerentur, omnibus verò arma adimerentur, maxima pars in Angliam confugere. Mox Lovanium, hoc hominum genere liberatum se gaudens, repentè ex fumo in flammam (ut aiunt) incidit, in vastitatem ex tantæ multitudinis discessu paullatim

abiens. Nec huic calamitati remedium adinveniri potuit, donec salutaris quidam genius de condendo illic Gymnasio Joanni IV. Duci inspirasset. Nunquam tamen pristinam gloriam recuperavit: nisi id penses, præstare, tenui conditione pacatè, quàm amplâ turbidè frui. Porro ut ad lanificium redeam. Lege antiquitus Lovanii cautum erat, ut quilibet civis quotannis unum saltem pannum sibi suisque texti juberet: à qua nec Patricii excusabantur. Hinc evenisse credo, quòd Patricios Lovanienfes sacco lanæ emerfisse dicant, probrum ingerere maximum, rusticitatisque labem arbitrati: cùm tamen Eginharto, vetusto Historico, referente, constet, Carolum Magnum, nobilissimum illum, fortissimum, prudentissimum, opulentissimumque Imperatorem filias suas, ne otio torperent, lanificio exercuisse. Veteri etiam more receptum erat, ut Principi Lovanii inaugurando, panni aliquot nostratis texti, obsequii gratiâ, donarentur. Venceslao Duci sex donatos lego anno 1355. purpurei coloris, quem Scarlatum vocant. Posteriores Principes nequaquam eum morem passi sunt antiquari, adeò ut, licet cum priscis conferendi nequaquam sint, qui hodie texuntur, iis contenti sint tamen.

CAPUT VII.

Quas Seditiones passum fuerit Lovanium.

ANTE annum 1360. rarissimè Lovanii motu intestino laboratum lego. Anno quidem 1340. Textores per absentiam Patriciorum, qui Anglo ad Tornacum id temporis militabant, arma sumpserant. Verum reversi Patricii in foro conferto prælio victos, ædibusque Sacris, in quas confugerant, abstractos, partim gladio punierunt, partim exilio multarunt. Exindè Textores immane odium in Patricios concepere: nihil au-

tem moliri ausi ob magnam horum potentiam, toto vicennio quievère; anno siquidem 1360. Couterelliana Seditio, incentore Petro Couterello, Prætoris, primùm coepit. Secundam Textores ipsi, assumpto Capitiorum insigni anno 1378., moverunt. Tertiam Paullus, cognomento Loenkens, lanio, concitavit anno 1477. quæ quomodo coeperint, quemque finem habuerint, deinceps referetur.

§. I. Seditio Couterelliana. 1360.

PETRUS COUTERELLUS Nobili ac Patriciâ Couterellorum Familiâ ortum habuit. Nam Joannes frater eo nomine Scabinum aliquando egit. Petrus sanè, cùm à Joanne III. Duce anno 1351. Lovanienfibus Prætor datus esset, toto novennio omnem lædendi Patricios ansam quærebat, incertum quam ob causam inimicus eorum internecinus. Enimverò anno 1360. ulcus primùm erupit ex causâ undè minimè sperabatur. Scabinorum Magistratum eo anno gerebant, Valterus Eveloga, Joannes Calsterius, Eques, Radulphus Radingius, Eques, Joannes Bertemius, Hertelivus Puzius, Joannes à Ratonis Curia, Franco Edelherus. Hi, quòd reum, infontem ab ipsis judicatum, in vinculis detineret, jurisdictione ei interdixerunt. Hoc ille mendaciis exaggerato, adque Ducem relato, tantum effecit, ut coërcenda nonnullis non modò Scabinorum, at Patriciorum omnium superbia videretur. Consiliariorum Ducalium uni fortè exciderat, nimum catenâ potuisse Patricios: nec Ducem plenè unquam urbis dominum fore, nisi eorum cornua

obtunderentur: facile id factu esse, plebe efferrî permissa. Id voto suo consonum ratus Couterellus, non expectato quid ulteriùs censeretur, domum remeat. Moxque secretò factiosissimis Textoribus quid facto opus foret admonitis, plebe in forum convocatâ, cùm de duro in eos Patriciorum Imperio verba fecisset, postremò ostendit, quàm pulchra libertatis occasio offerretur, Duce non solum Patriciis offenso, sed etiam, si quid ab ipsis moveretur, connivente: facileque persuasit ut præsentem fortunam manibus non ejicerent, sed ad excutiendum jugum arma fumerent. Ferunt, ipso motû initio, eos opprimi potuisse, si Gerardo Vorfelariensi, Viro Nobili, qui per illos dies Lovanium cum copiosâ clientum manu advenerat, opemque ut in ipsos irrueretur, spondebat, obtemperatum fuisset. Maluisse tamen Patricios blanditiis agere, tantas ex tam modicis initiis calamitates non orituras opinatos. Verum summo diluculo cùm in Curiam confugissent, plebemque vicina omnia armis tenere, ne qua effugium esset, cernerent, serò Phryges

ſapiebant. Nec mora, cum aliud in præſens non occurreret remedium, Couterello, nihil mali paſſuros ſpondenti, deditiōem fecere. Cæterum contra fidem datam omnibus in arcem conſectis, additæque firmiore cuſtodia, direpta Curia, & quidquid illic Privilegiorum (quod à Ducibus Patriciis olim conſeſſum fuerat,) inveniri potuit, dilaceratum. Inſectæ quin etiam prædiis Patriciorum manus, & arma eorum factioni diſtributa. Couterellus poſt hæc, omnia pro libito adminiſtravit: ex iis Patriciis, qui pridem in nullo apud ſuos numero fuerant, & ex plebe renovato Senatu. Porro Patricii captivi metu malorum impendentium pavidi, cum in dies à Textoribus ad necem depoſcerentur, ſeorſim cum Couterello pepigere, ut auro accepto abire permitterentur. Fuere eorum præſtantiffimi, Joannes & Rolandus Bornevallenſes (1.), fratres, Joannes, Gobbellinus, & Goſuinus Calſterii (2.), Henricus Rodius (3.), Hugo Oxelarienſis (4.), Joannes Crachovius (5.), Guilielmus Maurellus Wilreus, cum Guilielmo & Maurello filiis, Guilielmus Wilreus, Arnoldi filius, Gerardus Wilreus (6.), Ludovicus, Radulphus, & Godefridus Radingii (7.), Ludovicus & Jacobus ex Limingis (8.), Joannes Godefridi (9.), Valterus à Malo Ponte (10.), Joannes Refina (11.), Joannes Plancus (12.), Valterus Heremafius (13.), Henricus Borchovius (14.), Valterus Lætus (15.), omnes Equites. Armigerorum ingens erat numerus, ex quibus nominati inveniuntur, Valterus Eveloga (16.), cum Valtero, Henrico, Judoco, & Gerardo filiis, Reinerus & Franco, fratres ejus, Rudolphus, Gerardus, & Joannes Radingii, Arnoldus Wilreus, Henricus Calſterius, filius Petri, Henricus Calſterius, filius Joannis, Joannes & Franco Calſterii, Goſuinus & Valterus, filii Goſuini Calſterii, Joannes Calſterius, cognomento *Dominæ Cunegundis*, Arnoldus Wenxulanus (17.), Ludovicus ex Limingis, Godefridus & Rudolphus ex Limingis, filii Francōis, Godefridus ex Limingis, filius Godefridi, Rudolphus Bornevallenſis, Ludovicus Veltemius (18.), Joannes Latemius (19.), Thomas, Henricus, Arnoldus, & Guilielmus Rodii, Henricus & Joannes Velpii (20.), Joannes Montanus (21.), Arnoldus, Guilielmus, Ægidius, & Joannes Divites (22.), Henricus & Franco Kerſmakere, Petrus, Henricus, Valterus, & Joannes Netenii (23.), Joannes & Godefridus Berthemii (24.), Godefridus, Everardus, Henricus, & Joannes Oppendorpii (25.), Petrus Albus (26.), Joannes & Radulphus Albi, filii Radulphi, Joannes Godertoiius (27.), cum Arnolde & Go-

defrido filiis, Joannes Wittemannus (28.), cum Joanne filio, Joannes Heyma (29.), Guilielmus, Valterus, & Ludovicus Cricſteen (30.), Godefridus à Lapide (31.), Ludovicus & Valterus Caynogæ (32.), Joannes à Ratonis Curia (33.), Valterus Corſeboldus (34.), Nicolaus & Valterus Dormali (35.), Joannes & Goſuinus Dormali, filii Godefridi, Joannes & Ægidius Suarterii (36.), Simon Minnemōn (37.), Henricus & Ægidius Sapientes (38.), Henricus, Simon, Guilielmus, & Jacobus Vorenbrudii (39.), fratres, Ægidius Crachovius, Henricus, Valterus, Arnoldus, & Reinerus Orbecani (40.), fratres, Franco Edelherus (41.), Joannes Crupelantus (42.), Franco, Radulphus, & Valterus à Veteri Heverla (43.), Alardus & Franco Sadelarii (44.), Guilielmus Pinnoccus (45.), Joannes, Valterus, & Guilielmus Abſalonis (46.), Ægidius Bordius (47.), Rumoldus, Ægidius, Joannes, & Radulphus Rabodii (48.), Godefridus & Joannes Mercatores (49.), Petrus Plancus (50.), Ægidius Biſtanus (51.), Joannes à Dalputte, Godefridus Erebodeginiēſis (52.), Joannes cognomento *Dominæ Catharinæ* (53.), Joannes Smachtus (54.), Joannes Quinque, (55.), Ægidius Oxelarienſis, Godefridus Colaius (56.), Ægidius Lachmannus (57.), Henricus Vanius (58.), Valterus Blondus (59.), Guilielmus & Joannes Vulpes (60.), Franco Villanus (61.), Arnoldus & Henricus Meiſonis (62.), Joannes Fineus (63.), Ægidius Molanus (64.), Arnoldus Lætus, Valterus Rolandus (65.), Salomon Bollebornius (66.), Valterus ex Porta (67.), Baſtinus Batenius (68.), Joannes Pergamenarius, Joannes à Gradu (69.), Valterus Camerlingus (70.), filius Joannis, Valterus Camerlingus, filius Baſtini, Joannes Cornechinus (71.), Joannes Blancardus (72.), Godefridus Piderius (73.), Joannes, Petrus, & Ægidius Hermeis (74.), Valterus & Joannes Rubri (75.), Geldolphus & Joannes Roggæ (76.), Henricus Trapezita (77.), Arnoldus Lombardus (78.), Henricus Carrechinus (79.), Hertelivus Puzius (80.), Henricus Pendermannus (81.), Joannes & Ægidius Hufſellenſes (82.), Arnoldus Herendatenſis (83.), Franco Clavarius (84.), Valterus Sacerdos (85.). Abierat tum Venceſlaus Dux in Leucos. Per ejus abſentiam, opportunitatem naſti Patriciorum primi, ad Joannam profecti ſunt, opem afflictiſ rebus poſtulaturi. Eorundem in cauſam totis nitebantur nervis, Bernardus Bornevallenſis Dominus, cujus filios tres, paullo antè, inter Patricios nominavimus, Joannes Roſſelariēſis, Valterus Heverlenſis, Joannes Boutreſlinienſis, Barones,

(1.) Van Borneval, (2.) Vander Calſtren, (3.) Van Rode, (4.) Van Oxelare, (5.) Van Crachoven, (6.) Van Wilre, (7.) Van Redingen, (8.) Uten Liemingen, (9.) Godevards, (10.) Vander Quaderbruggen, (11.) Hers, (12.) Platvoet, (13.) Hermaes, (14.) Van Den Borchoven, (15.) De Blyde, (16.) Evelooge, (17.) Van Wencſele, (18.) Van Velthem, (19.) Van Lathem, (20.) Van Velp, (21.) Van Den Berghe, (22.) De Rycke, (23.) Van Nethenen, (24.) Van Berthem, (25.) Van Oppendorp, (26.) De Witte, (27.) Goedertoy, (28.) Witteman, (29.) Heyme, (30.) Cricſteen, (31.) Van Den Steene, (32.) Keinoghe, (33.) Van Ratshoven, (34.) Corſbout, (35.) Van Dormale, (36.) De Swertere, (37.) Minnemoon, (38.) De Vroede, (39.) Vorenbruden, (40.) Van Oorbeke, (41.) Edelheere, (42.) Crupelant, (43.) Van Outheverle, (44.) De Zadelare, (45.) Pinnoc, (46.) Abſaloons, (47.) Van Boerde, (48.) Rabode, (49.) Cooman, (50.) Platvoet, (51.) Vander Biſt, (52.) Van Erebodegem, (53.) Vrouwen-Catherinen, (54.) Smacht, (55.) Quinque, (56.) Colay, (57.) Lachman, (58.) Vany, (59.) De Blonde, (60.) De Vos, (61.) Villain, (62.) Meys, (63.) Van Den Eynde, (64.) Vander Molen, (65.) Rolant, (66.) Van Den Bolleborne, (67.) Uyterporten, (68.) Baten, (69.) Van Den Grate, (70.) Camerlinck, (71.) Corneken, (72.) Blanckart, (73.) Piders, Piers, (74.) Hermey, (75.) De Roode, (76.) Rogghe, (77.) De Wiſſelere, (78.) Lombardt, (79.) Carreken, (80.) Puife, (81.) Penderman, (82.) Van Den Huſſle, (83.) Van Herent, (84.) Coluer, (85.) De Pape.

Joannes Arduemontius, Vir Nobilis. Conven-
tum Parci : quò Joanna, Boutressinensem, Ar-
duemontium, Heverlensem, Gerardum Ab Alno,
Ludovicum Martellum, Bertrannum Larium, &
Henricum Dellebroucanum miserat. Hi Couterel-
lo collocuti, cùm nihil omisissent, ut concordia
inter ipsum ac Patricios refarciretur, nihil pro-
fecere. Couterello itaque imperium usque in an-
num sequentem duravit. Quo is Comitibus mense
Junio agi solitis, Henricum, Sacerdotem cog-
nomento, Patricium, & Henricum Andream, Ple-
beium, Consules creari curavit. Jam Venceslaus
è Leucis reversum, Barones Brabantiae, Bruxel-
lensesque assiduis precibus, ut Patricios Lova-
nium reduceret, fatigare non desinebant. Cessit
tandem, ac in Octobri, coacto exercitu, ad Ban-
cum castra locavit. Aderant ei Guilielmus Mar-
chio Juliacensis, Robertus Namurcensis, Joan-
nes Comes Salmensis, Arnoldus Rumminensis,
Reginaldus Scoonvorstius, Henricus Boutressi-
nius Bergensis, Joannes Bocholdanus, Bernar-
dus Bornevallensis, filiique ejus, Joannes, Re-
ginaldus, & Rudolphus : Patriciorum insuper Lo-
vanienfium maxima pars. Consternati mox Cou-
terelliani, se suaque omnia arbitrio Ducis permi-
sere. Hic Ducem non adeo Plebis causam im-
probasse cognitum, cùm Couterellum non alià
poena, quàm abrogatione Præturæ afficeret : ita
tamen, ut Scabinum eum, cum Ludovico Ra-
dingio, Equite, Petro Netenio, Henrico Kerf-
maker, exque Plebe tribus, declararet : Lege
etiam lata, ut Plebei deinceps cum Patriciis Mo-
gistratum gegerent. Quod an fecerit, ut eo mo-
do pacatiorem Urbis statum redderet, an quòd
Patriciis imminutam auctoritatem vellet, multi
dubitabant. Nova certè dissidia hæc promulgatio
generavit. Plebem novis honoribus turgidam, ac
in tantum elatam, ut Insignia Patriciarum Fami-
liarum etiam assumerent, non ferebant Patricii.
Ad hæc Couterellus infrenem animum cohibere
non poterat, quin ad pristinam dominationem
contenderet, Textoribus denuò concitatis. Id præ-
sentientes Patriciorum splendidissimi quique, ni-
hil fidum in ipso, multo minus in Plebe rati, Ur-
be se subduxere. Eorum discessu Couterello ni-
hil optatius erat. Confestim Rempublicam solus
capeflivit : Joanne Hannemanno, potentissimo Tex-
tore, in omnibus usus. Moxque recurrentibus an-
nuis Comitibus, se Consulem creandum curavit,
Geldolpho Rogga, Textore, collega assumpto. Nec
hoc contentus, missis in Germaniam Hanneman-
no, Dionysio Minningo, Gofuino Liliano, aliis-
que, Rempublicam omnibus obligavit foeneratori-
bus, ingenti auri summa inde congesta; nam
figillo Urbis pro libito utebatur. Id Ducem mo-
vit, ut iteratò castra Lovanio adponeret. Par
consternatio obsidendos tenuit. Imperata se fa-
cturos, recepturosque Patricios polliciti, deditio-

nem fecerunt. Coacta Plebs obsides dare XXXX.,
Patricii XII.; quorum eminebant Henricus Bor-
chovius, Eques, Joannes à Ratonis Curia, Ge-
rardus Eveloga, Henricus Sapiens, Petrus Al-
bus, Franco Calsterius. Hos Couterellus Furam
deducens, cùm abalienati à se Ducis, omniumque
penè Ducalium, animi signa quædam animadver-
tisset, vehementer turbari coepit, veritus ne ante-
actorum ratio exigeretur. Actutum igitur Lova-
nium regressus, collectis necessitudinibus faculta-
tibusque unà cum Hannemanno noctu aufugit.
Suffectus in anni reliquum Consul Joannes Cal-
sterius, Eques, Ludovico ex Limingis, Equiti,
commissa Arcis custodia. Lecti insuper ex Patriciis
qui ex Urbis proventibus, extortam à Couterello
pecuniam Patriciis restituerent, Rolandus Borne-
vallensis, Joannes Calsterius, Joannes Refina,
Joannes Godefridi, Equites : Gerardus Radin-
gius, Ægidius Dives, Nicolaus Dormalus. Armo-
rum quoque suorum pretia ex publico Patriciis
perfoluta usque ad IV. millia Aureorum qui *Mou-
tons* dicebantur. Venceslaus ipse, antequam pacis
functionem ederet, ad XXXV. millia eorundem
Aureorum Reipublicæ expressit. Atque hic finis
fuit Couterelliani motus. Porro Couterellus, cùm
rerum potiretur, præter quàm quod ærarium im-
mensis redituum obligationibus onerarat, sibi quo-
que & suis iisdem obligationibus providerat figil-
lo urbis obsignatis, præsidium inde sibi aliquando
paraturus, ut & fecit. Primum etenim ex fuga in
Lossensem agrum delatus, mercatores Lovanio
Francofordiam petentes, passim arrhæ sisti jussit.
Hæc edoctus Venceslaus, ipsum, Textoresque ad
XXV., edicto proscripsit : CCCC. Aureis do-
nando, qui Couterellum vivum necatumve Lo-
vanienfibus traderet; viginti verò & quinque,
qui Hannemannum, aliumve ex Textoribus. Ejus
Edicti gratiâ III. millia Aureorum Venceslao ex
ærario data. Conatus nihilominus nefarius homo,
adminiculo eorum, qui suæ factionis in Urbe re-
manserant, tyrannidem recuperare : idque tam
occulte, ut parum abfuerit ab Heverlensi arce
capienda. Tandem cùm omnia in nervum erum-
perent, quæ moliebatur, per Joannem Bochol-
danum, Valterum Heverlensem, Equites, Hen-
ricum Cudicensem, Dominum Hochstratanum (cui
integris adhuc rebus filiam ingenti cum dote col-
locarat) pacem à Lovanienfibus impetravit : iis-
dem fidejudentibus, nihil de obligationibus con-
troversiae ipsum amplius exhibiturum. Acta hæc
anno 1369. Reversus Lovanium Couterellus vi-
tam ibi inglorius complevit. Hic vides quo fine
alumnos suos beët ambitio. Neque enim fieri
potest, ut honores illegitimè quæsitos, alius ter-
minet exitus. Caveant igitur sibi, qui malis arti-
bus Principatum in republica quærunt. Sæpe-
mero enim tolluntur in altum, ut lapsu gravi-
ore ruant.

§. 2. Seditio Capitatorum. 1379.

SOPITO motu Couterelliano, Venceslaus Dux,
Plebi pariter cum Patriciis rempublicam gu-
bernandam commiserat. Verùm anno 1368., incer-
tum quâ ratione motus, nonnihil eam Reipublicæ
formam mutavit, volens uti duo Consules, &

septem Scabini ex solis Patriciis essent, reliquum
Senatus ex alterutris. Mox anno 1371. cùm Pa-
tricii bello Juliacensi promptissimos se pro ipso
exhibuissent, Plebs verò opem penitus denegaf-
set, 1473. huic honores ita coarctavit, ut duo

tantum ex ea Senatores crearentur. Duravit is Reipublicæ status usque ad annum 1378. plebe adeptos sibi magistratus immaniter fremente, ac nulla non data occasione semel prægustatos vindicatura. Comitia anni 1378. instabant. Iis juxta formulam nuper à Venceslao præscriptam novato Senatu, Joannes Calsterius, Eques, ac Joannes Albus, Consulatum inière. Scabini verò creati Joannes Suarterius, Eques, Petrus Netenius, Rudolphus ex Limingis, Ludovicus Cainoga, Alardus Sadelarius, Ludovicus Cricsteen, Daniël Dives. Non conveniebat ipsis inter se Patriciis. Rudolphus ex Limingis Suarterio collegæ suo discors, in easdem partes Calsterium, Consulem, Rolandum Bornevallensem, Guilielmum Wilreum, Equites, Gerardum Radingium, Henricum Ludovicum, & Valterum Pinnoccos, primos Patriciorum, attraxerat. Suarterium Guilielmus Rodius, Eques, alique nonnulli fovebant. Horum dissensio Plebem, ad id quod dudum meditabatur perficiendum, prorsus animavit. Valterus itaque Leidanus, Guilielmus Repardus, ac Joannes Molebecanus, Textores, Festo Magdalene regionatim totâ urbe discurrentes, clamoribus, ac pelvium pulsû signum dant, ut raptis armis libertas vindicaretur. Nec mora, confluyente undique multitudine, capta Curia, injecta vincula Consulibus & Scabinis. Leidanus Capitaneus Urbis dictus. Placuit mox, Gandensium exemplo, alba Capitia factionis insigne sumi. Et ne quid indignitatis deesset, Patriciorum non pauci, palam induti Capitia, in factionem nomina dederant. Dissimulabant nonnulli. Ii verò, quos principio motus in vincla coniectos diximus, elabendi opportunitatem nacti, Arscotum profugere, nimirum Rolandus Bornevallensis, Joannes Calsterius, Guilielmus Wilreus, Equites, Joannes Albus, Gerardus Radingius, Henricus, Ludovicus, & Valterus Pinnoccus, Ludovicus, Radulphus, & Godefridus ex Limingis, Petrus Netenius, Ludovicus Cricsteen, Daniël Dives, Bastinus Batenius, Valterus Cainoga, alique permulti, quorum nomina non suppetunt. Hi per crebros nuncios revocati, cum non obtemperarent, decreto Leidani complicumque ejus armatâ Capitatorum manu reduci jussi sunt. Caterum Arscotani, sollicitantibus Patriciis, ad arma conclamato oppidoque egressi, Capitatos domum rejecere vulneratis aliquam multis, fauciatibus penè universis. Interea reversus ex Francia Venceslaus, quartò legendi Senatûs ordinem novavit: perpetuatâ anni 1370. Sanctione, adjectis nonnullis quæ ad conservationem quietis publicæ factura videbantur: id demum sedulo præcipiens, ut sublato Capitiorum insigni firmam inter se Patricii Plebsque pacem fervarent, & Rempublicam simul gubernarent: cujus rei non dubitavit utrumque jusjurandum exigere, non tamen oblitus eo nomine VI. millia & CC. Aureos ærario emungere. Creati itaque Consules mense Septembri Joannes Suarterius, Eques, Valterus Leidanus, Textor. Bornevallensis verò, Calsteriusque, & cæteri qui Arscotum secesserant, patriâ carere, quam per Plebeiorum Seditiones agitari (quod futurum præcedentium temporum calamitatibus edocti augurabant:) malentes, Sacramenta præstare no-

luerunt: atque adeò deinceps Arscoti Namurcive commorati, & in exsulum numero sunt habiti. Caterum, cum prædiis suis per Capitatos manus injici cernerent, & ipsi ad vim conversi Plebeios ubivis in agros repertos cædebant, spoliabantque. Id enim impunè licebat, quod Castella ruri haberent, fossis aqua repletis circumdata, ut id temporis moris erat, ad quemvis impetum non facile cessura. Eò si opus esset, confugiebant. Nec id ferendum existimantes Capitati, Bastinum Batenium, quem ruri abstractum in vincula compegerant, gladio subjecere, moxque cum ex famulitio Abbatis Parcensis unus clara luce cædem Plebei in Patriciorum gratiam (ut dicebatur) perpetrasset, raptis armis, furentium instar Parcum petiere: effractoque Cœnobio, ac non reperto homicidâ magnûm in Monachos atrocitatem exercuerunt. Ejus facinoris ultionem deposcente Duce, Valterum Leidanum, nuper Consulatu defunctum, Bruxellam miserunt, Reipublicæ causam apud Ducem acturum. Hic cum noctu à cœna revertens interemptus esset insidiis Joannis Calsterii ac Guilielmi Wilrei, Equitum, qui per eos dies Bruxellam diverterant, periisse credebatur. Lovanii sanè compertâ ejus cæde, non secus quàm urbe hostibus cinctâ trepidatum: actæ excubiæ in portis, in foro, in Curia: nec enim Calsterium Wilreumque solos, sed omnes qui Lovanii tunc morabantur non penitus Capitatæ factionis Patricios suspicio cædis illigaverat. In hos ne quid acerbius statueretur, vix cohibita Plebe, placuit Simonem à Veteri Heverla, cognomento *Transpaludanum*, Consulem, Joannem Quinqueum, Guilielmum à Veteri Heverla, Senatores, ad Joannam Principem, (Venceslaus enim tum in Franciam abierat) mitti, precibus eam inducturos, ut intersectoribus Leidani supplicio affectis, Lovanium veniret, Plebemque alioquin atrociter sævituram compesceret. Tardante Joannâ, Capitati correptos Joannem Plancum, Equitem, Joannem Album, Henricum Sapientem, Ludovicum Cainogam, Alardum Sadelarium, Franconem Kerimakerem cum Francone & Henrico filiis, Franconem Edelherum, Franconem Evelogam, Godefridum Montanum, Arnoldum Lætum, Valterum Abfalonis, Joannem Leporem, Joannem Refinam, aliosque ad XVII. Curiae fenestris ejectos, Plebe infernè Lanceis excipiente, crudelissimè dilaniarunt. Aditus Sagittariorum unus, qui Plancum subsellis abditum, misertus hominis, veste contexerat. Acta hæc XI. Kalendas Januarias anni 1379. Hoc immani scelere perpetrato cum furor aliquantulum resedisset, ingens metus ac pavor omnium mentes subiit, venturum è Francia Ducem, & facti exsecrabilis nullam nisi multorum sanguine imbutam expiationem recepturum. Rem itaque cum Joanna, mitissimâ feminâ, componere nitebantur. Quod aggressos repentinus Ducis occupavit adventus. Is, cum adhuc in Francia esset, diritate facinoris cognitâ, statuerat non modicam de ipsis pœnam sumere. Vixque Brabantiam attigerat, cum, fabris in Soniam missis, arbores truncari, machinasque expugnationi urbium apparari jubet. Id Lovaniensium formidinem multo magis auxit. Itaque Bruxellenses, Tillemontanos,

Nivellenses, Sout-Levienſes, Arſchotanos, Diſtenſes, Liranos, Halenſes, precatores paraſſe non contenti, Leodiennes etiam, Tungros, Trudonenſes, Dionantenſes, Hoienſesque ſollicitarunt. Horum precibus evictus, licet aegre admodum, noxam condonavit, hac lege: ut Patriciorum interitu more patrio expiato Textoribuſque XIV. qui ipſos præcipites dederant, Cypria peregrinatione damnatis: Leidani interfectores numero ſeptem, inter quos Calſterius, Wilreufque erant, exfularent. Pacta hæc in caſtris quæ ad Bancum Dux habebat menſe Aprili anni 1380. Quibus ita confectis, conſtitutæque certa pecuniæ ſumma quæ interemptorum Patriciorum conſanguineis daretur, ſepulta jam omnis diſſenſionum materies videbatur. Erant ex Patriciorum numero juvenes ferociſſimi, Petrus, Joannis Planci, Equitis, & Joannes, Joannis Albi, filii: qui parentum crudeliſſimam necem ſimplicioris homicidii inſtar pecuniâ expiari non ferentes, in pacis conditiones jurare nolebant. Conſœderati igitur Gerardo Radingio, Ludovico, Henrico, & Valtero Pinnoccis, Ludovico Cricſteen, Ludovico & Godefrido ex Limingis, Valtero Cainoga, Valtero ex Porta, Ludovico, Ægidio, Reinero ab Alno, Equiti, fratribuſque ejus Joanni & Philippo, Lovaniienſibus bellum indixerunt. Mox coactâ clientum conſanguineorumque aliquantâ manu, circumvicina Lovanio pervagabantur, Plebeiorum alios trucidantes, alios manibus pedibuſque mutilos domum carris remittentes. Tanta verò celeritate unum ex alio locum petebant, ut ubi moram traherent, cognoscere difficile, perſequi verò longè difficillimum eſſet. Nec ſegniore in vindicandis ſuis Plebei, omnia Patriciorum exſulum prædia partim cremarunt, partim Fiſco addixerunt. Parumque abſuit quin eo tempore cum Mechlinienſibus bellum oriretur. Ii enim, licet in proximas pacis conditiones juraſſent, Pinnoccos tamen, Plancumque, cum Albo, non ſolum Mechliniæ morari patiebantur, at etiam in Ludovicum Ægidium, qui Joannem Flandrum, Textorem, peremerat, animadvertere, crebris legationibuſ moniti, nolebant. Sopita hæc controverſia, cum exſules ipſi, metuentes ut Mechlinienſes ſententiam mutarent, ipſorumque deditione Lovaniienſes placarent, ſua ſponte in Loſſenſem Terram migrarent. Illinc Diſtenſe iter Lanis ad boum oviumque mercatum euntibus inſeſtum faciebant. Miſſi Lovanio ad ipſos inquirendos, lanioſque reducendos cum armata Sagittariorum, Capitatorumque cohorte, Henricus Scoreus & Henricus Portemannus. Cum haud procul Harcâ in Valterum Cainogam ac Valterum ex Porta incidſſent, ne captivos abducerent, concurſu civium Harcanorum, quorum fidem captivi implorarent, prohibiti ſunt; quatuor ſuorum amiſſis; eorum duos Bailivus Loſſenſis gladio ſubjecit; reliqui difficulter carceribus eripi potuere. Hinc Capitati, cum Reinerus Orbecanus ac Valterus Saxo, Conſules, hic à Ludovico Cricſteen, ille à Reinero ab Alno, Equite, Senefcallo Roſſelarienſi, capti ac in vincula compacti eſſent, ſolito acrius efferati, quod in auctores ulciſci non daretur, Lindam, vicum, Joannis Calſterii patrimonium, exuſere, ignaro tamen detentorum Con-

ſulum Calſterio, & omnium quæ poſt ultimam pacem acta fuerant inſonte. In Leucis enim Ducem comitatus, aut Hallis, Hannoniæ oppido, comoratus fuerat. Porro cum immerentem ſe ultro laceſſiri videt, juſto dolore ſtimulatus, ac Ludovico Cricſteen junctus, Plebeiorum villas paſſim igni tradidit. Jam de ſœdere inter Gandenſes, ac Lovaniienſes agi cœperat, cum Tungrorum indicio compertum eſſet, Venceſlaum de ipſis cœrendis agitare, inque eum finem in Tranſmoſanis militem conſcribi. Tantam ſanè de Gandenſibus, qui jam totâ Flandriâ pulſo Comite dominabantur, ſpem conceperant, ut Venceſlao poenas de iis qui Lindam uſſerant, ſumi jubenti, proterviuſ reſcribere non ſint veriti, nihil Lindæ uſſione peccatum fuiſſe, tantum ipſe in Calſterium ceteroſque ſœdifragoſ ac pacis violatores animadverteret. Ducalem quin etiam Quæſtorem, ad rependendum Ægidio cuidam Mariano per Calſterium illata damna, ex cenſibus Ducalibus, ut pace anni 1380. convenerat, compulere. Id Ducem immane quantum accendit. Convocatis igitur Furam Ordinibus, de cœrenda hac temeritate, cum iis delibera- vit. Omnibus in eam ſententiam diſcedentibus, ut armis ad obſequium cogerentur, Boſcenſes non improbare Plebeiam factionem videbantur, cenſebantque, eos potius puniendos, qui ex Patriciis primi à pacis Legibus deſciverant. Jam equitatus quem in Tranſmoſanis Marchio Juliaceſis juſſu Ducis conſcripſerat, Moſam trajicere cœperat. Hic Lovaniienſes, licet animo jam penitus concidiſſent, nullam tamen metûs ſuſpicionem Duci facere volentes, legatione ipſum monuerunt, externum militem circa Gelricum limitem cerni, ſeſe ignaros, quò tenderet: proinde ſi ei arcendo, ipſorum ope indigeat, nihil promptitudinis deſideraturum. Ceterum proficiſci in dies Juliaceſem, jamque fines agri Lovaniienſis ingreſſum cognito: Godefridum Boſſium, Conſulem, Petrum Maſium, Reinorum Orbecanum, totidemque Plebeioſ Bruxellam miſerunt, admiſſorum ipſis veniam petituſ, conditioneſque, quibus in gratiam recipi deprecarentur, expoſituſ. Quæ cum non placerent, Venceſlaus collecto circa Furam exercitu, ad portam Bruxellenſem caſtra locavit. Comitabatur eum univerſa penè Brabantiae Nobilitas, Reginaldus Falcoburgenſis, Suederus Gasbecanus, Joannes Weſemalienſis, Joannes Bredanus, Joannes Bocholdanus, Joannes Roſſelarienſis, Joannes Wittemiuſ, Henricus Bergenſis, Reginaldus Schoonvorſtiuſ, Guilielmus Hornapud Duſſellenſis, Florentiuſ Riverienſis, Raſo Lintriuſ, Guilielmus Wavrenſis, Henricus Leccanus, Arnoldus Meſelinienſis, Burchgraviuſ Furæ, Arnoldus Cranemiſ, Arnoldus Molebacenſis, Henricuſ & Joannes Melderatenſes, Caroluſ Immerzelliuſ, Joannes Leo, Joannes Pylyſer, Joannes Stadbroucanuſ, Joannes Oppemiſ, Henricuſ Bergeriſ, Everardus Serclaſiuſ, Nicolauſ Suevſ, Henricuſ Boutreſinienſis, Henricuſ Heverlenſis, Equiteſ. Aderant etiam Lovaniienſes Patricii, quorum maximè negotium agebatur, Joannes & Rolanduſ Bornevalleneſ, Joannes Calſteriuſ, Joannes Burgraviuſ Montenacenſis, Prætor, Guilielmus Wilreus, Valteruſ à Malo Ponte, Guiliel-

mus Wenxtilanus, Equites, Gerardus Radingius, Radulphus & Godefridus ex Limingis, Henricus, Ludovicus, & Valterus Pinnocci, Joannes Albus, Petrus Plancus, Valterus ex Porta, Godefridus Montanus, &c. Nihil verò memorabile toto obfidionis tempore gestum est: nisi quòd tirones aliquot navandi operam cupidine, per notos sibi tramites in Joannis Gronsfeldii tabernacula effusi, impedimenta ejus diripuerunt. Rejècti autem in urbem, nihil aliud quàm vulnera reportabant. Publicè quidem nullum resistendi consilium erat, cum exspectata jam dudum Gandensium fallerent auxilia, à Francis ac Ludovico Comite ita preforum, ut vix Larium defensionì sufficerent. Omnis verò spes erat in Arnolfo Hornano, Leodiensi Episcopo, qui cum suæ Dioceseos civitatibus in Ducis Castra profectus, omnem movebat lapidem, ut supplicibus misericordiam impetraret. Ab hoc Dux vinci se passus, his conditionibus ignovit, ut ipsi per dirutam muri partem ingressuro Primores urbis nudis capite pedibusque occurrentes, veniam erratorum flagitarent, propugnacula per motum erecta diruerent: Patricios reciperent: qui Plebis ductores exstiterant numero XIX. in exilium irent: Duci ipsi, uxoriq; annua undecim millia Aureorum qui *Moutons* dicuntur, ex publico penderentur. His ita peractis, Joannem Calsterium, Equitem, Capitaneum urbis esse jussit. Qui in ipso Magistratûs initio, Textoribus clandestinâ conspiratione, cum Joanne Suarterio, Equite, initâ, Rempubicam turbare conatis, arma omnia ademit: Suarterio capite punito. Acta hæc anno 1382. Mox Guilielmus Repardus, Joannes Molebecanus, Matthias Valteromannus, Franco Sigerius, collectis exsulibus. Lovaniensibus, junctique Leodiensium, Tillemontanorum, &

Sout-Leviensium exsulibus, Sout-Leviam præsidio vacuam, mense Maio anni 1383. invasere. Verùm Rafo Lintrius, Prætorque Tillemontanus Guilielmus Wilreus, Equites, ociùs contracto tumultuario agrestium globo, superirruentes, tertia post die oppidum recuperarunt. Trucidati hìc exsules in ipso furore innumeri. De captivis quæstiones habitæ, præsentibus Henrico Pylyser, & Joanne à Templo, Lovaniensium Legatis. Multi Lovanium ad supplicium remissi. Reliqui Leodium se conferentes, nitebantur Leodieneses in patriam concitare, supplicium Suarterii, Textoribusque arma adempta contra pacis placita, quæ Leodieneses sigillo suo firmarant, prætexentes. Id subodoratus Venceslaus, legatione Leodieneses edocuit, nec Suarterii punitione, nec Textorum denudatione paci contraventum: at justè ipsos novam conspirationem non suo tantum jussu, sed populi unanimi assensione luisse. Id ipsum Joannes Calsterius, Eques, Godefridus Bossius, Consul, Radulphus ex Limingis, Joannes Heyma, Henricus Pylyser, Joannes Quinqueus, Arnoldus Yprensis, Goloinus Sapiens, & Valterus Rolandus, Lovaniensium Legati asserebant. Satisfactum Leodiensibus. Et exsules cum nusquam amicam fortunam experirentur, variò dispersi sunt. Pars eorum induta Aprorum cognomen, & Francone Sigerio sibi præfecto, Brabantia, Hannonia, ac Flandria aliquot annis incubuere: donec pulsu Campanarum edoctis Rusticis, multi eorum passim aut in agris occiderentur, aut capti crurifragio punirentur. Efficacissimum autem tollendæ colluviei adinventum remedium, constituto interfectoribus eorum CC. Aureorum præmio. Liberatum verò hac calamitate Lovanium, continuâ penè centum annorum quiete potitum.

§. 3. Seditio Paulli Loenkens. 1477.

CUM ex Caroli Burgundia Ducis interitu anno 1477. omnis Inferior Germania aut bellicis fragoribus, aut internis motibus concuteretur: vinitores Lovanii, ultima fæx plebis, concitante Paulo quodam Loenkens, Lanio, Textoribus Laniisque juncti mense Aprili tumultum excitarunt: quo tempore Ludovicus Pinnoccus, Eques, Prætor, cum Legatis Maximiliani (qui Mariae, filia Caroli, sponsus parabatur) è Germania redierat. Hunc quasi falsis adventuri Maximiliani rumoribus populo illudentem, nonnullosque è Senatu correptos gladio subjecturi fuerant, si quis Licitoris officio fungi voluisset. Ceterum cum Academiae Primates negotio se intermiscuissent, sopita in præsens vulgi infania, mense Majo Maria Lovanium Principatum illic capeffitura venit. Ei Privilegia multa extorta. Capti mox qui Mariae jussu se ad compescendam Plebem armarant Sagittarii: Senatoresque, Joannes Pinnoccus, Jacobus ex Limingis, Equites, Reinerus Wiffleta, Patricii, Joannes Marcellus, plebeius, vix à Paulo (qui licet caput seditionis esset, sanguine tamen abstinendum censebat) ne gladio ferirentur, furienti multitudini subtrahi potuere. Nec minus tumultuosè deinceps actitatum. Repentino enim incurfu in Arcem factò, Mariam antè acta æternâ oblivione obliterare compulerunt. Additi tum Paul-

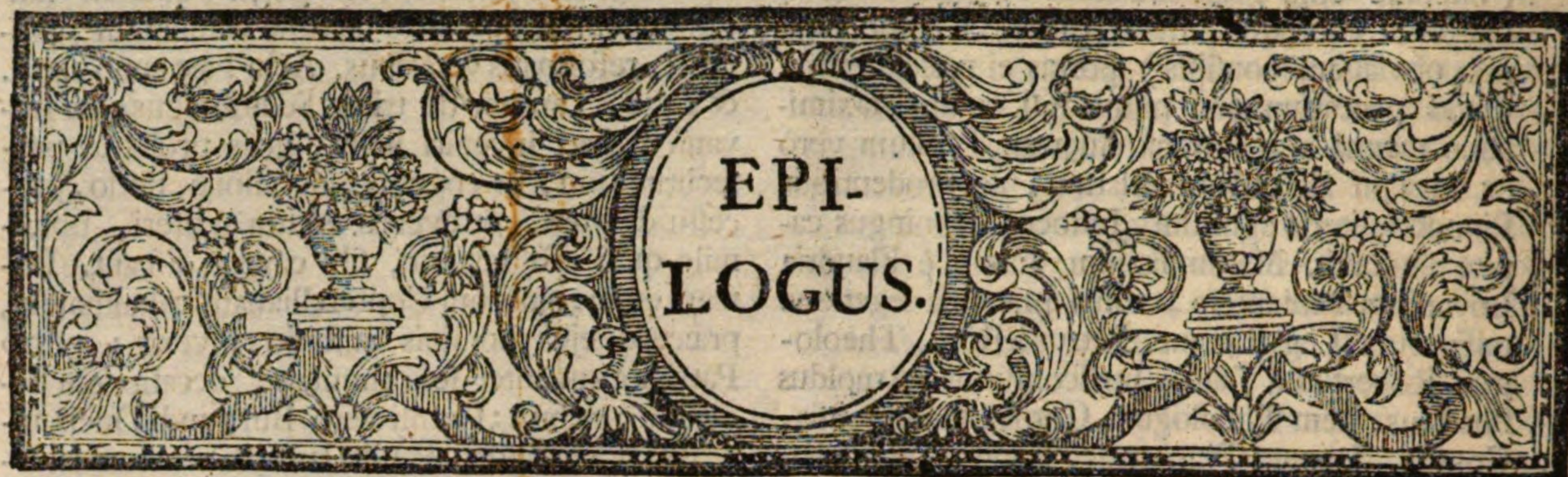
lo custodiæ causâ XX. Stipatores, & VIII. Scutatorum menstruum decretum stipendium. Post Mariae discessum nihilo sedatiores, ærarii impenfis convivia in dies celebrabant. Inde opportunitatem nactus Ægidius Duffellensis, Pinnocci Prætoris absentis Vicarius, Paullum solum oberrantem in vincla abducebat. Eo seditiosis significato, factus omnium in Duffellensem impetus: adeo ut ipsum Paullus objectu corporis sui vix tegere posset, dolo delusa Plebe, cum se non in carcerem, sed computationem abreptum juraret. Haud multo post cum Maximilianum adventare cognosceretur, minui Paulo potentia cœpit, decreto Senatûs, XVII. stipatoribus ei detractis. Venit Lovanium Maximilianus VIII. Augusti, omni quo decebat cultu à civibus exceptus. Nihil tamen id temporis de seditione agere volui, incertus adhuc connubii quod post aliquot dies cum Maria celebraturus erat. Abeunte Maximiliano, Lovanii omnia in pejus mutata. Repetebat stipatores suos Paullus, rursusque Plebem in Senatum concitabat. Verùm Maximilianus certius de ejus molimine edoctus, Engelbertum Nassavium, Bredanum, Brabantia Senescallum, cum equitatu Lovanium præmisit. Porro Lovaniensès, licet, intellecto Nassavii adventu, seditionis auctores fugam iniissent, veriti tamen quòd Nassavius sinè delectu vindicaret,

(maximè cùm Maximilianum Primoribus urbis offensum constaret, quòd barbarum initio sanis non obviassent consiliis) portas ei præcluserunt. Quod peccatum non minus ipsi quàm Maximiliano magnâ auri summâ eluerunt. Paullum verò ex fuga in Zelandiam delatum, ac prodentibus Pinnocci literis agnitum, Judocus Cruningus capite multavit. Maximilianum autem è Flandria Lovanium venientem, nostri præmissa legatione mitigarunt. Legati erant, Petrus à Rivo, Theologus, Robertus à Lacu, Jurisconsultus, Arnoldus Phalifius, item Theologus, Cornelius Bergensis, Consul, Joannes Pinnoccus, Eques. Maximilianus urbem mense Decembri ingressus, Plebi nonnulla Privilegia, eaque præsertim, quæ Mariæ per vim extorserant, ademit. Vinitores arma in Cu-

riam conferre iussit. Novas Leges, quæ ad tranquillitatem Reipublicæ facturæ videbantur, condidit, reformatis veteribus. Acta hæc anno 1477. & 1478. Tantum de tribus Seditionibus quæ Lovanii fuere, inveniri licuit, quas prolixius prosecutus sum, ut cognitis, occasione, initio, processu demum, & eventu earum posteris, ubi simile quid usu venerit, sibi cavere discant. Primam enim, nimirum Couterellianam calamitatem, præceptus ejus hominis ambitio invexit; porro Patriciorum inter sese simulas, occasionem secundæ præbuit; Caroli verò Burgundi Ducis interitus præmaturus, Paulo Janio in Senatum exurgendi fiduciam dedit. Quis autem omnium trium exitus fuerit, supra dictum.

F I N I S.

C A N D I D O L E C T O R I.

Æc sunt, Lector optime, quæ Tibi de Lovaniensium Rebus cognita volueram. Tuum erit, si quid vel impolita oratione, vel ordinem qui ejusmodi tractationem decebat, minus servando, peccatum sit, boni consulerem. Falleris enim, si Tulliani lepôris, vel minimam guttulam hîc reperiendam arbitrare. Tantum quippe abest, ut stili aliquam commendationem opusculi hujus editione apud Te quæram, ut etiam vix barbariei notam effugisse me fatear. Proinde quòd salutatâ modò ex ipso limine Minervâ, ad Mechanicum penè exercitium abreptus sim vix pubes; si vel votis meis, vel expectationi tuæ præsentia non respondeant: excusatum me habe. De veritate autem narrationis, licet novæ atque hætenus inauditæ, securus esto. Testor enim Deum, nec anilibus fabulis creditum, nec temerè quidquam assertum, sed omnia ex certissimis & Archivorum & Rationum publicarum & Sepulchrorum monumentis edita.

VALE.

PETRI DIVÆI ANNALIUM OPPIDI LOVANIENSIS LIBER PRIMUS.

De Origine Lovanii.

Rbis Nostræ primordia à variis varia referuntur. *Lucius* quidam Tungrorum vetustissimus Historicus, & post ipsum *Jacobus Guisianus*, qui ante annos 230. historiam scripsit, *Lupum*, aut *Lupinum*, Scottorum Ducem Regemve, multis ante

Christum natum annis, patriâ profugum, cum in Belgicam habitatum venisset, *Loupvain* oppidum de suo nomine nuncupasse, tradunt, annis ante Christum natum plus mille. Ibidem *Jacobus Guisianus*, *Joannes Marius* Belga, alique permulti, postea Templum *Marti*, & *Plutoni* fuisse ferunt, ac *Menapium* Tungrorum Regem anno ante Christum natum 116. exercitu Romano ejusque Imperatoribus *L. Cassio* ac *L. Pisone* sub jugum missis, annulos ac torques militi Romano detractos, multorum pondo spolia, *Marti* Lovanii sacrasse; *Leonem* deinde, *Godefridum Teutonem*, & *Cloadicum*, à patre *Menapio* aris *Martis* admos, cum in perniciem Romanorum jurassent, multos per annos cum *Cimbris* ac *Teutonibus Ambro-nibusque* Romanos exercuisse.

Alii, ubi nunc Lovanium est, Ædem quidem *Marti* ac *Plutoni* fuisse, asserunt; verum *Julium Cæsarem* eodem divertentem, cum locum magna religione coliceret, accepto quod hymni in laudem Deorum compositi accolarum linguâ *Loven* dicerentur, oppido tum primum *Loven* nomen indidisse; arcemque, cujus ruinis novam arcem posteriores Principes superstruxere, ædificasse. Ita de Origine nominis Lovanii *Joannes Angianus*, Dominus Castregatensis, annos ante centum scripsit; is enim jussu PHILIPPI BONI, Burgundiæ ac Brabantiae Ducis, circa annum salutis 1460. historiam Brabantiae ex rhythmis vernaculis antiquissimis in Gallicum traduxit.

Sunt & tertii, qui primum urbis vocabulum *Loovenne* fuisse existimant, hac ratione inducti, quod ager vicinus nemorosus, & etiamnum *de Loo* alicubi nuncupetur; ea verò quæ flumini propiora sunt palustria, sunt ejusdem penitus naturæ, cujus paludes Campiniæ &c. ex quibus cespites effodiuntur; has autem *Vennen* vernacula linguâ appellant: inde unicum vocabulum *Loovenne*, quasi *Venne van der Loo* effectum contendunt.

Porro quamquam ea quæ *Guisianus*, *Mariusque* de origine omnium Belgarum, & *Castregatensis*, de initiis Brabantinorum scripsere, ejusmodi sint, ut non omni ex parte fidem mereantur, quod à Romanorum historiis nimium dissentiant: tamen non nihil antiquitati, & rei à Majoribus constanter traditæ tribuendum est. Exstant enim passim Chronica Manuscripta, nosque unum alterumve vidimus ante trecentos, ut apparebat, annos conscriptum (ex quibus supra nominatos Scriptores sua desumpsisse verosimile est) quæ Tungrorum ac Belgarum Antiquitates rhythmis vernaculis complectebantur.

Proinde cum Græcos Romanosque suas origines fati prodigiosis historiis (ne dicam fabulis) nobilitantes admiremur: cur non obviis ulnis Nostros de nostris scribentes excipiamus?

Enim verò non Deorum spurcas libidines, non serpentum cum hominibus coitiones, non homines in Divorum numerum relatos, aut similium Poëtarum portentosa figmenta, sed gentium migrationes, Regum successiones, ac oppida condita, quæ uno non tempore contingere, memorant. Discrepent à Romanorum Historicis, sint etiam, si libet, fabulis referta: commune id est omnibus Populis (extra Hebræos) ut de origine sua nihil certi habeant.

Romanorum fanè non omnes exstant Scriptores qui de Nobis scripsere; qui exstant, multa odio externarum Gentium suppressere. Germanis, Gal-

lisque in usu non fuit, sua scripto mandare, aut si fuit, Hunnorum aut Normannorum depopulationes omnia monumenta perdiderunt. Quid mirum pauca, atque ea incerta, ad nos pervenisse?

Porro ut ad propositum revertamur, nobis sufficit, quod Lovanium non tantum nostrates, sed & exteri quique Scriptores, antiquissimis Galliae civitatibus connumeraverint; nam præter modò recensitos, *Henricus Glareanus*, *Franciscus Irenicus*, *Raymundus Marlianus*, tradunt, Lovanienfes sub *Levacorum* nomine *Cæsari* in Commentariis de Bello Gallico celebratos. Et fortè mendosum est *Levacorum* vocabulum, ac pro *Lovacis*, aut *Lovanis*, suppositum: erant autem hi sub Imperio Nerviorum *Octavio Augusto* Imperante.

Quidam referunt, Lovanium à Germanis eversum, à *CL. Tiberio* (tum Proconsule, postea verò Imperatore) reparatum fuisse. Eorum quæ subsequenter per aliquot sæcula à Lovaniensibus gesta sunt, nihil ferè in litteras relatum. Tungrorum Annalibus proditum reperitur, *Severinum* patriâ Lovaniensem, filium *Messeronis* Comitis, Tungris Episcopum datum anno Christi Ducentesimo quadagesimo.

Idem, *Porum* Comitem Lovaniensem, per *D. Servatium*, Episcopum Tungrorum, à narium vitio, quod *Polypum* vocant, curatum tradunt; latissimè verò imperasse *Porum*: adeo ut Trajectum Tungrorum assignarit Ecclesiæ; quo paullo post *S. Servatius* à Tungris sedem Episcopalem transtulit.

Eodem ferè tempore Lovanium in Francorum manus pervenit; & ab Hunnis paullo post, qui universæ Galliae excidio advenerant, devastatum. Contigit id anno salutis 453. Ceterum quoniam oppida Galliae ferè ligneos, aut cespiticios muros habebant: multa ex iis, postquam semel ab Hunnis everfa erant, nunquam deinceps habitata; alia muris nudata permansere, vicorum in speciem, incolarum tamen frequentia magnis oppidis conferenda.

Ex his & Lovanium fuisse crediderim, quod constat, Comitatus titulum retinuisse; nam statim post Hunnicam vastationem *Austrogisilum* quemdam Comitem celebrant Lovaniensem veteres Chronographi circa annum salutis quingentesimum.

Dicebantur autem id temporis Comites (non patrimonio amplo ut nunc) qui juri dicundo præerant, Ducibus subjecti. Duces, rem militarem curantes, solum Regem superiorem agnoscebant. Comites igitur Lovanienfes, postquam Franci in Gallia rerum potiri cœpere, Ducibus Austrasie suberant; Duces Francorum Regi.

Primus *Clodio*, cognomento *Capillatus*, Francorum Rex, tractos Rhenum Francos, Galliae potentes fecit. Ei successit *Meroveus*, deinde *Childericus*. Post hunc *Clodoveus*. Eo vivis elato, cum in quatuor ejus filios Regnum divideretur, in *Theodorico* parte Austrasia fuit. Sub hoc *Theodorici* Rege Austrasie *Austrogisilus* vixit Comes Lovaniensis. *Theodoricum* Austrasie Regem *Theodebertus* filius sequitur, mox *Theodebaldus*. Ei *Clotarius* magnus patruus successit, universæ Franciæ Monarcha effectus.

Exin Regnum ad *Charibertum*, *Gunttram-*

num, *Sigibertum*, & *Chilpericum* cum devolutum esset, divisione facta, *Sigiberto* Austrasia (quæ & Lovaniensem Comitatum continebat) paruit. Post eum *Childebertus* filius regnavit usque ad annum salutis 600. Reges fiunt *Theodoricus*, & *Theodebertus*, filii ejus, à quibus regnatum usque ad annum salutis 618.

Tum *Clotarius*, *Chilperici* filius, universam Franciam in potestatem suam redegit.

Porro, qui toto hoc tempore Lovanii Comites fuerunt post *Austrogisilum* memoratum, nusquam reperi. *Carolomannum* constat tum Austrasie partem, nimirum Hasbaniam cum Brabantia & Lovanio Ducali potestate gubernasse; quamquam Hannoniæ Chronographi scribunt, *Brunulphum*, filium *Wauberti*, è Regio Francorum sanguine, sub *Clotario* Hannoniam cum Lovanio, Ducis titulo rexisse; cui *Brunulphus* filius in Ducatu Lovaniensi successerit.

Pipinus, *Carolomanni* filius, magnus primùm in Palatio *Clotarii*, dein *Dagoberto* ejus filio, Austrasie Regi, Juventæ Rector additus, postea eidem Regnum paternum consecuto, à consiliis fuit, *Major Palatii* dictus. Eodem munere apud *Sigibertum*, *Dagoberti* filium, Austrasie Regem, functus, obiit anno salutis 647.

Flandriæ Chronographi tradunt, vivente *Pipino*, *Burchardum*, *Liderici* primi Flandriæ Forestarii filium, Comitem Lovaniensem fuisse, eique successisse *Estoretum* filium, quem Vandali & Hufni Lovanio pepulerunt anno 737. Ego nullam invenio calamitatem Galliae illatam id temporis ab iis populis.

Pipino verò Austrasie Duci, quem *Pipinum de Lichterbanto* vocatum reperio Lovanii in subscriptione Statuæ ejus quæ in Phalis visitur, *Grimoaldus* successit filius; *Grimoaldo*, *Beggæ* sororis maritus, *Ansegisilus*, filius *S. Arnulphi*, postea Metensis Episcopi.

Ansegisilo & *Beggæ* *Pipinus* alter prodiit cognomento *Herstallensis*. Annales Hannoniæ produnt, ab hoc *Pipino* Ducem Lovaniensem (nomen tacent) ad preces *Hidulphi* Abbatis advocatum Lobienfis Cœnobii creatum fuisse anno 690.

Sub eodem *Pipino* *Floribertus* vixit Comes Lovaniensis, qui *Floruinam* filiam *Huberto*, Aquitanis Ducibus prognato, juveni uxorem dedit. Is *Hubertus* est, qui post *D. Lambertum* Ecclesiæ Leodiensi summa cum laude præfuit usque ad annum salutis 730. Successoremque habuit *Floribertum* filium ex eadem *Floruina* progenitum, qui *Pipino Brevis* Rege Franciæ regnante interiit anno salutis 752.

Ceterum, ut ad *Pipinum Herstallensem* Austrasie Ducem revertamur, Majores suos hic omnes & rerum gestarum magnitudine, & Imperii amplitudine superavit. Nec contentus patrio apice filius ejus, licet spurius, *Carolus Martellus*, spreto, quod offerebatur, Regno, Regibus tamen Francorum dominabatur, Franciæ Princeps dictus.

Is filios reliquit *Pipinum*, *Carolomannum*, & *Griphonem*, quorum *Griphonem* publicæ tranquillitatis turbatorem, bello primùm multiplici fatigatum, nec domitum, *Pipinus* duodecim Comitibus (inter quos & Lovaniensem fuisse reperio) in Austrasia donavit. At nec sic conquiescens, in exilio periit.

Pipinus, *Carolomanni* quoque Monachatum professi Principatu auctus, Regnum tandem in Francia consecutus.

800 Post eum *Carolus Magnus* Regno Francorum Germaniam Italiamque cum Imperatorio Titulo adjecit. Eo imperante *Fulcarius*, filius Comitis Lovaniensis, Leodiensi prae fuit Episcopatus. Comitis ejus nomen exstare non puto.

840 *Ludovicus Pius*, *Magni* filius ac heres, filiorum diu persecutione exagitatus periit anno 840. Hinc *Ludovicus* ac *Carolus*, filii ejus, feralibus odiis in *Lotharium* fratrem versi. Superatus *Lotharius* Imperium, quod solus arripuerat, ex æquo dividi passus, ipse Italiam cum Imperio, & Austrasiam cum Provincia accepit; Lovaniensis Comitatus etiam Austrasiae connumeratus, quam posteritas à *Lothario* Lotharingiam appellavit.

Porro cum hoc intestino inter Fratres bello, omnis Franciae virtus concidisset: Danis, Normannisque, feris Gentibus, interior Gallia, ac Austrasia mox patuit. Vixdum sopito fraterno dissidio, diversis classibus, hi Frisiam, illi Flandriam invadunt
846 circa annum salutis 846. Qui Frisiam accesserant, classe in portus subducta, Lotharingiam omnem depopulati, Andoverpian, Trajectum, Tungros, Gandavum, ac vicina omnia oppida cremarunt.

Lovanium verò, cum loci natura munitum, tum opportunum è Lotharingia Franciam adire volentibus, contemplati, castris illic positæ sedem sibi delegere: adeoque *Lotharium* Imperatorem, hunc obstinati Lotharingiam non deferendi propositi specimine, commoverunt, ut pertæsus rerum adversarum Imperium deponeret, opes in filios partitus. *Ludovico* Italia, *Lothario* Lotharingia,
855 *Carolo* Provincia obtigere. Accidit id anno 855.

Post aliquot annos morte *Lotharii* vacantem Lotharingiam *Ludovicus* Germaniae, & *Carolus* Franciae Reges occuparunt. In parte *Caroli* Brabantia fuit cum Lovaniensi Comitatu, tametsi magna Normannorum potentia effecit, ut eorum minùs pacatè potiretur.

Calvo dein *Ludovicus Balbus* filius successit, brevis ævi Rex. Hujus filiis, *Ludovicus*, *Carolomannus*, & *Carolus Crassus*, filii *Ludovici* Germaniae Regis, Lotharingiam eripuerunt circa annum
880 880. Ità quoque Lovanium rursus in Germanorum potestate fuit.

Omnia post paullum unus *Carolus Crassus* obtinuit, Imperatorio nomine fulgens. Hic, cum ei à Francis (puero tum Rege) Regni gubernacula delata essent, nihil prius habuit quàm Normannos Lovanio ejicere; quod inter ceteros testatur *Regino Prumiensis*, Chronographus ejus temporis
885 æqualis, in gestis anni 885. *His etiam diebus* (inquit) *Normanni à Sono exeunt, & rursus in Regnum Lotharii revertentes, in loco qui dicitur Loven castrametati sunt in confinio ejusdem regni, & continuis infestationibus utraque Regna fatigant. Ad quorum malitiam compescendam, Imperator Carolus semel & iterum exercitum misit: sed nihil dignum memoriae adversus tantam violentorum multitudinem actum est.* Hæc *Regino*.

Possederunt autem Lovanium Normanni multos per annos, donec ab *Arnulpho* successore *Crassi* expellerentur. Atque cum gentiles essent, ac pænè

sylvestres: verisimile est, nihil ab eis in Oppido Lovaniensi relictum fuisse, quod Religionem Christianam ulla ex parte referret.

Multi autem putarunt, portas aliquot ab ipsis constructas simulacra ob id aliquorum Deorum insculpta habere. Sunt qui Arcem à Normannis conditam velint.

Proinde *Crassus* Imperator, cum non satis virum contundendis Normannis sibi superesse cerneret, salubri consilio *Godefridum*, unum è Regibus ipsorum, mercede promissa, ac conjugio *Gislæ*, filiae Lotharingiae Regis *Lotharii*, illectum, Christo lucrificat, ac Frisiae parti praefecit.

Mox *Godefrido*, cum altius sese efferre moliretur, ac occupandæ Lotharingiae consilia agita-
ret, in Britannia Insula fraude perempto, omnis Normannorum Natio in ultionem consurrexit. Primus *Rollo*, accitis iis Normannis qui ex *Godefridi* Imperio in Frisia restiterant, magnum exercitum è Lovanio Franciae interiori invexit. Sed & huic sacris nostris imbuto *Neustria* Pacis pretium adscripta: hæc postea *Normannia* vocata ad Oceanum Britannicum. Contigere hæc circa annum 886. 886

Defuncto *Crasso*, *Arnulphus* Imperator Lovanium de Normannis vindicavit; nam Imperatore Moravorum bellis occupato, cum Normanni Lovanio egressi, prælio absumptis *Sundolcho* Archiepiscopo Moguntino, & *Arnulpho* Limitis Praefecto, Ripuario pago, ac Rheni amplissimis Civitatibus imminerent: Imperatore *Suatebogo*, Moraviae Rege, in foedus recepto, eis obviam perrexit. Retrocessere adventu ejus perterrefacti Normanni, ac Imperatorem cum omnibus Germaniae viribus advenientem, in locis palustribus *Tylæ* fluminis, haud procul Lovanio, excepere. Attriti ad internecionem Calendis Septembris: signa sedecim de iis relata. Itaque Lovanium recuperatum anno salutis 895. Imperatoribus aliquam diu paruit. 895

Ceterum quoniam initio Septembris victoriam hanc Imperator de Gente Normannica reportavit: crediderim, inde ad nostra usque tempora observatum, ut prima ejus mensis Dominica Lovaniensibus festa esset; antiquissimam enim esse hanc consuetudinem, constat. Verisimile quoque est, *Arnulphum* Imperatorem, aut alium quempiam, quem is Lovanio recuperato praefecerat, sacris Christianorum restitutis, Aedes rursus Divis illic sacrasse, & haud dubiè Basilicam, post *D. Petrum* sacratam, totius urbis antiquissimam. *Dagobertus* quidam scribit, tum *Bertharium* quemdam ab *Arnulpho* Imperatore Comitem Lovanio praefectum.

Circa Regnum interim Lotharingiae, cujus Lovanium appendix erat, variae mutationes fuere; nam *Arnulphus Suendebaldum*, ex concubina filium, anno 897. Lotharingiae Regem creat. 897
Huic, à *Reginerio* Duce, *Berthario* Comite Lovaniensi, *Mathfrido* Comite Angiano, *Gerardo* Namurcensi Comite, aliisque vicinis Comitibus, ob saevitiam interfecto, *Ludovicus* frater Imperator successerat.

Cunrardo dein post *Ludovicum* Imperium cum Regno Lotharingiae obvenerat. Cujus ætate Lotharingia à *Carolo Simplicem* Francorum Rege occupata, Lovanium rursus in Francorum potestatem abierat anno 916. Verum *Henricus*, successor 916

Cunrardi, universam Lotharingiam Lovaniumque Francis rursus adempta cum Imperio ad *Ottonem* filium transmisit.

Sub hoc (de quo supra relatum) *Lambertus* vixit, frater *Reginerii* Montensium Comitis; qui *Reginerius*, cum à *Carolo Magno* genus duceret, elatior exinde, per diu Ducibus ab *Ottone* Imperatore Lotharingiæ præfectis rebellavit. *Lambertum* verò fratrem ejus *Otto* Imperator anno 947. Gemblacensis Cœnobii Advocatum creavit, virum fortem ac bellicosum (ita enim eum Imperator appellabat) petentibus id *Erluino* Abbate, & Monachis.

959 Anno 959. *Bruno* Archiepiscopus Colonienfis, & Dux Lotharingiæ, frater *Ottonis* Imperatoris, *Reginerium* Montensium Comitem, pacis specie Valentianæ evocatum, conjecit in carcerem. Lotharingiam eum ab Imperio avertere conari, accusabatur. De *Lamberto* fratre *Reginerii* quo devenit, à nemine traditum. Puto, eum sine liberis obiisse.

Erant autem *Reginerio* filii duo, quorum minor natu *Lambertus*, *Lamberto* patruo in Comitatu Lovaniensi successit. Ceterum seriùs id accidit; nam cum bona patris eorum *Bruno* Colonienfis Fisco adiecisset, juvenes in Franciam profugi per annos octodecim illic exilium tolerarunt, nihil movère ausi, donec *Bruno* Colonienfis, aut *Otto* Imperator superessent.

Verum utroque defuncto, cum *Otto* secundus, nequitiam patri par, & præter hoc Græcorum in Italia motibus turbidum Imperium consecutus, imperaret, latebris egressi *Reginerius* & *Lambertus* fratres, prælio ad *Peroram* interfectis *Garnerio* & *Reginoldo* paterni Principatûs occupatoribus, & *Bossuto* ad *Haginonem* fluvium (quem *La Hayne* vocant) munito, Lotharingiam præ-

973 dati sunt anno 973. *Bossutum* proximo anno ab *Ottone* Imperatore expugnatum.

976 *Reginerium*, *Lambertum*que post biennium Montes recuperatum venientes, *Godefridus* Arduennæ, *Arnulphus* Flandriæ Comites fundunt, fugantque. Mox cum Francis in ita affinitate, fratres socerorum ope in paternam ditionem restituuntur.

977 Anno 977. *Reginerio* Montensis Comitatus obvenit, *Lamberto* Lovaniensis. Huic *Caroli* (qui *Lothario* Francorum Regi frater erat) filia *Gerberga* nupsit; illi *Auida*, *Hugonis* Parisiorum Comitis filia. Falluntur qui *Lambertum* ex dote Comitatum Lovaniensem possedisse credunt; cum certo certius sit, multo ante Comitatum in *Lamberti* familia fuisse. *Lambertus* enim, hujus *Lamberti* patruus, anno 947. Comes Lovanii fuerat.

Eodem anno *Carolus*, *Lamberti* socerum, *Otto* secundus Imperator ad Lotharingiæ Ducatûs fastigium evexit, at multum imminutâ ejus nominis majestate. Plura de eo in Rebus Brabanticis. Ab *Hugone* tandem cognomento *Capeto*, Comite Parisiorum, prærepto, quod ipsi debebatur, Francorum Regno, in carcerem missus *Carolus*, interiit

992 anno 992.

Quo ferè tempore (nam de anno non constat) *Lambertus* Comes Lovanii, *D. Petro* Ædem struxit, addito septem Canonicorum Collegio. Accesserant principatui ejus à soceri morte *Bru-xellensis* Comitatus, ac *Nivellensis*, *Gerbergæ* do-

tales. *Otto* verò, *Gerbergæ* frater, Lotharingiam Imperatoris beneficio possidebat. Hunc fato functum tradunt anno 1005. non relictis liberis.

1005

Exin multis certatim Ducatum Lotharingiæ ambientibus, *Lambertus* Comes primùm de successione nequitiam dubius, *Godefridum* Arduennatem Comitem sibi præferri vidit: subsecuta inter ipsum ac *Godefridum* bella continua, multis Principibus, tam dolore repullæ, quàm *Lamberti* amore, arma jungentibus. Sensit hunc turbinem Flandria, Hannonia, Brabantia. *Godefridus* ipse, *Lambertum* ex improvviso adortus, Lovanii obfedit anno 1012. Lovanienses tanta virtute propugnarunt, ut eum re infectâ abire compellerent; quod parvo damno effectum.

1012

Proximus annus novam belli materiam præbuit. *Baldericus* Leodiensis Episcopus Hugardas in ipso Comitatus Lovaniensis limite muniēbat. *Lambertus*, sæpe incassum novo opere denunciato, Lovanienses in eum armavit. Certatum magno animorum odio. Victus *Leodinus*, ac diruta munitio.

1013

Lambertus Lovanienses duplici merito cognitos, privilegiis donavit quam pluribus. Nonnulli putant, Patricios ab eo primùm in certas Familias distributos, statutumque ab ipso, ut *Homines Sancti Petri* vocarentur; nam constat, ipsum *Lambertum* Ecclesiæ *S. Petri* Lovaniensis, dum viveret, sese met aliquando in Tabulis Advocatum nuncupasse: adeoque id ex antiquo more servatur, ut Dux Brabantiæ Lovanii Principatum capeffiturus, *S. Petri* Ecclesiam, eosque qui ad *S. Petri* Familiam pertinent, tuiturum se juret.

De numero Patriciarum Tribuum controvertitur. Alii quatuor fuisse volunt; alii septem. Primis accedit Gentilitiorum insignium distinctio; quadruplicia enim colligere passim ex antiquorum contractuum signis licet; ultra hunc numerum vix procedas.

Sunt qui de *Bastino* quodam *Magno* referant, eum, giganteæ stature hominem, septem filias singulis maritis elocasse, ea lege ut uxoriis uterentur insignibus: hinc septem Familias Patriciorum ortas, observatumque à posteris, ut femina ad posteros omnes Patriciatum transmitteret. Sed constat, alicubi in Archivis nostris septem Familiarum mentionem fieri, ut suo loco referetur.

De *Bastino* autem ita rem se habere, certo comperi, nimirum juvenem hunc immanis stature, ex familia qui *Petreiorum* vocantur, *Henrico Secundo* Duce agente, cum, simulato metu Hasbanum Pugilem temerè sibi congressum prostravisset, novem Filias elocasse, ac inde Tribus quartæ Familias ortas fuisse, quas mox enarrabimus.

Singulæ Tribus sub se plurimas Familias habent; quas longum esset enumerare.

E prima Tribu clariores sunt, qui ex *Liemingis* vocantur, *Blancardi*, *Montani*, *Oppendorpii*, *Divites*, *Albi*, *Vulpes*, *Dormalii*, *Cainogæ*, &c.

Ad secundam Tribum pertinent *Calsterii*, *Godefridi*, *Cortebecani*, *Herendatenses*, *Lati*, *Heymæ*, ii item qui *Domini Thomæ*, & *Domini Megesonis* vocantur, milites; *Pinnocci*, *Berthemii*, *Resinæ*, *Planci*, *Sapientes*, &c.

Dein *Radingii*, *Rodii*, *Corseboldi*, *Nethenii*, *Wilrei*. &c.

Quarto loco succedunt *Petreii*, atque ex iis orti,

Minnemonii, Camerlingi, à Gradu, Huffelenses, Radulphi, &c. Tantum de Familiis hoc loco suffecerit.

1014 Anno salutis 1014. *Godefridum* Lotharingiae Ducem armâ Hannoniae inferentem *Lambertus* Comes Lovaniensis, & *Reginerius* junior, nepos ejus, ad Florinas exceperunt. *Lambertus* suorum ad 300. amissis in prælio occubuit, conditus Nivellae.

Gubernacula Comitatus accepit *Henricus* filiorum natu maximus. Hunc *Hermannus* vir nobilis, quem Lovanii captum libera servabat custodia, interemit anno 1038. Jacet Nivellae.

1038 *Otto* filius ejus, brevis ævi puer, eodem anno *Lambertum Baldericum* patrum successorem habuit.

Hic octavo Principatus anno collegio Canonorum Lovaniensium Decimas agri Lovaniensis donavit. Dein cum *Gozzilone* Lotharingiae Duce foedus & affinitatem iniit, *Odâ* filiâ ejus in uxorem ductâ. Mox filio *Gozzilonis* *Godefrido* in *Henricum* tertium Imperatorem navans operam, in Tornaci oppugnatione ab Imperatorio milite oppressus est salutis anno 1054.

1054 Infecutus eum *Henricus* filius, cum variè in 1068 Hollandos pugnasset, obiit anno salutis 1068. Sunt qui Carinthiae hunc aliquando ab *Henrico* IV. Imperatore præfectum dicant & Austriae, atque hinc evenisse, ut utriusque Principatus insignia nihil inter se differant.

Filios tres *Henricus* habuit, *Henricum* & *Godefridum*, utrumque successorem suum, & *Reginerium* qui anno 1077. in Hasbania trucidatus est.

1077 Horum *Henricus*, cum Lovanienses, Bruxellenses ac Nivellenses 28. per annos feliciter gubernasset, Tornaci ludis hasticis vulneratus periit anno salutis 1096. Quo anno Franci cum Germanis celeberrimam illam in Syriam expeditionem inierunt, ductu *Godefridi Bullonii*, Lotharingiae Ducis; quem ex Lovaniensi nobilitate sequebantur *Ebroinus ex Liemingis*, *Meiso Radingius*, *Bastinus Caesar*, Equites.

1096 Porro *Henrico* Comiti Lovaniensi, cum liberorum nihil superesset, *Godefridus* Dux, cognomento *Barbatus*, Principatum capeffivit. Huic cognomenti causam attribuunt, quod altioris spiritus juvenis patri firmasset, nisi recuperato Lotharingiae Ducatu, barbam se non positurum. Potitus voto occasione non satis justa.

Henricus V. hoc nomine Imperator, cum patri feni, ac cognomini, Imperium extorqueret, *Henricum Lucemburgensem*, Ducem Lotharingiae, Patris amicum, omnimodè persecutus Ducatu exiit, *Godefrido* Comite Lovaniensi, de quo agimus, subrogato anno 1106. Quæ *Godefridus* in Ducatu egit, quoniam Lovanienses privatim non attingunt, in rerum Brabanticarum commentarios rejecimus.

1106 Anno 1110. in Asiam contra Turcas militatum ivère *Gosuinus Petreius*, & *Arnoldus Bollebornius*, Equites Lovanienses.

1115 Anno verò 1115. *Godefridus* Dux, *Tanchelinum*, pestiferi dogmatis auctorem, Christum non esse in Eucharistia asserentis, Brabanto pepulit; Andoverpos ac Lovanienses potissimum infece-
rat. Ceterum Brabanto ejectus, cum Hollandiam scaphâ peteret, interfectus est.

1118 Anno 1118. *Bertulphus Bommalius*, Eques Lovaniensis, Hierosolymam petiit.

Anno 1125. *Franco Rodius*, Eques Lovaniensis, in Tyri, Phoenices oppidi, obsidione interiiit.

Anno 1130. Lovanium totum fortuito igne 1130 conflagravit. *Meginardus Calsterius*, Eques, profectus in Terram Sanctam.

Anno 1129. *Godefridus* Dux, in agro Lovaniensi Præmonstratensibus cœnobii condendi copiam fecit, adjectâ sylva vicina; quæ quod *Parcus*, id est septum venaticum, diceretur, cœnobio nomen fecit; adjecta etiam terræ jugera aliquot. Primus cœnobii Abbas *Simon* Lauduno accitus, obiit anno 1132. successore *Philippo*.

1132 Erat eo tempore magna Brabantiae pars pestifero *Tanchelini* cujusdam dogmate infecta, ut ante adhuc dictum; id in causa fuit, ut *Godefridus* Dux Præmonstratenses ad se pelliceret, ardentissimos ejus hæreseos inimicos, à quibus mali reliquiae penitus extinctæ.

Eodem anno *Godefridus ex Liemingis*, & *Walterus Ralebecanus* profecti in Syriam.

Anno 1134. *Reginerius Heverlensis*, & *Meginardus Calsterius* reversi sunt ex Asia.

Anno 1139. *Henricus* filius *Godefridi* secundo 1139 genitus, quem pater Lovaniensibus Comitem dederat, Affligemienfis cœnobii monachus effectus ibidem interiiit. Comitatus Lovaniensis multò ante ad Patrem redierat.

Anno proximo *Godefridus* ipse Dux vivis excessit Lovanii. Jacet Affligemii. Successit in Ducatu *Godefridus* filius secundus ejus nominis; cui cum *Henrico* Limburgensi Duce, & Mechliniensibus Principibus *Bertoldis* bella fuère.

Eodem anno *Dicferdum Dedelinum* Præturam Lovaniensem administrasse invenio. *Reginerius* verò quidam vir nobilis Præpositum agebat *Ædis D. Petri*.

Principatu *Godefridi*, in agro Lovaniensi ros mellis sapore è caelo lapsus est anno 1142.

Subsequens annus *Godefridum* Ducem è mortalium numero abstulit; per cujus mortem *Bertoldorum* potentissima familia cœptum dudum bellum acerrimè prosecuta est. Mechliniae, Grimbergæ, ac aliquantæ Brabantiae parti hi imperabant. Ferunt, decies ac septies contra eos in aciem à Brabantinis processum fuisse; ultimo ad Grimbergam prælio ad internecionem victi, cum ex pristinis cladibus tanta desperatio Brabantinos incessisset, ut infantem Ducem *Godefridum* III., raro exemplo, in cunis ante aciei principia statuerent. Magno quidem ea victoria stetit, nobilissimis Baronum amissis. Periére ibidem Patricii Lovanienses, Equestres ordinis duo, *Radulphus Radingius*, & *Simon* cognomento *Obex*. Acta hæc anno 1144. 17. calendâs Augusti. In eodem prælio balteo equestri cincti Patricii Lovanienses, *Gerardus Dormalius*, *Radulphus Erpensis*. Captus ex hostibus *Bertoldus* caput belli, bona ejus Fisco applicata.

Anno 1146. frumentum Lovanii triginta solidis Lovaniensibus veniit.

Anno 1147. *Cunrardus* Imperator in Syriam expeditionem fecit. Comitatu eum ex Lovaniensibus, *Gosuinus Heverlensis* frater *Reginerii*, *Arnoldus Wilreus*, *Ebroinus Vulpes*, *Raso ex Liemingis*, & *Leonius Petreius*, Equestres.

- 1151 Anno 1151. Lovanii clarâ luce duæ Lunæ con-
spectæ sunt.
- 1152 Anno 1152. in Terram Sanctam profecti *Fran-*
co Nobelus, & *Otto Calsterius*, Equestres Lo-
vanienſes. Quarto post hoc bellum anno *Di-*
lia exundatione sua magno Lovanienſes damno
affecit, pontibus aliquot dejectis, & in his eo
quem etiamnum Lapideum (*de Steen-brugge*)
1156 vocant. Accidit id anno 1156.
- Mox cum inter *Gosuinum Heverlensem*, ac Par-
censes Monachos de molarum quinque *Diliæ* im-
positarum jure ambigeretur: *Godefridus* Dux anno
1159 1159. partes Lovanium vocatas composuit. Pactis
interfuisse lego Patricios aliquot Lovanienſes,
nempe *Alardum Rapam*, *Hersonem Obicem*,
quem vernaculè *Grindel* vocant, & *Balduinum*
cognomento *Divitem*. Vixit *Simon* Præpositus
S. Petri.
- 1161 Post biennium urbs Lovanienſis muro, qui nunc
interior est, ex candido lapide circumdari cœpit.
Portas quidem aliquot multò vetustiores esse ap-
paret, ac inter eas, quæ *Lupina* dicitur ceteris
antiquiorem, cui Imago (nescio an Dei alicujus)
hastâ armati, carie penitus exesa, insculpta conspi-
citur. Quare credibile est, urbem ante hunc an-
num muros tantum ligneos, aut è coctili materia
habuisse, aut sanè nullos, sed vallo tantum cinctam
fuisse; quando autem id opus consummatum fue-
rit, non reperio. Exstant *Henrici* I. Ducis di-
plomata anno 1233. data, quæ Tributo, quod
eatendûs ad munitionem urbis levabatur, liberant:
undè colligi possit, recentem tum adhuc fuisse
ejus operis memoriam.
- Eodem anno Imperator *Fredericus* Lovanium
despectens, pro *Walteri Bertoldi* liberis apud
Godefridum Ducem intercessit. Remissi in posses-
sionem patrimonii Juvenes *Walterus* & *Gerardus*,
Duci beneficiarios se profitentur.
- 1165 Anno 1165. *D. Michaëli* in porta urbis Ædes
constructa fuit. Vixit *Franco* Præpositus *S. Petri*.
- 1168 Triennio post, *Simon*, Patricius Lovanienſis, ex ea
Gente, cui vernaculè *Grindel* cognomentum est,
cum *Godefridum* filium suum in collegium Ca-
nonicorum *S. Petri* cooptari impetrasset: octa-
vum ejus collegii Canonicatum ex patrimonii
sui proventibus instituit. Porro hæc familia jam
dudum extincta est.
- 1170 Anno 1170. cum *Henricus* Anglorum Rex,
refrenandis populorum suorum rebellionibus, Bra-
bantinorum multas turmas domo exemisset: inve-
nio, inter eos fuisse *Arnoldum Obicem*, & *Herso-*
nem ex Liemingis, Equites Lovanienſes.
- 1176 Anno 1176. decimâ Augusti Lovanium pænè
totum conflagravit. Hinc evenisse puto, ut pauca
in urbe ædificia vetustatem præ se ferrè videantur;
cum quæ nunc antiquissima putantur, citrà hanc
conflagrationem structa fuisse verisimile sit.
- 1182 Anno 1182. obiit in Terra Sancta *Herfoex Lie-*
mingis, Eques clarissimus, Patriciusque Lovanienſis.
- 1183 Anno 1183. *Godefridus* Dux Syriam petiit, atque
unâ cum eo *Joannes Radingius*, *Arnoldus Rodius*,
& *Henricus à Nethenis*, Equestres Lovanienſes.
- 1185 Anno 1185. *Arnoldus Calsterius*, Eques, pro-
fectus in Syriam.
- 1186 Anno 1186. vita functus est *Godefridus*, tertius
ejus nominis Lotharingiæ & Brabantiae Dux; qui

cum urbe Lovanienſi præ ceteris delectatus fuisset,
ibidem patris conditorio in Basilica *D. Petri* inferri
voluit.

Successit *Henricus* filius, ejus nominis primus,
omnium suæ ætatis Germaniæ Principum fortissi-
mus ac prudentissimus habitus. Ejus res gestæ in
Commentariis Rerum Brabanticarum, juvante Nu-
mine, copiosissimè describentur. Hic fat erit, quæ
Lovanienſes sub eo egerunt, commemorasse.

Anno 1187. fuere Septemviri Lovanienſes, 1187
Joannes Radingius, Eques, *Alardus Ralebeca-*
nus, *Walterus Blancardus*, *Godefridus ex Lie-*
mingis, *Guilielmus Vulpes*, *Joannes Villicus*.

Anno 1188. *Godefridus* cognomento *Teutoni-* 1188
cus Lovanii Prætozem egit; & *Raso Radingius*,
Reginerius Calsterius, Patricii Lovanienſes, cum
in Syriam militatum irent contra Turcas, testa-
mentis conditis magnam facultatum suarum par-
tem pauperibus distribuerunt.

Anno 1189. Septemviratum Lovanii gessere, 1189
Godefridus Petreius, Eques, *Joannes Miles*, *Si-*
mon Radingius, *Walterus ex Liemingis*, *Ar-*
noldus Calsterius.

Anno 1190. Septemviri fuere, *Salomon Bolle-* 1190
bornius, *Walterus Wilreus*, *Arnoldus Radin-*
gius, Eques, *Gosuinus Ralebecanus*.

Anno 1192. Septemviri, *Bastinus Petreius*, 1192
Gerardus Wilreus, *Godefridus Biestanus*, *Joan-*
nes Bommalius, *Guilielmus Vulpes*.

Anno 1193. Septemviri, *Bertoldus Radingius*, 1193
Simon Atriensis, *Meiso Trapezita*, *Godefridus*
Corseboldus.

Anno 1194. *Walterus ex Liemingis*, filius *Her-* 1194
sonis Equitis, cum *Godefrido Petreio* Equite ad
bellum Syriacum profectus est. Septemviri hoc
anno, *Arnoldus Rodius*, *Petrus Calsterius*, *Fol-*
cærdus Nethenius.

Anno 1196 *Henricus* Dux noster, jussu *Hen-* 1196
rici VI. Imperatoris, cum multis Principibus
Germaniæ sacram expeditionem fecit; quem ex Lo-
vanienſibus secutos invenio, *Reginaldum Blan-*
cardum, *Walterum Rodium*, *Godefridum Cal-*
sterium, *Bastinum Petreium*, *Godefridum Wil-*
reum, *Joannem Radingium*, *Radulphum Re-*
sinam, *Guilielmum Godefridi*, & *Hersonem*
Corseboldum, Patricios.

Anno 1197. Septemviri fuere, *Arnoldus Rale-* 1197
becanus, *Rolandus Erpensis*, *Godefridus Min-*
nemonius, *Walterus Bollebornius*, *Walterus*
Cæsar, *Arnoldus Radingius*, *Arnoldus Nobelus*.

Anno 1198. Septemviri, *Walterus Calsterius*, 1198
Walterus ex Liemingis, *Radulphus Calsterius*,
Joannes Montanus, *Otto Cardinalis*.

Anno 1200. Septemviri, *Walterus ex Liemin-* 1200
gis, *Arnoldus Nobelus*, *Arnoldus Calsterius*,
Simon Bommalius.

Anno 1202. Lovanii Septemviri (quos *Scabi-* 1202
nos vocant) fuere, *Walterus ex Liemingis*, *Re-*
ginerius Cæsar, *Henricus Corseboldus*, *Otto*
Cardinalis, *Simon Minnemonius*, *Otto Calste-*
rius, *Walterus Rodius*.

Anno 1203. Septemviri, *Meiso Radingius*, 1203
Rumoldus Rabodus, *Jacobus ex Liemingis*,
Walterus Atriensis, *Franco Villicus*, *Joannes*
Nethenius.

Eodem anno pax confecta Lovanii inter Ducem

& captivum ejus *Theodoricum* Comitem *Hollandiæ*, qui *Lovanii* in arce servabatur, ibi inter Nobiles à Duce in testem ascitus *Guilielmus Vulpes* Eques *Lovanienfis*.

1204 Anno 1204. Septemviri fuere, *Franco* *Corseboldus*, *Walterus ex Liemingis*, *Guilielmus Calsterius* &c.

1206 Anno 1206. Coenobium *D. Gertrudis* *Lovanii* conditum ab *Henrico* Duce, cui primus sub Præpositi titulo præfuit *Franco*; quo anno Septemviratum gessere, *Walterus Cæsar*, *Franco Corseboldus*, *Gerardus Radingius*, *Walterus Obex*, *Joannes Nethenius*, *Arnoldus Nobelus*, *Guilielmus Calsterius*. Claruit *Henricus* Præpositus *S. Petri* *Lovanienfis*.

1208 Anno 1208. Septemviri, *Simon Blancardus*, *Arnoldus Zadelarius*, *Arnoldus Nobelus*, *Otto Calsterius*, *Walterus Cæsar*.

1209 Anno 1209. Septemviri, *Joannes Montanus*, *Arnoldus Calsterius*, *Walterus Lætus*, *Joannes Nethenius*, *Walterus Miles*, *Simon Bollebornius*, *Arnoldus Wilreus*.

1210 Anno 1210. Septemviri, *Bastinus Petreius*, *Simon Bieftanus*, *Walterus Cainoga*, *Godefrius Montanus*, *Walterus Ralebcanus*, *Ludovicus Bommalius*, *Joannes Evertonis*.

1211 Anno 1211. Septemviri *Lovanienfes* fuere, *Franco Villicus*, *Walterus Dives*, *Meiso Trapezita*, *Walterus Corseboldus*, *Simon Atriensis*, *Godefrius Bollebornius*, *Simon Montanus*.

Eodem anno *Henricus* Dux *Lovanienfis* novas Leges condidit, quæ quidem; in Archivis nusquam exstant: verum à me in veteri charta à tineis blattisque corrosa repertæ sunt. Eas, licet mutilas, hic apponere visum, omiſſis iis quæ per temporis injuriam integra non erant: In nomine Sanctæ & Individuæ Trinitatis, notum sit omnibus præsentibus ac posteris, quod *Henricus Dei gratiâ Dux Lotharingiæ* juxta electionem libertatem qua fruuntur oppidani *Lovanienfes*, videlicet ut si quis urbem dictam intraverit, ut ibidem fiat oppidanus, quatuor denarios persolvat Item cum quis citatur super re pecuniaria, dantur ei duæ hebdomadæ ad deliberandum, nisi qui citatur, permiserit diem citationis anticipari. Quæcumque verò dies citationis ipsi præfixa fuerit, citatus in ea tenebitur comparere; sed si voluerit, non stabit juri ante diem quindenam. Si verò non comparuerit tempore debito: cadit à causa, & pecuniam in citatione taxatam tenebitur amittere Si lis oritur in urbe, & Judex superveniens pacem Ducis indixerit, & alter litigantium pacem violaverit: mulctabitur 100. solidis, si per Scabinos convictus fuerit. Pax autem debet indici à Judice proprio per duas hebdomadas; & illis transactis per alias duas hebdomadas, & tertio per totum mensem; quarto vero per annum & unum diem, & ita usque ad tres annos & tres dies. Si autem pacem indictam violaverit: is cum omni possessione sua erit in potestate Ducis, si per Scabinos convictus fuerit. Si quis alium alapisaverit, vel depilaverit, vel turpiloquio provocaverit, & per oppidanos convictus fuerit: tenebitur quinque solidos persolvere, Judici tres, & duos læso, vel offenso. Si quis alium acuto instrumento vulneraverit, & per Scabinos convictus fuerit: 10. Ta-

lias Duci persolvat, vel manu privabitur. Item si alius alium in domo sua requisierit, & ibi vulneraverit, & per Scabinos convictus fuerit: 45. solidos, & 10. Talias persolvat, vel manus ejus amputabitur, & quilibet complicum suorum 40. solidos persolvat. Si verò is qui requiritur intra domum suam vires assumpserit, & omnes grassatores suos necaverit: tantum quatuor denarios Duci persolvat, & Dux per hoc eum indemnem servabit, & pacem ei cum occisorum parentibus reformabit. Si quis alienus intraverit urbem, & oppidanum percusserit in die fori: is 45. solidos persolvat. Cum alius alium super hereditate traxerit in causam, & ille qui convenitur, primo citatur, & non comparet: secundo est citandus. Si verò tunc non venerit: tertio citabitur. Et si tunc venerit: tenebitur Judici ante litis ingressum satisfacere, persolvens duos solidos de utroque excessu. Si verò tertio citatus non venerit: cadit à causa, & hereditas illa adjudicatur conquerenti. Sed si conquerens prima vel secunda vel tertia die citationis non comparuerit: penitus cadit à causa. Cum quis fuerit præstiturus juramentum super re pecuniaria: poterit amittere, si verò tenens male juraverit, vel contra jus statutum venerit. Quod si super hereditate jurare debeat: primo vel secundo juramento cadere non poterit; si verò tertio male juraverit, penitus hereditas ei abjudicabitur, & conquerenti adjudicabitur. Et quotiens male juraverit: totiens Judici satisfacet, totiens eidem duos solidos persoluturus Item si quis suum censum à vigilia Nativitatis Domini usque ad Epiphaniam domino suo persolverit: quantum ad hoc vexari non poterit. Præterea sciendum, quod telonium Ducis per subscriptam formam debet persolvi: de equo vendito in foro dictæ urbis dabuntur quatuor denarii, si testes naturæ non amiserit & de equa similiter. De bove denarius, & tantum de vacca. De porco obolus, & tantum de ovis. Quæcumque res inanimata venditur in eodem foro: de quibuslibet quinque solidis solvetur denarius. De armaturis verò, scilicet galea, lorica, calcaribus, singulis & similibus: quia communibus pertinent usibus, nullum solvetur telonium. De bama mellis: duo denarii. Si quis in eadem urbe, quacumque re vendita plaustrum oneraverit: de quolibet equo debet obolum persolvere, nisi sandix, aut cineres sandicis in eo vebantur; de quibus telonium non persolvitur. Oppidanus, si voluerit, poterit solutionem telonii differre per unum diem, ita quod proxima die persolvat. Si verò sic non persolvat, & per oppidanos convictus fuerit: quinque solidos persolvat; alienus verò si eadem die non persolverit: de obolo solvet 40. solidos. Prædictis adnotandum, quod si quis in judicio comparuerit, & per violentiam inde exierit, ita quod justitia per hoc defectum patiat: is, & sua omnia erunt in potestate Ducis &c. Præterea nulla hereditaria possessio vendi vel impignorari poterit, nisi per assensum domini ad cujus dominium possessio illa spectare cognoscitur. Nullus etiam villicus dominum suum prævalebit exhereditare. Item cum quis uxorem duxerit,

& filios ex ea genuerit; si contingat, alterum decedere, & superstitem iterum nubere: filii primæ generationis totam hereditatem, quæ ex parte mortui parentis ipsis contingit, integrè percipient. Ità etiam, quòd si parens superstes filios secundæ, vel terciæ generationis habuerit: omnes hereditatem illam quæ ipsis ex parte mortui parentis contingit, æqualiter percipient. Et si vir vel mulier sine prole decesserit: is qui superstes erit, usumfructum hereditatis usque ad terminum vitæ suæ percipiet, & tunc hereditas illius ad veros remeabit heredes. Et si necesse fuerit superstiti propter inopiam per duos vicinos probandam: poterit totam illam hereditatem vendere, & ad usus necessarios deputare. Si quis falsam mensuram habuerit, & per Scabinos convictus fuerit: 45. solidos persolvat; sed nihil honoris sui per hoc deperdet. Præterea si quis filios & filias legitimæ nativitatis habuerit: omnes æqualiter hereditatem inter se partiscabunt, ita tamen quòd filii primam habebunt electionem, & postea omnes juxta ordinem suæ nativitatis eligent. Acta sunt ista anno Incarnationis Domini MCCXI. testibus his quorum nomina subscribuntur, Galterus de Le Conteit, Henricus de Houthem, Galterus de Ravilz, Balduinus, Guibertus, Jacobus, & Regnerus de Buschevael, Hosto de Traysignies, Humbertus de Hadenghem, Godefridus Castellanus, Leonius & Godefridus filii ipsius, Gerardus de Grimberghe, Arnoldus de Grimberghe, Galterus Berthout, Godefridus de Stocbem, Arnoldus de Dieft. Hæc ex prædicta charta, utcumque legi poterant, ubi quid deerat asterisco notavi.

1212 Anno 1212. Henricus Dux Leodium cepit mense Maio. Causæ belli multæ erant. Frederico Suevo, Ottonem Saxonem Imperio perturbare conanti, Leodinus; Ottoni Brabantinus favebat. Tum Alberti, patris Ducis, patrimonium Mohalam omni jure ad Ducem devolutum Leodinus invaserat. Vixit hoc tempore Reginerius cognomento Lovaniensis, Eques.

Eodem anno Septemviri fuere, Joannes Montanus, Eques, Walterus Cæsar, Arnoldus Nobelus, Gosuinus Ruber, Walterus Blancardus, Henricus Oppendorpius.

1213 Proximo anno qui salutis erat 1213. Tungros Dux excidit. Illinc lævorsum converso itinere, cum à Leodio virtute civium rejectus domum remearet, Steppis castra locavit. Confederant proximè Hugo Leodiorum Episcopus, Ludovicus Comes Loffensis, Philippus Comes Namurcensis, Henricus Dux Lemburgensis, sub signis habentes ingentem popularium multitudinem. Ast Henricus, licet numero vinceretur, & sui, jam omnibus circumcirca hostibus, frumentatum ire prohibiti, magna necessariorum inopiâ premerentur, & à bidui fame languidi, immò enecti propemodum essent: hostibus nihilo minus pugnandi copiam fecit. Adeoque in ipso certaminis initio omnia pro Brabantinis stare videbantur, tanto impetu hostium condensatissimos cuneos perfringentibus, ut Loffensi ter equo dejecto, Lemburgensem ad fugam perpulerint: cæterum sublato à suis Loffensi, Lemburgensi verò, dum hoc cernit, ad ordines reverso: vires paullatim nostros præ nimia ejus diei fatigatione defecere.

Multis in ipso ardore trucidatis, aliis variò dilabentibus: prima acies, totius agminis robur, quæ ex Lovaniensibus, Liranis, Santhovianisque constabat, nihilo fecius restitit; atque in eo ipso, quem præliandi ceperant loco, singuli concidere. Ad 2000. periisse ferunt, nominatos è Lovaniensibus clari nominis Patricios, Reginerium Lovaniensem, Bastinum ex Liemingis, Gerardum Petreium, Godefridum Vulpem, Arnoldum Calsterium. Duxerat eò Lovanienses eo bello vir fortissimus Franco cognomento Lovaniensis, Eques. Duci sanè, dum hi Leodinis resistunt, elabendi spatium datum; aliàs de summa rei actum fuerat. Nec desunt qui dicant, hoc bello parta Patriciis Lovaniensibus certa quæ habent Privilegia; Liranos verò ac Santhovianos, quòd sub D. Petri Vexillo, quod Lovanienses in bello gestant, gnavos se ostendissent, ut periculi socios, ità & de præmio participasse; nam constat, horum multos, æquè ac Patricios nostros, S. Petri Homines dici, & iis frui Privilegiis.

Anno 1214. Otto Imperator, Henricus Dux, & 1214 Ferdinandus Flandriæ Comes improsperè pugnarunt ad Pontem Bovinum, à Philippo Francorum Rege superati.

Eodem anno Egidius, Pastor Leviensis Parochiæ in agro Gaesbecano, concionibus suis multos Brabantinos in Terram Sanctam ire compulit. Lovanio profecti, Joannes Montanus, Walterus Cæsar, Arnoldus Wilreus, Godefridus Radingius, Jacobus ex Liemingis, Equites, Bastinus Petreius, Everardus Oppendorpius.

Anno 1215. Henricus Dux, Frederico Imperatori conciliatus, Colonenses in ejus fidem reduxit. 1215

Anno 1216. Septemviros Lovanium habuit, Si- 1216 monem ab Atrio, Megisonem Trapezitam, Walterum Corseboldum, Franconem Villicum, Godefridum cognomento fratrem Everini, Salomonem Bollebornium, Walterum Cæsarem. Henricus Dux, & Gosuinus Dominus Heverlensis, cœnobium quod Bancum appellant, condidit, haud procul ab urbe in via Bruxellensi. Henricus quidam hoc anno prætura Lovanii functus reperitur. Proximo triennio Lovanii nihil memorabile actum.

Anno 1220. interiiit Joannes Montanus, Eques. 1220 Gerardus Levedaliensis Eques, vir nobilitatis summæ, mox post Lovanii Prætorem egit. Septemviri fuere, Godefridus Montanus, Salomon Bollebornius, Arnoldus Radingius, Franco ab Atrio, Bastinus Petreius, Everardus Wilreus.

Subsequenti anno 1221. Dilia usque ad D. Petri 1221 Basilicam exundatione sua omnia contexit.

Anno 1224. summa annonæ caritate labora- 1224 tum. Modius tritici Lovanii 25. solidis venit.

Eodem anno Maria, conjux Ducis, filia Philippi Francorum Regis, vivis erepta, in Æde D. Petri condita est.

Insequens annus 1225. consules habuit Ar- 1225 noldum cognomento Nobelum, Walterum Cæsarem, Equitem. Hi primi sunt, quorum nomina ut Consulum Lovaniensium cognorim. Septemviri fuere, Simon Bollebornius, Bastinus Petreius, Megison Trapezita, Bastinus Montanus, Simon Minnemonius, Walterus Nethenius, Henricus Calsterius. Turris D. Michaëlis subfi-

dentibus fundamentis ruinâ sua vicinas ædes ac mortales aliquot oppressit.

1226 Anno 1226. *Iwanus Birbacensis* Abbas Par-
censis obiit. Præcesserant hunc *Simonis I.* Ab-
batis successores, *Philippus II. Thomas III. Phi-*
lippus IV. Daniel V. Sebastianus VI. Septimum
locum *Iwanus* occupavit.

1233 Anno 1233. *Henricus* Dux sanxit, ut extra-
neus qui civi obligatus, ac in ius vocatus, post
quadagesimum à citatione diem non comparuisset,
is non posset à cive aliquo recipi; qui reciperet,
nec senatui indicaret, tanti injuriâ affecto concivi
teneretur, quanti reus tenebatur. Porro si Dux ta-
lem extraneum interpellatum in ius venire non
compelleret post quadagesimum diem quàm ad
ipsum querela delata esset, liceret Consulibus pulsu
campanæ convocatum populum ad ejus hominis
ædes ducere, inventumque Lovanium captivum
adducere, aut facultates ejus in publicum redigere,
quinque solidis mulctando quolibet cive qui ad
pulsu campanæ præsto non foret, viginti verò
qui Consules non sequeretur. Qui civi ab extra-
neis injuriâ affecto auxilio non accederet, 100. so-
lidos lueret, aut annum civium jure frui non per-
mitteretur. Testes sunt huic sanctioni acciti, *Gode-*
fridus, & Engelramus Parwetani, Guilielmus
Grimbergenfis, Arnoldus Dapifer Rochelarien-
fis, *Gosuinus Gosuini-Curiensis, Henricus Atto-*
nis-Curiensis, Joannes Heverlensis, Walterus
Clutinus, Arnoldus Limalius, Equites.

1234 Anno proximo 1234. Septemviri fuere, *Simon*
Minnemonius, Godefridus Frater-Everini, Ba-
stinus à Lapide, Arnoldus Ketelarius, Wal-
terus Præcursor, Ludovicus Dives, Arnoldus
Clavarius. His Septemviris inita à Brabantinis
in *Stadings* expeditio (hi Bremenfi Episcopo
rebelle erant, ac hæreseos nefandæ assertores)
quibus Flandri Hollandique se junxerant. *Henricus*
filius Ducis, summus omnium Dux, magnam sibi suis-
que laudem peperit. Victi *Stadlingi* Bremenfis Epif-
copi jugum, quod dudum excusserant, rursus ac-
cepere. Militavit eo bello *Radulphus Radingius,*
Patricius Lovaniensis, Equestris Ordinis.

1235 Secuta Nonis 7bris 1235. *Henrici* illustrissimi
Ducis mors. Conditus Lovanii in Divi Petri Ba-
silica. Monumento ejus inscripti sunt hi versus:

Brabantinorum Dux, Regni Marchio, morum
Regula, justorum speculum, vindicta malorum,
Flos patrie, pax Ecclesie, clipeus viduarum,
Spes venie, vas mundicie, tutela minorum,
Hic primus jacet HENRICUS Dux ordine quartus,
Cui conjunx bina, MACHTHYL prior, inde MARIA.
Prolem septenam genuit prior, ultima binam.

Principatum accepit *Henricus* cognomento *Lo-*
vaniensis, major natu filius; minori, *Godefrido*
item cognomento *Lovaniensi,* Gasbecam & Her-
stallum Pater legavit, cujus posterum nunquam *Lo-*
vaniensis cognomen deposuere.

1239 Anno 1239. obiit *Henricus* Abbas Parcensis,
successore *Alardo* cognomento *Furenfi.*

1241 Anno 1241. Septemviri Lovanii fuere, *Simon*
Minnemonius, Bastinus Petreius, Walterus Præ-
cursor, Joannes Nethenius, Everardus Clava-
rius, Guilielmus Calsterius, Ennequinus cog-
nomento Civis.

Anno 1244. Septemviros habuit, *Simonem Mi-* 1244
nemonium, Bastinum Petreium, Ludovicum Di-
vitem, Walterum Præcurforem, Guilielmum
Calsterium, Ennequinum Civem.

Biennio post Septemviros invenio, *Everardum* 1246
Villicum, Godefridum Montanum, Joannem Ne-
thenium, Bastinum Petreium, Everardum Cla-
variū, Guilielmum Calsterium, Walterum Me-
gisonis-Filium.

Sequens annus 1247. Brabantinis lugubris fuit 1247
excessu *Henrici* Ducis. Perit Lovanii Calendis
Februarii, filio *Henrico* principatum relinquens.

Is anno 1249. leges Lovaniensium confirma- 1249
vit mense Decembri, Septemviris *Waltero Cal-*
sterio, Godefrido Montano, Radulpho ex Lie-
mingis, Godefrido Ægidio, Bastino Petreio,
Joanne Radingio, Arnoldo Corbecano.

Eodem anno *Adam* Præpositus *Gertrudani*
cœnobii excessit numero quartus. Præcesserant eum
Francones duo & *Libertus.* Suffectus *Gosuinus*
cognomento *Stadius.*

Anno 1250. Septemviratum gerebant, *Everar-* 1250
dus Oppendorpius, Everardus Clavarius, Guiliel-
mus Calsterius, Walterus Præcursor, Walterus
Megisonis-Filius, Petrus Gheile-Filius, Joannes
Nethenius. Triennio in Magistratu fuisse reperio.

Anno 1253. continuatus honos *Everardo* Op- 1253
pendorpio, *Guilielmo Calsterio, Waltero Filio-*
Megisonis. Collegæ additi *Godefridus Amelrici-*
Filius, Franco Blancardus, Godefridus ab Atrio,
Walterus Corseboldus.

Sequens annus Septemviros habuit, *Guilielmum* 1254
Calsterium, Walterum Corseboldum, Walterum
Filiū-Megisonis, Petrum Filiū-Gheile, Ægi-
dium Filiū-Lizæ, Arnoldum Wilreum, Arnol-
dum Radingium.

Anno 1256. Septemviratum gessere, *Godefridus* 1256
Amelrici-Filius, Guilielmus Calsterius, Ægidius
Filius-Lizæ, Bastinus à Lapide, Walterus Cor-
seboldus, Walterus Calsterius, Joannes Gruellius.

Proximo anno Septemviri, *Everardus Oppen-* 1257
dorpius, Petrus Filius-Gheile, Joannes Gruellius,
Everardus Clavarius, Everardus Blancardus,
Godefridus Montanus, & Walterus Cardinalis.

Sequenti anno Septemviratu functi, *Everardus* 1258
Oppendorpius, Joannes Nethenius, Guilielmus
Calsterius, Joannes Radingius, Radulphus Wil-
reus. Reliquorum non exstant nomina.

Proximo anno *Oppendorpio, Nethenio, Cal-* 1259
sterio prorogatum imperium, collegis additis,
Waltero Filio-Megisonis, Waltero Corseboldo,
Petro Filio-Gheile, Henrico Rodio.

Eodem anno idibus Octobris *Henricus* Dux Lo-
vaniensibus legem tulit, ne rerum locatarum au-
ctoritas morte locatoris interromperetur.

Anno 1260. pridie calendas Martias *Henricus* 1260
Dux, ejus nominis tertius, Lovanii è vivis sublatu
est, illatusque monumento, quod sibi uxori
in aede Dominicanorum strui curarat. Cœnobium
id jussu ipsius ex palatio, quod veteres Duces in
Diliæ insula inhabitabant, conditum fuerat. Re-
linquebantur *Henrico* filii tres, *Henricus, Jo-*
annes, & Godefridus, etiam tum pueri. Horum tu-
telam *Adela* mater submotis aliquot exteris Prin-
cipibus qui favore sanguinis eo prætendebant,
prudenter gessit. Erant ei à consiliis *Walterus*

Bertoldus Mechliniensis, *Godefridus Parweta-*
nus, magni nominis Barones, ac Ducibus san-
guine juncti, multum fremente *Arnoldo Wesemalio*
Brabantiae Marscalco, viro forti ac feroce. Præto-
rem hoc anno agebat *Walterus Nethenius*, Eques.

1261 Anno 1261. Lovanienses cum omnibus ferè
Brabantiae Civitatibus fœdera renovarunt.

1262 Anno 1262. Septemviratum Lovanii gesserunt,
Everardus Oppendorpius, *Ægidius Lixæ-Filius*,
Guilielmus Calsterius, *Joannes Nethenius*, *Wal-*
terus Megisonis-Filius, *Petrus Gheilæ-Filius*,
Joannes Huldebergensis.

Eodem anno magna dissensio Lovanii fuit inter
Clavarios, & *Blancardos*, Patricios. *Clavario-*
rum eo potentior erat factio, quòd *Arnoldum*
Wesemalium proximo cognationis gradu attinge-
bant. *Blancardi* etiam suos fautores habebant.
Itaque biennio tota Civitas in motu fuit, non citra
sanguinem; nam in ipsa urbe manus confertas lego.

1263 Sequuntur Septemviri, *Everardus Oppendor-*
pius, *Joannes Nethenius*, *Joannes Huldeber-*
gensis, continuato Magistratu, quibus collegæ ad-
scripti *Godefridus Clavarius*, *Arnoldus Calste-*
rius, *Henricus Rodius*, *Arnoldus Montanus*.

1264 *Oppendorpio*, *Nethenio* ac *Huldebergensi*
anno 1264. tertio prorogato imperio, adjungun-
tur *Guilielmus Calsterius*, *Walterus Cardina-*
lis, *Ægidius Lixæ-Filius*, *Everardus Clavarius*.

Blancardi Lovanienses *Adelam* matrem Du-
cum accedunt, *Clavarios* cum *Arnoldo Wese-*
malio nefaria in rempublicam consilia agitare, de-
ferentes. Diligenter inquisito, non vanam fuisse
criminationem compertum. *Wesemalius* enim ex-
acerbatus, quòd omninò ab arcanis reipublicæ
excluderetur, defectionem moliebatur, Lovanien-
ses *Clavariorum* operâ eòdem impellens. Itaque
Clavariis urbe per *Adelam* ejectis, *Blancardo-*
rum res confirmatæ: ex quibus *Walterus*, Eques
clarissimus, Præturam administrare jussus.

1265 Anno 1265. interit ex Tutoribus Ducum *Go-*
defridus Parweta- nus. Aspirare rursus ad rem-
publicam *Wesemalius*, antiquam nobilitatem, am-
plissima in Patriam merita, ad hæc summum in
republica Marscalci munus prætere. Justa vi-
deri poterant: verum ferocia hominem exclusit.
Henricus Bautresinius Parwetano successor da-
tus, consanguineus & ipse Ducum. *Wesemalius*
irarum in *Adelam* ac *Mechliniensem* plenus, do-
mum abiit.

Paullò post cum filiis, jam pubertatem ingressis,
Adela mater reipublicæ administrationem traditura
esset, cernens *Henrico* majori natu nullum vigo-
rem esse Principe homine dignum: eo in cœ-
nobium ablegato, *Joannem* Principatum capeffere
jubet. Innocenti homini tantâ injuria Principatum
auferre indignum Lovaniensibus videbatur: itaque
Joanni ac matri advenientibus portas præclusere,
nullum se præter *Henricum* Principem cognos-
cere contestati.

Commoda hæc *Wesemalio* ultionis occasio visa,
cum exsulibus *Clavariis* fœdere inito *Blancardos*
Lovanio eiecit; *Clavarios* reduxit, urbem sibi dicto
obedientem reddidit. *Gerardus Clavarius* Eques
pro *Waltero Blancardo* prætor dictus. Indictum

Mechliniensi bellum, prætextu, quòd eo auctore
Henricus Dux in Ordinem redactus esset.

Initio anni 1266. ductu *Wesemalii* ac *Arnoldi* 1266
Baronagii Lovanienses in hostem eduxere. Ce-
terum cum fortè non servatis ordinibus in *Me-*
chliniensis conspectum procurrissent, spe ejus op-
pidi ex improvîso capiundi: *Bertoldus* in palan-
tes impetu facto Tildungam usque fugat, concisa
eorum non parvâ copiâ, captisque *Gerardo Pe-*
treio, & *Godefrido Clavario*, Equitibus, duo-
busque *Wesemalii* ex sorore nepotibus. Post eam
cladem *Wesemalius* solito pacatior, nihil prius
habuit, quàm pacem à *Joanne* Duce exorare, id-
que seclusis Lovaniensibus, qui primùm anno pro-
ximo in gratiam recepti sunt.

Initio Maii 1267. Cortenbergam ab Ordinibus 1267
conventum, ubi supplicibus admissorumque ve-
niam petentibus pax data. Cujus tabulas obfig-
narunt testium loco, *Walterus Bertoldus*, *Hen-*
ricus Bautresiniensis, *Walterus Angiensis*,
Arnoldus Distanus, *Leonius Castellanus Bru-*
xellensis, *Joannes Rochelariensis*, *Ægidius Ber-*
toldus, *Joannes Wavrius*, *Joannes Brina Lin-*
trius, *Henricus Ascanus*, Equestri Ordinis Viri,
& legati Bruxellensium, Tillemontanorum, Saut-
leviensium, Andoverpiensium, Liranorum, Geldo-
niensium, & Gemblacensium. In *Clavarios* Lova-
nensium non acerbius animadversum, quàm ad
tempus muniis publicis arcerentur.

Joannes mense Junio Lovanienses in verba sua
adegit. Creati tum Septemviri, *Guilielmus Calste-*
rius, *Walterus Cardinalis*, *Joannes Nethenius*,
Arnoldus Herendatensis, *Everardus Blancardus*,
Henricus Oppendorpius, *Arnoldus Montanus*.

Porro licet *Joannes* Dux singulis annis nova
Septemvirorum comitia se habiturum, nec alicui
Magistratum prorogaturum, jurasset: perpetuum ta-
men Septemviratum penè per quatuordecim annos
gefsere, *Walterus Cardinalis*, *Guilielmus Cal-*
sterius, *Joannes Nethenius*, *Ægidius Lixæ-Filius*,
Arnoldus Nobelus, *Arnoldus Herendatensis*, *Jo-*
annes Huldebergensis, *Franco Zadelarius*, *Wal-*
terus Corseboldus; quorum *Cardinalem* & *Cal-*
sterium nunquam feriatos lego.

Anno 1270. *Joannes* Dux mense Majo leges 1270
ac privilegia Lovaniensium confirmavit, nomina-
tim constitutionem Avi de rebus locatis latam
anno 1259.

Anno proximo præturâ fungebatur *Walterus* 1271
Corseboldus.

Anno 1273. *Aleidis* mater Ducis, decurso vitæ 1273
spatio, Lovanii ad Prædicatores condita.

Anno 1282. Dux mense Augusto Lovaniensibus 1282
multas dedit leges: ut Septemviri in re tributaria
instar reliquorum civium censerentur; iidem sin-
gulis annis 24. mensis Junii novarentur; extra-
neus civi obligatus, nisi monitione Septemviro-
rum satisfaceret, captivus in urbem adduceretur;
operarii statis horis pulsu campanæ ad operas vo-
carentur; in contentione civili consanguineis rei
die ac nocte proximis induciæ essent; reus, nisi ante
solis occasum pacem ab offenso peteret, 45. soli-
dos lueret; mulctarum omnium medietas in ærarium
conferretur. Reliqua proximo libro prosequemur.

LIBER SECUNDUS
 QUO COMPREHENDUNTUR
 EA QUÆ LOVANIENSES
 SUB
 JOANNE I. II. ET III.

Gessere ab Anno 1282. usque ad Annum 1355.

1282

Omitiis mense Augusto celebratis Septemviri anni proximi Magistratu abeunt. Tres ex iis, *Walterus Cardinalis, Guilielmus Calsterius, Arnoldus Nobelus*, iterum in sequentem annum declarantur; adduntur *Radulphus Radingius, Franco Zadelarius, Franco Calsterius, Henricus Corbecanus*. Porro quoniam Septemvirorum fastos ab hoc anno integros habemus: visum fuit, hinc secundi libri initium facere, & annum à comitiis quæ ferè pridie *Natalis Baptistæ* celebrari solent, incipere.

1283

Mense Junio anni 1283. creati Septemviri, *Walterus Corseboldus, Joannes Huldebergensis, Godefridus Vulpes, Salomon Bollebornius, Joannes Heyma, Joannes Corbecanus, Ægidius ex Liemingis*.

1284

Sequuntur *Walterus Cardinalis, Guilielmus Calsterius, Arnoldus Nobelus, Ægidius Filius-Lizæ, Petrus Filius-Gheilæ, Franco Zadelarius, Daniel Rodius*.

Bellum hoc anno exortum inter Brabantinos ac Gelros ob controversum jus Lemburgensis Ducatus, quod in rebus Brabanticis latius prosequimur.

1285

Henrico Oppendorpio, Equite, *Waltero* ac *Joanne Corseboldis, Joanne Milite, Godefrido Heyma, Joanne Planco, & Ottone Divite*, Septemviris, Franci expeditionem in Arragones fecere. Dux noster in gratiam Franciæ Regis magnam popularium multitudinem eo duxit. Ex horum numero *Henricus Oppendorpius, & Joannes Radingius*, Equites, fuere. Capta hic Gerundâ, luës castra invasit, qua Brabantinorum aliquot extincti, & inter cæteros *Joannes Radingius*.

1286

Proximus annus Consules habuit *Henricum Oppendorpium*, Equitem, & *Guilielmum Calsterium*; Septemviros, *Joannem Rodium*, Equitem, *Guilielmum Wilreum, Ægidium ex Liemingis, Godefridum Rodium, Franconem Calsterium, Arnoldum Hoffstadiensem, Henricum Cainogam*. Glifcente undique inter Brabantinos & Gelros bello, Gelrus Tylam intercepit, Batuæ oppidum. Captus *Joannes ex Curia* cognomento *Zadelarius*, Eques, Patricius Lovaniensis, post paucos dies ex vulnere dolore interiit.

Succedunt Septemviri, *Walterus Cardinalis,*

Guilielmus Calsterius, Otto Dives, Otto Rielariensis, Arnoldus Wilreus, Joannes Radingius, Joannes Corseboldus. Fine ejus anni, 5. Junii memorabile illud prælium Woeringense commissum fuit. *Joannes Dux* pro Lemburgensi Duce se gerens, Woeringam Colonienfis Archiepiscopi arcem, prædonum receptaculum, obsederat. Colonienfis ut obsidionem solveret, *Henricum Luceburgensem, Adolphum Nassavium, Reginaldum Gelrum*, qui cum Brabantino de Lemburgensi Ducatu contendebat, *Waleranum Falcoburgensem* adduxit. Brabantini numero multo inferiores, cæso Luceburgensi, reliquos captivos, ac Ducem suum Lemburgi dominum fecere. Gelrus per annum in arce Lovaniensi in custodia habitus, quidquid in Lemburgum juris ante prætenderat, ejurare coactus fuit. Claruerunt eo bello ex Patriciis Lovaniensibus, *Henricus Bialandensis, Arnoldus Petreius, Leonius Resina, Henricus Oppendorpius, Henricus Wilreus, Joannes Rodius, Guilielmus & Massuinus Radingii*, Equites, *Joannes Radingius, Guilielmus & Arnoldus Wilrei, Arnoldus Montanus, Ægidius ex Liemingis, Petrus Calsterius, Joannes Nethenius, Arnoldus Hoffstadiensis*, qui Ducem ab hostibus pressum, & equo dejectum, perfracto hostium densissimo cuneo, in equum suum imposuit, moxque in obtruncati hostis equum insiliens, ac in prælium reversus, unus eorum fuit qui viginti numero, Comitibus Luceburgensis vexillo direpto, milites ipsius in fugam coniecere.

Sequuntur Consules 1288. *Joannes Rodius*, Eques, *Joannes Radingius*. Septemviri verò *Guilielmus Wilreus, Franco Calsterius, Franco Zadelarius, Joannes Miles, Joannes Heyma, Joannes Cainoga, Walterus Lætus*.

Tertio calendas Septembris *Joannes Dux* Libram lanæ Lovaniensibus dedit. Et quoniam civium aliquot merces ab ejus creditoribus in Hollandia detentæ erant: promisit, si quem bonave suæ ob Ducis debitum alicubi detineri contingeret, indemnem eum habere &c.

Acta hæc Lovanii, præsentente *Godefrido* fratre Ducis, Domino Virzonienfi; *Godefrido* Comite Vianæ, *Joanne Cudicensi, Arnoldo Distensi, Godefrido Rosselariensi, Arnoldo Walemiensi, Arnoldo We-*

semalio, Ægidio Bertoldo, Gerardo Wesemalio, Roberto Ascano, Henrico Bautresiniensi, Florentio Bertoldo, Henrico Heverlensi, Waltero Folcardo, Arnoldo Winegimensi, Equestris Ordinis viris.

1289 *Waltero Megifonis-Filio, Guilielmo Calsterio, Henrico Corbecano, Ottone Rielariensi, Arnoldo Wilreo, Daniele Rodio, Joanne Radingio, Septemviris, interierunt Gosuinus Stadius Præpositus cœnobii Gertrudani, & Alardus Furenensis Abbas Parcensis: huic Godefridus Libbecanus, illi Henricus Bunsbecanus suffecti.*

1290 1290 Septemviratu functi, *Arnoldus Nobelus, Joannes Miles, Franco Calsterius, Godefridus Rodius, Guilielmus Wilreus, Ægidius ex Liemingis, Ægidius Lizæ-Filius.*

1291 Proximo anno Septemviri fuere, *Joannes Rodius, Eques, Walterus Corseboldus, Joannes Heyma, Arnoldus Wilreus, Arnoldus Zadellarius, Guilielmus Wilreus, junior, Henricus Godefridi.* Hoc tempore vixisse reperio Equitem clarissimum *Radulphum* cognomento *Lovaniensem.*

1292 Hos excepere *Guilielmus Wilreus, senior, Arnoldus Nobelus, Arnoldus Montanus, Otto Rielariensis, Franco Calsterius, Godefridus Rodius, Petrus Calsterius.*

Joannes Dux *Lovanienfibus* potestatem fecit quo vellent loco fori habendi, pridie calendas Junias anni 1293.

1293 Anno 1293. comitiis lecti Septemviri, *Walterus Corseboldus, Joannes Radingius, Guilielmus Wilreus, junior, Joannes Evertonis.* Reliquorum non exstant nomina. His Septemviris, *Joannes* Dux, Barri ludis Hasticis à *Petro Bessremontio*, viro nobili, vulnus accepit, nec multo post eodem in oppido decessit 5 idus Junias anni 1294.

1294 Subsequenti anno Septemviri dicti, *Guilielmus Wilreus, senior, Franco Calsterius, Ægidius Filius Ægidii Filii-Lizæ, Ægidius ex Liemingis, Walterus Miles, Henricus Godefridi, Petrus Calsterius.*

1295 Mense Julio *Joannes II.* Dux *Lovanii* principatum capeffivit, prætoremque creavit *Joannem Plancum*, Equitem. Successere Septemviri, *Arnoldus Montanus, Otto Rielariensis, Arnoldus Wilreus, Joannes Herendatensis, Gosuinus Calsterius.* Reliqui desiderantur.

1296 Sequuntur Septemviri, *Walterus Corseboldus, Franco Calsterius, Joannes Heverlingus, Godefridus Rodius, Gerardus & Everardus Montani, Joannes Radingius.* Vita functus *Henricus Bunsbecanus* Præpositus *Gertrudani*, cui successit *Arnoldus Castrensis.*

1297 Proximi Septemviri fuere, *Arnoldus Nobelus, Otto Rielariensis, Henricus Corbecanus, Guilielmus Wilreus, Ægidius Lizæ-Filius, Walterus Miles, Petrus Calsterius.*

1298 Dein Consules fuere *Henricus Wilreus, Eques, Petrus Calsterius.* Septemviri, *Franco, Gosuinus, & Godefridus Calsterii, Joannes Miles, Gerardus Montanus, Henricus Godefridi, Radulphus Erpensis.*

1299 Post hos secuti Septemviri, *Guilielmus Wilreus, Walterus Corseboldus, Ægidius Lizæ-Filius, Ægidius ex Liemingis, Petrus Calsterius, Ægidius Bistanus, Godefridus Rodius.*

1300 Anno 1300. Septemviratum gessere, *Joannes*

Miles, Gosuinus Calsterius, Henricus Godefridi, Joannes Edelberus, Radulphus Erpensis, Henricus Aberanus, Joannes Albus, quo tempore præturam administrabat Joannes Blancardus, Decanatum S. Petri Ægidius Lizæ-Filius.

Annus proximus Septemviros habuit, *Guilielmum Wilreum, Walterum Corseboldum, Ægidium Lizæ-Filius, Ægidium ex Liemingis, Godefridum Rodium, Godefridum Calsterium, & Ægidium Bistanum.* 1301

Subsequenti anno *Joanne Milite, Waltero ex Liemingis, Arnoldo Rodio, Waltero Blancardo, Henrico Godefridi, Gosuino Calsterio, Henrico Aberano, Septemviris, Flandri Francos* ad *Cortracum* cruentissima clade affecerunt mense Augusto. Illic periire *Patricii Lovanienfes* pro *Francis* pugnantes, *Henricus Wilreus, Guilielmus Radingius, Arnoldus Hofstadiensis, Equestris Ordinis viri.* In *Januario* Dux magnum forum *Lovanienfibus* donavit. 1302

Mense Martio *Joannes* Dux *Mechliniam* imperata detrectantem obsedit. Hoc bello *Lovanienfium* Ductor erat *Wesemalius.* Cum *Andoverpianis* orta tum nostris contentio, utrisque *Santhovianos* sub signa sua cogentibus. Vetustissimæ consuetudini nostri innitebantur, jam inde ab initio Ducatus *Lyranis & Santhovianis S. Petri* vexillum sequi solitis. Ceterum cum hoc bello *Walterus Folcardus* ad *Andoverpiana* stativa eos traheret: vix à Duce pacari potuere *Lovanienfes* quin *Folcardo* manus inferrent.

Porro initio anni 1303. *Joannes* Dux obsidionem solvit, cum paullo ante eruptione facta obsessi ex *Andoverpiensibus* multos profligassent, è quorum numero nominatos invenio *Gerardum Vorselariæ Dominum, ex filia Bastini Petreii Patricii Lovanienfis* prognatum, & *Godefridum Lyranum.*

Mense Maio *Joannes* Dux *Lovanienfibus*, quod selectissimas cohortes militum in bellum *Mechlinienfe* adparassent, multa dedit privilegia, ac inter cetera ne de cive alicubi quam *Lovanii* inquiri, aut eum in carcere habere, judicarive liceret, adhibitis testibus *Godefrido Comite Vianæ, Joanne Cudicensi, Gerardo Rochelariensi, Arnoldo Walhemio, Arnoldo Wesemalio, Gerardo Distensi, Daniele Boucholdano, Iwano Melderatensi, Equitibus, Godefrido Hellebecano, Senescallo.*

Proximis comitiis Consules lecti *Guilielmus Wilreus, Radulphus Radingius, Septemviri* verò *Walterus Corseboldus, Ægidius Lizæ-Filius, Ægidius ex Liemingis, Godefridus Calsterius, Henricus Rodius, Ægidius Bistanus, Walterus Cricsteen. Ægidio Lizæ-Filio* ante finem anni defuncto suffectus *Walterus Nethenius.* 1303

Mense Septembri *Mechlinienfes*, inopiâ comeatuum extrema urgente, cum navigiis *Schaldis* ripam deprædarentur: à classe Ducis superati, conditiones ex arbitrio victoris suscepere.

Secuti Septemviri, *Petrus Calsterius, Walterus Blancardus, Arnoldus Rodius, Walterus ex Liemingis, Simon Edelberus, Gosuinus Dormalus, Joannes Albus.* 1304

Mense Junio anni 1305. foedus inter *Lovanienfes*, ac *Trudonenfes* initum. 1305

Mox in comitiis declarantur Consules *Arnoldus Rodius, Joannes Herendatensis; Septemviri,*

Gosuinus Calsterius, Henricus Aberanus, Radulphus Erpensis, Henricus Rodius, Walterus Nethenius, Simon Minnemonius, Walterus Herendatenfis.

1306 His successere Septemviri, *Ægidius ex Liemingis, Arnoldus Rodius, Petrus Calsterius, Joannes Herendatenfis, Joannes Edelberus, Walterus Blancardus, Walterus Cricsteen.*

Per id tempus plebs in multis Brabantiae civitatibus gubernacula reipublicae optimatibus eripuerat. Lovanii ut idem faceret conspirantem Patricii sine tumultu repressere.

Joannes Dux mense Septembri Lovanium veniens statuit, ut deinceps Patricii omnem motum plebis suo arbitrio compescerent, modò à Prætorè admonito fegnius in eo negotio procederetur; ne quis civem invitum in singulare certamen provocaret; ne monachi fundos possiderent; Senatui multas augere aut minuere liceret; ob seditionem perpetuo exilio punitum ac in Brabantia receptum occidere impunè esset. Aderant tum Duci, *Henricus Luceburgensis, Joannes Namurcensis, Arnoldus Loffensis, Comites; Reginaldus Falcoburgensis, Guido à Flandria, Joannes Cudicensis, Gerardus Rochelariensis, Gerardus Distensis, Arnoldus & Gerardus Wesemalii, Florentius Bertoldus Berlariensis, Otto Cudicensis, Henricus Heverlensis, Joannes à Lovanio Gasbecanus, Ægidius Bertoldus Mechliniensis, Daniël Bocholdanus.*

Textores & fullones multi per Ducem (cautè tamen ne id sanctioni anni 1303. quæ civem Lovanensem alibi quàm Lovanii judicari vetabat, fraudi esset) Genappam in custodiam avecti, multi in exilium pulsi. Et *Robertus* Comes Flandriæ datis tabulis promisit, quos exulum Lovanensium Gandavum venire contingeret, Lovanium ad supplicium se missurum.

Mense Februario *Godefrido Libbecano*, Abbati Parcensi, successit *Sigerus*.

1307 Secuti Septemviri, *Henricus Godefridi, Godefridus Calsterius, Walterus ex Liemingis, Ludovicus Bommalius, Radulphus Erpensis, Simon Minnemonius, Joannes Albus.*

Arnoldo Castrensi, Præposito Gertrudano, vivis erepto successit *Godefridus Udechiniensis*.

1308 Sequenti anno Septemviri fuere, *Arnoldus Rodius, Ægidius ex Liemingis, Joannes Herendatenfis, Petrus Calsterius, Gosuinus Dormalus, Walterus Blancardus, Walterus Cricsteen.*

1309 Hos excepere, *Gosuinus Calsterius, Henricus Godefridi, Henricus Aberanus, Everardus Oppendorpius, Walterus Eveloga, Guilielmus Spectius.*

1310 Post hos, *Arnoldus Rodius, Ægidius ex Liemingis, Walterus Blancardus, Simon Minnemonius, Henricus Rodius, Walterus Cricsteen, Godefridus Montanus.*

1311 Anno 1311. Septemviri, fuere, *Joannes Edelberus, Walterus ex Liemingis, Walterus Corseboldus, Godefridus Smachtus, Petrus Calsterius.* Duorum nomina non exstant.

Mense Septembri *Joannes* Dux decanis lanificii potestatem fecit omnium caussarum, quæ de lanificio orirentur, decidendi, adhibitis testium loco, *Florentio Bertoldo* Domino Mechliniæ, *Arnoldo Quabecano* Domino Bergarum ad Zomam,

& *Daniele Bocholdano*. Latissimum fuit olim decanorum jurisdictio Lovanensium; nam Trudonense lanificium ipsis suberat.

Arnoldo Rodio, Ægidio ex Liemingis, Joanne Herendatenfi, Gerardo Oppendorpio, Godefrido Montano, Ludovico Vulpe, Ludovico Bommali, Septemviris, Joannes II. ejus nominis Dux Lotharingiæ & Brabantiae, 6. calendas Novembris in fata concessit, *Joanne III.* successore relicto.

Anno proximo, *Joanne Edelbero, Waltero ex Liemingis, Waltero Cricsteen, Guilielmo Spectio, Henrico Zadelario, Francone Hofstadiensi, Ludovico ex Liemingis, Septemviris, tributo viritim collato, dissolutum æs alienum quo avus ac pater Ducis rempublicam oneraverant, ac cujus causâ non admodum tutum fuerat mercatoribus nostris ad exterâs nationes proficisci. Quæstores è singulis urbibus electi rem tributariam expediebant, ne, à ducalibus administratâ, argentum inde collectum, ut pridem, diffunderet. Quod quidem sine magna eorum hominum indignatione, tantum bolum sibi è faucibus ereptum dolentium, fieri non potuit. Verùm ne quid ab iis periculi immineret, Lovanenses, Bruxellenses, Boscenses, ac Tillemontani nova fœdera percusserunt mense Julio.*

Anno 1314. *Petro Calsterio, Ludovico ex Liemingis, Consulibus, Arnoldo Rodio, Joanne Herendatenfi, Gerardo Oppendorpio, Ludovico Vulpe, Waltero Nethenio, Radulpho Corseboldo, Reginerio Berthemio, Septemviris, mense Julio novus Dux Lovanii Principatum iniit.*

Anno eodem *Sigero* Abbati Parcensi vita defuncto successit *Guilielmus Herendatenfis*, Patricius Lovanensis, filius *Joannis*, qui hoc anno Septemviratu fungebatur.

Anno proximo ab initio per decem continuos menses pluere non desit, adeo ut nec fruges, nec alii fructus ad maturitatem pervenire possent; subsecuta hinc caritas annonæ, qua majorem nunquam in Europa fuisse aiunt. Modius siliginis Lovanii novem aureis veniit.

Comitiis dein mense Junio celebratis, Septemvirorum nomina exiire, *Petrus Calsterius, Joannes Edelberus, Simon Minnemonius, Henricus Aberanus, Walterus Corseboldus, Franco Hofstadiensis, Joannes Vertecanus.* *Simoni Minnemonio*, ante anni finem defuncto, *Ludovicus ex Liemingis* suffectus.

Eodem anno Prætor creatus *Arnoldus Rodius*.

Anno sequenti vehementer peste laboratum Lovanii, quam proximi anni caritas invexerat. Ferunt, singulis diebus ad triginta Xenodochio illatos.

Septemviri fuere, *Joannes Herendatenfis, Walterus Cricsteen, Radulphus Corseboldus, Guilielmus Spectius, Henricus à Porta, Arnoldus Calsterius, Walterus Minnemonius.*

Guilielmo Herendatenfi Abbati Parcensi subrogatur *Godefridus Atrodus*.

Joanni Berthemio, Decano S. Petri Lovanensis, successit *Joannes Siggeniensis*.

Anno 1317. ineunte, Phalæ textorum coepere, ut laminæ parietibus ejus impositæ docent. Pulchrum sanè opus, & quod satis evidenter demonstrat quantum olim Lovanium lanificio potuerit. Brabantinos quidem universos supra modum lanificio se exercuisse, præ ceteris tamen telam Lovanensem id temporis in pretio fuisse, constat,

Germanis superioribus potissimum adamatam. Aiunt ad 4000. textrinarum eo tempore in urbe fuisse. Lege etenim cautum erat, ut quilibet civis quotannis unum saltem pannum sibi suisque texti juberet; à qua nec Patricii excusabantur. Hinc evenisse credo, ut Patricios Lovanienses sacco lanæ emeruisse dicant, probrum videlicet maximum ingerere se arbitrati; cum tamen, *Eginharto* vetusto Historico referente, constet, *Carolus Magnus* filias suas, ne otio torperent, lanificio exercuisse. Cum eo sanè communicatam nobis hanc ignominiam, vehementer mihi placet.

Fuere hoc anno Consules, *Joannes Herendatensis*, *Radulphus Radingius*; Septemviri verò, *Goswinus Calsterius*, *Joannes Edelberus*, *Godefridus Montanus*, *Henricus Zadelarius*, *Franco Hoffstadiensis*, *Joannes Vertecanus*, *Ludovicus Radingius*.

1318 Hos subsecuti, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Arnoldus Calsterius*, Consules; *Walterus Cricsteen*, *Walterus Rodius*, *Radulphus Corseboldus*, *Radulphus Radingius*, *Ludovicus Vulpes*, *Walterus Minnemonius*, *Joannes Calsterius*, Septemviri.

His Consulibus, Sitterium oppidum Transmosanum à Brabantinis expugnatum. Erat id oppidum sub imperio *Reginaldi Falcoburgensis*, quem Brabantinus ob injurià affectos Trajectenses hostem indicarat. Lovanienses in oppugnando Sitterio summam laudem consecuti sunt, validissimo murorum propugnaculo in potestatem redacto, quorum emulatione accensi Andoverpienses, cum paria tentarent, à propugnatoribus non sine ignominia repulsi sunt, frustra Mechliniensibus & Bredanis opem ferentibus. Creatus hic fuerat Eques, *Franco Hoffstadiensis*, Patricius Lovaniensis. Lovaniensium ordines ductabat *Ludovicus ex Liemingis*, prætor, cui ex Patriciis aderant, *Franco Hoffstadiensis*, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Arnoldus* ac *Joannes Wilrei*, *Radulphus Corseboldus*, *Joannes Bollebornius*, *Ludovicus Vulpes*, *Godefridus Dormalus*, *Joannes*, Vexillifer, & *Henricus Calsterii*, fratres, *Walterus Nethenius*, *Simon Godefridi*, *Ludovicus* & *Radulphus Radingii*, *Bastinus Petreius*, *Simon Villicus*. Sitterium tandem fame ad deditionem coactum, & *Falcoburgensis* metuens ne universum ejus Principatum Brabantinus confiscaret: se potestati ejus concedidit, Lovanii habitus in libera custodia aliquot annis.

1319 Proximis comitiis Consules facti, *Radulphus Radingius*. 2. *Joannes Resina*; Septemviri, *Goswinus Calsterius*, *Joannes Edelberus*, *Henricus Aberanus*, *Godefridus Montanus*, *Guilielmus Spectius*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*.

1320 Dein Consules, *Guilielmus Wilreus*, Eques. 2. *Guilielmus Spectius*; Septemviri, *Walterus Cricsteen*, *Radulphus Corseboldus*, *Radulphus Radingius*, *Ludovicus Vulpes*, *Walterus Minnemonius*, *Joannes Calsterius*, *Bastinus Petreius*.

Godefrido Udechiniensi Præposito Gertrudano successit *Guilielmus Wilreus*.

Obiit hoc anno *Goswinus Calsterius*.

1321 Anni proximi Consules fuere, *Joannes Herendatensis*. 2. *Arnoldus Petreius*; Septemviri, *Joannes Edelberus*, *Godefridus Montanus*, *Guilielmus Spectius*, *Arnoldus Calsterius*, *Joannes Vertecanus*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*.

Prætor creatus *Radulphus Corseboldus*.

Sequentis anni Consulum nomina non exstant. 1322 Septemviratum gessere, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Arnoldus Rodius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Joannes Corseboldus*, *Walterus Minnemonius*, *Goswinus Calsterius*, *Godefridus Piederius*.

Obiit *Godefridus Montanus* Patricius.

Sequuntur Consules, *Guilielmus Wilreus*, Eques 1323 3. *Radulphus Radingius*. 3. Septemviri, *Joannes Spectius*, *Walterus Nethenius*, *Henricus Rodius*, *Joannes Vertecanus*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*, *Walterus Cricsteen*, junior.

Insequens annus Consules habuit, *Guilielmum* 1324 *Spectium*. 2. *Ludovicum ex Liemingis*; Septemviros, *Guilielmum Wilreum*, Equitem, *Joannem Herendatensem*, *Walterum Minnemonium*, *Radulphum Corseboldum*, *Radulphum Sacerdotem*, *Simonem Godefridi*, *Guilielmum Rodium*.

Reginaldus Falcoburgensis Lovanio fugam moliri compertus: Genappam in arctiorem custodiam avehitur.

Arnoldus Rodius *Radulpho Corseboldo* in prætura succedit.

Creati dein Consules, *Joannes Herendatensis*. 1325 3. *Radulphus Radingius*. 4. Septemviri, *Walterus Cricsteen*, senior, *Guilielmus Spectius*, *Henricus Aberanus*, *Bastinus Petreius*, *Joannes Calsterius*, *Godefridus Dormalus*, *Joannes Erpensis*.

Obiit *Joannes Wilreus* Præpositus Gertrudanus; successit *Joannes Jolinus*.

Proximi anni Senatores creati, *Joannes Vulpes*, 1326 *Radulphus Corseboldus*, *Joannes Wilreus*, *Godefridus Dormalus*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Joannes Erpensis*, *Ægidius Lachmannus*, *Eveardus Blancardus*, *Godefridus Albus*, *Joannes Sacerdos*, *Arnoldus Swertvager*, *Henricus Rodius*, *Arnoldus Bollebornius*, *Henricus Wilreus*, *Godefridus Godertius*, *Walterus Cardinalis*; *Guilielmus Rodius*, *Joannes Oppendorpius*, *Bastinus Petreius*, *Guilielmus Calsterius*, *Arnoldus Dives*. Ex his Consules erant, *Joannes Wilreus*, *Ludovicus ex Liemingis*. 2.

Legebantur autem Senatores, ut Septemviri, ex solis Patriciis numero 21. Exque his duo Consules, qui summus est in urbe Magistratus. Ipsorum erat reipublicæ statum componere; ac providere ne quid respublica detrimenti caperet; si majori deliberatione opus esset, Senatus ipsis præsto erat, ex quo etiam Censores, Præfecti ædificiorum publicorum, Præfecti annonæ, & ii qui Pacificatores dicebantur, sumi mos erat. Septemviri contractus ac criminales causas judicabant.

Septemviratu hoc anno fungebantur, *Guilielmus Spectius*, *Walterus Minnemonius*, *Walterus Nethenius*, *Radulphus Sacerdos*, *Joannes Cricsteen*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Joannes Crachovius*.

Reginaldus Falcoburgensis datis sponforibus Genappensi carcere solutus.

Sequuntur Consules, *Joannes Resina*. 2. *Walterus Eveloga*. Reliqui Senatores erant, *Franco Hoffstadiensis*, Eques, *Ludovicus Radingius*, *Petrus Plancus*, *Bastinus Edelberus*, *Joannes Godertius*, *Joannes Cricsteen*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Joannes Crachovius*, *Radulphus Sacerdos*, *Simon Godefridi*, *Radulphus Dormalus*, *Joannes Heyma*, *Walterus Minnemonius*, *Wal-*

terus Herendatensis, Walterus Albus, Ludovicus Dives, Franco ex Liemingis, Guilielmus Pinnoccus, Jacobus Sapiens. Septemviri, Joannes Herendatensis, Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius, Joannes Wilreus, Godefridus Dormalus, Joannes Erpensis, Ægidius Lachmannus.

Falcoburgensi rursùm Trajectenses infestante, reditum à Brabantinis in Transmosanos. Inclusus Falcoburgo, atque ad extremam necessitatem contrusus, Gerardo Juliacensi intercessore, in gratiam recipitur. Actum hoc mense Octobri. Lovaniensibus bello ad Falcoburgum præerat, Joannes Halensis, Eques. Castra sequebantur, Ludovicus Radingius, Henricus & Joannes Calsterii, Ludovicus Cricsteen, Walterus & Everardus Blancardi, Arnoldus Swertvager, Arnoldus Bollebornius, Henricus & Franco Wilrei, Simon Villicus, Walterus Cardinalis, Godefridus Godertoius, Godefridus Albus, Vexillifer, alique quorum nomina non suppetunt.

Mense Novembri hæc Lovaniensibus à Duce data sunt privilegia: si quem civem accusari contingat apud prætorem, ut prætor primùm Septemviros adeat, & si ipsis videatur, tum demùm hominem in vincula ducat; ne Septemviri contractuum usurariorum testes sint; civem sine Septemvirorum sententia supplicio affici, aut extra urbem in vinculis haberi, nefas sit; civem cui iudicio fisci fidejussor sit, arctioribus vinculis constringere non liceat; ne apparitores tabernariam exercent; ne lanificium intrà secundum ab urbe lapidem exercentur. Testes horum, Florentius Bertoldus Meckliniensis, Otto Gudicensis, Gerardus Distensis, Rogerius Levedaliensis, Joannes Ratonis-Curiensis, Radulphus Pipenpoius, Senescallus.

Joanni Jolino Præposito Gertrudano successit Henricus Furensis.

1328 Proximis comitiis Consulatum inêre, Guilielmus Spectius. 4. Joannes Wilreus. 2. Septemviri fuere, Walterus Minnemonius, Walterus Netbenius, Simon Godefridi, Guilielmus Rodius, Radulphus Sacerdos, Radulphus Dormalus, Ludovicus ex Liemingis, junior. Reliqui Senatores erant, Joannes Herendatensis, Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius, Joannes Vulpes, Joannes Erpensis, Arnoldus Albus, Arnoldus Dives, Henricus Pinnoccus, Joannes Swertvager, Godefridus Godertoius, Godefridus Couterellus, Joannes Calsterius, Ægidius Lachmannus, Godefridus Montanus, Godefridus Albus, Joannes Plancus, Gerardus Wilreus, Gobbelinus Calsterius, Henricus Sacerdos.

Arnoldo Rodio in prætura successit Guilielmus Cricsteen.

Bellum Falcoburgense his Consulibus repetitum. Reginaldus post sæpiùs impetratam pacem, variè fidem ludificatus, tandem Joannem Bohemiæ Regem, eundem Luceburgensem Comitem, in nos concitavit. Itaque Brabanticus his apparando intentus bello, Falcoburgum arctissima circumvallatum fame, ad deditionem compulit, ineunte anno 1329. mensis May die 9. Illic Lovaniensium Capitaneus exstitit, Franco Hoffstadiensis, Eques; aderant ei Guilielmus Cricsteen, prætor, Joannes Wilreus, Consul, Simon Godefridi, Ludovicus Cricsteen, Joannes Cæsar, Gosuinus Calsterius, Godefridus

Albus, Vexillifer, Ægidius Dives, Guilielmus Pinnoccus, Joannes Plancus, Arnoldus Swertvager.

Mox mense Junio in comitiis Consules dicti, Ludovicus ex Liemingis. 3. Godefridus Dormalus; Septemviri, Arnoldus Rodius, Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius, Joannes Erpensis, Joannes Calsterius, Ægidius Lachmannus, Joannes Vulpes. Ex reliquo Senatu nominari invenio, Bastinum Petreium, Bartholomæum Rodium, Arnoldum Zadelarium, Simonem Godefridi, Arnoldum Swertvager, Joannem Cæsarem, Guilielmum Pinnoccum, Reginerium Evelogam, Godefridum Mercatorem, Joannem Rabodium, Petrum Plancum, Ludovicum Heymam, Arnoldum Cainogam, Everardum Oppendorpium, Walterum Minnemonium, Ludovicum Cricsteen, Ludovicum Radingium, Franconem ex Liemingis, Petrum Calsterium.

Totus hic annus legationibus Philippi Francorum Regis ad Ducem, ac vicissim Ducis ad ipsum consumptus est. Nitebatur Francus, Falcoburgensem, Bobemumque qui tam propriâ, quam Falcoburgensis causa Brabantino malè volebat, Ducemque Joannem inter sese componere: verùm omnis ejus conatus in nihilum recidit, nova occasione oblata quæ & Regem à nobis averteret.

Robertus Atrebas, Ducis nostri consanguineus, falsis instrumentis Atrebatensem vindicans Comitatum, Franciâ exactus fuerat. Hunc Brabanticus ad se profugum Regi repetenti non reddidit: hinc irarum initium.

Itaque rebus expectatione novi belli turbatis, comitiorum anni 1330. dies advenit. Consules declarantur, Radulphus Radingius. 5. Joannes Calsterius. Senatores nominantur, Arnoldus Rodius, Radulphus Corseboldus, Salomon Bollebornius, Arnoldus Petreius, Arnoldus Mercator, Joannes Erpensis, Ægidius Lachmannus, Jacobus ex Liemingis, Walterus Albus, Guilielmus Godefridi, Arnoldus Wilreus, Walterus Cricsteen, junior, Henricus Calsterius, Henricus Watremalius, Henricus Pinnoccus, Walterus Calsterius. Septemviri Gosuinus Calsterius, Ludovicus ex Liemingis, junior, Simon Godefridi, Ludovicus Radingius, Guilielmus Rodius, Godefridus Montanus, Franco Erpensis.

Robertus Atrebas Lovanium habitatum venit, in quem Lovanienses nullum genus comitatus omisere. Quod cum Eduardus Barri Dux intellexisset, Abbatem Grandispratensem Lovanium misit, dira interminatus, nisi Atrebatem illicò finibus suis exturbarent; jam enim de fœdere inter Philippum Franciæ Joannemque Bohemiæ Reges, & Barrensem agi cœperat, quo cavebatur, ut Brabanticus armis communibus ad redditionem Atrebatis cogeretur. Porro cum Grandispratensi nihil à Lovaniensibus pacati responsi esset: Barrensis mense Januario litteris Lovanium missis, bellum ipsis indixit. Minaces ejus litteræ penes me sunt. Accesserant Trevirensis, Colonienfis, Leodiensis, Episcopi; Gelrus, Juliacensis, Namurcensis, Lofensis, alique nonnulli Principes. Apparatus tamen belli usque in mensem Maii sequentis anni tenuit.

Porro comitiis anni 1331. Consules creati Walterus Eveloga. 2. Bastinus Petreius; Septemviri, Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius,

Germanis superioribus potissimum adamatam. Aiunt ad 4000. textinarum eo tempore in urbe fuisse. Lege etenim cautum erat, ut quilibet civis quotannis unum saltem pannum sibi suisque texti juberet; à qua nec Patricii excusabantur. Hinc evenisse credo, ut Patricios Lovanienfes sacco lanæ emerfisse dicant, probrum videlicet maximum ingerere se arbitrati; cum tamen, *Eginbarto* vetusto Historico referente, constet, *Carolus Magnus* filias suas, ne otio torperent, lanificio exercuisse. Cum eo sanè communicatam nobis hanc ignominiam, vehementer mihi placet.

Fuere hoc anno Consules, *Joannes Herendatensis*, *Radulphus Radingius*; Septemviri verò, *Gosuinus Calsterius*, *Joannes Edelberus*, *Godefridus Montanus*, *Henricus Zadelarius*, *Franco Hoffstadiensis*, *Joannes Vertecanus*, *Ludovicus Radingius*.

1318 Hos subsecuti, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Arnoldus Calsterius*, Consules; *Walterus Cricsteen*, *Walterus Rodius*, *Radulphus Corseboldus*, *Radulphus Radingius*, *Ludovicus Vulpes*, *Walterus Minnemonius*, *Joannes Calsterius*, Septemviri.

His Consulibus, Sitterium oppidum Transmosanum à Brabantinis expugnatum. Erat id oppidum sub imperio *Reginaldi Falcoburgensis*, quem Brabantinus ob injurià affectos Trajectenses hostem indicarat. Lovanienfes in oppugnando Sitterio summam laudem consecuti sunt, validissimo murorum propugnaculo in potestatem redacto, quorum emulatione accensi Andoverpienses, cum paria tentarent, à propugnatoribus non sine ignominia repulsi sunt, frustra Mechliniensibus & Bredanis opem ferentibus. Creatus hic fuerat Eques, *Franco Hoffstadiensis*, Patricius Lovanienfis. Lovanienfium ordines ductabat *Ludovicus ex Liemingis*, prætor, cui ex Patriciis aderant, *Franco Hoffstadiensis*, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Arnoldus* ac *Joannes Wilrei*, *Radulphus Corseboldus*, *Joannes Bollebornius*, *Ludovicus Vulpes*, *Godefridus Dormalus*, *Joannes*, Vexillifer, & *Henricus Calsterii*, fratres, *Walterus Nethenius*, *Simon Godefridi*, *Ludovicus* & *Radulphus Radingii*, *Bastinus Petreius*, *Simon Villicus*. Sitterium tandem fame ad deditionem coactum, & *Falcoburgensis* metuens ne universum ejus Principatum Brabantinus confiscaret: se potestati ejus concedidit, Lovanii habitus in libera custodia aliquot annis.

1319 Proximis comitiis Consules facti, *Radulphus Radingius*. 2. *Joannes Resina*; Septemviri, *Gosuinus Calsterius*, *Joannes Edelberus*, *Henricus Aberanus*, *Godefridus Montanus*, *Guilielmus Spectius*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*.

1320 Dein Consules, *Guilielmus Wilreus*, Eques. 2. *Guilielmus Spectius*; Septemviri, *Walterus Cricsteen*, *Radulphus Corseboldus*, *Radulphus Radingius*, *Ludovicus Vulpes*, *Walterus Minnemonius*, *Joannes Calsterius*, *Bastinus Petreius*.

Godefrido Udechiniensi Præposito Gertrudano successit *Guilielmus Wilreus*.

Obiit hoc anno *Gosuinus Calsterius*.

1321 Anni proximi Consules fuere, *Joannes Herendatensis*. 2. *Arnoldus Petreius*; Septemviri, *Joannes Edelberus*, *Godefridus Montanus*, *Guilielmus Spectius*, *Arnoldus Calsterius*, *Joannes Vertecanus*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*.

Prætor creatus *Radulphus Corseboldus*.

Sequentis anni Consulum nomina non exstant. 1322 Septemviratum gessere, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Arnoldus Rodius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Joannes Corseboldus*, *Walterus Minnemonius*, *Gosuinus Calsterius*, *Godefridus Piederius*.

Obiit *Godefridus Montanus* Patricius.

Sequuntur Consules, *Guilielmus Wilreus*, Eques 1323 3. *Radulphus Radingius*. 3. Septemviri, *Joannes Spectius*, *Walterus Nethenius*, *Henricus Rodius*, *Joannes Vertecanus*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*, *Walterus Cricsteen*, junior.

Insequens annus Consules habuit, *Guilielmum* 1324 *Spectium*. 2. *Ludovicum ex Liemingis*; Septemviros, *Guilielmum Wilreum*, Equitem, *Joannem Herendatensem*, *Walterum Minnemonium*, *Radulphum Corseboldum*, *Radulphum Sacerdotem*, *Simonem Godefridi*, *Guilielmum Rodium*.

Reginaldus Falcoburgensis Lovanio fugam moliri compertus: Genappam in arctiorem custodiam avehitur.

Arnoldus Rodius *Radulpho Corseboldo* in prætura succedit.

Creati dein Consules, *Joannes Herendatensis*. 1325 3. *Radulphus Radingius*. 4. Septemviri, *Walterus Cricsteen*, senior, *Guilielmus Spectius*, *Henricus Aberanus*, *Bastinus Petreius*, *Joannes Calsterius*, *Godefridus Dormalus*, *Joannes Erpensis*.

Obiit *Joannes Wilreus* Præpositus Gertrudanus; successit *Joannes Jolinus*.

Proximi anni Senatores creati, *Joannes Vulpes*, 1326 *Radulphus Corseboldus*, *Joannes Wilreus*, *Godefridus Dormalus*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Joannes Erpensis*, *Ægidius Lachmannus*, *Eveardus Blancardus*, *Godefridus Albus*, *Joannes Sacerdos*, *Arnoldus Swertvager*, *Henricus Rodius*, *Arnoldus Bollebornius*, *Henricus Wilreus*, *Godefridus Godertoius*, *Walterus Cardinalis*; *Guilielmus Rodius*, *Joannes Oppendorpius*, *Bastinus Petreius*, *Guilielmus Calsterius*, *Arnoldus Dives*. Ex his Consules erant, *Joannes Wilreus*, *Ludovicus ex Liemingis*. 2.

Legebantur autem Senatores, ut Septemviri, ex solis Patriciis numero 21. Exque his duo Consules, qui summus est in urbe Magistratus. Ipsorum erat reipublicæ statum componere; ac providere ne quid respublica detrimenti caperet; si majori deliberatione opus esset, Senatus ipsis præsto erat, ex quo etiam Censores, Præfecti ædificiorum publicorum, Præfecti annonæ, & ii qui Pacificatores dicebantur, summi mos erat. Septemviri contractus ac criminales causas judicabant.

Septemviratu hoc anno fungebantur, *Guilielmus Spectius*, *Walterus Minnemonius*, *Walterus Nethenius*, *Radulphus Sacerdos*, *Joannes Cricsteen*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Joannes Crachovius*.

Reginaldus Falcoburgensis datis sponforibus Genappenfi carcere solutus.

Sequuntur Consules, *Joannes Resina*. 2. *Wal-* 1327 *terus Eveloga*. Reliqui Senatores erant, *Franco Hoffstadiensis*, Eques, *Ludovicus Radingius*, *Petrus Plancus*, *Bastinus Edelberus*, *Joannes Godertoius*, *Joannes Cricsteen*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Joannes Crachovius*, *Radulphus Sacerdos*, *Simon Godefridi*, *Radulphus Dormalus*, *Joannes Heyma*, *Walterus Minnemonius*, *Wal-*

*terus Herendatensis, Walterus Albus, Ludovicus Dives, Franco ex Liemingis, Guilielmus Pinnoc-
cus, Jacobus Sapiens.* Septemviri, *Joannes Heren-
datensis, Radulphus Corseboldus, Radulphus
Radingius, Joannes Wilreus, Godefridus Dor-
malus, Joannes Erpensis, Ægidius Lachmannus.*

Falcoburgensi rursùm Trajectenses infestante, reditum à Brabantinis in Transmosanos. Inclusus Falcoburgo, atque ad extremam necessitatem contrusus, *Gerardo Juliacensi* intercessore, in gratiam recipitur. Actum hoc mense Octobri. Lovaniensibus bello ad Falcoburgum præerat, *Joannes Halensis*, Eques. Castra sequebantur, *Ludovicus Radingius, Henricus & Joannes Calsterii, Ludovicus Cricsteen, Walterus & Everardus Blancardi, Arnoldus Swertvager, Arnoldus Bollebornius, Henricus & Franco Wilrei, Simon Villicus, Walterus Cardinalis, Godefridus Godertoius, Godefridus Albus, Vexillifer, alii*que quorum nomina non suppetunt

Mense Novembri hæc Lovaniensibus à Duce data sunt privilegia: si quem civem accusari contingat apud prætorem, ut prætor primùm Septemviros adeat, & si ipsis videatur, tum demùm hominem in vincula ducat; ne Septemviri contractuum usurariorum testes sint; civem sine Septemvirorum sententia supplicio affici, aut extra urbem in vinculis haberi, nefas sit; civem cui iudicio sisti fidejussor sit, arctioribus vinculis constringere non liceat; ne apparitores tabernariam exercent; ne lanificium intrà secundum ab urbe lapidem exercentur. Testes horum, *Florentius Bertoldus Mechliniensis, Otto Gudicensis, Gerardus Distensis, Rogerius Levedaliensis, Joannes Ratonis-Curiensis, Radulphus Pipenpoius, Sene-
scallus.*

Joanni Jolino Præposito Gertrudano successit *Henricus Furensis.*

1328 Proximis comitiis Consulatum inêre, *Guilielmus Spectius.* 4. *Joannes Wilreus.* 2. Septemviri fuere, *Walterus Minnemonius, Walterus Netbenius, Simon Godefridi, Guilielmus Rodius, Radulphus Sacerdos, Radulphus Dormalus, Ludovicus ex Liemingis, junior.* Reliqui Senatores erant, *Joannes Herendatensis, Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius, Joannes Vulpes, Joannes Erpensis, Arnoldus Albus, Arnoldus Dives, Henricus Pinnoccus, Joannes Swertvager, Godefridus Godertoius, Godefridus Couterellus, Joannes Calsterius, Ægidius Lachmannus, Godefridus Montanus, Godefridus Albus, Joannes Plancus, Gerardus Wilreus, Gobbelinus Calsterius, Henricus Sacerdos.*

Arnoldo Rodio in prætura successit *Guilielmus Cricsteen.*

Bellum Falcoburgense his Consulibus repetitum. *Reginaldus* post sæpiùs impetratam pacem, variè fidem ludificatus, tandem *Joannem* Bohemiæ Regem, eundem Luceburgensem Comitem, in nos concitavit. Itaque Brabantinus his apparando intentus bello, Falcoburgum arctissima circumvallatum fame, ad deditionem compulit, ineunte anno 1329. mensis May die 9. Illic Lovaniensium Capitaneus exstitit, *Franco Hoffstadiensis*, Eques; aderant ei *Guilielmus Cricsteen*, prætor, *Joannes Wilreus*, Consul, *Simon Godefridi, Ludovicus Cricsteen, Joannes Cæsar, Gosuinus Calsterius, Godefridus*

Albus, Vexillifer, Ægidius Dives, Guilielmus Pinnoccus, Joannes Plancus, Arnoldus Swertvager.

Mox mense Junio in comitiis Consules dicti, *Ludovicus ex Liemingis.* 3. *Godefridus Dormalus;* Septemviri, *Arnoldus Rodius, Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius, Joannes Erpensis, Joannes Calsterius, Ægidius Lachmannus, Joannes Vulpes.* Ex reliquo Senatu nominari invenio, *Bastinum Petreium, Bartholomæum Rodium, Arnoldum Zadelarium, Simonem Godefridi, Arnoldum Swertvager, Joannem Cæsa-
rem, Guilielmum Pinnocum, Reginerium Evelogam, Godefridum Mercatorem, Joannem Rabodium, Petrum Plancum, Ludovicum Heymam, Arnoldum Cainogam, Everardum Oppendorpium, Walterum Minnemonium, Ludovicum Cricsteen, Ludovicum Radingium, Franconem ex Liemingis, Petrum Calsterium.*

Totus hic annus legationibus *Philippi* Francorum Regis ad Ducem, ac vicissim Ducis ad ipsum consumptus est. Nitebatur *Francus, Falcoburgensem, Bohemumque* qui tam propriâ, quam *Falcoburgensis* causâ Brabantino malè volebat, Ducemque *Joannem* inter sese componere: verùm omnis ejus conatus in nihilum recidit, nova occasione oblata quæ & Regem à nobis averteret.

Robertus Atrebas, Ducis nostri consanguineus, falsis instrumentis Atrebatensem vindicans Comitatum, Franciâ exactus fuerat. Hunc Brabantinus ad se profugum Regi repetenti non reddidit: hinc irarum initium.

Itaque rebus exspectatione novi belli turbatis, comitiorum anni 1330. dies advenit. Consules declarantur, *Radulphus Radingius.* 5. *Joannes Calsterius.* Senatores nominantur, *Arnoldus Rodius, Radulphus Corseboldus, Salomon Bollebornius, Arnoldus Petreius, Arnoldus Mercator, Joannes Erpensis, Ægidius Lachmannus, Jacobus ex Liemingis, Walterus Albus, Guilielmus Godefridi, Arnoldus Wilreus, Walterus Cricsteen, junior, Henricus Calsterius, Henricus Watremalius, Henricus Pinnoccus, Walterus Calsterius.* Septemviri *Gosuinus Calsterius, Ludovicus ex Liemingis, junior, Simon Godefridi, Ludovicus Radingius, Guilielmus Rodius, Godefridus Montanus, Franco Erpensis.*

Robertus Atrebas Lovanium habitatum venit, in quem Lovanienses nullum genus comitatus omisere. Quod cum *Eduardus Barri* Dux intellexisset, Abbatem Grandispratensem Lovanium misit, dira interminatus, nisi Atrebatem illicò finibus suis exturbarent; jam enim de fœdere inter *Philippum* Franciæ *Joannemque* Bohemiæ Reges, & *Barrensem* agi coeperat, quo cavebatur, ut Brabantinus armis communibus ad redditionem Atrebatis cogeretur. Porro cum Grandispratensi nihil à Lovaniensibus pacati responsi esset: *Barrensis* mense Januario litteris Lovanium missis, bellum ipsis indixit. Minaces ejus litteræ penes me sunt. Accesserant *Trevirensis, Coloniensis, Leodiensis, Episcopi; Gelrus, Juliacensis, Namurcensis, Lofensis, alii*que nonnulli Principes. Apparatus tamen belli usque in mensem Maii sequentis anni tenuit.

Porro comitiis anni 1331. Consules creati *Walterus Eveloga.* 2. *Bastinus Petreius;* Septemviri, *Radulphus Corseboldus, Radulphus Radingius,*

Everardus Oppendorpius, Walterus Minnemonius, Walterus Cricsteen, junior, Henricus Rodius, Joannes Wilreus. Senatores nominantur, *Ludovicus ex Liemingis, junior, Bastinus Vorenbrudius, Gosuinus Calsterius, Godefridus Montanus, Ludovicus Radingius, Simon Godefridi, Adamus Petreius, Guilielmus Rodius, Radulphus Dives.* Reliqui desiderantur.

Menſe Auguſto ſtatuit *Joannes Dux*, ut exter- num quemlibet in civium Lovaniensium nume- rum recipi liceret, Duci ſemel quatuor libris groſſo- rum Francicorum veterum perſolutis, ærario verò urbis quatuor ſolidis annuis perſolvendis.

Ineunte anno 1332. IX. calendas Maii foederati Prin- cipes ab Hasbanio limite Brabantiam invasere. *Joannes Dux Tillemontem* uſque obviam perrexit, atque illinc Sautleviæ præſidio immiſſo, Helishemum, Præ- monſtratenſium cœnobium, inſignem locum, caſtris complexus eſt. Hoſtes cùm ea in parte nihil ten- tandum exiſtimarent, in Gallo-Brabantiam impe- tum faciunt. Exuſta hic Hannutum, Geldonia, vi- corumque ejus tractus potiſſima pars. Tandem om- nis hic tumultus in inducias deſiit. Lovaniens ſes bel- lum hoc omni diligentia adminiſtrarunt. *Joannes Cornix Hoſtadienſis*, Eques fortiſſimus, univerſis præerat. Additi è Patriciorum numero, *Simon Godefridi, Adamus Petreius, Radulphus Rabodius, Godefridus Couterellus, Petrus Plancus, Ludovicus Cricsteen, Arnoldus & Gerardus Ra- dingii, Gerardus Wilreus, Bastinus Oppendorpius, Ludovicus Edelherus, Arnoldus Spe- ctius, Godefridus Minnemonius, Arnoldus Mon- tanus, Thomas Rodius, Joannes & Gosuinus Calsterii, Ludovicus Heyma, Simon Crachovius, Arnoldus Godertius, Godefridus Hoſta- dienſis, Vexillifer, Guilielmus Pinnoccus, Ar- noldus Dives.*

1332 Secuta mox, durantibus induciis, comitia. Hic creati Conſules, *Guilielmus Spectius. 5. Joannes Wilreus. 3. Septemviri, Gosuinus Calsterius, Ba- ſtinus Vorenbrudius, Walterus Nethenius, Godefridus Dormalus, Godefridus Montanus.* Duorum non exſtant nomina. Ex Senatoribus no- minatos invenio, *Joannem Calsterium, Joannem Vulpem, Radulphum Radingium, Everardum Oppendorpium, Joannem Boiſium, Radulphum Corſeboldum, Abſalonem Watremalium, Gode- fridum Minnemonium, Henricum Rodium, Jo- annem Reſinam, Joannem à Ratonis-Curia, Baſtinum Petreium, Petrum Plancum, Henri- cum Pinnoccum, Simonem Crachovium, Arnol- dum Montanum, Thomam Rodium, Petrum Calsterium, juniorem, Godefridum Heymam.*

Inter hæc, cùm *Philippus Rex* Duci reconci- liatus per aliquot menſes nequidquam partes ad pacem inducere ſtudiſſet: acceſſione Flandri Co- mitis, adverſum foedus corroboratum, rursùm in nos arma cepit, non quidem unico exercitu, ſed diverſis inter ſe belli muniis. Hic Flandricum limitem, alius Tranſmoſana Duci parentia impe- tebat. Porro Brabantinus, Tranſmoſana regione expertæ fidei viris demandata, quidquid roboris Brabantia habebat, in Flandriam protulit. Et Lo- vanienſes hic minimè ſegnes omne tirocinium ſuum armarant. Summæ rei *Joannes Cornix Hoſ- tadienſis* præerat. Patricii hunc copioſè comita- bantur, uterque Conſul, *Simon Godefridi, Wal-*

terus Nethenius, Ludovicus & Radulphus Ra- dingii, Ludovicus Cricsteen, Joannes, Arnoldus, & Petrus Calsterii, Ludovicus, Jacobus, & Godefridus ex Liemingis, Walterus à Malo Ponte, Arnoldus & Gerardus Wilrei, Joannes Vulpes, Godefridus Hoſtadienſis, Walte- rus Cardinalis. Memorabile verò nihil in ea parte his Conſulibus geſtum tradunt, præter agrorum utrimque exuſtiones.

Inter hæc recurrentibus comitiis creati Conſules, 1333 *Gosuinus Calsterius, Godefridus Dormalus. 2. Septemviri, Walterus Minnemonius, Radulphus Corſeboldus, Radulphus Radingius, Ludovicus ex Liemingis, ſenior, Joannes Wilreus, Baſti- nus Petreius.* E Senatoribus nominantur, *Ludovicus Radingius, Joannes Crachovius, Arnoldus Swertvager, Petrus Calsterius, ſenior, Ar- noldus Wilreus, Joannes Nethenius, Arnoldus Mercator, Bastinus Vorenbrudius, Ludovicus ex Liemingis, Godefridus Bommalius, Bastinus Oppendorpius, Ludovicus Edelherus, Arnoldus Radingius, Ludovicus Cricsteen, Guilielmus Pinnoccus, Egidius Dives, Franco Erpenſis, Jacobus ex Liemingis, Bastinus Camerlingus.*

Pugnatum cum Flandris ad locum Ten-Helleken dictum. XXVI. Brabantini Nobiles, inter quos *Ludovicus Cricsteen* erat, Patricius Lovaniens, illic balteo decoratus Equeſtri, juncti 300. Equitibus Barrenſibus, 600. Flandros oppreſſere. Alia in parte cùm Rodam-Ducis, Tranſmoſanum oppidum, longa obſidione fatigantes, Gelrus, Juliacenſis, Leo- dienſis, Bohemusque, propugnatoribus deditio- nis conditiones extorſiſſent, niſi intra certum diem ſuc- curreretur: Brabantinus eò movit. Cùmque hoſtes ad manum venturos, ut conditionibus expreſſum fuerat, ſperaret: multos ſuorum balteo cinxit. Ex iis fuere, *Simon Godefridi, & Walterus à Malo Ponte*, Patricii Lovaniens. Cæterum ho- ſtibus vallo ſe continentibus domum remeavit. *Phi- lippi* tandem Regis auctoritate bello finis impoſitus.

Ejuſdem anni menſe Septembri Dux Lovanien- ſibus poteſtatem fecit piſcandi in Dilia, venandi item ad Septentrionalem urbis partem, modò ne apros, cervos, hinnuloſve caperent. Et Lovanien- ſes, renatâ his bellis de Lyrans Santhovianisque controverſia, multorum teſtimoniis probarunt, ab omni memoria ſigna ſua eos ſecutos in procinctu. Teſtibus audiendis Dux præfecerat *Tilonium Cranemiensem, Arnoldum Talpam*, Equites; *Radulphum Radingium*, Lovaniensem, *Egi- dium Callidum*, Bruxellensem.

Guilielmo Cricsteen in prætura Lovaniens ſuc- ceſſit *Henricus Sacerdos*; *Godefrido* verò *Atradio* in Abbatia Parcens *Henricus Radingius*, Pa- tricius Lovaniens.

Radulpho Radingio, Waltero Eveloga, Con- ſulibus, *Waltero Nethenio, Simone Godefridi*, Equite, *Baſtino Vorenbrudio, Ludovico ex Lie- mingis, juniore, Francone Erpenſi, Everardo Oppendorpio, Henrico Calsterio*, Septemviris, Senatusconſulto cautum, ne quis Senator, Sep- temvir, aut alius munere publico fungens, ve- ctigalia licitaretur, aut cum ea redimentibus ſocie- tatem iniret, adjectâ mulcta 6. librarum Groſſorum Turonensium. Actum hoc menſe Julio. Ex hujus *Henricus Berthemius, Reginerius Eveloga, Joannes Godertius, Petrus Calsterius, Franco Lætus.*

nior, *Walterus Minnemonius*, *Bastinus Petreius*.

Eodem anno Dux statuit, ut singulis annis in eos qui jus dicendi potestatem habent, inquireretur. Lecti è nobilitate aliquot, & Lovanio, Bruxellaque bini Patricii, quibus demandata fuit hæc Provincia. Lovanienses fuisse invenio *Walterum Cricsteen*, *Bastinum à Lapide*.

Petrus à Quercu Prætor creatus.

1335 Sequuntur Consules *Ludovicus ex Liemingis*, *Ludovicus Radingius*. Senatores fuere, *Simon Godefridi*, Eques, *Walterus Netbenius*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Walterus à Malo Ponte*, Eques, *Absalon Watermalus*, *Guilielmus Pinnoccus*, *Joannes Plancus*, *Joannes Heyma*, *Everardus Oppendorpius*, *Arnoldus Dives*, *Arnoldus Wilreus*, *Franco Erpensis*, *Walterus Lætus*, *Adamus Petreius*, *Godefridus Minnemonius*, *Henricus Calsterius*. Septemviri, *Joannes Herendatenfis*, *Arnoldus Mercator*, *Joannes Wilreus*, *Radulphus Radingius*, *Walterus Cricsteen*, *Godefridus Dormalus*, *Bastinus Petreius*.

Mense Februarii statuit Dux, ut deinceps in pro-cinctu Lyrani ac Santhoviani Lovaniensium signa sequerentur.

1336 Proximo anno Consulatu functi *Joannes Herendatenfis*, *Godefridus Dormalus*; Septemviratu verò, *Gosuinus Calsterius*, *Joannes Cra-chovius*, *Henricus Rodius*, *Ludovicus Radingius*, *Joannes Cricsteen*, *Arnoldus Wilreus*, *Petrus Calsterius*.

1337 Sequentis anni hi Senatores fuere, *Walterus à Malo Ponte*, *Franco Hoffstadiensis*, Equites, *Walterus Eveloga*, *Henricus Aberanus*, *Everardus Oppendorpius*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Radulphus Radingius*, *Gosuinus & Petrus Calsterii*, *Absalon Watermalus*, *Joannes Blancardus*, *Joannes Corseboldus*, *Henricus Rodius*, *Guilielmus Godefridi*, *Joannes Cainoga*, *Godefridus Bommalius*, *Henricus Borchovius*, *Ægidius Refina*, *Hugo Oxelariensis*, *Joannes Godertoius*, *Reginerius Eveloga*. Ex his Consules erant, *Walterus Eveloga*, *Radulphus Radingius*. Septemviratum administrarunt, *Joannes Calsterius*, *Godefridus Montanus*, *Joannes Berthemius*, *Walterus Lætus*, *Joannes Wilreus*, junior, *Franco Edelherus*, *Adamus Petreius*.

Margareta, Imperatoris Bavari uxor, Lovanium venit cum Duce nostro mariti nomine de rebus communibus actura. Hanc Lovanienses magnificè donarunt vini Rhenani vasis duobus, totidem Pan-nis purpureis, seu Scarlattis, & uno Sturione. Hunc piscem tunc in deliciis fuisse invenio, adeò ut cives nostros, ad mercatum Lutetiam proficiscentes, unà secum Sturiones aliquando asportasse, Regi Fran-corum donandos, eorum temporum Rationes doceant.

1338 Proximè in Senatum lecti *Ludovicus Radingius*, *Joannes Wilreus*, senior, *Joannes Calsterius*, *Henricus Pinnoccus*, *Ludovicus ex Liemingis*, senior, *Joannes Berthemius*, *Godefridus Montanus*, *Joannes Heyma*, *Walterus Blancardus*, *Arnoldus Lætus*. Exque iis Consules *Ludovicus Radingius*, *Joannes Berthemius* Reliquorum Senatorum non exstant nomina. Septemviri fuere, *Henricus Aberanus*, *Godefridus Dormalus*, *Henricus Berthemius*, *Reginerius Eveloga*,

Joannes Godertoius, *Petrus Calsterius*, *Franco Lætus*.

Eduardus, Anglorum Rex, cum Franciæ Reg-num materno jure sibi debitum, contra *Philippum*, *Valesium*, jam per aliquot annos regnantem, sibi vindicare decrevisset: in Brabantiam venit, ac Andoverpiæ cum inferioris Germaniæ Principibus varios conventus celebravit; cum quibus foedere percusso, constitutoque ut Cameracum proximo anno obsideretur, Lovanii in arce hibernavit. Inter cæteros & Brabantinus ejus partes sequebatur, eò promptius popularibus huc inclinatis, quòd à lanæ commercio non modò pervetusta, sed etiam necessaria eis intercederet cum hac gente amicitia.

Proximis comitiis Senatores creantur, *Joannes 1339 Ruber*, *Reginerius Eveloga*, *Ludovicus ex Liemingis*, junior, *Joannes Vulpes*, *Arnoldus Dives*, *Radulphus Radingius*, *Rumoldus Rabodius*, *Joannes Netbenius*, *Godefridus Mercator*, *Franco Edelherus*, *Simon Lætus*, *Henricus Quaderibbensis*, *Joannes Sapiens*, *Petrus Plancus*, *Otto Cardinalis*, *Guilielmus Godefridi*, *Absalon Watermalus*, *Joannes Oppendorpius*, *Godefridus Couterellus*, *Bastinus Camerlingus*, *Joannes Wilreus*. Consules ex his declarati, *Joannes Ruber*, *Radulphus Radingius*. Septemviri fuere, *Bastinus Vorenbrudius*, *Joannes Sacerdos*, *Guilielmus Spectius*, *Franco Eveloga*, *Henricus Calsterius*, *Joannes Wilreus*, senior, *Franco Zadelarius*.

Judocus Ophemius eo anno præturam obire cœpit.

Henrico Radingio, Abbati Parcensi, *Arnoldus Wesemalius* successit.

Eduardus Rex Anglorum, Brabantinorum Trans-mosanorumque copiis Cameracum obsedit. Lovanienses sibi *Joannem Cornicem Hoffstadiensem*, Equitem, præfecerunt. Aderant ei ex Patriciis uterque Consul, *Walterus à Malo Ponte*, Eques, *Godefridus Hoffstadiensis*, Vexillifer, *Walterus Blancardus*, *Guilielmus Godefridi*, *Reginerius Eveloga*, *Simon Lætus*, *Henricus Quaderibbensis*, *Joannes Calsterius*, *Joannes Godertoius*, *Hugo Oxelariensis*, *Petrus Plancus*. Cæterum desperato Cameracensis obsidionis eventu, cum ad *Philippum* Regem, Peronæ castra habentem, Anglus contenderet: Franco summam rei in periculum adducere non auso, inducias in ipsis castris coiëre.

Mense Martio *Joannes* Dux gravem poenam in eos statuit qui largitionibus aditum ad honores quærunt, permisitque Senatui ut & pomerium proferrent, & urbem munirent, nullo ulteriore suo, vel successorum suorum jussu expectato. Testes fuere *Otto Cudicensis*, *Ægidius Quaderibbensis*, *Joannes Carsbecanus*, *Hermannus Os-sensis*, Equites.

Initio insequentis anni Brabantinus *Guilielmo Hannonio* Comiti à Francis presso opem tulit. *Joannes Cornix Hoffstadiensis* Lovanienses tum ducebat; ex quibus Patricii eminebant *Henricus Pinnoccus*, *Joannes Plancus*, *Guilielmus Godefridi*, *Godefridus Radingius*, *Ægidius Dives*, *Walterus Netbenius*. Porro cum discessu Francorum depulsus eâ in parte metus esset: Brabantinus Anglo, qui Gandavum per eos dies appu-

lerat, obviam perrexit. Illic de belli ratione consultatum : placuitque, proximo Julio Tornacum peti.

1340

Inter hæc, recurrentibus Comitibus, in novum Senatum cooptati, *Bastinus Vorenbrudius*, *Henricus Aberanus*, *Everardus Oppendorpius*, *Ludovicus Radingius*, *Walterus Blancardus*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Franco Zadelarius*, *Walterus Albus*, *Henricus Watermalus*, *Bastinus Petreius*, *Gosuinus Calsterius*, junior, *Joannes Blancardus*, *Franco ex Liemingis*, *Joannes Swertwager*, *Godefridus Lætus*, *Arnoldus Wilreus*, *Joannes Edelberus*, *Ludovicus Dives*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Plancus*, *Joannes Godefridi*. Ex his Consules, *Ludovicus Radingius*, *Bastinus Petreius*. Septemviri erant, *Joannes Herendatenensis*, *Joannes Wilreus*, senior, *Walterus Nethenius*, *Simon Crachovius*, *Joannes Ratonis-Curiensis*, *Ludovicus Siggenius*, *Ludovicus ex Liemingis*, junior.

Mox Tornaco castra admota : Lovanienses, nihil solito remissiores à studio in Anglum, magnam eò suorum copiam misère ductu *Joannis Cornicis Hoffstadiensis*, cui ex Patriciis comites dati, uterque Consul, *Bastinus Vorenbrudius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Arnoldus* & *Joannes Wilrei*, *Joannes* & *Gobbelinus Calsterii*, *Ægidius Herenmeis*, Vexillifer, *Godefridus Hoffstadiensis*, *Joannes Ratonis-Curiensis*, *Godefridus Lætus*.

Tolerata obsidio à Tornacensibus fortiter: Franco etiam haud procul copiosum exercitum sub signis habente, cuius ostensione Anglum ab oppugnatione detineret : atque in inducias omnis hic fervor evasit per aliquot annos duraturas.

Ad Tornacum inter Lovanienses ac Bruxellenses, utri propiora ducalibus tabernacula haberent, certatum fuerat. *Joannes Dux* controversiam ita deciderat : ut ea Lovaniensibus cederent si in Flandriam, Hannoniam, Hollandiamve iretur; contra verò, si in Gelros, Leodinos, aut Namurcenses.

Reversos Tornaco Patricios Lovanienses intestina seditio occupavit. Auctores motus erant Textores, potissima urbis natio; aliquot sui opificii homines, Rempublicam turbare conatos, anno proximo in exsilium à Patriciis ejectos fremebant. Ad manus in foro deventum. Patricii longâ rei militaris exercitatione potiores, disiecto adverso cuneo, sine cæde aliqua vicere. Textores Ædibus Sacris, in quas confugerant, abstracti, cervice luere; quos remotior fuga amandarant, perpetuo exsilio puniti. Ita repressio motu, *Adolphus* Episcopus Leodiensis difficulter placari potuit, violatorum Sacrorum poenas exposcens, ac sacrum fulmen minatus. Legatio hanc ob causam frequens Leodium missa, *Ludovicus* nempe *Radingius*, *Arnoldus Wilreus*, *Walterus Cricsteen*. Hi precibus auro fartis rem cum eo transigere. Dux verò paullò post Textorum exsilio subscripsit.

Judoco Ophemio Philippus Tudechinienensis in Prætura successit.

1341

Sequuntur Senatores, *Franco à Veteri Heverla*, *Walterus Calsterius*, *Godefridus Dormalus*, *Simon Crachovius*, *Radulphus Radingius*, *Henricus Pinnoccus*, *Joannes Sacerdos*, *Ludovicus ex Liemingis*, junior, *Jacobus ex Liemingis*, *Arnoldus Dives*, *Joannes à Gradu*, *Hertelivus Puzius*, *Gerardus Petreius*, *Henricus Borchovius*, *Henricus Watermalus*, *Joan-*

nes Eveloga, *Henricus Absalonis*, *Bastinus Camerlingus*, *Godefridus Honsbergenensis*, *Franco Calsterius*, *Arnoldus Spectius*. Consules ex his, *Radulphus Radingius*, *Ludovicus ex Liemingis*. Septemviratu functi, *Ludovicus Radingius*, *Franco Erpensis*, *Bastinus à Lapide*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Ludovicus ex Liemingis*, senior, *Joannes Wilreus*, junior, *Joannes Heyma*.

Plateæ Urbis lapidibus sterni coeptæ, cum antea unica lapidibus strata, *Lapidea* ob id diceretur, quæ & nomen retinet.

Absalon Watermalus & *Guilielmus Godefridi* è Prussia rediére, ubi Equestri Balteo decorati fuerant.

In Senatum dein asciti, *Joannes Berthemius*, 1342
Ludovicus Radingius, *Bastinus Vorenbrudius*, *Absalon Watermalus*, Eques, *Ludovicus ex Liemingis*, senior, *Joannes Resina*, *Bastinus Petreius*, *Joannes Calsterius*, *Joannes Wilreus*, junior, *Joannes Oppendorpius*, *Walterus Lætus*, *Franco Villanus*, *Walterus Eveloga*, *Ægidius Suarterius*, *Guilielmus Pinnoccus*, *Rudocus Lachmannus*, *Radulphus Rabodius*, *Franco ex Liemingis*, *Walterus à Malo Ponte*, *Radulphus à Veteri Heverla*, *Radulphus Albus*. Ex his Consules, *Joannes Berthemius*, *Joannes Resina*. Septemviri fuere, *Joannes Crachovius*, *Radulphus Radingius*, *Joannes Godertoius*, *Hertelivus Puzius*, *Guilielmus Godefridi*, Eques, *Joannes Sacerdos*, *Joannes à Gradu*.

Sequuntur Consules, *Joannes Wilreus*, *Walterus Albus*. 1343
Senatores nominantur, *Walterus Eveloga*, *Joannes Crachovius*, *Guilielmus Godefridi*, Eques, *Joannes Godertoius*, *Radulphus Radingius*, *Henricus Pinnoccus*, *Walterus Calsterius*, *Joannes Cainoga*, *Arnoldus Radingius*, *Ægidius Dives*, *Thomas Rodius*, *Ludovicus Velthemius*. Septemviri, *Ludovicus Radingius*, *Bastinus Vorenbrudius*, *Franco Erpensis*, *Joannes Berthemius*, *Joannes Resina*, *Simon Crachovius*, *Henricus Watermalus*.

Joanni Siggeniensi, Decano S. Petri, defuncto successit *Petrus Calsterius*, Patricius, frater *Henrici*, Decretorum Doctor.

Successere Consules, *Joannes Berthemius*, *Gosuinus Calsterius*, junior; 1344
Septemviri *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*, *Walterus Lætus*, *Walterus Albus*, *Joannes Crachovius*, *Joannes Godertoius*, *Joannes à Gradu*.

Obiit *Joannes Cornix Hoffstadiensis*, Eques, Lovaniensium in bello Dux.

Henrico Furensi, Præposito Gertrudano, concessum Abbatis titulo uti.

Anno proximo Senatores fuere, *Walterus Eveloga*, *Godefridus Dormalus*, *Henricus Berthemius*, *Joannes Wilreus*, *Joannes Godertoius*, *Henricus Aberanus*, *Henricus Sapiens*, *Joannes Plancus*, *Ægidius Dives*, *Bastinus Batenius*, *Guilielmus Resina*, *Jacobus ex Liemingis*, *Joannes Nethenius*, *Arnoldus Lætus*, *Walterus Miles*, *Arnoldus Wilreus*, junior, *Joannes Couterellus*, *Simon Cainoga*, *Franco Edelberus*, *Petrus Herenmeis*, *Ægidius Hufsellensis*. Ex his Consules *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*. 1345
Septemviri fuere, *Joannes Berthemius*, *Everardus Oppendorpius*, *Joannes Resina*, *Guilielmus Godefridi*, Eques, *Simon Crachovius*, *Guilielmus Cricsteen*, *Gosuinus Calsterius*, junior.

Obierunt *Godefridus Dormalus*, & *Gosuinus Calsterius*, senior, Viri Consulares.

Henricus Furensis, Præpositus Gertrudanus, Abbatis titulum impetravit.

1346 Dein Senatores fuere, *Joannes Resina*, *Everardus Oppendorpius*, *Franco à Veteri Heverla*, *Guilielmus Godefridi*, Eques, *Henricus Rodius*, *Simon Crachovius*, *Petrus Plancus*, *Henricus Borchovius*, *Gosuinus Calsterius*, *Adamus Petreius*, *Henricus Pinnoccus*, *Joannes Heyma*, *Walterus Herenmaes*, *Walterus Cardinalis*, *Otto Rielariensis*, *Walterus Corseboldus*, *Walterus Montanus*, *Arnoldus Lombardus*, *Walterus Blancardus*, *Ludovicus Godertoius*. Ex his Consules *Joannes Resina*, *Gosuinus Calsterius*. Septemviri fuere, *Henricus Aberanus*, *Radulphus Radingius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Ægidius Lachmannus*, *Joannes Wilreus*, *Joannes à Ratonis-Curia*, *Walterus Eveloga*.

Arnoldo Wesemalio, Abbati Parcensi, suffectus *Nicolaus*, patriâ Nivellensis.

Eduardus, Anglorum Rex, post deletas innumeras Francorum ad Creciacum copias, mense Septembri Caletum arctissimè circumvallavit. Eo bello licet publicè à Lovanienfibus nulla Anglo missa sunt auxilia, ex Patriciis tamen multi apud eum stipendia faciebant; ex quibus nominari reperio *Walterum à Malo Ponte*, Equitem, *Ludovicum Godertoius*. Porro Caletum per undecim menses sustinuit.

Mense Februario Leodiensis Episcopus, cum à suis assiduis seditionibus agigaretur, Lovanium confugit. Eodem *Reginerius Argentellensis*, Vir Nobilis, cuius Patrimonium ferro igneque Leodienses foedarant. Decreta in Leodinos expeditio, ac tempore proximorum Senatorum inita. Ii fuere 1347 *Ludovicus ex Liemingis*, *Ludovicus & Radulphus Radingii*, *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*, *Petrus Aberanus*, *Joannes à Ratonis-Curia*, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Henricus Sapiens*, *Joannes Crachovius*, *Guilielmus Cricsteen*, *Joannes Camerlingus*, *Thomas Rodius*, *Godefridus Hofstadiensis*, *Walterus Miles*, *Joannes Calsterius*, *Arnoldus Dives*, *Gerardus Petreius*, *Walterus Velpius*, *Franco ex Curia* cognomento *Zadelarius*, *Guilielmus Resina*. Ex his Consules *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*. Septemviri fuere, *Joannes Berthemius*, *Joannes Herzius*, *Guilielmus Godefridi*, Eques, *Simon Crachovius*, *Hertelivus Puzius*, *Joannes à Gradu*, *Walterus Corseboldus*.

Accitus mox à Caletana obsidione *Walterus à Malo Ponte*, Eques, ut bello Leodiensi Lovanienfium Capitaneus esset. Comitabantur eum ex Patriciis *Guilielmus* ac *Joannes Godefridi*, fratres, *Gerardus* ac *Guilielmus Wilrei*, *Absalon Watremalius*, Equites, uterque Consul, *Walterus Netbenius*, *Joannes Calsterius*, *Walterus Herenmaes*, *Guilielmus Maurellus Wilreus*, *Ægidius Herenmeis*, *Guilielmus Rodius*, Vexillifer, *Joannes Resina*, *Franco Hofstadiensis* cum *Godefrido* fratre, *Guilielmus Cricsteen*, *Henricus Borchovius*, *Ægidius Dives*, *Ludovicus Pinnoccus*. Leodienses ubi in se iri intelligunt, protinus relictâ Argentella, cui jam exitium minabantur, ad Hasbaniaë limitem occurrunt. Victi

ac magna clade affecti, Episcopi imperata facere coguntur. Creati in ipso prælio Equites ex Lovanienfibus, *Walterus Netbenius*, *Joannes Calsterius*, *Walterus Herenmaes*, *Franco Hofstadiensis*, *Joannes Resina*, quem vernaculè *Hers* appellabant, *Guilielmus Maurellus Wilreus*, *Henricus Borchovius*.

Obiit *Henricus Furensis* primus Abbas Gertrudanus, cuius successor *Henricus Rodius* Præpositi titulo contentus fuit.

Comitiis anni 1348. Senatores fuere, *Gerardus Wilreus*, *Franco Hofstadiensis*, Equites, *Joannes Berthemius*, *Franco à Veteri Heverla*, *Joannes à Gradu*, *Joannes Resina*, *Gosuinus Calsterius*, *Guilielmus Dives*, *Bastinus Batenius*, *Walterus Montanus*, *Walterus Cardinalis*, *Simon Crachovius*, *Henricus Watermalus*, *Ludovicus Godertoius*, *Arnoldus Rabodius*, *Walterus Corseboldus*, *Godefridus ex Curia*, *Joannes Heyma*, *Henricus Rodius*, *Joannes Calsterius*, *Henricus Absalonis*. Ex his Consules *Joannes Berthemius*, *Joannes Resina*. Septemviri fuere, *Joannes Calsterius*, Eques, *Henricus Aberanus*, *Joannes Godertoius*, *Ludovicus Siggenius*, *Henricus Sapiens*, *Ægidius Lachmannus*, *Henricus Lichnopæius*.

Joannes Dux Petrum Couterellum, nefarium hominem, Lovanienfibus Prætozem dedit.

Sequuntur Senatores, *Joannes Resina*, *Joannes Calsterius*, Equites, *Walterus Eveloga*, *Walterus Netbenius*, Eques, *Ludovicus ex Liemingis junior*, *Guilielmus Cricsteen*, *Joannes Wilreus*, *Joannes Camerlingus*, *Walterus Herenmaes*, Eques, *Thomas Rodius*, *Simon Rabodius*, *Ægidius Spectius*, *Ægidius Dives*, *Simon Radingius*, *Salomon Bollebornius*, *Henricus Sapiens*, *Henricus Kerfmaker*, *Ægidius Lachmannus*, *Henricus Calsterius*, *Ægidius Huffellensis*, *Radulphus Albus*. Ex his Consules *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*. Septemviri fuere *Ludovicus ex Liemingis senior*, *Ludovicus Radingius*, *Radulphus Radingius*, alterius *Ludovici* filius, *Radulphus Radingius*, alterius *Radulphi* filius, *Hertelivus Puzius*, *Joannes à Gradu*, *Joannes Calsterius*.

Petrus Couterellus, Prætor, pravis ac falsis delationibus *Joannem* Ducem in Patricios Lovanienfes concitavit. At Senatus omnis Furam ad Ducem profectus, facilè se extra noxiam esse docuit, ac nobilitate Brabanticâ annuente Duci conciliatus. Verùm *Couterellus*, incertum qua de causâ, ex eo tempore nihil machinari destitit, quod ad perniciem ipsorum versurum crederet.

Flagellatores primùm Lovanii conspecti.

Henricus Ducis filius, adolescens manu promptus, Lovanii in Arce fatis concessit mense Novembri.

Hinc Senatores fuere, *Ludovicus Radingius*, 1350 *Joannes Resina*, *Ludovicus ex Liemingis senior*, *Radulphus Radingius*, *Radulphi* filius, *Gosuinus Calsterius*, *Joannes Godertoius*, *Radulphus Corseboldus*, *Joannes Quintus*, *Walterus Cainoga*, *Walterus Eveloga junior*, *Henricus Sacerdos*, *Henricus Absalonis*, *Ægidius Suarterius*, *Joannes Heyma*, *Adamus à Lapide*, *Walterus Cardinalis*. Ex his Consules *Joannes Resina*, *Gosuinus Calsterius*. Reliquorum non ex-

stant nomina. Septemviri fuere, *Walterus Eveloga*, *Joannes Calsterius*, Eques, *Joannes Berthemius*, *Joannes & Guilielmus Wilrei*, *Ægidius Lachmannus*, *Ludovicus ex Liemingis*, junior.

Judæi impietatis convicti, vivi exusti.

Templum *Divi Jacobi* de Cœlo tactum conflagravit.

Couterellus secretò cum Textoribus in Senatum conspiravit. Inquisitum à Senatu diligentissimè; at nihil certi dici potuit.

1351 Subsequens annus Senatores habuit *Joannem Gesinam*, Equitem, *Walterum Evelogam*, *Joannem à Ratonis-Curia*, *Bastinum Vorenbrudium*, *Joannem Wilreum*, *Ægidium Spectium*, *Absalonem Watremalium*, Equitem, *Guilielmum Megisonis*, *Walterum Berthemium*, *Guilielmum Wilreum*, *Walterum Album*, *Franconem Hoffstadiensem*, Equitem, *Henricum Pinnocum*, *Ægidium Rabodium*, *Joannem Cainogam*, *Ægidium Oxelariensem*, *Godefridum Godertoium*, *Walterum Montanum*, *Guilielmum Divitem*, *Walterum Sapientem*, *Joannem Absalonis*. Ex his Consules *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*. Septemviratu functi *Ludovicus Radingius*, Eques, *Radulphus Radingius*, *Joannes Resina*, *Joannes Godertoius*, *Hertelivus Puzius*, *Walterus Herenmaes*, *Joannes Couterellus*.

Joannes Resina & Henricus Bautresiniensis, Equites, armato utrimque famulitio in ipso foro dimicarunt. Erant inter hos inveteratæ inimiciæ. Omnis Senatus ultro citroque commeari non destitit, donec eos in gratiam reduxisset.

Menſe Maratio obiit *Walterus Nethenius*, Eques.

1352 Succedunt Senatores *Joannes Berthemius*, *Joannes Resina*, *Ludovicus Radingius*, Eques, *Franco à Veteri Heverla*, *Joannes Godefridi*, Eques, *Gosuinus Calsterius*, *Adamus à Lapide*, *Henricus Rodius*, *Jacobus ex Liemingis*, *Henricus Sapiens*, *Henricus Pendermannus*, *Radulphus Radingius*, *Joannes Couterellus*, *Joannes Heyma*, *Radulphus Dormalus*, *Guilielmus Pinnocus*, *Ægidius Dives*. Reliquorum non exstant nomina. Ex his Consules fuere *Joannes Resina*, *Adamus à Lapide*. Septemviri fuere *Bastinus Vorenbrudius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*, *Joannes Calsterius*, Eques, *Henricus Absalonis*, *Joannes Cainoga*.

Obiit *Walterus à Malo Ponte*, Eques, Capitaneus Lovanienſis.

1353 Dein Senatores fuere, *Bastinus Vorenbrudius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*, *Joannes Calsterius*, Eques, *Ludovicus Radingius*, Eques, *Guilielmus Cricsteen*, *Guilielmus Dives*, *Franco Edelberus*, senior, *Radulphus Radingius*, *Radulphi filius*, *Walterus Herenmaes*, Eques, *Gobbelinus Calsterius*, Eques, *Petrus Nethenius*, *Joannes Cainoga*, *Henricus Absalonis*, *Henricus Pinnocus*, *Joannes Vulpes*, *Joannes Rabodius*, *Walterus Gattermannus*, *Godefridus Heyma*, *Joannes Ruber*. Ex his Consules *Walterus Eveloga*, *Walterus Herenmaes*, Eques. Septemviri *Joannes Calsterius*, *Joannes à Gradu*, *Joannes Resina*, *Hertelivus Puzius*, *Radulphus*

Radingius, *Ludovici filius*, *Joannes Couterellus*, *Franco Edelberus*, junior.

Bernardus Bornevallenſis Dominus, à Lovanienſibus in Capitaneum urbis cooptatus, uxorem habebat *Gertrudem* sororem *Ludovici Radingii* Equitis; ex qua habuit liberos *Joannem*, Equitem, & *Radulphum*.

Anno proximo in Senatum lecti, *Joannes Calsterius*, *Joannes à Gradu*, *Joannes Resina*, *Walterus Eveloga*, junior, *Hertelivus Puzius*, *Jacobus ex Liemingis*, *Radulphus Radingius*, *Salomon Bollebornius*, *Joannes Nethenius*, *Joannes Heyma*, *Joannes Plancus*, *Godefridus Bommalius*, *Ægidius Dives*, *Joannes Couterellus*, *Franco Latus*, *Radulphus Albus*, senior, *Henricus Pendermannus*, *Joannes Edelberus*, *Ægidius Huffellenſis*, *Guilielmus Vulpes*, *Joannes Pinnocus*. Ex his Consules *Joannes Resina*, *Radulphus Radingius*. Septemviri fuere, *Walterus Eveloga*, *Joannes Wilreus*, *Ludovicus Radingius*, Eques, *Joannes Calsterius*, Eques, *Joannes Godertoius*, *Guilielmus Cricsteen*, *Henricus Absalonis*.

Joanne Duce in ægritudinem lapſo, quæ ipsum tandem confectura videretur, urbes inter ſe Lovanii consultant, ac foedere arctiſſimo connexæ decernunt, uni Principi rempublicam demandare, ſi quid *Joanni* humanitùs accideret. Atque is jam dudum *Wenceſlao*, Genero ſuo, quod maximam natu filiam, *Joannam* uxorem haberet, principatum assignarat, *Mariam Gelro*, & *Margaretam Ludovico* Flandriæ Comiti nuptas pecuniariis dotibus contentas eſſe volens. Conventus hic in 18. Martii incidit.

Proximis Comitibus Senatores facti, *Joannes Resina*, *Franco Hoffstadienſis*, *Joannes Calsterius*, *Ludovicus Radingius*, *Walterus Herenmaes*, *Joannes Godefridi*, *Ludovicus ex Liemingis*, equeſtris ordinis viri, *Henricus Rodius*, *Ægidius Resina*, *Radulphus Albus*, junior, *Gerardus à Lapide*, *Ludovicus Velthemius*, *Guilielmus Dives*, *Joannes Colaius*, *Franco Calsterius*, *Henricus Absalonis*, *Godefridus Radingius*, *Petrus Plancus*, *Walterus Corſeboldus*, *Walterus Honsbergensis*, *Walterus Rathemius*. Ex his Consules *Ludovicus Radingius*, *Walterus Herenmaes*, Equites. Septemviratum geſſere *Arnoldus Wilreus*, *Walterus Cainoga*, *Henricus Kersmaker*, *Radulphus Radingius*, *Ludovici filius*, *Reginerius Eveloga*, *Henricus Sapiens*, *Walterus Eveloga*, junior.

Nonis Decembris, *Joannes Dux* vivis exceſſit, ætatis anno quinquageſimo quinto. Ejus mortem turbidæ res excepere. *Ludovicus* enim Flandriæ Comes, cum Brabantiam principatui ſuo jungere ſupra modum cuperet, Brabantinis principatum *Wenceſlao* ac *Joannæ*, ut patris extrema voluntate juſſi erant, deferentibus bellum intulit, ut proximo libro latiùs deſcribetur.

Id præfari volui, res geſtas hujus anni parum integra fide, & à Brabantinis, & à Flandris narrari, utriſque in ſuorum favorem plus juſto inclinat. A nobis id narrabitur, quod verum eſſe certifiſima ejus temporis monumenta teſtantur.

LIBER TERTIUS A WENCESLAI PRINCIPATU EXORSUS,

In Anni 1377. Rebus Gestis terminatur.

LUdovico Radingio, Waltero Herenmaes Consulatum gerentibus, Wenceslaus ac Joanna conjuges Principatum Lovanii capeſſunt. Lovanienses eis aliquot calices argenteos, amphoras item argenteas, viginti hamas vini Rhenani, ſex pannos purpureos, ſeu Scarlatts, noſtratis texti, & ſex boves præpingues donarunt.

Reliquum ejus anni Flandro pacando conſumptum. Bruxellæ, Aloſti, Teneramundæ, Mechliniæ, colloquiis cum ipſo habitis, nulla ratione, ut judicium ſoceri de dote pecuniaria ſequeretur, perſuaderi potuit. Proinde cùm Mechliniâ animis utrimque vehementer irritatis diſceſſum eſſet, corrupti ſecretò Mechliniæ primates, oppidum ei, paullo poſt revertenti, patefecere. Hinc Wenceslaus, jam omnia ad bellum ſpectare cernens, nihil prius habuit, quàm arces Mechliniæ obverſas validis præſidiis munire; ac inter cæteros, Simon Rodius, Eques Lovaniensis, caſtello Erpenſi, Gerardus Wilreus, item Eques, Tildongano præfecti. Id ipſum in Flandrico limite actitatum.

Initio anni 1356. incendiis utrimque agri vaſtati. Lovanienses ad futurum bellum omni ſtudio ſeſe apparabant; nam Flandrum delectum ſuis imperaſſe, ac jam ingentem populorum multitudinem coëgiſſe, compertum erat.

1356 Comitia interim peracta. Conſules fuere Walterus Eveloga, Joannes à Gradu.

Reliquorum Senatorum hæc erant nomina, Guilielmus Wilreus, Eques, filius Arnoldi, Abſalon Watermalus, Eques, Maurellus Wilreus, Eques, Ægidius Dives, Radulphus Radingius, Ludovici filius, Radulphus Corſeboldus, Simon Minnemoniſ, Joannes Netbenius, Joannes Heyma, Godefridus ex Liemingis, Guilielmus Vulpes, Radulphus Erpenſis, Radulphus à Veteri Heverla, Walterus Rolandus, Joannes Blancardus, Guilielmus Hoſtadienſis, Goloinus Sapiens, Reinerus Eveloga, Walterus Ruber.

Septemviri, Joannes Refina, Joannes Calſterius, Eques, Radulphus Radingius, filius Radulphi, Thomas Rodius, Walterus Corſeboldus, Ludovicus Velthemius, Goſuinus Calſterius.

Wenceslao Duce cum Joanna Trajectum proſecto, atque illic Tranſmoſanas gentes in Flandrum conciente: Ludovicus Comes, Brabantiam ingreſſus, haud procul Bruxella conſedit. Indignum id Lovaniensibus Bruxellensibusque videbatur; fruſtra Wenceslaus adfuturum exſpectare moniti, in hoſtem eunt. Viſti in ipſo Bruxellæ conſpectu, loco qui Schota dicitur. Captâ mox Bruxellâ, Lovanium, Tillemons, Nivella in poteſtatem Flandri veniunt. De Lovanio ferunt, cùm Flander illic populum in verba ſua adigeret, ſeditione plebis eo facilius ejeſtum, quod raro co-

mitatu adveniſſet. Proſunt & nomen ejus qui plebem commoverit, Guilielmum Zadelarium coenobitam Gertrudanum fuiſſe, aſſerentes. Alii, Patricios in Flandrum multò ante inclinaiſſe, tradunt. Ego non arbitror, Flandrum tantam rem ſine magno præſidio aggreſſum. De Patriciorum in Wenceslaus fide, nihil firmare velim; nam ſi tanta eſtum amoris ſui indicia oſtenderit, quanta poſtea Couterelliano & ſequentibus motibus oſtendit: non mirum, ab eo alieniores fuiſſe. Diploma Flandri penes me eſt, quo Walterum Cainogam Præto-rem Lovaniensem creavit Mechliniæ menſe Septembri. Id conſtat etiam, nec Lovanium, nec Bruxellam diu paruiſſe Flandro. Bellum in ſequentem annum duravit.

Walterus Herenmaes, Eques, nomine reipublicæ Lovaniensis ad Regem Anglum miſſus, ac à Moranto, pirata, dum trajiceret, captus, quatuor milibus atreorum Scutatorum redemptus fuit.

Eodem tempore Lovanienses primùm bombardis uti cœpere, quas ab horrendo fragore Donderbuſſen vocabant: triginta duas tum emptas lego.

Brabantini iterum à Flandris viſti ad Santſletum menſe Octobri. Illic & in Schotano prælio cecidere, Guilielmus Rolandus, Joannes Pinnoccus, Arnoldus Wilreus, Simon Cainoga, Patricii Lovanienses.

Menſe Junio, anni proximi initio, Guilielmus Bavarus, Comes Hannoniæ & Hollandiæ, Brabantinum ac Flandrum in concordiam redegit.

Sequuntur Conſules, Joannes Refina, Joannes 1357 Calſterius, Eques.

Præterea Senatores, Guilielmus Maurellus Wilreus, Simon Rodius, Hugo Oxelariensis, Jacobus ex Liemingis, omnes Equeſtris ordinis, Joannes Crachovius, Petrus Netbenius, Joannes Dives, Walterus Oppendorpius, Joannes Colaius, Goſuinus Calſterius, Arnoldus Wenxeliſ, Thomas Rodius, Ludovicus Velthemius, Goſuinus Dormalus, Walterus Calſterius, Petrus Plancus, Simon Radingius, Guilielmus Pinnoccus, Joannes Heverlingus.

Septemviri, Ludovicus Radingius, Eques, Joannes Godertoiſ, Joannes à Gradu, Ludovicus ex Liemingis, Henricus Kerſmaker, Ægidius Dives, Guilielmus Rodius.

Pomœrium urbis prolatum, creatis octo viris, qui mœnium fodiendorum curam haberent, Salomone Bollebornio, Nicolao Dormalo, Petro Rodio, Henrico Sapiente, & totidem plebeiis. Opus omne biennio perfectum: magnum ſanè argumentum potentiae priſcorum Lovaniensium.

Anno proximo Conſulatum geſſere, Walterus 1358 Herenmaes, Eques, Ægidius Dives.

Senatores fuere, Joannes Refina, Ludovicus Radingius, Maurellus Wilreus, Equites, Radulphus Bornevallensis, Joannes Godertoiſ,

Salomon Bollebornius, Henricus Sapiens, Ægidius Refina, Joannes Edelberus, Nicolaus Dormalus, Walterus Cainoga, Guilielmus Rodius, Joannes Heyma, Ludovicus ex Liemingis, Petrus Rodius, Petrus Albus, Gerardus Eveloga, Henricus Borchovius, Simon Rabodus.

Septemviri, *Joannes Refina, Walterus Eveloga, Joannes Calsterius, Eques, Hertelivus Puzius, Guilielmus Wilreus, Eques, Gosuinus Calsterius.* Septimi nomen ignoratur.

1359 His succedere Consules, *Walterus Eveloga, Joannes à Ratonis-Curia.*

Senatores, *Joannes Refina, Franco Hoffstadiensis, Eques, Joannes Crachovius, Joannes Calsterius, Eques, Guilielmus Wilreus, Eques, Hertelivus Puzius, Henricus Pinnoccus, Henricus Vorenbrudius, Godefridus Edelberus.* Reliquorum nomina desiderantur.

Septemviri, *Ludovicus Radingius, Eques, Ludovicus ex Liemingis, Joannes à Gradu, Petrus Nethenius, Henricus Kersmaker, Walterus Eveloga, junior, Joannes Godertius.*

Annus 1360, ut proximum biennium, foris nulla re gesta clarus, domi maximè calamitosus fuit.

1360 Consulatum ipso Comitiorum die inierant, *Walterus Herenmaes, Joannes Plancus, Equites. Septemviratum, Walterus Eveloga, Joannes Calsterius, Eques, Radulphus Radingius, Eques, Hertelivus Puzius, Joannes Berthemius, Joannes à Ratonis-Curia, Franco Edelberus.*

Præturam administrabat *Petrus Couterellus*, homo iniquus, ac inveterato in Patricios odio, tametsi ipse ex eorum esset numero. Verùm nihil temerè tentandum existimans, per aliquot annos variis eos simulationibus ludificatus, virus alto corde reconditum servabat. Erupit tandem ex causa unde non sperabatur. Civem, qui pisces Lovanium venales advehens, equo pascuis educto, rhedam luto hærentem extraxerat, furti reum *Couterellus* fecerat. Septemviri, reductum fuisse equum cognito, absolvunt hominem. *Couterello* quin etiam, reum relaxare nolenti, jurisdictione interdicatur, quod civem, noxali judicio infontem declaratum, in vinculis haberet. Hoc ille multis mendaciis exaggeratum ad Ducem detulit. Ferunt, Ducem jam antea suspectam habuisse Patriciorum potentiam; nam homo exter, non ita amans Brabantinorum, magnam illam populi libertatem oderat; quæ tamen per solam ferè nobilitatis potentiam sustentabatur. Hac imminuta, plebem facile erat sub jugum mittere.

Reginaldus Schoonvorstius, vir exter prænobilis, & amplarum in Brabantia possessionum, nulli odio in Patricios cedebat. Hoc præsentem, conquerentem *Couterellum* Dux audierat. Re in deliberationem adducta, multis superbum Septemvirorum factum, ac haud dubiè coercendum, videri. *Schoonvorstius* multa in hanc sententiam disseruit, nimium eatenus potuisse Patricios, nec Ducem unquam urbis plenè dominum fore, nisi eorum cornua obtunderentur: facile id factu esse, plebe efferri permissa. Id voto suo consonum ratus *Couterellus*, non exspectato quid ulterius censeretur, domum remeat, certus primam quamque commovendæ publicæ tranquillitatis ansam arripere. Oblata sperato citius, cum Dux intra paucos dies in Leucos proficisceretur: moxque *Couterellus*, secretò factiosissimo quoque Textorum, quid facto opus foret, admonito, plebem in forum convocat. Concurrunt magno

tumultu non modò Textores, Fullones, & id genus opifices, quos vetus querela in Patricios efferabat, at universam plebem jucundissimum libertatis nomen excitaverat.

Couterellus verba facere, primò de intoleabili Patriciorum in plebem superbia: penes ipsos solos Magistratûs insignia esse: solos sibi redemptionem vectigalium usurpare: solos ærarium administrare; plebem contrà in communi patria cum conferendis, tum solam oneribus pressam, ad nullius honoris communionem admitti. Ubi concionem accensam videt, postremò ostendere, quàm pulchra libertatis vindicandæ offerretur occasio, Duce non tantùm Patriciis offenso, at etiam, si quid contra ipsos moveretur, haud dubiè surda aure præterituro; præsentem fortunam manibus non ejiciendam, at audendum, & arma pro libertate, re omnium carissima, capienda.

Ferunt, ipso motus initio opprimi seditionem potuisse, si *Gerardo Vorselario*, viro nobili, qui cum equitibus aliquot per eos dies Lovanium diverterat, opemque ut in ipsos irrueretur spondebat, à Patriciis obtemperatum fuisset; maluisse tamen Patricios blanditiis agere, tantam ex tam modicis initiis calamitatem orituram, non opinatos.

Verùm summo diluculo cum curiam occupassent, atque ex ea viciniam omnem à plebe armis teneri cernerent: poenitebat eos sui consilii. Stabat in foro armata plebs, prodirent civium oppressores ac reipublicæ prædones, administrationisque rationes ederent, clamans. In ipsa curia magna erat consternatio, nemo sibi de rebus malè gestis conscius erat. Itaque *Couterello* nihil mali passuros juranti, deditio facta. Apertam curiam globus universus irrupit, Patriciis omnibus, contra fidem datam, vincula ac compedes injecta, Archiva direpta, quibus Patriciorum pulcherrima Privilegia continebantur, dilaceratum quidquid illic inveniri poterat. Hinc perfractò armamentario publico, instructum omnem bellicum suis *Couterellus* distribuit; capti in arcem ducti; textoribus ad necem eos deposcentibus.

Cum quotidianus metus impendèret: seorsim cum *Couterello* pepigere, ut accepta à singulis pecuniâ urbe eos exire permitteret: inde ingens auri vis homini collecta, arma insuper Patriciis adempta, ac in publicum redacta.

Fuere eorum præstantiores ex Familia *Bornevalensium, Joannes, Rolandus, Equites, Radulphus. Ex Calsteriis, Joannes, Gobbelinus, Gosuinus, Equites, Henricus, Petri filius, Henricus, filius Joannis, Joannes duo, Gosuinus, Walterus, Franco. Ex Rodiis, Henricus, Eques, Guilielmus, Thomas, Arnoldus, Petrus. Ex Oxelariensibus, Hugo, Eques, Ægidius. Ex Crachoviis, Joannes, Eques, Ægidius. Ex Wilreorum Familia, Guilielmus Maurellus, Guilielmus & Maurellus, filii ejus, omnes Equites, Joannes, Arnoldus. Ex Radingiis, Ludovicus, Radulphus, Godefridus, Equites, Radulphus, Gerardus & Joannes. Ex Liemingis, Ludovicus, Jacobus, Equites, Ludovicus, filius Ludovici, Godefridus & Radulphus, filii Franconis, Godefridus, filius Godefridi. Joannes Godefridi, Eques. Ex iis qui à Malo Ponte vocantur, Walterus, Eques, Godefridus, Gosuinus. Ex Familia Resinarum, Joannes, Eques, Walterus. Ex Plancis, Joannes, Eques, Petrus. Walterus Herenmaes, Eques. Henricus Borchovius, Eques. Ex Familia Latorum,*

Walterus, Eques, *Arnoldus*, *Joannes*. Ex Familia *Evelogarum*, *Walterus*, *Reinerus*, *Franco*, fratres, *Walterus*, *Henricus*, *Judocus*, *Gerardus*, filii *Walteri*. *Arnoldus Wenxelius*. *Ludovicus Velthemius*. *Joannes Latbemijs*. Ex *Velpiis*, *Henricus*, *Joannes*. *Joannes Montanus*. Ex *Divitibus*, *Guilielmus*, filius *Guilielmi*, *Ludovicus*, *Ægidius*, *Joannes*, *Daniël*, *Arnoldus*, filii *Arnoldi*, *Ludovicus*, *Joannis* filius, *Arnoldus*, filius *Arnoldi*, *Radulphus*, filius *Guilielmi*, *Joannes*, filius *Daniëlis*. Ex *Netheniis*, *Petrus*, *Henricus*, *Walterus*, *Ægidius* & *Joannes*. Ex *Berthemiis*, *Joannes*, *Godefridus*. Ex Familia *Alborum*, *Petrus*, *Joannes*, *Radulphus*. Ex *Oppendorpiis*, *Godefridus*, *Everardus*, *Henricus*, *Joannes*. Ex *Godertois*, *Joannes*, *Godefridus*, *Petrus*. *Joannes Heyma*. *Joannes Wittemannus*, cum *Joanne* filio. Ex iis qui *Cricsteen* dicuntur, *Guilielmus*, *Walterus*, *Ludovicus*. *Godefridus à Lapide*. Ex Familia *Cainogarum*, *Ludovicus*. *Walterus Corseboldus*. Ex *Dormalis*, *Nicolaus*, *Walterus*, *Joannes*, *Gosuinus*. Ex *Sapientibus*, *Henricus*, *Ægidius*, *Walterus*. Ex *Vorenbrudiis*, *Henricus*, *Simon*, *Guilielmus*, *Jacobus*. Ex *Orbecanis*, *Henricus*, *Walterus*, *Arnoldus*, *Reinerus*. Ex *Suarteriis*, *Joannes*, *Ægidius*. Ex Familia à *Veteri Heverla*, *Radulphus*, *Franco*, *Walterus*. Ex *Pinnoccis*, *Guilielmus*, *Henricus*. Ex iis qui *Absalonis* vocantur, *Joannes*, *Walterus*, *Guilielmus*. Ex *Vulpibus*, *Guilielmus*, *Joannes*, *Walterus*, *Rolandus*. *Joannes Blancardus*. *Salomon Bollebornius*. *Joannes à Ratonis-Curia*. *Hertelivus Puzius*. Ex *Huffellensibus*, *Joannes*, *Ægidius*. Ex iis qui *Herrenmaes* vocantur, *Joannes*, *Petrus*, *Ægidius*. Ex Familia *Rubrorum*, *Walterus*, *Joannes*. Ex *Camerlingis*, *Walterus*, filius *Joannis*, *Walterus*, filius *Bastini*. *Simon Minnemonijs*. *Franco Edelberus*.

Longum esset, omnes enumerare; nam supra recensiti omnes Senatorii erant, & ultra viginti quinque ex ipsis, Equestri ordinis.

Post Patriciorum discessum *Couterellus* omnia exhibitu administrare coepit; & ut aliqua reipublicæ forma esset, novum Senatum ex iis Patriciis qui obscuri antea, & nullo inter suos numero fuerant, & plebe creavit.

Consulum non exstant nomina. Septemviri erant, *Henricus Calsterius*, ex ea Familia nothus, *Joannes Dormalus*, *Henricus Sacerdos*, *Franco Zadelarius*; ex plebe tres.

Dux paullò antè *Luceburgum* iverat; per ejus absentiam *Joanna* Princeps *Parci* conventum indixit, primosque suorum, *Bautressiniensem*, *Arduemontanum*, *Heverlensem*, *Gerardum ab Alno*, *Ludovicum Martellum*, *Bertrandum Larium*, *Henricum Dellebroucanum* eò misit. Conscripta pacis formula, primùm *Couterello* placuit, mox rejecta; magnam enim in *Reginaldo Schoonvorstio*, ac *Henrico Cudicensi Hochstratano* fiduciam habebat: interim & cæteros, qui multum apud *Wenceslaum* poterant, pretio corumpens, ut ipso in *Brabantiam* reverso, continuandorum plebeiorum Magistratuum auctores essent.

1361 Instabant Comititia anni 1361. Hos ille Consules dixit, *Henricum* scilicèt *Sacerdotem*, *Patricium*, *Henricum Andream*, *Plebeium*. Septemviratus usque in *Octobrem* vacavit.

Urgere Ducem interea, *Rochelariensis*, *Wese-*

malius, *Bornevallis* ac *Heverlensis*, Principes, *Bruxellensesque*, & assiduis precibus fatigare, ut si *Patriciorum* causam negligendam putaret, pessimi rem exempli fore, ac levissimis de causis ejicendorum *Optimatum* plebem passim consilia capturam, si hoc facinus ita impunitum fineret.

Vicit tandem pertinax studium, ac mense *Octobri*, coacto exercitu, *Bancum Dux* venit. Aderant ei *Guilielmus Marchio Juliensis*, *Robertus Namurcensis*, *Joannes Comes Salmenis*, *Arnoldus Rummiensis*, *Reginaldus Schoonvorstius*, *Henricus Bautreliniensis*, *Joannes Bocholdanus*, *Bernardus Bornevallis*, magna præterea pars eorum *Patriciorum*, qui factione *Couterelliana* fuerant eiectioni.

Consternati mox *Couterelliani*, se suaque omnia arbitrio Ducis permisere. Hic Ducem non adeò plebis causam improbasse cognitum, cum *Couterellum* non alià pœna quàm abrogatione *Præturæ* afficeret: ita tamen, ut, quoniam etiam *Patricius* esset, *Septemvirum* eum in sequentem annum declararet, additis collegis, *Ludovico Radingio*, Equite, *Petro Nethenio*, *Henrico Kerfmaker*, & tribus plebeiis.

Consulibus à *Couterello* lectis, & reliquo Magistratui honos continuatus; lege etiam lata, ut deinceps undecim utrimque Senatores; quatuor ex *Patriciis*, tres ex plebe, *Septemviri* crearentur. Quod an *Wenceslaus* fecerit, ut pacatiorem urbis statum redderet, an quòd imminutam *Patriciorum* potentiam vellet, dubitatum.

Nova sanè dissidia hinc generata. Plebem novis honoribus turgidam, ac eò fastus elatam, ut etiam insignia *Patriciarum* familiarum assumerent, non ferre *Patricii*. Neque infrenem animum cohibere *Couterellus* poterat, iudicio Ducis de se fretus, quin ad pristinam dominationem totis nervis contendere, textoribus denuò concitatis.

Id præsentientes *Patriciorum* splendidissimi, quique nihil fidum in ipso, multò minùs in plebe rati, urbe exivere. Eorum discessu *Couterello* nihil optatius erat. Protinus in proximos Ducis ingenti vi pecuniæ sparsa, ne quid machinationibus ejus contrarium in Ducali Concilio statueretur, rempublicam solus capeffit, *Joanne Hannemann*o, potentissimo textore, in omnibus usus.

Secuta mox Comititia; *Couterellus* ipse Consul, 1362 *Geldolphum Roggam* collegam suum dixit. Septemviratus quatuor abjectissimis *Patriciis*, tribus plebeiis demandatus. *Patriciorum* nomina fuere, *Joannes Godertois*, *Nicolaus Dormalus*, *Henricus Sacerdos*, *Henricus Minningus*. Neque hoc contentus, maximum urbis sigillum *Hannemann*o, *Dionysio Minningo*, atque ejus farinae hominibus, per vicinas regiones deferendum dedit; qui rempublicam omnibus ferè feneratoribus obligantes, aureorum multa millia domum reportarunt. Neque hoc in reipublicæ utilitatem cessit, sed omne in *Couterelli* ac suorum rem versum.

Porro contemplans quàm fragilis esset rerum humanarum status: ne aliquando, in privatos reductus, egèret, obligationes pensionum vitalium, sibi, liberisque, & amicis varias sigillo urbis obfignavit, præsidium aliquando rerum afflictis inde paraturus. Hinc *Henrico Hochstratano* Principi filiam elocavit, doti, quantum petebat sponsus, adscribens. Verum tamen neque hujus, neque *Schoonvorstii* favor efficere potuit, quin *Wenceslaus*, sufficienter edoctus, quantum reipublicæ

universæ interesset, ejusmodi licentiam maturius comprimere, rursus urbi castra adponeret.

Par metus obsidendos ac nuper tenuit, imperata se facturos ac Patricios recepturos, polliciti, deditionem faciunt. Dux ut omnem seditionis occasionem in posterum præcideret, utramque partem jurejurando adegit, nihil in alterorum perniciem novaturos: quin & obsides imperavit, Patriciis duodecim, plebi quadraginta. Patriciorum eminebant, *Henricus Borchovius*, Eques, *Joannes à Ratonis-Curia*, *Gerardus Eveloga*, *Henricus Sapiens*, *Petrus Albus*, *Franco Calsterius*. Circa communicatos plebi cum Patriciis honores, nihil etiam tum novatum. At *Couterellus*, quamquam ei consularis dignitas abrogata non esset, tamen obsides Furam deducens, cum abalienatum à se Ducem, ac totius Palatii primos animadvertisset: vehementer angi animo, idque unum metuere, ne omnibus in se conspiratis, ante-actorum rationem reddere cogeretur. Actutum itaque domum regressus, collectis necessitudinibus, facultatibusque, noctu una cum *Hannemann*, *Paullo Herengolys* (hunc durante motu Prætozem crearat) aliisque nonnullis aufugit. Suffectus in anni reliquum Consul, *Joannes Calsterius*, Eques. Acta hæc mense Februario.

Nicolao Abbati Parcensi Stephanus successit.

Mense Maio anni sequentis Dux *Wenceslaus Ludovicum ex Liemingis*, Equitem, arcis Lovaniensis custodem constituit; *Joannem* verò *Planicum*, Equitem, Prætozem. Dein *Rolando Bornevallensi*, *Joanni Resina*, *Joanni Calsterio*, *Joanni Godefridi*, Equitibus, *Ægidio Diviti*, *Nicolao Dormalo*, *Gerardo Radingio*, ac tribus plebeiis mandavit, ut inspectis urbis rationibus, quantum fieri posset minore reipublicæ dispendio, Patriciis aurum à *Couterello* extortum, & pretium armorum adeptorum restitui curarent. Duci data ex ærario publico triginta quinque millia eorum aureorum qui *Moutons*, id est *Oves*, dicuntur. Tam carè pacis leges avaro huic homini æstimabantur.

1363 Mense Junio in Comitibus Consules dicti, *Walterus Eveloga*, Patricius, *Arnoldus Paludanus*, plebeius.

Senatores ex Patriciis erant, *Guilielmus Wilreus*, *Henricus Borchovius*, Equites, *Henricus Sapiens*, *Nicolaus Dormalus*, *Ludovicus Cainoga*, *Arnoldus Longobardus*, *Joannes Dives*, *Ægidius Lachmannus*, *Joannes Montanus*, *Guilielmus Resina*.

Septemviri quatuor ex Patriciis, *Joannes Calsterius*, Eques, *Ludovicus ex Liemingis*, *Ægidius Dives*, *Gerardus Radingius*. Reliqui Senatores & Septemviri, plebei.

Mense Septembri textores arma in curiam conferre jussi. *Couterellus* Comitatus Loffensis oppido Hassileto, *Joannem Suarterium*, Equitem, & *Guilielmum Rodium* ex Prussia, ubi contra Lituanos ac Livones cum Equitibus Teutonicis militarant, reversos, in carcerem conjici jussit: multa sibi deberi prætexens, obligationibus, quarum supra meminimus, in medium productis. Verum Ballivus Loffensis jussu Ordinum Leodiensium, captos dimisit: quare spe sua frustratus *Couterellus*, aliâ via aggreditur.

Erant in urbe permulti qui præsentem reipublicæ statum, ubi nullus licentiæ locus esset, impensè oderant, ac in primis textorum natio parùm fida erat præter vetus odium, ob amissam, *Cou-*

terello in ordinem redactò, mox fugato, dominationem exacerbata. Cum his secretò egit, ut noctu advenientem cum armatis reciperent, & obtruncatis Patriciorum primoribus, imperium rursus occuparent: parumque abfuit ab Heverlenfi arce capienda. Caterum detectis insidiis de consciis supplicium sumptum: urbi adversus insidias provisum.

His cognitis *Wenceslaus*, *Couterellum*, *Hannemannum*, eorumque complices, edicto proscripsit numero 25. quadringentorum aureorum præmio proposito qui *Couterellum* vivum, necatumve Lovaniensibus traderet; 25. verò qui *Hannemannum*, aut aliquem ex textoribus. Acta hæc 13. Maii 1364. *Wenceslao* eo nomine 3000. aureorum ex ærario data; nihil enim ab eo gratis fiebat.

Eodem tempore de virginibus stupro vitiatas legem Lovaniensibus tulit, ut bona eorum confiscarentur, si spontè cum raptore manerent; si stupro peracto ab eo discederent, bonis suis confiscatis, raptor capite lueret. Idem supplicium subiret qui virginem impuberem abduceret, aut vitiaret.

Proximis Comitibus Consulatam ineunt, *Joannes Resina*, Eques, ex Patriciis, *Joannes Cumptichius*, ex plebe. Senatores ex Patriciis lecti, *Ægidius Dives*, *Guilielmus Maurellus Wilreus*, Eques, *Godefridus Radingius*, Eques, *Joannes à Gradu*, *Henricus Zadelarius*, *Henricus Calsterius*, *Joannes Radingius*, *Walterus Ruber*, *Joannes ex Liemingis*. Septemviri ex Patriciis, *Walterus Eveloga*, *Henricus Sapiens*, *Nicolaus Dormalus*, *Joannes Montanus*. 1364

Mense Julio, *Paullus Herengolys*, *Couterello* quondam scelerum omnium administer, ac in prætura Vicarius, Bosci captus, cervice præcisa periit. *Couterellus* ipse è Leodinis in Hollandiam abiit.

Albertus Comes Hollandiæ cum ex dote multa *Joannæ* Principi (*Guilielmum* enim, *Alberti* fratrem, primis nuptiis maritum habuerat) deberet: non solvendo, ut ferè fit, animum planè ab ea alienarat. Ad hunc *Couterellus* adpulsus, gravi se injuria à Lovaniensibus ejectum, conqueritur, mox, quòd sibi debitum jure reposceret, ad necem quæri. *Albertus* misertus hominis, aut alioqui nobis malè volens, ut cives nostros ad mercatores Hollandicos venientes in vincula compingeret, assensit.

Ejusdem favore subnixus *Couterellus*, cum Lovaniensibus, Tillemontanis, Leodinis, Trudonensibus, & Gandensibus, exsulibus, Hofdenæ (limitaneum est Hollandiæ oppidum) colloquium habuit. Præscripta dies qua non uno globo, sed alii alio itinere, ut faciliùs fallerent, agrum Lovaniensem ingressi, fortunam rursus tentarent. Affirmabat enim *Couterellus*, modò ingredi posset, maximam plebis partem pro se staturam.

Ejus conspiracy nonnihil subodoratus *Henricus* Dominus Bergensis, quàm citissimè Lovanienses certiores fecit. Ita *Couterelli* molimina neutiquam secundè procedebant. Paullò post & cum Hollando actum, ne cives nostros in oppidis suis detineri permetteret.

Mense Februario urbs Lovaniensis interdicto Sacrorum liberata, quo eam Leodiensis gravarat, eo quòd *Paullus Herengolys*, hominem tonsura insignitum, at furti convictum, suspendio olim necarat. Officialis 26. aureos eo nomine ex publico recepit.

Sequuntur Consules, *Walterus Eveloga*, ex 1365 Patriciis; ex plebe, *Joannes Loffensis*.

Senatores Patricii, *Joannes Calsterius*, Eques,

Henricus Sapiens, Henricus ex Porta, Ægidius Resina, Joannes Rabodus, Joannes Wittemannus, Joannes Quintus, Godefridus Mercator, Guilielmus Cricsteen, Walterus Sacerdos.

Septemviri Patricii, *Ægidius Dives, Guilielmus Wilreus, Godefridus Radingius*, Eques. Quarti nomen non exstat.

1366 Anno sequenti fuere Consules, *Ægidius Dives, Patricius, Joannes Cumptrichius*, plebeius.

Senatores, *Guilielmus Maurellus Wilreus, Godefridus Radingius*, Equites, *Gerardus Radingius, Joannes Montanus, Joannes Latus, Walterus Netbenius, Franco Kersmaker, Petrus Netbenius, Ludovicus ex Liemingis, Henricus Calsterius*.

Septemviri, *Walterus Eveloga, Joannes Calsterius*, Eques, *Henricus Sapiens, Nicolaus Dormalus*.

Ægidius Dives Consul cum *Joanni Planco* Equiti in prætura succederet, *Joannem Montanum* in consulatu successorem habuit.

Obiit *Godefridus Radingius*, Eques, senator.

1367 Anno 1367. Consules facti, *Joannes Calsterius*, Eques ex Patriciis, ex plebe *Joannes Lossensis*.

Senatores ex Patriciis, *Simon Minnemonius, Henricus Sapiens, Nicolaus Dormalus, Maurellus Wilreus*, Eques, *Walterus Eveloga, Joannes Dives, Petrus Plancus, Joannes ex Liemingis, Joannes Ruber, Alardus Zadelarius*.

Septemviri, *Ludovicus ex Liemingis, Joannes Montanus, Joannes Plancus*, Eques, *Walterus ex Porta*.

In Martio *Petrus Couterellus* in Comitatu Pontino mercatores Lovanienses in vincula conjici jussit. Senatus *Jacobum Gruterium*, scribam publicum, eò misit qui *Nicolao* cognomento *Lovanienfi*, Viro Nobili, in cujus ditione nostri capti erant, collocutus, precibus effecit, ut eos in gratiam reipublicæ dimitteret. Unde huic viro *Lovanienfis* cognomen fuerit, haud equidem invenio.

1368 Comitibus anni proximi non nihil circa reipublicæ gubernacula mutatum; uterque Consul ex Patriciis fuit, *Joannes Montanus, Ludovicus Cainoga*.

Ex iisdem decem Senatores, *Joannes Plancus, Ludovicus ex Liemingis, Henricus Sapiens*, Equites, *Ludovicus Cricsteen, Bastinus Batus, Petrus Rodius, Walterus Camerlingus, Guilielmus Dives*, senior, *Franco Edelberus, Walterus Netbenius*. Reliquum Senatum novem plebei explebant.

Septemviri autem omnes ex Patriciis, *Joannes à Ratonis-Curia, Petrus Netbenius, Nicolaus Dormalus, Joannes Dives, Gerardus Radingius, Walterus Eveloga, Salomon Bollebornius*.

Duravit hæc forma reipublicæ usque ad annum 1373.

Wenceslaus Dux in Gelros bellum gessit, quo Sagittarii Lovanienses ductu *Joannis Radingii* militarunt.

Stephano Abbati Parcensi successit *Henricus Overbecanus*.

1369 Proximo anno ex formula anni præcedentis lectus Senatus. *Gerardus Radingius, Joannes Dives*, Consules fuere, uterque Patricius.

Senatores decem, omnes Patricii, *Joannes à Ratonis-Curia, Gosuinus à Malo Ponte, Godefridus Oppendorpius, Joannes Albus, Walterus Eveloga, Henricus Pylyser, Radulphus ex Liemingis,*

Franco Kersmaker, Guilielmus Dives, junior, *Salomon Bollebornius*.

Septemviri omnes Patricii, *Ludovicus ex Liemingis, Joannes Plancus*, Equites, *Ludovicus Cainoga, Guilielmus Dives*, senior, *Alardus Zadelarius, Henricus Sapiens*, Eques, *Walterus Netbenius*.

Menfe Septembri Dilæ fluminis alveus à Rodio *S. Agathæ* usque ad Werrichtam repurgatus.

Menfe Martio *Petrus Couterellus*, postquam patria extorris varias Galliæ, ac Germaniæ partes pervagatus esset, intercessoribus, *Joanne Bocholdano, Waltero Heverlensi, Henrico Hochstratano*, genero suo, à Lovaniensibus in gratiam receptus, obligationes omnes adulterinas, per quas eis molestus antea fuerat, reddidit, vitamque in patria post aliquot annos inglorius complevit, parum admodum lucri ex omnibus suis rapinis reportans.

Joanni Diviti ante anni finem defuncto suffectus in Consulatu *Joannes Albus*. Jacet *Dives* in choro Dominicanorum.

Sequenti anno 1370. Consulatum gesserunt, *Ludovicus Cainoga, Nicolaus Dormalus*, ambo Patricii. 1370

Senatores fuere, *Ludovicus ex Liemingis, Joannes Plancus, Henricus Sapiens, Joannes Suarterius*, Equites, *Guilielmus Dives*, senior, *Alardus Zadelarius, Walterus Calsterius, Daniel Dives, Godefridus Hosdenius*. Præter hos, novem plebei.

Septemviri, *Walterus Eveloga, Joannes Albus, Gerardus Radingius, Guilielmus Rodius, Guilielmus Dives*, junior, *Radulphus ex Liemingis, Walterus Camerlingus*.

Hoc anno nuncius Lovanium adferens, *Margaretam*, filiam *Ludovici* Flandriæ Comititis, *Burgundiæ* Duci *Philippo* filium peperisse, tanto gaudio Lovanienses perfudit, ut eum argenteo cratere donarint. Ex eo enim connubio Brabantinis Princeps exspectabatur, *Joanna*, uxore *Wenceslai*, perpetua sterilitate uterum obdurata.

Sequitur annus 1371. domi quietus, at foris infelicitissimus, Duce ipso, ac universa ferè nobilitate, à Gelris ac Juliacensibus captis.

Consulatum ipsis Comitiorum diebus inierant, 1371 *Gerardus Radingius, Joannes Albus*, Patricii.

Senatores erant, *Joannes à Ratonis-Curia, Gosuinus à Malo Ponte, Henricus Vorenbrudius, Radulphus ex Liemingis, Henricus Pylyser, Guilielmus à Veteri Heverla, Joannes Smachtus, Joannes Quintus, Guilielmus Dives*, junior, *Joannes Ogernius*.

Septemviri, *Joannes Plancus*, Eques, *Nicolaus Dormalus, Ludovicus Cainoga, Alardus Zadelarius, Guilielmus Dives*, senior, *Walterus ex Porta, Arnoldus Radingius*.

Belli causa fuit hæc præcipua, quod *Guilielmus*, Marchio Juliacensis, receptis itinerum publicorum prædonibus, Duci ablata repetenti, acerbius responderat. *Wenceslaus* hic non solum Brabantinos ac Luceburgenses armarat, verum etiam exterum militem copiosè conscripserat. Lovanienses ex publico solum 60. Sagittarios ad id bellum miserunt, plebe nolente, majores sumptus in bellum fieri, nullo utilitatis publicæ intuitu susceptum.

Patricii privatim tribus turmis adfuere, *Joannes Godefridi, Guilielmus Wilreus*, Equites, *Ægidius Dives* præerant. Prælium XIII. calendas Septembris commissum ad Baswilram. Illinc *Eduardus* Gelriæ Dux, licet victor, cecidit. Hinc *Wenceslaus*, nobilesque ferè omnes in manus hostium

venère. Ex Lovaniensibus desiderati, *Joannes Calsterius*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Gerardus ab Alno*, Equites, *Joannes Edelberus*. Capti, *Joannes Godefridi*, *Guilielmus Wilreus*, *Joannes & Reginaldus Bornevallenenses*, *Joannes Borchgravius Montenacensis*, *Godefridus Montenacensis*, *Maurellus Wilreus*, *Guilielmus Wenxeli*, *Joannes Calsterius*, *Joannes Suarterius*, *Walterus à Malo Ponte*, *Joannes Plancus*, *Joannes Corseboldus*, *Henricus Borchovius*, omnes Equites, *Ægidius Dives*, Prætor, *Walterus Eveloga*, *Joannes Berthemius*, *Godefridus & Jacobus ex Liemingis*, *Ludovicus Velthemius*, *Joannes Heyma*, cum *Joanne filio*, *Franco Edelberus*, *Ludovicus*, *Henricus*, & *Walterus Pinnocci*, *Ludovicus*, *Arnoldus*, & *Aberanus Schorei*, *Petrus*, *Aberanus*, *Arnoldus*, & *Joannes Wilrei*, *Joannes Dormalus*, *Walterus*, *Joannes*, *Henricus*, & *Florentius Borchovii*, *Ludovicus Cainoga*, *Joannes Albus*, Consul, *Guilielmus Rodius*, *Walterus Calsterius*, *Gerardus & Joannes Radingii*, *Ægidius Netheuius*, *Joannes Sapiens*, *Arnoldus Montanus*, *Walterus Lindanus*, *Simon Transpaludanus*, *Franco Hofstadiensis*, *Bastinus à Lapide*, *Arnoldus Zadelarius*, *Joannes Ruber*. Hos *Juliacensis* gnarus divites esse, nisi magnâ auri summa redimi passus non fuit. *Joannes* enim *Godefridi*, & *Guilielmus Wilreus*, Equites, decem millibus aureorum redempti, Duce adhuc in vinculis detento.

Leodinus Antistes Lovanienses, quod in quosdam pacis violatores, Prædicatorum æde extractos, animadvertissent, piorum cœtu movit, in quem ut restituerentur, ipsi sexcentos aureos, Officiali verò centum numeratos, rationes publicæ mensis Novembris ejus anni docent.

Mense Februario fœdus inter urbes ac oppida Brabantiae ictum.

1372 Proximis Comitibus Consules creati, *Petrus Netheuius*, *Alardus Zadelarius*, Patricii.

Senatores ex Patriciis, *Joannes Calsterius*, *Joannes Plancus*, Equites, *Guilielmus Dives*, senior, *Joannes Borchovius*, *Godefridus ex Liemingis*, *Henricus Absalonis*, *Walterus Ruber*, *Joannes à Gradu*, *Godefridus Rolandus*, *Salomon Bollebornius*, *Joannes Edelberus*.

Septemviri, *Henricus Sapiens*, *Joannes à Gradu*, Equites, *Walterus Netheuius*, *Joannes à Ratonis-Curia*, *Ægidius Herenmeis*, *Radulphus ex Liemingis*, *Henricus Borchovius*.

Mense Julio Dux post carcerem *Juliacensem* primum Lovanium venit. Donavit eum Senatus quinque vini hamis, duobus pannis, uno viridi, altero cæruleo.

Mense Augusto, *Petro Netheui* Consule, Quæsturam Ducalem adeptus, Consul electus *Joannes Calsterius*, Eques.

Mox variis conventibus, à Duce propositum de nobilibus, qui cum ipso capti fuerant, redimendis. Urbes invicem varia edidère, in quibus privilegia à Duce, proximisque ejus violari dicerent. Inter cæteros Lovanienses cives suos multis in locis à creditoribus Ducis captos querebantur. Sanè Dux, cum intelligeret, nihil quod ad nobilium redemptionem attinebat, actum iri, nisi primum urbibus de Privilegiorum infractions satisfactum esset: ex Concilio suo Lovanium, & in alias urbes misit, qui, inspecto negotio, ad se

referrent. Interim non obscura offensi indicia erant, adeo ut Lovanienses ad conventum in finem Martii, ab ipso indictum, venire non audent, nisi præsidio Sagittariorum muniti.

Porro cum urbium petitioni satisfactum esset, tum demum coeptum in iis quæ Dux proposuerat, procedi, indictumque per omnem Brabantiam vectigal molitorium.

Initio anni sequentis Dux rursus Senatûs Lovaniensis legendi ordinem mutavit, ut novemdecim Senatores, exque iis duo Consules, Septemviri omnes, & sex Decani Lanificii, ex solis Patriciis crearentur, plebi tantum umbra honorum relicta, nempe duobus Senatoribus & totidem Decanis, ita tamen ut reliquorum Senatorum electio penes ipsam esset.

Ex ea lege Consules mense Junio dicti, *Ludovicus Cainoga*, *Walterus Netheuius*, Patricii. 1373

Senatores, *Gosuinus à Malo Ponte*, *Joannes à Ratonis-Curia*, *Walterus ex Porta*, *Walterus Absalonis*, *Henricus Sapiens*, Eques, *Walterus Eveloga*, *Joannes Smachtus*, *Joannes Quintus*, *Joannes Lepus*, *Joannes Ogernius*, *Walterus Rolandus*, *Joannes Siligo*, *Arnoldus Lætus*, *Petrus Rodius*, *Henricus Orbecanus*, *Godefridus Boys*, *Henricus Vorenbrudius*.

Septemviri, *Joannes Calsterius*, Eques, *Joannes Crupelantus*, *Joannes Albus*, *Walterus Camerlingus*, *Guilielmus Dives*, *Alardus Zadelarius*, *Henricus Pylyser*. Decani, *Franco Kerfsmaker*, *Salomon Bollebornius*, *Franco Afficulus*, *Walterus Oppendorpius*, *Goloinus Sapiens*, *Radulphus Albus*.

Mense Julio cum *Heverlensis* Principis vidua, *Maria Berlariensis*, & *Joannes Wesemalius* in pagis suis cives Lovanienses carceribus ad id extractis inclusos, jubente Senatu, non relaxarent: Sagittarii utroque ducti, carceresque solo æquati; utrique Principi multa indicta. Mox delatum negotium redimendorum qui bello *Juliacensi* capti fuerant, tergiversantibus Lovaniensibus, nisi injuria civibus ab *Heverlensi*, *Wesemalio*que illata repararetur: tandem Dux non contentus vectigali molitorio, tributum viritim indicere voluit. Obstiterè populares magno conamine, donec repente, quasi ex terra, ortis militibus exteris Brabantiam omnem repletam esse cernitur.

Tum singuli ad excubias versi, urbesque munientes, *Ludovicum* Flandrum legatione rogant, ut Ducem à proposito perdendæ, quod moliri videbatur, Patriæ abduceret. Legati cum Flandrum *Teneramundæ* convenissent, penè in itinere à Ducalibus intercepti: non sine magno tumultu res transitura videbatur, cum Dux magnam militum copiam in finibus *Nivellensium* eoactam haberet, illinc *Bruxellam* aut *Lovanium* invasurus. *Leodinus* Antistes concordie auctor fuit. Bratii conventus celebratus. In captivorum redemptionem Duci data nongenta aureorum millia, quod ad hanc summam desideraretur, ipsi ex Fisco supplendum foret. Acta hæc pridie calendas Maii anni 1374. Pactis interfuere Lovanienses Patricii, *Joannes Crupelantus*, *Joannes Albus*, *Simon Minnemoni*, *Henricus Pylyser*, *Gosuinus à Malo Ponte*.

Sequuntur Consules, *Joannes Calsterius*, Eques, 1374
Joannes Albus. Senatores, *Walterus Camerlingus*, *Henricus Pylyser*, *Franco Kerfsmaker*, *Salomon Bollebornius*, *Joannes Crupelantus*, *Joannes Wenxeli*, Eques, *Guilielmus Cricsteen*, *Alardus Zadelarius*, *Goloinus Sapiens*,

Franco Afficulus, Joannes Suarterius, Eques, Guilielmus Vulpes, Godefridus Radingius, Walterus Cainoga, Judocus Eveloga, Godefridus Montanus, Joannes à Baculo. Septemviri, Henricus Sapiens, Eques, Franco Edelberus, Radulphus ex Liemingis, Gosuinus à Malo Ponte, Joannes Smachtus, Arnoldus Yprensis, Henricus Velpius. Decani, Walterus Netbenius, Walterus Rolandus, Joannes Ogernius, Walterus Eveloga, Petrus Rodius, Godefridus Boys.

Arx Vilvordiana hoc anno strui coepta, ex ea pecunia, ut ferunt, quam Dux ob editas pacis anni 1362. tabulas; Lovaniensibus expressebat.

1375 Proximè Consules fuere, *Ludovicus Cainoga, Walterus Netbenius.*

Senatores, *Walterus Eveloga, Ægidius Herenmeis, Joannes Lepus, Gosuinus à Malo Ponte, Joannes Quintus, Ludovicus Pinnoccus, Joannes Smachtus, Petrus Rodius, Godefridus Boys, Radulphus ex Liemingis, Henricus Sapiens, Eques, Henricus Orbecanus, Arnoldus Yprensis, Guilielmus à Veteri Heverla, Walterus Roielensis, Walterus Absalonis, Walterus Rolandus.*

Septemviri, *Joannes Calsterius, Eques, Joannes Crupelantus, Joannes Albus, Walterus Camerlingus, Henricus Pylyser, Guilielmus Cricsteen, Bastinus Batijs.*

Decani, *Henricus Vorenbrudius, Walterus ex Porta, Joannes Siligo, Joannes Swertwager, Walterus Wittemannus, Bastinus à Lapide.*

Lovanienses arcem, quæ per aliquot annos inculta jacuerat, repararunt. Joanni Heymæ, Quæstorî Ducali, & Guilielmo Cricsteen demandata operarum cura; *Wenceslaus* enim & *Joanna* Principes Lovanium habitatum venturi erant, ut ærarii publici urbis, ab ære alieno exonerandi, præsentes curam habere possent.

1376 Successere Consules, *Joannes Suarterius, Eques, Walterus Camerlingus.*

Senatores; *Henricus Pylyser, Bastinus à Lapide, Henricus Vanus, senior, Franco Kerfmaker, Joannes Dormalus, Joannes Crupelantus, Henricus Vorenbrudius, Guilielmus Wittemannus, Simon Minnemonijs, Salomon Bollebornius, Arnoldus Godertois, Joannes à Baculo, Joannes Borchovijs, Petrus Netbenius, Joannes Swertwager, Goloinus Sapiens, Guilielmus Vorenbrudius.*

Septemviri, *Gerardus Radingius, Ludovicus Cainoga, Aldardus Zadelarius, Radulphus ex Liemingis, Ægidius Herenmeis, Henricus Velpius, Ludovicus Cricsteen.*

Decani, *Gosuinus à Malo Ponte, Arnoldus Yprensis, Walterus Roielensis, Joannes Quintus, Henricus Orbecanus, Walterus Ruber.*

Obiit *Arnoldus Wilreus*, Prætor; in cuius locum succedere iussus *Joannes Albus*, à Lovaniensibus receptus non est. Huic suffectus *Guilielmus Wilreus*, similiter rejectus, incertum quam ob causam, nisi quod suspicer, eos aliquando Duci à consiliis fuisse: tales autem Prætores Lovanii esse non posse, veteri more receptum erat. Invenio, per aliquot menses varlis legationibus excusationes à Senatu propositas, quod, salvo jure jurando, neutrum Prætorem pati possent, nullum pondus habuisse.

Inciderunt & alia quæ urbi nostræ Ducis offensam conciliarent, quod *Ægidio Rabodo* exsilii gratiam ad ipsius preces facere nollent, quodque

tributum non conferrent, nisi primum cives à creditoribus Ducis detenti, indemnes, ut paullo antè conventum fuerat, haberentur.

Accessit & *Rasonis Lintrii* cum republica diffidium, qui cives nostros, in ditione sua prædia ementes, ad vicesimam pretii, nunquam de Lovaniensibus exigî consuetam, ipsi jure domini solvendam cogebat.

Intèr hæc *Bernardus Bornevallenensis*, Eques illustris, & Capitaneus Lovaniensis, vivis eximitur mense Decembri, magno civitatis malo; amantissimus enim reipublicæ nostræ, mediatorem se inter Ducem ac nos assiduam præstiterat. Nec dubium, dum is vixisset, nunquam eas, quæ subsequutæ sunt, calamitates oborituræ fuisse. In ipsa urbe textorum natio difficulter in officio continebatur. Porro Lovanienses tot simul incommodis agitati, excubias per 18. dies egere. Varii Principes de hisce rebus cum Duce ac *Lintrio* habuere conventus, sed omnia impacata manserunt.

Recurrentibus mox Comitibus, Consulatum inierunt, *Ludovicus Cainoga, Alardus Zadelarius.* 1377

Senatores creati, *Joannes Quintus, Guilielmus Rodius, Eques, Walterus Netbenius, Petrus Rodius, Gosuinus Dormalus, Joannes Latus, Walterus Rolandus, Walterus Absalonis, Henricus Orbecanus, Godefridus Boys, Walterus Eveloga, Guilielmus Vulpes, Joannes Siligo, Godefridus Montanus, Ludovicus Cricsteen, Joannes Edelberus, Franconis filius, Joannes Smachtus.*

Septemviri, *Joannes Plancus, Eques, Joannes Crupelantus, Joannes Albus, Walterus Netbenius, Arnoldus Yprensis, Guilielmus Cricsteen, Godefridus ex Liemingis.*

Decani, *Joannes Suarterius, Eques, Walterus Camerlingus, Henricus Pylyser, Petrus Netbenius, Joannes Borchovijs, Arnoldus Godertois.*

Toto hoc anno Senatus liberationem civium quorundam prosequutus est incassum, quos Dux, tributum ad præscriptum non conferentes, ad trium fontium in sylva Sonia carceres damnarat.

Carolus Imperator, *Wenceslai* Ducis frater, cum mense Decembri Lovanium venisset, nundinas Lovaniensibus concessit confirmantibus *Wenceslao* ac *Joannæ*. Donatæ Imperatori ex publico viginti hamæ vini Rhenani & tres panni. Diplomatis tabulæ nusquam in archivis exstant.

Eodem tempore, ære alieno ærarium gravante, delecti à Duce sedecim viri, partim ex Patriciis, partim è plebe, qui operam darent, ut primo quoque tempore inspectis rationibus urbis, reliqua omnia inferrentur: vectigalia, quanti plurimi possent, elocarentur. Dux ipse, se auctoritatem horum contra quemcunque vindicaturum, promisit. Fuere ii ex Patriciis, *Joannes Suarterius, Eques, Walterus Camerlingus, Henricus Pylyser, Walterus Absalonis, Arnoldus Godertois, Simon Transpalludanus.* Duorum non exstant nomina.

Hæc porro à sedecim viris statuta sunt, protinus omnia quæ ærario debebantur aut ex vectigalibus aut aliunde, inferrentur. Censores item ex multis congesta eodem conferrent. Magnum urbis sigillum nec in privata, at in publica custodia servaretur. Legationes quarum viatica magnam ærarii partem exhauriebant, nisi in arduis negotiis mitti fas non esset, minora per nuncium expedirentur. Nil, nisi consultis Senatu, Septemviris, & plebe, ex publico donare cuiquam liceret. Agri

suburbani qui *De Loo* dicuntur, in emphyteusim darentur. Conductores vectigalium qui ad præscriptum non exsolverent, in vincula ducerentur. Prætor & Septemviri statis diebus jus dicerent. Ne publico munere fungens vectigalia licitaret. Qui non solvendo domum oppignoratam in fraudem creditorum, januis, fenestris, trabibus, asseribus, tegulis, ac id genus aliis, ablati deformaret, annum civis jura perderet, aut 10. solidos grossos lueret, reportando nihilominus materiam quam asportasset. Pignoribus capiendis, mobilium nomine nec januæ, nec fenestræ censerentur. Nulli fas esset, intra primum ab urbe lapidem commissatum ire, aut potum illic coctum in urbem inferre. Pensiones, quæ olim gratitudinis ergo assignatæ essent, & quarum fors nunquam ærario illata esset, ultra non solverentur. Ne cui conductori vectigalium solutio per pensiones prorogaretur. Quem quamve legitimis liberis non relictis obire contingeret, ejus bonorum vicesima publico cederet. Fundo vendito, pretii ejus item vicesima. Senatus singulis diebus Mercurii haberetur. Ne ex priori conductione vectigalium debitores, ad secundam licitationem admitterentur. OEnopolam exterum, vinum Lovanii venum exponentem, qui verbo factove læsisset, libram grossorum lueret. &c. Quæ omnia *Wenceslaus*, primum cum Ordinibus deliberato, observari voluit. Acta hæc initio anni 1378.

1378 Ejus Comitia tunc instabant. Octavo calendas Julias vetus consuetudo obtinuit, nomina Septemvirorum divulgari. Ii tum prodire, *Joannes Suarterius*, Eques, *Petrus Nethenius*, *Ludovicus Cainoga*, *Radulphus ex Liemingis*, *Alardus Zadelarius*, *Ludovicus Cricsteen*, *Daniël Dives*.

Post biduum Senatoria Comitia celebrari mos erat. Iis nonnihil moræ injectum. Non ultra ademptos sibi honores plebs latura videbatur, at ex levissima quavis occasione semel prægustatos vindicatura. Commodum sese absentia Ducis obtulit; qua nihil proposito convenientius contingere poterat.

Walterus Leidanus, *Joannes Molebecanus*, *Walterus Saxo*, *Guilielmus Repardus*, plebem secretò in quemvis eventum adparatam habebant. At Patricii nonnihil subodorati, proviso ne quid turbatum à plebe oriretur, Comitia nihilo secius peregere. Creati Consules *Joannes Calsterius*, Eques, *Joannes Albus*. In reliquum Senatum consultò potentissimi Patriciorum cooptati, *Joannes Plancus*, *Guilielmus Wilreus*, *Reginaldus Bornevallensis*, Equites, *Henricus* item *Pinnoccus*, *Gerardus Radingius*, *Godefridus ex Liemingis*, *Bastinus Batijs*, *Gosuinus Calsterius*, *Goloinus Sapiens*, *Guilielmus Cricsteen*, *Walterus Cainoga*, *Joannes Borchovius*, *Walterus Camerlingus*, *Henricus Pylyser*, alique quorum non exstant nomina.

Inter Patricios ipsos (quod multis exitio fuit) dissensiones penè erant capitales. Capita erant hinc *Calsterius*, Consul, & *Radulphus ex Liemingis*: illinc *Joannes Suarterius*. Illos *Wilreorum*, *Radingiorum*, *Pinnoccorum*, potentes sequebantur Familiæ. *Suarterius* *Guilielmum Rodium*, Equitem, virum perstreuum, in partes attraxerat. Hæc discordia plebem ad id quod dudum meditabatur perficiendum, prorsus accendit. *Walterus* tamen *Leidanus*, Princeps factionis, nihil temerè agendum, sed expectandum tempus, consulebat, amota post paullulum omni suspitione securos, ac nihil mali opinantes Patricios sine ullo periculo oppressum iri;

quod nunc sine ultimo discrimine in adversum omnia instructissimos fieri nequeat. Placuit nihilominus ante Ducis reditum fortunam tentari.

Mensis jam à Comitiorum die penè præterierat: non ultra differendum videbatur. *Walterus* itaque *Leidanus*, *Molebecanus*, *Saxo*, & *Repardus*, textores, XI. calendas Augusti variis agminibus regionatim tota urbe discurrentes, magnis clamoribus, pulsatisque pelvibus signum dant, ut raptis armis libertas vindicaretur. Nec mora, confluyente undique multitudine in forum, capta curia; Patricii, qui in eam turbam inciderant, in vincula ducti. *Walterus Leidanus*, & *Henricus Portmannus*, Capitanei urbis dicti: sumpta quin etiam, *Gandensium* exemplo, capitia alba, factionis insigne.

Calsterius Consul, urbe aberat, *Arfchotum* profectus. Ad eum multi Patriciorum se contulere, hi nimirum, *Reginaldus Bornevallensis*, Eques, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Joannes Plancus*, Eques, *Gerardus Radingius*, *Joannes Albus*, *Guilielmus Wilreus*, Eques, *Joannes Plancus*, Eques, *Henricus*, *Ludovicus*, & *Walterus Pinnocci*, *Ludovicus*, *Radulphus*, & *Godefridus ex Liemingis*, *Petrus Nethenius*, *Daniël Dives*, *Bastinus Batijs*, *Walterus Cainoga*, cum *Ludovico* fratre, *Alardus Zadelarius*, alique, quorum non suppetunt nomina, rus migrarunt.

Iis qui in urbe remanserant varium erat ingenium; nonnulli enim, ut *Suarterius* Consul, induti capitia, palam in plebeiam factionem discesserant; alii neutram partem eximiam habebant, quibus nihil prius fuit, quàm, misso in odium nuncio, Ducem in Patriam revocare, & eos qui *Arfchotum* abcesserant, ut domum reverterentur, adhortari.

Dux quidem initio Augusti *Bruxellam* rediit. Cumque omnia pacis media tentans, nihil proficeret: de communione Magistratuum inter plebem ac Patricios rursus inducenda cogitavit. Hac sola omnem discordiæ fomitem sublatum iri, credens. Perpetuata itaque anni 1360. sanctione voluit, deinceps eligi undecim ex Patriciis, decem ex plebe Senatores, atque ex his utrimque Consulem unum; Septemviros quatuor ex Patriciis, tres ex plebeiis; Decanos utrimque quatuor; solos Quæstores ex plebe.

Lata lex 14. 7bris, firmataque jurejurando tam Patriciorum quàm plebis. Demum & id sedulò utrisque *Wenceslaus* præfixit, ut sublato capitiorum insigni, firmam inter se pacem servarent, & rempublicam simul gubernarent.

Mox Consulatum inière, *Joannes Suarterius*, Eques, *Walterus Leidanus*, textor.

Senatores Patricii, *Joannes Ogernius*, *Joannes Heyma*, *Arnoldus Yprensus*, *Joannes à Baculo*, *Henricus Vanus*, *Arnoldus Godertius*, *Ægidius Lachmannus*, *Godefridus Boys*, *Henricus Mulstor*. Decimi non exstat nomen.

Septemviri verò, *Guilielmus Rodius*, Eques, *Joannes Borchovius*, *Salomon Bollebornius*, *Guilielmus Vulpes*.

Duci ex ærario publico data sexies mille 75. eorum aureorum qui *Petri* vocantur, *Grimbergensi* Senescallo *Brabantiae* 53. *Nicolao à Sancto Gaugerico* Prætori 250. *Joanni Gravio* scribæ Ducis 200. Mos autem hic legendi Senatum adhuc manet: quare huic libro finem imponere visum.

LIBER QUARTUS
SEDITIONEM CAPITIATORUM
IN PATRICIOS, BELLAQUE INDE
SECUTA USQUE AD INTERITUM
JOANNÆ,
Historiam annorum penè XX. complectitur.

Ace confecta, partibusque in eam jurare coactis, qui Arschotum aut in prædia sua seceserant Patricii, magna pars Lovanium revertuntur; plebe enim consecuta quod eäterius repetebat, nihil ultra seditionis in urbe timebatur. Fuere tamen qui omnem ætatem in republica versati, nihil fidei habendum, rerum novarum ad omnem occasionem avidæ ac nunquam quieturæ plebi, putarent. Ex iis si qui in urbe erant, in publico quidem raro conspiciebantur. *Calsterius* verò, *Guilielmus Wilreus*, *Radulphus ex Liemingis*, *Pinnocci* fratres, *Bornevallenensis*, *Radingiusque*, Arschoti se continentes, nec in pacem jurare, nec domum regredi voluere sæpius revocati, voluntarium exsilium assiduæ jactationi præferentes.

Interea exorto bello Leodino, Hannutum Landinumque à Leodiensibus cremata, moxque ad inducias devenit. Et quoniam inter Lovanenses ac Bruxellenses controversum erat de Septemvirorum jurisdictione, quatenus hæc invicem extenderetur: conventus Bruxellæ habitus mense Decembri. Legarant eò Lovanenses *Suarterium* Consulem, *Guilielmum Rodium*, Equitem, *Joannem Heymam*, & totidem ex plebe. Placuit, coram utriusque urbis Septemviris oppignatio Prætoria vel adductio facta, quæ prior tempore esset, eam in alterutrius subditos vires habituram; Bruxellenses enim contenderant, si utrobique adductiones ad fundum agri Bruxellensis factæ essent, ut potior haberetur Bruxellæ facta, licet tempore posterior inveniretur. Ejus autem pignoris constituendi rationem, seu adductionem, *Beleyden* nostri vernaculè appellant.

Eodem mense Soutleviam Lovanio missi *Suarterius* Consul, *Arnoldus Yprensis*, *Arnoldus Godertius*, *Joannes à Baculo*, ad conventum quo cum Leodinis de pace agebatur.

Mense Januario Capitiatiorum manum cum Sagittariis Arschotum missam constat, ut illinc Patricios aliquot Lovanium reducerent, ex vectigalium redemptione ærario obligatos, ut prætexebatur, revera autem, quod plebs suspectam haberet horum hominum inter se societatem, eosque divulsos cuperet. *Calsterius Radingiusque*, implorata civium Arschotianorum ope, malè mulcta-

tos domum remisere, septem lethaliter fauciatis. *Calsterio* extemplo, quique ei aderant, Patriciis igni & aqua interdictum.

Mense Febuario *Joannes* Wesemalius Baro, Ianios Lovanenses Westerloæ detinuit, nescio quæ sibi à republica deberi causatus, iis frustra sæpius repetitis. Capitiatii Wesemaliam accurrentes, totius vici opulentissimos Lovanium vinctos ducunt. Lovanenses interim formidine non vacabant, conspectis in agro suo turmis equitum, quorum ductores cum Patriciis constabat habuisse colloquia: quare cum ad urbem muniendam converterentur, ad dicendam causam, à Duce Furam citantur. Verum plebeiis Furam venire non ausis, in Parcense Cœnobium translatus conventus.

Accusabat Dux plebem variis de rebus; quod se inconsulto Patricios viros *Calsterium* sociosque exsilio multassent; quod *Wesemalio* vim intulissent; quod tributum conferre jussi, non paruissent; quod nullo belli metu urbem munirent. Ad ea post paucos dies per litteras responderunt. Eas cum *Joannes Beda*, nuncius civitatis, Bruxellam deferret, in itinere ne à *Ludovico ex Liemingis* interficeretur, Didegimensis templi tutelâ vix ereptus est.

Mox comperto, *Bastinum Batium*, unum ex iis Patriciis, qui pacis condiciones non acceperant, in suburbano versari, effusi Capitiatii ad 40. hominem inermem captum introducere. *Nicolaus à S. Gaugerico* Prætor, cum omnia plebis libidini in urbe parere cerneret, prætura se abdicavit. Patricii exsules Arschoto Namurcum discedunt mense Martio, quo in tractu omnia armatis plena erant. Id Lovanensibus metum auxit.

Comitiis anni sequentis Consulatum iniere, 1379 *Simon Transpaludanus*, Patricius, *Guilielmus Hertbalsius*, plebeius.

Senatores Patricii, *Joannes Borchovijs*, *Joannes Quintus*, *Joannes à Gradu*, *Joannes Siligo*, *Godefridus Sacerdos*, *Godefridus Erleboldus*, *Guilielmus Vorenbrudius*, *Bastinus à Lapide*, *Guilielmus à Veteri Heverla*, *Salomon Bollebornius*.

Septemviri, *Godefridus ex Liemingis*, *Joannes à Baculo*, *Goloinus Sapiens*, *Godefridus Montanus*.

Horum gubernacula usque ad mensem Decembrem satis tranquilla fuere; *Calsterius* enim,

Bornevallenſis, Wilreus, Radingius, huc uſque vel Arſchoti vel Namurci ſimul morati; cùm etiam interpoſita fide publica Lovanium venire nollent, in diverſa abière. Abbas Parcenſis *Henricus Overbecanus*, *Joannes Roſſelarienſis*, *Joannes Grimbergenſis*, *Gerardus Boutreſſinius* diſcordiam Lovaniënſium & Bruxellenſium diremerunt, ſtatuentes, ne Bruxellenſes Civium Lovaniënſium corpora, aut merces, ob æs alienum publicè contractum, apprehenderent.

Menſe Novembri obiit *Henricus Rodius*, Præpoſitus Gertrudanus, *Leonio Erpio* ſucceſſore.

Menſe Decembri nullus turbulentior. *Walterum Leidanum*, prioris anni Conſulatu functum, plebs Bruxellam miſerat. Hic cùm noctu à cœna revertens, interemptus eſſet: inſidiis *Joannis Calſterii* ac *Guilielmi Wilrei*, Equitum, qui tum Bruxellæ verſabantur, periſſe creditus eſt. Lovanii ſanè comperta ejus cæde, non ſecus quàm urbe hoſtibus cincta trepidatum: actæ excubiæ in portis, in foro, in curia; nec enim *Calſterium*, *Wilreumque* ſolos, ſed omnes qui tum Lovanii morabantur, non ex profeſſo Capitiatæ factionis, Patricios ſuſpicio cædis illigaverat. In hos ne quid furore acerbius ſtatuſſet, placuit, *Simonem à Veteri Heverla*, cognomento *Transpaludanum*, Conſulem, *Joannem Quinqueum*, *Joannem à Veteri Heverla*, Senatores, ad *Joannam* Principem mitti, precibus eam inducturos, ut interfectoſque *Leidani* ſupplicio affectis, Lovanium veniret, plebemque alioqui atrociffimè ſævituram compeſceret, paria à Senatu Bruxellenſi petere juſſi.

Tardante *Joanna*, Capitiatæ ſeſe undique in forum proripiunt. Vocatur in curiam Senatus. Venère nonnulli, alii nihil boni præſagientes, mutatis veſtibus effugère. Iis qui venerant appoſita Sagittariorum cuſtodia. Capitiatæ magno numero forum occupantes, curiam circumſiſtunt. Tum auditæ ſceleſtorum hominum voces: *Cedo Nobis Plancum*, *cedo Album*, atque ita nominatum quemque, ut imperatum fuerat (nullum enim deliberationi locum rabies fecerat) è fenestris præcipitem Sagittarii dedère. Ejectos plebs infernè lanceis haſtiſque excipiens, crudeliſſimè dilaniavit. Periére tunc, *Joannes Plancus*, Eques, *Joannes Albus*, *Ludovicus Cainoga*, *Alardus Sadelarius*, Conſulares, *Godefridus Montanus*, Septemvir, *Henricus Sapiens*, *Franco Eveloga*, *Franco Kerſmakere* cum *Francone* & *Henrico* filiis, *Franco Edelberus*, *Arnoldus Lætus*, *Joannes Lepus*, *Walterus Abſalonis*, *Joannes Refina*, aliique ad ſeptemdecim, additus Sagittariorum unus, qui *Plancum* ſubſelliis abditum, miſertus hominis, ac memoriâ vetuſtæ clientelæ, veſte contexerat. Acciderunt hæc XI. calendæ Januarias. In reliquos Patricios, qui domi ſe occultaverant, non ita ſæviturum, ducti tamen ferè omnes in carcerem, unum ex vinctis *Ludovici* Flandriæ Comitæ abſentis preces exemère. Erat is *Henricus Velpius*, Flandrum, ſi quando Lovanium veniret, hoſpitio excipere ſolitus.

Porro cùm furor aliquantulum reſediſſet: tum demum ingens formido ac metus futurorum omnium mentes pervasiſt, venturum è Francia Ducem, & tot Primariorum virorum ſanguinem acerbiffimo exemplo vindicaturum. Varia conſilia ver-

ſantibus viſum expedire, ut res cum *Joanna*, miſiſſima femina, ante ejus adventum componeretur, quòd non parum ad juſtitiam cauſſæ ipſorum faceret, quòd non ex ſola malitia, ſed atroci injuria per *Leidani* necem exacerbati peccaſſent. In eum finem cum Tillemontanis, Soutlevienſibus, Diſtenſibus, Arſchotanis & Halenſibus 31. xbris Lovanii deliberatum. Quibus intentos repentinus Ducis occupavit adventus.

Is cùm adhuc in Francia eſſet, ordine rei geſtæ cognito, ſtatuerat non modicam de ipſis pœnam ſumere; vixque Brabantiam attigerat, cùm fabris in ſylvam Sonienſem miſſis, arbores truncari, machinaſque urbium expugnatrices, apparari jubet. Nec id in ſe fieri Lovaniënſes latuit. Itaque Bruxellenſes, Tillemontanos, Nivellenſes, Soutlevienſes, Arſchotanos, Diſtenſes, Halenſes, Lyranos, precatoreſque paſſe non contenti, Leodinos quoque, Tungros, Trudonenſes, Dionantenſes, Hoienſesque ſollicitarunt; qui Bruxellam proſecti cum *Joanne Montenacenſi*, Prætore, in mandatis habuère, ut nomine plebis veniam admiſſorum ſuppliciter rogantes, expiationem cædis Patriciorum, qualem jure patrio & judicio Concilii Corteborgenſis facere damnati forent, offerrent.

Poſt multas deliberationes varioſque conventus Furæ, Bruxellæ, & alibi habitos, cùm Duci non videretur tam clementer cum ipſis agere: parum abſuit quin urbs ex inſidiis caperetur VII. calendæ Aprilis anno 1380. Tranſmoſanorum enim pedum equitumque non contemnenda manus cùm pridie ultra Diſtam caſtra habuiſſet: totam noctem magnâ celeritate iter faciens, ſummo diluculo ad portam non quidem Diſtanam, ſed à diverſiſſima parte Bruxellenſem conſpecta eſt. Id ſaluti fuit, quòd hinnitu equorum prodente, non apertis portis, cuſtodes periculum civitati ſignificarint. Conclamato itaque ad arma, inſidiatores vario diſperſi.

Per eos dies *Joannes Borchovius Simoni Transpaludano* Conſuli ſuffectus.

Menſe Maii anni 1380. die quinta Furæ conventu indicto, conditiones quibus Lovaniënſes in gratiam reciperentur, ferè arbitrio reorum miſtiores ab Ordinibus conſcriptæ. Earum ſumma hæc erat, ut quatuordecim ex plebe viris, qui præcipitandorum Patriciorum auctores fuerant, in Cyprum damnatis, novem Patricii cædis *Leidani* conſcii, patriâ exſularent. Ad hæc agnatis cæſorum Patriciorum certa pecuniæ ſumma conſtituta. Pactis aderant *Joannes Borchovius*, Conſul, *Joannes Heyma*, Patricius, *Walterus Saxo*, Septemvir, *Henricus Cocus*, *Henricus Dumeus*, plebei. Tabulæ pacis nuſquam in Archivis exſtant.

Hiſ conſectis, *Joanni Calſterio*, *Reginaldo Bornevallenſi*, *Guilielmo Wilreo*, Equitibus, *Gerardo Radingio*, *Joanni Crupelanto*, *Henrico* & *Gerardo Evelogis*, *Waltero Refinæ*, *Radulpho ex Liemingis*, *Arnoldo Wilreo*, dies dictæ; erant enim ex conductione vectigalium ærario obligati. Quatuordecim plebeiis in Cyprum euntibus, viaticum publicè decretum.

Aderat Comitiorum dies, Conſules fuère *Joannes Suarterius*, Eques, Patricius, *Walterus Saxo*, plebeius. 1380

Senatores, *Joannes Ogernius*, *Henricus Oppendorpius*, *Joannes Mulſtor*, *Petrus Heyma*, *Arnoldus Godertoius*, *Joannes Swertvager*,

Joannes Colaius, Petrus Herenmasius, Everardus Wingeus, Henricus Scoreus.

Septemviri, *Walterus Camerlingus, Joannes Borchovius, Henricus Vorenbrudius, Reinerius Orbecanus.*

Turbata rursus pax. *Petrus Plancus* filius *Joannis*, Equitis, & *Joannes Joannis Albi* filius, crudelissimam parentum necem instar simplicioris homicidii pecunia expiari, non patiebantur. Hi tamen per aliquot menses continuere se. Ceterum Lovanienses tam plebs quam Patricii in urbe degentes, cum *Calsterius* ceterique, quos ob debita citatos diximus, ad praescriptum non adessent, missis circumquaque nunciis, per Hollandiam, Hannoniam, Flandriam, Dioecesim Leodiensem, vicinasque Regionem, cum summo studio per amicos suos conabantur, ne exsules in earum Regionum urbibus habitare permetterentur; id si fieret, constabat, ex patria extorres, & à vicinis non receptos, in remotissimas oras amovendos, reipublicae timori non futuros. Demum cum *Ludovicus Flander Gandenses* rebelles atroci bello concuteret: Lovanienses reliquarum urbium plebem urgere non destitit, ne ex se delectum in Gandenses fieri pateretur: id veteri ac jam renovato inter Gandenses ac nostram plebem foederi tributum.

Quam indignè hoc tulerit Dux, 22. Octobris in conventu Furano testatus, ubi *Arnoldo Godertoio, Henrico Oppendorpio, Petro Voshemio*, legatis Lovaniensium asperè correptis, edixit, ne se Gandensi bello Senatus ultra immisceret.

Paullò post *Joanni Suarterio* Consuli Brabantia interdicta, incertum quam ob causam.

XXV. xbris *Petrus Herenmasius, Petrus Voshemius*, à Senatu Bruxellam ire, rumoremque qui Bruxellae disseminatus erat, Lovanienses nimirum plebeios Bruxellam venire, ac ibidem plebem in Patricios pelvium pulsu concitare destinasse, purgare jubentur; *Joannes Montenacensis*, Praetor, quo major fides legatis haberetur, una profectus.

Mense Januario *Arnoldus Godertoius* pro *Suarterio* Consul dictus.

Mense Febuario *Petrus Plancus, Joannes Albus, Radulphus Godefridus, Ludovicus ex Liemingis, Ludovicus, Henricus & Walterus Pinnocci* fratres, *Gerardus Radingius, Ludovicus Cricsteen, Ludovicus Aegidius, Arnoldus Wilreus*, in plebem Lovaniensem conjurarunt. *Joannem Holarium*, textorem, *Plancus & Albus Mechliniae, Ludovicus Aegidius*, jubentibus *Godefrido ex Liemingis, Pinnocis & Radingio, Joannem* cognomento *Flandrum Walhemi* trucidarunt.

Horum interitus Lovanienses sollicitos admodum fecit, ruptis pacis proximae conditionibus, nihil usquam tutum fore plebeiis metuentes: quam ob rem nihil intermissum, & Duce & Mechliniensibus crebrò interpellatis, ne pacis violatores impunitos abire permetterent. *Ludovicum Aegidium* traditur in pacem olim jurasse, *Plancum Albus* nequaquam. Mechliniensibus segniùs in negotio agentibus, qui *Holariensem* ac *Flandrum* caesos cognatione attingebant, bellum indixere.

Initio anni proximi *Henricus Scoreus & Henricus Portemannus* cum aliquanta manu Capitatorum in Distanum agrum immissi, *Planci Albi*que inquisitionem susceperunt. In hos cum Har-

cam venissent, *Walterus Cainoga & Walterus ex Porta* fortè inciderunt. Capitati injecta in utrumque manu, Lovanium abstrahabant. Illi, in clamato Civium jure, concursu plebis erepti, & Capitati repugnare conati, quatuor è suis captivos amisere; de quibus ne supplicium sumeretur *Arnoldo Godertoio*, Consule, *Joanne Borchovio, Godefrido Bossio, Henrico Montano, Joanne Molebecano, Leodium, Tungros, Hoium, S. Trudonem, Hassileum, Harcam* missis, instanter laboratum.

Comitiorum die creati Consules, *Reinerius Orbecanus*, Patricius, ex plebe *Jacobus Leporinus*. 1381

Senatores, *Joannes Borchovius, Henricus à Baculo, Joannes Edelberus, Joannes Resina, Henricus Mulctor, Henricus Suarterius, Godefridus Piederius, Jacobus Vorenbrudius, Walterus Calsterius, Joannes Portselius.*

Septemviri, *Arnoldus Godertoius, Henricus Oppendorpius, Godefridus Bossius, Petrus Masius.*

Decani, *Walterus Camerlingus, Joannes Absalonis, Joannes Ogernius, Henricus Scoreus.*

Pinnocci fratres, coadunato consanguineorum clientumque aliquanto numero, agrum Lovaniensem infedere. Haud procul Rosselaria intercepti ab eis *Walterus Miles, Guilielmus Gempius*, & tertius cujus nomen ignoratur. *Gempio* lethaliter faucio, ceteri duo obtruncati. Eam ob causam Praetor, *Orbecanus* Consul, & plebei aliquot Mechliniam ivere; etenim *Pinnoccos* huc sese receptare, compertum erat. Mechliniensis promissere, non passuros se ut civis quispiam *Pinnoccos*, aut alium aliquem urbis hostem, ad se recipiat, 10. Augusti; quo intellecto Mechliniam, ut non tutam, vitantes exsules, alias latebras quaerere, circum vicina Lovanio, nemine prohibente, pervagati. Id enim impunè licebat, quod castella ruri haberent, fossis profundis latisque & aqua repletis circumdata, ad quemvis impetum non facile cessura; eò si opus esset, confugiebant. Tanta autem celeritate ex uno ad alium locum ferebantur, ut manè Bruxellense, aut Mechliniense iter obsedisse nuntiati, ejusdem diei vespèrâ laniis ad Distensem Tillemontanumque mercatus euntibus insidias tenderent. Quod quidem plebem in primis malè habuit; quoscunque enim exploratum mitterent, nihil aliud, quam neminem à se visum, referebant.

Mense Octobri *Reinerius ab Alno Reinerium Orbecanum*, Consulem, Cortebergæ cepit, quem in terram Rosselariensem abduxit. Is cum fratribus *Philippo & Joanne* Equite in exsulum foedus receptus erat. Lovanienses, sæpius monito Barone Rosselario, in cujus ditione *Orbecanus* detinebatur, ut hominem missum faceret, Sagittariorum cohorte eò ire iussa, *Rosselarienses* aliquot colonos Lovanium captivos adducunt: à *Rosselario* vicissim arma parata. Ita Lovaniensibus undique infesta fiebant omnia; verum antequam ad manus veniretur, cum *Rosselariensi* transactum, & *Orbecanus* libertati restitutus mense Novembri.

Eodem mense Thurinis exsules Lovanienses per conductos percussores *Joannem Gravium*, textorem, adorti, truncatis manibus pedibusque domum remisere, carro impositum: de percussoribus supplicium sumptum à *Guilielmo Horrione*, Senescallo Hasbaniae.

Mense Januario Capitati Lovanienses, quorum

priori anno mentio fuit, quique in oppido Harcano capti per annum fuerant, effracto carcere evaserunt.

Mense Maio Senatus *Joannem Oliverium* pretio conduxit, ut octo Patricios exules, ob eadem *Leidani*, occisurum se promitteret.

Eodem mense Lovanienses *Reinerio Orbecano*, Consule, & *Joanne Molebecano*, Gandavum missis, foedus cum ea gente renovarunt.

Mense Junio *Pinnocci* fratres, *Ludovicus Cricsteen*, & *Godefridus ex Liemingis*, *Walterum Saxonem* Septemvirum, aliosque aliquot plebeios, nundinas Antverpienses petentes, Puttæ interceperunt. Biduo ante Comitia *Joannis Calsterii*, Equitis, de *Saxonis* captivitate suspecti, prædia Lindæ sita plebs exussit.

1382 Consulatum mox inierunt, *Henricus Orbecanus*, Patricius, *Joannes Willemaersius*, ex plebe.

Senatores facti, *Salomon Bollebornius*, *Everardus Wingeus*, *Joannes Smachtus*, *Walterus Corseboldus*, *Godefridus Bossius*, junior, *Joannes Ogernius*, *Henricus Scoreus*, *Godefridus Sacerdos*, *Otto Vertricanus*, *Petrus Masius*.

Septemviri, *Walterus Camerlingus*, *Joannes à Templo*, *Ægidius Hufsellensis*, *Adamus Ketelarius*.

Decani Lanificii, *Joannes Quintus*, *Walterus Calsterius*, *Godefridus Montanus*, *Reinerius Leodiensis*.

Calsteriorum prædiorum ustio pessimè ab omnibus accepta. Id metuens plebs, Bruxellenses, Tillemontanos, Soutlevienses, Nivellenses, Geldonienses, Distenses, Arschotanos, Halenses, Sichenienses, Boscenses, Herendallianos, Lyranos, Gemblacenses, admonuit, ne sinistra aliqua delatione perverti se sinerent, verum pacem anni proximi servarent; jam hac sibi nihil sanctius fuisse, nec dubitare quin per eam *Calsterii* bona diripi & incendi licuerit, à quo urbis suæ Cives nundinarum tempore in vincula coniecti essent.

Ceterum falso suspectum *Calsterium* habebant Lovanienses; nam à pace anni 1381. Luceburgi aut in Francia cum Duce, aut Hallis, Hannoniæ oppido, commoratus, nihil adversum reipublicæ molitus fuerat: adeo ut etiam lite orta inter urbem ac *Joannem Hannemannum* (qui *Petri Couterelli*, ante vicennium rempublicam opprimentis, administer bona sua tum ærario publico addicta, hoc anno repetebat) *Calsterius* penitus injuriarum ac odiorum omnium oblitus, omne studium sopiendæ liti adhiberet. Porro cum immerentem se ultrò laceffiri videt, justo dolore stimulatus, ac *Ludovico Cricsteen* sociatus, è Vilvordia vicinis plebeiorum aliquot villis ignem iniecit.

Imperatum mox per plebem Vilvordianis, ne *Calsterio* exuli suo illic receptus esset.

Mense Augusto vetitum, ex agro Lovaniensi Mechliniæ commeatum inferre, quod Mechlinienses nostros contra quam pactis anni 1381. convenerat, in oppido suo versari paterentur. Id ipsum ut & in aliis Brabantiae oppidis ediceretur, magna contentione Lovanienses agebant. Duci verò rescriptum satis protervè, nisi *Ægidio Mariano* civi suo damna per *Calsterium* illata rependi curaret (nam & id pacis conditionibus inferebatur, omnium eorum quæ contra pacta ab exulibus plebeio alicui damna fierent, Ducem sponforem esse) sese vectigalia

ejus eatenus occupaturos, donec *Mariano* satisfactum foret; quod & fecere.

Creditum est, Gandensium, qui jam, pulso Comite, Flandriæ universæ dominabantur, foedere tumidos, eo superbiæ devenisse.

Mense Octobri lanii aliquot haud procul Distâ à *Pinnocis* intercepti.

Interea *Wenceslaus* Dux cum è Francia regressus esset, Genappiam Ordines convocavit. Illic cum multa de nimia contumacia Lovaniensium conquestus esset, ostendit, armis eos ad obsequium se cogere velle, ac in eum finem delectus in Leucis, in Transmosanis, tractibusque vicinis habitos. Omnibus in eam sententiam discedentibus, Boscenses dissentire visi, cum Patricios exules potius puniendos ducerent, à quibus initium rumpendi ortum esset. Nec latere poterat Lovanienses, nimirum malè sibi conscios, militem in se cogi: verum ne metûs aliquam suspicionem de se ederent, Julia-censi cum equitatu Transmosano tam finibus propinquo, Ducem monuerunt, externum militem à limite Gelrico Brabantiae imminere, sese ignaros quò tenderet: proinde si ei arcendo ope ipsorum indigeat, nihil pristinae promptitudinis desideraturum.

Interim legationibus assidue cum cæteris urbibus ac Nobilitate actum, ne ex suis finibus Lovanio bellum inferri permitterent. Qua via Bruxellensi in urbem iter est, porta ex candido lapide objecta. Nec segniùs ad excipiendum bellum omnia adparabantur. Cæterum proficisci in dies Juliacensem, ac jam fines Lovaniensium ingressum, alia item ex parte Leucos in Gallo-Brabantiam adventasse cognito: animi penitus concidunt.

Jamque denuò ad preces versi, Bruxellenses, Tillemontanos, Nivellenses, Soutlevienses, Vilvordenses, Herendallianos, Arschotanos, Sichenienses, Geldonienses, Halenses, Gemblacenses, ac Furanos, ad se vocatos, precibus submissioribus onerant, ut eas ipsorum nomine Genappiam ad Ducem deferrent, obnixè flagitantes; nam se nihil aliud cupere, quàm qua Ordinibus visum foret lege, cum Duce pacisci.

Octava Octobris ab his relatum, Ducem, deposito ultionis proposito, Ordinum judicio de Lovaniensibus in gratiam recipiendis statuturum, & militem exauctoraturum. Conventus deinde habitus Bruxellæ ac Furæ. Furam Lovanienses *Joannem Willemaersium*, ex plebe Consulem, *Godefridum Bossium*, *Reinerium Orbecanum*, *Petrum Masium*, & sex plebeios miserunt, qui totius Reipublicæ nomine Duci supplices fierent, omniumque ante-actorum veniam rogarent. Iis conditiones conscriptæ, imperatumque ut ad suos referrent, postque triduum responsum reportarent: proinde cum à plebe conditiones ut asperiores rejicerentur, rursus ad vim devenit.

Dux collecto circa Furam exercitu, mense Decembri ad portam Bruxellensem castra locavit. Comitabantur eum ex Brabantica Nobilitate, *Suederus Gasbecanus*, *Reginaldus Falcoburgensis*, *Joannes Wesemalius*, *Joannes Bredanus*, *Joannes Bocholdanus*, *Joannes Wittbemijs*, *Joannes Rosselariensis*, *Henricus Boutresinijs* Bergensis, *Reginaldus Schoonvorstius*, *Guilielmus Hornanus* Duffellensis, *Florentius Riveriensis*, *Raso Lintrius*, *Guilielmus Wavriensis*, *Henricus Leccanus*, *Arnoldus à Meselino*, Castel-

lanus Furæ, *Arnoldus Cranhemius*, *Arnoldus Molebecanus*, *Henricus & Joannes Meldertenses*, *Carolus Immerzellius*, *Joannes Leo*, *Joannes Pylyser*, *Joannes Stadebroucanus*, *Joannes Oppemius*, *Everardus Serclausius*, *Nicolaus Suevus*, *Henricus Boutresiniensis*, *Henricus Heverlensis*, Equites. Præter hos & Patricii Lovanienses, quorum negotium maximè agebatur, *Joannes & Rolandus Bornevallenses*, *Joannes Castellanus Montenacensis*, Prætor, *Joannes Calsterius*, *Guilielmus Wilreus*, *Walterus à Malo Ponte*, *Guilielmus Wenxeli*, Equites, *Gerardus Radingius*, *Henricus*, *Ludovicus*, & *Walterus Pinnocci*, *Godefridus & Radulphus ex Liemingis*, *Joannes Albus*, *Petrus Plancus*, *Bastinus à Lapide*, *Ægidius Dives*, *Godefridus Montanus*, *Walterus Cainoga*, *Walterus ex Porta*, *Ludovicus Cricsteen*, *Walterus Resina*, *Simon Transpaludanus*, *Goswinus Calsterius*, alique nonnulli. Obsidio sex totas hebdomadas tenuit.

Lovanii verò, licet Senatores Patricii, ac optimus quisque de plebe, Duci portas aperiendas contenderent, modò conditionum asperitati aliqua demerentur: plebs tamen numero potior, omnia hæc consilia temeritate sua evertibat; multi quin etiam ex plebeiis, operam navandi cupidine flagrant, ac per notos sibi calles in castra Ducis effusi, prædam aliquando non immodicam, vulnera aliàs & numerum suum imminutum reportabant.

Decimâ tertiâ Januarii *Arnoldus*, Leodiensis Episcopus, Lovanium venit. Ab eo nihil omissum quod ad mitigandum Ducem, & effrenum plebis animum ad saniora consilia flectendum, pertineret. Juvabant conatum ejus Leodini, Tungri, Trudonenses, Hoienses, Dionantenses. In Bruxellensibus, nec pro sua quidem Republica enixius studium desiderasset quispiam. Victus tandem *Wenceslaus*, pacis has leges dixit, ut sibi urbem ingressuro per dirutam muri partem nudis capite pedibusque occurrerent; Patricios quos exilio mulctarent, reciperent; propugnacula per motum erecta, diruerent. De diruenda muri parte mutatum, ut ejus loco undecim millium aureorum pensio Ducibus, quoad viverent, ex publico solveretur. Adidit & hoc, ut cum *Arschotano*, *Riveriensi*, *Lintrio*, *Wesemalio*, nobis pax esset, omnibus litium discordiarumque causis æterna oblivione sepultis. Qui Ductores Plebis fuerant, eamque ad omnia ante-acta instigarant, ante Ducis ingressum exacti, singuli 120. aureis *Petris* ex ærario acceptis, multi voluntarium exilium conscivere sibi, conscii in pacata urbe non posse vivere. Pacis conditiones editæ VIII. calendas Februarias.

Dux biduo post cum omni exercitu urbem introiit, & *Joanni Montenacensi* Præturâ confirmatâ *Joannem Calsterium*, Equitem, Capitaneum urbis constituit, ac mense Martio Textoribus conspiratione novata Patricios pellere molitis, instrumenta omnia bellica ademit, & *Joannem Suarterium*, Equitem, ejusdem conspirationis socium, gladio feriri jussit. Opportunum id calumniæ plebeiis exsulibus visum, Leodium profecti, plebem ejus oppidi in patriam concitant, supplicium *Suarterii*, ac arma Textoribus adempta contra pacis placita, quæ Leodienses sigillo suo firmarant, prætexentes.

Subodoratus malignam pessimorum hominum mo-

litionem *Wenceslaus*, legatione Leodienses edocuit, nihil paci contraventum fuisse, sed & *Suarterium* & Textores, novam conspirationem texentes, pro merito tractatos, non suo tantum jussu, at etiam unanimi totius plebis assensu. Id ipsum legati Lovaniensium *Joannes Calsterius*, Eques, *Godefridus Bossius*, Consul, *Radulphus ex Liemingis*, *Joannes Heyma*, *Henricus Pylyser*, *Joannes Quinqueus*, *Arnoldus Yprensis*, *Goloinus Sapiens*, & *Walterus Rolandus*, asserebant. Ita satisfactum Leodiensibus, aliàs pacis scita temerè infringi non passuris.

Initio anni proximi exsules nostri cum Gandensibus foedus inierunt. Rumor erat Lovanio, Tillemonti aut Soutleviæ insidias tendi. Soutlevia & paucitate Civium & munitione infirma, opportunior visa. Hanc adorti, mensis Maii initio expugnant. Verum *Raso Lintrius* & *Guilielmus Wilreus*, Prætor Tillemontanus, ocius coacto tumultuario agrestium globo, superirruentes, tertia post die eam recuperarunt: exsules omnes cæsi aut capti. Captivorum nonnulli Lovanium ad supplicium remissi, de aliis à Prætoris Tillemontano quæstiones habitæ præsentibus *Henrico Pylyser* & *Joanne à Templo*, Lovaniensium Legatis. Ex his comperit, reliquos etiam exsules qui se S. Trudonem contulerant, Soutleviensis facti reos esse.

Recurrentibus mox Comitibus, Consules *Arnoldus Yprensis*, à Patriciis, *Henricus à Zipa*, ex plebe. 1383

Senatores Patricii, *Walterus Camerlingus*, *Henricus Pylyser*, *Walterus Rolandus*, *Bastinus à Lapide*, *Joannes à Baculo*, *Joannes Borchovius*, *Walterus à Porta*, *Godefridus Montanus*, *Goloinus Sapiens*, *Simon Transpaludanus*.

Decani, *Henricus Orbecanus*, *Joannes Ogernius*, *Joannes Siligo*, *Godefridus Sacerdos*.

Septemviros Dux dixit, *Godefridum ex Liemingis*, *Joannem Quintum*, *Walterum Resinam*, *Ludovicum Pinnocum*.

Mense Julio, ne exsulibus nostris in oppidis Dioeceseos Leodiensis receptus esset, enixè laboratum. Quo tempore cum *Carolus* Francorum Rex, & *Ludovicus* Flandriæ Comes, in Gandenses expeditionem facturi essent, multi ex Patriciis Lovaniensibus Flandro meruere. *Wenceslaus* Dux, incertum quibus permotus rationibus, suis omnibus interdixit, ne Brabantia exirent, qui jam exierant revocati, ac inter cæteros Teneramunda acciti, *Henricus*, *Ludovicus* & *Walterus Pinnocci*, *Joannes Cainoga*, *Engenramus* & *Henricus Montani*, Lovanienses. Nec multò post Dux Luceburgum profectus, mense Decembri fata persolvit.

Ejus morte exsulibus animus crevit, *Petro Silvano*, Capitaneo Gandensis Plebis, ac *Joanne Coco*, magistratu Leodiensi, in societatem ascitis, decreverunt, bipartito Patriam aggredi. A Lovaniensibus vicinis Oppidis immissa præsidia, *Geldoniæ*, *Arschoto*, *Distæ*, *Halis*, *Soutleviæ*.

In Martio Vilvordia captus Civis, qui Oppidum exsulibus noctu patefacturus fuerat.

Eodem mense exsules ex S. Trudone per Taxandriam in Hollandiam, ut inde Gandavum peterent, ivere. Erat ex omnium ferè Brabantia Civitatum exsulibus, collecta colluvies, Lovaniensium maxima pars. Ex Gandavo aliquem Brabantia

locum invadere constituerant, sed omnis eorum conatus in nervum erupit.

1384 Anno 1384. Consulatum gessere *Henricus Orbecanus*, Patricius, iterum, *Walterus Saxo*, plebeius, iterum.

Senatores fuere, *Joannes Quintus*, *Godefridus ex Liemingis*, *Henricus Pinnoccus*, *Walterus Resina*, *Walterus Corseboldus*, *Stephanus Smachtus*, *Joannes Vanus*, junior, *Gosuinus Calsterius*, *Guilielmus Vorenbrudius*, *Reinerius Leodiensis*.

Decani, *Arnoldus Yprensis*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Godefridus Montanus*, *Bastinus à Lapide*.

Septemviri à Duce creati, *Walterus Camerlingus*, *Walterus ex Porta*, *Henricus Pylyser*, *Goloinus Sapiens*.

Exfules Brabantiae, assumpto aprorum cognomine, quod eis in sylvas tutissimum esset refugium, vario dispersi. Edictum, ut passim in pagis, ubi eorum aliquem videri contingeret, pulsu campanarum edocti rustici eum occiderent, constituto interfectores 200. aureorum praemio: id efficacissimum tollendae hujus colluviei adinventum remedium.

Nicolaus Spectius pro *Petro Calsterio* Decanus fit S. Petri.

1385 Proximè Consules fuere, *Walterus Camerlingus*, Patricius, 2. *Joannes Stockelpot*, plebeius.

Senatores, *Walterus ex Porta*, *Henricus Pylyser*, *Goloinus Sapiens*, *Bastinus à Lapide*, *Godefridus Montanus*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes Borchovius*, *Joannes à Baculo*, *Joannes Siligo*, *Joannes Albus*.

Decani, *Joannes Quintus*, *Walterus Resina*, *Walterus Rolandus*, *Henricus Smachtus*.

Septemviri, *Gerardus Radingius*, *Walterus Nethenius*, *Arnoldus Yprensis*, *Guilielmus Cric-Siligo*, *steen*.

Joanna Princeps sanxit, ut civi Lovanienfi concivem suum à grassatoribus domi suae impetum juvare, atque etiam grassatorem interficere impune esset. Actum hoc mense Decembri.

1386 Sequuntur Consules, *Arnoldus Yprensis*, Patricius, iterum, *Walterus Paludanus*, plebeius.

Senatores, *Joannes Quintus*, *Godefridus ex Liemingis*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Godefridus Sacerdos*, *Stephanus Smachtus*, *Henricus Borchovius*, *Reinerius Leodiensis*, *Joannes Vanus*, *Gosuinus Calsterius*, *Joannes Huffellensis*.

Decani, *Walterus ex Porta*, *Walterus Camerlingus*, *Joannes Borchovius*, *Walterus Pinnoccus*.

Septemviri à Duce designati, *Henricus Pylyser*, *Walterus Corseboldus*, *Walterus Resina*, *Walterus Nethenius Roielensis*.

Guilielmus Gelriae Dux Brabantinis bellum indixit. Id *Joanna* Princeps ultra sexum gessit, ac minore quam maritus dispendio. Gravia à Brabantinis obfessa mense Septembri. Lovanienfes eò miserant Sagittarios & aliquot civium cohortes ductu *Joannis Calsterii*, Equitis, *Henrici Pylyser*, *Godefridi ex Liemingis*, *Ludovici Pinnocci*, *Stephani Smachtii*, *Walteri Cainogæ*, *Aegidii Divitis*, *Petri Planci*. Operà *Alberti* Hollandiae Comitis, spe pacis levata obsidio.

Mense Januario *Waltero Corseboldo* Septemviro quaesturam Ducalem adepto, *Godefridus Montanus* successit.

Succedunt Consules, *Godefridus Montanus*, 1387 Patricius, *Gerardus Gruterius*, plebeius.

Senatores, *Henricus Eveloga*, *Joannes Albus*, *Joannes Siligo*, *Walterus ex Porta*, *Goloinus Sapiens*, *Walterus Rolandus*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes à Baculo*, *Petrus Huffellensis*.

Decani, *Godefridus ex Liemingis*, *Judocus Absalonis*, *Henricus Borchovius*, *Henricus Mulctor*.

Septemviri, *Walterus Camerlingus*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Joannes Quintus*, *Bastinus à Lapide*.

Arnoldus Yprensis, Consul prioris anni, ab improbis aliquot civibus, qui ipso Consule adversam Senatûs sententiam passi fuerant, occiditur mense Julio. Interfectores ejus è turri Gertrudana quò confugerant, abstracti poenas dedere. Eo factò sacra violata prætendens *Leodinus*, Senatui diem dixit. *Gelrus*, induciarum fidem quas *Albertus* Hollandiae Comes pepigerat, ludificatus, Brabantiam è Gravia incurfat, Berechemum item Transmosanum oppidum incendit. A *Joanna* Brabantini ante induciarum finem quidquam movere prohibiti.

Fine ejus anni *Everardum Serclaes*, Equitem, Septemvirum Bruxellensem, quod jura urbis contra *Suederum* Gasbecanum Principem studiosius tueretur, Bailivus Gasbecanus in Lennica pago interceptum, exsecta linguâ ac multis in capite plagis afflictum, seminecem reliquit. Bruxellam relatus, calendis Aprilis exspiravit anno 1388. Commovit ejus viri casus universam Brabantiam. Bruxellenses, primi omnium arma sumunt, eodemque quo *Everardus* urbem introierat die, Gasbecam obsessum eunt. Lovanienfes post triduum insecuti. Patricii inter eos erant, *Joannes Calsterius*, Capitaneus, *Guilielmus Wilreus*, *Jacobus ex Liemingis*, *Walterus Quaderibbensis*, *Walterus à Malo Ponte*, Equites, *Ludovicus Pinnoccus*, *Godefridus ex Liemingis*, *Arnoldus Wilreus*, *Joannes Crupelantus*, *Joannes Sacerdos*, cum *Godefrido* fratre, *Bastinus à Lapide*, *Radulphus Berthemius*, *Arnoldus Borchovius*.

Capta circa finem Aprilis Gasbeca dirutaque: mense Maio Gravia repetita. Lovanienfium belli Dux erat *Joannes Calsterius*, cui ex Patriciis aderant, *Godefridus Montenacensis*, *Walterus à Malo Ponte*, *Guilielmus Wenxelius*, *Guilielmus Wilreus*, *Walterus Quaderibbensis*, Equites, *Ludovicus Pinnoccus*, *Bastinus à Lapide*, *Godefridus ex Liemingis*, *Henricus Pylyser*, *Radulphus Berthemius*, *Godefridus Radulphi*, *Godefridus Boxbornius*.

Verum ejus expeditionis eventus temeritate Ducum infeliciter cessit. Ad deditionem spectabant obsessi, cum magnam Brabantinorum partem transmissio Mosa Noviomagum usque prædatum effusam, tumultuario suorum globo, incautam *Gelrus* occupavit fuditque, captis inter cæteros *Joanne Bornevallensi*, Equite, & *Ludovico Pinnocco*, Patriciis Lovanienfibus. In castris rumore cladis magna consternatio fuit: conclamata subito vasa, reditumque Rodam S. Odæ. Ab hostibus pulcherrima occasio turbata castra adoriendi, prætermissa, magno nostris commodo fuit; proximè enim oppido confederant. Reditum à nostris Lovanium IV. calendas Julias.

Dum ad Graviam à Brabantinis sedetur, Consules in Comitibus creati *Henricus Orbecanus*, Patricius, *Walterus Saxo*, plebeius, uterque tertio. 1388

Senatores, *Walterus Camerlingus*, *Joannes Quintus*, *Bastinus à Lapide*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Judocus Absalonis*, *Henricus Mulſtor*, *Walterus Borchovius*, *Gosuinus Calſterius*, *Godefridus Sacerdos*, *Henricus Smachtus*.

Septemviros Princeps constituit, *Godefridum Montanum*, *Goloinum Sapientem*, *Walterum Refinam*, *Walterum ex Porta*.

Menſe Julio mille ducenti Equites & novem millia peditum, Graviæ oppoſitis Brabantiae arcibus præſidia impoſita. Eorum qui Lovanio mittebantur Capitanei erant, *Godefridus Montanacensis*, *Guilielmus Wilreus*, *Walterus à Malo Ponte*, Equites. Verùm dum hi apparantur, à Gelro Oſtervica & vicini aliquot pagi cremati.

Senatus Lovaniensis ſtatuit, ut controverſiæ de re alimentaria perfunctoriè, nullo juris ordine, deciderentur. Actum hoc menſe Novembri.

Menſe Aprili urbes Brabantiae *Suederum Ap-coudanum*, *Gasbecam*, priori anno ſolo æquatam, erigere aggreſſum, prohibent. Furæ hac de re inter ſe deliberatio. Adfuere hic Lovanienses, *Henricus Orbecanus*, Conſul, *Godefridus Calſterius*.

Radulphus Corſeboldus, Decanus S. Petri claruit.

1389 Secuta mox Comititia, lecti Conſules, *Goloinus Sapiens*, *Patricius*, *Gerardus Gruterius*, plebeius, iterùm.

Senatores, *Godefridus Montanus*, *Walterus ex Porta*, *Walterus Rolandus*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes à Baculo*, *Joannes Siligo*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Albus*, *Petrus Huffellensis*, *Joannes Boſſius*.

Decani, *Joannes Quintus*, *Judocus Absalonis*, *Henricus Mulſtor*, *Joannes Godertoius*.

Septemviri à Duce creati, *Walterus Camerlingus*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Henricus Orbecanus*, *Gosuinus Calſterius*.

Joannes Dominus Hensbergensis, in gratiam Gelri nobis hoſtis effectus, Brabantiam deprædationibus infeſtat. Eum Leodienses, obſeſſà Hensberga, ad ſuorum tuitionem redire compellunt.

Menſe Maio anni 1390. idem Senatus ſtatuit, ne cui exſilii, quo in perpetuum aut ad tempus damnatus foret, gratia fieret; ne fas eſſet, quemquam à Senatu puniri, niſi die dicta, ad quam qui non adforet, licitè condemnaretur; teſtibus, niſi præſente reo, aut actore ejus, adjuratis, locus non eſſet; qui præſente Senatu peccaſſent, diem dici neceſſe non eſſet; peregrinationum reo indi-ctarum remiſſio nequaquam eſſet, ubi id expreſſum non foret.

1390 Idem annus Conſules habuit, *Ludovicum Pinnocum*, *Patricium*, *Walterum Saxonem*, plebeium, 4.

Senatorio munere funſti, *Walterus Camerlingus*, *Joannes Quintus*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Gosuinus Calſterius*, *Judocus Absalonis*, *Henricus Mulſtor*, *Henricus Orbecanus*, *Walterus Borchovius*, *Godefridus Sacerdos*, *Joannes Godertoius*, *Hugo Radulphi*.

Decani fuere, *Goloinus Sapiens*, *Walterus Pinnoccus*, *Henricus Borchovius*, *Petrus Huffellensis*.

Septemviratum geſſere, *Godefridus ex Liemingis*, *Godefridus Montanus*, *Walterus Refina*, *Joannes Albus*.

Bellum Gelricum quatuor arbitri, utrimque

lecti, compoſuere; inter eos erat *Joannes Calſterius*, Eques, Capitaneus Lovaniensis. Ediſto promulgato propoſitum ducentorum aureorum præmium ei, qui exſulem Lovaniensem, *Tillemontanum*, *Soutlevienſemve* occideret.

Anno 1391. Conſules fuere, *Godefridus Montanus*, *Patricius*, 2. *Joannes Stockelpot*, ex plebe, item 2. 1391

Senatores, *Walterus ex Porta*, *Goloinus Sapiens*, *Walterus Rolandus*, *Joannes Albus*, *Joannes Siligo*, *Walterus Pinnoccus*, *Henricus Borchovius*, *Petrus Huffellensis*, *Bastinus à Lapide*, *Walterus Honsbergensis*.

Decani, *Henricus Pylyſer*, *Walterus Refina*, *Henricus Mulſtor*, *Hugo Radulphi*.

Septemviri, *Walterus Camerlingus*, *Joannes Quintus*, *Godefridus Sacerdos*, *Judocus Absalonis*.

Civis quidam *Tillemontanus Guilielmum Repardum*, exſulem Lovaniensem, obtruncat; ei perſoluti ducenti ex ærario aurei.

Vivis exceſſit *Guilielmus Rodius*, Eques inclytus, qui multis pro patria fortiter geſtis, cum vexillifer ante annos quadraginta fuiſſet, poſtea externa ferè bella ſectatus fuit; nam decies octies in Prussia militavit, ter Hieroſolymam adiit, conditus in Choro Prædicatorum. Epitaphium ejus tale eſt:

Miles WILHELME DE RODE mors ſepelivit
Te, cujus multas acies audacia trivit.
Tu vice ter ſena Pruylſſos inſignis adifſi,
Et ſemel ad Chriſti tumultum propria ſub habena:
Unde coronatum Te digno vexit honore,
Ad Cæli pratum natus puer abſque labore.
Adjacet eximia Tua Conjux BILIA grata,
HENRICI nata DE CALSTRIS, hic tumultata.

Vide quò Majores noſtros rei militaris ſtudium adegerit.

Henrico Overbecano Abbati Parceniſi ſucceſſit *Joannes Namurcensis*.

Sequuntur Conſules *Gosuinus Calſterius*, *Patricius*, *Walterus Saxo*, plebeius, 5. 1392

Senatores, *Walterus Camerlingus*, *Godefridus Sacerdos*, *Henricus Mulſtor*, *Hugo Radulphi*, *Joannes à Baculo*, *Joannes Huffellensis*, *Walterus Borchovius*, *Reinerius Leodiensis*, *Joannes Vanus*, *Joannes Godertoius*.

Decani, *Judocus Absalonis*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Siligo*, *Petrus Huffellensis*.

Septemviratum obièrè, *Godefridus ex Liemingis*, *Godefridus Montanus*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Bastinus à Lapide*.

Nihil memoratu dignum contigit.

Subſequens annus Conſules habuit *Ludovicum Pinnocum*, *Patricium*, 2. *Henricum Meenselanum*, è plebe. 1393

In Senatum adſciti, *Godefridus Montanus*, *Henricus Pylyſer*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Albus*, *Bastinus à Lapide*, *Joannes Siligo*, *Petrus Huffellensis*, *Walterus Honsbergensis*, *Walterus ex Porta*, *Quintinus Wittemannus*.

Lanificii juridiſdictio demandata, *Henrico Mulſtori*, *Waltero Refinae*, *Hugoni Radulphi*, *Joanni Godertoio*.

Septemviri à Duce creati, *Walterus Camerlingus*, *Gosuinus Calſterius*, *Joannes Huffellensis*, *Henricus Borchovius*.

Iis adhuc in Magiſtratu exiſtentibus, Senatus-consultum in eos factum qui arma hoſtibus tra-

didissent, ne iis illo tempore munia publica committerentur, mense Junio 1394.

- 1394 Mox Comitibus ejusdem anni declarantur Consules *Walterus Camerlingus*, Patricius, 3. *Gerardus Gruterius*, è plebe, item 3.

Senatum reliquum implevere, *Goswinus Calsterius*, *Godefridus ex Liemingis*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Huffellensis*, *Walterus Pinnoccus*, *Walterus Borchovius*, *Hugo Radulphi*, *Henricus Mulctor*, *Joannes Godertius*, *Godefridus Sacerdos*.

Decani fuere, *Judocus Absalonis*, *Joannes Siligo*, *Walterus ex Porta*, *Petrus Huffellensis*.

Septemviros Dux instituit, *Godefridum Montanum*, *Ludovicum Pinnoccum*, *Walterum Resinam*, *Joannem Album*.

- 1395 Iis successere *Godefridus Montanus*, Patricius, 3. *Walterus Paludanus*, plebeius iterum, Consules.

Senatores, *Ludovicus Pinnoccus*, *Ludovicus Dives*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Siligo*, *Walterus ex Porta*, *Petrus Huffellensis*, *Quintinus Wittemannus*, *Bastinus à Lapide*, *Walterus Roielensis*, *Franco Eveloga*.

Decani, *Henricus Pylyser*, *Walterus Resina*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Albus*.

Septemviri, *Walterus Camerlingus*, *Goswinus Calsterius*, *Joannes Huffellensis*, *Godefridus Kersmaker*.

In Octobri Senatus statuit, necubi in urbe Lupanaria haberentur, præterquam in vicis qui *Corvorum*, *Flandrorum* dicuntur, & platea *Fontana*.

Monetarii qui jussu Principis Lovanio Vilvordiam migraverant, ad instantiam Senatûs Lovanium redierunt.

Effractis cataractis Dilia, præter solitum excrecens, pontes dejecit, domos multas obruit, mortales aliquot hausit mense Januario. Interiøre *Joannes Bornevallensis*, Eques, & *Arnoldus Wilreus*, Patricii Lovanienses; hic ad Augustinianos, ille ad Franciscanos, elati.

Joannes Calsterius, Eques, Capitaneus Lovaniensis, cum *Mariam*, sororem *Henrici Bouterfyniensis*, Domini Bergensis, duxisset, Levirum pro dote uxoris in jus traxit, Ordinum cœtus Lovanium ea de causa arcessitus, eos diremit.

- 1396 Anni 1396. Consules dicti *Goswinus Calsterius*, Patricius, 2. *Walterus Saxo*, plebeius, 6.

Senatores, *Walterus Camerlingus*, Eques, *Joannes Huffellensis*, *Henricus Borchovius*, *Henricus Pylyser*, *Godefridus Kersmaker*, *Walterus Resina*, *Hugo Radulphi*, *Joannes Oppendorpius*, *Godefridus Sacerdos*, *Henricus Mulctor*.

Decani, *Judocus Absalonis*, *Joannes Siligo*, *Walterus ex Porta*, *Petrus Huffellensis*.

Septemviri, *Godefridus Montanus*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Joannes Albus*, *Ludovicus Dives*.

Lege Sumptuaria cautum, ne quis ultra duodecim placcas Brabanticas sponso sponsæve in nuptiis daret, poenâ qui secus faxit, adjecta trium Librarum veterum Grossorum. Additum, ne cui fas esset post campanæ vespertinæ pulsus aliquem tabernâ recipere, aut tabernam adire. Ludus aleæ, quod probissimorum Civium filii eo corrumpere, Senatus-consulto prohibitus.

Iscani cervo vivo, præmii loco, proposito, Sagittariorum ex urbibus oppidisque collegia ad se vocarunt. Cervum Lovanienses lucrifecere mense

Julio anni 1397. Porro cum inter nostros ac Bruxellenses Sagittarios tumultuatum illic esset: Lovanienses à suis ortam similitudinem cognito, ejus auctores exilio mulctarunt: tanta cura erat conservandæ mutuae concordiae.

Bellum denuò Gelricum exarsit. Gelrum vix denunciato bello, Campaniam urentem, Brabantini repellunt.

Interim Comitibus recurrentibus, Consules fuere 1397 *Ludovicus Pinnoccus*, Patricius, 3. *Henricus Meenselanus*, plebeius, 2.

Senatores, *Godefridus Montanus*, *Joannes Siligo*, *Joannes Albus*, *Walterus Calsterius*, *Judocus Absalonis*, *Walterus ex Porta*, *Walterus Roielensis*, *Quintinus Wittemannus*, *Petrus Huffellensis*, *Joannes Borchovius*.

Decani, *Henricus Mulctor*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Godertius*, *Joannes Oppendorpius*.

Septemviri, *Godefridus ex Liemingis*, *Goswinus Calsterius*, *Walterus Camerlingus*, Eques, *Joannes Huffellensis*.

Brabantini Mosam transgressi, mense Septembri Aldenhovium & Vlietingam incendērunt. Illic Lovaniensibus præerant, *Joannes Calsterius*, Eques, *Goswinus Calsterius*, *Bastinus à Lapide*, *Joannes Albus*, *Joannes Borchovius*, *Petrus Netbenius*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Ludovici Consulis Patruelis*. Tota hieme id bellum duravit.

Fine anni *Philippi* Burgundi Ducis postulatio Mechliniæ Ordinibus patefacta. Liberis suis Ducatum adscribi postulabat, quem ex *Joannæ* Principis morte jure successionis obtenturi erant, nullum ex sententia responsum tulit. Lovanio ad eum conventum iverant, *Ludovicus Pinnoccus*, Consul, *Godefridus ex Liemingis*, *Godefridus Montanus*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Albus*. Acta hæc mense Martio.

Proximi anni initio Brabantini, pertractis in societatem Leodiensibus, expeditionem in Juliam ac Gelriam ineunt; captum incensumque Neostadium, Juliæ Oppidum, obsessa Ruræmunda. Illinc defectione locorum Leodiensium, abscedere compulsi Brabantini, retrorsum verso itinere, objecta omnia ferro igneque perdunt. Mox Aquensibus suburbii ignis injectus, justa ultione, quod forum rerum venalium præbere rogati, carrum unicum misissent panibus onustum.

XIII. Calendas Augusti reditum Trajectum. Hic Patricii Lovanienses militabant, *Joannes Calsterius*, *Joannes Montenacensis*, Prætor, *Jacobus ex Liemingis*, *Walterus Radingius*, *Guilielmus Wilreus*, *Walterus Quaderibbensis*, *Joannes Schoonhovius*, Equites, *Goswinus Calsterius*, *Joannes Albus*, *Judocus Absalonis*, *Quintinus Wittemannus*, *Bastinus à Lapide*, *Henricus Calsterius*, *Radulphus Berthemius*, *Joannes Borchovius*, *Joannes Netbenius Roielensis*, *Joannes Lepus*, *Godefridus Kersmaker*, *Henricus Pylyser*, *Petrus Netbenius*, vexillifer.

Dum hi in procinctu essent, Comitibus Lovanii 1398 celebrata. *Goswinus Calsterius*, Patricius, absens Consul declaratus, 3. collegam habuit *Walterum Saxonem*, plebeium, 7.

Senatores fuere, *Walterus Camerlingus*, Eques, *Godefridus ex Liemingis*, *Joannes Huffellensis*, *Godefridus Sacerdos*, *Henricus Mulctor*, *Walterus Pinnoccus*, *Henricus Borchovius*, *Hugo*

Radulphi, Godefridus Kersmaker, Radulphus Berthemius.

Decani, *Judocus Absalonis, Bastinus à Lapide, Petrus Huffellensis, Ægidius Dives.*

Septemviri, *Godefridus Montanus, Ludovicus Pinnoccus, Ludovicus Dives, Quintinus Wittemannus.*

Reliquo hujus anni cum Gelro varia sorte ductum bellum.

Initio anni 1399. ad Gelrorum preces, *Philippi Burgundiæ Ducis* potentiam formidantium, qui copiosa nobis auxilia destinarat, Ravesteni de pace conventum transactumque.

Eodem mense *Martinum Corseboldum, Joanni Montenacensi* agro, *Joanna* Princeps Prætozem subrogavit.

1399 Proximè Consulatum inière *Ludovicus Pinnoccus, Patricius, 4. Henricus Judæus*, ex plebe.

Senatores, *Godefridus Montanus, Ludovicus Dives, Judocus Absalonis, Quintinus Wittemannus, Joannes Siligo, Walterus ex Porta, Petrus Huffellensis, Walterus Roielensis, Walterus Borchovius, Joannes Godertius.*

Decani, *Godefridus Calsterius, Henricus Mulstor, Godefridus Kersmaker, Hugo Radulphi.*

Septemviri fuère, *Walterus Camerlingus, Eques, Bastinus à Lapide, Joannes Huffellensis, Joannes Albus.*

Interiit Eques belli domique inclytus, *Joannes Calsterius*, Capitaneus Lovaniensium. Jacet avito monumento ad Dominicanos.

1400 Subsequenter Consules fuère *Walterus Pinnoccus, Patricius, Walterus Saxo*, plebeius, 8.

Senatores fuère, *Joannes Albus, Joannes Huffellensis, Godefridus ex Liemingis, Walterus Calsterius, Godefridus Sacerdos, Hugo Radulphi, Godefridus Kersmaker, Radulphus Berthemius, Joannes Oppendorpius, Ægidius Dives.*

Septemviro Princeps creavit, *Walterum ex Porta, Henricum Multorem, Henricum Borchovium, Ludovicum Divitem.*

Multori Septemviro intra annum defuncto, successit *Joannes Borchovius.*

Mortalitas Brabantiam afflixit.

Nobilitas mutuis dissensionibus Rempublicam fœdat. *Schoonvorstius* à *Distano* Principe *Thoma* dissidebat. *Guilielmus Melderatensis*, Eques, cum *Oliverio Binchemio*, Equite, propè Tillemontem, *Raso Gravius* Maleviensis, Patricius nostras, cum *Joanne Glymeo*, Equite, leviro suo, in Gallo-Brabantia conflixere.

Bosci intestino motu laboratum.

Lovanienses jam sæpius experti, nihil perniciosius esse discordiâ intestina, partibus redigendis multum fudarunt.

Ægidius Siligo, Patricius, hoc anno Decanatu *S. Petri* functus.

1401 Anno 1401 Consulatum mense Junio auspiciati *Ludovicus Pinnoccus, Patricius, 5. Walterus Paludanus*, plebeius, 3.

Senatores fuère, *Walterus Quaderibbensis, Joannes Schoonhovius, Equites, Godefridus Montanus, Walterus Roielensis, Henricus Borchovius, Walterus ex Porta, Petrus Huffellensis, Joannes Borchovius, Quintinus Wittemannus, Franco Eveloga.*

Septemviri, *Joannes Albus, Ægidius Dives, Judocus Absalonis, Joannes Huffellensis.*

In Septembri Dux Burgundiæ convocatis Bruxellam Ordinibus, de filio suo *Antonio* in Ducem recipiendo proponit, pollicitus, si id factum foret, Graviam suis expensis recuperaturum, Andoverpam & Mechliniam Brabantiae annexurum. Responsum, vivente *Joanna* Principe nihil Ordines de successione statuere velle, ubi ei humanitùs quid contigerit, tum demum cui deberetur, Principatum collaturos. Ad hunc conventum Lovanio iverant *Pinnoccus* Consul, *Quaderibbensis, Schoonhovius*, Senatores, *Albus, Huffellensis*, Septemviri.

Reformata per Lovanienses & Bruxellenses Respublica Tillemontanorum, quæ non nullorum vitio ad extremam inopiam redacta erat. *Joanni Hallensi, Henrico Oudevordio, Franconi Oliverio*, primis ejus oppidi, repetundarum damnatis, indictum exsilium.

Initio sequentis anni *Reginaldus Schoonvorstius* ex arce Lovaniensi, cujus Præfecturam administravit, clanculùm discessit in Transmosana. Ferebatur, debitum sibi à *Thoma Distano* argentum, cum jure consequi non posset, armis repetiturum. Lovanium mox litteræ adferuntur à Gelro, Comite Blanchemio, Abbate Prumiensi, nisi *Distanum*, Civem suum, Senatus ad satis faciendum *Schoonvorstio* compellat, non posse se opem *Schoonvorstio*, ut armis suum persequatur, denegare.

Id Lovanienses sollicitos habuit. Nec destitère minis blanditiisque *Distanum* aggredi, donec eum arbitrio *Joannæ* Principis ac Ordinum, *Schoonvorstium* pacare coëgissent.

Interim in Comitibus Consules creantur *Joannes Albus, Patricius, Walterus Saxo*, plebeius, 9. 1402

Senatores, *Joannes Huffellensis, Judocus Absalonis, Walterus Pinnoccus, Ægidius Dives, Joannes Siligo, Walterus Berthemius, Joannes Oppendorpius, Hugo Radulphi, Godefridus Kersmaker, Henricus Wittemannus.*

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus, Walterus Quaderibbensis, Eques, Godefridus Montanus, Walterus ex Porta.*

Joanni Montenacensi, Equiti, in Prætura successit *Raso Gravius*, dominus Maleviensis, Patricius Lovaniensis per matrem. Ea erat filia *Joannis Godefridi*, Equitis, (cujus Lib. 3. meminimus) nomine *Maria*. Pater *Rasonis, Balduinus Gravius. Rasonis Gravius*, Equite, cujus apud Frofardum Lib. 1. copiosa mentio, prodierat, & ex *Maria Rasonem* hunc, *Balduinum, & Engelbertum* genuerat.

Leonio Erpio Præposito Gertrudano, *Cunrardus Balstius* subrogatus.

Mense Martio *Henricus Eveloga* cum *Waltero & Henrico* filiis, *Henricus & Walterus Wittemanni, Cunrardum Schoonvorstium* in ædibus *Joannis Huffellensis*, Senatoris, diversantem interfecerunt. Inquisitum in auctores à Senatu. *Henricus Eveloga* junior gladio cæsus: reliquis qui patrato facinore variò dilapsi erant, exsilium indictum. Legatio ad *Reginaldum Schoonvorstium* decreta, quæ, nihil in *Cunrardum* fratrem ejus publico consilio factum, edoceret, rogaretque ne paucorum scelus, de quo sedulò inquisitum fuerat, uno ex complicibus punito, universæ civitati fraudi esset. Fratris interitus ita *Reginaldo* cordi fuit, ut

non accepta excusatione, ocius contracto clientum consanguineorumque Principum exercitu, Sichenas veniret, inde agrum Lovaniensem invasurus. Actum hoc mense Martio. Illic ordinem rei plenius edoctus, iram quam in nos conceperat, deposuit.

Bruxellæ Patricii mutuis inter se cædibus graffati; ceciderat adversæ factionis manu *Joannes Lembecanus*, vir nobilis. Ab hujus consanguineis *Theodoricus Heetveldius*, Eques, trucidatus. *Joannes Ascanus*, *Nicolaus Suevus*, Equites, *Wenceslaus* cognomento *Dux*, dum sibi eam cædem imputari cernerent: *Joannem*, *Walterum* & *Guilielmum*, *Theodorici* filios, in singulare certamen provocarunt, atque adeo horum contentio Civilem dissensionem suscitasset, nisi Ordinum prudentiâ obviatum fuisset.

Mense Junio Senatusconsultum factum, ne ærario publico, rem debitoris publici vindicanti, obstaret, eandem privato alicui per adductionem addictam esse.

1403 Consules hoc mense creati, *Ludovicus Pinnoccus*, Patricius, 6. *Henricus Nanus*, ex plebe.

Senatores, *Joannes Montenacensis*, *Walterus Quaderibbensis*, *Joannes Schoonhovius*, Equites, *Henricus Borchovius*, *Walterus Roielensis*, *Walterus ex Porta*, *Godefridus Montanus*, *Joannes Borchovius*, *Petrus Netbenius*, *Petrus Huffellensis*.

Septemviri, *Joannes Albus*, *Joannes Huffellensis*, *Godefridus Kersmaker*, *Ludovicus Rolandus*.

Obiit *Guilielmus Wenxelius*, Eques, Patricius Lovaniensis.

Initio anni 1404. *Philippus* Dux Burgundiæ, *Antonium* filium secundo genitum Bruxellam adduxit, qui cedente *Joanna*, gubernacula Brabantiae capeßivit mense Junio, sumpto deinceps Limburgi Ducis titulo. Interfuerunt, cum hæc agerentur, Legati Lovaniensium, uterque Consul, *Walterus Quaderibbensis*, *Joannes Schoonhovius*, *Joannes Albus*, *Joannes Huffellensis*, *Godefridus Kersmaker*.

Walterus Eveloga, neglectâ Senatûs Lovaniensis sententia, qua ob *Schoonvorstii* cædem exilio perpetuo mulctatus fuerat, in agro Lovaniensi in dies versari compertus, excedere jubetur.

1404 Ejus anni Comitibus Consules declarantur, *Walterus Pinnoccus*, Patricius iterum, *Walterus Saxo*, plebeius, 10.

Senatores, *Joannes Albus*, *Joannes Huffellensis*, *Judocus Absalonis*, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Siligo*, *Godefridus Kersmaker*, *Hugo Radulphi*, *Goloinus Sapiens*, *Godefridus Cainoga*.

Decani, *Ludovicus Pinnoccus*, *Joannes Borchovius*, *Petrus Huffellensis*, *Walterus ex Porta*.

Septemviri, *Walterus Quaderibbensis*, Eques, *Godefridus ex Liemingis*, *Godefridus Montanus*, *Ægidius Dives*.

Antonius Dux Limburgi, Gubernator Brabantiae, decima Septembris primum Lovanium venit.

Obiit *Walterus Netbenius*, Patricius Lovaniensis.

1405 Proximo anno Consulatum ineunt, *Ludovicus Pinnoccus*, Patricius, 7. *Henricus Judæus*, plebeius, iterum.

Senatores creati, *Walterus Quaderibbensis*, *Joannes Schoonhovius*, Equites, *Joannes Borchovius*, *Petrus Huffellensis*, *Godefridus Montanus*, *Godefridus ex Liemingis*, *Henricus Borchovius*, *Radulphus Berthemius*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Henrici*, *Walterus Swertwader*.

Decani, *Judocus Absalonis*, *Joannes Siligo*, *Ægidius Dives*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*.

Septemviri, *Joannes Huffellensis*, *Joannes Albus*, *Walterus ex Porta*, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques.

Mense Januario *Antonium* Ducem Boucholdam obsidentem, comitari noluere Lovanienses & Bruxellenses. Causa hæc erat, quod *Joannem Disthenum*, jussis Senatûs Bruxellensis non obtemperantem, & ab urbibus exilio punitum, non modò defenderet, sed etiam Prætorem Bruxellensem, qui coactus Bruxellensium sententiam in *Disthenum* latam promulgarat, in vincula conjecisset, quo Genappam aucto, Bruxellenses *Simoni Fremillio*, consiliario Ducis, manus intulere, non ante laxare volentes, quam Prætore suo libertati restituto.

Eodem mense Senatusconsulto Lovanii prohibitum, ne quis foenus exerceret, aut pecuniam ad usuram crederet, adeo ut etiam debitor qui usuras stipulatus esset, solutione fortis liberatus eo Senatusconsulto declararetur.

Joannes à Nova Platea, Eques, *Rasoni Gravio* Prætori Lovaniensi suffectus mense Aprili anni 1406.

Mense Maio Andoverpienses jurisdictionem Septemvirorum Lovaniensium & Bruxellensium, quæ per omnem Brabantiam vires habet extra oppida libera, in dubium vocarunt. Asserebant, Andoverpiam caput esse Marchiæ Rienensis, cujus jurisdictioni Liram, Herendalliam, Bergas, Bredam, vicosque ejus tractûs omnes, complecteretur, non alii jurisdictioni obnoxia; quod jam ab aliquot annis proximis, Lirani & Herendalliani jura aliunde, nempe Lovanio aut Bruxella petierint.

E diverso Lovanienses & Bruxellenses, nihil Andoverpiâ Brabantiae avulsâ mutatum dicebant, cum constaret, etiam ante annum 1356. Septemvirorum Bruxellensium sententiâ *Joannem Polanum* in Bredæ, *Henricum Bautresinium* in Bergarum possessionem missos fuisse.

Invenio, contentionem non multum à bello abfuisse, cum Senatorum Andoverpiensium convicio, præstantissimi Patriciorum utriusque urbis, nimirum *Ludovicus Pinnoccus*, Consul, *Walterus Quaderibbensis*, Eques, *Henricus Borchovius*, Senatores; *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Joannes Albus*, Septemviri, è Lovaniensibus; è Bruxellensibus verò, *Guilielmus Heetveldius*, *Gosuinus Rivius*, *Everardus t'Serclaes*, *Joannes t'Seraerts*, Equites, *Nicolaus Batenburgensis*, *Wenceslaus* cognomento *Dux*, foedè proscinderentur. Hoc tamen oblivioni tradito, juris ordine negotium discussum.

Peracta interim Comitibus mense Junio: Consules 1406 creati *Joannes Huffellensis*, Patricius, *Nicolaus Hocketus*, plebeius.

Senatores fuere, *Walterus Pinnoccus*, *Walterus ex Porta*, *Hugo Radulphi*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Goloinus Sapiens*, *Franco Eveloga*, *Walterus Roielensis*, *Joannes Corneckinus*, *Franco Albus*.

Septemviri, *Henricus Borchovius*, *Godefridus Kersmaker*, *Joannes Siligo*, *Ægidius Dives*.

Lovanienses *Antonium* Ducem Bruxellensibus placatum reddiderunt.

Calendis Decembris *Joanna* Princeps vivis excessit, condita Bruxellæ ad Carmelitas.

Antonio mox confirmatum Imperium.

LIBER QUINTUS.

SUB

ANTONIO

DUCE GESTA NARRANTUR.

DEIN

JOANNIS IV.

TURBULENTUS PRINCIPATUS,

MOX

PHILIPPI I.

BREVE IMPERIUM.

XXIV. Annorum Historia,

Nempè ab Anno 1406., usque ad Annum 1430.

Joanne Huffellensi, Nicolao Hocheto, Consulibus, Antonius Dux XIV. Calendas Januarias Lovanii Principatui inauguratur.

Florebat Lovanium id temporis Patriciis. Equites ex iis erant ad XVII. *Salomon Boxhornius, Jacobus ex Liemingis, Walterus Camerlingus, Ludovicus & Henricus Pinnocci, Augustinus Borchovius, Walterus, Godefridus, & Gerardus Radingii, Walterus Nethenius, Martinus Wilreus, Joannes Schoonbovius, Godefridus & Walterus Montenacenses, Reginaldus Bornevallensis, Walterus Quaderibbensis, Walterus à Malo Ponte.* Armigeri innumerabiles, sed magna pars relicta urbe rus secesserant, aut externam militiam in Livones Lituanosque & Turcas sequebantur. Hinc evenit, ut in Senatum non ita frequenter Equestris Ordinis viri asciscerentur.

Senatus Lovaniensis hoc tempore sanxit, ut virginem de fide data appellans, intra decimum quintum diem id probaret, eamque sine mora uxorem duceret; qui clandestinè internuncius stupri causa fuisset, isque etiam qui, cùm matrimonium interpellasset, probatione deficeret, extraordinaria, arbitrio Senatûs, poenâ afficeretur.

Raso Gravius Maleviensis Joanni à Nova Platea, Equiti, in Prætura Lovaniensi successit.

Mense Junio anni proximi Consulatum inierunt *1407*
Ægidius Dives, Patricius, Gerardus Gruterius, plebeius, 4.

Senatores fuerunt, *Walterus Quaderibbensis, Joannes Schoonbovius, Equites, Godefridus Montanus, Henricus Borchovius, Godefridus Kersmaker, Walterus Calsterius, Joannes Siligo, Petrus Huffellensis, Radulphus Berthemius, Joannes Oppendorpius, filius Henrici.*

Decani, *Walterus ex Porta, Hugo Radulphi, Joannes Oppendorpius, filius Walteri, Godefridus Cainoga.*

Septemviri à Duce constituti, *Ludovicus Pinnoccus, Judocus Absalonis, Joannes Huffellensis, Joannes Borchovius.*

Mense Augusto *Joanna*, uxor Ducis, vitâ exiit.
Dux Trajectenses in verba sua adegit.

Prohibita Lovanii Monopolia, Senatusconsulto facto mense Decembri.

Lovanii vetus consuetudo erat pignoris constituendi, quodadductionem, *een Beleydt*, vocant; nam creditor Septemviros accedens, ad debitoris bona per Prætorem ducebatur. Quo facto, quovis tempore integrum erat creditori, ea divendere; adductionis enim auctoritas æterna æstimabatur. Sed quoniam plures ad eadem bona duci sæpè contingat: varietate litium involutum erat hoc negotium. V. G. *Petrus, Joannes, Ludovicus, ad*

Radulphi fundum successivè ducti erant. *Ludovicus* cum novissimam adductionem habuerat, fundum vendit. Emit *Walterus*, *Ludovico* de indemnitate cavente. Jam *Joannes* vel *Petrus* ante *Ludovicum* adducti, fundum à *Waltero* vindicare poterunt. *Waltero* contra *Ludovicum* ex stipulatu actio erit de indemnitate præstanda. Verùm si fortè *Joanne* & *Petro* actionem suam differenti- bus, quod variis de causis contingit, *Ludovicus* interea non solvendo fiat: tum *Walterus* & fundo & pretio excidet. Senatus, ut huic incommodo m- deretur, simul ne dominia rerum in incerto sem- per essent, adductionum æternitati modum statuit; nam venditione ritè publicata, annum integrum ei, qui priorem adductionem habet, vendicatio- nem patere voluit, intra quem actione non insti- tuta, jure suo penitus excideret. Factum hoc Se- natusconsultum mense Februario.

Mense Martio *Antonius* Dux contra Andover- pienses censuit, jurisdictionem Septemvirorum Lo- vaniensium & Bruxellensium per omnem Braban- tiam extra Oppida libera vires suas habere debere.

1408 Proximi anni Consules fuere, *Joannes Huffel- lensis*, Patricius, *Nicolaus Hochetus*, plebeius, uterque 2.

Senatores, *Ludovicus Pinnoccus*, *Judocus Absaloni*, *Joannes Borchovius*, *Hugo Radulphi*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Godefridus Cainoga*, *Walterus Swertvager*, *Joannes Corne- chinus*, *Goloinus Sapiens*, *Ludovicus Rolandus*.

Decani, *Joannes Siligo*, *Petrus Huffellensis*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Godertius*.

Septemviros Dux constituit, *Godefridum Kers- maker*, *Ægidium Divitem*, *Walterum Pinnoc- cum*, *Walterum ex Porta*.

Mense Augusto Senatus decrevit, ut de eo qui tranquillitatem publicam læsisset, poena fumeretur, etiam parte læsa non conquesta.

Mense Novembri prohibitum, diebus Dominicis, aut iis festis quæ Vigiliæ dicuntur, olera venum proponere.

Mense Decembri Senatusconsulto sancitum, ut qui in alexæ lusum pecuniam mutuam dedisset, accepissetve, aut de pecunia ludo alexæ cautio- nem exegisset præstitissetve, aut alioqui poenam ejus nomine pepigisset, aut hæc facientes domo sua recepisset, annali exilio mulctaretur; nam com- pertum erat, juventutem hoc genere ludi illectam, à præclarioribus exercitiis abhorreere, & patrimo- nia sua in parentum mortem improbißimis homi- nibus obnoxia efficere. Renovatum etiam in alea- tores anni 1396. factum Senatusconsultum.

Mense Maio anni 1409. Senatusconsultum poe- nam sancivit in eos qui gladium, aut instrumentum alioqui acutum, in aliquem vibrarit, trium aureo- rum Hollandicorum; si læserit, sex aureorum; qui poculo percusserit, totidem; si è suis aut vi- cini concivisse ædibus aliquem provocaverit; pere- grinationis Rupis-Madurianæ; si noctu id fecerit, Compostellanæ; si pugno percusserit citra sangui- nem, unius aurei; elcito sanguine, duorum; si baculo aut lapide, trium; elcito sanguine, sex; si jecerit, nec tetigerit, unius.

Elisabetba, Ducis Luceburgensis filia, sponsa *An- tonii*, in Brabantiam venit. Eam Lovanienses do- narunt tribus amphoris argenteis, XII. hamis vini, & aliquot pannis.

Consules creati mense Junio *Walterus Pinnoc- cus*, Patricius, *Henricus Judæus*, ex plebe, uter- que 3.

Senatores, *Walterus Quaderibbensis*, *Joannes Schoonhovius*, Equites, *Ægidius Dives*, *Godefri- dus Kersmaker*, *Walterus ex Porta*, *Petrus Huffellensis*, *Joannes Godertius*, *Walterus Cal- sterius*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Henrici*, *Franco Eveloga*.

Decani, *Joannes Huffellensis*, *Judocus Absa- lonis*, *Walterus Swertvager*, *Franco Albus*.

Septemviri à Duce dicti, *Ludovicus Pinnoccus*, *Henricus* & *Joannes Borchovii*, *Joannes Siligo*.

Magna annonæ caritas hoc anno fuit.

Ludovicus Rolandus Rasoni Gravio in Præ- tura successit.

Merchteniensis, se à Septemviris Lovaniensibus jura petere, professi sunt.

Elisabetba Luceburgensis, Duci juncta Bruxellæ mense Augusto.

Senatusconsulto cautum est, ne quis extraneus civium numero adscriberetur, aut Lovanii habitare permitteretur, qui non de probitate ac bona fama sua docuisset: item ne quis inimicum suum, in ædem sacram confugientem, persequatur.

Initio sequentis anni natus Duci filius.

Mense Junio Lovanienses baptismum ejus fre- quentissima legatione decorarunt. Sexaginta nume- ro erant, omnes Equites. Ex iis eminebant *Walterus Pinnoccus*, Consul, *Joannes Schoonhovius*, Eques, *Ludovicus Pinnoccus*, *Godefridus Kersmaker*, *Ægidius Dives*, *Joannes Siligo*, *Henricus* & *Joannes Borchovii*, *Henricus Pinnoccus*, *Judo- cus Absaloni*, *Joannes Boxbornius*, *Henricus Calsterius*, *Henricus Wenxelius*, *Balduinus Gra- vius*, *Joannes Albus*.

Secuta mox Comititia. Consules fuere *Joannes Huffellensis*, Patricius, 3. *Joannes Pontanus*, ple- beius.

Senatores, *Joannes Siligo*, *Henricus* & *Joannes Borchovii*, *Judocus Absaloni*, *Walterus Swert- vager*, *Franco Albus*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes Cornechinus*, *Henri- cus Wenxelius*, *Goloinus Sapiens*.

Decani, *Ludovicus Pinnoccus*, *Walterus ex Porta*, *Petrus Huffellensis*, *Joannes Oppendor- pius*, filius *Henrici*.

Septemviri, *Godefridus Kersmaker*, *Walterus Pinnoccus*, *Ægidius Dives*, *Raso Gravius*.

Interiit *Walterus Quaderibbensis*, Eques, con- ditus in Choro ædis *D. Jacobi*.

Antonius Dux, in *Joannis Burgundiæ* Ducis, contra Aurelianos, auxilium profecturus, Sagit- tatorum è singulis urbibus cohortem in Parisios duxit. Lovanienses huic ducebat *Henricus Calste- rius*. Causam & ordinem ejus expeditionis alibi prosequimur.

Mense Maio 1411. *Antonius* Dux novum Lo- vaniensibus Prætorem dedit, *Ægidium Monta- num*, Patricium Bruxellensem.

Consulatum paullò post ineunt *Ludovicus Pin- noccus*, Patricius, 8. *Henricus Judæus*, ple- beius, 4.

Senatores erant, *Joannes Schoonhovius*, Eques, *Joannes Albus*, *Godefridus Kersmaker*, *Petrus Huffellensis*, *Franco Eveloga*, *Joannes Oppen- dorpius*, *Henrici* filius, *Henricus Absaloni*,

Ludovicus Dives, Henricus Minnemonius, Joannes Godertoius.

Decani, *Joannes Siligo, Joannes Cornechinus, Joannes Oppendorpius, filius Walteri, Franco Albus.*

Septemviri, *Joannes Huffellensis, Henricus & Joannes Borchovii, Ludovicus Rolandus.*

Menſe Auguſto *Joannes Burgundia, & Antonius Brabantia, Duces, fratres, Hamum, Nigellam, Roiam, & Calniacum, Veromanduorum oppida, expugnarunt. Militabant hic Sagittarii Lovanienſes Duce Joanne Albo, Senatore.*

1412 Sequuntur Conſules *Joannes Huffellensis, Patricius, 4. Nicolaus Hochetus, plebeius, 3.*

Senatores, *Henricus & Joannes Borchovii, Ludovicus Pinnoccus, Eques, Joannes Siligo, Joannes Boxhornius, Franco Albus, Judocus Abſalonis, Goloinus Sapiens, Godefridus Cainoga, Henricus Wenxelius.*

Decani, *Godefridus Kerſmaker, Petrus Huffellensis, Walterus Swertvager, Joannes Godertoius.*

Septemviros Dux conſtituit, *Ludovicum Pinnocum, Joannem Album, Joannem Oppendorpium, filium Walteri, Aegidium Divitem.*

Menſe Novembri Dux in Bateburgicum bellum ſuis militem imperavit. Urbes, niſi jura ſua quæ nunc paſſim ad conſiliariorum Ducalium libidinem infringebantur, integra ſervarentur, delectum impediabant. Mox inter ſe, de prohibenda vi, ſi inferretur, communicant. Legatos Levienſium ac Tillemontanorum, Lovanium ad conventum urbium proficiſcentes, Dux interceptit. Bruxellenſes per Sagittarios Lovanio domum reducti. Vilvordia deinde præſente Duce ac Nobilitate Legati urbium cauſam communem egere. Inventum tandem, Duce bellis Franciſis aſſiduè implicito, Rempubicam malè gubernari.

Henrico Grimbergenſi, Engelberto Marcano, Arnolſo Crainhemio, Equitibus, Guilielmo Bontio, Aegidio Vivemontano, Jurifconſulto, mandatum ut per ſingulas urbes proſecti, querelas omnium exciperent. Hoc factò habita accuratiùs ratio Privilegiorum, Duxque reconciliatus urbibus.

1413 Proximus annus Conſules habuit *Joannem Album, Patricium, iterum, Matthiam Davidis, plebeium.*

Senatores, *Ludovicum Pinnocum, Aegidium Divitem, Joannem Schoonhovium, Equitem, Joannem Oppendorpium, filium Walteri, Joannem Netheſium Roielenſem, Godefridum Kerſmaker, Petrum Huffellenſem, Ludovicum Divitem, Henricum Minnemonium, Joannem Oppendorpium, filium Godefridi.*

Decanos, *Joannem Huffellenſem, Henricum Borchovium, Henricum Wenxelum, Franconem Album.*

Septemviros, *Joannem Borchovium, Walterum Swertvager, Ludovicum Rolandum, Joannem Tympleum.*

Joanni Schoonhovio, Equiti, ante anni finem defuncto, ſucceſſit Henricus Abſalonis.

Septemviris Lovanienſibus de Aegidii Montani, Prætoris, rapinis & extorſionibus conquiſtis, *Walterum Geldoniſem Dux Præturam adminiſtrare juſſit.*

Dehinc Conſules fuere *Joannes Huffellensis, 1414 Patricius, 5. Henricus Judæus, plebeius, 5.*

Senatores, *Raſo Gravius, Joannes Borchovius, Joannes Siligo, Henricus Wenxelius, Henricus Calſterius, Franco Albus, Franco Eveloga, Joannes Tympleus, Walterus Rolandus, Joannes Oppendorpius Ralebecanus.*

Decani, *Godefridus Kerſmaker, Joannes Oppendorpius, filius Walteri, Godefridus Cainoga, Joannes Godertoius.*

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus, Henricus Borchovius, Aegidius Dives, Joannes Boxhornius, Eques.*

Annus hic, *Thoma Domino Diſtano in Antonii Ducis gratiam reducendo, multum laboris habuit. Novis vectigalibus hic ſuos premere accuſabatur, adjecto homicidii crimine; nam Henricum Papam, Septemvirum ejus oppidi, à Senatu domum revertentem, unus è Thomæ clientibus necarat. Attactò cædis ſuſpicionem Thoma, Diſtam ac Sichenas, ejus patrimonium, Fiſco Dux addixit. Thomas cum civis Lovanii adſcriptus eſſet, juribus ejus civitatis ſe tuebatur, ne opes ſuas inauditus amitteret. Nec patiebantur Lovanienſes, jus civitatis violari. Univerſorum Ordinum precibus tandem permollitus Dux, quamquam agrè, Diſtano ignovit.*

In aleatores Senatusconſultum factum, ut alea luſiſſe inventus, aut tabernam poſt pulſum campanæ veſpertinae aleatoribus aperuiſſe, tribus florenis Hollandicis mulctaretur.

I. Decembris *Joanni Namurcenſi Abbati Parcenſi, Gerardus à Goſuini-curia Abbas XX. ſucceſſit.*

Proxima Comitia *Aegidium Divitem, Patricium, 1415 iterum, Nicolaum Hochetum, 4. plebeium, Conſules habuere.*

In Senatores electi, *Joannes Oppendorpius, filius Walteri, Henricus Borchovius, Joannes Boxhornius, Eques, Godefridus Kerſmaker, Godefridus Cainoga, Ludovicus Dives, Joannes Oppendorpius, filius Godefridi, Reinerius Byſetus, Joannes Cornechinus, Henricus Abſalonis.*

Decani fuere, *Ludovicus Pinnoccus, Petrus Huffellensis, Franco Albus, Joannes Oppendorpius Ralebecanus.*

Septemviratu functi, *Joannes Albus, Joannes Huffellensis, Joannes Borchovius, Raſo Gravius.*

Henricus Anglorum Rex, in continentem traſiciens, Normanniam periculoſo bello aggreditur. In Brabantia, an Francis auxilia mittenda eſſent, quod Dux volebat, deliberatum. Noviffimè viſum, non expedire ut tam longinquo bello Brabantini ſe immiſcerent. Verùm Dux obſtinatus in fata, XIV. calendas Novembris, Lovanio Bruxellam, atque inde peragratà Hannonia, in Artheſiam concitus perrexit. Sequebatur eum Nobilium modica turma. Pugnatum poſt paucos dies Blangiacy. Angli parvo exercitu ingentes Francorum copias ad interneſionem attriverunt. Inter caſos fuit Dux Antonius, ac maxima pars Nobilium, quæ eum comitata fuerat, caſi aut capti. Perijt ibidem Joannes Pinnoccus, Patricius Lovanienſis. Raſo Borchovius, Joannes Albus, junior, Jacobus ex Lieſmingis, vivi in hoſtium poteſtatem venere. Cadaver Antonii Ducis 3. Novembris Furæ conditum.

Illic binis Abbatibus, quinque Nobilibus, qua-

tuor Patriciis Lovanio, Bruxella, Andoverpiâ & Bosco defumptis, *Joannis* Novelli Ducis tutela demandata, Lovanio assumptus *Raso Gravius*, Septemvir, qui *Joannem* *Nethenium* in Septemviratu successorem habuit. *Ludovicus* *Pinnoccus*, Eques, Prætor creatus. Aderant præter hos conventui Furano *Ægidius* *Dives*, Consul, *Joannes* *Albus*, *Joannes* *Huffellensis*, *Henricus* & *Joannes* *Borchovii*, *Ludovicus* & *Walterus* *Pinnocci*, fratres, *Ludovicus* *Rolandus*, *Joannes* *Siligo*, *Godefridus* *Kersmaker*, *Henricus* *Wenxelius*.

Mense Septembri interiit *Ludovicus* *Pinnoccus*, vir præstantissimus, octo Consulatus in patria probè gestis. Et in Decani lanificii munere ei suffectus *Henricus* *Calsterius*.

Joanni Burgundiæ Duci denegata decreto Ordinum Brabantini Ducis tutela.

1416 Anno sequenti Consulatu functi *Joannes* *Huffellensis*, Patricius, 6. *Matthias* *Davidis*, plebeius, iterum.

Senatores fuere, *Joannes* & *Franco* *Albi*, *Joannes* *Borchovius*, *Henricus* *Wenxelius*, *Franco* *Eveloga*, *Henricus* *Calsterius*, *Joannes* *Nethenius*, *Henricus* *Minnemonius*, *Guilielmus* *Longobardus*, *Judocus* *Absalonis*.

Decani, *Joannes* *Siligo*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes* *Tympleus*, *Ludovicus* *Dives*.

Septemviri, *Henricus* *Borchovius*, *Ægidius* *Dives*, *Walterus* *Pinnoccus*, *Joannes* *Oppendorpius* *Ralebecanus*.

Initio anni sequentis Dux Trajectum petiit, civisque jurejurando sibi devinxit.

Pridiè calendas Junias obiit *Guilielmus* Comes Hollandiæ & Hannoniæ, unicam heredem filiam *Jacobam* relinquens. De ejus & *Joannis* Ducis connubio, sedulò agi coepit.

1417 Comitibus ejus anni *Ægidius* *Dives*, Patricius, 3. *Henricus* *Judæus*, 6. Consules lecti.

Senatorio munere fungebantur, *Walterus* *Pinnoccus*, *Godefridus* *Kersmaker*, *Henricus* *Borchovius*, *Joannes* *Boxbornius*, Eques, *Joannes* *Cornechinus*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Ludovicus* *Dives*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Godefridi*, *Reinerius* *Bysetus*, *Joannes* *Cainoga*.

Decani, *Joannes* *Huffellensis*, *Joannes* *Borchovius*, *Walterus* *Swertvager*, *Guilielmus* *Longobardus*.

Septemviri, *Joannes* *Albus*, *Ludovicus* *Rolandus*, *Joannes* *Tympleus*, *Joannes* *Nethenius*.

Mense Decembri Senatus statuit, ut domino rem suam furto ablatam contra tertium emptorem condiceret, pretio non reddito: quin etiam emptore Maduriana peregrinatione mulctando, nisi furtivam se nescisse juraverit.

Joannes Dux adhuc impubes, neglecto Ordinum decreto, tutorum jugum excussit.

Mense Aprili anni 1418. Hagis Hollandiæ *Jacobam* uxorem duxit. *Joannes*, *Jacobæ* patruus, Hollandiæ aliquot civitates ejus partibus avulsit.

Henricus *Tayus*, Patricius Bruxellensis, Prætor Lovaniensibus datus.

1418 Renovati mox Magistratus. Consules creati *Joannes* *Huffellensis*, Patricius, 7. *Goswinus* *Aurogghe*, plebeius.

Senatores, *Joannes* *Albus*, *Raso* *Gravius*, *Joannes* *Borchovius*, *Franco* *Albus*, *Joannes* *Nethenius*, *Henricus* *Wenxelius*, *Henricus* *Calsterius*, *Joannes* *Oppendorpius* *Ralebecanus*, *Judocus* *Absalonis*, *Joannes* *Plancus*.

Decani, *Godefridus* *Kersmaker*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes* *Tympleus*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Godefridi*.

Septemviri, *Henricus* *Borchovius*, *Walterus* *Pinnoccus*, *Henricus* *Absalonis*, *Guilielmus* *Longobardus*.

Jacobæ, Ducis conjugis, decreta in *Joannem* Patrum auxilia. Itum in Hollandiam & magnis viribus obsessum Dordracum, deinde foedè relictum.

Guilielmum *Montanum*, ex Patriciis Bruxellensibus, publicum Quæstorem Brabantiæ, ferunt, Bavaro secretò confederatum necessaria bello negligenter suppeditasse, cui ob hanc noxam, & quod primarios Nobilitatis viros, *Nassavium*, *Grimbergensemque* à Duce abalienasset, urbes exilium indixere mense Septembri. Et Bruxellenses, *Guilielmum* *Ascanum*, Prætorem suum, *Montani* exilium publicare nolentem, in carcerem conjecere. Dux ex Hollandia reversus, cum *Montani* damnationem, *Ascanique* captivitatem impatientissimè ferret, nec Lovanium nec Bruxellam ingredi voluit; dilata quin etiam Comitibus Bruxellensia, nullis à Duce Septemviris creatis.

Lovanii hæc statò tempore celebrata VIII. calendas Julias. Consulatum inierunt *Ludovicus* *Pinnoccus*, Eques, Patricius, *Matthias* *Davidis*, in pera, plebeius. 1419

Senatores, *Joannes* *Boxbornius*, Eques, *Walterus* *Pinnoccus*, *Balduinus* *Gravius*, *Henricus* *Borchovius*, *Godefridus* *Kersmaker*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes* *Oppendorpius*, filius *Godefridi*, *Joannes* *Cornechinus*, *Henricus* *Absalonis*, *Guilielmus* *Longobardus*.

Decani, *Ægidius* *Dives*, *Franco* *Albus*, *Joannes* *Nethenius*, *Godefridus* *Cainoga*.

Septemviri verò, *Joannes* *Albus*, *Joannes* *Huffellensis*, *Ludovicus* *Dives*, *Raso* *Gravius*.

Mense Julio conventum ab urbibus Brabantiæ Vilvordiam.

Guilielmo *Ascano*, cum ad 50. annos Brabantia interdictum esset, *Joannes* *Tayus* in ejus locum Præturam Bruxellensem obire jussus. Lovanienses eò miserunt *Ludovicum* *Pinnocum*, Equitem, Consulem, *Joannem* *Album*, *Joannem* *Borchovium*.

Eodem mense *Jacobam*, Ducis conjugem, Vilvordiam venientem salutatum ivere nomine Reipublicæ Lovaniensis, *Joannes* *Boxbornius*, Eques, *Joannes* *Albus*, *Joannes* *Huffellensis*, *Godefridus* *Kersmaker*, *Henricus* *Borchovius*. Ea mense Februario primum Lovanium venit.

Gerardus *Castrensis* fit Prætor Lovaniensis.

Dux matronas virginesque omnes Hollandicas, quibus *Jacobæ* uxor ab infantia assueverat, è contubernio ipsius abiecit, nec ulla ratione, ut sententiam mutaret, induci potuit. Hinc Consiliarii novi ab eo asciti (è quibus *Joannes* *Huffellensis* fuit, id temporis Septemvir Lovaniensis, cui successit in Septemviratum *Judocus* *Absalonis*) mox & illis depositis, nihil absque consilio *Everardi* & *Serclaes*, *Joannis* *Grimbergenensis*, Domini *Ascani*, *Nicolai* *Werny*, *Nicolai* *Colgensonii*, alio-

tumque haud integræ famæ hominum, & Ordinibus invisorum agebat. Iis auctoribus Hollandiæ præfecturam *Joanni Bavaro* donavit, non communicato cum uxore negotio, cui etiam Herendalliam promiserat cum agro circumvicino. *Arnoldus* quoque *Craenbemi* præfectura arcium Transmosanarum ejectus. Accessit & aliud, quo res eatenus inusitata in apertam contentionem erumperet.

Joannes, Walterus & Guilielmus, fratres, erant Equites, *Theodorico Heetsfeldio*, itidem Equite, geniti. Inter eorum patrem, ac *Lombecanos*, claram Bruxellæ familiam, odia aliquando intercefferant capitalia, ut in actis anni 1403. relatum.

Antonius Dux, pace partibus indicta, cognitionem de incendiis cædibusque quibus *Lombecani Heetsfeldiorum* prædia vastarant, sibi reservarat anno 1415. Quo immatura morte prævento, *Joanni* filio negotium decidendum reliquit. *Joannes* Dux hoc anno, instinctu *Grimberganorum*, & eorum quos à consiliis habebat, non modò *Heetsfeldios*, quibus omni jure à *Lombecanis* illata damna reparari debuerant, quiescere; sed etiam Brabantiae finibus excedere jussit. *Heetsfeldii* simul atque exsilium sibi indictum cognovère, Lovanium confugiunt, opem Lovaniensium, quòd & adscriptitii cives essent, & ad Sancti Petri Familiam spectarent, imploraturi. Indignum Lovanensibus visum, Clarissimos Viros per injuriam opprimi inauditos: itaque convocata universæ Brabantiae Nobilitate quid agendum sit, deliberant. Aderant *Bredanus, Distanus, Rosselariensis, Wesemalius, Bergensis, Parwetanus, Bautresiniensis, Heverlensis, Monjoyus, Hesevicanus, Berselensis*, ac inferioris notæ nobiles complures. Itum ab omnibus in eam sententiam ut consiliarii Ducis, qui facili ejus ingenio ad Patriæ ac Bonorum omnium perniciem abutebantur, à consiliis ejus semoverentur, exsilio, aut alia, quam meriti fuisse invenirentur, poenâ afficiendi. Demum Duci omnium assensione rescriptum, neque se ad conventus ab ipso inducendos venturos, nec ulla obsequia præstituros, nisi primùm obliterata *Heetsfeldiorum* damnatione perfidos Patriæ proditores, quorum instinctu conjux abjecta, & Hollandia alienata esset, palatio ejiceret.

Lectis iis litteris *Joannes Grimbergensis Ascanus* non modicè formidine percussus, pro partium suarum præsidio Patricios Bruxellenses poenè omnes in fœdus pellexit. Res pia videbatur, Ducem à suorum conjuratione vindicare. Acta hæc omnia mense Maio.

Bruxellenses interim, Antverpienses, & Boscenses ultrò citroque commeare non desinebant, ut partes in concordiam redigerent.

1420 Redeunt Comititia Lovaniensia: Consules dicti *Raso Gravius*, Patricius, *Nicolaus Hochetus*, plebeius, 5.

Senatores, *Joannes & Franco Albi, Aegidius Dives, Joannes Oppendorpius Ralebecanus, Joannes Nethenius, Franco Eveloga, Joannes Cainoga, Ludovicus Dives, Judocus Absalonis, Joannes Pinnoccus*, junior.

Decani, *Walterus Pinnoccus, Godefridus Kersmaker, Joannes Borchovius, Guilielmus Longobardus*.

Septemviri, *Henricus Borchovius, Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri, Joannes Oppendorpius*, filius *Godefridi, Henricus Calsterius*.

Ludovico Pinnocco, Equiti, Prætura demandata.

Nobilitas Brabantica post mensis Maii initium Lovanio non discesserat. Junius & Julius conventibus Furæ & Cortebergæ peragendis consumpti. Tandem Mense Augusto, nihil ultra morandum rati, *Joannis Ascani*, filique ejus *Joannis, Bernardi Utenensi, Reinerii Murfi, Nicolai Colgensonii, Rutgerii Tobæ*, aliorumque Ducis consiliariorum damnationes edunt. Eas ratas habuère Bruxellenses, Andoverpiensesque. Nihil hæc Ducem movebant, quin & alios multo deteriores ad se vocavit, ac in his *Everardum t'Serclaes, Nicolaum Werniam*, Ordinibus maximè invisos.

Omnibus itaque ad Civilem defectionem spectantibus, Ordines legationem in Franciam ad *Philippum Sancto-Paullinum*, Comitem, fratrem Ducis, frugi juvenem ac sagaci ingenio, decernunt. *Edmundus Emichovius*, Chanteraniensis Commendator, hanc provinciam suscepit. Rerum Brabanticarum statum edoctus *Philippus*, sine mora profectione inita, mense Septembri Lovanium venit. Sub adventum *Sancto-Paullini, Jacoba*, Ducis conjux, cum matre *Margareta* ex Hannonia accita. Eodem *Ludovicum* Morinorum Episcopum, & *Hugonem Lanoyum, Philippum*, Burgundiæ Dux pacis cupidissimus misit. His instantibus sedulò, Ordines Vilvordiam venire jubentur. Illuc *Sancto-Paullinus, Jacoba* cum matre, ac *Burgundi* Legati ivère. Cæterum *Joannes* Dux aliud mente conceperat, morbi simulatione eluso conventu. Paucis consciis præter Patricios Bruxellenses, noctu Boscum petiit. Illuc ad eum *Ascanus* cum cæteris exsulibus accessit. Bosco Hezium *Joanni Hensbergensi* obviam perrexère. Cum hoc, de delectis Transmosanorum in Brabantiam adducendis, actum. Quibus Vilvordiam relatis, *Sancto-Paullino* Brabantiae gubernacula ab Ordinibus decernuntur calendis Octobris. *Raso Gravius* Consul, *Joannes Albus, Aegidius Dives, Joannes Oppendorpius*, legati Lovaniensium, his peractis domum redeunt.

Hinc in Hollandiam expeditio adparata, ubi *Joannes*, Patruus *Jacobæ* Gertrudismonte occupata, Arcem ex oppido oppugnabat. Pridiè calendas Novembris commeatus ac cætera necessaria Arci obsessæ invecta, hoste incassum prohibere conato. Lovanenses hic copiosè militabant, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques & Prætor, summæ rei præerat. Secundum eum Patricii eminebant, *Raso Gravius*, Consul, cum *Balduino & Engelberto* fratribus, *Reginaldus Bornevallensis*, Eques, *Joannes Boxhornius*, Eques; *Joannes Albus, Aegidius Dives, Joannes Nethenius Roielensis, Joannes Oppendorpius, Henricus Calsterius, Henricus Wenxelius, Petrus Nethenius, Radulphus Radingius, vexillifer, Jacobus ex Liemingis, Joannes Pinnoccus, Joannes Plancus*.

Dux Hezio Trajectum concesserat. Cum eo, postquam reditum ex Hollandia fuerat, Distæ colloquium habitum; quo Abbates aliquot, Nobilitatis primi & Legati Lovaniensium *Raso Gravius*,

Consul, *Henricus Calsterius* & *Ludovicus Dives*, missi erant. Tandem, Ducem negotium extrahere, enotuit, dum *Hensbergensis* Transmosanos cogeret.

Sancto-Paullinus, nequaquam hoc cognito securus, armis instructam Nobilitatem, inque omnem eventum paratam esse jubet. Lovanii summa diligentia excubiae habitae. Dux recepto *Hensbergensi*, properè Bruxellam contendit nocturno itinere, ac sub auroram ad portam Lovaniensem adpulit. Hic varii animorum habitus fuere, plebs Ordinibus consentiens, Ducem, nisi raro comitatu, admitti non volebat. Obstant Patricii, nil ab illo metuentum dicentes, cum certo certius esset, non alia de causa, quàm securitati ejus, armatos adduci: itaque intromissus.

Germani, ubi urbem ingressi sunt, omnia superbè agebant. Venisse se auro ditandos Brabantico, jactabant. Nec à minis abstinebatur: id verò plebem immane quantum accendit. Nec mora captis armis, Germanis omnibus manus injiciunt. Simul adfuit Lovanio *Sancto-Paullinus*, nobilitatem Lovaniensem secum adducens, qui actutum ingressus Palatium, vidente fratre, Consiliarios ejus vinxit. Patricii mox Bruxellenses aedibus suis extracti: de multis in foro supplicium sumptum. Qui effugerant, exilio puniti. Capti item Comites *Murcensis*, *Hensbergensis*, *Blanchenius*, *Merodius*. Plebs Bruxellensis beneficio *Sancto-Paullini* aditum ad honores consecuta. Quae indè elatior compesci non potuit, donec nobilissimos Patriciorum gladio carnificis jugulatos conspexisset. Paucae Familiae ejus calamitatis exortes fuere.

Interea Dux ipse mediis se turbis, quas tamen ipse conciverat, eripiens, Lovanium venit, ac initio Februarii ludorum hasticorum spectaculo se oblectavit.

His ita peractis *Sancto-Paullinus* immenso plebis Bruxellensis studio confusus, gubernaculis cedere detrectabat; cum fratre patrimonium partiri volebat.

Instabant Lovanienses ne Paterno judicio adversaretur, qui *Joanni* Brabantiam, ipsi *Sancto-Paullinum* ac *Ligniacensem* Comitatus destinaret: parumque abfuit, quin arma civilia Brabantia ex ea dissensione indueret.

Verùm Barones persuaso assiduis precibus *Sancto-Paullino*, muneribus quoque & privatim & publicè placato, ut ab injusta postulatione desisteret, omnem discordiae fomitem sustulerunt.

Lovanienses sanè, licèt primi in reformationem Reipublicae consulentes, Duci antea pertinaciter adversarentur, nacti tamen quod volebant, ostenderunt, se non odii alicujus causa aut rebellionis amore, eum impetivisse, sed unum hoc studuisse ne Respublica nimia ejus facilitate corrueret, punitis modò iis, quorum perfidis consiliis obtemperans per juvenilem immaturitatem erraverat.

1421 Sequentis anni Comitibus declarati Consules *Joannes Huffellensis*, Patricius, 8. *Gosuinus Aurogghe*, plebeius, 2.

Senatores, *Walterus Pinnoccus*, *Henricus Borchovius*, *Godefridus Kerfmaker*, *Joannes Borchovius*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Godefridi*, *Henricus Calsterius*, *Guilielmus Longobardus*, *Henricus Absalonis*, *Joannes Plancus*.

Decani, *Godefridus Cainoga*, *Joannes Netbenius*, *Ludovicus Dives*, *Judocus Absalonis*.

Septemviri, *Joannes Albus*, *Aegidius Dives*, *Raso Gravius*, *Joannes Pinnoccus*, junior.

Guilielmo Longobardo Senatori defuncto, successit *Jacobus Blancardus*.

Ludovicum Divitem, Quæsturam Ducalem adeuntem, *Joannes Huffellensis*, junior, in Decanatu excepit.

Bellum eo anno in Hussitas gestum. *Petrus Balingus*, Sacerdos, & *Matthias Finæus* centum octoginta cives Lovanienses eduxerunt, quos eodem anno Adolescentes aliquot Patricii secuti sunt, *Jacobus ex Liemingis*, *Walterus* & *Joannes Pinnocci*, *Ludovicus Dives*, junior, *Michaël Absalonis*, *Aegidius Franconis*, *Joannes Rolandus*, *Walterus Netbenius*, *Godefridus Montanus*, & alii usque ad sexaginta.

Mense Octobri Dux Lovaniensibus, Diliam à Wavria Lovanium usque navigandi, jus fecit.

Eodem mense Ordines pacem composuere inter *Heetsfeldios* fratres, & *Joannem Lombecanum*.

Cunrardo Balctio Praeposito Gertrudano, *Walterus Moliardus* successit.

Proximi anni initio 12. Maii *Joannes* Dux Principatum Lovanii capeffit. Ludi Balistariorum inter Lovanienses ac Bruxellenses Lovanii in foro jussu Ducis celebrati. Ii videntur originem dedisse ludis qui singulis annis Furæ magno utriusque populi concursu fiunt.

Consules eo anno fuere *Joannes Albus*, Patri- 1422
cius, 3. *Arnoldus Faba*, plebeius.

Senatores, *Joannes Boxbornius*, Eques, *Aegidius Dives*, *Joannes Netbenius*, *Franco Albus*, *Balduinus Gravius*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Pinnoccus*, junior, *Joannes Cainoga*, *Joannes Siligo*, *Jacobus ex Liemingis*.

Septemviri, *Joannes Huffellensis*, *Joannes Borchovius*, *Ludovicus Rolandus*, *Walterus Pinnoccus*.

Petrus Heyma, Patricius Lovaniensis, Collegium fundavit duodecim virorum pauperum (*Apostolis* nomen est) qui senio præpediti victum manibus quærere nequirent, ædemque Divis *Apostolis* ædificavit.

Jacoba, Ducis conjux, in Hannoniam primùm, illinc in Angliam profecta, marito divortium renunciavit.

Sequuntur Consules *Ludovicus Rolandus*, Pa- 1423
tricius, *Gosuinus Aurogghe*, plebeius, 3.

Senatores, *Joannes Huffellensis*, *Henricus* & *Joannes Borchovii*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Godefridi*, *Henricus Calsterius*, *Godefridus Cainoga*, *Jacobus Blancardus*, *Godefridus Radulphi*.

Decani, *Joannes Albus*, *Joannes Netbenius*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Cainoga*.

Septemviri, *Aegidius Dives*, *Raso Gravius*, *Joannes Pinnoccus*, junior, *Jacobus ex Liemingis*.

Jacoba, conjux Ducis, necdum decisâ divortii causa, secundas nuptias contraxit cum *Hunfredo Cloestriae Duce* Anglo, moxque in continentem transmittens, Hannonios *Cloestrio* devinxit.

Ludos hasticos celebrarunt Lovanii *Joannes Rosselariensis*, & *Joannes Witthemius*.

Obiit *Joannes Huffellensis* Senator.

Subsequens annus Consules habuit *Joannem* 1424

Album, Patricium, 4. *Henricum Sapientem*, plebeium.

Senatores, *Ægidius Dives*, *Joannes Boxhornius*, Eques, *Franco Albus*, *Balduinus Gravius*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Pinnoccus*, junior, *Jacobus ex Liemingis*, *Reinerius Bysetus*, *Joannes Cainoga*, *Joannes Huffellensis*.

Decanos habuit, *Walterum Pinnoccum*, *Henricum Borchovium*, *Ludovicum Rolandum*, *Godefridum Radulphi*.

Septemviros, *Joannem Borchovium*, *Joannem Oppendorpium*, filium *Walteri*, *Joannem Nethenium*, *Henricum Calsterium*.

Raso Gravius Maleviensis fit hoc anno Prætor.

Cum *Clocestrius* Hannoniam, patrimonium *Jacobæ*, vindicaret: totis viribus bellum in eum decernunt Brabantini. Branium, Hannoniæ oppidum, Nivellæ vicinum, citimunque illac Brabantiae, *Clocestrii* miles infederat. In ejus obsidionem *Philippus Comes Sancto-Paullinus* universam Brabantiam traxit. Armarant se Lovanienses copiose. *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, omnibus præerat. Eum sequebantur Patricii, *Henricus Huffellensis*, *Joannes Boxhornius*, Equites, *Raso Graviensis*, Prætor, cum *Balduino* fratre, *Henricus Calsterius*, *Ludovicus*, *Simon* & *Joannes Pinnocci*, *Ludovicus Rolandus*, vexillifer, *Joannes Albus*, Consul, *Radulphus Radingius*, *Nicolaus Kersmaker*, *Hugo* & *Godefridus Radulphi*, *Joannes* & *Ludovicus Oppendorpii*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Nethenius*, *Gregorius Franconis*, *Ludovicus Dives*, *Jacobus ex Liemingis*, *Joannes Huffellensis*, *Raso Gravius*, junior, *Goloinus Borchovius*, *Judocus Eveloga*, *Reinerius Montanus*, *Guilielmus Montenacensis*, *Petrus Boxhornius*, *Joannes Godefridi*, *Radulphus Radingius*, vexillifer Equestris, *Guilielmus Albus*, *Arnoldus Sacerdos*, *Arnoldus Watermalus*, *Joannes Cainoga*.

Sustinuere haud ignavè Branienses, vixque post multas oppugnationes (nec id sine dolo, cum inter paciscendum miles irrumperet) expugnati. Cæsa in ipso furore potissima civium parte, incendioque oppido, cum exercitum *Sancto-Paullinus* reduceret, Sonegiaci Anglicum præsidium erupit, extremum nostrorum agmen adortum. Restitit *Sancto-Paullinus*, Lovaniensiumque & Bruxellensium ordines in prælium explicare cœpit; cum utrimque, illinc à *Clocestrio*, hinc à *Burgundo*, litteras accepere, inter *Clocestrium* & *Burgundum* convenisse, indicantes, ut ipsorum singulari certamine causa *Jacobæ* decideretur, bello interim intermittendo. Quo interjecto, singuli ad sua remearunt. Ad Branium *Simon Pinnoccus* balteo Equestri cinctus. *Joannes Pinnoccus* cum Sagittariorum Lovaniensium præsidaria cohorte Hallam missus.

1425 Succedunt Consules *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, Patricius, 2. *Everardus Wingeus*, plebeius.

Senatores, *Walterus Pinnoccus*, *Henricus* & *Joannes Borchovii*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Godefridi*, *Joannes Nethenius*, *Henricus Calsterius*, *Hugo Radulphi*, *Simon Pinnoccus*, Eques, *Joannes Albus*, junior.

Decani, *Joannes Albus*, senior, *Judocus Absalonis*, *Joannes Pinnoccus*, junior, *Joannes Cainoga*, filius *Godefridi*.

Septemviri, *Ægidius Dives*, *Ludovicus Rolandus*, *Jacobus ex Liemingis*, *Joannes Huffellensis*.

Repetitum bellum Hannonicum. *Jacobæ* Montibus obsessa, conditiones accepit, ut usque ad litis finem à *Burgundo* Gandavi asservaretur. Illic postea opportunitatem elabendi nata, ingens in Hollandia bellum excitavit. Novissimè quo se calamitatum gravissimarum involucris extricaret, patrimonium omne in *Philippum Burgundum* transtulit.

Joannes Dux multis legationibus à *Martino V.* Pontifice impetravit, ut Gymnasium ei Lovanii instituere liceret, in quo Artes Liberales, Jura, ac Medicina docerentur. Diploma Pontificis datum Romæ V. Idus Decembris.

Consules iterum fuere *Ægidius Dives*, Patri- 1426
cius, 4. *Henricus Judæus*, è plebe, 6.

Senatores, *Ludovicus Rolandus*, *Franco Albus*, *Judocus Absalonis*, *Reinerius Bysetus*, *Joannes Cainoga*, *Jacobus Blancardus*, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Siligo*, *Joannes Borchovius*, junior, *Henricus Montanus*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Nethenius*, *Walterus Pinnoccus*, junior.

Septemviri, *Joannes Borchovius*, senior, *Walterus Pinnoccus*, senior, *Henricus Calsterius*, *Balduinus Gravius*.

Nicolaus à Sancto Gaugerico, Eques, *Rasoni Gratio* in Prætura Lovaniensi successit.

Mense Septembri jacta Lovanii prælectionis fundamenta. *Nicolaus Prumius*, Jurisconsultus, in coetu Abbatum ac Nobilium Brabantiae de institutione Gymnasii elegantissimè peroravit. *Joannes* Dux, Doctores, Magistros, Scholaresque soli Rectori parere, atque ab omni alia jurisdictione liberos esse, jussit. Tabulas hac de re 7. Novembris obfignarunt cum Duce *Engelbertus* Comes Nassavius, Dominus Bredanus, *Guilielmus* Comes Seynensis, Dominus Rodii S. Agathæ, *Joannes* Dominus Rosselariensis, *Joannes* Dominus Wesemaliensis, *Henricus à Lecca*, Dominus Hezevicanus, *Joannes Glimeus*, Dominus Bergarum, *Joannes Wittemius*, Dominus Bautresiniensis, *Guilielmus Montenacensis*.

Senatusconsultum Lovanii factum, ut testes de una eademque causa examinandi, non simul, sed separatim audirentur, & ne Tabulae Septemvirales è publicis actis eraderentur, quas non constaret contrariis pactis abolitas.

Philippus Comes *Sancto-Paullinus* Romam adiit, Hierosolymam inde profecturus. Comitabantur eum Patricii Lovanienses, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Goloinus Borchovius*, *Joannes Pinnoccus*, *Radulphus Dornanus*, *Michaël Absalonis*. *Philippo* dum Romæ esset, ulteriora petendi à Pontifice potestas facta non est: quare cum domum revertisset, Fratrem graviter affectum, ac animam pænè trahentem reperit, quem post paucos dies fato functum Furæ condidit X. calendas Maii anni 1427. Ad ejus exsequias Lovanio mittebantur, *Ægidius Dives*, Consul, *Ludovicus Rolandus*, *Balduinus Gravius*, *Goloinus Borchovius*, senior, *Raso Gravius*, *Henricus Wenxelius*, *Jacobus ex Liemingis*, *Joannes Albus*, *Joannes Nethenius*.

Philippus Sancto-Paullinus 25. Maii Principatum adiit.

1427 Mense Junio in Comitibus Consulatam iniere *Raso Gravius*, Patricius, iterum, *Petrus Willemaersius*, plebeius.

Senatores, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Joannes Albus*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Borchovius*, *Joannes Nethenius*, *Joannes Tympleus*, *Walterus Rolandus*, *Hugo Radulphi*, *Walterus Pinnoccus*, junior.

Decani, *Balduinus Gravius*, *Henricus Calsterius*, *Godefridus Radulphi*, *Henricus Montanus*.

Septemviri à novo Duce creati, *Ægidius Dives*, *Guilielmus Longobardus*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Borchovius*, junior.

Mense Augusto vetitum Lovanii Senatusconsulto, ne quis venena venderet.

Anno 1428. mense Junio in gratiam Ducis *Nicolaus Colgenfonio* exsilium remisere, quo ex Ordinum decreto 1420. mulctatus fuerat.

Ludovicus Pinnoccus, Eques, Hierosolymis rediit.

1428 Secuta mox Comitibus. Consules lecti *Jacobus ex Liemingis*, Patricius, *Gerardus Hanevicanus*, plebeius.

Senatores, *Walterus Pinnoccus*, senior, *Judocus Absalonis*, *Guilielmus Longobardus*, *Balduinus Gravius*, *Henricus Calsterius*, *Franco Albus*, *Reinerius Bysetus*, *Joannes Borchovius*, junior, *Godefridus Radulphi*, *Henricus Montanus*.

Decani, *Ægidius Dives*, *Joannes Nethenius*, *Joannes Tympleus*, *Joannes Cainoga*.

Septemviri à Duce constituti, *Joannes Borchovius*, senior, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Oppendorpius*, filius *Walteri*, *Walterus Pinnoccus*, junior.

Cum *Martini* Pontificis Diplomate cautum esset, ut Canonicis Lovanium studii gratia concedentibus, in perceptione fructuum absentia fraudi non esset: Leodienſe Collegium huic sanctioni pertinaciter repugnare cepit. *Nicolaus Prumius* & *Henricus Hugardiensis*, Doctores, Leodium profecti, quamquam formam indulti Leodini ostendissent, nihil effecere. Sententia Bullae executioni mandata, Rectore ac Conservatore Academiae Leodinos excommunicatione pulſantibus, eos vicissim Leodinus diris devovit. Litterae excommunicationis Episcopalis ab eo cui Lovanium perferendae datae fuerant, portarum urbis affixae sunt valvis: ita aliquot anni mutuis ejus fulminis ejaculationibus extracti.

Henricus Meranus, Doctor, Romam legatus, ut Theologiae Studium à Pontifice impetraret.

Cum *Engelbertus Angianus*, vir nobilis, Brabantinis bellum indixisset: à Lovaniensibus praesidium Nivellae immissum, praefecto ei *Rosselario*.

Lovanienses missa Sagittariorum cohorte, Prae-

torem Turnholtanum captum in urbem adduxere, quod Septemvirorum jussibus non obtemperasset. Ea propter in malam Ducis gratiam se incidisse intellecto: Senescallum muneribus adorti, ejus adminiculo Ducem placant.

Sequuntur Consules *Ludovicus Rolandus*, Pa- 1429 tricius, iterum, *Walterus Capellemannus*, plebeius.

Senatores, *Henricus* & *Joannes Borchovii*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Nethenius*, *Joannes Tympleus*, *Joannes Cainoga*, *Walterus Pinnoccus*, junior, *Geldolphus Siligo*, *Stephanus Smachtus*, *Michaël Absalonis*.

Decani, *Judocus Absalonis*, *Godefridus Radulphi*, *Franco Albus*, *Balduinus Gravius*.

Dux Septemviros dixit, *Ægidium Divitem*, *Guilielmum Longobardum*, *Jacobum ex Liemingis*, *Joannem Borchovium*, juniorem.

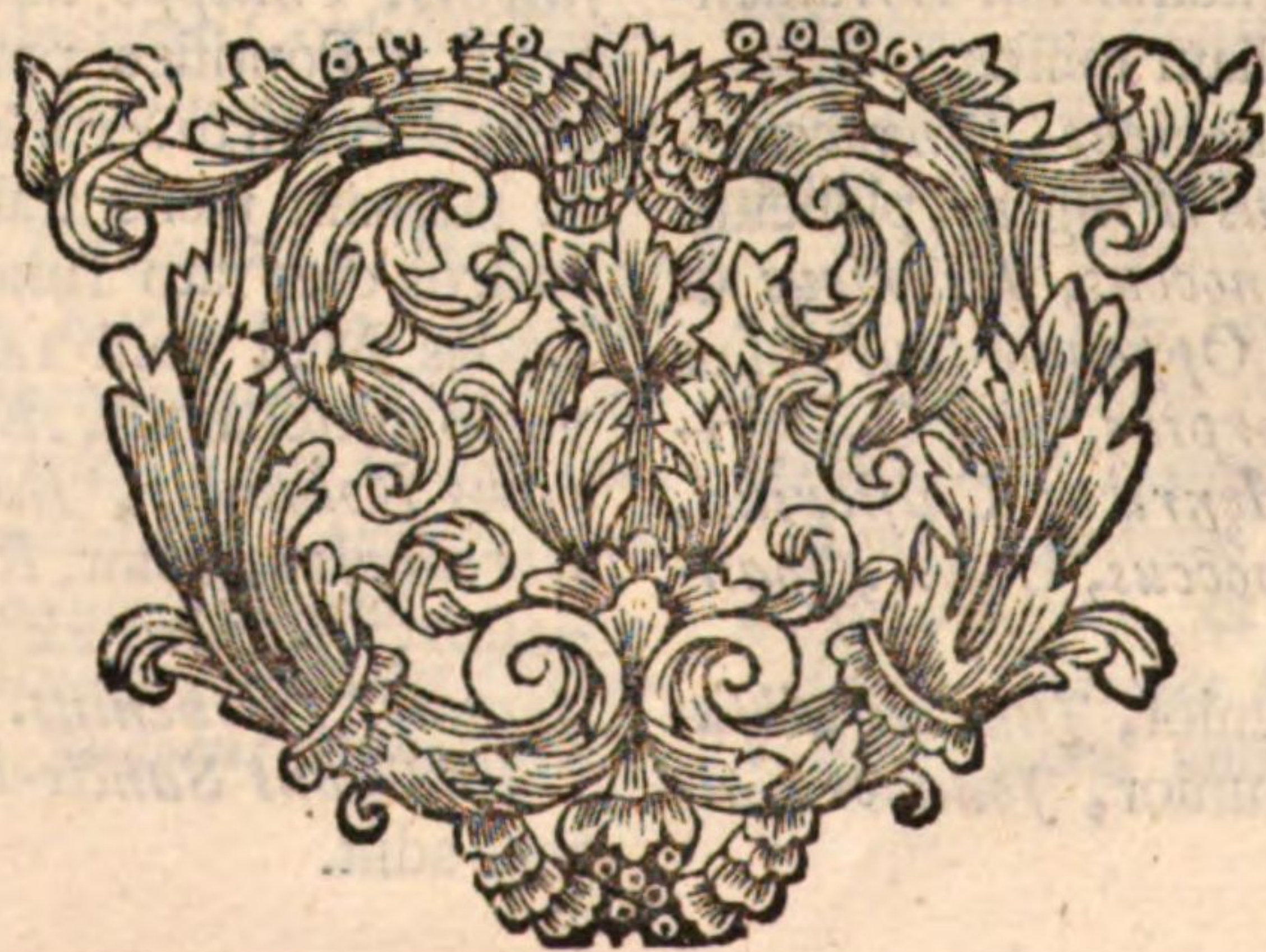
Succesere his Consules *Jacobus ex Liemingis*, Patricius, *Gerardus Hanevicanus*, uterque 2. 1430

Senatores, *Franco Albus*, *Walterus Rolandus*, *Reinerius Bysetus*, *Guilielmus Longobardus*, *Jacobus Blancardus*, *Simon Pinnoccus*, Eques, *Godefridus Radulphi*, *Henricus Montanus*, *Walterus Nethenius*, *Nicolaus Kersmaker*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Nethenius*, *Michaël Absalonis*, *Geldolphus Siligo*.

Septemviri, *Joannes Borchovius*, *Judocus Absalonis*, *Balduinus Gravius*, *Walterus Pinnoccus*, junior.

Philippum Ducem apostema hepatis innatum confecit in Arce Lovaniensi 4. Augusti. Successio Ducatus in dubium vocatur. Brabantinorum nulli erant, qui non Principatum *Philippo* Burgundiae Duci, Patrueli defuncti Ducis, deferri vellent. Objecit se *Margareta*, Hannoniae Comitissae amita & *Brabantini* & *Burgundi*. Aiebat, se uno gradu *Brabantino* propiorem fuisse quam *Burgundum*; nimirum amitam, quam patruis filium. *Burgundus* ex Compendii obsidione Legatos Lovanium misit. Ii pactum inter *Joannem* patrem ipsius, & *Antonium* Brabantinum, fratres, transactum ostendebant, cujus virtute, *Antonii* stirpe interitura, Principatum *Joannis* posteris obtinerent, nec alia ratione *Joannem* Brabantiam jure suam *Antonio* fratri secundo genito transcripsisse. Refellebat pactum *Margareta*, quasi inconsulto Imperatore factum non subsisteret. Tum Burgundici Legati: Eo magis, inquiebant, nostri Ducis Brabantia erit, cum id pactum solum obstaret, ne *Joannes* ejus pater ut reliquis Principatibus, sic & Brabantia potiretur. Porro Ordines rite discussis utrorumque rationibus, Principatum *Burgundo* unanimi omnium assensione detulerunt. Acta haec Lovanii mensibus Augusto & Septembri.

LIBER SEXTUS
OMNIA
SUB
DUC E
PHILIPPO BONO
ACTA CONTINET
Usque ad Annum 1467.

Burgundus, cognito quæ Legati cum Brabantinis egerant, sine mora, aliis demandata Compendii oppugnatione, Lovanium venit. In ea urbe datis acceptisque Sacramentis, privilegia nova Brabantinis dedit quinta Octobris. Triduo post, mortui Ducis corpus Furam avectum, ac ibi sepultum in patrio monumento. Lovanienses ad exsequias miserant, *Jacobum ex Liemingis*, Consulem, *Simonem Pinnoccum*, Equitem, *Joannem Pontanum*, Equitem, *Balduinum Gravium*, *Judocum Absalonis*, *Nicolaum Kersmaker*, *Godefridum Radulphi*, *Joannem Nethenium*.

Eodem mense *Joannes Resingius* primus Lauream in nova Academia accepit, Canonum Doctor creatus.

Mense Januario natus Duci filius Bruxellæ. Baptismo imbutus ejusdem mensis die 16. Brabantinis catervatim eò ad pompam exornandam confluentibus. Lovanienses 40. Equis aderant, *Jacobus ex Liemingis*, Consul, *Ludovicus & Simon Pinnocci*, Equites, *Judocus Absalonis*, *Godefridus Radulphi*, *Nicolaus Kersmaker*, *Raso Gravius*, *Guilielmus Longobardus*, *Walterus Nethenius*.

Nicolaus à S. Gaugerico, Eques, Prætor Lovaniensibus datus.

1431 Proximè Consulatum suscepere *Ludovicus Rolandus*, Patricius, 3. *Everardus Wingeus*, è plebe, iterum.

Senatores, *Joannes Borchovius*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Nethenius*, *Judocus Absalonis*, *Henricus Calsterius*, *Walterus Pinnoccus*, junior, *Joannes Cainoga*, *Hugo Radulphi*, *Geldolphus Siligo*, *Stephanus Smachtus*.

Decani, *Joannes Albus*, *Ægidius Dives*, *Walterus Rolandus*, *Henricus Montanus*.

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Guilielmus Longobardus*, *Jacobus ex Liemingis*, *Michaël Absalonis*.

Joannes Hornanus Baussignienfis, Senescal-

lus Brabantiæ, *Joannem Schoonvorstium*, Dominum Monjoyæ, Dipenbecæ &c. jussu *Philippi* Ducis Vilvordiam captum abduxit. Quam ob causam *Philippus Schoonvorstio* offensus fuerit, non invenio. Lovanienses sanè magno studio anxii, ut Lovanium adduceretur (civis enim erat) ac jure cum eo ageretur; illo denegato, Vilvordiæ VIII. calendas Augusti causam dixit. Lovanienses eò primos Patriciorum miserant, *Ludovicum Rolandum*, Consulem, *Ludovicum Pinnoccum*, Equitem, *Joannem Nethenium*, *Judocum Absalonis*, *Joannem Albus*, *Godefridum Radulphi*.

Schoonvorstius postquam annum in vinculis habitus fuisset, mœrore contabuit.

Lovanienses, ut Fossensium Canonicorum Collegium Lovanium transferretur, incassum laborarunt.

Initio Maii anni sequentis Gandavi natus Duci filius, *Judocus* appellatur. Ejus Baptismo Lovanienses adfuere, *Ludovicus Rolandus*, Consul, *Judocus Absalonis*, *Walterus Pinnoccus*, *Hugo Radulphi*.

Sequuntur Consules *Jacobus ex Liemingis*, 1432 Patricius, 3. *Andreas Voshemius*, plebeius.

Senatores, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Guilielmus Longobardus*, *Franco Albus*, *Walterus Rolandus*, *Henricus Montanus*, *Michaël Absalonis*, *Jacobus Blancardus*, *Joannes Borchovius*, junior, *Walterus Wittemannus*, *Joannes Oppendorpius*, junior.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, senior, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Nethenius*, *Judocus Absalonis*.

Septemviri, *Joannes Albus*, *Joannes Borchovius*, senior, *Henricus Calsterius*, *Nicolaus Kersmaker*.

Joannes Albus vivis excessit 16. Augusti, inque ejus locum subiit *Geldolphus Siligo*.

In sacris Litteris Lovanii doceri coeptum ex indulto *Eugenii IV.* Pontificis.

Cœmeterium S. Petri profanatum. Id nunc inter Curiam & Basilicam Forum dicitur.

1433 Anno 1433. Consulatum ineunt *Ludovicus Rolandus*, Patricius, 4. *Henricus Wanta*, plebeius.

Senatores, *Joannes Nethenius*, *Godefridus Radulphi*, *Henricus Calsterius*, *Geldolphus Siligo*, *Walterus Pinnoccus*, junior, *Simon Pinnoccus*, Eques, *Stephanus Smachtus*, *Nicolaus Kersmaker*, *Henricus Borchovius*, filius *Joannis*, *Gaspar Absalonis*.

Decani, *Guilielmus Longobardus*, *Walterus Rolandus*, *Henricus Montanus*, *Michael Absalonis*.

Septemviri, *Joannes Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, *Jacobus ex Liemingis*, *Walterus Wittemannus*.

Menſe Junio anni 1434. Adoleſcentes ſex Patricii, Lovanii ludos haſticos celebrarunt. Erant ii *Nicolaus Kersmaker*, *Joannes & Henricus Borchovii*, fratres, *Ludovicus Rolandus*, Conſulis filius, *Walterus Lathemius*, *Ludovicus ex Liemingis*. Dux ipſe cum omni Palatio ſpectatum venerat.

Henricus Walbaniensis, Eques, vir nobilis, ob cædem *Theobaldi Landriſii*, adſcriptitii civis, à Lovaniensibus exſilio punitus. Qui cædem ejus juffu patrarant, Lovanium adducti gladio periëre.

1434 Mox in Comitiiſ Conſules creati *Jacobus ex Liemingis*, Patricius, 4. *Walterus Capellemanus*, plebeius, iterum.

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Walterus Rolandus*, *Judocus Absalonis*, *Franco Albus*, *Walterus Wittemannus*, *Hugo Radulphi*, *Jacobus Blancardus*, *Joannes Cainoga*, *Henricus Montanus*, *Ludovicus Rolandus*, junior.

Decani, *Ludovicus Rolandus*, ſenior, *Henricus Calsterius*, *Joannes Nethenius*, *Walterus Pinnoccus*, junior.

Septemviri, *Guilielmus Longobardus*, *Joannes Borchovius*, *Michael Absalonis*, *Nicolaus Kersmaker*.

Jacobo Gasbecano & Guilielmo Montfortio de *Joannis Schoonvorſii* hereditate contendentiſ, cùm ille ſanguinis juſ proferret, hic verò adductionem à Prætore Lovaniensii judicio Septemvirorum factam: Lovaniensibus totis viribus conati ſunt, ut Septemvirale judicium conſuetas vires ſuas obtineret. Favebat *Gasbecano* Dux, cujus nimia potentia obſtitit, ne antiquiſſimum privilegium Lovaniensibus pertinaciùſ vindicarent.

Abolitum per Ducem Nivellensium Senatuſconſultum. In odium Lovaniensium ac Bruxellensium fanxerant, neminem ad Nivellanae Reipublicae munera admittendum, qui Lovanii aut Bruxellae civium numero adſcriptus eſſet.

1435 Succedunt Conſules *Nicolaus Kersmaker*, Patricius, *Andreas Voſhemius*, plebeius, 2.

Senatores, *Simon Pinnoccus*, Eques, *Joannes Nethenius*, *Guilielmus Longobardus*, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Borchovius*, *Walterus Pinnoccus*, junior, *Geldolphus Siligo*, *Stephanus Smachtus*, *Gaspar Absalonis*, *Ludovicus Oppendorpius*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Franco Albus*, *Joannes Cainoga*, *Walterus Rolandus*.

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Judocus Absalonis*, *Henricus Calsterius*, *Walterus Wittemannus*.

Bellum illud diuturnum ac longè periculofum,

quo *Philippus* Dux ab anno 1420. in Paternae necis ultionem, accitis in continentem Angliſ, Franciam oppreſſerat, ſalutari pace terminatum. Ea Atrebatii confecta menſe Julio.

Angli exinde *Philippum*, quem dudum ſocium habuerant, nunc hoſtem experti, omnem Franciam brevi tempore perdiderunt.

Menſe Septembri Baliftarii ſeniores Lovanii ludos celebrarunt, convocatiſ eò Brabantiae ac vicinarum regionum Collegiis. Pridiè dedicationis, ultra 50. Collegia urbem ingreſſa. Eodem ornatu poſtridiè ſupplicationes *D. Virginis* comitati ſunt.

Menſe Novembri Dux Bruxellam reverſus, quo pridè calendas Decembris *Andrealia* Sacra cum Torquatiſ ſuiſ Proceribus feſtivia celebraret, nobilitatem omnem ac Patricioſ urbium eò vocavit. Ivère Lovanio, *Ludovicus & Simon Pinnocci*, Equiteſ, *Joannes Huffellensis*, Equeſ, *Nicolaus Kersmaker*, Conſul, *Guilielmus Longobardus*, *Godefridus Radulphi*, *Henricus Calsterius*, *Joannes Nethenius*, *Jacobus ex Liemingis*, *Judocus Absalonis*.

Nothi *Antonii*, Ducis Brabantiae, Lovanium ad capeſſendas litteraſ venère, *Antonius* nimirum & *Philippus*, qui poſtea armis illuſtreſ exſtiterunt.

Qui falſaſ meſuraſ domi ſuae haberent, in decem aureoſ Rhenanoſ, Senatuſconſulto mulctati.

Menſe Martio *Gerardo à Goſuini-Curia* Abbatii Parcenſi, *Walterus Beringensis* ſucceſſit.

Proximus Annuſ Conſuleſ habuit, *Ludovicum* 1436 *Pinnocum*, Equitem, Patricium, 3. *Henricum Wantam*, plebeium, iterum.

Senatores fuère, *Joannes Oppendorpius*, *Henricus Calsterius*, *Walterus Rolandus*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Cainoga*, *Joannes Albus*, *Henricus Montanus*, *Walterus Wittemannus*, *Ludovicus Rolandus*, *Jacobus Pinnoccus*.

Decani, *Guilielmus Longobardus*, *Jacobus ex Liemingis*, *Gaspar Absalonis*, *Joannes Oppendorpius*.

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker*, *Godefridus Radulphi*, *Stephanus Smachtus*, *Henricus Borchovius*.

Ineunte anno proximo Dux Caletum per aliquot hebdomadaſ fruſtrà obſedit. Illinc Brugae reverſuſ, magnum diſcrimen adiit. Ob falis novum veſtigal Brugis ante aliquot dieſ tumultuatum fuerat, ac ex Ducalibuſ unuſ atque alter per ſeditio-nem obtruncati. In auctoreſ inquirentem Ducem civeſ oppido incluſère. Dux fortiſſimorum phalange ſtipatuſ erat. Dimicatuſ in ipſo oppido. Nec dubium certa moſ Duci imminebat, tantuſ Brugenſium furor erat, niſi Faber quidaſ à tergo portam effregiſſet. Præter ſpem elapſuſ Dux, rebelleſ haud multo poſt ad obſequium redegit, idque ſpontanea deditio-nè; delectuſ enim univerſae Belgicae in ſe imperatuſ cognoverant. Lovaniensibuſ in hoc bello ſe armaſſe invenio, *Ludovicum & Simonem Pinnoccos*, *Joannem Huffellensem*, Equitem, *Ludovicum Rolandum*, *Stephanum Smachtum*, *Walterum Nethenium*, *Judocum Absalonis* cum *Michaeli* filio, *Henricum Calsterium*, juniorem, *Guilielmum Longobardum*, *Walterum Wittemannum*, *Rafonem Borchovium*. Ex iſdem Caletano bello meruerant

Ludovicus & Simon Pinnocci, Raso Borchovius, Augustinus item frater ejus, & præter hos *Gosuinus ex Liemingis*.

Senatus Lovanienſis cognito, bona debitoris per creditores evicta ægrè elocari poſſe, quòd conductores metuerent, ubi debitum poſtea lui contingeret, ſe poſſeſſionem amiſſuros: ſtatuit, elocationes bonorum evictorum ritè publicatas per ſubſequens ſexennium auctoritatem obtinere. Aliud item Senatusconſultum factum, ne mobilia ſtudentium pignori caperentur. Acta hæc anno 1437.

1437 Quo Conſules Lovanii fuere *Nicolaus Kerſmaker, Patricius, iterum, Everardus Wingeus,* plebeius, 3.

Senatores, *Henricus Wenxeliuſ, Joannes Netheniuſ, Joannes Tympleuſ, Jacobuſ Blancarduſ, Geldolphuſ Siligo, Stephanuſ Smachtuſ, Simon Pinnoccuſ, Eques, Henricuſ Borchoviuſ, Joanneſ Oppendorpiuſ, junior, Henricuſ Calſteriuſ, junior.*

Decani, *Joanneſ Oppendorpiuſ, ſenior, Henricuſ Montanuſ, Walteruſ Rolanduſ, Joanneſ Albuſ.*

Septemviri, *Ludovicuſ Pinnoccuſ, Eques, Guilielmuſ Longobarduſ, Judocuſ Abſalonuſ, Walteruſ Wittemannuſ.*

Ejuſdem anni menſe Novembri poena capitiſ & confiscatio bonorum in viroſ ſtatuta, qui Senatum famoſiſ libelliſ inceſſunt, aut criminationibuſ praviſ plebem incitant: in feminas, perpetui exſilii; qui, verò hæc fieri conſciuſ, Senatui non detegeret, Compoſtellana peregrinatione damnatuſ.

1438 Sequuntur Conſuleſ *Jacobuſ ex Liemingiſ, Patriciuſ, 5. Franco Willemaerſiuſ,* plebeiuſ.

Senatores, *Joanneſ Oppendorpiuſ, Walteruſ Rolanduſ, Guilielmuſ Longobarduſ, Judocuſ Abſalonuſ, Godefriduſ Radulphi, Henricuſ Montanuſ, Walteruſ Wittemannuſ, Joanneſ Albuſ, Ludovicuſ Rolanduſ, Jacobuſ Pinnoccuſ.*

Decani, *Joanneſ Tympleuſ, Jacobuſ Blancarduſ, Joanneſ Oppendorpiuſ, junior, Nicolauſ Kerſmaker.*

Septemviri, *Henricuſ Calſteriuſ, Michaël Abſalonuſ, Henricuſ Borchoviuſ, Joanneſ Cainoga.*

Hoc anno inter *Gasbecanuſ & Montfortiuſ* de hereditate *Schoonvorſtii* (cujus anno 1434. mentio facta) coram Septemviriſ Lovanienſibuſ diſceptari cœptum. At quem finem liſ habuerit, non utique invenio. Sane ut hac in re privilegia Urbis non infringereſentur, multum *Nicolai à S. Gaugerico*, Prætoris, apud Ducem profuiſſe auctoritatem, tradunt Annales noſtri.

Henrico Calſterio Septemviro ſextâ Novembris viviſ exempto, ſucceſſor datuſ *Simon Pinnoccuſ, Eques.*

Ædeſ *Joanniſ Principiſ Bergenſiſ* Lovanii ſecus forum piſcium conflagrarunt menſe Junio.

Octavo calendâſ Juliaſ anni 1439. Senatuſconſulto cautum, ne iſiſ qui impuberi, aut prodigo, credidiſſent, juſ diceretur, neve Scribæ publici contractum aliquem publiciſ monimentis inferrent, niſi obligatum 25. annuſ exceſſiſſe conſtaret.

1439 Eodem die de more novi Septemviri à Duce creati, *Guilielmuſ Longobarduſ, Judocuſ Abſa-*

loniſ, Jacobuſ ex Liemingiſ, Walteruſ Wittemannuſ.

Post biduum Senatoria Comitia habita. Conſuleſ exiêre *Ludovicuſ Pinnoccuſ, Eques, Patriciuſ, 4. Arnolduſ Vinckenboſſiuſ,* plebeiuſ.

Senatores, *Joanneſ Netheniuſ, Joanneſ Tympleuſ, Jacobuſ Blancarduſ, Simon Pinnoccuſ, Eques, Joanneſ Borchoviuſ, Stephanuſ Smachtuſ, Michaël Abſalonuſ, Nicolauſ Kerſmaker, Joanneſ Oppendorpiuſ, junior, Gaſpar Abſalonuſ.*

Decani, *Joanneſ Oppendorpiuſ, ſenior, Godefriduſ Radulphi, Henricuſ Montanuſ, Walteruſ Rolanduſ.*

Waltero Wittemanno Septemviro eodem menſe defuncto, ſucceſſit *Ludovicuſ Rolanduſ.*

Joanneſ Cainoga, Patriciuſ, prædium ſuum in Brula in Collegiuſ pauperum mutavit, in quo ſeptem ſeneſ è boniſ ejus alerentur, iſiſ à ſeptem Divorum dormientiuſ memoria, Sodalibuſ Dormientibuſ cognomen. Quæſtores urbiſ eorum tutelam gerunt.

Succeſſere Conſuleſ *Jacobuſ Pinnoccuſ, Patriciuſ, 1440 Joanneſ Prycheriuſ, è plebe.*

Senatores, *Jacobuſ ex Liemingiſ, Guilielmuſ Longobarduſ, Judocuſ Abſalonuſ, Godefriduſ Radulphi, Henricuſ Montanuſ, Walteruſ Netheniuſ, Henricuſ Borchoviuſ, Ludovicuſ Oppendorpiuſ, Ludovicuſ Rolanduſ, Joanneſ cognomento à Lato Fluctu.*

Decani, *Joanneſ Netheniuſ, Michaël Abſalonuſ, Joanneſ Oppendorpiuſ, junior, Joanneſ Borchoviuſ.*

Septemviri à Duce conſtituti, *Ludovicuſ Pinnoccuſ, Eques, Joanneſ Oppendorpiuſ, ſenior, Ludovicuſ Diveſ, Gaſpar Abſalonuſ.*

Jaçta fundamenta Domuſ Senatoriæ.

Cunrarduſ à Mera, Eques, ac Juriconſultuſ, Lovanii Juſ prælegere cœpit.

Menſe Januario *Philippuſ* Dux Ducatuſ *Luceburgenſem* ſuæ ditioniſ fecit.

Pœna Senatuſconſulto ſancita in eoſ, qui largitionibuſ ac lautioribuſ epuliſ plebiſ ſuffragia ementeſ, ad munia publica irrumperent; dupluſ videlicet ejus, quod ita profuſuſ foret. Actum hoc menſe Octobri.

Proxiſ annuſ *Ludovicuſ Pinnoccuſ, Equi-* 1441 *tem, Patriciuſ, 5. Franconem Willemaerſiuſ, iterum, Conſuleſ habuit.*

Senatores fuere, *Joanneſ Oppendorpiuſ, Joanneſ Netheniuſ, Joanneſ Tympleuſ, Ludovicuſ Diveſ, Joanneſ Albuſ, Jacobuſ Blancarduſ, Gaſpar Abſalonuſ, Joanneſ Huſſellenſiſ, Eques, Radulphuſ Berthemiſ, Godefriduſ Franconiſ.*

Decani, *Godefriduſ Radulphi, Judocuſ Abſalonuſ, Henricuſ Montanuſ, Jacobuſ ex Liemingiſ.*

Septemviri, *Michaël Abſalonuſ, Simon Pinnoccuſ, Eques, Ludovicuſ Rolanduſ, Joanneſ à Lato Fluctu.*

Post hoſ Conſulatu functi *Jacobuſ ex Liemingiſ, 1442 Patriciuſ, 6. Andreuſ Voſhemiuſ, plebeiuſ, iterum.*

Senatores fuere, *Simon Pinnoccuſ, Eques, Guilielmuſ Longobarduſ, Walteruſ Pinnoccuſ, Godefriduſ Radulphi, Michaël Abſalonuſ, Henricuſ Montanuſ, Henricuſ Borchoviuſ, Ludovicuſ Rolanduſ, Joanneſ Oppendorpiuſ, junior, Joanneſ Albuſ, filiſ Franconiſ.*

Decani, *Joannes Tympleus*, *Gaspar Absalonis*, *Walterus Nethenius*, *Godefridus Franconis*.

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Dives*, *Nicolaus Kerfsmaker*.

Invenio, Brugeses hoc anno conatos, ut Academia Lovaniensis Brugas transferretur.

1443 Facti dein Consules *Gaspar Absalonis*, Patricius, *Arnoldus Vinckenbossius*, plebeius, iterum.

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Dives*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Cainoga*, *Joannes Albus*, filius *Joannis*, *Stephanus Smachtus*, *Walterus Nethenius*, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Godefridus Franconis*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes Oppendorpius*, junior, *Joannes Albus*, filius *Franconis*.

Septemviri, *Guilielmus Longobardus*, *Jacobus ex Liemingis*, *Michaël Absalonis*, *Jacobus Pinnoccus*.

Statuit Senatus, bonis quæ in usufructu possidentur, à creditore evincendis, nisi Usufructuarius evictionem prohibeat, usumfructum ad Proprietarium devolvi, ita tamen, nisi intra sextam hebdomadam impensas in prohibitione evictionis factas, Usufructuarius Proprietario restituat.

1444 Subsequenter Consules lecti *Michaël Absalonis*, Patricius, *Walterus Capellemannus*, plebeius, 3.

Senatores, *Simon Pinnoccus*, Eques, *Joannes Nethenius*, *Guilielmus Longobardus*, *Henricus Montanus*, *Henricus Borchovius*, *Joannes Oppendorpius*, junior, *Ludovicus Oppendorpius*, *Jacobus Pinnoccus*, *Radulphus Berthemius*, *Judocus Absalonis*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, senior, *Joannes Albus*, filius *Joannis*, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Godefridus Franconis*.

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Ludovicus Dives*, *Gaspar Absalonis*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*.

Raso Gravius, Patricius Lovaniensis, Heverlensem Ditionem, quam ante aliquot annos ex morte *Henrici* avunculi sui consecutus fuerat, Reipublicæ Lovaniensi vendidit. Verum Consulibus & Senatu nomine Reipublicæ in possessionem mittendis, *Joannes Hoiensis*, *Nicolai à Sancto Gaugerico*, Prætoris, Vicarius intercessit, nec inconsulto Principe Rempublicam investire voluit. Res Bruxellas delata ad Ducis Concilium. Visum, non expedire, ut Lovaniensium Jurisdictio Dominiumque eatenus protenderetur. Collaudatusque *Hoiensis* ob præclaram scilicet in Principem fidem. Nec Dux postea interpellatus, unquam Heverlam concedere Urbi voluit, licet ab ipsomet Præторе instantur urgeretur. Tantum unius hominis malignitas potuit. Credibile est, Lovanienses ad Heverlam emendam ductos, ut navigationi Wavriensi prospicerent. Porro Heverla iteratò vendita, in *Antonii Croiacensis* manus venit.

1445 Anno proximo Consulatum gessere *Gaspar Absalonis*, Patricius, iterum, *Franco Divæus*, è plebe.

Et electi Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Dives*, *Jacobus Blancardus*, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Nethenius*, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Ludovicus Rolandus*, *Gode-*

fridus Franconis, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*.

Decani, *Joannes Nethenius*, *Henricus Montanus*, *Joannes Oppendorpius*, junior, *Henricus Borchovius*.

Septemviri, *Guilielmus Longobardus*, *Michaël Absalonis*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Jacobus Pinnoccus*.

Joannes Princeps Wesemalius civem à se Wesemaliæ captum, sententiâ Concilii Ducalis, Lovanium remittere damnatur.

Senatusconsulto cautum, ne quis in venditione mercium usuras paciscatur.

Dein Consules fuere *Michaël Absalonis*, Patricius, iterum, *Franco Willemaersius*, plebeius, 3. 1446

Senatores, *Joannes Nethenius*, *Guilielmus Longobardus*, *Simon Pinnoccus*, Eques, *Joannes Albus*, filius *Joannis*, *Henricus Montanus*, *Joannes Oppendorpius*, junior, *Henricus Borchovius*, *Ludovicus Oppendorpius*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Radulphus Berthemius*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Nethenius*, *Godefridus Franconis*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*.

Septemviri, *Ludovicus Dives*, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Gaspar Absalonis*, *Ludovicus Radulphi*.

His successere Consules *Nicolaus Kerfsmaker*, 1447 Patricius, 3. *Henricus Lintrius*, plebeius.

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Raso Gravius*, *Ludovicus Dives*, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Nethenius*, *Godefridus Franconis*, *Judocus Absalonis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Castrensis*, junior, *Joannes Bertanus*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, junior, *Guilielmus Longobardus*, *Henricus Montanus*, *Gaspar Absalonis*.

Septemviri, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, *Michaël Absalonis*, *Jacobus Pinnoccus*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*.

Inter Lovanienses, ac Gasbecanum orta controversia de jurisdictione, quod civem à se captum *Gasbecanus* Lovanium remittere nollet. Voluit Dux, ut captivus apud sequestrum deponeretur Vilvordia, ad finem usque litis asservandus.

Anno 1448. Consules declarati *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, Patricius, 6. *Franco Willemaersius*, plebeius, 4. 1448

Senatores, *Joannes Nethenius*, *Joannes Albus*, filius *Joannis*, *Joannes Borchovius*, *Henricus Montanus*, *Stephanus Smachtus*, *Michaël Absalonis*, *Joannes Oppendorpius*, junior, *Joannes à Lato Fluctu*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Walterus Tympleus*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, senior, *Ludovicus Dives*, *Godefridus Radulphi*, *Judocus Absalonis*.

Septemviri, *Guilielmus Longobardus*, *Walterus Pinnoccus*, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Gaspar Absalonis*.

Walterus Moliardus, Præpositus Gertrudanus, Abbatis titulo auctus.

Secuti Consules *Jacobus ex Liemingis*, Patricius, 7. *Henricus Lintrius*, plebeius, iterum. 1449

Senatores, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Joannes Oppendorpius*, senior, *Ludovicus Dives*, *Gui-*

lielmus Longobardus, Godefridus Radulphi, Walterus Pinnoccus, Radulphus Berthemius, Judocus Absalonis, Ludovicus Radulphi, Joannes Castrensis, junior.

Decani, *Gaspar Absalonis, Joannes Albus, filius Joannis, Joannes Borchovius, Walterus Tympleus.*

Septemviri, *Raso Gravius, Michaël Absalonis, Joannes à Lato Fluctu, Joannes Albus, filius Franconis.*

Mense Februario ludi hastici habiti ab *Augustino & Rasone Borchovius, Joanne Rolando, & Gregorio Franconis, Patriciis.*

Andoverpienses *Ludovicum Schorandum*, Subprætozem Lovaniensem, ex filio damnarunt, quod cum armatis Marchiam ingressus fuisset, colonos illinc aliquot jussis Septemvirorum Lovaniensium non obtemperantes abducturus. Lis ea de causa inter urbes exorta, aliquot annis duravit.

1450 Anno 1450. Consulatam gessere *Michaël Absalonis*, Patricius, 3. *Franco Willemarsius*, plebeius, 5.

Senatores fuere, *Joannes Nethenius, Jacobus Blancardus, Joannes Albus, filius Joannis, Henricus Montanus, Stephanus Smachtus, Joannes Oppendorpius, junior, Ludovicus Oppendorpius, Joannes à Lato Fluctu, Joannes Albus, filius Franconis, Joannes Rosardus.*

Decani, *Joannes Oppendorpius, Jacobus ex Liemingis, Godefridus Radulphi, Judocus Absalonis.*

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker, Gaspar Absalonis, Ludovicus Radulphi, Walterus Tympleus.*

Mense Februario *Philippus Dux, Carolus filius, Joannes Dux Cliviae* cum *Adolpho Ravesteno* fratre, Croiacensis, & minoris notæ Nobilitas innumera Lovanium venit. Ludi illic hastici spectandi erant, quibus *Antonius & Philippus Bergenses*, fratres, *Joannes à Sancto Gaugerico*, Prætoris filius, *Joannes Rolandus, Augustinus Borchovius, & Gregorius Franconis*, Nobilitatem omnem in certamen provocarant. In foro celebrati sunt IV. calendas Martii. Inque ejus die coenâ Ducem pugnatore excepere. Hæc erant id temporis Patriciorum Lovaniensium exercitia, à quibus nunc foedè degeneratum.

1451 Proximè Consules fuere *Gaspar Absalonis*, Patricius, 3. *Henricus Lintrius*, plebeius, item 3.

Senatores, *Joannes Oppendorpius, senior, Godefridus Radulphi, Walterus Pinnoccus, Nicolaus Kersmaker, Ludovicus Rolandus, Godefridus Franconis, Ludovicus Radulphi, Joannes Castrensis, junior, Walterus Tympleus, Ludovicus Uytterbellicht.*

Decani, *Joannes Nethenius, Henricus Montanus, Joannes Albus, filius Joannis, Joannes Oppendorpius, junior.*

Septemviri, *Jacobus ex Liemingis, Michaël & Judocus Absalonis, Joannes Albus, filius Franconis.*

Gandenses *Philippo Duci* rebellarunt. Habiti inter Ducem ipsosque varii conflictus variâ fortuna, ac plerumque Ducalibus prospera. Omnium verò cruentissimum fuit Wasianum prælium quo *Sancto-Paullinus* ac *Stampius*, Comites, multa rebellium millia in Wasia trucidarunt. Hinc Equestri balteo decorati ex Patriciis Lovaniensibus, *Joan-*

nes à Sancto Gaugerico, filius Prætoris, Walterus Nethenius, Augustinus Borchovius, Joannes Pinnoccus.

Secuti Consules *Jacobus ex Liemingis*, Patri- 1452
cius, 8. *Laurentius Wingeus*, è plebe.

Senatores, *Joannes Nethenius, Joannes Albus, filius Joannis, Henricus Montanus, Michaël Absalonis, Joannes Oppendorpius, Radulphus Berthemius, Joannes Albus, filius Franconis, Judocus Absalonis, Joannes Rosardus, Cornelius Bergensis.*

Septemviri, *Walterus Pinnoccus, Godefridus & Ludovicus Radulphi, Walterus Tympleus.*

Decani, *Gaspar Absalonis, Nicolaus Kersmaker, Walterus Nethenius, Joannes Castrensis, junior.*

Annus 1453. Consules habuit *Nicolaum Kers-* 1453
maker, Patricium, 4. *Franconem Willemarsium*, plebeium, 6.

Senatores fuere, *Jacobus Blancardus, Godefridus Radulphi, Walterus Pinnoccus, Stephanus Smachtus, Ludovicus Oppendorpius, Joannes Castrensis, junior, Joannes Bertanus, Walterus Tympleus, Ludovicus Uytterbellicht, Raso Borchovius.*

Decani, *Jacobus ex Liemingis, Joannes Oppendorpius, Joannes Albus, filius Joannis, Joannes Rosardus.*

Septemviri, *Michaël & Gaspar Absalonis, Ludovicus Rolandus, Joannes Albus, filius Franconis.*

Eodem tempore fama erat, Ducem in Turcos expeditionem parare. Ea-propter Lovanienses mense Junio anno 1454. Lovanium venientem variis spectaculis excepere, in quibus ipse victor Turcorum Principes catenatos ageret. Aderant Duci *Carolus filius, Cameracensis, Leodienis, Tornacensis, Morinorum, Episcopi, Dux Borbonius, Lanoius, Comes Stampius, Antonius & Joannes Croiacenses.* Ludos hasticos iisdem diebus celebrarunt, *Philippus Bergensis, Fredericus Wittthemius, Augustinus Borchovius, Joannes Pinnoccus, Equites.*

Sequuntur Consules *Gaspar Absalonis*, Patri- 1454
cius, 4. *Franco Divæus*, è plebe, 2.

Senatores, *Joannes Pinnoccus, Eques, Michaël Absalonis, Ludovicus Rolandus, Joannes Nethenius, Libertus Melderatensis, Joannes Albus, filius Joannis, Radulphus Berthemius, Joannes Albus, filius Franconis, Joannes Rosardus, Cornelius Bergensis.*

Decani, *Godefridus Radulphi, Walterus Pinnoccus, Walterus Tympleus, Joannes Castrensis.*

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker, Ludovicus Radulphi, Judocus Absalonis, Joannes Oppendorpius.*

Sequens annus Consules habuit *Ludovicum Ra-* 1455
dulphi, Patricium, *Joannem Prycherium*, plebeium, iterum.

Senatores, *Godefridum Radulphi, Walterum Pinnoccum, Walterum Nethenium, Nicolaum Kersmaker, Joannem Oppendorpium, Judocum Absalonis, Joannem Castrensem, juniorem, Walterum Tympleum, Ludovicum Uytterbellicht, Jacobum ex Liemingis.*

Decanos, *Joannem Nethenium, Joannem Albus, filium Joannis, Joannem Albus, filium Franconis, Joannem Rosardum.*

Septemviros, *Michaëlem Absalonis*, *Ludovicum Rolandum*, *Gasparem Absalonis*, *Rafonem Borchovium*.

Antonius Bergensis, Eques, & *Henricus Schoonhovius* ludos hæsticos Lovanii celebrarunt mense Novembri.

Tertiò calendas Februarii vivis excessit *Michaël Absalonis*, Septemvir, cui *Stephanus Smachtus*, à Duce subrogatus.

Ludovicus, filius *Caroli* Franciæ Regis, *Delphinus*, à patre ad *Burgundum* confugit.

1456 Anno 1456. Consules fuere *Libertus Dominus Melderatensis*, *Patricius*, *Franco Willemaersius*, plebeius, 7.

Senatores, *Gaspar Absalonis*, *Stephanus Smachtus*, *Ludovicus Rolandi*, *Ludovicus Oppendorpius*, *Godefridus Franconis*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Joannes Rosardus*, *Cornelius Bergensis*, *Raso Borchovius*, *Radulphus Berthemius*, junior.

Decani, *Nicolaus Kersmaker*, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Castrensis*.

Septemviri, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Bertanus*, *Jacobus ex Liemingis*.

Mense Septembri *Ludovicus Delphinus*, Lovanium venit. Lovanienfes admoniti à Duce, ut eum officiosè exciperent, vini optimi octo hamis donarunt. Dux ipse *Carolus* filium, *Adolphum Ravestenum*, *Antonium* nothum, Episcopum *Cameracensem*, *Joannem Croiacensem*, *Joannem Costanum*, Lovanium misit, qui suo nomine ipsi de felici itinere, quòdque patris manus evasisset, à quo ad necem quærebatur, congratularentur.

Daventria hoc anno à Duce obsessa, nullis commentis sub jugum mitti potuit. Erant, qui divinitus puniri Ducem crederent, quòd propositam dudum *Turcicam* expeditionem negligeret. In castris *Daventrianis* ex Lovanienfibus militarunt, *Augustinus Borchovius*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Joannes Rolandus*, *Ægidius Huffellensis*, *Thomas Oppendorpius*. *Ludovicus Pinnoccus*, adolescens, qui postea Præturam multos per annos administravit, hic tyrocinium fecit.

Collegium *Canonicorum Incuriensium*, in ædem *D. Jacobi* Lovanienfis translatum.

1457 Proximo anno Consulatum obiëre *Jacobus ex Liemingis*, *Patricius*, *Franco Divæus*, ex plebe, 3.

Et electi in Senatores, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Judocus Absalonis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Castrensis*, junior, *Joannes Bertanus*, *Walterus Tympleus*, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Michaël Suarterius*.

Decani, *Godefridus Franconis*, *Joannes Rosardus*, *Stephanus Smachtus*, *Ludovicus Rolandus*.

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker*, *Gaspar Absalonis*, *Joannes Oppendorpius*, *Raso Borchovius*.

1458 Iis succedere Consules *Nicolaus Kersmaker*, *Patricius*, 5. *Quintinus Coquerolius*, plebeius.

Senatores, *Stephanus Smachtus*, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Rolandus*, *Walterus Nethenius*, *Godefridus Franconis*, *Joannes Rosardus*, *Raso Borchovius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Ludovicus Pinnoccus*, *Michaël Absalonis*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Pinnoccus*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Castrensis*.

Septemviri à Duce creati, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Bertanus*, *Jacobus ex Liemingis*.

Turris *D. Petri* conflagravit.

Joannes Ranstius *Canticrodij*, ex nobilitate *Antverpiensi*, *Lovanienfibus* Prætor datus.

Joannes à Sancto Gaugerico, *Patricius*, & Eques, *Hierosolymam* adiit.

Petro à Mera, Decano *Sancti Petri*, *Ægidius Franconis* successit, *Patricius* *Lovanienfis*.

Sequuntur Consules *Jacobus ex Liemingis*, *Patricius*, iterum, *Franco Willemaersius*, plebeius, 8. 1459

Senatores, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Pinnoccus*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Castrensis*, *Walterus Tympleus*, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Cornelius Bergensis*, *Radulphus Berthemius*, junior.

Decani, *Godefridus Franconis*, *Stephanus Smachtus*, *Ludovicus Rolandus*, *Raso Borchovius*.

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker*, *Joannes Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, *Reinerius à Lato Fluctu*.

Mense Julio uxor *Ludovici Delphini* filium peperit *Genappæ*, cujus Baptisum *Lovanienfes* decorarunt legatione, *Jacobo ex Liemingis*, Consule, & *Ludovico Radulphi*, illuc missis.

Hinc Consulatum adeunt *Ludovicus Pinnoccus*, *Patricius*, 5. *Quintinus Coquerolius*, plebeius, iterum. 1460

In Senatum asciti, *Nicolaus Kersmaker*, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Rolandus*, *Radulphus Berthemius*, *Godefridus Franconis*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Bertanus*, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Walterus Tympleus*, *Joannes Castrensis*, junior, *Radulphus Berthemius*, junior.

Septemviri, *Stephanus Smachtus*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Jacobus ex Liemingis*.

Ludovicus Pinnoccus fine ejus anni ex Consule fit Prætor, nec ei successor datus.

Vigesima Junii 1461. Senatus edoctus, per multos in fraudem locatoris, cesso locationis pretio, mobilia sua aliò transferri, censuit, mobiliū in fraudem locatoris ita translatorum eandem persecutionem esse, ac si in ædibus locatis relicta forent.

Post hos Consulatum fortiti *Jacobus ex Liemingis*, *Patricius*, 3. *Joannes Aurogge*, plebeius. 1461

Senatores fuere, *Godefridus Radulphi*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Castrensis*, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Cornelius Bergensis*, *Radulphus Berthemius*, junior, *Nicolaus Kersmaker*, junior, *Joannes Pinnoccus*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Joannes Bertanus*.

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker*, senior, *Ludovicus Rolandus*, *Walterus Tympleus*, *Michaël Absalonis*.

XI. Calendas Augusti *Carolus* Rex Franciæ

decessit, jam dudum averso à *Ludovico Delphino* animo. Eum ne quid ob diuturnas latebras in adeundo regno obstaret, *Philippus Burgundus* armata manu in Franciam deduxit, Remisque coronandum XVII. calendas Septembris curavit. Balteo donati in ipsa coronationis pompa *Jacobus*, Consul, & *Joannes ex Liemingis*, fratres, Patricii Lovanienses. Intererant è Lovaniensibus præter hos *Ludovicus Pinnoccus*, Prætor, *Augustinus Borchovius*, Eques.

Doctissimus Jurisconsultus *Raimundus Marianus* à Lovaniensibus Dolâ arcessitus, Jura prælegere orditur.

1462 Inde Consulatu funguntur *Nicolaus Kersmaker*, Patricius, 6. *Franco Willemaersius*, plebeius, 9.

Senatores creati, *Stephanus Smachtus*, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Rolandus*, *Radulphus Berthemius*, *Judocus Absalonis*, *Walterus Tympleus*, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, *Daniël Boxbornius*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Castrensis*, junior, *Radulphus Berthemius*, junior, *Ludovicus Uytterbellicht*.

Septemviri, *Jacobus ex Liemingis*, Eques, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Pinnoccus*.

1463 Anno proximo Consules fuerunt *Joannes Castrensis*, junior, Patricius, *Quintinus Coquerolius*, plebeius, 3.

Senatores, *Godefridus Radulphi*, *Joannes à Lato Fluctu*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Joannes Bertanus*, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Cornelius Bergensis*, *Raso Borchovius*, *Radulphus Berthemius*, junior, *Joannes Pinnoccus*, *Petrus Montanus*.

Decani, *Judocus Absalonis*, *Walterus Tympleus*, *Radulphus Berthemius*, senior, *Reinerius à Lato Fluctu*.

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker*, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Oppendorpius*, *Michaël Absalonis*.

Waltero Beringensi Abbati Parcensi, successit *Theodoricus Tuldellus*.

1464 Subsequens annus Consules habuit *Jacobum ex Liemingis*, Equitem, 4. *Joannem Marcellum*, plebeium.

Septemviros, *Ludovicum Radulphi*, *Judocum Absalonis*, *Joannem Pinnocum*, *Libertum Dominum Melderatensem*.

Senatores, *Nicolaum Kersmaker*, *Stephanum Smachtum*, *Joannem Oppendorpium*, *Ludovicum Rolandum*, *Radulphum Berthemium*, *Walterum Tympleum*, *Michaëlem Suarterium*, *Reinerium à Lato Fluctu*, *Michaëlem Absalonis*, *Daniëlem Boxbornium*.

Decanos, *Joannem Album*, filium *Franconis*, *Joannem Castrensem*, juniorem, *Joannem Bertanum*, *Cornelium Bergensem*.

Cataractæ quibus *Diliæ* inundationes à damnis Urbi inferendis cohiberentur, exstructæ.

1465 Anno 1465. *Ludovico Radulphi*, Patricio, iterum, *Petro à Curia*, plebeio, defertur Consulatus.

Senatorio munere functi, *Libertus Dominus Melderatensis*, *Godefridus Radulphi*, *Judocus Absalonis*, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Radulphus Berthemius*, junior, *Raso Borchovius*, *Nicolaus*

Kersmaker, junior, *Godefridus Montanus*, *Joannes Theodori*, *Walterus Nethenius*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Suarterius*, *Petrus Montanus*.

Septemviri, *Nicolaus Kersmaker*, senior, *Ludovicus Rolandus*, *Walterus Tympleus*, *Joannes Castrensis*.

Gestum à Proceribus Francis in *Ludovicum* Regem bellum; quod bonum publicum appellari voluere. Iis foedere junctus erat *Carolus Comes Carolesius*, *Burgundi* filius. Enim verò cum animus *Burgundo* (nimirum homini feni) non esset bellis externis ultrò implicari: *Carolus* fervidissimæ indolis juvenis, ac concepto ante aliquot annos in *Ludovicum* odio exæstuans, patrem penè invitum impulit ad hostilitatem *Ludovico* profitemdam. *Carolo* demandatum omnium copiarum imperium. Is nihil ultra moratus, cum in interiora Franciæ penetrasset, *Ludovicum* Regem ad Montem Letherici fudit. Hinc *Carolo* Regis fratri, *Francisco* Britanno Duci, aliisque Principibus junctus, Lutetiam per aliquot dies obsedit, donec Confluentina pace bellum sopiretur. Hic Lovanienses Patricii *Carolum* sequebantur, *Ludovicus Pinnoccus*, Prætor, *Jacobus ex Liemingis*, Eques, cum *Joanne* fratre, *Michaël Absalonis*, *Augustinus Borchovius*, Eques, *Joannes à Sancto Gaugerico*, Eques, *Libertus Melderatensis*. Atque hi Equitatu præerant. Peditum ordines *Gregorius Franconis* ducebat.

Durante bello Francico, Leodini in Namurcenses ac Brabantinorum fines incursiones faciebant. *Carolesius* eundem quem Francia educebat exercitum, in eos rapit. Leodinis, hoste viso, animi ceciderunt: acceptæ Pacis leges, dati obsides, ex arbitrio victoris.

Waltero Moliardo Abbati Gertrudano, *Theodoricus Brachelius* successit.

Insequuntur Consules *Ludovicus Rolandus*, Patricius, *Franco Willemaersius*, plebeius, 10. 1466

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Castrensis*, *Walterus Tympleus*, *Cornelius Bergensis*, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, *Daniël Boxbornius*, *Joannes Blancardus*, *Radulphus Longobardus*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Judocus Absalonis*, *Radulphus Berthemius*, *Godefridus Montanus*.

Septemviros Dux creavit, *Ludovicum Radulphi*, *Rasonem Borchovium*, *Libertum Melderatensem*, *Petrum Montanum*.

Carolus, *Carolesii* Comes, Leodinatorum denuò rebellantium oppida adoritur. Unum ex iis cæteris firmitus, Dionantum nomine, Condruforum Metropolis, expugnatum, incolis omnibus contrucidatis. In favillas redacto Dionanto, Leodium progressus, aciem Leodinatorum obviam, solo terrore aspectûs ad spretas, fractasque pacis leges suscipiendas adegit. Duplicatus obsidum numerus: octo & sexaginta ex iis per *Ludovicum Pinnocum*, Prætozem, Lovanium missi.

Præter *Pinnocum* hic Patricii enituere, *Augustinus Borchovius*, Eques, *Gregorius Franconis*, peditum ductor.

Mense Septembri Dux & Comes Lovanium exercitu reducto, de reliquiis belli consultant. Limitaneis oppidis præsidia mitti placuit, ex popularium delectibus. Lovaniensium Tribunus creatus *Gregorius Franconis*, militaris rei peritiâ illo seculo cognitissimus.

Mense Februario Comitem Palatinum Lovanium delatum, Lovanienses septem vini hamis donarunt. Jussérat enim *Carolesius*, nè eum alio quàm patrem seque cultu exciperent. Atque ipse officii gratiâ *Joannem* Principem Bergensem, *Petrum Hogenbachium*, *Henricum Magnum*, Equitem, obviam miserat.

Senatusconsulto vetitum, in area sacra pilâ ludere.

Initio anni 1467. senem jam Ducem morbus invasit, quo paullatim succum vitalem consumente, mors consecuta. Interiit Brugis XVII. calendas Julias, *Ludovico Rolando*, *Francone Willemærsio*, Consulibus.

Cœperunt illicò Brabantini inter sese communicare, quibus conditionibus *Carolesium* in Ducem reciperent. Etenim *Philippo* Duce, Francorum vel Flandrorum bellis implicito, privilegiorum se non modicam jacturam fecisse, conquerebantur: quare ne id in posterum fieret, cavendum erat.

Porro quoniam Gandenses inaugurandum Du-

cem, armis ad concessionem omnium quæ volebant, coëgerant, impium id visum, nec ulla ratione vesanæ gentis exemplo insistendum.

Habitus igitur Lovanii conventus. Eò Dux *Joannem*, Cameracensem Episcopum, Cancellarium Burgundiæ, Baronem *Lupis*, *Antonium Hanneronem*, *S. Servatii* Trajectensis Præfectum, *Joannem Angianum* Castregatensem, *Henricum Magnum*, *Simonem Herbacensem*, Equites, miserat. Cum iis negotium omne sine tumultu confectum.

Comitiis interim celebratis lecti Consules *Joannes ex Liemingis*, Eques, Patricius, *Petrus à Curia*, plebeius, iterum. 1467

Senatores, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Bertanus*, *Judocus Absalonis*, *Liberus Melderatensis*, *Radulphus Berthemius*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Petrus & Godefridus Montani*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Joannes Castrensis*, *Michaël Suarterius*.

Carolesius Septemviros dixit, *Nicolaum Kerfmaker*, *Ludovicum Rolandum*, *Walterum Tympleum*, *Jacobum ex Liemingis*, Equitem.

LIBER SEPTIMUS

HABET

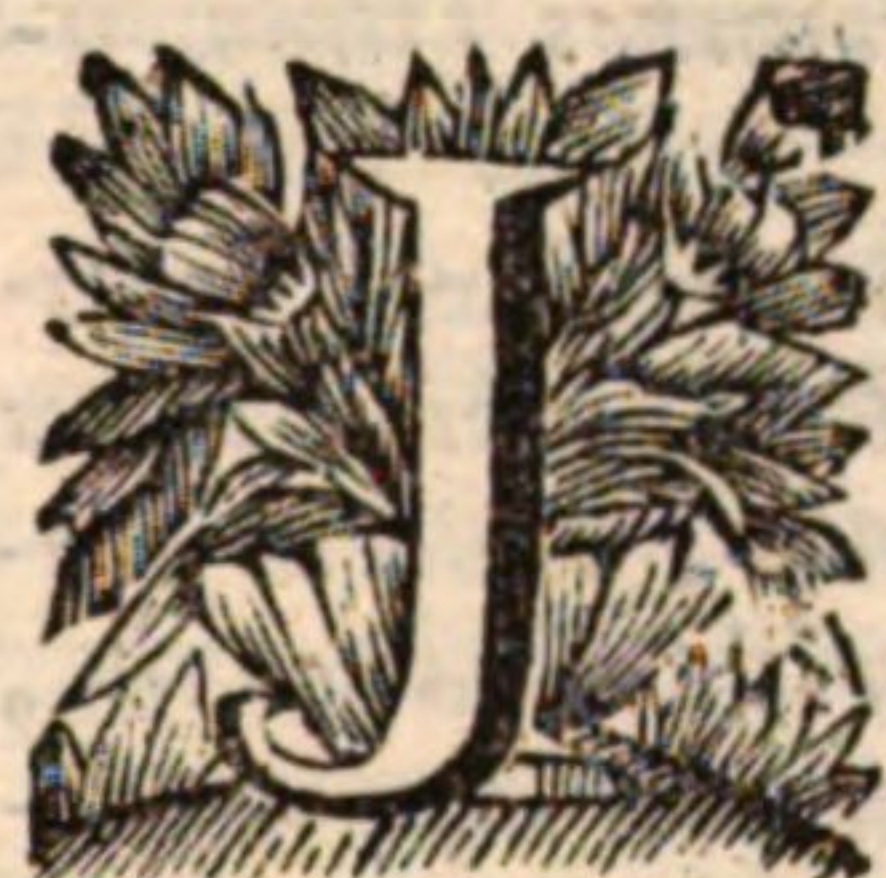
LEODIENSIA ET FRANCICA
SUB

CAROLO AUDACE

Bella, Seditiones item post ejus interitum motas,
& cum Francis usque adMARIAE,
CAROLI FILIAE,

Mortem certamina, ad Annum 1482.

QUO

MARIA
INTERIIT.

Joanne ex Liemingis, Equite,
& *Petro à Curia*, Consulibus,
Carolus Comes Lovanii Ducatui inauguratus est mensis Julii die 12.

Hoc Principe res Brabantiae, quae jam ultra triginta annos in tranquillitate summa floruerant, jam rursus bellis conflictari incipiunt; *Philippus* enim Pater extra unum id bellum, quod in ipso juventutis flore ad patris necem ulciscendam susceperat, nunquam nisi necessitate adactus, arma induisse visus fuerat. Hic verò imperii proferendi cupidissimus, nusquam quiescebat: dum non contentus inferiori Germania, Burgundia, & cæteris usque ad regni Francici viscera protentis Regionibus, interjecta omnia ac vicina cæteris adjicere per fas & nefas molitur.

Atque id verum fuisse, sequentia tempora docuere, Deum Optimum Maximum nimii luxus, quem continuæ pacis securitas, *Philippo* Principe, generarat, in Brabantinis Flandrisque pertæsum, Principem hunc iis dedisse, qui vicinos omnes, dum viveret, temerè laceffens, moriens atrocissimorum bellorum pedicis linqueret involutos.

Primi post *Philippi* interitum Leodini, cum Gandenses *Caroli* jugum detrectare cognoscerent, rebelles spiritus erexere. In hos sine mora itum. Prima impetum excepit Trudonensis Civitas, cujus periculum nequaquam negligendum rati Leodini, cum magnis copiis accurrunt; superati cruen-

tissimo prælio, in quo *Michael Absalonis*, Patricius nostras, balteo decoratus.

Erant in procinctu præter hunc, *Jacobus* & *Joannes ex Liemingis*, fratres, *Augustinus Borchovijs*, *Joannes à S. Gaugerico*, *Joannes Pinnoccus*, Equites, *Ludovicus Pinnoccus*, Prætor.

Secundum hanc victoriam, Trudonenses, Hassiletani, Tungri, in ditionem venere. Leodienfium par metus fuit, quorum muri & propugnacula solo æquata. Leodio Dux, parte exercitus exautorata, Hoiium concessit. Lovanienses id temporis in memoriam revocantes quàm inhumanè secum aliquando prisce egissent Episcopi, feruntur sedulo admodum apud Ducem institisse, ut diviso Episcopatu Leodiensi, Lovanii novus institueretur Episcopatus, qui Brabantiam, Namurcenses, & Luceburgenses, ante Leodini parentes, complecteretur. Id constat, *Joannem ex Liemingis*, Consulem, *Jacobum*, fratrem ejus, Equites, *Ludovicum Radulphi*, Hoiium missos, quo Heverla, alique aliquot vici, Leodinae olim Jurisdictionis, à Septemviris Lovaniensibus jura deinceps petere per Ducem juberentur, & Officialis Leodiensis Curia, Brabantinis jus dicere solita, Lovanium transferretur.

Proximis Comitibus declarati Consules, *Jacobus* 1468
ex Liemingis, Eques, Patricius, 5. *Joannes Aurogge*, plebeius, iterum.

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Castrensis*, *Walterus Tympleus*, *Michael Suarterius*, *Reinerius à Lato*

Fluctu, Daniël Boxbornius, Walterus Nethenius, Joannes Blancardus, Ægidius Duffellensis.

Decani, *Joannes Albus*, filius *Franconis*, *Judocus Absalonis*, *Radulphus Berthemius*, *Petrus Montanus*.

Septemviri à Duce constituti, *Godefridus & Ludovicus Radulphi*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Libertus Melderatensis*.

Pace Confluentina (cujus in gestis anni 1465. meminimus) *Ludovicus Rex Carolo* fratri *Normanniae Ducatum* concesserat. *Carolo Burgundo* benè prospectum suis arbitrante, Regione tam opulenta ac suis finibus propinqua, Regno avulsâ; verùm *Normannus*, *Burgundo* Leodiensibus dissentio bellis, alia cum *Franco* pacta iniit; *Aquitaniâ*, longè à *Burgundi* finibus semotam, pro *Normannia* accipiens.

Burgundus cum metu expressa hæc *Normanno* pacta sciret, simul atque bello Leodiensi defunctus esset, *Franco* bellum intulit. Proindè cum ad *Peronam* castra haberet, fuere qui de colloquio inter eos agerent. *Ludovicus* nihil cunctatus, parvo comitatu *Peronam* venit. Jam pacta in scriptum redigi coeperant, cum *Leodienses* iterato defecisse, visosque in tumultu Regios Legatos, adfertur; *Ludovicus* enim, cum fratrem evertere omnibus modis cuperet, suspecta ipsius & *Burgundi* foedera habens, *Leodienses*, suoapte ingenio satis turbidos, ad seditiones in *Episcopum*, ac bella nobis inferenda, assidue instigabat. Adeoque sub ipsum *Peronensem* conventum feliciter officio functi fuere Legati Regii, ut *Leodienses*, repente ad arma conclamato, *Tungros* properarent. Illic in *Episcopi* proximos ferina crudelitate sævitum. *Episcopus* ipse, ac non nulli *Burgundorum*, *Leodium* in vinculis adducti. Effugit periculum *Augustinus Borchovius*, Eques, atque eo die concito cursu *Lovanium* venit. *Lovanienfes* sine mora nuncio noctu diuque iter facere jussu, *Duci* acta indicarunt.

Carolus igitur, accepto *Leodiensium* motu, portas omnes *Peronæ* claudi jubet, ne qua *Rex* effugeret, multa animo versans, exemplumne aliquod atrocius in perfidum Regem ederet, an fidem publicam inviolatam servaret? Stetit tandem conditionibus antè conscriptis nihil addere, quàm ut in *Leodiense* bellum *Francus* nomen daret. Id Rege tergiversari non auso, mense *Octobri* *Leodium* obsidione circumvallant.

A *Leodinis*, nec muris, jam ante dirutis, defensis, & eruptiones infelicem successum habere expertis, pugnatum, ut viris fortibus in extrema desperatione solet. In captam urbem nullum sævitiae exemplum prætermisum. Trucidatum ferro, quicquid virorum victoris manus non effugerat, feminae in *Mosam* præcipitatae, Tempia, aedes profanae, maxima pars conflagrarunt.

Hac expeditione pauci *Patriciorum Lovanienfium* ab armis vacarunt. *Ludovicus Pinnoccus*, Prætor, in ipsa oppugnatione fortissimè pugnavit, in *Equestrem Ordinem* tum primò coöptatus. *Carolus Dux Heverlam vicum*, quem ipse pulsus *Croiaccensibus* confiscarat, *Lovanio* adjunxit, volens ut incolæ *Heverlensis pagi* institutis ac politica urbis *Lovanienfis* uterentur, & iisdem, quibus

cives, vectigalibus obnoxii essent; eatenus enim *Heverla* judicia *Leodiorum* respectabat.

Sequuntur Consules, *Ludovicus Radulphus*, Patricius, 3. *Petrus à Curia*, plebeius, item 3. 1469

Senatores, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Bertanus*, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Libertus Melderatensis*, *Radulphus Berthemius*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Petrus Montanus*, *Nicolaus Kersmaker*, *Godefridus Montanus*, *Martinus Oppendorpius*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Castrensis*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Suarterius*.

Septemviri, *Ludovicus Rolandus*, *Walterus Tympleus*, *Judocus Absalonis*, *Joannes Blancardus*.

Senatusconsulto cautum, ut finibus *Brabantiae* ad annum interdiceretur iis Senatoribus, aut Scribis publicis, qui secreta Curiae, à Consulibus filèri jussa, prodidissent, utque in perpetuum à muneribus publicis abstinerent.

Dein Consules fuere, *Ludovicus Rolandus*, iterum, *Gosuinus Tyba*, plebeius. 1470

Senatores, *Joannes Castrensis*, *Walterus Tympleus*, *Judocus Absalonis*, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Walterus Nethenius*, *Joannes Blancardus*, *Joannes ex Liemingis*, Eques, *Ægidius Duffellensis*.

Decani, *Godefridus Radulphi*, *Radulphus Berthemius*, *Joannes Bertanus*, *Petrus Montanus*.

Septemviri, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Judocus Absalonis*, *Judoci* filius.

Consulatum post hos adepti, *Jacobus ex Liemingis*, Eques, Patricius, 6. *Joannes Tillemontanus*, plebeius. 1471

Senatores, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Radulphi*, *Petrus Montanus*, *Godefridus Montanus*, *Judocus Absalonis*, *Judoci* filius, *Gregorius Franconis*, *Raso Gravius*, *Godefridus Zadelarius*, *Godefridus Herenmeys*.

Decani, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Castrensis*, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*.

Septemviri, *Libertus Melderatensis*, *Radulphus Berthemius*, *Joannes Blancardus*, *Martinus Oppendorpius*.

Initio anni 1472. *Franci Regis* perfidia novi belli occasionem dedit. Is post *Leodii* expugnationem à *Burgundo* digrediens, cum forte *Normanni* mentio incidisset, inconsideratum *Burgundi* responsum exceperat, se nihil morari *Burgundus* dixerat quid cum *Franco Normannus* pacisceretur. Itaque iniquissimis pactis in *Aquitaniâ* *Normannus* ablegatur, procul à *Burgundi* finibus discretam. Nec hic tutus, *Burgundum* per litteras supplex rogat, ne se à fratre circumventum negligat. Proindè *Francus* non aliam dissolvendi hujus foederis rationem cernens, *Burgundum* *Picardiam* invadentem, quibus potest mediis placat; moxque illic, dempto metu, fratrem veneno sustulit. Hac *Picardica* expeditione *Lovanienfes* *Sagittarii* centum merebant ductu *Ludovici Pinnocci*, Equitis, Prætoris, & *Gregorii Franconis*.

1472 Interea Comitiorum die recurrente Consules creati, *Libertus Melderatensis*, Patricius, iterum, *Joannes Aurogge*, plebeius, 3.

Senatores, *Joannes Borchovius*, *Judocus Absalonis*, filius *Henrici*, *Ludovicus Uytterhelicht*, *Radulphus Berthemius*, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Nicolaus Kersmaker*, *Walterus Netbenius*, *Joannes ex Liemingis*, Eques, *Martinus Oppendorpius*.

Decani, *Petrus & Godefridus Montani*, *Ludovicus Radulphi*, *Judocus Absalonis*, filius *Judoci*.

Septemviri, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Joannes Castrensis*.

Burgundus cum *Caroli Aquitaniae Ducis* interitum impatientissimè ferret, per proximos ejus (multi enim ad ipsum confugiebant) Regis fraude necatum edoctus, confestim in Franciam expeditionem movet. Lovanienses hic centum equitum alam instruxerant. Ex Patriciis inter hos eminebant, *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, Prætor, *Augustinus Borchovius*, *Joannes à S. Gauge-rico*, *Joannes Ranssemius*, *Martinus Wilreus*, *Michaël Absalonis*, *Joannes Pinnoccus*, omnes Equites; Armigeri, *Henricus & Walterus Radingii*, *Petrus Huffellensis*, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Rolandus*, *Hugo Radulphi*, *Joannes Berthemius*, *Ægidius & Jacobus Duffellenses*, *Jacobus Dongelbergensis*, *Walterus Cudicensis*, *Godefridus Zadelarius*, *Joannes Lathemius*, *Joannes Oliverius*, *Edmundus Rolandus*, *Joannes Castrensis*, *Ludovicus Castrensis*, *Henricus Dalbemensis*, *Gregorius Franconis*, *Stephanus Smachtus*, *Ludovicus ex Liemingis*, *Guilielmus Maurellus Wilreus*, *Walterus Pinnoccus*.

Nigellâ, *Roiâ*, *Monte-Desiderii Burgundus* expugnatis, *Bellovacos* petiit; cui oppido cum præter spem incassum aliquot assedisset dies, mense Septembri Atrebatum rediit. Mox ad petitionem Ducis centum Lovanienses, duce *Bartholomæo Borchovio*, in *Normanniam* missi, ac *Crotoiacum*, maritimum oppidum, servare jussi.

Eodem anno *Joannes Suevus*, Eques *Bruxellensis*, aliquot decurias militum, *Bruxellâ* ac *Lovanio* coactorum, in *Turcos* duxit.

1473 Insequens annus Consules habuit, *Ludovicum Radulphi*, Patricium, 4. *Gosuinum Tybam*, plebeium, iterum.

Senatores, *Ludovicum Rolandum*, *Joannem Oppendorpium*, *Joannem Castrensem*, *Petrum & Godefridum Montanos*, *Ægidium Duffellensem*, *Gregorium Franconis*, *Rasonem Gravium*, *Godefridum Herenmeys*, *Daniëlem Boxhornium*, juniorem.

Decanos, *Judocum Absalonis*, filium *Henrici*, *Ludovicum Uytterhelicht*, *Michaëlem Suarterium*, *Martinum Oppendorpium*.

Septemviros, *Jacobum ex Liemingis*, *Michaëlem Absalonis*, Equites, *Joannem Blancardum*, *Judocum Absalonis*, filium *Judoci*.

Gelriam Burgundus armis in potestatem redegit. *Ludovicus Pinnoccus*, Prætor, hic militavit, & *Michaël Absalonis*, Equites. Peditatum Lovaniensem rexere *Gregorius Franconis*, & *Bartholomæus Borchovius*.

1474 Proximè Consules fuere, *Libertus Melder-*

tensis, Patricius, 3. *Joannes Aurogge*, plebeius, 4.

Senatores, *Judocus Absalonis*, filius *Henrici*, *Ludovicus Uytterhelicht*, *Jacobus ex Liemingis*, Eques, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Martinus Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, filius *Judoci*, *Godefridus Montanus*, filius *Petri*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Joannes Castrensis*, *Godefridus Montanus*, filius *Henrici*, *Daniël Boxhornius*, junior.

Septemviri à Duce dicti, *Ludovicus Rolandus*, *Ludovicus Radulphi*, *Petrus Montanus*, *Joannes ex Liemingis*, Eques.

Hermannus Hesso, & *Roberto Bavaro* de *Colonienfi Archiepiscopatu* certantibus, *Burgundus* in *Bavari* gratiam *Novesium*, atque in eo *Hermannum* ipsum, obsedit. Id oppidum opinione diutius tenuit; quin etiam *Fridericus Imperator*, collectis universæ *Germaniæ* viribus, proximè *Burgundo* castra metatus, hominem tamen submovere non potuit. Novissimè pace *Friderici & Caroli*, *Novesiani* periculo liberati.

Brabantini hoc bello, quod tamen nullo ipsis usui futurum erat, Principem suum totis nervis juvabant. Aderant *Lovanio* *Sagittariorum* ac *Civium* aliquot cohortes, Patricique, *Joannes & Ludovicus Pinnocci*, *Michaël Absalonis*, Equites, *Joannes & Martinus Oppendorpii*, *Raso Gravius*, *Hugo Radulphi*, *Ægidius Duffellensis*, *Judocus Absalonis*, filius *Judoci*, *Joannes Ranssemius*, *Edmundus Rolandus*.

Mense Junio anni 1475. levata obsidio *Novesiana*.

Eodem mense novi Consules declarati, *Ludovicus Radulphi*, Patricius, 5. *Ægidius Vulpes*, plebeius. 1475

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Ludovicus Rolandus*, *Joannes Castrensis*, *Petrus Montanus*, *Godefridus Montanus*, filius *Godefridi*, *Joannes Blancardus*, *Joannes ex Liemingis*, Eques, *Raso Gravius*, *Daniël Boxhornius*, junior, *Joannes Tympleus*.

Decani, *Judocus Absalonis*, filius *Henrici*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Martinus Oppendorpius*, *Godefridus Montanus*, filius *Petri*.

Septemviri, *Jacobus ex Liemingis*, *Michaël Absalonis*, *Joannes Pinnoccus*, Equites, *Libertus Melderatensis*.

Mense Octobri *Burgundus* *Lotharingiam* imperio suo adjunxit.

Mense Januario novæ Leges per Ducem datæ, quibus *Academia* reformaretur; ut bis tantum in anno Comitia Rectoralia haberentur, pridie calendarum Martii & Septembris; Clericorum habitus à Laico differret; Clerici post pulsam Campanæ Vespertinæ in plateis (præterquam si Doctores eos comitari contingat, aut alioqui honoratas personas) taberna, thermis, aut lupanaribus reperti, à Prætore mulctarentur; eisdem uno anno ter repertos per Prætorem, in carcerem publicum mitti liceret; Doctoribus fas non esset, extrà *Domnicos* ac *Festos* dies, à prælectionibus vacare; Senatui integrum esset, ab aliis *Academiis* Professores arcessire; quos Præsides *Lovanienfis* *Academiæ* matriculæ inscriberent, ad nullos alios actus publicos cogendos &c.

Initio anni proximi, nimirum mense Aprili, Helvetii *Burgundum* cruentissimo prælio ad Gransonem superarunt. Captus hic inter cæteros *Eduardus Crupelantus*, Patricius Lovaniensis.

Ejusdem anni mensis Junii die 22. infelicitè cum eadem gente dimicatum haud procul Murata arce. Ei prælio ex Patriciis Lovaniensibus interfuere, *Thomas Oppendorpius*, *Eduardus Crupelantus*, *Joannes Pinnoccus*.

1476 Secuta mox Comitia. Consulatum auspicati, *Michaël Absalonis*, Eques, Patricius, *Joannes Marcellus*, plebeius, iterum.

Senatores creati, *Judocus Absalonis*, filius *Henrici*, *Libertus Melderatensis*, *Jacobus ex Liemingis*, Eques, *Michaël Suarterius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Ægidius Duffellensis*, *Martinus Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, filius *Judoci*, *Godefridus Herenmeys*.

Decani, *Joannes Oppendorpius*, *Petrus Montanus*, *Daniël Boxbornius*, junior, *Joannes Blancardus*.

Septemviri, *Ludovicus Rolandus*, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Castrensis*, *Cornelius Bergensis*.

Post Muratanam cladem, *Burgundus* tædio rerum adversarum in morbum incidit, Riverique in Burgundia aliquamdiu decubuit. Hinc pro militum stipendio ac pecuniæ supplemento in inferiorem Germaniam misit: utrumque denegatum; addito responso, ut infructuosis bellis abstineret.

Id ille iniquissime interpretatus, litteras injuriarum plenas Lovanium misit. Nec multo post fatis urgentibus Nanceium adortus, Lotharingiæ oppidum, illic tertio cum Helvetiis manu conferta, initio mensis Januarii occubuit.

Ejus interitu magnam calamitatem accepit Republica. Supererat unica filia *Maria*. Hanc *Ludovicus* Francorum Rex, non æstimata fide induciarum, quas cum *Carolo* pepigerat, acri bello, nec denunciato, perurget, Picardiæ, Atrebatiumque munitissimis locis in potestatem reductis. Mox cum Hannoniæ incumberet, decretum à Brabantinis, ut delectus tota Brabantia fierent, præsidiaque Nivellæ, Avennis, Binchio, immitterentur. Agebatur interea de *Maria* conjungenda *Maximiliano*, *Friderici* Imperatoris filio; à quo, dum viveret, nec *Carolus* abhoruisse constaret.

Fine Martii *Robertus à Lacu*, *Joannes Papenbovius*, *Guilielmus Delphus*, *Theodoricus Persinus*, Doctores Lovanienses, de sanguinis inter *Maximilianum* ac *Mariam* vinculo consulti, responderunt, id nequaquam nuptiis obstare posse.

Quare cum in negotio procedi placuisset, Legatio in Austriam ad Imperatorem destinatur. Ejus caput fuit *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, Prætor Lovaniensis, *Ægidio Duffellensi* Præturam eo absente obire jussu. *Pinnoccus* in Austria cum Imperatore cum collocutus esset, largitate nimia ac magnificentia omnium oculos in se convertibat; à *Friderico* enim Imperatore aureo cratere, ac Hungaricorum ducatorum aliquot millibus donatus, omnia profudit in sumptus unius coenæ, qua universum palatium exceperat. Redeunti *Pinnocco* *Ludovicum Bavarum*, *Sigismundum* Metensem Episcopum, suo filique nomine *Mariam* salutare, & cum ipsa foedera connubialia inire jussos, Imperator adjunxit. Ii cum Lovanium venissent, multi attoniti reddebantur,

viso, *Pinnoccum* illic Præturam administrare, quem ante è maximis inferioris Germaniæ Baronibus esse, rati fuerant.

Cæterum absente adhuc *Pinnocco*, auctore *Paullo* quodam *Loenkens*, lanio, tumultuatum; Senatus enim à plebe in vincula ductus decima Aprilis. Academia Primatum intercessionem plebs difficulter mitigari potuit. XII. Aprilis Legati Imperatoris Lovanium, ac inde Gandavum petunt. XIV. Maii *Maria* Lovanium, iter habenti, Bruxellam usque occurrere jussi, *Michael Absalonis*, Eques, Consul, *Ludovicus Radulphi*, *Martinus Oppendorpius*.

Gliscebant inter hæc plebis seditio. *Paullus Loenkens* Vinitores, Fullones, ac id genus ex infima plebe homines, in planitie Bistana coadunarat tempore Festorum Pentecostalium. Ad hos reprimendos, Senatus jussu Sagittariorum Collegia armantur, obfirmata porta Bistana: qua per vim effracta, *Paulliani* in forum irrumpunt. Sagittariorum, nisi quos velox effugium amoverat, permulti in vincula ducti. *Joannem Pinnoccum*, Equitem, *Reinerium à Lato Fluctu*, Patricios, *Joannem Marcellum*, Consulem, hoc solum capitis periculo exemit, quod licetor è medio se subdlexerat, & *Paullus* ipse caput seditionis, sanguine abstinendum suadebat.

Eo facto Patriciis magno pavore consternatis, plebs in centurias divisa, rempublicam pro libidine administrare coepit. *Paullo* 20. apparitores adjuncti; nec toleratum, ut sine ejus ac centurionum consilio apud *Mariam* quidquam ageretur; quam ad antea acta æternâ oblivione obliteranda adegisse non contenti, multa ei Privilegia extorsere. Hinc *Paullo* custodibusque ejus decretum menstruum stipendium 8. coronatorum.

Maria cum per eum tumultum Principatum Lovanii accepisset, Bruxellam adiit, à plebeiis usque ad Myricetum Harense deducta. Post ejus discessum omnia in pejus versa. Plebs enim in delicias effusa, ærarii publici impensis convivium in dies celebrare coepit. Inde opportunitatem nactus *Pinnoccus* Prætor, *Paullum* sine comitatu inventum, sublimem rapit. Ubi id vulgo cognitum, factus in *Pinnoccum* impetus. *Paullus* vix, objecto corpore, hominem texit, dolo delusa plebe, cum non in carcerem, sed ad computationem abreptum se comminisceretur.

Paulliano motu durante, mense Junio anni 1477. habita Comitia. Consulatum ineunt *Joannes Castrensis*, Patricius, iterum, *Laurentius Wingeus*, è plebe, 2.

Senatores fuere, *Ludovicus Uytterbellicht*, *Cornelius Bergensis*, *Radulphus Berthemius*, *Nicolaus Kersmaker*, *Joannes Blancardus*, *Radulphus Longobardus*, *Raso Gravius*, *Godefridus Montanus*, filius *Petri*, *Joannes Tympleus*, *Leonius Udechiniensis*.

Decani, *Michaël Suarterius*, *Judocus Absalonis*, *Judoci* filius, *Martinus Oppendorpius*, *Matthias Montanus*.

Septemviri, *Joannes Oppendorpius*, *Augustinus Borchovius*, Eques, *Edmundus Rolandus*, *Daniël Boxbornius*, junior.

XIV. Julii cum *Maximilianum* jam fines Brabantiae attigisse nunciaretur: *Paullo* *Loenkens* arrogatum imperium; vixque concessum, ut tribus comitibus securitatis causâ in publicum prodiret.

Mox in Francos, Hannoniam infestantes, ducti Brabantiae delectus. *Cornelius Bergensis*, juvenis impiger, filius *Joannis Bergensis* Principis, Lovanienfibus praeerat; quem ex Patriciis sequebantur, *Joannes Pinnoccus*, *Joannes ex Liemingis*, *Augustinus Borchovius*, *Joannes à S. Gaugerico*, *Michaël Absalonis*, *Martinus Wilreus*, Equites, *Joannes & Thomas Oppendorpii*, *Joannes Tympleus*, *Joannes Pinnoccus*, *Libertus Melderatensis*, *Eduardus Crupelantus*, *Joannes Berthemius*, *Gregorius Franconis*, *Joannes Rolandus*, *Raso Gravius*.

Ludovicus Pinnoccus, Eques, Praetor, *Edmundusque Rolandus*, *Maximiliano* ad Rhenum usque obviam missi.

Pinnoccus exin domum reversum, ut recipiendo Duci apparatus curaret, *Paulliani* iteratò invasere. Crimini dabatur, quòd plebem vano adventuri *Maximiliani* rumore illuderet. Productus in publicum vinctis manibus ut de eo capitis supplicium fumeretur, cum opportunè *Gerardus* cognomento *Tbenensis*, nuncius civitatis, adcurrit, *Maximilianum* pridie ejus diei Trajectum ingressum, nuncians. *Pinnoccus* vinculis exemptus, pressum tantisper dolorem in aptius ultioni tempus recondit.

Augusti octavâ Lovanium *Maximilianus* introiit unâ cum Treviro ac Moguntino Episcopis, *Alberto Saxone*, Duce Juliacenfi, Marchione Badensi.

Ducem *Ludovicus Pinnoccus* splendidissimis ædibus suis excepit; reliqui Principes ad Patriciorum domos diverterunt; & *Maximilianus*, licet de omnibus quæ illic per seditionem acta fuerant, satis compertum haberet, mentionem tamen nullam ejus rei fecit, incertus adhuc connubii, quod post aliquot dies cum *Maria* Duce ineundum erat.

Digressum Ducem Bruxellam & Gandavum, legatio Lovanienfium supplex affecuta. Nuptiarum festa lætitia tantum potuit, ut *Maximilianus* proximæ seditionis noxam penitus condonaret. Actum hoc 13. Augusti.

Secundum hæc *Paullus Loenkens* dulcedine prioris administrationis captus, rursusque stipatores suos repetens, plebem in Senatum concitavit. *Jacobus ex Liemingis*, Eques, *Ludovicus Radulphi*, *Ægidius Duffellensis*, *Judocus Absalonis*, *Hugo Radulphi*, *Cornelius Bergensis*, *Radulphus Berthemius*, *Nicolaus Kerfmaker*, *Joannes Pinnoccus*, aliique ex primis Patriciorum, urbe effugerunt.

Quæ ubi ad *Maximilianum* relata, confestim *Engelbertum Nassavium*, Bredanum, Senescallum Brabantiae, cum aliquanto equitatu Lovanium præmisit, ipse post aliquot dies secuturus. Nec latuit *Paullianos*, in se hanc fabam cudi. Perfractò armamentario publico, tormentisque in mœnia devectis, advenientem *Nassavium* propius accedere vetuere, crebris globorum jaculationibus perterritum: hoc factò dubium non erat, Majestatis crimine arcessendos.

Petrus à Rivo, *Arnoldus Phalifius*, Theologi, *Robertus à Lacu*, Jurisconsultus, ad *Maximilianum* profecti, supplicum preces detulere. Difficiliter molliri potuit, accedente *Nassavii* incentivo, hominis inexorabilis. Nam à solis seditionis poenæ non expetebantur: sed Patriciis,

quòd turbarum initio sanis non obviasent consiliis, æquè implacabilis erat. Horum nomine *Cornelius Bergensis*, *Joannes Pinnoccus*, prioribus Legatis adjuncti.

Post diuturnam deliberationem auctoribus motûs damnatis, reliqui noxâ eximuntur, addito ut *Nassavius*, quòd ipsi Senescallo portæ præclusæ fuissent, 2000. coronatorum ex ærario perciperet. Duci ingens item auri vis promissa. Invenio etiam, *Joanni Bergensi* Principi, quo intercessore Ducem placaveramus, operam 1000. aureis compensatam.

Dum hæc Gandavi, & in aliis Flandriæ locis cum Duce tractantur, seditiosi nihil certius habentes, quàm de sua pelle agi, quàm secretò possent, urbe delapsi. *Paullum* ex fuga in Zelandiam delatum, ac, prodentibus *Pinnocci* Praetoris litteris, agnitum, capitali supplicio affecit *Judocus Cruningus*, Vir nobilis. *Cornelius Bergensis* à Senatu in Zelandiam missus fuerat, ut quæstioni de *Paullo* habendæ interesset. In reliquorum capita 25. aurei præmii loco constituti.

Mense Decembri Dux Lovanium venit, civesque in verba sua adegit. Sed antè omnia Privilegia, quæ *Mariæ* per vim extorserat plebs, abolita; vinitores arma in curiam conferre jussi; novæ leges, quæ ad tranquillitatem Reipublicæ facturæ videbantur, conditæ.

Initio sequentis anni, *Maximilianus* intrepidè usque in ipsum regni Francici limitem *Ludovico* Regi obviam perrexit, adeoque Regem veteranum bellatorem penè impubes ipse metu adventûs sui perterritus, ut nihil prius duceret, quàm inducias nobiscum pacisci, Condato, Bochano, & Bossuto, arcibusque vicinis aliquot redditis. Eadem expeditione Cameracum voluntariâ deditione in *Maximiliani* venerat potestatem.

Lovanienfes hic copiarum suarum ducatum *Ludovico Pinnocco*, Praetori, & *Joanni à S. Gaugerico*, Equitibus, commiserant. Iis Tribuni adjuncti fuerant, *Ludovicus Pinnoccus*, filius *Amelrici*, *Philippus Pinnoccus*, filius *Joannis*, *Joannes Tympleus*, *Augustinus Netbenius*, *Philippus & Joannes ex Curia*, *Guilielmus Dalbemius*, *Edmundus Rolandus*, *Joannes Ranssemius*, *Joannes Rolandus*.

Sequuntur Consules, *Joannes Pinnoccus*, Eques, 1478 *Arnoldus Berctius*, plebeius.

Senatores, *Joannes Oppendorpius*, *Michaël Suarterius*, *Petrus Montanus*, *Ægidius Duffellensis*, *Judocus Absalonis*, filius *Judoci*, *Godefridus Herenmeys*, *Daniël Boxbornius*, *Edmundus Rolandus*, *Augustinus Borchovius*, Eques.

Decani, *Joannes Castrensis*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Ludovicus Uytterhellicht*, *Joannes Tympleus*.

Septemviri, *Ludovicus Rolandus*, *Ludovicus Radulphi*, *Jacobus ex Liemingis*, Eques, *Cornelius Bergensis*.

Exspirantibus induciis, Franci in Burgundiam bellum renovant. Brabantiae Ordines ad limitis tuitionem 500. equites, 4500. pedites Duci discernunt.

Annus 1479. Consules habuit *Cornelium Bergensem*, Patricium, *Ægidium Caverfonium*, plebeium. 1479

Senatores, *Ludovicum Rolandum*, *Judocum Absalonis*, filium *Henrici*, *Ludovicum Radul-*

phi, Joannem Castrensem, Ludovicum Uytterbellicht, Jacobum ex Liemingis, Equitem, Reinerium à Lato Fluctu, Radulphum Longobardum, Rasonem Gravium, Joannem Tympleum.

Decanos, *Joannem Oppendorpium, Michaëlem Suarterium, Daniëlem Boxhornium, Godefridum Herenmeys.*

Septemviros, *Radulphum Berthemium, Martinum Oppendorpium, Augustinum Borchovium, Equitem, Ægidium Duffellensem.*

Maximilianus in Atrebatium fines irrupit, ubi Teruanam, Morinorum oppidum, adortus, postquam frustra aliquamdiu laborasset, *Philippum Cordeum* cum Picardiæ delectibus, & equitatu exercitatisimo adcurrentem, ad Guinegattam fudit 7. Augusti, tanta confidentiâ prælium committens, ut ipse & quingenti Nobiles nudato altero brachio hostem exciperent. Ex horum numero *Ludovicum Pinnocum, Equitem, Prætorem nostrum, fuisse à majoribus audiui.* Interfuere eidem prælio ex Patriciis Lovaniensibus, *Augustinus Borchovius, Joannes Pinnocus, Michaël Absalonis, Equites, Ægidius Duffellensis, equitatus nostratis Capitaneus, Leonius Udechiniensis, Tribunus peditum, Joannes Pinnocus, Radulphus Berthemius.* Victoriæ nuncium festis ignibus Lovanienses excepere.

Ex hoc bello reversum Gallicum militem nothus *Davaluzius, Croiacensis Principis Vicarius, privatim Lovaniensibus infensus, finibus eorum invexit.* Hic in rusticos immani licentia grassabatur connivente *Davaluzio, quin & Cornelio Bergensi* Consuli, ad conventum à Duce indictum eunti, insidias tetendit, *Gerardumque Bausselium* à secretis interceptit. Verùm *Bausselius* mentitus peregrinum idioma, evasit.

At Senatus injurias *Davaluzii* non ferendas existimans, consulto primùm Duce, *Joannem à Sancto Gaugerico, Joannem ex Liemingis, Equites, Joannem Guilielmi, Vicarium Prætoris, Rasonem Gravium, Joannem Berthemium, Ludovicum Castrensem, cum Sagittariis emisit; qui Davaluzium aliò migrare coegerunt.*

1480 Anno sequenti Consules fuere *Joannes Pinnocus, Eques, iterum, Arnoldus Molanus, plebeius.*

Senatores, *Radulphus Berthemius, Godefridus Montanus, filius Petri, Walterus Netbenius Roielensis, Joannes Blancardus, Martinus Oppendorpius, Judocus Absalonis, Gregorius Franconis, Godefridus Herenmeys, Edmundus Rolandus, Augustinus Borchovius, Eques.*

Decani, *Ludovicus Rolandus, Ludovicus Radulphi, Matthias Montanus, Raso Gravius.*

Septemviri, *Michaël Absalonis, Eques, Joannes Castrensis, Petrus Montanus, Joannes Rolandus.*

Hoc anno *Maximiliano* Luceburgum, à Francis clausum, periculo eripere properante, Lovanienses florem juventutis suæ, impendio publico instructam, per *Leonium Udechiniensem* in Leucos misere. Erant autem 200. Colubrinarii, ac totidem hastati, Helvetii præterea conducticii centum triginta. His addita erat equitum ducentorum ala, quibus *Ludovicus Pinnocus, Prætor, Augustinus Borchovius, Equites, Philippus Pinnocus, Joannes Rolandus* præerant. Tormentum ferreum Lovaniensium, quo non aliud majus id temporis

inferior habebat Germania, eodem transectum. Porro de Francis Luceburgum obsidentibus egregiam Dux victoriam reportavit.

Defunctus Luceburgico bello, præcipuam curam in componendis Hollandiæ contentionibus civilibus posuit. Hinc Gelris illato bello ac Ultrajectinis, tormentum Lovaniense in Gelriam transvehi jussit, eoque ad Gellicarum civitatum oppugnationem crebrè usus est.

Anno 1481. Lovanii Consulatu funguntur *Mi- 1481 chaël Absalonis, Eques, iterum, Gosuinus Tyba, plebeius, 3.*

Senatores creati, *Judocus Absalonis, filius Henrici, Joannes Castrensis, Cornelius Bergensis, Reinerius à Lato Fluctu, Daniël Boxhornius, Petrus Montanus, Raso Gravius, Joannes Tympleus, Joannes Rolandus, Joannes à Sancto Gaugerico, Eques.*

Decani, *Radulphus Berthemius, Godefridus Montanus, filius Godefridi, Judocus Absalonis, filius Judoci, Godefridus Herenmeys.*

Septemviri, *Ludovicus Radulphi, Joannes Pinnocus, Eques, Martinus Oppendorpius, Edmundus Rolandus.*

Mense Septembri natus Duci filius, *Franciscus* nomen accepit. Lovanienses, *Joanne Pinnocco, Equite, & Edmundo Rolando, Septemviris, Joanne Tympleo & Joanne Rolando, Senatoribus, Bruxellam missis, Baptismatis pompam decorarunt.*

Paullò post, cum limitaneis oppidis provideri decretum esset, *Joannes Tympleus* cum cohorte peditum Lovaniensium Namurcensis arcis præsidio impositus.

Fine ejus anni *Maria, conjux Maximiliani, eum Brugis venatum exiisset, recalcitrante equo excussa, graviterque in femore allisa, accessione febris interiit.* Morte ejus nihil calamitosius hoc tempore Germanis inferioribus accidere potuisse, ex iis quæ secuta sunt, satis apparuit. Vix enim justis corpori defuncto solutis, an tutelâ filiorum *Maximiliano* permittenda esset, in dubium vocatur.

Flandri, præ cæteris, omnibus modis aspernari cœpere externi hominis Imperium, inopem Austriâ extrusum, ut auro nostrate exsatiatus domum remearet, sat superesse consanguineorum Principum, quibus & Reipublicæ & pupilli Ducis gubernacula committi tutò possent.

Brabantini contra, justissimum esse parentum in liberos imperium, nec ulla lege patri eorum tutelam interdici. Conventum ea de re fuerat Gandavi, quo Lovanienses miserant *Michaëlem Absalonis, Consulem, Joannem Pinnocum, Equites, Ludovicum Radulphi.* Utrique in opinione sua persistere.

Interea Lovanii novi Consules creati, *Joannes 1482 Pinnocus, Eques, 3. Joannes Butselius, plebeius.*

Senatores, *Ludovicus Radulphi, Radulphus Berthemius, Godefridus Montanus, Godefridi filius, Walterus Netbenius, Joannes Blancardus, Martinus Oppendorpius, Judocus Absalonis, Judoci filius, Gregorius Franconis, Godefridus Herenmeys, Edmundus Rolandus.*

Decani, *Reinerius à Lato Fluctu, Cornelius Bergensis, Matthias Montanus, Raso Gravius.*

Septemviri, *Michaël Absalonis, Eques, Daniël Boxhornius, Joannes Rolandus, Joannes Tympleus.*

LIBER OCTAVUS.

EXTERNA ALIQUOT
MAXIMILIANI
BELLA NARRANTUR;

Hinc infelicissimum illud, quod cum Saxone à Nostreis
gestum fuit, bellum.

FINEM HISTORIÆ ANNUS 1506. FACIT,

PHILIPPI REGIS
INTERITU LUGUBRIS.

Ostquam constitutum erat, Rem-
publicam *Maximiliano* tutorio
nomine gubernandam commit-
tere: Ordines circa finem Junii
frequentes Lovanium conve-
niunt. Pridie calendas Julias
data acceptaque Sacramenta. Aderant *Engelber-
tus Nassavius*, *Bredanus*, *Joannes Bergensis*,
Henricus Parvetanus, *Henricus Witthemius*,
Berselenis, *Philippus Villanus*, *Joannes Hou-
themius*, Cancellarius Brabantiae, *Walterus Noo-
rius*, *Robertus Couterellus*, Equites &c. Deli-
beratum exindè quibus viribus Franco resistere-
tur; nam is occasione dissensionis Flandrorum
cum Duce in rem suam usus erat haud dubiè.
Nec mora, *Guilielmus Arebergensis Ludovico
Borbonio*, Episcopo Leodienfi, hostis apparuit,
nimirum ut Duce *Borbonii* tuitione detento, alia
ex parte aditus in Arthesiam Hannoniamque in-
defensas Franco pateret. Et quidem, *Borbonium*,
ad arma coactâ plebe Leodienfi, *Arebergensi*
obviam euntem, antequam in hostium conspectum
venisset, insidiis interceptum, constat.

Ejus interitus universam Brabantiam in bellum
accendit. Primi omnium Lovanienses eo ipso die,
licet annua dedicatione festus esset, ductu *Ludo-
vici Pinnocci*, Prætoris, *Joannis à Sancto Gau-
gerico*, Equitum, *Gregorii Franconis*, *Joannis
Rolandi*, Tillemontem properant. Postridie Til-
lemontanis juncti, quibus *Martinus*, ex *Wilreo-
rum* Lovaniensium gente Eques, præerat, San-
ctum Trudonem expugnant. Sequebantur reliqui
Brabantini sub *Engelberto Nassavio*, *Philippo-
que Ravesteno*. Captum sine negotio Hassiletum,
Tungri dediti. Hinc cum Leodium iretur, egres-
sus oppido *Arebergensis* condiciones, quæ vulgus
tamen latuere, cum Ducibus nostris pepigit. Acta
hæc mense Septembri.

Interea Canonici Leodienfes, maxima pars
metu *Arebergensis*, in adversa sentientes ferina
crudelitate grassantis, Lovanium confugiunt, de
novo Episcopo eligendo acturi. XVI. Octobris in
D. Petri Aedem conventum: scissa suffragia,
aliis in *Joannem Hornanum*, aliis in *Jacobum
Croiacensem* pronis. Lovanienses rursus de novo
Episcopatu Lovanii constituendo agebant; at in-
cassum. *Arebergensis* contra, parte Canoni-
corum, quæ Leodii restiterat, filium suum eligere
compulsa, pacem rupit, Landino cum adacen-
tibus aliquot villis exusto. Ea propter hostis de-
nuo judicatus, Hasbania arces firmavit præsi-
diis.

Harum unam, Holonium, hiberna expeditione
aggressus *Maximilianus Arebergensis*, Leodienfes
ad removendam obsidionem adducens, profligatur.
In captivis fuit *Joannes Canus*, quem Lovanium
adductum, quod Episcopo sua manu mortem in-
tulisset, quadrifariam dissectum lego. Mox expug-
nato Holonio, cum ad vicina oppida duceretur
exercitus, novæ condiciones *Arebergensi* suppli-
canti datæ. Lovanienses hoc & præcedenti bello,
quidquid arma ferre poterat, instruxere. Ferreum
illud Tormentum, cujus in gestis anni 1480. me-
minimus, cum in deiciendis Holonii propugnacu-
lis, præ cæteris usui fuisset, *Holoniense Tormen-
tum* etiamnum appellatur. Et *Otto Puteanus*,
sculptor Lovaniensis, cum ad Holonium pugnare-
tur, perfractâ adversa acie, & vexillifero *Areber-
gensis* obtruncato, vexillum domum reportavit,
Virginique Matri in *D. Petri* Aede dedicavit.

Secundum hæc *Joannes Hornanus* Episcopa-
tum, etiam *Arebergensi* adstipulante, consecutus,
Croiacensis ambitionem aliquot aureorum millibus
domuit, Lovaniensibus frustra per *Joannem
Kerckhovium*, Juris Doctorem, divisionem Epif-
copatus Romæ persequentibus.

Durante bello Leodino, Flandri vel invito Duce

cum Francis de pace agebant. Inclinati eodem Brabantini, Hollandi, Hannonii. Conditiones erant iniquissimæ: ut *Margareta*, *Maximiliani* filia, *Carolo* Delphino nuptura, *Arthesiam*, *Burgundiæ* Comitatum, *Matifconam*, *Antistiodorum*, *Salinas*, dotaleis adferret. Ast Flandris omnia tumultu miscentibus, minatisque, se *Philippum*, filium *Maximiliani*, frustatim dissecturos, ni pater conditionibus subscriberet: necessitati tandem *Maximilianus* paruit.

Ictum itaque foedus Atrebatibus in celebri Ordinum coetu. Lovanio aderant *Ludovicus Pinnoccus*, Prætor, *Joannes Pinnoccus*, Consul, Equites, *Ludovicus Radulphi*, *Joannes Rolandus*, *Joannes Lobba*, à secretis. Nuncium ejus pacis cum in victoriæ Holoniensis diem, nimirum sextum Januarii, incidisset: duplicatâ lætitia festis ignibus spectaculisque Lovanienfes coluere.

Obiit *Jacobus ex Liemingis*, Eques, jacetque in Æde D. Petri.

Initio sequentis anni Flandri in abneganda *Maximiliano* tutelâ perstitēs, in eandem sententiam vicinos populos impellere nituntur. Nam cum non dubitaretur, *Maximilianum* vi acturum: multum intererat, communem omnium Regionum esse tergiversationem. Quare Brabantinos primùm adorti, Mechliniam eos in colloquium extrahunt. Quæ fieri sentientes Mechlinienfes, singulari in *Maximilianum* fide, Teneramundæ morantem, secretò monent. Advenerant Lovanio, Bruxellâ, Antverpiâ primi Senatorum. *Maximilianus* clam omnibus Mechliniam veniens, diversoriis extractos Vilvordiam in custodiam misit. *Augustinus Borchovius*, Eques, *Joannes Lobba*, à secretis, ex Lovanienfibus Legatis, celeri fuga, & mutatis vestibus evasere. *Ludovicus Radulphi*, Senator, & *Gerardus Bauffelius* inter captivos fuere. Nec de iis, (incertum quam ob rem) ut de Bruxellensibus & Andoverpiensibus, sumptum supplicium. Acta hæc initio Maii.

Ejusdem mensis die XIII. *Petrus à Rivo*, *Ægidius Fabri*, Theologi, *Joannes Moderlofius*, Rector Academiae, *Ludovicus Rolandus*, *Theodoricus à Viridi Valle*, *Walterus Riplemundanus*, Doctores Juris, ad *Maximilianum* Legationem suscepere, de captivorum redemptione cum ipso acturi. Verùm negotium ante electionem novi Senatûs confici non potuit.

1483 Fuere tum Consules *Daniël Boxhornius*, junior, Patricius, *Petrus à Curia*, plebeius, 4.

Senatores, *Joannes Castrensis*, *Cornelius Bergenfis*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Radulphus Longobardus*, *Raso Gravius*, *Godefridus Montanus*, filius Petri, *Joannes Rolandus*, *Joannes à Sancto Gauge-rico*, Eques, *Reinerius Liefkenrodus*.

Decani, *Radulphus Berthemius*, *Godefridus Herenmeys*, *Godefridus Montanus*, filius *Godefridi*, *Judocus Absalonis*.

Septemviri, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Martinus Oppendorpius*, *Edmundus Rolandus*, *Matthias Montanus*.

Maximilianus Ultrajectum obsedit. Ad eum missus *Joannes Pinnoccus*, Eques, infecto etiam tum captivorum negotio, domum rediit. Verùm *Margareta Anglica*, *Caroli* olim Ducis vidua,

& *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, Prætor, qui obsidioni Ultrajectinæ intererat, bono animo Lovanienfes esse jusserant, nihil se omisso quod ad eorum liberationem faceret, à qua non adeò Ducem abhorrere viderant, polliciti: moxque apparitores, qui *Borchovii* & *Lobbæ* ædes ut confiscatas infederant, jussu Ducis excessere, ipsis reis per procuratores causam dicere concessum. Tandem à Duce post Ultrajecti expugnationem Boscum reverso, ad preces *Margaretæ*, *Ludovici Pinnocci*, & aliorum aliquot nobilium, *Ludovico Radulphi* & *Bauffelio* exsili gratia facta mense Octobri. Reliquo ejus anni à Lovanienfibus nihil memorabile actum.

Joanni Castrensi & *Joanni Rolando*, Senatoribus, vita functis, successere *Raso Borchovius* & *Leonius Udechiniensis*.

Godefridus Montanus & *Joannes à Sancto Gauge-rico*, item Senatores, defuncti, nullos successores habuere.

Interiit quoque *Joannes ex Liemingis*, Eques.

Sequuntur Consules *Joannes Pinnoccus*, Eques, 1484

4. *Arnoldus Hovius*, plebeius.

Senatores, *Radulphus Berthemius*, *Daniël Boxhornius*, senior, *Godefridus Montanus*, *Martinus Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, *Godefridus Herenmeys*, *Edmundus Rolandus*, *Matthias Montanus*, *Leonius Udechiniensis*, *Godefridus Radulphi*, filius *Godefridi*.

Decani, *Raso Borchovius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Raso Gravius*, *Radulphus Longobardus*.

Septemviri, *Michaël Absalonis*, Eques, *Daniël Boxhornius*, junior, *Reinerius Liefkenrodus*, *Henricus Pinnoccus*.

Flandri jam dudum *Maximiliano* averfi, foedus cum Francis & *Philippo Cordeo*, Picardiæ præfecto, pangunt. Mox totis nervis ad mercatum Andoverpiensem impediendum vertuntur. *Adolphus Ravestenus*, *Rodemontius*, *Verius*, *Beverusque*, Principes, penitus in Flandricam factionem discesserant, tutelâ pupilli Ducis ad ipsos delata: atque intereà *Maximilianus* Teneramundam & Aldenardam insidiis interceptit. Ei decreti à Lovanienfibus ad prosequendum bellum, ducenti pedites, qui, ducibus *Ludovico Pinnocco*, Prætor, *Ægidio Duffellensi*, & *Ægidio ex Liemingis*, *Maximiliano*, ex Aldenarda Gandensibus omnia infesta facienti, magno usui fuere.

Gandavo improsperè tentato, Brugas itum mense Decembri; Brugenses enim, agente *Nassavio*, Ducem ultronea legatione advocarant; venientem sanè omni comitate excepere. Alia ex parte Gandenses in agrum Bruxellensem irrumpentes, ferro igneque villas fœdabant. Vilvordia circumvicina potissimum eorum furorem sensere. Brabantini nihilominus, non temerè ad arma civilia venire volentes, multum pro pace laborabant, tam imprudenter eam respuentibus Flandris, ut vix fidei publicæ securitatem Legatis ultro citroque mittendis concederent. Legati Lovanienfium fuere *Joannes Pinnoccus*, Consul, *Daniël Boxhornius*, *Henricus Pinnoccus*, Septemviri.

Gandensium obstinata protervia omnia pacis consilia subvertit, donec *Guilielmo Rymo* ac *Joanne Coppenolle*, Gandensis plebis ductoribus, emuli objecti. Orta inter absentem *Rymum* seditio,

Matthia Pejardo concitante : *Rymus* missa Sagittariorum cohorte, Alosto, quo discesserat, abstractus, cervice luit. Datum *Pejardo*, ac honoratissimis civitatis, *Maximilianum* arcessendi negotium.

1485 Interim Lovanii recurrentibus Comitibus, Consules creati, *Daniël Borchornius*, junior, Patricius, iterum, *Goswinus Tyba*, plebeius.

Senatores, *Cornelius Bergensis*, *Raso Borchovius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Radulphus Longobardus*, *Raso Gravius*, *Reinerius Liefkenrodus*, *Henricus Pinnoccus*, *Ludovicus Castrensis*, *Joannes Blancardus*.

Decani, *Radulphus Berthemius*, *Judocus Absalonis*, *Matthias Montanus*, *Godefridus Herenmeys*.

Septemviri, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Martinus Oppendorpius*, *Godefridus Montanus*, *Joannes Schoonvorstius*.

Mense Julio *Maximilianus*, magno exercitu cinctus, Gandavum introiit. *Philippus* filius ejus, quem eatenus Flandri in potestate habuerant, Bruxellam auctus. Civium aliquot supplicio affecti: adempta & Privilegia. Et Lovanienses, *Daniële Borchornio*, Consule, *Joanne Pinnocco*, *Michaële Absalonis*, Equitibus, *Rasone Borchovio*, Gandavum ire iussis, Duci de re benè acta gratulantur, simulque ut filio suo domicilium Lovanii, loco propter aëris singularem temperiem amenissimo, decerneret, rogant. Grata admodum Duci fuit hæc oblatio. *Philippus* tamen ob certas causas Mechliniam translatus, postquam aliquamdiu Lovanii habitasset.

Per eos dies Trajecti *Guilielmus Arebergenfis* à *Philippo Hornano* Comite captus, & capite cæsus. Ejus necem *Everardus* frater, *Robertus* Nepos, & *Gisbertus Canneus* crudelissimè vindicarunt. Stockhemium, S. Trudo, Hassiletum ab eis capta. *Canneum* post hæc libertatem plebis Leodinae opprimentem, juvenus ejus civitatis interemit.

Mense Januario *Maximilianum* omnium Electorum suffragia consortem paterni apicis declaravit. Itaque Rex Romanorum dictus & Aquis coronatus, Hollandiam Zelandiamque invisit. Huc ad eum officii gratiâ Lovanio missi *Daniël Borchornius*, Consul, & *Joannes Pinnoccus*, Eques, in oppido Ziriczeano eum salutarunt.

Mense Martio Leodini ad Episcopi obedientiam sponte sua reducti.

1486 Secuti mox Consules, *Joannes Pinnoccus*, Eques, 5. *Arnoldus Hovius*, plebeius, iterum.

Senatores, *Radulphus Berthemius*, *Godefridus Montanus*, *Martinus Oppendorpius*, *Judocus Absalonis*, *Godefridus Herenmeys*, *Matthias Montanus*, *Leonius Udechiniensis*, *Henricus Castrensis*, *Joannes Schoonvorstius*, *Walterus Absalonis*.

Decani, *Raso Borchovius*, *Cornelius Bergensis*, *Raso Gravius*, *Ludovicus Castrensis*.

Septemviri, *Michaël Absalonis*, Eques, *Daniël Borchornius*, junior, *Reinerius Liefkenrodus*, *Henricus Pinnoccus*.

Mense Julio die XIV. novus Romanorum Rex *Maximilianus* Lovanium appulit. Secutus post sex dies *Fredericus* pater, Imperator; quibus ex-

cipiendis quo decebat cultu, sedulo à nostris laboratum. Equitatu, qui cum Imperatore advenerat, præbiti gratuiti commeatus, adeo ut *Maximilianus*, probata Senatûs munificentia, in ipsius gratiam custodiam suam omnem, quæ ex Helvetiis constabat, rusticis supra modum gravem, exauctoraret.

Germani ob nostrorum querelas se missos frementes, non modò in rusticos grassabantur, sed & minoribus oppidis ab horum ira timebatur. At novæ custodiæ ex Gallis lectæ licentia, omnem crudelitatem hostilem longè supergressa, tolerabiles Helvetios effecit. Cupierat eos per oppida distribui *Maximilianus*; hoc denegato, rusticorum pecora diripiebant, uxores, liberosque violabant, nec contradicere licebat nisi verbera quærentibus.

Ludovicus Brunus, Laureatus, carmen gratulatorium *Maximiliano* Lovanium venienti dedicavit.

Proximi anni initio *Henricus à Bergis*, Episcopus, Hierosolymam profectus, *Martinum Oppendorpium* & *Rasone Gravius*, Patricios Lovanienses, secum abduxit.

Eodem tempore ad Bethuniam à Burgundis malè pugnatum. Capti ex iis *Engelbertus Nassavius*, & *Carolus* Heres Gelriæ. Credebatur, Nostros pacis temerè violatæ poenas dedisse. Multarum fanè calamitatum hæc clades origo fuit. Cum enim repellendis Francis novum tributum imperaret *Maximilianus*: Flandri ea gratiâ materiam bello quæri calumniabantur; Brabantini gravatim conferebant. Et Gandenses, hac opportunitate arrepta, rursus adversa omnia *Maximiliano* machinantur, *Maximilianus* variis conventibus dum quæsi belli suspicionem purgat, nihil efficit.

Interim adfunt Comitibus Lovaniensibus, Consulat 1487 tum auspicantur *Daniël Borchornius*, junior, Patricius, 3. *Petrus à Curia*, plebeius, 5.

Senatores creati, *Cornelius Bergensis*, *Raso Borchovius*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Radulphus Longobardus*, *Reinerius Liefkenrodus*, *Henricus Pinnoccus*, *Ludovicus Castrensis*, *Jacobus Albus*.

Decani, *Judocus Absalonis*, *Godefridus Herenmeys*, *Henricus Castrensis*, *Walterus Absalonis*.

Septemviri, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Matthias* & *Godefridus Montani*, *Joannes Schoonvorstius*.

Theodoricus Brachelius Abbatiam Gertrudanam *Joanni Mourano* resignavit.

Apud Flandros omnibus ad seditionem spectantibus, *Maximilianus* è proximis suis Brugas misit, qui plebem, satis quidem tum integræ fidei, at cui à Gandensium corruptela timebatur, in officio continerent. Brugenfium fanè tam composita simulatio fuit, ut Dux ipse eò proficisci consilium caperet. Verum Brugenfes raro eum comitatu nacti, manus ipsi, proximisque ejus injiciunt; custodibus Regi adpositis, in reliquos immani feritate sævitum.

Ubi hæc fama in vicinas civitates sparsit: magna ubique consternatio secuta. Ordines ad *Philippum*, filium *Maximiliani*, Mechliniam extemplo convocati, hærebant, minisne an blanditiis Rex Brugenfium manibus eriperetur. Novissimè rejecto

asuperiori medio, placuit blanditiis rem tentare; nam Brugenſes ipſi cum Gandenſibus diſſidebant, his Regem Gandavum avehi, illis apud ſe retinere volentibus. Id ſentiens *Maximilianus*, ut Ordinum conventus Gandavi in 8. Aprilis anni 1488. indiceretur, cum ipſis egit. Lovaniennes totius Senatus primos eò miſere *Daniëlem Boxbornium*, Conſulem, *Joannem Pinnocum*, *Michaëlem Abſalonis*. Maturatæ conditiones, quòd *Fredericum* Imperatorem cum univerſa Germania in ultionem ruere nunciaretur. Earum ſumma in hoc vertebatur, ne *Maximilianus* ullo unquam tempore poenas ſuæ detentionis expoſceret: ut præſidia arcibus Flandriæ deduceret: gubernaculis cederet *Philippus Raveſtenus*. Brabantini, Hollandi, Zelandi, Hannonii, cum in conditiones juraſſent, hoſtes ſe omnium, qui iis contravenirent, profeſſi ſunt. Acta hæc XVII. Maii.

Maximilianus libertati reſtitutus, ad patrem Lovanium venit; eò enim XXV. Maii *Fredericus* cum Saxone, *Juliaceſi*, *Brandeburgeſi*, *Badeno*, *Naffavio*, aliſque multis Principibus acceſſerat. Lovaniennes paullo ante in occurſum Imperatoris, Abbates *Vliederbacenſem* & *Gertrudanum*, *Ludovicum Pinnocum*, Prætorem, *Raſonem Borchovium*, *Reinerium Liefkenrodium*, *Joannem Schoonvorſtium*, Coloniam uſque miſerant. Hi in mandatis habebant, ut ſuſpicionem, quam Imperator ex falſo quorundam relatu de Lovaniennſibus conceperat, deterſa, ſimul ut exercitus ejus ſine maleficio inter noſtros verſari juberetur, deprecarentur; quod quidem citra ullius contradictionem impetratum fuerat: adeoque Germani, nulla injuriâ affectis ruſticis, peragrantes agrum Lovaniennſem, in Flandriam tranſiére. Eorum verò, qui ex pactis à *Maximiliano* exauctorati arcibus Flandriæ emittebantur, formidabilis in Brabantiam acceſſus fuit.

Porro Lovaniennes, ne quidquam à priſtina liberalitate remitterent, Imperatori munera obtulére, ſex vini hamas, octodecim vervecés, & boves duos præpingues, ſingulos 100. aureorum.

Lovanio Mechliniam itum. Illic aliquot dies deliberando de belli ratione extracti. Noſtri, *Joanne Pinnocco* & *Daniële Boxbornio* Legatis ſuis, quòd poſt pactam pacem Gandavi, incertum ſponte an coacti, ſuſſisterent, invidiam apud Imperatorem & Regem conflatam animadvertentes, per *Ludovicum Pinnocum* (cujus auctoritas ſumma erat apud utrumque Principem) innocentiam eorum defendere conati. Acta hæc potiſſimum Andoverpiæ in conventu frequentiſſimo, ubi *Maximilianus* ſibi 72000. florenorum, filio 1800. annua à Brabantinis petebat.

1488 Menſis Junii finis inſtabat. Comitiiſ celebratis declarati Conſules, *Raſo Gravius*, Patricius, *Arnoldus Hovius*, plebeius, 3.

Senatores, *Radulphus Berthemiſ*, *Daniël Boxbornius*, ſenior, *Godefridus Montanus*, *Godefridus Herenmeys*, *Matthias Montanus*, *Leonius Udechiniennſis*, *Henricus Caſtrenſis*, *Walterus* & *Antonius Abſalonis*, *Judocus Oirbecanus*.

Decani, *Cornelius Bergeſis*, *Radulphus Longobardus*, *Ludovicus Caſtrenſis*, *Henricus Pinnoccus*.

Septemviri, *Raſo Borchovius*, *Martinus Oppendorpius*, *Reinerius Liefkenrodus*, *Nicolaus Kerſmaker*.

Novarum rerum magna erat exſpectatio. *Philippus Raveſtenus*, pacis Gandenſis ſponſor, ſiufam ſirmo tenebat præſidio. Brabantini non temerè contra pacis placita facturi videbantur. Nec *Maximiliano* placuiſſe aiunt, ut iis contraveniretur, cum perjuri, tum eorum quæ ſecutura erant, metu. Imperatoris ac proximorum ſententia nihil conditionibus per vim extortis tribuebat.

Itaque omnis exercitus ſub finem Junii Mechliniâ Gandavum ductus; uſque in Auguſtum menſem Everginii, haud procul Gandavo, caſtra habuit Imperator. Cæterum cum ob Scaldis ac Lizæ exundationem, qui cataractis coërciti, vicina omnia contexerant, Gandavum non adiri, multo minùs oppugnari poſſet, retro in Germaniam abiit, *Alberto Saxoni*, impigro bellatori, Flandros domandos relinquens. Dum hæc fiunt, cuſtodiam *Maximiliani* (*Gardam* vocabant) *Leonius Udechiniennſis*, & *Martinus Wilreus*, Eques, eductis Lovaniennſium ac Tillemontanorum Sagittariorum cohortibus, Lovaniennſi agro expellunt.

Jam Flandri cernentes quantum à Saxone bellum inſtaret, miſſis litteris Brabantinos jurisjurandi admonebant. Auditi à multis perlibenter; atque eo libentiùs, quòd *Philippum Raveſtenum* eiſdem Sacramentis obſtrictum, jam penitus in Flandrorum factionem diſceſſiſſe cognoverant.

Fine Septembris, cum *Pinnoccus* & *Boxbornius*, Legati Lovaniennſium, tum primùm Gandavo revertiſſent, Lovanii pax publicata, ut iidem Flandrorum, *Raveſteni*, ac Lovaniennſium hoſtes eſſent. Eaſdem conditiones Bruxella, Tillemons, Soutlevia, Nivella, Geldonia, Arſchotum, & vicina aliquot oppidula acceperè.

Hinc Lovaniennes coactis in urbem ruſticis, præſidia Roetæ, Horſtæ, Rodio Sanctæ Agathæ, Heverlæ, Weſemaliæ, Riverio, arcibus, immittunt. Acceptæ à Francis Leodiniſque, internecinis quondam hoſtibus, copiæ: *Jacobus Calliotus*, Comendator Santeraniennſis, & *Joannes Pinnoccus*, Eques, Capitanei urbis dicti, *Roberto Arebergeſi* Arſchoti, *Engelberto Geldoniennſi* & *Martino Wilreo*, Equitibus, Tillemontis cuſtodia demandata, Soutleviam *Gratianus Gerra*, Aquitanus, tutatus. Lovanio præter *Calliotum* & *Pinnocum* Franci aliquot & Scoti inerant, eorumque ductores *Bellojocennſis*, *Fleternas*, *Philippus*, *Philippi Boni* Ducis filius nothus, ac transfuga *Montoiſonius* Vallemontanus.

Ex reliqua Brabantia Andoverpiennes, Lyrani, Halenſes, Vilvordiani, tum & Mechlinienſes, non tantùm in Flandros, ſed etiam in adverſæ partis Brabantinos ferebantur. Inter remotiores Boſcum, exque propioribus Diſta & Sichenium, neutrò inclinabant. Porro donec Saxoni cum Flandris res eſſet, Lovaniennes Bruxellenſesque cum Mechlinienſibus & Vilvordianis aſſiduïs velitationibus exercebantur, pari ferè damno utrinque. Omnium acerrimè *Joannes Schoonvorſtius*, Patricius Lovaniennſis, homo rei militaris peritiſſimus, patriam impetebat. *Schoonvorſtio* aderant *Joannes Ranſſemiſ*, *Gregorius Franconis*, item Patricii.

Menſe Januario per aliquot dierum inducias

Vilvordiae de pace actum. Erant hic Lovanien-
sium Legati *Raso Gravius*, Consul, *Matthias
Montanus*, *Judocus Oirbecanus*. Vilvordia cum
infecto negotio discessum esset, Lovanienses, Bru-
xellenses, eorumque focii cum Franco Rege foedus
renovarunt. Secundum hac gliscente malo, Arschotani à Mechliniensibus, Tillemontani à Trudonensi-
bus, Halensibusque, Germanico milite tutis, ægrè
se defendebant. Enimverò Arschotum sub finem
Januarii, nisi à *Roberto Arebergenfi* magna ce-
leritate subventum fuisset, jam hostibus cesserat,
invento qui pulveri tormentario ignem injiceret.
Pulsi Arschoto Mechlinienses Werrichtam, Hach-
tamque cremarunt. *Joannes Elsius*, quod Roe-
stanae arcis prodicionem cum hoste pactus fuerat,
quadrifariam dissectus.

Tandem Saxo, Flandris diutius afflictis, *Engel-
bertum Nassavium* illic successorem nactus, per se
bellum Brabanticum gerere decrevit. Secunda & de-
cima tertia Aprilis anni 1489. Saxonis miles Lova-
nium usque excurrans, cum villas aliquot concremas-
set, bina clade profligatur. Arschotum à Saxone eo-
dem mense expugnatum. Wesemalia, Roesta, Horsta,
Schoonvorstio cessare eà savitia grassanti, ut
præfidiarios Wesemalienses in Ædis turrim confu-
gentes, licet deditionem offerrent, subjecto igne,
partim fumo, partim flammis exstinxerit.

Hinc Brabantiae loca quæ Lovanio in Hasba-
niam vertuntur, Saxo circumvolitans, magnam
nostris consternationem fecit, maximo jam in dif-
crimine constitutis; nam ærario stipendiis Fran-
corum & Scotorum penitus exhausto, in *Ra-
vesteno* etiam parum virium cernebant, quem
pridem ut præsentem aliquem Deum venerati, tum
nulla ratione, ut in Saxonis se conspectum daret,
perpellere potuerant, *Rasone Gravio* Consule,
& *Waltero Absalonis* Bruxellam ad eum missis.
Verum etiam Gemblaco ac S. Trudoni cum pau-
corum dierum intervallo obsidionem movisset:
ad primum adventus Saxonis rumorem, ignavè
fugit, specie foederis cum Leodina gente pacif-
cendi, Hoiium concedens.

Interea spes aliqua lætior affulsit; *Ravestenus*
enim magno Francorum, Scotorum, Leodi-
norumque exercitu Halam obsedit, ignaviae opi-
nionem quam de se haberi suspicabatur, protinus
deterfurus; nam Saxonem ubicunque esset, ag-
gredi, ac ad prælium productis utrinque aciebus
conferendum cogere, decretum erat. Alia ex parte
Gratianus Gerra, *Engelbertus Geldoniensis*,
Martinus Wilreus, Prætor Tillemontanus, ho-
stium Soutleviae imminentium magnam stragem fe-
cère. Et Mechlinienses, Nostris cum Scotorum
peditatu in suburbia ipsorum effusis, obviam egressi,
multos suorum in conflictu desiderarunt. Acta hæc
mense Junio.

1489 Eodem Lovanii in Comitibus Consules creati,
Martinus Oppendorpius, Patricius, *Joannes
Butselius*, plebeius, 2.

Senatores, *Daniël Boxbornius*, junior, *Nico-
laus Kersmaker*, *Radulphus Longobardus*,
Henricus Pinnoccus, *Ludovicus Castrensis*, *Joan-
nes Berthemius*, *Joannes Blancardus*, *Jacobus
Albus*, *Judocus Uytterbellicht*, *Joannes Vates*.

Decani, *Raso Gravius*, *Radulphus Berthe-
mius*, *Walterus Absalonis*, *Judocus Oirbecanus*.

Septemviri, *Michaël Absalonis*, Eques, *Gode-
fridus Montanus*, *Cornelius Bergensis*, *Gode-
fridus Herenmeys*.

Ex his Consules, Senatus, Decani, solitis suf-
fragiis lecti. Septemviros Santeraniensis dixit, ni-
mirum Principis locum in urbe obtinens.

Initio Julii, Nostris cum Saxone in colloquium
venere, *Theodoricus Tuldellus*, Abbas Parcentis,
Abbas Vliederbacensis, *Martinus Oppendorpius*,
Daniël Boxbornius, junior. *Theodoricus Mona-
steriensis*, Franciscanus, sanctimonia Vir Insignis,
ejus colloquii internuncium gnavè egerat. Nihil
hic actum. Nec Saxo interea à bellicis negotiis
feriatus, interceptis tormentis quæ Leodio Tille-
montem advehebantur, Geldonia, Genappa, Ni-
vella sine negotio potitur, *Ravesteno* procul à
bellico terrore castris Halensibus se continente.

Lovanienfes Bruxellensesque jam belli tædebat,
præter hostilem metum, etiam lue, quæ multa in
dies mortalium millia abriperet, afflictos. Postquam
verò, Tillemontanos armis superatos, ingentique
civium cæde captam urbem, nunciatum: immanis
pavor omnium mentes opplevit. Lovanienses,
tametsi in supplementum copiarum à Bruxella 400.
equites mitterentur, iis non acceptis, extemplo
Oppendorpius, Consulem, *Godefridum Mon-
tanum*, *Daniëlem Boxbornium*, *Henricum Pin-
nocum*, Mechliniam ire jubent; addidit & suos
Academia *Theodoricum Tuldellum*, Abbatem Par-
centem, *Petrum à Rivo*, *Ægidium Fabrum*,
Carmelitam, Theologos; *Joannem Moderlosium*,
Nicolaum Hellium, *Joannem Goffetum*, Juris-
consultos; qui *Philippo* Duci puero supplices
facti, admissorumque veniam quàm humillimè ob-
secrantes, à proximis *Philippi* ad Saxonem re-
mittuntur. Castra Tillemonte habebant Saxo, *Gui-
lielmus Croiacensis*, *Balduinus Nothus*, Bur-
gundus, *Cornelius Bergensis*, Sevenberganus,
Henricus Hompassius, *Joannes Muicbusius*, *Joan-
nes Schoonvorstius*. Legati, ut jussi erant, conditio-
nes cum Saxone pepigere, loco *Danebrouca* dicto,
id temporis necessarias, at extremè perniciosas, cum
singulis Ducibus pecuniæ summa intolerabilis per-
solvenda esset, Saxoni 20880. libræ Atrebatice,
Nassavio ter mille, *Croiacensi* bis mille, *Balduino
Notho* mille, *Cornelio Bergensi* bis mille, *Mui-
chusio* mille, *Hompassio* ducentæ, Præposito
Trajectensi trecentæ.

Saxo post pactam pacem Lovanium ingressus,
Daniëlem Boxbornium, juniorem, *Joannem
Berthemium*, *Joannem Vatem*, Senatores, *Ra-
dulphum Berthemium*, *Walterum Absalonis*, *Ju-
docum Oirbecanum*, Decanos, *Cornelium Bergen-
sem*, Septemvirum, officio movit, *Boxbornio Raso
Borbovius*, *Joanni Berthemio* *Ægidius Duffel-
lensis*, *Vati Reinerius Liefkenrodus*, *Ra-
dulpho Berthemio Raso Gravius*, *Waltero
Absalonis Leonius Udechiniensis*, *Oirbecano
Henricus Pullensis*, *Cornelio Bergensi* *Joan-
nes Schoonvorstius*, suffecti 22. Augusti. *Joanni
Pinnocco*, Equiti, intra pomeria carcer circumscrip-
tus, *Ludovico Pinnocco* Præturam resumente:
omnes tamen post in pristinam dignitatem restituti.

Porro Saxonici belli reliquæ perdiu Lovanien-
ses, eorumque vicinos exercuere; nam tributo ad
conficiendam pecuniam quæ ex pace *Danebrou-*

cana debebatur, indicto, cum Clerus sese eximeret, stipendiarios *Saxonis* feriis arcibus ac oppidis educi contigit, quin etiam si educerentur, rusticorum res ut perduellium liberè agebant ferebantque: quare ut Clerus in contributionem damnaretur, sedulo nostri instantes apud *Saxonem*, serò impetrarunt. *Ludovico Pinnocco*, Prætori, cujus arcem *Horstam* proximo bello à Lovanien-sibus occupatam, *Joannes Schoonvorstius* cæso præsidio cremarat, ex ærario data tria millia aureorum.

Mense Martio obiit *Martinus Oppendorpius*, Consul, cui *Reinerius Liefkenrodus* successit.

Initio anni sequentis *Michael Absalonis*, Eques, in superiorem Germaniam missus, *Maximilianum* Regem reipublicæ nomine salutavit, ejusque diploma retulit quo oppidum *Distense* translationem Curiae *Leodiensis* quæ inde *Lovanium* fiebat, impedire prohibebatur; sufficienter enim edoctus erat Rex, olim à *Carolo* Duce, ne unquam ea Curia *Lovanio* transferretur, cautum fuisse, poenâ etiam 2000. aureorum adjectâ, quæ urbi nostræ à successoribus ejus luenda erant, si id fieri permetterent.

1490 Succedunt Consules *Michael Absalonis*, Eques, 3. *Arnoldus Hovius*, plebeius, 4.

In Senatorum numero fuere *Patricii*, *Reinerius à Lato Fluctu*, *Godefridus Montanus*, *Raso Gravius*, *Godefridus Herenmeys*, *Leonius Udechiniensis*, *Henricus Castrensis*, *Henricus Pullanus*, *Joannes Vates*, *Walterus à Longa Roda*, *Joannes Radulphi*, filius *Godefridi*.

Decanatu functi, *Radulphus Longobardus*, *Ludovicus Castrensis*, *Joannes Blancardus*, *Nicolaus Gravius*.

Septemviri fuere, *Egidius Duffellensis*, *Reinerius Liefkenrodus*, *Henricus Pinnoccus*, *Nicolaus Kerfsmaker*.

In integrum restitutos lego qui anno priore Magistratu moti fuerant. Simulque *Andoverpiæ* à *Saxone* impetratum, ne Senatu movendi factum, in exemplum traheretur.

Episcopus *Leodinus* *Lovanien-sibus*, quod proximo bello cum *Arebergensibus* fœdera habuissent, eosque urbe sua recepissent, sacrum fulmen interminatus, vano terrore perculsis, magnum onus æris alieni, quo civibus aliquot obnoxius erat, nimirum 400. florenos annuos ærario imposuit.

Clerus sententiâ *Philippi* Ducis ad contributionem pacis *Danebroucanæ* damnatus.

1491 Sequuntur Consules *Henricus Pinnoccus*, *Patricius*, *Joannes Butselius*, plebeius, 3.

Senatores, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Radulphus Longobardus*, *Reinerius Liefkenrodus*, *Ludovicus Castrensis*, *Joannes Blancardus*, *Joannes Schoonvorstius*, *Antonius Absalonis*, *Joannes Oliverii*, *Nicolaus Gravius*, *Joannes Berthemius*, filius *Joannis*.

Decani, *Raso Gravius*, *Henricus Castrensis*, *Leonius Udechiniensis*, *Joannes Vates*.

Septemviri, *Michaël Absalonis*, Eques, *Godefridus Montanus*, *Godefridus Herenmeys*, *Walterus Tympleus*.

Mense Augusto *Carolus Immerselius*, Eques, Senescallus *Brabantiae*, cum incolas aliquot agri

Lovanien-sis captos avexisset, sententiâ Senatûs *Brabantici* singulos ad pagos suos illic judicandos reducere damnatur.

Eodem mense Senatus statuit, ut die *Lunæ*, qui antiqua consuetudine libero mercatui attributus est, sua immunitas conservaretur, ita ut nemini licitum esset, concivem aut externum quacunque actione, capitali excepta, in jus trahere, aut duci jubere. Quæ immunitas ab hora 12. nocturna incipiens, cum portarum occlusionem finiretur, cautum tamen ne adversum actionem, ex contractu die *Lunæ* confecto ortam, locum haberet.

Magnæ custodiæ milites, inopiam stipendiorum causati, in *Lovanien-si* agro aliquamdiu sedere, certo, ut ferebatur, proposito, *Lovanium*, aut aliud aliquod oppidum, invadendi. Eos ut à se averterent *Lovanien-ses*, nihil intactum reliquere; præter ærarii vires, à civibus pecuniam mutuo sumentes tam necessario rigore, ut renuentes pignoribus captis adigerent. Prædicatam invenio in hujus anni actis *Hadriani Gravii*, viri nobilis, qui *Rodio Sanctæ Agathæ* præerat, in urbem nostram beneficentiam; nam is inopiâ ærarii cognitâ, multa aureorum millia mutuo dedit, nullas inde usuras reposcens.

Verum parum hæc proderant; æs etenim alienum, quod proximo bello, & subsecutâ non mitiori pace, ad conficiendam pecuniam *Respublica* contraxerat, tam immensum erat, ut nemini civium extra urbem pedem conferre liceret, quin à creditoribus reipublicæ in vincula compingi jubetur. Inventum huic malo remedium. At quod remedium? Dicam: Immò incidimus in *Scyllam* cupientes vitare *charybdim*. Nam cum *Quæstoribus* solis ac Senatui edictum *Ducale*, ne à creditoribus detinerentur, prospexisset: *Quæstores Andoverpiæ* profecti, omnis generis merces in diem, eo-que majoris emptas, domum reportabant. Ex iis inter cives prompta pecunia, at multò minoris, distractis, auro confecto creditores reddituum placabantur. Mox cessâ die, qua mercium solutio constituta erat, duplicata calamitas. Aurum cum nusquam fulgeret, pensiones mercatoribus constitutæ. Vide quo paucorum hominum libido tam florentem rempublicam præcipitarit!

Annus 1492. Consules habuit, *Godefridum* 1492 *Herenmeys*, *Patricium*, *Arnoldum Hovium*, plebeium, 5.

Senatores fuere, *Michaël Absalonis*, Eques, *Godefridus Montanus*, *Leonius Udechiniensis*, *Henricus Castrensis*, *Jacobus Albus*, *Henricus Pullanus*, *Joannes Vates*, *Walterus à Longa Roda*, *Walterus Tympleus*, *Antonius Zadelaar-rius*.

Decani, *Joannes Blancardus*, *Nicolaus Gravius*, *Nicolaus Kerfsmaker*, *Antonius Absalonis*.

Septemviri à Duce dicti, *Reinerius Liefkenrodus*, *Henricus Pinnoccus*, *Raso Gravius*, *Ludovicus Castrensis*.

Finitum hoc anno bellum *Flandricum*, per *Philippum Ravestenum* arce *Slusana Saxoni* ac *Nassavio* dedita. *Saxo* cum militem omnem *Germanicum* exauctorasset, mense *Februario* *Lovanien-sibus* indicavit, ut sibi ab eorum infestatione providerent. Adeoque *Februarii* mensis die 2. plebe *Purificationis* sacris intenta, cum nunciatum esset,

Germanos omnes Vilvordiâ, ubi castra habuerant, Lovanium venire: protinus ad arma concursum, conventumque in planitiem Bistanam. Verum comperto, mox Germanos mutato proposito Arschotum deflectere: excubiæ per muros dispositæ, reliqua plebs in ædes singuli suas remeavit.

Senatum Lovaniensem liberiùs obstantem, ne tributum quod à Ducalibus exigebatur, colligere-tur, milites aliquot jussu Ducis custodes appositi, ut ferebatur, eatenus in Curia detinuere, donec voluntati Ducalium satisfactum foret. Justa excusatio erat summa ærarii inopia, quamquam nulum pondus habuerit.

Initio anni sequentis *Hanso Heur*, mercator dives, ac Reipublicæ nostræ creditor, quod ei ad conditum non satisfaceret, Sagittarios nostros, à ludis Furanis revertentes, violenta manu Vilvordiam abduxit. *Henricus à Minori Villa*, juris Doctor, *Raso Gravius*, *Joannes Schoonvorstius*, cum urbis querelas ad comitatum *Philippi* Ducis detulissent, nihil effecere. Ratione cum *Hansone* inita, reliquum, ut per pensiones solveretur, convenit.

Alius mercator, nomine *Hanso Rucbergius*, simili de causa *Ludovicum Pinnoccum*, Præto-rem, ac reliquos Senatores, qui sponsores debiti publici fuerant, per Episcopum Ultrajectinum sacro fulmine feriendos curavit. Ducale Conci- lium, ab externo Episcopo jurisdictionem in nos exerceri non passum, *Rucbergium* in perdendi debiti discrimen adduxit.

Ceterum, secretò corruptis nonnullis, repeti- tio debiti integra ei relicta, modò ejus impensis excommunicatio discuteretur.

1493 Proximè Consulatum fortiti, *Ægidius Duffel- lensis*, Patricius, *Ludovicus Batus*, plebeius.

Senatores facti, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Raso Gravius*, *Daniel Boxbornius*, *Joannes Schoonvorstius*, *Judocus Uytterhellicht*, *Joan- nes Radulphi*, filius *Godefridi*, *Joannes Oli- verii*, *Joannes Berthemius*, *Radulphi* filius, *Cornelius Borchovius*, *Joannes Lindanus*.

Decani verò, *Henricus Castrensis*, *Judocus Oirbecanus*, *Jacobus Albus*, *Walterus à Longa Roda*.

Septemviros Dux dixit, *Joannem Bertanum*, *Nicolaum Kerfmaker*, *Joannem Vatem*, *An- tonium Absalonis*.

Ludovico Pinnocco, Prætori, ne se deinceps ærarii negotiis, quod eatenus non sine Reipu- blicæ dispendio fecerat, immisceret, interdi- ctum. Homo ambitiosus, ac luxu pænè regali, cum omne patrimonium dilapidasset, *Arnoldum Ho- vium*, plebeium quidem, at Consularem, & summæ in republica auctoritatis, consimilem mo- ribus suis nactus, aliquamdiu rei familiaris tenui- tatem ærarii viribus supplevit. Magnæ invidiæ res fuit, hominem potentem ac magnis amicis in aula fretum subvertere. Itaque secundò adversa pul- satus sententiâ, vix paruit.

Henricus, Cameracensis Episcopus, aliique aliquot ex *Philippi* Ducis proximis, ad Senatus nostri preces ærarium inspicere incipiunt. Ei ne- gotio vix post triennium finis impositus. Custodiæ milites rursus Brabantiam ingrediuntur. *Ægidius Duffellensis*, Consul, *Joannes Pinnoccus*, Eques,

Joannes Schoonvorstius Mechliniam missi, re- scriptum Ducale retulerunt, quo Lovanienfium finibus abstinere jubentur.

Interim dum ærario inspiciendo Cameracensis, *Thomas Planius*, Præses Flandriæ, *Philippus Meerbecanus*, Consiliarius, & *Reinerius Clerba- gius*, Præfectus rationum Brabanticarum, operam dant: *Philippus* Dux liberalitati Senatûs nostri mo- dum statuit. Largitiones etiam ultra ærarii vires fuisse, constabat.

Anno 1494. Consulatum gessere, *Antonius* 1494 *Absalonis*, Patricius, *Petrus Sandius*, plebeius.

Senatores fuere, *Joannes Bertanus*, *Nicolaus Kerfmaker*, *Godefridus Montanus*, *Leonius Udecbiniensis*, *Henricus Castrensis*, *Judocus Oirbecanus*, *Joannes Vates*, *Walterus Lang- rodus*, *Nicolaus Gravius*, *Joannes Lindanus*.

Decani, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Daniël Boxbornius*, *Joannes Blancardus*, *Judocus Uytterhellicht*.

Septemviri, *Michaël Absalonis*, Eques, *Ægi- dius Duffellensis*, *Joannes Schoonvorstius*, *Raso Gravius*.

Carthusia hoc anno Lovanii strui cœpit.

Cum proximo anno ab Ordinibus inferioris Ger- maniae decretum esset, ut *Philippo* Duci jam pu- bertatem ingresso respublica traderetur: Legatio in Germaniam ad *Maximilianum* omnium no- mine missa. Ejus capita erant, Episcopus Came- racensis, *Guilielmus Croiacus* Chievreus. Lovan- ienses eodem miserant *Antonium Absalonis*, Consulem, *Joannem Schoonvorstium*.

Maximilianus fine Augusti Lovanium veniens, cum Brabantinos illic filio obstrinxisset, tutelam deposuit. Aderant *Maximiliano* Rex Angliæ, Ar-chiepiscopus *Moguntinus*, *Fredericus* Dux Sa- xoniæ, Dux Brunsvicensis, *Carolus* Dux Gelriæ, *Albertus Saxo*, *Christophorus Badenus* Marchio, *Joannes Cabillonensis*, Princeps Aurengiæ, Mar- chio Rotelinus, *Adolphus Ravestenus* cum *Phi- lippo* filio, *Engelbertus Nassavius* Bredanus, *Joan- nes Bergensis*, *Guilielmus Croiacus* Chievreus, *Philippus* Comes Chimacensis, aliique permulti Germaniæ superioris ac inferioris Nobiles, quos Lo- vanienses magnificè donarunt.

Paullò post, *Blancam Mariam*, *Maximiliani* conjugem, quæ maritum secuta Bruxellam vene- rat, Lovanienfes per *Antonium Absalonis*, Con- sulem, *Ægidium Duffellensem*, *Joannem Schoon- vorstium*, *Godefridum Montanum*, Legatos suos, ad dedicationis (ut vocant) festa, quæ initio Sep- tembris celebrantur, invitarunt, ac venientem omni comitate exceperunt.

Eodem mense edictum Lovanii, ne quis deinceps *Arnoldum Hovium*, plebeium, Consularem, ad Magistratum aliquem in republica capeffendum suis suffragiis promoveret, repetundarum reum. Cum potentiores aliquot expilationum ac rapina- rum socios haberet: eorum respectu mitius pu- nire visum. Deserto ab omnibus qui potentem olim coluerant, res tandem ad restim ei penè re- diit; nam, sustinendo ætatis extremo, aiunt artibus cruce dignis usum.

Theodorico Tuldello, viro prudentissimo, & cujus consiliis non obtemperasse *Maximilianum* ali-

quando serò pœnituit, ac potissimum dum in carcere Brugenſi eſſet, defuncto, *Arnoldus Wytenus* in Abbatia Parcenſi ſucceſſit.

1495 Sequuntur Conſules, *Judocus Uytterbellicht*, Patricius, *Ludovicus Batiſ*, plebeius, 2.

Senatores, *Michaël Abſalonis*, Eques, *Radulphus Longobardus*, *Raſo Gravius*, *Godefridus Herenmeys*, *Ludovicus Caſtrenſis*, *Jacobus Albus*, *Joannes Oliverii*, *Walterus Tympleus*, *Cornelius Borchovius*, *Godefridus Montanus*, *Petri* filius.

Decani, *Leonius Udechiniſis*, *Nicolaus Gravius*, *Antonius Abſalonis*, *Walterus Langrodus*.

Septemviri, *Godefridus Montanus*, *Henricus Caſtrenſis*, *Antonius Zadelarius*, *Joannes Blancardus*.

1496 Hos inſecuti Conſules, *Antonius Abſalonis*, Patricius, iterum, *Petrus Sandius*, plebeius, 2.

Senatores, *Nicolaus Kerſmaker*, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Godefridus Montanus*, ſenior, *Daniël Boxbornius*, *Joannes Blancardus*, *Henricus Caſtrenſis*, *Judocus Oirbecanus*, *Walterus Langrodus*, *Nicolaus Gravius*, *Antonius Zadelarius*.

Decani, *Raſo Gravius*, *Radulphus Longobardus*, *Michaël Abſalonis*, Eques, *Godefridus Montanus*, junior.

Septemviri, *Godefridus Herenmeys*, *Walterus Tympleus*, *Ludovicus Caſtrenſis*, *Judocus Uytterbellicht*.

Menſe Januario *Philippus Dux*, ex Cameraenſis, ac reliquorum, quibus ærarii Lovaniſis inſpectionem mandarât, relatione, ei reformando animum intendit. Repreſſæ largitiones nimia, quibus externorum Principum benevolentiam noſtri captare conſueverant. Quæſturâ functi, ac rei publicæ debitores, reliqua omnia inferre juſſi. Vectigalia nonnulla aucta. Alia, quæ negligentia Senatûs in recipiendi deſuetudinem abierant, novata. Pagi omnes intra primum lapidem dimidium vectigalis cereviſarii pendere coacti. Ii fuere Wilzula, Cortelca, Dutſula, Holsbeca, Linda, Pelleberga, Libbeca, Lovaniolum, Corbeca utraque. Conceſſum, ut iis qui penſiones ex ærario reciperent, aliqua pars defalcaretur quotannis, libera electione data, ut quintam in perpetuum remitterent, vel ſemiſſem intra proximum quinquennium non repeterent.

Quadringenti illi aurei, quos in ſacri fulminis redemptionem ab Epîſcopo Leodiſi ad nos tranſlatos in anni 1490. rebus retulimus, deinceps ſolvi prohibiti. Viſum id ſalutare remedium exonerando ærario, ſi cætera correſpondiſſent. Verum cum tributa & majora imponerentur, & rigorosiùs exigerentur: parum admodum hujus gratiæ Principis commoda ſenſimus.

Accèſſere mox, quæ minùs jucundum ejus fructum facerent, nimirum hinc Academiae Primates auſi in hac re Principis ſcita convellere, quod contenderent, ſe ab omni Principis poteſtate liberos, decreto Statûs (ita hoc Privilegium nuncupabant) comprehendere non poſſe: idque adeò, ut, ob penſionum quæ ipsis debebantur, retentionem, Senatum excommunicaret Abbas Gertrudanus, Privilegiorum Academiae conſervator.

Illinc Leodinus inſtabat, dira interminatus, niſi

paſtis de 400. aureis ſtaretur. Alia ex parte creditores exteri in Senatu Imperiali nobis negotium faceſſebant. Et ne quid deeſſet, *Guilielmus Croiacus* Chievreus in pagis ei ſubditis, ac *Ludovicus Rolandus*, Jurisconſultus, Patricius noſtras, Conſiliariusque Ducis, Wilzulis (quarum ipſe dominus erat) vectigalia levare vetabant.

Instantibus anni 1497. Comitibus, cum rumor eſſet, *Arnoldum Hovium* (cujus in anni 1494. rebus mentio facta) denuò ad honores aſpirare: Senatum tanta cura tenuit, reprimendorum auſorum nefarii hominis, ut pridie Comitiorum *Antonium Abſalonis*, Conſulem, cum *Nicolao Gravio* Amſterodum uſque mitterent, novum à Duce, qui illic erat, Diploma relatuſos, quo promulgatio, ante triennium de *Hovio* facta, novaretur.

Dilata in reditum Conſulis Comitibus. Omnium ſuffragiis *Daniëli Boxbornio* Conſulatus deferreſatur. 1497 Is cum ſe omnibus modis excuſaret, *Raſoni Gravio* deferretur. Additus collega *Ægidius Crollius*, plebeius.

Senatores creati, *Michaël Abſalonis*, Eques, *Radulphus Longobardus*, *Godefridus Herenmeys*, *Daniël Boxbornius*, *Ludovicus Caſtrenſis*, *Jacobus Albus*, *Judocus Uytterbellicht*, *Joannes Oliverii*, *Walterus Tympleus*, *Godefridus Montanus*, junior.

Decani, *Antonius Abſalonis*, *Judocus Oirbecanus*, *Walterus Langrodus*, *Joannes Pinnoccus*, Eques.

Septemviri, *Godefridus Montanus*, ſenior, *Henricus Caſtrenſis*, *Antonius Zadelarius*, *Joannes Blancardus*.

Philippus Dux in gratiam Lovaniſium à *Maximiliano* patre poſtulavit, ut Senatu Imperiali de debitis Lovaniſium cognoſcenti, ſilentium imponeretur. Id impetrari non potuit; nam proximi anni initio urbs Lovaniſis *Lucae Fuggerio* & *Chriſtophoro Mullero*, mercatoribus, per eundem Senatum in aliquot millia aureorum damnata. Tum duriùs à *Philippo* patri reſcriptum, niſi Imperialium licentia coërceretur, ſe ſubditis ſuis illatam injuriam ſurdâ aure prætereire non poſſe. Cæterum cum *Fuggerio* ac *Mullero* ſatiſfactum eſſet, diſſimulata jam præſens injuria.

Guilielmus Croiacus & *Ludovicus Rolandus* bonis rationibus inducti, ut ex ditione ipſorum cereviſarium vectigal ærario inferretur.

Cum Leodino nil conveniri potuit, facta tamen mentio reducendæ Curia Spiritualis, quæ ante aliquot annos Diſtam migrarat.

Reipublicæ deinceps nonnihil controverſiæ fuit cum *Ludovico Pinnocco*, Prætoſe, Equite. Is proximo quadriennio ab ærarii adminiſtratione depulſus, ajebat, ſibi annuos centum aureos *Equites* nomine officii deberi ex pacto, dum Præturam adiret, inito. Negantes Senatoſes, nullo juris ordine, tantum amicorum in aula favore fretus, vinxit. Exempti parvo negotio, cum *Joannes Oliverii*, Senator, Bruxellam miſſus, acerrima, niſi pareretur, Principis juſſa reportafſet.

Pinnoccum exin, rebus ante-actis clariffimum, ac omnes ſui temporis nobiles rei militaris peritia & magnificentia præcellentem, rei familiaris penuria infeſtare incepit. Inter ipſum tamen ac Senatum proximo anno pax compoſita.

Petrus à Tbymo Decanatum Lovaniensem *Hadriano Florentio* resignavit, *Ultrajectino*, viro in sacris ac profanis litteris undecunque doctissimo, cujus beneficio splendidissimum Theologorum Collegium visitur, vulgo *Pontificis* dictum.

1498 Quo anno Consules fuere, *Reinerius Liefkenrodius*, Patricius, iterum, *Joannes Rosmerius*, plebeius.

Senatores, *Nicolaus Kersmaker*, *Leonius Udechiniensis*, *Godefridus Radulphi*, *Joannes Blancardus*, *Henricus Castrensis*, *Antonius Zadelarius*, *Henricus Dalbemijs*, *Petrus à Curia*, *Rasò Lindanus*, *Judocus Oirbecanus*, junior.

Decani, *Radulphus Longobardus*, *Judocus Uytterhellicht*, *Michaël Absalonis*, Eques, *Colo Udechiniensis*.

Septemviri, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Godefridus Herenmeys*, *Walterus Tympleus*, *Ludovicus Castrensis*.

Mense Novembri *Maximilianus* cum *Philippo* filio Lovanium venit. Eos donavit Senatus decem hamis vini. Aderant etiam *Fredericus*, Dux Saxoniae, *Georgius*, Dux Bavariae, *Albertus Saxo*, Episcopus Leodinus. Lovanienses ea occasione utendum rati, Leodinum denuò tentant. At nihil eum nec Regis Ducisque preces, nec causae suae injustitia à proposito flexere, quin fulminis interminatione nostros in magno metu contineret.

1499 Sequuntur Consules, *Joannes Pinnoccus*, 6. *Joannes Butselius*, plebeius, 4.

Senatores, *Michaël Absalonis*, Eques, *Radulphus Longobardus*, *Rasò Gravius*, *Godefridus Herenmeys*, *Ludovicus Castrensis*, *Jacobus Albus*, *Judocus Uytterhellicht*, *Joannes Oliverii*, *Walterus Tympleus*, *Godefridus Montanus*, junior.

Decani, *Leonius Udechiniensis*, *Nicolaus Gravius*, *Henricus Dalbemijs*, *Petrus à Curia*.

Septemviri, *Reinerius Liefkenrodius*, *Henricus Castrensis*, *Antonius Zadelarius*, *Joannes Blancardus*.

Dux Juliacensis qui Distam Sicheniumque ditione tenebat, cum se apud *Philippum* Ducem à suis accusatum nosset ob civium aliquot Distensium indignam caedem nullius criminis convictorum, metuens ne Patrimonium suum Fisco addiceretur, *Engelberto Nassavio* id vendidit. Lovanienses *Nassavio* mense Octobri in possessionem eunti, per *Joannem Pinnoccum*, Equitem & Consulem, *Rasonem Gravius* & *Joannem Schoonvorstius*, Distam missos, congratulati sunt, quod vicinus ipsorum factus esset, ut nova conjunctio utrorumque bono esset, optantes.

1500 Proximo anno Consules facti, *Joannes Schoonvorstius*, Patricius, *Petrus Iscanus*, plebeius.

Senatores, *Daniël Boxhornius*, *Leonius Udechiniensis*, *Henricus Castrensis*, *Judocus Oirbecanus*, senior, *Antonius Absalonis*, *Nicolaus Gravius*, *Antonius Zadelarius*, *Joannes Borchovius*, *Jacobus Morselius*, *Judocus Absalonis*.

Decani, *Michaël Absalonis*, Eques, *Rasò Gravius*, *Godefridus Montanus*, filius Petri, *Joannes Oliverii*.

Septemviri, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Godefridus Herenmeys*, *Walterus Tympleus*, *Petrus à Curia*.

Prorogatum imperium omnibus Magistratibus 1501 in annum sequentem, novo sanè exemplo, ac incertum quam de causa.

Mense Septembri Cancellarius Brabantiae arbiter electus, Lovanienses *Leodino* Episcopo in 7000. florenorum damnavit.

Eodem anno *Engelbertus Nassavius*, Princeps Bredanus, *Distanus* & *Sicheniensis*, *Joannes Dominus Bergensis*, *Cornelius* frater ejus, *Dominus Sevenbergensis*, *Henricus Wittbemijs*, *Bersulae* Dominus, conditiones cum Lovaniensibus & *Bruxellensibus* de jurisdictione inierunt. Earum praecipuae hae fuere:

Ut alienationes praediorum non Feudalium, quae extra urbes memoratas sita essent, coram Septemviris urbis factae, ratae essent, modò id etiam in loco ubi vectigalia aut census qui alienationis nomine alicui nobilium ut loci Domino deberentur, intra quadragesimum diem perficeretur; & eo casu census Domino loci solverentur: nisi id fieret, contractu abolito debitum duplicaretur.

Divisiones hereditatum extra urbes sitarum, intra annum coram Septemviris urbium fieri liceret; post annum minimè.

Omnes nobilium Praetores, subditos suos rescripto urbium parere compellerent.

Ne urbes quem jure civitatis tuerentur, qui extra Brabantiam domicilium haberet.

Ne quis duarum urbium civitate se defenderet.

Civis ob crimen in ditione alicujus nobilis captus, in urbes adducatur, cautò tamen, ut ex eadem informatione procedatur, qua contra eum procedendum fuerat, si nulla per urbes interpellatio facta fuisset. Eundem inconsulto qui ceperat, dimitti fas non sit.

Nemo se jure civitatis defendat in criminibus, quorum multa intra decem aureos sit; ut nec in iis civilibus causis quae ex vicinorum inter se commercio oriuntur: finium regundorum, actuum &c. aut ex diurna mercede, re alimentaria, caeterisque quae perfunctorio judicio sine strepitu deciduntur.

In contractibus item, quae in liberis nundinis coierant, nemo jure civitatis defendatur, neque in criminibus, antequam reus civitatem emeret, patris, aut in litibus quae prius contestatae erant.

Ne ob homicidium, stuprum, incendium, Sacrilegium, vim civi in aedibus ejus illatam, exilio punitis, in nobilium ditiones receptis sit.

Qui casu hominem occiderit, exilio multatus, in ditione nobilium liber sit.

Haec & alia nonnulla, quae brevitatis studio omitimus, tam aliorum omnium Brabantiae nobilium nomine, quam suo, cum his urbibus pepigere XVIII. Octobris anno 1501.

Proximè Consulatu functi, *Godefridus Montanus*, Patricius, *Ludovicus Batius*, ex plebe, 3. 1502

Senatores creati, *Michaël Absalonis*, *Joannes Pinnoccus*, Equites, *Godefridus Herenmeys*, *Radulphus Longobardus*, *Walterus Tympleus*, *Judocus Uytterhellicht*, *Joannes Oliverii*, *Henricus Dalbemijs*, *Judocus Oirbecanus*, junior, *Leonardus Boxhornius*.

Decani, *Nicolaus Gravius*, *Antonius Absalonis*, *Judocus Oirbecanus*, senior, *Augustinus Montanus*.

Septemviri, *Joannes Schoonvorstius*, *Henricus*

Castrensis Antonius Zadelarius, Judocus Absalonis.

1503 Anno 1503. Consules fuere *Nicolaus Gravius*, Patricius, *Guilielmus Tybe*, plebeius.

Senatores, *Daniël Boxbornius*, *Leonius Udechiniensis*, *Ludovicus & Henricus Castrenses*, *Antonius Absalonis*, *Antonius Zadelarius*, *Judocus Oirbecanus*, senior, *Judocus Absalonis*, *Joannes Radulphi*, *Augustinus Montanus*.

Decani, *Godefridus Herenmeys*, *Henricus Dalbemius*, *Joannes Oliverii*, *Leonardus Boxbornius*.

Septemviri, *Joannes Pinnoccus*, Eques, *Walterus Tympleus*, *Joannes Blancardus*, *Godefridus Montanus*.

Mense Augusto, his Consulibus, Senatus statuit, ut propolæ diebus Dominicis festivisque ab hora nona ante meridiem usque ad duodecimam; dein totum id tempus quo Vesperæ in Æde D. Petri peraguntur, à vendendo abstinere.

Philippus Dux Hadrianum Helvisium, Quæstorem suum, *Joannem Schoonvorstium*, *Jacobum ex Liemingis*, ac duos plebeios ærario Lovaniensi præfecit.

Initio anni sequentis *Ludovicus Pinnoccus*, Eques, Prætor Lovaniensis, in extrema ætate mortem obiit. XLIV. annos Præturam gesserat. Ante Præturam semel Consul fuerat anno 1460. Hic omnes qui eum præcesserant Prætores, & rerum gestarum gloria & magnifica liberalitate longè superarat. Omnibus ferè *Caroli Audacis & Maximiliani* bellis summa cum laude interfuerat: hinc partim nimio militiæ impendio, partim domestico luxu, cum omne patrimonium confecisset, vix, quod cadaveri pro modo dignitatis efferendo sufficeret, reliquit; suppellex omnis à creditoribus arrepta, ac venundata. *Catharina* foror, *Melderatensi* Domino nupta, exsequiarum decus tutabatur. Horstam ac Velpam, quorum dominus erat, *Pinnoccus* jam dudum alienaverat.

1504 Creati mox in Comitibus Consules, *Godefridus Montanus*, Patricius, iterum, *Ægidius Crollius*, plebeius, 2.

Senatores, *Michaël Absalonis*, Eques, *Godefridus Herenmeys*, *Joannes Blancardus*, *Joannes Oliverii*, *Walterus Tympleus*, *Henricus Dalbemius*, *Judocus Oirbecanus*, junior, *Leonardus Boxbornius*, *Everardus Wingeus*, *Cornelius Radulphi*.

Decani, *Daniël Boxbornius*, *Judocus Oirbecanus*, senior, *Augustinus Montanus*, *Joannes Radulphi*, filius *Godefridi*.

Septemviri, *Ludovicus Castrensis*, *Antonius & Judocus Absalonis*, *Nicolaus Gravius*.

Iwanus Cortebacus, Dominus *Helmontanus*, Prætor Lovaniensis fit.

Carolus, filius *Philippi* Regis, cum sororibus permisso patris aliquamdiu in arce Lovaniensi habitavit. Senatus eam ob rem *Godefridum Montanum*, *Antonium Absalonis*, *Nicolaum Gravius* in Hollandiam miserat ad *Philippum*. Carolo juventutis Rector adpositus erat *Guilielmus Croiacus* Chievreus, Dominus *Arschoti*, *Bierbaci*, & *Heverlæ*, quo Lovanienses magno fautore & amico in palatio utebantur; uxor ejus *Maria Hamaliensis*, Piissima femina, in Ecclesiasticos

ac pauperes mirè munifica, nostræ urbis homines præ cæteris, quibus poterat, beneficiis afficiebat.

Mense Augusto terra Lovanii per aliquot horas tremuit.

Initio anni 1505. *Philippus Dux* in Gelriam expeditionem iniit, ubi parvo temporis spatio omnes fere Regionis civitates subactæ. Arnheimum diutius tenuit, ac tandem VI. Julii deditum. Discessum postea in conditiones, quæ non servatæ *Caroli Gelri* perfidiâ; nam Franci Regis opibus nostris obsistebat.

Hoc bello 200. pedites à Lovaniensibus merebant, equitumque non nihil, è quibus nominatos invenio *Iwanum Cortebacum*, Prætozem, ac Patricios *Joannem Schoonvorstium*, *Judocum Absalonis*, *Jacobum ex Liemingis*, *Jacobum Duffellensem*.

Dux Rex Arnheimum obsidet.

In Comitibus Consules dicti, *Nicolaus Gravius*, 1505 Patricius, iterum, *Guilielmus Tybe*, plebeius, 2.

Senatores, *Daniël Boxbornius*, *Leonius Udechiniensis*, *Ludovicus Castrensis*, *Antonius Absalonis*, *Antonius Zadelarius*, *Judocus Oirbecanus*, senior, *Judocus Absalonis*, *Augustinus Montanus*, *Gregorius Godertius*, *Judocus Uytterbellicht*.

Decani, *Joannes Blancardus*, *Leonardus Boxbornius*, *Cornelius Radulphi*, *Judocus Oirbecanus*, junior.

Septemviri, *Godefridus Herenmeys*, *Walterus Tympleus*, *Godefridus Montanus*, *Joannes Oliverii*.

Circa Septemvirorum electionem nonnihil turbatum fuerat, cum nuncius in castra Arnhemensia missus esset, ut ex ore Regis eos adoptaret: illum tardantem, alius ad Cancellarium Bruxellam missus, prævenit. Itaque mox etiam eo redeunte, qui Arnheimum iverat, duplices Septemviros urbs habebat. Tandem iis, quos Rex jusserat, honoratus fuit.

Conservator Academiae excommunicationem, qua Senatum olim pulsarat, rescindere, & deinceps à cognitione eorum, quæ ad statum urbis pertinent, abstinere jubetur rescripto Regis.

Mense Septembri *Maximilianus* cum *Philippo* filio Lovanium venit. Illic *Guilielmus Croiacus* Chievreus inferioris Germaniæ Rector dictus. *Philippus* paullo post in Hispaniam navigavit.

Anno 1506. Consules fuere, *Godefridus Montanus*, Patricius, 3. *Ægidius Crollius*, plebeius, 3.

Senatores, *Godefridus Herenmeys*, *Joannes Blancardus*, *Joannes Oliverii*, *Walterus Tympleus*, *Henricus Dalbemius*, *Judocus Oirbecanus*, junior, *Leonardus Boxbornius*, *Joannes Radulphi*, *Everardus Wingeus*, *Ludovicus Tympleus*.

Decani, *Ludovicus Castrensis*, *Nicolaus Gravius*, *Judocus Oirbecanus*, senior, *Augustinus Montanus*.

Septemviri, *Joannes Schoonvorstius*, *Antonius Absalonis*, *Antonius Zadelarius*, *Judocus Absalonis*.

Per absentiam *Philippi* Regis *Carolus Egmondanus*, Gelriæ Dux, pacem rupit. *Chievreus* conventus toto Mense Augusto peregit. Cum delectus totâ Brabantia fieri placuisset: excusabant

Lovanienſes, quòd urbe veteranis per peſtem annorum 1489. & ſequentium exhausta, juventute ad ſuam deſenſionem opus haberent. Rejeſta excuſatio, cùm nihil urbi metuendum *Chievreus* affirmaret; nam hoſti ad limitem Brabantiae occurrere decreverat.

Interea diverſus rumor animos perculit, nimirum Regem poſt paucos dies quàm in Hiſpaniam veniſſet, morbo correptum, conſectumque 25. Menſis Septembris vivis exceſſiſſe. Lovanienſes ubi id cognitum habuere, protinus vicina oppida, Tillemontem, Soutleviam, Diſtam, Arſchotum, Siſchenium, Halam, Landinum, Hannutumque movent, ut ſui diligentiffimam curam ſumerent. Nam haud dubiè, tam lepidam occaſionem *Gelro* deſertum non iri. Immiſſum Halæ præſidium, Colubriarii Lovanienſes quinquaginta, haſtati 200. Mox cùm *Gelrus*, pelleſtis ad ſe iis militibus qui *Philippo* Regi proximo bello meruerant, ac recepto Francico Equitatu, quem *Robertus Arebergenſis* adduxerat, Turnoltum ſubito invaſiſſet, concurſum ab omni Brabantia in Campiniam.

Hoſtis non exſpectatis noſtris propè Ruremundam abceſſit, prædam captivosque permultos abigens. Hinc cùm de repellendo bello à Brabantinis deliberatum eſſet, omnium conſilia eò tendebant, ut *Maximiliano* è Germania accito, tutela filiorum Regis, *Caroli* nempè & *Ferdinandi*, demanderetur. Legationem ſubière *Joannes Bergenſis*, *Guilielmus Chievreus*, Cancellarius Brabantiae, ac urbium nomine *Godefridus Montanus*, Conſul Lovanienſis, *Rolandus de Mol*, Eques, Conſul Bruſſellenſis. *Maximilianus* Imperii negotiis implicatior, *Margaretam* filiam, ſagacem fanè feminam, at in qua non ſatis roboris eſſet depellendo præſenti periculo, ſubſtituit.

Per *Margaretam* data acceptaque Sacramenta Lovanii menſis Aprilis die 22. anni 1507.

Quinta Maii proclamatum bellum in Gelros Lovanii. Caſtris juſſu *Maximiliani* præfuturi erant Dux Juliacenſis, & Comes Anhaltius, qui unà cum *Margareta* advenerat. Ediſtum ut qui inter 18. & 60. ætatis annum eſſent, ad præſcriptam diem in armis præſto eſſent.

1507 Secuta mox Comitia Lovanienſia. Conſules dicti, *Antonius Abſalonis*, Patricius, 3. *Judocus Caverſonius*, plebeius.

Senatores, *Daniël Boxbornius*, *Leonius Udeſbinienſis*, *Ludovicus Caſtrenſis*, *Antonius Za-*

delarius, *Nicolaus Gravius*, *Judocus Abſalonis*, *Auguſtinus Montanus*, *Cornelius Radulphi*, *Gregorius Godertoius*, *Jacobus Duffellenſis*.

Decani, *Joannes Blancardus*, *Leonardus Boxbornius*, *Judocus Oirbecanus*, *Ludovicus Tympleus*.

Septemviri, *Godefridus Herenmeys*, *Walterus Tympleus*, *Godefridus Montanus*, *Joannes Oliverii*.

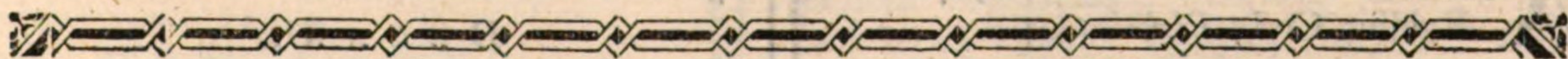
Jaſta fundamenta turris Baſilicæ Divi Petri, & Lovanienſes ad muniendæ urbis ſtudio verſi, *Hugonem Melodunenſem*, Equitem Hannonium, ſibi præfecere.

Decima Septembris *Juliacenſis* & *Anhaltius* copias ſuas Lovanii recenſuèrunt. Nihil hoc motus *Gelrus* III. Calendas Octobris Tillemontem armatâ manu expugnavit. Et licèt captam urbem per XIII. dies infidens, in dies ad ipſa uſque ſuburbia Lovanii excurreret: *Juliacenſis* tamen ſuos, incertum quo conſilio, continuit, nuſquam in hoſtium conſpectum egredi paſſus. *Gelrus* igitur direpto Tillemonte, incolique in captivitatem abductis, cum omni præda incolumis in patriam reverſus, æterno noſtræ gentis dedecore.

Nec minus ignavè ſubſequenter actum; nam Franci ad 600. equites omnem prædam ea expeditione à Brabantiae oppidis pagisque congeſtam per medios Namurcenſium Leucorumque fines domum reportare auſi ſunt. Non tulit id *Joannes Spontinus*, magno vir animo, nec minùs clarâ familia inter Arduennates progenitus. Hic Francos, tranſito jam Namurceſio, in patriam jam ferè à *Roberto Arebergenſi* perductos, ac Baſtinaci vicina complexos, tumultuariè ruſticorum aliquanto numero, ex ferri-fodinis ac lapicidinis proximis coacto, iſſque adjuncta præſidii Namurcenſis parte, noctu vino ſomnoque ſepultos invaſit. Ruſticorum fanè ea fuit rabies, ut finè ullo delectu nobiles ignobileſque neci darent; pauci ſuperfuere; præda omnis inter victores diviſa. *Spontino* ferunt, apud nonnullos gravem invidiam hoc facinore conciliatam; nam *Juliacenſi*, *Anhaltioque* ignominiam exprobraſſe, magis de ipſis quàm de hoſte triumphaſſe, multis videbatur.

Proindè hic finem hiſtoriæ noſtræ facere decrevimus, ab iis quæ ſub *Carolo V.* poſtea magni nominis Imperatore geſta ſunt, conſultò abſtinentes.

Explicit opus Annalium Oppidi Lovanienſis.

MONITUM.

Optandum erat, ut vir aliquis eruditus Diveanos Annales ad noſtra uſque tempora perduxiſſet: at quum id nemo haſtenus aggreſſus fuerit, nè voti penitus expertem Lectorem dimitteremus, viſum eſt, continuam Lovanienſis Magiſtratus ſeriem, ex publicis Oppidi tabulis petitam, hic ſubjungere.

LIBER NONUS,

SEU

APPENDIX,

Continens Fastos Consulares, seriem Septemvirum,
 Senatorum, ac Decanorum Gildæ Lanificii,
 ex Patriciorum Ordine, ab Anno 1508.
 usque ad præsentem Annum 1756.

1508.

CONSULES.

Alterus Vanden Tymple, *Patricius*,
 Joannes Vander Veken, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Antonius Abfalons,
 Judocus Abfalons,
 Nicolaus Van Grave,
 Augustinus Vanden Berghe.

SENATORES.

Joannes Blanckaert,
 Joannes Oliviers,
 Godefridus Vanden Berghe,
 Judocus Van Oirbeke,
 Leonardus Boxhorn,
 Everardus Van Winghe,
 Colo, seu Nicolaus, Van Udekem,
 Ludovicus Vanden Tymple,
 Rafo Vander Lynden,
 Martinus De Waerfegghere.

DECANI.

•
•
•
•

1509.

CONSULES.

Antonius Abfalons, *Patricius*, 4.
 Ægidius Crol, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Walterus Vanden Tymple,
 Godefridus Vanden Berghe,
 Joannes Oliviers,
 Jacobus Van Duffe.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
 Leonius Van Udekem,
 Ludovicus Vander Borch,
 Nicolaus Van Grave,
 Antonius Uytten Hove *aliàs* Zedelere,

Judocus Abfalons,
 Augustinus Vanden Berghe,
 Cornelius Roelofs,
 Wilhelmus Van Assche,
 Jacobus Uytten Limminghe.

DECANI.

Joannes Blanckaert,
 Leonardus Boxhorn,
 Ludovicus Vanden Tymple,
 Rafo Vander Lynden.

1510.

CONSULES.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Patricius,
 Wilhelmus Tybe, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Antonius Uytten Hove *aliàs* Zedelere,
 Joannes Abfalons, Eques,
 Nicolaus Van Grave,
 Jacobus Uytten Limminghe, Eques.

SENATORES.

Joannes Blanckaert,
 Walterus Vanden Tymple,
 Godefridus Vanden Berghe,
 Joannes Oliviers,
 Leonardus Boxhorn,
 Gregorius Goedertoy,
 Jacobus Van Duffe,
 Rafo Vander Lynden,
 Martinus De Waerfegghere,
 Joannes Van Liefkenrode.

DECANI.

Daniël Boxhorn,
 Antonius Abfalons,
 Augustinus Vanden Berghe,
 Wilhelmus Van Assche.

1511.

CONSULES.

Jacobus Uytten Limminghe, Eques, *Patricius*;
 cui intra annum mortuo successit
 Judocus Abfalons, Eques, *Patricius*,
 Henricus De Costere, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Antonius Abfalons,
Godefridus Vanden Berghe,
Jacobus Van Duffe,
Ludovicus Vanden Tymple.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Leonius Van Udekem,
Ludovicus Vander Borch,
Nicolaus Van Grave,
Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere,
Judocus Abfalons, Eques, dein Consul,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Roelofs,
Everardus Van Winghe,
Wilhelmus Van Assche,
Joannes Vander Lynden, electus loco Uytten
Limminghe.

DECANI.

Joannes Blanckaert,
Joannes Oliviers,
Raso Vander Lynden,
Walterus Vanden Tymple.

1512.

CONSULES.

Antonius Abfalons, *Patricius*, 5.
Judocus Van Caverfon, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere,
Joannes Blanckaert,
Judocus Abfalons, Eques,
Nicolaus Van Grave.

SENATORES.

Godefridus Roelofs, filius Godefridi,
Joannes Oliviers,
Walterus Vanden Tymple,
Godefridus Vanden Berghe,
Leonardus Boxhorn,
Gregorius Goedertoy,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Joannes Van Liefkenrode,
Wilhelmus Lombaerts.

DECANI.

Leonius Van Udekem,
Cornelius Roelofs,
Wilhelmus Van Assche,
Joannes Vander Lynden.

1513.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 3.
Wilhelmus Tybe, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Jacobus Van Duffe,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Wilhelmus Van Assche.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Leonius Van Udekem,
Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere,

Judocus Abfalons, Eques,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Roelofs,
Everardus Van Winghe,
Judocus Uytterhellicht,
Joannes Vander Lynden,
Amelricus Pinnock.

DECANI.

Antonius Abfalons,
Joannes Oliviers,
Leonardus Boxhorn,
Walterus Vanden Tymple.

1514.

CONSULES.

Antonius Abfalons, *Patricius*, 6.
Judocus Van Caverfon, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Joannes Abfalons, Eques,
Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers,
Augustinus Vanden Berghe.

SENATORES.

Judocus Blanckaert,
Walterus Vanden Tymple,
Leonardus Boxhorn,
Gregorius Goedertoy,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Jacobus Van Duffe,
Wilhelmus Van Assche,
Joannes Van Liefkenrode,
Wilhelmus Lombaerts.

DECANI.

Daniël Boxhorn,
Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere,
Judocus Uytterhellicht,
Amelricus Pinnock.

1515.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 4.
Ludovicus Baets, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Joannes Blanckaert,
Jacobus Van Duffe,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Leonius Van Udekem,
Joannes Oliviers,
Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere,
Judocus Abfalons, Eques,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Roelofs,
Joannes Vander Lynden,
Amelricus Pinnock,
Joannes Vander Borch.

T

DECANI.

Antonius Abfalons,
Leonardus Boxhorn,
Wilhelmus Van Affche,
Joannes Van Liefkenrode.

1516.

CONSULES.

Antonius Abfalons, *Patricius*, 7.
Judocus Van Caverfon, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Judocus Abfalons, Eques,
Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers,
Amelricus Pinnock.

SENATORES.

Walterus Vanden Tymple,
Leonardus Boxhorn,
Gregorius Goedertoy,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Jacobus Van Duffe,
Everardus Van Winghe,
Wilhelmus Van Affche,
Wilhelmus Lombaerts,
Gaspar Abfalons.

DECANI.

Daniël Boxhorn,
Augustinus Vanden Berghe,
Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere,
Joannes Vander Borch.

1517.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 5.
Ludovicus Baets, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Antonius Uytten Hove, *aliàs* Zedelere, (Huic
24. Junii 1517. defuncto successus Augu-
stinus Vanden Berghe,)
Joannes Blanckaert,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Leonius Van Udekem,
Godefridus Roelofs,
Joannes Oliviers,
Judocus Abfalons, Eques,
Cornelius Roelofs,
Joannes Van Liefkenrode,
Joannes Vander Lynden,
Amelricus Pinnock,
Joannes Vander Borch.

DECANI.

Leonardus Boxhorn,
Walterus Vanden Tymple,
Wilhelmus Van Affche,
Jacobus Van Duffe.

1518.

CONSULES.

Antonius Abfalons, *Patricius*, 8.
Judocus Van Caverfon, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Judocus Abfalons, Eques, Obiit 6. Maii 1519.
Nicolaus Van Grave,
Jacobus Van Duffe; Creato Pratori Lova-
nienfi successus est 25. 9bris 1518. Joannes
Van Liefkenrode,
Joannes Vander Borch.

SENATORES.

Walterus Vanden Tymple,
Leonardus Boxhorn,
Augustinus Vanden Berghe,
Everardus Van Winghe,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Wilhelmus Lombaerts,
Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Joannes Vander Tommen.

DECANI.

Daniël Boxhorn,
Joannes Oliviers,
Cornelius Roelofs,
Amelricus Pinnock.

1519.

CONSULES.

Joannes Vander Borch, *Patricius*,
Ludovicus Baets, *Plebeius*, 6.

SEPTENVIRI.

Joannes Blanckaert,
Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Leonardus Boxhorn.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Godefridus Roelofs,
Joannes Oliviers,
Nicolaus Van Grave,
Cornelius Roelofs,
Joannes Van Liefkenrode,
Joannes Vander Lynden,
Amelricus Pinnock,
Joannes Van Pulle,
Joannes Hermeys.

DECANI.

Antonius Abfalons,
Augustinus Vanden Berghe,
Walterus Vanden Tymple,
Henricus Van Pulle.

1520.

CONSULES.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Patricius, 2.
Ægidius Crol, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers,
Augustinus Vanden Berghe,
Joannes Vander Borch.

SENATORES.

Antonius Abfalons,
Leonardus Boxhorn,
Rafó Vander Lynden,
Everardus Van Winghe,
Wilhelmus Lombaerts,
Joannes Vander Tommen,
Henricus Van Pulle,
Ægidius Vander Borch,
Jacobus De Witte,
Arnoldus Kyps.

DECANI.

Daniël Boxhorn,
Joannes Blanckaert,
Cornelius Roelofs,
.....

1521.

CONSULES.

Walterus Vanden Tymple, *Patricius*, 2.
Ludovicus Baets, *Plebeius*, 7.

SEPTENVIRI.

Joannes Blanckaert,
Ludovicus Vanden Tymple,
Rafó Vander Lynden,
Leonardus Boxhorn.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Godefridus Roelofs,
Nicolaus Van Grave,
Joannes Vander Lynden,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Roelofs,
Joannes Vander Borch,
Gaspar Abfalons,
Joannes Van Pulle,
Joannes Hermeyss.

DECANI.

Antonius Abfalons,
Joannes Oliviers,
Henricus Van Pulle,
Arnoldus Kyps.

1522.

CONSULES.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Patricius, 3.
Henricus Bericx, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers,
Joannes Vander Borch,
Joannes Hermeyss,

SENATORES.

Antonius Abfalons,
Leonardus Boxhorn,
Rafó Vander Lynden,
Wilhelmus Lombaerts,
Henricus Van Pulle,
Joannes Vander Tommen,
Ægidius Vander Borch,
Jacobus De Witte,
Arnoldus Kyps,
Ludovicus Vanden Tymple, filius Walteri.

DECANI.

Joannes Blanckaert,
Augustinus Vanden Berghe,
Walterus Vanden Tymple,
Godefridus Roelofs.

1523.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 6.
Joannes Vander Hoeven, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Antonius Abfalons,
Joannes Blanckaert,
Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Rafó Vander Lynden.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Godefridus Roelofs,
Walterus Vanden Tymple,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Roelofs,
Joannes Vander Borch,
Gaspar Abfalons,
Joannes Hermeyss,
Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Duffe.

DECANI.

Joannes Oliviers,
Leonardus Boxhorn,
Henricus Van Pulle,
Ludovicus Vanden Tymple, filius Walteri.

1524.

CONSULES.

Rafó Vander Lynden, *Patricius*,
Henricus Bericx, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers, Senior,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Van Duffe.

SENATORES.

Antonius Abfalons,
Leonardus Boxhorn,
Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,

Wilhelmus Lombaerts,
Henricus Van Pulle,
Joannes Vander Tommen,
Jacobus De Witte,
Arnoldus Kyps,
Ludovicus Vanden Tymple, filius Walteri,
Joannes Oliviers, Junior.

DECANI.

Joannes Blanckaert,
Walterus Vanden Tymple,
Joannes Vander Borch,
Joannes Hermeys.

1525.

CONSULES.

Joannes Blanckaert, *Patricius*,
Joannes Meys, *Plebeius*.

SEPTEMVIRI.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Raso Vander Lynden,
Leonardus Boxhorn,
Joannes Hermeys.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Godefridus Roelofs,
Walterus Vanden Tymple,
Nicolaus Van Grave,
Augustinus Vanden Berghe,
Joannes Vander Borch,
Gaspar Abfalons,
Joannes Van Pulle,
Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Duffe.

DECANI.

Antonius Abfalons,
Joannes Oliviers, Senior,
Ludovicus Vanden Tymple, filius Walteri,
Jacobus De Witte.

1526.

CONSULES.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Patricius, 4.
Henricus Bericx, *Plebeius*, 3.

SEPTEMVIRI.

Joannes Blanckaert, (Obiit sub finem Augusti;
ejus loco constitutus Joannes Oliviers, Junior)
Nicolaus Van Grave,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Van Duffe.

SENATORES.

Raso Vander Lynden,
Joannes Oliviers, Senior,
Wilhelmus Lombaerts,
Everardus Van Winghe,
Joannes Hermeys,
Joannes Vander Tommen,
Ægidius Vander Borch,
Jacobus de Witte,
Arnoldus Kyps,
Carolus Vrancx.

DECANI.

Leonardus Boxhorn,
Walterus Vanden Tymple,
Joannes Vander Borch,
Henricus Van Pulle.

1527.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 7.
Henricus Willems, *Plebeius*.

SEPTEMVIRI.

Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Joannes Vander Borch,
Leonardus Boxhorn.

SENATORES.

Daniël Boxhorn,
Godefridus Roelofs,
Walterus Vanden Tymple,
Augustinus Vanden Berghe,
Gaspar Abfalons,
Joannes Van Pulle,
Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Duffe,
Joannes Oliviers, Junior,
Antonius Abfalons.

DECANI.

Joannes Oliviers, Senior,
Joannes Hermeys,
Jacobus De Witte,
Ægidius Vander Borch.

1528.

CONSULES.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Patricius, 5.
Joannes Vander Hoeven, *Plebeius*, 2.

SEPTEMVIRI.

Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers, Senior,
Augustinus Vanden Berghe,
Cornelius Van Duffe.

SENATORES.

Raso Vander Lynden,
Wilhelmus Lombaerts,
Joannes Hermeys,
Henricus Van Pulle,
Joannes Vander Tommen,
Ægidius Vander Borch,
Jacobus De Witte,
Arnoldus Kyps,
Carolus Vrancx,
Ægidius Abfalons.

DECANI.

Leonardus Boxhorn,
Walterus Vanden Tymple,
Godefridus Roelofs,
Joannes Vander Borch.

1529.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 8.
Henricus Bericx, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Ludovicus Vanden Tymple,
Raso Vander Lynden,
Leonardus Boxhorn,
Wilhelmus Lombaerts.

SENATORES.

Godefridus Roelofs,
Walterus Vanden Tymple,
Augustinus Vanden Berghe,
Joannes Vander Borch,
Gaspar Abfalons,
Joannes Van Pulle,
Cornelius Van Duffe,
Joannes Oliviers, Junior,
Jacobus Vander Lynden,

DECANI.

Joannes Oliviers,
Joannes Hermeyns,
Henricus Van Pulle,
Jacobus De Witte.

1530.

CONSULES.

Ludovicus Vanden Tymple, filius Joannis,
Patricius, 6.
Joannes Vander Hoeven, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave,
Joannes Oliviers, Senior,
Joannes Vander Borch,
Cornelius Van Duffe.

SENATORES.

Raso Vander Lynden,
Joannes Vander Tommen,
Henricus Van Pulle,
Joannes Hermeyns,
Ægidius Vander Borch,
Jacobus De Witte,
Arnoldus Kyps,
Antonius Vander Lynden,
Carolus Vranex,
Leonius Van Udekem.

DECANI.

Augustinus Vanden Berghe,
Godefridus Roelofs,
Wilhelmus Lombaerts,
Joannes Oliviers, Junior.

1531.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 9.
Antonius Berthyus, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Augustinus Vanden Berghe,
Ludovicus Vanden Tymple, Eques, (Obiit
18. Januarii antequam præstitisset iusjuran-
dum, & loco ejus adhuc viventis Arnoldus
Kyps,)

Raso Vander Lynden,
Ægidius Vander Borch; Creato Sub-Prætori
Lovaniensi successit ineunte Maio 1532.
Antonius Vander Lynden.

SENATORES.

Godefridus Roelofs,
Walterus Vanden Tymple,
Wilhelmus Lombaerts,
Joannes Vander Borch,
Gaspar Abfalons,
Joannes Van Pulle,
Cornelius Van Duffe,
Joannes Oliviers, Junior,
Ægidius Abfalons,
Jacobus Vander Lynden.

DECANI.

Joannes Oliviers, Senior,
Henricus Van Pulle,
Joannes Hermeyns,
Jacobus De Witte.

1532.

CONSULES.

Raso Vander Lynden, *Patricius*, 2.
Henricus Bericx, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave,
Joannes Vander Borch,
Cornelius Van Duffe,
Joannes Vander Tommen.

SENATORES.

Joannes Oliviers, Senior,
Augustinus Vanden Berghe,
Henricus Van Pulle,
Joannes Hermeyns,
Jacobus De Witte,
Arnoldus Kyps,
Antonius Vander Lynden,
Leonius Van Udekem,
Gaspar Roelofs,
Antonius Vander Tommen.

DECANI.

Walterus Vanden Tymple,
Wilhelmus Lombaerts,
Carolus Vranex,
Jacobus Vander Lynden.

1533.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 10.
Antonius Berthyus, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Augustinus Vanden Berghe, (Obiit 26. Januarii)
 Rafo Vander Lynden,
 Joannes Hermeys,
 Wilhelmus Lombaerts.

S E N A T O R E S.

Joannes Vander Borch,
 Gaspar Abfalons,
 Joannes Vander Tommen,
 Joannes Van Pulle,
 Cornelius Van Duffe,
 Joannes Oliviers, Junior,
 Carolus Vranx,
 Ægidius Abfalons,
 Jacobus Vander Lynden,
 Joannes Vanden Tymple, filius Walteri.

D E C A N I.

Joannes Oliviers, Senior,
 Arnoldus Kyps,
 Jacobus De Witte,
 Antonius Vander Lynden.

1534.

C O N S U L E S.

R afo Vander Lynden, *Patricius*, 3.
 Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Nicolaus Van Grave,
 Joannes Vander Borch,
 Cornelius Van Duffe,
 Antonius Vander Lynden.

S E N A T O R E S.

Godefridus Roelofs,
 Joannes Oliviers, Senior,
 Martinus De Waerfegghere,
 Joannes Hermeys,
 Ægidius Vander Borch,
 Jacobus De Witte,
 Arnoldus Kyps,
 Leonius Van Udekem,
 Gaspar Roelofs,
 Cornelius Van Grave.

D E C A N I.

Henricus Van Pulle,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Joannes Oliviers, Junior,
 Joannes Vanden Tymple.

1535.

C O N S U L E S.

J oannes Vander Borch, *Patricius*, 2.
 Antonius Berthyns, *Plebeius*, 3.

S E P T E M V I R I.

Rafo Vander Lynden,
 Joannes Hermeys,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Joannes Vanden Tymple.

S E N A T O R E S.

Nicolaus Van Grave,
 Gaspar Abfalons,
 Henricus Van Pulle,

Antonius Vander Lynden,
 Cornelius Van Duffe,
 Joannes Oliviers, Junior,
 Carolus Vranx,
 Ægidius Abfalons,
 Jacobus Vander Lynden,
 Joannes Uytten Limminghe.

D E C A N I.

Joannes Oliviers, Senior,
 Arnoldus Kyps,
 Ægidius Vander Borch,
 Cornelius Van Grave.

1536.

C O N S U L E S.

J oannes Vanden Tymple, filius Walteri, *Patricius*,
 Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Nicolaus Van Grave,
 Joannes Vander Borch,
 Joannes Oliviers, Junior,
 Joannes Vander Lynden.

S E N A T O R E S.

Joannes Oliviers, Senior,
 Rafo Vander Lynden,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Joannes Van Pulle,
 Joannes Hermeys,
 Jacobus de Witte,
 Arnoldus Kyps,
 Gaspar Roelofs,
 Cornelius Van Grave,
 Cunrardus Van Duffe.

D E C A N I.

Henricus Van Pulle,
 Carolus Vranx,
 Antonius Vander Lynden,
 Cornelius Van Duffe.

1537.

C O N S U L E S.

N icolaus Van Grave, *Patricius*, 11.
 Antonius Berthyns, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Wilhelmus Lombaerts,
 Antonius Vander Lynden,
 Joannes Vanden Tymple,
 Cornelius Van Grave.

S E N A T O R E S.

Gaspar Abfalons,
 Henricus Van Pulle,
 Cornelius Van Duffe,
 Joannes Oliviers, Junior,
 Carolus Vranx,
 Ægidius Abfalons,
 Leonius Van Udekem,
 Joannes Uytten Limminghe,
 Joannes Vander Lynden,
 Ludovicus Vander Tommen.

DECANI.

Joannes Oliviers, Senior, (Obiit.... 1538.)
 Joannes Vander Borch,
 Arnoldus Kyps,
 Joannes Hermeys.

1538.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, filius Walteri,
Patricius, 2.
 Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave,
 Joannes Hermeys,
 Joannes Oliviers,
 Joannes Vander Lynden.

SENATORES.

Joannes Vander Borch,
 Joannes Vander Tommen,
 Joannes Van Pulle,
 Arnoldus Kyps,
 Antonius Vander Lynden,
 Gaspar Roelofs,
 Cornelius Van Grave,
 Gaspar Vander Heyden,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Joannes Roelofs, filius Cornelii.

DECANI.

Henricus Van Pulle,
 Carolus Vrancx,
 Cornelius Van Duffe,
 Gaspar Abfalons.

1539.

CONSULES.

Nicolaus Van Grave, *Patricius*, 12.
 Joannes Vander Hoeven, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Borch,
 Antonius Vander Lynden,
 Joannes Vanden Tymple,
 Cornelius Van Grave.

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
 Henricus Van Pulle,
 Joannes Hermeys,
 Cornelius Van Duffe,
 Carolus Vrancx,
 Ægidius Abfalons,
 Leonius Van Udekem,
 Joannes Vander Lynden,
 Ludovicus Vander Tommen,
 Arnoldus Vinck, Junior.

DECANI.

Arnoldus Kyps,
 Joannes Oliviers,
 Joannes Vander Tommen,
 Joannes Roelofs.

1540.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, filius Walteri, *Patricius*, 3.
 Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Nicolaus Van Grave, (Obiit XI. Augusti; ei
 suffectus Ludovicus Vander Tommen)
 Joannes Hermeys,
 Joannes Oliviers,
 Joannes Vander Lynden.

SENATORES.

Joannes Vander Borch,
 Joannes Vander Tommen,
 Joannes Van Pulle,
 Arnoldus Kyps,
 Antonius Vander Lynden,
 Gaspar Roelofs,
 Gaspar Vander Heyden,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Joannes Roelofs,
 Rolandus Van Oirbeke.

DECANI.

Henricus Van Pulle,
 Carolus Vrancx,
 Cornelius Van Grave,
 Ægidius Abfalons.

1541.

CONSULES.

Joannes Vander Lynden, *Patricius*,
 Henricus Huene, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Borch,
 Antonius Vander Lynden,
 Joannes Vander Tommen,
 Joannes Vanden Tymple, Eques, filius Wal-
 teri.

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
 Henricus Van Pulle,
 Joannes Hermeys, (Obiit XII. xbris 1541.)
 Carolus Vrancx,
 Ægidius Abfalons,
 Cornelius Van Grave,
 Arnoldus Vinck, Junior, (Obiit sub finem xbris)
 Ludovicus Vander Tommen,
 Henricus De Rycke,
 Theodoricus Roelofs.

DECANI.

Arnoldus Kyps,
 Joannes Oliviers,
 Gaspar Vander Heyden,
 Rolandus Van Oirbeke.

1542.

CONSULES.

Joannes Vander Tommen, *Patricius*,
 Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Joannes Oliviers,
Joannes Vander Lynden,
Gaspar Abfalons,
Henricus De Rycke, Junior.

SENATORES.

Joannes Vander Borch,
Joannes Van Pulle,
Arnoldus Kyps,
Antonius Vander Lynden,
Cunrardus Van Duffe, (Obiit anno nondum
expleto)
Gaspar Vander Heyden,
Joannes Roelofs,
Rolandus Van Oirbeke,
Joannes De Rycke,
Hector Boxhorn.

DECANI.

Henricus Van Pulle,
Joannes Vanden Tymple, Eques, filius Wal-
teri,
Cornelius Van Grave,
Ludovicus Vander Tommen.

1543.

CONSULES.

Augustinus Vrancx, *Patricius*,
Judocus De Moor, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Antonius Vander Lynden,
Joannes Vander Tommen,
Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave.

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Ægidius Abfalons,
Leonius Van Udekem,
Joannes Vander Lynden,
Ludovicus Vander Tommen,
Wilhelmus Lombaerts,
Theodoricus Roelofs,
Henricus De Rycke, Senior; ejus loco Paullus
Uytterhellicht,
Wilhelmus Boxhorn.

DECANI.

Joannes Oliviers,
Gaspar Vander Heyden,
Henricus De Rycke, Junior,
Hector Boxhorn.

1544.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, Eques, filius Wal-
teri, *Patricius*, 4.
Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 6.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Ludovicus Vander Tommen,
Gaspar Abfalons,
Henricus De Rycke,

SENATORES.

Arnoldus Kyps, & ejus loco Carolus Vrancx,
Antonius Vander Lynden,
Joannes Oliviers,
Cornelius Van Grave,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes Roelofs,
Joannes De Rycke,
Hector Boxhorn,
Joannes Schoerbroot,
Joannes De Witte.

DECANI.

Henricus Van Pulle,
Joannes Vander Tommen,
Theodoricus Roelofs,
Wilhelmus Boxhorn.

1545.

CONSULES.

Joannes Vander Lynden, Eques, *Patri-*
cus, 2.
Henricus Leunis, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Joannes Oliviers,
Antonius Vander Lynden,
Joannes Vander Tommen,
Joannes Vanden Tymple, Eques.

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Ægidius Abfalons,
Leonius Van Udekem,
Ludovicus Vander Tommen,
Wilhelmus Lombaerts,
Henricus De Rycke, Junior,
Augustinus Vrancx, loco Paulli Uytterhellicht,
Joannes De Laistre.

DECANI.

Cornelius Van Grave,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Rycke,
Joannes Schoerbroot.

1546.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, Eques, filius Wal-
teri, *Patricius*, 5.
Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 7.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden,
Cornelius Van Grave,
Gaspar Abfalons,
Hector Boxhorn.

SENATORES.

Joannes Oliviers,
Carolus Vrancx, (Obiit anno necdum exacto.)
Antonius Vander Lynden,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes Roelofs,
Joannes De Rycke,

Joannes Schoerbroot,
Joannes De Witte,
Nicolaus Van Longeville,
Joannes Van Pulle.

DECANI.

Henricus Van Pulle,
Ludovicus Vander Tommen,
Henricus De Rycke, Junior,
Theodoricus Roelofs.

1547.

CONSULES.

Joannes Vander Lynden, Eques, *Patricius*, 3.
Henricus Leunis, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Oliviers,
Antonius Vander Lynden,
Joannes Vanden Tymple, Eques,
Nicolaus Van Longeville.

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Cornelius Van Grave,
Ægidius Abfalons,
Wilhelmus Lombaerts,
Ludovicus Vander Tommen,
Henricus De Rycke, Junior,
Augustinus Vranx,
Hector Boxhorn,
Cornelius De Bucq.

DECANI.

Joannes Vander Tommen,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Rycke,
Joannes Schoerbroot.

1548.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, Eques, *Patricius* 6.
Matthias Reyniers, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Tommen,
Joannes Vander Lynden, Eques,
Henricus De Rycke, Junior,
Hector Boxhorn.

SENATORES.

Joannes Oliviers,
Antonius Vander Lynden,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Rycke,
Joannes Schoerbroot,
Joannes De Witte,
Nicolaus Van Longeville,
Henricus Waeffelaers,
Ludovicus Vander Tommen,
Joannes Roelofs.

DECANI.

Augustinus Vranx,
Ludovicus Vander Tommen,
Cornelius Van Grave,
Henricus Van Pulle.

1549.

CONSULES.

Joannes Vander Tommen, Eques, *Patricius*, 2.
Henricus Leunis, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Grave,
Joannes Vanden Tymple, Eques,
Nicolaus Van Longeville,

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Ægidius Abfalons,
Joannes Vander Lynden, Eques,
Wilhelmus Lombaerts,
Henricus De Rycke,
Augustinus Vranx,
Hector Boxhorn,
Joannes Vander Borch, filius Ægidii,
Petrus Vander Tommen, filius Ludovici.

DECANI.

Joannes Oliviers,
Joannes Schoerbroot,
Joannes De Witte,
Ludovicus Vander Tommen.

1550.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, Eques, *Patricius*, 7.
Matthias Reyniers, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Oliviers,
Joannes Vander Tommen, Eques,
Joannes Vander Lynden, Eques,
Henricus De Rycke, Junior.

SENATORES.

Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Grave,
Ludovicus Vander Tommen,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Rycke,
Joannes Schoerbroot,
Joannes De Witte,
Joannes Van Pulle,
Henricus Waeffelaers,
Joannes Roelofs.

DECANI.

Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Hector Boxhorn,
Augustinus Vranx.

1551.

C O N S U L E S.

Joannes Vander Lynden, Eques, *Patricius*, 4.
Henricus Leunis, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Antonius Vander Lynden,
Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave,
Wilhelmus Boxhorn, J. U. L.

S E N A T O R E S.

Gaspar Abfalons,
Henricus Van Pulle,
Joannes Vander Tommen, Eques,
Ægidius Abfalons,
Wilhelmus Lombaerts,
Henricus De Rycke,
Augustinus Vrancx,
Hector Boxhorn,
Joannes Van Liedekercke,
Raso Vander Lynden.

D E C A N I.

Joannes Oliviers,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Witte,
Ludovicus Vander Tommen.

1552.

C O N S U L E S.

Joannes Vanden Tymple, Eques, *Patricius*, 8.
Matthias Reyniers, *Plebeius*, 3.

S E P T E M V I R I.

Joannes Oliviers,
Joannes Vander Lynden, Eques,
Henricus De Rycke,
Hector Boxhorn.

S E N A T O R E S.

Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Grave,
Ludovicus Vander Tommen,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Rycke,
Wilhelmus Boxhorn,
Joannes De Witte,
Paullus Uytterhellicht,
Henricus Waeffelaers,
Joannes Roelofs.

D E C A N I.

Henricus Van Pulle,
Gaspar Abfalons,
Hector Boxhorn,
Augustinus Vrancx.

1553.

C O N S U L E S.

Joannes Vander Tommen, Eques, *Patricius*, 3.
Hubertus Van Bierbeke, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Antonius Vander Lynden,
Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave,
Joannes De Rycke.

S E N A T O R E S.

Gaspar Abfalons,
Joannes Oliviers,
Ægidius Abfalons,
Joannes Vander Lynden, Eques,
Wilhelmus Lombaerts,
Henricus De Rycke,
Hector Boxhorn,
Augustinus Vrancx,
Joannes Schoerbroot,
Joannes Van Liedekercke.

D E C A N I.

Ludovicus Vander Tommen,
Wilhelmus Boxhorn,
Joannes De Witte,
Joannes Roelofs.

1554.

C O N S U L E S.

Joannes Vanden Tymple, Eques, *Patricius*, 9.
Matthias Reyniers, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Joannes Oliviers,
Joannes Vander Lynden, Eques,
Joannes Vander Tommen, Eques,
Augustinus Vander Borch.

S E N A T O R E S.

Antonius Vander Lynden,
Cornelius Van Grave,
Ludovicus Vander Tommen,
Gaspar Vander Heyden,
Joannes De Rycke,
Wilhelmus Boxhorn,
Joannes De Witte,
Henricus Waeffelaers,
Joannes Roelofs,
Gerardus Van Griecken.

D E C A N I.

Henricus De Rycke,
Hector Boxhorn,
Augustinus Vrancx,
Joannes Schoerbroot.

1555.

C O N S U L E S.

Joannes Vander Tommen, Eques, *Patricius*, 4.
Daniël Van Voshem, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave,
Wilhelmus Boxhorn,
Gaspar Vander Heyden.

SENATORES.

Gaspar Abfalons,
 Joannes Vander Lynden, Eques,
 Henricus De Rycke,
 Hector Boxhorn,
 Augustinus Vrancx,
 Joannes Schoerbroot,
 Joannes Van Liedekercke,
 Carolus Vanden Tymple,
 Andreas Van Longeville,
 Joannes Edelheere.

DECANI.

Joannes Oliviers,
 Ludovicus Vander Tommen,
 Joannes Roelofs,
 Augustinus Vander Borch.

1556.

CONSULES.

Cornelius Van Grave, *Patricius*,
 Matthias Reyniers, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Tommen, Eques,
 Joannes Vander Lynden, Eques,
 Hector Boxhorn,
 Augustinus Vander Borch.

SENATORES.

Joannes Oliviers,
 Ægidius Abfalons,
 Joannes Vanden Tymple, Eques,
 Ludovicus Vander Tommen, (Obiit 6. 8bris
 1556.)

Gaspar Vander Heyden,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Joannes Roelofs,
 Henricus Waeffelaers,
 Ægidius Van Duffe,
 Wilhelmus Edelheere.

DECANI.

Wilhelmus Boxhorn,
 Joannes Schoerbroot,
 Augustinus Vrancx,
 Joannes Edelheere.

1557.

CONSULES.

Joannes Vander Lynden, Eques, *Patricius*, 5.
 Daniël Van Voshem, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
 Cornelius Van Grave,
 Wilhelmus Boxhorn,
 Joannes Roelofs.

SENATORES.

Augustinus Vrancx,
 Joannes De Rycke,
 Hector Boxhorn,
 Joannes Schoerbroot,
 Ludovicus Vander Tommen,
 Joannes Van Liedekercke,
 Andreas Van Longeville,
 Joannes Edelheere,
 Cunrardus De Ketelboetere,
 Ambrosius Van Duffe.

DECANI.

Joannes Oliviers,
 Joannes Vander Tommen, Eques,
 Gaspar Vander Heyden,
 Augustinus Vander Borch.

1558.

CONSULES.

Wilhelmus Boxhorn, *Patricius*,
 Matthias Reyniers, *Plebeius*, 6.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Tommen, Eques,
 Joannes Vander Lynden, Eques,
 Hector Boxhorn,
 Augustinus Vander Borch.

SENATORES.

Joannes Oliviers,
 Ægidius Abfalons,
 Joannes Vanden Tymple, Eques,
 Cornelius Van Grave,
 Gaspar Vander Heyden,
 Wilhelmus Lombaerts,
 Henricus Waeffelaers,
 Gerardus Van Griecken,
 Ægidius Van Duffe,
 Wilhelmus Edelheere.

DECANI.

Joannes Schoerbroot,
 Augustinus Vrancx,
 Joannes Edelheere,
 Joannes Roelofs.

1559.

CONSULES.

Augustinus Vander Borch, *Patricius*,
 Supremo Brabantiae Consilio admotus,
 Daniël Van Voshem, *Plebeius*, Obiit hic 7. Au-
 gusti 1559. cui successit Judocus De Moor, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
 Wilhelmus Boxhorn,
 Augustinus Vrancx,
 Joannes Edelheere.

SENATORES.

Joannes Vander Tommen, Eques,
 Joannes Vander Lynden, Eques,
 Joannes Uytten Limminghe,
 Ludovicus Vander Tommen,
 Joannes Roelofs,
 Joannes Van Liedekercke,
 Joannes Schoerbroot,
 Andreas Van Longeville,
 Ambrosius Van Duffe,
 Gaspar Abfalons.

DECANI.

Cornelius Van Grave,
 Hector Boxhorn,
 Gaspar Vander Heyden,
 Ægidius Van Duffe.

1560.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, Eques, *Patricius*, 10.
Matthias Reyniers, *Plebeius*, 7.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Joannes Vander Tommen, Eques,
Joannes Roelofs,
Gerardus Van Grieken.

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Gaspar Vander Heyden,
Hector Boxhorn,
Augustinus Vrancx,
Joannes De Rycke,
Wilhelmus Lombaerts,
Ægidius Van Duffe,
Wilhelmus Edelheere,
Oliverius De Ketelboetere,
Ludovicus Roelofs.

DECANI.

Wilhelmus Boxhorn,
Ludovicus Vander Tommen,
Joannes Edelheere,
Joannes Schoerbroot.

1561.

CONSULES.

Joannes Vander Lynden, Eques, *Patricius*, 6.
Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 8.

SEPTENVIRI.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave,
Wilhelmus Boxhorn,
Ludovicus Vander Tommen.

SENATORES.

Joannes Vander Tommen, Eques,
Joannes Schoerbroot,
Joannes Van Liedekercke,
Gerardus Van Grieken,
Joannes Edelheere,
Gaspar Abfalons,
Ambrosius Van Duffe,
Hadrianus Van Duffe,
Franciscus De Bucq,
Joannes Van Schore.

DECANI.

Hector Boxhorn,
Joannes De Rycke, (Obiit)
Augustinus Vrancx,
Ægidius Van Duffe.

1562.

CONSULES.

Wilhelmus Boxhorn, *Patricius*, 2.
Matthias Reyniers, *Plebeius*, 8.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Hector Boxhorn,
Joannes Roelofs,
Joannes Edelheere.

SENATORES.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave,
Gaspar Vander Heyden,
Augustinus Vrancx,
Ludovicus Vander Tommen,
Ægidius Van Duffe,
Wilhelmus Edelheere,
Oliverius De Ketelboetere,
Georgius Van Schoonhoven,
Joannes De Waerfeggere, cui eodem die suffectus est Wilhelmus Lombaerts.

DECANI.

Joannes Vander Tommen, Eques, (Obiit...)
Joannes Schoerbroot,
Gerardus Van Grieken,
Joannes Van Schore.

1563.

CONSULES.

Gerardus Van Grieken, *Patricius*,
Nicolaus Vander Heyden, *Plebeius*, 9.

SEPTENVIRI.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
Cornelius Van Grave,
Wilhelmus Boxhorn, assumtus ad Consilium
Brabantiae,
Joannes Van Schore.

SENATORES.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Hector Boxhorn,
Joannes Schoerbroot,
Joannes Van Liedekercke,
Joannes Edelheere,
Ambrosius Van Duffe,
Gaspar Abfalons,
Hadrianus Van Duffe,
Augustinus De Rycke,
Franciscus De Bucq.

DECANI.

Augustinus Vrancx,
Joannes Roelofs,
Georgius Van Schoonhoven,
Ludovicus Vander Lynden.

1564.

CONSULES.

Joannes Vanden Tymple, Eques, *Patricius*, 11.
Petrus Van Caverfon, *Plebeius*, Obiit
4. 7bris; ejus loco Judocus Herthals.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Hector Boxhorn,
Ludovicus Vander Tommen,
Gerardus Van Grieken.

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Augustinus Vrancx,
Nicolaus Van Longeville,

Joannes Vander Borch,
Joannes Roelofs,
Ægidius Van Duffe,
Wilhelmus Edelheere,
Joannes Van Schore,
Georgius Van Schoonhoven,
Ludovicus Vander Lynden.

DECANI.

Gaspar Vander Heyden,
Joannes Schoerbroot,
Joannes Edelheere,
Franciscus De Bucq.

1565.

CONSULES.

Joannes Edelheere, *Patricius*,
Joannes Baerts, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
Joannes Roelofs,
Georgius Van Schoonhoven,
Ludovicus Vander Lynden.

SENATORES.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Hector Boxhorn,
Joannes Schoerbroot,
Ludovicus Vander Tommen,
Joannes Van Liedekercke,
Ambrosius Van Duffe,
Franciscus De Bucq,
Hadrianus Van Duffe,
Augustinus De Rycke,
Carolus Van Raveschot.

DECANI.

Cornelius Van Grave,
Augustinus Vrancx,
Gerardus Van Griecken,
Joannes Van Schore.

1566.

CONSULES.

Gerardus Van Griecken, *Patricius*, 2.
Petrus Van Kelfs, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Cornelius Van Grave,
Hector Boxhorn,
Joannes Edelheere.

SENATORES.

Joannes Vanden Tymple, Eques,
Augustinus Vrancx,
Nicolaus Van Longeville,
Joannes Vander Borch,
Ægidius Van Duffe,
Wilhelmus Edelheere,
Oliverius De Ketelboetere,
Joannes Van Schore,
Georgius Van Schoonhoven,
Ludovicus Vander Lynden.

DECANI.

Joannes Schoerbroot,
Joannes Roelofs,
Franciscus De Bucq,
Joannes Van Liedekercke.

1567.

CONSULES.

Joannes Van Liedekercke, *Patricius*,
Joannes Baerts, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Roelofs,
Gerardus Van Griecken,
Joannes Van Schore,
Georgius Van Schoonhoven.

SENATORES.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Cornelius Van Grave,
Hector Boxhorn,
Joannes Edelheere,
Joannes Schoerbroot,
Ambrosius Van Duffe,
Hadrianus Van Duffe,
Franciscus De Bucq,
Carolus Van Raveschot,
Hieronymus ab Angelis, *aliàs* Van Engelen.

DECANI.

Joannes Vanden Tymple, Eques, (Obiit 1. Jan.)
Augustinus Vrancx,
Wilhelmus Edelheere,
Oliverius De Ketelboetere.

1568.

CONSULES.

Joannes Roelofs, *Patricius*,
Petrus Van Kelfs, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Vander Lynden, Eques,
Cornelius Van Grave,
Joannes Edelheere, (Obiit 2. 8bris 1568.)
Joannes Van Liedekercke.

SENATORES.

Augustinus Vrancx,
Nicolaus Van Longeville,
Joannes Vander Borch,
Wilhelmus Edelheere,
Oliverius De Ketelboetere,
Joannes Van Schore,
Georgius Van Schoonhoven,
Nicolaus Van Grave,
Philippus Vander Lynden, (recusante Antonio Absalons electus,)
Oliverius Vanden Tymple.

DECANI.

Joannes Schoerbroot,
Gerardus Van Griecken,
Franciscus De Bucq,
Hieronymus Ab Angelis.

1569. & 1570.

C O N S U L E S.

Joannes Van Liedekercke, *Patricius*, 2.
Leonardus Vander Hoeven, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Joannes Roelofs,
Joannes Van Schore,
Ludovicus Vander Lynden,
Franciscus De Bucq;

S E N A T O R E S.

Joannes Vander Lynden, *Eques*,
Cornelius Van Grave,
Wilhelmus Lombaerts,
Joannes Schoerbroot,
Ludovicus Vander Tommen,
Ambrosius Van Duffle,
Hadrianus Van Duffle,
Carolus Van Raveschot,
Hieronymus Ab Angelis,
Joannes Van Laethem.

D E C A N I.

Augustinus Vrancx,
Wilhelmus Edelheere,
Nicolaus Van Longeville,
Nicolaus Van Grave.

1571. 72. & 73.

C O N S U L E S.

Joannes Van Schore, *Patricius*,
Michaël Goorts, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Cornelius Van Grave,
Joannes Van Liedekercke,
Ambrosius Van Duffle,
Oliverius De Ketelboetere.

S E N A T O R E S.

Augustinus Vrancx,
Nicolaus Van Longeville,
Joannes Vander Borch,
Wilhelmus Edelheere,
Franciscus De Bucq,
Ludovicus Vander Lynden,
Nicolaus Van Grave, (Cui abeunti successit
Georgius Van Schoonhoven,)
Arnoldus Vinck,
Dionysius Vanden Tymple, (Discedenti suc-
cessit Joannes Van Laethem,)
Hieronymus Edelheere.

D E C A N I.

Joannes Schoerbroot,
Joannes Roelofs,
Gerardus Van Griecken,
Hieronymus Van Engelen.

1574.

C O N S U L E S.

Joannes Van Liedekercke, *Patricius*, 3.
Libertus Van Malcote, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Joannes Van Schore,
Georgius Van Schoonhoven,
Franciscus De Bucq,
Hieronymus Van Engelen.

S E N A T O R E S.

Cornelius Van Grave,
Joannes Schoerbroot,
Ludovicus Vander Tommen,
Joannes Roelofs,
Gerardus Van Griecken,
Ambrosius Van Duffle,
Gaspar Abfalons,
Oliverius De Ketelboetere,
Carolus Van Raveschot,
Godefridus De Laistre.

D E C A N I.

Augustinus Vrancx,
Ludovicus Vander Lynden, *Eques*,
Wilhelmus Edelheere,
Nicolaus Van Longeville. (Obiit.)

1575.

C O N S U L E S.

Georgius Van Schoonhoven, *Patricius*,
Michaël Goorts, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Cornelius Van Grave,
Joannes Van Liedekercke,
Ludovicus Vander Lynden, *Eques*,
Oliverius De Ketelboetere.

S E N A T O R E S.

Wilhelmus Lombaerts, (Obiit.)
Andreas Van Longeville,
Wilhelmus Edelheere,
Joannes Van Schore,
Franciscus De Bucq,
Hieronymus Van Engelen,
Joannes Van Laethem,
Hieronymus Edelheere,
Alexander Oudaert,
Antonius De Witte.

D E C A N I.

Joannes Roelofs,
Gerardus Van Griecken,
Ludovicus Vander Tommen,
Carolus Van Raveschot.

1576.

C O N S U L E S.

Gerardus Van Griecken, *Patricius*, 3.
Libertus Van Malcote, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Joannes Roelofs,
Joannes Van Schore,
Georgius Van Schoonhoven,
Hieronymus Ab Angelis.

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Augustinus Vrancx,
Joannes Schoerbroot,
Ludovicus Vander Tommen,
Ludovicus Vander Lynden, Eques,
Ambrosius Van Duffe,
Carolus Van Ravefchot,
Godefridus De Laistre,
Wilhelmus Ab Angelis,
Ludovicus Van Liedekercke.

DECANI.

Franciscus De Bucq,
Joannes Van Liedekercke,
Wilhelmus Edelheere,
Oliverius De Ketelboetere.

1577.

CONSULES.

Joannes Roelofs, *Patricius*, 2.
Michaël Goorts, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Gerardus Van Griecken, (Obiit .. 8bris 1578.)
Ludovicus Vander Lynden, Eques,
Joannes Van Liedekercke.

SENATORES.

Wilhelmus Edelheere,
Gaspar Abfalons,
Joannes Van Schore,
Oliverius De Ketelboetere,
Franciscus De Bucq,
Georgius Van Schoonhoven,
Hieronymus Ab Angelis,
Joannes Van Laethem,
Hieronymus Edelheere,
Alexander Oudaert.

DECANI.

Joannes Schoerbroot,
Augustinus Vrancx,
Ludovicus Vander Tommen,
Carolus van Ravefchot.

1578.

CONSULES.

Joannes Van Liedekercke, *Patricius*, 4.
Libertus Van Malcote, *Plebeius*, 3.
Obiit 12.8bris succedit Jacobus Van Voshem.

SEPTENVIRI.

Franciscus De Bucq,
Ambrosius Van Duffe,
Oliverius De Ketelboetere,
Hieronymus Edelheere. (Obiit)

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Augustinus Vrancx,
Joannes Schoerbroot,
Ludovicus Vander Tommen,

Carolus Van Ravefchot,
Arnoldus Vinck,
Joachimus Van Tenremonde,
Joannes De Bucq,
Philippus De la Bauwette,
Leonardus Boxhorn.

DECANI.

Wilhelmus Edelheere,
Gaspar Abfalons, (Obiit)
Ludovicus Van Liedekercke,
Antonius De Witte.

1579.

CONSULES.

Wilhelmus Edelheere, *Patricius*,
Michaël Goorts, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Augustinus Vrancx,
Joannes Van Liedekercke,
Joachimus Van Tenremonde.

SENATORES.

Oliverius De Ketelboetere,
Franciscus De Bucq,
Ambrosius Van Duffe,
Joannes Van Laethem,
Antonius De Witte,
Antonius Uytten Limminghe,
Antonius Vanden Heetvelde,
Martinus De Waerfeggere,
Philippus De Bucq,
Henricus Boxhorn.

DECANI.

Joannes Van Schoerbroot,
Carolus Van Ravefchot,
Arnoldus Vinck,
Philippus De la Bauwette.

1580.

CONSULES.

Joannes Van Liedekercke, *Patricius*, 5.
Wilhelmus Liebrechts, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Oliverius De Ketelboetere, (Obiit 12. Jan.
1581.)
Wilhelmus Edelheere,
Joannes Schoerbroot,
Carolus Van Ravefchot.

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Joachimus Van Tenremonde,
Arnoldus Vinck,
Philippus De la Bauwette,
Leonardus Boxhorn,
Joannes Schoerbroot, Junior,
Ambrosius Le Begge,
Joannes Edelheere,
Gregorius Lievens,
Godefridus Waeffelaers.

DECANI.

Augustinus Vrancx,
Ambrosius Van Duffle,
Philippus De Bucq,
Antonius Vanden Heetvelde.

1581.

CONSULES.

Augustinus Vrancx, *Patricius*, 2.
Michaël Goorts, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Joannes Van Liedekercke,
Joachimus Van Tenremonde,
Philippus De la Bauwette.

SENATORES.

Ambrosius Van Duffle,
Carolus Van Raveschot,
Antonius Uytten Limminghe,
Philippus De Bucq,
Henricus Boxhorn,
Petrus Van Griecken,
Carolus Vanden Tymple,
Ægidius Edelheere,
Adolphus Bothnia,
Godefridus Waeffelaers.

DECANI.

Wilhelmus Edelheere,
Joannes Schoerbroot,
Arnoldus Vinck,
Gregorius Lievens.

1582.

CONSULES.

Cornelius Van Grave, *Patricius*, 2.
Hieronymus Leunis, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Augustinus Vrancx,
Joannes Schoerbroot,
Henricus Boxhorn,
Petrus Van Griecken.

SENATORES.

Wilhelmus Edelheere,
Arnoldus Vinck,
Joachimus Van Tenremonde,
Philippus De la Bauwette,
Antonius Vanden Heetvelde,
Ambrosius Le Begge,
Gregorius Lievens,
Martinus Lievens,
Philippus Hueleth,
Jacobus De Bucq.

DECANI.

Joannes Van Liedekercke,
Ambrosius Van Duffle,
Philippus De Bucq,
Ægidius Edelheere.

1583.

CONSULES.

Augustinus Vrancx, *Patricius*, 3.
Jacobus Van Voshem, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Joannes Van Liedekercke,
Ambrosius Van Duffle,
Richardus Van Pulle.

SENATORES.

Carolus Van Raveschot,
Joannes Van Laethem,
Philippus De Bucq,
Henricus Boxhorn,
Petrus Van Griecken,
Antonius Uytten Limminghe,
Adolphus Bothnia,
Ægidius Edelheere,
Petrus Vander Tommen,
Joannes Edelheere, filius Joannis.

DECANI.

Wilhelmus Edelheere,
Arnoldus Vinck,
Philippus De Bucq,
Joachimus De Tenremonde.

1584.

CONSULES.

Joannes Van Liedekercke, *Patricius*, 4.
Hieronymus Leunis, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Augustinus Vrancx,
Wilhelmus Edelheere,
Joachimus Van Tenremonde,
Petrus Van Griecken.

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Arnoldus Vinck,
Philippus De la Bauwette,
Martinus De Waerfeggere,
Richardus Van Pulle,
Philippus Hueleth,
Carolus Vanden Tymple,
Wilhelmus Vander Hoffstadt,
Godefridus Waeffelaers,
Joannes Vander Tommen.

DECANI.

Ambrosius Van Duffle,
Philippus De Bucq,
Ægidius Edelheere,
Adolphus Bothnia.

1585.

CONSULES.

Augustinus Vrancx, *Patricius*, 4.
Jacobus Van Voshem, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Joannes Van Liedekercke,
Ambrosius Van Duffe,
Richardus Van Pulle.

SENATORES.

Wilhelmus Edelheere,
Joannes Van Schore,
Joannes Van Laethem,
Joachimus De Tenremonde,
Philippus De Bucq,
Petrus Van Griecken,
Antonius Uytten Limminghe,
Antonius Vanden Heetvelde,
Ambrosius Le Begge,
Martinus Lievens.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
Martinus De Waerfeggere,
Carolus Vanden Tymple,
Philippus Hueleth.

1586.

CONSULES.

Richardus Van Pulle, *Patricius*,
Hieronymus Leunis, Senior, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Augustinus Vrancx,
Joannes Van Schore,
Wilhelmus Edelheere,
Joannes Van Laethem.

SENATORES.

Joannes Van Liedekercke,
Ambrosius Van Duffe,
Arnoldus Vinck,
Ægidius Edelheere,
Carolus Vanden Tymple,
Philippus Hueleth,
Martinus De Waerfeggere,
Godefridus Waeffelaers,
Robertus Uytten Limminghe,
Godefridus Abfalons.

DECANI.

Cornelius Van Grave,
Philippus De Bucq,
Petrus Van Griecken,
Antonius Vanden Heetvelde.

1587. & 1588.

CONSULES.

Joannes Van Schore, *Patricius*, 2.
Georgius Loomans, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Ambrosius Van Duffe,
Richardus Van Pulle,
Carolus Vanden Tymple, Junior.

SENATORES.

Augustinus Vrancx, (Obiit)
Wilhelmus Edelheere,
Joannes Van Laethem,
Wilhelmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Petrus Van Griecken,
Ambrosius Le Begge,
Martinus Lievens,
Antonius Vanden Heetvelde,
Wilhelmus Van Duffe.

DECANI.

Joannes Van Liedekercke,
Arnoldus Vinck,
Philippus Hueleth,
Ægidius Edelheere.

10. Julii 1589.

CONSULES.

Richardus Van Pulle, *Patricius*, 2.
Wilhelmus Liebrechts, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Van Schore,
Wilhelmus Edelheere,
Petrus Van Griecken,
Antonius Vanden Heetvelde.

SENATORES.

Cornelius Van Grave,
Ambrosius Van Duffe,
Arnoldus Vinck,
Carolus Vanden Tymple,
Ægidius Edelheere,
Philippus Hueleth,
Martinus De Waerfeggere,
Paulus De Rycke,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha De Loon-
beke,
Carolus Vander Meren.

DECANI.

Wilhelmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Martinus Lievens,
Wilhelmus Van Duffe.

4. Julii 1590.

CONSULES.

Antonius Vanden Heetvelde, *Patricius*,
Florentius Van Hougaerden, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Cornelius Van Grave,
Ambrosius Van Duffe,
Richardus Van Pulle,
Carolus Vanden Tymple.

SENATORES.

Wilhelmus Edelheere,
Guilielmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Ambrosius De Montajace, *dictus* Le Begge,
Petrus Van Griecken,
Martinus Lievens,

Joannes Roelofs,
Octavianus Vander Tommen,
Ludovicus Van Schore,
Wilhelmus Van Caverfon.

D E C A N I.

Joannes Van Schore,
Arnoldus Vinck,
Ægidius Edelheere,
Philippus Hueleth.

6. Julii 1591.

C O N S U L E S.

Richardus Van Pulle, *Patricius*, 3.
Wilhelmus Liebrechts, *Plebeius*, 3.

S E P T E M V I R I.

Wilhelmus Edelheere,
Antonius Vanden Heetvelde,
Wilhelmus Ab Angelis,
Erardus Van Schore, *Eques*.

S E N A T O R E S.

Cornelius Van Grave,
Ambrosius Van Duffle,
Arnoldus Vinck,
Carolus Vanden Tymple,
Ægidius Edelheere,
Philippus Hueleth,
Paulus De Rycke,
Ægidius Vander Vorst,
Carolus Vander Meren,
Engelbertus Van Raveschot.

D E C A N I.

Philippus De Bucq,
Petrus Van Griecken,
Ambrosius Le Begge,
Wilhelmus Van Duffle.

1592.

C O N S U L E S.

Erdardus Van Schore, *Eques*, *Patricius*, 2.
Florentius Van Hougaerden, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Cornelius Van Grave,
Petrus Van Griecken,
Richardus Van Pulle,
Carolus Vanden Tymple.

S E N A T O R E S.

Wilhelmus Edelheere,
Antonius Vanden Heetvelde,
Wilhelmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Wilhelmus Van Duffle,
Martinus Lievens,
Antonius Uytten Limminghe, *Toparcha de*
Wanghe,
Joannes Roelofs,
Ferdinandus Vander Lynden,
Philippus Van Schore.

D E C A N I.

Ambrosius Van Duffle,
Arnoldus Vinck,
Ægidius Edelheere,
Philippus Hueleth.

24. Julii 1593. & 1594.

C O N S U L E S.

Richardus Van Pulle, *Patricius*, 4.
Wilhelmus Liebrechts, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Wilhelmus Edelheere,
Antonius Vanden Heetvelde,
Wilhelmus Ab Angelis,
Engelbertus Van Raveschot.

S E N A T O R E S.

Cornelius Van Grave,
Ambrosius Van Duffle,
Arnoldus Vinck,
Petrus Van Griecken,
Carolus Vanden Tymple,
Ægidius Edelheere,
Philippus Hueleth,
Paulus De Rycke,
Ludovicus Van Schore,
Wilhelmus Van Caverfon.

D E C A N I.

Philippus De Bucq,
Wilhelmus Van Duffle,
Octavianus Vander Tommen,
Antonius Vander Borcht.

17. Julii 1595.

C O N S U L E S.

Erdardus Van Schore, *Eques*, *Patricius*, 2.
Wilhelmus Rogge, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Petrus Van Griecken,
Richardus Van Pulle,
Carolus Vanden Tymple,
Paulus De Rycke.

S E N A T O R E S.

Wilhelmus Edelheere,
Wilhelmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Wilhelmus Van Duffle,
Ægidius Vander Vorst,
Octavianus Vander Tommen,
Engelbertus Van Raveschot,
Antonius Vander Borcht,
Gaspar Roelofs,
Balduinus Blyleven.

D E C A N I.

Arnoldus Vinck,
Ægidius Edelheere,
Ludovicus Van Schore,
Wilhelmus Van Caverfon.

6. Julii 1596.

CONSULES.

Richardus Van Pulle, *Patricius*, 5.
Franciscus Vander Hoeven, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Ab Angelis,
Wilhelmus Van Duffe,
Antonius Vander Borcht,
Gaspar Roelofs.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
Martinus De Waerfeggere,
Petrus Van Griecken,
Carolus Vanden Tymple,
Ægidius Edelheere,
Martinus Lievens,
Philippus Hueleth,
Paulus De Rycke,
Ludovicus Van Schore,
Wilhelmus Van Caverfon.

DECANI.

Wilhelmus Edelheere,
Engelbertus Van Raveschot,
Ægidius Vander Vorst,
Octavianus Vander Tommen.

1597.

CONSULES.

Erardus Van Schore, *Eques*, *Patricius*, 3.
Hadrianus Van Schutteputte, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Edelheere,
Petrus Van Griecken,
Richardus Van Pulle,
Wilhelmus Van Caverfon.

SENATORES.

Wilhelmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Antonius Vanden Heetvelde,
Wilhelmus Van Duffe,
Ægidius Vander Vorst,
Engelbertus Van Raveschot,
Antonius Vander Borcht,
Gaspar Roelofs,
Balduinus Blyleven,
Philippus Van Schore.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
Ægidius Edelheere,
Ludovicus Van Schore,
Paulus De Rycke.

1598. & 1599.

CONSULES.

Richardus Van Pulle, *Patricius*, 6.
Franciscus Vander Hoeven, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Carolus Vanden Tymple,
Wilhelmus Ab Angelis,
Gaspar Roelofs,
Philippus De Bucq.

SENATORES.

Wilhelmus Edelheere,
Arnoldus Vinck,
Petrus Van Griecken, (Huic defuncto suffectus fuit Dionysius Uytterhellicht),
Martinus Lievens,
Philippus Hueleth,
Paulus De Rycke,
Octavianus Vander Tommen,
Ludovicus Van Schore,
Wilhelmus Van Caverfon,
Daniël Van Assche.

DECANI.

Wilhelmus Van Duffe,
Antonius Vander Borcht,
Ægidius Vander Vorst,
Philippus Van Schore.

1600.

CONSULES.

Antonius Vander Borcht, *Patricius*,
Wilhelmus Liebrechts, *Plebeius*, 5.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Edelheere,
Richardus Van Pulle, *Eques*,
Martinus Lievens,
Ludovicus Van Schore.

SENATORES.

Wilhelmus Ab Angelis,
Philippus De Bucq,
Ægidius Edelheere,
Wilhelmus Van Duffe,
Ægidius Vander Vorst,
Gaspar Roelofs,
Philippus Van Schore,
Rafu Van Grave,
Oliverius De Ketelboetere,
Arnoldus Vinck, Junior.

DECANI.

Arnoldus Vinck, Senior,
Philippus Hueleth,
Octavianus Vander Tommen,
Dionysius Uytterhellicht.

25. Julii 1601.

CONSULES.

Richardus Van Pulle, *Eques*, *Patricius*, 7.
Michaël Van Ophem, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Van Duffe,
Antonius Vander Borcht,
Arnoldus Vinck, Senior,
Ægidius Vander Vorst.

S E N A T O R E S.

Wilhelmus Edelheere,
 Carolus Vanden Tymple,
 Martinus Lievens,
 Philippus Hueleth,
 Paulus De Rycke,
 Octavianus Vander Tommen,
 Ludovicus Van Schore,
 Daniël Van Affche,
 Dionysius Uytterhellicht,
 Dionysius Van Hougaerden.

D E C A N I.

Wilhelmus Ab Angelis, Eques,
 Ægidius Edelheere,
 Philippus Van Schore,
 Gaspar Roelofs, Senior.

1602.

C O N S U L E S.

Antonius Vander Borcht, *Patricius*, 2.
 Joannes Van Rivieren, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Richardus Van Pulle, Eques,
 Gaspar Roelofs,
 Ludovicus Van Schore,
 Daniël Van Affche.

S E N A T O R E S.

Arnoldus Vinck,
 Wilhelmus Ab Angelis, Eques,
 Philippus De Bucq,
 Ægidius Edelheere,
 Wilhelmus Van Duffle,
 Ægidius Vander Vorst,
 Erardus Van Schore, Eques,
 Philippus Van Schore,
 Rafo Van Grave,
 Oliverius De Ketelboetere.

D E C A N I.

Wilhelmus Edelheere,
 Martinus Lievens,
 Philippus Hueleth,
 Paulus De Rycke.

26 Julii 1603. & 1604.

C O N S U L E S.

Richardus Van Pulle, Eques, *Patricius*, 8.
 Godefridus Van Doirne, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Erardus Van Schore, Eques,
 Wilhelmus Van Duffle,
 Antonius Vander Borcht,
 Ægidius Vander Vorst.

S E N A T O R E S.

Carolus Vanden Tymple,
 Martinus Lievens,
 Philippus Hueleth,
 Paulus De Rycke,
 Ludovicus Van Schore,
 Octavianus Vander Tommen,

Gaspar Roelofs,
 Daniël van Affche,
 Dionysius Uytterhellicht,
 Jacobus Boonen.

D E C A N I.

Arnoldus Vinck,
 Ægidius Edelheere,
 Philippus De Bucq,
 Philippus Van Schore.

4. Julii 1605.

C O N S U L E S.

Ægidius Vander Vorst, *Patricius*,
 Joannes Van Overbeke, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Richardus Van Pulle, Eques,
 Paulus De Rycke,
 Martinus Lievens,
 Ludovicus Van Schore.

S E N A T O R E S.

Arnoldus Vinck,
 Martinus De Waerfeggere,
 Philippus De Bucq,
 Ægidius Edelheere,
 Wilhelmus Van Duffle,
 Antonius Vander Borcht,
 Philippus Van Schore,
 Rafo Van Grave,
 Jacobus Roelofs,
 Joannes Schoerbroot.

D E C A N I.

Philippus Hueleth,
 Gaspar Roelofs, Senior,
 Daniël Van Affche,
 Dionysius Uytterhellicht.

1606.

C O N S U L E S.

Richardus Van Pulle, Eques, *Patricius*, 9
 Judocus Leunckens, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Antonius Vander Borcht,
 Ægidius Vander Vorst,
 Martinus De Waerfeggere,
 Philippus Van Schore.

S E N A T O R E S.

Martinus Lievens,
 Philippus Hueleth,
 Paulus De Rycke,
 Octavianus Vander Tommen,
 Ludovicus Van Schore,
 Gaspar Roelofs,
 Daniël Van Affche,
 Dionysius Uytterhellicht,
 Philippus Van Vlieden,
 Franciscus Vanden Tymple.

D E C A N I.

Arnoldus Vinck,
 Ægidius Edelheere,
 Wilhelmus Van Duffle,
 Joannes Schoerbroot.

CONSULES.

Aegidius Vander Vorst, *Patricius*, 2.
Joannes Maes, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Richardus Van Pulle, Eques,
Gaspar Roelofs,
Martinus Lievens,
Joannes Schoerbroot.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
Martinus De Waerfeggere,
Philippus de Bucq,
Ægidius Edelheere,
Wilhelmus Van Duffle,
Antonius Vander Borcht,
Philippus Van Schore,
Rafó Van Grave,
Jacobus Roelofs,
Joannes Van Pulle.

DECANI.

Ludovicus Van Schore,
Paulus De Rycke,
Daniël Van Affche,
Dionysius Uytterhellicht.

1608.

CONSULES.

Richardus Van Pulle, Eques, *Patricius*, 10.
Georgius Loomans, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Antonius Vander Borcht,
Ægidius Vander Vorst,
Daniël Van Affche,
Philippus Van Vlierden.

SENATORES.

Carolus Vanden Tymple,
Martinus Lievens,
Philippus Hueleth,
Paulus De Rycke,
Octavianus Vander Tommen,
Ludovicus Van Schore,
Gaspar Roelofs, Senior,
Dionysius Uytterhellicht,
Joannes Schoerbroot, (Facto 23. Julii Urbi
à Secretis, successit Gaspar Roelofs, Junior.)
Franciscus De St. Victor.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
Wilhelmus Van Duffle,
Philippus Van Schore,
Jacobus Roelofs.

1609.

CONSULES.

Wilhelmus Van Duffle, *Patricius*,
Joannes Maes, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Richardus Van Pulle, Eques,
Paulus De Rycke,
Gaspar Roelofs, Senior,
Ludovicus Van Schore.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
Martinus De Waerfeggere,
Philippus De Bucq,
Ægidius Edelheere,
Ægidius Vander Vorst,
Antonius Vander Borcht,
Philippus Van Schore,
Daniël Van Affche,
Jacobus Roelofs,
Philippus Van Vlierden.

DECANI.

Martinus Lievens,
Philippus Hueleth,
Octavianus Vander Tommen,
Dionysius Uytterhellicht.

1610.

CONSULES.

Ludovicus Van Schore, *Patricius*,
Georgius Loomans, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Van Duffle,
Ægidius Vander Vorst,
Philippus Van Schore,
Jacobus Roelofs.

SENATORES.

Richardus Van Pulle, Eques,
Carolus Vanden Tymple,
Martinus Lievens,
Philippus Hueleth,
Paulus De Rycke,
Octavianus Vander Tommen,
Gaspar Roelofs, Senior,
Rafó Van Grave,
Dionysius Uytterhellicht,
Hadrianus Van Bauffele.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
Antonius Vander Borcht,
Daniël Van Affche,
Augustinus De Rycke, J.U.D.

1611.

CONSULES.

Wilhelmus Van Duffle, *Patricius*, 2.
Joannes Maes, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Richardus Van Pulle, Eques,
Paulus De Rycke,
Antonius Vander Borcht,
Ludovicus Van Schore.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
Philippus De Bucq,

Ægidius Edelheere,
 Ægidius Vander Vorst,
 Philippus Van Schore,
 Daniël Van Assche,
 Jacobus Roelofs,
 Franciscus Vanden Tymple,
 Augustinus De Rycke, J. U. D.
 Carolus Van Pulle.

DECANI

Philippus Hueleth,
 Martinus Lievens,
 Gaspar Roelofs, Senior,
 Dionysius Uytterhellicht.

1612.

CONSULES.

Ludovicus Van Schore, *Patricius*, 2.
 Georgius Loomans, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Van Duffe,
 Gaspar Roelofs, Senior,
 Ægidius Vander Vorst,
 Carolus Van Pulle.

SENATORES.

Richardus Van Pulle, Eques,
 Carolus Vanden Tymple,
 Martinus Lievens,
 Philippus Hueleth,
 Paulus De Rycke,
 Octavianus Vander Tommen,
 Antonius Vander Borcht,
 Rafo Van Grave,
 Dionysius Uytterhellicht,
 Franciscus De St. Victor.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
 Philippus De Bucq,
 Philippus Van Schore,
 Daniël Van Assche.

1613.

CONSULES.

Ægidius Vander Vorst, *Patricius*, 3.
 Joannes Maes, *Plebeius*, 4.

SEPTENVIRI.

Richardus Van Pulle, Eques,
 Antonius Vander Borcht,
 Ludovicus Van Schore,
 Franciscus Vanden Tymple.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
 Philippus De Bucq,
 Wilhelmus Van Duffe,
 Gaspar Roelofs, Senior,
 Philippus Van Schore,
 Daniël Van Assche,
 Jacobus Roelofs,
 Augustinus De Rycke, J. U. D.
 Carolus Van Pulle,
 Maximilianus Boxhorn.

DECANI.

Philippus Hueleth,
 Martinus Lievens,
 Paulus De Rycke,
 Dionysius Uytterhellicht.

1614.

CONSULES.

Ludovicus Van Schore, *Patricius*, 3.
 Georgius Loomans, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Van Duffe,
 Paulus De Rycke,
 Martinus Lievens,
 Ægidius Vander Vorst.

SENATORES.

Richardus Van Pulle, Eques,
 Philippus Hueleth,
 Ægidius Edelheere,
 Octavianus Vander Tommen,
 Antonius Vander Borcht,
 Rafo Van Grave,
 Dionysius Uytterhellicht,
 Franciscus Vanden Tymple,
 Franciscus De St. Victor,
 Joannes De Borchgref.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
 Philippus De Bucq,
 Gaspar Roelofs, Senior,
 Philippus Van Schore.

1615.

CONSULES.

Wilhelmus Van Duffe, *Patricius*, 3.
 Michaël Van Thienen, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Ludovicus Van Schore,
 Jacobus Roelofs,
 Octavianus Vander Tommen,
 Rafo Van Grave.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
 Martinus Lievens,
 Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
 beke,
 Gaspar Roelofs, Senior,
 Philippus Van Schore,
 Daniël Van Assche,
 Augustinus De Rycke, J. U. D.,
 Carolus Van Pulle,
 Joannes Vander Vorst, Toparcha De Winge,
 Daniël De Bruyn.

DECANI.

Richardus Van Pulle, Eques,
 Philippus Hueleth,
 Dionysius Uytterhellicht,
 Franciscus Vanden Tymple.

23. Julii 1616.

CONSULES.

Ludovicus Van Schore, *Patricius*, 4.
Joannes Van Beringhe, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Van Duffe,
Gaspar Roelofs, Senior,
Franciscus Vanden Tymple, Eques,
Franciscus De St. Victor.

SENATORES.

Richardus Van Pulle, Eques,
Philippus Hueleth,
Octavianus Vander Tommen,
Raso Van Grave,
Jacobus Roelofs,
Hadrianus Van Bauffele,
Joannes De Borchgreef,
Alexander Vander Beken,
Dominicus Daneels,
Antonius Fredericus Van Dielbeke.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
Martinus Lievens,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Philippus Van Schore.

1617.

CONSULES.

Wilhelmus Van Duffe, *Patricius*, 4.
Georgius Loomans, *Plebeius*, 6.

SEPTENVIRI.

Martinus Lievens,
Ludovicus Van Schore,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Jacobus Roelofs,
Arnoldus Vinck, **SENATORES.**
Gaspar Roelofs, Senior,
Philippus Van Schore,
Daniël Van Affche,
Franciscus De St. Victor,
Carolus Van Pulle,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Daniël De Bruyn,
Joannes De Bucq,
Jacobus Edelheere, J. U. L.

DECANI.

Philippus Hueleth,
Octavianus Vander Tommen,
Raso Van Grave,
Joannes De Borchgreef.

1618.

CONSULES.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de
Loonbeke, *Patricius*, 4.
Joannes Van Beringhe, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Wilhelmus Van Duffe,
Philippus Van Schore,
Carolus Van Pulle,
Jacobus Edelheere, J. U. L.

SENATORES.

Martinus Lievens,
Octavianus Vander Tommen,
Ludovicus Van Schore,
Raso Van Grave,
Jacobus Roelofs,
Joannes De Borchgreef,
Dominicus Daneels,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Arnoldus De Rycke,
Octavianus Vander Tommen, Junior, To-
parcha de Wiltsele, & Linden.

DECANI.

Arnoldus Vinck,
Daniël Van Affche,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Daniël De Bruyn.

1619.

CONSULES.

Philippus Van Schore, *Patricius*,
Joannes Willemaers, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Martinus Lievens,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Jacobus Roelofs,
Raso Van Grave.

SENATORES.

Arnoldus Vinck,
Wilhelmus Van Duffe,
Daniël Van Affche,
Franciscus de St. Victor,
Carolus Van Pulle,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Daniël De Bruyn, (Huic defuncto successit
Ludovicus De Borchgreef,) **SENATORES.**
Joannes De Bucq,
Jacobus Edelheere, J. U. L.
Carolus Hueleth, J. U. L.

DECANI.

Octavianus Vander Tommen,
Ludovicus Van Schore,
Joannes De Borchgreef,
Dominicus Daneels.

1620.

CONSULES.

Ludovicus Van Schore, *Patricius*, 5.
Joannes Van Beringhe, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Philippus Van Schore,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,

Jacobus Edelheere, J. U. L.
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge.

S E N A T O R E S.

Martinus Lievens,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Octavianus Vander Tommen,
Raso Van Grave,
Jacobus Roelofs,
Joannes Van Pulle,
Joannes De Borchgreef,
Dominicus Daneels,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Cornelius Roelofs.

D E C A N I.

Wilhelmus Van Duffe,
Daniël Van Affche,
Carolus Van Pulle,
Ludovicus De Borchgreef.

1621. & 1622.

C O N S U L E S.

Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Patricius,
Joannes Willemaers, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Ludovicus Van Schore,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Jacobus Roelofs,
Joannes De Borchgreef.

S E N A T O R E S.

Philippus Van Schore,
Daniël Van Affche,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Carolus Van Pulle,
Joannes De Bucq,
Carolus Hueleth, J. U. L.
Arnoldus De Rycke,
Ludovicus De Borchgreef,
Georgius De Brimeu,
Arnoldus Uytterhellicht.

D E C A N I.

Martinus Lievens,
Octavianus Vander Tommen,
Raso Van Grave,
Dominicus Daneels.

1623.

C O N S U L E S.

Jacobus Roelofs, *Patricius*,
Petrus Vanden Broecke, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Daniël Van Affche,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Dominicus Daneels,

S E N A T O R E S.

Martinus Lievens,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Octavianus Vander Tommen, (Obiit 19. Julii,
succesit Franciscus De Pleines),
Ludovicus Van Schore,
Raso Van Grave, Toparcha Lovanioli,
Joannes Van Pulle,
Joannes De Borchgreef,
Cornelius Roelofs,
Carolus Vander Vorst,
Franciscus Daneels.

D E C A N I.

Philippus Van Schore,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Carolus Hueleth, J. U. L.
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven.

1624.

C O N S U L E S.

Philippus Van Schore, *Patricius*, 2.
Joannes Maes, *Plebeius*, 5.

S E P T E M V I R I.

Jacobus Roelofs,
Carolus Van Pulle,
Joannes De Borchgreef,
Carolus Hueleth J. U. L. (Facto Urbi à Secre-
tis, succesit Franciscus De Pleines.)

S E N A T O R E S.

Daniël Van Affche,
Franciscus de St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Dominicus Daneels,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Joannes De Bucq,
Arnoldus De Rycke,
Ludovicus De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht,
Gaspar Roelofs, Junior.

D E C A N I.

Martinus Lievens,
Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Ludovicus Van Schore,
Raso Van Grave, Toparcha Lovanioli.

26. Julii 1625.

C O N S U L E S.

Jacobus Roelofs, *Patricius*, 2.
Petrus Vanden Broecke, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Philippus Van Schore,
Raso Van Grave, Toparcha Lovanioli,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette.

SENATORES.

Martinus Lievens,
Ludovicus Van Schore,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Joannes De Borchgreef,
Cornelius Roelofs,
Carolus Vander Vorst,
Franciscus Daneels,
Franciscus De Pleines,
Alphonfus De Fusco,
Georgius De Bucq.

DECANI.

Daniël Van Affche,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Dominicus Daneels,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven.

12. Augusti 1626.

CONSULES.

Aegidius Vander Vorst, Toparcha de
Loonbeke, *Patricius*, 5.
Henricus Leunckens, *Plebeius*.

SEPTEMVIRI.

Daniël Van Affche,
Jacobus Roelofs,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven.

SENATORES.

Philippus Van Schore,
Raso Van Grave, Toparcha Lovanioli,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Dominicus Daneels,
Joannes De Bucq,
Arnoldus De Rycke,
Ludovicus De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht,
Gaspar Roelofs, Junior.

DECANI.

Martinus Lievens,
Joannes Van Pulle,
Joannes De Borchgreef,
Franciscus De Pleines.

18. Augusti 1627.

CONSULES.

Daniël Van Affche, *Patricius*,
Joannes Willemaers, *Plebeius*, 3.

SEPTEMVIRI.

Ludovicus Van Schore,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Joannes De Borchgreef,
Dominicus Daneels.

SENATORES.

Martinus Lievens,
Dionysius Van Hougaerden,
Jacobus Roelofs,

Carolus Van Pulle, J. U. L.
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Cornelius Roelofs,
Franciscus Daneels,
Franciscus De Pleines,
Alphonfus De Fusco,
Georgius De Bucq.

DECANI.

Aegidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Philippus Van Schore,
Raso Van Grave, Toparcha Lovanioli,
Ludovicus De Borchgreef.

1628. & 1629.

CONSULES.

Dominicus Daneels, *Patricius*,
Joannes Leunckens, *Plebeius*.

SEPTEMVIRI.

Aegidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Daniël Van Affche,
Raso Van Grave, Toparcha Lovanioli,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette.

SENATORES.

Ludovicus Van Schore,
Gaspar Roelofs, Senior,
Joannes De Borchgreef,
Joannes Vander Vorst, Toparcha de Winge,
Alexander Vander Beken,
Arnoldus De Rycke,
Arnoldus Uytterhellicht,
Carolus Vander Vorst,
Gaspar Roelofs, Junior,
Carolus De Fusco.

DECANI.

Martinus Lievens,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Alphonfus De Fusco.

18. Julii 1630.

CONSULES.

Daniël Van Affche, *Patricius*, 2.
Joannes Willemaers, *Plebeius*, 4.

SEPTEMVIRI.

Martinus Lievens,
Philippus Van Schore,
Dominicus Daneels,
Gaspar Roelofs, Junior.

SENATORES.

Aegidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Jacobus Roelofs,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha de
Bommelette,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Ludovicus De Borchgreef,

Cornelius Roelofs,
Franciscus Daneels,
Dionysius Van Hougaerden,
Philippus Van Batzon,
Joannes Baptista Van Grave.

D E C A N I.

Ludovicus Van Schore, (Obiit)
Rafó Van Grave, Toparcha Lovanioli,
Joannes De Borchgreef,
Guilielmus Impens, J. U. L.

1631.

C O N S U L E S.

Dominicus Daneels, *Patricius*, 2.
Joannes Leunckens, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Daniël Van Assche,
Jacobus Roelofs,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha de
Bommelette.

S E N A T O R E S.

Martinus Lievens,
Philippus Van Schore,
Rafó Van Grave,
Gaspar Roelofs, Senior,
Joannes De Borchgreef,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Arnoldus Uytterhellicht,
Arnoldus De Rycke, (Cui defuncto 5. Julii ante
præstitum Jusjurandum, suffectus fuit Al-
phonfus De Fusco,)
Guilielmus Impens, J. U. L.
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst.

D E C A N I.

Carolus Van Pulle, J. U. L.
Franciscus Daneels,
Gaspar Roelofs, Junior,
Dionysius Van Hougaerden.

20. Julii 1632.

C O N S U L E S.

Daniël Van Assche, *Patricius*, 3.
Joannes Willemaers, *Plebeius*, 5.

S E P T E M V I R I.

Martinus Lievens,
Joannes De Borchgreef,
Dominicus Daneels,
Gaspar Roelofs, Junior.

S E N A T O R E S.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Jacobus Roelofs,
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Ludovicus De Borchgreef,
Franciscus Daneels,

Georgius De Bucq,
Dionysius Van Hougaerden,
Carolus De Fusco,
Joannes Roelofs.

D E C A N I.

Philippus Van Schore,
Joannes Van Pulle,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Alphonfus De Fusco.

1633.

C O N S U L E S.

Dominicus Daneels, *Patricius*, 3.
Franciscus Stockmans, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Philippus Van Schore,
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha
de Bommelette.

S E N A T O R E S.

Martinus Lievens,
Rafó Van Grave,
Joannes De Borchgreef,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven,
Joannes De Bucq,
Arnoldus Uytterhellicht,
Gaspar Roelofs, Junior,
Alphonfus De Fusco,
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst,
Paulus De Rycke.

D E C A N I.

Franciscus Daneels,
Dionysius Van Hougaerden,
Georgius De Bucq,
Joannes Baptista Van Grave.

10. Julii 1634. & 1635.

C O N S U L E S.

Franciscus De St. Victor, Eques, Topar-
cha de Bommelette, *Patricius*,
Petrus Vanden Broecke, *Plebeius*, 3.

S E P T E M V I R I.

Martinus Lievens,
Rafó Van Grave,
Joannes De Borchgreef,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha
de Attenhoven.

S E N A T O R E S.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loon-
beke,
Philippus Van Schore, (Obiit 28. xbris 1634.)
Carolus Van Pulle, J. U. L.
Ludovicus De Borchgreef,
Cornelius Roelofs,
Franciscus Daneels,

Georgius De Bucq,
Dionysius Van Hougaerden,
Carolus De Fusco,
Joannes Baptista Van Grave.

DECANI.

Dominicus Daneels,
Joannes Van Pulle,
Joannes De Bucq,
Arnoldus Uytterhellicht.

18. Augusti 1636.

CONSULES.

Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven, *Patricius*,
Joannes Meys, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Carolus Van Pulle, J. U. L.
Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha de Bommelette,
Dominicus Daneels,
Ludovicus De Borchgreef.

SENATORES.

Martinus Lievens,
Gaspar Roelofs, Senior,
Joannes Van Pulle,
Joannes De Borchgreef,
Joannes De Bucq, (Obiit die . . . Septembris 1636. successit Carolus De Pleines,)
Arnoldus Uytterhellicht,
Gaspar Roelofs, Junior,
Alphonfus De Fusco,
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst,
Paulus De Rycke.

DECANI.

Ægidius Vander Vorst, Toparcha de Loonbeke,
Franciscus Daneels,
Dionysius Van Hougaerden,
Georgius De Bucq.

1637.

CONSULES.

Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha de Bommelette, *Patricius*, 2.
Henricus Leunckens, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Dominicus Daneels, (*per continuationem*,)
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven,
Ludovicus de Borchgreef, (*per continuationem*,)
Joannes Baptista Van Grave.

SENATORES.

Ægidius Vander Vorst, (Obiit 21. Decembris 1637.)
Carolus Van Pulle, J. U. L. (Obiit 18. Novembris 1637. eique successit Alexander De Ketelboetere,)
Cornelius Roelofs,

Franciscus Daneels,
Georgius De Bucq,
Dionysius Van Hougaerden,
Carolus De Fusco,
Jacobus De Rycke,
Franciscus Typoets,
Joannes Franciscus Schorenbroot.

DECANI.

Martinus Lievens,
Joannes De Borchgreef,
Joannes Van Pulle,
Gaspar Roelofs, Junior.

20. Augusti 1638.

CONSULES.

Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven, *Patricius*, 2.
Joannes Meys, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha de Bommelette,
Joannes De Borchgreef,
Gaspar Roelofs, Junior,
Alphonfus De Fusco.

SENATORES.

Martinus Lievens,
Gaspar Roelofs, Senior,
Joannes Van Pulle,
Dominicus Daneels,
Ludovicus De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht,
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst,
Joannes Baptista Van Grave,
Paulus De Rycke,
Franciscus De La Hault.

DECANI.

Franciscus Daneels,
Dionysius Van Hougaerden,
Jacobus De Rycke,
Franciscus Typoets.

30. Augusti 1639.

CONSULES.

Franciscus De St. Victor, Eques, Toparcha de Bommelette, *Patricius*, 3. (Huic defuncto 17. Octobris 1639. successit fuit Joannes De Borchgreef, *Patricius*,
Henricus Leunckens, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Martinus Lievens,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven,
Ludovicus De Borchgreef,
Joannes Baptista Van Grave.

SENATORES.

Joannes De Borchgreef,
Franciscus Daneels,
Gaspar Roelofs, Junior,
Alphonfus De Fusco,
Georgius De Bucq,

Carolus De Pleines,
Jacobus De Rycke,
Franciscus Typoets,
Alexander De Ketelboetere,
Philippus Franciscus Vander Tommen.

D E C A N I.

Dominicus Daneels,
Arnoldus Uytterhellicht,
Paulus De Rycke,
Franciscus De La Hault.

4. Julii 1640.

C O N S U L E S.

Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven, *Patricius*, 3.
Petrus Vanden Broecke, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Joannes de Borchgreef,
Dominicus Daneels,
Alphonfus De Fusco,
Joannes Van Pulle.

S E N A T O R E S.

Martinus Lievens,
Gaspar Roelofs, Senior,
Ludovicus De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht,
Joannes Baptista Van Grave,
Paulus De Rycke,
Joannes Franciscus Schorenbroot,
Franciscus De La Hault,
Nicolaus Van Cranevelt,
Franciscus de St. Victor, Toparcha de Bommelette.

D E C A N I.

Franciscus Daneels,
Jacobus De Rycke,
Franciscus Typoets,
Philippus Franciscus Vander Tommen.

28. Septembris 1641. & 1642.

C O N S U L E S.

Dominicus Daneels, *Patricius*, 4. (Obiit 15. Aprilis 1642. successit Alphonfus De Fusco, *Patricius*,
Henricus Leunckens, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Joannes De Borchgreef, (*per continuationem*,)
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven,
Gaspar Roelofs, Junior,
Franciscus Daneels.

S E N A T O R E S.

Joannes Van Pulle,
Alphonfus De Fusco, (Facto Consuli successit fuit Carolus De Pleines,)
Georgius De Bucq,
Dionysius Van Hougaerden,
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst,
Jacobus De Rycke,

Franciscus Typoets,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Philippus Ab Eynatten,
Renerus Le Roy.

D E C A N I.

Martinus Lievens,
Ludovicus De Borchgreef,
Joannes Franciscus Schorenbroot, (Obiit 6. Novembris 1642. successit Nicolaus De La Hault,)
Nicolaus Van Cranevelt.

6. Julii 1643.

C O N S U L E S.

Joannes De Borchgreef, *Patricius*, 2.
Petrus Vanden Broecke, *Plebeius*, 5.

S E P T E M V I R I.

Alphonfus De Fusco,
Joannes Van Pulle,
Ludovicus de Borchgreef,
Nicolaus Van Cranevelt.

S E N A T O R E S.

Gaspar Roelofs, Senior,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven,
Arnoldus Uytterhellicht,
Franciscus Daneels,
Gaspar Roelofs, Junior,
Carolus De Fusco,
Joannes Baptista Van Grave,
Franciscus De La Hault,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Godefridus Vander Beken.

D E C A N I.

Georgius De Bucq,
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst,
Jacobus De Rycke,
Philippus Franciscus Vander Tommen.

19. Augusti 1644. & 1645.

C O N S U L E S.

Alphonfus De Fusco, *Patricius*, 2.
Henricus Leunckens, *Plebeius*, 5.

S E P T E M V I R I.

Joannes De Borchgreef,
Antonius Fredericus Van Dielbeke, Toparcha de Attenhoven,
Franciscus Daneels,
Laurentius Van Winge, *aliàs* Verhulst.

S E N A T O R E S.

Joannes Van Pulle,
Ludovicus De Borchgreef,
Georgius De Bucq,
Carolus De Pleines,
Jacobus De Rycke,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Philippus Ab Eynatten,
Nicolaus Van Cranevelt,
Renerus Le Roy,
Philippus Typoets.

DECANI.

Arnoldus Uytterhellicht,
Gaspar Roeloffs, Junior,
Joannes Baptista Van Grave,
Carolus De Fusco.

1646. & 1647.

CONSULES.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha de Attenhoven, *Patricius*, 4.
Joannes Meys, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Alphonfus De Fusco,
Nicolaus Van Cranevelt,
Joannes Baptista Van Grave,
Gaspar Roeloffs, Junior.

SENATORES.

Joannes De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht,
Franciscus Daneels,
Carolus De Fusco,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst,
Franciscus De La Hault,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Godefridus Vander Beken,
Franciscus Van Assche,
Matthias Van Cranevelt.

DECANI.

Ludovicus De Borchgreef,
Georgius De Bucq,
Jacobus De Rycke,
Philippus Franciscus Vander Tommen.

26. Septembris 1648.

CONSULES.

Georgius De Bucq, *Patricius*,
Henricus Leunckens, *Plebeius*, 6.

SEPTENVIRI.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha de Attenhoven,
Alphonfus De Fusco,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Jacobus De Rycke.

SENATORES.

Joannes Van Pulle,
Ludovicus De Borchgreef,
Gaspar Roeloffs, Junior,
Carolus De Pleines,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Nicolaus Van Cranevelt,
Philippus Ab Eynatten,
Renerus Le Roy,
Philippus Typoets,
Carolus Van Schore, J. U. L.

DECANI.

Joannes De Borchgreef,
Franciscus Daneels,
Carolus De Fusco,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst.

3. Julii 1649.

CONSULES.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha de Attenhoven, *Patricius*, 5.
Germanus Willemaers, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Georgius De Bucq,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Franciscus Daneels,
Nicolaus Van Cranevelt.

SENATORES.

Joannes De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht,
Alphonfus De Fusco,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Jacobus De Rycke,
Matthias Van Cranevelt,
Joannes Baptista Van Pulle,
Ægidius Ab Eynatten,
Maximilianus Peeters.

DECANI.

Joannes Van Pulle, Senior,
Ludovicus De Borchgreef,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Philippus Ab Eynatten.

14. Octobris 1650.

CONSULES.

Franciscus Daneels, *Patricius*,
Hieronymus Herthals, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha de Attenhoven,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Philippus Typoets,
Matthias Van Cranevelt.

SENATORES.

Joannes Van Pulle, (Defuncto 27. Novembris 1650. successit Raso Van Grave,)
Ludovicus De Borchgreef,
Gaspar Roeloffs,
Georgius De Bucq,
Carolus De Fusco,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Nicolaus Van Cranevelt,
Renerus Le Roy,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Joannes Carolus Vander Vorst.

DECANI.

Joannes De Borchgreef,
Alphonfus De Fusco,
Arnoldus Uytterhellicht,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst.

1651. & 1652.

C O N S U L E S.

Alphonfus De Fusco, *Patricius*, 3.
Joannes Willemaers, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Franciscus Daneels,
Arnoldus Uytterhellicht,
Nicolaus Van Cranevelt,
Carolus Van Schore, J. U. L.

S E N A T O R E S.

Joannes De Borchgreef,
Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulft,
Jacobus De Rycke,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Philippus Ab Eynatten,
Philippus Typoets,
Matthias Van Cranevelt,
Maximilianus Peeters,
Maximilianus Le Roy.

D E C A N I.

Ludovicus De Borchgreef,
Georgius De Bucq,
Carolus De Fusco,
Philippus Franciscus Vander Tommen.

1653. & 1654.

C O N S U L E S.

Georgius De Bucq, *Patricius*, 2.
Joannes De Ridder, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Alphonfus De Fusco,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Gilbertus Van Grave, J. U. L.
Maximilianus Peeters.

S E N A T O R E S.

Ludovicus De Borchgreef,
Arnoldus Uytterhellicht, (Obiit 8. Julii 1653.)
Franciscus Daneels,
Gaspar Roeloffs,
Carolus De Fusco,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Nicolaus Van Cranevelt,
Renerus Le Roy,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Gaspar Rogerius Abfalons.

D E C A N I.

Joannes De Borchgreef, (Obiit 12. Septembris
1653.)
Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulft,
Matthias Van Cranevelt.

9. Julii 1655. & 1656.

C O N S U L E S.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de
Bommelette, *Patricius*,
Joannes Willemaers, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Georgius De Bucq,
Franciscus Daneels,
Jacobus De Rycke,
Jacobus Van Malcote.

S E N A T O R E S.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Alphonfus De Fusco, Toparcha de Merlemont,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulft,
Philippus Ab Eynatten,
Matthias Van Cranevelt,
Joannes Carolus Vander Vorst,
Gilbertus Van Grave,
Hieronymus Cloet, J. U. L. (Obiit 22. Sep-
tembris 1655.)
Ludovicus De Ketelboetere,
Franciscus Alexander Romanus.

D E C A N I.

Ludovicus De Borchgreef,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Nicolaus Van Cranevelt,
Carolus Van Schore, J. U. L.

1657. & 1658.

C O N S U L E S.

Jacobus De Rycke, *Patricius*,
Joannes De Ridder, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Alphonfus De Fusco, Eques, Toparcha de
Merlemont,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Ludovicus De Ketelboetere.

S E N A T O R E S.

Ludovicus De Borchgreef,
Franciscus Daneels,
Georgius De Bucq,
Carolus De Fusco,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Maximilianus Le Roy, Toparcha de Archen-
nes,
Maximilianus Peeters, (Facto Urbi Lovan.
à Secretis, suffectus Siricius Antonius
A Donia,)
Jacobus Van Malcote,
Theodorus Ab Eynatten,
Jacobus De Cupere.

D E C A N I.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulft,
Matthias Van Cranevelt,
Gilbertus Van Grave.

20. Julii 1659.

C O N S U L E S.

Alphonfus De Fusco, Eques, Toparcha
de Merlemont, *Patricius*, 4.
Joannes Willemaers, *Plebeius*, 3.

SEPTENVIRI.

Jacobus De Rycke,
Ludovicus Sylvius,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Gilbertus Van Grave.

SENATORES.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst,
Renerus Le Roy, Toparcha Boffuti,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Matthias Van Cranevelt,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Franciscus Van Affche,
Raso Van Grave,
Arnoldus Ab Eynatten,
Nicolaus Van Mechelen.

DECANI.

Franciscus Daneels,
Georgius De Bucq,
Jacobus Van Malcote,
Theodorus Ab Eynatten.

23. Julii 1660.

CONSULES.

Jacobus De Rycke, *Patricius*, 2.
Hieronymus Herthals, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Alphonfus De Fusco, Eques, Toparcha de
Merlemont,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Jacobus Van Malcote,
Joannes Ab Angelis.

SENATORES.

Franciscus Daneels,
Georgius De Bucq,
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Gilbertus Van Grave,
Ludovicus De Ketelboetere,
Franciscus Alexander Romanus,
Jacobus De Cupere,
Ludovicus Sylvius,
Carolus De Pleines,
Lambertus Balthazar De Vroey.

DECANI.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Matthias Van Cranevelt,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Arnoldus Ab Eynatten.

1661.

CONSULES.

Alphonfus De Fusco, Eques, Toparcha
de Merlemont, *Patricius*, 5.
Joannes t'Santels, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Carolus Van Schore, J. U. L.
Ludovicus De Ketelboetere,
Nicolaus Van Mechelen,
Carolus De Pleines.

SENATORES.

Antonius Fredericus Van Dielbeeck, Toparcha
de Attenhoven,
Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Franciscus Van Affche,
Matthias Van Cranevelt,
Raso Van Grave,
Arnoldus Ab Eynatten,
Jacobus Van Malcote, (Obiit suc-
cessit Siricius Antonius A Donia,)
Joannes Ab Angelis,
Carolus Philippus De Bucq.

DECANI.

Georgius De Bucq,
Jacobus De Rycke,
Gilbertus Van Grave,
Ludovicus Sylvius.

21. Octobris 1662. & 1663.

CONSULES.

Georgius De Bucq, Toparcha de Sart,
Staye &c. *Patricius*, 3.
Joannes Vander Veken, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bom-
melette,
Alphonfus De Fusco, (Obiit 14. Octobris
1662. Successit 3. Januarii 1663. Jacobus
De Rycke,)
Arnoldus Ab Eynatten,
Ludovicus Sylvius.

SENATORES.

Jacobus De Rycke, (Facto Scabino successit
Franciscus Alexander Romanus,)
Philippus Franciscus Vander Tommen,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Gilbertus Van Grave, (Cui renunciandi successus
fuit Engelbertus Van Dielbeeck,)
Ludovicus De Ketelboetere,
Nicolaus Van Mechelen,
Carolus De Pleines,
Martinus Vanden Boffche,
Guilielmus Antonius Van Schutteput,
Ferdinandus Sylvius.

DECANI.

Laurentius Van Winghe, *aliàs* Verhulst,
Matthias Van Cranevelt,
Jacobus De Cupere,
Joannes Ab Angelis.

3. Julii 1664.

C O N S U L E S.

Jacobus De Rycke, *Patricius*, 3.
Joannes De Ridder, *Plebeius*, 3.

S E P T E M V I R I.

Georgius De Bucq, Toparcha de Sart, Staye &c.

Carolus De Pleines,
Engelbertus Van Dielbeeck,
Joannes Fredericus Sylvius.

S E N A T O R E S.

Alexander De Ketelboetere,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,

Matthias Van Cranevelt,

Rafo Van Grave,

Arnoldus Ab Eynatten,

Jacobus De Cupere,

Siricius Antonius A Donia,

Joannes Ab Angelis,

Ludovicus Sylvius,

Carolus Philippus De Bucq.

D E C A N I.

Carolus Van Schore, J.U.L.

Nicolaus Van Mechelen,

Martinus Vanden Bossche,

Guilielmus Antonius Van Schutteput.

1665. & 1666.

C O N S U L E S.

Carolus Van Schore, J.U.L. *Patricius*,
Joannes Vander Veken, *Plebeius*,

S E P T E M V I R I.

Jacobus De Rycke,

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,

Georgius De Bucq, Toparcha de Sart, Staye &c. (*per continuationem*),

Carolus De Pleines, Toparcha de La Moillerie, &c. (*per continuationem*).

S E N A T O R E S.

Philippus Franciscus Vander Tommen,

Franciscus Van Assche,

Ludovicus De Ketelboetere,

Nicolaus Van Mechelen,

Lambertus Balthazar De Vroey,

Martinus Vanden Bossche,

Guilielmus Antonius Van Schutteput,

Engelbertus Van Dielbeeck,

Joannes Fredericus Sylvius,

Joannes Baptista Van Griecken.

D E C A N I.

Matthias Van Cranevelt,

Joannes Ab Angelis,

Ludovicus Sylvius,

Jacobus De Cupere.

13. Julii 1667. 1668. & 1669.

C O N S U L E S.

Carolus De Pleines, *Patricius*,
Joannes t'Santels, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Carolus Van Schore, J.U.L.

Matthias Van Cranevelt, (Obiit 24. Martii 1670.)

Theodorus Ab Eynatten,

Engelbertus Van Dielbeeck.

S E N A T O R E S.

Georgius De Bucq, Toparcha de Sart &c.

Jacobus De Rycke,

Alexander De Ketelboetere,

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,

Ludovicus Sylvius,

Siricius Antonius A Donia,

Joannes Ab Angelis,

Joannes Philippus Van Schutteput,

Joannes De Greve,

Matthias Alphonfus De Fusco, (Cui renunciandi successit dictus Carolus De Pleines,)

Balthazar Maximilianus Peeters.

D E C A N I.

Nicolaus Van Mechelen,

Ludovicus De Ketelboetere,

Martinus Vanden Bossche,

Joannes Baptista Van Griecken.

7. Augusti 1670.

C O N S U L E S.

Engelbertus Van Dielbeeck, *Patricius*,
Joannes De Ridder, *Plebeius*, 4.

S E P T E M V I R I.

Ludovicus De Ketelboetere,

Joannes Sylvius,

Christophorus Van Spoelberch,

Norbertus De Buschere.

S E N A T O R E S.

Carolus Van Schore, J.U.L.

Theodorus Ab Eynatten,

Nicolaus Van Mechelen,

Ferdinandus Sylvius,

Guilielmus Antonius Van Schutteput,

Matthias Alphonfus De Fusco,

Joannes Baptista Van Griecken,

Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu

Guilielmus Franciscus De Vroey,

Joannes Baptista Vander Straeten.

D E C A N I.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,

Carolus De Pleines,

Joannes De Greve,

Joannes Philippus Van Schutteput.

10. Septembris 1671

C O N S U L E S.

Carolus De Pleines, *Patricius*, 2.
Joannes t'Santels, *Plebeius*, 3.

S E P T E M V I R I.

Georgius De Bucq, Toparcha de Sart, &c.

Theodorus Ab Eynatten,

Norbertus De Buschere,

Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu.

SENATORES.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
 Jacobus De Rycke,
 Ludovicus De Ketelboetere,
 Siricius Antonius A Donia,
 Joannes Ab Angelis,
 Joannes Philippus Van Schutteput,
 Joannes De Greve,
 Arnoldus Antonius Vanden Torre, J. U. L.
 Christophorus Van Spoelberch,
 Joannes Van Diependael, J. U. L.

DECANI.

Carolus Van Schore, J. U. L.
 Nicolaus Van Mechelen,
 Guilielmus Antonius Van Schutteput,
 Fredericus Van Dielbeeck.

25. Julii 1672.

CONSULES.

Engelbertus Van Dielbeeck, *Patricius*, 2.
 Joannes Vander Veken, *Plebeius*, 2.

SEPTEMVIRI.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
 Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie,
 Theodorus Ab Eynatten, (*per continuationem*)
 Guilielmus Antonius Van Schutteput.

SENATORES.

Carolus Van Schore, J. U. L.
 Nicolaus Van Mechelen,
 Jacobus De Cupere,
 Carolus Philippus De Bucq,
 Ferdinandus Sylvius,
 Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
 Joannes Baptista Van Grieken,
 Matthias Alphonsus De Fusco,
 Antonius Lancelottus Philippus Vanden Abeele,
 Joannes Laurentius De Vroey.

DECANI.

Siricius Antonius A Donia,
 Ludovicus De Ketelboetere,
 Joannes Van Diependael, J. U. L.
 Joannes De Greve.

1673. 1674. & 1675.

CONSULES.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette, *Patricius*, 2.
 Joannes De Ridder, *Plebeius*, 5.

SEPTEMVIRI.

Engelbertus Van Dielbeeck,
 Antonius Lancelottus Philippus Vanden Abeele,
 Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
 Theodorus Ab Eynatten, (*per continuationem*)

SENATORES.

Jacobus De Rycke, Toparcha de Carions,
 Ludovicus De Ketelboetere,
 Siricius Antonius A Donia, (Defuncto 9. Novembris 1675. successit Joannes Ab Angelis,)

Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie,
 Joannes Fredericus Sylvius,
 Joannes Philippus Van Schutteput,
 Joannes De Greve,
 Christophorus Van Spoelberch, (Facto Subprætori 28. Decembris 1674. successit Arnoldus Antonius Vanden Torre, J. U. L.)
 Joannes Van Diependael, J. U. L.
 Jacobus Franciscus Roeloffs.

DECANI.

Carolus Van Schore, J. U. L.
 Carolus Philippus De Bucq,
 Matthias Alphonsus De Fusco,
 Ferdinandus Vanden Driessche *dictus* Du Trieu.

1676. 1677. & 1678.

CONSULES.

Engelbertus Van Dielbeeck, *Patricius*, 3.
 Joannes Vander Veken, *Plebeius*, 4.

SEPTEMVIRI.

Carolus Van Schore, J. U. L.
 Joannes Fredericus Sylvius, (Defuncto circa initium Februarii 1679. successit Joannes Laurentius De Vroey,)
 Ludovicus De Ketelboetere,
 Guilielmus Antonius Van Schutteput.

SENATORES.

Theodorus Ab Eynatten,
 Carolus Philippus De Bucq, (Defuncto 29. Maii 1677. successit Norbertus De Bulchere. Huic facto Auditori Demeræ, successit Jacobus De Cupere,)
 Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
 Matthias Alphonsus De Fusco,
 Joannes Baptista Vander Straeten,
 Joannes Laurentius De Vroey, (Facto Scabino successit Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,)
 Antonius Lancelottus Philippus Vanden Abeele,
 Joannes Baptista Van Grieken,
 Josephus Alexander Roeloffs, (Cui discedenti successit Ludovicus Sylvius. Huic defuncto 6. Novembris 1678. successit denuo *dictus* Josephus Alexander Roeloffs,)
 Joannes Maximilianus Peeters.

DECANI.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
 Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie &c.
 Jacobus Franciscus Roeloffs,
 Joannes Van Diependael, J. U. L.

27. Julii 1679. 1680. & 1681.

CONSULES.

Joannes Laurentius De Vroey, *Patricius*,
 Joannes t'Santels, *Plebeius*, 4. (Defuncto 20. Octobris 1681. successit Joannes De Ridder, *Plebeius*, 6.)

S E P T E M V I R I.

Engelbertus Van Dielbeeck,
Carolus De Pleines, Topar. de la Moillerie &c.
Matthias Alphonfus De Fusco,
Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,

S E N A T O R E S.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Ludovicus De Ketelboetere,
Joannes Ab Angelis,
Marcus Antonius Le Roy,
Guilielmus Antonius Van Schutteput,
Joannes De Greve,
Joannes Van Diependael, J. U. L.
Carolus Van Couwenhoven,
Bernardus Franciscus De Fusco.

D E C A N I.

Theodorus Ab Eynatten,
Joannes Baptista Van Griecken,
Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu,
Joannes Maximilianus Peeters.

1682.

C O N S U L E S.

Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie, Maffle &c. *Patricius*, 3.
Arnoldus Thielemans, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Carolus Van Schore, J. U. L.
Arnoldus Ab Eynatten,
Joannes Laurentius De Vroey,
Carolus Van Couwenhoven.

S E N A T O R E S.

Engelbertus Van Dielbeeck,
Joannes Baptista Van Griecken,
Joannes Baptista Vander Straeten,
Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
Matthias Alphonfus De Fusco,
Joannes Maximilianus Peeters,
Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,
A. N. Van Mechelen,
(Obiit circa nativitatem Domini 1682.)
Amelius Van Couwenhoven,
Joannes De Greve. (Obiit 23. 7bris 1682.)

D E C A N I.

Joannes Ab Angelis,
Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Joannes De Greve,
Bernardus Franciscus De Fusco.

1683.

C O N S U L E S.

Bernardus Franciscus De Fusco, *Patricius*,
Guilielmus Vanden Kerckhoven, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Joannes Laurentius De Vroey,
Carolus Van Couwenhoven,
Joannes De Greve,
Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu.

S E N A T O R E S.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Carolus Van Schore, J. U. L.
Theodorus Ab Eynatten,
Jacobus De Cupere,
Ludovicus De Ketelboetere,
Joannes Ab Angelis,
Guilielmus Antonius Van Schutteput,
Josephus Alexander Roeloffs,
Antonius Guilielmus Van Gutschoven,
Philippus Franciscus Josephus Abfalons.

D E C A N I.

Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie &c.
Engelbertus Van Dielbeeck,
Matthias Alphonfus De Fusco,
Joannes Maximilianus Peeters.

1684. & 1685.

C O N S U L E S.

Matthias Alphonfus De Fusco, *Patricius*,
Nicolaus Vander Veken, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Joannes Laurentius De Vroey,
Bernardus Franciscus De Fusco,
Theodorus Ab Eynatten, (Obiit 9. Martii 1685.
succesit Joannes Maximilianus Peeters,)
Engelbertus Van Dielbeeck.

S E N A T O R E S.

Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie,
Marcus Antonius Le Roy,
Joannes De Greve,
Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
Joannes Baptista Van Griecken,
Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,
Joannes Maximilianus Peeters, (Facto Scabino,
succesit Joannes Baptista Vander Straeten,)
Amelius Van Couwenhoven,
Joannes Ludovicus Sylvius,
Hyacinthus De Cupere.

D E C A N I.

Franciscus De St. Victor, Toparcha de Bommelette,
Joannes Ab Angelis,
Antonius Guilielmus Van Gutschoven,
Philippus Franciscus Josephus Abfalons.

9. Julii 1686. 1687. & 1688.

C O N S U L E S.

Joannes Laurentius De Vroey, *Patricius*, 2.
Gerardus Thielemans, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie,
Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,
Fredericus Antonius A Donia.

S E N A T O R E S.

Franciscus De St. Victor, (Obiit 29. Septembris 1688. succesit Joannes De Greve, Junior,)

Engelbertus Van Dielbeeck,
 Joannes Ab Angelis,
 Joannes Maximilianus Peeters,
 Bernardus Franciscus De Fusco,
 Philippus Franciscus Josephus Absalons, (Cui renuncianti successit Michaël Van Pille,)
 Joannes Jacobus Smits, (Huic defuncto . . . 1686. successit 3. Januarii 1687. Maximilianus Havens,)
 Antonius Guilielmus Van Gutfchoven,
 Joannes Baptista De Herckenrode,
 Arnoldus Philippus Cuypers.

DECANI.

Matthias Alphonsus De Fusco,
 Joannes Baptista Vander Straeten,
 Amelius Van Couwenhoven,
 Joannes Ludovicus Sylvius.

1689. & 1690.

CONSULES.

Carolus De Pleines, Toparcha de la Moillerie, Maffle &c. *Patricius*, 4. (Defuncto 29. Decembris 1689. successit Joannes Ludovicus Sylvius, *Patricius*,)
 Arnoldus Thielemans, *Plebeius*, 2.

SEPTEMVIRI.

Joannes Laurentius De Vroey,
 Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,
 Joannes Maximilianus Peeters,
 Matthias Alphonsus De Fusco.

SENATORES.

Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu
 Joannes Baptista van Griecken,
 Amelius Van Couwenhoven,
 Joannes Baptista Vander Straeten,
 Philippus Franciscus Josephus Absalons,
 Fredericus Antonius A Donia,
 Petrus De St. Victor,
 Hyacinthus De Cupere,
 Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
 Joannes Franciscus d'Amezaga, successit post obitum Caroli De Pleines.

DECANI.

Joannes Ab Angelis, (Defuncto 4. Decembris 1690. successit Franciscus De Fusco,)
 Engelbertus Van Dielbeeck,
 Joannes Baptista De Herckenrode,
 Arnoldus Philippus Cuypers.

1691. 1692. 1693. & 1694.

CONSULES.

Joannes Laurentius De Vroey, Toparcha de Linden, *Patricius*, 3. (Facto Syndico primario 5. Octobris 1692. successit Joannes Maximilianus Peeters, *Patricius*,)
 Guilielmus Vanden Kerckhoven, *Plebeius*, 2.

SEPTEMVIRI.

Joannes Ludovicus Sylvius,
 Joannes Baptista Vander Straeten,
 Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,
 Arnoldus Philippus Cuypers, (Defuncto 28. Octobris 1694. successit Fredericus Antonius A Donia.)

SENATORES.

Jacobus De Cupere,
 Engelbertus Van Dielbeeck, (Defuncto 6. Aprilis 1692. successit Joannes Baptista Van Griecken,)
 Matthias Alphonsus De Fusco,
 Philippus Franciscus Josephus Absalons, (Senator loco Joannis Laurentii De Vroey,)
 Joannes Baptista De Herckenrode,
 Maximilianus Havens,
 Joannes De Borchgref, Junior,
 Joannes Baptista Ab Angelis,
 Arnoldus Ab Eynatten,
 Josephus d'Amezaga.

DECANI.

Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu.
 Amelius Van Couwenhoven,
 Siricius A Donia,
 Albertus Franciscus Van Winghe, Eques.

18. Julii 1695. 1696. 1697. 1698. & 1699.

CONSULES.

Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem, *Patricius*,
 Nicolaus Vander Veken, *Plebeius*, 2. (Defuncto 17. Martii 1697. successit Jacobus Vander Heffen, *Plebeius*,)

SEPTEMVIRI.

Joannes Maximilianus Peeters, (Facto Receptor Statuum Brabantiae Lovanii, successit Matthias Alphonsus De Fusco,)
 Joannes Ludovicus Sylvius, (Facto Syndico primario 18. Januarii 1700. successit Petrus de St. Victor,)
 Arnoldus Ab Eynatten,
 Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu.

SENATORES.

Bernardus Franciscus De Fusco,
 Amelius Van Couwenhoven,
 Joannes Baptista Vander Straeten,
 Fredericus Antonius A Donia,
 Nicolaus Ab Eynatten,
 Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
 Petrus De St. Victor,
 Joannes Franciscus d'Amezaga, (Defuncto . . . successit 5. Julii 1698. Petrus Hermans, Med. Lic.)
 Hyacinthus De Cupere,
 Simon De Herckenrode, J.U.L. Toparcha de Steenberghe.

DECANI.

Matthias Alphonsus De Fusco,
 Joannes Baptista Van Griecken,
 Joannes Baptista De Herckenrode,
 Joannes De Greve, (Defuncto 18. Aprilis 1696. successit Joannes Baptista Ab Angelis.)

12. Julii 1700. 1701. 1702. & 1703.

CONSULES.

Arnoldus Ab Eynatten, *Patricius*, (Defuncto 4. Octobris 1701 successit Ferdinandus Vanden Driessche, *dictus* Du Trieu, *Patricius*,)
 Gerardus Thielemans, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Franciscus De Stembor, Toparcha de Hautem,
Fredericus Antonius A Donia,
Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
Nicolaus Ab Eynatten.

S E N A T O R E S.

Joannes Baptista Van Griencken,
Matthias Alphonsus De Fusco, (Defuncto 19.
Septembris 1701. successit Petrus De St.
Victor,)
Josephus Alexander Roeloffs,
Joannes Baptista De Herckenrode,
Philippus Franciscus Josephus Abfalons, (De-
functo 4. Octobris 1701. successit Josephus
d'Amezaga,)
Joannes Baptista Ab Angelis,
Joannes Laurentius De Vroey, (Factus Sena-
tor post obitum Arnoldi Ab Eynatten,)
Andreas Franciscus Josephus Glavimans,
Franciscus Philippus Benedictus Van Spoel-
berch, Toparcha Lovanioli,
Philippus Ludovicus Baro De Schore.

D E C A N I.

Bernardus Franciscus De Fusco,
Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha
de Steenberghe,
Gilbertus Josephus Van Grave,
Petrus Hermans, Med. Lic. (Facto 17. Sep-
tembris 1701. Decania à Secretis, successit
Joannes Baptista Vander Straeten.)

27. Septembris 1704. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

C O N S U L E S.

Franciscus De Stembor, Toparcha de
Hautem, *Patricius*, 2. (Defuncto 7.
Martii 1707. successit Joannes Jacobus
Vande Ven, *Patricius*,)
Joannes Baptista Snyers, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Ferdinandus Vanden Drieffche, *dictus* Du Trieu
Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
Nicolaus Ab Eynatten, (Facto Syndico prima-
rio 16. Martii 1706. successit Gilbertus Jo-
sephus Van Grave, Toparcha de Layens,)
Maximilianus Eugenius Vander Dilt.

S E N A T O R E S.

Franciscus Bernardus De Fusco,
Joannes Baptista Vander Straeten, (Defuncto
9. Julii 1705. successit Franciscus De Vroey,)
Fredericus Antonius A Donia,
Maximilianus Havens,
Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha
de Steenberghe,
Carolus Adolphus Van Spoelberch, (Defuncto
26. Octobris 1705. successit Petrus De St.
Victor. (Huic defuncto 4. Julii 1706. suc-
cessit Joannes Baptista Ab Angelis. Facto
Subprætori 13. Januarii 1708. successit
Judocus Ignatius Liser,)
Gilbertus Josephus Van Grave Toparcha de
Layens, (Facto Scabino successit Josephus

Alexander Roeloffs. Huic defuncto 14. Ja-
nuarii 1711. successit Petrus Leonardus
Baelmans, J. U. L. Toparcha de Steenweghe,)
Ægidius Josephus Vanden Werve,
Hilarius Guilielmus Van Werm,
Guilielmus Antonius Van Dieve, Senator loco
F. De Stembor. (Facto 17. Novembris 1711.
Urbi Lovan. à Consiliis & Secretis, successit
Joannes Baptista Albertus Van Winghe,
J. U. L.)

D E C A N I.

Joannes Baptista De Herckenrode, Toparcha
de Roost,
Franciscus Philippus Benedictus Van Spoel-
berch, Toparcha Lovanioli,
Joannes Laurentius De Vroey,
Philippus Ludovicus Baro De Schore.

31. May 1713. 14. 15. & 16.

C O N S U L E S.

Joannes Laurentius De Vroey, Toparcha de
Linden, *Patricius*,
Joannes Caels, *Plebeius*, (Defuncto 28. Junii
1716. successit Georgius Van Nethen, *Ple-
beius*.)

S E P T E M V I R I.

Fredericus Antonius A Donia,
Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha
de Steenberghe,
Philippus Ludovicus Baro De Schore,
Joannes Baptista Albertus Van Winghe. J. U. L.

S E N A T O R E S.

Ferdinandus Vanden Drieffche, *dictus* du Trieu
Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
Joannes Baptista De Herckenrode, Toparcha
de Roost,
Franciscus Philippus Benedictus Van Spoel-
berch, Toparcha Lovanioli,
Gilbertus Josephus Van Grave, Toparcha de
Layens,
Gregorius Laurentius Van Dieve,
Marcus Antonius d'Amezaga, Toparcha Bos-
futi, Nil S. Vincent, Nil Pierex, & Vault,
Gislenus Guilielmus Van Bommel,
David Alexander De Ketelboetere, (Defuncto
... successit 9. Aprilis 1714. Lancelottus
Ferdinandus Franciscus Vander Dilt,)
Philippus Josephus Philippi.

D E C A N I.

Franciscus De Vroey, (Defuncto 1. Aug. 1715.
successit Hilarius Guilielmus Van Werm,)
Maximilianus Eugenius Vander Dilt,
Petrus Leonardus Baelmans, J. U. L. Toparcha
de Steenweghe,
Joannes Franciscus Dominicus Van Buggen-
hout, J. U. L.

4. Septembris 1717. 18. 19. 20. & 21.

C O N S U L E S.

Maximilianus Eugenius Vander Dilt,
Toparcha de Borchvliet, *Patricius*,
Joannes Baptista Snyers, *Plebeius*, 2.

SEPTEMVIRI.

Joannes Laurentius De Vroey, J. U. L. Toparcha de Linden,
Fredericus Antonius A Donia,
Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli.

SENATORES.

Maximilianus Havens,
Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Steenbergh,
Philippus Ludovicus Baro De Schore,
Hilarius Guilielmus Van Werm,
Ægidius Josephus Van de Werve,
Petrus Leonardus Baelmans, J. U. L. Toparcha de Steenwegen,
Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.
Joannes Franciscus Dominicus Van Buggenhout, J. U. L.
Guilielmus Franciscus Josephus De Vroey, Toparcha de Linden, (Defuncto 7. Octobris 1718. successit Jacobus Carolus De Plaines, Toparcha de Terrelst,)
Petrus Josephus Van Bommel.

DECANI.

Gilbertus Josephus Van Grave, Toparcha de Bajenrieu, Layens, &c.
Gregorius Laurentius Van Dieve,
Philippus Josephus Philippi,
Gislenus Guilielmus Van Bommel.

29. Martii 1721. 22. 23. 24. 25. & 26.

CONSULES.

Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Rooft, *Patricius*,
Joannes Van Arenbergh, *Plebeius*.

SEPTEMVIRI.

Gilbertus Josephus Van Grave, Toparcha de Bajenrieu, Layens, &c.
Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli,
Maximilianus Eugenus Vander Dilt, Toparcha de Borchvliet, (Defuncto ante præstitum jusjurandum, successit 20. Februarii 1722. Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Steenbergh,)
Joannes Jacobus Van de Ven, J. U. L. Vice Comes Lovanii. (Defuncto 19. Februarii 1722. successit Petrus Josephus Van Bommel.)

SENATORES.

Fredericus Antonius A Donia, (Obiit 23. Septembris 1723.)
Joannes Laurentius De Vroey, J. U. L. Toparcha de Linden, Hacquedau, (Facto 28. Januarii 1722. Syndico Primario Oppidi Lovaniensis, successit 30. Septembris 1722. Carolus Adolphus Robertus De Coenen,)
Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
Gregorius Laurentius Van Dieve,

Gislenus Guilielmus Van Bommel,
Philippus Josephus Philippi, (Facto 19. Augusti 1722. Urbis Lovaniensis Graphiario, successit Philippus Erardus Van Cruyningen,)
Henricus Van Rooft,
Ludovicus Franciscus Josephus Baro De Schore,
Joannes Hyacinthus Van Couwenhoven,
Antonius Theodorus De Herckenrode, J. U. L. (Cui renunciandi successit eadem die, ut proximus in votis, Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Rooft, ejus frater,)
Maximilianus Emanuel Petit.

DECANI.

Petrus Leonardus Baelmans, J. U. L. Toparcha de Steenwegen,
Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.
Ægidius Franciscus Van de Werve,
Petrus Josephus Van Bommel. (Facto Scabino, successit Jacobus Carolus De Plaines, Toparcha de Terrelst. Huic defuncto 15. Februarii 1723. successit Carolus Alexander Michaël De Herckenrode, Toparcha de Tendaël, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven.)

1727. 28. 29. 30. 31. 32. & 33.

CONSULES.

Petrus Leonardus Baelmans, J. U. L. Toparcha de Steenwegen, *Patricius*, (Electo mense Februarii 1730. in Receptorem Statuum Brabantiae in Districtu Lovaniensi, successit 2. Aprilis ejusdem anni Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli, *Patricius*,)
Michaël Van Langendonck, *Plebeius*.

SEPTEMVIRI.

Albertus Franciscus Van Winghe, Eques,
Gilbertus Josephus Van Grave, Toparcha de Bajenrieu, Layens, &c. (Huic 9. Octobris 1733. defuncto, successit fuit Philippus Erardus Van Cruyningen,)
Philippus Ludovicus Baro De Schore, (Cui 20. Decembris 1727. mortuo, successit 12. Julii 1728. Gislenus Guilielmus Van Bommel,)
Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Rooft.

SENATORES.

Ægidius Josephus Van de Werve,
Hilarius Guilielmus Van Werm, (Assumptus 24. Martii 1729. in Subprætozem,)
Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.
Petrus Josephus Van Bommel,
Carolus Alexander Michaël De Herckenrode, Toparcha de Tendaël, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven,
Joannes Guilielm. Matthias De Coenen, J. U. L.
Nicolaus Josephus Roose,
Joannes Josephus Maximilianus Bosscharts, J. U. L. Toparcha d'Opstal,
Joannes Laurentius Josephus De Vroey, (Hi ambo propter minorem ætatem hoc munere defungi non potuerunt.)

D E C A N I.

Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Steenbergh,
 Gislens Guilielmus Van Bemmél, (Cui 12. Julii 1728. ad Scabinatum promotus, suffectus Gregorius Laurentius Van Dieve. Huic 20. Novembris 1729. defuncto, successit Joannes Hyacinthus Van Couwenhoven,) Philippus Erardus Van Cruyningen, (Cui 14. Decembris 1733. creato Scabino, successit Guilielmus Franciscus De Vroey, J. U. L.) Ludovicus Franciscus Josephus Baro De Schore.

12. Julii 1734. 35. 36. & 37.

C O N S U L E S.

Philippus Erardus Van Cruyningen, *Patricius*,
 Henricus Du Chateau, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli,
 Petrus Josephus Van Bemmél,
 Ludovicus Franciscus Josephus Baro De Schore,
 Carolus Alexander Michaël De Herckenrode, Toparcha de Tendael, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven.

S E N A T O R E S.

Albertus Franciscus Van Winghe, Eques, (Huic 17. Julii 1735. defuncto, suffectus Henricus Van Rooft,) Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Steenbergh,
 Gislens Guilielmus Van Bemmél,
 Maximilianus Emanuel Petit,
 Joannes Hyacinthus Van Couwenhoven,
 Carolus Adolphus Robertus De Coenen,
 Guilielmus Franciscus De Vroey, J. U. L.
 Joannes Josephus Maximilianus Boffcharts, J. U. L. Toparcha d'Opstal,
 Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. Toparcha d'Harcourt,
 Oswaldus Fredericus Crabeels, Toparcha de Op-Velpe.

D E C A N I.

Ægidius Josephus Van de Werve, (Huic 27. Julii 1734. defuncto, suffectus Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.) Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha De Rooft,
 Joannes Guilielm. Matthias De Coenen, J. U. L.
 Joannes Laurentius Josephus De Vroey.

5. Augusti 1737. 38. 39. 40. 41. & 42.

C O N S U L E S.

Petrus Josephus Van Bemmél, *Patricius*,
 Nicolaus Davidts, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Simon De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Steenbergh, (Huic 17. Aprilis 1742. defuncto, suffectus 23. Junii ejusdem anni Joannes Josephus Maximilianus Boffcharts, J. U. L. Toparcha d'Opstal,)

Philippus Erardus Van Cruyningen, (Huic 23. Junii 1742. defuncto suffectus 9. Julii ejusdem anni Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Eynatten, J. U. L. Toparcha de Terhaeghen, Terheyden, Kersbeke, &c.) Ludovicus Franciscus Josephus Baro De Schore, Guilielmus Franciscus De Vroey, J. U. L. Toparcha de Hacquedau.

S E N A T O R E S.

Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli,
 Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.
 Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Rooft,
 Joannes Guilielm. Matthias De Coenen, J. U. L.
 Joannes Laurentius Josephus De Vroey, Toparcha de Linden,
 Nicolaus Josephus Rooft,
 Theodorus Guilielm. Maria Baro Ab Eynatten, J. U. L. Toparcha de Terhaeghen, Terheyden, Kersbeke, &c. (Facto Scabino 9. Julii 1742. suffectus Carolus Leonardus Josephus Philippi,) Dionysius Jacobus Boffcharts, (Huic 30. Februarii 1739. defuncto, suffectus Albertus Joannes Josephus Schotte,) Maximilianus Antonius Standaerts, Med. Lic. Carolus Josephus Vanden Berghe, ex Comitibus De Limminghe, (Electus 5. Octobris 1740.)

D E C A N I.

Carolus Alexander Michaël De Herckenrode, Toparcha de Tendael, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven,
 Carolus Adolphus Robertus De Coenen,
 Joannes Josephus Maximilianus Boffcharts, J. U. L. Toparcha d'Opstal, (Facto Scabino, suffectus Andreas Emanuel Josephus Van Spoelberch d'Eynhoudts, J. U. L.) Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. Toparcha d'Harcourt.

1743. & 44.

C O N S U L E S.

Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. Toparcha d'Harcourt, &c. *Patricius*,
 Henricus Du Chateau, *Plebeius*, 2.

S E P T E M V I R I.

Petrus Josephus Van Bemmél,
 Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Rooft,
 Joannes Josephus Maximilianus Boffcharts, J. U. L. Toparcha d'Opstal,
 Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Eynatten, J. U. L. Toparcha de Terhaeghen, Terheyden, Kersbeke, &c. (*per continuationem*.)

S E N A T O R E S.

Ludovicus Franciscus Joseph. Baro De Schore,
 Maximilianus Emanuel Petit, (Huic 22. Junii 1744. defuncto, suffectus 31. Julii ejusdem anni Joannes Franciscus Josephus De Plaines, J. U. L. Toparcha de Terrelst,) Henricus Van Rooft,

Carolus Alexander Michaël De Herckenrode,
Toparcha de Tendaël, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven,

Carolus Adolphus Robertus De Coenen,
Guilielmus Franciscus De Vroey, J. U. L.
Toparcha de Hacquedau, (Factus 31. Julii
1744. Prætor Lovaniensis,)

Philippus Josephus Van Grave, Toparcha de
La Croix,

Andreas Emanuël Josephus Van Spoelberch
d'Eynhoudts, J. U. L.

Josephus Nicolaus Van Couwenhoven,

Joannes Laurentius Franc. Josephus Philippi.

DECANI.

Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli,

Joannes Guilielm. Matthias De Coenen, J. U. L.

Carolus Josephus Vanden Berghe, ex Comitibus
De Limminghe, (Defuncto 9. Augusti 1744.
suffectus Nicolaus Josephus Roose,)

Albertus Joannes Josephus Schotte.

1745.

CONSULES.

Joannes Josephus Maximilianus Boffcharts,
J. U. L. Toparcha d'Opstal, *Patricius*,
Nicolaus Davidts, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. Toparcha d'Harcourt, &c.

Franciscus Philip. Benedictus Van Spoelberch,
J. U. L. Toparcha Lovanioli,

Theodorus Guilielm. Maria Baro Ab Eynatten,
J. U. L. Toparcha de Terhaeghen, Terheyden, Kersbeke, &c. (*per continuationem*,)

Joannes Laurentius Josephus De Vroey, Toparcha de Linden.

SENATORES.

Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.

Petrus Josephus Van Bommel,

Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Roost,

Joannes Guilielm. Matthias De Coenen, J. U. L.

Nicolaus Josephus Roose,

Albertus Joannes Josephus Schotte,

Maximilianus Antonius Standaerts, Med. Lic.

Josephus Guilielmus Antonius d'Amezaga,
Toparcha Boffuti, Archennes, &c.

DECANI.

Carolus Alexand. Michaël De Herckenrode,
Toparcha de Tendaël, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven,

Ludovicus Francisc. Josephus Baro De Schore,
Andreas Emanuël Josephus Van Spoelberch
d'Eynhoudts, J. U. L.

Joannes Franciscus Josephus De Plaines, J. U. L.
Toparcha de Terrelst.

1746. 47. 48. & 49.

CONSULES.

Joannes Laurentius Josephus De Vroey,
Toparcha de Linden, *Patricius*,
Michaël Van Langendonck, *Plebeius*, 2.

SEPTENVIRI.

Joannes Josephus Maximilianus Boffcharts,
J. U. L. Toparcha d'Opstal, (Assumpto 10.

Junii 1747. in Senatorem Curiae Supremae
Brabantiae, suffectus Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Roost,)

Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. Toparcha d'Harcourt, &c.

Theodorus Guilielm. Maria Baro Ab Eynatten,
J. U. L. Toparcha de Terhaeghen, Terheyden, Kersbeke, &c. (*per continuationem*,)

Josephus Nicolaus Van Couwenhoven.

SENATORES.

Franciscus Philippus Benedictus Van Spoelberch, J. U. L. Toparcha Lovanioli,

Ludovicus Franciscus Josephus Baro De Schore,

Carolus Alexander Michaël De Herckenrode,
Toparcha de Tendaël, & Dominus Hereditarius de Raedtshoven,

Carolus Adolphus Robertus De Coenen,
Philippus Josephus Van Grave, Toparcha de La Croix,

Joannes Laurentius Franc. Josephus Philippi,
Joannes Franciscus Joseph. De Plaines, J. U. L.

Toparcha de Terrelst. (Facto mense Augusti 1746. Gubernatori, & Summo Balivo Urbis & Territorii Angiensis, suffectus Joannes Josephus Franciscus Schotte,)

DECANI.

Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Roost, (Facto Scabino suffectus Antonius Theodorus De Herckenrode, J. U. L. ejus frater,)

Nicolaus Josephus Roose,

Joannes Guilielm. Matthias De Coenen, J. U. L.
Petrus Josephus Van Bommel.

23. Septembris 1750. 51. 52. 53. 54. & 55.

CONSULES.

Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Eynatten, J. U. L. Toparcha de Terhaeghen, Terheyden, Kersbeke, &c. *Patricius*,

Guilielmus Joannes Vranckx, *Plebeius*.

SEPTENVIRI.

Petrus De Herckenrode, J. U. L. Toparcha de Roost, (*per continuationem*, (Defuncto 13. Februarii 1753. successit Philip. Josephus Vanden Berghe, ex Comitibus De Limminghe, J. U. L.))

Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. Toparcha Boffuti, Harcourt, Archennes, &c.

Joannes Laurentius Josephus De Vroey, Toparcha de Linden,

Joannes Laurentius Francisc. Josephus Philippi.

SENATORES.

Joannes Baptista Albertus Van Winghe, J. U. L.
(Abdicanti 21. Novembris 1753. suffectus

Ferdinandus Philippus Josephus D'Udekem,
J. U. L.)

Petrus Josephus Van Bommel,
 Joannes Guilielmus Matthias De Coenen,
 J. U. L.
 Nicolaus Josephus Rooſe,
 Andreas Emanuel Josephus Van Spoelberch
 d'Eynhoudts, J. U. L.
 Josephus Nicolaus Van Couwenhoven,
 Gerardus Franciscus Xaverius De Hercken-
 rode, J. U. L. Dominus Hereditarius de
 Raedtshoven,
 Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus Bael-
 mans, J. U. L. Toparcha de Steenwegen,
 Philippus Josephus Van den Berghe, ex Comi-
 tibus De Limminghe, J. U. L. (Facto Sca-
 bino ſuffectus Petrus Josephus Franciscus
 Vanden Schrieck, J. U. L.)
 Joannes Franciscus De La Hamaide, Toparcha
 de Cleerwyck.

D E C A N I.

Franciscus Philippus Benedictus Van Spoel-
 berch, J. U. L. Toparcha Lovanioli, (Huic
 defuncto 18. Julii 1751. ſucceſſit Carolus
 Alexander Michael De Herckenrode, To-
 parcha de Tendael, & Dominus Heredita-
 rius de Raedtshoven; cui defuncto 2. Ja-
 nuarii 1754. ſuffectus Carolus Laurentius
 Ermelindis De Herckenrode, J. U. L. To-
 parcha de Rooſt, ejus filius,)
 Ludovicus Francisc. Josephus Baro De Schore,
 Philippus Josephus Van Grave, Toparcha de
 La Croix,
 Franciscus Philippus Josephus Van Bommel,
 J. U. L. (Facto 25. Julii 1754. Urbi Lovan.
 à Conſiliis & Secretis, ſucceſſit Carolus Phi-
 lippus Josephus Schotte, J. U. L.)

6. Maii 1756.

C O N S U L E S.

Joannes Laurentius Josephus De Vroey,
 Toparcha de Linden, *Patricius*, 2.
 Gerardus Aerts, *Plebeius*.

S E P T E M V I R I.

Theodorus Guilielmus Maria Baro Ab Ey-
 natten, J. U. L. Toparcha de Terhaeghen,
 Terheyden, Kersbeke, &c.
 Carolus Philippus Josephus Schotte, J. U. L.
 Gerardus Franciscus Xaverius De Hercken-
 rode, J. U. L. Dominus Hereditarius de
 Raedtshoven,
 Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus Bael-
 mans, J. U. L. Toparcha de Steenwegen.

S E N A T O R E S.

Ludovicus Francisc. Josephus Baro De Schore,
 Carolus Theodorus Schotte, J. U. L. To-
 parcha Boſſuti, Harcourt, Archennes, &c.
 Philippus Josephus Van Grave, Toparcha de
 La Croix,
 Joannes Laurentius Francisc. Josephus Philippi,
 Philippus Josephus Van den Berghe, ex Co-
 mitibus De Limminghe, J. U. L.

Carolus Laurentius Ermelindis De Hercken-
 rode, J. U. L. Toparcha de Rooſt,
 Joannes Franciscus Rooſe,
 Joannes Josephus Broeckman,
 Jacobus Franciscus Josephus Dony, J. U. L.
 Toparcha de Chastre, Dame-Alerne, &c.
 Norbertus Josephus Benedictus De Crabbé.

D E C A N I.

Petrus Josephus Van Bommel,
 Andreas Emanuel Josephus Van Spoelberch
 d'Eynhoudts, J. U. L.
 Petrus Josephus Franciscus Vanden Schrieck,
 J. U. L.
 Ferdinandus Philippus Josephus D'Udekem,
 J. U. L.

C O N S U L E S.

D E
GALLIÆ BELGICÆ
ANTIQUITATIBUS
LIBER I.

Statum ejus quem sub Romanorum imperio habuit,
complectens.

Ex Editione Plantiniana M. D. LXXXIV.

Prodierat primum ex eodem Typographeio M. D. LXV.

DE
GALLIAE BELGICAE
ANTIQUITATIBUS
LIBER I.

Statum ejus quem sub Romanorum imperio habuit
complectens.

Ex Editione Plantiniana M.D.LXXIV.

Proditum primum ex eodem Typographo M.D.LXXV.

Typographus hujus operis
fuit Joannes Plantin, qui
in Antwerpensi Typographia
operatus est.

Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus
typographus hujus operis.

SENATORES

Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus
typographus hujus operis.
Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus
typographus hujus operis.

Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus
typographus hujus operis.
Joannes Franciscus Xaverius Arnoldus
typographus hujus operis.

NOBILISSIMO AC OPTIMÆ SPEI
PRINCIPI,
CAROLO PHILIPPO
CROVIACENSI,
DOMINO AB HAVRICH,
PETRUS DIVÆUS.
LOVANIENSIS,
S. P.

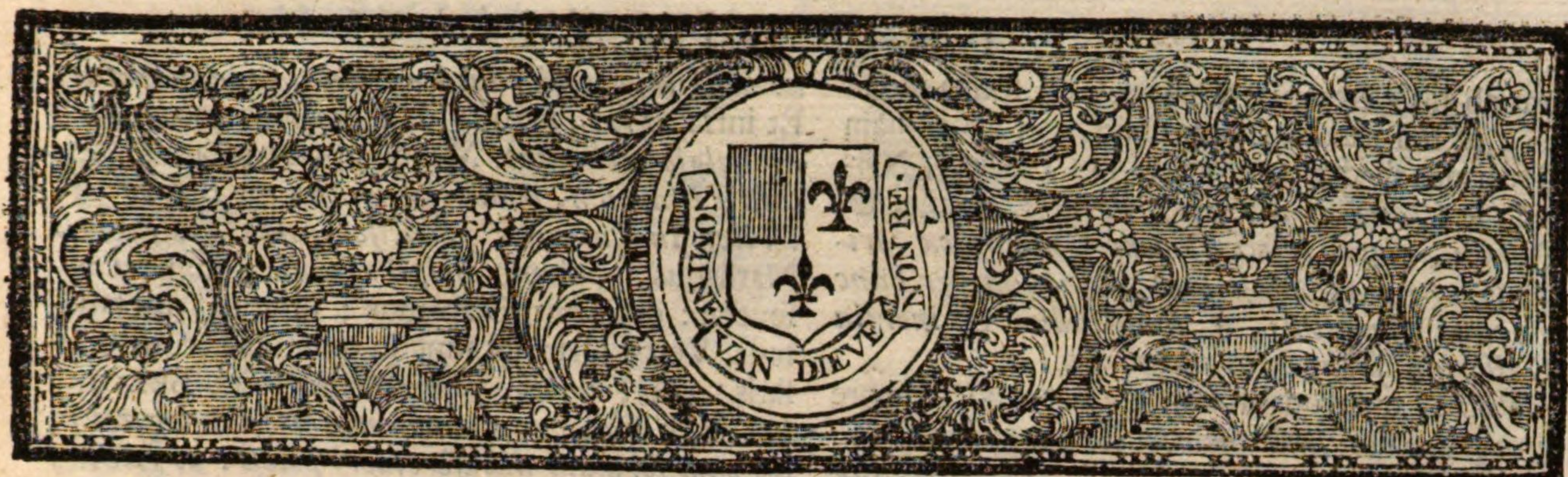

Um varios Antiquitatum Scriptores sub-
indè revolvens, nobilissime Princeps,
pauca ab iis, atque ea obiter tantum,
de Belgica nostra attingi, neminem
verò ex professo id egille invenirem:
existimavi, operam meam non inutiliter
collocatum iri, si eam pro virili parte Belgicæ Anti-
quitatibus in lucem revocandis impenderem. Hæc
autem erat instituti mei ratio, ut opere in duas
partes diviso, primùm Romanorum in Belgica res,
& si quæ antiquiora essent, in unum volumen con-
jicerem: mox altero Francorum in eam accessum
constitutosque ab ipsis Principatus, & originem No-
bilibium Familiarum describerem. Sed fuere quibus
prior hic de Romanis libellus ita probaretur, ut
nequaquam ulterius supprimendum, sed omninò
typis mandandum censerent: seriò affirmantes, la-
borem nostrum & pergratum multis fore, & non
parùm lucis iis intelligendis quæ Romani de Belgica
scripsere, allaturam. Quibus non obtemperare in-
humanum credens, vela ventis commisi; non igna-
rus interim, quantis calumniarum perversorumque
judiciorum procellis sese exponant, qui in latissi-

mum hoc scribendi æquor temerè procurrunt. Sed utcumque hæc alienæ operæ obtreçtatoribus æstimata fuerint, fulque deque fero. Tuo autem nomini potissimum inscribere visum, Nobilissime Princeps, quod non ignorarem, Te cùm vehementer historiarum quarumlibet, tum maximè antiquitatis cognitione delectari. Id si ita est, confido, Te non modicam ex horum lectione voluptatem capturum: nec dubito, lucubrationes meas Tuis auspiciis in lucem prodeuntes, vel hoc nomine & gratiores & adversum æmulorum calculos munitiores fore. Vale, Illustrissime Princeps, & exiguo hoc chartaceo munusculo feliciter fruire. Lovanii XIV. Cal. Maii M.D.LXV.

LUDOVICUS CARRION,
BRUGENSIS,
AD
PETRUM DIVÆUM
SUUM.

*DUM novus historico Scriptor monumenta recludens
Ordine Belgiadum, patrios de more triumphos,
Oppida, bella, Duces, grandi referenda coturno
Commemoras, ævique subis venientis honorem:
Omnia quæ longo fuerant consumpta veterino,
Quæque olim infelix inbonoraque subruit ætas,
Restituis, Stygiamque vetas sentire paludem.
Perge, age, mactæ novis animi virtutibus, & mox
Quod latet, in lucem sese fac proferat illud;
Illud opus quo Flandrigenas cultosque Brabantos,
Hannonas & Gelros certatim in prælia ducis.
Sic mage de patria, Divæe, merebere, quàm qui
Aut armis Romam & dextris, aut morte cadentes
Servarunt Decii, Curii, Fabii, atque Camilli.*

ANTIQUITATUM BELGICARUM, SEU

INFERIORIS GERMANIÆ, LIBER PRIMUS,

Statum Belgicæ, quem sub Romanis habuit,
complectens.

CAPUT I.

Divisio Galliæ, & Belgarum Origo.

GALLIAM Cisalpinam quadrifariam olim à Romanorum historicis divisam legimus: in Aquitaniam nempe, Celticam, Belgicam, & Provinciam. Aquitani à Rhodano, Garumnaque in Pirenæos versi: cetera Oceano, ac mari Mediterraneo ambiuntur. Celtas, ab his Garumnâ discretos, Matrôna, eoque Lutetiæ Parisiorum in se recepto, Sequana ad septentrionem à Belgis separat. Belgarum reliqua latera Oceanus, Rhenusque: & ab hoc ad Sequanæ fontes distenta Vosagi juga claudunt. Quarta Gallorum portio Rhodano & Vosago à reliquis seclusa, alia Alpibus conterminat, & Tyrreno mari, quæ multò ante C. Julii Cæsaris tempora, Provincia Romanorum facta, & mores Gallicos exuta fuerat. Reliquarum res quæ ante Cæsaris adventum contingere, difficulter à Romanis cognosci potuere; pauca enim Cæsar ætate sua antiquiora commentariis suis inseruit. Qui post Cæsarem scripsere, cum ipsorummet Gallorum relationi non admodum fiderent, de primis Galliæ cultoribus, memoratu digna tradere, nec potuerunt, nec admodum solliciti fuerunt. Ammianus Marcellinus varias de origine Gallorum opiniones prodit libro historiarum xv. *Aborigines*, inquit, *primos in his Regionibus quidam visos esse firmanunt, nomine Regis amabilis, & matris ejus voca-*

bulo GALATAS dictos; ita enim Gallos sermo Græcus appellat. Alii Dorienses antiquiorem secutos Herculem, Oceani locos inhabitasse confines. Drasidæ memorant, revera fuisse populi partem indigenam. Sed alios quoque ab insulis extimis confluisse, & tractibus Transrhenanis, crebritate bellorum, & alluvione fervidi maris sedibus suis expulsos. Aiunt quidam, paucos post excidium Troiæ fugitantes Græcos ubique dispersos loca hæc occupasse tunc vacua. Regionum autem incolæ id magis omnibus asseverant, quod etiam nos legimus in monumentis eorum incisum: Amphitruonis filium Herculem ad Geryonis & Taurisci sævorum Tyrannorum perniciem festinasse, quorum alter Hispanias, alter Gallias infestabat: superatisque ambobus coisse cum generosis feminis, suscepisseque liberos plures, & eos Partes, quibus imperitabant, suis nominibus appellasse. Hæc ille.

Quod de Transrhenanorum confluxu dicit, ex Cæsare item liquet, qui Belgas penè omnes à Germanis ortos, ipsorummet relatione cognovisse se scribit. Belgæ sanè, quod ab effeminatiore vitæ cultu, & à Romanorum, Græcorumque consuetudine longiùs abessent, & perpetuis cum Transrhenana gente bellis exercerentur, Gallorum omnium fortissimi semper sunt habiti. Inter ipsos verò Belgas, cæteros præcellebant ii, qui Germanicæ originis affectatores erant: ut Eburones, Treviri, Nervii, Batavi, Aduatici, Menapii, Morini, cum quibus etiam Cæsari durissima fuere bella, & longè difficillima. Adeoque dein-

ceps ab his cæterorum Gallorum est spreta molli-
ties, ut soli natalis penitus obliti, non alios quàm
Germanos se dici paterentur. De Treviris, Ner-
viisque Cornelius Tacitus: *Treviri*, inquit, &
Nervii, circa affectationem Germanicæ ori-
ginis ultrò ambitiosi sunt, tanquam per hanc
gloriam sanguinis, à similitudine & inertia
Gallorum separentur. Hæc ille.

Porro, quamquam non constet quo tempore
quæque natio Transrhenana Belgicam invaserit;
ex Tacito tamen manifestum est, Tungros, pri-
mos omnium in Belgica sedes fixisse. Cymbri
quoque Teutones, Marianâ victoria postea cele-
bres, Aduaticos posteritatem suam in Belgica
reliquerunt. Transierunt Rhenum, ante Cæsaris
tempora, Nervii, Morini, Menapii; Batavi
quoque, Cattorum gentis pars, & Romana ami-
cicia cogniti. Suevi, quin etiam & Sicambri, ab
Octavio Augusto in Belgicam traducti, si Sue-
tonio credimus. Tiberius Ubiis cis Rhenum
sedes assignavit. Subsequentibus migrationes longum
ac difficile esset in medium proferre. Postremi
omnium Franci, inclinante Romano imperio,
Belgicam Romanis extortam, suam fecerunt.
De nomine verò *Belgarum* (ut nec id omittatur)
Isidorus Etymologiarum lib. xiv. cap. v. *Belgis*
autem, inquit, *Civitas est Gallie, à qua Bel-*
gica Provincia dicta est. Nonnulli existimant,
hujus mentionem à Cæsare fieri libro quinto, ubi:
Britanniæ, inquit, *pars interior ab iis incolitur,*
quos natos in insula ipsa memoriæ prodit-
um dicunt: maritima pars ab iis, qui prædæ,

ac belli inferendi causâ ex Belgio transferant.
Et infra: *Tres*, inquit (de legionibus locutus,) *in*
Belgio collocavit. Moxque post pauca: *L.* in-
quit, *Plancum, cum legione una ex Belgio ce-*
leriter in Carnutes proficisci jubet. Quo loco
Marlianus, oppidum *Belgii* nomine designari as-
severat: dubitavit Glareanus; uterque doctissi-
mus. Verba Glareani sunt in quintum librum Cæ-
saris: *Alii*, inquit, *codices habent EX BELGIS,*
quod non displicet, quamquam si BELGIO legatur,
ad eam formam dixisse videri potest: ut Livius
SAMNIUM pro Samnitium regione: ita BELGIUM
pro Belgarum regione. Verum pro urbe aliqua
in Belgis videtur paullo inferius accipere, ubi
exercitu in hyberna diviso, tres legiones in Belgio
constituuisse dicitur. Hæc Glareanus.

Neminem latet, quod nec mediocriter doctus
quispiam, *in*, *ex*, & *ad*, præpositiones Civita-
tium vocabulis præponere consueverit: quis id
Cæsarem fecisse credat, inter suæ ætatis eruditos
non infimum? Ut mirum sit, quemquam Latini-
tatis peritum in re tam manifesta falli potuisse.
Porro, ut à *Belgio*, seu *Belgis* civitate, nationi
nomen sit: Cæsar tamen à barbarie vindicandus.
Bellovacis Marlianus *Belgium* civitatem attri-
buit, quos à vetustis historicis *Belgivos* appel-
lari video. Eos etiam Cæsar omnium *Belgarum*
nobilissimos facit: ut verisimile sit, ab his nomen
Belgarum ad omnem nationem mansisse. Hubertus
Thomas *Belgas de Belgen*, seu *Welgen*, verna-
culè dictos, quod vocabulum, illorum linguâ,
extraneum significavit.

C A P U T II.

Populi Belgarum.

CÆSAR in Commentariis Belgarum
populos memorat: Remos, Suef-
siones, Bellovacos, Nervios,
Centrones, Grudios, Levacos,
Pleumofios, Gordunos, Trevi-
ros, Eburones, Condrusos, Am-
bianos, Veromanduos, Atreba-
tes, Menapios, Morinos, Aduaticos, Vellocaffes,
Calecos, Efluos, Lingones, Leucos, Nemetes,
Mediomatricos, Cæresos, Segnos, Pæmanos,
Ambivaritos. Eosdem penè Strabo memorat, Geo-
graphorum omnium Cæsaris ætati proximus; sub
Augusto enim floruit: quo tempore Belgica in tres
partes divisa est. Ea enim quæ à Mosâ Oceanoque,
circa Rhenum ad Mosellam usque protendebatur,
Germania inferior: à Mosella ad Alpeis Rhoda-
numque vergens, *superior* vocata est: reliqua verò
Belgicæ nomen servavit. Testes Tacitus & Pro-
lemæus, à quibus earum regionum populi re-
censentur. A Tacito, Tungri, Treveri, Ubii,
Mediomatrices, Lingones, Leuci, Sunici, Ner-
vii, Bethasii, Menapii, Morini, Batavi, Cani-
nefates, Marsaci, Grinnes, Gugerni, Martiaci.
A Ptolemæo, Batavi, Atrebates, Bellovacii, Am-
biani, Morini, Tungri, Menapii, Nervii, Vero-
mandui, Sueffiones, Ulbanetes, Remi, Leuci,

Lingones, Mediomatrices, Treviri, Ubii. A Pl-
nio libro quarto naturalis historiæ: Toxandri,
Menapii, Morini, Oromansaci, Britanni, Am-
biani, Bellovacii, Hassi, Castologi, (utrumque
hoc mendosè, ut opinor) Atrebates, Nervii, Ve-
romandui, Sueconi, Sueffiones, Veruni, Ul-
banetes, Tungri, Sunici, Frisiabones, Lenci,
Treviri, Lingones, Remi, Mediomatrices, Gu-
gerni, Batavi, Caninefates, Marsaci, Frisii, Cau-
chi, Sturii, Bethasii. Ammianus Marcellinus qui
circa annum Domini CCCC. floruit, Trevirorum
meminit, Mediomatricorum, Catalaunorum, Re-
morum, Tungrorum, Vangionum, Nemetum,
Ambianorum, Leucorum, Batavorum. Apud
Hieronimum, & Panegyristas, Vangionum, Am-
bianorum, Nerviorum, Trevirorum, Remorum,
Atrebatum, Morinorum, Batavorum, nomen in-
venies. Hæc de Belgarum populis, à veteribus
Latinis tradita reperiuntur. Exstat Itinerarium, à
Christophoro Longolio (ni fallor) primum in lu-
cem editum. Quod quidem ut antiquissimum sit,
Antonini tamen Pii, cujus nomine circumfertur,
esse non potest. Constantinopolis enim meminit
à Constantino Magno ita appellatæ. In hoc Iti-
nera per Belgicam describuntur.

A DUROCOTTORO GESSORIANUM

milia plus minus . .

Suessionas	m. p. m.	27. <i>Soissons.</i>
Noviomago	m. p. m.	27. <i>Noyon.</i>
Ambianis	m. p. m.	34. <i>Amiens.</i>
Pontibus	m. p. m.	36. <i>Pontieu.</i>
Gessoriano	m. p. m.	39. <i>Cales.</i>

A DUROCOTTORO, TREVEROS

	<i>leugas</i>	99.
Vongo, vicus	<i>leug.</i>	22.
Epoillio, vicus	<i>leug.</i>	22.
Orolauno, vicus	<i>leug.</i>	20.
Audethannale, vicus	<i>leug.</i>	20.
Triveros, civitas	<i>leug.</i>	15.

A LUGDUNO, CAPITATE GERMANIARUM,
ARGENTORATUM

	m. p. m.	325.
Albinianis	m. p. m.	10.
Trajecto	m. p. m.	17.
Maranito	m. p. m.	15.
Carvone	m. p. m.	22. alii 25.
Harenatio	m. p. m.	22.
Burginatio	m. p. m.	6.
Colonia Trajana	m. p. m.	5.
Veteribus	m. p. m.	
Calone	m. p. m.	18.
Novesio	m. p. m.	18.
Colonia Agrippina	m. p. m.	16.
Bunna	m. p. m.	11.
Antonaco	m. p. m.	17.
Confluentibus	m. p. m.	9.
Vinco	m. p. m.	26.
Noviomago	m. p. m.	34.
Triveros	m. p. m.	13.
Divoduro	m. p. m.	34.
Ponte Sarnix	m. p. m.	24. <i>Sarbrug.</i>
Argentorato	m. p. m.	25.

A TREVERIS, AGRIPPINAM

	<i>leugas</i>	..
Beda, vicus	<i>leugas</i>	12.
Anfana, vicus	<i>leugas</i>	7.
Egoregio, vicus	<i>leugas</i>	12.
Marcomaco, vicus	<i>leugas</i>	58.
*	<i>leugas</i>	28.
Belgia, vicus	<i>leugas</i>	8.
Tolbiaco, vicus	<i>leugas</i>	10. <i>Zulpich.</i>
Agrippina civitas	<i>leugas</i>	16.

A TREVERIS, ARGENTORATO

milia plus minus 128.

Baudobrica	m. p. m.	18.
Salifone	m. p. m.	22.
Bingio	m. p. m.	23.
Maguntiacum	m. p. m.	12.
Bormitomago	m. p. m.	18. <i>Worms.</i>
Noviomago	m. p. m.	18.
Argentorat	m. p. m.	18.

A COLONIA TRAJANI, AGRIPPINAM

	m. p. m.	72.
Mediolano	m. p. m.	8.
Sablonibus	m. p. m.	8.
Medericum	m. p. m.	10.
Theudurum	m. p. m.	9.

Coriovallum	m. p. m.	7.
Juliaco	m. p. m.	12.
Tibenaum	m. p. m.	8.
Colonia Agrippina	m. p. m.	10.

A PORTU GESSORIANI, BAIACUM

	m. p. m.	13.
Taruenna	m. p. m.	18. <i>Terwaen.</i>
Castello	m. p. m.	9. <i>Cassel.</i>
Viroviacum	m. p. m.	16. <i>Werwick.</i>
Tornacum	m. p. m.	16. <i>Dornick.</i>
Pons Scaldis	m. p. m.	12.
Baiacum	m. p. m.	12. <i>Bavay.</i>

A CASTELLO per compendium, TORNACUM

	m. p. m.	38.
Minariacum	m. p. m.	11.
Turnacum	m. p. m.	27.

A CASTELLO, AGRIPPINAM

milia plus minus 172.

Minariacum	11.
Nemeracum	19.
Camaracum	14.
Baiacum	18.
Vodogoriacum	12.
Geminiacum	10.
Peruiciacum	22. <i>Si vera sit</i>
Aduaticum Tungrorum	14. <i>itineris ratio :</i>
Coriovallum	19. <i>hic locus incidit</i>
Juliacum	18. <i>in vicum Gal-</i>
Colonia Agrippina	18. <i>lo - Brabantie</i>
	<i>nomine PERU-</i>
	<i>WEZ.</i>

A TARVENNA, DUROCORDURUM

	m. p. m.	103.
Menetacum		22.
Camaracum		14.
Augusta Veromanduorum		12.
Aginnum		13.
Augusta Sueffionum		12.
Fines		13.
Durocorderum		12.

A NEMETACO, SAMAROBRINAM

milia plus minus 16.

A SAMAROBRINA, SUESSIONES

milia plus minus 89.

Curmiliaca	12.
Cesaromago	13.
Latanobriga	18.
Augustomago	4.
Suessiones	22.

A BAGACO Nerviorum, DUROCORDURUM

REMORUM

milia plus minus 53.

Duronum	12.
Verbinum	10. <i>Vervin.</i>
Carifiacum	6. <i>Cressy.</i>
Minaticum	7.
Muenna	18.
Durocorduro	10.

Huic Itinerario adjunctus est Provinciarum libellus, in quo Provincia Belgicae ita describuntur :

BELGICA PRIMA. CIVITATES NUMERO 4.

Metropolis Civitas Treverorum,
Civitas Mediomatricorum, id est Metis,
Civitas Leucorum, id est Tullum,
Civitas Verodunensium.

BELGICA II. CIVITATES 12.

Metropolis Civitas Remorum,
Civitas Sueffionum,
Civitas Catalaunorum,
Civitas Veromandorum,
Civitas Atrebatium,
Civitas Cameracensium,
Civitas Tornacensium,
Civitas Silvanectum,
Civitas Bellovacorum,
Civitas Ambianensis,
Civitas Morinorum, id est Ponticum,
Civitas Bononiensium.

PROVINCIA GERMANIÆ PRIMA. CIVITATES 4.

Metropolis Civitas Magontiacensis,
Civitas Argentoracensium,
Civitas Nemetum, id est Spira,
Civitas Vangionum, id est Wormen.

GERMANIA SECUNDA. CIVITATES 2.

Metropolis Civitas Agrippinensis, id est Colonia,
Civitas Tungrorum.

CIRCUMFERTUR & alius liber titulo Notitiæ Provinciarum, tam Orientis, quàm Occidentis: qui testatur, Belgicam à quatuor Consularibus gubernatam fuisse, & in quatuor partes divisam, Germaniam primam, & secundam, Belgicas item primam & secundam, idem Batavorum, Tungro- rum, Betasiorum seu Vetasiorum, Morinorum, Menapiorum, Nerviorum, Corteriacensium, Val- entianensium, Geminiacensium, inter auxiliares Romanorum copias meminit. Officia præterea ha- bet per Galliam Belgicam, Præfectum Cynegii Tornacensis, Præfectos item Cynegii Trebero- rum & Remensis. Verùm hunc mendosè admo- dum editum habemus: ideoque multa omisimus, quæ non incommode huc adferri poterant. Nec arbitror, vel huic Notitiarum libro, vel Itinerario Antonini, vel ei adjuncto Provinciarum catalogo, temerè fidem habendam. Neque nos testimonio ipsorum usuri fuimus, nisi in professo esset, Bea- tum Rhenanum, & quicumque de antiquitatibus scriplerunt, id ante nos fecisse.

C A P U T I I I.

De Tungris, qui & Germani, Eburonibus, Condrusis, Cæresis, Segnis, & Pæmanis.

INTER Belgarum populos, pri- mos se Tungri offerunt. Hi, si Cornelio Tacito credimus, primi Transrhenanorum in Gallia sedes habuerunt. Is libro de Germano- rum moribus: *Ceterum*, inquit, *Germaniæ vocabulum recens, & nuper additum, quoniam qui primi Rhenum transgressi, Gallos expulerint, ac nunc Tungri, tunc Germani vocati sint: ita nationis nomen, non gentis evaluisse paulatim, ut omnes primum à victore ob metum, mox à seipsis invento nomine, Ger- mani vocarentur.* Quæ verba ostendunt, solis Tungris peculiare fuisse Germanorum nomen, id- que postea tamquam Belgis metuendum, reliquos Transrhenanos ultrò assumpsisse, ac ita evenisse, ut unius nationis Tungricæ nomine, tota gens *Trans- rhenana* appellaretur. Verùm, ex qua regione hi venerint, aut quando, non constat; pauca enim ejus nominis vestigia trans Rhenum sunt, unum videlicet Franciæ orientalis oppidum *Tongernser*: ut Hubertus Thomas, Leodiensium antiquitatum scriptor, asserit. Sanè, ante Cymbrica & Teuto- nica bella transgressos, conjectare licet, quan- doquidem Cymbri, Teutonesque, & ipsi novos Belgicæ habitatores adduxere, nimirum Advati- cos: proculdubio Tungris posteriores, si Tungri primi Rhenum transgressi, Tacito credantur. Nec minus dubitatum, an ante C. Cæsaris tempora celeberrimam illam urbem coluerint, cujus Am- mianus Marcellinus meminit, civitatem amplam, & copiosam nuncupans. Movit nonnullos summum apud Cæsarem de Tungris silentium: ut crede- rent, antea nihil de ipsis in Belgica auditum fuisse,

verùm à Cæsare direptis Eburonibus, eorum loca Cismosana occupasse. Id si ita sit, pulchrè Tacitus mentitus fuerit, Tungros primos Trans- rhenanorum Belgicam habitasse; cui tamen, di- ligenti & in externorum rebus satis fido Histo- rico, non temerè fidem abrogarim. Nisi id di- cas, Tacitum nihil firmasse, at opinionem tan- tum vulgi de origine nominis Germanici recen- sisse.

Hubertus Thomas arbitratur, Eburones itidem Germanos, unà cum Tungris, aut aliquanto po- sterius in Belgicam venisse, ac eò aliquando po- tentiæ evasisse, ut suppresso Tungrorum nomine, ipsi soli penè ad Mosam Rhenumque Cæsaris ætate latissimè dominarentur. Mihi sanè, quod Cæsar Eburones, Cæresos, Condrusos, Pæmanos, Seg- nosque, uno nomine Germanos scribit appellatos fuisse, certam penè conjecturam facit, Tungros, qui iidem & Germani dicebantur, tum in has na- tiones divisos fuisse, easque Germanorum nomen, quod Tungris peculiare erat, servasse. Atque hæc optima mihi videtur Cæsaris, & Taciti inter se conciliandorum ratio. Cæsarem ipsum audiamus: *Condrusos*, inquit, *Eburones, Cæresos, Pæma- nos, qui uno nomine Germani appellantur, arbitrati ad quadraginta millia.* Quod *Germa- nos* dicit, perinde est ac si Tungros diceret; ni- hil enim hi ab illis differebant. Porro Eburones, Condrusi, Pæmani, Cæresi, Segni, cum omnem eam regionem quæ à Rheni ac Mosæ confluen- te, inter ea flumina, ac nonnihil cis Mosam, usque ad Trevirorum fineis tenuerint, testimonio sunt, quàm latè Tungri habitarint. Eburonum sedes potissimum inter Rhenum ac Mosam fuisse,

loci ubi nunc Andoverpia est, non liquidò constat. Sanè si aliud à Metropoli sit, mirum esset, hanc id temporis proculdubio famosissimam, Ptolemæo cognitam non fuisse. Romanos cum rerum in Gallia potirentur, jam inde à Neronis imperio, semper Tungrorum cohortes sub signis habuisse, Tacitus non uno loco testatur. In Gallia Narbonensi, & in Italia pro Vitellio contra Ottonianos fortiter pugnarunt: ubi profligato Vitelliano milite, Tungrarum cohortium præfecti, sustentata diu hostiliacie, telis obruti sunt. Subsecutum mox Batavicum bellum: quod Cl. Civilis Batavus, primum quasi à Vitellio ad Vespasianum defecturus, mox in universum concitata inferiore Germania, jugum Romanorum excussurus, movit. Hic ipso belli initio, Tungrorum cohors ad Civilem Romana castra oppugnantem transfugiens, non parvo ad victoriam momento fuit. Publicè tamen Tungrorum civitas per diu in fide perstitit: adeò, ut Cl. Labeonem ex Batavis Civili adversum, & Nervios Bethasiosque pro Romanis cogentem, copiis instruere non dubitarint, Campano ac Juvenali, primoribus, ad expeditionem missis. His fretus Labeo, pontem Mosæ occupat, Civilique ea ad Nervios, Tungros, Bethasiosque debellandos, eunti se objecit. In ipso prælio, cum Civilis Tungris illatus, quòd id bellum pro universæ Galliæ ac Germaniæ libertate susceptum esset, edocuisse, persuasit facillè ut relicto Labeone, ad ipsum transirent. Tungri mox Civili dediti, ac paulò post à Fabio Prisco recuperati: Titi Imperio, duæ Tungrorum cohortes sub Julio Agricola in Britannia fortiter operam navarunt. Mox stipatores ab Imperatoribus asciti; quorum unus Tausius, teste Capitolino, cunctanteis in Pertinacis optimi Imperatoris necem milites accendit: primusque pectori ejus hastam injecit.

Porro constans penè omnium Chronographorum opinio est, Tungros, jussu D. Petri, per Maternum religione Christiana publicè imbutos. Quòd verò Tungros maritimos faciunt, nescio an loci natura patiatur, ut eò aliquando mare pertigisse credibile sit. Id verosimilius fuerit, Mosam aliquando muros Tungrorum alluisse; neque enim frustra illic appulsarum navium vestigia conspiciuntur.

Est & alia de Tungris fabula, nempe à Troianis ortos, hætenus tam constanter affirmata, ut

Regum genealogiam ab ipso usque Priamo non omitterent, eamque ad Francorum tempora perducerent: Pipinorum, Carolorumque propagine, usque ad Philippum, præsentem Hispaniæ Regem, seriem continuantes: quæ jam dudum doctis anilia deliramenta habentur.

Non recens tamen, ejuscemodi de Gallorum origine opinio: cujus etiam Ammianus Marcellinus loco suprà capite primo allegato meminit. Esto, sit à Troianis orta Gallorum pars, sint & Tungri. Sed commentitia illa Regum nomina, ut etiam Vespasianum, Romanorum Imperatorem, Titi Turingiæ Regis filium facere non verentur, quis sanæ mentis toleret? Tungros demum, inclinante Romano Imperio, varias Francorum infestationes pertulisse, ex Ammiani Marcellini scriptis colligas libro XVII. ubi Julianum Imperatorem frequenter Tungris versatum, & Salios Francos, illac Romanum solum invadentes, propulsa, tradit. Tandem circa annum CCCCXL. penitus in Francorum potestatem concesserunt, Episcopum tum agente Servatione, quem Christi cognatum fabulantur. Hunc in Episcopatu Tungrorum Materni successores præcesserant, Navitus, Marcellus, Metropolus, Severinus, Florentius, Martinus, Maximinus, Valentinus. Tungri ante Servationis obitum, ex nimia opulentia, in omnia vitiorum genera prolapsi, gentilitatem respicere cœpisse feruntur: atque ea de causâ Servatio Trajectum migravit, cum Tungros ab Hunnis evertendos cognovisset. Est autem Trajectum, magnæ antiquitatis oppidum, & ejusdem Servationis obitu celebre, ut puto, quòd illic pons Mosæ esset, à Romanis ita appellatum. Anno à morte Servationis LXIII. Hunni in Gallias effusi, Tungros exciderunt: non quidem decennali obsidione referatos, ut nugatur Placentius, Troiæ parenti scilicet suæ hac in re pares efficere conatus. Nam Hunnis, turbinis instar, cuncta verrentibus (biennio enim omnem Galliam pervastarunt) nec spatium obsidendi, nec obsessis animus resistendi fuerat. Nec Tungri unquam ab Hunnica vastatione pristinam dignitatem recuperare potuerunt, humile postea oppidum, & Hasbariæ connumeratum. Retinent Tungrorum nomen vici aliquot, *Tongrenheim* haud procul Colonia Agrippina, cis Mosam *Tongerloo* in Brabantia, *Tongerloo* in Pelandia, *Tongrin* in Comitatu Namurcensi.

C A P U T I V.

De Aduaticis, seu Atuaticis.

DUATICOS Cymbrorum, Teutonumque propaginem esse, Cæsar libro II. tradit. *Ipsi, inquit, erant ex Cymbris, Teutonisque prognati; qui, cum iter in provinciam nostram atque Italiam facerent, bis impedimentis quæ secum agere & portare non poterant, citra flumen Rhenum depositis, custodiæ ex suis ac præsidio sex millia hominum unà reliquerunt. Hi post eorum obitum, multos annos à finitimis exagitati, cum aliàs bellum inferrent, aliàs illatum defende-*

rent: consensu eorum omnium pace facta, hunc sibi domicilio locum delegerunt. Aduaticorum sanè tanta fuit aliquando potentia, ut Eburones tributarios facerent, obides dare compulso, & se in Trevirorum clientelam tradere: quod ipsum oratio Ambiorigis apud Cæsarem libro quinto testatur. Depulsi ab Eburonum cervicibus, unà cum Nervii, finitimisque Belgis Cæsarem multum exercuerunt. Nam Nervii, antequam ipsis arma confociassent Aduatici, à Cæsare devictis: Aduatici, omni suorum robore in unum oppidum collato, non cesserunt oppugnantibus Romanis, nisi

insolito machinarum apparatu consternati. Nec id sine dolo; nam pactis cum Cæsare conditionibus, arma tradere iussi: parte eorum, quam cautè abdididerant, noctu in Romanos non opinantes eruperunt. Excepti à Romanis animosiùs, ad quatuor millia trucidati. Et Cæsar duplicatam perfidia rebellionem acerbius ultus, direptò oppido, capita hominum ad quinquaginta quinque millia hastæ subiecit. At nihilo demissiores, cum Ambiorige Eburonum, & Piduciomaro Trevirorum Regulis, communicatis armis Cæsarem per diu acriter sustinuerunt. Quem verò finem habuerunt, nemo prodit. Ptolemæus meminit oppidi Tungrorum Aduatici, vel Atuatuci. Id ego suspicor ab Aduaticis, quo tempore Eburonibus dominabantur, conditum. Quantum ex Cæsaris descriptione colligi datur, Aduaticorum habitacula fuere inter Nervios, Menapios, Eburones, ac Treviros, in eo tractu, ubi nunc Gallica Brabantia est, Sonia sylva, pars item Hannoniæ, Hasbaniaque, & Comitatus Namurcensis, ad utranque Sambræ fluminis ripam. Nec locorum distantia patitur, Duacenses Aduaticos dici.

Locus admonet, ut quoniam de Aduaticis sermo est, insigne mendum apud Cæsarem, quod hætenus omnes latuit, dispungamus. Apud hunc initio libri II. ubi numerum Belgarum in se con-

juratorum recenset, nemo legendum dubitet, *Catuacos*, XXIX. aut ut alii habent, XIX. *millia*, *Aduaticos* tamen reponendum, ut in eodem loco apud Eutropium, Orosum, & Adonem leges. *Catuacos* autem nullos unquam, nec ante, nec post Cæsarem, in Belgica cognitos crediderim; nam ut Cæsarem hoc loco exactiùs examines, nonne mirum videbitur, Aduaticos nusquam inter conjuratos legi, cum tamen constet, eos tantum copiarum contulisse, ut Cæsar maximi momenti duxerit, ante ipsorum adventum, cum Nerviiis configere? Jam si priscam lectionem *Catuacos* servare lubeat: quis usquam alibi apud Cæsarem, Catuacorum nomen legisse se meminit? aut qua poena à Cæsare affecti, aut quando devicti sunt, quibus tantum virium fuerat, ut viginti novem millia hominum in aciem producerent? Non tacet Cæsar quid ipsi Rhemi, quid Sueffiones, quid Bellovaci, Morini, Menapii, Nervii, Eburones, & cæteri quique, negotii fecerint; quemque exitum habuerint: solosne Catuacos oblivione præterierit? Aduaticorum ergo nomen, expunctis Catuacis (cum venia dixerim eorum, qui Duacensibus hoc nomine applaudentes, vanam antiquitatem affingunt) nemo sanæ mentis restituendum dubitet.

CAPUT V.

De Nerviiis, Centronibus, Grudiis, Levacis, Pleumosiis, & Gordunis.

ERVIIORUM fines latissimos fuisse, ex Cæsare, & Strabone liquet; à Scaldi enim, ac propè ab ipso Oceano ad Treviros usque imperabant. Clientes eorum Cæsari memorantur, Centrones, Grudii, Levaci, Pleumosi, Gorduni. Ambianis ad Occidentem conterminabant, ad meridiem Terviris. Ea de re Cæsar lib. II. *Ab eo, inquit, loco in fines Ambianorum pervenit: qui se suaque omnia sine mora dediderunt. Eorum fines Nervii attingebant.* Et Strabo: Τριβίροις δὲ συνεχὲς Νέρβιοι, & τὸ Γερμανικὸν ἔθνος. id est: *Treviris verò contigui sunt Nervii, & hi quoque natio Germanica.* Nervios Germanos originis esse, Tacitus non solum Straboni astipulatur, sed ambitiosè ut tales dicerentur, affectasse etiam scribit. Oppida eorum memorantur Ptolemæo *Baganum*, Antonini Itinerario (modò ei fides sit, ut non commentitio) *Tornacus*, & *Bagacum*. *Tornacus* hucusque priscum servat nomen. *Baganum*, seu *Bagacum*, id esse volunt, quod Hannonii *Bavay* appellant: ubi monumenta reperiri antiquitatis complura asserunt. Propinquam Bagaco ad Scaldim est oppidum *Valentianæ*, cuius nomen haberi videtur in libro, qui *Notitia Provinciarum* inscribitur. Sanè antiquum esse constat; nunc *Valenciennes* dicitur.

Quantum ad Nervios attinet, omnium Belgarum difficillimè à Cæsare vinci potuere, adeò ingenua virtute cæteros præcellentes, ut nihil ad se quod luxui esset, aut corpora molliret, importari paterentur. Cesserant Cæsarianis armis Rhemi, Sueffiones, Bellovaci, Ambiani. At Nervii, persuasis

simul arma capere Veromanduis, Aduaticis, Eburonibus, Atrebatibusque: licet & Aduatici, & Eburones ad præscriptum non adessent, cum hoste tamen ad Sabin duce Boduognato conflixere. Varia sorte dimicatum, captis utrinque castris. Cæsar ipse in magnum discrimen coniectus. Victi tandem ad internecionem Nervii, nemine fugam moliente: mox vulgus latebris silvarum, quo pugnae initio abditi fuerant, egressum, deditionem fecit. Quarto post hoc bellum anno cum Cæsar in Britannos iret, per Ambiorigem expugnatis Romanorum hybernis, Nervii Q. Ciceronem apud se hybernantem oppugnarunt. Advenit è Morinis Cæsar, hostemque congregi ausum magna clade attrivit. Postquam victoriam Nervii obsidibus datis, nihil vivo Cæsare novarunt: multos eorum Cæsari in Pompeium militasse tradunt. Sub Augusto floruere Titi Senectius, & Anectius: quorum forti opera Romanos contra Germanos usos, Florus lib. 139. Epitomatum T. Livii scribit. Bello Batavico, quod Civilis sub Vespasiano movit, Nervii ductu Cl. Labeonis, Civilem transitu Mosæ arcentes, ac ab eo victi, victoris aliquando arbitrium secuti sunt. At paucis interjectis diebus, à Fabio Prisco recepti, sponte se pro Romanis, sed infelicitè armarunt. Caninefates enim multos eorum straverunt, teste Tacito. Multo post tempore, Maximianus Herculeius, Imperator, Nervios à Francis pressos liberavit: Francumque in leges Romanas receptum, unà cum Nerviiis agros colere voluit. Qua de re Panegyrista: *Tuo, inquit, Maximiane Auguste, nutu, Nerviorum, ac Trevirorum arva jacentia, lætus, postliminio restitutus, ac receptus*

in leges Francus excoluit. Nerviorum sagittariorum, ac tractus Nervicani mentio fit in libro Provinciarum.

Non defunt nostro seculo, qui oppidi Flandriæ *Aldenardæ* etymon à Nerviiis deducant, quasi *Oude Nerven* dicas. Quidquid sit, constat, non solum Aldenardam, sed omnem cis Scaldim Flandriam, Hannoniæ, ac Brabantia maximam partem Nerviiis paruisse. Nescio tamen, quàm probabile sit, ut quis Centronibus, Grudiis, Levacis, Pleumosiis, Gordunisque, Nerviorum clientibus, certas assignet sedes: de quibus tamen præter nomen, nihil apud Cæsarem traditum reperies. Grudios nonnulli Brugeses, alii Lovanienses faciunt. Gordunos, Gandenses: Levacos Glareanus, Lovanienses. Centrones quàm temerè Hubertus Thomas,

Trudonenses esse contendat, cap. 11. retulimus. Lovanium quidem, & Gandavum, & Corteriacum multum antiquitatis habent: ut quis suspicari possit, *Levacos* pro *Lovacis*, aut *Lovanis*, *Gordunos* pro *Gandunis* suppositos. Corteriaci nomen, ni fallor, liber Provinciarum habet: nec ob id tamen, vel Pleumosios, vel Centrones illic habitasse temerè asserendum: nulla nominis similitudine patrocinate. Porro ut nec id omittatur, Nervii, imperante Diocletiano, primum Christi fidem agnovère, docentibus Piatone, Chrisolio, Victorio, Fusciano, Quintino, Luciano, viris sanctissimis: quos Rictionarus, Nervici limitis præfectus, variis sustulit suppliciis. Anno CCCCXLV. Nervii, capta Tornaco urbe primaria Regionis, à Clodione Francorum Rege subacti fuerunt.

C A P U T V I.

De Ambianis.

Os nemo unquam dubitavit eos esse, qui ad Somonam habitant, urbem clarissimam, *Amiens* vernaculè dictam. Somonam priscis *Samarobrinam* vocatum esse contendunt, oppidoque nomen dedisse, cujus apud Cæsarem frequens mentio. Id etiam nonnulli Cameracum falsò faciunt, quasi *Sambrey*. Utriusque meminit Antonini Itinerarium. Ego primarium ipsum regionis oppidum ita nuncupatum crediderim: ut & Ptolemæo liquet, Μετ' ἧς ὁμοίως Ἀμβιανοί, καὶ πόλις αὐτῶν Σαμαροβρίνα., id est: *Post quos similiter Ambiani, eorumque Oppidum Samarobrina.*

Nemetocerna, cujus Cæsar meminit, videtur non procul Ambianorum Metropoli abfuisse: idem fortè quod Antonino Nemetacum inter Cameracum & Castellum ponitur. Porro Ambiani facilimi fuère deditioi Cæsari faciendæ: & ab omnibus deinceps in Romanos conspirationibus penè integri: nisi quòd universali Gallorum in Cæsarem conjuratione, cujus Cæsar lib. 7. & Hirtius lib. 8. meminit, Comio Atrebat, & Corbeo Bellovaco arma sociarunt. Posterioribus Imperatoribus Constantino, Constantio, Juliano, Valentiniano, Gratiano, Theodosio domicilium præbuère: ut Ammianus tradit, qui in Galliarum descriptione Ambianos urbem inter alias eminentem vocat.

C A P U T V I I.

De Bellovacis.

Ost Ambianos hi collocati, Belgarum omnium nobilissimi, ad Oceanum usque protendebantur. Oppidum eorum *Cæsaromagus* Ptolemæo, vernaculè nunc à gentis nomine *Beauvais* dicitur. Cæsar Bratuspantium Bellovacorum oppidum memorat, mediæ ætatis Chronographis Gregorio Turonensi, Adoni Viennensi, Reginoni, Annonio, Belgivacos appellatos video: oppidumque ipsis Belgium attribuunt, ut ab iis Belgarum nomen

ortum videri possit. Divitiacum quondam Regem habuerunt, qui in Belgas latissimè ac in Britannos imperium exercebat. Galba ætate Cæsaris regnabat. Et licet oppida numero duodecim haberent, & centum armatorum millia conficere possent, unico tamen adverso prælio fracti, pacem à Cæsare supplices, & Heduis precatoribus paratis, rogarunt. Iterata post defectione, Corbeo duce amisso, ad officium reducti. Tertiò rebelles D. Brutus, Cæsaris legatus, represit: ut in Epitoma lib. 114. Livianæ historiæ Florus.

C A P U T V I I I.

De Vellocaffibus.

Os nonnulli *Bellocaffes* appellant: puaruntque, Casletanos designari. Verùm ad Sequanam sunt Vellocaffes, & priscum nomen servant, *le Veugassin*, aut *Veuxin*. Oppi-

dum regionis primarium, *Gisfortium* dicitur, ad Heptæ fluminis ripam situm, Angli, Francique ante multos annos de Vellocaffium possessione dimicarunt, testibus Aimoino, Gilleo, Gaguino, & P. Æmilio, Francorum historicis.

CAPUT IX.

De Ulbanetibus.

LINIUS, ac Ptolemæus horum meminere. Ptolemæus *Raiomagum* Ulbanetium oppidum vocat : unde eorum habitacula facile colligas, à Vellocassium, Bellovacorumque finibus, ad Oceanum usque extensa

fuisse. Ratomagus nunc *Rouen* dicitur. Porro, nec hi, nec Vellocasses quidquam per se contra Cæsarem moliti sunt : sed à finitimis concitati, ut belli, ita victoriæ appendix plerumque fuere.

CAPUT X.

De Atrebatibus.

INITIMI Ambianis ad meridiem Atrebates, nomen servant paucis litteris immutatis, *Le Pays d'Artois*. Rigiaccum eorum oppidum Ptolemæus appellat, seu *Metacum*, ut nonnulla habent exemplaria. Id esse crediderim, quod nunc *Arras* vocant. Hi, ubi cum Nervii, Bellovacis, Venetisque diu & variè contra Romanos bellassent, sub jugum missi, Regem Comium accepere, fidum Romanis, & bellis Britannicis postea expertum. Tandem pacatis reliquis omnibus, ipsi privatim negotium Ro-

manis exhibuerunt. Dux belli Comius ipse erat. Bis cum Romanis, equestri prælio, & ambigüe conflictit. Tertio victus, trans Rhenum aufugit. Et quamquam Cæsar Atrebates omnes in gratiam recepisset, ipsique Comio ignovisset : nunquam tamen adduci potuit, ut Romano cuiquam se concederet : insidiis impetitus, ac dolo vulneratus, dum publica fide in Labieni colloquium prodiiisset. Porro Atrebates quoad Romanis parvère, in gentilitate permanserunt, primùmque Francis rerum in Gallia potitis, Christum agnovère, docente Vedasto, anno DXXXI.

CAPUT XI.

De Calecis, Oromanfacis, Essuis, Itio Portu, & Gessoriaci.

ALECOS nomen oppido dedisse, quod nunc Angliæ oppositum *Cales* dicitur, non video quemquam dubitare : fines eorum apparet olim latos fuisse, qui 10000. hominum ad bellum Cæsari faciendum misere. Morinis & Essuis contigui erant. Illic & Itium Portum fuisse volunt. Alii, Itio Bononiam designari, malunt. Bononia sanè antiquum est, & Romanis historiis no-

tissimum, oppidum in eodem tractu Gessoriacum, eique proximi Oromanfacci Plinio ponuntur. Id Ptolemæus Gessoriacum navale vocat. Ego arbitror, Calecos Sequanæ ostiis vicinos fuisse : (ut & Strabo asserere velle videtur) ubi eorum nomen regio, *Le Pays de Caux* vulgo dicta, & nunc Normanniæ connumerata, servat. Essuos verò ipsis finitimos *La Comté d'Eu* vocant, ni fallor. Ptolemæus Caletos ad Sequanam ponit, (ut nos) Julio Bonam eorum oppidum vocans ; nunc *Honnefleur*.

CAPUT XII.

De Veromanduis.

NIL hac Gente notius. Eandem regionem, eodem adhuc nomine appellati inhabitant. *Augusta* eorum oppidum Ptolemæo, idem nunc, ut quibusdam placet, *S. Quintinus* dicitur : à Quintino Patricio

Romano, qui imperante Diocletiano illuc transfessus, Veromanduos Christi religione imbuat. Antonini Itinerarium *Verbinum* habet : nunc *Verbin*.

CAPUT XIII.

De Rhemis, & Sueffionibus.

ORUM multa apud Cæsarem memoria. Rhemi, primi omnium, Cæsarem receperunt, voluntaria deditione. Sueffiones unico superati prælio, oppida eorum recensentur : *Rhemorum*, à Cæsare *Bibrax*, & *Durocottorum* : idem hoc Ptolemæo. Sueffionum à Cæsare *Noviodu-*

num, quod nunc *Noyon* dicitur ; à Ptolemæo *Augusta*, nunc *Soissons*. In Itinerario *Carisiacum*, nunc *Cressy*. Tantum de his, finitimisque eorum Francorum Regi nunc parentibus, in præsentia dixisse sufficiat : reliquas eorum antiquitates Francis perscrutandas relinquimus.

C A P U T X I V.

De Morinis, & Menapiis.

IRUM nonnullis videbitur, quod de his populis conjunctim tractem; putant enim, qui veterem perscrutantur historiam, magna eos terrarum intercapedine discretos fuisse. Morinos nempe, ad Oceanum Gallicum, eos qui nunc *Teruanenses* dicuntur: Menapios verò ad Rhenum, qui nunc *Gelri*, & *Clivenses* vocantur. Ut etiam Glareanus, ubi videret eos conjungi à Cæsare, mendosam putaret esse lectionem. Ejus verba sunt in fine scholiorum ad Lib. 3. Comment. Cæsaris: *Morinos*, inquit, & *Menapios* Cæsar hoc loco conjunxit, quasi vicini sint hi populi. Rursus libro sequenti, ubi iturus in Britanniam, Q. Titurium, & L. Arunculeum in Morinos ac Menapios misit. Ad finem autem ejusdem libri, eos ex Menapiis venisse dicit, cum ipse Morinos domuerit per T. Labienum illuc missum. Verisimile est, aut latum habuisse imperium, vel Morinos, vel Menapios, aut hic ineptè librariorum errore conjunctos, vel alium quempiam populum alterutrius loco suppositum: quod equidem lectori discutiendum relinquo. Hæc Glareanus.

Miror sanè, quod in veterum Historicorum lectione versatissimus, non animadverterit, Menapios, Morinosque, si de iis mentio fiat, ubilibet conjungi. Præter Cæsarem enim, & Dion Cassius libro Romanæ Historiæ 39. Ipse, inquit, (de Cæsare locutus,) in Morinos, eorumque finitimos Menapios arma convertit. Et Strabo Lib. 4. Τοῖς Μενάπιοις ὁ εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἔστι τῆς Γαλιᾶς Μόρινοι. Id est: Menapiis autem ad mare confines sunt Morini. Tacitus quoque Hist. Lib. 4. Et alia, inquit, manu Mosam amnem transire jubet, ut Menapios, & Morinos, & extrema Galliarum quarterent. Et Plinius: A Scaldi, inquit, incolunt externi Taxandri pluribus nominibus: dein Menapii, Morini, Oromansaci juncti pago qui Gessoriacus vocatur. Hæc illi de Morinis, Menapiisque. Ex quibus, in Cæsare hoc loco nihil mendi inesse, liquet. Erant autem utrorumque fines proculdubio latissimi, at non instar reliquæ Belgicæ culti. Menapii siquidem ab ulteriori Rheni ripa, qua Sicambri finitimi erant, usque ad Oceanum Gallicum, qua Scaldis obliquis meatibus infunditur, habitabant; in quo tractu nunc Gelriæ pars, Brabantia quicquid ultra Timeram, seu Demerim, fluvium est, & nonnihil ex Flandria trans Scaldim, comprehenduntur. Quod utramque Rheni ripam accoluerint haud procul Oceano, testis Cæsar initio Lib. 4. Ea, inquit, quæ secuta est bieme, Cn. Pompeio, & M. Crasso Coss. Usipetes Germani, & item Tenchteri magna cum multitudine hominum Rhenum transierunt, non longè à mari quo Rhenus influit. Et post pauca de Menapiis locutus: Hi, inquit, ad utramque fluminis ripam ædificia, vicisque habebant. Et Strabo Lib. 4. novissimos ea in parte Galliarum facit Menapios. Τελευταῖοι δὲ Μενάπιοι τῶν ἐκβολῶν, ἵφ' ἑκάτερα τῆς ποταμῆς. Id est: Ultimi

autem Menapii Colonorum, ad utramque ripam fluminis. Quæ tamen suprâ ex Tacito, hoc eodem capite allegavimus, ostendunt, quod ejus ætate Cismosani fuerint Menapii, ubi etiam Ptolemæo collocantur, qui Castellum eis oppidum post Mosam attribuit. Cujus Ammianus Marcellinus meminit à Francis occupati, & à Juliano Cæsare longa obsidione recepti. Kessel id esse contendunt, exiguum nunc ad Mosam oppidum. Posteriori seculo, cum Franci rerum in Gallia potirentur, Menapiscus pagus inter inferioris Germaniæ regiones celebratus: qui ab ulteriori Scaldis ripa, ad Morinorum fines, ubi nova fossa Flandros à Teruanensibus tueri solet, extendebatur. Testantur id Coenobiorum Gandensium archiva; leges item Caroli Magni ab Ansegiso Monacho collectæ, ejus pagi meminere, proculdubio à Menapiis ita dicti, quæ enim Menapii olim inter Scaldim ac Mosam possederant, Taxandri tum habitabant.

Circa Menapios igitur variæ mutationes contingere. Primum vivo Cæsare à Transrhenanis pulsi, ab Usipetibus, & Tenchteris: hinc sub Augusto cis Mosam reducti, Transmosanis eorum sedibus Sycambrorum genti assignatis. Postremo planè trans Scaldim à Taxandris submoti. Morinorum sedes non admodum mutatae, nisi quod versus Scaldim magis protensos fuisse credatur; multos enim pagos habebant teste Cæsare: non quidem vicos (ut nunc pagi nomen accipiunt) sed regiones: in qua significatione, Cæsari vocabulum hoc familiare est. Nominis autem Morinorum originem à paludibus esse, non dubito: quas Mouren appellant etiamnum Teruana eorum metropolis, Ptolemæo cognita, nostro tempore sub Carolo V. funditus diruta. Meminit Itinerarium in eo tractu, Viroviaci, (Wervyck) Castelli, & Minariaci; quorum prius nomen servat. Castellum, Casset; Minariacum, minorem villam esse volunt. Liber Provinciarum, cujus supra cap. 2. meminimus, Civitatem Morinorum Ponticum vocat. Antoninus verò, aut quis alius, in Itinere à Durocoturo, Gessoriacum; Pontes habet: ut ibidem allegatum. Constat autem, bonam Morinorum partem postea Le Pontieu appellatam, Comitatus nomine, ante aliquot secula insignem: cujus caput est Abbevilla oppidum. Porro utraque gens, & Morini, & Menapii difficillimè à Cæsare devinci potuere; non enim contenti Belgico bello Romanis adversa sensisse: victis, subactisque Belgis, in Celtarum conjurationem nomina dederunt. Veneti, Osifini, Lexobii, Nannetes, Ambiliates, Diabolitæ, atque in universum omnes Armorici defecerant. His se soli ex Belgis, Morini, Menapiique junxere, inaccessis paludibus, sylvisque inviis, nihil à Cæsare magnopere metuentes. Adeoque nec D. Bruti de Venetis navalis; nec Q. Titurii de Unellis, Aulercis, Lexobiis, Eburonibusque terrestribus victoria, eorum animos fregit: ut etiam Cæsari cum victore exercitu advenienti se opponerent, naturali regionis, quam incolebant, munimine freti. Et Cæsar sylvas cadere aggressus,

difficultate rei perpenſa, & hyemis ſupervenientis neceſſitate compulſus, abſtitit, non mediocre detrimentum ea expeditione perpeſſus. Geſtum mox à Cæſare in Uſipetes ac Tenchteros bellum; quos in ipſa Menapiorum regione, haud procul Rheni ac Moſæ confluente, ſuperavit, dein Rheno ponte juncto, cum arma Germanis tantum ex ipſo limite oſtendiſſet, Britannos adortus eſt. Quo tempore à T. Labieno Morini, per extremam ejus æſtatis ſiccitatem nullo à paludibus præſidio in poſteſtatem redaeti. Vaſtati à Q. Titurio Menapiorum agri, gente ipſa in ſylvas abdita. Bello Eburonico, cum, Eburonibus deletis, Ambiorigem ad ſe fugientem Menapii recepiſſent, Cæſar eos adiit, jurejurandoque adegit, Ambiorigem deinceps in finibus ſuis non paſſuros. Morinos dein perpetuo iteratæ rebellionis odio, Atrebatium, hoſtium quondam internecivorum, jugo ſubjecit. Imperante Auguſto C. Carinas Morinos domuit, teſte Dione Caſſio. Bello Batavico, quod ſub Veſpaſiano ge-

ſtum eſt, Cl. Civilis Batavus, Morinos Menapiosque immiſſo Batavorum exercitu afflixit. Auctor Tacitus. D. quoque Hieronymus Morinorum meminit à Vandalis, aliisque Barbaris nationibus, devaſtatorum, in Epiſtola ad Gerontiam. Libro Provinciarum Menapii inter pedites locantur. Utrorumque nomen uſque ad annum 882. duravit: in cujus anni rebus geſtis Sigibertus Gemblacenſis: *Normani, inquit, adjunctis ſibi Danis, Franciam, & Lotharingiam pervagantes, Ambianos, Atrebatas, Corbeiam, Camaracum, Taruennam, fines Morinorum, Menapiorum, Brachbantenſium, omnemque circa Scaldim terram, Monasteria ſanctorum Valerici & Richarii, ferro & igni devaſtant.* Porro Morini, imperante Diocletiano, Chriſtum edocti fuerant per Victorium, & Fuſcianum. Menapiis verò Amandus Tungrorum Episcopus, circa annum 633. ſacra noſtra indidit: coenobiumque in monte Blandino, pagi Menapiſci caſtello, condidit; quod nunc S. Petri Gandenſis eſt.

CAPUT XV.

De Taxandris.

PLIINIUS inter Belgas Taxandros habet Scaldis accolæ: *A Scaldi, inquit, incolunt externi Taxandri pluribus nominibus.* Quod *externos* dicit, difficultate non caret; cum ægrè deprehendi queat, quænam Plinio exterior, aut citerior Scaldis ripa fuerit. Communis tamen opinio, Brabantia eam partem tenuiſſe, quæ nunc *Campania* dicitur: quamque Menapii multo antè incoluerant, ut ſuprà dictum. Exſtant enim ejus nominis præclara monumenta, vicus nomine *Teffenderloo*, Brabantia contiguus. Præterea Otto Imperator Gandenſibus Monachis, vicos *Nordwyck & Itegem* donavit in pago Teſſandria ſitos anno 974. Sunt Herendalenſi oppido vicini: haud remoti à vico *Teffenderloo*. Taxandrorum ſanè ea fuit feritas, ut Germanorum inferiorum poſtremi indomita colla Chriſti jugo ſubderent: idque partim D. Lamberti concionibus mitigati, partim Pipini Harſtalli viſeis metuentes: accidit id circa annum 714. Porro quoniam Taxandrorum nomen poſtea in Campanos mutatum, id prætereundum non eſt,

Campania nomen recens Belgis non eſſe: quoniam ex primoribus Tungrorum unus, Tacito Lib. 4. *Campanus* vocatur. Quid verò *Kempen*, ex quo Campanum Romanus inſectit, Belgis ſignificarit, incertum. Ammianus Taxandria meminit loci à Francis occupati, & à Juliano Cæſare recuperati, & Taxandri oppidi. Toxiandriam ſanè apparet ex ejus deſcriptione, ſi non trans Moſam, ſaltem in ripa Moſæ fuiſſe. Cum enim Julianus Lutetia Tungros veniſſet: Saliorum Francorum, qui Taxandriam tenebant legatio acceſſit. Taxandrum Hubertus Thomas, *Vegeſatum* in ulteriori Moſæ ripa, quod nunc *Wefet* dicitur eſſe, autumat. Illic pontem antiquitus fuiſſe, qui Henrici IV. Imperatoris vitam ſcripſere, tradunt. Ad quem Henricus Dux Lotharingia Henricum V. patri imperium eripere parantem, devicit. Is idem eſt cum eo quem Tacitus ſcribit à Cl. Labeone Batavo occupatum, ut Cl. Civilem averteret. *Fretus, inquit, loco, quia pontem Moſæ fluminis anteceperat.* Pons hic jamdudum vetuſtate collapſus eſt: Ego puto, Taxandrum Ciſmoſanum fuiſſe, & nunc *Teffenderloo* dici.

CAPUT XVI.

De Ambivaritis.

CUM Uſipetes, Tenchterique, Tranſrhenanis Menapiis pulſis, Ciſrhenanorum domicilia occuparent: tradit Cæſar Lib. 4. uno eodemque tempore, & Eburonum terras eos depopulatos, & partem equitatus trans Moſam frumentatum in Ambivaritos miſiſſe. Confederant tum inter Moſam ac Rhenum, tam Cæſar, quam Germani. Ambivariti igitur, qui tum Cæſari Tranſmoſani, Ciſmoſani nobis erunt: & non procul à Rheni ac Moſæ confluente abſuiſſe reor; ad eundem enim tum Germani caſtra habuere. Unde conjicias, eos tractum illum incoluiſſe, in quo nunc Boſcum,

Gravia, Breda, & Bergæ, ſunt oppida ditionis Brabantia: & fortè etiam Andoverpam; quam non abſurda fuerit conjectura ex nomine Ambivaritorum in *Amptuarten*, aut *Amptuarpten* detorto, ita appellatam: cum utique conſtet, Andoverpos vocabulum pluralis numeri, olim populum veriùs, quàm oppidum ſignificari: quod teſtatur Audoenus Hiſtoricus in vita D. Eligii: *Multum, inquit, in Flandris laboravit, jugi inſtantia in Andoverpis pugnavit.* Floruit hic antè annos 900. Antiquiſſima autem eſt Andoverporum gens, & ante annos mille & centum Francorum Chronographis cognita, & ab Eligio religione Chriſtiana imbuta.

CAPUT XVII.

De Bethasii.

BETHASIOS inter Cismosanos ponit Tacitus, finitimos Tungris, Nervisque. Verba ejus sunt Lib. 4. Civilis, inquit, societate Agrippinensium auctus, proximas civitates affectare, aut adversantibus bellum inferre statuit: occupatisque Sunicis, & juventute eorum per cohortes composita; quo minus ultra pergeret, Cl. Labeo Bethasiorum, Tungrorumque, & Nerviorum tumultuaria manu resistit, fretus loco: quia pontem Mosæ fluminis anteceperat. Pugnabaturque in angustiis ambigüe, donec Germani transnatantes terga Labeonis invasere. Simul Civilis, ausus, an ex composito, intulit se agmini Tungrorum, & clara voce: Non ideo, inquit, bellum sumpsimus, ut Batavi & Treveri gentibus imperent. Procul hæc à nobis arrogantia, accipite societatem, transgredior ad vos, seu me ducem, seu militem mavultis!

*Movebatur vulgus, condebantque gladios; cum Campanus, ac Juvenalis, ex Primoribus Tungrorum, universam ei gentem dedidere. Labeo antequam circumveniretur, profugit. Civilis Bethasios quoque, ac Nervios in fidem acceptos copiis suis adjunxit. Hæc ille. Meminit & Plinius Bethasiorum. Quanquam non libenter ad conjecturas venio: admonendum tamen duxi, vicum esse haud procul Halis, Brabantiae oppido, incolis quondam frequentem, nomine Beets: qui an Bethasiorum nomen referat, ut asseverare nolim: ita indubitatum habeo, Bethasios illic habitasse. Sanè, quòd *Bechasios* scribendum dicat Hubertus Thomas, argumento propemodum ridiculo inductus, quòd nonnulla illic vicorum nomina, in *Beke* exeant, ut *Diepenbeke*, *Scoonbeke*, non placeat: eadem enim ratione, omnem inferiorem Germaniam *Bechasios* nuncupes, cujus vicorum permagna pars in *Beke* terminetur.*

CAPUT XVIII.

De Rheni Insulis.

RHENI insulas Plinius describit Lib. 4. cap. 15. in hæc verba: In Rhenio, inquit, ipso prope centum millia passuum in longitudinem, nobilissima Batavorum insula, & Caninefatum, & alia Frisorum, Cauchorum, Frisiabonum, Sturiorum, Marsacorum: quæ sternuntur inter Helium, & Flebum. Ita appellantur ostia in quæ effusus Rhenus, ab Septentrione in la-

cus, ab Occidente in amnem Mosam se spargit; medio inter hæc ore modicum nomini suo custodiens alveum. Hæc Plinius. Batavorum, & Caninefatum plenæ sunt omnes Romanorum historiae. Marsacorum & Tacitus meminit. Frisii, Cauchique proculdubio, ut Germanorum Batavis proximi, parte insulae occupata, fortè illic habitacula fixerant. Frisii sanè aliquando omnem Bataviam armis obtinuerunt. De Frisiabonibus, & Sturiis, nihil extra nomina compertum.

CAPUT XIX.

De Batavis.

INTER Belgarum, ac inferioris Germaniae populos, nulli magis Batavis à Romanis celebrantur. De eorum origine Tacitus Hist. Lib. 4. Batavi, inquit, donec trans Rhenum agebant pars Cattorum, seditione domestica pulsi, extrema Gallicæ oræ vacua cultoribus, simulque insulam inter vada sitam occupare, quam mare Oceanum à fronte, Rhenus amnis tergum ac latera circumluit. Idem libro de Germanorum Moribus: Batavi, inquit, non multum ex ripa, sed insulam Rheni amnis incolunt, Cattorum quondam populus, & seditione domestica in eas sedes transgressus, in quibus pars Romani Imperii fierent. De iisdem & Cæsar Lib. 4. Mosa, inquit, parte quadam Rheni recepta, quæ appellatur Vahalis, insulam efficit Batavorum. Nominantur Batavorum oppida à Ptolemæo Batavodurum, Lugodunum caput Germaniarum, Vetera, & Le-

gio Tricesima Ulpia. Tacitus Batavoduri meminit, & Vadæ, Geldubæ, Grinuium, Arenaci, & Veterum, quæ in ipso Bataviæ aditu fuisse apparet, Romanorum castris insignem locum. Ammianus Tricesimæ, ex quo nonnulli Utricesium fabricarunt. In Antonini Itinerario Trajectum, Castra Ulpia, Colonia Trojana, Calo, Burtinacum, Caruo, Arenacum, Albiniani, & Manaritium, leguntur. Ex his Batavodurum omnes Dorestatum, Lugodunum Leyden, Vadam Wageningen, Geldubam Gelre, Grinnes Renen, Arenacum Arnhem, esse putant. Batavorum sanè genti omnes Romanorum Historici summam laudem attribuunt. Præ cæteris non pinguit Tacitum, integras de Batavorum in Romanos bellis historias contexere. Dion auctor est, stipatores corporis ex Batavis Augusto lectos, quòd equitandi arte pollerent, Hist. Lib. 55. quo nomine etiam à Plutarcho in Ottonis vita commendantur. Tiberio imperante, Germanicus Varianam cladem in Cheruscis ulturus, Batavorum

virtute Visurgim aperuit : ubi Cariovalda, Dux Batavorum, interit. Apud Suetonium in Caligula cap. 44. mendosa est lectio: *Nil autem amplius, quam Admimocino, Bellini Batavorum Regis filio, qui pulsus à patre cum exigua manu transfugerat, in deditionem recepto, quasi universa tradita insula, magnificas Romam literas misit*; legendum enim *Britannorum*. Arbitror autem, typographum, aut correctorem, hoc deceptum fuisse, quod supra Suetonius scripserat, Caligulam pro supplendo numero Batavorum, hanc expeditionem iniisse. Paulus Orosius legit: *Minocino Bellino Britannorum Regis filio*. Frobeniana exemplaria in Suetonio habent: *Adminio Cynobellini Britannorum Regis filio*. Ad institutum revertamur. Post mortem Neronis, cum Imperium Romanum in Galbam, Ottonem, ac Vitellium scinderetur, Batavi in Italia contra Ottonem pro Vitellio sæpenumero fortiter pugnarunt. Mox Ottone cæso, cum Vespasianus Vitellio exortus esset adversarius: Cl. Civilis Batavus primum, prætextâ Vespasiani amicitia, à Vitellio defecit. At Vitellio Romæ à Vespasiani Ducibus necato, omnis Batavia jugum Romanorum excussit. Nec hoc contentus, vicinos omnes tam Germanos, quam Gallos eodem convolvit bello. Id bellum à Tacito luculentè describitur. Posterior tamen ejus historia pars, quæ exitum continet, magno Batavorum damno periit. Constat nihilominus, Batavos rursus in potestatem Romanorum venisse. Sub Tito enim (ut Tacitus in vita Agricola recenset) sola eorum, Tungrorumque virtute Romanus Britannos debellavit. Sub Hadriano Batavus equitatus, licet armorum pondere gravis, cum Danubium transisset, Sarmatas hoc miraculo perterrefactos, Hadriano obsequentes fecit: auctor ex Dione, Xiphilinus. Utque paucis rem finiam, Romani Batavos tanti fecere, ut amicos ac fratres Romani Imperii dici paterentur. Tradit Gerardus Noviomagus, sua ætate eruta apud Leidam marmora cum hac inscriptione:

IMP. CÆS. L. SEPTIMIUS SEVERUS
AUG. ET M. ANTONINUS CÆS. CON.
VOL. ARMAMENTARIUM VETUSTATE
CONLAPSUM RESTITUERUNT SUB
VAL. PUDENTE LEG. AUG. PR.
PR. CURANTE CÆCIL. BATOE. PRÆ.
GENS BATAVORUM AMICI ET FRATRES ROMANI IMPERII.

Cæterum circa annum 270. cum triginta tyrannorum Imperio Romanus orbis confunderetur, Bataviam Franci occuparunt. Hos inde Constantius Chlorus Imperator deturbavit, ut Nazarius & Mamertinus produnt. Juliano Cæsari (cui id seculum apostatæ postea nomen dedit) memorabili illo Argentoratensi prælio, Batavi multum profuere. De iis Ammianus lib. 16. *Batavi, inquit, venere cum regibus formidabilis manus*. Novissimè inclinante Romano Imperio, Batavos malè defensos, Vultæ, qui & *Wultz*, seu Velatabi, subjugarunt: ab iis condita *Vultaburgus*, seu *Wltdrecht*, vel cum antea *Drecht* vocaretur; *Wltdrecht* ab iis nomen accepit. *Drecht* enim linguâ Gallica, ut Beda & Sigisbertus tradunt, oppidum significat: quod Latini in Trajecti nomen mutant. Trajecti autem mentionem facit Itinerarium Antonini. Aliqui, & in his Lambertus Hortensius, putant; Utricesium Ammiano Marcellino initio libri 13. celebrari; ubi scribit: *Civitates occupatæ sunt septem, Castra Herculis, Quadriburgum, Tricesimæ, Novesio, Bunna, Antennacum, & Bingio*, audentque *Utricesium*, pro *Tricesimis* supponere: nescio quàm benè. Opinor, *Tricesimæ* scribi debere: quod Ptolemæo *Legio Tricesima Ulpia* dicitur. Quo nihilominus an Utrajectum designetur, nolim contendere. Lamberto Hortensio Antoninam hanc aliquando vocatam fuisse videtur. Sed ut ad Bataviam revertamur, Frisii tandem pulsus Vultis, eam sui juris fecerunt, Batavis in citeriorem insulæ partem, quæ Vahalim ac Mosam interjacet, contrusis. Huic ab iis Bataviæ nomen permansit, vernaculè *de Betuwe*. Postremò Franci, Frisiis in potestatem reductis, circa annum 734. Bataviam regno suo adjecerunt. Priscum tamen nomen exuta, *Frisia* deinceps appellari maluit: Hollandiæ postea appellationem, addito Comitatus titulo, consecuta. Sunt qui ab Arboricis, quasi *Holland*, hujus regionis nomen deducunt. Arboricorum verò nomen apud Procopium inveniri putant libro primo de bello Gothorum, ubi scribat, Arboricos Francis finitimos, at Romanorum stipendiarios, tandem cum Francis societatem iniisse, ac unà cum ipsis Gallias invasisse. *Abdoritos* illic legere malim: quos constat semper Francis confederatos fuisse, & pro iis contra vicinos Saxones Danosque bella gessisse; quia de re Aimoinus in Rebus Francorum lib. 4. cap. 86. *Nam, inquit, Abdoriti auxiliares Francorum semper fuere, ex quo semel ab eis in societatem recepti sunt*. Hæc Aimoinus. Plura de Abdoritis Eginartus, aliique Francorum Chronographi.

CAPUT XX.

De Caninefatibus, & Marsacis.

I cum Batavis insulam Rheni habitabant, citimi Belgis. De Caninefatibus Tacitus Histor. Lib. 4. *Ea gens, inquit, partem insulæ colit origine, lingua, virtute, par Batavis: numero superantur*. Marsacos etiam insulam coluisse, Plinius: Tacitus, Caninefatibus

propinquos tradit. Quare Caninefates, nullo modo ii esse possunt, qui nunc *Kennemerlanders* ab Hollandis vocantur: cum hi ultimi penè Hollandorum ad Frisiam sint, nimirum fluvium qui *Kinbem* vernaculè vocatur, & Alcmariam alluit accolentes; Caninefates verò citeriores Batavis fuisse, ex Tacito manifestò convincatur: cum scribit, Cl. Labeonem, metu Civilis nihil apud Ba-

tavos aufum, tumultuario Nerviorum exercitu Caninefates ac Marfacos infestasse. Sanè, si ulteriores Batavis fuissent Caninefates: quis crederet, hominem nihil apud Batavos aufum, ulteriora petiisse, aut terrestrem Nerviorum exercitum per

medium Batavorum, Caninefatis invexisse? Et Marfacos, cum insulani sint, temerè Hubertus Thomas in Marfacos vertit: ut *Maeseyck*, Mosæ oppidum, eo vocabulo designaret.

C A P U T X X I.

De Arenaco, Grinnibus, Batavoduro, & Vada.

RINNIIUM vocabulum, Groningæ nomen dedisse, (quod Frisii vernaculè *Grinningen* dicunt) videri poterat: nisi locorum intercapedo obstaret. Arenacum, Grinnes, Batavodurum, & Vada, non oppida, sed modicæ villæ, (modò sana sit lectio) à Tacito *Histor. Lib. 5.* vocantur: *Tantum*, inquit, *belli superfuit, ut præsidia cohortium, alarum, legionum, modicis villis quadripartita invaserint. Decimæ legionis Arenaci: secundæ Batavoduri, Grinnes, Vadamque, cohortium alarumque castra.* Et quoniam Arenacum ab omnibus *Arnhem*, Batavodurum *Dursteder*, Vada *Wageningen* esse putantur, quæ inter se non ita magno spatio distita sunt: crediderim, Grinnes hisce proximum aliquem vicum fuisse, ac præ cæteris viciniorem Vadæ. Vadam enim, cum Grinnibus unica oppugnatione, simulque adgredebantur

Civilis, Tutorque & Classicus. Verba Taciti dicto *Lib. 5.* sunt: *Plus*, inquit, *discriminis apud Grinnes Vadamque; Vadam Civilis, Grinnes Classicus oppugnabant: nec sisti poterant, interfecto fortissimo quoque in quibus Briganticus præfectus alæ ceciderat, quem fidum Romanis, & Civili avunculo insensum diximus. Sed ubi Cerialis cum delecta equitum manu subvenit, versa fortuna, præcipites Germani in amnem aguntur. Civilis, dum fugientes retentat, agnitus, petitusque telis, relicto equo transfrenavit. Idem Germanis effugium. Tutorem Classicumque appulsæ lintres vexere.* Gerardus Noviomagus *Rinnes* legendum arbitratur, aut *Renos*: ut *Renen* oppidum Ultrajectino Præfuli parens designetur. Ex Taciti verbis colligas, inter Vadam Grinnesque nullam penè distantiam fuisse; aut enim in eadem ripa erant, aut dirimente flumine invicem opposita.

C A P U T X X I I.

De Gelduba, & Gugernis.

E Gelduba Gerardus Noviomagus: *Gelduba*, inquit, *olim Rheno imminens, Gelriæ nomen dedit.* Ex Tacito sanè colligi nequit, Geldubam in Rheno fuisse. Novesio propinquam constat. Itaque nihil repugnat, ut Gelram oppidum, ita olim appellatum credatur, nisi Glareano accedere mavis, qui *Glatpach*, seu *Glabbeke*, Nussia vicinum oppidum, Gelduba significari ait: in scholiis libri sexti Commentariorum Cæsaris. Geldubæ propinqui erant Gugerni. De his Tacitus: *Additus*,

inquit, *Vocula in partem curarum, Herennius Gallus, legatus: nec ausi ad hostem pergere, loco, Gelduba nomen est, castra fecere. Ibi struenda acie, muniendo, vallandoque, ac cæteris belli meditentis militem firmabant. Utque prædâ ad virtutem incenderentur, in proximos Gugernorum pagos, qui Civilis societatem acceperant, ductus à Vocula exercitus.* Hæc ille *Lib. 4.* Hubertus Thomas, & Gerardus Noviomagus, Julienses (qui vernaculè *Gulchern* dicuntur) his notari asserunt. Juliaci sanè Ammianus Marcellinus meminisse videtur *Lib. 15.* quod nunc *Gulich* vocant.

C A P U T X X I I I.

De Ubiis.

BII ætate Cæsaris ulteriorem Rheni ripam obtinebant: at continuis Suevorum, Usipetum, Tenchiterorumque infestationibus exagitati, cis Rhenum migrarunt imperante Augusto. Transgressos Agrippa in fidem recepit, inque ea regione, quam Eburones dudum possederant, ollo cavit. Agrippina, neptis Agrippæ, mater Neronis, colonia eò deducta, oppido eorum Colonia Agrippinensi nomen dedit. Suspecti dein, Germanis adæquè & Gallis, quasi affectatis origine ac nomine Romanis.

Bello Batavico sub Vespasiano, à Julio Tutore Treviro armis subacti, compulsi que Romanam ejurare amicitiam, discrimen adiere, Treviris Transrhenanisque delere inauspicati nominis oppidum annexis. Cl. Civilis, ne id fieret, obstitit. Itaque recepti in foedus, haud ita multo post, Petilio Ceriali deditionem fecerunt. Memorantur & alia Ubiorum loca Tacito: *Tolbiacum*, quod nostro tempore *Zulpich* vocant: *Bonna*, Romanorum clade nobilis, & *Marcodurum* vicus, procul à ripa Rheni; quod nunc *Duren* esse volunt: *Novesium* quoque, vulgo *Nuys*.

CAPUT XXIV.

De Asciburgio.

ACITUS libro de Germanorum moribus : Cæterum, inquit, & Vlixem quidam opinantur longo illo & fabuloso errore, in hunc Oceanum delatum, adisse Germaniæ terras, Asciburgiumque, quod in ripa Rbeni situm hodieque incolitur, ab illo constitutum, nominatumque ἀσκιβύριον. Hæc ille. Apparet autem

ex Taciti verbis libro 4. Asciburgium Cisthenanum fuisse oppidum, non ita procul Novesio : ubi Julius Maximus, ac Cl. Victor, Batavi, jussu Civilis, Voculam, Ducem cohortium Romanarum, oppugnantes, novo Vasconum adventu victoriam, alioqui certam, amisere ; arbitrabantur enim, omnem Romanorum exercitum Novesio adesse. Novesium igitur non procul aberat.

CAPUT XXV.

De Sunicis.

UNICI Tacito Transmosani, & Agrippinensibus confines. Eosdem Plinius habet Lib. 4. cap. 17. illic enim Sunici pro Runici, Beatus Rhenanus restituit. Suns oppidum ad Rhenum infra Coloniam, idem nomen servat. Hubertus Thomas utrobique, & apud Tacitum & apud Plinium, Runicos legit : ut regio inter Hollandiam, Frisiamque sita designetur Runkenland. Rhenano acce-

dere malim, cujus opinionem Taciti verba Lib. 4. confirmant : Civilis, inquit, societate Agrippinensium auctus, proximas civitates affectare, aut adversantibus bellum inferre, statuit. Occupatisque Sunicis, & juventute eorum per cohortes composita, quo minus ultra pergeret, CL. Labeo Bethasorum, Tungrorumque, & Nerviorum tumultuaria manu restitit, fretus loco, quia pontem Mosæ fluminis anteceperat. Ex quibus manifestum, quod propinqui Agrippinæ fuerint.

CAPUT XXVI.

De Leucis, & Clabis.

EUCORUM Gentem juxta Treviros, Mediomatrices, ac Lingonas habitasse, indubitatum. Oppida eorum Tullus ac Nasium, Ptolemæo celebrata, nomen servant : Toul, & Nansy. Vernaculè crediderim appellatos de Lutzen : & latè imperasse, ut ab iis Lutseburgi, celebris oppidi nomen ortum sit, quasi der Lutzen borch. Propinquos Leucis Clabos, eorumque oppidum Virdu-num, mediæ ætatis Chronographi faciunt, cujus etiam Liber provinciarum meminit. Verùm qui-

nam hi Clabi fuerint, aut undè venerint, nemo prodit. Frequens autem est Romanorum Scriptoribus Chabionum nomen : mendosum fortassis, ac pro Clabis suppositum ; quorum fortè reliquias à se devictas Diocletianus in Galliam traduxerit : ac proximè Leucos collocarit. De Treviris, Mediomatricibus, cæterisque ad Rheni fontes tendentibus populis Belgarum, satis superque à Germanicarum antiquitatum Scriptoribus laboratum. Itaque nihil hîc de rebus eorum repetere visum. Ad flumina Belgarum stilum convertam.

CAPUT XXVII.

De Rheno.

DE Rheni fontibus, cataraëtiisque, abundè à recentioribus Germanis tractatum ; de ostiis non item. Nonnulli, ut Mosam influere dicatur, non tolerant. Et scientiarum corrosor Hentricus Cornelius Agrippa, Plinium carpere non veretur : Sic & Plinius, inquit, Mosam fluvium in

Oceanum properare tradit, cum se non Oceano, sed Rheno immergat. Et Glareanus scholio 4. in Lib. 4. Commentariortum Cæsaris scribit, partem Rheni quæ Mosam excipit, Vahalim dici. Rheni fanè plura constat fuisse olim, ac esse etiamnum, ostia. Horum unum, Vahalim, testibus Romanis etiam omnibus, qui de Rheno scripsere, Mosæ infunditur. Quade re Cæsar : Mosæ, inquit, parte quadam Rheni

recepta, quæ appellatur *Walis*, insulam efficit *Batavorum*. Et Tacitus *Annalium Lib. 2.* Nam *Rhenus*, inquit, uno alveo continuus, aut modicas insulas circumveniens, apud principium agri *Batavi* velut in duos amnes dividitur, servatque vim, & violentiam cursus, qua Germaniam prævehitur, donec Oceano misceatur, ad Gallicam ripam latior, & placidior affluens, verso cognomento, (*Vahalin* accolæ dicunt) mox id quoque vocabulum mutat *Mosa* flumine, ejusque immenso ore eundem in Oceanum effunditur. Et Plinius *Lib. 4. cap. 15.* In *Rbeno*, inquit, ipso propè centum *M.* passuum in longitudinem nobilissima *Batavorum* insula, *Caninefatum*, & aliæ *Frisiorum*, *Cauchorum*, *Frisiabonum*, *Sturiorum*, *Marsatorum*, quæ sternuntur inter *Helium* ac *Flevum*. Ita appellantur ostia, in quæ effusus *Rhenus*, ab septentrione in lacus, ab occidente in amnem *Mosam* se spargit: medio inter hæc ore, modicum nomini suo custodiens alveum. Hæc illi de ostiis *Rheni*, ejusque in *Mosam* influxu. Et quis ignorat, *Mosam* usque ad ipsum Oceanum, nomen servare: ut etiam vicina *Hollandiæ* pars, inde *Maeſlandt* appelletur? Arbitrantur, medium illud *Rheni* os, haud procul *Leidâ*, quæ veteribus *Lugodunum*

erat, caput Germaniarum fuisse: atque illic ante aliquot annos visa in ipso Oceano vetustæ arcis *Catvici* vestigia, nimirum primæ *Cattorum* munitio- nis, qua à *Rheni* ingressu vicinos arcebant.

Helium autem occidentale ostium, id esse putarim, quo *Vahalis* *Mosam* influit; *Flevum* verò, ni fallor, septentrionale, quod nunc *Vechtam* dicunt. *Vechta* ab *Ultrajecto*, *Mudam* usque excurrit, atque illic in australe mare, vulgò *de Zuyder-zee* redditur: quod olim mare non erat, sed lacus ingens. Inde est, quod *Plinius* *Rhenum* à septentrione in lacus effundi scribit. Porro, haud procul hoc ostio *Flevum* castellum fuisse credo, cujus *Tacitus Annalium Lib. 4.* meminit, cohibendis à rebellione *Frisiis* per Romanos ædificatum. *Frisorum* vernaculæ leges, *Flevi* meminisse videntur; in iis enim ita scriptum reperitur: *Dioe tioende keſt is, dat Fresen thoren neen heerferd forâ fara, dan aster toe da Wesere: ende Westere toe dae Flæe.* Ex quibus colligitur, *Frisios* ad occidentem *Flevo*, ad orientem *Visera*, seu *Visurgi*, terminatos. Est & quartus *Rheni* alveus *Lecca* dictus, qui à *Batavoduro*, seu *Dorestato*, ex ipso *Rheno* derivatus, per *Vianam* *Sconhoviam*que *Mosam* inter *Dordracum* & *Roterodamum* illuit. Tantum de *Rheno*.

C A P U T X X V I I I.

De Mosâ.

MOSAM *Vosagus* mons emittit. Inter *Hollandiam* ac *Selandiam* Oceano infunditur. Latissimum autem est hoc *Mosæ* ostium, trium nempè maximorum *Belgiæ* fluminum gurgēs, *Mosæ*, *Vahalis*, ac *Scaldis*; nam & hujus pars *Mosâ* excipitur. Quòd autem *Mosam* potiùs, quàm *Masam*

Cæsar appellat, non aliam puto fuisse causam, quàm quòd eum accolæ, ut nunc, *de Moes* nuncuparint; hoc enim commune populis à *Lovanio* in *Mosam* vergentibus, ut æ pronuncient, ubi nos æ: *Woer* pro *Waer*, *Doer* pro *Daer*, *Joe* pro *Jae*, *Moes* pro *Maes*. Pontis *Mosæ* supra cap. 3. meminimus.

C A P U T X X I X.

De Scaldi.

PTOLEMÆO *Tabuda*, vel *Tabulla*, hic dictus videtur: incertum qua ratione tam diversum à cæteris Historicis hujus fluminis nomen edenti. Non tam ampla ejus est apud Romanos memoria ac *Rheni* & *Mosæ*. Cùm enim in ipso *Belgiæ* meditullio sit: post *Cæsaris* tempora rarissimè in tractibus ei circumvicinis memoratu aliquid dignum contigit. In *Commentariorum belli Gallici Lib. 6.* circa finem, vetusti *Codices* habent: *Ipse cum reliquis tribus (legionibus) ad flumen Scaldim quod influit in Mosam, extremasque Arduennæ partes ire constituit, quo cum paucis equitibus profectum Ambiorigem audiebat.* *Robertus Stephanus*, *Marlianus*, *Glareanus*, *Sabin* pro *Scaldim* legunt: quod flumen, (modò *Sambra* sit, ut omnes con-

sentiunt) apud *Namurcum* *Mosam* ingredi, ubi olim *Aduatici* habitabant, notissimum est. Poterat nihilominus vetusta lectio defendi; cùm constet, *Scaldim* etiamnum per complures *Selandiæ* insulas diffusum, partim in Oceanum, partim in *Mosam* labi. Juxta *Scaldim* verò ac *Mosam* *Menapii* tum habitabant, apud quos verisimilius est *Ambiorigem* præsidium fugæ quæsisse, ut oculatissimi *Cæsaris* vim effugeret; quàm in locis *Sabi* vicinis. Et ne quem moveat quod additur: *Extremasque Arduennæ partes*; quis enim tam pravi judicii, ut nesciat, ætate *Cæsaris*, ad confluentem *Sabis* & *Mosæ* non extremas partes *Arduennæ* fuisse, sed ipsum sylvæ meditullium? Testantur ipse *Cæsar* & *Strabo*, totius *Galliæ* maximam fuisse silvam *Arduennam*, à ripis *Rheni* usque ad *Nervios*, *Eburones*, *Menapios*, *Morinos*, *Atrebatessque* protensam. Ut cre-

dibile sit, silvarum quidquid in Brabantia, Gelria, Hasbania, Clivia, Hannonia, Flandria, Hollandiaque visitur, Arduennæ connumeratum fuisse. Cujus rei Strabo apertissimus testis, qui libro quarto: Εὐφραίης δ' ἐστὶ τῇ τῶν Μορυῶν, ἢ τε τὸν Ἀτρεβατίων, καὶ Εβερῶν, καὶ Νερβίων, καὶ Μαναπίων. ὅλη γὰρ ἐστὶν ὄχ' ὁψιλῶν δένδρων, πολλὰ μὲν, καὶ τοσαύτη δὴ, ὅσην οἱ συγγραφῆς εἰρήκασι, τετρακισχιλίων σταδίων, καλῶσι δ'

αὐτὴν Ἀρδένναν. Id est: Est autem similis illi Morinorum, sive Atrebatum, & Eburonum, & Nerviorum: est enim silva non excelsarum arborum, ampla quidem, at non tanta, quantam perhibent Scriptores, ut stadiorum 4. millia contineat. Eam verò Arduennam vocant. Hæc Strabo. Quid mirum igitur, si Cæsar Scaldim Mosam influere dicat, idque etiam ad extremas Arduennæ partes?

CAPUT XXX.

De Lingua Belgarum, & variis in Belgica mutationibus.

RIMÆVI Belgarum idiomatis vestigia exstare puto admodum pauca; nam quo Cæsare vivente utebantur, nonnullorum planè Germanicum erat, aliorum ex Gallico & Germanico corruptum, quod propria nomina, eadem penè ipsis, quæ Germanis, commonstrat. Et verisimile est, secundum quòd novæ in dies Germanorum transmigrationes in Belgicam fiebant, ita etiam Belgarum linguam variare solitam. Aliam enim Tungri, aliam Cymbrorum Teutonumque proles Aduatici; aliam qui Nervii Trevirisque originem dedere, loquebantur. Constat etiam, Romanos mira dexterritate non tantum mores, sed & linguam suam devictis à se provinciis indere consuevisse. Hinc evenit, ut dum Romani rerum in Belgica potirentur, tertia idiomati Belgico accederet corruptela, ut ex vernacula, Germanica, & Romana misceretur. Verum alii aliis magis vel vernaculè, vel Germanicè, vel Latinè sonabant. Nec Franci Romanorum successores, Romanum idioma, adeò radicitus extirpare potuerunt; quin apud nonnullos Belgarum Romana lingua (quam *Romant* vocant) perseveraret: ita tamen corrupta, ut in scriptura tantum appareat: quod omnibus notum est. Hanc loquuntur ex Belgis, qui nunc Gallobrabanti dicuntur, Hasbaniorum, Hannoniorum pars, Flandriæ pars, Namurcenses, Luceburgenses, Arduennates, Atrebates, & quicunque ultra eos in Franciæ regnum vergunt. Cæteri verò Belgæ prorsus Germanicè loquuntur, Flandriæ, Hannoniæ, & Brabantiæ pars, Hollandi, Selandi, Gelri, Cliviani, Hasbaniorum pars, Juliaceses, iisque finitimi: quorum lingua solà pronunciatione à Transrhenana differt: præsertim Transmosanorum.

Quærentur nonnulli de Romanorum Historicorum, circa externorum, ac præcipuè Gallorum, Germanorumque res indiligentia. Cæsar, inquiunt, Strabo, Plinius, Tacitus, alique, sicubi vocabulum Belgicum necessariò proferendum esset, id ita in linguam Romanam contortum ediderunt, ut vix apicem in eo Belgici idiomatis reliquerint: atque inde evenisse, ut nominum populorum quæ ipsi produnt, nullas etymologias invenire queamus. Mihi semper contrarium visum fuit; nam in Celtarum nominibus describendis quis à Cæsare majorem requirat diligentiam? cum omnes penè ab ipso descripti, adhuc eadem servant nomina. Parisii *Parisis*, Senones *Sens*, Eburonices *Evreux*,

Turones *Touraine*, Pictones *Poitou*, Sanctones *Sanctoingne*, Limovices *Limosin*, Petrogorii *Pierregort*, Tolosates *Tolousains*: ex Belgis quoque, Atrebates *Artois*, Ambiani *Amiens*, Sueffiones *Soissons*, Bellovaci *Beauvais*, Veromandui *Vermandois*; cujus causa est, quòd circa hos rara, aut nullæ contigerint mutationes. Belgæ verò Rheno propiores, varia semper forte jactati, nomina sua sæpius mutarunt, & linguas.

Porro si continuas haberemus Romanorum historias, usque ad inclinationem Romani Imperii: tum demum videre esset, qua cura & diligentia singuli Romanorum Historici suorum temporum res gestas in litteras retulerint: nihil etiam omitteutes, quod externos populos concerneret. At nunc quotam Livii, quotam Taciti, quotam Marcellini, scriptorum partem non desideramus? Menapiorum igitur & Morinorum, Eburonum, Condrusorum, Pæmannorum, Cæresorum, Nerviorum, Grudiorum, Gordunorum, Segnorum, Levacorum, Pleumosiorum, Aduaticorum, & Ambivaritorum vocabula ex vernaculis Latina Cæsarem fecisse credibile est, non temerè: at servata ut in cæteris supra enumeratis vernaculi idiomatis proprietate, quantum potuit: adeo, ut etiam pluralia pluralibus redderet. Vernacula fortè nomina hæc erant, aut his non multum absimilia: *Menapische*, *Mouren*, *Heyburen* vel *Eburen*, *Coendroesen*, *Peemannen*, *Ceresen*, *Nerven*, *Grudigers*, *Gorduinen*, &c. quorum etymologias curiosius scrutari, non video quòd pertineat: cum nec Celtarum mox edita vocabula, nec recentia regionum, qualia sunt *Brabant*, *Gelderland*, *Cleve*, *Haspengouwe*, *Namen*, *Vlaenderen*, *Walkeren*, &c. inveniri potuerint, qui rectam eorum etymologiam ostenderent. Stultum igitur, in iis se torquere, in quibus exactissimà etiam diligentiam nihil effeceris. Primum enim investigandum foret *Menapische*, Gallicum, an Germanicum esset vocabulum. Si Germanicum, à Cattisne an à Suevis, an ab alia aliqua gente derivatum: & sic in cæteris.

Proxima huic est eorum querela, quos malè habet, apud Cæsarem, Tacitum, Plinium, Ptolemæum, Ammianum diversa semper videri Belgarum nomina; nam ubi unus Menapios constituerat, alter Taxandros, alter Sicambros ponit; ubi ille Eburones, hic Ubios, Gugernos & Sunicos: omnia demum ita mutata conspiciuntur, ut diversorum penè populorum historias scribere existimari possint. Verum hoc omne mutationi tem-

porum, & continuis Transrhenanorum in Belgicam migrationibus imputandum est, & eorum invidiæ, qui nobis Livium, Dionem, Plinium de rebus Germanicis, Tacitum, Ammianum aliosque complures suppresserunt. Romanorum autem Historicis usitatum est, in suorum temporum gestis rebus, populos, quibus tum appellabantur, nominibus appellare: quod nullam difficultatem pareret, si integra ipsorum scripta haberemus. Nostri recentiores, stolidi antiquitatis affectatores, contrarium conantur. Si enim de Gelris sermo sit, Menapium illic, & Sicambricum nomen audies. Leodinos, Eburones: Lovanienses, Grudios: Gandenses, Gordunos: Hollandos, Batavos: Colonienfes, Ubios: Suiceros, Helvetios: Burgundos, Sequanos vocant: Latiniùs tam price nomina sonare arbitrati, ut puto. Quis porro credat, Cæsarem, si hoc tempore viveret, non ex *Loven* Lovanium, *Gend* Gandam, *Ludic* Leodicum, *Hasban* Hasbanium, *Gelresch* Gelrum &c. facturum? imò non admiraturum vel maximè, ubi Eburones aliosque nonnullos à se deletos adhuc

superesse videret? Quis verò Cliviensium Ducem, quem Jovius, ac nonnulli alii Sicambrorum vocant, videndi desiderio flagrans: si Sicambrorum Ducem quærere se dicat, non Galliam omnem, non Germaniam oberraturus sit incassum quærendo, dum nemo futurus sit, cui Sicambricum nomen, vel in somnis obversatum aliquando fuerit? Vide, quæso, quas tenebras antiquitatis hi affectatores historiis offundant. Proinde Belgicam nunquam majorem mutationem subire contigit, quàm adventu Francorum. Tum enim non modò privatim quæque natio nomen mutavit: verùm ipsa Belgica & inferior Germania, in Austrasiam abiit. Audita tum etiam nova nomina singularum regionum, Brachbantum, Hasbanium, Carabantum, Testrebantum, Ostrebautum, Flandræ Haginonia, Ribuarum, Clivia, Valacræ, &c. quæ Romanis cognita non fuerant. Verùm quoniam de Austrasia, Francorumque in ea gestis rebus secundum hujus operis librum data oportunitate conscribere decrevimus: primo huic finem imponemus.

HERMANNI
COMITIS
NUENARIII
DE
GALLIA BELGICA
COMMENTARIOLUS,
EJUSDEM
DE ORIGINE ET SEDIBUS
PRISCORUM FRANCORUM
BREVIS NARRATIO.

Prodiere primum

Antverpiæ ex Officina Christophori Plantini, ille an. M. D. LXXXIV.

Hæc verò an. M. D. LXXXV.

1871

HERMANN

COMITIS

NUERNBERG

GALLIA BELGICA

COMMENTARIUS

WILHELM

DE ORIGINE ET SEDIBUS

PRISCORUM FRANCORUM

BREVIS NARRATIO

Prolegomena

Antiquitates et Monumenta Francorum, ab M. D. LXXIX.

Hec editio ab M. D. LXXIX.

HERMANNI NUENARI D E GALLIA BELGICA COMMENTARIOLUS.

Em nuper à me flagitasti, Pyrckheymere doctissime, arduam sanè & nostris longè viribus imparem, nempe, ut Germaniæ illius nostræ, quam Romani *Galliam Belgicam* appellare maluerunt, chorographiam Tibi descriptam mitterem; idque potissimum ob ea oppida atque provincias quæ sub Moguntiacò continentur, Oceanum versùs, nimirum in secunda (ut olim dicebatur) Germania, in qua etiam nostra Metropolis est constituta; quæ in hunc usque diem Romanum servat nomen, *Colonia Agrippina*. Quanquam autem de rebus adeò jam antiquatis, & penè neglectis, perquam difficile sit, exactum proferre iudicium: tamen quibus potui modis sum adnixus, ut voluntati Tuæ, & officio meo satisfactum esse iudicares. Quòd si quando ex conjecturis magis quàm vero iudicio egisse videbor: id ipsum patieris mihi Tecum commune esse. Nam cùm in explicandis Ptolemæi libris annos jam aliquot consumpseris: arbitror ego, Te non paucis locis id ipsum facere coactum. Et meâ quidem sententia, absque conjecturis hoc tempore nemo res Germanicas, prout à Romanis Scriptoribus tractatæ sunt, adgredi poterit. Verùm non minus hîc iudicio opus esse, quàm in aliis quibuscumque ambiguis aut controversis causis pronuncio: ac proinde nihil minus probo quàm quorundam nimis curiosam circa res jam veteratas observationem, qui ob unius vel syllabæ consonantiam, statim audent sententiam proferre, quasi evicta sit causa; cùm totâ adhuc (ut dici solet) via aberrant.

Rogaveram nuper hortatu Tuo Carthusianum quemdam apud Confluentes agentem, conterraneum meum, qui in his rebus non parva diligentia usus esse dicebatur, ut mihi quædam ambigua explicaret; quod ille perquam hilari ac prompto animo annuit. Quare communi propemodum labore, tabulam quæ Germaniæ nostræ atque etiam Galliæ situm complectebatur, aliquot in locis ca-

stigavimus, tametsi in plerisque etiam dissentiremus ipsi, & nonnulla quæ ille expunxerat, mihi restituenda viderentur, quædam non animadversa ab illo, qualicumque iudicio meo censerem castiganda. Fateor tamen, illum in historiarum lectione diligenter fuisse versatum, atque operam sanè strenuam navasse, ut etiam laudem à studiosis & eruditis hominibus mereatur. Verùm quia Tibi visum est, nos aliquid posse præstare (quod scio quàm exiguum sit:) volui mihi pauca sumere, atque ea domestica ferè, quorum plerumque notitiam habemus ampliorem quàm qui è remotis scribunt locis. Quod & Ptolemæo ipsi ac aliis permultis, cùm Græcis tum etiam Romanis Scriptoribus contigisse perspicuum est. Quot enim locis in Germania nostra alucinantur? Quoties integras provincias præterierunt? Ut interim de oppidis taceam, & fluminibus; Cornelius enim Tacitus, cui ob experientiam fides major adhiberi solet, ab Oceano Germanico plerasque commemorat gentes, quæ circa Rhenum confederint, quarum nomina nusquam vel apud Strabonem, vel Plinium, vel Ptolemæum reperiuntur. Quasdam Cæsar commemorat in Galliis, præteritas ferè à reliquis omnibus. *Obrinchum* fluvium, de quo Ptolemæus fecit mentionem, Tu conjectura verisimili contra multorum sententiam *Mosellam* esse putasti. In qua etiam opinione Carthusianus noster fuit. Quod si verum est, idem Ptolemæus *Naum* celebrem fluvium videtur ignorasse, cuius toties fit apud Tacitum aliosque Scriptores mentio. Sin autem Ptolemæus (quæ multorum est opinio) *Naum* ipsum, sive *Navam*, ut Tacitus vocat, Obrinchi nomine voluit designare: consequitur, illum ignorasse Mosellam tam celebrem & famosum, ut post Rhenum vix aliud in tota Germania, aut etiam Gallia, sit flumen quod huic possit comparari. Nonne Cæsar errore palpabili prodidit, Scaldim fluvium in Arduenna sylva Mosæ misceri? cùm hodie Scaldis, Antverpiam civitatem præterlapsus, inter Zelandiam atque Flandriam exoneret in mare. Mosâ autem in Batavorum finibus, sive Betasiorum, qui olim etiam Betavis parebant, apud oppidum *Tile* Vachali miscetur, atque conjunctis fluctibus, Vachali nomen non longè ab eo

loco aufert. Quæ ideo dicta volui, ut cognoscere possis, non semper Cosmographorum, aut Historicorum auctoritate nitendum, sed in plerisque experientiam magis sectandam esse magistram.

GERMANIAM autem aliter à Ptolemæo, aliter à Cæsare atque Strabone partitam videmus. Nam quidam Germaniæ Vistulam limitem ponunt; quidam Tanaim: quidam Belgicam etiam totam à Germania abstulerunt. Nobis autem Ptolemæi ac Taciti placet descriptio, quorum alter post Albim fluvium usque ad Maotidas paludes Germaniam illam magnam & barbaram producit, Gothos, Bastarnas, Gepidas, Sarmatas, Alanos, Hunnosque comprehendens. Alter, cum Belgicam, id est, Cisterhenanam Germaniam, circumscriberet, totum illum Galliæ tractum qui à monte *Jura* incipiens excutrit in Oceanum usque Britannicum, à Gallorum jure videtur exemisse: cui etiam hac in parte Cæsar consentit, quando is inter Belgas quoque connumerat Morinos, Nervios, Atrebates, Eburones.

Fuisse autem Belgas & Cæsaris ipsius atque Taciti ætate Germanos, satis indicant istorum monumenta, sive perpetuò sedes illic habuerint, sive expulsis incolis olim hæc loca invaserint Germani. Nam de Nerviiis, Eburonibus, Treviris, Menapiis, Ubiis, Tungris, Nemetibus, Vangionibus, Helvetiis, cæterisque Belgicæ populis, constat eos fuisse origine Germanos, quo videlicet nomine, si Cæsari creditur, adversus reliquas Galliarum gentes gloriari soliti erant.

Primum itaque Germaniam bifariam partiemur, in Transrhenanam videlicet, & eam quæ cis Rhenum sita est. Cisterhenana à Romanis Belgica dicitur *Gallia*. Hæ subdividuntur in superiorem, ac inferiorem, hoc est, primam atque secundam Germaniam. Prima ab Helvetiorum montibus incipiens, terminum habet, ex auctoritate Ptolemæi, flumen *Obrinchum*: inferior ab *Obrincho* incipiens, in Oceano Germanico ad ostia Rheni fluvii terminatur. Rursus hæc à Celtica, juxta Cæsaris quidem sententiam, fluviiis Garumna, Matrona & Sequana, ac saltu Vogeso, sylvaque Arduenna discernitur. Quidam etiam Scaldim terminum esse voluerunt, inter quos (ni fallor) Ptolemæus est: sed id Cæsaris atque Taciti sententiæ adversatur. Nunc itaque restat, ut gentes Belgicas ex ordine recensamus. Inter has igitur, quatenus Rheno conjunguntur, Hedui montem *Jurassum* incolentes; post hos Sequani atque Rauraci, dehinc Vangiones, Tribocchi & Nemetes, quibus proximè Occidentem versus adjacent Mediomatrices: dehinc Treviri superiorem claudunt Belgicam usque ad Navam, vel Obrinchum. Neque verò dubium est, tam amplam fuisse aliquando Trevirorum ditionem, ut trans Navam flumen ad ipsos usque Ubiorum agros excurrerint. Post Treviros Ubii circa Cæsaris ætatem Rhenum primò transgressi, permittentibus Romanis, inter Treviros, Menapios & Eburones sedes posuere. Memorat Tacitus sub Ubiis, Legnorum gentem, sed exiguæ ditionis, in quorum finibus Novesium atque Gelduba fuerant constructa. Hinc Menapii tenuerunt usque ad Betasios, ubi confluentes sunt Mosâ amnis atque Vachalis: & eas quidem terras mixtim tenuere Menapii & Batavi usque in Oceanum.

Superior Belgica latitudinem habet exiguam.

Nam ubi latissima est, vix viginti quinque milliaribus nostris à Celtica abest. Idque puto apud Moguntiacum esse, ubi in latitudinem ferè tota Trevirorum ditio & Mediomatricum interjacet. Nam Heduos (ut arbitror) Sequanosque nulla gens intermedia separat; Rauracos soli Sequani; Vangiones atque Tribocchos soli Mediomatrices, Nemetes Treviri atque Mediomatrices: rursus Treviros soli Mediomatrices.

Inferior autem Belgica paullo plus habet latitudinis. Nam inter Ubios & Celtas Menapii, Treviri, Eburones, Nervii, Morini & Atrebates intermedii sunt. Inter Betasios Atuatici, Tungri, Eburones, Nervii, & Atrebates sunt. Itaque in superiori Belgica mediterraneæ gentes Heduborum, Sequanorum, Mediomatricum, Trevirorum, licet & hi quoque ripam aliquando Rheni contingant: in inferiori autem Menapiorum, Eburonum, Atuaticorum, Tungrorum, Condrusiorum, Nerviorum, Morinorum, Atrebatum. Tacitus & Marcellinus Gerginos, Calciacos, & alii alias addidit gentes, quas brevitatis causâ nunc statui omittendas esse; ne fortè existimare possis, me justum volumen velle conscribere. Quod sicut in mea non est facultate positum, ita non est mihi tantum otii ut tentare velim. Sed ad institutum revertor. In hac Belgica nostra Germania Cæsar Augustus, per nepotes Tiberium atque Drusum, quinquaginta præsidia collocavit, constructis pro locorum opportunitate munitionibus, in quibus supra quinquaginta millia Germanorum qui se dediderant, constituit, sicut auctor est Suetonius atque Tacitus. His autem velut propugnatoribus usi sunt adversus Germanos qui trans Rhenum habitabant. In hac etiam Germania continebantur robora Romanæ militiæ, octo videlicet legiones lectissimæ, quarum quatuor superiorem, aliæ verò quatuor inferiorem tutabantur. Quanti autem momenti fuerit apud Romanos Belgica nostra, satis attestantur cum C. Cæsaris commentarii, tum scripta Cornelii Taciti, atque Julii Paterni, & aliorum non parvi nominis Historiographorum. Potissimum autem argumentum esto, quod tot Romani Imperatores in hac sæpius militarint; plerique hic Imperii fumentes insignia, militum sola auctoritate potentiæque subvecti. Antennacum oppidum Archiepiscopi Coloniensis etiamnum perdurat nativitate Caligulæ Cæsaris, & Valentiniani sepulturâ clarum. Drusum Germanicum Germaniæ hostem, Moguntiacum extinctum accepit, continetque etiamnum evidenti argumento vindicatæ libertatis. Marci Agrippæ atque Agrippinæ singularem favorem ostendit etiamnum nostra Agrippina: quemadmodum Julii Cæsaris nomen hodie quoque perdurat in Juliaco; de nostris enim loqui tantummodo placet, quæ multis solent obscuriora videri. Verum hæc, quia ad historiam potius spectant, hoc loco prætermittentes, breviter populos quosque notissimos, simulque urbes illorum à Romanis Scriptoribus sæpius proditas, recta serie describere, singulorumque situs, quantum fieri potest, ostendere conabimur. Dabis Tu modò veniam, si paullulum extra nostros limites fuerim divagatus. Id ipsum enim in transcurso, ac veluti non datâ operâ fiet. Libet autem recto Rheni alveo insistere.

Rauracos autem describere supervacuum existimo, quandoquidem hi jam omnibus novissimis

esse videntur : illorum olim metropolis *Augusta* dicebatur, cujus, cum ibi essem ante annos fortasse quatuor, quidam mihi monstravit ruinas certissimae vetustatis indices. Ex his ipsis natam putant Basileam. Rauracis autem ab Occidente Sequani proximi esse perhibentur, in quorum hodie locum successere Burgundiones superiores, ac partim Lotharingi, omnes procul dubio montem *Juram*, sive *Jurassum*, incolentes secundum Rhenum. Post Rauracum *Tribocchi* consistunt, ea (ni fallor) parte Germaniae quam hodie Alsatiā ab Alsate fluvio nuncupant, Argentoratum usque progressi, habentesque ab Occidente montem *Jurassum* usque ad Sequanos & Mediomatrices. Nunc fertilissima provincia, sive ad planitiem spectes, sive etiam montana illa, quae non longè à planitie distita sunt. Hic nostro tempore non paucae arces atque oppidula cernuntur, *Rappolstein*, *Kuninxberch*, *Cellæ*, ac alia nobis incognita. Civitates eorum Ptolemæus vocat *Breucomagum*, & *Elzebum*; quorum primum cum propter nominis quandam congruentiam, tum etiam ob situs descriptionem putarem esse *Brisiacum*. Nam qui Cornelium Tacitum diligenter legerit, procul dubio comperiet, Rauracos, Tribocchos, Vangiones, & alias præterea Belgicas gentes ab utraque Rheni ripa terras occupasse, cum ipsi antea Transrhenani fuerint, non aliam ob causam Rhenum transgressi, quam ut regni fines ampliarent. Quod si quis contendat, Breucomagum citerioris Germaniae oppidum fuisse, huic ego libenter concedam, fateborque, me planè nescire, cuiam potissimum loco Breucomagum adscribam. Et in his rebus magnæ stultitiæ est, pertinaciter asserere quæ ignores. Constante tamen in Itinerario Theodosiano Montem *Brisiacum* comperio recta serie describi inter Basileam & Argentoratum, suppresso nomine Breucomagi: quæ res facit ut suspicer, temporibus Theodosii nomen Breucomagi commutatum in *Brisiacum*, quod etiam hodie perdurat. Qui Elzebum putarunt esse *Selestadium*, mihi errare videntur, quod ex Geographorum auctoritate Rheno adjaceat Elzebus: ipsum igitur intercidiisse nemo dubitare debet, quemadmodum etiam innumera alia temporum iniquitate perierunt, quorum vix modò nomina supersunt. Hodie inter Basileam & Argentoratum, urbs est Rheni fluctibus & exundatione propè dissipata, quam vulgò *Nuemburg* vocant, deinde *Brisiacum*; aliae civitates intermediae non sunt: quare imaginetur quisquis velit Elzebum atque Breucomagum; mihi mea magis aridet conjectura. Post Tribocchos, *Vangiones* incipiunt, gens olim Transrhenana, quorum præcipua civitas Argentoratum inter Belgicas quondam civitates clarissima, eoque clarior quod ex ingenti clade Germanorum, nomen adhuc retineat. Nam hic Theodosius Major contra barbaros, divino fretus auxilio, victoriam illam celeberrimam obtinuit, quæ etiam à Claudiano Poëta elegantissimis versibus descripta legitur. Neque verò silentio hic prætereundum esse arbitror, quod in Itinerario quodam pervetusto Argentoratum caput Germaniae vocatum repererim. Fuit autem alia civitas in Helvetiis *Argentuarina* vocata, celebris & ipsa, cujus situs mihi videtur existisse super Tigurinum, quod nunc *Zurch* vocatur, eo propemodum loco ubi nunc oppidum Badense superius conspicitur. Bor-

betomagus quoque in Vangionibus fuit inter Argentoratum, atque Neomagum, nunc Spiram dictam: verum in Borbetomagus variant à Ptolemæo quæ videre potui Itineraria. Nam Ptolemæus mox post Argentoratum ponit, Itineraria verò post Neomagum. Quod si Ptolemæum sequi placet, erit Borbetomagus in Vangionibus; sin Itineraria amplecti malimus: erit in Nemetibus. Adduntur in Itinerariis *Saletium* & *Tabernæ*; quæ quidem oppida inter Argentoratum, & Spiram fuere: utraque nominis adhuc consonantiam quandam retinent. Nam duo oppidula his locis etiam hodie conspiciuntur, quorum alterum *Sels*, alterum *Zabern* vocatur, spectant antiquo jure ad Romanam Imperii ditionem. Malim ego Itinerariis fidem dare, quam Ptolemæo: nam illa sunt per milliaria supputata, & seriem rectam demonstrant. Præterea Imperatorum jussu Antonini atque Theodosii totius orbis Itinera diligenter conscripta atque in ordinem redacta legimus, quibus in hac parte fides adhiberi merito posset, si non ipsa etiam aliquando depravata essent. A Neomago igitur, quod nunc *Spira* vocatur, milliaria plus minus undecim ponuntur usque ad Tabernas, à Tabernis *Saletium* milliaria tredecim. De horum itaque nominibus non valde magnum mihi dubium sedet. Est hodie in Vangionum mediterraneis urbs famosa, quæ vetustum adhuc gentis retinuisse vocabulum videtur, *Vangen* dicta. Ammianus quoque Marcellinus in hoc tractu ponit *Concordiam*, cujus nec apud Ptolemæum nec Tacitum neque Cæsarem mentionem fieri memini. Sunt qui *Elzas Zabern*, olim hiberna Romanorum, vocatum existiment.

Neomagus quæ hodie *Spira* vocatur, Nemetum (ut opinor) atque Vangionum terminus fuit: utri verò earum gentium paruerit, certum adserere non possum, sed indubitatum est, hic Nemetum ditionem habuisse initium: sub hac etiam, si Itinerariis quàm Ptolemæo credere malimus, Borbetomagus erat, quæ nunc *Wormatia* fabuloso cognomento vocatur, civitas optimo loco sita, unde & fabulis locum dedit, nimirum Barbarorum olim incursionibus ob agri fertilitatem sæpius vexata. Theodoricum Veronensem nugantur hoc loco Gigantes occidisse, qui hortum rosis confutum illic exstruxerant, in quem nulli fas foret absque capitis periculo subingredi, quæ res nihil aliud quàm à Gothis interfectos hic Hunnos aliasque barbaras & crudeles nationes indicat; idque à Theodorico illo Gothorum Rege, qui *Veronensis* cognominabatur, eo quod Veronam regni sui sedem elegisset. Quod autem hortum hic fabulantur fuisse: id ipsum significat, Wormatiam amoenissimo ferè totius Germaniae loco, atque adeo in meditullio ferè sitam esse. Fuit autem Attilas Hunnorum Rex, Theodorici Regis temporibus; qui devastatis multis provinciis, tandem etiam ad Germaniam Galliasque anhelabat. Huic Theodoricus Rex Gothorum adjutus ab Aetio Consule Romanorum occurrens, ipsum de tota Gallia Germanique fugavit: atque hoc est meo judicio fabulae hujus *μυστήριον*, de quo aliàs copiosius differendum, cum occasio fuerit oblata. Eandem autem civitatem postea *Rufinianam* fuisse appellatam, variis modis conjicere licet ex supputatione etiam milliarium, quæ in duobus Itinerariis adjungitur. Satis apparet, eam

quæ nunc *Wormatia* à fabulosis Veruibus, * hoc est, efferatis & crudelibus nationibus, appellatur, antiquis *Borbetomagum*, ac succedentibus temporibus *Rufinianam* fuisse nuncupatam. Quorum quidem nominum rationem differimus in alium Librum, quem de veterum Germanorum vocabulis meditatur.

Jam *Treviri* succedunt, quos C. Cæsar, atque Cornelius Tacitus tradiderunt reliquos ferè Galliarum populos Imperii amplitudine atque potentia superasse: hi itaque trans Navam flumen quicquid circa Moguntiacum, & ad Nemetes usque terrarum fuerat, occupabant: quare *Boncoina*, sive (ut quidam Codices habent) *Bonconia*, & Moguntiacum mihi videntur ante Cæsaris in Germanias adventum sub Trevirorum Imperio existisse. Bonconia autem fuit procul dubio ubi nunc *Oppenheim* est. Quamvis autem nominum nulla penitus congruentia sit, tamen Itineraria iuppunt undecim miliaria Italica, quæ tria ferè constituunt nostra, hoc est, Germanica. De mediterraneis Trevirorum oppidis, atque ipsa metropoli, quæ postea *Augusta Trevirorum* à Romanis dicta legitur, supervacaneum fuerit hic tractare, cum eam rem post Ausonium Burdegalensem multi etiam alii Viri doctissimi abundè prosecuti sint. Hoc solum dicemus, Treviros ab Oriente Nemetibus, à Meridie & Occidente Mediomatricibus, à Septentrione autem Menapiis esse contiguos: secundum flumen autem Rhenum, ad ipsos Ubios usque omnia sub Trevirorum ditione fuerunt. Quare à Moguntiaco Agrippinam versus descendendo, usque ad Bonam Treviros confedissee, constanter ausim asserere.

Sunt autem oppida intermedia, vel etiam pagi celebres, *Bingium*, ad cuius moenia Navam Rhenum absorbet, tametsi illius Cornelius Tacitus, vel etiam Ptolemæus, aut Cæsar, nullam faciant mentionem: apud Auctores tamen posterioris sæculi & in Itinerariis subinde reperitur; unde fit ut credam, pleraque oppida post Vespasianum sub diversis Imperatoribus usque ad Theodosium constructa fuisse: quemadmodum etiam *Vosavia*, sive, ut aliqui Codices habent, *Vesavia*, quæ nunc *Vesalia superior* appellatur, *Podabriga*, sive *Badabriga*, vetustior est. Nam, nisi fallor, illius Cæsar commemorat. Hæc hodie vetustum prope retinuit nomen; ipsi enim oppido mons imminet qui vulgo *Pedernach* appellatur. Hunc putant antiquis vocatum *Poderam*. Eum autem montem Navæ flumini imminere, ac deinde ad Rheni ripas in Septentrionem flecti, & sic demum procurrere usque ad Confluentes, certissimum est.

Post Confluentes *Antennacum* sequitur, quod in quibusdam vetustis libris *Anturnacum*, majore consonantia linguæ vernaculæ, vocatum reperi: hinc *Rigomagus* pagus, qui priscum ferè nomen retinet *Remagen*. Nunc de Ubis etiam aliquid dicendum restat, qui sub C. Cæsare primum in Gallias transgressi, permittentibus Romanis eo loco sedes posuerunt, ubi nunc Agrippina Colonia est: eamque cum Romanis civibus, postquam esset à Marco Agrippa primum deducta, ac deinde ab Agrippina matre Neronis aucta, mixtim inhabitant. His à Meridie *Bona* civitas, à Septentrione autem *Novesium* proximè adiacebant, ambo ad ipsas Rheni ripas collocata, quarum quidem altera

versus Treviros supra Agrippinam fuit, altera verò usque ad Menapiorum ditionem pertingebat. Quamquam autem Cornelius Tacitus Legnorum gentem Ubis proximam constituat, atque in ea etiam Novesium fuisse situm videatur: tamen eam ipsam propter potentiam Ubiorum atque Menapiorum nihil propriæ ditionis habuisse, sed aliorum potius imperio paruisse, verisimile videtur. Verum ante Ubiorum in Gallias transitum ad Trevirosne hi agri, an Menapios spectarint, pro certo affirmari non potest. Constat tamen, M. Agrippam Ubios hoc loco constituisse, eisque agros divisisse. In mediterraneis Occidentem versus, proximum Agrippinæ *Tiberiacum* fuit. Itineraria id ipsum undecim plus minus miliaribus Italicis ab Agrippina distare adfirmant. Quod nunc *Berchen* corruptè vocari, non absurda ratione conjicio, oppidum tribus miliaribus Germanicis à Colonia distans. Hinc rursus duobus miliaribus *Juliacum*, cui à Meridie proximum est *Marcodurum*, quod nostro quoque sæculo *Duren* appellatur.

Sed ad Rhenum revertamur. Post Novesium Occidentem versus quatuor à flumine miliaribus Italicis *Gelduba* fuit, insigni Romanorum clade famosa, (sic enim auctor est Cornelius Tacitus) & nostro tempore villæ aliquot eo in loco sitæ sunt, non longè ab arce Linnenfi quæ sub Archiepiscopi Colonienfis ditione consistit: vocatur locus ille etiam hodiè *Gelb*; & non modò vocabuli consonantia, verum etiam ruinarum certissimis indiciis vetustatem attestantibus. Hinc ad ripam Rheni proximè adjacet oppidum Colonienfis diocesios, quod vulgo *Ordinigen* appellant. Hoc ego inchoatum ab Ordeonio Romanorum Duce putaverim, indeque nomen retinuisse, ut *Ordinigen* etiamnum dicatur, quasi *Ordeoneum*. De quibus quidem qui volet esse certior, consulat Tacitum *Lib. 4. Histor.* Deinde haud magno intervallo secundum fluminis defluxum pervetusta civitas sita fuisse legitur, cui nomen *Asciburgum*. Eam Tacitus à Germanis olim constructam perhibet. Nec dubium, quin à Sicambris qui totam è regione Transrhenanam provinciam incolebant. Miror, quosdam graves viros, & alioqui nec indoctos, nec antiquarum rerum mediocriter curiosos, in Asciburgi descriptione tam crasso errore fuisse detentos, ut Embricam civitatem veteribus *Asciburgum* vocatam putarint; quorum error me quoque adduxerat ut eos verum dixisse crederem, donec Itinerarium Theodosianum in Spirensi Bibliotheca, ac postea etiam Clarissimi Viri Conrardi Peutingeri, Protonotarii Augustensis civitatis, aliud Itinerarium vetustissimum perlustrassem; ubi cum viderem, constantissimè Asciburgum inter Novesium & Vetera Castra constitui, tandem ad Cornelium Tacitum, jam antea sæpius lectitatum, confugi, ibique comperi, Asciburgum citerioris Germaniæ oppidum esse. Postremò tamen Carthusianus ille, Asciburgi situm mihi satis evidenter aperuit. Est autem tribus à Novesio miliaribus Germanicis distans, pagus quidam, in cuius agro varia adhuc vetustatis indicia reperiuntur. Hic ab indigenis *Asburg* etiamnum appellatur, magno scilicet argumento veritatis. Ego numismata aliquot vidi, quæ in hoc agro paullo antè reperta fuere, & annularem gemmam equi imaginem habentem, miræ vetustatis. Rustici agrum ipsum *Burgensem*.

* *Fortè legendum: Vermibus.*

vocant, eò quòd fama semper fuerit, Burgum ibi fuisse, cujus rudera totus ille ager abscondit. Dittio pagi ipsius ad Comitatum Morsensem spectat, unde & fratri meo nuper ex matrimonio obvenit. Habet autem idem Comitatus alia pleraque monumenta vetustatis; nam haud longè ab Asciburgo Sylva adhuc exstat quæ *Hesa* vocatur; verisimiliratione nomen ab Heso Germanorum Deo sortita; cujus Poëta quoque Lucanus facit mentionem. Sub Asciburgo in Itinerariis *Calone* ponitur, quo loco jam *Berick* oppidum Archiepiscopi Coloniensis est, ipsum quidem ante quadringentos annos exstructum: quapropter haud satis compertum habeo, an Berica in ruinis Calones constructa sit, an loco fortasse vicino. Hinc ad octo milliaria Italica *Vetera Castra* fuere, oppidum olim in Germania celebratissimum; nam hic Romanorum Imperatores frequenter hospitari soliti erant. Hoc à Julio Cæsare primò expugnatum, deindè ab Octaviano, mole quadam in Rhenum jacta, communitum, Cornelius Tacitus auctor est: hodie *Santen* appellatur; meo sanè iudicio, ob reverentiam Martyrum è Thebea legione, qui à Maximiano Cæsare hic trucidati fuerunt sub Duce Victore. Helena autem, Constantini Magni mater, basilicam hic magnificentissimam construxit. Quod autem in historia Martyrum scriptum legimus, oppidum ipsum *Trojam* appellatum fuisse, id Francorum commentum existimo. Nam ab illorum aliquo hanc conscriptam esse historiam, pro certo crediderim. Hi cum originem suam ad Trojanos semper referre niterentur, variis nugamentis eam obscurarunt magis quàm illustrarunt: quandoquidem Sicambros eos fuisse, multis rationibus probare possum. Sed quia hæc ad præsens nostrum institutum non pertinent, in aliud tempus differemus.

Sub Veteribus Castris *Coloniam Trajanam*, post Cornelii Taciti tempora nimirum exstructam, Itineraria nobis prodiderunt, urbem quidem præclari nominis, sed quæ usque adeò deleta sit, ut jam ne vestigia quidem supersint. Quantum autem ad situm attinet, suspicamur, ipsam inter Vetera Castra, sive *Santen* oppidum, & arcem Clivensem positam fuisse, intermediis duobus oppidulis *Gryt* & *Grythausen*, quæ noster Carthusianus existimat nomen gentilicium retinuisse à Grinibus, quorum patria hic à Tacito circumscribitur: quemadmodum & *Calcariam*, Clivense oppidum, à Calcicis, qui aliàs *Galbiaci* apud eundem Tacitum vocantur. His ad Orientem Gugernorum gens obijciebatur, contermina Batavis; nam & Batavici Rhenum nonnihil terrarum possidebant, inter Mosam videlicet atque Rhenum: hinc, ut superius dixi, oppidum Gochium retinere quidam existimant. Situs loci sylvestris & incultus excurrit usque ad Arenacios: horum civitas *Arenacium* in littore Vachalis posita, inter Coloniam Trajanam, & Batavodurum: hæc postea *Noviomagus*, sive *Neomagus*, dicta, urbs quidem Imperialis, sed per tyrannidem à Ducibus Gelriis Imperio subtracta. Hæc etiam Regum aliquando Francorum *Nobilis Regia* fuisse legitur, ubi Carolus Magnus non rarò sedem regni tenuit. Suspicio autem, Batavis hanc olim paruisse. Idem quoque de Batavoduro constat (ea nunc intercidit.) Nisi fortè *Tile* oppidum Ducis Gelriæ, antiquis fuisse Batavodurum vocatum credamus. Hinc non magno inter-

vallo Mosæ in Vachalim exonerat. Moxque Vachalis absorptus à Mosæ, nomen suum amittens, assumptoque Mosæ nomine, id ipsum in Oceanum usque servat. Quam rem Cornelius Tacitus diligenter animadvertit; quanquam experientia nos id multò clariùs docuit. Habuit his in locis C. Cæsar cum Germanis memorabilem conflictum. Quondam autem propria gens hanc incoluit regionem, qui *Eruli* in quibusdam libris, aliter autem *Erufii*, scribuntur. Auctores sunt Tacitus, Ptolemæus, & Marcellinus. Fuerunt his etiam contigui Betasii, quorum sedes non longè à Bosco-Ducis, & ea parte Brabantiae fuisse suspicor, quæ hodie à paludibus dicitur *Peelant*, ac si palustrem terram voces.

Habes itaque Rheni in citeriori Germania ripam expeditam usque in Oceanum nostrum. Mediterranearum autem gentium situs jam partim in superioribus explicatus est. Verùm eundem nunc paullo copiosius ab Oceano usque ad Trevirorum gentem prosequar. Inter Batavos itaque citeriores & Menapios Betasii fuere & *Eruli*, sive *Erufii*; ac juxta quorundam sententiam *Gugerni* atque *Calciaci*. Menapii autem deindè omnem quidem Mediterraneam partem usque ad Ubios & Treviros, qui illis à Meridie expositi erant, possidere: ab Occidente autem Eburones & Aduaticos atque Tungros contingebant; à Septentrione Batavos atque Betasios; Orientem fluvius ubique excipit Rhenus. Fuit itaque Menapiorum quidquid hodie terrarum inter Noviomagum & Trajectum superius continetur; rursus usque ad Sylvam Arduennam in Meridiem excurrendo, hoc est, pars aliqua Brabantiae, totus Ducatus Gelriæ, superior Ducatus Juliensis, magna pars Ducatus Limburgensis, & Falckenburgense Dominium, pars etiam Sylvæ Arduennæ. Mirari cogor quomodo Menapiorum termini usque adeò producti fuisse legantur, ut oppidum eorum præcipuum *Castellum* constanter ab omnibus adseratur, quod inter Morinos & Nervios erat non longè à Tornaco civitate. Verùm hanc causam ego conjicio, quòd Menapii origine Transrhenani, reliquis ferociores fuerint; unde paulatim vicinis gentibus per irruptiones continuas partem aliquam terrarum abstulerint, donec ad ipsos usque Nervios pervasere. Inter ipsos tamen Menapios, Eburones & Condrusii medii fuere, sed parva freti potentia, cum Eburones C. Cæsar ob interfectos Legatos ad internecionem penè deleverit: unde postmodum clientes Trevirorum à Cornelio Tacito vocantur. Condrusii antè olim sub Eburonibus fuere parvi nominis populus, eoque faciliùs Menapiis licuit fines patrios ampliare. De paludibus Menapiorum apud Cæsarem atque Tacitum frequens fit mentio, quas etiam nostris temporibus reperire licet vastissimas. Nam post Aquisgranum civitatem contra Meridiem palus propè invia comperitur, vulgò *dàs bobephenn*, id est, *alta palus* dicta. Hæc in Sylva Arduenna sita est: proinde in parte Ducatus Gelriæ superiori permultæ paludes habentur non longè ab oppido *Venloo* & *Gelre*, ac etiam in dioecesi Coloniensi apud oppidum Kempenfè: quæ omnia Menapiorum quondam suberant ditioni. Auctor est Tacitus, Menapios utramque Mosæ ripam incoluisse: unde & *Aduaticis* conjunctos fuisse, certum videtur. *Aduaticos* autem esse qui hodie *Brabanti* & *Campani* vocantur, mea quidem fert

sententia: hi à Morinis Scaldi fluvio discluduntur. Morinos esse Flandros, extra omnem controversiam est. Eorum civitas *Taruanna* vocatur, proxima Tornaco, ubi Nervii initium habent, potentissima quondam Belgarum gens, ad quos pertinere qui hodie *Hanagoii* vocantur, unà cum Namurcensi Comitatu ac parte Artesii, valdè suspicor. Contiguos habent *Atrebates* ab Occidente, atque etiam *Samarobrinos*, qui hodie Picardiæ pars sunt, & ad Celticam ferè pertinent.

Arduennæ saltus latissimus fuit; quare partim in Celtica, partim in Belgica constituendus fuerit: is variis gentibus habitatus legitur. In Belgica quippe partim tenuerunt Nervii, partim Eburones, Condrusii, Atuatici, Tungri, Menapii. Sed plus reliquis Treviri, qui totam usque in Voge-sum Arduennam habitarunt: hæc ea parte qua patriam respicit Juliensem, nunc *Eyfflia* vocatur. Francorum temporibus *Sylva Carbonaria* pars Austrasiæ dicebatur, patria quidem sylvestris & aspera, sed quam multi nobiles incolant.

Libet obiter hic mentionem facere *Ripuariorum*; quorum licet nomen adeò vetustum non sit, ut à Cæsare, Tacito, Ptolemæo atque Strabone celebratum comperiatur: tamen apud posteriores frequentissimam fieri Ripuariorum mentionem, videre in promptu est: unde de hujus gentis situ nonnihil dicere constituo, præsertim cum videam doctissimos viros hic aliquando sudasse. Sunt autem Ripuarii, meo judicio, qui inter Rhenum, Mosam, & Mosellam habitant, à trium fluminum ripis sic appellati. Nam post tot continuas Barbarorum in Galliam incursiones, veterum gentium vocabula paullatim periisse, ac pro voce temporis nova fuisse indita. Ubi enim Burgundiones, Alemannos, Lotharingos, Austrasios, Francos, Westphalos, Nordmannos, atque hujus generis innumera vocabula apud vetustiores Historicos reperies? Quapropter sic etiam de Ripuariis suspicari licet, quorum nomen posterioribus sæculis clarum fuit ob societatem cum Francis initam. Nam eisdem ferè quibus Franci legibus & pari libertate fruebantur. Exstat hodie Ripuariorum lex, quæ huic genti propria erat, à lege Salica non admodum discrepans; qua videlicet Franci utebantur. Diligenter itaque perpendenti, apud Confluentes Mosellæ atque Rheni, triangularis figuræ initium apparebit, quæ paullatim ampliata, tandem à Mosâ fluvio penè clauditur, atque totum illud intermedium spatium *Ripuariorum* dicebatur. Coeperunt autem, postquam Galliis subactis ibidem sedem regni constituissent, Gallicam quoque linguam usurpare. Cujus etiam permulta exstant vestigia. Rivus autem à Gallis *riviere* dicitur, quæ vox penè in Germanicam abiit, & *Rivier* nostro quoque vernaculo rectè dicuntur qui penes flumen habitant. Hos ergo Ripuarios dixerunt, quod trium fluminum ripis clauderentur. Non sum tamen nefcius, ultra Mosellam etiam Ripuarios consedisse. Quemadmodum olim Menapii suos fines etiam ultra Eburones & Tungros produxerunt, & Trevirorum ditioni Eburones tandem subjecti fuere, si Cornelio Tacito creditur: sic Ubii antè Transrhenani, mox inter Belgas sunt numerati. Nulli igitur mirum videri debet, si Ripuarii fines suos trans Mosellam ampliarint, qui ex variis circumquaque gentibus fœderatis unam fecere provin-

ciam, eamque novo vocabulo *Ripuariam* maluerunt appellare, quàm prisca gentium nomina retinere. Totus autem ille tractus, qui supra Confluentes est, Moguntiam versus usque ad Navam fluvium, etiam Ripuariorum fuit; ubi Baviaræ Duces provinciam tenent, quæ vulgò *Der Hunzrugge* dicitur, ab asperitate soli; quanquam alii ab Hunnis deducere maluerint. Fuerunt autem Ripuarii inter Francos numerati, & ipsi liberi penitus, quemadmodum & Franci. Idque nulli alteri nationi obtigit. Unde verisimile fit, eos à principio Francorum fuisse adiutores, cum hi ex Germania in Gallias contenderent. Fecit & vicinia loci, ut fortassis arctiorem inter se amicitiam firmarent. Nam prima Francorum sedes Sicambria fuit, quæ è regione Ubiorum atque Menapiorum à Ptolemæo, Tacito, Strabone, ac reliquis Scriptoribus manifestè constituta legitur, quem hodie situm Ducatus Montensis obtinere videtur. Cum autem Menapii, Ubii, & Eburones etiam origine Transrhenani essent, quemadmodum Tacitus auctor est: facilè inter pares amicitia conciliari potuit, ut invisam Gallorum gentem bello sibi subjugarent, & Romanos sibi infensissimos è tota simul Germania atque Gallia expellerent. Nam apud Tacitum legimus, cum Civilis & Tutor cum Germanis Agrippinam obsiderent, expugnata Gelduba atque Novesio, quàm facilè adversus Romanos conspirarint Belgicæ gentes, & Ubii ipsi, quanquam Romanis maximè fidi; nam ubi intelligerent, de Germanorum gloria, & Romanis expellendis bellum sumptum fuisse, facilè à Romanis animos avertère. Hæc igitur mea est de Ripuariis opinio. Si quis verò aliter senserit, huic per me liberum esto. Nam de tam vetustis rebus suum cuique judicium permittere volo.

Pervagata in transcurfu Gallia Belgica, nunc etiam breviter gentes Germaniæ, quæ alteram Rheni ripam olim habitarunt, ex ordine disponere curabo. Verùm non semper ad Mediterranea transire, animus mihi; ne si longinqua & penè incognita sumam, communi errore cum multis involvar: unde secundum fluminis rectum cursum quidquid gentium olim resedit, commemorabo: reliquas autem aliis describendas relinquam.

In primis verò operæ pretium est scire, quod apud Cæsarem, Ptolemæum, & Strabonem non nisi duo ostia Rheni comperiantur; quorum alterum Rheni servat nomen, alterum *Vachalis* dicitur; & ab his duobus insula constituitur à Scriptoribus maximè celebrata, in qua Batavi consedere: quorum fines ad Oceanum protendebantur; non longè autem ab eo loco ubi initium insulæ nascitur, etiam Mosâ in Vachalim exonerat. Fuit igitur sub Batavorum ditione pars illa Belgicæ quæ secus Rhenum est è Regione insulæ, ubi initium triangularis figuræ Mosæ influxus constituit: hodie nomen vetustum pars insulæ retinuit, quæ sub Gelrii Ducis nunc potestate manet, vulgò *Betau* dicta: spectat & bona pars Hollandiæ ad insulam Batavorum. Fecit loci situs & fluminum vastitas hanc insulam Romanis formidabilem. Solum Tacitus inter vetustiores Historicos Caninefatum insulam videtur rectè descripsisse. Verùm tertium Rheni ostium, quo videlicet insula ea constituatur, non commemoravit. Et profectò mirum videri potest,

Romanos, alioqui diligentissimos, tam famosum & ingens Rheni ostium vel ignorasse, vel subituisse. Hoc itaque magni argumenti loco mihi fuerit, illos penitiora Germaniæ nunquam bello attigisse. Solus verò Ptolemæus tertii ostii mentionem quidem fecit, sed absque omni prorsus loci aut situs descriptione. Est igitur insula Caninefatum, quæ sita est inter ostium illud Rheni quod Rheni nomen retinet, & tertium illud Romanis ignotum, quod hodie *Iffala* vocatur: dividitur autem ab altero sub Arnemensi civitate Gelriæ, & fluit contra Phrisios, ac in Oceanum usque protenditur, multis hodie civitatibus insigne.

Extrema Caninefatum in ipso Oceani littore Cumanni olim exceperunt, gens inter Phrisios & Caninefates sita, quæ postea à Phrisiis in servitutem redacta, in Phrisiorum nomen abiit. Hi civitatem habuerunt à Romanis *Navalia* dictam, quidam hodie *Campan* suspicantur. Apud Marcellinum leguntur Camanni in Belgica consedisse circa fines Menapiorum. Sed hi proculdubio ex Transrhenanis originem habuere: & fortasse à Phrisiis pulsi Camanni, in citeriorem Germaniam transmigra- re coacti sunt. Juxta Camannos Strabo atque Tacitus *Tuenterorum*, sive, ut alii legere malunt, *Teuenterorum* gentem posuere, ubi hodie *Deventer* oppidum situm est, quod & ipsum aliquo pacto ad Tuenterorum nomen alludit. Sed hos modica (ut opinor) potentia fretos Bruçteri sub se habuerunt. Nam Bruçterorum olim satis ampla ditio erat, quos corruptè apud Ptolemæum *Busæteros* legi putaverim. Nam ex Cæsaris & Cornelii Taciti auctoritate, Bruçteros asserimus eam regionem incoluisse, quam Ptolemæus adsignat Busæteris. Busæterorum quoque vocabulum neque à Cæsare neque à Tacito proditum comperi. Horum qui Majores dicti fuere, à Camannis & Phrisiis usque ad Usipios secus flumen protendebatur: in quorum statim exortu Ptolemæus Vidrum fluvium oriri scribit. Nos autem initium Bruçterorum superiori parti Trajectensis diocesis adsignantes, ubi *Swolla* & *Hassel* oppida sita conspiciuntur, reperimus nostro sæculo flumen præterlabi, quod vulgo *Nigrum* appellatur. Nam ex paludibus oritur, & ob id splendorem ut alia flumina, minimè ostentat. Sunt & Bruçteri Minores, qui ad Mediterranea spectant, & in Orientem Chaucos habent Minores, in Meridiem verò Suevos Angilos. Inter Bruçteros atque Sicambros quondam Usipetes, Marsarii, & Menapii Transrhenani habitasse leguntur.

Quod autem post Bruçteros quidam mox Sicambros constituere, fecit potentia Sicambrorum atque Bruçterorum, qui ignobiliores illas gentes paullatim sibi subjugarunt. Usipetum quidem Ptolemæus hoc loco meminit: Menapiorum C. Cæsar & Tacitus. Marsarios idem Tacitus in hac serie gentium disposuisse videtur, eosque à Plinio *Marsos* fuisse vocatos comperio, magni aliquando nominis gentem. Verum totum hunc tractum postea Bruçteris atque Sicambris cessisse usque ad Luppiam, hoc est, ad Sicambrorum fines, mea fert opinio.

Sicambri inter reliquas Germaniæ gentes, Historiographorum atque Poëtarum testimoniis celebrati, à Luppia fluvio, ubi is in Rhenum devolvitur, usque ad Ubios Transrhenanos proten-

debantur. His præcipua ferocitas, & bellandi præceteris Germanis studium inerat: unde perpetuis incursionibus Gallias molestabant. Qua de causa, pacato jam orbe terrarum, aliquamdiu portas jam claudere non poterat Octavianus Augustus: quod intellexisset, Sicambros adhuc Galliis infestos esse. Movit ea res Octavianum (sicut Suetonius refert) ut propria expeditione Sicambricum bellum adsumeret; quo brevi confecto quadraginta millia Sicambrorum transfulisse fertur in citeriorem Rheni ripam, eisque sedes ibidem constituisse. Hanc rem aliàs latiùs profecutus sum, cum in Caroli Magni vitam adnotationes scriberem: atque ibidem confutavi fabulosas Francorum historias, quorum primus auctor Humboldus fuit, qui à Trojanis venisse Francos, ut mentiri liberiùs possit, nescio quam Sicambriam civitatem à Francis constructam in Scythia nugatur; deinde ipsos mutato vocabulo nomen retinuisse civitatis, atque aliquamdiu in Germania consedisse, fatetur. Quæ omnia ut sunt per se futilia, sic nullius unquam historiæ testimonio comprobari poterunt. Quis enim Hectoris filium Franconem apud ullum Græcorum aut etiam Latinorum legit? Quis Sicambriam in Scythia civitatem ab ullo unquam Geographorum proditam meminit? Omnes igitur qui hujus Humboldi nugamenta secuti fuere, mihi parvo judicio præditi fuisse videntur: quanquam vir alioqui doctus Robertus Guaguinus, in eandem sese nassam pertrahi quoque passus sit. De Gregorio Turonensi non valde miror, ut qui non admodum doctus fuerit, eoque sæculo natus, quo bonæ artes penè perierant. His tamen velut antesignanis inniuntur Galli, cum Francos à Trojanorum reliquiis deducere volunt; ut videlicet Germanicam originem possint obscurare, quando illis (Plinio teste) innatum erga Germanos odium insitum sit. Verum Cornelius Tacitus his faciliè ora occludet, qui Germanos omnes fatetur indigenas semper fuisse, eoque fortasse feliciores quod in sua semper patria coaluerint, non ex aliarum gentium face propagati. Nos itaque Francos constanter asserimus Antiquis Sicambros fuisse vocatos, Germanos autem Transrhenanos primùm, deindè ab Octaviano partim translato in Belgicam, paullatim innata ferocitate sua magnam Germaniæ atque Galliæ partem Romanis abstulisse. Quare autem Francorum nomen adsumpserint, non faciliè asseverari potest. Sunt tamen qui id à Rege quodam bellicosissimo venisse putent. Comperi autem in ipsorum historiis & annalibus, primùm adjutos à diversis Germaniæ populis. Nam cum Clodomirus totam ferè Celticam Romanis eripuisset, in focis habuisse legitur Alemannos, Suevos, Saxones, Ripuarios, Batavos, atque alios, quos brevitatis causa omitto. Sic etiam Clodoveus habuit, qui totam Galliam atque Germaniam penitus Romanis abstulit, & Germanici, hoc est, Francici juris fecit. Fuere etiam Gothorum sæpius adjutores Franci & Ripuarii: unde à Gothis vicissim adjutos crediderim, eoque faciliùs è Galliis tandem excludi potuere Romani. Videmus itaque perspicuè, quo pacto gentium prædones, & (ut ita dicam) tyrannos orbis terrarum, Romanos Divina Justitia tandem mulctaverit; non illis Italia, totius Europæ florentissima provincia, sufficiebat, non Illyricum, non Dakmatia, non insulæ maris Tyrreni; quæ qui-

dem omnia jamdudum consensu quodam orbis cum pace possedere, & his frui citra contradictionem poterant. Verum insatiabilis & execranda cupiditas in immensum eos avaritiæ pelagus protraxit. Ideo, cum tempus advenisset ultionis Divinæ, ex abscondito quodam orbis angulo, ubi putabatur vastitas quædam esse terrarum incolis carens, tantumque feris habitata bestiis, uno momento tanta hominum inundatio prorupit, quæ totum orbem opplere posse videretur. Tum statim à Gothis ablata Romanis omnis ferè Græcia, insuper Italia & Hispania, à Bulgaris Dacia atque Mysia, à Vandalis tota Africa, à Francis Germania & Gallia, à Saxonibus Britannia, à Sclavis Sarmatia, Dalmatia, Illyricum; nec multo post à Saracenis Ægyptus, Arabia, Syria, Chaldæa; à Tartaris Armenia, Hircania, Colchis, & quidquid ad mare Caspium & Hircanum spatii interjacet; à Thureis universa minor Asia cum Cappadocia, Ponto, Bithynia, & reliquis ad Persarum usque terminos Asiæ Provinciis; à Persis quidquid in Indiam usque porrigitur.

Hæc prolixius fortasse, quam oportuerit, interloqui me Francorum incidens mentio coëgit. Libenter enim Gentis illius meminisse soleo, quæ toti proculdubio Germaniæ ornamento sæpius fuit. Sed jam ad Sicambros revertar. In horum hodie tractu *Wesalia* Ducatus Clivensis civitas est, ad cujus mœnia Luppia Rheno conjungitur. Hanc Caroli Magni temporibus *Luppiemundam* vocatam comperi, quemadmodum *Angræmunda*, & *Ruræmunda* quoque dicuntur. Nam ostium hoc modo Germani soliti sunt appellare: inde non longè *Teutoburgum* situm erat, ubi Cæsar cum Germanis conflixit; hodie *Deusburg* vocari putamus; urbs est justæ magnitudinis, vetustatis etiam nonnihil præ se ferens: habet etiamnum sylvam ingentem, quæ à civitate nomen servat, quemadmodum olim Teutoburgensis saltus non longè à Rheno fuisse describitur, ubi Arminius Germanorum Dux Quintilium Varum cum duabus legionibus interfecit, signaque Romana sub terram defodit. Quam historiam Tacitus latius prosequitur. Est & hinc non longè oppidum vulgo *Dinslacke* appellatum; quod nos Martis lacum interpretamur. Nam & Martis diem *Dinsdach* vocarunt; quoniam *Dingen* nostro vernaculo sermone litigare significat. Ergo *Dinsdach* litis sive discordiæ dies, quod proprium Martis epitheton fuit, rectè appellatur. Coluisse autem Martem Germanos, Tacitus & Plinius auctores sunt. Sed hæc ad aliud tempus reservare placet.

Totus itaque Ducatus Montensis, ac pars Westphaliæ versus Orientem sub Sicambrorum ditione fuit. Ubii autem Transrhenani à Sicambbris (ut suspicor) sæpe bello molestati, in Belgicam idcirco sese transtulerunt. Quare hæc etiam ad Sicambrorum ditionem adjecta fortasse. Ptolemæus consequenter Suevos Longobardos ex ordine ponit, fortasse montes eos incolentes qui hodie *Westerwalt*, hoc est, sylva occidua appellantur, in quibus ad latus Ognedi *Westerreicher* & Helvii usque ad Moguntia tractum, secusque Mœnum fluvium ad Francfordiam usque habitant; de quibus tamen nihil certi nisi per conjecturas adsequi possumus. Hic igitur inferiorem Germaniam ter-

minari trans Rhenum existimo: quare & progrediendi finem faciam, ne mihi aliena sumere videar. Sed quia ad inferiorem adhuc Germaniam nonnullæ ex Mediterraneis Gentibus spectare videntur, breviter earum explicabo situm. Phrisii ab ostio Rheni quo Caninefatum insula clauditur, initium sumunt. Hi in Orientem quidquid circa Oceanum terrarum fuit, Amisium flumen occupabant, quæ etiam ad Phrisios pertinent: trans Amisium verò Ptolemæus Chaucos Minores confedere scribit. Sed quoniam Phrisiorum potentia præcipua fuit, eos constat terminos suos longè trans Amisium flumen protulisse. Nam nunc Phrisia ferè producitur ab Amisio usque Visurgim, non longè ab oppido Bremensi. Sic in historia Francorum legimus, eosdem Phrisios etiam trans Rhenum suæ ditioni subdidisse quidquid ad Trajectum & Hollandiam spectat. Eosque Phrisios Occidentales vocatos, Francorum historia testatur. Ubi igitur olim Chauci Minores habitabant, postea Phrisii succedere, aut saltem à suo nomine Chaucorum quoque regionem nominaverunt. In Meridiem verò ad Bruëterorum fines Phrisii pertingere mihi videntur, qua parte hodie Monasteriensis Episcopatus Phrisiis conjungitur, & *Emslandt* ab Amisio fluvio vocatur. Jam Bruëteris ab Oriente Angrivarii occurrunt, & ipsi inter Amisium atque Visurgim constituti, remotiores tamen ab Amisio quàm Bruëteri illi Majores: unde superiorem partem Monasteriensis diocesis cum eo tractu Westphaliæ qui ad Archiepiscopum Colonensem pertinet, suspicamur. Sunt hinc hodie reliquiæ nominis Angrivariorum, sive malis, Angrariorum. Hodie Archiepiscopus Colonensis se Ducem Angrariæ scribit; & vicus superest *Engeren* dictus; unde fama est, hunc adhuc titulum restare. Narrat quoque Tacitus, Druso in Cheruscos pergenti, cum castra haberet inter fluvios Amisium & Visurgim, statim Angrivarios à tergo defectionem fecisse: ex quo loco non obscure situs is Angrivariorum, quem modò descripsimus, cognosci potest. Ex his etiam colligitur, inter Angrivarios & Cheruscos Visurgim terminum fuisse. Ubi enim hodie Mindum oppidum constitutum est, initium habuisse Cheruscos assero. Sunt autem Taciti verba hæc: *Inter Romanos & Cheruscos Visurgis fluvius erat, &c.* Unde constat, Cheruscos ultra Visurgim habitasse; Angrivarios autem citra. Post Cheruscos autem Chatti Minores versus Orientem usque ad Albim fuere, habentes à Septentrione Chaucos: à Meridie Cheruscis contigui Tenchteri, gens videlicet Hassiæ, quæ ad Saxoniam respicit, & Brunsvicensis Ducatus, tum etiam tractus qui hodie *Hartz* appellatur, multorum Comitum ditione nobilitatus.

Jam verò satis remotè à Rheno digressi, quo voluntati tuæ faceremus satis, hoc nostrum qualecunque judicium de rebus penè obsoletis tulimus. Quod si scopum ipsum (ut in his rebus alucinari difficile non est) minimè attigerimus: tuarum partium erit, non criticum, sed Patronum agere. Quamvis non admodum magnum piaculum fuerit, si quis hinc non adsequatur quod cupiat. Qui autem pertinaciter sua defendere nituntur, vel cum aliorum injuria: hos ego jure reprehendendos existimo. Vale.

HERMANNI COMITIS NUENARI BREVIS NARRATIO DE ORIGINE ET SEDIBUS PRISCORUM FRANCORUM.

DE Origine & sedibus Francorum, priusquam in Gallias eruperint, eorum qui hactenus ejus gentis historiam scripserunt, nemo satis fideliter accuratèque tractasse mihi videtur. Quidam enim antiquiores, quòd seculum illud infelicissimum esset, ad fabulas plerumque prolapsi sunt, quoniam delectum non habebant, nec sine bonarum literarum cognitione de rebus historiae exactum poterant proferre judicium: Fuerunt enim inter eos, qui à Trojano excidio Francorum deducerent gentem, idque tam aperte adstruentes, ut etiam Regum nomina adscriberent, nescio quid Græcanicæ proprietatis subolentia. His omnibus prior ansam dedit Hunibaldus, quem vixisse putant non multò post Theodosii Imperatoris tempora, licèt mihi non multum fidei faciat auctor tam fabulosus & barbarus, quem cum multis ex causis, tum vel maximè ob id supposititium putaverim, quòd Theodosii, vel Gratiani temporibus nondum ad eò degeneraverat in extremam barbariem Latinus sermo, ut tam abjecto stylo scribere potuisset. Præterea, cum (sicut ipse testatur) tam vehemens tunc Francorum in Romanos odium vigeret, ut multis in locis ne vestigia quidem Rom. relinquenda putaverint, quo illorum memoriam extirpare è Germania atque Gallia possent, mihi verisimile non videtur, Hunibaldum eà ipsa linguâ gentis suæ historiam tradere voluisse, quam tam acriter insectabantur omnes: sed opinor studiosum aliquem nonnulla ex Hunibaldo collegisse, eaque suo more, sine ordine, sine judicio, sic in volumen redegisse, quemadmodum nunc apud quosdam habentur. Quòd si quis omninò contendat hunc ipsum esse Hunibaldum, non fictitium, sed verum: huic libens concedam, modò ne me

cogat illi fidem facere in iis rebus, quæ solent spectatæ eruditionis & doctrinæ virum expostulare. Non magnopere enim me illi opponerem, nisi Trojanos meliores putasset Germanis, & quos Corn. Tacitus atque Strabo, indigenas semper fuisse pronunciant, eos ipse Asiaticos origine faceret. Sed quàm hoc sine omni judicio facere aggressus sit, alii mecum judicent. Nam si Trojanum bellum fuisse aliquando (quod pulcherrimis rationibus negat Dion Prusensis, sacrâ Ægyptiorum fultus historiâ) putandum est: certè non facilè persuadebit mihi Hunibaldus, tantum hominum numerum sub tam famoso duce furtim abscedere potuisse; cujus rei nullus Græcorum Scriptor mentionem faciendam censuisset. Neque enim tanto hominum numero in Italiam Æneas & Antenor profugisse leguntur, quanto Priamum Juniores Hunibaldus ad Scythiam venisse contendit. Tamen horum fugam Dares non tacuit, quem nonnulli militasse eo bello putant, & omnes Græcorum historiae testantur, hos solos expugnatae urbis reliquias fuisse, qui in ipso Græcorum insultu fugâ salutem quæsiverint, postmodumque alter Venetiam, alter Latium invaserint. At Priami illius Junioris nullus unquam Veterum meminit; eoque magis admirari cogor eos, quibus pro miraculo est Hunibaldus iste, quasi confingere Regum nomina opus sit laboriosum, præsertim ubi earum rerum, quas scribit, præter ipsum nemo meminerit Historicus. Jam vide, quam fidem mereatur, quod ait Francorum populum profugum venisse ad Scythiam, ibique civitatem construxisse nomine Sicambriam. Quis hujus unquam civitatis auctor meminit? An non tam facilè novam urbem confingere sola sua auctoritate potuit, quàm ridiculè novam gentem à Trojano deduxit excidio? Nam eos parùm admodum curo, qui ipsum sequuti sunt, nempe Gregorium Turonensem Episcopum, & Reginonem, atque Sigibertum Galum. Mihi non probatur, aliam esse Sicambriam, quàm illam celebrem Germaniæ provinciam inter

Busacteros parvos, & Brucleros Langobardosque, auctoribus Ptolemæo, Cornelioque Tacito, constitutam, ubi etiam Abbas Spanheimensis putat habitasse Francos. Et idipsum mihi à ratione non videtur alienum: primò, quòd vicini fuerint Gallis; cum illis enim perpetuò bella gessisse traduntur, quemadmodum & ipsorum testantur Annales. At quì poterant semper bella gerere, nisi cum vicinis, utpotè quos tantum Rhenus fluvius separaret; ab altera enim parte vel Batavi, vel Eburones, vel Menapii, vel Ubii erant, quos omnes vicisse Francos constat, priusquam in Celticam & Lugdunensem moverent. Jam de Sicambriis constat, quanto in Gallos odio flagraverit semper ea gens, adeò ut Octavianus claudere Jani portas non posset, nisi prius traductis in citeriorem Rheni ripam aliquot Sicambrorum millibus. Auctor est Suetonius Tranquillus. Taceo nunc, quod de Francis Hunibaldus scripsit, comâ usos, capillitique magnam habuisse curam, ideoque devictis Gallis in signum servitutis comam totondisse, ut victores à victis eò facilius dignoscerentur. Hæc etiam Sicambriis optimè quadrant, de quibus initio Epigrammatum Martialis: *Crinibus in nodum tortis venere Sicambri*. Et calamistro ad ornandam comam usos, nonnulli Romani Scriptores tradiderunt; nullæ enim aliæ Germaniæ gentes sic à coma prædicantur, ut Suevi, & Sicambri. Porro quòd postea nomen mutaverint, id aliquo eventu factum esse potest, ut quotidie fieri videmus. Qui enim nunc *Leodienses*, olim Eburones fuerunt: *Colonienses*, Ubii: sic *Austria* nunc appellatur, quæ olim Pannoniæ pars erat: sic *Alsacia* dicitur, quæ olim Alemania; sic occidentale vulgò *Lotharii*que *Regnum* dicitur, nobilis illa Belgicæ pars ab Argentorato usque ad Treviros protensa, idque tantummodò ob partitum Francorum in tres partes regnum, quarum postrema, atque minor, Lothario Cæsari obvenerat. *Westphalia* nunc dicitur, quæ Saxonia olim fuit: quæ breviter in medium attulisse sufficiat, ut nulli mirum videatur, si mutato nomine qui antè Sicambri dicebantur, postea *Franci* appellari potuerint. Sive enim Franci à Rege eorum Francone, (ut auctor est Hunibaldus) sive à libertate, quod Gregorius Turonensis & Sigibertus putant, non multum ad rem nostram facit. Ex historiis hoc nomen sub Antonini & Probi Imperatorum tempora agnitum reperio. Trebellius Pollio in vita Probi Cæsaris: *Testes*, inquit, *sunt Franci in insulis siti paludibus*. Et sæpè cum Germanorum enumerat gentes, interferit & Francos. Paludes autem esse, nemini ambiguum est ea in parte Germaniæ, quam nos Sicambriam olim dictam credimus, videlicet, ubi nunc Zutphania urbs sita est, & non longè ab Asciburgo, quam Embricam quidam vocari putant, ingens & famosa palus: versùs Westphalos protenditur. Præterea ubi Frisii occidentales, hodie Monasterienses & Trajectenses Geldriensibus & Hollandis contermini sunt, solum ipsum natura paludosum cernitur. Sic etiam intelligi poterit, quid de Francorum sedibus I. libro Gothicorum bellorum Procopius scribit, cujus verba, quia planè in Germania Francos ponunt, eo libentiùs subscribam, quòd sciam quosdam hoc pessimè habiturum, qui nostræ gloriæ semper inviderunt. Describens enim

verò situm locorum, ubi Rhenus in Oceanum Germanicum præcipitatur: *Hiscæ*, inquit, *locis paludes sunt non modicæ, ubi primitus Germani habitabant, gens barbara, nec magni tunc momenti viri, qui nunc appellantur Franci, iis finitimi Arborici erant*. Hæc Procopius. Sed quantum ad loci descriptionem, quæ *κατοικία* dicitur, attinet, condonandum aliquid est illis, qui de rebus incognitis atque remotissimis scripserunt. Fuit enim Procopius vir Equestris Ordinis, qui apud Justinianum Cæsarem in Græcia militabat. Verissimum est illud Plinii II. Naturalis Historiæ libro dictum, Locorum situs diligentissimè explanari ab iis, qui inde prodissent. Porro non multum distant Sicambri ab ostiis Rheni, ut homo Græcus facillè alucinari potuerit: vel certè præter Sicambriam, Bataviam atque Hollandiam quoque inhabitaverunt. De Arboricis autem quid sibi velit, non satis intelligo, nisi quòd insulæ Arboricæ adiacere dicuntur illi provinciæ, quæ nunc Hollandia vocatur. Idem Auctor libro III. scribit, Germanos Galliam debellasse, permissuque Justiniani Cæsaris possidendam accepisse: *Unde*, inquit, *& Arelate nunc habitant*. Sed de alia Germanorum gente credi hoc non potest, cum Francos eo tempore totâ Galliâ potitos constet. Primus enim Francorum Clodovæus universam Galliam ejectis Romanis obtinuisse traditur. Is verò Martiani Imperatoris temporibus regnavit, post quem Justinianus imperavit C. amplius annorum intervallo, & à Clodovæo usque ad CAROLUM MAGNUM res Francorum incrementa semper sumpserunt, donec totius ferè Europæ tenerent imperium. Hos igitur inclytos Germanos Procopius notavit, à quibus etiam hoc tempore Imperator Arelatenfis regni titulum retinet. Quos in Sicambria olim sedes habuisse, & vera origine Germanos fuisse indigenas, non Trojanos (ut fabulantur quidam) mea fert opinio; quam non parùm promovet, quod Abbas Spanheimensis ait, haberi apud Remos insculpta hæc verba, quibus B. Remigius Clodovæum baptizandum allocutus fuerit: *Mitis depone colla, Sicamber*. Neque Hunibaldus inficiatur, hanc Francos inhabitasse provinciam, postquam è Scythia digressi sunt, annis ante Christum natum non minùs CCCC. Quare miror magis, eorum Regum nomina, quæ recenset, post adventum eorum in Germaniam non reperiri apud Romanos Scriptores, inter quos Strabo Augusti tempore tres nominat Sicambrorum Reges, quorum nullus est in catalogo Hunibaldi. Si quis aliter sentiat, illi non obnitatur; liberum cuique suum esto iudicium. Hoc tamen pro mea interim sententia adducam, gloriæ cupiditate multos olim fuisse inductos, ut antiquissimam originem suam facere conarentur. Qui enim aliis meliores videri volunt, hoc potissimùm student, ut cum aliis nihil habeant commune. Hinc etiam Saxones, qui semper inter Germanos præcipuum locum habuerunt, origine se Macedonas gloriabantur, hac in re non minùs ridiculi, quàm Franci. Eamque ob causam res strenuè gestas nequaquam communi vocabulo Germaniæ tribuebant, sic suam gloriam vilescere rati: hoc enim & Gothi & Vandali factitarunt, unde paullatim à vulgo creditum est, eos extra Germaniam fuisse. Sed hæc breviter attigisse sufficiat.

EX SUIS LEGIBUS TESTIMONIA,
FRANCOS FUISSE GERMANOS.

ESTAT, aliqua ex ipsorum Francorum monumentis afferre testimonia: idque tanta brevitate aggrediemur, ut tedium legentibus nullum afferamus, diligentibus reliqua committentes. Duas Francos habuimus leges, ipsorum auctores testantur, Salicam atque Ripuariam, quibus nullus Regum ante CAROLUM MAGNUM adjicere quicquam tentavit. Eæ cum apud ipsos plurimi semper momenti habitæ sint, ac in Latinam linguam posterioribus seculis translatae reperiantur: eò majorem adversariis auctoritatem præstabunt. Ipsarum quoque penes me exemplar fuit, ipsius Caroli Magni temporibus conscriptum, in quo passim gentis vocabula, quæ Latinis verbis reddi non potuerunt, vernaculâ Germanorum linguâ exprimuntur. Quam rem ex ipsarum legum capitulis probaturi sumus: ut liquidò appareat, nostræ Germaniæ non parvam infligi contumeliam, cum illi sua eripitur gloria, Francorum olim egregiis virtutibus parta.

Legis Ripuariæ capitulo xv. ubi loquitur de iis, qui interfectum hominem celant, vel in puteum dejiciunt, exponit sese hoc modo, quod dicitur *Ermordet*; *Ermorden* enim interficere hominem sonat, eo modo quo solent latrones; & est convictii verbum.

Item passim pro pecunia, qua quis multam solvit aut redimit, *Wergelta* ponitur: *gelt* enim pecunia est Germanis, & *weren* defendere.

Cap. xxxviii. ubi enumerat quædam instrumenta armorum: Spatham inquit cum *cogilo*, pro capulo; & *Helum* pro Galea; & *Beinbergas*, pro armis quibus teguntur crura, *Bein* enim crus appellamus.

Item Fredum appellat compositionem, qua quis pacem à Principe impetrat, *Fridt* pax.

Cap. lxxxix. hominem forbannitum, id est, exilio damnatum: *forbannen* enim est in exilium mittere.

Cap. xc. Gravionem, Comitem; qui etiam hodie *Graven* dicuntur.

Multa insuper quæ enumerare opus non puto; de reliquis Lector conjecturam faciat. Quod si quis

picere velit, Ripuariam Legem solis Ripuariis fuisse promulgatam, qui Francorum quidem focii non de eadem gente erant; opponam illi Salicam, quæ proculdubio antiquissima fuit, secundum quam judicare solebant Franci.

Cap. primo docet, quomodo sit maniendus, ubi *manire* pro citare.

Cap. vi. Canem *Seusium*, id est, porcarium, vel doctum ad investigandos apros; quod nos *ein Seufzbundt*, vel *Schwynbundt*.

Cap. vij. Sparuarium pro ave; quam hodie quoque *Sperwer* dicimus.

Scuriam pro horreo, *ein Schuer*.

Cap. xxiii. Slusam de farinario, pro clausura.

Cap. xxviii. Schellam de caballo, pro instrumento, quod vulgò campanellam vocant, sive tintinabulum, quo utuntur equi onerarii, *ein schelle*.

Reffare segetem, pro vellere.

Cap. liv. Rachinburgii dicuntur Commissarii ad componendas lites instituti. *Rachten* enim componere, *Burgen* fidejussores.

Cap. lxj. Durpilum exponit liminare domus, *Durpel*.

Item ex Constitutionibus CAROLI MAGNI ad Salicam Legem adjectis, teste quoque EGINHARTO.

Cap. iv. Feidosum appellat, qui hostis est publicus; *Feed* enim bellum significat.

Herbannus, multa quæ Domino, hoc est, Principi debetur.

Scaram pro turma, *Schar*.

Herbergam pro hospitio.

CLXX. sic scribitur: Quicumque absque licentia Principis de hoste reversus fuerit, quod factum Franci *Heresclit* dicunt, volumus, ut antiqua constitutio, id est, capitalis sententia erga illum puniendum custodiatur; ab exercitu, quem *Here* vocamus.

Cætera (quæ multa sunt) partim jam usu abolita, sed adhuc Germanicam originem testantia, quædam etiam adhuc vulgari consuetudine recepta, consultò præterire statui, ne Lectorem ad alia jam properantem detinuisse videar.

EXCERPTUM

EX

BILIBALDI PIRCKEIMERI
DESCRIPTIONE
UTRIUSQUE GERMANIÆ.

Biis versus Occidentem hærebant Menapii, quorum fines olim latissimi erant; ad Castellum enim protendebatur oppidum, erantque sub ditione eorum tractus illi, qui juxta montes sunt, quos nunc *Eysiam* adpellamus, ac quicquid inde est usque ad Morinorum terminos, nec non Comitatus Namurciæ, Ducatus Limburgensis, & *Falkenburg*, ac trans flumen Mosam pars Hannoniæ ad Picardiam usque & Eburones. Habitarunt enim utramque Mosæ ripam, auctore Cæsare & Tacito. Paludes verò Menapiorum, quorum & Strabo meminit, inter Eysiam & Limburgensem sunt Ducatum, regio hodie *Alta Palus* vocata, hominibus ferè inaccessa, & vix structis quibusdam semitis permeabilis. Sunt & circa Geldriæ confinia Menapiorum paludes in ea regione, quæ hodie vocatur, *die Vogtey von Geldern*, juxta *Venlo* & *Kempen*. Strabo hos novissimos ad utramque fluminis ripam esse dicit.

Menapiis adhærebant Morini, quorum portus Gessoriacum, nunc *Cales*. Castellum. *Kessel*, juxta Mosam oppidum dirutum.

Vaganum. Oppidum non procul à Castello, *Wagenbeym*.

Tongerren, Civitas.

Namurcum. *Namur*.

Leodium. *Lutich*.

Atuacum, vel Atuacutum, *Masdricht*. Certum.

Samarobrina. *Cameracum*. Certum; vel potius S. Quintinus.

Taruana, *Terwan*. Certum.

Tornacum. *Tornach*. Certum.

Gessoriacum Navale. *Gent*. Certum.

Lugodunum. *Worckum*, vel Mons S. Gertrudis.

Icius Portus, vel Gessoriacum, *Cales*. Certum.

Deinde Batavorum sequebatur regio: obtinebant autem Batavi quicquid à sectione Rheni inter Mosam & Rheni comprehendebatur ostia. Cæterum hoc prætereundum non est, quod licet Ptolemæus tria Rheni ponat ostia, Tacitus tamen nisi duorum mentionem facit: unum, ubi Mosæ commiscetur, & *Vabalis* vocatur. Alterum verò, quæ Germaniam prævehitur, donec Oceano miscetur. Strabo quoque duo ostia Rheni ab Asinio tradi refert, eosque accusandos, qui plura dicunt. Idemque Pomponius Mela sentire videtur. Nostro autem ævo tria Rheni ostia esse scimus, quorum tertium *Isula* vocatur. Utrum igitur tertium illud Taciti tempore haud fuerit, sed posteriore eruperit tempore, indagatione nequaquam indignum videtur. Duæ namque jam Insulæ inter Rheni sunt ostia, Batavorum & Caninefatum, quorum altera *Velania* dicta est. Retinet & tertium ostium

Insulæ nomen. Estque regio ea pars Geldriæ, & diœcesis Trajectensis, nuncque Insula superior appellatur: comprehenditur & magna pars Hollandiæ sub Batavia, nec non ea terræ portio, quæ patrum nostrorum ætate ab Oceano est submersa. Tacitus Batavos virtute inter Germanos fuisse præcipuos refert, & Chattorum olim populum, ob seditionem in eas sedes transgressos. Proinde licet Batavia hoc tempore multis ornata sit civitatibus, paucis tamen antiqua remanent nomina, ex quibus sunt: Trajectum, quod inferius

appellatur, nunc *Utricht*. Certum.

Portus Manarmanis, vel

Navalia

Campen. Certum.

Vetera

Santen. Certum.

Tiberiacum, non longe à Santen

Berick; quamvis aliqui putent Tiberiacum inter Coloniam & Juliacum esse situm, & forsitan esse *Bergheym*.

Baganum, quod retinet nomen antiquum.

Bagenheym. Ibi habitabant Arenatii.

Neomagus

Neumegen.

Colonia Trajana

Keyfers-werd.

Calciadi

Calcar. Tacitus.

Tamet si civitates istæ supra Insulam Batavorum sunt sitæ, & ad Belgas pertinebant.

Inde per miliaria duo distabat Batovodurum, nunc penitus excisum, exstat tamen Arx nomine *Battenberg*.

Dorderacum præterea & *Briel*, hodie portus admodum famosi sunt.

Post Batavos & ultra Rhenum Busactori parvi, quos quidam Bructeros esse volunt, à Ptolemæo ponuntur: tenebant ii eam Germaniæ terram, quæ juxta Rhenum est, & versus Boream tendit, hodie Phrisiæ pars est. Horum jam Urbes sunt: Davantria *Deventer*. Suollis *Suol*.

Inter Busactores & Phrisios Vidrus fluit fluvius, ac in mare exit Phrisium, hodie *Nigra* adpellatur *Unda*, estque navigabilis.

Supra hos juxta Rhenum habitabant Sycambri, à quibus Franci ortum sumpsere; quod quidem multis argumentis ostendi potest: nugentur Gallici Scriptores quicquid velint, de Trojana gentis origine, & Civitate illa magna *Sycambria* adpellata, meris mendaciis constructa: omnia enim illa fabulosa existunt. Horum pars sub Octaviano Cæsare in citeriorem Rheni translata est ripam; qui verò remanserunt posteriori tempore *Franci* sunt dicti, & eam occuparunt terram, quæ hodiè appellatur *Franconia*, seu *Francia Orientalis*, undè & per Francfordiam, hoc est, Francorum Trajectum, Galliam invaserunt; quam & hodie tenent. Horum civitas erat Asciburgium, nunc *Aspuech*, locus ruinis tectus; terra verò illa Montensis nunc ditionis est.

ABRAHAMI ORTELII
ET
JOANNIS VIVIANI
ITINERARIUM
PER NONNULLAS
GALLIÆ BELGICÆ
PARTES.

*Ex Editione tertiâ Lugd. Bat. an. clo. lcc. LXI. quæ Plantinianâ
anni clo. lcc. LXXXIV. castigatior dicitur.*

ABRAHAMUS ORTELIUS,

E T

JOANNES VIVIANUS,

GERARDO MERCATORI

S. P. D.

Um litteras tuas accepissimus, Mercator, sub ipsum tempus, quo hinc discedebamus, visum est, non prius ad eas rescribere, quam confecta tandem qualicunque ea, quam nos suscepisse jam intellexeras, peregrinatione: futuras enim tibi nostras longè gratiores, si unà attexeremus, si quid in ea observatione dignum occurrisset; non quòd speraremus, posse quidquam ex locis tam nobis vicinis annotari, quod non omnibus esset notum. Sed tamen cùm partem eam Galliae nostrae, tot passim omnium temporum historiis celebrem, à nobis verò non visam, certum esset peragrarè, & sine literis esse non possemus: videbatur potius, quidlibet commentari, quàm ut essemus toto eo itinere otiosi. Tum quòd hac ratione, quae semel vidimus, securius memoriae mandentur, commentariola haec nostra nobis ipsis usui futura videbamus, tibi verò non injucunda, qui cùm eas regiones aliquando diligenter perlustraveris, juvabit easdem, quotiescunque libuerit, tecum domi, atque adeo sine itineris molestia recognoscere. Fuit autem nobis iter per fines Tungrorum, Eburonum, Trevirorum, Mediomatricorum, ut quondam vocabantur, & reliquorum eorum populorum, qui Germanicae originis cùm essent, in Gallia tamen sedes habebant, atque inter Belgas recensentur. Gallia siquidem haec nostra, quae mari Oceano, Sequana & Rheno fluminibus continetur, ut politioribus litteris primùm innotuit, à Belgis sub variis populorum nominibus tenebatur; & pars quidem eorum erat, qui indigenae tunc putabantur; reliqui quialunde, & praecipuè è Germania, quales & illi de quibus jam diximus, transmissio Rheno eò confluerant. Haec nomina, etiam cùm Gallia omnis sub populi Romani redacta esset imperio, maxima ex parte manserunt in ea

gente; & nonnulla quoque populorum cùm fuissent, oppidis ipsis, qui in iisdem regionibus quas incolebant illi, vel tunc erant, vel postea condita fuere; nonnulla denique illis ipsis regionibus, postquam terrarum facta est distinctio exactior, attributa, ad hanc usque memoriam propagata, incolumia, vel certè non ita multum immutata, videmus. Sed fuit & alia tandem sub Romanis Caesaribus Galliae Belgicae partitio; nam quidquid ad Rhenum erat, quia à Germanis, ut nuper diximus, habitabatur, Galliae nomen amisit, ac in *Germaniam primam*, in qua Maguntiacum, & *secundam* est distributum. Et in hac quidem Agrippinenses, qui Ubii antea vocabantur, & Tungri erant, ut reliqua quoque pars, *Belgica prima*, & *secunda* appellationes sortita est. Successit deinde illud tempus, quo Romanorum Caesarum relanguescente administratione, exterarum nationes magna colluvie in Italiam ipsam, & in Gallias irruptionem fecerunt, & Barbarico furore omnia commiscentes, novas etiam commentae sunt appellationes, & nata Austrasiae ac Westrasiae regna, crebraeque regnorum ac dominiorum commutationes, prout quaeque earum altera alteram exturbabat: & haec ferè usque ad Caroli Magni Augusti aetatem, sub cujus nepotibus alia denique exorta rerum facies, quando quidquid inter Rhenum erat & Scaldim, cùm in partitione, quae facta est inter Ludovici Pii filios, Lothario obvenisset, longo deinde tempore Lotharii Regnum, (*Lotryck*) & Lotharingia nuncupatum est: donec tandem deficiente ea prosapia, in varias, ut adhuc nunc est, provincias divelleretur. Atque ex eo quantae rerum omnium subsequutae sint commutationes, non facile esset enumerare. Et sunt haec tibi, Mercator, notissima; nec dubitamus, quin hic potius utendum putes Strabonis consilio, monentis, ea quae à Principibus, dum reipublicae temporibus obsequuntur, fuerint immutata, non usque adeo diligenti persequenda studio: ut nec in illis curiosius immorandum, quae

sunt à nonnullis memoriae prodita de hujus gentis origine, quam ab ipso usque Gomero, Japeti filio, deducunt. Hac ut vera sint, nostra non indigent approbatione, ut nec suppetit quo contraria refellamus. Antiquissimum certè est apud omnes Scriptores, & celebre, Celtarum nomen; sic enim ipsi se suâ lingua nominabant, quod Cæsar Julius in suis commentariis proprium ejus gentis facit, quæ partem illam incolebat quæ inter Sequanam est & Garumnâ. Ut Galli vocarentur, Romano scilicet sermone, nonnisi ferò, teste Pausania, usus obtinuit. Verisimile autem est, eo primùm tempore auditum id nomen, quo & ipsa Gallorum arma; cùm sub Tarquinio Superbo Rege, superatis Alpibus, in Italiam descenderunt. Siquidem & illi Senones è Celtis erant, manetque etiam nunc eorum nomen in ea parte Galliæ quæ est inter Sequanam & Garumnâ, ubi *Sens* ipsorum linguâ dictum oppidum, ad Yonam flumen. Ex Celtis suos Galatas Græcos fecisse, & ab hoc Gallorum nomen formasse Romanos, est verisimile; quòd primùm, ut supra diximus, Celtarum proprium fuit: ubi verò & reliquæ partes eis innotuere, Galliæ est nomen factum commune. Ac primum sub ipso C. Cæsare Belgæ sunt à Romanis cogniti, Gallorum omnium, ut ipse testatur, fortissimi. Unde *Belgarum* nata sit appellatio, nec ipse tangit, nec quisquam Veterum, de Barbaris, sibi ignotis vocabulis parum, ut videtur, solliciti. Annales nostri, si sit illis quidquam tribuendum, quandoquidem & ipse Cæsar quæ in suis commentariis retulit, ex ipsorum Gallorum se fatetur habuisse relatione, (quamvis ille quidem propior superiora illa tempora attingeret) ii ergo à Belo Deo dictum fuisse memorant oppidum amplum, seu potius civitatem in medio ipsius Belgii, quæ cùm latè rerum potiretur, omni etiam regioni ac populo nomen dedisse, atque ex ejus reliquiis *Bavacum* nunc restare oppidulum loco eminenti situm, multisque adhuc antiquitatis visendum monumentis. Cæsar *Belgium* vocat, ubi firmissima collocabat præsidia, existimans, hac potissimum ratione tutissimam Galliam, si Belgium quietum foret, quòd inde præcipui motus timerentur; & ipsum ibidem sapius hie-masse legimus. Videtur tamen alicubi *Belgium* cum *Bellovacis* confundere, & Belgium pro regione habere. Sic enim lib. v. cùm dixisset: *Tres legiones in Belgio collocavit. His M. Crassum Quæstorem, & L. Munatium Plancum, & C. Trebonium præfecit*, mox, cùm illis opus haberet ad liberanda Q. Ciceronis hiberna ab Ambiorigis obsidione, subdit: *Statim nuncios in Bellovacos ad M. Crassum Quæstorem mittit*; nisi dicamus, Bellovacos quoque Belgii partem fuisse: siquidem & hi in medio ferè sunt Belgicæ, & ab eodem Cæsare præcipuis laudibus celebrantur. Ceterum de Belo non constat unde ea religio ad Gallos manarit: videtur quidem ab Assyriis sumpta, apud quos *Bel* Sol erat, & quadam sacrorum ratione pro Sole & Saturno colebatur, quemadmodum & apud Gallos loco supremi cujusdam numinis erat. Nec enim tam præcisè suum cuique Deorum assignabant officium, ut est à Græcis factitatum. Et licet ejus rei nulla exstent apud politiores Scriptores testimonia, non absurdum tamen

fit, Assyrios, cùm latissimè imperarint, suam etiam religionem cum plurimis nationibus communicasse; quod Romanos postea fecisse legimus. Herodianus sanè facit mentionem Belis, quem Aquileiensibus, qui tunc Gallica gens erant, patrium numen fuisse, & Solis loco habitum refert. Sed hæc ut de re dubia, atque ob altam antiquitatem obscura, sit protulisse satis, & aliorum penitiori indagatoni locum relinquentes, ad susceptam peregrinationem properemus. Hic verò, Mercator, ne grave sit, urbium nostrarum, quæ sunt omnium notissimæ, breves descriptiones percurrere: undè hanc ordimur narrationem, ut reliqua deinde suo ordine subsequantur.

Prima Antverpiâ profectis ad IV. M. est

MECHLINIA,

ad Diliam flumen, loco plano, in agroque fertili, terra levi, ac subarenosa, omnigenum fructuum feraci, modò debitus cultus impendatur, urbs mœnibus, & situ in primis munita, ob aquarum copiam, quibus ex Oceano per Scaldim, statim temporibus ad hunc usque locum restagnantibus, facillè, quotiescunque usus requirit, circumjacentem agrum magna ex parte inundare faciunt. Exigua admodum ejus feruntur initia, & quod magis mirère, non ita longo temporis tractu, in eam, qua nunc est, amplitudinem excrevisse. Sic enim, cùm ea de re quæreremus, nobis retulit Jacobus Susius noster, reconditæ Vir eruditionis, quondam hoc loco nihil fuisse præter aedes illas veteris structuræ juxta Divi Remboldi Sacellulum, ad quas, medio scilicet itinere inter Bruxellas & Antverpiam, peregrinantes divertebant. His pro insigni erat Divus Michaël Archangelus, aut, ut alii referunt, hospitis nomen erat Michaël, quod vernaculo sono *Machiel* efferunt, & inde nomen urbi manasse, detorto paullatim in *Machlen* vocabulo. Alii aliam hujus nominis rationem adferunt ex versibus quibusdam, sumptis, ut videtur, ex Itinerario quodam Imperatoris Maximiliani, ejus nominis I. Augusti, ejusque tempore scripto, qui sic se habent:

..... Tandem pervenit ad urbem;
Urbem quam Veteres quondam dixere Salinas:
Quæ quia multorum causa exstitit illa malorum,
Dum non vult dominas Eburonum agnoscere gentes,
Nomine mutato juvenes dixere Malinas.

Ubi tamen poëticam potius allusionem, quàm fidem historicam agnoscas, cùm nominum etymologiæ ex cujusque gentis vernaculo melius, quàm ex peregrino sermone petantur. His initiis coepit Mechlinia, nunc ædificiorum venustate, viarum apta & eleganti dispositione, pontibus lapideis, templis præterea ac turre altitudinis admirandæ, inter omnes Belgicas urbes conspicua. In hac summus est Senatus, à Carolo Burgundo, Regis Philippi abavo, institutus, unde plurimæ Belgicæ civitates jus petunt. Claret & viris doctis, & ingeniosis artificibus, artis pictoriæ, statuariæ: & præcipuè artis fusoriæ magistros insignes alit. Hinc

LOVANIUM

venimus, quæ iv itidem distat M. Oppidum amplum, quodque Ducatus Brabantiae antiquissimum creditur: ejus sanè proceres in publicis ejus Ducatus Ordinum consessibus principem locum tenent. Qua intratur collis est, in cujus jugo arx vetus, & fanum Divo Joanni sacrum, puteusque profunditatis admirandæ, ex quo aqua gelidissima hauritur. Hinc versus forum sensim descenditur, ubi Curiam non tam amplo quàm formoso opere exstructam, & è regione Divi Petri Basilicam videas. Hujus urbis præcipua sunt ornamenta litterarum studia, & viri docti, qui hîc, si usquam in tota Belgica, singulis temporibus floruerunt: & ad hos usus magnificè exstructæ aedes quamplurimæ, situs amœnus, seu quem silvæ, seu altis in collibus vineta delectant; & vina quidem quæ securus bibat Musarum alumnus, & hæc vel intra ipsa mœnia, vel non inde procul. Habet & suos pratorum viridantium prospectus, & agrum non infertilem. Ad hæc aëris salubritate ac civium erga advenas commitate singulari commendatur: ita ut ad litterarum studia nihil hac urbe accommodatius esse possit. De ejus initiis, aut nominis origine, nobis nihil constat. Nam quòd *Luposinam* ante C. Julii Cæsaris tempora appellatam fuisse nonnulli tradant, fabulæ quàm historiæ similis ducimus. Sigebertus Gemblacensis *Castrum Loven* vocat, ut & hodie adhuc linguâ vernacula dicitur. Et anno salutis DCCCLXXXIII. Normannos hîc castra posuisse contra Imperatorem Carolum Augustum, Crassum cognominatum, scribit: eratque tunc in confinio regni Lotharii. Postea Comitatus titulum obtinuisse, eorum Annales referunt. Sed prodibunt hæc aliquando in lucem, Deo volente, locupletissimè tractata Petri Divæi, viri doctissimi studio, & diligentia: qui quanto sit in veteri historia explicanda acumine, editus jam de Gallia Belgica antiquitatibus liber satis declarat: & ipsi testes esse possumus, quàm sit ad reliqua exsequenda copiosa instructus suppellectile, qui eum coram his de rebus differentem audivimus, atque eo nomine plurimum nos Lovanio debere fatemur, quòd hîc eum convenire, & familiaritatem contrahere licuerit. Hinc

GEMBLACUM

ire placuit, ut insignem illam Bibliothecam librorum manuscriptorum, quæ in eo ferebatur esse Cœnobio, videremus. Nec nos ea fefellit opinio; adservantur enim hîc optima exemplaria quamplurima, & librorum præcipuè, qui rem Theologicam tractant, quales sunt veterum religionis nostræ Antistitum lucubrationes, & quicunque ab eo tempore Scripturam sacram latinè sunt interpretati; nam ex Græcis nullos vidimus. Adsunt & Poëtarum, & Oratorum opera, & quidquid ad Latinas facit litteras: aliquorum & diversa exemplaria, quorum tamen nonnulla, quæ etiam habet catalogus, hoc tempore desiderantur. Historiarum præterea videre est longo ex ordine disposita volumina, & inter ea Sigeberti sui me-

moriæ sanctè conservat: qui quondam in hoc eodem agens Cœnobio, Chronicon illud succinctum, quod passim habetur, concinnavit, atque ab Imperio Valentiniani Junioris, & Gratiani, Augustorum, exorsus, ad sua usque perduxit tempora. Vixit autem sub Henrico ejus nominis III. Augusto, & anno MCXII. diem clausit supremum. Scripsit & alios libros, qui itidem hîc exstant, nonnullos prosæ, alios & metro, quibus de omni litteratura optimè est meritis, quantum ferebat illa ætas, quæ & utinam tales multos tulisset: certè non tam mutilam haberemus illorum temporum historiam, quæ insignes rerum commutationes tulerunt, & ipsius Romani Imperii, quo nullum fuit unquam illustrius, ab exterarum nationum colluvie devastationem. Cœnobium verò hoc suum in primis nobilitavit. Lovanio Gemblacum quæ vi. distat M. iter est arduum ut plurimum, & saltuosum, per eam Brabantiae partem quæ GALLO-BRABANTIA nuncupatur. Ad v. ferè M. propè pagum *Walbeim* vulgo dictum, cernuntur in loco edito, & ab omni parte conspicuo tumuli duo terrei, rotundi, & fastigiati, gramine vestiti, & arbuſtis incincti; quos cum manu aggestos judicaremus, videbantur, ad Romanorum posse referri tempora. Illos siquidem tumulos ejusmodi exstruere solitos, quos & cippos vocabant, ut militum suorum qui in acie occubuissent reliquias tegerent, passim testantur historiæ. Sic apud Tacitum Germanicus Cæsar cladis Varianæ reliquias condi curavit, & ipsemet primum exstruendo tumulo cespitem posuit, gratissimo in defunctos munere, & præsentibus, inquit ille, doloris socius. Hîc ad viam venimus rectam, & supra vicinos prominentem agros, quæ ad Tungros pertingere diceretur, Bavaci, cujus supra meminimus, initium capiens, unde & plures ejusmodi vias militares ad celebriora quæque Gallia oppida ducere. Stratas fuisse has olim saxis grandioribus indicant eorum quæ multis in locis adhuc restant fragmenta: nunc gramine ut plurimum virent, sub quo induratum solum filice minuto, seu glarea advectitia, ut videtur, cum his in locis nusquam reperiatur. Vulgus vias has omnes vocat *les Chaussies de Brunebault*, quod Regis Belgarum nomen fuisse volunt, qui etiam ante Romana tempora latè rerum sit potitus. Videtur tamen Gothicum potius quiddam sonare: atque mirum, C. Cæsarem, diligentem alioquin Scriptorem, rei tam præclaræ nullibi meminisse. Sed fruamur his nostris, quatenus politiores non exstent, quæ hujus rei meminerint historiæ. De Brunchilde quidem Sigeberti uxore, quæ mortuo marito Metensibus & Suesſionibus imperabat, scribit idem Sigebertus; eam scilicet ædificia admirandi operis construxisse, ut miraculo fuerit, tanta ab ea fieri potuisse.

Ipsam porrò *Gemblacum* (ut, unde sumus digressi, revertamur) oppidulum est situ aspero, nempe contra collem, præcipitiis & profundis vallibus ab omni ferè parte circumcinctum, nisi qua orientem solem spectat, quod summum collis jugum est. Ad radices fluit *Lorno* vulgo dictus fluviolus, qui circa *Gemep* vicum Sabi miscetur. Cœnobium, de quo jam diximus, Divo Huberto dicatum est, ipsa ædificii vetustate venerandum, & nobile, quod Platina in Stephano VII,

à quodam Guiberto Lotharingæ Principe propriâ impensâ exstructum scribit, atque de eo tale distichon in templo parieti adscriptum legimus :

UNUM D. SCRIBIS, C. III. X. BIS,
ET I. BIS,

DUM CLAUSTRUM PER TE FIT GEM-
BLACENSE GUIBERTE.

Ordinis est sancti Benedicti. Abbas Comitatus titulum gerit, primumque inter Nobiles obtinet locum in confessu Ordinum Brabantiae, at inter Ecclesiasticos Proceres postremum.

NAMURCUM

hinc toto ferè itinere descenditur, ad III. M. Oppidum est Comitatus titulo insigne, & summo ejusdem Comitatus Senatu. Sabis fluvius hoc perluit: habetque à sinistra præcipuam ejus partem, quæ plana omnino est, foro rerum venalium, curia, templis, multisque ædificiis lapideis exornata: à dextra, montis alluit radices, ad quas sunt & privatae aedes multæ, & supra eas arx alta & munita, ædificioque spectabilis. Hinc ad ipsa moenia idem Sabis, ubi & pontem videas lapideum, in Mosam intrat. Mosâ suum quoque habet pontem operis lapidei, & secundam hanc claudit urbis partem, in qua arcem esse diximus. Est quoque in ea ipsum templum primum, seu Parochiale, ut vocant, D. Virgini consecratum. Unde colligi posset, primam urbem hoc loco fuisse intra utriusque amnis confluentem, Mosæ scilicet ac Sabis. Inæstimabile hic Sabis toti oppido damnum tulit anno MDLXXI. die VII. Februarii, uti ea & altitudo, & dies in multis adhuc domorum frontispiciis inscripta cernuntur; in immensum enim excreverat, ita ut multa opera disjecerit, inter quæ ædificium amplum, molis ad varios usus magno artificio dispositis inserviens, quodque sub unico tecto rotas undecim ad fluminis alveum exponit, & tantam silicis copiam advolverat, ut ferè alvei sui ostium obstrueret, quo Mosæ influit: ubi adhuc videre est ea alluvione natam insulam, in qua inter silices reperta numismata antiqua asse- rebant. Celebratur hæc civitas ob ferri præstantissimi copiam, cujus metalli in Arduenna silva, quæ hic proximè ad alteram Mosæ fluminis ripam est, officinas multas habet. Abundat & lapide coloris subcinericei ad exstruendas domos, quem vel per Mosam eundem in longinquas devehunt regiones: alio item coloris ejusdem, qui cum fissilis sit, ac vel in tenuissimas laminas secetur, utuntur eo, loco scandularum, ad ædium tecta. Vidimus & hic varia marmorum genera, omnia ad Mosam, sed diversis tamen locis, excisa. Quod *Dionanto* advehitur, nigerrimum est. Candidum aliud vel rubicundum, venis respersum diversicoloribus, sub Arce *Agimont* vulgo dicta, reperitur. Est & aliud genus nigri coloris, notulis interstinctum candidissimis. Et quis plenè descripserit tam varios naturæ lusus? Ex his columnas expoliunt, Magnatum sepulturas erigunt, aliaque comminiscuntur ornamenta. Sed ad Mosam redeat narratio, qui in finibus Lingonum ortus,

multas præcipui nominis urbes præterfluit, & recepto, ut diximus, Sabis ad ipsa hujus urbis moenia Huijū properat, quod hinc ad V. est M. Totus hic tractus longè est, quàm dici possit, amœnissimus. Quis enim satis miretur altissimas & præruptas rupes, quibus ab utraque parte munitur, veluti continuo quodam muro? nisi ubi ripæ accolarum indulgentes commoditati, paulloque longius à suo amne recedentes, locum sementi faciendo relinquunt, vel sensim acclives silvas & saltus exhibent, aut vineta, vel locum agricolarum casis relinquunt; quas etiam ipsas à ventorum injuriis defensant: præbent & arcibus vel ad tutandam ripam, vel ad delectationem exstructis solidum fundamentum, inter quas est illa, quæ *Samsonis* nomen gerit, à qua non procul, in adversa tamen ripa, in rupe est durissima inscriptum hoc epitaphium:

D	-	M
NINNIUS		
DRAVSONIS		
VIVVS SIBI		
M	-	F

HUIJUM

Oppidulum ad utramque est Mosæ ripam, quas ponte lapideo, longo atque amplissimo, connectit; melior tamen ejus pars ad dextram est, ubi forum, & in ejus medio fons, multa templa, & ipsum primum D. Genitrici sacrum, à Theoderino XXIV. Leodiensium Episcopo, ut habent Placentii annales, constructum, sed civium impensis, magna mole, lapide coloris subcinericei, quem & hic excisum ferunt, in altitudinem admirandam exstructum, cui impendet in alto montis jugo arx illa nobilis & inexpugnabilis, ab Erardo à Marca Episcopo instaurata: ubi & puteum in ipsa rupe durissima excindere aggressus, opus tandem immenso labore, ac diuturno, magnisque impensis absolvit. Nomen sumere putatur ab *Hojâ* fluviolo, qui ad VII. hinc M. è rupibus prorumpens ipsum prius oppidulum in varios divisus alveos perluit, ac juxta pontem, de quo jam diximus, Mosæ confunditur. Fuisse hoc olim magni nominis, & suos habuisse Comites asserunt, quibus parebat ab una parte Hasbania, ab altera Condruſi, qui hodieque antiquum suum nomen retinent; ac tandem Sedi (ut nunc loquuntur) Leodiensi donatione accessisse. Primum post ipsam

LEODIUM

inter urbes Leodiensis ditionis locum obtinet. Inter Huijū & Leodium, quod iter V. M. secundo flumine, multi sunt ad utramque ripam pagi. Et ad sinistram quidem *Gemeſſe* vulgo dictus, longissima ædificiorum non contemnendorum ferie ripam ejus exornat. Ceterum Mosæ ipsius eadem ferè facies, ac ea, quam modo utcumque adumbravimus, nisi quod rupes paullo sint accliviores, nec tam duro lapide, vinetis ut plurimum à summo ad ipsum usque fluminis alveum con-

sitæ, vel silvis horridæ, si quæ ad solem orientem aut meridianum non spectant. Leodium primo aspectu ostendit in sinistra ripa (nam dextra vine- tis plena est) magna & populosa suburbia ad col- lium radices, in quorum jugis multa sunt & pul- cherrima Monasteria. Inter quæ magnificum illud ac nobile D. Laurentio dicatum, ab Raginardo Episcopo, ut habet Sigebertus, circa annum salutis MXXV. ædificatum. Est in hac quoque regione Guilielmitarum cœnobium, in quo Epitaphium hoc Joannis à Mandeville excepimus:

HIC JACET VIR NOBILIS DÑS IOES
DE MANDEVILLE AL' DCVS AD BAR-
BAM MILES DÑS DE CÂPDI NATUS DE
ANGLIA MEDICJE PROFESSOR DEVO-
TISSIMVS ORATOR ET BONORVM LAR-
GISSIMVSPAVPERIBVSEROGATOR, QVI
TOTO QVASI ORBE LVSTRATO LEO-
DII DIEM VITE SVE CLAUSIT EXTRE-
MUM AÑO DÑI M. CCC. LXXI. MEN-
SIS NOVĒBR. DIE XVII.

Hæc in lapide, in quo cælata viri armati ima- go, leonem calcantis, barba bifurcata, ad caput manus benedicens, & vernacula hæc verba:

VOS KI PASEIS SOR MIPOVR LAMOVR
DEIX PROIES POR MI.

Clypeus erat vacuus, in quo olim laminam fuisse dicebant aream, & ejus in ea itidem cæla- ta insignia, leonem videlicet argenteum, cui ad pectus lunula rubea, in campo cæruleo, quem limbus ambiret denticulatus ex auro. Ejus nobis ostendebant & cultros, ephippiaque, & calcaria, quibus usum fuisse asseriebant in peragrandi toto ferè terrarum orbe, ut clarius ejus testatur Itine- rarium, quod typis etiam excusum passim habe- tur. Et hæc quidem ad suburbia. Hinc colles lon- giùs recedentes amplam relinquunt planitiem, quam Mosa, receptis aliquot ex Arduenna silva profluentibus fluviolis, in varias insulas partitur, sic hujus urbis inserviens commoditati, ut vix ullus sit in ea vicus, qui non suum fluentem ha- beat. Si quis nunc velit singulatim persequi, quan- tum hæc planities, unà cum vicinis ab utraque parte collibus, templis augustis, ac cœnobiis, ædificiis præterea magnificis, publicis & privatis, pontibus marmoreis, fontium limpidissimorum copiâ, reliquisque rebus quæ pro tantæ urbis captu requiri possint, sit decorata: plusculum im- pendendum sit operæ quàm Itinerario conveniat: nobis sit satis, aream ipsam, & rerum summas at- tigisse, cum ei lustrandæ nec quantum opus fuisset temporis impenderimus, & sit aliorum enco- miis jampridem celeberrima. Initium ejus ampli- tudinis fecit Divi Lamberti religio, & pietas, cum ante illud tempus vicus tantum esset, & præci- pue florent Heristallum & Jupilla sub Pipi- nis, quæ hinc non procul ad utramque Mosæ ripam, loco amœno & fertili, nunc

(tantum ævi longinqua valet mutare vetu- stas)

in vicos abiisse videmus, & vix ruinas superesse

domicilii tot clarorum Principum. Cædem Divi Lamberti refert Regino Prumiensis, ad annum salu- tis circiter DCXXII. à Dodone quodam aliisque viris sceleratis perpetrata, in hoc eodem vico; quod Vir sanctus Aulicorum culparet vitia: & fer- tur ita mansisse vicus ut erat, usque ad Imperatoris Caroli Magni ætatem, quando ab Huberto, Aquit- tanorum Duce, qui unus erat ex ejus Proceribus, Divi Lamberti corporis reliquæ, unà cum sede Episcopali, Trajecto huc translatae fuerunt: quo etiam antea è Tungrorum urbe delatae fuerant. *Urbem muro cinxit*, ut est apud Sigebertum, *Notgerus Episcopus*, ac XXXVI. annorum, qui- bus huic Ecclesiæ præfuit, spatio, sic etiam mag- nificis operibus decoravit, ut non immerito ejus quodammodo conditor diceretur. Excessit hic è vivis anno salutis MVII. sepultus ad D. Joannis Evangelistæ; quam ædem, Aquisgranensi per- quam similem, & rotundam penitus, nisi quod ad latera sacella postmodum accessere, condidit ipse suo sumptu, & in ea Canonicorum colle- gium instituit. Quin & ipsam D. Lamberti Basili- cam ab Huberto Duce, de quo supra, dicatam, cum vetustate dilapsa esset, à fundamentis reno- vavit. Mosam fluvium urbi induxit, cum antea in ejus flueret pomœrio: & alia præterea quamplu- rima, vel primus condidit ipse, vel ab aliis in- choata consummavit, & amplioribus dotavit re- ditibus Monasteria ac Tempa, uti in ejus Vita, quam in hac eadem æde in tabula membranea videas, fusiùs declaratur, ubi & arcem quæ Mon- tis-Caprini dicitur, sui juris fecisse, & castrum Huijense suæ itidem acquisivisse Ecclesiæ legitur. Idque constare ex diplomate Othonis III. Augusti, apud quem auctoritate valebat plurimum, ut & apud ejus successorem Imperatorem Henricum II. Bavarum, cui ad recuperandum castrum Valentia- nas, in confinio Franciæ ac Lotharingiæ, quod Bal- duinus Flandrensis invaserat, suppetias tulisse, eadem hæc habet tabula; & ejus multa com- memorat illustria facinora. Hanc ex autographo de- scribebat Hieronymus Scholierius, hujus itineris comes:

Anno Dominicæ nativitatis millesimo septi- mo, quinto Idus Aprilis, obiit felicis recorda- tionis Dominus Notgerus Episcopus Leodiensis: cujus corpus in loco retro altare translatus & inhumatus est. Qualis enim, quis & quantus ipse fuit, testantur pro parte gesta Pontificum Leodiensium, ex quibus collecta sunt quæ se- quuntur. Substitutus est Eraclio quadragesi- mus sextus Dominus Notgerus, à Sancto Ge- reone Archiepiscopo Coloniensi sacratus, genere quidem Alemannus & Theutonicus, ac omni- morum elegantia insignitus. Ipse igitur in Sue- via natus nobilitatem generis scientiâ & mori- bus illustravit. Notgerus monasterium beati Lamberti longè in melius quàm antea fuerat immutavit. Ecclesia enim quam beatus Hu- bertus ædificavit, ad lapsum declinaverat: hac diruta templum sexaginta Canonicorum juxta magnificentiam dilatati cordis sui exaltavit, ornamentis ditioribus decoravit, claustrum & domorum ædificia renovavit. In crucibus au- reis, quas Notgerus in dicta Ecclesia sancti Lamberti etiam fecit, scriptum est hoc metrum:

Certa salus vitæ Notgerum salvet ubique.

Qualiter enim præfatus Notgerus civitatem Leodiensem, quæ eo tunc parca erat, à mortifero Castri Montis-Caprii jugo potenter & sapienter eripuit: in gestis ejus plenius continetur. Unde quidam loquens in persona dicti Suevi, sic ait:

Legia dotatur per me, Caprimons spoliatur: Hic ruit, hæc surgit; manet hæc, nec ille resurgit.

Ecclesiam Parochialem Beatæ Mariæ ad Fontes, templo B. Lamberti adjacentem, & palatium domus Episcopalis simul cum templo, multiplicatis operariis, & magnificatis impensis, à fundamentis usque ad perfectionem consurgere fecit. Ecclesiam Sancti Pauli à fenestris supra consummavit, & bonis adjectis, ubi viginti tantum erant Canonici, triginta perfecit. Rex Ottho tertius bona quæ Eraclius Ecclesiæ Sancti Martini contulerat tanquam præstita eidem, eo defuncto, in Fiscum regium revocavit, quæ Notgerus suis meritis præclaris severando Regem recuperavit. Claustum ipsius Ecclesiæ, in scisso colle Publici-Montis, triplici vallo & muro cum turribus sublimibus communivit. Notgerus per Robertum majoris Ecclesiæ Præpositum, procuratorem suum, etiam absens Ecclesiam Sanctæ Crucis construxit, quam claustro debite communivit, ac agris, decimis, & aliis bonis, quibus XV. fratribus illic Deo serviens victualium necessaria proveniant, ditavit. In qua idem Robertus VI. Idus Martii sepultus est. Sed & etiam Nithardo majoris Ecclesiæ custode administrante prædictus Notgerus in honore B. Martyris Dionysii condidit Ecclesiam: in qua primum quidem viginti delegati sunt Canonici; procedente vero tempore decem additis in trecenarium profecerunt numerum. Deinde præfatus Notgerus Ecclesiam in honore B. Joannis Evangelistæ ex suis sumptibus à fundamentis usque ad consummationem condidit. In qua XXX. Canonicos ad clericatus executionem instituit, & pretiosis reliquiis merito, scilicet cum faucibus B. Vincentii Levitæ & Martyris, nec non Sanctorum Fabiani & Sebastiani, communivit. Idemque Notgerus jam dictam Ecclesiam Sancti Joannis bonis personis initiavit. Nam Præpositum & Decanum de Congregatione elegit Custodem, Magistrum Scholarum; ac Cantorem, distributo unicuique officii & laborum suorum solatio, constituit. Altare majus manu propria consecravit, & Oratorium B. Hilarii & Remigii in dicta Ecclesia constituit. Notgerus Ecclesiam Parochialem B. Adalberti edificavit, cuius Baptisterii & Extræ Unctionis totius insulæ condidit, & in Ecclesia Aquensi destructa à Normannis XXVIII. Canonicos instituit. Notgerus etiam Castrum Hoijsense Ecclesiæ Leodiensi acquisivit; prout Privilegium Otthonis Imperatoris id plenius testatur. Eraclius fundamenta Monasterii B. Laurentii juxta muros Leodienses jecit: itaque seriatim fiebat opus, jamque ex parte surrexerant à fundamento murorum parietes. Opus itaque inceptum per Eraclium, eo defuncto permansit imperfectum, donec Notgerus qui suc-

cessit Episcopus, æquatis tandem parietibus murorum, tectum superponi fecit. Mosam qui extra civitatem fluebat, civitati introduxit, & circa claustra Sanctorum Pauli & Joannis ad radices montis, in quo Ecclesiæ Sanctorum Martini, Laurentii, Crucis, & Petri sitæ sunt, & circa claustra Sanctorum Lamberti & Dionysii, per medium civitatis in communes usus, ut fluminis impetus lætificaret civitatem Dei, fluere jussit. Unde:

Ad Lamberte tua, Dionysi, Paule, Joannes, Notgerus claustra nandi Mosæ dedit amnes;

Cursu flumineo lætare Legia claro.

Vix aliquid magni aut præclari operis est in civitate Leodiensi, quod ipse non fecerit aut perfecit, ut magis fecisse civitatem quam coluisse videatur. Unde in præconium laudis sibi debite paucis ista de ipso comprehensa sunt hoc metro:

Legia lege ligans cum sibi leges, Notgerum Christo, Notgero cetera debes.

Fossensem Ecclesiam condidit, ac muro & turribus circumductis idem communivit. Tuinum castrum fecit & communivit in defensionem. Episcopalis, & protectionem Lobiensis, in qua etiam Abbatem eorum instituit, meritisque Beati Notgeri & auctoritate Imperiali Gemblacensis Ecclesiæ vel Abbatia cessit Ecclesiæ Leodiensi. In Ecclesia Collegiata Sancti Rumoldi Machliniensis instituit Notgerus duodecim primas Præbendas. Prærogativa bonæ fidei & meritorum constitutione Principum Curia fecit eum Patronum puerilis ætatis Ottonis Imperatoris. Unde

A Suevo regitur Rex magnus tertius Otto. Cujus Suevi studio & diligentia quàm supra ætatem suam puer ille profecerit: quomodo Alpes cum exercitu superaverit: quantum Tremonenses multitudine civium & magnitudine opum adversus Imperium erectos humiliaverit: quomodo civitatem eorum contriverit, ut in signum deletionis Milium in ea sparserit: quomodo totam Italiam cursu quindecim annorum sibi subjecerit: quàm gloriose in urbe diademate Imperii coronatus fuerit: quomodo, quos armis ad se timendum subegerat, clementiâ ad se amandum sublevabat, & disposita pacificis legibus trans Alpes Romana urbe, quàm gloriosus victor ad Rhenum redierit, & digna Imperatore gesserit: Aquensem Ecclesiam exornavit. Si hujus narrationis historiam, melioribus debita scriptoribus, secundum suum ordinem ingredi auderemus: plus esset opere proposito, quàm hac digressionem infereremus. Temporibus ejus siccitas magna vernalis evenit: unde & satio primitiva impedita, & fames ingens secuta est; fertur enim, precibus ejus annonam pluvisse de cælo in Hasbania. Alii etiam, pisciculos parvos de cælo pluvisse ferebant. Postea nix nimia de cælo decidit. Imber etiam continuus, qui autumnalem sationem denegaret omnino: Episcopus vero Notgerus indicto communi jejunio periculum imminens repulit. Terræ motus quoque factus est permagnus, Cometaque apparuit splendidissimus, nonodecimo Kal. Jan. circa horam nonam: fissis cælo quasi facula ardens cum longo tractu instar fulguris illapsa est terris, tanto

splendore, ut non solummodo qui in agris erant, sed etiam in tectis, irrupto fulmine, ferirentur: qua cæli fissura sensim evanescente, interim visa est figura quasi serpentis, capite quidem crescente cum cæruleis pedibus, quæ pericula oratione viri Dei sunt annihilata. Castrum præterea Valentianas in Marchia Franciæ ac Lotharingiæ, quod Balduinus Comes Flandrensiū invaserat, Imperator Henricus obsedit, concurrentibus ad consilium ejus Roberto Rege Francorum, & Richardo Comite Normannorum. Sed quia idem Rex de obsidione redierat inefficax: vocato sibi in auxilium prædicto Episcopo Notgero, contra Balduinum proficiscitur. Ejus auxilio & consilio munitus Castrum Gandavum invadit, & depopulatâ terra aliquos Flandrensiū Primores capit. Unde Balduinus perterritus Imperatori satisfacit, Valentianas reddidit, datisque obsidibus cum sacramento fidelitatis ei manus dedit. Et quanta fuerit illi in educandis Pueris scholaribusque disciplinis instruedis sollicitudo, hinc maxime probatur, quod semper dum in via pergeret, longè seu prope, scholares adolescentes secum ducebat, qui uni ex Capellanis suis sub arctissima scholarium parerent disciplina, quibus etiam librorum copiam cum ceteris scholaribus & utensilibus circumferri faciebat: sicque fiebat, ut quos plerumque rudes & illiteratos à claustro abduxisset, ipsos quos prius magistros habuerant in litterarum eruditione redeuntes superarent. Cujus eruditionis occasione plurimi eorum etiam in religionis ac sanctitatis disciplina circa eum in tantum profecerunt, ut idonei fierent rectores Ecclesiarum. Ex illis quippe multæ civitates gavisæ sunt se habere pastores; quarum Saltburgensis Ecclesia Archiepiscopum habuit, Gauterum; Cameracensis duos, alterum alteri succedentem, Rothardum & Erluinum; Viridunense Monasterium Beatæ; Tullensis Ecclesia, Herelonem: Trajectensis Ecclesia Adelbadum: licet à multis etiam aliis Episcopalem gradum non affecutis, qui sub eo nihilominus coaluissent, quamplurimæ correctæ sunt Ecclesiæ; ex quibus Diramus, postea Leodiensis Episcopus, Bavenburgensem Ecclesiam religionis & artium liberalium disciplinâ illustravit. Otbertus cum quibusdam aliis secum hinc abductis, Aquensium clericorum vitam perniciosè licenti contagio depravatam, ad sanctæ religionis statum pro posse reduxit. Quid de Hulbodo dicamus? Qui dum adolescentulus à scholari disciplina hinc aufugisset, Parisios veniens, Sanctæ Genovesæ Canonicis adhæsit; in brevi multarum scholarum instructor fuit. Ubi cum aliquandiu Domino Notgero ignorante moraretur, tandem canonica Episcopalis sententiæ executione compulsus est redire, pluribus ibi relictis studiorum ac moralitatis insignibus. Cujus vitam benè satis morigeratam ad virtutes acceptans Episcopus gratia ac donis muneratam ad virtutis studium amplius accendit. Idem postea sub Pontifice Baidrito Pragæ, Boemiæ civitatem transmissus, cum nonnulla ibidem Christianæ religionis documenta dedisset, ad nos iterum cum honore remeavit. Multi quoque alii

sub tanto patre educati, religionis studiis liberalibus diversa illustrare loca, quorum vita religiosi moribus & doctrinis insignita, paternæ probitatis evidens est documentum. Nec hoc silendum, quod inter cetera probitatis opera prudenti admodum usus consilio, in tres æquas portiones prædia Ecclesiastica divisit, quarum unam sibi suisque successoribus retinuit, alteram Ecclesiis & monasteriis impartivit, tertiam militibus, qui Ecclesiam armis protegerent, concessit. Et ut de sanctis ejus moribus aliqua adhuc breviter enarremus, erat pauperibus mitis, superbis divitibus terribilis, bonis quibusque lenis & mansuetus, iniquis malitiosis hominibus metuendus, potentibus venerabilis, mediocribus amabilis & admirabilis, sapientibus & doctis eruditor clementissimus, senum & debiliū sustentationis baculus, juvenum & adolescentum correptor studiosus, providus in consilio, circumspectus in factis, clarus in eloquio, discretus in silentio, quem summi Proceres, Romanæ videlicet urbis Antistes & Imperator, tanto extulerunt honore, ut primus eorum in disceptationibus Præsulū Cisalpinorum suas ei vices injunxerit: Imperator verò in disponendis regni negotiis præcipuum procuratorem habuerit, nunquam corpori in se locum dedit, & à suis familiaribus desidiū animi pro posse semper expulit. Cum clericis divinæ pagine questionibus enodandis quoties vacaret intentus, etiam laicos adolescentes quibus educandis instabat, ætati & ordini suo congruis artibus implicabat. His & similibus insistent laboribus Pater venerandus, triginta sex in Episcopatu peregit annos, multosque, à nobilitate paterna non degenerantes, reliquit filios, inter quos piæ memoriæ dominus Wazo præ ceteris emicuit. Igitur deductis Notgerus universis laboribus ad honorem Imperii, & decorem domus Ecclesiæ Dei, bona fide & bono fine diversis in locis & temporibus feliciter laboravit. Unde scriptum est:

Quattuor explevit partes extenta plagarum
Fama suis meritis.

Constituto super Rhenum monasterio sanctimonialium in villa Julica, sicut privilegia ejusdem Ecclesiæ in Biblia conscripta testantur, rediit Leodium, jam in processu ætate, & ubi Episcopali officio verbo & exemplo Clerum & Populum ad meliora provehere sollicitus fuit: unde scriptum est:

Vulgari Plebem, Clerum sermone Latino
Erudit, & fatiat magna dulcedine verbi,
Lac præbens teneris, solidamque valentibus escam.
Sponte cadunt hereses sub forti milite Christi,
Fraus & ficta fides, timor, & commenta fugantur,
Et depressa tremunt tanquam sub iudice morum.

Hospitalis adeo fuit, ut de eo scribitur:

Nunquam sic colitur totis affectibus hospes;
In laribus putat esse suis qui venerat exsul,
Pauperibus victus, nudis non deficit amictus.

Ita sermo Dei vivus & efficax & penetrabilior omni gladio ancipiti in eo fuit, ut quisquis Decretorum Ecclesiae violator exstiteret, si post commonitionem contumax, & quasi lapidatus cordis duritia fuisset, poenam perduratiōis suae portaret, in quem Episcopali auctoritate maledicta congesisset. Unde scriptum est :

Nam sumus experti, quicumque fuit violator Ecclesiae, postquam hunc feriens anathemate vinxit,

Corpore & exclusit sacro vel sanguine Christi, Ivit in exitium, resipiscere nō properasset.

Si rabie caruit, sed non prurigne turpi,

Et reliqua scabie quam postea nemo piaret :

Aut fregit collum, aut amatos perdidit artus.

Talis erat reprobis, tam formidabilis omni

Perjuro praedoni; fur nec perfidus ausus

In faciem venisse suam.

Quando à majoribus negotiis ad quietem evadere poterat, ad sanctum Joannem se conferebat, & in domo adhaerente interiori claustrō, quam sibi edificaverat, dum erat ibi tanquam in familiari sinu operis sui, orationi & pauperum alimoniae vacabat. Ibi tabellariis & scriptoribus scribenda dictabat. Epistolam operis ejus, sententiae valetudine & ornatu verborum lucidam, de pueritia Sancti Lamberti, & merito Lamboaldi Confessoris, & Landeradae, virginis, oppido Flandriae Gandis in Ecclesia Sancti Bavonis legi; & visum est nobis, copiam dicendi stylum ipsum majestati personae convenire: & ideo loca ipsa in quibus scripta ipsius vel de ipso reperiuntur, & versus aliquos, antiquitatis de multitudine acceptos, eisdem verbis, & metro quo in antiquis libris inventi sunt, annotare curavimus, ne ex favore magis quam ex cognitione loqui videamur, & in assertione veritatis, si in commendatione bonorum quae ipse fecit, stare vellemus, & valeremus, peccare nos non crederemus. Ab ordinatione enim sua per annos sexies sex, hoc est, triginta sex, in Episcopali opere laboravit, & tunc cursu consummato fide servata, septimo annorum senario, ad sabbatum quietis dispositionem carnis migravit. Unde scriptum est in versibus praedictae antiquitatis:

Præfuit Ecclesiae per decem lustra vel annum. vel ibi pro & posito. Et quia sine dolore non perditur, quod cum amore possidetur: tota civitas, tota patria obsequio funeris affuit; senes cum junioribus, pusilli cum magnis affluunt de castellis & oppidis. Clerus tanquam familia spiritualis ad plangendum suum patremfamilias convenit; & ut breviter dicam, de tota regione catervatim ruunt ad flendum super eum qui vixerat letitiae multorum. Ita non sufficit vespere & mane dies unus ad solemnitatem exequiarum; quia quaelibet principalium Ecclesiarum quas ipse in civitate fecerat vel perfecerat, ad vitandum ingratitudinem humando corpori se debere singulares exequias professae est. Prima igitur dies luctuosae celebritatis in Ecclesia Sancti Lamberti deducta est. Secunda in Ecclesia Sanctae Crucis. Tertia in Ecclesia Sancti Martini. Quarta in Ecclesia Sancti Pauli. Quinta in Ecclesia Sancti Joannis, ubi

ipse supremo voluntatis suae testamento, in signum servatae usque in finem humilitatis, in angulo cryptae humilioris in Oratorio Sancti Hilarii sepeliri constituit; quod & factum est. Praescripta, & plura alia clarius habentur in gestis Pontificum Leodiensium. Sed praeter ea Notgerus praescriptus multa magnalia & opera bona in istis & aliis partibus operatus est, quae non sunt scripta in gestis Pontificum praedictis. Utinam plures tales Episcopi modernis temporibus invenirentur.

Non procul ab hac D. Joannis aede, in eademque insula (quales Mosam in varios divisum alveos facere, jam demonstratum) quae est etiam omnium maxima, templum est aliud pulcherrimum D. Jacobo dicatum, à Balduino Episcopo erectum anno MXIV. ut idem refert Sigebertus Gemblacensis. Sunt omnino in hac urbe octo insignia Canonorum collegia, parochiales Ecclesiae triginta duae, unde ejus amplitudinem colligas, & ipsa quatuor Fratrum Mendicantium contubernia, Franciscanorum etiam duplicatum. Aulae, quae è regione Divi Lamberti est, fundamentum posuit Erardus à Marca, operum magnitudine sat notus, idemque absolvit celeritate admiranda, ut Imperatorem Carolum V. Augustum in ea exciperet: magnum verò illud opus & sua mole spectabile, nec reliqua cultus delicatioris in eo desiderantur. Sed viridaria in primis mirabamur, in quibus plantae lectissimae, eoque ordine dispositae, ut nihil fieri posse elaboratius judicaremus. Quis fontium praeterea amoenitate non summopere delectetur, pulchrisve structuris ex diverso marmorum genere compositis? unde aqua, magnam erumpens copia, gratissimum etiam frigus vicinis conciliat porticibus, & ejus latè per fornices relabentis volutant murmura. In hac aula habitavit ipse ejus conditor, & reliqui omnes ab eo Episcopi, cum ante id tempus nulli esset certa Sedes. Ipsi autem ex Romani Imperii Principibus sunt insigniti titulis Ducatus Buillonii, & Comitatus Loffensis, & ampla admodum est eorum ditio, quae communi nomine Leodiensis, sumpta ab hac ipsa urbe appellatione, dicitur. Unde sit *Leodio* nomen, nobis non constat, ac ut de eo multae circumferuntur opiniones, ita nihil quod cujusquam videatur momenti. Vernaculo sono *Liege* efferunt; voluntque nonnulli, sic appellari rivulum, qui per forum fluit ex proximis ortum ducens collibus. Sed haec opinio à paucis recipitur, immò si ille rivulus nomen habeat, à maxima parte ignoratur. Et haec quidem de publicis operibus, quantum huic narrationi sufficiat: quis verò enumeret quantum privati ornatus in singulis Canonorum, & virorum, quibus in primis haec abundat civitas, aedibus passim reperias? ac ut ipsas aedium è solido marmore moles praetereas, quis non mirifice oblectetur tot horum ac viridarium amoenitate? quae vel in planitie juxta aquas, vel in ipsis collibus qui huic impendent jugis, suos quoque habent fontes, & pulcherrimo fruuntur tantae urbis prospectu, hinc oriente die tot clarorum aedificiorum culmina affurgere, eadem decedente paulatim capita submittere videas. Quid refertissimas dicamus bibliothecas, picturas, statuas, easque vel hujus memoriae artificum, vel antiquas? Ita ut in hac sola

urbe videre contingat, quæ magno vix labore in diversis Orbis terrarum partibus peregrinando reperias. Cujus quidem rei vel solæ fidem faciant, pulchræ illæ ædes, quas *D. Lævinus Torrentius*, Vir Eximius, & nostro hoc sæculo Lyrici Princeps carminis, suo sumptu exstruxit: in quibus, ut loco ab omni ea parte aperto, quæ ad salubritatem requiritur, adjutus, ita singulas earum partes congruè disponendo (ut in eo *Lamberti Lombardi*, pictoris quondam & Philosophi celeberrimi inter Eburones, felicem in architectura manum agnoscas) singulisque sua aptando ornamenta, est adsequutus, ut his amoenius nihil esse possit; nec, quamvis non ita amplo in spatio, laxitatem desideres. Sed has præcipuè honestat ipse, comitate erga litterarum studiosos singulari, & insigni bibliotheca librorum etiam manuscriptorum, æreis præterea imaginibus antiquis, ac vasis, figuris hieroglyphicis circumquaque insignitis, ejus capacitatis, qualia nunquam antea videramus. Numismata verò antiqua ea habet tum copiâ, tum raritate, (vocabulum inter ejus rei studiosos notum agnoscis,) quibus ipsa invidere possit Italia: nec enim alibi plura Romanarum Gentium faciliè reperiri posse nomina existimamus. Secundus ab hoc sit in antiquitatis studio *D. Arnoldus à Wachendonck*; in eo enim & ipse egregiè versatus, & antiquitatis instructus est non exigua supellectile; candorem verò ingenii cum pari certantem eruditione, quis in eo satis amaverit? Claret & *Dominici Lampsonii* singularis eruditio, & in carmine vel Latino, vel Græco castitas & acumen, in hac eadem civitate; quæ & nuper admodum *Caroli Langii* sui funus extulit, magno cum omnium bonorum desiderio. Et, si qui singula revolvat tempora, vix ullum fuisse comperiet, quo sua hæc non habuerit præclara quædam lumina. Sed longius fortasse sumus prolapsi, quam hæc ferat narratio, dum amicitiae indulgemus, & ab amicorum virorum consuetudine aegrè divellimur. Hac ergo urbe, nobilissima juxta & amplissima, sic summatim lustratâ, visum est

TUNGRO RUM OPPIDUM

III abhinc distans M. petere, quamvis in eo susceptæ peregrinationis tenorem invertentes, ne tanti quondam nominis locum negligeremus. In itinere visuntur multis in locis ruinæ turrium, quas putabamus tempore Francorum, qui hos olim agros incolebant, speculas fuisse. Formâ apparent quadratâ, ac rudioris structuræ, & sunt in locis eminentioribus omnes, vel tumulis ad id ipsum, ut videtur, aggestis, impositæ. Illi verò tumuli tres juxta proceras arbores sensim fastigiati, & virides, ejusdem videntur argumenti cum eis, quos supra descripsimus: & fidem faciunt omnium ferè ætatum historiæ, quantum his in locis sit bellatum, dum Galli patriam libertatem acerrimè propugnant, & *pulchram petunt per vulnera mortem* (ut inquit ille,) *sed hostium tamen magnos linquentes cladis acervos*. Ipsum porro oppidulum, (nihil enim aliud nunc restat ex tam clara olim urbe) ad Jecoram est fluviolum, qui juxta Trajectum in Mosam influit, situ omninò eminenti, & circumquaque sensim acclivi, desinenteque in

paludes, aut profundas convalles: ubi ab una parte, qua magni & tortuosi anfractus, Oceani brachium ipsos muros quondam alluisse vulgò creditur. Ad cujus rei fidem allegant, majorum suorum memoriâ, nec ita longo abhinc tempore, adhuc in usu fuisse in distinguendis ea in parte agrorum limitibus, vocabulum *Zeedeick*, quo passim appellant aggeres ad coercendum maris impetum congestos. Alii, & fortassè verius, stagnum fuisse, vel lacum malunt, cum idem *Zee* vocabulum, Germanis superioribus in primis, pro stagno sæpius, vel lacu accipiatur. Urbis hujus amplitudo quanta olim fuerit, ut ex historiis constat, ita ejus quæ hodieque restant murorum rudera, id ipsum manifestò ostendunt, quibus ab una adhuc parte longo circuitu ambitur, ac inter ea, & recentiore murum qui oppidulum nunc claudit, plurima quotidie eruuntur ædificiorum fundamenta, plurima & antiquitatis monumenta, nummi, gemmæ variis insculptæ figuris, vasa fictilia: inscriptiones, aut statuæ paulò majores, rarò, ut nec in ipso oppido quidquam ejusmodi videas; nisi quod in sacellulo rotundo, quod juxta summum templum est, & à Divo Materno ædificatum referunt, nonnulli & Romanorum esse opus existimant, vidimus muro insertum lapidem vetustate adefum, in quo vestigia apparent imaginis imberbis galeatæ ac cristatæ, dextrâ hastam, sinistrâ vel clipeum, vel gladii capulum tenentis, quam fortassè Minervæ imaginem non incommodè dixeris. Ipsi incolæ Herculis esse putant, cujus & caput esse in alio muri ejusdem lapide; cum tamen manifestò Gorgonis esse faciem anguinei crines, nodo sub mento collecti, arguant. Sed vulgi is error, temerè rebus ignotis nomina assignere: & fortassè in eo quoque falluntur, quòd fontem illum, qui non procul à vetere muro est, eundem esse autumant, cujus Plinius libro suæ Historiæ XXXI. meminit; in eo Plinii loco civitatis nomen, quo potius usus videtur in propria significatione, pro oppido accipientes, ut idem sanè sit; multum ab eo sapore, quem disertè explicat ille, degeneravit: de efficacia ipsi viderint. Nec admodum movemur, quòd eo levatos esse multos referant: alucinantur enim homines in applicatione causarum ut plurimum, & sæpe medicinæ acceptum ferunt, quod natura suâ quadam vi, sine cujusquam adminiculo, perfecit. Hæc ferè sunt, quæ hac ætate restant ex antiqua illa & famosissima olim *Tungro rum* urbe, quæ quondam principem in Germaniâ secunda locum tenuit, à Tungris illis proculdubio nomen sortita, quos Cornelius primos fuisse, qui Rhenum transgressi Gallos expulerint, & se nunc Tungros, nunc Germanos nominasse tradit, *novo, & tunc primum addito* (alias, *audito*) *vocabulo*. Quod quidem tempore C. Cæsaris jam erat vulgatissimum, oblitterato priore illo, cujus in suis Commentariis prorsus nullam facit mentionem: sed has ipsas sedes *Eburonibus* tribuit. Quos cum, magnis aliquot præliis superatos, vicinis nationibus direptioni exposuisset: verisimile est, ejus gentis reliquias, ubi paullatim ad suas sedes se recepissent, abjecto Eburonum nomine, quod Ambiorigis casus odiosum omninò & capitale apud victorem exercitum effecerat, vetus

Tungrorum resumpsisse : quod apud Tacitum, & posteriores inde Scriptores, ad hanc usque memoriam, tam est celebre, quàm de Eburonibus perpetuum silentium. In quo Cæsar quod volebat, ne quid ejus obstaret felicitati, est adsequutus, ut nomen civitatis ac stirpis exstingueret. Ceterum quid hoc loco olim fuerit, vel quando primum hæc urbs fuerit condita, Veteres nobis incertum reliquere. Est in libello, qui sub Antonini Pii nomine circumfertur, Itinerarium, quod *Castello*, nunc *Cassel*, in finibus occiduis Flandriæ, *Coloniæ Agrippinæ* ducit, in qua *Perviciacum* esse, quod nunc *Peruwes* dicunt, & nomen, & locorum ordo, & ipsa adeo convincit distantia. Hinc ad M. pass. XIV. *Aduacam Tungrorum*, (sic enim potius legendum putamus, quàm *Ad Vagan Togrorum*, ut nonnulla habent exemplaria,) subjungit. Ut Tungrorum hoc oppidum sit, in numero quidem passuum errorem esse, erit necesse; esset enim longè justo minor; non videmus tamen quem alium potius esse locum existimemus. Nam quamcunque tandem hic libellus ætatem referat, hoc oppidum diu ante stetisse, nemo inficias ibit. Et in eo omnes consentiunt Historiæ, longè esse antiquius Cameraco, Juliaco, & reliquis, quæ in eodem recensentur Itinerario, & quidem potens & amplum fuisse. Cumque in eodem sit tractu, per quem Castello vel Perviciaco Coloniam petentibus sit faciendum iter: non videtur in regia illa via silentio præteriri potuisse: & facilius fuit, scribam in numeris errare, quàm ut tantæ urbis nomen omisisse credamus, ut in hoc eodem libello, eorundem prorsus locorum distantiam, aliter atque aliter notatam videas. Quid verò prohibet quin huc Ptolemæi Ἀδύκων, vel quomodocunque legatur, & Cæsaris item *Atuatucam* referamus? (sic enim vetustiora habent exemplaria, non ut nunc legimus *ad Vatuca*, contra Latini sermonis consuetudinem, nec reperitur in alio casu hoc vocabulum in ejus Commentariis, quod sanè dubitationem hanc tolleret.) Videntur enim illa in idem recidere, nisi quantum vulgi imperitia temporis successu tandem, in priorum nominum prolatione, quod ipsum & hac memoria usu venire videmus, immutat; ut non mirum sit, Romanos, aut Græcos homines, diversis temporibus in eorum scriptura variasse. Hæc si ita sint, jam habemus quid de hoc dicamus oppido: *Castellum* videlicet fuisse, etiam ante Cæsaris in Gallias adventum; quod cum loci naturâ esset egregiè munitum, Romani in eo Duces suos milites in hibernis continebant: & hinc fortasse paullatim sumpsit incrementa, quo tempore Galli, qui antea diversi ut plurimum, & ut cuique commodum videretur, in agris casas habebant, nulla habita viarum aut munitiois ratione, bello sæpius lacerati, oppida claudere, & sua in ea quæ salva esse vellent, comportare coeperunt. Sic & aliis quoque in locis ex castris factas tandem urbes legimus. Sed hæc ex conjectura. Si quis verò curiosius singula Cæsaris verba expendat, quibus de *Atuatuca* facit mentionem: reperiet, cum nullo melius, quàm hujus ipsius oppidi situ, tum loci natura convenire. Ut enim dispositionem illam hibernorum, de qua lib. v. agit, diligentius atten-

das, quæ millibus passuum centum continebatur: non potuere illa Q. Titurii Sabini, & L. Aurunculeii Cottæ castra ad Rhenum propius esse, ut & hac ratione in mediis Eburonum finibus dicerentur, & tamen Rheno subesse, respectu aliorum hibernorum, quæque prima Germanorum impetum exciperent. Huc accedit, quod Sicambros ad diripiendos Eburones evocatos, ubi Rhenum transissent, longius progressos refert, ut ad hunc venirent locum: nec hominibus in bellis & latrociniiis natis, paludes dicit, aut silvas in mora fuisse, neque prius visos à Romanis militibus, objectis ab ea parte silvis, quàm castris appropinquarent. Sic enim ab ipsis incolis accepimus, omnem illam regionem, quæ ad Mosam vergit, ad ipsum usque oppidum, silvam quondam ingentem, & continuam fuisse, ita perplexam, & impeditam, ut unius vix diei itinere, ad eum fluvium penetraretur. Et hæc quidem erant, ante conditas urbes, Gallorum propugnacula. Valles præterea magnas, & colles in his locis non desideraveris, ut omnia quadrent Cæsaris descriptioni, quæ facilius agnosceret quisquis tam elegantem ac munitum urbis situm diligenter expendere. Tungris Leodium revertimur, & hinc per *Silvam Arduennam*, pagum vulgò

S P A

dictum, ob fontes acidos celebrem, qui v. distat M., petivimus. Ad medium ferè M. pagus est *Cenei* dictus, & in eo pons lapideus, ad quem *Vesa* fluvius *Utam* alium amnem recipit, & juncti Leodium petunt. Hinc *Louvegnie* pagus, & ipse *Spa* in profundissima valle, præruptis ab omni ferè parte circumcinctus montibus, edificiis plurimis, etiam ultra quàm ferat pagi conditio, excultus, ad excipiendos advenas, qui è longinquis regionibus ad hos medicatos fontes confluunt: estque eorum, ab initio statim æstivi temporis ad ipsum usque hiemis initium, maxima in eo frequentia. In medio foro fons est itidem acidus, quem Sancti Remacii nuncupant, ab Episcopo Leodiensi, cui & paret hic locus, opere decoratus marmoreo, & inscriptione: SANITATI SACRUM. Illi verò fontes omnium celeberrimi in altissimo sunt montis jugo, inter silvas, ad medium ferè M. ad quos arduo omninò & lapidoso itinere ascenditur, vehementi totius corporis exercitatione, quod ipsum ad recuperandam valetudinem, naturæque excitandum vigorem, non minimi videbatur esse momenti. His fontibus nomen est apud vulgus *La Saviniere*, quo & montem nuncupat, à quo erumpunt: aquam verò *Pobon*, quod nobis *Poison* interpretabantur eadem ratione, qua quod ceteri Galli *Maison*, ipsi sua lingua *Mabon* proferunt; rationemque reddunt, quod ante exploratum ejus usum & naturam, letalem eam judicarent: hanc verò suam linguam vernaculam, *Romanam* adhuc vocant, & Germanos *Tischons* appellant, veterem scilicet *Tuisconum* vocabulo, & multas adhuc voces retinent ex veteri illa lingua, suam propius accedente ad originem, quas nostra hæc politior jampridem explosit. Ceterum hos fontes nemo melius descripserit quàm ipsis C. Plinii verbis lib. xxxi. ubi inquit: *Tungri civitas Gallie, fontem habet in-*

I T I N E R A R I U M.

signem, plurimis bullis stillantem, ferruginei saporis, quod ipsum non nisi in fine potius intelligitur; purgat hic corpora, tertianas febres discutit, calculorumque vitia; eadem aqua igne admoto turbida fit, ad postremum rubescit. Stabulense hinc Monasterium, vulgò

S T A B L O,

in profunda itidem valle II. distat M. ad Amblevam fluviolum, qui Utæ conjunctus, ac postmodum Vesæ, fluminibus, Leodii Mosæ miscetur. Abbatia est magni nominis, & in primis dives, diœcesis Leodiensis. Abbas inter Romani Imperii proceres recensetur. Mansit hæc dignitas longo jam tempore in familia Comitum à Manderfcheit, ex qua erat Guilielmus Abbas *Stabulensis*, & *Prumiensis*, (quod potens est, & opulentum aliud in hac eadem Arduenna, versus Treviros cœnobium) qui arcem contra montem, è regione hujus cœnobia construxit, ut habet ejus epitaphium quod in medio templo legimus. Obiit anno MDXLVI. In hac arce Acta publica, libri manuscripti, ac Ecclesiæ supellex pretiosior aservatur: in eadem est monetæ officina, & ipsi ibidem ut plurimum habitant Abbates. Qui verò nunc rebus præest, ex eadem est Comitum familia. Templum incendio deformatum est. Cùm enim diruto vetere, quod ruinam minabatur, novum magna lapidum ac lignorum mole ædificarent, opus fulmine ictum conflagravit, atque eo casu interruptum manet. Sunt & circa hoc cœnobium alia ædificia in eadem valle, quæ oppiduli formam constituunt. Dictum volunt *Stablo*, quasi Luporum stabulum, quòd tempore Divi Remacii nihil aliud hoc loco esset, quàm stabula alta ferarum. Et vulgò narrant, Remaclum eundem, cùm monasterium hoc conderet, asini usum ministerio ad comportandam materiam: quem cùm devorasset lupo, Remaclum lupum damnasse ad subeundas asini vices, eumque se morigerum omnino præstitisse, atque ea de causa lupum onera portantem effigiari in hujus loci insignibus. Hospes, ad quem diverteramus, dicebat, se ejusdem aliquando lupi exuvias vidisse, appensas intrinsecus ad veteris illius templi vestibulum; & cùm id diruerent, se eas attrectasse, magnâ incolarum frequentia, qui ob id ipsum eo concurrerant; verum ob multam vetustatem vix dignoscere potuisse, cujus eas esse animalis dicerent, usque eo, ut nonnulli porcinam potius pellem judicarent. Hinc ad medium ferè M. pagus est *Vuannen* contra montem, Stabulensis ditionis, & hinc alius, sed exiguus, in valle, quem *Ledevac* nominabant, ad rivulum quemdam, cujus nesciebant nomen; limitem tantum esse asseriebant Ducatus Luxemburgici. In quo quidem Ducatu primum hoc itinere occurrit *Salm* pagus in monte situs, inter rupes tamen altiores, loco arduo, & ascensu difficili, Comitatus titulo habetur. Et paullo longius arx est ejusdem nominis inter duorum montium angustias, in monte etiam, sed paullo humiliore. In valle sunt casæ aliquot, & rivulus, ad quem excinduntur lapides nigri fissiles ad integendas domos; vulgò *Ardoises* vocant:

& hujus loci præcipuè commendantur. Hinc per eandem Arduennam, itinere aspero admodum & saltuoso,

H U F A L I Z A M

venimus, quod oppidulum est ad III. M., ut reliqua ferè hujus regionis, in profunda valle ad Ourtam fluviolum. Arcem habet colli impositam, & Abbatiam. Ubi legimus Epitaphium hoc, in monumento lapideo:

CHI GIST MESSIRES THIERIS SIRES
DE HUFALIZE, KI DEVIAT LAN DE
GRASSE MIL HE CC. QUATRE.

Imago est viri, cum leone ad pedes; clipei insigne, crux aurea in campo cæruleo, crucibus resperso minutioribus ex eodem metallo. Erant & alia in eadem æde monumenta, quorum Inscriptiones ob vetustatem legi non poterant; nec de eis percunctati, quidquam resciscere potuimus. Hinc ad II. M.

B A S T O N I A.

Est oppidum loco satis plano, & quidem paullo cultiore. Vetustum non esse, asseriebant ipsi oppidani, ac vix annos CCCC. stetisse, ante quod tempus nihil hoc loco esset præter agricolarum casæ; incrementum verò fecisse ob mercatum rei potissimum pecuariae ac frumentariae; confluentibus huc mercatoribus ex omni Arduenna, & locis circumjacentibus: ita ut non improprie *Emporium* hoc *Arduennæ* nominaveris, vel, ut ipsimet loquuntur, *Paris en Ardenne*. Forma est oblonga, & unica ferè platea, ædificiis ab utraque parte bene cincta, continetur, per quam ab una porta ad alteram paullum ascenditur. Unicum habet templum Divæ Genitrici dicatum, & Cruciferorum cœnobium. Hinc profecti ad III. M.

M A R T E L È N G A M

venimus, qui pagus est in valle ad Suram, vulgò *Saur*, fluviolum, qui ad oppidum *Wasserbillich* Mosellæ misceretur. *Arlunium* hinc oppidum III. distat M. ac medio ferè itinere extremas Arduennæ partes constituunt hujus regionis incolæ: quod ex pulchriore agrorum aspectu ac fertilitate volunt colligi, desinente paullatim Arduennæ horrore. De qua, antequam reliqua aggrediamur, locus admonet pauca subjungere.

A R D U E N N Æ

nomen est proculdubio antiquissimum, & Gallicum. C. Cæsar silvam dicit, quæ magnitudine ingenti per medios fines Trevirorum à flumine Rheno, ad initium Rhemorum ac Nervios pertineret, patens in longitudinem millibus amplius quingentis: & reliqui Antiquorum eandem ferè descriptionem sunt sequuti. Hac ætate longè an-

gustiores habet limites, sic temporis successu multis in locis excisa, ad sementem faciendam, vel ad alios usus, (quod ipsum hodieque fieri videmus,) ut maxima ex parte silvæ nomen amiserit, quod ei potissimum parti remansit, quæ est circa famum D. Huberti, & oppidum quod vulgò *Marce en Famine* nuncupant, ubi adhuc est continua silva procerarum arborum, fagorum præcipuè, & annosarum quercuum. Et hæc cis Mosam, ultra quem silvæ adhuc multæ, quæ hujus olim partes cum fuerint, nunc à reliquo veluti avulsæ corpore, alia etiam sortitæ sunt nomina: & hoc quidem tempore *Arduennæ* nomen Mosâ terminatur. Reliquam porro partem, cis Mosam dicimus, quæ pro silva non habetur; vulgò *Arduennæ* regionem, & suâ lingua *Le pais d'Ardenne* nuncupant, in qua sunt oppida illa, & pagi, quæ jam attigimus. Omnia hinc saltibus, & dumetis horrida: rarò proceriores silvæ, atque ea solitudo, qualis in nulla alia Belgicæ nostræ parte. Et hoc quidem itinere, præter ea quæ jam nominavimus, vix rusticorum tuguriola occurrunt, sicubi in convallibus, ad aquarum rivulos prata, aut locus sementi paullo commodior. Serunt autem avenam ut plurimum, nonnunquam & filiginem, eradicationis magno labore saltibus, quorum & cineribus stercorationis vice utuntur. Nec verò terra ultra triennium sationi sufficit, quo exhausta omnino ad annos XXVII. aut eo amplius inanis manet, ut vires resumat: quo temporis intervallo priorem rursus induit faciem, & denuo idem resumendus labor, ut ad sementem præparetur. Triticum ferre nequit, atque ea de causâ ipsi regionem tritici feracem suâ lingua *Le Blanc Pais* nuncupant. Habet multis in locis fodinas ferri, ac carbonis lapidei, quo fabri præcipuè in officinis utuntur, quemque sub Alberto primum Antistite, qui Leodiensium erat XXXV., anno cId cxcIx. diem obiit, à fabro pauperculo monstratum refert Placentius; lingua vulgari *Houille* vocant. De fontibus acidis jam diximus in descriptione pagi *Spa*. Sunt certè in his locis plurimi, ut sapore vario, ita diversæ, ut ipsi asserunt, naturæ, sed tamen ferrugineum quiddam referentes omnes. Nam quod pagi illius incolæ conantur persuadere, fontes suos ab auri venis saporem, quem habent, obtinere, atque nonnunquam ad montem quemdam juxta pagum eundem cerni exhalationes è terra quibus silices minutulis quasi auri guttis inficiantur: ob hoc dictum existimamus, ut suorum fontium quàm maxima sit apud externos commendatio, ac eorum majore frequentia celebrentur. Sunt his in locis homines parvo viventes, & laboriosi, salubri sane corpore, & longævi, ita ut centesimum annum attigisse, non sit rari apud eos exempli. Probitas est ut eorum, qui suo contenti, ac ut non multum suos excedunt fines, ita nec aliarum nationum delicias expetere videantur. Sed ad susceptum iter revertamur.

ARLUNUM

loco est eminenti omnino, quem tamen montem dicere nequeas. Ascenditur ab omni parte æquali clivo. Incendia jam aliquoties pertulit, quo casu effectum, ut majorum ædificiorum ruinae, supra

reliquas exstantes domos, primo aspectu speciem admirandam exhibeant: ut est nonnunquam in deformatione etiam ipsa pulchritudo, & sæpius casu nata varietas oculos magis detinet, quàm vel arte elaboratissima opera. In oppido ipso nihil est quod admodum mirè, præter has ipsas ruinas, ad quarum fundamenta, inscriptiones antiquas plurimas, & Deorum gentilium simulacra, quibus Illustrissimus Comes Petrus Ernestus Mansfeldensis fontem suum Luxemburgi decoravit, eruta narrabant, & non nullis quoque in locis reperta antiqua numismata. De ejus tamen nomine, aut antiquitate, nihil habemus, præter vulgi opinionem, asserentis, ab *ara Lunæ*, quæ Dea hoc in loco coleretur, nomen sumsisse; ut reliquos item planetas peculiare suas sedes habuisse in hoc eodem Ducatu, quarum hodieque appellationes adhuc restare. Historia Egdberti Archiepiscopi Trevirensis *Arralunum Castellum* vocat, Comitatus titulo insigne. Hinc qua Luxemburgum iter est IV. M. silva est alta, & supra modum amœna, in qua Nobilium Monialium cœnobium, pascua, & agri fertiles, pagi aliquot, inter quos *Steynesfurt* dictus vicus, ac tandem apparent urbis ipsius turres & culmina. Ut primum urbem sumus ingressi; (quandoquidem & singulorum quæ nobis in hoc obvenerunt itinere, rationes Tibi reddi expetis) Joannem Moslinium, virum amœni & elegantis ingenii, qui ex familia est Philippi Regis, nobis verò, ob animi candorem, amicissimum, adventum nostrum præstolantem offendimus, cui Illustrissimus Comes injunxerat, ut nos ad se deduceret; in quo & parvinius, & summa excepti benevolentia, totum illum diem apud eum fuimus: quin meliore quoque noctis parte variis sermonibus, ultro citroque habitis, & de se Mathematica potissimum, qua Illustrissimus Comes apprimè delectatur, consumpta, ibidem & pernoctavimus. Ampla autem est planities, ad quam ex urbe, quæ ad Septentrionem vergitur, descenditur, altis undique incincta montibus, quorum qui rectà urbem spectat, domum ipsam, quantacunque ea est, sinu quodammodo videtur excipere, sic bona ejus parte ad id excisa, & prorsus adæquato siquid erat acclive. In quo amœnitati bellè consultum, (quid enim tantopere oculos oblectat, ac rei cujusque novitas?) & effectum, ut lapides ad tantum opus non sint aliunde quærendi. Hoc sanè modo tam magna moles multis tandem operis paulatim assurgit, ipso Illustrissimo Comite singula præsentē. Sed præter cætera, quæ, ut pro tam magnificæ domus captu, constructa jam, aut assurgere adhuc videas, porticus in primis amplas mirabamur, quas, dum nos per singula ducit, se ad id destinasse dicebat, ut in eis reponeret, quæcunque nancisci posset antiquitatis monumenta, quorum magnam jam habet copiam, ex diversis locis, & Arlunio in primis, ut jam diximus, petitam: unde veluti antiquitatis coloniam huc deduxisse videtur, nec ullo alio in loco Arlunium illam antiquam quærendam esse. Sunt autem maxima ex parte simulacra Deorum gentilium, & epitaphia, quæ in crepidine fontis illius pulcherrimi, ac claritudinis eximie, quo dilectæ quondam conjugis Mariæ de Montmorency memoriam sanctè conservat, crebrò ad Mariæ fontem, (sic enim nuncu-

pavit) adventando; sic sunt pari intervallo disposita, ut liber sit ab omni parte ad singulos lapides accessus, ex his Inscriptiones nonnullas, quibus temporum injuria minus nocuerat, visum est huc referre. Sed ipsam prius inscriptionem, qua Illustrissimus Princeps fontem hunc suum decoravit, audiamus:

QUISQUIS HUC ACCEDIS, SI TE ÆSTUS SITISVE URGET. HIC ÆSTUM QUIETUS VITATO. SITIM PRONUS EXSTINGUITO. AQUAM MANU HAURITO. OS LAVATO. AT PEDE NE TURBATO. NUDO CORPORE NE POLLUITO. QUIESCENTIBUS ENIM CARISSIMÆ UXORIS MANIBUS TRANQUILLAM UNDAM SACRAVIT. MARIÆ DE NOMINE MARIÆ FONTEM NUNCUPAVIT. ÆTERNI SUI AMORIS TESTES LATENTES VASTA SUB RUPE LYMPHAS ERUI. VIVO LAPIDE CINGI. ÆTERNASQ. FLUERE IUSSIT P. E. C. M.

Inscriptiones verò antiquæ sic se habent:

D. M. IVRCINIVS D.
RINDO ET CALEN
AGATILLVS VXO
R F. C.

D. SEPTINIO M.
SECVNDINO
CONIVGL. DE
FVNCTO. ET. SE
VERIANO. ET
SATVRO FILIIS
VIVIS PRIMVLIA
SATVRNA. ET. SI
BI. V. F.

(Præcedentem Inscriptionem Boissardus Grutero, pag. DCCCXXVIII, 4. communicavit, ex ara quæ Luxemburgi in domo Comitum Mansfeldii. Vt & sequentem, scriptam in ara quadrangulari ædibus ejusdem Comitum, pag. DCCCXXXIX, 8.)

AVE. SEXTI
IVCVNDE
VALE. SEXTI
IVCVNDE

MÆRNIVS (i.e. MATERN.) MARI
NVS SIBI ET CENSOR
INLÆ FAVSTINÆ CO
NIVGI DEFVNCTÆ.

D. PEMAVSIO LAGANE M.
EDONI ASSE MONIMEN
VM FILII FACIENDVM DE
SVO CVRAVERVNT

D. M.

DAGUO DAC
SILLVS X EBTIO
CATOS VITO FECI.

D. M.
ATTIANI
MEMMOLI.

Æ ATRI Æ PATRIBUS

Ex hac planitie qua in urbem primùm ascenditur, unico omnino clivo, pons est lapideus supra Alizuntem fluvium, vulgo *Alsit*, & in rupe demum alta & prærupta ab utraque parte ruinæ fornicum arcis veteris; quæ

LUXEMBURGUM olim, vel, ut malunt
alii, LUTZELBURGUM,

& urbi nomen dedisse fertur. Nihil enim hoc loco fuisse tempore Othonis Magni, Augusti, præter castellum, quod Sigifridus quidam, sive Gilbertus Ricuini Arduennensis, in historiis satis celebris, filius, cum ab Abbate cœnobii Sancti Maximini Trevirensis obtinuisset, eo ampliato, consensu Brunonis Ducis Lotharingæ, qui ejusdem Imperatoris Othonis frater erat, Comitatum Luxemburgicum instituit. Venceslaus tandem, frater Joannis Luxemburgici, ex auctoritate Caroli IV. Augusti, cujus erat patruus, Ducatus titulum assumpsit. Hic & ruinas videas cœnobii vetusti quod vulgò *Munster* vocant, atque hinc paullatim in urbem ipsam, quam *centenariam* nuncupant, ascenditur. *Vetus* enim quæ dicitur, ad hujus rupis radices à sinistra, in profundissima valle, pro suburbio nunc habetur. Ea enim cum ob undique impendentes montes præaltos ægrè defendi posset, pro ea qua nunc utuntur oppugnationis ratione, placuit in eorum altiore, unde plurimum noceri potuit & urbi & castro, oppidum id condere, quod recens, ut diximus, vocant, moenibus & propugnaculis egre-

giè munitum, ut ea nunc passim solent erigere ad excipiendos machinarum tormentariorum impetus. Quo primum id tempore conditum fuerit, nesciebant oppidani ipsi: planum ferè est, nisi quod versùs arcem illam antiquam paullum descendatur, & ædificiis lapideis satis excultum; ita tamen ut plurima adhuc restent incendiorum, quæ jam aliquoties pertulit, quo tempore Imperator Carolus V. Augustus, cum Francorum Rege Francisco I. bellum gerebat, manifestissima vestigia. Est in eo Franciscanorum cœnobium, quod ex primis fuisset ejus Ordinis, ex epitaphiis, quæ in eo visuntur, volunt colligi; ejus enim ea esse ætatis qua B. Franciscus adhuc in vivis erat. Vidimus hic post summum altare in capulo ligneo, eoque aperto, corpus ipsum, adhuc sat integrum, Joannis Regis Bohemiæ, ejus qui Luxemburgicus dicebatur, quod ex incendio veteris cœnobii, de quo supra diximus, huc translatum ferebant. Erat hic filius Imperatoris Henrici VII., ac pater Imperatoris Caroli IV. Augusti, qui anno salutis MCCCXLIIX., dum Francorum Regi militat adversus Britannos, in prælio occubuit. Luxemburgo

NANCEIUM

per Mediomatricorum fines cogitabamus. Sed cum morbus contagiosus diceretur toto eo tractu, & in ipsa adeo Mediomatricorum urbe grassari, atque ea de causa in Lotharingicas urbes non admitti qui illac transissent: necessum fuit, vitatis urbibus Nanceium recta petere, quæ hinc XVI. distat M., & idem ferè iter bis conficere. Verum ut in regressu omnia diligentius expendimus, sic ejus post Nanceium suo ordine sequetur descriptio. De *Lotharingia*, ejusque nominis ratione supra meminimus. Ejus sanè metropolis est Nanceium, oppidum non ita magnum, pulchro tamen situ: est enim loco plano, formâ ferè quadratâ, ac Lotharingicorum Ducum palatio clarum, quod Antonius Dux magnifico ædificio ampliavit, & hic Carolus, qui nunc rebus præest, Cœnaculum adjunxit, quod vel trium mensium absolvit spatium, ut in eo Henricum Andegavensium tunc Ducem, dum is ad Polonicum regnum proficiscitur, exciperet. Factæ sunt & in eo exsequiæ Claudie Valesiæ, Henrici II. Francorum Regis filiae, ejusque conjugis, nuper admodum defunctæ, more in ea familia usitato. Imago ipsius defunctæ, vivæ quàm simillima, regalibus induta vestibus, in lecto sublimi collocata erat; ad eam quotidie mane accedebant famulæ, ac domestici nobiliores, qui circa vivam assueverant, quasi & adhuc dominam salutaturi; Medici etiam ut consultaturi de ejus valetudine: & tempore solito positâ ante lectum mensâ, cibi apponebantur per eos, qui vivæ ministrabant, pauperibus tamen mox absolutâ ceremoniâ distribuendi. Et hoc XL. dierum spatium, quo toto etiam tempore, templa in ipsa urbe clausa sunt, & solita sacra omnia in hoc solo fiunt Cœnaculo, exstructo ad id altari. Senatus omnis atratus incedit, atque annum integrum à tripudiis & saltationibus abstinetur. Prope palatium ædes est D. Georgii, in qua monumentum Caroli Burgundionum Ducis, cui hanc dicebant appendisse inscriptionem:

*Carolus hoc busto Burgundæ gloria gentis
Conditur, Europæ qui fuit ante timor:
Ganda rebellatrix hoc plebs domitore, crematas
Post patriæ leges, perpete pressa jugo est.
Nec minus hunc sensit tellus Leodina cruentum,
Cum ferro & flammis urbs populata fuit.
Monte sub Heritio Francas cum rege cohortes
In pavidam valido truserat ense fugam.
Hostibus expulsis Eduardum in regna locavit
Anglica, primævo restituens solio.
Bella ducum, regumque, & Cæsaris omnia
Spernens,
Totus in effuso sanguine lætus erat.
Denique dum solitis fudit temerarius armis,
Atque Lotharingo cum Duce bella movet:
Sanguineam vomuit media inter prælia vitam,
Aureaque hostili vellera liquit humo.
Ergo triumphator longæva in sæcla Renatus
Palmam de tanto Principe victor habet.
O tibi, qui terras quæstisti, Carole, cælum
Det Deus, & spretas antea pacis opes.
Nunc dic, Nanceios cernens ex æthere muros,
A clemente ferox hoste recondor ibi.
Discite terrenis quid sit confidere rebus,
Hic totiens victor, denique victus adest!*

Aliud.

*Dux jacet hic Carolus, Belgarum illa ignea
virtus,
Cui Mavors dederat bella gerenda pater:
Quem timuit subitis animosus Gallus in armis,
Cuique Alemanorum terga dedere duces:
Quique animum Hesperias bellacem agitabat
in urbes,
Sed subito invertit fors truculenta viam.
Nam cum Ranerium bellis sibi provocat hostem,
Occubuit fuso milite stratus humi.
Quæ ne tanta viri laus intestata jaceret:
Hoc victor victi condidit ossa loco.
eCCe Leo CeCIdIt, IaM paX qVasIta VI-
geblt.*

Corporis ejus reliquias, Maria Caroli V. Augusti soror anno Salutis MDL. hinc transferri, & Brugis Flandrorum sumtuosissimo componi monumento curavit. Locus ubi oppetiit, ostenditur non procul ab ipsa urbe ad rivulum quemdam, quem ut, caeso jam exercitu, fugiens parat transilire, effuso equo, ibidem & confossum ferunt. Crucem hic lapideam videas cum hac inscriptione Gallica in aerea lamina:

*En l'an de l'incarnation,
Mil quatrecent septante & six,
Veille de l'apparition,
Fut se Duc de Bourgogne occis,
Et en bataille ici transis,
Où croix suis mise pour memoire,
René Duc des Lorrains, mercis
Rendant à Dieu eut la victoire.*

Est & paullo altius, ubi proelium id commissum volunt, facellum quod Burgundionum vocant, cum adjuncto coemeterio, & tabula aërea, in qua Gallici versus, qui infra sequuntur:

*Mil quatre cens soixante & seize advint,
Que Charles Duc de Bourgogne ici vint,
Acompagné de soudars & gendarmes,
Cuidant Nanci surprendre à force d'armes,
Veille des Rois qu'on depart le gasteau,
Il fut occis en passant un ruisseau.
Et la pluspart de ses hommes de geurre
Furent occis, & semés sur la terre,
Puis recueillis par le commandement
Du preux René, qui vertueusement
Obtint sur eux glorieuse victoire,
Dont les corps sont ci gisans en memoire
De ce conflict. Renée de Burbon
Noble princesse, aiant vouloir tresbon
Femme du tres illustre Duc Antoine
Fils de René noble Duc de Lorraine,
A fait bastir ce cimitiere, & croix,
L'an mil cinq cens avecque vingt & trois.
Priez à Dieu, que par sa sancte grace
Aux trespassés pardon & merci face.*

Et hæc quidem de Carolo, Regis Philippi abavo, de cujus interitu multum est diuque dubitatum, cum talem Imperatorem tot rebus gestis clarissimum, vix unquam superari posse existimarent. Sunt in hac eadem D. Georgii æde Lotharingicorum aliquot Ducum tumuli, sine inscriptionibus, ut & in aliis templis; certum enim sepulturæ locum non habent. Ex posterioribus tamen magna pars ad D. Francisci, quæ ad alterum est palatii latus, tumulata est, ubi Dux Renatus, qui Rex idem erat Siciliae, monumentum habet magnificum: hic & Dux Antonius, & Franciscus hujus pater, & ipsa ejus Claudia, ad cujus recentem tumulum appensæ virorum doctorum lacrymæ, & frequentes omnium ordinum gemitus, eximiam ejus erga singulos pietatem tam clarè testantur, ut amissæ Principis desiderium, nec ipsa temporis longinquitate videatur emolliendum. Ad urbis mœnia fluit *Meurta* dictus fluvius, qui III. hinc M. paullum supra arcem *Condei* dictam Mosellæ miscetur. Ejus apud antiquos Scriptores, quod quidem sciamus, nulla exstat mentio, ut nec hujus ipsius urbis, quam tamen Ptolemæi *Nasium*, five *Nassium*, quod & in Antonini, de quo supra, Itinerario reperitur, non incommodè possis existimare. Et hæc ferè sunt, quæ hoc loco notanda putavimus; nisi quem & munitionis ratio, mœniū & propugnaculorum dispositio, & armamentarium delectet, machinis bellicis omnis generis instructissimum, ad quæ facile nobis patuit accessus, inclyti Comitæ Salmenfis, qui hoc tempore Duce absente toti Lotharingiæ præerat, comitate erga nos singulari: & Joannes Scilius noster eidem Comiti, & ipsi adeo Duci, ob insignem in re Geographica peritiam juxta & diligentiam gratissimus, per singula nos deduxit, omnium usum commonstrans, ut est in ea professio-

en versatissimus. Eundem & comitem habuimus ad D. Nicolai fanum, quod ad II. hinc est M. supra eundem Meurtam fluvium, loco plano & fertili. Ædificium est non ita vetusti operis, sed magnæ sanè molis & structuræ altæ, luminosum omnino. Sed columnas in primis, quæ totum fastigium sustentant, mirabamur, ejus altitudinis, tum gracilitatis, ut tanto oneri vix pares judicares. Turres habet duas à fronte, in quarum una Caroli Lotharingici Cardinalis, qui idem Metensis erat Episcopus, cuique hæc parebat Ecclesia sub Prioratus, ut loquuntur, titulo in summo culmine Symbolum: obeliscus scilicet, cum hederâ circumplicata, & inscriptione: TE STANTE VIREBO. Asservatur in hac æde ex Divi Nicolai, Myræ Episcopi, quæ urbs erat Lyciæ, ex eadem Lycia, Patara urbe, oriundi, manu articulus unus, inclusus auro, gemmis multis interstincto: unde hujus primū loci nata religio, & advenarum frequentia in eam excrevit amplitudinem, ut jam non pagum, sed urbem, & quidem totius Lotharingiæ cultissimam possis dicere, si muro clauderetur. Ea est ædificiorum venustate, viarum apta dispositione, incolarum multitudine, ut nihil ultra requiri possit; sed ob mercaturam præcipuè, & omnis generis opificia commendatur, & mercatores in primis opulentos habere fertur. Hic & nos constitutâ peregrinationis hujus metâ, Nanceium revertimur.

Nanceio egressis secundum Meurtæ fluminis ripam, occurrit ad montium radices pagus *Marcheville*, cujus incolas perfidiâ aliquando in suum Ducem, (eum historiæ Fridericum II. appellant) notatos ferebant, atque ea de causâ, quotiescunque cum reliquis Principis domesticis epulari contingit, panem eis inversum apponi. Exstant ibidem rudera rotundæ turris, in qua is Dux ex venatione subductus ad triennium detentus dicitur. Et alia multa de eodem passim circumferuntur. Toto hoc itinere à dextris prata sunt virentia, quæ Meurta leni flumine præterlambit, aut gratis irrigat anfractibus, à læva continui quodammodo montes, & ad eorum radices fertiles agri, ob tritici potissimum bonitatem commendati. Multus in eis provenit Ebulus, quem fertilitatem dicunt portendere, & quidem totius antiquitatis consensu: sic enim Cato apud Plinium inter frumentarii foli notas primum ponit Ebulum, & Piros quoque Malosque silvestres enumerat. Vidimus hic & Sorbos, & proceras arbores quas sua lingua *Erable* vocant; Latinis *acer* est. Piorum præterea, ac Malorum ingentem copiam, ex quorum silvestribus potum sibi conficiunt, quem & limpidum fieri ut vinum, & integrum ferè annum conservari incorruptum asserebant. Hinc ad *Mosellam* venit, quem Meurta loco plano, inter prata, paullatim accedit, & longo tractu æquali quasi cursu comitatur, relicta inter utrumque alveum exigua admodum terrâ, donec tandem paulum supra *Condeium* arcem, quæ à dextris in rupe est, pago sibi cognomini impendens, facto cum Mosellæ alveo angulo acutissimo, ejus & aquis miscetur. Ultra Mosellam facellum est D. Euchariorum dicatum; ad cujus limen inscriptionem hanc, (si quem ea mediæ ætatis elegantia delectat) excepimus ex tabula lapidea:

Ex Catalonie Regis prosapia Baccii & Liendrudi editi sunt nobilissimi sanctique subscripti, videlicet Sanctus Eucharis, Sanctus Eligius, Sancta Libaria, Sancta Susanna, Sancta Memoria, Sancta Oda, & Sancta Gertrudis, quorum dignis suffragiis & gloriosis meritis cum ipsis associemur in cælis.

Pour l'amour du createur ici en cest lieu, & alentour nobles barons, chevaliers, & champions de la foi de la vie eternelle ayans la soif, desquels le mireur & exemplaire estoit Mons. S. Euchaire par Wanldres Sarazins, & payens estans avec l'apostat Julien vingtz deux centz par nombre, sont ici mis encomble en l'an CCCLXII. La X. Kalende de Mai, furent mis en ceste maîtz.

HII FELICES PRÆLIBATI

IVLIANI GLADIO SVNT TRVNCATI.

A Nanceio III. circiter M. in sinistra Mosellæ ripa pagus est, vulgò *Dieulewart* dictus, & arx in rupe, ad cuius pedem erumpunt gelidissimi fontes, magnâ aquarum abundantia. Hic paullò ulterius ad eandem Mosellæ ripam vicus est exiguus *Sarpaigne*, de cuius antiquitate multa incolæ referebant: Oppidum olim amplum fuisse, à Sarpignia quadam Regina denominatum, quæ & in eo regiam habuerit. Ostendunt in ejus rei testimonium ruinas quasdam murorum, ubi thermas quondam fuisse volebant. Nos quæ eorum figura fuisset, non valebamus conjicere, tantum subdubitabamus num castrorum inservissent munitioni, cum eorum magna sit crassitudo; & foramina in eis cernantur adhuc rotunda & angusta, quasi ad ejaculanda missilia. Hic & numismata antiqua erui; & hospes ad quem diverteramus, nobis dedit æreum nummum C. Cæsaris Caligulæ, quem se ibidem reperisse affirmabat. Exstat in pariete domus cujusdam rusticæ antiquum marmor, in quo Reginae illius imaginem esse volunt. Est manu omninò artifice scalpta imago muliebris, longioribus induta vestibus, equæ insidens, quam pullus videtur lactare; ipsa verò calathum, aut simile quidpiam gestat, in quo pomorum figuram, ficubus haud absimilium, videbamus dignoscere. Suspiciari sanè est ex hac scalptura, locum hunc alicujus olim nominis fuisse: sed de hoc, ut & de aliis quamplurimis, desiderantur historiae; fabellarum verò inanum apud profanum vulgus nullum esse modum, nemini non exploratum existimamus. Hinc ad I. M. urbs est ad utramque Mosellæ ripam, quas pons connectit lapideus, à quo, & arce, quæ è regione ejus est in alto montis, vertice *Moson* dicta, vulgò *Le Pont à Moson* appellatur, Latine

M U S S I P O N T U M,

novo vocabulo, ut & ipsum oppidum non ita vetus habetur, atque paullatim ob pontis commoditatem coaluisse ferunt. Nihil vidimus in eo quod antiquitatem ullam referat. Philippa Antonii Ducis, cujus supra meminimus, Geldriæ Ducis filia,

(unde & Lotharingici adhuc Principes in suo clypeo Geldriæ pingunt insignia,) cœnobium hic ædificavit Divæ Claræ, & ipsa in eo, postquam moniali vestitu, atque professione, aliquot annos egisset, diem clausit supremum: visiturque ejus monumentum, ad quod ipsa in eodem vestitu ad vivum expressa. Vultus è marmore est candidissimo, vestis interior nigrum, superior griseum refert colorem, ipso marmore hos colores omnes ministrante; quod & hinc non procul excisum affirmabant. Hinc denuo ad Mosellæ ripam, sed dexteram, secundo flumine progredimur itinere amoeno penitus: nam ad flumen prata, paullò altius campi fertiles, ac demum mons veluti continuus, & silvæ: ad montis pedem plurimi pagi, & arces in summis jugis positæ: ad lævam fluminis, nisi quod montes paullò depressores apparent, eadem est ferè facies. In hoc itinere pagus est *Iouy* vulgò dictus: inter montium radices, & Mosellam, ubi quantacunque est inter montes utrosque, qui ripas ambiunt, distantia, aquæductum antiquitus fuisse, indicant ejusdem, quæ adhuc exstant, reliquiæ: arcus enim adhuc restant multi, suntque ex albo lapide, in laterum formam dissecto; & nonnulli quoque ejusdem operis in adversa ripa cernuntur. Incolæ asseriebant, in eodem loco fontem hodieque esse; quamvis hos arcus (solitâ inscitia) ponti inservisse putantes, & ab hoc pago in montis ipsius jugo minores alios arcus fuisse dicebant, qui versus urbem Metensem, quæ I. hinc distat M., excurrere viderentur. Altitudo juxta ripam pedum est circiter LX. Unde conjicere est, quanta totius operis moles fuerit, quantaque altitudo arcuum qui in ipso erant fluminis alveo, quorum hodie nihil superest. Referebant iidem incolæ, superiorem arcuum partem planam omninò esse, cæmento rubei coloris inductam, & in ejus medio domunculam non ita multis abhinc annis adhuc fuisse, ab utraque parte patentem, quam nos partem tecti fuisse, quæ tubum tegeret, suspicabamur. Hinc ipsam videre est

M E T E N S E M U R B E M

in ampla planitie, quam Mosella in varios divisus alveos irrigat, & pars quidem ejus muros ad lævam lambit, pars & eosdem subit, ut civium usibus inserviat, atque sic divisim fluit ad inferiorem usque eorum ambitum, ubi recepto *Sella* altero flumine, qui dexteram urbis partem alluit, in unum denuo alveum colligitur. Sed situ in primis ipsius urbis delectabamur: cum enim agrum latè circumjacentem planum habeat, ejus tamen area paullum prominet, ut in eo Veterum rationem in condendis urbibus agnoscas, ad summum siquidem templum multis gradibus ascenditur, juxta quod forum rerum venalium, altiore totius areæ partem occupat, & ab eo undique versus muros paullatim descenditur, prærupto tantum in una parte clivo, ubi vias duas lapidibus stratas, sic dispositas videas, ut altera per alterius domorum culmina excurrat. Templum Divi Stephani nomen tenet, qui civitatis est Patronus, pulcherrimum verò opus, si quod aliud, toto hoc itinere vidimus, & sua mole spectabile, quodque

raro accidit, omni ex parte consummatum, dicebatur in eo fuisse crucifixi ligneam imaginem totam laminis aureis superinductam. Vidimus labrum porphyreticum rubei coloris, magnæ capacitatis, pedes X. longitudine excedens, in quo lustrales aquas adservant. Sunt & alia in hac eadem urbe sumtuosa templa, & multa erant in ejus suburbiis, inter quæ D. Arnolphi Basilica, Imperatoris Ludovici Pii, Augusti, Caroli Filii, & filiarum aliquot Pipini Regis sepulturâ celebris. Omnia hæc absumsit belli rabies, ita ut suburbii ne vestigium quidem nunc superfit, neque ultra muros quidquam præter campestria videas. Antiquorum hanc esse *Divodurum Mediomatricorum* oppidum, ut est apud Cornelium Tacitum, existimamus, cum toto hoc tractu nullum aliud restet, quod æquè antiquitatem referat, quodve ad Veterum descriptiones melius conveniat. Et fuit hoc sanè singulis temporibus celebre, ipsi Trevirorum urbi quodammodo æquale, ut Ammianus quoque Marcellinus, qui scripsit tempore Valentiniani & Valentis Augustorum, ubi Galliam describit, utrumque eadem dignitate in Belgica prima constituit, & hoc quidem Mediomatricos, illud Treviros, *domicilium Principum clarum*, (ut de oppido ipso eum loqui, non de populo constet) nominat; jam tum propriis locorum nominibus ex usu communi evanescentibus, ut oppida ipsa populorum nominibus appellarentur. Sic quæ apud Cæsarem urbium nomina *Durocortorum, Bratuspantium, Lutetia*, & alia multa in usu esse desierunt, manentibus populorum appellationibus, *Rhemi, Parisii, Bellovacii*, ipsis locis attributis. Exstat tamen *Divoduri* appellatio apud Ptolemæum, & Tacitum, item & in Provinciarum Itinerario, cujus jam aliquoties meminimus. Sed antequam Mediomatricorum urbe, hodieque celeberrima, excedamus, placet inscriptionem antiquam huc referre, quam in ædibus Joannis Daubri, Argentarii, ex basi quadrilatera, quam inter rudera portæ publicæ erutam dicebat, excepimus: ejus itaque singulæ facies hæc habent verba, à prima, quæ videbatur, sinistrorsum legendo:

I.

I. O. M.
IN HONOR
DOMVS DIVI
NÆ VICVS HO
NORIS PVBLICE
POSVER. HI QVI
INFRASCRIBTI SVN
CVRA EORVM. T. IVL
ADIVTORIS. M PVALLI
MARTIALIS. P. DONNA
XI.

2.

Q. GIAMIVS
BELLVS ET
COMMVNIS
GIAMI FILI
ELVORIX
VARICILLI F.
MELVSCINTVS
M. I. F.

3.

M. MACIRIVS
TRECTVS MANI
PRETIVM DONAVI
ERENTINVS ET
PEREGRINVS IL
LANVISSÆ FILI
GAIVS GERM. CO
ROBVS. SEX ELV
IVS. CLEMENS.

4.

P. ATTIVS
ANTIGVS
L. VETTIVS
DERCOIE
DVS M. VET
TIVS MER
CATOR.

Mosella, Sellæ aquis auctior, per plana fluit versus

THEODONIS VILLAM,

fic eam Regino Prumiensis, & ejus ætatis Scriptores appellant, Gallis *Tbionville*, ipsis Germanicè autem loquentibus *Dittenhoffen* dictam. Oppidulum est munitum, & belli cladibus notum. De ejus origine nobis nihil constat. Si quis vernaculum ejus nomen attendat, suspicari posset, ab eodem Theodone denominatum, (quisquis tandem ille fuerit,) à quo & mons, Luxemburgo non procul, *der Dittelberg* dictus. Quod enim Latinis *Theo*, id apud Germanos ferè in *Dith*, aut *Tbit* commutatur, ut videre est in *Theodorus*, & *Theobaldus*, quæ ipsi in *Ditbrick*, & *Tbibald* commutant. Est autem mons ille non ita altus, & ab omni parte sensim acclivis, in quo oppidum olim fuisse asserunt; erui enim quotidie ædificiorum rudera, multa etiam antiqui operis; & in agrorum distinctionibus adhuc in usu esse appellationes, quibus urbium regiones, & partes designantur. Tilemannus Stella putat *Augustam Romanuorum* fuisse: convenire enim adamussim hujus loci situm cum Cl. Ptolemæi descriptione. In quo fortasse propiùs rem attigit, quàm qui ejus loco Luxemburgum ipsam reponunt, cum ea nec sit ita vetus, ut possit ad eam antiquitatem referri, ac de ejus constet initiis. Nos verò eam *Augustam* quam eandem *Veromanduorum* dici videmus, in ipsis potiùs *Veromanduis*, non procul *Divi Quintini fano*, constituendam judicamus. Ad hanc eandem sinistram Mosellæ ripam multi sunt pagi, ditionis Luxemburgicæ omnes, ut qui ad alteram Lotharingici ferè sunt Ducatus, hic & *Siexck* vulgò dictum oppidulum, & arx contra montem: hic enim Mosella paullatim aliam induit faciem, attollentibus se ab utraque parte ripis, donec jam excelsi sint montes; nec humilioribus ferè est ripis ad ipsum usque ostium quo

E

in Rhenum intrat. Est aliud paullo inferius Luxemburgicum oppidulum ad lævam, *Graffen Machern* dictum, & pagus *Wasserbillich*, ubi *Sura* fluvius (sic enim ab Aufonio appellatur, vulgo *Saur*) Mosellæ confunditur, & sua habet ad ipsum ostium vineta. Hinc non procul in eademque ripa pagus est *Igel* vulgò nominatus, ubi in loco eminenti spectatur nobilissimum illud venerandæ antiquitatis monumentum, quo nec cis Alpes insignius aliud exstare existimamus, quodque ipsis adeo Italis possumus ostentare. Moles est lapidea ex quadrata base pedum XII. sensim assurgens ad pedum circiter LXXIV. altitudinem, tota ab omni parte variis imaginibus semiplanis insculpta. In fastigio Aquilæ restat fragmentum, globo insidentis, cui expansæ alæ, & ante pectus velum fuisse apparet. Prima fronte tres ostendit imagines itidem semiplanas, procerioris staturæ; & quidem quæ ad dextram viri, sinistra mulieris esse videtur, dextras jungunt; media ob vetustatem ægrè potest dignosci. Has nonnulli Fidiæ simulacrum, quale & Romæ etiamnum exstet, constituere existimarunt; nos & fidem conjugalem, & eos ipsos, in quorum memoriam sit positum hoc monumentum, quorumque in inscriptione fiat mentio, representare suspicabamur. Sunt supra earum capita tres itidem facies, ex plano circulari prominentes, quæ & fortasse vultus referebant. Ad pedes inscriptio, cujus quàm accuratè fieri potuit, reliquias hic subiecimus:

D. T. SECV::: G...M

N:::LIS SECVNDINI. SECVRI. ET. PV-
BLIÆ. PACATÆ. CONIVGI. SECVNDINI.
A..NTINI. ET. L SACCIO. MODESTO. ET.
MODESTIO. MACEDONI. FILIO. ET. IVST:
SECUNDIN. S. AVENTINUS ET
SECVNDI::: CVRVS PARENTIBUS. DE-
FVNCTIS. ET::: VIVIVTÆ EPE:::
ERVNT.

Ex quibus sanè verbis patet, nihil aliud hoc, quàm epitaphium esse, qualia etiamnum multa exstant. Sub inscriptione ad basim imago est legentis ex pulpito, & auscultantium turba. In superiore limbo minutiores imagines cernas, & in medio quidem quatuor epulantium, more antiquorum, duæ enim accumbunt; qui mos virorum erat: & mensæ assident aliæ duæ, ut mulieres solebant. Ad dextram ministri, quorum alter de abaco pocula fumere, alter infundere videtur, ad sinistram alius edulia parare. Et hæc ferè quæ in frontispicio dignosci possunt, quæ moles viam publicam spectat. A tergo circulus (*Zodiacus*) est, cum figuris quibusdam, & in quatuor angulis ventorum capita, in ejus medio bigæ, & viri imago barbati, quiddam gestantis parazonio haud absimile. Ad dextrum latus, inferius quidem, trigarum vestigia apparent, currum trahentium, & complicatas sarcinas mercatorum more. Pars superior bigas habet, & carpentum, in quo duo sedent. Reliquas imagines sic attrivit tempus, ut earum ferè nihil emineat. Est hæc

moles loco, ut diximus, benè conspicuo, in agroque quadrato, quem & huic monumento attributum, ut veterum erat circa sepulturas consuetudo, judicabamus; quo jure etiam hoc tempore manet, nec ad usus alios occupatur. Infra hunc locum, in adversa tamen ripa, ostium est *Saravi*, ut Aufonio dicitur, qui & *Sarra*, fluminis; & pons lapideus supra eundem fluvium à Mosella non procul, qui à pago vicino, *Kuntz*, *die Kuntzerbrug* dicitur, arcubus amplitudinis admirandæ spectabilis; quorum qui in medio ad fluminis alveum, omnium est altissimus, tum latissimus; reliqui ad latera sensim humiliores: quo & ipsa pontis superficies ad utramque ripam paulatim procumbit, & operis firmitudini egregiè provisum; ut in eo veterum artificum magistras manus agnoscas. Ad utramque ejus partem sunt speculæ, Trevirorum excubiæ; hujus meminit & Aufonius in delicatissimo illo carmine, quo hunc ipsum Mosellam celebrat, his verbis:

*Tuque per obliqui fauces vexate Saravi,
Qua bis terna fremunt scopulos ostia pilis,
Cum defluxisti famæ majoris in amnem,
Liberior laxos exerces, Barbe, natatus.*

Fluminis hujus & denuò meminit in hoc eodem carmine, ne quis de ejus ambigat nomine:

*Naviger undisona dudum me mole Saravus
Torta veste vocat, longum qui distulit amnem,
Fessa sub Augustis ut volveret ostia muris.*

Cæterum hic locus ob piscationem summo-pere commendatur: hic *Sturiones*, ut nunc vocantur, qui ab Aufonio *Siluri* dici videntur, vasto corpore magnâ admodum copiâ captantur; *Salmones*, *Alause*: & præter reliqua piscium genera, quæ luculenter ille, ut omnia, decantat, piscem, quem vulgo *Plateis*, Aufonius idem in carmine quodam ad Theonem *Plateffam* videtur nominare, qui omninò marinus piscis est, hic ibidem aliquando captum referebant nautæ; tantamque esse in hoc amne piscium omnigenum fœturam, ut cum nullo aliò conferendus videatur. De hoc Sarrae fluminis, & Mosellæ confluente, intelligenda volunt nonnulli Suetonii verba in C. Cæsare Caligula, ubi de ipsius agit Imperatoris natalibus: *Plinius*, inquit, *Secundus in Treviris vico Ambiatino supra Confluentes* genitum scribit. Pagum sanè *Ambitium* reperimus in Diplomate quodam Pepini Regis; in alio item Imperatoris Caroli Magni, Augusti, ejus filii, ejusdem ferè tenoris, in quibus inter reliquas donationes factas cœnobio Divi Maximini Trevirensis, enumerant Ecclesiam Sancti Martini in pago *Ambitio* constructam. Verùm ubi hæc sit Ecclesia, vel pagus, quanquam de eo diligenter percunctati, hactenus non potuimus resciscere. Sed ad propositum iter revertamur. A Saravi ostio ipsam

TREVIRORUM URBEM

accedentibus, primum occurrit Divi Matthiæ cœnobium, in cujus cœmeterio multæ sunt cryptæ, & in eis Divorum tumuli. Ad unius earum caput inscriptionem hanc antiquam excepinus:

INFANTI DVLCISSI-
MO DEFVNCTO
QVI VIXIT MENSES V.
DIES XX. PATER ET
MATER PISS. FECER.

Ab utroque latere hujus inscriptionis adsculpti sunt duo Genii alati. Est in hoc eodem cœmeterio statua mulieris jacentis, ut fluminum Nymphæ fingi solebant, ac sine capite, ex marmore candidissimo. Sed longè pulcherrimus est urbis ipsius aspectus, quique adeo, quæ ejus olim fuerit claritudo, manifestò arguat, si quis secundo flumine eam accedat. Hic enim ut Mosella primum sinuosum amnem reflectit, urbem rectà petiturus, adversa sese fronte effert ante ejus muros moles alta antiqui operis, in quam ut oculorum aciem intendimus, fornicem quondam fuisse, five arcum triumphalem, judicavimus, & in mentem venère Aufoniani versus in Mosella:

— — — — — *Nec præmia in undis
Sola, sed Augustæ veniens quod mœnibus urbis
Spectavit junctos, natiq̃ue patrisq̃ue triumphos
Hostibus exactis Nicrum super, & Lupodunum
Et fontem Latiis ignotum annalibus Histri.*

Loquitur autem de Valentiniano, Augusto, ejusque filio Gratiano; quos aliquoties Germanos fuisse, & longius à Rheno submovisse, ejusque limitem, ut & Danubii, pacasse, legimus.

Est post hanc molem & altera, ruinosa penitus, quæ num & fornix alter fuerit, ut omnia quadrent Aufonianis verbis, non valuimus dignoscere. Oppidani, solitâ inscitâ, molem utramque turres veteres nominant. Urbs verò ipsa situ est plano; latus sinistrum claudit Mosella, portûs crepidinem leniter adlambens; ad alteram ripam mons est præruptus, & unica omnino ad ejus pedem via; hanc urbi connectit pons lapideus, in quo fornicum amplitudinem, & fundamenta in primis lapidibus magnitudinis inusitatæ aggesta mirabamur; siquidem ea propter fluminis humilitatem, qualem se multis retro annis nec vidisse meminerant, altè spectabantur; & Romanorum quidem id opus judicabamus. Ad arcum commissuras columnæ sunt semiquadratæ ex singulis lapidibus altero alteri supraposito, quæ paullum exstant supra pontis marginem: in his Deorum olim fuisse simulacra referebant. Pontis hoc loco supra Mosellam mentionem facit Cornelius Tacitus lib. iv. ab excessu Neronis, qui ulteriora Coloniae annecteret. Spectat hoc latus urbis quod ad Mosellam, occidentem ferè Solem, aut Corum ventum. Ad dextram, collem habet sensim acclivem, totumque vitibus confitum; cujus & partem mœnibus olim inclusam fuisse, indicant Aufonii versus, hunc eundem situm delineantes:

*Lata per extentum procurrunt mœnia collem;
Largus tranquillo prælabitur amne Mosella.*

Restant adhuc in eodemque colle ædificiorum rudera, & subterranei meatus, opere latericio incrustati, & pagus ibidem *Levi* dictus, eodem hodieque jure utitur, quo Trevirenses cives. Profluit hinc rivulus, qui urbem perluit, quem suâ linguâ *Levibach*, Latine *Oleniam* nominant. Et hæc quidem ad latera, quibus ad Orientem, &

Occasum, ut diximus, vergit; quadrata est enim ferè hoc tempore, nisi quod secundum Mosellæ ripam paullò sit extensior, & tota quidem muro non contemnendo cingitur. Qua verò ad Austrum spectat, moles est illa antiqua de qua mox diximus; & paullò altiùs D. Matthiæ cœnobium, & sacella aliquot. Ad Aquilonem, ultra murum, porta est altera, quam campestem, vel suâ lingua *Feldtporte* vocant, ad quam urbis mœnia ante Hunnicam depopulationem pertinuisse asserunt. Intra hanc portam, & ipsa quæ urbem nunc ambiunt mœnia, cœnobium sunt D. Paulini, & D. Maximini, magnæ molis utrumque, sed Maximini nobile in primis, & opulentum, quodque foundationem suam refert ad Imperatorem Constantinum Maximum, ejusque matrem FL. Helenam Constantii, Augusti. Sed nunc incendio deformatum est. Nec patiuntur Treviri, ut instauretur, cum tam prope muros sit, ne tempore belli receptaculum hosti præbeat. Ex murorum certè, columnarumque fragmentis judicare est, quàm splendidum olim fuerit. Dicitur ipsam Archiepiscopalem sedem opulentiam quondam æquavisse. D. Paulini ædes adhuc est integra, & in ea hinc inde multæ restant inscriptiones antiquæ, aut mediæ ætatis.

Diaconus hujus ædis referebat, hunc locum *Campum Martium* olim dictum fuisse, quo etiam nomine in historiis passim occurrere. Proximum item collem, vitiferum, Martis ejusdem, ut alterum huic oppositum, Apollinis nominibus insignitos, quorum & restarent in vulgari appellatione vestigia. Hanc verò ædem Divæ primùm Genitrici dicatam fuisse, postea Divo Paulino, translata Divæ Virginis sede ad Mosellæ ripam, ubi & adhuc est in hoc eodem pomœrio. In ipsa jam urbe sunt & templa multa, & admodum insignia, mediam tamen ætatem referentia, ut ea quæ Coloniae Agrippinensium, & Aquisgrani. Tale est & ipsum summum templum, quod vernaculo sono *Dom*, quasi à domo, vel à Domino appellant, Divo Petro Apostolo, civitatis patrono, consecratum. Nisi cui fortasse Divi Simeonis ædes videatur antiquior, & Romana quodammodo tempora referre. Collis jugum occupat, qui unicus est in hac urbe, forma quadrilatera, oblonga, tota ex lapidibus subcinericii coloris, & quidem magnitudinis ita stupendæ, ut vix credatur, hominum manibus potuisse eo advolvi, usque eo ut apud imperitum vulgus fabella locum invenerit, Cacodæmonis usum auxilio, qui eam ædificavit; cui quidem persuasisset, se lupanar & aleatorum mœnias ponere, sic, inquiunt, aras vocabat. Et pro argumento ostendunt aras, quarum superficies non recta ut reliquarum, sed deorsum spectat, & appensum muro cornu quoddam, ut videtur, quod vocant *Cacodæmonis unguem*; eum scilicet, ubi se circumventum sensit, impetu in aras facto, unguem confregisse. Atque ejusmodi ferè narratiunculæ proferuntur, quotiescunque opus aliquod humanum videtur captum excedere. Tres habet hæc ædes concamerationes, sibi invicem suprapositas, in quarum singulis sacra facit diversi ordinis Clerus. Facies exterior externo est fenestrarum ordine, inter columnellas femirotundas; ex eodem omnia lapide, præterquam ad chori (ut nunc loquuntur) ambitum, ubi & columnellæ sunt marmoreæ. Mo-

les est admiranda, cui in tota hac Gallia nostra nec parem aliam superesse existimamus. Atque unicum fortasse ædificium hoc fuit, quod operis eximia soliditas, à tot cladibus, quibus hæc urbs ab exteris nationibus, Hunnis, Francis, Normannis vastata est, vindicavit, cum reliqua in favillas abiisse videamus, nec ex *antiqua illa Treveri*, Principum domicilio, quidquam restare, præter columnarum & marmorum fragmina, hinc inde dispersa, & rudera sub terras, quæ subinde veteris ejus splendoris admonent. Ex *Theatro*, cujus Scriptores sæpius meminerunt, reliquum esse videtur fragmentum illud operis latericii, cæmento superinductum, & fenestris grandioribus plenum, eo loco, ubi nunc domus est Archiepiscopalis, quod oppidani ex Constantini Maximi, Augusti, volunt esse palatio. Exstant ejusdem prorsus operis aliæ ruinæ ad portam quamdam, de quibus ipsi varia referunt, quorum fides apud eos sit: ut & eorum quæ de Trebeta suo conditore, Nini Assyriorum Regis filio, huc profugo, circumferunt, & de Idolorum templo, ac Mercurii ferrea imagine. De qua tamen placet hic verba ex eorum Annalibus manuscriptis desumta referre; quæ rem ita asseverant, ut nihil ad faciendam fidem requiri ultra posse videatur. Sic enim, postquam de templo ipso fecit mentionem, quisquis eorum auctor fuerit: *Hujus in vestibulo (inquit) ex lapide quadro insignis arcus exsurgens habet ferream Mercurii imaginem, (dictu mirabile) in aëre pendentem: seorsum autem Jovem marmoreum, scutellam auream manibus tenentem, cui tus immisum redolebat in naribus circumstantium, tanquam si igni immitteret, nec tamen urebatur.* Quod ne forte nostris dictum verbis, tanquam à nobis confictum, credere quis detrectet, non nos, sed potius audiat Galbam Viatorem, Licinio Sophistæ, hoc ipsum inter cetera rerum stupendarum quas viderat & audierat, his verbis contestantem. Sic enim ait: *Audi præterea quod mireris: Treveris est civitas Galliæ nobilis, ubi Senecio quidam, cujus hospitio usus sum per duodecim dies, in suburbio civitatis, ferream effigiem Mercurii volantis, magni ponderis, ostendit in aëre pendentem. Erat autem magnes, ut hospes idem mihi ostendit, supra in fornice, itemque in pavimento, quorum naturalis vis è regione sibi ferrum ascivit, sicque ferrum ingens, quasi dubitans in aëre remansit. Vidi etiam in eadem urbe, ingentem è pretioso marmore Jovem, scutellam auream duorum pedum latitudinis tenentem, ubi hoc inerat scriptum:*

IOVI VINDICI TREBERORVM
EX CASV QVINQVE CIVITATVM RHENI PER
TRIA DECENNIA DENEGATO SED FVLGINE
ET CÆLESTI TERRORE EXTORTO
FACTVM ARTE MECHANICA.

Nam tus quasi prunis impositum redolet si immiseris, nec tamen deficit, quod ita probavi esse. Hæc ille. Sed antequam reliqua exsequamur, non alienum erit, ex politioribus quoque Historiis de Treviris aliquid repetere. Idem C. Cæsar,

de quo jam sæpius, Trevirorum gentem omnium Belgarum potentissimam juxta & bellicosissimam facit, ac propter vicinitatem Germaniæ quotidianis exercitatum bellis, quæ equitatu valeret plurimum, & copias quoque haberet pedestres. Quare reliquâ penè Gallia pacatâ ipsi nec imperata faciebant, nec ad concilium veniebant, nisi armis coacti, & novis subinde studebant rebus, cum magnas haberent clientelas Eburonum, & Condrusonum, & latissimos fines. Siquidem ad Rhenum ab una parte pertingebant, ab altera ad Nervios usque Menapios, & Mediomatricos. Eorum verò oppidum nullum nominat: Tacitus *Coloniæ Trevirorum* appellat hanc ipsam urbem, de qua nunc loquimur. eandem Mela, Ptolemæus, & Aufonius postea, *Augustam Trevirorum*; hic verò & Treverim nominavit: & ejusdem subinde meminerunt subsequentiæ ætatis Historiæ, *Metropolim eam Belgicæ primæ* facientes, in qua præsideret Vir Consularis, qualis erat & ille Ælius Constantius, cujus epitaphium supra posuimus, quod ineptè nonnulli, ad D. Constantium, Augustum, Constantini Maximi patrem, referunt. In hac urbe *Fabrica* olim erat *Scutaria*, & *Balistaria*. Meminit & Libellus dignitatum, & administrationum, qui sub posterioribus Imperatoribus confectus videtur, *Procuratoris monetæ Trevirorum*, & *Procuratoris Gynæcei Belgicæ primæ*, item *Præpositi Argentariorum*. Et de moneta quidem fidem faciunt creberrimæ in posteriorum Imperatoribus nummis argenteis & æreis notulæ PTR. PTRE. T. TR. TRS. TRPS. quæ *pecuniam Treviris signatam* innuunt, eadem ratione qua & P. LVG. *pecuniam Lugdunensem*, & AQPS. *Aquileii pecuniam signatam*, reliquasque in ejusmodi nummis notulas commodè possis interpretari. Hinc & in lapidibus III. *virorum monetæ Trivericæ* mentio. Manifesta sanè indicia, quantum hæc civitas belli olim studiis floruerit, ipsi quodammodo Romæ Orbis Domina cis Alpes secunda, cum qua & suam passa est ab exteris nationibus vicissitudinem, cui obnoxia sunt in hac rerum universitate omnia; ita tamen ut nec veteres animos deposuerit, nec facile de sua libertate quidquam delibari patiatur. Quod & nuper admodum expertus est eorum Episcopus, cui cum longa fuisset cum civibus de civitatis jure controversia, res tandem ad arma devenit, & castra ante urbem in adverso ad Mosellam monte posuit. Illi se acriter defendere: sed Principum interventu, causam ad summum Imperii Romani Senatum detulerunt. Hinc secundo Mosellæ flumine navigantibus ad medium ferè M. oppidulum est, & arx vulgo *Pfaltz*, quasi *Palatium* dicas, in sinistra ripa, in dextra II. circiter M. pagus *Reol*, loco alto ad lapidis jactum à ripa, montibus ferè circumcinctus, in quo arcem non ita multis abhinc annis ædificatam, *Rigelburg* nominarunt, veteris nominis memoriam hac appellatione utcunque renovantes: veteribus siquidem *Rigodulum* erat, & oppidum ubi Cerialis tempore Vespasiani Imperatoris (ut est apud Cornelium Tacitum) Valentinum Trevirenses fudit. Oppidum expressè vocat Ammianus Marcellinus. Sed cum in ejus descriptione ac situ videantur hi Scriptores nonnihil variare, non extra propositum fortè sit, utriusque verba

expendere. Taciti lib. iv. ab excessu Neronis hæc sunt : *Eo rapidius Cerialis missis in Mediomatricos, qui breviori itinere legiones in hostem verterent, contracto quod erat militum Maguntiaci, quantumque secum transvexerat, tertiis castris Rigodulum venit, quem locum magna Trevirorum manu Valentinus infederat, montibus aut Mosella amne septum, & addiderat fossas, obicesque saxorum.* Marcellinus autem lib. xvi. : *Nulla itaque posthac repugnante ad recuperandam ire placuit Agrippinam, ante Cæsaris in Gallias adventum excisam, per quos tractus, nec civitas ulla visitur, nec castellum, nisi quod apud Confluentes, locum ita cognominatum, ubi amnis Mosella confunditur Rheno, Rigodulum oppidum est, & una prope ipsam Coloniam turris.* Quibus Marcellini verbis permoti nonnulli existimarunt, *Rigodulum* eandem fuisse, quæ nunc *Confluentia*; cum disertè locum notet, ubi Mosella & Rhenus aquas jungunt. In quo tamen nec sibi ipsi satis convenire videtur, & à Tacito diversum sentire. Nam si *Rigodulum* eo situ erat, quo nunc *Confluentia*, cum locum dicit montibus aut Mosella septum: nullo modo tacuisset, Rheno quoque muniri, nec potuisset *Cerialis*, (quod idem habet Tacitus) fuso hoste *Rigoduli*, postero mox die *Coloniam Trevirorum* ingredi. Quantum ad Marcellinum: *Julianus Imperator*, de quo scribit, Germanos tunc circa *Borbetomagus* deleverat, unde recta *Coloniam Agrippinensium* properabat, quo tractu nullam neque urbem esse, neque castellum dicit: unde colligere est, eum non secundum *Rheni* ripam iter fecisse, ad quam castella plurima erant, à *Drufo Germanico* exstructa, & oppida, *Bonna* & *Antennacum*, ab eodem *Ammiano* sæpius nominata; sed altiùs à *Confluentibus Mosellam* transisse, ut nec *Borbetomago Coloniam* petentibus, per *Confluentes*, aut secundum *Rheni* ripam recta est iter. Huc accedit, quòd hujus pagi, de quo loquimur, situs, tum loci natura, cum Taciti descriptione bellè conveniat, atque vel eo suam prodatur antiquitatem, quòd à ripa aliquo distet spatium, ad quam sunt reliqui recentioris ætatis ferè omnes. Dominus ejusdem loci opinionem hanc nostram confirmavit, dicens, idem *Rigoduli* vocabulum expressè legi in ipso Regis *Dagoberti* authentico, quo hunc locum, cum aliis eidem vicinis, *Ecclesiæ* donat *S. Maximini*; & repertam aliquando sub terra viam lapidibus grandioribus stratum, quæ versus *Mosellam* excurreret: ita ut posthac de *Rigoduli* situ, aut nomine non videatur ambigendum: vel si quis anxie adhuc *Marcellini* verba urgeat, diversa ejusdem nominis loca fuisse, sit statuendum. Hinc *Mosella* per magnos anfractus, ita ut ad eundem ferè locum aliquoties revertatur, unico interveniente inter utrumque fluentem monte, leni omninò agmine labitur, inter montes, ab radice ad summitatem usque vitibus vestitos; sunt enim non ita prærupti, quin facilis sit colonis ascensus ad supportanda quæ ad vineta requiruntur; nec ita alti, ut alter alteri solem præripiat; adjuvantibus ad hanc rem ipsis anfractibus, per quos Solis radii viam repèrientes, grata vicissitudine montes ad utramque ripam statim temporibus illustant. Sunt verò in

altioribus montium jugis & pineta, & aptus fermenti locus. Ad ipsam etiam ripam, (ne quid hac in parte desideretur) inter fluminis alveum, & vineta, sicubi colles longiùs recedunt, prata sunt spectatissimè virentia, ubi videre est armenta pascencia, quibus & adveniente æstu facilis est ad aquam descensus, juvatque tota prospectare armenta in ipso flumine ad pectus usque frigus captantia. Quin & usque eo humanis natura rebus circa hoc flumen consuluit, ut multis in locis, ubi altera ripa montem habet aut collem paulò arduum, altera omninò sit acclivis, qua demum ratione vinetis integer est suus sol, & ad pastionem locus relinquitur commodissimus. Jam si qua planities à flumine paulò est altior, frumento ferendo deligitur, provenitque in ea magna admodum copia.

NEUMAGUM

Pagus vulgò *Neumagen*, vetus adhuc nomen retinet, quod est apud *Ausonium* in *Mosella*:

*Neumagus Divi castra incluta Constantini,
Purior hic campis aër, Phæbusque sereno
Lumine purpureum referat jam sudus Olympum.*

Sed hic repetendi sunt & hi *Ausonii* ejusdem in eodemque *Mosella* versus:

*Addam præditiis dubiarum condita rerum,
Sed modo securis, non castra, sed horrea, Belgis.*

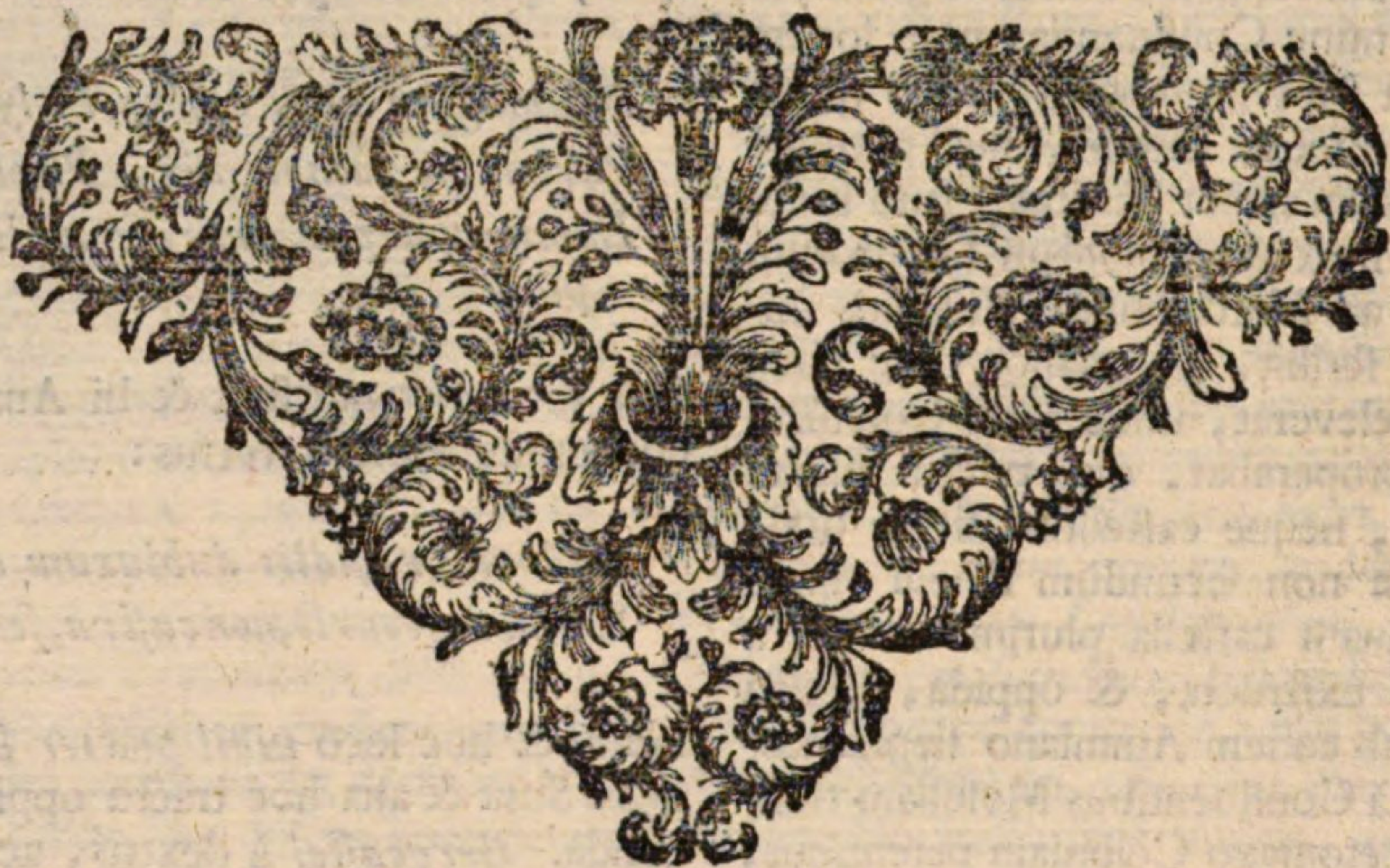
Nam & hoc loco nihil præter *horrea* nunc videas. Sunt & alia hoc tractu oppida non contemnenda. *Bergcastel* à dextris, ac paulò inferiùs *Drabach*, ubi vina laudatissima, ac nigri effodiuntur lapides, fissiles, ad domorum tecta; & *Enkirch* pagus, cujus agrum ad vini dolia MMM, eorum quæ suâ linguâ *Fuder* vocant, annuatim reddere asserebant. Hinc *Kocheim* oppidum ad alteram ripam, ac paulò inferiùs, in eodemque latere, oppidum aliud, *Karll* vulgò nominatum, à quo ripæ paulatim fiunt humiliores, & ab utraque parte longiùs recedunt, ita ut ad *Confluentes* latitudine sit *Rheno* ferè pari. Urbium quæ ad *Mosellam*, postrema est

CONFLUENTIA,

ad ipsum fluminis marginem sita, ubi *Rheno* miscetur, & fruitur utriusque amnis longè maxima amoenitate juxta & commoditate, unde & eo in primis nomine delectatur. Dono accessisse volunt *Ecclesiæ Trevirensi* sub *Medoaldo Archiepiscopo*, cujus mentionem facit inscriptio illa, quam supra in *Treviris* posuimus: unde & liquet, tempore hunc *Dagoberti Regis* vixisse, qui annus erat ab instaurata salute circiter DCXXXI. Asserebant etiam, *Diploma* ipsum, *Cortem Confluentinam* appellare, & donari unâ cum circumjacente agro, & silvis. *Cortis* verò nomine accipi, quidquid muro veteri, qui hodieque exstat, includitur, intra quem forum rerum venalium, & primarium

templum: eundemque Medoaldum nova moenia, quo nunc sunt ambitu, urbi circumdedit. *Pontem supra Mosellam*, operis lapidei, præcipuum ejus ornamentum, ædificavit Baldus, vel, ut apud alios est, Balduinus Archiepiscopus, anno MCCCXLIV. Idem *Carthusianorum monasterium* in summo monte exstruxit in hujus pomœrio. Impendet in adversa Rheni ripa *Arx* munitissima, quæ veteri nomine *Erenbreitsstein*, recentiore *Hermanstein* ab Hermanno Archiepiscopo, qui eam ampliarit, appellata. In proxima rupe *Arx* erat *Helfsenstein*, antiqui & clari nominis, cujus tantum supersunt ruinæ, potentioris scilicet vicinitate sensum diffuentes, ac vix suum nomen tuentur.

Instabat jam Nundinarum tempus, quæ *Frankfordiæ*, quæ ad Moenum fluvium est, magno totius Germaniæ conventu frequentantur, quod etiam properandum videbatur, adverso Rheni flumine. Qui tractus, ut omnium est celeberrimus, fuitque semper, quantamcunque vetustatem ferant singularum nationum historiæ, ita eum leviter attingere, aut ex parte describere indecens judicavimus, at potius finem aliquando huic narrationi imponere. Hæc si tibi, Mercator, aliqua ex parte probabuntur: operæ pretium erit, nos effecisse quod volebamus; sin minus, morem tamen gessisse, non mediocriter juvabit. Vale. Antverpiâ, Nonis Octobr. anno MDLXXV.

INDEX

Eorum quæ in toto Opere memoriâ digniora occurrunt.

R. notat Res Lovanienses, A. Annales, A B. Antiquitates Belgicas, N. Nuenarii Opusc. I. Itinerarium Ortellii & Viviani.

Primus Numerus paginam, Lit. B. secundam Columnam designat.

A

Abbas Grandispræatensis Lovanium missus. A pag. 15. b.
Abdoriti, populi Francis foederati. A B. 13.
Vanden Abele, Familia Patricia. R. 37. n. 73.
Aberanus, Abraen, Familia Patricia. R. 50. n. 23. Petrus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
Absalons, Familia Patricia. R. 73. n. 9. & 88. n. 6. I. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Judocus interfuit Bello Gelrico III. 1398. R. 104. cap. 7. §. 7. Interfuit Bello Hannonic 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Interfuit Bello Brugenfi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1. III. Judocus Henrici filius interfuit bello Novesiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. IV. Guilielmus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. V. Michaël interfuit bello Hussitico 1422. R. 105. cap. 9. §. 3. Comitatur Philippum I. in expeditione transinarina 1427. R. 106. cap. 10. Interfuit Bello Francico 1465. R. 106. cap. 11. §. 3. Interfuit Bello Leodiensi sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1. Balteo Equestri decoratur. *Ibid.* Eques interfuit Bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Claruit bello Gelrico 1473. R. 107. cap. 12. §. 3. Sagittariorum Lovaniensium Dux ad Bellum Novesianum 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Interfuit Bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 4. A Lovaniensibus Brugas missus ut solaretur Maximilianum ex interitu conjugis consternatum. R. 109. cap. 13. §. 3. Interfuit 1488. pactis inter Maximilianum & Brugeses. R. 110. cap. 14. §. 3. VI. Walterus à Lovaniensibus missus ad Adolphum Ravestenum. R. 110. cap. 14. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. E Curiae fenestris ejectus. R. 102.
Academia. vide *Universitas*.
Additionis consuetudo, quæque inde mala orirentur. A. 40. 48.
Adela, Henrici III. uxor prudentissima. A. 9. b. Filium in Coenobium ablegat. A. 10. Ad Prædicatores conditur. A. 10. b.
Adolphus Leodiensis Episcopus sacrum minatur fulmen in Patricios. A. 18.
Adonia. vide *Donia*.
Adrianus Collegii Pontificii Fundator. A. 69.
Aduatice ex Cimbris & Teutonicis prognati. A B. 1. item 6. Eburones subjugant. A B. 6. A Cæsare obsessi. *Ibid.* Iterum rebellant. A B. 7.
Aduaticum, seu Atuatium, oppidum Tungrorum ab Aduaticis. A B. 5. 7. Item I. 10. Eorum sedes. A B. 7.
Ægidius. vide *Gielis*.
Ægidius, Pastor Leviensis. A. 8. b.
Ærarium publicum maximè gravatum. A. 27. 28. 38. 66. 67. Illius exonerandi modi, & hinc ortæ querelæ. A. 67. 68.

Ætius Consul Romanorum. N. 4.
Agimont Arx. I. 4.
Agri suburbani in emphiteusim dati. A. 28.
Agrippa (Henrici) error de ostio Rheni. A B. 15.
Agrippina, oppidum Ubiorum. A B. 8.
Agrippina, mater Neronis, unde Agrippina Colonia. N. 2.
Alba Domina. vide *Victoriana*.
Albertus, Hollandiæ Comes, Mercatores Lovanienses in vincula conjicit, Couterellum hospitio recipit. A. 24. b.
Albiniani, oppidum. A B. 12.
Albus. vide *Witte*.
Aldenarda, Oude Nerven. A B. 8. Insidiis intercepta. A. 62. b.
Aldenhovium combustum. A. 36. b.
Alea ludus prohibitus. A. 36. 40. 41. b.
Alsatia ab Alsate fluvio nuncupata. N. 3.
Alemanni. N. 7.
Alizius, fluvius. I. 13.
Ab Alno. vide *Elst*.
Ambiani, Populus (Amiens.) A B. 8. Cæsari deduntur. *Ibid.* Palatium Imperatorum Ambianis. *Ibid.*
Ambiatium. I. 18. Ambiorix Eburonum Rex à Romanis deficit. A B. 5. Q. Ciceronem obsidet. *Ibid.* A Cæsare victus fugit. *Ibid.*
Ambivariti, populi cismosani. A B. 11.
Ambleva fluvius. I. 11.
Amelryckx-Sone, Amelrici filius, Patricia Familia. R. 82. n. 6.
D'Amazaga, Familia Patricia. R. 80. n. 39.
Andoverpia. I. 2. Combusta. A. 3. Oblecta. A. 12. b. Jurisdictionem Lovanienses & Bruxellenses vocant in dubium. A. 38. b. Hæc lis derempta. A. 40. Alia lis. A. 51.
Andoverpi, ex Ambivaritis. A B. 11. Ab Eligio conversi. *Ibid.* Eorum vetustas. *Ibid.*
Andreas, Andries. Renerus Patricius Lovaniensis interfuit Bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1.
T. Aneclius Nervius. A B. 7.
Ab Angelis (de Angelis) Familia Patricia. R. 57. n. 53.
Angianus (Joannes) Historicus. A. 1.
Angli post diuturnum Bellum cum Francis paciscuntur. A. 48. b.
Angra munda. N. 8.
Angrivarii, sive Angrarii (hodie Engeren) N. 8.
Annuntiata Virgines conditæ 1527. R. 6. cap. 4.
Antennacum, quod & Anturnacum, Valentiniæ sepulturâ clarum. N. 4.
Antonini Itinerarium suspectum. A B. 8.
Anthonus Dux Brabantia. Sub eo bellum Armeniacum 1411. R. 104. cap. 8. Assumpto Limburgi Ducis Titulo Brabantiam gubernat. A. 38. Hinc Boucholdam obsidentem comitari Bruxellenses & Lovanienses negant. *Ibid.* b. Joannæ Duci succedit. *Ibid.* Inauguratur. A. 39. Ejus moritur uxor. *Ibid.* b. In Aurelianos proficiscitur. A. 40. b. Matrimonio jungitur. *Ibid.* Multas expugnat urbes. A. 41. Urbium legatos jura sua infringi dicentes audit. *Ibid.* Occiditur. *Ibid.* b. Ejus nothi. A. 48. b.

I N D E X.

Ansegisilus Austrasiæ Dux. A. 2. b.
Antverpia. vide *Andoverpia*.
Apollinis Campus. I. 19.
Apostolorum XII. Collegium. A. 44. b. Domus. R. 6. cap. 4.
Aquenses. Eorum suburbia cremata. R. 104. cap. 7.
 §. 7. Quare. A. 36. b.
Aqua ductus antiquus. I. 16.
Aquitania Galliæ pars. A B. 1.
Arboricos, pro Abodritis, male apud Procopium Lib. primo Gottici belli, legi. A B. 13.
Arduemontius (Joannes) vir nobilis, favit Patriciis, à Joanna Principe Parcum missus, ut ibi cum Couterello pacisceretur. R. 119.
Arduenna Sylva. N. 6. Ejus descriptio. I. 4. & 11. Ejus latitudo. A B. 16.
Arebergenfis. I. Everardus & Hubertus Bruxellam tutandam accepere. R. 110. cap. 14. §. 3. II. Guilielmus in Leodienses ac Brabantinos bellum gerit, fugatur A. 60. & b. Capite cæditur. A. 63. A Maximiliano profligatur 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. Ejus mors vindicata. A. 63. De ipso sumptum supplicium Trajecti 1485. R. 109. cap. 14. §. 1. Laudinum uffit 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. III. Robertus ad defendendum Arschotum missus 1488. R. 110. cap. 14. §. 3. item A. 65. Fugatur. A. 71. b.
Arenacium Civitas, & Arenacii Populi. N. 5.
Arenacum Oppidum (Arnhem) A B. 12. & 14.
Argentoratum inter Belgicas quondam civitates clarissimum. N. 3. Hic Theodosius major contra Barbaros victoriam celeberrimam obtinuit. *Ibid.*
Argentuarîa in Helvetiis celeberrima civitas. N. 3.
Arlunium Urbs. I. 11. & 12.
Armeniacum bellum 1411. R. 104. cap. 8.
Arnhemum obsessum. A. 70. b.
Arnoldus Leodinus Antistes ad pacem ineundam, & Ducem & Lovanienses persuadet. A. 33.
Arnulphus fugatis Normannis Lovanium vindicat. A. 3. b.
Arshotum. Arshotani. sustinere impetum Alberti Saxonis. R. 110. cap. 14. §. 3. Ab eo expugnati. *Ibid.* Ad eos multi confugiunt Patricii. A. 28. b. Qui hos reducerent Capitati & Sagittarii missi, repelluntur à civibus. A. 29. Liberati. A. 65. Expugnati. *Ibid.*
Artevilla (Philippus) Summus Gandensium Capitaneus. R. 103. cap. 7. §. 4.
Arx Lovaniensis. R. 3. cap. 3. item A. 1. b. 3. b. & 17. Reparatur. A. 27. A Carolo V. & ejus fororibus Philippo Rege natis habitat. A. 70.
Van Assche dictus *Asca*, Familia Patricia. R. 34. n. 60.
Van Assche dictus *Grimbergen*, Familia Patricia. R. 32. n. 52. I. Guilielmus ægre ferente Duce incarceratus. A. 42. b. II. Henricus caput belli Gertrudi-Montani 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. III. Joannes Confiliarius Joannis IV. Ordinibus invisus. A. 43. Ad Ducem exsul confugit. *Ibid.* b.
Ascihergium civitas pervetusta. N. 4. Ejus situs. *Ibid.* Ab Ulysse conditum. A B. 15. Novesio propinquum. *Ibid.*
Assiculus. vide *Berdecken*.
Atrebates Populi. N. 6. A Cæsare victi. A B. 6. In gratiam recepti. *Ibid.* Christum agnoscunt. *Ibid.* Illorum pax. A. 48. b.
Ab Atrio, Familia Patricia. R. 90. n. 10.
Attilas Hunnorum Rex N. 3.
Atuatici, iidem qui nunc Brabanti & Campani. N. 5.
Augusta Rauracorum. N. 3.
Augusta Romanduorum. I. 17. b.
Augusta Suessionum (Soissons) A B. 9.
Augusta Veromandorum oppidum, nunc S. *Quentin*. A B. 9. & I. 17.
Augustiniani. R. 6. cap. 4.
Austrasia. A B. 18. Ejus Duces. A. 2. Reges. A. 2. b. & 3.
Austrogisilus, Comes Lovaniensis. A. 2.

B

A *Baculo* vide *Stocke*.
Baelmans, Familia Patricia. R. 94. n. 36.
Baeten. Vide *Baten*.
Baganum, seu *Bagacum*, oppidum Nerviorum (Bavay) A B. 7.
Baillieul. vide *Ballivellas*.

Baius (Michael) R. 114. cap. 2.
Baldericus, Episcopus Leodiensis, profligatus. A. 4. b.
Baldericus Lambertus, Comes Lovaniensis. A. 5.
Baldunus, *Baudouin*. Franciscus laudatus. R. 118. cap. 2.
Balingus (Petrus) Lovaniensium Ductor ad bellum Hufiticum 1421. R. 105. cap. 9. §. 3.
Balistariorum ludi celebrati. A. 44. b. Ad hos plura convolant spectatorum collegia. A. 48. b.
Ballivellus, *Baillieul*, (Ægidius) Lovaniensis Theologus. Ejus commentaria M. S. in Paulum. R. 114. cap. 1. Asservantur apud Bethleëmitanos. *Ibid.* cap. 2.
Bancense Coenobium. A. 8. b.
Basilea Rauracorum. N. 3.
Basilica D. Petri. R. 4. cap. 4. Lovaniensis antiqua. A. 3. b. Direpta in illa Archiva. A. 22. A Textoribus capta. A. 28. b.
Baslinus Tribuum Lovaniensium origo. A. 4. b.
Bastonia oppidum. I. 11.
Baswitra prælium 1371. R. 103. cap. 7. §. 1. & A. 25. b. Captivi redimuntur. A. 26. b.
Batavi ubi confederint. N. 6. & 7. Ex Cattis. A B. 2. & 12. Romana Historia celebres. A B. 12. Augusto Stipatores asciti. *Ibid.* Contra Cheruscos fortiter pugnant. *Ibid.* Pro Vitellio pugnant. A B. 13. Sub Vespasiano rebellant. *Ibid.* Pro Romanis in Britannia. *Ibid.* Amici ac fratres Romani Imperii appellantur. *Ibid.* Juliano Apostatæ merent. *Ibid.* A Vultis oppressi. *Ibid.* A Frisiis pulsi. *Ibid.*
Batavia per Constantinum Francis erepta. A B. 13. Nova nunc de *Beturwe*. *Ibid.*
Batavedurum oppidum *Dursteden*. A B. 12. & 14. Forte nunc *Tile* Gæliæ oppidum. N. 5.
Baten, (Batenius, Batus) Familia Patricia. R. 29. n. 29. Baslinus, captus. A. 29. b. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Arschotum profugus. R. 20. Gladio subjectus. *Ibid.*
Van Batson, Familia Patricia. R. 93. n. 28.
Baudoin. vide *Baldunus*.
Van Bausselle, *Bausselius*, Familia Patricia. R. 76. n. 27. Gerardus Oppido Lovanensi à Secretis, captus à Davaluzio. R. 108. cap. 13. §. 1. Strategemate evadit. A. 60.
Bautershem, *Bautresiniensis*. I. Henricus inimico conciliatus. A. 20. II. Joannes caput belli Gertrudi-Montani 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Joannam de seditione Couterelliana consuluit. R. 118. Ab ea Parcum missus. R. 119.
Henricus Bergensis adfuit Duci Wenceslao ad Bancum castra locanti. R. 119. & 121.
De la Bauwette Familia Patricia. R. 92. n. 25.
Bavys, *Bavius*, Joannes, Patricius Lovaniensis, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
Beda (Joannes) civitatis nunciûs, occidendus expectatur. A. 29. b.
Van Beert, Familia Patricia. R. 62. n. 2.
Van Beerthem. vide *Berthem*.
Beets vicus. A B. 12.
Le Begge, Familia Patricia. R. 33. n. 58.
Begginarum binæ curiæ. R. 6. cap. 4.
Vander Beken, Familia Patricia. R. 77. n. 28. Petrus, Theologus, & Parochus S. Petri Lovanii, mittitur ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3. Clarus Theologus. R. 114. cap. 2. Legatus ad Maximilianum. R. 123.
Belga fortissimi Gallorum. A B. 1. A Germanis orti. *Ibid.* Germanicæ originis affectatores. *Ibid.* Nominis eorum origo. A B. 2. Populi eorum qui Romanis memorentur. *Ibid.* Qui eorum Romanè & qui Germanicè loquantur. A B. 17. Rheno propinqui mutationibus subjecti. *Ibid.* Semper Germani. N. 2. Unde nomen Belgarum. I. 2.
Belgica superior. N. 2.
Belgica divisio. A B. 2. item I. 1. Topographia. A B. 1. Inferioris latitudo. N. 2. Status adventu Francorum mutatio. A B. 18. Itinera ab Antonino descripta. A B. 3.
Belgicarum Gentium nomina. N. 2.
Belgici Idiomatis non exstare vestigia. A B. 17.
Belgii civitatis Cæsarem non meminisse. A B. 2.
Belgium, ubi. I. 2.

I N D E X

- Bellovacii*, Belgarum nobilissimi. A B. 2. Oppida habent. A B. 8. A Casare subacti. *Ibid.* A Bruto victi. *Ibid.* Obsidione soluti. A. 57.
- Bellum Angianum*. A. 46. *Bateburgicum*. A. 41. *Caletanum*. A. 48. *b.* Contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2. *Falcoburgense*. A. 14. & 15. *Flandricum*. A. 63. & *seq.* *Gelricum*. A. 34. 70. 71. *Compositum*. A. 35. *b.* Rursus exardet. A. 36. *b.* Huic finis impositus. A. 11. & 37. *Hannonicum*. A. 45. & 2. *Helveticum*. A. 58. *Juliacense*. A. 25. *Leodiense*. A. 19. 53. *b.* 55. & 56. *Leodinum*. A. 8. 61. *Saxonicum*. A. 64. & *seq.* *Transmontanum*. A. 14. & 15.
- Belus Deus*. I. 2.
- Van Bemmell*, Familia Patricia. R. 69. n. 31.
- Berdeken* (Afficulus) Familia Patricia: Franco in Decania. A. 26. *b.* & 27.
- Berechemum*, crematum. A. 34. *b.*
- Vanden Berghe* (Montanus, de Monte) Familia Patricia. R. 21. n. 4. I. Arnoldus claruit praelio Woeringano R. 100. cap. 4. §. 2. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Ægidius, Prætor Lovaniensis. A. 40. *b.* Huic alius sufficitur. A. 41. III. Geraninus militavit Regi Francorum adversus Gandenses. 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. IV. Godefridus interfuit bello Hussitico. 1422. R. 105. cap. 9. §. 3. Missus Tillemontem ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3. Curiae fenestris ejectus. R. 120. Adfuit Duci Wenceslao ad Bancum castra locanti. R. 122. V. Guilielmus exilio mulctatur ab urbibus. A. 42. *b.* VI. Joannes militavit Regi Francorum adversus Gandenses 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VII. Matthias missus ad Adolphum Ravesteinum. R. 110.
- Vanden Berghe*, Familia Patricia. R. 82. N. 5.
- Van Berghen* (De Bergis; Bergensis) Familia Patricia. R. 82. n. 7. I. Cornelius juvenis impiger, sub eo militarunt Lovanienses bello Francico 1447. R. 108. cap. 13. §. 1. II. Henricus adfuit Duci Wenceslao adversus Lovanienses proficiscenti. R. 121.
- Vanden Berghe*, Familia Patricia. R. 82. n. 9.
- Vanden Berghe*, Familia Patricia. R. 82. N. 15.
- Berick*, Oppidum quo loco fuit olim *Calone* a quibusdam ponitur. N. 5.
- Bernaerts*, Bernardi. Wulmarus laudatus. R. 114. cap. 2.
- Berselensis*, Henricus Dominus Berselensis; erat civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5.
- Bertanus*. vide *Beert*.
- Bertharius*, Comes Lovaniensis. A. 3. *b.*
- Van Berthem* (Berthemius) Familia Patricia. R. 48. n. 17. I. Godefridus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Etiam bello Francico 1472. *Ibid.* §. 2. Eodem bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. A Saxone officio remotus. R. 111. cap. 14. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Joannes, filius Rudolphi, missus a Senatu Lovaniensi ut Davaluzio resisteret. R. 108. cap. 13. §. 1. IV. Radolphus a Saxone officio remotus. R. 111. cap. 14. §. 3. Interfuit bello Francico 1479. R. 108. cap. 13. §. 1.
- Bertholdorum* cum Brabantinis repetita certamina ac celeberrima clades. A. 5. *b.* Liberi veniam consequuntur. A. 6.
- Bertholdus* Mechliniensis. A. 10. Clavarios fugat. A. 10. *b.*
- Betassii*. N. 2. & 5. Cismofani. A B. 12. A Romanis deficient. *Ibid.*
- Betsius* (Joannes) Lovaniensis Carmelita, Theologus non contemnendus. R. 114. cap. 1.
- Bibrax* Oppidum Remorum. A B. 9.
- Biefsius* (Nicolaus) laudatus. R. 114. cap. 2.
- Vander Bieft* (Bieftanus) Familia Patricia. R. 54. n. 35. & 74. n. 18. Ægidius pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Bingium* Oppidum. N. 4.
- Vanden Bisdomme*. (Ab Episcopatu) Walterus occidit Ducem Luceburgensem in bello Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2.
- Bistana* in planitie plebs coadunata. A. 58. *b.* & 67.
- Blanckaerts* (Blancardus) Familia Patricia. R. 23. n. 5. Blancardi Lovanio pulsi. A. 10. I. Everardus claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. §. 1. II. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Walterus. A. 10. Claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. §. 1. Interfuit bello Cameracensi 1339. *Ibid.* §. 3.
- Blan-pais*. I. 12.
- Blandinus Mons* Gandavi. A B. 11.
- Blangiaccense* Prælium. A. 41. *b.*
- Blehenius* (Hadrianus) Prætor Lovaniensis, ad Rossesium missus, ut de pace conveniretur. R. 112. cap. 15. §. 2.
- Bleyleven*, Familia Patricia. R. 67. n. 20.
- De Blyde*, Familia Patricia. R. 46. n. 8. I. Arnoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Curiae fenestris ejectus. R. 120. II. Godefridus interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. III. Simon interfuit bello Cameracensi 1339. *Ibid.* IV. Walterus Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Bloemken* (Everardus) Patricius Lovaniensis, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- De Blonde*, Blondus. Walterus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Bocxhornius*, Familia Patricia. R. 62. n. 4. Daniel Consul interfuit 1488. pactis inter Maximilianum & Brugeses. R. 110. cap. 14. §. 3. Luteriam missus, ut Francos sollicitet in Fredericum Imperatorem. *Ibid.* Bruxellam missus, quibus rationibus Saxo placandus foret, deliberaturus. *Ibid.* Missus Tillemontem ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3. A Saxone officio remotus. *Ibid.* II. Joannes interfuit bello Gertrudimontano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4.
- Bodden*, Familia Patricia. R. 33. n. 57.
- Bodpart*, olim Podabrida, sive Podabriga. N. 4.
- Boduognatus* Dux Nerviorum. A B. 7.
- Boissius* vide *Boys*.
- Vanden Bolleborne* (Bollebornius) Familia Patricia. R. 24. n. 8. I. Arnoldus claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. II. Salomon interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Bombarda* Holoniensis, ingens tormentum ferreum. R. 108. cap. 13. §. 1. & 109. cap. 14. §. 1. Bombardæ quomodo dictæ. A. 21. *b.*
- Van Bommale* (Bommalius) Familia Patricia. R. 3. n. 35. Bertulphus Eques Lovaniensis. A. 5.
- Bona*, Civitas. N. 4.
- Bonconia*, nunc Oppenheim. *Ibid.*
- Bononia*, Oppidum. A B. 9.
- Bontius* (Guilielmus) clarus Ictus, ejus consilia. R. 114. cap. 2.
- Boonen*, Familia Patricia. R. 92. n. 27.
- Borbetomagus*, secundum Ptolemæum, supra Spiram. N. 3.
- Borbonius*, Episcopus Leodiensis, interfectus. A. 61.
- Vander Borch* (Castrensis) Familia Patricia. R. 40. n. 20. & 76. n. 26.
- Vander Borch* dictus *Uytterhellicht*, Familia Patricia. R. 91. n. 18. Ludovicus interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. & 108. cap. 13. §. 1.
- Vanden Borchoven*, Borchovius, Familia Patricia. R. 81. n. 2. I. Augustinus creatus Eques 1452. R. 106. cap. 11. §. 2. Interfuit bello Dionantensi 1466. R. 106. cap. 11. §. 4. Claruit bello Leodiensi sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. II. Florentius interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. III. Goloinus interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Comitatur Philippum I. in expeditione transmarina 1427. R. 106. cap. 10. IV. Henricus interfuit 1346. bello Leodiensi. R. 102. cap. 6. §. 5. Innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Henricus Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Datur obfes Duci Wenceslao. R. 119. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.

I N D E X.

- V. Joannes interfuit bello Juliacensi 1371. *Ibid* Joannes præfuit bello Gelrico III. 1397. R. 104. cap. 7. §. 7. VI. Rafo interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. VII. Walterus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7 §. 3.
- Bordius* (Ægidius) pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Borgasse* Oppidum. I. 21.
- De Borghgreef*, Familia Patricia. R. 34. n. 62.
- Van Borgneval*, *Bornevallensis*, Familia Patricia. R. 62. n. 1.
- I. Bernardus in Capitaneum cooptatus. A. 20. b. Joannam de feditione Couterelliana consuluit. R. 118. Adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum castra locaret. R. 119. Civitatis malo exstinguitur. A. 27.
- b. II. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat &c. R. 118. Eques innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Captus bello Gelrico II. 1385. R. 103. cap. 7. §. 5. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Adfuit Wenceslao ad Bancum. R. 121. III. Reginaldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Eques, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. IV. Rolandus sequitur partes Rudolphi Ex Liemingis. R. 120. Archotum profugit. *Ibid*. Erat civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5. Eques interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Eques. R. 119. Adfuit Duci Wenceslao, castra ad Bancum locanti. R. 121. V. Rudolphus adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum castra locaret. R. 119. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Boschman* (Silvius) Familia Patricia. R. 36. n. 68.
- Boscharts D'opstal*, Familia Patricia. R. 70. n. 32.
- Vanden Boffche*, Familia Patricia. R. 36. n. 70.
- Boffius*. vide *Boys*.
- Boffutum* munitum & expugnatum. A. 4.
- Van Botnya*, Familia Patricia. R. 76. n. 25.
- Van Bouchout*, Bochohdanus, Joannes, dum Wenceslaus castra ad Bancum locaret, adfuit. R. 119. & 21.
- Van Bourgneval*. vide *Borgneval*.
- Boutressinius*. Vide *Bautershem*.
- Boxhorn*. vide *Boxhornius*.
- Boys*, *Boffius*, *Boissius*, Familia Patricia. R. 29. n. 32. Godefridus Consul, missus ad Ducem Wenceslaum, admissorum veniam petiturus. R. 121. Consul, legatus ad Leodienses. R. 122.
- Brabantia* Ducali potestate gubernata. A. 2. b. Unde illius Duces Familiam D. Petri tuituros se jurent. A. 4. b. Prædationibus infestata. A. 34. & 35. Mortalitate affecta. A. 37. Intestinis penè agitata bellis. A. 44. De ejus ad Ducatum successore dimicatum. A. 46. b. Morte Caroli magnam accipit calamitatem. A. 57. Dissentionibus affecta. A. 64. & 65. Brabanticum idioma corruptum. A B. 17.
- Brabantini* de Bertholdis victoriam referunt. A. 5. b. A Leodinis cæduntur. A. 8. In Terram Sanctam proficiscuntur. A. 8. b. Eorum in Stadingos expeditio. A. 9. Hos inter & Gelros bellum. A. 11. Eorum in Arragones expeditio. *Ibid*. Suum Ducem Lemburgo præficiunt. *Ibid*. b. Optimatibus R. P. Gubernaculo eripiunt. A. 13. Lanificio potentes. A. 14. Ipsius indictum bellum. A. 16. In Flandros pugnant. A. 16. b. Anglis junguntur: fœderisque ratio. A. 17. b. Profligati bis à Flandris. A. 21. & b. Cæduntur. A. 25. b. Oppidani fœdus icunt. A. 26. Tributum Duci viritim impositum, persolvere detractant. *Ibid*. b. Copiarum vi coguntur solvere. *Ibid*. Nobiles Ducem in Lovanienses agentem comitantes. A. 32. b. Ipsius ne patria exeant interdictum. A. 33. b. Graviam obsident. A. 34. b.
- Brabantum*. A B. 18.
- Branium* combustum, & ejus cæsi oppidani. A. 45. Hannoniæ oppidum, obsessum 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. In eo conventus celebratus Brabantinorum & sui legatorum Ducis. A. 26. b.
- Bratuspantium* oppidum Bellovacorum. A B. 8.
- Van Brecht*, Familia Patricia. R. 77. n. 30.
- Bredanus* (Joannes) comitatus Ducem Wenceslaum ad-
- versus Lovanienses proficiscentem. R. 121.
- Breucomagus*. N. 3.
- De Brimeu*, Patricia Familia, Georgius Senator. A. 96.
- Brisach* esse Brisiacum. N. 3.
- Broeckman*, Familia Patricia. R. 40. n. 94.
- Bructeri* populi. N. 7. Bructeri minores. *Ibid*.
- Brugenses* abduxerunt Maximilianum in carcerem. R. 110. cap. 14. §. 3.
- Brugense* bellum 1431. R. 106. cap. 11. §. 1.
- Bruneildis* Via. I. 3.
- Bruno*, Archiepiscopus Colonienfis, Reginerii bona fisco adjicit. A. 4.
- Brunulphus* Lovaniensium Dux successorem & cognominem habuit filium. A. 2. b.
- Bruxella* capta. A. 21. Crudeli agitata tumultu. A. 44.
- Bruxellensium* cum Lovaniensibus controversia finita. A. 18. 29. & 30.
- De Bruyn*, Familia Patricia. R. 34. n. 63.
- De Bucq*, Familia Patricia. R. 33. n. 54.
- Vander Buecken*, Familia Patricia. R. 40. n. 90.
- Buzge* Familia Patricia. R. 35. n. 66.
- Van Buggenhout*, Familia Patricia. R. 38. n. 81.
- Bullin-Sone*, Familia Patricia. R. 31. n. 41.
- Burchardi* origo, status &c. A. 2. b.
- Burchardus* Comes Lovaniensis. R. 21. cap. 2.
- Burgensis* ager ubi fuit olim Asciburgum. N. 5.
- Burtinacum* oppidum. A B. 12.
- De Buschere*, Familia Patricia. R. 37. n. 72.
- Bussius*, Capitaneus, vir nobilis & perfidus, à Maria Gubernatrice Lovanio immisus ad tuendum urbem adversus Rossemium. R. 112. cap. 15. §. 2.
- Byset*, Familia Patricia Renerus Senator. A. 41. 42. & b. 46. & b.

C

- Cacabita*. vide *Ketelarius*.
- Caels*, Familia Patricia. R. 95. n. 38.
- Cainoga*. vide *Keynooghe*.
- Calciaci*. N. 2. b. & 5. b.
- Caleci*, populus *Le Caux*. A B. 9. b.
- Caletanum* bellum 1346. R. 102. cap. 6. §. 4.
- Caletum* expugnatum. A. 19. Frustra obsessum. A. 48. b.
- Caligator* (Joannes) Lovaniensis Poëta non ignobilis claruit circa 1340. R. 113. cap. 1.
- Calliot*, (Jacobus) Commendator Santeraniensis, Lovaniensibus præfuit adversus Saxonem 1488. R. 110. cap. 14. §. 3.
- Calo* oppidum. A B. 12. b.
- Vanden Calstren*, *Calsterius*, à *Calstris*, Familia Patricia. R. 43. I. Joannes, Plebeiorum qui sua prædia exusserant, injuriam ulciscitur, villis ignem injiciens. A. 32. Urbis Capitaneus constitutus. A. 33. Levirum pro uxoris dote in jus trahit. A. 36. b. Ad Dominicanos sepultus. A. 37. Eques. A. 5. b. Exfilio multatus. A. 29. Cædis suspectus. A. 30. II. Arnoldus interfuit Bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. III. Franco pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Gobbelinus Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. V. Gosuinus præfuit Bello Gelrico III. 1397. R. 104. cap. 7. §. 7. Gosuinus filius Gosuini pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Eques idem. *Ibid*. VI. Henricus Sagittariorum Dux. A. 40. b. Mittitur Distam 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit Bello Hannonico 1424. *Ibid*. Claruit Bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. Interfuit Bello Gelrico III. 1398. R. 104. cap. 7. §. 7. Ductor Lovaniensium ad Bellum Armeniacum 1411. R. 104. cap. 8. Interfuit Bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. VII. Henricus filius Joannis pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VIII. Henricus filius Henrici interfuit bello Brugensi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1. IX. Henricus filius Petri pactus cum Couterello ut urbe excedere

I N D E X.

- liceat. R. 118. IX. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. *Ibid.* Claruit Bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. Interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2. Interfuit Bello Cameracensi 1339. & Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Creatus Eques Bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. Innotuit Bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Interfuit Bello Juliaciensi 1371. R. 130. cap. 7. §. 3. Ductor Lovaniensium ad Bellum Gelricum 1384. R. 103. cap. 7. §. 5. Interfuit Bello Gasbecano 1388. R. 104. §. 6. Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Suffectus Consul Petro Couterello in reliquum anni. R. 119. Eques Consul, secutus partes Rudolphi ex Lievingis. R. 120. Arschotum profugit. *Ibid.* Exilio mulctatus. R. 121. Junctus Ludovico Cricsteen; plebeiorum villas igni tradidit. *Ibid.* Adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122. A Duce Wenceslao constitutus Capitaneus urbis. *Ibid.* Lovaniensium legatus ad Leodienses. *Ibid.* X. Joannes cognomento *Domina Cunegundis* pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. XI. Petrus claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. XII. Walterus interfuit Bello Juliaciensi. R. 103. cap. 7. §. 3. Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. Walterus Gofuini filius pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Camanni* populi. N. 7.
- Cambitor*. vide *Wisslere*.
- Cameracense* bellum 1339. R. 101. cap. 6. §. 3.
- Cameracum* Oppidum. A B. 8. Obseffum. A. 17. b. Maximiliano deditum. A. 59. b.
- Camerlinck*, *Camerlingus*, Familia Patricia. R. 72. n. 7. I. Walterus filius Joannis pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Walterus filius Bastini, idem. *Ibid.* Interfuit bello Juliaciensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- Campania* nomen non recens. A B. 11.
- A Campo*. vide *Velde*.
- Campanus*, nobilis Tungrus. A B. 6.
- Candelarum* Confectior. vide *Keersmakere*.
- Caninesfates*, male dici *De Kennemerlanders*. A B. 13. b. Citeriores Batavis. A B. 13. Eorum insulæ. N. 7. & 8.
- Canis*. vide *Hont*.
- Canneus* à Juventute Leodiensi occisus. A. 63.
- Canus*. vide *Grys*.
- Capitiati* Wesemaliam populantur. A. 29. b. Ab Arschotanis pelluntur. *Ibid.* A Duce causam dicturi citantur. *Ibid.* Patricios è fenestris curiæ præcipites ejectos dilaniant. A. 30. Delicti veniam rogaturi multos parant precatores. *Ibid.* b. Damnantur XIV. in Cyprum. *Ibid.* Ex illis Harcæ IV. capiuntur. A. 31. Carcerem effringunt. *Ibid.* b. Eorum seditio. R. 119.
- Capitium* album, factionis insigne. A. 28. b.
- Caprinus* Mons. I. 5. b.
- Carabantum* Regio. A B. 18. b.
- Cardinael*, *Cardinalis*, Familia Patricia. R. 24. n. 7. Walterus claruit Bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. Interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2.
- Cariovalda* Batavi interitus. A B. 13.
- Carissacum* oppidum *Cressy*. A B. 9. b.
- Caroli* Burgundi Epitaphia. I. 14. b. & 15.
- Carolomannus* Dux. A. 2. b. Monachatum proficitur. A. 3.
- Carolus* Audax. Sub eo bella. R. 107. cap. 12. S. Trudonem obsedit. *Ibid.* §. 1. Occubuit prælio ad Nanceium mense Januario 1476. R. 108. cap. 12. §. 5. Ludovicum exosus in Franciam penetrat, Francis fugatis Lutetiam obsidet. A. 53. Leodinos vincit. *Ibid.* Inauguratur. A. 55. Quæ fuerit ejus indoles. *Ibid.* Leodinis fugatis, multas eorum expugnat urbes. *Ibid.* b. Leodium expoliat ac comburit. A. 56. Picardiam invadit. *Ibid.* b. Bello cum Francis redintegrato multas expugnat urbes. A. 57. Ab Helvetiis victus. A. 58. Ad Nanceium occumbit. *Ibid.*
- Carolus* Aquitanie Dux, frater Ludovici Francorum Regis, interiit 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.
- Carolus* Brabantie Dux incarceratus. A. 4.
- Carolus Calvus*, Brabantie Dux, & Comes Lovanii. A. 3.
- Carolesius*. Vide *Carolus Audax*.
- Carolus* Imperator nundinas Lovaniensibus concedit. A. 27. b.
- Carolus Grassus*, Imperator, arcere Normannos tentat. A. 3.
- Carolus* Gelrie Dux. Inter eum & Brabantinos varia bella. R. 111. cap. 15. §. 2.
- Carolus* Magnus, Francie Rex, & Imperator. A. 3. Exercuit suas filias Lanificio, ne otio torperent. R. 117. cap. 6.
- Carolus V.* Imperator, sub eo bellum Gelricum 1507. R. 111. cap. 15. §. 1. Sub eo bellum Rossemianum 1542. R. 111. cap. 15. §. 2.
- Carreken*, *Carrechinus*, Familia Patricia. Henricus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Carromannus*. vide *Kerman*.
- Carstecanus* (Joannes) Patricius Lovaniensis interfuit bello Juliaciensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- Carthusia*. R. 6. cap. 4. Structa. A. 67. b.
- Caruo* oppidum. A B. 12. b.
- Castellum*. I. 10. Oppidum Menapiorum ad Mosam, vulgo *Kessel*. A B. 10. b. Morinorum oppidum *Cassel*. *Ibid.* Oppidum, locus hodie juxta Mosam inter Ruremundam, & Venloo. N. 5. b.
- Castra Ulpia*, oppidum. A B. 12. b.
- Castrensis*. vide *Borch*.
- Cataraeta* urbis. R. 4. cap. 3.
- Cativolcus* Rex Eburonum. A B. 5. Ejus interitus. *Ibid.*
- Catuacorum* nomen apud Cæsarem mendose pro *Aduat*-*tis* legi. A B. 7.
- Van Caverson*, Familia Patricia. R. 57. n. 55.
- Catwyck*, Cattorum munitio. A B. 16. b.
- Caresi* Tungrorum pars. A B. 5.
- Cesar*. vide *Keyser*.
- Cesar*, quantum potuit, servata vernaculi idiomatis proprietate, Gallica nomina edidit. A B. 17.
- Cesaromagus*, Bellovacorum oppidum *Bravvais*. A B. 8.
- Cenci* Pagus. I. 10. b.
- Ceratinus* (Jacobus) in Litteris emittit. R. 114. cap. 2.
- Celta* Gallorum pars. A B. 1.
- Centrones* non esse *Saint Tron* Hasbanie oppidum. A B. 5.
- Cerevisia* in urbem ferri verita. A. 28. Cerevisiarum vestigal. A. 68.
- Certamen* singulare, seu duellum, Lovaniensibus in usu fuit. R. 9. cap. 6.
- Chabions* populi. A B. 15. b.
- Chanci* minores. N. 7.
- Childericus* Rex. A. 2.
- Civis*. vide *Poirtere*.
- Cl. Civilis* Batavus à Romanis deficit. A B. 13. Agrippinenses & Sunicos vincit. A B. 12. Cl. Labeonem ad Mosæ pontem superat. *Ibid.* Tungros, Nervios, Betasiosque subigit. *Ibid.*
- Cl. Labeo* Batavus. A B. 13.
- Clabi*, populi. A B. 15.
- Claudia* Valesie funus. I. 14.
- S. Clara* cœnobium conditum 1516. R. 6. cap. 4.
- Clavarius*. vide *Colvere*.
- Clenardus* (Nicolaus) in litteris emittit. R. 114. cap. 2.
- Clivia*. A B. 18. b.
- Clivianus* (Guilielmus) successor Caroli Gelrie Ducis. R. 111. cap. 15. §. 2.
- Clocestrius*. Vide *Hunfredus*.
- Cledio* Galliam subigit. A. 2.
- Clodomirus*. N. 7. b.
- Clodoveus*. *Ibid.* Rex, quatuor filios superstites relinquit. A. 2.
- Cloet* (Ieronymus) Senator. A. 102. b.
- Clotarius*, totius Francie Monarcha. A. 2. Hoc mortuo filii regnum dividunt. *Ibid.* b. Chilperici filius Franciam subigit universam. *Ibid.*
- Cocus* (Joannes) Magistratus Leodiensis rebellibus sese sociat. A. 33. b.
- De Coenen*, Familia Patricia. R. 39. n. 83.
- Colay*, *Colaius*. Familia Patricia. I. Godefridus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes Senator. A. 20. 21. 31.
- Colgenfontius*. Nicolao remissum exilium. A. 46.

I N D E X.

- Collegium Atrebatense*. R. 4. cap. 3. D. Donatiani. *Ibid.*
Bullidianum. *Ibid.* Theologorum. *Ibid.* Papale. *Ibid.*
Sabaudicum. *Ibid.*
Colonia Trajana. A B. 12. b. item N. 5.
De Colvere, Clavarius, Familia Patricia. R. 30. n. 37.
 Franco pactus cum Couterello ut urbe excedere
 liceat. R. 118. Clavarii exsules, Blancardos eji-
 ciunt. A. 10. Ipsis pax conceditur & venia. *Ibid.* b.
Comitatus Morfensis, multis vetustatis monumentis cla-
 rus. N. 5. b.
Comites quinam dicebantur. A. 2. Lovanienses. R.
 2. cap. 2. Lovanienses Austrasie Ducibus sub-
 erant. A. 2.
Comius Dux Atrebatum. A B. 9. A Romanis deficit.
Ibid.
Condei Arx. I. 15. & b.
Condruſi Populi. N. 5. b. *Le Condrous Populi*. A B. 4. b.
 & 5. Eorum sedes. *Ibid.* Hoium, & Dionantum eo-
 rum oppida. *Ibid.*
Confluentia urbs. I. 21. b. *Confluentina Pax*. A. 53. b.
 & 56. Confluentes Mosa & Vachalis. N. 2. b.
Conjecturis non temerè fidendum. A B. 5.
Consules Lovanienses. Eorum officium. A. 14. b. A
 Couterello dicti. A. 23. Idem à Duce continuati.
Ibid. b. Unus ex plebe, Alter ex Patriciis eligendi.
 A. 28. b. Eorum catalogus. R. 10. cap. 7.
Cooman, Mercator, Familia Patricia. R. 28. n. 20. I. Go-
 defridus pactus cum Couterello ut urbe excedere li-
 ceat. R. 118. II. Joannes, idem. *Ibid.*
Coppinus (Nicolaus) clarus Theologus. R. 114.
 cap. 2.
Van Corbeke, Corbecanus, Familia Patricia. R. 45. n.
 3. & 84. n. 4.
Corbeus Dux Bellovacorum. A B. 8. b.
De Cordelere, Familia Patricia. R. 82. n. 4.
Cordeus, Condeus. Philippus à Maximiliano ad Gui-
 negattam fusus 1479. R. 108. cap. 13. §. 1. & A.
 60.
Corneken, Cornechinus, Familia Patricia. Joannes
 Senator. A. 38. b. 40. b. 41. b. 42. & b. In
 Decania. A. 41. Pactus cum Couterello ut urbe
 excedere liceat. R. 118.
Cornelii Taciti auctoritas. N. 1. b.
Cors qua significatione accipitur. I. 21. b.
Corſhout, Corſeboldus, Familia Patricia. R. 28. n.
 25. & 55. n. 46. & 64. n. 8. I. Rudolphus inter-
 fuit Bello Falcoburgensi. R. 100. cap. 4. §. 2. In-
 notuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1.
 II. Walterus claruit prælio Woeringano. R. 100. cap.
 4. §. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere
 liceat. R. 118.
Corteberga, illuc conveniri solebat siquid dubietatis de
 finibus, de jurisdictione &c. oriebatur. R. 116. cap. 4.
Corteriacum oppidum. A B. 8. b.
Cortracensis pugna. A. 12. b.
De Costere, Custos. Theodoricus, Pensionarius urbis
 Lovaniensis, missus ad Rossemum ut de pace con-
 veniretur. R. 112. cap. 15. §. 2.
Coutereel, Couterellus, Familia Patricia. R. 64. n. 7.
 I. Joannes frater Petri, Scabinum Lovanii egit. R. 117.
 cap. 7. §. 1. II. Petrus, Prætor Lovaniensis, seditionem
 excitavit 1360. *Ibid.* Præturâ indignus præficitur.
 A. 19. b. Ducem in Patricios concitat. *Ibid.* Con-
 spirare in Senatum dicitur. A. 20. Plebem liber-
 tate jactatâ in Patricios commovet, hosque cap-
 tos pecunia accepta urbe egredi sinit. A. 22.
 Urbem administrat. A. 23. Rempublicam foeneratori-
 bus causâ quæstus obligat. *Ibid.* b. Aufugit, ejusque
 proscriptum caput, in Lovanienses frustra seditionem
 molitur. A. 24. & b. Mercatores Lovanienses in-
 carcerat plures. A. 25. In gratiam receptus, inglorius
 moritur. *Ibid.* b.
Van Couwenhoven, Familia Patricia. R. 68. n. 27.
De Crabbé, Familia Patricia. R. 96. n. 42.
Crabeels, Familia Patricia. R. 39. n. 86.
Van Craeckhoven, Crachoven, Crachovius, à Craconis
 curia, Familia Patricia. R. 48. n. 18. I. Ægidius pa-
 ctus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
 II. Joannes Eques, idem. *Ibid.*
- Cranemius* (Arnoldus) adfuit Duci Wenceslao ad Ban-
 cum castra locanti. R. 121.
Van Cranevelt, Familia Patricia. R. 58. n. 58. Fran-
 ciscus laudatur. R. 118. cap. 2.
Cricſteen Familia Patricia. R. 27. n. 19. I. Guilielmus
 interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3.
 Item bello Leodiensi 1340. R. 102. cap. 6. §. 5.
 Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pa-
 ctus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
 II. Ludovicus Patricius Lovaniensis. A. 16. b. Claruit
 bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. Interfuit
 bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6.
 §. 2. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap.
 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere
 liceat. R. 118. Arschotum profugus. R. 120. Bellum
 Lovaniensibus indixit. R. 121. Saxonem Septem-
 virum intercipit. A. 32. III. Walterus interfuit bello
 Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. Pactus
 cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Croiacus, rector juventutis Caroli, ejusque uxoris virtus.
 A. 70. Inferioris Germaniæ Rector nominatus. A.
 70. b.
Crupelant, Crupelantus, Familia Patricia. R. 89. n. 11. I.
 Eduardus captus prælio Gransonico. R. 108. cap. 12.
 §. 5. Interfuit prælio Muretano. *Ibid.* Interfuit bello
 Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. II. Joannes in-
 terfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
 Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Van Cruyningen, Cruningus, Familia Patricia. R. 39. n. 84.
 Judocus capite multavit in Zelandia Patillum Loen-
 kens seditiosum. R. 123.
Cunrardus Rex. A. 3. b. Eum expeditionem in Syriam
 molientem comitantur Lovanienses. A. 5. b.
A Curia. vide *Hove*, *Hoeven*.
Curia, seu domus Senatoria. R. 3. cap. 3.
De Cupere, Cuperius, Familia Patricia. R. 58. n. 59.
Curtius (Petrus) ad Episcopatum evectus. R. 114.
 cap. 2.
Van Cutshem, Familia Patricia. R. 41. n. 96.
Van Cuyck, Cudicensis. I. Henricus, Dominus Hochstrata-
 nus, duxerat filiam Petri Couterelli, Prætoris Lo-
 vaniensis. R. 119. II. Joannes, Dominus Hooghstra-
 tanus, erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5.
 III. Walterus, Patricius Lovaniensis, interfuit bello
 Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.
Cuypers, Familia Patricia. R. 37. n. 76.

D

- Vanden Daele*, à Valle. Simon clarus JCrus. R.
 114. cap. 2.
A Daelputte (Joannes) Patricius Lovaniensis, pactus
 cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Van Daelhem, Dalemensis, Familia Patricia. R. 32. n. 50.
 I. Henricus interfuit bello Francico 1472. R. 107.
 cap. 12. §. 2. II. Walterus interfuit bello Francico
 1478. R. 108. cap. 13. §. 1.
D'Amezaga. vide *Amezaga*.
Danebroucana pax. A. 65. b.
Daneels, Familia Patricia. R. 58. n. 56.
Dani invadunt Flandriam. A. 3.
Davaluzius (Nothus) offensus Lovaniensibus. R. 108.
 cap. 13. §. 1. A Sagittariis fugatus. A. 60.
Daventría incassum oblecta. A. 52.
Decani D. Petri. R. 5. cap. 4.
Decanorum lanificii lata jurisdictio. A. 13. Sex erant ex
 Senatoribus. A. 26. b.
Deens, Familia Patricia. R. 37. n. 77.
Dellebroucanus (Henricus) à Joanna Principe Parcum
 missus ut cum Couterello pacisceretur. R. 119.
Delphinus (Ludovicus) Lovanium confugit. A. 52.
 Rhemis coronatur. A B. 53. In se Proceres armatos
 videt Francicos. *Ibid.* b. Ejus uxor Genappæ parit. A.
 52. b. In Brabantinos Leodienses instigat. A. 56. Pe-
 ronæ inclusus. *Ibid.* Fratrem veneno tollit. *Ibid.* b.
 Multas expugnat urbes. A. 58. Induciis exspiranti-
 bus bellum redintegrat. A. 59. b.
Deventer, Teutonicorum oppidum. N. 7.

I N D E X.

Diesferdus, Prætor Lovaniensis. A. 5. b.
Van Dielbeeck, Familia Patricia. R. 79. n. 36.
Van Diependael, Patricia Familia. R. 94. n. 32.
Dierix, Theodori, Familia Patricia. Joannes Senator. A. 53. b.
Dieslewart pagus. I. 16.
Van Dieve. Vide *Divaus*.
Vander Dilst, Familia Patricia. R. 69. n. 29.
Dilia fluvius I. 2. b. Ejus exundatio. A. 6. & 8. b. Repurgatio. A. 25. Pontibus dejectis exundatione plures merfi. A. 36. Cataractæ exstructæ. A. 53. Eam à Wavria navigandi jus factum. A. 44.
Dingen, Teutonice litigare: unde *dins-dagh*, litis (quæ propria est Marti) dies. N. 8.
Dinslacke, oppidum, sive Martis lacus. N. 8.
Dionantum, Condusorum metropolis, in favillas redactum, ejusque trucidati incolæ. A. 53. b. Ejus bellum 1466. R. 106. cap. 11. §. 4.
Dista, vendita. A. 69.
Van Dieft. Distensis, Distenus. I. Joannes à Gubernatore defenditur, licet exilio mulctatus. A. 38. b. II. Henricus erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5. III. Thomas caput belli Gertrudi-Montani 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Apud Ducem multorum criminum reus 1413. se jure civitatis Lovaniensis defendebat. R. 116. cap. 5. Schoonvorstio satisfacere negat. A. 37. b. Homicidii suspectus sua bona Fisco addici cernit. A. 41. b.
Dittelbergh, mons. I. 17. b.
Divaus, Familia Patricia. R. 60. n. 63. Gregorius missus cum aliis ad Rossesium ut de pace conveniretur. R. 112. cap. 12. §. 2. Petrus laudatus. I. 3.
Dives. vide *Rycke*.
Divitiacus Rex Bellovacorum potentissimus. A. B. 8. b.
Divodurum. I. 17.
Domina Catharina. vide *Vrouwen-Catharinest-Sone*.
Dominicani. R. 6. cap. 4. Eorum templum Ducum Brabantiae, & Calsteriorum sepultura. A. 4. Ex hoc seditioni avelluntur. A. 26.
Dominicus Lampsonius. I. 9.
Van Dongelberge, Dongelbergensis, Familia Patricia. R. 78. n. 32. Jacobus Patricius Lovaniensis interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.
à Donia, Familia Patricia. R. 93. n. 30.
D'onyen, Familia Patricia. R. 96. n. 41.
Van Doorne, Dornanus, Familia Patricia. R. 55. n. 43. Radolphus comitatur Philippum I. in expeditione transmarina 1427. R. 106. cap. 10.
Dordracum obsessum, foedè relinquitur. A. 42. b. Bellum illic gestum 1418. R. 104. cap. 9. §. 1.
Van Dormale, Dormalus, Familia Patricia. R. 26. n. 14. & 51. n. 28. I. Godefridus interfuit bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. II. Gofuinus, filius Godefridi, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Joannes, filius Godefridi, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Nicolaus, idem. *Ibid.* De eo mentio. R. 119. V. Walterus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Drabach Oppidum. I. 21. b.
Drecht, quid Lingua Gallica significet. A. B. 13. b.
Dridoen (Joannes) Turnholdanus, clarus Theologus. R. 114. cap. 2.
Vanden Drieffche, Familia Patricia. R. 79. n. 35.
Drusus Moguntiae sepultus. N. 2. b.
Duces, quinam dicebantur. A. 2.
Van Duffe, Duffelensis, Familia Patricia. R. 53. n. 23. I. Aegidius interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Interfuit bello Novefiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Vice-Prætor abduxit Paullum Loenkens in vincula. R. 122. II. Cunrardus, filius Jacobi Equitis, & Prætoris, globo Trajectus in defensione Theodonis-villæ, interiit 1542. R. 112. cap. 15. §. 2. in fine. III. Jacobus interfuit bello Francico. 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.
Durocotorum oppidum Remorum, vulgò *Reims*. A. B. 9.
Van Duyssborck, Duisborgius, Familia Patricia. R. 31. n. 46.

E

E *Bura* vicus Leodio vicinus. A. B. 5. b.
Eburones dicti *Heiburen*, seu *Eiburen*. A. B. 5. b. Populi. N. 5. b. Tungrorum pars. A. B. 4. b. Eorum sedes. *Ibid.* Tributum Aduaticis pendunt. A. B. 5. Liberantur à Cæsare. *Ibid.* Deleti ab eodem. *Ibid.*
Edelheere, Edelherus, Familia Patricia. R. 22. n. 6. & 65. n. 11. item 88. n. 4. I. Franco interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Curiae fenestris ejectus. R. 120. II. Joannes interiit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
Eduardus Barri Dux multis sibi foederatis Principibus, Brabantinis bellum indicit. A. 15. b. Inducias pacificatur. A. 16. Anglorum Rex indicto Francis bello Lovanii in arce hibernat. A. 17. b. Coit inducias. *Ibid.* Caletum expugnat. A. 19.
Eduardus Gelriae Dux cum Brabantinis manus conferens, ad Baswilram cecidit 1371. A. 25. b. R. 103. cap. 7. §. 3.
Egmondanus Gelriae Dux rupta pace, Tillemonte expugnat, Lovanium usque penetrat. A. 70. & 71.
Electionis Magistratus Lovaniensis forma à Duce Wenceslao præscripta. R. 120.
Elisabetha, Anthonii Ducis sponsa, Brabantiam intrat. A. 40. Filium parit. *Ibid.* b. Ejus Baptismus numerosa decoratus legatione. *Ibid.*
Elsius proditor quadrifariam dissectus. A. 65.
Vander Elst, Ab Alno. I. Aegidius Lovaniensibus bellum indixit. R. 121. II. Gerardus Eques Patricius Lovaniensis interfuit Bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. A Joanna Principe in seditione Couterelliana Parcum missus. R. 119. cap. 7. §. 1. III. Ludovicus Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. IV. Renerus bellum Lovaniensibus indixit. *Ibid.* Eques Senescallus Rosselariensis. *Ibid.*
Elzebus. N. 3.
Emberiacensis à Maria Gubernatrice missus Lovanium ad tuendam urbem adversus Rossesium. R. 112. cap. 15. §. 2.
Emporium Arduennæ, Bastonia. I. 11. b.
Emsius (Nicolaus) Bruxellensis, Clarus Jctus. R. 114. cap. 2.
Van Engelen, Ab Angelis, Familia Patricia. R. 57. n. 53.
Ab Episcopatu. Vide *Bisdomme*.
Enkirch. I. 21. b.
Eques. vide *Ridder*.
Erasmus Roterodamus, laudatus. R. 114. cap. 2.
Van Erebbodeghem *Erebodeginiensis*. I. Daniel, Patricius Lovaniensis, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Godefridus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Erenbreitsteen, arx. I. 22.
Erlebout, Erleboldus, Familia Patricia. Godefridus Senator. A. 29. b.
Van Erps, Erpens, Familia Patricia. R. 25. n. 13.
Eruli, sive *Erussi*, populi. N. 5. b.
Essui populus, *La Comté d'Eu*. A. B. 9. b.
Etymologias priscorum vocabulorum latere. A. B. 17.
D. Eucharii Sacellum. I. 17.
Evelooghe, Eveloga, Familia Patricia. R. 26. n. 16. I. Franco pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Curiae fenestris ejectus. R. 120. II. Gerardus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Duci Wenceslao obses datur. R. 119. III. Henricus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Homicida, gladio cæsus. A. 37. b. IV. Judocus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. V. Reinerus interfuit bello Cameracensi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VI. Walterus Lovaniensi cedere agro jussus. A. 38. Interfuit 1346. bello Leodiensi. R. 102. cap. 6. §. 5. Innotuit bello Flandrico. *Ibid.* cap. 7. §. 1. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VII. Walterus ejus filius, idem. *Ibid.*

I N D E X.

Evertoy, *Evertoius*, Familia Patricia. Joannes Scabinus. A. 7. & 12.
Everyns-Broeder, Familia Patricia. R. 74. n. 19.
Exsules Lovanienses &c. Soutleviam expugnant, qua mox ejiciuntur. A. 33. b. Brabantiam invadere tentant *Ibid.* Contra ipsos Edicta. A. 34. Horum interfectores præmia proposita. A. 35. b.
Eyfflia. N. 6.
Van Eynatten, Familia Patricia. R. 35. n. 65.
Vanden Eynde. Joannes, Patricius Lovaniensis, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Mathias, ductor Lovaniensium ad bellum Hussiticum 1421. R. 105. cap. 9. §. 3.

F

F*aber* (Ægidius Carmelita) clarus Theologus. R. 114. cap. 2. Mittitur ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3.
Falcburgensis (Reinerus) Eques comitatus Ducem Wenceslaum adversus Lovanienses proficiscentem. R. 121.
Falcburgum expugnatum 1329. R. 100. cap. 6. §. 2. Bellum illic gestum 1318. *Ibid.* §. 1.
Fertilias agri Lovaniensis. R. 8. cap. 5.
Filius-Bullini. vide *Bullin-Sone*.
Finaus, *Fineus*, vide *Eynde*.
Fleurum, Rheni ostium *Flee*. A B. 12. & 16. Castellum. A B. 16. b.
Flander (Joannes) trucidatus. A. 31. Hujus agnati Mechliniensibus declarant bellum. *Ibid.*
Flandra. A B. 18. b.
Flandri Francos vincunt. A. 12. b. Maximilianum aspernantur. A. 60. b. Ejus dissecutores filium minantur. A. 61. In partes alios adducunt suas. *Ibid.* & b. In Maximilianum iteratò rebelles. A. 63. b. Cum illo paciscuntur quibusque conditionibus. A. 64. Urferant Maximilianum ut ejurata Gubernacula Flandriæ Adolpho Ravesteno, Jacobo Rodemontio, Wolfardo Verio, & Philippo Bevero demandaret. R. 109. cap. 14. §. 3.
Flandricum idioma corruptum. A B. 17. Bellum 1302. R. 100. cap. 5. §. 1. Bellum 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Bellum cum Frederico Imperatore. R. 110. cap. 14. §. 3.
Florentius (Hadrianus) clarus Theologus, postea Romanæ Ecclesiæ præfuit. R. 114. cap. 2.
Floribertus Comes Lovaniensis. R. 2. cap. 2. D. Huberti Socer. A. 2. b.
Floribertus D. Huberti filius & successor. A. 2. *Ibid.*
Floruina Floriberti filia. *Ibid.*
Flosculus. vide *Bloemken*.
Fontis Mariani descriptio. I. 13.
Forum magnum. A. 47. b.
Fossenses Canonicatus Lovanium ut transferrentur, frustra petunt. A. 47.
Franci antiquis Sicambri vocati. N. 7. b. Eorum adjutores Germani. *Ibid.* Belgicam occupant. A B. 2. & 18. b. Francos à Trojanorum reliquis deductos, & Franconem Herculis filium fuisse, merè commentum. N. 7. b.
Francica pax. R. 109. cap. 14. §. 2. Francicum bellum 1465. R. 106. cap. 11. §. 3. Bellum. 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.
Franciscani. R. 6. cap. 4.
Franconis. vide *Vranx*.
Frater Everini. vide *Everyns-Broeder*.
Fredericus Imperator in Novesianorum venit opem. A. 57. b. Lovanium venit. A. 63. & 64. Lovanium venit ad liberandum Maximilianum suum filium. R. 110. cap. 14. §. 3.
Frissabones Batavis confines. A B. 12. b.
Frissi Bataviam occupant. *Ibid.*
Fruventorum caritas. A. 8. b. 13. b., & 40. b.
Fulcarius Leodiensis Episcopus. A. 3.
Fura quotannis Festis Pentecostalibus à Lovaniensibus & Bruxellensibus Balistariorum ludi celebrati. R.

116. cap. 4. Conventus indictus. A. 29. & 30. b. & 32. b. Congregatus exercitus. *Ibid.* Antonius Brabantiae Dux sepultus. A. 41. b. Conventus habitus. A. 43. Joannes IV. conditus. A. 45. b. Item Philippus. A. 47. Eorum ludorum origo. A. 44. b.
De Fusco, Mataloni, Familia Patricia. R. 58. n. 57.

G

G*Alba* Rex Bellovacorum. A B. 8. b.
Van Galen, Familia Patricia. R. 56. n. 48.
Gallia Belgica. N. 1.
Gallia divisio & origo. A B. 1. Belgicæ ac Celticæ terminus. N. 2. Nomen quando primum auditum. I. 2.
Gallo-Brabantia. I. 3. b.
Gandavum antiquum oppidum. A B. 8. b. Crematur. A. 3. In Ducem rebelle. A. 31. 51. & 62. Gandense bellum 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. Bellum 1452. R. 106. cap. 11. §. 2. Gandentes victoriis tumidi. A. 32. b. Lovaniensibus exsulibus junguntur. A. 33. b. In ipsos expeditio facta. *Ibid.* Fugati ac cæsi. A. 51. Quomodo Ducem Carolum admittunt. A. 54. Igne ferroque Brabantiam foedant. A B. 62. b. Puniti. A. 63. Rebelles. A. 63. b.
Gans, Familia Patricia. R. 55. n. 42.
Gasbeca dirutæ causa. A. 34. Gasbecanis cum Lovaniensibus contentio. A. 50. b.
Gasbecanus (Suederus) Eques comitatus Ducem Wenceslaum adversus Lovanienses proficiscentem. R. 121.
Gasbecanum bellum 1388. R. 104. cap. 7. §. 6.
A. S. Gaugerico. Vide *Guericx*.
Van Geldenaacken, Familia Patricia. R. 85. n. 8.
Geldonia exurit. A. 16.
Geldoniensis (Engelbertus) Tillemontem tutandum suscepit adversus Saxonem 1488. R. 110. cap. 14. §. 3.
Gelduba, oppidum. A B. 12. Novesio propinqua. A B. 14. b. A Romanis constructa. N. 2. Insigni Romanorum clade famosa. N. 4. b.
Gelria bellum I. 1368. R. 102. cap. 7. §. 2. II. 1384. R. 103. cap. 7. §. 5. III. 1397. *Ibid.* 104. cap. 7. §. 7. IV. 1473. R. 107. cap. 12. §. 3. V. 1481. R. 109. cap. 13. §. 2. VI. 1507. R. 111. cap. 15. §. 1.
Gelrus incarceratus Lemburgensi Ducatui cedit. A. 11. b.
Gemblacum. I. 3. Obsestum. R. 110. cap. 14. §. 3. item A. 65.
Gemep, Vicus. I. 3.
Gemma (Cornelius) Lovaniensis Medicus celebris. R. 114. cap. 1. Frisius, clarus Medicus. *Ibid.* cap. 2.
Genappa Delphini uxor filium parit. A. 52. b.
Germania inferior. A B. 2. Superior. *Ibid.* Magna. N. 2. Secunda. *Ibid.* Cisterhenana. *Ibid.* Eadem est duplex. *Ibid.* Ejus partitio. *Ibid.* Ejus superioris & inferioris terminus. *Ibid.* Germani semper indigenæ. N. 7. b. Semper Francorum adjutores. *Ibid.* Lovanium aggressuri Vilvordiâ accurrunt. A. 66. b. Bruxellam ingressi trucidantur. A. 44. In rusticos grassantur. A. 63. b. Lovaniensi parcentes agro, in Flandriam transeunt. A. 64.
S. Gertrudis cœnobium conditum 1206. R. 6. cap. 4. Item A. 7. Præpositi Abbatis titulum impetrant. A. 18. b. & 19. Abbates. R. 6. cap. 4. item A. 9. 12. 13. 14. 15. 30. 37. 44. 53. 63.
Gertrudi-Montanum bellum 1420. R. 104. cap. 9. §. 2.
Gertrudi-Montis obsidio. A. 43. b.
Gerunda expugnata. A. 11.
Gessoriacum. A B. 9. b.
Gheylens-Sone, Familia Patricia. R. 90. n. 12.
Gielis, Ægidius, Familia Patricia. R. 83. Ludovicus perimit Joannem Flandrum, Textorem. R. 121.
Gisortium oppidum Velocassium A B. 8. b.
Glavimans, Familia Patricia. R. 94. n. 34.
Godefridus Barbatus, Comes Lovaniensis & Lotharingæ Dux. A. 5. & R. 2. cap. 2. Præmonstratenses accersit. A. 5. b. Affligemii sepultus. *Ibid.*
Godefridus, Comes Arduennas, Lovanii obsidionem solvit. A. 4. b. Christianismum profiteretur: in Britannia peri-

I N D E X.

- mitur. A. 3. b. Lotharingæ Dux apud Florinas certat. A. 5. II. cum Bertholdis bella gerit. Eo Principe mellius ros lapsus. A. 5. b. Ejus mors. A. 6. III. In cunis dum certatur, ante aciem statuitur. A. 5. b. Bullonii expeditio. A. 5. Comitantur Lovanienses Equites. *Ibid.*
- Godevaerts**, Godefridus, Familia Patricia. R. 45. n. 5. I. Guilielmus interfuit bello Cameracensi. 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit cum Joanne fratre 1346. bello Leodiensi. R. 102. cap. 6. §. 5. II. Joannes Eques innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Ductor Lovaniensium ad bellum Juliacense 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Ab hostibus redemptus. *Ibid.* Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. De eo mentio. R. 119. III. Simon interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2. Eques creatus. *Ibid.*
- Goedertoy**, Godertoyus, Familia Patricia. R. 30. n. 39. I. Arnoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Godefridus claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. Interfuit bello Cameracensi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Godefridus filius Joannis, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Joannes, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Ludovicus interfuit bello Caleriano 1346. R. 102. cap. 6. §. 4.
- Goelenius** (Cunardus) in literis eminuit. R. 114. cap. 2.
- Goes**, Familia Patricia. R. 40. 93.
- A Goes** (Damianus) Eques Lusitanus, ad Rossemium missus, ut de pace conveniretur. R. 112. cap. 15. §. 2. In literis eminuit. *Ibid.* 114. cap. 2.
- Gorduni**, qui? A B. 8. b.
- Goffetus** (Joannes) Juris-Consultus missus ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3.
- Gozzilo** Lotharingæ Dux. A. 5.
- Vanden Grate**, à Gradu, Familia Patricia. R. 72. n. 5. Joannes innotuit bello Flandrico 1355. R. 103. cap. 7. §. 1. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Gransonenfis** clades. A. 58.
- Gransonicum** prælium sub Carolo Audace. R. 108. cap. 12. §. 5.
- Gravia**, obsessa. 1384. R. 103. cap. 7. §. 5. Bis obsidione liberata. A. 34. & b.
- Van Grave**, Gravius, Graviensis, Familia Patricia. R. 45. n. 6. I. Balduinus interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. II. Hadrianus in Lovanienses beneficus. A. 66. b. III. Joannes, manibus pedibusque truncatis, domum remissus. A. 31. b. IV. Raso Lovaniensium Ductor ad bellum Dordracenum 1418. R. 104. cap. 9. §. 1. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Novessiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Missus ad Adolphum Ravestenum R. 110. cap. 14. §. 3. Consul mittitur Distam. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Prætor quomodo Patricius. A. 37. b.
- De Greve**, Familia Patricia. R. 36. n. 67.
- Van Griecken**, Familia Patricia. R. 67. n. 19.
- Grimberge** cruentissimum prælium. A. 5. b.
- Grimbergenfis**, Van Grimberge. vide *Affche*.
- Van Grimde**, Familia Patricia. R. 55. n. 41.
- Grimoaldus** Pipini filius. A. 2. b.
- Grindel**, Obex, Familia Patricia. Canonicatum instituit. A. 6. I. Arnoldus Eques interfuit bello Anglico 1170. A. 6. II. Simon cognomento *Obex*, Eques, perit in Bello Ducis Godefridi in cunis contra Bertholdos 1144. A. 5. b. III. Walterus, Scabinus Lovaniensis 1206. A. 7.
- Grinnes** oppidum *Renen*. A B. 12. b.
- Gripho** publicæ tranquillitatis turbator exsulat. A. 2. b.
- Groesbecanus** (Joannes) clarus Jctus. R. 114. cap. 2.
- Grudii**, qui? A B. 8. b.
- De Grutere**, Gruterius, Familia Patricia. R. 55. n. 44. Jacobus, scriba publicus mercatorum incarcerationum gratiam feliciter efflagitat. A. 25.
- Gruwel**, Gruellius, Familia Patricia. R. 31. n. 42.
- Joannes interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- De Gryss**, Canus, (Joannes) convictus, necem sua manu Ludovico Episcopo Leodiensi intulisse, à Lovaniensibus quadrifariam sectus. A. 61. b.
- Van S. Guericx**, à S. Gaugerico, Familia Patricia. R. 75. n. 24. I. Joannes, filius Nicolai Equitis & Prætoris Lovaniensis, Balteo Equestri decoratus 1452. R. 106. cap. 11. §. 2. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Interfuit bello Francico 1478. *Ibid.* Interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. II. Nicolaus Prætura se abdicat. A. 29. b. Ejus auctoritas. A. 49.
- Gugerni**, populi. N. 2. b. & 5. b. Gulchern. A B. 14. & b.
- Guibertus** Lotharingus. I. 4.
- Guilielmus** Bavarus, Flandros & Brabantos concordat: Gelriæ Dux Joannæ Duci Bellum indicit. A. 34. Pactus inducias, contra fidem Brabantiam incurfat. *Ibid.* b. Deprædantes cædit ac fugat. *Ibid.* Campaniam urit. A. 36. b.
- Guinegattenfis** clades. A. 60.
- De Guntere**, Gunterius. Joannes, Patricius Lovaniensis, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- Van Gutschoven**, Familia Patricia. R. 37. n. 74.

H

- DE Haeze**, Hazijs, Lepus. Joannes, Jctus clarus. R. 114. cap. 4. Senator. A. 26. & 27. Patricius Lovaniensis, curiæ fenestris ejectus. R. 120. Interfuit bello Gelrico III. 1398. R. 104. cap. 7. §. 7.
- Haginonia** Regio, *Hainegouw*. A B. 18. b.
- Hala** obsessa. A. 65.
- Halenfis** (Joannes) Eques, Lovaniensium ductor bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1.
- Halla** obsidetur. R. 101. cap. 14. §. 3.
- Halla**. A. 13. b.
- De La Hamayde**, Familia Patricia. R. 39. n. 88.
- Hannemannus** (Joannes) potentissimus Textor. R. 119. Item A. 23. b. Aufugit, ejus proscriptum caput. A. 24. & b.
- Hannonii** Cloestrio devincti. A. 44. b. Hannonium bellum 1424. R. 105. cap. 9. §. 3.
- Hannutum** combustum. A. 16. & 29.
- Hasbanium**, Regio, *Haspangouw*. A B. 18.
- Hassel**, oppidum. N. 7.
- Hastici** captum. A. 63. Item R. 109. cap. 14. §. 1.
- Hastici** ludi celebrati. A. 44. b. 48. 51. & b. & 52.
- De La Haut**, Familia Patricia. R. 35. n. 64.
- Havens**, Familia Patricia. R. 79. n. 38.
- Vanden Heervelde**, Heerveldius, Familia Patricia. R. 92. n. 24. I. Guilielmus, Eques, homo S. Petri, inauditus exilio mulctatus. R. 105. cap. 9. §. 2. II. Walterus, Eques, idem. *Ibid.* Heerveldii Fratres, Equites, inauditi Brabantia interdiciuntur, exortæ inde rixæ. A. 43. Placati. A. 44. b.
- Helfenstein**, Arx. I. 22.
- Hellum**, Rheni ostium. A B. 12. & 16.
- Uytterhellicht**, Familia Patricia. R. 89. n. 8.
- Hellius** (Nicolaus) missus ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3.
- Helveticum** Bellum 1476. R. 107. cap. 12. §. 5. Helvetii Burgundorum ter victores. A. 58.
- Helvii**. N. 8.
- Hendrickx**, Familia Patricia. R. 40. n. 91.
- Henricus**, Angliæ Rex, Francos debellat ac cædit. A. 41. b. Anglus Brabantinos accersit. A. 6.
- Henricus**, filius Godefridi, Comes Lovaniensis Monachatum amplexatur. A. 5. b. & R. 2. cap. 2.
- Henricus**, filius Lamberti, Comes Lovaniensis, in Arce Lovanii necatus, jacet Nivellæ. A. 5. & R. 2. cap. 2.
- Henricus**, filius Lamberti Balderici, Comes Lovaniensis, Carinthiæ & Austriæ præficitur. *Ibid.*
- Henricus** filius Henrici, Tornaci Ludis Hasticis vulneratus, perit 1096. A. 5.
- Henricus** I. tributo Lovanienses liberat. A. 6. Qualis fuerit. *Ibid.* b. Expeditionem in Turcas facit multis sequentibus Patriciis. *Ibid.* Variæ ejus leges. A. 7. & 9. Leodium

I N D E X

capit : fugatur. A. 8. & b. Frederico Cæsari conciliatur. *Ibid.* Conjugis mors. *Ibid.* Ducis epitaphium A. 9. Ejus bellum cum Leodiensibus 1212. R. 98. cap. 2.

Henricus II., cognomento *Lovaniensis*. A. 9. & b. Ejus expeditio in Stadingenses. *Ibid.* & R. 99. cap. 3.

Henricus III., Dominicanorum cœnobium condit, ibique inhumatur. A. 9. b.

Henricus V. Imperator, paterni regni extoror. A. 5.

Henricus, Henrici III. filius natu maximus, in cœnobium ablegatur. R. 99. cap. 4. & A. 10.

Henricus, Joannis III. filius, in Arce Lovaniensi fati concedit. A. 19. b.

Hensberga obsidetur. A. 35.

Hensbergensis Dominus Brabantiam populatur. A. 35. Joannes ad Ducem confluit 1420. R. 105. cap. 9. §. 2.

De Herckenrode, Familia Patricia. R. 59. n. 61.

Herendalia promissa. A. 43.

Herengodevaerts, vide *Godevaerts*.

Herenmaes, Herenmaius, Mafius, Familia Patricia. R. 47. n. 15. I. Petrus, missus ad Ducem Wenceslaum admissorum à Lovaniensibus, veniam petiturus. R. 121. II. Walterus creatus Eques bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. Innotuit bello Flandrico. *Ibid.* cap. 7. §. 1. Missus in Angliam, captus à Moranto pyrata, redemptus 4000. *Ibid.* Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Hergolys (Paullus) Prætor Lovaniensis eervice minutus, tonsurâ licet insignitus. A. 24. b.

Heristallum. I. 5.

Hermans, Familia Patricia. R. 38. n. 78.

Hermanstein Arx. I. 22.

Van Herent, Herendatensis, Familia Patricia. R. 31. n. 43. & 45. n. 4. I. Arnoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Ludovicus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.

Hermeyns, Herenmeyns, Herenmeis, Hermeis, Familia Patricia. R. 47. n. 16. I. Ægidius interfuit ut vexillifer bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Item bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes, idem. *Ibid.* III. Petrus, idem. *Ibid.*

Hers, Familia Patricia. R. 49. n. 22. Joannes creatus Eques bello Leodiensi 1340. R. 102. cap. 6. §. 5. Innotuit bello Flandrico 1355. *Ibid.* cap. 7. §. 1. Famulitium armat suum. A. 20. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. De eo mentio. R. 119. Curia fenestris ejectus. R. 120.

Herstallum Godefrido legatur. A. 9.

Hesus, Germanorum Deus. N. 5.

Hessilius (Joannes) Lovaniensis nobilis Theologus. R. 114. cap. 1.

Heur (Hans) ob sibi debita Sagittarios Lovanienses abducit. A. 67.

Heverla vendita, quare Lovaniensi Ditioni non adscripta. A. 50. Dono Lovaniensibus data. A. 56.

Heverlensis. I. Gofuinus. A. 6. II. Henricus, Dominus Heverlensis, erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5. Eques, adfuit Duci ad Bancum castra locanti. R. 121. III. Walterus apud Joannam Principem in seditione Couterelliana favit Patriciis. R. 118. & 119.

Heverlinck, Heverlingus, Familia Patricia. R. 54. n. 36.

Vander Heyden, Familia Patricia. R. 33. n. 53.

Heyme, Heyma, Familia Patricia. R. 47. n. 14. I. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Lovaniensium legatus ad Leodienses. R. 122. Cum Joanne filio interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Petrus, XII. Pauperum Collegii fundator. A. 44. b.

Hidulphus, Lobbiensis Abbas, ad Ducatum Lovaniensem quemdam suum promovet Advocatum. A. 2. b.

Van Hoelden, Hofdenius, Familia Patricia. Godefridus Senator. A. 25. b.

Vander Hoeven. Vide *Hove*.

Hofalizum, seu Hufaliza, oppidulum. I. 11. b.

Vander Hoffstadt, Hoffstadiensis, Familia Patricia. R. 87. n. 1. I. Arnoldus Generosus Lovaniensium Eques. A. 11. b. Claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. Occubuit bello Flandrico 1302. *Ibid.* cap.

5. II. Franco interfuit bello Falcoburgensi 1318. ubi creatur Eques. R. 100. cap. 6. §. 11. Creatus Eques bello Leodiensi 1340. R. 102. cap. 6. §. 5. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.

III. Godefridus, ut vexillifer interfuit bello Camera-censi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Leodiensi 1340. R. 102. cap. 6. §. 5. III. Guilielmus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. IV. Joannes Cornix, Eques, præfuit Lovaniensibus bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2. Lovaniensium ductor bello Cameracensi 1339. *Ibid.* §. 3. Item bello Tornacensi 1340. *Ibid.*

Hois fluvius. I. 4. b.

Hoiensis (Joannis) in Ducem fides. A. 50.

Hoisum expugnatum. A. 55. b.

Holarius (Joannes) trucidatus. A. 31. Hujus agnati Mechliniensibus declarant bellum. *Ibid.*

Hollandia Comitatus. A. B. 13.

Holonium expugnatum. R. 109. cap. 14. §. 1. Item A. 61.

Homines S. Petri. A. 2. b.

Van Honsbergen, Familia Patricia. R. 66. n. 16.

De Hont, Canis. Joannes, Patricius, interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.

Hopperus (Joachimus) laudatur. R. 118. cap. 2.

Horrio (Guilielmus) Hasbania Senescallus, Gravii percussores supplicio damnat. A. 31. b.

Hornanus. I. Arnoldus Episcopus Leodiensis conciliavit Lovanienses Duci Wenceslao. R. 122. II. Guilielmus Hornanus Duffelensis, adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum adversus Lovanienses castra locaret. R. 121. III. Joannes, frater Philippi Comitis, Episcopatum Leodiensem obtinuit 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. & A. 61. b.

Van Hougarden, Familia Patricia. R. 34. n. 61.

Uyttenhoven dictus *Zedeleer*, Familia Patricia. 72. n. 3.

Vanden Hove, Vander Hoeven, A. Curia, Familia Patricia. R. 91. n. 19. I. Joannes Patricius interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. Vulneratus interiit. A. 11. II. Matthæus, Patricius, interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. III. Philippus, Patricius, interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1.

Hovius (Arnoldus) in Magistratum eligi vetatur. A. 67. b. & 68. b.

D. Huberti Profapia, Uxor, Episcopalis Sedes, Successor. A. 2. b.

Hueleth, *De Hulette*, Familia Patricia. R. 92. n. 26.

Vanden Huffle, Hufflelensis, Familia Patricia. R. 73. n. 10. I. Ægidius pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes, idem. *Ibid.* Lovaniensium Ductor ad bellum Dordracenum 1410. R. 104. cap. 9. §. 1.

Hugarda diruta. A. 4. b.

Hugardensis (Henricus) Ductor Lovaniensis. A. 46.

Van Huldeberge, Huldebergensis, Familia Patricia. R. 31. n. 40. & 83. n. 1.

Humboldus, Auctor fabulosus. N. 7. b.

Hunfredus, Clocestria Dux Anglus. R. 105. cap. 9. §. 4. Jacobæ, marito Duce superflite, jungitur. A. 44. b. Ejus cum Burgundo quomodo dirimendum bellum. A. 45.

Hunni Lovanium devastant. A. 2.

Husticum Bellum 1421. R. 105. cap. 9. §. 3.

Huyum, Oppidum. I. 2.

I

Jacoba, Joannis IV. conjux. R. 104. & 105. cap. 9. Gandavi asservanda elabitur. A. 45. b. Patrimonium transfert. *Ibid.* Hannonia Comitis filia, Joanni IV. nubit. A. 42. Lovanium venit. *Ibid.* Ejus à marito ex Hannonia accita revertitur. A. 43. b. Nuptias init secundas. A. 44. b.

D. Jacobi Templum, conditum ante annum 1200. R. 6. Conflagrat. A. 20. Eò translatus Canoniarum collegium. A. 52.

Jecora Fluvius. I. 9.

Jgel, Pagus. I. 18.

I N D E X.

Immerzelius, quos ceperat *Lovanienſis*, reducere coactus.
A. 66. (Carolus) Aduit Duci Wenceſſao caſtra ad
Bancum locanti. R. 121.

Impens, Familia Patricia. R. 93. n. 29.

Impenſa perdita. R. 4. cap. 13.

Inſcriptiones antiquæ. I. 13. & b. 17 & b. &c.

Inſignia Patriciorum. A. 5. Carinthiæ & Aſtriæ ſimi-
lia. *Ibid.*

Inſula Rheni. A B. 12. & b.

Joanna, Ducis Wenceſſai uxor, ſterilis. A. 25. b. Ad
eam miſſa legatio. A. 30. Sub ea bella geſta. R. 102.
cap. 7. Princeps bellicoſa, maritoque felicior mu-
lier. A. 34. Hac ſuperſtite de ſucceſſione Ducatus
quidquam ſtatueret Ordines recuſant. A. 37. b. Ad
Carmelitas Bruxellis ſepulta. A. 38. b.

Joannes, Burgundiæ Dux, cum Aurelianis bellum ducit.
A. 40. b. & 41. Huic Joannis IV. tutela denegatur. A.
42. Jacobæ Ducis Patruus, plures urbes neptis par-
tibus avellit. A. 43. Gertrudis-Montem expugnat.
A. 43. b.

Joannes I. Brabantiae Dux, regnat loco frauris. A. 10.
Multas conſtituit leges. *Ibid.* b. Woeringam obſi-
det 1288. R. 100. cap. 4. §. 2. & A. 11. b. Fit
Dux Lemburgenſis. *Ibid.* Fori eligendi poteſtatem
Lovanienſibus facit. A. 12. Ludis Haſticis Barri vul-
neratur. *Ibid.* Sub eo bellum Mechlinienſe. R. 99.
cap. 4. §. 1.

Joannes II. Brabantiae Dux. A. 12. Variæ ejus Leges.
A. 13. Mechliniam obſidet. A. 12. b. Moritur. A. 13.
Sub eo bellum Francicum 1302. R. 100. cap. 5.
§. 1. Bellum Mechlinienſe 1303. *Ibid.* §. 2.

Joannes III. Brabantiae Dux, Patri ſuccedit. A. 13.
b. Privilegia Lovanienſibus concedit. A. 15. Helis-
hemi caſtrametatur. A. 16. Pomœrium Lovanienſi-
bus & Urbem munire permittit. A. 17. b. Ejus filia
nubunt, earumque dotes. A. 20. b. Sub eo bellum
Falcoburgenſe 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. & A.
14. Moritur. A. 20. b.

Joannes IV. Brabantiae Dux Tutores accipit. A. 42.
Quorum brevi jugo excuſſo uxorem ducit. Hollandiâ
redux Bruxellam ingredi abnuit. *Ibid.* b. Virgines qui-
bus aſſueverat uxor, dimovet. *Ibid.* Viris ſuſpectis uti-
tur. A. 43. Lovanienſes in ſe concitat. *Ibid.* Conſi-
liarii ejus à Nobilitate Brabantica damnati. *Ibid.* b.
Morbum ſimulat; ac fugit. *Ibid.* Tranſmoſanum
cogere tentat militem. *Ibid.* & 44. Bruxellam ob-
ſtante plebe intrat, illincque pulſus Lovanium
venit. *Ibid.* Ejus uxor ipſi renuntiat divortium. A.
44. b. Moritur. A. 45. b. Sub eo bella geſta. R.
104. cap. 9. Homo naturâ ſimplex. *Ibid.* §. 2. Con-
tentio Civilis inter eum & Ordines Brabantiae. *Ibid.* In-
ſtituit Academiam Lovanienſem 1426. R. 114. cap. 2.
& A. 45. b.

Joannis, Bergeniſis Principis Aedes conflagrant. A. 49.

Joannis Mandevilli ſepulchrum. I. 5.

Joannis Regis Bohemiæ cadaver. I. 14.

Iſcani, quem loco præmii propoſuerant cervum, Lo-
vanienſes lucri faciunt. A. 36.

Iſſala, Fluvius Rheni tertium oſtium. N. 7.

Itinerariorum Auctoritas. N. 3. b.

Itius Portus. A B. 9.

Jony Pagus. I. 16. b.

Judai vivi exuruntur. A. 20.

Juliaceſis, milites, hoſtem aggredi non auſus, Lova-
nii retinet. A. 71. b. I. Guilielmus, Marchio Braban-
tinos fugat, eorumque bello captos niſi magnis auri
ſummis dimittit. A. 26. Marchio aduſit Duci Wenceſſao
dum ad Bancum caſtra locaret. R. 119.

Juliaceſes Milites in Lovanienſes acciti. A. 32. b.

Juliaceum, Oppidum. A B. 14. b. A Julio Cæſare ex-
ſtructum. N. 2. b. & 4. b. Bellum illic geſtum 1371.
R. 103. cap. 7. §. 3.

Julio bona, Calecorum oppidum, *Honneſſeur*. A B. 9. b.

Julius Cæſar Lovanium divertit, ibique Arcem con-
ſtruit. A. 1.

Jupilla. I. 5.

Jus Civium Lovanienſium. R. 116. cap. 5. Jus civita-
tis exteris vendi ſolitum. *Ibid.*

Juvenalis. A B. 6.

K

K *Amerlinck*, *Kemerlinck*. vide *Camerlinck*.

Kerman. I. Joannes, Patricius, interfuit bello Fran-
cico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. II. Philippus,
Patricius, interfuit bello Francico 1468. R. 108.
cap. 13. §. 1.

Van Kersbeke, *Carſbecanus*. Joannes, Patricius Lova-
nienſis, interfuit bello Juliaceſi. R. 103. cap. 7. §. 3.

De Kerſmakere, Familia Patricia. R. 51. n. 26 & 66. n.
13. I. Franco, pactus cum Couterello ut urbe excedere
liceat. R. 118. Cum Francone & Henrico ſuis filiis Cu-
riæ fenestris ejeſtus. R. 120. II. Godefridus interfuit
bello Gelrico III. 1398. R. 104. cap. 7. §. 7. III. Hen-
ricus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat.
R. 118. IV. Nicolaus, interfuit bello Huſſitico 1422.
R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424.
R. 105. cap. 9. §. 4.

Kervel, Familia Patricia. R. 78. n. 34.

De Ketelboetere, Familia Patricia. R. 56. n. 50.

De Ketelere, Ketelarius, Familia Patricia. R. 47. n. 10.
& 75. n. 21.

Keynooghe, Familia Patricia. R. 27. n. 17. I. Joannes mili-
tavit Regi Francorum adverſus Gandenſes 1383. R.
103. cap. 7. §. 4. Collegium 7 pauperum fundat. A.
49. b. II. Ludovicus interfuit bello Juliaceſi 1371.
R. 103. cap. 7. §. 4. Pactus cum Couterello ut urbe
excedere liceat. R. 118. Curia fenestris ejeſtus. R.
120. III. Walterus pactus cum Couterello ut urbe
excedere liceat. R. 118. Arſchotum profugus. R. 120.
Prætor Lovanienſis creatus menſe Septembri 1386.
R. 102. cap. 7. §. 1. Item A. 21. b.

De Keyſer, Cæſar, Familia Patricia. R. 74. n. 13.

TKint Familia Patricia. R. 41. n. 97.

Kocheim, oppidulum. I. 21. b.

Kuntz, Pagus. I. 18. b.

Van Kuyck. vide *Cuyck*.

Kyps, Familia Patricia. R. 91. n. 20.

L

L *Achman*, Lachmannus, Familia Patricia. R. 72.
n. 4. Aegidius pactus cum Couterello ut urbe
excedere liceat. R. 118.

A Lacu, (Robertus) Jctus clarus. R. 114. cap. 2. Le-
gatus ad Maximilianum. R. 123.

Van Laethem, Laethemius, Familia Patricia. R. 85.
n. 9. I. Joannes pactus cum Couterello ut urbe
excedere liceat. 118. Interfuit bello Francico 1472.
R. 107. cap. 12. §. 2. II. Walterus interfuit bello
Juliaceſi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.

Latius. vide *Blyde*.

De Laiſtre, Familia Patricia. R. 92. n. 21.

Lambertus, Gemblacenſis Advocatus, & Comes Lova-
nienſis. A. 4. Comes Lovanienſis. R. 2. cap. 2. Co-
mes Lovanienſis Gerbergæ maritus Lovanii obſeſſus,
Civium remuneratur robur & animum. A. 4. b. Ni-
vellæ ſepultus. A. 5.

Lampſonius (Dominicus) I. 9.

Landinum combuſtum. A. 29. & 61. b.

Van Langendonck, Familia Patricia. R. 40. n. 92.

Langius (Carolus) I. 9.

Van Langrode, Langrodus, Familia Patricia. R. 32.
n. 48.

Laniſcium Lovanii floruit. R. 117. cap. 6.

A Lapide. vide *Steen*.

Larrius (Bertrannus) à Joanna Principe miſſus Parcum
ut cum Couterello paciſceretur. R. 119.

Lathemius, vide *Laethem*.

Latomus, vide *Steenhouder*.

Lecca, Rheni Alveus. A B. 16. b.

Leccanus. (Henricus) caput belli Gertrudi-Montani
1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Erat Civis Lovanienſis
1425. R. 116. cap. 5. Aduſit Duci Wenceſſao caſtra
ad Bancum adverſus Lovanienſes locanti. R. 121.

Lèdevac, Pagus. I. 11.

I N D E X.

- De Leeuw*, Leo. Joannes adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121.
- Leges*, antiquæ Lovaniensium. R. 115. cap. 3. Circa locationes. A. 9. b. & 52. b. Variæ quas aut Duces, aut Senatores constituerunt. A. 7. 9. 10. b. 13. 35. 39. & b. 40. & b. 41. b. 42. 45. b. 46. 48. b. 49. & b. 50. 52. b. 56. b. Circa Academiam. A. 57. b. 66. b. & 70.
- Legio Tricesima Ulpia*, oppidum Batavorum. A B. 12. b. *Legnorum* Gens. N. 2.
- Leidanus* (Walterus) Textor, auctor seditionis Capitatorum. R. 120. & A. 28. Bruxellis noctu interemptus. *Ibid.* & A. 30.
- Lemburgense* bellum 1288. R. 100. cap. 4. §. 2.
- Lenaerts*, Leonardi. Joannes Hassiletanus, clarus Theologus. R. 114. cap. 2.
- Leo*. Vide *Leeuw*.
- Leodenses*, ad rebellionem concitati. A. 33. Brabantini sociati deficiunt. A. 36. b. Ad internecionem à Carolo fugati. A. 53. b. & 55. Trucidati, feminæque in Mosam præcipitatae. A. 56. Canonici Lovanium confugiunt. A. 61. Canonici Lovanium confugiunt de Novi Episcopi electione acturi. R. 109. cap. 14. §. 1. Infestant Brabantiam & Namurcesium 1466. R. 106. cap. 11. §. 4.
- Leodensis*. vide *Ludeken*.
- Leodensis* Episcopus à Lovaniensibus summam pecuniæ exigit annuam. A. 66. Solvi prohibetur hæc summa, ægre ferente Episcopo. A. 68. Episcopus ad Lovanienses fugit. A. 19. Lovanium Sacrorum interdicto liberat. A. 24. b. Plures piorum coetu movet excommunicationis censurâ. A. 26. Ducem cum popularibus ad concordiam pellicit. A. 26. b. Lovaniensium rectorem excommunicat. A. 46. Brabantini ab ejus Episcopatu divelli postulant. A. 55. b. Ejus consanguinei trucidati. A. 56.
- Leodium*, captum. A. 8. Devastatur, ejusque Cives neci dantur. A. 56. Hujus urbis descriptio. I. 4. b. Bellum illic gestum sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1. Bellum illic gestum cum Brabantinis 1212. R. 98. cap. 2. Item 1346. R. 102. cap. 6. §. 4. Bellum sub Philippo III. 1482. R. 109. cap. 14. §. 1.
- Leoninus* (Elbertus) laudatus. R. 114. cap. 2.
- Lepus*. vide *Hæse*.
- Levaci* qui. A B. 8. b.
- Levi* Pagus. I. 19.
- Levensis* (Ægidius) Pastor. A. 8. b.
- Levinus* Torrentius. I. 9.
- Leuci* Populus, *De Lutzen*. A B. 15.
- Libelli* famosi quomodo puniti. A. 49.
- Librum* de Veterum Germanorum vocabulis Auctor promittit. N. 4.
- Van Liedekerke*, Familia Patricia. R. 33. n. 56.
- Van Liefkenrode*, Liefkenrodus, Familia Patricia. R. 63. n. 5.
- Uten Liemingen*, Familia Patricia. R. 19.
- Liemingi* ex Prima Tribu. A. 4. b. & 5. b. 14. I. Ægidius R. 19. II. Antonius Patricius. R. 20. III. Bastinus. *Ibid.* IV. Ebroinus. *Ibid.* V. Franco. *Ibid.* VI. Godefridus. R. 19. 20. Innouit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Gelrico II. 1384. & 85. R. 103. cap. 7. §. 5. Interfuit ut Ductor bello Gasbecano 1388. R. 104. cap. 7. §. 6. Arschotum profugus. R. 120. Lovaniensibus bellum indixit. R. 121. Adfuit Duci Wenceslao ad Bancum castra locanti. R. 122. Godefridus, filius Franconis, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Godefridus filius Godefridi, idem. *Ibid.* VII. Herfo. R. 19. VIII. Jacobus. R. 19. 20. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Hassitico 1422. R. 105. cap. 9. §. 3. Eques, interfuit bello Gasbecano 1388. R. 104. cap. 7. §. 6. Interfuit bello Francico 1465. R. 106. cap. 11. §. 3. Claruit bello Leodiensi sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Senator tempore seditionis Paulli Loenkens. R. 122. IX. Joannes. R. 19. 20. Eques claruit bello Leodiensi sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1. Eques interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. X. Ludovicus. R. 19. & A. 29. b. Prætor Lovaniensis interfuit bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 13. & N. 14. Interfuit bello contra XVII. Principes 1. 29. R. 101. cap. 6. §. 2. Interfuit Bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Arschotum profugus. R. 120. Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. Eques interiit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Eques, ei commissa Arcis custodia. R. 119. XI. Radulphus. R. 19. 20. Arschotum profugus. R. 120. Adfuit Duci Wenceslao ad Bancum castra locanti. R. 122. Lovaniensium legatus ad Leodienses. R. 122. XII. Rafo. R. 19. XII. Robertus. R. 20. XIII. Rudolphus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Scabinus discors Joanni Suarterio, Equiti, Collegæ suo. R. 120. XIV. Walterus. R. 19.
- Lievens De Caudekerke*, Familia Patricia. R. 34. n. 59.
- Ligodunum*, sen *Lugodunum*, oppidum Batavorum, *Leidun*. A B. 12.
- Linda*, Vicus, patrimonium Joannis Calsterii, exusta. R. 121.
- Vander Linden*, Lindanus, Familia Patricia. R. 84. n. 6. Walterus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- Lindanus* (Wilhelmus Damasi) ad Episcopatum electus. R. 114. cap. 2.
- Lineus* (Thomas) laudatus. R. 114. cap. 2.
- A Liniano* (Stephanus) Pedemontanus JCtus clarus. R. 114. cap. 2.
- Van Lintre*, Lintrius. Rafo adfuit Duci Wenceslao dum castra ad Bancum adversus Lovanienses locaret. R. 121. Vicefimam prædiorum pretii partem exigit. A. 27. b. Eques, Soutleviam recuperavit. R. 122. & A. 33. b.
- Liranorum* bellicosa virtus & Privilegia. A. 8. b. Consuetudo. A. 12. b. 16. b. & 17.
- Lise*, Lisen-Sone, Familia Patricia. R. 21. n. 3.
- Liser*, Familia Patricia. R. 38. n. 79.
- A Lisura* (Joannes) clarus JCtus. R. 114. cap. 2.
- Livini*. vide *Lievens De Caudekerke*.
- Lobba* (Joannes) oppido Lovaniensi à Secretis interfuit paci Francicæ Atrebatibus. R. 109. cap. 14. §. 1.
- Loenkens* (Paullus) Lanio, seditionis & rebellii caput Rempubliam administrat. A. 58. b. & 59. Capite seditiones luit concitatas. *Ibid.* b. Ejus seditio 1477. R. 122. In Zelandiam delatus, à Judoco Cruningo capite multatus. R. 123.
- Loenys*, Familia Patricia. R. 54. n. 38.
- Lombaerts*, Lombardus, Longobardus, Familia Patricia. R. 66. n. 12. I. Arnoldus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Guilielmus interfuit bello Brungenfi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1.
- Lombecani*, Heerveldiorum prædia devastant. A. 43. Compositi. A. 44. b.
- A Longa Roda*. Vide *Langrodus*.
- De Longueville*, Familia Patricia. R. 32. n. 51.
- Lorno* Fluvius. I. 3. b.
- Lotharingia*. I. 1. b. Unde nomen accepit. A. 5. Devastata. *Ibid.* A. Franciæ Regibus occupata. *Ibid.* Circa hanc variæ mutationes. A. 3. b. Burgundiæ Ducatui addita. A. 57. b.
- Lotharius* Imperium dividere coactus. A. 3.
- Lovanienses*, Leuvaci dicti. A. 2. Ipsi quate Dominica Septembris prima Sollemnis. A. 13. b. Magnanime dimicant. A. 4. b. Remunerantur. *Ibid.* Exundatione magnum patiuntur damnum. A. 6. Eorum belliger animus. A. 8. Equites Terram Sanctam petunt. A. 8. b. Cum cæteris civitatibus ineunt foedus. A. 10. Intestinis moventur dissidiis. *Ibid.* Joanni portas præcludunt. *Ibid.* Libram Lanæ accipiunt. A. 11. b. Magno foro donati. A. 12. b. Varia merentur privilegia. *Ibid.* Nova cum variis ineunt foedera. A. 13. b. Lue pestifera vexati. *Ibid.* Eorum quædam Privilegia. A. 15. Atrebatem reddere detrectant. A. 15. b. Iis piscandi venandique

I N D E X.

jus concessum. A. 16. *b.* Bombardis usi. A. 21. *b.* In Patricios rebellant. A. 22. Multos concedere coguntur obsides. A. 24. De Privilegiorum infractione conqueruntur. A. 26. Tributum negant. A. 27. Cum Bruxellensibus de Septemvirorum jurisdictione contendunt. A. 29. Controversia hæc dirempta. A. 30. Ne à se exsulibus factis asylius daretur, vicinas rogant Provincias. A. 31. Ne Gandensi se immisceant bello prohibentur. *Ibid.* Cum Gandensibus fœdera renovant. A. 32. Malè de Calsterio suspicantes, ejus exurunt prædia, præcipuosque Oppidanos in suum acciunt auxilium. *Ibid.* Eorum nova in Ducem rebellio: astutiâ pacis difficulter acceptæ & datæ conditiones. A. 32. & 33. Eorum cum Antverpiensibus controversia. A. 38. *b.* Antonium Ducem placant. *Ibid.* Heertveldios contra Ducem strenuè tuerentur. A. 43. Ducem recipiunt. A. 44. In Hussitas bellaturi discedunt multi. A. 44. *b.* Odium Ducis incurrunt. A. 46. *b.* Delphinum excipiunt officiosissime. A. 52. Ab Episcopatu Leodiensi petunt avelli. A. 55. *b.* Bello Leodino generosè militant. A. 56. Nassavio nomine Ducis adveniendi fores præcludunt, in eumque tormenta jaculantur. A. 59. Ob hoc quomodo mulctati. Ad Luceburgum copiosè missi. A. 60. In Arebergensem Leodium discedunt. A. 61. Cæsarem excipiunt honorificè. A. 63. & 64. In urbes præsidia immittunt. *Ibid.* *b.* Ad Philippum, veniam rogaturi, Legatos mittunt. A. 65. *b.* Quanta eorum inopia. A. 66. *b.* Eorum de bello non gerendo rationes rejectæ. A. 71. Anglo meruerunt bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Quandonam habent tabernacula proxima tentorio Ducis. R. 101. cap. 6. §. 3. Primum uli tormentis vulgo *Donderbussen* 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Qui Lovaniensium doctrina claruerint. R. 113. cap. 1. Eorum fides in Principem & vicinos. R. 115. cap. 3. Eorum privilegia. R. 116. cap. 5. Politia. R. 115. cap. 3. Eorum quædam antiquæ leges. *Ibid.* *Lovanium.* I. 3. Antiquum oppidum. A B. 8. *b.* Ejus de nomine & primordiis varia referuntur. A. 1. Dirurum. A. 2. Comitatus titulum retinet. *Ibid.* A Normannis habitatum. A. 3. Francis subactum. A. 2. Sub Germanorum potestatem redactum. A. 3. Imperatoribus paret. A. 3. *b.* Fortuito igne conflagrât. A. 5. *b.* Frumentorum caritas. *Ibid.* Muro nunc interiori circumcingitur. A. 6. Penè totum combustum. *Ibid.* Annonæ caritate laborat. A. 8. *b.* Intestinis seditionibus agitatum. A. 18. Ejus plateæ lapide sternuntur. *Ibid.* *b.* A Flandro Comite captum. A. 21. Ejus pomerium muro circumvallatum. A. 21. *b.* Ingens hac in urbe seditio. A. 22. Sacrorum interdicto liberatum. A. 24. *b.* A Capitatis munitum. A. 29. Insidiis penè captum noctu. A. 29. Obsessum. A. 33. Hic Gymnasium in quo Artes docerentur, institutum. A. 45. *b.* Hic orti tumultus. A. 58. *b.* Ejus antiquitas. R. 1. cap. 1. Etymologia nominis. *Ibid.* Comitatus. R. 2. cap. 9. Publica urbis ædificia & opera. R. 3. cap. 3. Subfuit Ecclesiæ Leodiensi. R. 8. cap. 6. A Normannis captum 885. R. 97. cap. 1. §. 1. Ab Arnulpho Imperatore recuperatum 895. *Ibid.* §. 9. Obsessum à Godefrido Duce Lotharingiæ 1005. R. 98. cap. 1. §. 3. Huic à Joanne II. datum privilegium ne quem civem extra urbem in carcerem mitti, judicari, condemnare liceat. R. 100. cap. 5. §. 2. *Lovanienfis*, (Nicolaus) vir Nobilis. A. 25. *Van Loven*, Lovaniensis, Familia Patricia. R. 90. n. 11. Radulphus Eques. A. 12. *Luceburgum* oppidum à Leucis. A B. 15. *Luceburgenses*, victi. A. 26. Liberati. A. 60. *Lucius*, Historicus, Lovanii, à Scottorum Rege originem ducit. A. 1. *Van Ludeken*, Leodiensis, Familia Patricia. R. 55. n. 39. *Ludovicus*, Germaniæ Rex. A. 2. Hujus filii Lotharingiam à Francis eripiunt. *Ibid.* *Ludovicus*, Comes Flandriæ, Brabantinos hostes declarat suos. A. 20. *b.* Mechliniam intrat. A. 21. Victoriâ refert insignem. *Ibid.* Init pacem. A. 21. *b.* In Gandenses sævit. A. 31. Comes Flandriæ bellum habuit cum Gandensibus 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. *Ludovicus* Episcopus Leodiensis occisus fraude Guilielmi

Arebergensis 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. *Ludovici* pii mors. A. 3. *Luna* duplex Lovanii conspicitur. A. 6. *Luna* dies Mercatui attributus: ejus & immunitas. A. 66. *b.* *Lupina* porta. A. 6. *Luposina*, Lovanium falsò. I. 3. *Lupus*, vel *Lupinus*, Scottorum Dux. A. 1. *Luppia*, fluvius ad Sicambrorum fines. N. 7. & 8. *Luppia* munda. N. 8. *Lutetia* obsessa. A B. 53. *Lutzenburgi* descriptio. I. 13. *b.* *Lychnocheius*. vide *Kerfmake*.

M

*M*æs, Mahusius, (Joannes) ad Episcopatum evectus. R. 114. cap. 2. *Maeslandt*, pars Hollandiæ. A B. 16. *Mahusius*, vide *Maes*. *Van Malcote*, Familia Patricia. R. 68. n. 26. *A Malo Ponte*. vide *Quaderbrugge*. *Manaritium*, oppidum. A B. 12. *b.* *Mandevillii* (Joannis) sepulchrum. I. 5. *Mansveldii* Comitæ ædes. I. 12. *b.* *Marce en Famins*, oppidulum. I. 12. *Marcheville*, Pagus. I. 15. *b.* *Marcodurum*, oppidum, *Duren*. A B. 14. *b.* item N. 4. *b.* *Marcus Agrippa*. N. 2. *b.* *Margareta*, Imperatrix, Lovanium petens, dona ibidem accepit. A. 17. *Margareta*, Hannoniæ Comitæ amita, cum eo de Brabantia Ducatu contendit. A. 46. *b.* *Margareta*, filia Ludovici Flandriæ Comitæ, filium parit ac cratere argenteo à Lovaniensibus donatur. A. 25. *b.* Imperatrix Lovanium petens, dona ibidem accipit. A. 17. *Margareta*, Maximiliani filia, Delphino nubenda, dandæque dotes. A. 62. In Belgium gubernatura mittitur. A. 71. *Maria* Berliariensis, Heverlenfis Principis vidua, è Civibus Lovaniensibus multos incarcerat. A. 26. *b.* *Maria*, Caroli Audacis filia, cum Maximiliano init connubialia. A. 58. Quomodo Ducatum Lovanii capeffiverit. *Ibid.* *b.* Filium parit: ex vulnere in venando accepto interit: morte multæ sequuntur rixæ. A. 60. *b.* Principatum capeffivit. R. 122. §. 3. Ab ea multa privilegia exorta. *Ibid.* Sub ea bella. R. 108. cap. 13. Ejus mors sub finem 1481. *Ibid.* §. 3. *Maria* Monmorantia, uxor Comitæ à Mansfeldt. I. 12. *b.* *Marianus* (Ægidius) damna per Calsterium illata ex censibus Ducalibus recuperat. R. 121. Illius bona direpta, damna ejus refarciri petunt cives. A. 32. *Marlianus*, jurâ prælegere incipit. A. 53. Raymundus Burgundus, JCrus clarus. R. 114. cap. 2. *Marmorum* varia genera. I. 4. *Marsaci*. A B. 12. Caninefatibus vicini. A B. 14. *Marsarii* qui & *Marsi*. N. 7. *Marielenga*, Pagus. I. 11. *b.* *Martellus* (Carolus) Francorum Princeps Regiâ dignitate spretâ. A. 2. *b.* *Martellus*, Ludovicus, à Joanna Principe in seditione Couterelliana Parcum missus ut cum Couterello pacisceretur. R. 119. *Martem* coluere Germani. N. 8. *Martis* Campus. I. 19. *b.* *Martis* dies *Dinsdach*. N. 8. *Martis* templum. A. 1. *Martinus* V. Lovanio Gymnasium concedit. A. 45. *b.* *Martinianum* cœnobium conditum 1433. R. 6. cap. 4. *Masius*. vide *Herenmaes*. *Masson*, Familia Patricia. R. 55. n. 47. *De Matàloni*. vide *Fusco*. *Maternus*, Tungrorum Episcopus. A B. 6. *Maurellus*. vide *Wilrens*. *De Mauroy De Merville*, Familia Patricia. R. 41. n. 99. *Maximilianus*, filius Frederici Imperatoris, nuptias cum Maria Caroli Audacis filia consummavit initio 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. In Leucis de Francis egregiam victoriâ reportavit 1480. R. 108. cap. 13. §. 1. Vilvordix gladio subjecit Legatos qui Mechliniam Bruxellâ Andoverpiâque venerant ad Colloquium cum Flandris. R. 110. cap. 14. §. 3. Ad regium Ro-

I N D E X.

- manorum apicem evectus *Ibid.* A Bruxellensibus in carcerem deductus. *Ibid.* Venit Lovanium 8. Augustii 1477. & mense Decembri 1478. A. 59. & b. R. 122. cap. 7. §. 3.
- Maximilianus*, Mariæ in maritum datus. A. 58. & 59. Seditiosos & rebelles Lovanienses mulctat. *Ibid.* b. In Francos tendit, eosque ad pacem cogit. *Ibid.* Bis Francos fugat, Gelrica obsidet oppida. A. 60. & b. Mortua uxore, tutorio nomine gubernat. A. 60. Cum Francis quare iniquis pactus conditionibus. A. 62. Multos in custodiam mittit Lovaniensibus gratiâ factâ. *Ibid.* b. Gandavum subigit. A. 63. Romanorum Rex declaratus. *Ibid.* Ejus custodiæ, tum Helveticæ, tum Gallicæ crudelitas. *Ibid.* Victus Bethuniæ ejus exercitus, à Brugensibus captus. A. 63. b. Cum Flandris paciscitur. A. 64. Evergenii diu habitis castris, pater in Germaniam abit. A. 64. b. Ejus ejicitur custodia. *Ibid.* Lovanium multis stipulatus Principibus advenit. A. 67. b. Filiam Belgium gubernaturam mittit. A. 17.
- Van Mechelen*, Mechliniensis, Familia Patricia. R. 67. n. 23.
- Mechlinia*. I. 2. b. Obsessa. A. 21. b. Huc commeatum inferre prohibitum. A. 32.
- Mechliniensis* victi. A. 12. b. Optimates Ludovico portas patefaciunt suas. A. 21. Maximiliano fide singulari devincti. A. 62. Arschoto expulsi. A. 65. Bellum illic gestum 1267. R. 99. cap. 4. Item bellum 1303. R. 100. cap. 5. §. 2.
- Mediomatricorum* oppidum. I. 17.
- Megefonis filius*. vide *Meys-Sone*.
- De Melckere*, Mulctor, Familia Patricia. R. 28. n. 23.
- Van Meldert*, Melderatensis, Familia Patricia. R. 54. n. 34. I. Henricus adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121. II. Joannes, idem. *Ibid.* III. Libertus, interfuit bello Francico 1465. R. 106. cap. 11. §. 3. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1.
- Menapiscus* Pagus. A. B. 10. b.
- Menapius*, Lovanii Marti sacrat Romanorum juratâ perniciæ, patris jussu Cimbris sociati, dudum bellant filii. A. 1.
- Menapii*, populi. N. 2. 6. & 7. Morinique confines. A. B. 10. Utrorumque fines latissimi. *Ibid.* Difficulter à Cæsare domiti. *Ibid.* b. Celtis conspirant. *Ibid.* Cæsarem damno afficiunt. *Ibid.* Cl. Civili prædæ sunt. A. B. 11. b. A Normannis vastantur. *Ibid.* Menapii Cismosani. A. B. 10. b. Eorum sedes. *Ibid.* A. Q. Tjurtio vastati. A. B. 11. Ambionigem recipiunt. *Ibid.* A Cæsare domiti. *Ibid.* Ab Amando Episcopo conversi. A. B. 11. b. Menapii pedites. *Ibid.*
- Vander Meren*, Meraniensis, De Mera, Familia Patricia. R. 85. n. 11. I. Cunrardus Eques, Patricius Lovaniensis, frater Domini Saventinienfis, interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 12. §. 1. II. Joannes, Eques, Jctus Clarus, Canones prælegit circa 1440. R. 114. cap. 2.
- Meranus*, à Pontifice Theologiæ studium impetrat. A. 46.
- Mercator*. vide *Cooman*.
- Merham* (Theodoricus) Dominus Boxtulanus, erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5.
- Meroveus* Rex. A. 2.
- Merselinensis* (Arnoldus) Burchgravius Furæ, adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121.
- Merwede* (Theodoricus.) Hollandus, erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5.
- Metensis* Urbs. I. 16. b.
- Meurta*, Fluvius. I. 15.
- De Meyere*. vide *Oppendorp*.
- Meys*, Meifonis. I. Arnoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Henricus, idem *Ibid.*
- Meyffone*, *Megefonis filius*, Familia Patricia. R. 82. n. 3.
- D. Michaëlis* Aedes Sacræ. A. 6. Templum conditum 1165. R. 6. cap. 4. Turris ruina. A. 9.
- Miles*. vide *Ridder*.
- Minnemoon*, Minnemonius, Familia Patricia. R. 71. n. 2. I. Simon pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. II. Walterus interfuit bello Falcoburgensi. R. 100. cap. 6. §. 1.
- Minning*, Familia Patricia. I. Dionysius Scabinus. A. 23. b. II. Henricus. *Ibid.*
- Moderlofius* (Joannes) missus ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3.
- Van Moersele*, Familia Patricia. R. 32. n. 22.
- Mœnia* exteriora urbis. R. 3. cap. 3.
- Mofflinus* (Joannes) I. 12. b.
- Moguntiacum*, Drusi sepulturâ clarum. N. 2. b.
- Mola* fullonica. R. 4. cap. 3.
- Molanus* (Ægidius) pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Molebacensis* (Arnoldus) adfuit Duci Wenceslao ad Bancum castra locanti. R. 121.
- Molebecanus* (Joannes) Textor, auctor seditionis Capitatorum. R. 120. Cum aliis invasit Soutleviam. R. 122.
- Moles* lapidea antiqua. I. 18.
- Monachi* fundos possidere prohibentur. A. 13.
- Monetarii* ad instantiam Senatus Vilvordiâ redeunt. A. 36.
- Monopolia* prohibentur. A. 39. b.
- De Monte*, Montanus. vide *Berghe*.
- Van Montenaecken*, Montenacensis, Familia Patricia. R. 55. n. 40. I. Godefridus, Eques, interfuit bello Juliensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Gelrico II. 1385. *Ibid.* §. 5. II. Joannes, Bruxellam missus. A. 30. b. & 31. In Prætura confirmatus. A. 33. Prætor adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121. Burchgravius, Eques, interfuit bello Juliensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
- Montes* obsessi. A. 45. b.
- Morini*, qui nunc Flandri. N. 6. A Labieno victi. A. B. 11. Atrebatibus subjecti. *Ibid.* A. C. Carina repressi. *Ibid.* A. Vandalis vastati. A. B. 11. b. Evangelium accipiunt. *Ibid.*
- Mosa*, Fluvius. I. 4. De *Moess* ab accolis dictus. A. B. 16. b. Ejus ostium latissimum. A. B. 16.
- Mosella*, Fluvius. N. 1. b.
- Mosselman*, Familia Patricia. R. 41. n. 98.
- Mudaus*. vide *Muyden*.
- Mulctor*. vide *Melckere*.
- Muratanum* prælium. A. 58.
- Muretanum* prælium sub Carolo Audace. R. 108. cap. 12. §. 5.
- Muri*, interiores Oppidi Lovaniensis conditi 1156. R. 3. cap. 3. Oppidorum Galliæ. A. 2.
- Mursensis* Comes ad Ducem confluit. R. 105. cap. 9. §. 2.
- Musenensis*. vide *Muyfene*.
- Musipontus*, Urbs. I. 16.
- Van Muyden*, Mudæus (Gabriel) Brechtanus, clarus Jctus. R. 114. cap. 2.
- Van Muyfene*, Musenensis. Ægidius interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1.
- De Myrica*. vide *Heyden*.

N

- Namurcum*. I. 4.
- Namurcenses* à Leodiensibus infestati. A. 53. b.
- Nanceum*, Urbs. I. 14.
- Nannius* (Petrus) in Litteris eminuit. R. 114. cap. 2.
- Nasum*, Oppidum Leucorum, Nancy. A. B. 15.
- Nassavius*, (Engelbertus) quam malè à seditiosis exceptus. A. 59. Bello captus. A. 73. b. Princeps Distans cum Lovaniensibus & Bruxellensibus varias init de Jurisdictione conditiones. A. 69. b. Bredanus, caput belli Hollandici 1400. R. 105. cap. 9. §. 2. Successit Alberto Saxoni belli Duci in Flandros. R. 110. cap. 14. §. 3. Erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5. Brabantia Senescallus, cum equitatu Lovanium missus tempore seditionis Paulli Loenkens. R. 122.
- Nava*, Fluvius. N. 1. b. & 4.
- Navalia*, Oppidum, fortè Campen. N. 7.
- Naus* qui, & *Nava* Fluvius. N. 1. b.
- Nemetocerna*, Oppidum. A. B. 8. b.
- Neomagum*, Urbs ad Mosellam. I. 11. b.
- Neostadium* incensum. R. 104. cap. 7. §. 7. Combustum. A. 36. b.
- Nervicanus* tractus. A. B. 8.
- Nervii*, propinqui Treviris. A. B. 5. & 7. Latissimè imperabant. A. B. 7. Eorum clientes. *Ibid.* Ambianis

I N D E X.

contigui. *Ibid.* Fortiter Cæsarem excipiunt. *Ibid.* Vincuntur. *Ibid.* Ambiorigem juvant. A B. 7. *b.* Iterum victi. *Ibid.* Cæsari in Pompeium militant. *Ibid.* Eorum sub Vespasiano acta. *Ibid.* A Francis per Maximianum Herculeium liberati. *Ibid.* Christum agnoscunt. A B. 8. *b.* A Francis subacti. *Ibid.* Sagittarii. A B. 8.

Van Nethenen, De Nethenis, Nethenius, Familia Patricia. R. 30. n. 33. Item 63. n. 6. & 74. n. 12. I. Ægidius interfuit bello Juliensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Augustinus, interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. III. Henricus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Joannes, interfuit bello Lemburgensi 1288. R. 100. cap. 4. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. V. Petrus præfuit bello Gelrico III. 1397. R. 104. cap. 7. §. 7. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Arschothum profugus. R. 120. VI. Walterus interfuit bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. Interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2. Creatus Eques 1346. bello Leodiensi. R. 102. cap. 6. §. 5. VII. Walterus creatus Eques 1452. R. 106. cap. 11. §. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VIII. Joannes dictus *Roielensis* interfuit bello Gelrico III. 1398. R. 104. cap. 7. §. 7. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2.

D. Nicolai Fanum. I. 15. *b.* Reliquiæ. *Ibid.*

Nigrator. vide *Swertere*.

Nigrum Flumen. N. 7.

Nivella, capta. A. 21. Prope hanc collectus exercitus. A. 26. *b.* In hanc præsidium immisum. A. 46. Ejus abolitum quare Senatus-consultum. A. 48.

Nobel, Nobelus, Familia Patricia. R. 21. n. 2.

Nobenus laudatus. R. 118. cap. 2.

Nobiles, dissensionibus mutuis agitati. A. 37.

Vander Noot, Familia Patricia. R. 59. n. 62.

Normannia, quomodo antiquis nuncupata. A. 3. *b.* Pro Aquitania data. A. 56.

Normanni Frisiam invadunt, præcipua cremant oppida, Lovanium incolunt. A. 3. Ubi nulla Religionis Christianæ linquunt vestigia. A. 3. *b.* Regem peremptum ulciscuntur. *Ibid.* Fugantur. *Ibid.*

Novesium, oppidum *Nuys*. A B. 14. *b.* A Romanis constructum. N. 2. & 4. Obsidione liberatum. A. 46. *b.* Bellum illic gestum 1474. R. 107. cap. 12. §. 4.

Noviodunum, oppidum *Suessonum*, vulgo *Noyon*. A B. 9. *b.*

Noviomagus sive *Neomagus*, Regum aliquando Francorum nobilis Regio. N. 5.

Numismatum antiquæ notulæ interpretatæ. I. 20. *b.*

Nundina Lovanienses. A. 27. *b.*

Nuptia, circa illas Lex lata. A. 36. Secundæ, Viro-rum Lovanii, eis & eorum prolibus minus favorabiles, & quare. R. 115. cap. 3.

O

O Brinchus, Fluvius. N. 1. *b.*

Van Oirbeke, Orbecanus, Familia Patricia. R. 44. n. 1. I. Arnoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Henricus, idem. *Ibid.* III. Judocus, missus ad Adolphum Ravesteinum. R. 110. cap. 14. §. 3. IV. Reinerus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Captus à Ludovico Cricsteen. R. 121. Missus ad Ducem Wenceslaum, à Lovaniensibus admissorum veniam petiturus. R. 121. Consul captus, & ad Rosselariensem missus. A. 31. V. Walterus frater Henrici, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Oliviers, Oliverii, Familia Patricia. R. 32. n. 49. & 82. n. 8. Joannes, Patricios se occisurum spondet octo. A. 32. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.

Van Ophem, Oppemius. Joannes adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121.

Oppendorp, De Meyere, Villicus, Familia Patricia. R. 20. n. 1. I. Everardus, pactus cum Couterello ut

urbe excedere liceat. R. 118. II. Godefridus, idem, *Ibid.* III. Henricus, idem, *Ibid.* Eques claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. IV. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Interfuit bello Novesiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Interfuit prælio Granfonico & Muretano. R. 108. cap. 12. §. 5. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. V. Ludovicus, interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. VI. Martinus, interfuit bello Novesiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Consul missus ad Albertum Saxo-nem placandum. R. 110. & 111. cap. 14. §. 3. VII. Simon claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. VIII. Thomas interfuit prælio Granfonico & Muretano. R. 108. cap. 12. §. 5. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1.

Oppemius. vide *Ophem*.

Oppenheim, olim *Bonconia*. N. 4.

Orbecanus. vide *Oirbeke*.

Ordingen, ab Ordeonio Duce Romanorum. N. 4. *b.*

Oromansaci, populi qui. A B. 9. *b.*

Ostervica combusta à Gelris. A. 35.

Ostrebantum, Regio. A B. 18. *b.*

Otto, Comes Lovaniensis. A. 5. Imperator. A. 3.

Oudart, Familia Patricia. R. 92. n. 22.

Ourta, Torrens. I. 11. *b.*

Van Outheverle, Familia Patricia. R. 27. n. 18. I. Franco pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Radulphus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Simon interfuit bello Juliensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Consul missus ad Joannam Principem. R. 120. IV. Walterus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Van Overbeke, Familia Patricia. R. 41. n. 100. & R. 96. n. 40.

Van Overbeke (Henricus) Parcentis Abbas. A. 25.

Van Overbroeck. vide *Outheverle*.

Van Oxelaer, Oxelariensis, Familia Patricia. R. 46. n. 9. I. Ægidius pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Hugo interfuit bello Contracensi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

P

Palatinus Comes Lovanii quomodo exceptus. A. 54.

Palatium, seu Bassa Curia Ducis. R. 3. cap. 3.

De Pape, Familia Patricia. R. 28. n. 22. I. Joannes interfuit bello Juliensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Walterus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Parcentium Abbates. R. 7. cap. 4. item A. 12. *b.* 13. & *b.* 16. *b.* 24. 25. 35. 48. *b.* 53 & 66. *b.*

Parcentse coenobium. A. 5. *b.* De jure molarum contendit. A. 6. Huc convocatur Comitium. A. 23. Conventus habitus. A. 29. *b.* A Plebeilis effractum. R. 120.

Paris en Ardenne, Bastonia. I. 11. *b.*

Pater, Lovanii binubus, nocet prioribus prolibus, & quare. R. 115. cap. 3.

Patricie Familiae Lovanienses. R. 15. & seq. Unde & quo sint numero. A. 4. *b.* Privilegiis auctæ. A. 8. *b.* Plebem sedant, illamque compescendi jus acquirunt. A. 13. Quare lanæ sacco emeruisse dicantur. A. 14. Solæ in Senatores eligebantur. A. 14. *b.* Textores domant. A. 18. Ad Joannam Ducem concurrunt. A. 19. *b.*

Patricii, adversus eos seditio. R. 17. & seq. Ad XVII. Curie fenestris ejecti. R. 120. In Curia à plebe capti, in arcem ducuntur, eorumque præstantiorum nomina. A. 22. & 23. Eorum lacerata per plebem privilegia. A. 22. *b.* Seditionem metuentes, urbem deferunt. A. 23. *b.* Multi Ducem stipantes bello, à Juliensibus capiuntur. A. 25. & 26. Inter ipsos dissensiones. A. 28. Armata in se plebem experiantur. A. 28. *b.* Multi ab effreni plebe interimuntur.

I N D E X.

A. 30. Novem exilio mulctati. *Ibid.* b. In plebem aliqui jurant. A. 31. Lovanium obsidentes. A. 33. In Expeditionem Hollandicam missi. A. 43. b. In Gallos dimicantes & Leodinos. A. 56. & 57.

Paulliani. vide *Loenkens.*

Pamani, Populus *Peellant.* AB. 5.

Peeters, Familia Patricia. R. 67. n. 22.

Penkerman, Familia Patricia. Henricus, Senator. A. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Percussores quomodo mulctandi. A. 40.

Pergamenarius (Joannes) Patricius, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Perona conflictus. A. 4. Castra. A. 17. b. Galliae Rex inclusus. A. 56.

Perviacum. I. 10.

Pestis in Brabantia grassata. A. 13. b. & 65. b.

Petit, Familia Patricia. R. 60. n. 64.

Petrius. vide *Steen.*

Petrus (Ernestus) Comes Mansfeldius. I. 12. b.

D. *Petri* Templum. A. 3. b. & 4. Canonicatus. *Ibid.* Capitulum Decimis auctum. A. 5. In illo de Leodino Episcopo Conventus habitus. A. 60. Coemeterium profanatum. A. 47. b. Turris conflatur. A. 52. b. Jacta fundamenta. A. 71. b. Decani. A. 12. b. 13. b. 18. b. 34. & 69. Praepositi. R. 4.

Vander Phalisen, Phalissus, (Arnoldus) Theologus, ad Maximilianum legatus. R. 123.

Pfaltz, oppidulum. I. 20. b.

Philippi, Familia Patricia. R. 38. n. 80.

Philippus Francorum Rex, vicit Imperatorem Ottonem. A. 8. b.

Philippus, Burgundiae Dux, Brabantiae Ducatum suis postulat adscribi Liberis. A. 36. b. Multa pollicetur. A. 37. b. Filium Bruxellam ducit. A. 38. Legatos Brabantinos pacaturus mittit. A. 43. b.

Philippus Comes Sancto-Paullinus, frater Joannis IV. Ducis Brabantiae, Rector Brabantiae dictus &c. R. 105. cap. 9. §. 2. Ejus gesta. *Ibid.* Expeditio transmarina 1427. R. 106. cap. 10. Brabantiae fit gubernator. A. 43. b. Nobiles armis instrui jubet. Bruxellam ingressus, fratris Consiliarios captos vincit. Cum fratre Patrimonium vult partiri. A. 44. Branium obsidet. A. 45. Romam proficiscitur. *Ibid.* b. Rediens fratrem moribundum reperit, Principatumque capeffit. *Ibid.* Moritur. A. 46. b.

Philippus II. cognomento *Bonus*, bella sub eo gesta. R. 106. cap. 11. Impetravit 1431. Ab Eugenio IV. Pontifice ut Sacrae Litterae praegerentur Lovanii. R. 114. cap. 2. E Compendii oppugnatione Brabantiae capeffiturus Ducatum venit. A. 46. b. & 47. Nascitur ei filius. *Ibid.* Andrealia celebrat festa. A. 48. b. Caletus derelicto Brugas de seditiosis inquisiturus intrat, ibique inclusus aufugit. *Ibid.* Luceburgensem Ducatum acquirit. A. 49. b. Gandenses rebelles fugat ac caedit. A. 51. Ad Delphinum fugientem Legatos mittit. A. 52. Illum in Franciam coronandum armata manu deducit. A. 53. Longaeus Brugis moritur. A. 54. Brabantiae historiam traduci jubet. A. 1.

Philippus III. Bella sub eo gesta. R. 109. cap. 14.

Philippus Maximiliani filius, Gandavo redux Lovanium venit. A. 63. Legatos qui se de patre capto confulant, Mechliniae excipit. *Ibid.* Dux tentatiatus. A. 67. b. Vectigalia imponit onerosiora. A. 68. Patrem pro Lovaniensibus postulat. *Ibid.* b. In Gelriam expeditionem tentat. A. 70. b. In Hispania interit. A. 71.

Pieders, *Piederius*, Familia Patricia. R. 25. n. 10. Godefridus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Pinnock, *Pinnoccus*, Familia Patricia. R. 50. n. 24. I. Guilielmus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Henricus, interfuit bello Juliacenfi 1371. R. 103. cap. 6. §. 3. Militavit Regi Francorum adversus Gandenses 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. Missus Tillemontem ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3. Secutus partes Rudolphi ex Liemingis. R. 120. Arschotum profugus. *Ibid.* Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. Adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122. Ubi-

que insidias Lovaniensibus tendit. A. 31. b. Multos cum Patricios tum plebeios intercipit. *Ibid.* 32. & b. Revocatus a Duce. A. 33. III. Joannes, interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Comitatur Philippum I. in expeditione transmarina 1427. R. 106. cap. 10. Interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. Creatus Eques 1452. R. 106. cap. 11. §. 1. IV. Joannes Eques, interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Senator tempore seditionis Paulli Loenkens. R. 122. Ad Maximilianum legatus. R. 123. Sagittariorum Lovaniensium Dux ad bellum Novesianum 1474. R. 107. cap. 14. §. 4. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. A Lovaniensibus Brugas missus ut solaretur Maximilianum ex conjugis interitu consternatum. R. 109. cap. 13. §. 3. Lovaniensibus praefuit ad Holonium 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. Consul, interfuit paci Francicae Atrebatibus. R. 109. cap. 14. §. 2. Interfuit 1488. pactis inter Maximilianum & Brugeses. R. 110. cap. 14. §. 3. Lutetiam missus ut Francos sollicitet in Fredericum Imperatorem. *Ibid.* V. Ludovicus, interfuit bello Juliacenfi 1371. R. 103. cap. 6. §. 3. Militavit Regi Francorum adversus Gandenses 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. Interfuit bello Gelrico II. 1384. & 85. R. 103. cap. 7. §. 5. Captus ab hostibus. *Ibid.* Interfuit ut ductor bello Gasbecano 1388. R. 104. cap. 7. §. 6. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Secutus partes Rudolphi ex Liemingis. R. 120. Arschotum profugus. *Ibid.* Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. Adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122. Octies Consul. A. 42. Praetor Lovaniensis interfuit bello Francico 1465. R. 106. cap. 11. §. 4. Interfuit bello Dionantensi 1466. R. 106. cap. 11. §. 4. Claruit bello Leodiensi sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1. Creatus Eques. *Ibid.* Claruit bello Francico 1572. R. 107. cap. 12. §. 2. Ubique insidias Lovaniensibus tendit. A. 31. b. Multos cum Patricios tum plebeios intercipit. *Ibid.* 22. & b. Revocatus a Duce. A. 33. VI. Ludovicus Eques, Lovaniensium ductor ad bellum Dordracenum 1418. R. 104. cap. 9. §. 1. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Comitatur Philippum I. in expeditione transmarina 1427. R. 106. cap. 10. Interfuit bello Brugenfi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1. Praetor claruit bello Gelrico 1473. R. 107. cap. 12. §. 3. Cum Legatis Maximiliani e Germania redux. R. 122. §. 3. Sagittariorum Lovaniensium Dux ad bellum Novesianum 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Praetor Lovaniensis legatus ad Fredericum Imperatorem, super ineundis nuptiis inter Mariam Caroli Audacis filiam, & Maximilianum Imperatoris filium. R. 108. cap. 13. §. 1. Ab Imperatore donatus aliquot millibus Hungaricorum & aureo cratere. *Ibid.* Interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. Interfuit bello Gelrico 1481. R. 109. cap. 13. §. 2. Ad Caesarem missae legationis caput, quantum muneratus quaque liberalis. A. 51. Paulum Loenkens seditiosum rapit. *Ibid.* b. Vincit manibus supplicium daturus prodit. A. 59. Maximus luxus homo. A. 67. Ejus cum Senatoribus controversiae. A. 68. b. Moritur A. 70. VII. Amelrici filius, interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. Praetor interfuit paci Francicae Atrebatibus. R. 109. cap. 14. §. 2. Praetor interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. VIII. Philippus Joannis filius interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. IX. Simon Eques interfuit bello Brugenfi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1. X. Walterus, interfuit bello Juliacenfi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Militavit Regi Francorum adversus Gandenses 1383. R. 103. cap. 7. §. 4. Interfuit bello Hufitico 1422. R. 105. cap. 9. §. 3. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Secutus partes Rudolphi ex Liemingis. R. 120. Arschotum profugus. *Ibid.* Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. Adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122.

Pipinus, Dagoberti Rector, palatii Major evadit. A. 2.

I N D E X.

b. Quo nomine insignitus. *Ibid.* Herftallensis. *Ibid.* Martelli filius, Franciæ regnum consequitur. A. 3.

Pifces Mosellæ fluminis. I. 18. *b.*

De Plaines, Familia Patricia. R. 77. n. 29.

Plancus. vide *Platvoet*.

Platea Urbis. R. 3. cap. 3.

Platvoet, Familia Patricia. R. 51. n. 25. I. Joannes innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Eques interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Curia fenestris ejectus. R. 120. Patricius crudeliter necatus. A. 30. II. Petrus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Harcæ pene captus. A. 31. Joannis Equitis filius, ferocissimus, necem patris crudelissimè vindicavit. R. 121. Aduit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122.

Plutonis templum. A. 1.

Pluvia diutina Annonæ caritatis & pestis causa. A. 13. *b.*

Podabrida, nunc *Bodpart*. N. 4.

De Poirtere, Civis, Familia Patricia. R. 30. n. 38.

Polio. vide *Swertvager*.

Politia Lovaniensium. R. 115. cap. 3.

Pomærium urbis Lovaniensis prolatum 1357. R. 117. cap. 6.

Pons Mosæ. A B. 11. *b.*

Pontis Bovini prælium. A. 8. *b.*

Vander Poorten, Uytter Poorten, ex Porta, Familia Patricia. R. 52. n. 31. Walterus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Bellum indixit Lovaniensibus. R. 121. Aduit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122.

Porta urbis Lovaniensis. R. 3. cap. 3.

Portemannus (Henricus) missus adversus infestantes iter Distense. R. 121. Factiosorum dux. A. 28. *b.*

Porticus Textorum, seu Halla. R. 3. cap. 3. Principi inaugurando panni aliquot nostratis Texti donabantur. R. 117. cap. 6.

Portseel, Familia Patricia. Joannes Senator. A. 31. *b.*

Porus Comes Lovaniensis. A. 2.

Pragensis bellum 1421. R. 101. cap. 9. §. 3.

Prepositi D. Petri. R. 4. cap. 4.

Prator Bruxellensis in vincula conjectus, ortæ inde sequelæ. A. 38. *b.*

Pratores Lovanienses. A. 6. *b.* 8. *b.* 10. & *b.* 12. & *b.* 14. & *b.* 16. *b.* 17. *b.* 18. & 25. Qui Duci à Consiliis fuerant, eligi nequibant, & quare rejiciantur. A. 27. 38. *b.* 39. & 45. *b.* Eorum officium. R. 9. cap. 7. Eorum Catalogus. R. 10.

Prisca Populorum nomina, omissis recentioribus, stultè affectari. A B. 18.

Phrisii. N. 8. *b.*

Privilegia Civium Lovaniensium. R. 116. cap. 5.

Provincia, Galliæ pars. A B. 11.

Provincia, Baviaræ Ducum, quæ hodie *Der Huntzrugge*. N. 6. *b.*

Prumius (Nicolaus) Jctus Clarus. R. 114. cap. 2. De Universitatis institutione eleganter perorat. A. 45. *b.*

Leodium profectus. A. 46.

Prumiense Monasterium. I. 5. *b.*

Van Pulle, Familia Patricia. R. 91. n. 17.

Pusus. vide *Puyse*.

Puteanus, (Otto) Sculptor Lovaniensis, perfracta adversa acie, & Vexillifero Arebergensi obtruncato, vexillum Virgini Matri in Æde D. Petri dedicavit 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. Item A. 61. *b.*

Puyse, Pusius, Familia Patricia. R. 29. n. 27. Hertelivius, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Pylser, Familia Patricia. R. 66. n. 17. I. Henricus, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Gelrico II. 1384. & 85. *Ibid.* §. 5. Interfuit bello Gelrico III. 1398. R. 104. cap. 7. §. 7. Lovaniensium legatus. R. 122. II. Joannes, aduait Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121.

Q

Van Quaderbrugge, A Malo Ponte, Familia Patricia. R. 87. n. 3. I. Gofuinus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Joannes, interfuit bello Hannonic 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. III. Walterus Eques, interfuit bello Cameracensi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Caletano 1346. R. 102. cap. 6. §. 4. Lovaniensium ductor. A. 19. Ductor Lovaniensium bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Gelrico II. 1385. R. 103. cap. 7. §. 5. Interfuit bello Gasbecano 1388. R. 104. cap. 7. §. 6. Aduait Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Van Quaderebbe, Quaderibbensis, Familia Patricia. R. 83. n. 3. I. Henricus interfuit bello Cameracensi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Eques bello Juliacensi ductor alæ equitum 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Walterus Eques interfuit bello Gelrico II. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Gasbecano. R. 104. cap. 7. §. 6. In Æde D. Jacobi sepultus. A. 40. *b.*

Quantum in describendis Menapiorum finibus erratum sit. A B. 10.

Quastores de Plebeijs eligendi. A. 28. *b.*

Quintinus Veromanduorum Apostolus. A B. 9.

S. Quintini Templum conditum citra annum 1200. R. 6. cap. 4.

Quinque, Quingueus, Quintus, Familia Patricia. R. 29. n. 26. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Missus ad Joannam Principem. R. 120. Lovaniensium legatus ad Leodienses. R. 122.

R

Rabode, Rabodus, Familia Patricia. R. 74. n. 16. I. Ægidius pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Radulphus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Ex filii gratiam consequi non potest. A. 27. IV. Rumoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Radingius. vide *Redingen*.

Radulphi. vide *Roelofs*.

Van Raetshoven, A Ratonis Curia, Familia Patricia. R. 48. n. 19. I. Joannes, interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Duci Wenceslao obses datur. R. 119. Arschotum profugus. R. 120. Curia fenestris ejectus. *Ibid.* II. Joannes ejus filius, necem Patris crudelissimè vindicavit. R. 121. Aduait Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 122.

Van Ralebeke, Ralebecanus, Familia Patricia. R. 74. n. 14.

Van Ranssem, Ranshemius (Joannes) interfuit bello Novesiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 2. Eques, Patricius Lovaniensis, interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.

A Ratonis Curia. vide *Raetshoven*.

Ratteman, Rattemannus, A Sorice, Familia Patricia. R. 47. n. 12.

Rauraci populi. N. 2. *b.*

Van Raveschot, Familia Patricia. R. 57. n. 52.

Ravesteni de pace transactum. A. 37.

Ravestenus. Adolphus. R. 109. & 110. Gandensis pacis sponsor, Hoium fugit. A. 64. *b.* & 65.

Rector Universitatis, in Scholares habet Jurisdictionem. A. 45. *b.* Leodinos excommunicat. A. 46.

Rectoris Academiæ auctoritas. R. 118. cap. 2.

Van Redingen, Radingius, Familia Patricia. R. 61. I. Arnoldus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. II. Gerardus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. De eo mentio. R. 121.

L

I N D E X.

- 119.** Secutus partes Rudolphi ex Liemingis. R. 120. Arschotum profugus. *Ibid.* Bellum Lovaniensibus indixit. R. 121. Adfuit Duci Wenceslao dum castra ad Bancum locaret. R. 122. III. Godefridus Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Guilielmus, Eques, claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. Occubuit bello Flandrico 1302. *Ibid.* cap. 5. V. Henricus interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. VI. Joannes claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. Innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Ductor belli Gelrici I 1368. *Ibid.* §. 2. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VII. Ludovicus claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. §. 1. Claruit bello contra XVII. Principes 1329. *Ibid.* §. 2. Innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Eques, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VIII. Radulphus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Eques Lovaniensis. A. 5. b. Eques pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IX. Rudolphus, interfuit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. §. 1. Interfuit bello Cameracensi 1339. *Ibid.* §. 3. Interfuit bello Tornacensi 1340. *Ibid.* Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Reginaldus** Falcoburgensis, Princeps, Brabantinis hostis judicatus 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. In custodiam ductus. A. 14. Lovanio fugam molitur. *Ibid.* b. Carcere solutus. *Ibid.* & 15. Regem Bohemæ in Brabantinos concitat. A. 15.
- Reginerius**, Montensium Comes, in carcerem conjectus. A. 4. Ejus filii longum passi exilium, de occupatoribus paternas vindicant ditiones. *Ibid.*
- Reginerius**, Vir Nobilis, D. Petri Præpositus. A. 5. b.
- Reginerius**, filius Henrici, in Hasbania trucidatus. A. 5.
- Reginerii** Comitis victoria, clades, & nuptiæ. A. 4. S. *Remacii* Historia. I. 11.
- Remi**, primi Belgarum Cæsarem agnoscunt. A B. 9.
- Repardus** (Guilielmus) Auctor seditionis Capitatorum. R. 120. Invasit cum aliis Textoribus Soutleviam. R. 122. Exsul, à Cive Tillemontano obtruncatus. A. 35. b.
- Rescius** (Rutgerus) in Literis eminuit. R. 114. cap. 2.
- Resina**. vide *Hers*.
- Resingius**. vide *Rsingius*.
- Rhenus**, Mosæ infunditur. A B. 15. b. Ejus plura ostia. *Ibid.* Ejus duo ostia. N. 6. b. Et tertium additur. *Ibid.*
- Ribuaria** Regio. A B. 18. b. vide *Ripuarii*.
- De Riddeye**, Familia Patricia. R. 30. n. 34. & R. 47. n. 11. & R. 74. n. 17.
- Van Rielæer**, Rielariensis, Familia Patricia. R. 25. n. 12.
- Rigiæcum**, Atrebatum oppidum, vulgo *Arras*. A B. 9.
- Rigodulum**. I. 20. b. & 21.
- Rigomagus**, nunc *Remagen*. N. 4.
- Ripuarie** situs. N. 6.
- Ripuarii**, à trium fluminum ripis appellati. N. 6. Inter Francos connumerati. N. 6. b. & 7. b.
- Ripuariorum** Lex. N. 7. b.
- Risingius** (Joannes) accepit primus Lauream in Academia Lovaniensi, Decretorum Doctor creatus 1430. R. 114. cap. 2. & A. 47.
- Rithovius** (Martinus) ad Episcopatum evectus. R. 114. cap. 2.
- Van Rivieren**, Riveriensis. Florentius adfuit Duci Wenceslao dum castra ad Bancum locaret. R. 121.
- A Rivo**. vide *Beken*.
- Rivus**, Gallis *Riviere* &c. N. 7. b.
- Robertus** Atrebas, in Brabantiam refugus. R. 101. cap. 6. §. 2.
- Robertus** Flandriæ Comes. A. 13. & 15. b.
- Robertus** Gauguinus, Vir doctus. N. 7. b.
- Robertus** Namurcensis, adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum castra locaret. R. 119.
- Rhoda**, Transmosanum oppidum, obsessa. R. 101. cap. 6. §. 2.
- Roda**. S. *Ode*, nobilis Pelandix Vicus. R. 112. cap. 15. §. 2.
- Van Rode**, Rodius, Familia Patricia. R. 47. n. 13. R. 62. n. 3. item R. 87. I. Arnoldus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Franco Eques Lovaniensis. A. 5. b. III. Guilielmus, idem. *Ibid.* Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Eques fovebat Joannem Suarterium. R. 120. Illius viri bellicosissimi Epitaphium. A. 25. b. IV. Henricus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Eques, idem. *Ibid.* V. Joannes, Eques, claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. VI. Ludovicus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. VII. Thomas pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Roekeloos**, Familia Patricia. R. 66. n. 14.
- Roelants**, Rolandus, Familia Patricia. R. 49. n. 21. I. Edmundus interfuit bello Francico 1478. R. 108. cap. 13. §. 1. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Interfuit bello Novesiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. II. Guilielmus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. III. Joannes interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Interfuit paci Francicæ Atrebatibus. R. 109. cap. 14. §. 1. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. & 108. cap. 13. §. 1. Interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. IV. Ludovicus, JCtus clarus. R. 114. cap. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. §. 4. Interfuit bello Brugensi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1. V. Walterus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Lovaniensium legatus ad Leodienfes. R. 122.
- Roeloffs**, Radulphus, Familia Patricia. R. 56. n. 51. & R. 73. n. 11. I. Godefridus interfuit bello Gelrico II. 1385. R. 103. cap. 7. §. 5. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. II. Hugo interfuit bello Novesiano 1474. R. 107. cap. 12. §. 4. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. III. Ludovicus, interfuit paci Francicæ Atrebatibus. R. 109. cap. 14. §. 2. Interfuit bello Francico 1465. R. 106. cap. 11. §. 3. Claruit bello Leodiensi sub Carolo Audace. R. 107. cap. 12. §. 1.
- Rogge**, Rogga, Siligo, Familia Patricia. R. 51. n. 27. I. Geldolphus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes, idem. *Ibid.*
- Rol**, Familia Patricia. R. 70. n. 33.
- Rolandus**. vide *Roelants*.
- De Rolenaer**, Familia Patricia. R. 74. n. 15.
- Rollo** Christo lueri-factus. A. 3. b.
- Romana** Lingua in Belgis vulgò *Le Romant*. A B. 17.
- Romani** Imperii exstirpatio. N. 7. b.
- Romanorum** Historici cur dissentire videantur. A B. 17. b. Historias non exstare integras. *Ibid.* Præsidia in Belgica. N. 2. b. Imperatores sæpius in hac militarunt: & plerique Imperii fumentes insignia, militum sola auctoritate potentiaque subvecti. *Ibid.*
- Romanos** diligenter externa tractasse. A B. 17.
- Romanus**, Familia Patricia. vide *Roomen*.
- De Roode**, Ruber, Rufus, Familia Patricia. R. 30. n. 36. I. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Interfuit bello Cameracensi 1339. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Walterus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
- Van Roomen**, Romanus, Familia Patricia. R. 68. n. 25.
- Roofe**, Familia Patricia. R. 39. n. 85.
- Van Roost**, Familia Patricia. R. 38. n. 82.
- Rosaert**, Familia Patricia. Joannes Senator. A. 51. & b. 52. bis.
- Rosselariensis**, Baro in Lovanienses arma parat. A. 31. b. Joannes, apud Joannam Principem in seditione Couterelliana favit Patriciis. R. 118. Adfuit Duci Wenceslao adversus Lovanienses proficiscenti. R. 121. Eques, ductor Lovaniensium ad bellum Juliæcum 1371. R. 103. cap. 7. §. 1. Caput belli Gertrudi-Montani 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Erat Cive Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5.
- Roffemius** (Martinus) vir antiqua nobilitate, Marscalci Gelrici dignitate fulgebat. R. 111. cap. 15. §. 2.
- Roffemianum** bellum. *Ibid.*
- Le Roy**, Familia Patricia. R. 79. n. 37.
- Ruber**. vide *Roode*.

Rudolphus. vide *Roeloffs*.
Rufiniana Civitas. N. 4.
Rufus. vide *Rood*.
Ruminensis (Arnoldus) adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum castra locaret. R. 119.
Ruremunda. N. 8. Obfessa. R. 104. cap. 7. §. 7. Obfidione soluta. A. 36. b.
De Rycke, *Dive*, Familia Patricia. R. 23. n. 6. I. Aegidius innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Ductor Lovaniensium ad bellum Juliaceuse 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Ad Bellum Dordracenum 1418. R. 104. cap. 9. §. 1. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. De eo mentio. R. 112. II. Arnoldus pactus cum Couterello ut Urbe excedere liceat. R. 118. III. Daniel Arschotum profugus. R. 120. IV. Guilielmus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Interfuit bello Juliaceuse 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VI. Joannes, idem. *Ibid*. VI. Ludovicus mittitur Distam 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. VII. Ludovicus, Ludovici filius, interfuit bello Huffitico 1422. R. 105. cap. 9. §. 3.
Rymus (Guilielmus) seditionis. A. 63.

S

Sabis Fluvius, ejusque inundatio. I. 4.
Sacerdos. vide *Pape*.
Sadelarius. vide *Zedelere*.
Vander Saelen, Ab Atrio, Familia Patricia. R. 90. n. 10.
Sagittarii Lovanienses in Gelros ducti. A. 25. & b. Carceres Wesemalii &c. solo æquant. A. 26. b. Patricios è fenestris Curiae dant præcipites. A. 30. Unus ex his ob abditum à se Patricium occisus. *Ibid*. Rosfelarienses colonos adducunt captivos. A. 31. b. Graviam missi. A. 34. Cum Bruxellensibus tumultuati puniuntur. A. 36. b. In Aurelianos armantur. A. 40. b.
Saletum. N. 3. b.
Salmensis (Jacobus) Comes militavit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. II. Joannes, Comes, adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum castra locaret. R. 119.
Salmum, Pagus & Comitatus. I. 11.
Samarobrina Oppidum, *Amiens*. AB. 8.
Samarobrini, Picardiae pars. N. 6.
Santhoviani, Privilegia consequuntur. A. 8. b. Eorum consuetudo. A. 12. b. 16. b. & 17. Sequuntur vexillum S. Petri. R. 100. cap. 5. §. 2.
Santuletensis pugna. A. 21. b.
Sapiens. vide *Vroede*.
Sarpaigne, Pagus. I. 16.
Sarra Fluvius, *Saravus* Aufonio. I. 18. b.
Sasbout, Sasboldus. Adamus, Minorita, clarus Theologus. R. 114. cap. 2.
Saur. vide *Sura*.
Saverneel. vide *Waerfeggere*.
Saviniere, fons, & mons. I. 10. b.
Saxo (Albertus) cum exercitu Flandros domiturus relictus. A. 64. Bellum dum gerit Brabanticum, ejus miles bis profligatur. A. 65. Præcipuis potitus urbibus. *Ibid*. b. Multos ex Senatu dimovet, pace cum Lovaniensibus confecta. *Ibid*. Impiger bellator cui domandos Flandros, eorumque foederatos Fredericus Imperator tradidit 1488. R. 110. cap. 14. §. 3.
Saxones. N. 7. b.
Saxonicum bellum 1488. R. 109. cap. 14. §. 3.
Scabini. vide *Septemviri*.
Scaldis, fluvius, Ptolemæo *Tabuda* dictus. AB. 16. Mosam influit. *Ibid*. b.
Scholarès Universitatis Lovaniensis absentes, fructus percipiunt. A. 46. Eorum mobilia pignori nequeunt accipi. A. 49. Circa illos datæ leges à Duce. A. 57. b.
Schoonhoven, Familia Patricia. R. 91. n. 16.
Schoonvorslius, Familia Patricia. R. 56. n. 49. I. Joannes, exussit vivos præsidarios Wesemalienses in turrim Aedis confugientes. R. 110. cap. 14. §. 3. Ejus sævitia & crudelitas. A. 65. Interfectus, ejusque interfectores puniti. A. 37. b. In vinculis mæore conrabet. A. 47. b. De hereditate controversia. A. 48. &

49. II. Reginaldus odio in Patricios notus. A. 22. Lovanio Comitis Blanchemii opem inclamaturus, aufugit. A. 37. b. Fratriscædem vindicare minatur. *Ibid*. Eques, adfuit Duci Wenceslao dum ad Bancum castra locaret. R. 119. & 121.
Van Schore, Schoranus, Schoreus, Familia Patricia. R. 31. n. 47. I. Aberanus, interfuit bello Juliaceuse 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Arnoldus, idem. *Ibid*. III. Henricus missus adversus infestantes iter Distense. R. 121. IV. Ludovicus, Jctus laudatur. R. 114. cap. 1. Interfuit bello Juliaceuse 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Exilio damnatus. A. 51.
Van Schorebroot, Familia Patricia. R. 66. n. 18.
Vanden Schrieck, Familia Patricia. R. 95. n. 37.
Van Schulteput, Familia Patricia. R. 37. n. 71.
Schotenfe prælium. A. 21.
Schotte, Familia Patricia. R. 60. n. 65.
Seillius (Joannes) Geographus. I. 15.
Seditiones Lovanienses. R. 117. cap. 7.
Seditio, Couterelliana 1360. R. 117. cap. 7. §. 1. Capitatorum 1379. R. 119. cap. 1. §. 7. Paulli Loenkens, Lanii 1477. R. 122.
Segni, populus, *Seigny*. AB. 5. b. Eorum sedes. *Ibid*.
Sella Fluvius. I. 16. b.
Senatoria Domus jacta fundamenta. A. 49. b.
Senatus Imperialis de debitis Lovaniensium cognoscit. A. 68. b. Lovaniensis. R. 9. cap. 7. In illum soli Patricii assumendi. A. 14. b. Hæc mutatur Lex. A. 23. b. Hujus deligendi mutatus ordo. A. 26. b. Incassum civium liberationem prosequitur. A. 27. b. Singulis Mercurii diebus habendus. A. 28. Novus hunc legendi ordo. A. 28. b. Decem ex Plebe assumendi. *Ibid*. Varias constituit leges. A. 35. & b. 36. & 38. Quare Viri Equestri Ordinis non frequentius asciti. A. 39. Adductionis consuetudini modum imponit. A. 40. Ejus de percutientibus leges. *Ibid*. In vincula ductus. A. 58. b. In Curia detentus jussu Ducis. A. 67.
T. Senectius Nervius. AB. 7. b.
Septemviri, eorum officium. A. 14. b. item R. 9. cap. 7. Ipsi vectigalia licitari vetitum. A. 16. b. Quatuor ex Patriciis, tres è Plebe eligendi. A. 23. b. Duplices eliguntur, à Cancellario ex una parte, à Duce ex alia. A. 70. Instar aliorum civium in re Tributaria censendi, singulisque annis eligendi. A. 10. b.
Sequani, Populi. N. 3.
T. Serclaes (Everardus) Scabinus Bruxellensis, ejus cædes. R. 104. cap. 7. §. 6. Multis acceptis plagis moritur: hujus casus sequelæ. A. 34. b. II. Nicolaus laudatus. R. 114. cap. 2.
S. Servatius, Porum à polypo curat, Trajectum Episcopatum transfert. A. 2.
Servatio, Tungrorum Episcopus. AB. 6. b.
Severinus, Patria Lovaniensis, Tungrorum Episcopus. A. 2.
Sicambri. N. 7. Bello dediti. *Ibid*. b. In eos Octavianus Augustus bellum suscipit. *Ibid*. In Gallias traducti. AB. 2.
Sicambria, prima Francorum sedes. N. 6. b.
Sichemium venditum. A. 69.
Siexck, Oppidulum. I. 17. b.
Sigerius (Franco) exsulum præfectus. R. 122.
Van Siggenen, Siggenius, Familia Patricia. R. 65. n. 10.
Sigibertus, Austrasie Rex. A. 2. b.
Sigibertus Auctor. I. 3.
Siligo. vide *Rogge*.
Simon, cognomento *Obex*. vide *Grindel*.
Sitterium expugnatum. A. 14.
Slusana Arx dedita. A. 66. b.
Smacht, Smachtus, Familia Patricia. R. 28. n. 24. I. Joannes interfuit bello Juliaceuse 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Stephanus, interfuit bello Gelrico II. 1384. R. 103. cap. 7. §. 5. Interfuit bello Bruggensi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2.
Smits, Familia Patricia. R. 37. n. 75.
Sombrevius, Vir Nobilis Gallo-Brabantus, à Maria Gubernatrice missus Lovanium ut urbem adversus Rossemium tueretur. R. 112. cap. 15. §. 2.

I N D E X

Comona Fluvius, La Somme. AB. 8.
Sonegiaco egressi Angli. A. 45.
A Sorice. vide *Ratteman.*
Soutlevia expugnata, hostisque inde ejectus. A. 33. b.
 Illic data pugna. A. 65.
Spa, Pagus. I. 10. b.
Vander Specht, Spectius, Familia Patricia. R. 28. n. 21.
Spiringus (Joannes) clarus Medicus. R. 114. cap. 2.
Van Spoelberch, Familia Patricia. R. 93. n. 31.
Spontinus (Joannes) Vir Nobilis, modica Rusticorum Arduennatum & Namurcensium manu confecit alam 500. Francorum Equitum. R. 111. cap. 15. §. 1.
Arduennas cum Rusticis Francos cædit. A. 71. b.
Stabulo Monasterium. I. 11.
Stadebroucanus (Joannes) adfuit Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121.
Stadingi victi. A. 9. Bellum illic gestum 1234 R. 99. cap. 3.
Stadius (Goswinus) fit Præpositus Gertrudanus 1249. A. 9. b.
Standaerts, Familia Patricia. R. 39. n. 87.
Vanden Steene, A Lapide, Familia Patricia. R. 71. I. Bastinus, interfuit bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. Interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6. §. 2. Interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Juliacenfi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Gelrico II. 1385. *Ibid.* §. 5. Præfuit bello Gelrico III. 1397. R. 104. cap. 7. §. 7. II. Godefridus, pactus cum Couterello ut urbe exedere liceat. R. 118.
Steenhouder, Latomus. Jacobus, clarus Theologus. R. 114. cap. 2.
Steinesfurt, Pagus. I. 12. b.
Stella (Tilemannus) I. 17. b.
De Stembor, Familia Patricia. R. 68. n. 24.
Steppis cruenta committitur pugna. A. 8.
Vanden Stocke, A Baculo, Familia Patricia. R. 29. n. 31.
Stockemium captum. A. 63.
Vander Straeten, Familia Patricia. R. 59. n. 60.
Sturii Populus, finitimi Batavis. AB. 12.
Sturio, Piscis plurimi æstimatus. A. 17.
Suarterius. vide *Swertere.*
Suatebogus, Moraviæ Rex. A. 3. b.
Suederus Gasbecam erigere prohibitus. A. 34. b. & 35.
Suindebaldi interfecti Successor. A. 3. b.
Suessones à Cæsare victi. AB. 9.
Suetonii locus in Caligula emendatus. AB. 13.
Suevi. N. 7. b. Angli. N. 7. Longobardi. N. 8. In Gallias traducti. AB. 2.
Sunici, Populus Agrippinæ vicinus, vulgò Suns. AB. 15.
Supplicatio sollemnis singulis annis initio Augusti fieri solita, in memoriam liberati Lovanii à Rossemio. R. 112. cap. 15. §. 2.
Sura Fluvius, Saur. I. 11. b. & 18.
Susius (Jacobus) I. 2. b.
Swartwater. N. 7.
De Swertere, Suarterius, Nigrator, Familia Patricia. R. 54. n. 37. I. Ægidius, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Eques, interfuit bello Juliacenfi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Eques capite punitus. R. 122. Consul factioni plebeie sese comitem jungit. A. 28. b. Ad Bruxellensem & Soutleviensem conventus missus. A. 29. Brabantia extorris. A. 31. Gladio feritur. A. 33.
De Swertvagere, Polio, Familia Patricia. R. 25. n. 11.
Arnoldus, claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1.
Swolla Oppidum. N. 7.
Sylva Carbonaria, pars Austrasiæ. N. 6. Sylva Hesa. N. 5. Sylva Occidua. N. 8.
Sylvius. vide *Boschman.*

T

TAbernas seriùs frequentare vetitum. A. 36. & 41. b.
Taberna. N. 3. b.
Tacitus (Cornelius) ejus Historia. N. 1. b.
Tanchelini hæretici mors. A. 5.

Tapperus, (Rewardus) Enchufianus, clarus Theologus. R. 114. cap. 2.
Taruanna, Morinorum Civitas. N. 6.
Taxandri, Scaldis accolæ. AB. 11. Eorum feritas. *Ibid.* A. D. Lamberto conversi. *Ibid.*
Taxandrum, oppidum, Tessenloo. AB. 11. b.
Tayus (Joannes) Prætor. A. 42. & b.
Vanden Temple, Tempelius, A Templo, Familia Patricia. R. 52. n. 32. Joannes interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Lovaniensium legatus. R. 122.
Tenhellekensis pugna. A. 16. b.
Theodobaldus Landrisius necatus. A. 48.
Theodonis Villa. I. 17. b.
Theodoricus Austrasiæ Rex. A. 2.
Theodoricus, Rex Gothorum. N. 3. b.
Theodoricus, Hollandiæ Comes, pacem init cum Lovaniensibus. A. 7.
Theologia Studium impetratum. A. 46.
Van Tenremonde, Van Termonde, Familia Patricia. R. 57. n. 54.
Teruana obsessa. A. 60. A Maximiliano oppugnata 1479. R. 108. cap. 13. §. 1.
Testebantum, Regio. AB. 18. b.
Tentoburgum, hodie Deusburg. N. 8.
Teventeri, sive Tuenter, populi. N. 7.
Textores, multi incarcerationum ac exulant. A. 13. Eorum potentia. R. 116. cap. 6. Eorum & numerus. A. 13. b. Horum in Patricios seditio & poena. A. 18. Abductis Patriciis, Archiva diripiunt. A. 22. 23. & 24. Libertatis vindicandæ prætextu arma in Nobiles furibundi rapiunt. A. 28. b. Ipsi arma adempta. A. 33. Rebelles. A. 58. b.
Thielens, Familia Patricia. R. 95. n. 39.
Tiberiacum, nunc Berchen corruptè. N. 4. b.
Tile, fortè Batavodurum. N. 5.
De Tilia. vide *Lindanus.*
Tillemons, expugnatur A Carolo Gelriæ Duce, & Roberto Arebergenfi. R. 111. cap. 15. §. 1. Captus, ejusque cæsi Cives. A. 65. b. & 71. b. Eorum Respublica reformata. A. 37. b.
T^rKint, vide Kint.
Tolbiacum oppidum, Zulpich. AB. 14. b.
Vander Tommen, Tommæus, A Tumba, Familia Patricia. R. 44. n. 2. Joannes Consul, missus ad Rossemium ut de pace conveniretur. R. 112. cap. 15. §. 2.
Tormentum Lovaniense. A. 60. & 61. b.
Tornacum obsidione solutum. A. 18. Tornacense bellum 1340. R. 101. cap. 6. §. 3.
Tornacus, Nerviorum oppidum. AB. 7.
Van Torre, Familia Patricia. R. 94. n. 33.
Trajectum, Batavorum oppidum. AB. 12. b. Tungrorum oppidum. AB. 6. b. Fit Sedes Episcopalis. A. 2. Crematur. *Ibid.* Brabantino Duci se jurejurando devincit. A. 42. Obsessum. A. 62.
Transpaludanus. vide *Outheverlé.*
Trapezita. vide *Wisselere.*
Treviri. N. 4. Eorum amplissima ditio. N. 2. Descriptio. I. 18. b.
Tribocci. N. 3.
Tribus Lovanienses à quo sint, & cujus Familiæ. A. 4. b.
Tributum Clero impositum. A. 66.
Triverius (Hieremias) clarus Medicus. R. 114. cap. 2.
S. Trudo, expugnatur à Lovaniensibus 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. Obsidetur. R. 110. cap. 14. §. 3. Civitas expugnata. A. 55. b. 63. & 65. Incolæ cum Lovaniensibus pactum faciunt. A. 12. b.
Tserclaes. vide *Serclaes.*
Tuldellus, (Theodoricus) Abbas Parcensis, vir prudentissimus. A. 67. b. Missus ad Albertum Saxonem. R. 111. cap. 14. §. 3.
Tullus, Leucorum oppidum, Toul. AB. 15.
Tummaus, A Tumba. vide *Tommen.*
Tumultus Lovanii ignotus ante 1340. R. 115. cap. 3. & R. 117. cap. 6.
Tungernser, oppidum Franciæ Orientalis à Tungris. AB. 4.
Tungri, combusti. A. 3. Eorum transfertur Episcopalis sedes. A. 2. Expugnati. A. 55. b. Dediti. R. 107. cap. 12. §. 1. & 109. cap. 14. §. 1. Oppidum

I N D E X.

I. 9. Primi Germanorum in Belgica sedes fixere. A B. 21. & 4. Germanici nominis auctores. A B. 4. Ætate Cæsaris in plures populos divisi, & aliis nominibus vocati. *Ibid.* b. Latissimè inter Rhenum ac Scaldis imperant. *Ibid.* Cis Mosam redacti. A B. 5. b. Pro Vitellio pugnant. A B. 6. Quæ sub Vespasiano egerint. *Ibid.* In Britannia Romanis merent. *Ibid.* Stipatores Imperatorum. *Ibid.* Quando Christum agnoverint. *Ibid.* Oppidum eorum Maritimum non fuisse. *Ibid.* An à Troianis orti sint. *Ibid.* A Francis infestati & subacti. A B. 6. b. Quos Episcopos habuerint. *Ibid.* Ab Hunnis eversti. *Ibid.*
Tungrici nominis reliquæ. A B. 6. b.
Tungrorum Fons. I. 9. & 10. b. Eorum nomen apud Strabonem mendosè legi. A B. 5. b.
Turris dicta *Impensa perdita*. R. 4. cap. 3.
Tyla fluvius. R. 4. cap. 3.
Tympleus. vide *Temple*.
Typoets, Familia Patricia. R. 78. n. 31.

U

Ubi in Belgicam traducti. A B. 2. & 14. Eburonum sedes occupant. A B. 5. b. & 14. Germanis & Gallis suspecti. A B. 14. b. Subacti à Treviris. *Ibid.* Perilio Cæriali dediti. *Ibid.* Quando primum Rhenum transgressi. N. 2.
Van Udekem, Udechimiensis, Familia Patricia. R. 60. n. 66. & R. 85. n. 10. I. Colo, id est Nicolaus, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. II. Leonius interfuit bello Francico 1479. R. 108. cap. 13. §. 1.
Ulbani Populi. A B. 9.
Ultrajectinus Episcopus Senatores Lovanienses excommunicat. A. 67.
Universitas, pro Senatu apud Plebem intercedit. A. 58. b. Sua Jura inclamans Senatum excommunicat. A. 68. Hanc rescindit, de rebus quæ ad Statum Urbis pertinent, cognoscere prohibita. A. 70. b.
Universitatis Lovaniensis institutio. R. 114. cap. 2. Primordia, Privilegiorumque initia. A. 45. b. Ejus Scholares, absentes licet studiorum causâ, Canonicatum participant de fructibus. A. 46. In ea Sacræ Literæ doceri coeptæ. A. 47. b. Circa hanc reformandam leges plurimæ. A. 57. b.
Uspetes. N. 7.
Usufructuarius leges. A. 50.
Usura prohibetur Senatus-Consulto. A. 38. b. & 50. b.
Uta fluvius. I. 10. b.
Utricesium mendosè apud Ammianum Marcellinum haberi. A B. 13. b.
Uyten Hoven. vide *Hoven*.
Uyten Liemingen. vide *Liemingen*.
Uytter Hellicht. vide *Hellicht*.
Uytter Poorten. vide *Poorten*.

V

Vada oppidum, *Wageninge*. A B. 12. b. & 14.
Vahalis fluvius, *De Wale*, Mosam influit. A B. 15. b.
Valacra. A B. 18. b.
Valentiana oppidum, *Valencienne*. A B. 7.
Valesii (Philippi) cum Eduardo bella & induciæ. A. 17. & 18.
A Valle. vide *Dale*.
Vangen, Urbs famosa. N. 3. b.
Vangiones. N. 3.
Vaniys, Vanius, Familia Patricia. I. Henricus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Senator. A. 27. b. & 28. b. II. Joannes. A. 34. & 35. b.
Varoux. A B. 5. b.
Vates. vide *Waerssegere*.
Vatuca Castellum Eburonum. A B. 5.
Vedigal molitorium, à quo & quando indictum. A. 26. b.
Vedigalia elocanda, ac de illis multæ leges latæ. A. 27. & 28. Ducis à Lovaniensibus occupata. A. 32.
Vedastus Atrebatium Apostolus. A B. 9. b.

Vegefatum, Mosæ oppidum, *Weset*. A B. 11. b.
Vanden Velde, A Campo. Emericus, clarus Theologus. R. 1.
Velocasses populi, *Vengassin*. A B. 8.
Van Velpe, Velpius, à Velpa, Familia Patricia. R. 29. n. 28. I. Henricus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. A plebe captus, liberatur. A. 30. II. Joannes pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Van Velthem, Velthemius, Familia Patricia. R. 88. n. 5. Ludovicus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Van de Ven, Familia Patricia. R. 69. n. 28.
Venena vendere vetatur. A. 46.
Venenbruden. vide *Vorenbruden*.
Verbinum, Veromanduorum oppidum, vulgò *Vervin*. A B. 9. b.
Verenogernen, Familia Patricia. R. 90. n. 12.
Vermere, Familia Patricia. R. 55. n. 45.
Veromandui populi. A B. 9.
Verrusalem, Familia Patricia. R. 81.
Van Verteke, Vertrecanus, Viertrecanus, Familia Patricia. R. 87. n. 2.
Vesla fluvius. I. 10. b.
Vesalia, olim *Vosavia*, sive *Vosovia*. N. 4. & 8.
Vesaliensis. Joannes clarus Medicus. R. 114. cap. 2.
Vetera, locus in Batavis. A B. 12. Vetera Castra, oppidum olim in Germania celebratissimum. N. 5. Hodie *Santen*, & cur idem nomen sortitum. *Ibid.* Troiam appellatum fuisse, Francorum est commentum. *Ibid.*
A Veteri Heverla. vide *Outheverle*.
De S. Victor, A S. Victore, Familia Patricia. R. 86. n. 12.
Victoriana Moniales. R. 6. cap. 4.
Vidrus fluvius. N. 7.
Viertrecanus. vide *Verteke*.
Viglius, Zuichemus, laudatus. R. 114. cap. 2.
Villain, Villanus, Familia Patricia. R. 31. n. 45. Franco pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Villicus. vide *Oppendorp*.
Vilvordia Legatorum urbium Conventus habitus. A. 41. & 42. b. Apud sequestrum depositus Civis. A. 50. b. Ibi de pace cum Flandris actum. A. 65.
Vilvordiana Arx, constructa. A. 27. In hac proditor captus Civis. A. 33. b.
Vilvordianis, ne Calsterium recipiant, imperatum. A. 32.
Vinx, Familia Patricia. R. 75. n. 23.
Vini fertilis locus. I. 21. b.
Vinitores, tumultum Lovanii excitarunt. R. 123. Rebelles, arma in curiam referre coacti. A. 58. & 59.
Vinum Lovaniense. R. 8. cap. 5.
Virdunus, Claborum oppidum. A B. 15.
Viri Lovanii uxoribus privati, non ex re sua secundo contrahunt, & quare. R. 115. cap. 3.
Virzonius (Godefridus) Princeps Arschotanus, interfuit prælio Flandrico 1302. R. 100. cap. 5. §. 1.
Vives (Joannes Ludovicus) in Literis eminuit. R. 114. cap. 2.
Vleitinga cremata. R. 104. cap. 7. §. 7. Item A. 36. b.
Vlietbacensium Abbates. R. 7. cap. 4.
Van Vlierden, Familia Patricia. R. 67. n. 21.
Voorloop, Familia Patricia. R. 81. n. 1.
Vorenbruden, Vorenbrudius, Familia Patricia. R. 71. n. 1. I. Bastinus interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. II. Guilielmus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Henricus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Jacobus, idem. *Ibid.* V. Simon, idem. *Ibid.*
Van Vorfelaer, Familia Patricia. R. 75. n. 20. Gerardus Vir Nobilis. A. 22. b.
Vander Vorst, Familia Patricia. R. 78. n. 33.
De Vos, Vulpes, Familia Patricia. R. 25. n. 9. & R. 51. n. 29. I. Guilielmus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes, idem. *Ibid.* Interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. cap. 6 §. 2. III. Ludovicus interfuit bello Falcobur-

I N D E X.

gens 1318. R. 100. cap. 6. §. 1.
Van Voshem, Familia Patricia. R. 40. n. 95.
Francx, Familia Patricia. R. 89. n. 7. I. Ægidius interfuit bello Hussitico 1422. R. 105. cap. 9. §. 3. II. Gregorius, interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Interfuit ut peditum ductor bello Francico 1465. R. 106. cap. 11. §. 3. Interfuit ut Capitaneus peditum bello Dionantensi 1466. R. 106. cap. 11. §. 4. Interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. Belli peritiâ cognitissimus. A. 54.
De Vroede, Sapiens, Familia Patricia. R. 51. n. 30. I. Ægidius, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Goloinus Lovaniensium legatus ad Leodieneses. R. 122. III. Henricus pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Obfes datur Duci Wenceslao. R. 119. Curia fenestris eiectus. R. 120. Balteo Equestri decoratus bello Juliacensi 1371. R. 103. IV. Joannes, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
Vrouwen-Catharinen-Sone (Joannes) Patricius, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.
Vrouwen-Lifen-Sone. vide *Lise*.
De Vroey, Familia Patricia. R. 36. n. 69.
Vulpes. vide *Vos*.
Vulta, seu *Vultzi*, Batavos subigunt. A B. 13. b.
Vuldrecht, seu *Vulteburgus*, oppidum, nunc *Ultrajectum*, *Widrecht*. A B. 13. b.
Vynck. vide *Vincx*.

W

W *Aeffelaerts*, Familia Patricia. R. 33. n. 55.
De Waersfegere, alias *Saveneel*, Vates, Familia Patricia. R. 75. n. 22. Joannes à Saxone officio remotus. R. 111. cap. 14. §. 3.
Van Waetermale. vide *Watermale*.
Walheim Pagus. I. 3. b.
Walteromannus (Matthias) cum aliis Soutleviam invasit. R. 122.
Wamesius (Joannes) laudatus. R. 114. cap. 2.
Wannen Pagus. I. 11.
Wassia commissum cruentissimum prælium. A. 51.
Wasserbillich oppidulum. I. 11. b. & 18.
Van Watermale, Watermalus, Familia Patricia. R. 75. n. 8. Absalon, Eques, interfuit bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. Interfuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1.
Wauriensis (Guilielmus) adfuit Duci Wenceslao ad Bancum castra locanti. R. 121.
Wenceslaus, Brabantia Dux designatus. A. 20. b. A Lovaniensibus plura recipit munera. A. 21. In Patricios malè propensus. A. 22. Bancum exercitu cinctus, advenit. A. 23. Senatus eligendi movit ordinem. *Ibid.* Obsides imperat. A. 24. Ejusdem avarus animus. A. 24. & b. De virginibus stupratis fert leges. *Ibid.* Bellum in Gelros gerit. A. 25. Bello capitur. *Ibid.* b. Deposito ultionis proposito, cum Civibus Lovaniensibus init pacem. A. 32. b. & 33. Ad Leodieneses Legatos mittit. *Ibid.* b. Lovanium redux munere cumulatur. A. 26. Privilegia violare accusatur. *Ibid.* Tributum viritim imponere satagit reluctantibus popularibus. *Ibid.* b. Hos ut cogat, exteras in Brabantiam accit copias. *Ibid.* Variæ ejus leges. A. 27. b. & 28. Plebem cum Patriciis conciliat. *Ibid.* b. Hanc multis de rebus accusat. A. 29. b. Lovanienses puniturus, Brabantiam petit. A. 29. & 32. Bellum inter eum & Ludovicum Flandria Comitem 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Bellum cum Gelris 1368. *Ibid.* §. 2. Bellum Juliacense 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Sub eo seditio Couterelliana. R. 117. cap. 7. Quartò legendi Senatus ordinem innovavit. R. 120. E vivis migrat. A. 33. b.
Van Wencksele, Wenxelius, Wenxulanus, Familia Patricia. R. 83. n. 2. I. Arnoldus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Guilielmus, Eques, interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Gelrico II. 1385. *Ibid.* §. 5. Adfuit

Duci Wenceslao castra ad Bancum locanti. R. 121.
 III. Henricus, interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2.
Van Werm, Familia Patricia. R. 94. n. 35.
Van De Werve, Familia Patricia. R. 69. n. 30.
Wesemalienses præsidarii combusti. A. 65.
Wesemaliensis, Wesemalius. I. Arnoldus, Rebells. A. 10. Fugatur. A. 10. b. II. Joannes Eques, comitatus Ducem Wenceslaum adversus Lovanienses proficiscentem. R. 121. Plures Lovanienses in carcerem conjicit. A. 26. b. Non impune tamen Lanios Westerloæ detinet. A. 29. b. Ejus devastatur vicus. *Ibid.* Ipsi pax concessa. A. 33. Civem remittere damnatur. A. 50. b.
Wester-Reicher. N. 8.
Wester-Wald. *Ibid.*
Wiffleta. vide *Wytrliet*.
Willemaers, Familia Patricia. R. 40. n. 89.
Willems, Guilielmi. Joannes, Vicarius Prætoris Lovaniensis. R. 108. cap. 13. §. 1.
Van Wilre, Wilreus, Familia Patricia. R. 64. n. 9. I. Arnoldus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Falcoburgensi 1318. R. 100. cap. 6. §. 1. Interfuit bello contra XVII. Principes 1329. R. 101. §. 2. Interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Apud Franciscanos sepultus. A. 36. II. Franco claruit in obfidiōe Sitterii 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. III. Gerardus innotuit bello Flandrico 1355. R. 102. cap. 7. §. 1. Eques, interfuit bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. IV. Guilielmus, Eques, Ductor Lovaniensium ad bellum Juliacense 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Ab hostibus redemptus. *Ibid.* Interfuit bello Gelrico II. 1385. *Ibid.* §. 5. Interfuit bello Gasbecano 1388. R. 104. §. 6. Adfuit Duci Wenceslao, castra ad Bancum locanti. R. 121. Prætor Tillemontanus, Soutleviam recuperavit. R. 122. Præfuit oppugnationi Sitterii. R. 101. cap. 6. §. 1. Interfuit bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. Filius Arnoldi pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Filius Morelli, idem. *Ibid.* Securus partes Rudolphi ex Liemingis. R. 120. Arschotum profugit. *Ibid.* Exfilio mulctatus. R. 121. Cædis suspectus. A. 30. Soutleviam recuperat. A. 33. b. V. Guilielmus Morellus, interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. Pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. VI. Henricus claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. Eques claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. Occubuit bello Flandrico 1302. *Ibid.* cap. 5. VII. Joannes interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Interfuit bello Falcoburgensi. R. 100. cap. 6. §. 1. Interfuit bello Tornacensi 1340. R. 101. cap. 6. §. 3. Interfuit bello Leodiensi 1346. R. 102. cap. 6. §. 5. VIII. Martinus Eques, Tillemontanorum Præfectus, interfuit bello Francico 1477. R. 108. cap. 13. §. 1. Interfuit bello Leodiensi 1482. R. 109. cap. 14. §. 1. Tillemontem tutandum sulcepit adversus Saxonem 1488. R. 110. cap. 14. §. 3. Morellus Eques interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3.
Van Winghe, Wingenius, Familia Patricia. R. 90. n. 15. Hermes laudatus. R. 118. cap. 2.
De Wisselere, Familia Patricia. I. Henricus, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Meiso, Scabinus. A. 6. b.
De Witte, *Albus*, Familia Patricia. R. 26. n. 15. & 84. n. 5. & 85. n. 7. I. Godefridus claruit bello Falcoburgensi 1318. R. 101. cap. 6. §. 1. II. Joannes Harcæ à Capitatis pene captus. A. 31. Interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. cap. 7. §. 3. Præfuit bello Gelrico III. 1397. R. 104. cap. 7. §. 7. Ductor Lovaniensium ad bellum Armeniacum 1411. R. 104. cap. 8. Interfuit bello Gertrudi-Montano 1420. R. 105. cap. 9. §. 2. Interfuit bello Hannonico 1424. R. 105. cap. 9. §. 4. Joannes, filius Radulphi, pactus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Petrus

I N D E X.

factus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Obses datur Duci Wenceslao. R. 119. IV. Radulphus, filius Radulphi, factus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118.

Witteman, Wittemannus, Familia Patricia. R. 84. n. 5. Joannes factus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. II. Joannes ejus filius, idem. *Ibid.* III. Quintinus interfuit bello Gelrico 1398. R. 104. cap. 7. §. 7. IV. Walterus interfuit bello Brugenfi 1437. R. 106. cap. 11. §. 1.

Witthem. Joannes, Dominus Bautressiniensis, erat Civis Lovaniensis 1425. R. 116. cap. 5. Adfuit Duci Wenceslao adversus Lovanienses proficiscenti. R. 121.

Woeringa obsidetur 1288. R. 100. cap. 4. §. 2. Prælium illic gestum. A. 11.

Van Wychmale, Familia Patricia. R. 31. n. 44.

Van Wytuliet, Familia Patricia. R. 66. n. 16. Renurus, Senator tempore Seditionis Paulli Loenkens. R. 122.

Y

Yona Fluvius. I. 2.

Van Yperen, Yprensis, Familia Patricia. R. 29. n. 30. Arnoldus, Lovaniensium Legatus ad Leodienses. R. 122. Ejus interfectores poenas luunt. A. 34. b.

Z

Zadeleer cognomento *Uyttenhoven*. vide *Hoven*.

De Zedelere, Zadelarius, Familia Patricia. R. 46. n. 7. I. Alardus interfuit bello Juliacensi 1371. R. 103. §. 3. Factus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. Curiae fenestris ejectus. R. 120. II. Franco, claruit prælio Woeringano. R. 100. cap. 4. §. 2. Factus cum Couterello ut urbe excedere liceat. R. 118. III. Godefridus interfuit bello Francico 1472. R. 107. cap. 12. §. 2. IV. Guilielmus Cœnobita Gertrudanus &c. A. 21. b.

F I N I S.

E R R A T A.

R. pag. 25. n. 11. sub *De Swertwagere*, columna b. linea 4. deleatur : quo anno obiit.

R. 33. n. 54. b. *Catharina Stevens* lege *Magdalena Stevens*.

R. 38. n. 80. *Carolus Leonardus Josephus Philippi*. Obiit *caelebs* 11. 7bris. 1743. lege 17. 7bris 1743.

R. 39. n. 86. b. *Odila* lege *Odilia*.

R. 49. n. 20. *Henricus ejus frater*. Senator 1486. &c. deleatur totum ; quia ponitur sub *Rode*.

R. 52. n. 32. linea 22. *exafa* lege *exosa*.

R. 53. n. 23. & *Foanna Van Grave* lege & *Gouta Van Grave*.

R. 54. linea 2. *Berhaudt* lege *Berthaut*.

R. 65. b. in Epitaphio linea 7. *hā / Jacoppe* lege *hā Jacoppe*.

R. 68. n. 26. & *Aldegundis* lege & *Hesteris*.

R. 68. n. 27. *De zegraedt* lege *De Zegradt*.

R. 75. *Marnef filia Joannis*. lege *Marnef filia Ludovici*.

R. 82. linea 9. post *Duxerat* supple *Catharinam*.

R. 102. b. linea. 11. *Hoffstadiensis* lege *Hoffstadiensis*.

R. 102. cap. 7. linea. 4. Post *exortum* pone punctum.

R. 108. cap. 13. *bellum Francicum* 1448. lege 1477.

R. 109. b. linea 1. *recipit* lege *recepit*.

R. 109. b. linea ante-penultima; *ejuratā* lege *ejurata*.

R. 111. loco cap. 14. lege cap. 15.

R. 112. linea 10. *Nassovio* lege *Nassavio*. Et linea 31. *Tmomaus* lege *Tommæus*. Et eadem lineā *Custo* lege *Custos*.

R. 112. b. linea 52. *Sombrevacoue* lege *Sombrevoque*.

R. 112. b. circa finem, ubi verba Italica, ita interpretanda : *Ibant Lovanium, putantes eo oppido potiri, sed fuere repulsi.*

R. 122. linea 35. *exsulibus*. *Lovaniensibus* lege *exsulibus Lovaniensibus*.

A. 18. b. linea 21. *Rudocus* lege *Judocus*.

A. 20. linea 12. *Gesinam* lege *Resinam*. Et linea 33. *Maratio* lege *Martio*. Et linea 60. *Gattemannus* lege *Rattemannus*.

A. 20. b. circa finem : *Rathemius* lege *Lathemius*.

A. 28. b. circa medium : *misso in Odium nuncio* lege *misso Ivodium nuncio*. Et supple ad marginem 1379.

A. 34. circa medium *Cric-Siligo*, *Steen*. dele *Siligo*,

A. 35. circa finem. Inter Senatores omittantur hæc verba : *Ludovicus Pinnoccus*.

A. 37. 1399. *Decanus* ; *Godefridus Calsterius* lege *Gosuinus Calsterius*.

A. 72. b. 1510. inter Septemviros : *Joannes Absalons* lege *Judocus Absalons*.

A. 73. b. 1514. inter Septemviros : *Joannes Absalons* lege *Judocus Absalons*. Et inter Senatores : *Judocus Blanckaert* lege *Joannes Blanckaert*.

A. 107. b. 1691. &c. , inter Senatores : *Joannes De Borchgrees*, junior lege *Joannes De Greve*, junior.

A. 104. & 105. inter Septemviros & Senatores : *Joannes Fredericus Sylvius* lege *Godefridus Joannes Baptista Sylvius*.

A. 106. inter Senatores 1682. A . . . N *Van Mechelen* lege *Alexander Nicolaus Van Mechelen*.

A D D E N D A.

R. pag. 5. colum. b. linea 17. post *Conservator*. adde : Obiit 4. Novembris 1755.

Reverendus admodum, Prænobilis, Consultissimus, ac Amplissimus Dominus, Dominus Melchior Josephus Franciscus Xaverius Van Velde, J. U. L. &c. successit 18. Martii 1756.

Ibidem post *Franciscus scheppers* &c. 24. 9bris 1743. adde : Obiit 11. Augusti 1757.

R. pag. 8. colum. b. post *Alexander Sloomans*, XXXVI. Installatus 18. Maii &c. lege 9. Maii &c. Et in fine adde : Obiit 8. Maii 1756.

Reverendus admodum, ac Amplissimus Vir, Dominus Ferdinandus De Loyers, XXXVII. Installatus 13. 7bris 1756. hodie summa cum laude præest.

R. pag. 14. in fine adde : usque ad 6. Maii 1756. 1756. Joannes Laurentius Josephus De Vroey, Toparcha de Linden. 2.

APPROBATIO.

Rerum Lovaniensium Libros quatuor, *Annalium* ejusdem Oppidi Libros octo, ac Librum Primum *de Galliae Belgicae Antiquitatibus*, Auctore PETRO DIVÆO, quibus ad calcem adjecta sunt *Hermanni Nuenarii de Gallia Belgica Commentariolus*, ejusdemque *de Origine & Sedibus Priscorum Francorum Narratio*; nec non *Abr. Ortelii & Joh. Viviani Itinerarium*, vidi & accuratè perlegi. Et cum nihil contineant S. Catholicae Fidei, nec bonis moribus contrarium, utiliter typis mandari posse censeo.

Datum 31. Augusti 1757.

Signatum NICOLAUS KERPEN, Canon. & Plebanus Bruxell., Libr. Cenf.

PRIVILEGIE.

MARIA THERESIA BY DE GRATIE GODTS ROOMS KEYSERINNE, CONINGINNE van Hongarien, van Bohemen, &c. Aerts Hertoginne van Oostenryck, Hertoginne van Bourgondien, van Lothryck, van Brabant van Limbourg &c. Onsen seer lieven ende getrouwen die Cancellier ende Luyden van Onsen Raede geordonneert in Brabant, ende alle andere onse ende onser Vassallen der Smalre Heeren, Richteren, Justicieren, Officieren ende Dienaeren ons voorschreve Lants van Brabant ende Overmaese, ende hunne Stedehouderen **S A L U Y T**: Wy hebben ontfangen de Supplicatie van *Henricus Vander Haert*, Gesworen Boeckdrucker binnen onse Stadt Loven, innehoudende hoe dat hy geirne soude drucken ende debiteren soo in de Latynsche, als Vlaemsche ende Fransche Taalen den Boeck geintituleert: **PETRI DIVÆI**, *Lovaniensis, Urbis ac Provinciae Mechliniensis quondam Sindici, Opera Varia: scilicet Rerum Lovaniensium Libri IV., Annalium ejusdem Oppidi Libri VIII. Opus utrumque hactenus ineditum; De Gallia Belgica Antiquitatibus Liber primus, quibus ad calcem adjecta sunt Hermanni Nuenarii De Gallia Belgica Commentariolus, ejusdemque De Origine & Sedibus Priscorum Francorum Narratio; nec non Abr. Ortelii & Joh. Viviani Itinerarium.* Welcken Boeck behoorelyck was gecensureert, oorsaecke den Suppliant sich keerde tot Ons, oodtmoedelyck biddende ten eynde Wy gedient waeren aen den Suppliant te accorderen het Privilegie daer toe noodigh, met clause exclusief by Octroy voor den tydt van negen Jaeren: **WAER OMME SOO IST** dat Wy desen aengesien, genegen wesende ter bede des voorschreve Suppliants, hebben hem gepermitteert, geoorloft ende geconsenteert, permitteren, oorloven ende consenteren den selven Suppliant by desen den voorschreven Boeck te mogen drucken, vercoopen ende distribueren alomme binnen desen onsen Lande van Brabant ende andere van Overmaese daer het hem goetduncken ende gelieven sal, geduerende den tydt van negen toekomende Jaeren, beginnende van heden date deser, behoudelyck dat den voorschreven Suppliant gehouden sal zyn, aeler te mogen genieten t'effect deser Privilegie, daer van te doen stellen behoorelycke notitie ten Registre die tot dien eynde gehouden wordt by Onsen lieven ende getrouwen **FRANCISCUS JOSEPHUS MOSTINCK**, Secretaris van Onsen Raede in Brabant, dese geteeckent hebbende; den welcken Wy daer toe hebben gecommitteert ende committeren by desen, ende dat hy Suppliant hem voorders sal hebben te reguleren ingevolge onse Placcaerten ende Ordonnantie op 't stuck van de Druckerye gemaect, ende naementlyck volgens het dispositief van den selden ende sevensten Artikelen van Onsen Edicte van den vyffentwintighsten Junii 1729. ende binnen dry Maenden naer datum deser te doen blycken van den begonsten Druck van den voorschreven Boeck op pene van te verliesen d'effect van dese Onse Gratie ende Octroy, ende sal den voorschreven Suppliant daer en boven oock gehouden wesen te leveren in handen van den Bibliothecarius ende Bewaerder van Onse Bibliotheque, nu wesende oft toecomende, twee Exemplairen wel ende loffelyck gebonden van den Boeck die hy sal hebben gedrukt, ende dat binnen vyfthien daeghen naer den selven Druck op pene soo van Executie, (die den voorschreven Bibliothecarius sal vermogen te doen doen sonder daer toe noodigh te hebben Brieven van Executorien ofte eenighe andere Authorisatie) als van nulliteyt van dese Onse Opene Brieven van Octroy, ende instantelyck te vervallen in de Amende van hondert guldens by faute van de voorschreve leveringhe, mitsgaeders oock over te brenghen in handen van Onsen voornoemden Secretaris de dry gewoonelycke Exemplairen, oock wel ende loffelyck gebonden, ende daer aff te geven syne obligatie volgens Onse leste Ordonnantie. Ende op dat den Suppliant niet en worde gefrustreert van synen aerbeydt ende moyten, hebben Wy geinterdiceert ende verboden, interdiceren ende verbieden aen alle andere Prenters, Druckers, ende Librairiers den voorschreven Boeck binnen den voorschreven tydt van negen toekomende Jaeren naer te drucken ofte te contrefeyten, oft elders gedrukt ende gecontrefeyt, binnen onse voorschreve Landen van Brabant ende Overmaese in te brenghen ofte te vercoopen, op pene van confiscatie van den selven, ende daer en boven t'incurreren d'Amende van dertigh Rinsguldens voor ieder Exemplair by elcken van de gene te verbeuren die het contrarie daer aff doen sal, d'eene hellicht daer aff t'appliceren t'Onsen proffyte, ende d'andere hellicht ten behoeve van den voorschreven Suppliant; permitterende tot dien eynde, dat hy sal moghen doen aanslaen alle d'Exemplairen die tegen ende sonder synen wille ende consent sullen gedrukt wesen, willende voorts dat de tegenwoordighe oft Extract der selve staende gedrukt in ieder van den voorschreven Boeck, sal gehouden worden voor behoorelyck geinsinueert, ontbieden U. daeromme ende bevelen eenen iegelycken van U. soo hem toebehooren ende aengaen sal moghen, dat gy den Suppliant van dese Onse tegenwoordighe Gratie, Oorlove ende Consent, inder voegen ende manieren boven verclaert, peyselyck ende vredelyck doet ende laet genieten ende gebruycken, cesserende alle beletselen ter contrarien, **WANTONS ALSOO GELIEFT**. Gegeven binnen Onse Stadt Brusselle, onder Onsen Grootten Segele desen 9 7bris 1757. *Geparapheert VA: vt.*

Leeger stont: BY DE KEYSERINNE ENDE CONINGINNE
IN HAEREN RAEDE

Onderteeckent F. J. MOSTINCK.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Dieven, Pieter <<van>>,

Opera varia

Lovania 1757

2 Belg. 46

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10212570-6